Yą̲’a̲ tse’e ję̲ nam ko̲jtstán juu’ ve’e ję̲

Nte’yam_ xyaktaajnjimdu ję̲ nMą̲j Vintsą̲́namda

Jesucristo ka̲jx

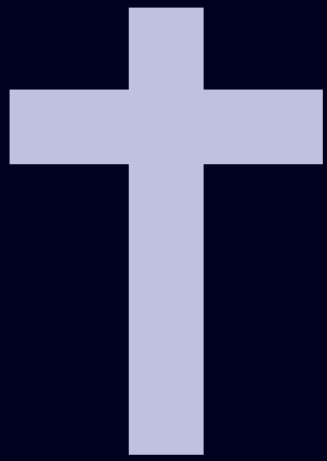

New Testament in Mixe, Totontepec (MX:mto:Mixe, Totontepec)

Ya̱’a̱ tse’e je̱ nam ko̱jtstán juu’ ve’e je̱ Nte’yam_ xyaktaajnjimdu je̱ nMa̱j Vintsá̱namda Jesucristo ka̱jx

New Testament in Mixe, Totontepec (MX:mto:Mixe, Totontepec)

copyright © 1989 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Totontepec Mixe, (Mixe, Totontepec)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixe, Totontepec [mto], Mexico

Copyright Information

© 1989, Wycliffe Bible Translators, Inc.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

- You must give Attribution to the work.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixe, Totontepec

© 1989, Wycliffe Bible Translators, Inc.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
47d09f80-22d6-55c5-b9e5-a04a59e3169e

Contents

Mateo 1
Marcos 55
Lucas 89
Juan 146
Hechos 188
Romanos 239
1 Corintios 262
2 Corintios 284
Gálatas 298
Efesios 306
Filipenses 314
Colosenses 319
1 Tesalonicenses 324
2 Tesalonicenses 329
1 Timoteo 332
2 Timoteo 338
Tito 343
Filemón 346
Hebreos 348
Santiago 364
1 Pedro 370
2 Pedro 376
1 Juan 380
2 Juan 386
3 Juan 387
Judas 388
Apocalipsis 390

Ya'a tse'e je Oy Kats je Oy Ayook juu' ve'e je Mateo jyaay

Je Jesucristo je jyujpit jayu
(Lc. 3.23-38)

1 Je Jesucristo je jyujpit jayu, je'e tse'e je Abraham, je'e tse'e je David. Jidu'um tse'e ñaskẹ'xidi:
2 je Abraham tse'e je myajntk je Isaac; je Isaac tse'e je myajntk je Jacob; je Jacob tse'e je myajntk je Judá jets je y'uts je y'ajch;
3 je Judá jets je ta'axtajk Tamar, je'e tse'e je myajntkta je Fares jets je Zara; je Fares tse'e je myajntk je Esrom; je Esrom tse'e je myajntk je Aram;
4 je Aram tse'e je myajntk je Aminadab; je Aminadab tse'e je myajntk je Naasón; je Naasón tse'e je myajntk je Salmón;
5 je Salmón jets je ta'axtajk Rahab, je'e tse'e je myajntk je Booz; je Booz tse'e je myajntk je Obed; je Obed tse'e je myajntk je Isaí;
6 je Isaí tse'e je myajntk je yakkutojkpa David; je yakkutojkpa David jets je ta'axtajk juu' ve'e ijt je jamya'aju Urías je ñudа'ax, je'e tse'e je myajntk je Salomón.
7 Je Salomón tse'e je myajntk je Roboam; je Roboam tse'e je myajntk je Abías; je Abías tse'e je myajntk je Asa;
8 je Asa tse'e je myajntk je Josafat; je Josafat tse'e je myajntk je Joram; je Joram tse'e je myajntk je Uzías;
9 je Uzías tse'e je myajntk je Jotam; je Jotam tse'e je myajntk je Acaz; je Acaz tse'e je myajntk je Ezequías;
10 je Ezequías tse'e je myajntk je Manasés; je Manasés tse'e je myajntk je Amón; je Amón tse'e je myajntk je Josías;
11 je Josías tse'e je myajntk je Jeconías jets je y'utsatajk, van'it ku ve'e je israeejlit jayu akẹe'y yakvoovdi jem babilóniait y'it jootm.
12 Távani tse'e je israeejlit jayu akẹe'y yakvovda vye'na, jetse'e jyaa'knañaskẹ'xijidi: je Jeconías tse'e je myajntk je Salatiel; je Salatiel tse'e je myajntk je Zorobabel;
13 je Zorobabel tse'e je myajntk je Abiud; je Abiud tse'e je myajntk je Eliaquim; je Eliaquim tse'e je myajntk je Azor;
14 je Azor tse'e je myajntk je Sadoc; je Sadoc tse'e je myajntk je Aquim; je Aquim tse'e je myajntk je Eliud;
15 je Eliud tse'e je myajntk je Eleazar; je Eleazar tse'e je myajntk je Matán; je Matán tse'e je myajntk je Jacob;
16 je Jacob tse'e je myajntk je José, je María je ñuyaa'y. Je María tse'e je Jesús je tyaak. Je Jesús tse'e je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit.
17 Ax makmajkts naskẹ'exats je'e ve'e vye'na ku ve'e je Abraham kujx yakmachovatsaa'n jets je David kujx paat; makmajkts naskẹ'exavats je'e ve'e ku ve'e je David kujx yakmachovatsaa'n jets van'it kujx paat ku ve'e je israeejlit jayu akẹe'y yakvoovdi jem Babilonia; makmajkts naskẹ'exavats je'e ve'e ku ve'e van'it kujx yakmachovatsaa'n jets van'it kujx paat ku ve'e je Cristo kye'x.

Ku je Jesucristo kye'x
(Lc. 2.1-7)

18 Jidu'um tse'e je Jesucristo kye'x. To'k xa ve'e je jayu y'ijt juu' ve'e José dუxaaj. Púkani tse'e dujayep vye'na to'k je kiixatа'ax juu' ve'e María dუxaaj, je'e juu' ve'e ux'ook je Jesucristo tyaaki. Kak'apukna ve'e chaanada vye'na, van'it tse'e je Espíritu Santo je Nte'yam je myakkin kajx duyaktaajñ je María ónuk maat.
19 Ax je José, tuvts je'e ve'e je jyáyuvin je jyoojntykin y'ijt. Ku ve'e du'ix jets ónuk maatani ve'e je María, ax ka'a tse'e du'uktsojkni jetse'e dumaattsaanat, ni ka'a tse'e dutsojkpa jetse'e kuduyaktso'otyuujn, je'e kajx tse'e du'ukvinmaajy jets ayu'utsji ve'e kudumasookni.
20 Namvaate'e je José ve'em duvinmay, van'it tse'e to'k je Maja Vintsán je y'aangeles yak'ixji je kuma'aj kajx juu' ve'e jidu'um na'muxju:
—José, je David je chaan je kyooj, kadi mtsa'aga jetse'e je María xmaattsaanat, kux je Nte'yam je kyutojkun kajxe'e je Espíritu Santo yaktaajnji ónuk maat.
21 Yakkẹ'exupe'e to'k je pi'k mix ónuk, Jesuusts je'e ve'e mtukxaajap kux je'e ve'e dutuknuvaatsnup je jyayu je tyókinda.
22 Je'e kajx tse'e ve'em jyajty jetse'e tyoojnji je Maja Vintsán je y'ayook, ve'em ax jo'n vyaajñ to'k juu' ve'e ijt je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa. Jidu'um tse'e vyaajñ:

23 Onu̱k ma̱a̱t tse'e tyánu̱t to'k je̱ kiixa̱ta'a̱x,
je'e̱ tse'e to'k je̱ pi'k mix ónu̱k du̱yakke̱'e̱xup.
Emanuel tse'e yaktukxa̱a̱jap.
(Jidu̱'u̱mts je'e̱ ve'e je̱ Emanuel kya̱tsa̱pítsum, u̱u̱'m ma̱a̱tta ve'e je̱ Nte'yam.)
24 Ku ve'e je̱ José jyo̱tvij, ve'em tse'e du̱tuujn ax jo'n je̱ Ma̱ja̱ Vintsán je̱ y'aangeles ña'mu̱xji, mya̱a̱ttsu̱u̱ni'ukvaan tse'e je̱ María;
25 ax ka'a tse'e ti ka̱ts du̱tukma̱a̱tjayejp van'it paat ku ve'e je̱ pi'k mix ónu̱k du̱yakke'x, Jesuusts je'e̱ ve'e tyukxa̱a̱jidu.

2

Je̱ yaa'tya̱jkta juu' ve'e je̱ maatsa du̱nu̱'ixpa̱jkidup

1 Je̱me'e Belén je̱ Jesús kye'x, to'k je̱ kajpu̱n juu' ve'e je̱m judéait y'it jo̱o̱tm, van'it ku ve'e je̱ Herodes yakkutojkp vye'na. Van'it tse'e jye'ydi je̱m jerusaleenit kyajpu̱n ka̱jxm je̱ yaa'tya̱jkta juu' ve'e je̱ maatsa du̱nu̱'ixpa̱jkidup,
2 je̱m je'e̱ ve'e cho̱o̱'nda joma ve'e je̱ xa̱a̱j pyítsum, je̱tse'e du̱'amo̱tutú̱vidi:
—¿Jómase'e y'it je̱ israeejlit jayu yakkutojkpa juu' ve'e ke̱'x? Joma ve'e je̱ xa̱a̱j pyítsum, je̱mts a̱a̱tse'e n'ix je̱ maatsa juu' ve'e du̱yaknu̱ke̱'xnata̱jkip je̱ts ta̱ ve'e kye'ex, je'e̱ ka̱jxts a̱a̱tse'e yaja tu̱nmín je̱ts a̱a̱ts je'e̱ ve'e nvinjávat nvintsa'a̱gat.
3 Ku ve'e je̱ yakkutojkpa Herodes du̱mo̱tu, van'it tse'e ñávyinma'yu̱nmo̱o̱jyji, nay ve'empa tse'e nu̱jom je̱ jerusaleenit jayu.
4 Van'it tse'e je̱ yakkutojkpa du̱vatsa̱a̱jv nu̱jom je̱ tee'ta̱jk je̱ vyintsa̱nda je̱ts je̱ tsaptu̱jkpit yak'ixpa̱jkpata̱jkta, je̱tse'e du̱'amo̱tutú̱vidi pa̱n joma ve'e kye'e̱xu̱t je̱ Cristo, juu' ve'e je̱ Nte'yam vyinko̱on je̱tse'e yakkutóku̱t.
5 Van'it tse'e y'atso̱o̱jvjidi:
—Je̱m Belén, yaja judéait y'it ja̱a̱t, ku̱x jidu̱'u̱me'e du̱jatyaajñ je̱p Kunuu'kx Jatyán ku̱jxp to'k juu' ve'e ijt je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpa:
6 Je̱ts miitsta, beleenit jáyuda juu' ve'e tsu̱u̱nidup yaja judéait y'it ja̱a̱t,
mnu̱májidup xa miitse'e nu̱yojk je̱ts ka'a ve'e je̱ viijnk jáyuda juu' ve'e tsu̱u̱nidup yaja Judea,
ku̱x je̱me'e mkajpu̱n ka̱jxmda jyéjat to'k je̱ yakkutojkpa juu' ve'e du̱'ix'ijtnup a̱ts je̱ njáyuda,
je̱ israeejlitta.
Jidu̱'u̱m tse'e du̱jatyaajñ.
7 Van'it tse'e je̱ Herodes ayu'uts du̱vatsa̱a̱jv je'e̱da juu' ve'e je̱ maatsa du̱nu̱'ixpa̱jkidup je̱tse'e du̱'amo̱tutu̱vi pa̱n vin'ite'e du̱'ix'ukvaandi je̱ maatsa.
8 Van'it tse'e du̱pakejxti je̱m Belén. Jidu̱'u̱m tse'e du̱nu̱u̱jmidi:
—Na̱jkxu̱ x'íxtada o̱y je̱ pi'k mix ónu̱k. Ku tse'e xpaa'ttat, m'avánadap tse'e je̱ts a̱tse'e na̱jkx nvinja'viva nvintsa̱'kiva.
9 Ku ve'e ve'em yaknu̱u̱jmidi je̱ yaa'tya̱jkta, van'it tse'e cho̱o̱'ndini. Van'it tse'e vyintoo'va̱jkijidi je̱ maatsa juu' ve'e y'ixtu ku ve'e vye̱'nada je̱m joma ve'e je̱ xa̱a̱j pyítsum, je̱tse'e yo̱'y'atú̱vi je̱ maatsa joma ve'e je̱ pi'k mix ónu̱k.
10 Ku ve'e je̱ yaa'tya̱jk du̱'íxtinuva je̱ maatsa, o̱o̱y tse'e tyunxo̱o̱jntkti.
11 Ku ve'e tya̱jkidi je̱p tu̱jkp, y'ixtu tse'e je̱ pi'k mix ma̱a̱t je̱ tyaak María, van'it tse'e du̱vinko̱xkténidi je̱ pi'k mix ónu̱k je̱tse'e du̱vinja'vidi du̱vintsa̱'kidi. Van'it tse'e du̱yak'avaatsti je̱ y'apa̱jkinda je̱tse'e du̱mo̱o̱ydi je̱ vyintsa̱'kin: je̱ oro, je̱ts je̱ incienso ax jo'n je̱ po̱o̱m, je̱ts je̱ pa'ajk xoo'kpa juu' ve'e mirra du̱xa̱a̱j.
12 Van'it tse'e je̱ Nte'yam tyuknu̱ja'vijidi je̱ kuma'aj ka̱jx je̱ts ka'a ve'e y'ukvimpijttinit joma ve'e je̱ Herodes. Je̱ viijnk too' tse'e pya̱jktinu je̱tse'e ña̱jkxtini joma ve'e je̱ y'itta je̱ ña̱axta.

Ku je̱ Jesús yaktso̱o̱'nji je̱ tyee' je̱ tyaak je̱tse'e yaknajkxji je̱p Egipto

13 Ku ve'e ña̱jkxtini je̱ yaa'tya̱jkta juu' ve'e je̱ maatsa du̱nu̱'ixpa̱jkidup, van'it tse'e je̱ José je̱ kuma'aj ka̱jx yak'ixji to'k je̱ Ma̱ja̱ Vintsán je̱ y'aangeles juu' ve'e jidu̱'u̱m na̱'mu̱xju:
—Pojtu̱ku̱, yaktso̱o̱'nu̱ ya̱ pi'k mix ma̱a̱t ya̱ tyaak je̱ts ma̱a̱tke̱'e̱ku̱n. Na̱jkxta je̱m Egipto, je̱m tse'e mtándat van'it paat ku a̱ts mitse'e nvaajnjat, ku̱x je̱ Herodes yakjay'íxtajape'e ya̱ pi'k mix ónu̱k je̱tse'e du̱yakjay'o̱o̱'kju̱t.
14 Van'it tse'e je̱ José pyojtu̱k je̱tse'e ko̱o̱'ts du̱ma̱a̱ttsa̱a̱'n je̱ pi'k mix ónu̱k ma̱a̱t je̱ tyaak, je̱tse'e je̱m Egipto ña̱jkxti.
15 Je̱m tse'e tyaandi van'it paat ku ve'e je̱ Herodes y'o̱o̱'kni. Ku tse'e ve'em jyajty, van'it tse'e tyoojnji je̱ Ma̱ja̱ Vintsán je̱ y'ayook, ve'em ax jo'n vyaajñ to'k juu' ve'e ijt je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpa. Jidu̱'u̱m tse'e vyaajñ: “Nvatso̱o̱v a̱tse'e je̱ n'Onu̱k je̱tse'e je̱m Egipto pyítsumnit.” Jidu̱'u̱m tse'e vyaajñ.

Ku je̱ Herodes du̱yakjay'o̱o̱'kjidi je̱ pi'k mix ónu̱k

16 Ku ve'e je̱ yakkutojkpa Herodes du̱'ix je̱ts vin'a̱a̱'nju̱du ve'e je̱ yaa'tya̱jkta juu' ve'e je̱ maatsa du̱nu̱'ixpajkidup, o̱oy tse'e tyunnaajkjo̱tma'tji, yakjay'o̱o̱'kka̱jxju ve'e nu̱jom je̱ pi'k mix ónu̱kta juu' ve'e du̱kata̱jkipna toojk joojnt je̱tse'e je̱m jyoojntykada vye'na beleenit kyajpu̱n ka̱jxm je̱ts ta̱ma̱naat; ve'eme'e du̱payo̱'y pa̱n vinxu̱p joojntani ve'e je̱ pi'k mix Jesús, ve'em ax jo'n ña̱'mu̱xjidi je̱ yaa'tya̱jkta juu' ve'e je̱ maatsa du̱nu̱'ixpa̱jkidup.

17 Ax ku tse'e ve'em jyajty, van'it tse'e tyoojnji je̱ Jeremíasje̱ y'ayook, to'k juu' ve'e ijt je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpa. Jidu̱'u̱m tse'e vyaajñ:

18 Yakmo̱tu xa ve'e je̱m ramaajit kyajpu̱n ka̱jxm
je̱tse'e je̱ jayu je̱ yaaxu̱n je̱ tsaachvinma'yu̱n du̱yaknajxti,
je̱ Raquel je̱ chaan je̱ kyo̱o̱j,
je̱'e̱ tse'e je̱ y'ónu̱k du̱nu̱yaaxtu,
ka'a tse'e du̱'uktso̱jktini je̱tse'e pa̱n kyo̱jtsjo̱t'amájajadat,
ku̱x távani ve'e je̱ y'ónu̱kta y'o̱o̱'kni vye'na.

19 A̱a̱'kani tse'e je̱ Herodes vye'na, van'it tse'e je̱m Egipto je̱ José to'k je̱ Ma̱ja̱ Vintsán je̱ y'aangeles yak'ixji je̱ kuma'aj ka̱jx, je̱tse'e ña̱'mu̱xji:

20 —Pojtu̱ku̱, vo̱vu̱ ya̱ pi'k mix ma̱a̱t ya̱ tyaak, na̱jkxtinuva je̱m israeejlit y'it jo̱o̱tm, ku̱x távani je̱'e̱ ve'e y'o̱o̱'ktini juu' ve'e du̱'ukyak'o̱o̱'kuvaandu ya̱ pi'k mix.

21 Van'it tse'e je̱ José pyojtu̱k je̱tse'e du̱va̱ajv je̱ pi'k mix ma̱a̱t je̱ tyaak, je̱tse'e je̱m ña̱jkxtini israeejlit y'it jo̱o̱tm.

22 Ax ku tse'e je̱ José du̱mo̱tu je̱ts je̱ Arquelao ve'e yakkutojkp je̱m Judea, je̱'e̱ juu' ve'e je̱ tyee' Herodes du̱vintikts, tsa̱'ki tse'e je̱ José ku ve'e je̱m ña̱jkxu̱t. Ku ve'e yakvaajnji je̱ kuma'aj ka̱jx, je̱m tse'e galiléait y'it jo̱o̱tm ñu̱jkx.

23 Ku ve'e je̱m jye̱'y, je̱m tse'e nazarétit kyajpu̱n ka̱jxm ñu̱jkx tsu̱u̱niva. Ku tse'e ve'em jyajty, van'it tse'e tyoojnji juu' ve'e kyo̱jtstu je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpata̱jkta, je̱'e̱ts je̱'e̱ ve'e ku ve'e vyaandi je̱ts nazarétit jayu je̱'e̱ ve'e je̱ Jesús.

3

Ku je̱ Yakna̱pe̱jtpa Juan kya'amaajy joma ve'e kyapa̱ntsu̱u̱na
(Mr. 1.1-8; Lc. 3.1-9, 15-17; Jn. 1.19-28)

1 Ku ve'e je̱ Jesús chu̱u̱ni je̱m Nazaret, van'it tse'e je̱ Yaknа̱pe̱jtpa Juan ñu̱jkx joma ve'e kyapa̱ntsu̱u̱na je̱m judéait y'it jo̱o̱tm.

2 Je̱m tse'e du̱tuk'ix'ukvaajñ je̱ jáyuda juu' ve'e nu̱na̱jkxju̱du. Jidu̱'u̱m tse'e du̱nu̱u̱jmidi:

—Vinmayu̱mpijttini, maso̱o̱ktini je̱ mko̱'o̱y joojntykinda. Napya̱a̱jmjidini je̱m je̱ Nte'yam y'am kya̱'m, ku̱x myaaxu̱xju̱dupe'e je̱tse'e je̱m m'ijttinit.

3 Ya̱ Juaants je̱'e̱ ve'e juu' ve'e y'ava'ni je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpa Isaías. Jidu̱'u̱m tse'e du̱jatyaajñ:

Yakmótup xa ve'e ku ve'e to'k je̱ jayu jidu̱'u̱m ma̱kk kya̱ts joma ve'e kyapa̱ntsu̱u̱na:
“Yak'o̱'yijada, yakta̱a̱jvjada je̱ too' joma ve'e je̱ Ma̱ja̱ Vintsán ñáxu̱t.”
Jidu̱'u̱m tse'e je̱ Isaías du̱jatyaajñ.

4 Juu' ve'e je̱ Juan vyítip, je̱ camello pa̱jk pu̱mts je̱'e̱ ve'e; je̱ ak tse'e tyiintsoojmjup. Je̱ paach tse'e jyu̱'kxp je̱ts je̱ ma̱ja̱ pa'ajk.

5 Je̱ jerusaleenit jayu tse'e na̱jkxtu amo̱tunajxpa; na̱jkxtuva tse'e nu̱jom je̱ jáyuda juu' ve'e tsu̱u̱nidup je̱m judéait y'it jo̱o̱tm, nay ve'empa tse'e pa̱n pa̱n jatye'e du̱mutámidup je̱ jordaanit ma̱ja̱ na̱a̱j.

6 Vintso̱ts je̱'e̱ ve'e je̱ tyo̱kin du̱mavyatsta, ve'em tse'e je̱ Juan yaknapétjada je̱m Jordán ma̱ja̱ na̱jo̱o̱tm.

7 Ax ku tse'e je̱ Juan du̱'ix je̱ts nu̱maye'e je̱ fariseota̱jk je̱ts je̱ saduceota̱jk ñu̱na̱jkxjada je̱tse'e du̱yaknapéttat, van'it tse'e du̱nu̱u̱jmidi:

—Miitsta, je̱ tsaa'n je̱ chaanda je̱ kyo̱o̱jta, je̱ ka̱ts xa ve'e tu̱xmótuda je̱ts táminup je̱'e̱ ve'e je̱ tsaachto'nu̱n, je̱'e̱ ka̱jx tse'e xkuke̱'e̱kta.

8 Je̱'e̱ tse'e mtoondinup juu' ve'e o̱y je̱tse'e ñu̱ke̱'xnatákat je̱ts mmaso̱o̱ktinu ve'e je̱ mko̱'o̱y joojntykinda.

9 Ka'a ve'e xnu̱túvadat je̱tse'e mva'andat: “Ka'a tse'e je̱ Nte'yam xyaktsaachpaatumdat, ku̱x je̱ Abraham je̱ chaan je̱ kyo̱o̱j xa u̱u̱'me'eda”, ku̱x nvaajnjidup a̱ts miitse'e je̱ts o̱'yixjupe'e je̱ Nte'yam je̱tse'e ya̱ tsaaj du̱yakvimpítu̱t je̱ Abraham je̱ chaan je̱ kyo̱o̱j.

10 Ve'em xa miitse'eda ax jo'n je̱ ku̱p juu' ve'e je̱ o̱o̱jyit ju̱'kx du̱kayakta̱'mip. Ax ta̱ tse'e je̱ tiempo jye'ya juu' ve'e ve'em ax jo'n je̱ jayu je̱ pojxu̱n du̱mach je̱tse'e je̱ ku̱p du̱pojxu̱ku̱t. Ax nu̱jom tse'e je̱ ku̱p juu' ve'e je̱ o̱o̱jyit ju̱'kx du̱kayakta̱'mip, yakpojxu̱knupts je̱'e̱ ve'e je̱tse'e yakja̱nvíppinit.

11 Je̱ tsoxk na̱a̱j a̱ts miitse'e ntukyakna̱pe̱jttup, je̱'e̱ nuja'vints je̱'e̱ ve'e je̱ts mmaso̱o̱ktinu ve'e je̱ mko̱'o̱y joojntykinda; ax je̱'e̱ pa̱n a̱tse'e xpa'u̱x'o̱o̱kip, je̱'e̱ tse'e je̱m mja'vin ka̱jxmda

mtukyaknąpétjadap ję Espíritu Santo jętse'e ję jayu dųtǫkimpayǫ'ǫyųt. Ñųmájipts ję'ę ve'e nųyojk jęts ka'a ve'e ąts, ni ka'ats ątse'e nvinmachjų jęts ątse'e ję kya'ąjk nyakkęękjat.

12 Ku ve'e ję jayu dųtǫkimpayǫ'ǫy, ve'em tse'e dųtónųt ax jo'n to'k ję yaa'tyąjk juu' ve'e jęm kyą'm ję tukjęę'pųn dųmats'ijtp jętse'e dųvimpójųt ję trigo. Pyąkmókup tse'e ję trigo tąąjm; ax ję po'ox juu' ve'e pyąjkjap, ję'ę tse'e jęm jąnjǫǫtm pyąąmnup juu' ve'e ni vin'ita kapi'tsp.

Ku ję Jesús ñąpejt
(Mr. 1.9-11; Lc. 3.21-22)

13 Ku ve'e ję Juan ję jayu dųyaknąpejt, van'it tse'e ję Jesús chąą'n jęm galiléait y'it jǫǫtm jętse'e jyę'y joma ve'e ję jordaanit mąją nąąj, jęm joma ve'e ję Juan vye'na. Ję'ę tse'e ñųnąjkx jętse'e ję Juan yaknąpétjųt.

14 Ka'a tse'e ję Juan dų'uktsąjk, jidų'ųme'e ję Jesús dųnųųjmi:

—¿Mits ątse'e xnųmiimp? Ñojk'óy xa ąts mitse'e xyaknąpétųt.

15 Van'it tse'e ję Jesús y'atsǫǫjvji:

—Kuvųk xa ve'e dųtsąk, kųx pyaatyp y'akęęguip ję'ę ve'e jętse'e nto'numųt nųjom juu' ve'e ję Nte'yam chąjkp.

Van'it tse'e ję Juan dųkuvųjk.

16 Ku tse'e ję Jesús ñąpejtkųjx, van'it tse'e pyítsumni jęm nąjǫǫtm. Tun to'mayji tse'e ǫjts ję tsapjǫǫtmit it y'ava'ach jętse'e ję Jesús dų'ix jęts jęme'e ñųkądа'akyjų ję Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp jęm ję Nte'yam jya'vin kąjxm, ve'eme'e ñųkądа'akyjų ax jo'n to'k ję pak.

17 Van'it tse'e to'k ję ayook yakmǫtu juu' ve'e jęm tsapjǫǫtm kądaak. Jidų'ųm tse'e vyaajñ:

—Yą'ą xa ve'e ąts ję n'Onųk, juu' ątse'e ǫǫy ntuntsąjkp, ǫǫyts ąts yą'ą ve'e ntuntukxǫǫndųk.

4

Ku ję Jesús ję Satanás y'ukyaktǫkimpąkuvaajnji
(Mr. 1.12-13; Lc. 4.1-13)

1 Van'it tse'e ję Espíritu Santo ję Jesús dųyaknųjkx jęm vinva'ajts it kąjxm jętse'e jęm ję kǫ'ǫyjáyuvap juu' ve'e dųnųvintsąnikąjxp ję kǫ'ǫyjayuvaptąjkta, jętse'e dų'íxųt vintsǫ ve'e ję Jesús kųdųyaktǫkimpųjk.

2 Vųjxtkupx xąąj vųjxtkupx tsooj ve'e ję Jesús kyakay vye'na, van'it tse'e ję yooj pyaatji.

3 Van'it tse'e ję kǫ'ǫyjáyuvap vyinkutą́miji jętse'e ñą'mųxji, ukvin'ąą'nuvaajnju tse'e:

—Pąn tyúvam xa ve'e jęts ję Nte'yam ję y'Onųk mitse'e, mukǫ́tsųts n'it yą tsaaj jętse'e vyimpítųt tsapkaaky.

4 Van'it tse'e ję Jesús y'atsąąjv:

—Jidų'ųm xa ve'e ję Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Ka tun ję'ę kąjxjyap xa ve'e ję jayu jyoojntyka ku ve'e juu' dųkay dųjų'kx, ję ayook kąjxe'e juu' ve'e ję Nte'yam kyąjtsp."

5 Van'it tse'e ję kǫ'ǫyjáyuvap yaknąjkxji jęm kunuu'kx kajpųn kąjxm, jęm Jerusalén. Van'it tse'e ję Jesús jęm mąją tsaptąkkǫjm dųyakpejt

6 jętse'e jidų'ųm dųnųųjmi:

—Pąn tyúvam xa ve'e jęts ję Nte'yam ję y'Onųk mitse'e, naajkkųstą́kajats n'it, kųx jidų'ųme'e ję Kunuu'kx Jatyán vya'añ:
Ję Nte'yam xa ve'e dųpava'anup ję y'aangelestąjk jętse'e m'íxjųt mjayépjųt,
jętse'e ję kyą'ąj mtuk'amátsajat jętse'e ję mtek ję tsaaj kyayaktsaachajat.

7 Van'it tse'e ję Jesús y'atsąąjv:

—Vaampap tse'e jidų'ųm ję Kunuu'kx Jatyán: "Ka'a tse'e x'íxtat joma vaate'e juu' dųkuvųk ję Mąją Vintsą́n, ųų'm ję nNte'yamamda."

8 Van'it tse'e ję kǫ'ǫyjáyuvap yaknąjkxjuva joma ve'e to'k ję kǫpk juu' ve'e kąjxm ąą'k. Jęm tse'e ję Jesús dųtuk'ix nųjom ję jayu juu' ve'e yakkutujkja ijttup yaja naxviijn jęts vinxųpe'e ję mąjin ję jayu dųjayep.

9 Van'it tse'e dųnųųjmi:

—Nųjom xa ąts mits yą'ą ve'e nmǫkyąjxnit pąn xvinkǫxkténip ąts mitse'e jęts ątse'e xvinjávat xvintsą'ągat.

10 Van'it tse'e ję Jesús ñą'mųxji:

—Nąjkxni, Satanás, kųx jidų'ųme'e ję Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Vinjávada vintsą'ągada ję Mąją Vintsą́n, ųų'm ję nNte'yamamda, ję'ejyji ve'e to'k mvinjávadap mvintsą'ągadap."

11 Van'it tse'e ję kǫ'ǫyjáyuvap myasǫǫkji jętse'e ję aangelestąjk ję Jesús dųnųnąjkxti jętse'e dųpatto'nidi.

Ku ję Jesús kya'amay'ukvaajñ jęp Galilea
(Mr. 1.14-15; Lc. 4.14-15)

12 Ku ve'e je Jesús je kats dumotu jets jepe'e poxuntujkp je Yaknapejtpa Juan, van'it tse'e ñujkx jem Galilea;
13 ax ka'a tse'e tyaajñ jem nazarétit kyajpun kajxm, jeme'e Capernaum ñujkx tsuuniva. Je kajpun, myutámipe'e je maja na'akaya jem zabuloonit jets neftaliijit y'it jootmda.
14 Je'e kajx tse'e ve'em jyajty jetse'e tyoojnji juu' ve'e je Isaías jyatyaan, to'k juu' ve'e ijt je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa. Jidu'um tse'e dujatyaajñ:
15 Je it je naax juu' ve'e Zabulón jets Neftalí duxaaj,
je too' juu' ve'e je'yp jem maaxy napa'am jetse'e ñaxy jem jado'k ado'om Jordán maja napa'am,
jem galiléait y'it jootm joma ve'e jyoojntykada pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap,
16 je jayu pan pan jatye'e kupi'ijts kukoo'ts tsuunidu,
y'íxtuts je'e ve'e to'k je maja kujajpa je maja kuta'kxpa;
pan pan jatye'e maaydup tajtup kux cha'kidupe'e jetse'e y'oo'ktat,
kujajjudu kuta'kxjudu tse'e.
Jidu'um tse'e je Isaías dujatyaajñ.
17 Van'it tse'e je Jesús kya'amay'ukvaajñ. Jidu'um tse'e vyaajñ:
—Vinmayumpijttini, masooktini je mko'oy joojntykinda. Napyaajmjidini jem je Nte'yam y'am kya'm kux myaaxuxjudupe'e jetse'e jem m'ijttinit.

Ku je Jesús duvaajv numaktaaxk je ajkx maakpada
(Mr. 1.16-20; Lc. 5.1-11)

18 Jeja tse'e galiléait myaja na'akaya pa'ayi je Jesús ñaxy vye'na, jetse'e du'ix numejtsk je yaa'tyajk, to'k uts to'k ajch: to'k juu' ve'e duxaaj Simón juu' ve'e yaktukxaaji Pedro, jets jado'k juu' ve'e duxaaj Andrés. Ajkx maakpats je'e ve'e y'ijtti; jem je'e ve'e du'avájada vye'na je tyuk'ajkx'amaakin xuum maja na'akaya jootm.
19 Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:
—Pamiindini ats. Ajkx maakk xa ve'e mtoondup; ax uxyamts ats miitse'e je toonk nmo'odat jets atse'e je jayu xtuknumíndat.
20 Tun jatyji tse'e dumasooktini je tyuk'ajkx'amaakin xuum jetse'e dupanajkxtini.
21 Veen tse'e yo'oyda vye'na, van'it tse'e je Jesús du'ixpa janumejtsk je yaa'tyajk, je Santiago jets je Juan, nay to'k uts to'k ajchpats je'e ve'eda, je Zebedeo je myajntktajk. Jem je'e ve'e barco jootm je tyee' dumaadada vye'na jetse'e je tyuk'ajkx'amaakin xuum du'ataagada. Van'it tse'e je Zebedeo je myajntktajk yakvoovduva.
22 Tun jatyji tse'e dumasooktini je barco maat je tyee'da, jetse'e dupanajkxtini.

Ku je Jesús je numay jayu duyak'ixpujk
(Lc. 6.17-19)

23 Jem tse'e nujom galiléait y'it jootm je Jesús du'ayo'oy du'anaxy y'ijt joma jaty tsaptajk jetse'e je jayu dutukyak'ixpuk je oy kats je oy ayook, je'e ve'e ku ve'e je jayu yakvaajñja jets chajkpe'e je Nte'yam jetse'e je jayu ñapyaajmjidinit jem je Nte'yam y'am kya'm. Pan nuvinxupe'e to'k jado'k je pa'am dujayep, ve'em tse'e duyakjotkadaakni.
24 Yaknuja'vip tse'e je Jesús jem nujom maja it jootm juu' ve'e Siria duxaaj; tyuknunajkxtu tse'e je Jesús nujom pan pan jatye'e je pajkpa je aampa dujayejptup, pan pan jatye'e jem jya'vin kajxmda je ko'oyjáyuvap, pan pan jatye'e ko'opya'ampajkjudup, jets pan pan jatye'e mojktup; yakjotkadakkajxnuts je'e ve'e to'k ka'ajyjida.
25 Numay tse'e je jayu pyanajkxjidi. Jem tse'e je galiléait jayu, jem tse'e juu' ve'e tsoo'ndu jem decápolisit y'it jootm jets jem jerusaleenit kyajpun kajxm, jempa tse'e juu' ve'e viijnk tso tsoo'ndu jem judéait y'it jootm, nay jempa tse'e juu' ve'e tsoo'nduva je it je naax juu' ve'e jado'k ado'om je jordaanit maja nanaxy jem joma ve'e je xaaj pyítsum.

5

Ku je Jesús kya'amaajy jem tonun viinm

1 Ku ve'e je Jesús du'ix je numay jayu, van'it tse'e pyejt joma ve'e to'k je tonun jetse'e jem y'ajxtk. Van'it tse'e je y'ixpajkpataajk ñujeyjidi,
2 jetse'e je Jesús yak'ixpajkjidi jidu'um:

Je'eda pan pan jatye'e xoonda
(Lc. 6.20-23)

3 —Xoon xa je'e ve'eda pan pan jatye'e je tyokin du'ixkajptup, íttapts je'e ve'e jem je Nte'yam y'am kya'm.
4 'Xoon xa je'e ve'eda pan pan jatye'e tsaachvinmaaydup, yakjot'amájajadapts je'e ve'e je Nte'yam.

5 'Xǫǫn xa jẹ'ẹ ve'eda pạn pạn jatye'e jẹ nụụ'k aaj jẹ nụụ'k jǫǫt dụjayẹjptup, jẹ'ẹ tse'e yakmǫ'ǫdap jẹ naxviijnit it.
6 'Xǫǫn xa jẹ'ẹ ve'eda pạn pạn jatye'e dụyoojidup dụtạạtsidup juu' ve'e jẹ Nte'yam chạjkp, ku'ux jǫtkạda'aky tse'e y'íttat.
7 'Xǫǫn xa jẹ'ẹ ve'eda pạn pạn jatye'e jẹ jayu dụtukmǫ'ttup, tukmǫ'tjụduvapts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam.
8 'Xǫǫn xa jẹ'ẹ ve'eda pạn pạn jatye'e jẹ va'ajts aaj jẹ va'ajts jǫǫt dụjayẹjptup, y'íxtapts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam.
9 'Xǫǫn xa jẹ'ẹ ve'eda pạn pạn jatye'e dụyaknamyujǫt'ǫ'yijidup juu' ve'e namyu'ẹjkjụdup, va'anupts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam: "Ạtsts yạ'ạ ve'e jẹ n'ónụkta."
10 'Xǫǫn xa jẹ'ẹ ve'eda pạn pạn jatye'e jẹ jayu jomtoojnjụdup titoojnjụdup kụxe'e dụtonda juu' ve'e jẹ Nte'yam chạjkp, íttapts jẹ'ẹ ve'e jẹm jẹ Nte'yam y'am kyạ'm.
11 'Xǫǫn xa miitse'eda ku ve'e jẹ jayu mvinkǫjtspétjada, mjomtónjada mtitónjada, jẹtse'e mnụvampétjada ạts kạjx.
12 Tukxǫǫnduḳta tse'e ǫǫy ku ve'e ve'em myaktonda, kụx myakmǫǫydinupe'e jẹ mạjạ ǫ'yin jẹm tsapjǫǫtm, kụx ve'eme'e dụjomtoondi dụtitoondi jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kǫjtsnajxpatạjkta juu' ve'e joojntykidu too'vạjkp jẹts ka'a ve'e miitsta.

Jẹ kaan tukmu'a'ixmojkin
(Mr. 9.49-50; Lc. 14.34-35)

13 'Miitsta xa ve'e jẹ kaan jo'n yaja naxviijn. Ax pạn tǫ́kinup tse'e jẹ kaan jẹ tya'mụtsin, ¿vintsǫse'e jado'k nax tya'mụtsinuvat? Ka'ats jẹ'ẹ ve'e y'uktoonnit, yak'ụxkǫ'ǫnupe'e jẹja too' aajy jẹtse'e jẹ jayu ñụtẹẹ'njụt tyuktẹẹ'njụt.

Jẹ tạ'kxpa tukmu'a'ixmojkin
(Mr. 4.21-25; Lc. 8.16-18)

14 'Miits xa ve'e jẹ tạ'kxpa jo'n yaja naxviijn. To'k jẹ kajpụn juu' ve'e jẹm kọpk kạjxm, ka'a tse'e y'ǫya jẹtse'e yakyo'otsụt.
15 Ka'a xa ve'e jẹ tạ'kxpa yaknạ'ạk jẹtse'e ti yaktuknaxjópụt; kạjxm jẹ'ẹ ve'e yakpụm jẹtse'e dụkutạ'kxụt anañụjoma jẹ jáyuda juu' ve'e jẹp tụjkp.
16 Nay ve'empats miitse'eda, ve'em ax jo'n jẹ tạ'kxpa jẹ nụmay jayu dụkutụ'kx, yaknụkẹ'xnatáḳada jẹ y'ǫy jẹ'ẹ jẹja jẹ jayu vyinkujk; ku jẹ'ẹ ve'e dụ'íxtat jẹ y'ǫy jẹ'ẹ juu' ve'e mtoondup, yakmájadap yakjaanchadapts jẹ'ẹ ve'e jẹ nTee'amda, juu' ve'e jẹm tsapjǫǫtm.

Oy jẹ'ẹ ve'e jẹ Moisés jẹ pyava'nụn
(Lc. 16.16-17)

17 'Ka'a xa miitse'e mvinmáydat jẹts jẹ'ẹ ạtse'e nnụmiin jẹts ạtse'e nyakkutǫ́kiyụt jẹ Moisés jẹ pyava'nụn jẹts juu' ve'e jyavyẹjttu jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kǫjtsnajxpatạjkta. Ka jẹ'ẹ kạjxapts ạtse'e nmiijn jẹts ạts jẹ'ẹ ve'e nyakkutǫ́kiyụt; jẹ'ẹ kạjxe'e jẹts ạts jẹ'ẹ ve'e nkutyónụt jẹts ạtse'e nkǫjtsva'atsụt ti ve'e tyijp.
18 Tyúvam xa ạts miitse'e nnạạjmada, namvaate'e y'it yạ tsajmit it jẹts yạ naxviijnit it, tonḳáxjup tse'e nụjom jẹ pava'nụn; dụmaja dụmootska jẹ'ẹ ve'e jẹ pava'nụn, tonḳáxjupts jẹ'ẹ ve'e.
19 Jẹ'ẹ kạjx tse'e, pạn pạn xa ve'e dụkakutyoomp jẹ pava'nụn, dụkanụmaja jẹ'ẹ ve'e jẹ pava'nụn, jẹtse'e ve'em jẹ jayu dụtuk'ix, jẹ'ẹ tse'e dụnụpi'kikáxup jẹ jayu juu' ve'e ijttup jẹm jẹ Nte'yam y'am kyạ'm; ax pạn pạn tse'e dụkutyoomp jẹ pava'nụn jẹtse'e ve'em jẹ jayu dụtuk'ix, ñụmájapts jẹ'ẹ ve'e jẹm jẹ Nte'yam y'am kyạ'm.
20 Kụx ve'em ạts miitse'e nnạạjmada, ve'em xa ve'e dụtsạk jẹtse'e nụyojk ǫy xtóndat juu' ve'e jẹ Nte'yam chạjkp jẹts ka'a ve'e juu' ve'e tyoondup jẹ tsaptụjkpit yak'ixpạjkpatạjk jẹts jẹ fariseotạjk. Pạn ka'a tse'e ve'em xtonda, ka'a tse'e mtáḳadat jẹm jẹ Nte'yam y'am kyạ'm.

Ku jẹ jayu jyǫtma'aty
(Lc. 12.57-59)

21 'Tạ ve'e x'amǫtunaxta ku ve'e jidụ'ụm jẹ jụjpit jayu yaknụụjmidi: "Ka'a tse'e myakjayu'ǫǫ'ktat, kụx jyapạna pạn pạne'e yakjayu'ǫǫ'kp, yakmǫ'ǫpts jẹ'ẹ ve'e jẹ tsaachpaatụn."
22 Ax nmụụjmidupts ạts miitse'e jẹts jyapạna pạn pạne'e jẹ y'uts jẹ y'ajch ukpụ jẹ y'uts jẹ chạ'ạ dụmu'ẹjkjup, yaktǫkimpayǫ'ǫyupts jẹ'ẹ ve'e. Pạn pạne'e jẹ y'uts jẹ y'ajch ukpụ jẹ y'uts jẹ chạ'ạ dụvinkǫjtspejtp, tǫkimpayǫ'ǫyjadapts jẹ'ẹ ve'e pạn pạn jatye'e dụnụmájidup jẹp tsaptụjkp. Pạn pạn tse'e ka víjap dụtijp jẹ y'uts jẹ y'ajch ukpụ jẹ y'uts jẹ chạ'ạ, kutsạ'ạga tse'e jẹtse'e jẹm jạnjǫǫtm yakpạạmnit.
23 'Ax ve'em tse'e, pạn myaknạjkxtup xa ve'e jẹ myạxta joma ve'e jẹ Nte'yam xvinjávada xvintsạ'ạgada, jẹtse'e jẹm xjaa'myétstat jẹts mmu'ẹjkjụdupe'e nụto'k jẹ m'utsta jẹ m'ajchta ukpụ nụto'k jẹ m'utsta jẹ mtsạ'ạda,

24 masǫ'ǫktanumts jeja ję myąxta jętse'e nąjkx too'vąjkp ję'ę xmąątnamyujǫt'ǫ́yajada,
van'it tse'e mvimpijttinuvat jętse'e ję myąxta ję Nte'yam xtukkątákadat.
25 'Pąn jęm xa ve'e pąne'e mnųxą'ąijidup jętse'e xmąątnąjkxta jeja ję yakkutojkpa
vyinkujk, tukmąątkojts'ǫ́yada tse'e jeja too' aajy, ve'em tse'e jęm ję tǫkin payǫ'yva kyą'm
mkayakpámdat. Kųx pąn mpąąjmjųdup xa ve'e jęm ję tǫkin payǫ'yva kyą'm, ję tǫkin
payǫ'yva tse'e jęm ję tojpa kyą'm mpámjadap jętse'e mpoxųntąkpámjadat.
26 Tyúvam xa ątse'e nva'añ jęts ka'ajame'e mpítsumdat jęp poxųntųjkp vi'name'e
xkakuvętta nųjom juu' ve'e myójidup.

Ku ję jayu ję navyąjkųn dųyakvintsą'kintǫ́ki
27 'Tą ve'e x'amǫtunaxta ku ve'e jidų'ųm yakkąts: "Ka'a tse'e xyakvintsą'kintǫ́kidat ję
navyąjkųn."
28 Ax ątsts miitse'e nnųųjmidup jęts ǫpyąna pąn pąne'e dųnų'ixp to'k ję tą'ąxtąjk
jętse'e dųtsąk jętse'e dųmąątnayjayépjųt, tą tse'e jęm jya'vin kąjxm ję tą'ąxtąjk
dųtukmąątyakvintsą'kintǫ́ki ję navyąjkųn.
29 'Pąn myaktǫkintoojnjųdup xa ve'e ję m'aka'yųn viijnda, tunyakpítsumda tse'e jętse'e
x'ųxkojtat, kųx nųyojk ǫy ję'ę ve'e jętse'e to'k viijn ję mni'kxta ję mkǫpkta xyakkutǫ́kidat
jęts ka'a ve'e ku ve'e nųjom ję mni'kxta ję mkǫpkta yakpąąmnit jęm jąnjǫǫtm.
30 Pąn myaktǫkintoojnjųdup xa ve'e ję m'aka'yųn ką'ąjta, tunkųspoxta tse'e jętse'e
x'ųxvívuptat, kųx nųyojk ǫy ję'ę ve'e jętse'e to'k viijn ję mni'kxta ję mkǫpkta xyakkutǫ́kidat
jęts ka'a ve'e ku ve'e nųjom ję mni'kxta ję mkǫpkta yakpąąmnit jęm jąnjǫǫtm.

Ku ję yaa'tyąjk ję ñųdą'ąx dųmasǫǫkni
(Mt. 19.9; Mr. 10.11-12; Lc. 16.18)
31 'Kǫjtstuva tse'e ję jayu jidų'ųm: "ępyąna xa ve'e pąn pąne'e ję ñųdą'ąx
dųmasǫ'ǫkuvaannup, tun vinkǫpkts ję'ę ve'e jętse'e too'vąjkp dųmǫ'ǫt ję ñąk joma
ve'e yak'íxųt jęts ka'a ję'ę ve'e dų'uknųdą'ąxini."
32 Ax ątsts miitse'e nnųųjmidup jęts pąn pąn yaa'tyąjke'e dųmasǫǫknup ję ñųdą'ąx,
pąn ka ję'ę kąjxap ku ve'e ję ñųdą'ąx dųyakvintsą'kintǫ́ki ję navyąjkųn, ję yaa'tyąjk kąjx
tse'e ję tą'ąxtąjk dųyakvintsą'kintǫ́ki ję navyąjkųn ku ve'e ję viijnk yaa'tyąjk dųpųk. Ax
ję'ę tse'e juu' ve'e ųx'ǫǫk dųpąjkp ję tą'ąxtąjk juu' ve'e ję ñųyaa'y tųmyasǫǫkjini, nay
yakvintsą'kintǫ́kivapts ję'ę ve'e ję navyąjkųn.

Ku ję jayu ję Nte'yam dųyaknaxy ukpų ti jaty
33 'Tą ve'e x'amǫtunajxtuva ku ve'e jidų'ųm ję jųjpit jayu yaknųųjmidi: "Kutyonų ję
vaandųk juu' ve'e tųxpųm pąn ję Nte'yame'e tųxyaknaxy."
34 Ax ątsts miitse'e nnųųjmidup jęts ka'a ve'e ję Nte'yam xyaknáxtat ku ve'e ję vaandųk
xpąmda. Ni ka'a tse'e ję tsapjǫǫtmit it xyaknáxtat. Pąn ve'em xa ve'e xtonda, ve'emts ję'ę
ve'e ax jo'n ję Nte'yam kųxyaknajxti, kųx jęme'e ję Nte'yam ję kyutojkųn tsųųjntkųn.
35 Ka'a tse'e yą naxviijnit it xyaknajxtuvat. Pąn ve'em xa ve'e xtonda, ve'emts ję'ę ve'e ax
jo'n ję Nte'yam kųxyaknajxti, kųx ve'em yą'ą ve'e yą naxviijnit it ax jo'n ję va'kpejtųn joma
ve'e ję Nte'yam ję tyek kųdųyukkán. Ka'a tse'e ję Jerusalén xyaknajxtuvat. Pąn ve'em xa
ve'e xtonda, ve'emts ję'ę ve'e ax jo'n ję Nte'yam kųxyaknajxtuva, kųx ję Mąją Yakkutojkpa
ję'ę ve'e ję kyajpųn.
36 Ni ję mkuvajka tse'e xkayaknajxtuvat, kųx ka'a ve'e m'ǫ'yixjada jętse'e xyakvimpíttat
ǫtyo'ka ję mvaajyta yąk uk pǫǫ'p.
37 Jidų'ųme'e mva'andat "ve'em" ukpų "ka'a"; kųx juu' ve'e nųyojk jaa'kyakkǫjtsp, ję
kǫ'ǫyjáyuvapts ję'ę ve'e dųyakjéjip.

Ku ję jayu dųtonųmpit juu' ve'e ka ǫ́yap
(Lc. 6.29-30)
38 'Tą ve'e x'amǫtunajxtuva ku ve'e jidų'ųm yakkąts: "Pąn pąne'e ję jayu ję vyiijn
dųyakma'tp, ję tyąąts dųyakvajntkp, nay vanxúpjyam tse'e yaktoonnuvat."
39 Ax ątsts miitse'e nnųųjmidup jęts ka'a ve'e xtonųmpijtjadat juu' ve'e ka ǫ́yap pąn
pąne'e mmutǫkintoojnjųdup; ñojk'ǫ́y xa ve'e, pąn pąne'e m'akupą'kxijidup to'k ado'om
aaj, mǫǫyduva tse'e jado'k ado'om jętse'e mjaa'k'akupą'kxajadat.
40 Pąn pąn tse'e mnųxą'ąavaajnjųdup jętse'e ję mvitųpa'tk mpąjkųxjada, masǫǫktuva
tse'e jętse'e ję mvitųni'kx mpąjkųxjadat.
41 Pąn myaktuk'akęę'yidup xa ve'e jętse'e juu' xpatsámdat kojkm legua, ax mpatsámdap
tse'e jakojkm legua.
42 epyąna pąn pąne'e juu' m'amǫ́tujųdup, mmǫ'ǫdap tse'e; pąn pąn tse'e juu' anuu'kx
m'amǫ́tujųdup, ka'a tse'e xtso'oxpąktat.

Tsǫkta ję jayu pąn pąne'e mtso'oxpąjkjųdup
(Lc. 6.27-28, 32-36)

43 'Tą ve'e x'amǫtunajxtuva ku ve'e jidų'ųm yakkąts: "Tsǫkta pąn pąne'e mtsǫjkjųdup;
ka'a tse'e xtsǫ́ktat pąn pąne'e mtso'oxpąjkjųdup."
44 Ax ątsts miitse'e nnųųjmidup: Tsǫkta pąn pąne'e mtso'oxpąjkjųdup, amǫ́tuda
jẹ Nte'yam jętse'e dų̨kunoo'kxų̨t pąn pąne'e mkǫ'ǫñų̨kǫjtsijidup, ǫtyoojnjada pąn
pąne'e mkǫ'ǫtyoojnjųdup, nų̨tsapkǫtsta jętse'e jẹ Nte'yam ǫy tyo'nų̨xjadat pąn pąne'e
mvinkǫjtspẹjtjųdup jęts pąn pąne'e mjomtoojnjųdup mtitoojnjųdup,
45 ax ve'em tse'e mnų̨kẹ'xnatą́kadat jęts nTee'imdupe'e jẹ Nte'yam, juu' ve'e jẹm
tsapjǫǫtm. Kų̨x ku xa ve'e jẹ aampa xąąj dų̨yakpítsum, tyuknų̨'aampyts jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e ǫy
jayu jęts juu' ve'e kǫ'ǫy jayu, yakjéjipts jẹ'ẹ ve'e jẹ tooj jętse'e dų̨yaknų̨tu'uj pąn pąn jatye'e
tų̨v jáyuvidup joojntykidup, nay ve'empa tse'e pąn pąn jatye'e jomjáyuvidup tijáyuvidup
jętse'e jyomjoojntykada tyijoojntykada.
46 Pąn jẹ'ẹjyji xa miitse'e mtsǫjktup pąn pąne'e mtsǫjkjųdup, ¿ti ǫ'yin tse'e mpą́ktap jẹ'ẹ
kąjx? Jẹ kupą'mųn pąkmojkpa paat xa ve'e ve'em jyátų̨kada.
47 'Pąn jẹ'ẹjyji ve'e mkǫjtspǫǫ'kxtup juu' ve'e mmąątnayja'vijidup, ¿ti ǫ'yints miitse'e
mtoondup jęts ka'a ve'e jẹ viijnk jáyuda?, kų̨x nay vanxų́pjyame'e dų̨toonduva pąn pąn
jatye'e jẹ Nte'yam dų̨ka'íxada.
48 Va'ajts tse'e mnaajk'ijtjidinit, ve'em ax jo'n ñaajk'ítjų̨ va'ajts jẹ nTee'amda, juu' ve'e jẹm
tsapjǫǫtm.

6

Ku jẹ jayu jẹ y'ǫy jẹ'ẹ dų̨tún

1 'Ku xa ve'e xtonda jẹ y'ǫy jẹ'ẹ, ka jẹ'ẹ kąjxap tse'e xtóndat jętse'e jẹ jayu dų̨'íxtat juu'
ve'e mtoondup. Pąn jẹ'ẹ kąjx xa ve'e ve'em xtonda jętse'e jẹ jayu m'íxjadat, ka'a tse'e ǫy
mtonų̨mpijtų̨xjadat jẹ nTee'amda, juu' ve'e jẹm tsapjǫǫtm.
2 Jẹ'ẹ kąjx tse'e, ku tse'e xputą́kadat jẹ'ẹ pąn pąn jatye'e katih'ijtų̨xjųdup, ka'a tse'e
anañų̨joma jẹ jayu xtuknų̨ávadat, kų̨x ve'eme'e jyátų̨kada jẹp tsaptų̨jkp jęts jẹja too' aajy
pąn pąn jatye'e mẹjts'aajta mẹjtsjǫǫtta. Jẹ'ẹ kąjxts jẹ'ẹ ve'e ve'em dų̨tonda jętse'e jẹ
jayu y'ǫñų̨kǫ́tsajadat. Tyúvam xa ąts miitse'e nnąąjmada jęts ka'a ve'e ǫy jẹ Nte'yam
tyonų̨mpijtų̨xjadat, nvaatani jẹ'ẹ ve'e ku ve'e yak'ǫñų̨kǫjtsidi.
3 Ax kuts miitse'e jẹ jayu xmǫ'ǫdat juu' ve'e katih'ijtų̨xjųdup, ve'em tse'e xtóndat jętse'e
ni pąna dų̨kanų̨ávat.
4 Pąn ve'em tse'e xtonda, ǫy tse'e mtonų̨mpijtų̨xjadat jẹ nTee'amda, juu' ve'e dų̨'ixp
nų̨jom juu' ve'e kanų̨kẹ'xnatąjkip jẹja jẹ jayu vyinkujk.

Ku jẹ jayu chapkąts
(Lc. 11.2-4)

5 'Ku miitse'e mtsapkǫ́tstat, ka'a tse'e ve'em mtsapkǫ́tstat ax jo'n jẹ'ẹda juu' ve'e
mẹjts'aajta mẹjtsjǫǫtta, ténip tse'e chapkǫtsta jẹp tsaptų̨jkp jęts joma ve'e jẹ too'
ñavyinnaxyjų, jẹ'ẹ kąjxts jẹ'ẹ ve'e ve'em dų̨tonda jętse'e jẹ jayu y'íxjadat ku ve'e chapkǫtsta.
Tyúvam xa ąts miitse'e nnąąjmada jęts ka'a ve'e ǫy jẹ Nte'yam tyonų̨mpijtų̨xjadat,
nvaatani jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jẹ jayu ve'em y'íxjada.
6 Ax kuts miitse'e mtsapkǫ́tstat, tą́kadats jẹp mtų̨jkp, akąą'ąda jẹ mtąjk, van'it tse'e
xmukǫ́tstat jẹ nTee'amda, juu' ve'e jẹm tsapjǫǫtm. Pąn ve'em tse'e xtonda, ǫy tse'e
mtonų̨mpijtų̨xjadat jẹ nTee'amda, juu' ve'e dų̨'ixp nų̨jom juu' ve'e kanų̨kẹ'xnatąjkip jẹja
jẹ jayu vyinkujk.
7 'Ku ve'e mtsapkǫ́tstat, ka'a tse'e xkǫjtsų̨mpíttat xkǫjts'atąjtat, ve'em ax jo'n jyátų̨kada
pąn pąn jatye'e jẹ Nte'yam dų̨ka'íxada, ve'eme'e vyinmayda jęts amǫtunáxjadap jẹ'ẹ ve'e jẹ
Nte'yam ku ve'e ǫǫy tyunkǫtsta.
8 Ka'ats miitse'e ve'em mjátų̨kadat, kų̨x namka'ana miitse'e jẹ Nte'yam juu' x'amǫ́tuda,
ñų̨ja'vipts jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e mka'ijtų̨xjųdup.
9 Jidų'ųm tse'e mtsapkǫ́tstat:
Ąąts jẹ nTee',
tsapjǫǫtm xa mits jẹme'e,
va'ajts aaj va'ajts jǫǫtts mitse'e,
jętse'e myakvinjávat myakvintsą'ągat.
10 Yakmiinni to'k aaj jẹ mkutojkų̨n.
Ve'em ax jo'n jẹm tsapjǫǫtm tyunjų̨ juu' mitse'e mtsąjkp,
ve'em tse'e tyoojnjuvat yaja naxviijn.
11 Mǫǫyk ąąts ų̨xyam jẹ kaaky jẹ nąąj juu' ąątse'e jǫ́vum xąąj ntukjoojntykip.
12 Mẹẹ'kxjik ąąts jẹ ntǫkin,
ve'em ax jo'n ąątse'e ntǫkinmẹẹ'kxpa pąn pąn jaty ąątse'e xmutǫkintoomp.
13 Kadi ąąts to'k aaj xmasą'ąk jęts ąątse'e nka'at jẹm jẹ kǫ'ǫyjáyuvap y'am kyą'm;

mitsts a̱a̱tse'e x'íxup xjayépup, x'axajtókup,
ve'emts a̱a̱tse'e xkah'ama̱a̱daagat je̱ kyo̱'o̱y je̱'e̱.
Ku̱x xa̱'ma ka̱jx mitse'e xka̱'ma je̱ kutojku̱n, je̱ ma̱kkin, je̱ts je̱ ma̱jin. Amén.
14 'Pa̱n mto̱kinme̱e̱'kxtup xa miitse'e pa̱n pa̱ne'e mmuto̱kintoojnju̱dup,
mto̱kinme̱e̱'kxjadap tse'e je̱ nTee'amda, juu' ve'e je̱m tsapjo̱o̱tm;
15 ax pa̱n ka'a tse'e xto̱kinme̱e̱'kxta je̱ jayu juu' ve'e mmuto̱kintoojnju̱dup, nay ka'ava
tse'e je̱ nTee'amda mto̱kinme̱e̱'kxju̱duvat.

Ku je̱ jayu y'ayooja

16 'Ku xa miitse'e m'ayoojadat, ka'a tse'e je̱ mviijnda je̱ m'aajta xyakma'attat, ve'em ax
jo'n jyátu̱kada je̱'e̱da juu' ve'e ijttup me̱jts'aajta me̱jtsjo̱o̱tta, ku̱x ve'em je̱'e̱ ve'e jyátu̱kada
je̱tse'e je̱ jayu du̱nu̱jávadat je̱ts ayoojidup je̱'e̱ ve'e. Tyúvam xa a̱ts miitse'e nna̱a̱jmada je̱ts
ka'a ve'e o̱y je̱ Nte'yam tyonu̱mpijtu̱xjadat, nvaatani je̱'e̱ ve'e ku ve'e je̱ jayu y'íxjada je̱ts
ayoojidupe'e.
17 Ax miits, ku tse'e m'ayoojadat, navyimpojjada nay'apojjada je̱tse'e o̱y mnavyo̱o̱'kjadat,
18 ve'em tse'e je̱ jayu du̱kanu̱jávadat je̱ts m'ayoojidupe'e. Pa̱n ve'em tse'e xtonda, o̱y tse'e
mtonu̱mpijtu̱xjadat je̱ nTee'amda, juu' ve'e du̱'ixp nu̱jom juu' ve'e kanu̱ke̱'xnata̱jkip je̱ja je̱
jayu vyinkujk.

Je̱ o̱'yin juu' ve'e je̱m tsapjo̱o̱tm
(Lc. 12.33-34)

19 'Ka'a tse'e xnu̱pa̱jkpétta̱t je̱ o̱'yin juu' ve'e yaja naxviijn, joma ve'e je̱ tótu̱k juu' jaty
du̱tukka'yini, joma ve'e juu' jaty vyinto̱ki, je̱ts joma ve'e je̱ me̱e̱'tspa tyákada;
20 ñojk'óye'e xnu̱pa̱jkpéttat je̱ o̱'yin juu' ve'e je̱m tsapjo̱o̱tm, joma ve'e je̱ tótu̱k juu' jaty
du̱katukkaya, joma ve'e juu' jaty kyavinto̱ki, je̱ts joma ve'e je̱ me̱e̱'tspa kyatákada.
21 Ku̱x pa̱n joma xa ve'e y'it juu' ve'e m'íxtup mjaye̱jptup, nay je̱e̱jyam tse'e y'ijtpa je̱
mjo̱o̱tta je̱ mja'vinda.

Ve'em xa ve'e je̱ jayu je̱ vyiijn ax jo'n je̱ jayu je̱ jyo̱o̱t je̱ jya'vin
(Lc. 11.34-36)

22-23 'Ve'em xa ve'e je̱ jayu je̱ vyiijn ax jo'n je̱ jayu je̱ jyo̱o̱t je̱ jya'vin. Pa̱n o̱y xa ve'e je̱
mviijnda, m'íxtup tse'e o̱y. Ax pa̱n ma'at tse'e je̱ mviijnda, ko̱o̱'ts tse'e je̱ mni'kxta je̱ mko̱pkta
tyañ. Nay ve'empats je̱'e̱ ve'e ma̱a̱t je̱ mjo̱o̱tta je̱ mja'vinda. Pa̱n va'ajts tse'e je̱ mjo̱o̱tta je̱
mja'vinda, je̱ y'o̱y je̱'e̱ tse'e mtoondup; ax pa̱n m'ajo̱o̱tidup tse'e je̱ kyo̱'o̱y je̱'e̱ je̱tse'e vintok
m'itta, je̱ kyo̱'o̱y je̱'e̱ tse'e mtoondup, ve'emts miitse'eda ax jo'n je̱ jayu juu' ve'e ijtp je̱ja
ako̱o̱'ts it ja̱a̱t je̱tse'e nu̱yojk kuko̱o̱'ts tyañ je̱ts ka'a ve'e je̱ viints jayu.

Je̱ Nte'yam je̱ts je̱ meen
(Lc. 16.13)

24 'Ni pa̱na xa ve'e kya'o̱'yixju̱ je̱tse'e me̱jtsk je̱ vyintsán du̱jayépu̱t, ku̱x to'ke'e du̱tsókut,
jado'k tse'e du̱tso'oxpákut, to'ke'e du̱mutónut du̱mupákut, jado'k tse'e du̱viijnk'íxut. Nay
ve'empa tse'e je̱ jayu juu' ve'e je̱m je̱ meen kya̱'m naajk'ijtjup, ka'ats je̱'e̱ ve'e y'o̱'yixju̱
je̱tse'e je̱ Nte'yam du̱pana̱jkxu̱t.

Y'ixp jyayejpp tse'e je̱ Nte'yam pa̱n pa̱n jaty je̱ y'ónu̱k
(Lc. 12.22-31)

25 'Je̱'e̱ ka̱jxts a̱ts miitse'e nna̱a̱jmada, ka'a tse'e xvinmáydat je̱ mkaakyta je̱ mna̱a̱jta ti ve'e
mtukjoojntykadap, ni ka'a tse'e xvinmaayduvat je̱ mvitta je̱ mxo̱xta juu' ve'e mjayéptap.
Ñu̱májip je̱'e̱ ve'e nu̱yojk ku ve'e je̱ jayu jyoojntyka je̱ts ka'a ve'e je̱ kaaky je̱ na̱a̱j juu' ve'e
jyayejpp; ñu̱májip je̱'e̱ ve'e nu̱yojk je̱ jayu je̱ ñi'kx je̱ kyo̱pk je̱ts ka'a ve'e je̱ vit je̱ xo̱x juu'
ve'e jyayejpp.
26 Ixta vinto̱ ve'e je̱ je̱yyva tánu̱k kyani'ipta, ka'a tse'e je̱ ta̱a̱jm du̱pa̱kmokta, ka'a
tse'e tii joma ve'e du̱yak'íttat je̱ tyukjoojntykinda; óyam tse'e vye'ema, yakjoojntykijidup
tse'e je̱ nTee'amda, juu' ve'e je̱m tsapjo̱o̱tm. Kadi xvinmayda, nu̱yojk xa miitse'e o̱o̱y
xtunjaa'knu̱májada je̱ts ka'a ve'e je̱ je̱yyva tánu̱k.
27 Jyatunvinmay je̱'e̱ ve'e, ¿pants miitse'eda juu' ve'e o̱'yixjup je̱tse'e ñaajkyónju̱t jado'k
noox?
28 '¿Ax tya̱jx tse'e xvinmayda je̱ mvitta je̱ mxo̱xta? Ixta vinto̱ ve'e je̱ ojts ja̱a̱tit pu̱j ye̱e̱'kta,
ka'a tse'e tyonda, ka'a tse'e pyii'tta kyojta;
29 ax ve'emts a̱tse'e nva'añ je̱ts óyame'e je̱ yakkutojkpa Salomón va'ajts tsoj tyun-
naxya̱xju̱ y'ijt, ka'a tse'e du̱muvaa'ty ax jo'n je̱ pu̱j.
30 Pa̱n ve'em tse'e je̱ Nte'yam du̱yaktsoju̱pu̱k je̱ aajy je̱ ojts juu' ve'e u̱xyam ye̱e̱'kp
je̱tse'e kep je̱ ja̱a̱jn pyaatjinit, ¿vintso̱ts je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam mkamo̱'o̱jadat pa̱n ti ve'e
mnatyukxóxjadap? ¡Ve̱e̱'nji xa ve'e je̱ Nte'yam xjaanchjávada!

31 Jẹ'ẹ kạjx tse'e, ka'a tse'e mnaajkvinmáyjadat jẹtse'e mva'andat: “¿Tis vine'e nka'yumdap n'ookumdap?”, ukpụ “¿Tis vine'e nnatyukxọjxumjadap?”
32 Kụx nụjom jẹ'ẹ ve'e, yakvinkǫ́pkidupts jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu pạn pạn jatye'e jẹ Nte'yam dụka'íxada; ax jẹ nTee'amda, juu' ve'e jẹm tsapjǫǫtm, ñụja'vipts jẹ'ẹ ve'e pạn ti ụụ'me'e xka'ijtjimdup.
33 Ax ve'em tse'e, yakvinkǫ́pkada ǫǫy jẹtse'e m'ijttinit jẹm jẹ Nte'yam y'am kyạ'm jẹtse'e xtoondinit juu' jẹ'ẹ ve'e chạjkp, ve'em tse'e myakmǫǫyduvat juu' ve'e mkáydap m'oo'ktap jẹts juu' ve'e mnatyukxǫ́xjadap.
34 Kádits xvinmayda juu' ve'e kep mínup, kụx jéjape'e kep juu' ve'e mvinmáydap. To'k to'k jẹ xạạj, ve'em tse'e jẹ vinma'yụn dụyakjẹja.

7

Ka'ats ụụ'me'e jẹ jayu ntǫkimpayǫ'yumdat
(Lc. 6.37-38, 41-42)

1 'Ka'ats miitse'e jẹ jayu xtǫkimpayǫ'ǫydat, ve'em tse'e jẹ Nte'yam mkatǫkimpayǫ'yjụduvat.
2 Kụx ve'em pạn vintsǫ ve'e jẹ jayu xtǫkimpayǫ'ǫyda, nay vanxúpjyam tse'e jẹ Nte'yam mtǫkimpayǫ'yjụduvat; uk pạn vintsǫ ve'e jẹ mjáyuvinda, nay jẹ mjáyuvinda tse'e vimpítup.
3 ¿Vintsǫse'e y'ǫ'yixjụt jẹ'ẹ juu' ve'e jẹ mạjạ tǫkin dụmạạt, jẹtse'e dụputáḳat jẹ y'uts jẹ y'ajch ukpụ jẹ y'uts jẹ chạ'ạ juu' ve'e vẹẹ'nji jẹ tǫkin dụmạạt? Ve'em xa jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e jẹp vyiimp to'k jẹ kụp juu' ve'e va'ajts maj jẹtse'e dụtsạḳ jẹtse'e dụputáḳat jẹ y'uts juu' ve'e jẹ pi'k po'ox tụvyintáḳaja.
4 Van'it tse'e jẹ y'uts dụnụụjma: “Va'an ạts dụyakpítsumụ jẹ pi'k po'ox juu' ve'e jẹp mviimp.”
5 ¡Mẹjts'aaj mẹjtsjǫǫt xa jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e jẹ mạjạ tǫkin dụmạạt! Yaknụva'ache'e too'vạjkp dụtsạḳ jẹ mạjạ tǫkin juu' ve'e jyayejpp, van'ítnum tse'e y'ǫ'yixjụt jẹtse'e dụputáḳat jẹ y'uts jẹ y'ajch ukpụ jẹ y'uts jẹ chạ'ạ juu' ve'e vẹẹ'nji jẹ tǫkin dụmạạt.
6 'Ka'a tse'e jẹ ok xmǫ'ǫdat jẹ Nte'yam jyẹ'ẹ, ka'a tse'e jẹ mpeerlas xvạjjadat jẹ kẹẹm. Pạn mmǫǫydup xa ve'e, tyuktẹẹ'ndapts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e mnụpojtụḳjadat jẹtse'e myakvintǫ́kijadat.

Amǫ́tuda juu' jẹ Nte'yam, íxtada, jẹts kojtspǫǫ'kxta jẹja tạḳ'aagui
(Lc. 11.9-13; 6.31)

7 'Amǫ́tuda juu' jẹ Nte'yam, jẹtse'e myakmǫ'ǫdat; íxtada, jẹtse'e xpaa'ttat; kojtspǫǫ'kxta jẹja tạḳ'aagui, jẹtse'e jẹ Nte'yam myak'avaatsụxjadat.
8 Kụx pạn pạn xa ve'e jẹ Nte'yam juu' dụ'amǫ́tup, yakmǫ'ǫp tse'e; pạn pạn tse'e juu' dụ'íxtip, pyaatyp tse'e; pạn pạn tse'e kojtspǫǫ'kxp jẹja tạḳ'aagui, yak'avaatsụxjup tse'e jẹ Nte'yam.
9 'Onụḳ tee'da ónụḳ taakta, ku xa ve'e jẹ m'ónụkta m'amǫ́tujadat jẹ tsapkaaky, ¿jẹ tsaaj tse'e mmǫ'ǫdap?
10 Ku tse'e m'amǫ́tujadat jẹ ajkx, ¿jẹ tsaa'n tse'e mmǫ'ǫdap?
11 Mjakǫ'ǫyjáyuvada xa miitse'eda, mnụja'vidup tse'e jẹtse'e xmǫ'ǫdat jẹ y'ǫy jẹ'ẹ jẹ m'ónụkta; ax jẹ nTee'amda, juu' ve'e jẹm tsapjǫǫtm, nụyojkts jẹ'ẹ ve'e dụmǫ'ǫt jẹ y'ǫǫjyit jẹ'ẹ pạn pạn jatye'e amǫ́tujụdup.
12 'Ax ve'em tse'e, pạn vintsǫ xa ve'e xtsǫkta jẹtse'e jẹ jayu mto'nụxjadat, ve'emts miits jẹ'ẹ ve'e xtoojnjiduvat, kụx jẹ Moisés jẹ pyava'nụn jẹts juu' ve'e jyavyẹjttu jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kojtsnajxpatạjkta, jẹ'ẹ tse'e jẹ jayu dụtuḳ'íxtup jẹts ti ve'e yaktónup ku ve'e jẹ jayu ñachǫ́kjada vimpit atụj.

Jẹ akạ'ạ juu' ve'e mootskji vyiijn tukmu'a'ixmojkin
(Lc. 13.24)

13 'Tạ́kada joma ve'e jẹ akạ'ạ juu' ve'e mootskji vyiijn. Kụxe'e jẹ akạ'ạ jẹts jẹ too' juu' ve'e jẹ jayu dụyaknạjkxp joma ve'e yvintǫ́kidinit, mạjạ viijnts jẹ'ẹ ve'e, nụmayts jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e jẹ tsǫ tạjkidup.
14 Ax jẹ akạ'ạ jẹts jẹ too' juu' ve'e jẹ jayu dụyaknạjkxp joma ve'e xạ'ma kạjx jyoojntykidinit, pi'kji jẹts mootskjits jẹ'ẹ ve'e vyiijn, nụ'eejyjits jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e jẹ tsǫ tạjkidup.

Yaknụja'vipts jẹ'ẹ ve'e jẹ kụp vintsǫ ve'e tyạ'ma
(Lc. 6.43-44)

15 'Myakkǫ́pkadap tse'e ǫǫy jẹ'ẹ kạjxta pạn pạn jatye'e natyijjụdup jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kojtsnajxpada. Ve'em xa jẹ'ẹ ve'eda ax jo'n jẹ mu'uk lobo juu' ve'e napyạạjmjup jẹ pi'k carnero jo'n jẹtse'e jẹja nụmay carnero akujk tyạka.

16 Mnujávadap tse'e jets pan je'e ve'eda ku ve'e x'íxtat vintso ve'e juu' dutonda, kux ka'a
xa ve'e je tsaaydum taajm ukpu je higo taajm yaktuk jem ápit kajxm.
17 Nujom je oy ju'kx kup, je ojyit ju'kx tse'e yakta'mip; jets nujom je ko'oy ju'kx kup, je
ko'oy ju'kx tse'e yakta'mip.
18 Ka'a tse'e je oy ju'kx kup duyakta'ma je ko'oy ju'kx; ni ka'a tse'e je ko'oy ju'kx kup
duyakta'ma je oy ju'kx.
19 Nujom tse'e je ju'kx kup juu' ve'e dukayakta'mip je ojyit ju'kx, yakpojxukpts je'e ve'e
jetse'e jem janjootm yakpaamnit.
20 Ve'emts miitse'e xnujávadat pan pan jatye'e oy jayu pan pan jatye'e ko'oy jayu ku ve'e
x'íxtat pan vintso ve'e juu' dutonda.

Ka anañujómap xa ve'e tyákadat jem je Nte'yam y'am kya'm
(Lc. 13.25-27)

21 'Ka nujómap xa ve'e tyákadat jem je Nte'yam y'am kya'm pan pan jaty atse'e xtijtup
"Vintsán, Vintsán"; je'ejyjida ve'e pan pan jatye'e dutoondup juu' ve'e chajkp ats je nTee',
juu' ve'e jem tsapjootm.
22 Numay xa atse'e xnaajmadat je xaaj: "Vintsán, Vintsán, mits je mkutojkun kajxts
aatse'e je Nte'yam je y'ayook nkojtsnáxy y'ijt jets mits je mkutojkun kajxts aatse'e je
ko'oyjáyuvap nyakpítsum y'ijt jem je jayu jya'vin kajxm, mits je mkutojkun kajxts aatse'e
je mújit atuva ntun y'ijt."
23 Ax van'itts atse'e nnaajmadat: "Ni vin'ita xa miitse'e mka'itta ats je njáyuda;
vinva'kva'atsta ats miitsta pan pan jatye'e dutoondup juu' ve'e ka óyap."

Je tajk juu' ve'e tsoo'ntk jeja tsakujx jets je tajk juu' ve'e tsoo'ntk jem po'o ni'kxm
(Lc. 6.47-49; Mr. 1.22)

24 'Pan pan xa ve'e du'amotunajxp juu' atse'e nkajtsp jetse'e ve'em dutún, ve'emts je'e
ve'e ax jo'n to'k je vij jayu juu' ve'e je tyajk dupaam jeja tsakujx.
25 Ku tse'e je it tyuuj, jetse'e je naaj kyompejt y'ojtspejt, jetse'e je makk poj tyunnajxni
jetse'e dupati'ts je tajk, ax ka'a tse'e kyitu, kux jeja ve'e tsakujx choo'ntk.
26 Ax je'e tse'e juu' ve'e du'amotunajxp juu' atse'e nkajtsp jetse'e ve'em dukatún, ve'emts
je'e ve'e ax jo'n to'k je jayu juu' ve'e ka víjap, juu' ve'e je tyajk dupaam jem po'o ni'kxm.
27 Ku tse'e je it tyuuj, jetse'e je naaj kyompejt y'ojtspejt, jetse'e je makk poj tyunnajxni
jetse'e dupati'ts je tajk, van'it tse'e je tajk kyítuni. ¡Ooyam tse'e tyunvintoki!
28 Ku ve'e je Jesús kyojtskujx, atuva atoki tse'e je numay jayu je y'ixpajkun dutuktaandi
29 kux je kutojkun maate'e kyajts, ka ve'emap ax jo'n je tsaptujkpit yak'ixpajkpataajk.

8

Ku je Jesús duyakjotkadaaky to'k je jayu juu' ve'e leprapajkjup
(Mr. 1.40-45; Lc. 5.12-16)

1 Ku ve'e je Jesús vyajntyk jem tonun viinm, van'it tse'e numay je jayu pyanajkxjidi.
2 Van'it tse'e vyinkutámiji to'k je jayu juu' ve'e leprapajkjup, jetse'e je Jesús
duvinkoxkteni, jetse'e dunuujmi:
—Vintsán, pan mtsajkp xa mitse'e, m'o'yixjup tse'e jets atse'e xtuknuva'atsut ya lepra
pa'am.
3 Van'it tse'e je Jesús je kya'aj tyuknukoojnji jetse'e je pa'am jayu dunuujmi:
—Ntsajkp xa atse'e. Va'ajts tse'e mtaanni.
Ku ve'e ve'em vyaajñ, tun jatyji tse'e je lepra pa'am ñuvaatsjini.
4 Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:
—Ni pana xa ve'e xkavaajnjat pane'e tumyakjotkada'akyju. Najkxu joma ve'e je tee'
jetse'e du'íxut jets ta ve'e mjotkada'aky, van'it tse'e xyóxut juu' ve'e je Moisés pyavaan ku
ve'e je jayu kyoo'kpajkjini je lepra pa'am, ve'em tse'e anañujoma dunujávadat jets távani
ve'e je pa'am mnuva'achju.

Ku je Jesús duyakjotkadaaky to'k je tojpataajk je vyintsán je tyoompa
(Lc. 7.1-10)

5 Ku ve'e je Jesús tyajki jem capernaaumit kyajpun jootm, van'it tse'e vyinkutámiji to'k je
tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numókupx je tojpataajk. Van'it tse'e je Jesús dumunoo'kxtk.
6 Jidu'um tse'e vyaajñ:
—Vintsán, jeme'e tak'am ats je ntoompa pya'amma'aj, mojkp je'e ve'e jetse'e ojoy
tyuntsaachpaa'ty.
7 Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvji:
—Najkxuts ats je'e duyakjotkada'akyu.
8 Van'it tse'e je tojpataajk je vyintsán y'atsaajv:

—Vintsą́n, ka'a xa ą̱tse'e nvinmachjų̱ jẹ̱tse'e jẹp ą̱ts ntų̱jkp mtą́kat; kǫ̱ǫjyji ve'e va'anų̱ jẹ̱tse'e jyǫ̱tką̱da'ak ų̱t, ax jǫ̱tką̱da'akupts jẹ'ẹ̱ ve'e.
9 Kų̱x jẹm xa ve'e pą̱n ą̱tse'e xyakkutojkjip, jẹmpa tse'e ą̱ts jẹ ntojpa juu' ą̱tse'e nyakkutojkjivap. Ku ą̱tse'e to'k nmų̱ų̱jma jẹ̱tse'e ñą̱jkxų̱t, na̱jkxpts jẹ'ẹ̱ ve'e; ku ą̱tse'e jado'k nmų̱ų̱jma jẹ̱tse'e myínų̱t, miimpts jẹ'ẹ̱ ve'e; ku ą̱tse'e jẹ ntoompa juu' ntukpava'añ, tyuumpts jẹ'ẹ̱ ve'e.
10 Ku ve'e jẹ Jesús dų̱'amǫtunajxy, atų̱va atǫki tse'e tyaajñ jẹ̱tse'e jidų̱'ų̱m dų̱nų̱ų̱jmi jẹ jayu juu' ve'e pana̱jkxjų̱dup:
—Tyúvam xa ą̱ts miitse'e nnąą̱jmada jẹ̱ts yaja ve'e nų̱jom israeejlit y'it jąą̱tta, ni to'kats ą̱tse'e nkapaa'ty juu' ą̱tse'e xjaanchja'vip ax jo'n ya̱ jayu.
11 Ą̱tsts miitse'e nnų̱ų̱jmidup jẹ̱ts jẹ'yadape'e nų̱may juu' ve'e tsǫǫ'ndap jẹm joma ve'e jẹ xą̱aj pyítsum jẹ̱ts jẹm joma ve'e jẹ xą̱aj tya̱ka, mya̱a̱t'a̱jxtų̱ktapts jẹ'ẹ̱ ve'e kaayva jẹ Abraham, jẹ Isaac, ma̱a̱t jẹ Jacob jẹm jẹ Nte'yam kyutojkų̱n jǫǫtm;
12 ax jẹ'ẹ̱da pą̱n pą̱n jatye'e uktukka̱daakjų̱dup jẹ̱tse'e jẹm kuy'itta, yakpámdapts jẹ'ẹ̱ ve'e jẹm akǫǫ'ts ítum. Jẹm tse'e nų̱may yaaxtinit jẹm tse'e nų̱may ñatya̱tskaa'tjidinit.
13 Van'it tse'e jẹ Jesús dų̱nų̱ų̱jmi jẹ tojpata̱jk jẹ vyintsą́n:
—Na̱jkxni jẹm mta̱k'am, va'an ve'em dų̱tunjų̱ ax jo'n tų̱xjaanchjáva.
Tun jẹ'yji tse'e jẹ tyoompa jyǫ̱tką̱daakni.

Ku jẹ Jesús dų̱yakjǫ̱tka̱daaky jẹ Simón Pedro jẹ mya̱'vų̱t taak
(Mr. 1.29-31; Lc. 4.38-39)

14 Van'it tse'e jẹ Jesús ñų̱jkx jẹm jẹ Pedro tya̱k'am. Jẹm tse'e dų̱'ix jẹ Pedro jẹ mya̱'vų̱t taak pya'amma'aj, ja̱mpa̱jkjup.
15 Van'it tse'e jẹ pa'am jayu jẹm kya̱'m dų̱majch jẹ̱tse'e jẹ ja̱a̱jn ñų̱vaatsjini. Van'it tse'e jẹ ta̱'a̱xta̱jk pyojtų̱kni jẹ̱tse'e jẹ Jesús dų̱patto'ni.

Ku jẹ Jesús dų̱yakjǫ̱tka̱daaky nų̱may jẹ pa'am jayu
(Mr. 1.32-34; Lc. 4.40-41)

16 Ku ve'e jẹ xą̱aj tya̱jkini, van'it tse'e jẹ Jesús dų̱tuknų̱na̱jkxti nų̱may jẹ jayu juu' ve'e jẹm jya'vin ka̱jxmda jẹ kǫ̱'ǫyjáyuvap. To'k naxji tse'e jẹ Jesús jẹ kǫ̱'ǫyjáyuvap dų̱muka̱jts jẹ̱tse'e dų̱yakpítsumni; jǫ̱tka̱daaktinu tse'e jẹ pa'am jayu nų̱vinxų̱pe'e y'ijtti.
17 Jẹ'ẹ̱ ka̱jx tse'e ve'em jyajty jẹ̱tse'e tyoojnji juu' ve'e kyǫjts jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kǫjtsnajxpa Isaías. Jidų̱'ų̱m tse'e vyaajñ: "Jẹ'ẹ̱ xa ve'e xtuknų̱vaatsumdu jẹ mpa̱jkpamda jẹ n'aampamda."

Nų̱mejtsk jẹ jayu juu' ve'e jẹ Jesús dų̱pana̱jkxuvaandu
(Lc. 9.57-62)

18 Ku ve'e jẹ Jesús dų̱'ix jẹ̱ts nų̱maye'e jẹ jayu tyunnaa'ténijini, van'it tse'e jẹ y'ixpa̱jkpata̱jk dų̱pavaajñ jẹ̱tse'e ñáxtat jẹm jado'k ado'om ma̱ja̱ na̱'aka̱ya pa'am.
19 Van'it tse'e to'k jẹ tsaptų̱jkpit yak'ixpa̱jkpa jẹ Jesús dų̱vinkuta̱mi jẹ̱tse'e dų̱nų̱ų̱jmi:
—Yak'ixpa̱jkpa, mpana̱jkxuvaampy xa ą̱ts mitse'e pą̱n joma ve'e mnų̱jkx.
20 Jẹ̱tse'e jẹ Jesús y'atsǫǫjvji:
—Jẹp xa ve'e jẹ vaax jẹ y'aajntk joma ve'e chų̱ų̱na, jẹppa tse'e jẹ jẹyyva tánų̱k jẹ pyẹ'ẹn; ax ą̱ts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nų̱pa̱a̱mdų̱ka Ijtp, ni jẹ'ẹ̱ts ą̱tse'e xka'ijtja joma ą̱tse'e ya̱ nkuvajk nkǫ'ǫkų̱t.
21 Van'it tse'e jado'k jẹ y'ixpa̱jkpa ña̱'mų̱xji:
—Vintsą́n, yakjajtjik ą̱ts to'k aaj jẹ̱ts ą̱tse'e jẹ ntee' nyaknaxtą́kat, van'itts ą̱ts mitse'e mpana̱jkxnit.
22 Jẹ̱tse'e jẹ Jesús y'atsǫǫjvji:
—Pamiinni ą̱ts. Jẹ'ẹ̱da pą̱n pą̱n jatye'e dų̱kajaye̱jptup jẹ joojntykin juu' ve'e xa̱'ma ka̱jx ijtp, va'an tse'e dų̱yaknaxtą́kada jẹ y'ǫǫ'kpada.

Ku jẹ Jesús dų̱yak'atų̱vi jẹ mą̱kk pǫj
(Mr. 4.35-41; Lc. 8.22-25)

23 Van'it tse'e jẹ Jesús tya̱jki jẹm barco jǫǫtm ma̱a̱t jẹ y'ixpa̱jkpata̱jk.
24 Van'it tse'e jẹ mą̱kk pǫj myiijn joma ve'e jẹ na̱a̱j, jẹ̱tse'e jẹ barco ǫǫy dų̱tuntukkoo'ya, maap tse'e jẹ Jesús vye'na.
25 Van'it tse'e jẹ y'ixpa̱jkpata̱jk yojxjidi, jẹ̱tse'e jẹ Jesús dų̱nų̱ų̱jmidi:
—¡Vintsą́n, yaktsǫǫkk ą̱ats to'k aaj! ¡Kunajxumdinuptam xa ve'e jẹp na̱'a̱a̱kp!
26 Van'it tse'e y'atsǫǫjvjidi:
—¿Tya̱jx tse'e mtsa̱'a̱gada? ¡Tun vẹ̱ẹ'nji ve'e jẹ jaanchja'vin xjaye̱pta!
Van'it tse'e pyojtų̱k jẹ̱tse'e dų̱tuknų̱ų̱jmi jẹ pǫj jẹ̱ts jẹ na̱a̱j. Van'it tse'e jẹ pǫj y'atų̱vi jẹ̱tse'e jẹ na̱a̱j tyu'ujkjajty.
27 Atų̱va atǫki tse'e tyaandi jẹ y'ixpa̱jkpata̱jk jẹ̱tse'e ñavyaajnjidi:

—¿Vintsǫs yą'ą vine'e yą jayu jẹ mąkkin ǫǫy dụtunjayep? ¡Kątsụpąjkjup xa ve'e jẹ poj paat jẹts jẹ mąją ną'akąya paat!

Ku jẹ Jesús dụyakpítsum jẹ kǫ'ǫyjáyuvap jẹm jẹ jayu jya'vin kąjxmda
(Mr. 5.1-20; Lc. 8.26-39)

28 Ku ve'e jẹ Jesús jyẹ'y jẹm jado'k ado'om mąją ną'akąya pa'am, jẹm gadaarait y'it jǫǫtm, van'it tse'e nụmẹjtsk jẹ yaa'tyąjk vyinkutą́mijidi juu' ve'e pítsumdu jẹp ǫǫ'kpa aajntkup. Va'ajts mu'ukts jẹ'ẹ ve'e y'ijtti, ni pąna ve'e kyǫǫ'k'ǫ'yixjini jẹtse'e jẹm tsǫ ñáxụt. Nụmẹjtsk jẹ yaa'tyąjk, jẹm tse'e jya'vin kąjxmda jẹ kǫ'ǫyjáyuvap.

29 Van'it tse'e mąkk vyaandi:

—¿Ti kątsts ụụ'me'e njayẹjpumdup?, Jesús, jẹ Nte'yam jẹ y'Onụk. ¿Jẹ'ẹ ve'e tụxnụmín jẹts ąątse'e xyaktsaachpaa'tụt óyame'e jẹ xąąj dụkapaa'tyna?

30 Jékum jaty tse'e nụmay jẹ kẹẹm jyą'kxta vye'na,

31 van'it tse'e jẹ kǫ'ǫyjáyuvap dụmunoo'kxtkti jẹ Jesús:

—Pąn xyakpítsump xa ąątse'e, masǫǫkk ąąts to'k aaj jẹts ąątse'e ntuktą́kat xi kẹẹmda.

32 Van'it tse'e jẹ Jesús ñą'mụxjidi:

—It. Tą́kada.

Van'it tse'e jẹ kǫ'ǫyjáyuvap dụtukvaatstini jẹ yaa'tyąjkta jẹtse'e jẹ kẹẹm dụtuktąjkidi. Van'it tse'e nụjom jẹ kẹẹm kyụsnoomdi jẹm tonụn viinm jẹtse'e y'ano'midi jẹm mąją ną'akąya jǫǫtm. Jẹp tse'e ñax'ǫǫ'kkąjxtini.

33 Van'it tse'e kyẹẹkti jẹ kẹẹm íxpada. Ku tse'e jyẹ'ydi jẹm kajpụn kąjxm, van'it tse'e jẹ jayu dụtukmumaajntykti juu' ve'e tụtyunjụ tụkyątsjụ joma ve'e jẹ kẹẹm tụjyą'kxta jẹts jẹ yaa'tyąjkta juu' ve'e jẹm jya'vin kąjxmda tụy'it jẹ kǫ'ǫyjáyuvap.

34 Van'it tse'e jẹ kukajpụn dụnụnąjkxti jẹ Jesús. Ku tse'e dụ'ixti, van'it tse'e dụmunoo'kxtkti jẹtse'e jẹm jẹ'ẹ y'it jǫǫtmda pyítsumnit.

9

Ku jẹ Jesús dụyakjǫtkąda aky to'k jẹ mojkpa jayu
(Mr. 2.1-12; Lc. 5.17-26)

1 Van'it tse'e jẹ Jesús tyąjki jẹm barco jǫǫtm jẹtse'e jyẹ'y jẹm jado'k ado'om mąją ną'akąya pa'am, jẹm joma ve'e ǫjts chụụna.

2 Jẹm tse'e tyuknụnąjkxjidi to'k jẹ mojkpa jayu juu' ve'e jẹm myaajntkụn kąjxm. Ku ve'e jẹ Jesús dụ'ix jẹts jaanchja'vijidupe'e, van'it tse'e jẹ mojkpa jayu dụnụụjmi:

—Jǫt'amąja, mee'kx tse'e jẹ mtǫkin tyañ.

3 Jẹm tse'e vyẹ'nada jẹ tsaptụjkpit yak'ixpąjkpa juu' ve'e vinmaaydu: Vyinkǫjtspejtp xa yą'ą ve'e jẹ Nte'yam ku ve'e ve'em vya'añ.

4 Ax ñụja'vip tse'e jẹ Jesús vintsǫ ve'e vyinmayda, jẹ'ẹ kąjx tse'e dụ'amǫtutụvi:

—¿Tyąjxts miitse'e mkǫ'ǫyvinmáyda?

5 ¿Tis vine'e ka tso'oxap, ku ątse'e jẹ jayu nnụụjma: “Mee'kx tse'e jẹ mtǫkin tyañ”, ukpụ ku ątse'e nnąąjmat: “Pojtụkni jẹts jaamni”?

6 Jẹtse'e xnụjávadat jẹts njayejpp ątse'e jẹ kutojkụn yaja naxviijn jẹts ątse'e jẹ jayu ntǫkinmẹẹ'kxụt, ąts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nụpąąmduka Ijtp.

Van'it tse'e jẹ mojkpa jayu dụnụụjmi:

—Pojtụkni, pąkmojknits xi mmaajntkụn jẹts nąjkxni jẹm mtąk'am.

7 Van'it tse'e pyojtụkni, jǫtkąda'akyani tse'e vye'na, jẹtse'e ñąjkxni jẹm tyąk'am.

8 Ku ve'e jẹ nụmay jayu dụ'ix, van'it tse'e chą'kidi jẹtse'e jẹ Nte'yam dụyakmájidi dụyakjaanchidi jẹ'ẹ kąjx ku ve'e jẹ jayu dụmǫǫjy yą kutojkụn.

Ku jẹ Jesús dụvąąjv jẹ Mateo
(Mr. 2.13-17; Lc. 5.27-32)

9 Ku ve'e jẹ Jesús ñụjkx, van'it tse'e dụ'ix to'k jẹ yaa'tyąjk juu' ve'e Mateo dụxąąj, jẹja jẹ'ẹ ve'e chụụna vye'na joma ve'e jẹ kupą'mụn dụpąkmuk. Van'it tse'e jẹ Jesús ñą'mụxji:

—Pamiinni ąts.

Van'it tse'e jẹ Mateo tyeni jẹtse'e jẹ Jesús dụpanąjkxni.

10 Jẹm tse'e jẹ Mateo tyąk'am jẹ Jesús kyay y'uu'k vye'na, van'it tse'e jyẹ'ydi nụmay jẹ kupą'mụn pąkmojkpatąjkta jẹts jẹ viijnk jáyuda juu' ve'e jẹ jayu tijjụdup tǫ́kinax jayu. Jẹ'ẹ tse'e jẹ Jesús mąąt jẹ y'ixpąjkpatąjk kaayva dụmąątnajxtu.

11 Ax ku tse'e jẹ fariseotąjk dụ'ixti, van'it tse'e dụ'amǫtutúvidi jẹ Jesús jẹ y'ixpąjkpatąjk:

—¿Tyąjx tse'e yą myak'ixpąjkpada dụmąątkáy dụmąąt'uu'k jẹ kupą'mụn pąkmojkpada jẹts jẹ viijnk tǫ́kinax jáyuda?

12 Y'amǫtunajx tse'e jẹ Jesús, van'it tse'e vyaajñ:

—Ka'a xa jẹ'ẹ ve'e dụtsǫkta jẹ tsǫ'yiva pąn pąn jatye'e mąkkątsǫts, jẹ'ẹda ve'e pąn pąn jatye'e pąjkjụdup.

13 Jẹ'ẹ xa ve'e vinkọpk jẹtse'e xvinmọ́tudat juu' ve'e tyijp yạ kạts yạ ayook juu' ve'e
jẹp Kunuu'kx Jatyán kujxp jidụ'ụm vaamp: “Jẹ'ẹ xa ạtse'e nụyojk ntsạjkp jẹtse'e jẹ jayu
jẹ tukmọ'tụn dụjayẹ́ptat, ka jẹ'ẹpe'e jẹtse'e jẹ tạ́nụk dụyọ́xtat.” Jidụ'ụm tse'e vya'añ.
Ka jẹ'ẹp xa ạtse'e nnụmiimp jẹts ạtse'e nyaaxjat jẹ jayu juu' ve'e tụv jáyuvidup joojn-
tykidup; jẹ'ẹ ạtse'e nnụmiimp juu' ve'e tọ́kinax jayu, ve'em tse'e vyinmayụmpijttinit jẹtse'e
dụmasọọktinit jẹ kyọ'ọy joojntykinda.

Ku jẹ Jesús dụ'ava'ni pạn tyạjx kạjxe'e jẹ y'ixpạjkpatạjk kyah'ayoojidi
(Mr. 2.18-20; Lc. 5.33-35)

14 Van'it tse'e jẹ Yaknạpẹjtpa Juan jẹ y'ixpạjkpada jẹ Jesús dụvinkutámidi jẹtse'e
dụ'amọtutúvidi:

—¿Tyạjxts ạạtse'e ntun'ayooja jẹtse'e jẹ fariseotạjk ọọy tyun'ayoojiduva?, ka'a tse'e mits
yạ m'ixpạjkpatạjk y'ayoojada.

15 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsọọjvjidi:

—Ka'a xa ve'e chaachvinmáyda pạn pạn jatye'e miindup joma ve'e jẹ jayu ñavyụkjụ
namvaate'e jẹ tạ'ạxpạjkpa dụmạạdada, jẹ'ẹ kạjx tse'e kyah'ayoojada. Nay ka'ava tse'e
chaachvinmáyda ạts yạ n'ixpạjkpatạjk namvaat ạtse'e n'it yạ'ạ mạạtta. Ax pyaa'tupts jẹ'ẹ
ve'e jẹ xạạj ku ạtse'e nkọọ'k'ijtnit yạ'ạ mạạtta, van'it tse'e tụụv y'ayoojadat.

Jẹ nam ixpạjkụn juu' ve'e jẹ Jesús jẹ jayu tyuk'ix
(Mr. 2.21-22; Lc. 5.36-39)

16 Van'it tse'e jẹ Jesús dụjaa'ktukmu'a'ixmojki. Jidụ'ụm tse'e vyaajñ:

—Ni pạna xa ve'e jẹ nam vit dụkatuk'akạya jẹ pak vit. Pạn ve'em xa jẹ'ẹ ve'e kụdụtún,
van'it tse'e jẹ nam akạ'yụn dụvạạ'nmókụt jẹ pak vit jẹtse'e dụtunjaa'kkạạ'tsnit.

17 Ni pạna xa ve'e dụkah'atẹ'miva jẹ nam tsaaydum pa'ajk nạạj jẹm pak ak apạjkin jọọtm.
Pạn ve'em xa jẹ'ẹ ve'e kụdụtún, mupájinupts jẹ'ẹ ve'e jẹ ak, ax kọọjyji tse'e vyintókiyụt jẹ
tsaaydum pa'ajk nạạj jẹts jẹ ak apạjkin. Jẹ'ẹ kạjx tse'e jẹ nam tsaaydum pa'ajk nạạj yakpụm
jẹm nam ak apạjkin jọọtm, ax ve'em tse'e ni juu'a kyavintókiyụt.

Jẹ Jairo jẹ ñạạx jẹts jẹ tạ'ạxtạjk juu' ve'e jẹ Jesús jẹ vyit dụtọọn
(Mr. 5.21-43; Lc. 8.40-56)

18 Namvaate'e jẹ Jesús ve'em vya'añ vye'na, van'it tse'e to'k jẹ israeejlit jayu jẹ ñụvintsán
jyẹ'y jẹtse'e jẹ Jesús dụvinkọxkteni, jẹtse'e dụnụụjmi:

—Tun ọọ'kuvaannupe'e ạts jẹ mpi'k nạạx. Ja'mụ to'k aaj jẹtse'e jẹ mkạ'ạj xtuknụkónụt,
ve'em tse'e jyaa'kjoojntykat.

19 Van'it tse'e jẹ Jesús tyeni jẹtse'e dụmạạdi, nay ve'empa jẹ y'ixpạjkpatạjk.

20 Van'it tse'e jẹp jẹ Jesús ñaadup myutámiji to'k jẹ tạ'ạxtạjk juu' ve'e makmẹjtsk joojntani
dụjayẹjpp jẹ vinnụjkxjụ pa'am, jẹtse'e jẹ vyit paa'v dụtọọjnji.

21 Ve'em tse'e dụtuujn kụxe'e ñañạ'mụxji: Tun kọọjyji xa ijk ạtse'e kụntán xi vyit,
jọtkạda'akupts ạtse'e.

22 Ax van'it tse'e jẹ Jesús y'ixụmpijt, jẹtse'e dụ'ix jẹ tạ'ạxtạjk, jẹtse'e dụnụụjmi:

—Jọt'amạja, tạ xa ve'e mjọtkạdaakni jẹ'ẹ kạjx ku ạtse'e tụxjaanchjáva.

Ax jẹ'yji tse'e jẹ tạ'ạxtạjk jyọtkạdaakni.

23 Ku ve'e jẹ Jesús jyẹ'y jẹm jẹ israeejlit jayu jẹ ñụvintsán tyạk'am, van'it tse'e jẹ
xooxpatạjk dụ'ix jẹts nụmaye'e jẹ jayu tyunya'axta tyuntsaachvinmáyda.

24 Van'it tse'e jẹ Jesús ñạ'mụxjidi:

—Najkxta, pítsumda; ka'a xa yạ'ạ ve'e yạ kiix ónụk y'ạạ'ka, maapji yạ'ạ ve'e.

Van'it tse'e jẹ jayu tyukxiikji.

25 Ku ve'e jẹ Jesús jẹ jayu dụyakpitsumkụjx, jẹtse'e tyạjki joma ve'e jẹ kiix ónụk mya'aj,
van'it tse'e jẹ pi'k kiix ónụk jẹ kyạ'ạj dụkọọjnụk, jẹtse'e jẹ kiix pyojtụk.

26 Ax nụjom tse'e jẹm jẹ it jẹ naax yạ ayook vya'kxtk juu' ve'e toojnju kọjtsju.

Ku jẹ Jesús dụyakjọtkạdaaky nụmẹjtsk jẹ viints jayu

27 Ku ve'e jẹ Jesús chạạ'n, van'it tse'e nụmẹjtsk jẹ viints jayu pyanạjkxjidi, mạkk tse'e
kyọjtsti, jẹtse'e vyaandi:

—¡Tukmọ'tk ạạts to'k aaj, jẹ David jẹ chaan jẹ kyọọj juu' ve'e yakkutojknup!

28 Ku ve'e jẹ Jesús tyạjki jẹp tụjkp, van'it tse'e jẹ viints jayu vyinkutámijidi jẹtse'e jẹ Jesús
y'amọtutúvijidi:

—¿Mjaanchja'vidupe'e jẹts x'ọ'yixjup ạtse'e jẹts ạts yạ'ạ ve'e ntónụt?

Van'it tse'e y'atsọọvdi:

—Ve'em, Vintsán.

29 Van'it tse'e jẹ Jesús jẹ viints jáyuda dụvinkutọ'ni jẹtse'e dụnụụjmi:

—Va'an ve'em dụtunjụ ax jo'n xjaanchjávada.

30 Ax vin'ixpąjktinu tse'e. Van'it tse'e jẹ Jesús jẹ jayu dụtukpavaandi o̧o̧y jẹtse'e jidụ'ụm dụnụujmidi:
—Ni pąna ve'e xkatuknụjávadat.
31 Ax ka'a tse'e ve'em dụtoondi; tun ko̧o̧jyji ve'e pyítsumdi jẹtse'e o̧jts jẹm nụjom it jo̧o̧tm jẹ jayu dụtukmumaaydụkta juu' ve'e jẹ Jesús tyoon kyo̧jts.

Ku jẹ Jesús dụyakjo̧tkąda̧aky to'k jẹ oom jayu
32 Tso̧o̧'ndup tse'e vyẹ'nada jẹ Jesús mąąt jẹ y'ixpąjkpatąjk, van'it tse'e to'k jẹ jayu yaktuknụnajkxti juu' ve'e jẹm jya'vin kąjxm jẹ ko̧'o̧yjáyuvap juu' ve'e oom yaktaajnju.
33 Ku tse'e jẹ Jesús dụyakpítsumni jẹ ko̧'o̧yjáyuvap, van'it tse'e jẹ jayu kyo̧jtspąjkni. Atụva ato̧ki tse'e jẹ nụmay jayu tyankąjxti jẹtse'e ñavyaajnjidi:
—Ni vin'ita xa ve'e kyayak'ixna jẹtse'e ve'em juu' tyunjụ yaja israeejlit y'it jąąt.
34 Ax jidụ'ụm tse'e jẹ fariseotąjk vyaandi:
—Jẹ ko̧'o̧yjáyuvap juu' ve'e dụnụvintsąnikąjxp jẹ ko̧'o̧yjáyuvaptąjkta, jẹ'ẹts yą'ą ve'e mo̧o̧jyjup jẹ kutojkụn jẹtse'e jẹ ko̧'o̧yjáyuvap dụyakpítsum jẹm jẹ jayu jya'vin kąjxm.

Tyukmo̧'t tse'e jẹ Jesús jẹ jayu
35 Y'ayo̧'yp y'anajxyp tse'e jẹ Jesús vye'na nụjom jẹ kajpụn, jẹ mújit jẹ muutskit, jẹtse'e jẹ jayu jẹp tsaptụjkp dụtuk'ix jẹ o̧y kąts jẹ o̧y ayook, jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu dụvaajnjip jẹts chąjkpe'e jẹ Nte'yam jẹtse'e jẹ jayu ñapyąąjmjidinit jẹm jẹ Nte'yam y'am kyą'm, jẹtse'e dụtuknụvaatsni jẹ jayu o̧yjuu' pa'ama.
36 Ku ve'e jẹ Jesús jẹ nụmay jayu dụ'ix, tyukmo̧'t tse'e kụxe'e jyomjatta tyijatta jẹtse'e myayda tyajta ve'em ax jo'n jẹ carnero juu' ve'e jẹ vyinténiva ka'ijttup.
37 Van'it tse'e jẹ y'ixpąjkpatąjk dụnụujmi:
—Qo̧y xa ve'e jẹ jayu juu' ve'e dụkah'amo̧tunajxtupnum jẹ o̧y kąts jẹ o̧y ayook. Ve'em xa jẹ'ẹ ve'eda ax jo'n jẹ trigo tąąjm juu' ve'e pąkmojkip jẹm kam jo̧o̧tm; ax nụ'eejyji tse'e jẹ toompa.
38 Jẹ'ẹ kąjx tse'e, amótuda jẹ Kam jẹ Ñụvintsą́n jẹtse'e jẹ toompa dụjaa'kkẹ́xụt jẹtse'e jẹ jayu dụtuknụjávadat jẹ o̧y kąts jẹ o̧y ayook.

10

Ku jẹ Jesús jẹ kutojkụn dụmo̧o̧jy jẹ ñụmakmẹjtsk kukątsivada
(Mr. 3.13-19; Lc. 6.12-16)
1 Van'it tse'e jẹ Jesús dụyaxmujk jẹ ñụmakmẹjtsk ixpąjkpada jẹtse'e dụmo̧o̧jy jẹ kutojkụn jẹtse'e dụyakpítsumdat jẹ ko̧'o̧yjáyuvap jẹm jẹ jayu jya'vin kąjxmda jẹtse'e dụyakjo̧tkąda'aktat jẹ jayu juu' ve'e dụjayẹjptup o̧yjuu' pa'ama.
2 Ya'ą tse'e jẹ xyąąjta jẹ ñụmakmejtsk kukątsivada: Simón juu' ve'e yaktukxąąji Pedro, jẹts jẹ y'uts Andrés, Santiago jẹts jẹ y'uts Juan, juu' ve'e jẹ Zebedeo jẹ myajntktąjkta,
3 Felipe jẹts Bartolomé, Tomás jẹts Mateo, jẹ kupą'mụn pąkmojkpa, Santiago juu' ve'e jẹ Alfeo jẹ myajntk, Lebeo juu' ve'e yaktukxąąji Tadeo,
4 Simón juu' ve'e jẹ cananista partido dụmąąt y'ijt, jẹts Judas Iscariote, juu' ve'e jẹ Jesús dụpąąmnup jẹm jẹ jayu kyą'm juu' ve'e tso'oxpąjkjụdup.

Ku jẹ Jesús dụ'akẹjxva'kxti jẹ y'ixpąjkpatąjk ka'amaayva
(Mr. 6.7-13; Lc. 9.1-6)
5 Pyakẹjx tse'e jẹ Jesús jẹ ñụmakmẹjtsk ixpąjkpada. Jidụ'ụm tse'e dụpavaajñ:
—Ka'a tse'e mnąjkxtat joma ve'e chąąnada pąn pąn jatye'e ka jẹ israeejlit jáyuvap, ka'a tse'e mtą́kadat jẹm samaariait y'it jo̧o̧tm;
6 ñojk'óye'e xnụnąjkxtat jẹ israeejlit jáyuda, juu' ve'e jẹ carnero jo'n tọkih'ijttup.
7 Nąjkxụ xtukka'amáyda jẹtse'e ñapyąąjmjidinit jẹm jẹ Nte'yam y'am kyą'm, kụx yaaxụxjụdupe'e jẹ Nte'yam jẹtse'e jẹm y'ijttinit.
8 Yakjo̧tkąda'akta jẹ pa'am jayu, yakjoojntykpą́kta jẹ o̧o̧'kpa, tuknụva'atsta jẹ pya'am pąn pąn jatye'e leprapąjkjụdup, jẹts yakpítsumda jẹ ko̧'o̧yjáyuvap jẹm jẹ jayu jya'vin kąjxmda. Nụnve'emji ąts miitse'e yą kutojkụn nmo̧'o̧da, nay nụnve'emji tse'e xtoojnjiduvat jẹ maa'yụn jẹ jáyuda yą kutojkụn kąjx.
9 'Ka'a tse'e ti xmutso̧o̧'ndat juu' ve'e m'ajo̧o̧tadap jẹja too' aajy, ka'a tse'e xmutso̧o̧'ndat jẹ oro meen, ka'a tse'e jẹ plata meen, ni ka'ava tse'e jẹ cobre meen
10 ukpụ jẹ apąjkin. To'k ni'kxji ve'e jẹ mvit xmunąjkxtat. Ka'a tse'e xmutso̧o̧'nduvat jẹ ką'ąjk ukpụ jẹ tajk. Ku xa ve'e mnąjkxtat ka'amaayva, tukkądaakjụdupts jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu juu' ve'e m'amo̧tunáxjadap jẹtse'e mmo̧'o̧jadat jẹ mtukjoojntykinda, kụx jẹ toompa, vyinmajtsjup jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e yakmujóyụt.
11 'Kujyajomakajpụnkụjxa tse'e mtą́kadat, íxtada jẹ jayu juu' ve'e m'amo̧tunáxjadap jẹtse'e mkuvą́kjadat, jẹm tse'e jẹ'ẹ tyąk'am mnamyáyjadat pąn vinxụp xąąj ve'e mtanava'anda.

12 Ku ve'e jẹp tụjkp mtą́kadat, kọjtspọọ'kxta tse'e jidụ'ụm: “M'ijttinup tse'e jẹ Nte'yam jẹ y'ọy jọọt maạt.”
13 Pạn mkuvạjkjụdup xa ve'e, mọ'ọjadapts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam jẹ y'ọy jọọt. Ax pạn ka'a tse'e mkuvą́kjada, vaajnjada tse'e jẹ jayu jẹts ka'a ve'e jẹ Nte'yam myọ'ọjadat jẹ y'ọy jọọt.
14 Ax pạn pạn tse'e mkakuvajkjụdup, ni dụkah'amọtunaxta jẹ m'ayookta, mpítsumdinup tse'e jẹp tyụjkp ukpụ jẹm kyajpụn jọọtm jẹtse'e xvinxíttat jẹ mtekta jẹtse'e vyánụkụt jẹ naxvay juu' ve'e tụxpava'akta jẹm, ve'em tse'e jẹ nụja'vin dujayéptat jẹts ka óyap jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e tyoondup.
15 Tyúvam xa ạts miitse'e nnạạjmada, ku ve'e dupaa'tụt jẹ xạạj jẹtse'e jẹ jayu yaktọkimpayọ'ynit, nụyojk tse'e jẹ tsaachpaatụn yakmọọydinit jẹ jayu juu' ve'e jẹm kajpụn kajxm tsụụnidup jẹts ni ka'a ve'e jẹ sodómait jẹts jẹ gomoorrait jáyuda.

Yakjomtoondup yaktitoondup tse'e pạn pạn jatye'e jẹ Jesús dupanajkxtup
16 ’¡Amọtunaxta! Mpakẹjxtup xa ạts miitse'e jẹtse'e ve'em m'íttat ax jo'n jẹ carnero juu' ve'e najxtup jẹja nụmay lobo akujk. Napyą́mjadats vij, ve'em ax jo'n jẹ tsaa'n, jẹts yuj, ve'em ax jo'n jẹ pak.
17 Nay'íxjada, kụx myakpą́mdape'e jẹja jẹ jayu vyinkujk juu' ve'e dụnụmą́jidup jẹp tsaptụjkp, jẹtse'e jẹp myakvọ́ptat.
18 Myaknạjkxjadap tse'e jẹja jẹ yakkutojkpa vyinkujkta kụxe'e ạts xjaanchjávada, ve'em tse'e jẹ tụvạkọjtsụn xpą́mdat jẹja jẹ'ẹ vyinkujkta jẹts jẹja jẹ'ẹ vyinkujktava pạn pạn jatye'e ka jẹ israeejlit jáyuvap.
19 Ku ve'e myakpą́mdat jẹm jẹ'ẹ kyạ'm, ka'ats miitse'e xvinmáydat pạn ti ve'e mkọ́tstap, jẹ'ẹts miitse'e mkọ́tstap juu' ve'e myakmọ'ọdap van'it,
20 kụx ka'a ve'e xkọtsta vyẹ'nat jẹ m'avintsọ vinma'yụnda, jẹ Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp jẹm jẹ Nte'yam jya'vin kạjxm, jẹ'ẹ ve'e kọ́tsup miits kạjxta.
21 ’Ñụxạ'ạinup tse'e jẹ jayu jẹ y'uts jẹtse'e y'ọọ'kụt kụxe'e ạts xjaanchjáva; jẹ ónụk tee', ñụxạ'ạinupts jẹ'ẹ ve'e jẹ y'ónụk jẹtse'e y'ọọ'kụt kụxe'e ạts xjaanchjáva; jẹts jẹ tee' jẹ taak jẹ y'ónụk, nụxạ'ạijidinupts jẹ'ẹ ve'e jẹ tyee' jẹ tyaak jẹtse'e y'ọọ'ktat kụxe'e ạts xjaanchjávada.
22 Nụjom tse'e jẹ jayu mmu'ẹjkjidinit mmujọt'aajnjidinit kụxe'e ạts xjaanchjávada. Ax pạn pạnts ạtse'e ijtp xjaanchja'vip, pyaatnupts jẹ'ẹ ve'e jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp.
23 Ku ve'e myakjomtóndat myaktitóndat joma ve'e to'k jẹ kajpụn, kukẹ'ẹktats jẹts nạjkxta joma ve'e viijnk kajpụn, kụx tyúvam xa ạts miitse'e nnạạjmada jẹts miinnuvap ạtse'e ka'anume'e x'ayọ'kyą́xta vyẹ'nat jẹ israeejlit jayu jẹ kyajpụnda, ạts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nụpạạmdụka Ijtp.
24 ’Ni to'ka xa ve'e jẹ ixpạjkpa dụkanụmạja ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e yak'ixpạjkjup; ni to'ka tse'e jẹ toompa dụkanụmạja ax jo'n jẹ vyintsą́n.
25 Jẹ ixpạjkpa, nvaatts jẹ'ẹ ve'e y'ítụt ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e yak'ixpạjkjup; jẹts jẹ toompa, nvaatts jẹ'ẹ ve'e y'ítụt ax jo'n jẹ vyintsą́n. Pạn ạts xa ve'e yaktijp Beelzebú, jẹ kọ'ọyjáyuvap juu' ve'e dụnụvintsạnikạjxp jẹ kọ'ọyjayuvaptạjkta, ¿vintsọse'e ạts jẹ njayu kyayaktíjụt kọ'ọyjáyuvap?

Jẹ'ẹ juu' ve'e yaktsạ'ạgap
(Lc. 12.2-9)
26 ’Jẹ'ẹ kạjx tse'e, ka'a tse'e jẹ jayu xtsạ'ạgadat; kụx ka'a xa ve'e tii ni tía juu' ve'e ụxyam kayaknụja'vip jẹtse'e kyanụkẹ'xnatą́kat, ka'a xa ve'e tii ni tía juu' ve'e ụxyam yu'uts ijtp jẹtse'e kyayaknụjávat.
27 Juu' xa ạts miitse'e nvaajnjidup ka jẹ nụmay jayu mạạtap, avánada tse'e jẹja anañụjoma jẹ jayu vyinkujk; juu' tse'e m'amọtunajxtup apụk, tukka'amáyda tse'e jẹja jẹ nụmay jayu vyinkujk.
28 Ka'a tse'e xtsạ'ạgadat pạn pạn jatye'e ka'ọ'yixjụdup jẹtse'e jẹ jayu jẹ jyọọt jẹ jya'vin duyakvintọ́kidat. Kụx ku xa ve'e jẹ jayu myak'ọọ'kjadat, ka'a tse'e tii vintsọ ve'e mjaa'kjatónjadat. Ñojk'óy xa ve'e xtsạ'ạgadat juu' ve'e jẹ Nte'yam ọ'yixjup jẹtse'e dụtónụt, jẹ'ẹ tse'e jẹ kutojkụn dujayejpp jẹtse'e jẹ jayu jẹ jyọọt jẹ jya'vin dụpạjkjinit jẹtse'e jẹ jayu jẹ jyọọt jẹ jya'vin jẹts jẹ ñi'kx jẹ kyọpk dụpạạmnit jẹm jạnjọọtm.
29 ’Yaktọọ'kp xa ve'e nụmẹjtsk jẹ pi'k jẹyyva tą́nụk to'k jẹ pi'k meen ónụk, ¿ve'em xaja? Ax ni to'ka tse'e jẹ pi'k jẹyyva tą́nụk kyakụskuj pạn ka'a ve'e dụyakjaty jẹ nTee'amda.
30 Machạve'e jẹ Nte'yam dujayep to'k to'k jẹ mvaajyta juu' ve'e jẹm mkuvajkmda.
31 Kádits miitse'e mtsạ'ạgada, mnụmą́jidup xa miitse'e nụyojk jẹts ka'a ve'e nụmay jẹ pi'k jẹyyva tą́nụkta.

Jẹ'ẹda pạn pạn jatye'e napyạạjmjụdup jẹ Jesucristo mạạt
(Lc. 12.8-9)

32 'Pąn pąn xa ve'e napyąąjmjup ąts mąąt jẹja jẹ jayu vyinkujk, jẹ'ẹ mąątts ątse'e
nnapyąąjmjuvat jẹm ąts jẹ nTee' vyinkojkm, juu' ve'e jẹm tsapjọọtm;
33 ax pąn pąn tse'e vaamp jẹja jẹ jayu vyinkujk jẹts ka'a ątse'e xjaanchjáva, va'anupts
ątse'e jẹm jẹ nTee' vyinkojkm, juu' ve'e jẹm tsapjọọtm, jẹts ka ątsap jẹ'ẹ ve'e jẹ njayu.

Jẹ Jesús kajx tse'e jẹ jayu yaktso'oxpúk
(Lc. 12.51-53; 14.26-27)

34 'Ka'ats miitse'e mvinmáydat jẹts jẹ'ẹ ątse'e nnụmiin jẹtse'e jẹ jayu kijpx jẹ vinma'yụn
dujayéptat yaja naxviijn; jẹ'ẹ xa ątse'e nnụmiin jẹtse'e jẹ jayu yaktso'oxpąkụt.
35 Jẹ'ẹ kąjxts ątse'e nmiijn jẹtse'e jẹ yaa'tyąjk dụtso'oxpákụt jẹ tyee', jẹ ónụk taak,
cho'oxpákupts jẹ'ẹ ve'e jẹ ñąąx, jẹ xákix taak, cho'oxpákupts jẹ'ẹ ve'e jẹ xyákix nąąx.
36 Ax ve'em tse'e, jẹ jayu juu' ve'e tsụụnidup to'k jąąjn to'k tąjk, nay jémjyam tse'e
jyémivat pąne'e mąkk dụtso'oxpąkup pąn ątse'e xjaanchja'vip.
37 'Pąn pąn tse'e nụyojk dụtsọjkp jẹ tyee' ukpụ jẹ tyaak jẹts ka'a ve'e ąts, ka'a tse'e
dụvinmachjụ jẹtse'e y'ítụt ąts mąąt. Pąn pąnts nụyojk dụtsọjkp jẹ ñąąx ukpụ jẹ myajntk
jẹts ka'a ve'e ąts, ka'a tse'e dụvinmachjụ jẹtse'e y'ítụt ąts mąąt.
38 Pąn pąn xa ątse'e xkapamiimp jẹtse'e kyanayjávaja jẹtse'e y'ọọ'kụt ąts kąjx, ve'em ax
jo'n y'ọọ'kụt jẹ jayu juu' ve'e jẹ cryuuz dụpakąąyp jẹtse'e jẹ y'ọọ'kụn dụ'anąjkxa, ka'a tse'e
dụvinmachjụ jẹtse'e y'ítụt ąts mąąt.
39 Pąn pąn xa ve'e jaa'kjoojntykip kụx ątse'e xkanatyukpąjkjup, vintṓkiyupts jẹ'ẹ ve'e;
ax pąn pąn tse'e jẹ ñaxviijnit joojntykin dụmasọọknup ąts kąjx, pyaatnupts jẹ'ẹ ve'e jẹ
joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp.

Jẹ ọ'yin juu' ve'e jẹ jayu yakmọ'ọp
(Mr. 9.41)

40 'Pąn pąn xa ve'e ọy jayu napyąąjmjup miits mąątta, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n ọy jayu
kuñapyąąjmji ąts mąąt. Ax pąn pąn tse'e ọy jayu napyąąjmjup ąts mąąt, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax
jo'n ọy jayu kuñapyąąjmji jẹ'ẹ mąąt pąn ątse'e xkejxp.
41 Pąn pąn xa ve'e ọy jayu napyąąjmjup mąąt jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kọjtsnajxpa, jẹ
ọ'yinjyam tse'e yakmọọyvap juu' ve'e yakmọọyp jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kọjtsnajxpa. Pąn
pąn tse'e ọy jayu napyąąjmjup mąąt to'k jẹ jayu juu' ve'e tụv jáyuvip joojntykip, jẹ ọ'yinjyam
tse'e yakmọọyvap juu' ve'e yakmọọyp jẹ jayu juu' ve'e tụv jáyuvip joojntykip.
42 Jẹts ọpyąna pąn pąne'e ọtyo'k vaasova jẹ tsoxk nąąj dụmọọyp to'k jẹ jayu juu' ątse'e
xjaanchja'vip, yaktonụmpijtjinuvapts jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e ọy.

11

Jẹ'ẹda pąn pąn jatye'e jẹ Yaknąpẹjtpa Juan kyẹjx
(Lc. 7.18-35)

1 Ku ve'e jẹ Jesús dụyak'ixpąjkkụjx jẹ ñụmakmẹjtsk ixpąjkpatąjk, van'it tse'e ñụjkx
yak'ixpąjkpa jẹts ka'amaayva jẹm kajpụn kąjxmda juu' ve'e jẹm galiléait y'it jọọtm.
2 Ku ve'e jẹ Yaknąpẹjtpa Juan jẹp poxụntụjkp jẹ kąts dụmọtu juu' jatye'e jẹ Jesús tyuump
kyąjtsp, van'it tse'e dụkejx jẹ y'ixpąjkpada jẹtse'e ọjts jẹ Jesús dụ'ixta.
3 Jidụ'ụm tse'e dụ'amọtutúvidi:
—¿Mits jẹ'ẹ ve'e jẹ Cristo, juu' ve'e jẹ Nte'yam vyinkọọn jẹtse'e yakkutojknit, ukpụ
n'a'íxupnum ąąts jẹ'ẹ vine'e?
4 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsọọjvjidi:
—Nąjkxụ xtukmumaaydụkta jẹ Juan juu' ve'e m'íxtup mmṓtudup.
5 Tukmumaaydụkta vintsọ ve'e jẹ viints jayu vyin'ixpąkta, vintsọ ve'e jẹ ụxkẹt jayu ọy
yọ'pyákta, vintsọ ve'e ñụva'atsjada jẹ pa'am pąn pąn jatye'e leprapąjkjụdup, myọtupąkta
jẹ nat jayu, jyoojntykpąjktinuva pąn pąn jatye'e ąą'kani, jẹts vintsọ ve'e yaktuknụjava jẹ
ayọọva jáyuda jẹ ọy kąts jẹ ọy ayook.
6 Xọọn xa jẹ'ẹ ve'eda pąn pąn jaty ątse'e ijtp xjaanchja'vidup.
7 Ku ve'e ñąjkxtini jẹ Yaknąpẹjtpa Juan jẹ y'ixpąjkpatąjk, van'it tse'e jẹ Jesús jẹ nụmay
jayu dụvaajnji jẹ Yaknąpẹjtpa Juan kąjx. Jidụ'ụm tse'e vyaajñ:
—Ku miitse'e mnąjkxti joma ve'e kyapąntsụụna, ¿tits miitse'e ọjts x'ixta? ¿To'k vine'e
jẹ jayu juu' ve'e mẹjtsvinmaayp, juu' ve'e ijtp ax jo'n to'k jẹ kapy juu' ve'e ọyvintsọva pọj
yọ'yp?
8 Pąn ka jẹ'ẹ kąjxap tse'e mnąjkxti, ¿tits miitse'e ọjts x'ixta? ¿To'k vine'e jẹ jayu juu' ve'e
va'ajts ọy xąx? Mnụja'vidupts miitse'e jẹts jẹme'e jẹ yakkutojkpa tyąk'am jẹ'ẹda juu' ve'e
va'ajts ọy naxyọjxjụdup.
9 Pąn ka jẹ'ẹ kąjxap tse'e mnąjkxti, ¿tits miitse'e ọjts x'ixta? ¿To'k vine'e jẹ jayu juu' ve'e
ijtp jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kọjtsnajxpa? Ax jẹ'ẹ tse'e. Ve'emts ąts miitse'e nnąąjmada jẹts

jyaa'knu̱májip je̱'e̱ ve'e nu̱yojk je̱ Yaknape̱jtpa Juan je̱ts ka'a ve'e pa̱n viijnk je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpa.
10 Je̱ Juan xa je̱'e̱ ve'e juu' ve'e jidu̱'u̱m je̱ Kunuu'kx Jatyán y'ava'nip:
Nkejxp xa a̱tse'e je̱ nyakka̱tsu̱yo̱'yva juu' mitse'e mvintoo'vá̱kajap,
je̱'e̱ tse'e myak'o̱'yixjup je̱ too' joma ve'e mnáxu̱t.
11 Van'it tse'e je̱ Jesús jyaa'kvaajñ:
—Tyú̱vam xa a̱ts miitse'e nna̱a̱jmada je̱ts nu̱jome'e je̱ jayu juu' ve'e joojntykidu je̱ts juu' ve'e u̱xyam paat joojntykidup, ni pa̱na tse'e du̱kanu̱ma̱ja ax jo'n je̱ Yaknape̱jtpa Juan; ax jyaa'knu̱májip tse'e ni ka'a ve'e je̱ Juan je̱'e̱ juu' ve'e du̱nu̱pi'kika̱jxp juu' ve'e ijttup je̱m je̱ Nte'yam y'am kya̱'m.
12 'Van'ítani ku ve'e myiijn je̱ Yaknape̱jtpa Juan je̱ts u̱xyam paat, je̱m tse'e je̱ jayu juu' ve'e o̱o̱y du̱tuntso̱jktup je̱tse'e y'ijttinit je̱m je̱ Nte'yam y'am kya̱'m. Ve'emts je̱'e̱ ve'eda ax jo'n je̱ nu̱may jayu to'k naxji tya̱kava'anda nu̱jom joma ve'e to'k je̱ mootsk ta̱k'aka̱'a̱.
13 Van'it paat ku ve'e je̱ Yaknape̱jtpa Juan myiijn, je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n je̱ts je̱'e̱ juu' ve'e jyatyaandu je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpata̱jkta, je̱'e̱ tse'e du̱'ava'nidu je̱tse'e je̱ jayu y'ijttinit je̱m je̱ Nte'yam y'am kya̱'m.
14 Ax pa̱n mnu̱javavaandup tse'e pa̱ne'e je̱ Yaknape̱jtpa Juan, je̱'e̱ts je̱'e̱ ve'e juu' ve'e ka̱tsani je̱tse'e y'ítu̱t ax jo'n je̱ Elías.
15 Pa̱n pa̱n jaty xa ve'e je̱m je̱ tyaatsk, va'an tse'e du̱'amo̱tunaxta.
16 'Ya̱'a̱ts a̱tse'e ntukmu'a'ixmojkidup je̱ jáyuda juu' ve'e u̱xyam joojntykidup. Ve'em xa je̱'e̱ ve'eda ax jo'n je̱ pi'k ónu̱k juu' ve'e a̱jxtktup koo'yiva je̱p maa'y ja̱a̱tp je̱tse'e du̱na̱a̱jmada je̱ myujatyoo'da:
17 "Njavinxooxtu xa ve'e ta̱a̱v je̱tse'e m'étstat, ka'a tse'e tu̱m'e̱tsta; njatukvin'a̱a̱vdu tse'e ta̱a̱v je̱ tsaachvinma'yu̱n u̱v je̱tse'e mya'axtat, ka'a tse'e tu̱mya'axta." Jidu̱'u̱m tse'e du̱na̱a̱jmada.
18 Me̱jts xa ve'e je̱ Yaknape̱jtpa Juan, ka'ats je̱'e̱ ve'e kyay y'uu'k ax jo'n je̱ jayu du̱tsa̱k, ax ve'emts miitse'e mva'anda je̱ts je̱ ko̱'o̱yjáyuvape'e je̱m jya'vin ka̱jxm.
19 Van'itts a̱tse'e nmiimpa, a̱ts, je̱ Jayu Juu' ve'e Nu̱pa̱a̱mdu̱ka Ijtp, kaayp ookpts a̱tse'e ax jo'n je̱ jayu du̱tsa̱k, je̱ts miitse'e mva'anda je̱ts munu̱yojk a̱tse'e nkay n'uu'k je̱ts nma̱a̱tnayja'vijup a̱tse'e je̱ kupa'mu̱n pa̱kmojkpa je̱ts je̱ viijnk tókinax jayu. Ax je̱'e̱da pa̱n pa̱n jatye'e je̱ Nte'yam mo̱o̱jyju̱dup je̱ vijin je̱ ke̱ju̱n, ñu̱ja'vidupts je̱'e̱ ve'e o̱y je̱ts pyaatyp y'ake̱e̱guip je̱'e̱ ve'e juu' ve'e je̱ Nte'yam tyuump kya̱jtsp.

Je̱'e̱da pa̱n pa̱n jatye'e du̱kaka̱tsu̱pa̱jktup je̱ Nte'yam
(Lc. 10.13-15)

20 Van'it tse'e je̱ Jesús du̱tuknu̱u̱jmi je̱ jáyuda juu' ve'e tsu̱u̱nidup je̱m kajpu̱n ka̱jxmda joma ve'e nu̱yojk je̱ ma̱jin du̱tuujn, ku̱x ka'a ve'e vyinmayu̱mpijtti, jaa'kto̱kintoondu ve'e. Jidu̱'u̱m tse'e du̱nu̱u̱jmidi:
21 —¡Ayo̱o̱v xa ve'e miits je̱ mjo̱o̱tta pa̱n pa̱n jatye'e tsu̱u̱nidup je̱m coraziinit kyajpu̱n ka̱jxm! ¡Ayo̱o̱v xa ve'e miits je̱ mjo̱o̱ttava pa̱n pa̱n jatye'e tsu̱u̱nidup je̱m betsáidait kyajpu̱n ka̱jxm! Pa̱n ku̱yaktuujn xa ve'e je̱m tiirovit je̱ts sidoonit kyajpu̱n ka̱jxmda je̱ ma̱jin juu' a̱tse'e yaja ntuump u̱xyam paat miits ma̱a̱tta, ku̱vyinmayu̱mpijttits je̱'e̱ ve'e, ku̱du̱maso̱o̱kti tse'e je̱ kyo̱'o̱y joojntykinda, je̱tse'e ku̱du̱yaknu̱ke̱'xnata̱jkidi je̱ts ñu̱tsaachvinmaaydupe'e je̱ tyókinda ku ve'e je̱ koompa yo̱'tspa vit ku̱ñatyukxo̱jxjidi je̱tse'e ku̱ñapya̱'mu̱xjidi je̱ jaajm je̱m ñi'kxmda kyo̱jmda.
22 Ax ve'emts a̱ts miitse'e nna̱a̱jmada je̱ts ku ve'e du̱paa'tu̱t je̱ xa̱a̱j ku ve'e je̱ jayu yakto̱kimpayo̱'ynit, nu̱yojk tse'e je̱ tsaachpaatu̱n myakmo̱o̱ydinit je̱ts ni ka'a ve'e je̱ jayu juu' ve'e tsu̱u̱nidu je̱m tiirovit je̱ts sidoonit kyajpu̱n ka̱jxmda.
23 Je̱ts miitsta juu' ve'e tsu̱u̱nidup je̱m capernaaumit kyajpu̱n ka̱jxm, ¿ve'eme'e mvinmayda je̱ts mtsajpéttape'e? Ax ka'a tse'e, myakpake̱jxtinupe'e je̱m joma ve'e je̱ it juu' ve'e du̱nu̱'ava'tikajxp. Ku̱x pa̱n je̱m xa ve'e sodómait kyajpu̱n ka̱jxm ku̱yaktuujn je̱ ma̱jin juu' a̱tse'e yaja ntuump u̱xyam paat miits ma̱a̱tta, je̱e̱na tse'e je̱ xyu̱p je̱ kajpu̱n u̱xyam paat.
24 Ax vaampts a̱tse'e je̱ts ku ve'e du̱paa'tu̱t je̱ xa̱a̱j ku ve'e je̱ jayu yakto̱kimpayo̱'ynit, nu̱yojk tse'e je̱ mto̱kin myaktukkuvéttat je̱ts ni ka'a ve'e je̱ jayu juu' ve'e je̱m sodómait kyajpu̱n ka̱jxm tsu̱u̱nidu.

Ku je̱ Jesús chapka̱jts
(Lc. 10.21)

25 Je̱tse'e je̱ Jesús vyaajñ van'it:
—Tata, mitse'e mka̱'miku̱jxp je̱ tsapjo̱o̱tmit it je̱ts ya̱ naxviijnit it; nkuko̱jtsjipts a̱ts mitse'e ku̱xe'e je̱ jayu juu' ve'e pi'k ónu̱k jo'n ijttup, je̱'e̱ts mitse'e tu̱xtuknu̱jávada juu' ve'e myo'tsji je̱'e̱da pa̱n pa̱n jatye'e natyijju̱dup kuvij jáyuda je̱ts juu' ve'e o̱o̱y juu' jaty du̱tunnu̱ja'vidup.
26 Ve'em tse'e, Tata, ku̱x ve'em xa mitse'e xtsa̱k.

“Nu̱miindini a̱ts”
(Lc. 10.22)

27 'Nu̱jom xa a̱tse'e je̱ nTee' xtukka̱ta̱jkiku̱jx. Ni pa̱na xa a̱tse'e xka'ixa, a̱ts je̱ nTee'ji a̱tse'e x'ixa. Ax ni pa̱na tse'e du̱ka'íxaiva a̱ts je̱ nTee', a̱tsji ve'e n'ixa, a̱ts, je'e̱ je̱ y'Onu̱k, je̱ts je'e̱da pa̱n pa̱n jaty a̱tse'e ntsa̱jkp je̱ts a̱tse'e je̱ nTee' ntuk'íxu̱t.
28 Nu̱miindini a̱ts anañu̱joma pa̱n pa̱n jatye'e du̱toonkidup je̱tse'e du̱kutyóndat juu' jatye'e je̱ jayu mtuk'íxju̱dup, a̱ts tse'e nyakpo̱o̱'kxtap je̱ mjo̱o̱tta je̱ mja'vinda.
29 Kuva̱kta juu' a̱ts miitse'e ntuknu̱jojktup, mjáttapts miits je'e̱ ve'e a̱ts ka̱jx, ku̱x je̱ nu̱u̱'k aaj je̱ nu̱u̱'k jo̱o̱t a̱tse'e njayejpp, ve'em tse'e xyakpo̱o̱'kxtat je̱ mjo̱o̱tta je̱ mja'vinda.
30 Juu' a̱ts miitse'e ntuknu̱jojktup, ka'ats je'e̱ ve'e cho'oxa, ve'emts je'e̱ ve'e ax jo'n je̱ tsu̱m juu' ve'e ta̱a̱'tk.

12

Ku je̱ ixpa̱jkpata̱jk du̱yukta̱jti je̱ trigo
(Mr. 2.23-28; Lc. 6.1-5)

1 Ax ve'em tse'e van'it jyajty, je̱tse'e je̱ Jesús du̱tuknajxy je̱ trigo kam. Po̱o̱'kxtku̱n xa̱a̱j tse'e vye'na. Ku ve'e je̱ y'ixpa̱jkpata̱jk je̱ yooj myajtsjidi, van'it tse'e du̱yukta̱jti je̱ trigo je̱tse'e du̱ja̱'kxti je̱ trigo pajk.
2 Ku ve'e je̱ fariseota̱jk du̱'ixti, van'it tse'e je̱ Jesús du̱nu̱ujmidi:
—¿Tya̱jx tse'e po̱o̱'kxtku̱n xa̱a̱j ya̱ m'ixpa̱jkpata̱jk du̱tonda juu' ve'e je̱ pava'nu̱n kyayak-jajtyp?
3 Van'it tse'e y'atso̱o̱jvjidi:
—¿Ka'ana miitse'e xko̱tsta je̱p Kunuu'kx Jatyán ku̱jxp juu' ve'e to'k nax tyoondu je̱ David ma̱a̱t je̱ myujatyoo'da ku ve'e yu'o̱o̱'kjup vye'nada?
4 Ta̱jki xa ve'e je̱ David je̱p je̱ Nte'yam chaptu̱jkp je̱tse'e je̱ myujatyoo' du̱mo̱o̱yva je̱ kunuu'kx tsapkaaky, je̱tse'e du̱kaaydi. Ax ka'a tse'e je̱ pava'nu̱n du̱yakjaty je̱ts je'e̱ ve'e ve'em du̱tóndat, je̱ tee'ta̱jkji ve'e tuknu̱vánada. Ta̱ miits ya'a̱ ve'e xko̱tsta, ¿ve'em xaja?
5 ¿Ti ka'ana miitse'e xko̱tsta je̱p je̱ Moisés pyava'nu̱n ku̱jxp je̱ts ka'a ve'e je̱ po̱o̱'kxtku̱n xa̱a̱j du̱tukpo̱o̱'kxada je̱ tee'ta̱jk juu' ve'e toondup je̱p ma̱ja̱ tsaptu̱jkp? Jyatonda xa ve'e po̱o̱'kxtku̱n xa̱a̱j, ka'a tse'e tyókina.
6 A̱ts tse'e vaamp je̱ts je̱ja ve'e yaja to'k juu' ve'e nu̱yojk du̱nu̱májip je̱ts ni ka'a ve'e je̱ ma̱ja̱ tsapta̱jk.
7 Jidu̱'u̱m xa ve'e je̱ Kunuu'kx Jatyán vya'añ: “Je'e̱ xa a̱tse'e nu̱yojk ntsa̱jkp je̱tse'e je̱ jayu je̱ tukmo̱'tu̱n du̱jayéptat, ka je'epe'e je̱tse'e je̱ tánu̱k du̱yóxtat.” Pa̱n ku̱xvinmótuda xa ve'e juu' ya'a̱ ve'e tyijp, ka'a tse'e ku̱xto̱kimpa̱mda je̱ jayu juu' ve'e kato̱kintoondu.
8 Ax njayejppts a̱tse'e je̱ kutojku̱n pa̱n ti ve'e po̱o̱'kxtku̱n xa̱a̱j yaktónup ukpu̱ kayaktónup, a̱ts, je̱ Jayu Juu' ve'e Nu̱pa̱a̱mdu̱ka Ijtp.

Je̱ yaa'tya̱jk juu' ve'e xux je̱ kya'a̱j to'k ado'om
(Mr. 3.1-6; Lc. 6.6-11)

9 Van'it tse'e je̱ Jesús je̱m cha̱a̱'n je̱tse'e ñu̱jkx je̱p tsaptu̱jkp.
10 Je̱p tse'e vye'na to'k je̱ yaa'tyajk juu' ve'e xux je̱ kya'a̱j to'k ado'om. Je̱ jayu juu' ve'e ve'nidup je̱p tsaptu̱jkp, jya'íxtidupts je'e̱ ve'e pa̱n ti ve'e tyuknu̱xa'a̱adap je̱ Jesús ku̱xe'e du̱kakutyún je'e̱ je̱ pyava'nu̱nda. Je'e̱ ka̱jx tse'e du̱'amo̱tutúvidi:
—¿Yakjajtype'e je̱ pava'nu̱n je̱tse'e po̱o̱'kxtku̱n xa̱a̱j je̱ jayu je̱ pa'am jayu du̱yakjo̱tka̱da'aku̱t?
11 Van'it tse'e je̱ Jesús y'atsa̱a̱jv:
—¿Pa̱nts n'ite'e miitsta, je̱tse'e po̱o̱'kxtku̱n xa̱a̱j je̱ kyarneero kyu̱sta̱ka je̱p vo̱k jótup, ka'ats n'ite'e na̱jkx du̱yakpítsum?
12 Ax nu̱yojk tse'e je̱ jayu du̱nu̱maja je̱ts ka'a ve'e je̱ carnero. Ax ve'em tse'e, yakjajtype'e je̱ pava'nu̱n je̱tse'e je̱ jayu du̱tónu̱t juu' ve'e o̱y ku̱jyapo̱o̱'kxtku̱nxa̱a̱ja je'e̱ ve'e.
13 Van'it tse'e du̱nu̱ujmi je̱ pa'am jayu:
—Yakyajkxu̱ je̱ mka̱'aj.
Van'it tse'e du̱yakyajkxy, je̱tse'e je̱ kya'a̱j jyo̱tka̱daakni. Van'it tse'e tyaanni akijpxa je̱ kya'a̱j tum o̱y.
14 Van'it tse'e pyítsumdi je̱ fariseota̱jk je̱tse'e du̱'ukko̱jtsmojkti pa̱n vintso̱ ve'e je̱ Jesús ku̱du̱yak'o̱o̱'kti.

Juu' ve'e je̱ Isaías kyojts je̱ Jesús ka̱jx
15 Ku ve'e je̱ Jesús du̱nu̱ja'vi, tso̱o̱'nnu tse'e je̱m; nu̱may tse'e je̱ jayu pyana̱jkxjidi. Yakjo̱tka̱daaknu tse'e anañu̱joma pa̱n pa̱n jatye'e pa̱jkju̱dup,
16 je̱tse'e du̱tukpavaandi je̱ts ni pa̱na ve'e du̱kavaajnjadat je̱ts pa̱n je'e̱ ve'e.

17 Je'e kajx tse'e ve'em jyajty jetse'e tyoojnji kyojtsji juu' ve'e je Nte'yam tyukkojtsnajx je
Isaías jidu'um:
18 Ya'a xa je'e ve'e juu' atse'e nvinkoon,
je'e juu' atse'e ntsajkp jetse'e ntukxoondu̱k.
Nmooynupts ats je'e ve'e je Espíritu Santo,
jetse'e je jayu pan nuvinxupe'e chaanada to'k it to'k naxviijn,
je'e tse'e dutuknujávadap jets vintso atse'e ntokimpayo'oy.
19 Ka'a ve'e pan dukojtsvintsóvut,
ka'ava ve'e makk kyótsut,
ni paana ve'e je kyats je y'ayook dukamótuvut jeja too' aajy.
20 Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n to'k je jayu juu' ve'e dukatajp je kapy juu' ve'e tajuvaannup,
ve'em ax jo'n to'k je jayu juu' ve'e dukayakpi'tsp je mecha juu' ve'e pi'itsuvaannup,
van'ítnume'e ku ve'e je y'oy kutojkun dupaamnit.
21 Je jayu juu' ve'e tsuunidup joma ve'e may viijn je it je naax,
jem tse'e dujaanchjávadat jets je'e ve'e yaktso'okjadap.
Jidu'um tse'e je Nte'yam je Isaías dutukkojtsnajxy.

Ku je Jesús yaktij jets je ko'oyjáyuvape'e je kutojkun moojyju
(Mr. 3.19-26, 30; Lc. 11.14-20)

22 Van'it tse'e je Jesús yaktuknunujkx to'k je yaa'tyajk juu' ve'e viints, oom, jets juu' ve'e
jem jya'vin kajxm je ko'oyjáyuvap. Yakjotkadaakjinu tse'e je Jesús, ve'em tse'e je yaa'tyajk
y'ixni jetse'e kyojtsni.
23 Nujom tse'e je jayu atuva atoki tyaandi jetse'e vyaandi:
—¡Ya'a xa vine'e je David je chaan je kyooj juu' ve'e yakkutojknup!
24 Ax ku tse'e je fariseotajk du'amotunajxti, van'it tse'e vyaandi:
—Je Beelzebú, je ko'oyjáyuvap juu' ve'e dunuvintsanikajxp je ko'oyjáyuvaptajkta, je'e xa
ya'a ve'e moojyjup je kutojkun jetse'e je ko'oyjáyuvap duyakpítsumut jem je jayu jya'vin
kajxmda.
25 Ñuja'vi tse'e je Jesús pan ti je'e ve'e vyinmaaydup, je'e kajx tse'e dunuujmidi:
—Nujom tse'e je kutojkun juu' ve'e je jyayu nacho'oxpajkjudup, vintókiyupts je'e ve'eda.
Nay ve'empa tse'e to'k naax to'k kajpun ukpu nujom tse'e je jaajn je tajk juu' ve'e je jyayu
nacho'oxpajkjudup, ka'ats je'e ve'e jyéktat.
26 Ax pan je Satanás tse'e duyakpítsump je kyo'oyjáyuvap jem je jayu jya'vin kajxmda,
nacho'oxpajkjuduvapts je'e ve'eda pan pan jatye'e ijttup jem je'e kyutojkun jootm. Ka'a
tse'e je kyutojkun jyejkpat.
27 Ax pan ve'emts atse'e kuxma'a je kutojkun je ko'oyjáyuvap juu' ve'e dunuvintsanikajxp
je ko'oyjayuvaptajkta jets atse'e nyakpítsumdat je ko'oyjáyuvapta jem je jayu jya'vin
kajxmda, ¿pants vine'e dumooyp je kutojkun je mjáyuda jetse'e duyakpítsumdat je
ko'oyjáyuvap jem je jayu jya'vin kajxmda? Je'e kajx tse'e je mjayu duyaknuke'xnatákada
jets ka'a ve'e oy juu' xpayo'oyda.
28 Ax je Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp jem je Nte'yam jya'vin kajxm, je'ets atse'e je kutojkun
xmooyp jets atse'e nyakpítsumda je ko'oyjáyuvap jem je jayu jya'vin kajxmda; je'e tse'e
va'ajts duyaknuke'xnatajkip yaja miits mvinkujkta jets ats kajxe'e je jayu y'itta jem je
Nte'yam y'am kya'm.

Yakvinkadaak yaknaxkadaak tse'e je Jesús je Satanás
(Mr. 3.27-29; Lc. 11.21-23; 12.10)

29 '¿Vintso tse'e je jayu tyákat jep to'k je tsots yaa'tyajk tyujkp jetse'e je pyaamduk
dupajkjat pan ka'a ve'e too'vajkp dutsum? Ax ku tse'e too'vajkp dutsómut, van'ítnum tse'e
y'o'yixjut jetse'e je pyaamduk dupajkjat.
30 'Pan pan xa ve'e ats maat ka'ijtp, xtso'oxpajkpts ats je'e ve'e; pan pants atse'e
nkamaattuump, xmutokintoompts ats je'e ve'e.
31 'Je'e kajxts ats miitse'e nnaajmada: Pan pan xa ve'e je Nte'yam duvinkojtspejtp, ukpu
je viijnk tokin dutún, o'yipts je'e ve'e jetse'e yaktokinmee'kxut. Ax pan pan tse'e je Espíritu
Santo duvinkojtspejtp, ka'ats je'e ve'e y'uk'o'yini jetse'e yaktokinmee'kxut.
32 epyana tse'e pan pan atse'e xko'oñukojtsip, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp,
o'yipts je'e ve'e jetse'e yakmee'kxjat je tyokin. Ax mko'oñukojtsidupts miits je'e ve'e je
Espíritu Santo, je'e ve'e ku ve'e mva'anda jets je ko'oyjáyuvap atse'e je kutojkun xmooyp.
Ku ve'e je jayu ve'em dutún, ni je vin'ítats je'e ve'e kya'óyat jetse'e yakmee'kxjat je tyokin,
ni uxyama, jets ni van'ita ku ve'e je nam it chOo'nduku̱t.

Yaknuja'vipts je'e ve'e je kup vintso ve'e tya'ma
(Lc. 6.43-45)

33 'Pąn ję o̱y kuṉ xa ję'ę ve'e, o̱y tse'e ję tyą̈ąjm; pąn ję ko̱'o̱y kuṉts ję'ę ve'e, ka ó̱yapts ję'ę ve'e ję tyą̈ąjm. Ję tyą̈ąjm kąjxe'e yaknujava pąn vintso̱ ve'e ję kuṉp.
34 Miitsta, ję tsaa'n ję chaanda ję kyo̱ojta, ¿vintso̱ ve'e m'o̱'yixjadat jętse'e ję y'o̱y ję'ę xkó̱tstat pąn ko̱'o̱y jayu miitse'eda? Ję'ę xa ve'e ję aaj kyą̈jtsp juu' ve'e ijtp jęm ja'vin kąjxm.
35 Ję o̱y jayu, o̱yts ję'ę ve'e juu' duk̲ąts kuṉx ijtpe'e jęm jya'vin kąjxm ję y'o̱y ję'ę; ax ję ko̱'o̱y jayu, ka ó̱yapts ję'ę ve'e juu' duk̲ąts kuṉx ijtpe'e jęm jya'vin kąjxm ję kyo̱'o̱y ję'ę.
36 Ą̱tsts miitse'e nnu̱ujmidup jęts ku ve'e duṉpaa'tu̱t ję xą̈ąj ku ve'e ję jayu yakto̱kimpayo̱'ynit, anañu̱joma tse'e ję jayu du̱nu̱'atsó̱vadat pąn ti ve'e kavinmaayp tu̱duk̲ąts.
37 Kuṉx ve'eme'e myakto̱kimpayo̱'ynit pąn vintso̱ ve'e juu' xk̲ąts, van'it tse'e myakto̱kimpą́mu̱t, uk mkayakto̱kimpą́mu̱t.

Ku ję ko̱'o̱y jayu du̱'amó̱tudi to'k ję mąjąnuja'vin
(Mr. 8.12; Lc. 11.29-32)

38 Van'it tse'e ję fariseotąjk jęts ję tsaptu̱jkpit yak'ixpąjkpatąjk du̱nu̱ujmidi ję Jesús:
—Yak'ixpąjkpa, n'ixuvaampy xa ą̱ątse'e jętse'e ję mąjąnuja'vin xyakjay'íxju̱t, ve'emts ą̱ątse'e nnu̱jávat jęts ję Nte'yam mitse'e mkejxjup.
39 Jętse'e ję Jesús y'atso̱ojvjidi:
—Y'amó̱tudup xa ve'e ję ko̱'o̱y jáyuda jęts pąn pąn jatye'e ję Nte'yam du̱masoo̱ktup jętse'e yaktuk'íxtat ję mąjąnuja'vin jętse'e ve'em juu' du̱jaanchjávadat. Ax ka'a tse'e ję nuja'vin yakmo̱'o̱dat, ję nuja'vinji ve'e yakmo̱'o̱dap juu' ve'e ijtp ax jo'n ję nuja'vin juu' ve'e yaktaan ję Nte'yam ję y'ayook kojtsnajxpa Jonás.
40 Kuṉx ve'em ax jo'n ję Jonás y'ijt toojk xą̈aj toojk tsooj jęm ję mąjąajkx jyo̱o̱tm, nay ve'empats ą̱tse'e n'ítu̱t toojk xą̈aj toojk tsooj jęp naxjąątp, ą̱ts, ję Jayu Juu' ve'e Nupą̈amduṉka Ijtp.
41 Ku ve'e ję jayu yakto̱kimpayo̱'ynit, yaknuk̲e'xnatą́kadapts ję'ę ve'e ję jayu juu' ve'e tsu̱u̱nidu jęm níniveit kyajpu̱n kąjxm jęts vyinmajtsju̱dupe'e ję tsaachpaatu̱n ję jáyuda juu' ve'e u̱xyam joojntykidup, kuṉx myaso̱o̱ktu ve'e ję níniveit jayu ję kyo̱'o̱y joojntykinda ku ve'e ję Jonás tyukka'amaajyjidi ję Nte'yam ję kyą̈ts ję y'ayook. Ax jęja tse'e to'k yaja juu' ve'e nuyojk du̱nu̱mą́jip jęts ni ka'a ve'e ję Jonás.
42 Ku ve'e ję jayu yakto̱kimpayo̱'ynit, yaknuk̲e'xnatą́kapts ję'ę ve'e ję yakkutojkpa tą'ąxtąjk juu' ve'e tso̱o̱'n jęm joma ve'e ję poj ñu̱jkx jęts vyinmajtsju̱dupe'e ję tsaachpaatu̱n ję jáyuda juu' ve'e u̱xyam joojntykidup, kuṉx va'ajts jékum ję'ę ve'e chą̈ą'n jętse'e o̱jts du̱'amo̱tunaxy ję Salomón ję vyijin ję kyejun. Ax jęja tse'e to'k yaja juu' ve'e nuyojk du̱nu̱mą́jip jęts ni ka'a ve'e ję Salomón.

Ję ko̱'o̱yjáyuvap juu' ve'e vimpijtnuvap
(Lc. 11.24-26)

43 'Ku xa ve'e to'k ję ko̱'o̱yjáyuvap pyítsum jęm ję jayu jya'vin kąjxm, ve'em tse'e vyimpavídu̱t jęm tą'ąjts it joo̱tm, y'íxtip tse'e joma ve'e pyo̱o̱'kxu̱t. Ka'a tse'e du̱paa'ty. Van'it tse'e ñañą'mu̱xju̱:
44 "Va'an ą̱ts du̱'avimpijtinuva joma ą̱tse'e n'ukpítsum." Ku tse'e vyimpijtnuva, ve'em tse'e ję jayu ję jya'vin du̱paa'ty ax jo'n to'k ję tą̈jk juu' ve'e tukva'ajts, pe'etą̈pú̱k jęts avaatsuva.
45 Van'it tse'e ñąjkxnuva jętse'e du̱yaktsą̈ą'n janu̱vuxtojtu̱k ję myuko̱'o̱yjáyuvap juu' ve'e nu̱yojk ka ó̱yap jęts ka'a ve'e ję'ę. Van'it tse'e tyą̈jkikáxta tsu̱u̱niva jęm ję jayu jya'vin kąjxm. Nu̱yojk ka ó̱yapts ję'ę ve'e ję jayu tyaannuva jęts ka'a ve'e ku ve'e to'k du̱mą̈ąda y'ijt. Nay ve'em tse'e jyajttuva ję jayu juu' ve'e u̱xyam joojntykidup, ko̱'o̱y jáyuts ję'ę ve'eda.

Ję'ę pąne'e ję Jesús tyaakja'vip
(Mr. 3.31-35; Lc. 8.19-21)

46 Jęmna tse'e ję Jesús ję nu̱may jayu du̱mukąts vye'na ku ve'e jye'ydi ję tyaak jęts ję y'utsą̈tąjk, jępe'e tą̈k'aagup tyaandi, ję Jesuusts ję'ę ve'e myuko̱tsuvaandup.
47 Van'it tse'e to'k ję jayu ję Jesús du̱nu̱ujmi:
—Uxẹp xa ve'e tą̈k'aagup ję mtaak jęts ję m'utsą̈tąjk, mitse'e myakko̱tsuvaajnju̱dup.
48 Van'it tse'e ję Jesús y'atso̱ojvji:
—¿Pą̈nts ą̱tse'e ntaakip, jęts pą̈nts ą̱tse'e n'útsidup?
49 Van'it tse'e du̱nu̱kijpxi pąn pąn jatye'e panąjkxju̱du jętse'e jyaa'kvaajñ:
—Ya'ą xa ję'ę ve'eda juu' ą̱tse'e ntaakja'vip jęts juu' ą̱tse'e nja'vidup ax jo'n ku̱y'ijtti ą̱ts ję n'uts ję n'ajch jęts ą̱ts ję n'uts ję ntsą'ą.
50 Kuṉx ję'ę juu' ve'e du̱toondup juu' ve'e chąjkp ą̱ts ję nTee', juu' ve'e jęm tsapjo̱o̱tm, ję'ęts ą̱tse'e nja'vidup ax jo'n ą̱ts ję n'uts ję n'ajch ku̱y'ijtti jęts ą̱ts ję n'uts ję ntsą'ą, jęts ą̱ts ję ntaak.

13

Jẹ tạạmt vạjpa tukmu'a'ixmojkin
(Mr. 4.1-9; Lc. 8.4-8)

1 Jẹ xạạjjyam tse'e jẹ Jesús jẹp tujkp pyítsum jẹtse'e ọjts y'ạjxtụk jẹja mạja nạ'akạya pa'ayi.
2 Nụmay tse'e jẹ jayu ñay'amojkijidi joma jẹ'ẹ ve'e vye'na, jẹ'ẹ kạjx tse'e tyajki jẹm barco jọọtm jẹtse'e jẹm y'ạjxtk, jẹtse'e nụjom jẹ nụmay jayu tyenikạjxti jẹja nạpa'ayi.
3 Van'it tse'e jẹ Jesús may viijn juu' jaty tyukyak'ixpạjkjidi jẹ tukmu'a'ixmojkin mạạt. Jidụ'ụm tse'e vyaajñ:
—To'k xa ve'e jẹ jayu tạạmt vạjpa chạạ'n.
4 Ku tse'e dụvụj jẹ tạạmt, jẹm tse'e juu' ve'e naxkạdaak jẹja too' kujk, van'it tse'e jẹ jẹyyva tánụk jyẹ'ydi jẹtse'e dụpiivdini.
5 Jẹmpa tse'e juu' ve'e naxkạdaak jẹja tsakujx joma ve'e peji jẹ naax. Jatyji tse'e yee'k kụx peji ve'e jẹ naax.
6 Ax ku tse'e jẹ xạạj ñụ'aajnji, tạạtsnu tse'e; kụx ka'a ve'e jẹ y'aa'ts kyạạktajki, jẹ'ẹ kạjx tse'e tyạạtsni.
7 Jẹmpa tse'e juu' ve'e naxkạdaak jẹja ápit akujk. Van'it tse'e jẹ ápit yee'k jẹtse'e dụkọọ'k'ítạmọọyni jẹ ọy ojts jẹtse'e yẹẹ'kụt.
8 Nay jẹmpa tse'e juu' ve'e naxkạdaak jẹja ọy naxkujx, jẹ'ẹ tse'e tạ'mi. Jẹm tse'e jẹ tạạmt juu' ve'e naajkma'yiju mọ́kupx tạạjm, jẹmpa tse'e juu' ve'e naajkma'yiju toogupx tạạjm, nay jẹmpa tse'e juu' ve'e naajkma'yiju ii'px majk tạạjm.
9 Pạn pạn jaty xa ve'e jẹm jẹ tyaatsk, va'an tse'e dụ'amọtunaxta.

Jẹ'ẹ pạn tyajx kajxe'e jẹ tukmu'a'ixmojkin yakpụụjm
(Mr. 4.10-12; Lc. 8.9-10)

10 Van'it tse'e jẹ Jesús jẹ y'ixpạjkpatạjk vyinkutámijidi jẹtse'e jẹ Jesús dụ'amọtutụ́vidi:
—¿Tyạjxse'e jẹ jayu xtukmukạts jẹ tukmu'a'ixmojkin mạạt?
11 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsọọjvjidi:
—Jẹ Nte'yam xa ve'e mtuknụja'vijidup jẹts vintsọ jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jẹ jayu y'itta jẹm jẹ'ẹ y'am kyạ'm; ax ka'a tse'e jẹ Nte'yam tyuknụjávajada jẹ'ẹda juu' ve'e ụụ'm mạạt ka'ijttup.
12 Ax ve'em tse'e, jẹ jayu juu' ve'e dụvinmọ́tudup jẹ Nte'yam jẹ y'ayook, nụyojk ọy tse'e dụvinmọ́tudat; ax jẹ'ẹda juu' ve'e dụkavinmọ́tudup jẹ Nte'yam jẹ y'ayook, jyaa'tyọ́kidinup tse'e juu' ve'e yakvaajnjidup.
13 Jẹ'ẹ kạjxts ạts jẹ'ẹ ve'e ntukmukọtsta jẹ tukmu'a'ixmojkin mạạt, kụx jya'íxtup xa jẹ'ẹ ve'e juu' ạtse'e ntuump, ka'a tse'e dụvinjávada; jyah'amọtunajxtupts jẹ'ẹ ve'e juu' ạtse'e nkạjtsp, ka'a tse'e dụvinmọ́tuda.
14 Jẹ'ẹ kạjx tse'e tyunjụ juu' ve'e jẹ Nte'yam jẹ Isaías tyukkọjtsnajx jidụ'ụm:
Mjah'amọtunáxtap xa miitse'eda,
ka'a tse'e xvinmọ́tudat;
mja'íxtapts miitse'eda,
ka'a tse'e xvinjávadat.
15 Jẹ'ẹ kạjx ku ve'e mạkk jẹ vyinma'yụnda tụvyimpijtni,
ka'a tse'e dụmọtuvuva'anda jẹtse'e jẹ vyiijn dụyakpi'itsta.
Ve'em tse'e dụtonda jẹtse'e dụka'íxtat,
jẹtse'e jẹ tyaatsk dụkatuk'amọtunáxtat jẹtse'e jẹm jya'vin kạjxm dụkavinmọ́tudat.
Jẹ'ẹ kạjx tse'e ve'em dụtonda kụxe'e ạts xkah'aminava'anda jẹts ạtse'e nyaktsọ'ọktat.
Jidụ'ụm tse'e jẹ Nte'yam jẹ Isaías dụtukkọjtsnajxy.
16 'Ax miitsta, xọọnts miitse'eda kụxe'e jẹ mviijn xtuk'ixta jẹtse'e jẹ mtaatsk xtuk'amọtunaxta.
17 Tyúvam xa ạtse'e nva'añ jẹts nụmaye'e jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kọjtsnajxpatạjkta jẹts nụmaye'e jẹ jayu juu' ve'e tụv jáyuvidu joojntykidu, jẹ'ẹ tse'e dụja'ixuvaandu juu' miitse'e ụxyam m'íxtup, ax ka'ats jẹ'ẹ ve'e dụ'ixti, jẹ'ẹ tse'e dụjah'amọtunaxuvaandu juu' miitse'e ụxyam m'amọtunajxtup, ax ka'ats jẹ'ẹ ve'e dụ'amọtunajxti.

Ku jẹ Jesús dụkojtsvaach jẹ tạạmt vạjpa tukmu'a'ixmojkin
(Mr. 4.13-20; Lc. 8.11-15)

18 'Amọtunaxta n'it vintsọ ve'e yakkọjtsva'ach jẹ tạạmt vạjpa tukmu'a'ixmojkin.
19 Jẹja tse'e too' kujk joma ve'e jẹ tạạmt yakvụj, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e dụ'amọtunajxtup jẹ ayook pạn vintsọ jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jẹ jayu y'itta jẹm jẹ Nte'yam y'am kyạ'm, ax ka'a tse'e dụvinmọ́tuda. Ku ve'e jẹ jayu dụmọ́tuda jẹ kạts jẹ ayook, van'it tse'e jẹ kọ'ọyjáyuvap jye'ya jẹtse'e pyạjkụxjada jẹ kạts jẹ ayook juu' ve'e yakvaajnjidu.
20 Jẹja tse'e tsah'akujk joma ve'e jẹ tạạmt yakvụj, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e dụ'amọtunajxtup jẹ kạts jẹ ayook jẹtse'e jatyji dụkuvạkta jẹ xọọjntkụn mạạt.

21 Kux ve'eme'e y'itta ax jo'n jeja tsakujx joma ve'e peji je naax, ka'a tse'e jyekta. Ku ve'e
chaachpaa'tta ukpu yakjomtonda yaktitonda je Nte'yam je kyats je y'ayook kajx, tun jatyji
tse'e je kats je ayook dukoo'kjaanchja'vidini.
22 Jeja tse'e ápit akujk joma ve'e je taamt yakvuj, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je jayu juu'
ve'e du'amotunajxtup je kats je ayook, je'e tse'e ooy tyunvinmaaydup je naxviijnit je'e jets
vintso ve'e ñaajkkumeenajadat. Je kats je ayook juu' ve'e y'amotunajxtu, ve'emts je'e ve'e
jyatta ax jo'n je taamt juu' ve'e jeja ápit jaat yakvaj jetse'e kyata'mi.
23 Ax jeja tse'e oy naxkujx joma ve'e je taamt yakvuj, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je jayu
juu' ve'e du'amotunajxtup je kats je ayook jetse'e duvinmótuda, vimpijtnupts je'e ve'e je
jyáyuvinda je jyoojntykinda ax jo'n je Nte'yam tyukmutsókjada, je'e kajx tse'e y'itta ax jo'n je
oy naax joma ve'e je taamt juu' ve'e naajkma'yiju mókupx taajm, jets juu' ve'e naajkma'yiju
toogupx taajm, jets juu' ve'e naajkma'yiju ii'px majk taajm.

Je ko'oy'ojtsap tukmu'a'ixmojkin
24 Va'nuxjuduva tse'e je Jesús jado'k je tukmu'a'ixmojkin. Jidu'um tse'e vyaajñ:
—Ve'em xa ve'e je Nte'yam je kyutojkun ax jo'n to'k je yaa'tyajk je oy taamt duvuj jeja
kyam jaat.
25 Koo'ts tse'e vye'na, van'it tse'e tyajki to'k je kukam je cho'oxpajkpa jetse'e jeja trigo
akujk duvuj je ojts taamt juu' ve'e trigo jo'n ke'xp, jetse'e ñajkxni.
26 Ku tse'e je trigo yee'k jetse'e je kyupi'pst pyítsum, van'it tse'e yak'ix jets jeme'e
dumaatyee'k je ko'oy'ojtsap.
27 Van'it tse'e je toompatajk dunuujmidi je kukam: "Vintsán, ¿ka je oy taamtape'e mvaj
jeja mkam jaat? ¿Joma tse'e chaa'n je ko'oy'ojtsap?"
28 Van'it tse'e je kukam y'atsoojvjidi: "To'k xa ve'e je tso'oxpajkpa juu' ve'e ve'em
dutoon." Van'it tse'e je toompatajk y'amotutúvijidi: "¿Mtsajkpe'e jets aatse'e najkx nvix je
ko'oy'ojtsap?"
29 Van'it tse'e y'atsaajv: "Ka'a. Kux ku xa ve'e xvíxtat je ko'oy'ojtsap, to'mayji tse'e
xtukmuvíxidinit je trigo;
30 ñojk'óye'e xmasо'oktat jetse'e akijpxa yee'ktat van'it paat ku ve'e je trigo
yakpakmojknit. Van'itts atse'e nkéxtat je ntoompatajk jetse'e too'vajkp je ko'oy'ojtsap
dupakmóktat, du'atsómdat, jetse'e dupámdat jem janjootm, ax van'it tse'e dupakmóktat je
trigo jetse'e dupajkuktat."

Je mostaza taamt tukmu'a'ixmojkin
(Mr. 4.30-32; Lc. 13.18-19)
31 Va'nuxjuduva tse'e je Jesús ya tukmu'a'ixmojkin:
—Ve'em xa ve'e je Nte'yam je kyutojkun ax jo'n to'k je yaa'tyajk duvuj je mostaza taamt
jeja kyam jaat.
32 Je taamt xa ve'e dunutsayikajxp; ax ku tse'e yee'k, ñumajikujxpts je'e ve'e jets ka'a ve'e
je viijnk aajy ojts, je kup jo'nam je'e ve'e yee'k, je'ydup tse'e jem je jeyyva tánuk jetse'e je
pye'en dupamda jem y'axén kajxm.

Je levadura tukmu'a'ixmojkin
(Lc. 13.20-21)
33 Va'nuxjuduva tse'e ya tukmu'a'ixmojkin:
—Ve'em xa ve'e je Nte'yam je kyutojkun ax jo'n to'k je ta'axtajk je levadura
dutukmupama toojk arroba je tsapkaaky juts, van'it tse'e je levadura dutuktaka nujom je
tsapkaaky juts jetse'e ooy tyun'oo'kuk. Mújit tse'e ooy tyumpítsum.

Vintso je Jesús duyaktuujn je tukmu'a'ixmojkin
(Mr. 4.33-34)
34 Nujom ya'a ve'e je Jesús je numay jayu dutukmukajts je tukmu'a'ixmojkin maat, ni tía
ve'e dukakajts juu' ve'e ka'ijt je tukmu'a'ixmojkin maat.
35 Ax ve'em tse'e tyoojnji juu' ve'e kyojts to'k juu' ve'e ijt je Nte'yam je y'ayook
kojtsnajxpa. Jidu'um tse'e vyaajñ:
Kótsup atse'e je tukmu'a'ixmojkin maat,
n'avánapts atse'e juu' jatye'e kayaknuja'vip y'ijt van'ítani ku ve'e ya naxviijnit it yakpuujm.

Ku je Jesús dukojtsvaach je ko'oy'ojtsap tukmu'a'ixmojkin
36 Van'it tse'e je Jesús je numay jayu dupakejxni jetse'e jep tujkp tyajki. Jep tse'e je
y'ixpajkpatajk vyinkutámijidi jetse'e je Jesús dunuujmidi:
—Tukvinja'vik aats to'k aaj je ko'oy'ojtsap juu' ve'e jem kam jooтm tukmu'a'ixmojkin.
37 Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:
—Je'e juu' ve'e duvajp je oy taamt, ve'emts je'e ve'e ax jo'n ats, je Jayu Juu' ve'e
Nupaamduka Ijtp.

38 Jẹ kam, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n yą naxviijnit it. Jẹ o̱y tą̨ą̨mt, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ
jayu juu' ve'e ijttup jẹm jẹ Nte'yam y'am kyą'm; ax jẹ ko̱'o̱y'ojtsap, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n
jẹ jayu juu' ve'e ijttup jẹm jẹ ko̱'o̱yjáyuvap y'am kyą'm.
39 Jẹ tso'oxpąjkpa juu' ve'e du̱vąj jẹ ko̱'o̱y ojts tą̨ą̨mt, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ
ko̱'o̱yjáyuvap. Ku ve'e jẹ ko̱'o̱y'ojtsap jẹts jẹ trigo yakpąkmuk, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ
jayu yakto̱kimpayo̱'ynit; jẹ aangelestąjktats jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ'ẹda juu' ve'e du̱pąkmojktup.
40 Ve'em ax jo'n jẹ ko̱'o̱y'ojtsap yakpąkmuk jẹtse'e yakpu̱m jẹm jąnjo̱o̱tm, nay ve'em tse'e
jyajtpat jẹ xą̨ąj ku ve'e jẹ jayu yakto̱kimpayo̱'ynit.
41 Nkéxupts ą̨tse'e jẹ n'aangelestąjk jẹtse'e du̱pąjkjidinit jẹm ą̨ts n'am nką'm nu̱jom pą̨n
pą̨n jatye'e jẹ jayu du̱yakto̱kintoondup jẹts pą̨n pą̨n jatye'e du̱toondup juu' ve'e ka ǿyap,
42 jẹtse'e jẹm jąnjo̱o̱tm du̱pą̨ą̨mdinit. Jẹm tse'e nu̱may yaaxtinit jẹm tse'e nu̱may
ñatyą̨tskaa'tjidinit.
43 Van'it tse'e jẹ jayu juu' ve'e tu̱v jáyuvidup joojntykidup, jẹ'ẹ tse'e ajajtinup ata'kxtinup
ve'em ax jo'n jẹ aampa xą̨ąj jẹm jẹ Tyee'da kyutojku̱n jo̱o̱tm.

Jẹ chǿvax jẹ'ẹ tukmu'a'ixmojkin
44 'Ve'em xa ve'e jẹ jayu juu' ve'e ijttup jẹm jẹ Nte'yam y'am kyą'm ax jo'n to'k jẹ jayu
juu' ve'e tu̱du̱paa'ty jẹ chǿvax jẹ'ẹ juu' ve'e yu'uts ijtp joma ve'e to'k jẹ kam. Ku ve'e jẹ
jayu du̱paa'ty jẹ chǿvax jẹ'ẹ, jépjyam tse'e du̱yo'tsnuva, van'it tse'e va'ajts xo̱o̱jntkp nąjkx
du̱to̱o̱'kmojkkú̱x nu̱jom juu' ve'e y'ixp jyayejpp jẹtse'e du̱joy jẹ kam.

Jẹ o̱y perlas tukmu'a'ixmojkin
45 'Ve'empa xa ve'e jẹ jayu juu' ve'e ijttup jẹm jẹ Nte'yam y'am kyą'm ax jo'n to'k jẹ ajooyva
jẹ ato̱o̱'kpa juu' ve'e du̱'íxtip jẹ o̱o̱jyit perlas.
46 Ku ve'e du̱paa'ty to'k juu' ve'e o̱o̱y tyun'o̱ya, van'it tse'e du̱to̱o̱'kmojkkú̱x nu̱jom juu'
ve'e y'ixp jyayejpp jẹtse'e du̱joy jẹ perlas.

Jẹ tuk'ajkx'amaakin xuum tukmu'a'ixmojkin
47 'Jẹ Nte'yam xa ve'e du̱vinko̱o̱mp jẹ jayu juu' ve'e ijttinup jẹm y'am kyą'm. Ve'emts jẹ'ẹ
ve'e ax jo'n jẹ jayu du̱'avájada jẹ tyuk'ajkx'amaakin xuum jẹm mą̨jąą̨ nąą̨'akąya jo̱o̱tm jẹtse'e
jẹ ajkx may viijn du̱yaktáñ.
48 Ku tse'e jẹ tuk'ajkx'amaakin xuum y'uts, van'it tse'e jẹ ajkx maakpatąjk
du̱vąą̨'mpítsumda jẹja nąpa'ayi. Jeja tse'e y'ąjxtu̱kta jẹtse'e du̱vinko̱nda jẹ ajkx, pyąjku̱ktup
tse'e jẹm tójum jẹ ajkx juu' ve'e o̱o̱jyit jẹtse'e du̱h'u̱xkojta juu' ve'e ka o̱o̱jyitap.
49 Ve'em tse'e jyátu̱t jẹ xą̨ąj ku ve'e jẹ jayu yakto̱kimpayo̱'ynit, jẹ'yadape'e jẹ angelestąjk
jẹtse'e du̱pąjkva'kxtinit jẹ o̱y jayu jẹts jẹ ko̱'o̱y jayu,
50 jẹm tse'e jąnjo̱o̱tm du̱pą̨ą̨mdinit jẹ ko̱'o̱y jáyuda. Jẹm tse'e nu̱may yaaxtinit jẹm tse'e
nu̱may ñatyą̨tskaa'tjidinit.

Jẹ o̱o̱jyit jẹ'ẹ juu' ve'e ko̱o̱jnu̱k ijtp tukmu'a'ixmojkin
51 Van'it tse'e jẹ Jesús y'amo̱tutú̱vijidi:
—¿Mvinmo̱tukąjxtupe'e ti ą̨tse'e tu̱nkąts?
Van'it tse'e y'atso̱o̱vdi:
—Ve'em, Vintsą́n.
52 Van'it tse'e du̱nu̱ujmidi:
—Jẹ jáyuda juu' ve'e o̱y du̱nu̱ja'vidup pą̨n vintso̱ ve'e jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ jẹts vintso̱
jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jẹ jayu y'itta jẹm jẹ Nte'yam y'am kyą'm, jẹ'ẹ tse'e jẹ jayu du̱tuk'íxtup
juu' ve'e jẹ Nte'yam ju̱jpani yaknu̱kẹ'xnatąjki jẹts juu' ve'e námnum yaknu̱kẹ'xnatąjkivap,
ve'em xa jẹ'ẹ ve'eda ax jo'n to'k jẹ kutąjk juu' ve'e ko̱o̱jnu̱k jẹ o̱o̱jyit jẹ'ẹ du̱jayejpp jẹtse'e
jẹm du̱yakpítsum juu' ve'e námnum yakjooyp jẹts juu' ve'e jémani yakjooy.

Ku jẹ Jesús vye'na jẹp Nazaret
(Mr. 6.1-6; Lc. 4.16-30)
53 Ku ve'e jẹ Jesús du̱ko̱jtsku̱jx yą tukmu'a'ixmojkin, van'it tse'e jẹm chą̨ą'n
54 jẹtse'e jyẹ'y joma ve'e jẹ y'it jẹ ñaax. Jẹm tse'e yak'ixpąjk'ukvaajñ jẹp tsaptu̱jkp; atu̱va
ato̱ki tse'e jẹ jayu tyaandi jẹtse'e ñavyaajnjidi:
—¿Jomas yą'ą̨ ve'e yą jayu yą nuja'vin du̱pu̱k jẹtse'e ve'em kyąts? ¿Vintso̱ ve'e y'o̱'yixju̱
jẹtse'e jẹ majin du̱tún?
55 Yą'ą̨ xa ve'e jẹ tsejtspa jẹ myajntk jẹtse'e jẹ María du̱taaka. Yą'ą̨ xa ve'e jẹ y'utsta jẹ
Santiago, jẹ José, jẹ Simón, jẹ Judas,
56 jẹts jẹmpa tse'e jẹ kyiix útstava. ¿Ax jómats yą'ą̨ vine'e du̱pu̱k yą nuja'vin?
57 Jẹ'ẹ kąjx tse'e du̱viijnk'íxta jẹ Jesús. Van'it tse'e jẹ Jesús ñą'mu̱xjidi:
—Qtyun joma tso̱va xa ve'e yakvintsą'ąga jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kojtsnajxpa, jẹẹjyji ve'e
kyayakvintsą'ąga joma ve'e jẹ y'it jẹ ñaax jẹts joma ve'e jẹ jyą̨ąjn jẹ tyąjk.
58 Ax ka'a tse'e jẹm may jẹ mąjin du̱tuujn ku̱x ka'a ve'e jyaanchjávajada.

14

Ku je Yaknapejtpa Juan y'oo'kni
(Mr. 6.14-29; Lc. 9.7-9)

1 Ax ve'emts je'e ve'e van'it jyajty jetse'e je Herodes je kats dumotu je Jesús kajx, je Heródese'e yakkutojkp vye'na jem galiléait y'it jootm.
2 Ku ve'e je kats dumotu, van'it tse'e je jyayu dunuujmi:
—Je Yaknapejtpa Juan xa je'e ve'e, je'e tse'e joojntykpajknuva, je'e kajx tse'e dujayep je kutojkun jetse'e je majin dutún.
3 Ve'em tse'e vyaajñ kux je'e ve'e duyakjamyajtsju je Juan jetse'e duyakjapyoxuntakpaajmji; je Herodías kajxe'e ve'em dutuujn, je y'uts Felipe je ñuda'ax je'e ve'e y'ijt.
4 Yakpoxuntakpaam tse'e je Juan kuxe'e dunuujmi je Herodes:
—Ka'a xa ve'e je pava'nun duyakjaty jetse'e xpákut je m'uts je ñuda'ax.
5 Jyayakjay'oo'kuvaajnju tse'e je Herodes je Juan, ax ka'a tse'e jatyji ve'em dutuujn kux je jayu ve'e cha'kip, ve'eme'e anañujoma je jayu dujaanchjávada jets je Nte'yam je y'ayooke'e je Juan kyojtsnajxyp.
6 Ax ku tse'e je Herodes je kye'xtkun xaaj dupaaty, van'it tse'e je ta'axtajk je ñaax y'ejts jeja je javyaa'kx vyinkujk. Qoy tse'e dutuntsojja'vi je Herodes,
7 je'e kajx tse'e je Nte'yam duyaknajxy jetse'e je kiixata'ax dunuujmi jets myo'ope'e otyía pan ti ve'e y'amótup.
8 Távani ve'e je tyaak y'akótsaja vye'na je kiixata'ax, van'it tse'e je Herodes dunuujmi:
—Yákuts n'it jem plato jootm je Yaknapejtpa Juan je kyuvajk.
9 Van'it tse'e je yakkutojkpa chaachvinmapyujk. Kux távani ve'e je Nte'yam duyaknaxy vye'na jets távani ve'e du'amotunaxta je javyaa'kx, je'e kajx tse'e dupavaajñ jetse'e yakmo'ot,
10 ve'em tse'e dupavaajñ jetse'e jep poxuntujkp najkx je Juan yakyukpux.
11 Ku tse'e ve'em yaktuujn, van'it tse'e je tyoompa duyaknujkx jem plato jootm je Juan je kyuvajk jetse'e dumoojy je kiixata'ax. Van'it tse'e ojts je tyaak dumaa'a.
12 Van'it tse'e jye'ydi je Juan je y'ixpajkpatajk jetse'e ojts je ñi'kx je kyopk duyaknaxtajkidini; ux'ook tse'e ojts je Jesús duvaajnjada.

Ku je Jesús je jayu duyakkaajy numugooxk miijl naxy
(Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17; Jn. 6.1-14)

13 Ku ve'e je Jesús je kats dumotu, van'it tse'e je numay jayu dumasaak jetse'e jem barco jootm ñujkx joma ve'e kyapantsuuna. Ku ve'e je numay jayu dumótudi joma ve'e ñujkx, van'it tse'e jem kyajpun jootm choo'ndi jetse'e tékum dupanajkxti.
14 Ku ve'e je Jesús jem barco jootm pyítsum, van'it tse'e du'ix jets jeme'e je numay jayu tujye'yada; tyukmo'ttuts je'e ve'e jetse'e duyakjotkadaakni je pa'am jáyuda juu' ve'e yakmejtstu.
15 Kutaka xaajani tse'e vye'na, van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk vyinkutámijidi jetse'e je Jesús dunuujmidi:
—Tánani xa ve'e ya it, ni pana tse'e yaja kyatsuuna. Pakejxtini to'k aaj ya jayu jetse'e ñajkxtat joma ve'e je kajpun jetse'e je kyaaky je tyojkx dujóydat.
16 Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:
—Ka'a ve'e vyinkopka jetse'e ñajkxtat, miitse'e myakkáydap.
17 Van'it tse'e y'atsoovdi:
—Ka'a xa aatse'e uxyam ntimaada, mugooxkji ve'e je tsapkaaky jets mejtsk je ajkx.
18 Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:
—Yakminda n'it.
19 Van'it tse'e je Jesús dupavaajñ jetse'e je numay jayu y'ajxtuktat jem tsoots kajxm. Jetse'e je Jesús dukoojnuk mugooxk je tsapkaaky jets mejtsk je ajkx. Van'it tse'e pyat'ix jem tsajm tsov jetse'e je Nte'yam dukukojtsji. Van'it tse'e dutojkva'kxy je tsapkaaky jetse'e dumooy je y'ixpajkpatajk, je'e tse'e nujom je jayu dumooydu. Yakva'kxpa tse'e je Jesús mejtsk je ajkx.
20 Nujom tse'e je jayu kyaaydi jetse'e kyooxjidi. Ku tse'e je jayu kyakyajxti, van'it tse'e dupakmojktini jamakmejtsk kach je tsapkaaky kunax jets je ajkx kunax.
21 Pan pan jaty tse'e kaaydu, numugooxk miijl jo'n tse'e y'ijtti je yaa'tyajkta, apuk je ta'axtajkta maat je pi'k ónukta.

Ku je Jesús yo'y jem nani'kxm
(Mr. 6.45-52; Jn. 6.16-21)

22 Van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk dunuujmidi jetse'e tyákadat jem barco jootm
jetse'e ñanáxtat namvaate'e je Jesús dupakejxni je numay jayu.
23 Távani ve'e je numay jayu dupakejxni vye'na, van'it tse'e je Jesús dujaa'kvimpejt je
tonun jetse'e jem naaydum chapkajts. Ku ve'e je it kyoo'tsini, jem tse'e je Jesús naaydum
vye'na
24 namvaate'e je barco jem maja na'akaya jootm vye'na. ooy tse'e je barco tyunnape'tsni
kux vinkupójipe'e.
25 Jado'k ma'ajum jo'n tse'e vye'na jetse'e je Jesús vyinkutámijidi, jeme'e nani'kxm yo'oy.
26 Ku ve'e je y'ixpajkpatajk du'ixti jets jeme'e nani'kxm yo'oy, van'it tse'e cha'kidi, jetse'e
makk vyaandi:
—¡Jado'k ítumit jayu xa ya'a ve'e!
27 Ax jatyji tse'e je Jesús myukojtsjidi jetse'e ña'muxjidi:
—¡Jot'amájada, ats xa jeja, kadi mtsa'agada!
28 Van'it tse'e je Pedro je Jesús dumukajts, jetse'e dunuujmi:
—Vintsán, pan mitsna je'e ve'e, yaaxja ats to'k aaj jets ats mitse'e nnunajkxut yo'yp yam
nani'kxm.
29 Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:
—Minu n'it.
Van'it tse'e je Pedro jem barco jootm pyítsum jetse'e jem nani'kxm yo'yp je Jesús
dunununujkx.
30 Ax ku tse'e je makk poj duja'vi, tsa'ki tse'e. Ku ve'e kyunajx'ukvaajñ, van'it tse'e makk
vyaajñ:
—¡Vintsán, yaktsookk ats to'k aaj!
31 Jatyji tse'e jem je Pedro kya'm yakmajch jetse'e yaknuujmi:
—¡Tun veee'nji je jaanchja'vin xjayep! ¿Tyajxse'e mmejtsvinmáy?
32 Ku ve'e jem barco jootm tyajkidi, jatyji tse'e pyoj'atúvi.
33 Van'it tse'e je jayu juu' jatye'e ve'nidup jem barco jootm, je'e tse'e duvinkoxkténidu je
Jesús jetse'e vyaandi:
—Tyúvamdam xa je'e ve'e jets mitse'e je Nte'yam je y'Onuk.

Ku je Jesús je pa'am jayu duyakjotkadaaky jep Genesaret
(Mr. 6.53-56)

34 Ku ve'e ñanajxti, van'it tse'e jye'ydi jem Genesaret.
35 Ku ve'e je jémit jayu dunuja'vidi jets jeme'e je Jesús, van'it tse'e dukojtsva'kxti jem
naxkajxm kajpun kajxm juu' ve'e tamanaat, jetse'e dutuknunajkxkajxti je pya'am jáyuda,
36 jetse'e dumunoo'kxtkti jetse'e kujyavitupaa'vjya dutóndat. Nujom tse'e pan pan
jatye'e dutoondu, jotkadaaktinu tse'e.

15

Kyo'oyja'vipe'e je Jesús ku ve'e je jayu dukakutyún je Nte'yam je pyava'nun
(Mr. 7.1-16)

1 Van'it tse'e je fariseotajk maat je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk juu' ve'e jem Jerusalén
tsoo'ndu, je'e tse'e duvinkutámidu je Jesús, jetse'e du'amotutúvidi:
2 —¿Tyajx tse'e ya m'ixpajkpatajk dukamaja pamda je pava'nun juu' ve'e xyaktaajnjimdu
je njujpit jáyuvamda? ¿Tyajxe'e kyakapojta ax jo'n je'e ve'e dupavaandi?
3 Van'it tse'e je Jesús y'amotutúvijidi:
—¿Tyajxts miitse'e xkamaja paamduva je Nte'yam je pyava'nun jetse'e ve'em xkutyóndat
je pava'nun juu' ve'e je jujpit jayu myakta'nuxjudu?
4 Kux jidu'ume'e je Nte'yam je pyava'nun vya'añ: “Vintsa'aga je mtee' je mtaak.”
Vaampap tse'e jidu'um: “Pan pan tse'e je tyee' ukpu je tyaak duvinkojtspejtp, kutúkanits
je'e ve'e je y'oo'kun.”
5 Ax miits tse'e mvaandup jets o'yip je'e ve'e ku ve'e je jayu je tyee' ukpu je tyaak jidu'um
dunaajmat: “Ka'a xa atse'e x'uk'o'yixjini jets ats mitse'e mputákat, kux nujome'e juu' atse'e
n'ixp njayejpp, je Nte'yamts ats je'e ve'e tuntukmuyax.”
6 Ve'em tse'e mva'anda jets opyana pan pane'e ve'em vaamp, ka'ats je'e ve'e
y'ukvinkópkini jetse'e je tyee' ukpu je tyaak duputákat. Ku xa miitse'e ve'em mjátukada,
ve'em tse'e xyaktaandini je Nte'yam je pyava'nun ax jo'n kukyatuujn, je'e kajx jetse'e
xpanajkxtat je pava'nun juu' ve'e je jujpit jayu myakta'nuxjudu.
7 ¡Mejts'aajta mejtsjootta! Va'ajts tse'e miits kajxta du'ava'ni je Nte'yam je y'ayook
kojtsnajxpa Isaías. Jidu'um tse'e dujatyaajñ juu' ve'e je Nte'yam kyojts:
8 Y'amji xa ve'e ya jayu ats xvinjávada xvintsa'agada,
ax xtukmujékumidupts atse'e je jyootta je jya'vinda.

9 Tónaji xa jẹ'ẹ ve'e ñatyijjada jẹts xvinja'vidup xvintsạ'kidup ạts jẹ'ẹ ve'e,
tyuk'íxtupts jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu jẹ pyava'nu̱nda ax jo'n ạts jẹ mpava'nu̱n ku̱y'ijt jo'n.
Jidu̱'u̱m tse'e jẹ Isaías du̱jatyaajñ.

Ka jẹ ka'yu̱n jẹ ja'kxu̱n kạjxape'e jẹ jayu y'it jẹp to̱kin jạạtp
(Mr. 7.17-23)

10 Van'it tse'e jẹ Jesús jẹ nu̱may jayu du̱yaxmujk jẹtse'e jidu̱'u̱m du̱nu̱u̱jmidi:
—Amǫ̣tunaxta anañu̱joma jẹtse'e xvinmọ́tudat.
11 Juu' jatye'e jẹp jẹ jayu y'ávuptạjkip, ka jẹ'ẹ kạjxap xa ve'e jẹ jayu y'it jẹp to̱kin jạạtp; juu' ve'e jẹp jẹ jayu y'ávup pítsump, jẹ'ẹ kạjx tse'e jẹ jayu y'it jẹp to̱kin jạạtp.
12 Van'it tse'e jẹ y'ixpạjkpatạjk vyinkutámijidi jẹtse'e jẹ Jesús du̱nu̱u̱jmidi:
—¿M'ixe'e tạạv vintso̱ ve'e jẹ fariseotạjk tu̱du̱ko̱'o̱yjávada juu' mitse'e tu̱xkạts?
13 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atso̱o̱jvjidi:
—Jyapạna tse'e pạn pạne'e ka'ijtp jẹ jyayu, ạts jẹ nTee', juu' ve'e jẹm tsapjo̱o̱tm, yakpạjkjapts jẹ'ẹ ve'e ạts jẹ nTee'.
14 Kadi xmạjạ pạmda jẹ fariseotạjkta, vanxu̱p xa jẹ'ẹ ve'eda ax jo'n to'k jẹ viints jayu juu' ve'e jẹ myuviints jayu du̱pavijtsp. Ax pạn to'k tse'e jẹ viints jayu jẹ myuviints jayu du̱pavits, va'an nu̱mẹjtsk tse'e nạjkx tyun'avívupada jẹp jótup.
15 Van'it tse'e jẹ Pedro jẹ Jesús du̱nu̱u̱jmi:
—Tukvinja'vik ạạts to'k aaj jẹ tukmu'a'ixmojkin juu' ve'e tu̱xkạts.
16 Jẹtse'e jẹ Jesús vyaajñ:
—¿Tis, ka'a miitse'e xvinmọ́tuduva?
17 ¿Ka'a ve'e xvinmọ́tuda jẹts nu̱jome'e juu' jatye'e jẹp ávup tạjkip, jẹm tse'e jo̱o̱tm ñu̱jkx jẹtse'e u̱x'o̱o̱k jẹ ni'kx jẹ ko̱pk du̱tukvaatsni? Ka jẹ'ẹ kạjxapts jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu y'it jẹp to̱kin jạạtp.
18 Ax jẹ ayook juu' ve'e jẹp ávup pítsump, jẹmts jẹ'ẹ ve'e ja'vin kạjxm chạạ'n, jẹ'ẹ kạjx tse'e jẹ jayu y'it jẹp to̱kin jạạtp.
19 Ku̱xe'e jẹm jya'vin kạjxm chạạ'n jẹ ko̱'o̱y vinma'yu̱n, van'it tse'e jẹ jayu yakjayu'o̱o̱'kta, jẹ navyạjku̱n du̱yakvintsạ'kintókida, jẹ kạts du̱tukmạạtjayépta jẹ yaa'y jẹ tạ'ạx juu' ve'e ka púkap jyayejptup, myẹẹ'tsta, ñu̱vampẹtta, jyayupako̱tsta.
20 Jẹ'ẹ kạjxts jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu y'it jẹp to̱kin jạạtp, ka jẹ'ẹ kạjxape'e ku ve'e kyakạpuj joma vaate'e jẹ kyạtạjkts ve'em ax jo'n jẹ ju̱jpit jayu du̱pavaandi.

To'k jẹ tạ'ạxtạjk juu' ve'e ka jẹ israeejlitap, jẹ'ẹ tse'e du̱jaanchja'vi jẹ Jesús
(Mr. 7.24-30)

21 Van'it tse'e jẹ Jesús jẹm chạạ'n jẹtse'e ñu̱jkx jẹm tiirovit jẹts sidoonit y'it jo̱o̱tmda.
22 Van'it tse'e to'k jẹ canaanit tạ'ạxtạjk juu' ve'e jẹm tso̱ tsu̱u̱nip, jẹ'ẹ tse'e jẹ Jesús du̱vinkutạmi jẹtse'e mạkk du̱mukạjts. Jidu̱'u̱m tse'e du̱nu̱u̱jmi:
—¡Vintsán, jẹ David jẹ chaan jẹ kyo̱o̱j juu' ve'e yakkutojknup, tukmo̱'o̱tu̱ ạts to'k aaj! Jẹ ko̱'o̱yjáyuvap xa ve'e tukkoo'yijup ạts jẹ nnạạx. Qo̱y tse'e tyuntsaachpaa'ty.
23 Ax ka'a tse'e jẹ Jesús y'atso̱o̱jvji. Van'it tse'e jẹ Jesús jẹ y'ixpạjkpatạjk vyinkutámijidi jẹtse'e jẹ Jesús du̱munoo'kxtkti:
—Pakẹjxni mits yạ'ạ to'k aaj ku̱x yape'e xpamẹjtsumda, jẹtse'e o̱o̱y tyunne'em.
24 Van'it tse'e jẹ Jesús vyaajñ:
—Jẹ Nte'yam xa ạtse'e xtuknu̱kẹjxp jẹ israeejlit jayu juu' ve'e to̱kih'ijttup.
25 Ax vinkutámiju tse'e jẹ tạ'ạxtạjk, jẹtse'e jẹ Jesús du̱vinko̱xkteni, jẹtse'e du̱nu̱u̱jmi:
—¡Vintsán, putạka ạts to'k aaj!
26 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsạạjv:
—Pạn mputạjkip ạts mitse'e jẹts ka'a ve'e jẹ israeejlit jáyuda, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ pi'k ónu̱k jẹ kyaaky yakpu̱jkja jẹtse'e jẹ ok yakmạ'ạ.
27 Van'it tse'e jẹ tạ'ạxtạjk vyaajñ:
—Ve'em tse'e. Qyam tse'e vye'ema, kyamyojktup tse'e jẹ ok jẹp mesa pa'tkup juu' ve'e jẹ pi'k ónu̱k y'u̱xkaaydup.
28 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsạạjv:
—¡Qo̱ye'e jẹ jaanchja'vin xtunjayep! Va'an ve'em du̱tunju̱ ax jo'n xtsạk.
Jẹ'yji tse'e jẹ ñạạx jyo̱tkạdaakni.

Ku jẹ Jesús du̱yakjo̱tkạdaaky nu̱may jẹ pa'am jayu
29 Van'it tse'e jẹ Jesús jẹm chạạ'n jẹtse'e jyẹ'y jẹja galiléait myạjạ nạ'akạya pa'ayi. Van'it tse'e ñu̱jkx jẹm tonu̱n viinm jẹtse'e jẹm y'ạjxtk.
30 Nu̱may tse'e o̱o̱y jẹ jayu tyunnu̱jẹ'yjini. Jẹm tse'e du̱tuknu̱najkxti jẹ u̱xkẹt jayu, jẹ viints jayu, jẹ oom jayu, jẹts jẹ'ẹ juu' ve'e ka óyap jẹ kyạ'ạj; jẹ jayu ve'e juu' ve'e may

viijn je pa'am duṃaạt, je'ẹ tse'e yakpaạmdu jeja je Jesús vyinkujk. Van'it tse'e je Jesús yakjọtkạdakkạjxjidini.
31 Atụva atọki tse'e dụtuktaandi je jáyuda ku ve'e dụ'ixti jẹts kọjtspạjktinupe'e je oom jáyuda, jẹts ọ'yixjidinupe'e je kyạ'ạjta je tyekta juu' ve'e kạma'at pakma'at ijttu, jẹts ọye'e yọ'ydini juu' ve'e ụxkẹt ijttu, jẹts vin'ixpạjktinupe'e juu' ve'e viints ijttu. Van'it tse'e je jayu dụyakmájidi dụyakjaanchidi je israeejlit jayu je Ntye'yamda.

Ku je Jesús je jayu dụyakkaajy nụmaktaaxk miijl naxy
(Mr. 8.1-10)

32 Van'it tse'e je Jesús dụyaxmujk je y'ixpạjkpatạjk jẹtse'e dụnụụjmidi:
—Ntukmạ'tp xa ạtse'e yạ nụmay jáyuda kụx toojk xạạjani xa yạ'ạ ve'e yaja y'itta ạts maạt, ka'a tse'e tii ti ve'e kyáydap jyạ'kxtap. Ka'ats ạtse'e mpakẹxuvaandini ve'emji je̜m tyak'amda kụx ku ve'e je yooj yaknoo'kxjidinit jeja too' aajy.
33 Van'it tse'e je y'ixpạjkpatạjk ña'mụxjidi:
—¿Jómase'e je tsapkaaky choọ'nụt jẹtse'e yạ nụmay jayu nyakka'yumdat?, kụx ka'a ve'e yaja pyạntsụụna.
34 Van'it tse'e je Jesús y'amọtutúvijidi:
—¿Vinxụp tse'e je̜p je mtsapkaakyta?
Jẹtse'e y'atsọọvdi:
—Vuxtojtụk je tsapkaaky jẹts yụụ'n vẹẹ'n je pi'k ajkx.
35 Van'it tse'e je Jesús dụpavaajñ jẹtse'e je nụmay jayu y'ạjxtụktat jeja naxkụjx.
36 Ku ve'e y'ạjxtkti, van'it tse'e dụkạạjy vuxtojtụk je tsapkaaky jẹts yụụ'n vẹẹ'n je pi'k ajkx, jẹtse'e je Nte'yam dụkukọjtsji. Van'it tse'e dụtojkva'kxy jẹtse'e dụmọọjy je y'ixpạjkpatạjk, je'ẹda tse'e je jayu dụmọọydup.
37 Anañụjoma tse'e kyaaydi jẹtse'e kyooxjidi; javuxtojtụk kach tse'e dụpạkmojktini je tsapkaaky kunax jẹts je ajkx kunax.
38 Nụmaktaaxk miijl tse'e je yaa'tyạjk kyaaydi, apụk je tạ'ạxtạjkta maạt je pi'k ónụkta.
39 Van'it tse'e je Jesús je nụmay jayu dụpakejxtini jẹtse'e je y'ixpạjkpatạjk je̜m barco jọọtm duṃạạttạjkidi jẹtse'e je̜m magdálait y'it jọọtm ña̜jkxti.

16

Ku je fariseotạjk maạt je saduceotạjk dụ'amọ́tudi je tsajmit majạ nụja'vin
(Mr. 8.11-13; Lc. 12.54-56)

1 To'k nax tse'e je fariseotạjk jẹts je saduceotạjk dụvinkutámidi je Jesús, je'ẹ ve'e chọjktup jẹtse'e dụyakkọjtstókidat. Je'ẹ kạjx tse'e dụ'amọ́tudi jẹtse'e tyo'nụxjadat je tsajmit majạ nụja'vin, ve'em tse'e dụyaknụkẹ'xnatáakat jẹts je Nte'yam maạt je'ẹ ve'e je Jesús.
2 Ax jidụ'ụm tse'e je Jesús y'atsọọjvjidi:
—Ku xa ve'e yạ it tyánayini, jidụ'ụmts miitse'e mva'anda: “Va'ajtstame'e yạ it y'ítụt kụx tsapts xa ve'e xim tsajviinm.”
3 Ku ve'e jạpyji, jidụ'ụm tse'e mva'anda: “Ka'adame'e yạ it vya'atsụt kụx tsapts xa ve'e xim tsajviinm jẹts vintojknup tse'e yạ it.” ¡Mejts'aajta mejtsjọọtta! Mnuja'vidup xa miitse'eda juu' ve'e yạ tsajmit it ñụkạjtsp, ax ka'a tse'e xnụjávada je'ẹ juu' ve'e ñụkạjtsp pạn ti ve'e yam toojnjup kọjtsjup.
4 Yạ kọ'ọy jayu juu' ve'e je Nte'yam dụmasọọktup, y'amọ́tudupts je'ẹ ve'e jẹtse'e je majạ nụja'vin yaktoojnjadat; ax ka'a tse'e yaktoojnjadat je majạ nụja'vin, je nụja'vinji ve'e juu' ve'e pyaatyp y'akẹẹguip maạt je Jonás jye'ẹda.
Van'it tse'e je Jesús myasọọkjidi jẹtse'e chạạ'n.

Je fariseo je y'ixpạjkụn tse'e je jayu dụyakvinmamya'tp
(Mr. 8.14-21)

5 Ku ve'e je y'ixpạjkpatạjk ña̜najxti je̜m jado'k ado'om majạ naạ'akạya pa'am, jyaa'tyọ́kidu tse'e jẹtse'e kụdụpạạmdi je tsapkaaky je̜m barco jọọtm.
6 Van'it tse'e je Jesús ña'mụxjidi:
—Mnay'íxjadap tse'e jẹts ka'a ve'e mnatyukpaa'tjadat je levadura juu' ve'e je fariseotạjk jye'ẹda jẹts je saduceotạjk jye'ẹda.
7 Van'it tse'e je y'ixpạjkpatạjk ña̜vyaajnjidi:
—Je'ẹ kạjx xa ve'e ve'em vya'añ kụxe'e je tsapkaaky tụnkayakmejtsumda.
8 Ax ku tse'e je Jesús dụnụja'vi, van'it tse'e je y'ixpạjkpatạjk dụnụụjmidi:
—¿Tyạjxse'e mva'anda jẹts ka'a ve'e ti mtsapkaakyta? ¡Tun vẹẹ'nji ve'e je jaanchja'vin xjayẹpta!
9 ¿Ka'ana ve'e xvinmọ́tuda? ¿Ka'a ve'e xjaa'myétsta ku ạtse'e mugọọxk je tsapkaaky je jayu nyakva'kxjidi nụmugọọxk miijl naxy, jẹts vinxụp kache'e xpạkmojktini?

10 ¿Ka'a ve'e xjaa'myejtstuva ku atse'e vuxtojtuk je tsapkaaky je jayu nyakva'kxjidi numaktaaxk miijl naxy, jets vinxup kache'e xpakmojktini?
11 ¿Vintsose'e tuxkavinmótuda jets ka je tsapkaaky levaduurap atse'e ntijp ku atse'e tunva'añ jetse'e mnay'íxjadat jetse'e ve'em mkapaa'tjadat je fariseotajk je lyevaduura jets je saduceotajk je lyevaduura?
12 Van'it tse'e duvinmótudi jets ka je levaduurape'e je Jesús tyijp juu' ve'e je tsapkaaky juts dutuktajkikajxp, je ixpajkune'e tyijp juu' ve'e je fariseotajk jye'eda jets je saduceotajk jye'eda.

Ku je Pedro du'ava'ni jets je Jesús je'e ve'e je Cristo
(Mr. 8.27-30; Lc. 9.18-21)

13 Ku ve'e je Jesús jye'y jem joma ve'e je it duxaaja Cesarea de Filipo, van'it tse'e du'amotutuvi je y'ixpajkpatajk:
—¿Vintsose'e je jayu vya'anda, pánuk atse'e?, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp.
14 Van'it tse'e y'atsoovdi:
—Jem xa ve'e pane'e vaandup jets je Yaknapejtpa Juan mitse'e, jempa tse'e pane'e vaanduvap jets je Elías mitse'e, nay jempa tse'e pane'e vaandup jets je Jeremías mitse'e, ukpu nuto'k je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa juu' ve'e jujpani oo'ktinu, ax je'ek tse'e joojntykpajknuva.
15 Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk dunuujmidi:
—Jets miitsta, ¿vintsots miitse'e mva'anda jets pan atse'e?
16 Van'it tse'e je Simón Pedro y'atsoojvji:
—Mits xa je'e ve'e je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit, je joojntyk Nte'yam je y'Onuk.
17 Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvjinuva:
—Xoon xa mitse'e, Simón, je Jonás je myajntk, kux ka je jáyuvap xa mits ya'a ve'e tumtuknujávaja, ats je nTee' ve'e, juu' ve'e jem tsapjootm.
18 Atsts mitse'e nnuujmip jets je Pedro mitse'e. Pyaatyp y'akeeguipts je'e ve'e jetse'e ve'em myaktukxaaja kux ve'eme'e yakkojtsva'ach je mxaaj, tsaaj, je makk aaj je makk joote'e mjayejpp. Ax ya'a juu' ve'e tuxkats, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je takne'ev choo'nduk jep naaxyp, numay tse'e je jayu dujaanchjávadat; ax ka'a tse'e je ko'oyjáyuvap du'amaadaaga je jayu juu' atse'e xjaanchja'vidup.
19 Nmooynupts ats mitse'e je kutojkun jetse'e mva'anut juu' ve'e toomp jets juu' ve'e katoomp. Juu'ts mitse'e je jayu myakjajtjip jetse'e dutóndat yaja naxviijn, ve'em tse'e y'ijtpat jem tsapjootm; juu'ts mitse'e je jayu mkayakjajtjip jetse'e dutóndat yaja naxviijn, nay ve'em tse'e y'ijtpat jem tsapjootm.
20 Van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk dutukpavaandi jets ni pana ve'e dukavaajnjadat jets je'e je'e ve'e je Cristo.

Ku je Jesús du'ava'ni je y'oo'kun
(Mr. 8.31-9.1; Lc. 9.22-27)

21 Van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk duvaajnji'ukvaandi jets tun vinkopk je'e ve'e jetse'e jem Jerusalén ñajkxut jetse'e jem ooy tyunyaktsaachpaa'tjadat je israeejlit je myújit jáyuda, je tee'tajk je vyintsanda, maat je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajkta. Jem tse'e je jayu yak'oo'kjut; ax joojntykpajknuvapts je'e ve'e kutoojk xaaj.
22 Van'it tse'e je Pedro je Jesús apuk dujavaajv jetse'e jidu'um dutuknuujmi:
—¡Maja Vintsán, je Nte'yame'e mjayépjup m'axajtókjup jets ni je vin'ita ya'a ve'e mkajátjut mkanáxjut!
23 Van'it tse'e je Jesús vya'kumpijt jetse'e je Pedro dunuujmi:
—¡Vinva'kva'atsu ats, mmaatnavyaa'njup xa mitse'e je Satanás ku ve'e ve'em xkats! Xyaktoo'atokuvaampts ats mitse'e. Ka'ats mitse'e ve'em xpayo'oy ax jo'n je Nte'yam; ve'em xa mitse'e xpayo'oy ax jo'n je jayu.
24 Van'it tse'e je Jesús dunuujmidi je y'ixpajkpatajk:
—Pan pan xa ve'e dutsojkp jetse'e y'ijtnit ats maat, va'an tse'e dumasokkajxni je y'avintso vinma'yun, je jyoot je jya'vin dumakkpaamnit jetse'e chaachpaa'tut ax jo'n je jayu juu' ve'e je y'oo'kun du'anajkxip ku ve'e je cryuuz dupaku'u, jets atse'e xpamiinnit.
25 Pan pan xa atse'e xkajaanchja'vip kuxe'e dutsa'aga jetse'e y'oo'kut, ka'a tse'e dujayéput je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. Ax je'e pan pan atse'e ijtp xjaanchja'vip, óyam tse'e y'oo'kut ats kajx, je'e tse'e dujayejpnup je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.
26 Ni vinxupa xa je'e ve'e je jayu kyato'nuxjut ku ve'e dujeeikáxut nujom ya naxviijnit it jetse'e vyintókinit je jayu je jyoot je jya'vin. Ax ku tse'e je jayu je jyoot je jya'vin vyintókinit, ka'a xa ve'e tii ni tía ti ve'e je jayu kuduyaky jetse'e jyoojntykat xa'ma kajx.

27 Miinnup ạtse'e jẹ nTee' jẹ myạjin mạạt mạạt ạts jẹ n'aangelestạjk, ạts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nụpạạmdụka Ijtp, van'itts ạtse'e to'k jado'k nmọọynit juu' ve'e tukkạdaakjụdup, ve'em ax jo'n dụpaa'ty dụ'akẹẹga juu' ve'e tụdụtonda tụdụkọtsta.
28 Tyúvam xa ạtse'e nva'añ jẹts jẹja ve'e jẹ jayu juu' ve'e yaja ijttup jẹtse'e kya'ọọ'ktat pạn ka'ana ạtse'e x'ixta ku ạtse'e nmiinnit yakkutojkpa, ạts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nụpạạmdụka Ijtp.

17

Ku jẹ Jesús tyikts jẹtse'e y'ajaj y'atụ'kx
(Mr. 9.2-10; Lc. 9.28-36)

1 Kutojtụk xạạj tse'e jẹ Jesús dụvọvụtsọọ'ndi jẹ Pedro, jẹ Santiago, mạạt jẹ Juan, jẹ Santiago jẹ y'uts, jẹtse'e apụk dụvọọvdi, jẹtse'e pyẹjtti joma ve'e to'k jẹ kọpk juu' ve'e kạjxm.
2 Jẹm tse'e jẹ Jesús tyikts jẹja jẹ'ẹ vyinkujkta. Ve'eme'e jẹ vyiijn jẹ y'aaj y'ajaj y'atụ'kx ax jo'n jẹ aampa xạạj; ve'eme'e jẹ vyit vyimpijt va'ajts pọọ'p, ve'em ax jo'n jẹ kujajpa jẹ kutạ'kxpa.
3 Van'it tse'e vya'kkẹ'xti jẹja jẹ'ẹ vyinkujkta jẹ Moisés mạạt jẹ Elías, jẹtse'e jẹ Jesús dụmạạtnakyọjtsjidi.
4 Van'it tse'e jẹ Pedro dụnụụjmi jẹ Jesús:
—Mạja Vintsáṇ, ¡ọy xa jẹ'ẹ ve'e ku ạạtse'e yaja n'it! Pạn mtsạjkp, va'ants ạạts dụpụmụ toojk jẹ pi'k ojts atyạjk: to'k mits mjẹ'ẹ, jẹts to'k jẹ Moisés jyẹ'ẹ, jẹts jado'k jẹ Elías jyẹ'ẹ.
5 Kọjtspna tse'e jẹ Pedro vye'na ku ve'e yo'tsjidi to'k pạk jẹ vínụts juu' ve'e ajajp atạ'kxp. Jẹp tse'e vínụts akujkp yakmọtu to'k jẹ ayook juu' ve'e vaamp:
—Yạ'ạ xa ve'e ạts jẹ n'Onụk, juu' ạtse'e ọọy ntuntsạjkp, ọọyts ạts yạ'ạ ve'e ntuntukxọọnduk. Amọtunaxta juu' ve'e kyạjtsp.
6 Ku ve'e jẹ ixpạjkpatạjk dụ'amọtunajxti, van'it tse'e jẹ vyiijnda jẹ y'aajta dụtukpaatti jẹ naax kụx tsạ'kidu ve'e ọọy.
7 Van'it tse'e jẹ Jesús vyinkutámijidi, jẹtse'e jẹ kyạ'ạj tyuknụkọọjnjidi, jẹtse'e jẹ y'ixpạjkpatạjk dụnụụjmidi:
—Pojtụkta. Kadi mtsạ'ạgada.
8 Ku ve'e kyọọjvụkti, ka'a tse'e dụ'ukpạn'íxtini, jẹ Jesuusji ve'e.
9 Vajntktinup tse'e jẹm kọpk viinm vyẹ'nada, jẹtse'e jẹ Jesús jidụ'ụm pyavaajnjidi:
—Ni pạna ve'e xkatukmumaayduktat juu' ve'e tụx'ixta, van'ítnume'e ku ạtse'e n'ọọ'kụt jẹts ạtse'e njoojntykpạjknuvat, ạts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nụpạạmdụka Ijtp.

Jẹ Yaknạpejtpa Juan jẹ jayu duyakvimpijt jẹ Nte'yam mạạt
(Mr. 9.11-13)

10 Van'it tse'e jẹ Jesús jẹ y'ixpạjkpatạjk y'amọtutúvijidi:
—¿Tyạjxse'e jẹ tsaptụjkpit yak'ixpạjkpatạjk vya'anda jẹts tun vinkọpk jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e too'vạjkp jẹ Elías myiinnuvat jẹts ka'a ve'e jẹ Cristo?
11 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsọọjvjidi:
—Tyúvam xa jẹ'ẹ ve'e jẹts miimpe'e too'vạjkp jẹ Elías, jẹ'ẹ tse'e nụjom dụyak'ọ'yinuvap.
12 Ax ạtsts miitse'e nnụụjmidup jẹts ọjts jẹ'ẹ ve'e, ka'ats jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu dụnụja'vidi jẹts pạn jẹ'ẹ ve'e, tyoonduts jẹ'ẹ ve'e ve'em ax jo'n dụtsọjkti. Nay ve'empats ạtse'e ntsaachpaa'tụt jẹm jẹ'ẹ kyạ'mda, ạts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nụpạạmdụka Ijtp.
13 Van'it tse'e jẹ ixpạjkpatạjk dụvinmọ́tudi jẹts jẹ Yaknạpejtpa Juaane'e jẹ Jesús tyijp jẹ jayu juu' ve'e ve'em ax jo'n jẹ Elías.

Ku jẹ Jesús dụyakjọtkạdaaky to'k jẹ jayu juu' ve'e jẹm jya'vin kạjxm jẹ kọ'ọyjáyuvap
(Mr. 9.14-29; Lc. 9.37-43)

14 Ku ve'e jyẹ'ydi joma ve'e jẹ nụmay jayu vyẹ'nada, van'it tse'e to'k jẹ yaa'tyạjk dụvinkutạmi jẹ Jesús, jẹtse'e dụvinkọxkteni, jẹtse'e vyaajñ:
15 —Vintsáṇ, tukmọ'ọtụ to'k aaj ạts jẹ nmajntk kụx jẹ kọ'ọpya'amap jẹ'ẹ ve'e pạjkjup jẹtse'e ọọy tyuntsaachpaa'ty, may náxani tse'e ñaxvívup, to'ma jaty tse'e jyạnvívupa jẹts to'ma jaty tse'e ñạvívupa.
16 Tạ xa ạtse'e yạ m'ixpạjkpatạjk njatuknụminda, ax ka'a tse'e y'ọ'yixjada jẹtse'e dụyakjọtkạda'aktat.
17 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsạạjv:
—¡Miits xa jẹ'ẹ ve'eda juu' ve'e jẹ Nte'yam dụkajaanchja'vidup jẹts ka vintúvap jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e mtoondup! ¿Joma vaat ạtse'e njaa'kja'ítụt miits mạạtta jẹtse'e njaa'kjamutẹ́nadat? Yakminda jẹ pa'am jayu.
18 Ku ve'e dụyaknạjkxti, van'it tse'e jẹ Jesús dụtuknụụjmi jẹ kọ'ọyjáyuvap juu' ve'e jẹ pa'am jayu jẹm jya'vin kạjxm, jẹtse'e jẹ kọ'ọyjáyuvap tyukvaatsjini. Tun jẹ'yji tse'e jyọtkạdaakni.
19 Ụx'ọọk tse'e jẹ Jesús jẹ y'ixpạjkpatạjk apụk myukọjtsjidi, jẹtse'e y'amọtutúvijidi:

—¿Tyąjxs ąątse'e xka'o̱'yixji jętsąątse'e jẹ ko̱'o̱yjáyuvap nyakpítsumu̱t?
20 Jętse'e jẹ Jesús y'atso̱ojvji:
—Jẹ'ẹ kąjx ku ve'e jẹ Nte'yam vẹẹ'nji xjaanchjávada. Tyúvam xa ątse'e nva'añ, pąn mjayẹjptupts miitse'e jẹ jaanchja'vin jẹm mja'vin kąjxmda, o̱yvinxu̱pa ax jo'n to'k jẹ mostaza tąąmt, ku̱m'o̱'yixjada tse'e jętse'e xnąąjmadat yą ko̱pk: "Kẹ'ẹku̱ yaja jęts nąjkxu̱ viijnk tso̱v", kẹ'ẹkupts jẹ'ẹ ve'e jẹ ko̱pk. Ka'a xa miitse'e ti mka'o̱'yixjadat pąn mjaanchja'vidupe'e jẹ Nte'yam.
21 Ax jẹ ko̱'o̱yjáyuvap juu' ve'e ve'em, jẹ'ẹjyji tse'e o̱'yixjup jętse'e du̱yakpítsumu̱t ku ve'e jẹ jayu chapkąts jęts ku ve'e jẹ jayu y'ayooja.

Ku jẹ Jesús jẹ y'o̱o̱'ku̱n du̱'ava'ninuva
(Mr. 9.30-32; Lc. 9.43-45)

22 Namvaate'e jẹ Jesús jẹ y'ixpąjkpatąjk du̱mąątvídu̱tta jẹm galiléait y'it jo̱o̱tm, van'it tse'e jẹ Jesús ña'mu̱xjidi:
—Yakpámupts ątse'e jẹm jẹ jayu kya'm,
23 xyak'o̱o̱'ktapts ątse'e; ax kutoojk xąąjts ątse'e njoojntykpąjknuvat, ąts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nu̱pąąmdu̱ka Ijtp.
Qo̱oy tse'e jẹ ixpąjkpatąjk du̱tunnu̱tsaachvinmaaydi.

Jẹ tsaptu̱jkpit kupą'mu̱n
24 Ku ve'e jyẹ'ydi jẹm capernaaumit kyajpu̱n kajxm, van'it tse'e jẹ tsaptu̱jkpit kupą'mu̱n pąkmojkpa du̱vinkutámidi jẹ Simón Pedro, jętse'e du̱nu̱u̱jmidi:
—¿Ka'a ve'e du̱pu̱m jẹ myak'ixpąjkpada jẹ tsaptu̱jkpit kupą'mu̱n?
25 Van'it tse'e jẹ Pedro y'atsąąjv:
—Ve'em, kyuvejtp xa jẹ'ẹ ve'e.
Ku ve'e jẹ Pedro tyąjki jẹp tu̱jkp, van'it tse'e jẹ Jesús ña'mu̱xji:
—¿Vintso̱s mitse'e mvaampa, Simón? ¿Pąn tse'e y'amótudup jẹ kupą'mu̱n jęts jẹ putąjkin jẹ yakkutojkpada juu' ve'e yaja naxviijn: jẹ jyáyuda, ukpu̱ jẹ viijnk jayu ve'e?
26 Van'it tse'e jẹ Pedro y'atsąąjv:
—Jẹ viijnk jayu ve'e.
Jętse'e jẹ Jesús ña'mu̱xji:
—Pąn ve'em xa ve'e, ka'a tse'e jẹ jyayu kyuvętta. Nay ka'avats u̱u̱'me'e xtukkądaakumduva jętse'e mpą'mumdat jẹ tsaptu̱jkpit kupą'mu̱n.
27 Ax jẹ'ẹ kąjx tse'e jętse'e du̱kako̱'o̱yjávadat juu' ve'e nto'numdup, nąjkxu̱ tse'e jẹja mąjąnąakaya pa'ayi jętse'e x'akójat to'k jẹ tuk'ajkxmajtsu̱n jo̱'ku̱n. Jẹ muto'k ajkx juu' ve'e myakpítsumup, jẹp tse'e y'ávup xpaa'tu̱t to'k jẹ meen juu' ve'e nu̱paadap nu̱mẹjtsk jẹ jayu jẹ tsaptu̱jkpit kupą'mu̱n; jẹ'ẹ tse'e mmo̱'o̱p jẹ jáyuda ąts kąjx jęts mits kąjx.

18

Jẹ'ẹ pąne'e du̱nu̱májip
(Mr. 9.33-37; Lc. 9.46-48)

1 Ve'em tse'e jyajty van'it, jętse'e jẹ Jesús jẹ y'ixpąjkpatąjk vyinkutámijidi. Van'it tse'e jẹ Jesús du̱'amotutúvidi:
—¿Pąn tse'e du̱nu̱mąjikąjxp juu' ve'e ijttup jẹm jẹ Nte'yam y'am kya'm?
2 Van'it tse'e jẹ Jesús du̱yaaxji to'k jẹ pi'k ónu̱k jętse'e jẹja jẹ'ẹ y'itu̱kujkta du̱pu̱u̱jm,
3 jętse'e vyaajñ:
—Tyúvam xa ątse'e nva'añ jęts pąn ka'a miitse'e mvimpitta jętse'e m'íttat ax jo'n jẹ pi'k ónu̱k, ka'a tse'e mtákadat jẹm jẹ Nte'yam y'am kya'm.
4 Ax ve'em tse'e, pąn pąn tse'e napyąąjmjup nu̱u̱'k aaj nu̱u̱'k jo̱o̱t ax jo'n yą pi'k ónu̱k, jẹ'ẹ tse'e du̱nu̱mąjikąjxp juu' ve'e ijttup jẹm jẹ Nte'yam y'am kya'm.

Kutsą'ąga xa ve'e o̱oy ku ve'e jẹ jayu ntukmaso̱o̱kumdat jẹ Nte'yam jẹ tyoo'
(Mr. 9.37, 42-48; Lc. 9.48; 17.1-2)

5 'Jẹ jayu pąn pąne'e ąts kąjx o̱y jayu napyąąjmjup mąąt to'k jẹ pi'k ónu̱k ax jo'n yą'ą, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n o̱y jayu ku̱ñapyąąjmji ąts mąąt.
6 Ax opyąna pąn pąne'e du̱tukmaso̱o̱kp jẹ Nte'yam jẹ tyoo' to'k jẹ pi'k ónu̱k juu' ątse'e xjaanchja'vip, nu̱yojk o̱y tse'e ku̱y'ijtu̱xju̱ jẹ jayu jętse'e to'k jẹ paan taak yaktukyuktsum jętse'e yakmaaxynąvíppini joma ve'e kąąk.
7 'ĮAyo̱o̱v xa jẹ'ẹ ve'e jẹ jyo̱o̱tta jẹ jayu juu' ve'e tsu̱u̱nidup yaja naxviijn, ku̱x may viijn jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e jẹ jayu du̱yakto̱kintoomp! Ka'a xa ve'e yaja ñu̱nka'ítu̱t jẹ yakto̱kintoompa. ¡Ax ayo̱o̱ts jẹ'ẹ ve'e jẹ jyo̱o̱t jẹ jayu juu' ve'e jẹ myujayu du̱tukmaso̱o̱kp jẹ Nte'yam jẹ tyoo'!

8 'Jẹ'ẹ kạjx tse'e, pạn to'k xa ve'e jẹ mkạ'ạj ukpụ jẹ mtek myaktọkintónjada, tunkụspóxtats
jẹts ụxvívupta, kụx nụyojk ọye'e kạnọọn uk paknọọn m'íttat jẹtse'e xjayẹjptinit jẹ joo-
jntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp jẹts ka'a ve'e ku ve'e mẹjtsk kạ'ạjax uk mẹjtsk tékax
myakjạnvíppidinit joma ve'e xạ'ma kạjx jẹ jạạjn tyọy.
9 Ax pạn to'k tse'e jẹ mviijn myaktọkintónjada, tunyakpítsumdats jẹts ụxkojta, kụx nụyojk
ọye'e to'k ado'om viijnax m'íttat jẹtse'e xjayẹjptinit jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp
jẹts ka'a ve'e ku ve'e mejtsk ado'om viijnax myakjạnvíppidinit joma ve'e xạ'ma kạjx jẹ jạạjn
tyọy.

Jẹ carnero juu' ve'e tọkih'ijtp tukmu'a'ixmojkin
(Lc. 15.3-7)

10 'Yakkópkada ọọy jẹts ni pạna ve'e xkaviijnk'íxtat yạ pi'k ónụkta, kụx vaamp ạtse'e jẹts
jẹme'e tsapjọọtm jẹ y'aangeles dụvin'ixta xạ'ma kạjx ạts jẹ nTee', juu' ve'e jẹm tsapjọọtm.
11 Kụx jẹ'ẹ xa ạtse'e nnụmiimp jẹts ạtse'e nyaktsọ'ọkụt pạn pạn jatye'e tọkih'ijttup, ạts, jẹ
Jayu Juu' ve'e Nụpạạmdụka Ijtp.
12 '¿Vintsọse'e xnasjávada? Pạn jẹm xa ve'e jẹ jayu juu' ve'e nụmọ́kupx jẹ carnero
dụjayejpp jẹtse'e to'k yọ'tyọ́ki, myasạạkpts jẹ'ẹ ve'e jẹ nụmajktupxụk maktaaxtojt carnero
jẹtse'e nạjkx jẹm tonụn viinm tonụn kạjxm dụ'ixta juu' ve'e tụyọ'tyọ́ki, ¿ve'em xaja?
13 Pạn pyaatyp tse'e, nụyojk tse'e dụtukxọọndụkụt jẹ carnero juu' ve'e tụ'ukyọ'tyọ́kini
jẹts ka'a ve'e jẹ nụmajktupxụk maktaaxtojt juu' ve'e kayọ'tyọ́kidup.
14 Nay ve'empa tse'e jẹ nTee'amda, juu' ve'e jẹm tsapjọọtm, chạjkpts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e ni
to'ka yạ pi'k ónụk kụkyavintọki.

Vintsọ ve'e dụtsạk jẹtse'e jẹ uts jẹ ajch jẹts jẹ uts jẹ tsạ'ạ yaktọkinmẹẹ'kxtat
(Lc. 17.3)

15 'Pạn mmutọkintoojnjup xa ve'e nụto'k jẹ m'uts jẹ m'ajch ukpụ nụto'k jẹ m'uts jẹ
mtsạ'ạ, mạạtnakyọ́tsjụts akumẹjtskji jẹtse'e xtuknạajmat. Pạn mkạts'amọtunajxjup tse'e,
mnayja'vijidinuvap tse'e uts ajch ukpụ uts tsạ'ạ.
16 Ax pạn ka'a tse'e mkạts'amọtunaxyjụ, vọ́vụts nụto'k ukpụ nụmẹjtsk jẹ jayu, ve'em tse'e
nụmẹjtsk ukpụ nụtoojk dụ'amọtunáxtat.
17 Ax pạn ka'ats jẹ'ẹ ve'e yak'amọtunajxtuva, vaajnjats jẹ jaanchja'vivatạjk joma ve'e
ñay'amókajada. Pạn ka'ats jẹ'ẹ ve'e yak'amọtunajxtuva, ve'em tse'e xjávat ax jo'n to'k juu'
ve'e jẹ Nte'yam dụkajaanchja'vip ve'em tse'e xjávat ax jo'n jẹ kupạ'mụn pạkmojkpa.
18 'Tyụ́vam xa ạts miitse'e nnạajmada: Juu'ts miitse'e jẹ jayu myakjajtjidup jẹtse'e
dụtóndat, ve'em tse'e y'ijtnit; jẹts juu' miitse'e jẹ jayu mkayakjajtjidup jẹtse'e dụtóndat,
ve'em tse'e y'ijtpat.
19 'Nnụụjmiduvapts ạts miitse'e jẹts pạn nụmẹjtsk miitse'eda yaja naxviijn to'k jẹ
vinma'yụn xjayẹpta ku ve'e juu' x'amọ́tuda, mmọ'ọjadapts miits jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e
m'amọ́tudup ạts jẹ nTee', juu' ve'e jẹm tsapjọọtm.
20 Kụx pạn joma xa ve'e jẹ jayu nụmẹjtsk ukpụ nụtoojk ñay'amókajada ạts kạjx, jẹ'ẹ
mạạttats ạtse'e n'it.
21 Van'it tse'e jẹ Pedro ọjts jẹ Jesús dụ'amọtutụva:
—Mạjạ Vintsán, ¿vinxụp naxts ạtse'e ntọkinmẹẹ'kxụt ạts jẹ n'uts ukpụ ạts jẹ n'ajch ku
ạtse'e xmutọkintún? ¿Vuxtojtụk nax vine'e?
22 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsọọjvji:
—Ka'a xa ạts mitse'e nnụụjma jẹts vuxtojtụk nax, kamachọọvna ve'e.

Jẹ toompa juu' ve'e dụkatọkinmẹẹ'kx jẹ myujatyoo'

23 'Tun vinkọpk jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e xtọkinmẹẹ'kxtat jẹ jayu juu' ve'e mmutọkintoojnjụdup.
Kụx juu' xa ve'e jẹ Nte'yam tyuump, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n to'k jẹ yakkutojkpa juu' ve'e
dụyọjụvạạ'nuvaamp jẹ tyoompatạjk juu' ve'e muyójijidup.
24 Ku ve'e dụkuvẹjt'ukvaandi, van'it tse'e dụyaknạjkxti to'k juu' ve'e tukmuyójijup jẹ
meen juu' ve'e yaknụmutoomp miijl joojnt am.
25 Ax ka'a tse'e jẹ toompa dụtimạạda pạn ti ve'e tyukkuvétup jẹ yọj, jẹ'ẹ kạjx tse'e jẹ
vyintsán vyaajñ jẹtse'e yaktọọ'kụt mạạt jẹ y'ónụk jẹ ñụdạ'ạx, nay ve'empa ve'e nụjom
yaktọọ'kkáxụt juu' ve'e y'ixp jyayejpp, ve'em tse'e kụdụkuvejt jẹ yọj.
26 Van'it tse'e jẹ toompa dụvinkọxkteni jẹ vyintsán jẹtse'e jidụ'ụm dụmunoo'kxtk:
“Vintsán, tonụ jẹ maa'yụn, jaa'k'a'íxụ javẹẹ'n jẹts ạts mitse'e nụjom nmukuvétụt.”
27 Van'it tse'e jẹ vyintsán tyukmọ'tji jẹtse'e jẹ yọj dụmẹẹ'kxji, naspạka tse'e dụyaktaajñ.
28 'Ax ku tse'e jẹ toompa chạạ'n, van'it tse'e dụmạạtnavyaatji to'k jẹ myumutoompa juu'
ve'e tukmuyójijup jẹ meen juu' ve'e yaknụmutoomp mókupx xạạj. Van'it tse'e dụmajch jẹp
yọ'ktup jẹtse'e dụyukpeejn, jẹtse'e dụnụụjmi: “¡Mukuvẹtụ ạts juu' ạtse'e xtukmuyójip!”

29 Van'it tse'e je muyoj je yojuvaa'mpa duvinkoxkteni jetse'e dumunoo'kxtk: “Tonu je
maa'yun, jaa'k'a'íxu javee'n jets ats mitse'e nujom nmukuvétut.”
30 Ax ka'ats je'e ve'e dukuvujk, yakjapyoxuntakpaajmju tse'e van'it paat kuunume'e
myukuvétjut.
31 Ku ve'e je vyiijnk mumutoompa du'ixti vintso ve'e jyatki, ñutsaachvinmaaydu tse'e
jado'k je mutoompa, van'it tse'e ojts je vyintsán duvaajnjada nujom vintso ve'e jyajty ñajxy.
32 Van'it tse'e je vintsán dunukejxi je toompa jetse'e jidu'um dunuujmi: “¡Mits, ko'oy
toompa! Nmee'kxji xa ats mitse'e je myoj ku atse'e xmunoo'kxtk,
33 ve'emts mitse'e kuxtukmo'tpa je mmujatyoo' ax jo'n ats mitse'e ntukma't.”
34 Ooy tse'e tyun'ejkji je vintsán, je'e kajx tse'e duyakjapyoxuntakpaajmji van'it paat ku
ve'e nujom je yoj dukuvétut.
35 'Nay ve'em tse'e ats je nTee', juu' ve'e jem tsapjooтm, ka'ats je'e ve'e
mtokinmee'kxjuduvat pan ka'a ve'e to'k aaj to'k joot xtokinmee'kxta je m'utsta je m'ajchta
jets je m'utsta je mtsa'ada.

19

Ku je jayu je navyajkun duyakvintsa'kintóki
(Mr. 10.1-12; Lc. 16.18)

1 Ku ve'e je Jesús kyojtskujx, van'it tse'e choo'nni jem Galilea jetse'e ñujkx jem judéait y'it
jootm, jeme'e jado'k ado'om Jordán maja napa'am ñajxy.
2 Numay tse'e je jayu pyanajkxjidi. Jem tse'e je Jesús duyakjotkadaakni je pya'am jáyuda.
3 Van'it tse'e je fariseotajk duvinkutámidi je Jesús jetse'e dutukkats'íxtada. Jidu'um tse'e
dunuujmidi:
—¿Yakjajtype'e je pava'nun jetse'e je yaa'tyajk je ñuda'ax dumasooknit je nak maat otyi
kajxa?
4 Van'it tse'e y'atsaajv:
—¿Ka'ana miitse'e jep Kunuu'kx Jatyán kujxp xkotsta jets ku ve'e je Nte'yam je jayu
duyaktsoo'ntk, to'k je yaa'tyajk jets to'k je ta'axtajk, ve'em tse'e duyaktsoo'ntk?
5 Vaampa tse'e jidu'um: “Je'e kajx xa ve'e je yaa'tyajk je tyee' je tyaak dumasooknit jetse'e
dumaatnamyojkjinit je ñuda'ax, ve'em tse'e numejtsk y'ijttinit ax jo'n to'k jáyuji.”
6 Je'e kajx tse'e, juu' xa ve'e je Nte'yam tuduyaknamyukju, ni pánats je'e ve'e
dukayaknavya'kxjut.
7 Van'it tse'e du'amotutúvidi:
—Pan ve'emam je'e ve'e, ¿tyajxse'e je Moisés vyaajñ jets ve'eme'e y'oya jetse'e je nak maat
je ta'axtajk yakmasooknit?
8 Van'it tse'e je Jesús vyaajñ:
—Je'e kajx tse'e je Moisés myakjajtuxjidi jetse'e je mnuda'ax xmasooktinit je nak maat
kux makke'e je mkuvajk xpamda; ax ku tse'e je Nte'yam je jayu duyaktsoo'ntk yaja
naxviijn, ka'a tse'e ve'em y'ijt.
9 Ats xa miitse'e nnuujmidup jets pan pane'e je ñuda'ax dumasookp, pan ka je'e kajxap
ku ve'e duyakvintsa'kintóki je navyajkun, yakvintsa'kintókipts je'e ve'e je navyajkun ku
ve'e je viijnk ta'axtajk dupuk.
10 Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk vyaandi:
—Pan ve'em xa ve'e je yaa'tyajk jyaty ku ve'e je ñuda'ax dumasookni, nuyojk oyts je'e
ve'e ku ve'e je jayu kyanavyukju.
11 Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:
—Ka'a xa ve'e dupaa'ty du'akeega jetse'e anañujoma je jayu ñavyákjadat, je'ejyji ve'e pan
pan jatye'e je Nte'yam ñupaajmtki jetse'e ve'em dutóndat.
12 May viijn xa ve'e pan tyajxe'e je yaa'tyajk je ta'axtajk dukamaatnayjayépju: jem
tse'e pan pan jatye'e ve'em dumuke'xidup, jempa tse'e pan pan jatye'e je jayu ve'em
toojnjudup, nay jempa tse'e pan pan jatye'e dukamaatnayjayejpjudup je ta'axtajk kux
ve'eme'e dunasjávada jets nuyojk oye'e je Nte'yam dumutóndat dumupáktat anaaydum. Ax
pan pan jaty tse'e o'yixjudup jetse'e ñavyákjadat, va'an tse'e dukuvakta je ayook juu' atse'e
tunkats.

Ku je Jesús dunutsapkajts je pi'k ónukta
(Mr. 10.13-16; Lc. 18.15-17)

13 Van'it tse'e je Jesús dutuknunajkxti je pi'k ónukta jetse'e je kya'aj dutuknukónut jetse'e
dunutsapkótsut. Van'it tse'e je ixpajkpatajk dutuknuujmidi pan pan jatye'e je pi'k ónuk
duyaknajkxtu.
14 Van'it tse'e je Jesús vyaajñ:

—Masǫ'ǫkta jęts ątse'e ję pi'k ónų́k xnų́míndat, ka'a ve'e xkayakjajtjadat, kų́x ję'ę pąn pąn jatye'e ijttup jęm ję Nte'yam y'am kyą'm, ve'emts ję'ę ve'e ax jo'n yą pi'k ónų́kta.
15 Van'it tse'e ję kyą'ąj dų́tuknų́kąąjn ję pi'k ónų́kta, jętse'e chąą'n.

Ku ję Jesús dų́mąątnakyǫjtsji to'k ję mootsk ónų́k juu' ve'e kumeen
(Mr. 10.17-31; Lc. 18.18-30)

16 To'k nax xa ve'e to'k ję mootsk ónų́k ję Jesús dų́vinkutą́mi, jętse'e dų́'amǫtutų́vi:
—Ǫy yak'ixpąjkpa, ¿juu'se'e ǫy jęts ątse'e ntónų́t jęts ątse'e njayęjpnit ję joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp?
17 Van'it tse'e ję Jesús ñą'mų́xji:
—¿Nte'yam ątse'e xtij ku ve'e mva'añ jęts ǫy ątse'e? To'kji xa ję'ę ve'e pąne'e ǫy, ję Nte'yamts ję'ę ve'e. Ax pąn mtsąjkpts mitse'e jętse'e xjayęjpnit ję joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp, kutyónų́ts ję pava'nų́n.
18 Van'it tse'e ję mootsk ónų́k y'atsąąjv:
—¿Juu'se'e?
Van'it tse'e ję Jesús ñą'mų́xji:
—Ka'a tse'e myakjayu'ǫǫ'kų́t, ka'a tse'e xyakvintsą'kintǫ́kiyų́t ję navyąjkų́n, ka'a tse'e mmęę'tsų́t, ka'a tse'e ję jayu xnų́vampétų́t,
19 vintsą'ąga ję mtee' ję mtaak, tsǫkų́ ję mmująntąm ję mmutąktąm ve'em ax jo'n viinm mnachąkjų́.
20 Van'it tse'e ję mootsk ónų́k y'atsąąjv:
—Ku ątse'e pi'knum nve'na, van'ítanits ąts yą'ą ve'e nųjom nkutyún. ¿Tis ątse'e xkajaa'k'ijtjip?
21 Van'it tse'e ję Jesús ñą'mų́xji:
—Pąn mtsąjkp xa mitse'e jętse'e m'ijtnit ǫy jęts va'ajts, nąjkxų́ xtǫǫ'kkąjxni juu' ve'e m'ixp mjayejpp jęts mǫǫyni ję meen ję ayǫǫva jayu, ve'em tse'e ję ǫ'yin xjayépų́t jęm tsapjǫǫtm. Ku tse'e ve'em xtónų́t, van'itts ątse'e xpamiinnit.
22 Ku ve'e ję mootsk ónų́k dų́'amǫtunajxy, va'ajts tsaachvinmaayp tse'e ñąjkxni, kų́x maye'e ǫǫy juu' ve'e y'ixp jyayejpp.
23 Van'it tse'e ję Jesús dų́nų́ųjmi ję y'ixpąjkpatąjk:
—Tyų́vam xa ątse'e nva'añ jęts tso'oxe'e jęts ję kumeen jayu ñapyámjų́t jęm ję Nte'yam y'am kyą'm.
24 Ve'em ątse'e nva'añ jęts ka'a ve'e cho'oxa vintsǫ ve'e ję camello ñáxų́t jęp xo'yų́n jot jąątp, ję'ę ve'e tso'ox vintsǫ ve'e ję kumeen jayu ñapyámjų́t jęm ję Nte'yam y'am kyą'm.
25 Ku ve'e dų́'amǫtunajxti ję y'ixpąjkpatąjk, atų́va atǫki tse'e dų́tuntuktaandi jętse'e ñavyaajnjidi:
—Pąn ve'em xa ve'e, ¿pąnts vine'e ǫ'yixjup jętse'e dų́jayęjpnit ję joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp?
26 Van'it tse'e ję Jesús vyin'íxjidi, jętse'e ję y'ixpąjkpatąjk dų́nų́ųjmidi:
—Ka'a xa ve'e ję jayu y'ǫ'yixjada jętse'e ñaajkpítsumjadat jęp tǫkin jąątp; ax ję Nte'yam, ǫ'yixjupts ję'ę ve'e jętse'e ję jayu dų́yakpítsumų́t jęp tǫkin jąątp, kų́x nųjome'e ję Nte'yam juu' y'ǫ'yixkų́xjų́.
27 Van'it tse'e ję Pedro ñą'mų́xji:
—Mąją Vintsą́n, nmasǫkkąjxnu xa ąątse'e nųjom juu' ąątse'e n'ixp njayejpp vye'na jęts ąąts mitse'e mpamiijn. ¿Tits ąątse'e njayęjpnup?
28 Van'it tse'e ję Jesús dų́nų́ųjmi ję y'ixpąjkpatąjk:
—Tyų́vam xa ąts miitse'e nnąąjmada jęts van'it ku ve'e ję nam it chǫǫ'ndų́kų́t, van'it ku ątse'e n'ąjxtų́kų́t jęja ąts nkutojkų́n tsų́ųjntkų́n kųjx, ąts, ję Jayu Juu' ve'e Nųpąąmdų́ka Ijtp, m'ąjxtktuvapts miitse'e joma ve'e makmęjtsk ję kutojkų́n tsų́ųjntkų́n, miitsta, pąn pąn jaty ątse'e xpamiindu, ve'em tse'e xtǫkimpayǫ'oydat ję makmęjtsk jąką'ą juu' ve'e ję israeejlit jáyuda.
29 Ax nųjom tse'e pąn pąn jaty ątse'e xjaanchja'vidup jęts ąts kąjxe'e dų́masǫǫktini ję tyąjk, ję y'uts, ję y'ajch, ję chą'ą, ję tyee', ję tyaak, ję ñų́dą'ąx, ję y'ónų́k, ukpų́ ję ñaax, yakmǫ'ǫdapts ję'ę ve'e mǫ́kupx nax ję ǫ'yin jętse'e dų́jayęjptuvat ję joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp.
30 Ax nų́may tse'e juu' ve'e ų́xyam dų́nų́májidup, ję'ę tse'e taandinup pi'k; ax nų́mayva tse'e juu' ve'e ų́xyam dų́nų́pi'kidup, ję'ę tse'e dų́nų́májadap.

20

Ję toompada tukmu'a'ixmojkin
1 'Ve'em xa ve'e ję Nte'yam ję jayu dų́toojnjadat ax jo'n to'k ję kukam juu' ve'e jąpyji nąjkx ję toompa dų́'ixta jętse'e jęm chaaydum kam jǫǫtm tyóndat.

2 Ve'em tse'e dụmạạtnakyọjtsji jẹ toompatạjk jẹts to'k jẹ denario meene'e dụmujóydat to'k xạạj. Van'it tse'e dụpakẹjxti jẹm kyam jọọtm.
3 Taaxtojtụk yaaxp tse'e vye'na, van'it tse'e vyimpijtnuva jẹm maa'y jọọtm jẹtse'e dụ'ix jẹts jẹme'e jẹ jayu juu' ve'e toonk'íxtidup.
4 Van'it tse'e dụnụujmidi: "Najkxtuva miits mtonda jẹm ạts nkam jọọtm. Ve'em ạts miitse'e nmujóydat ax jo'n dụpaa'ty dụ'akẹẹga." Najkxtuts jẹ'ẹ ve'e.
5 Kujk xạạj jo'n tse'e y'ọjtsnuva jẹm maa'y jọọtm. Nay vanxúpjyam tse'e dụtoonnuva. Nay vanxúpjyam tse'e dụtoonnuva ku ve'e y'ọjtsnuva toojk yaaxp.
6 Ax mugọọxk yaaxp tse'e vye'na ku ve'e y'ọjtsnuva jẹm maa'y jọọtm. Jẹm tse'e dujaa'kpaaty jẹ jayu. Van'it tse'e dụnụujmidi: "¿Tyạjxts miitse'e yaja mxạnaxta? ¿Tyạjxe'e mkatonda?"
7 Van'it tse'e y'atsọọvdi: "Ni pạna xa ạạtse'e xkatoompavávv." Van'it tse'e jẹ kukam y'atsạạjv: "Najkxtuva miits mtonda jẹm ạts nkam jọọtm."
8 'Ku ve'e jẹ it cho'oini, van'it tse'e jẹ kukam dụnụujmi jẹ yaktoompa: "Yaaxjada jẹ toompada jẹtse'e xmujóydat, jẹ'ẹ ve'e mmujóydap too'vạjkp juu' ve'e ụx'ọọk tụtyoonktákada."
9 Ku ve'e jyẹ'ydi jẹ'ẹda juu' ve'e tạjkidu toompa mugọọxk yaaxp, kạkto'k jẹ denario meen tse'e yaktukmujooydi.
10 Ax kuts jẹ'ẹ ve'e jyẹ'ydi juu' ve'e too'vạjkp toonktạjkidu, ve'em tse'e y'ukvinmaaydi jẹts nụyojke'e kụyakmọọydi; ax to'k jẹ denario meenjyam tse'e kạkjẹ'ẹ yakmọọyduva.
11 Ku ve'e yakmujokyạjxti, van'it tse'e jẹ kukam dụvinkọjtspẹjtti.
12 Jidụ'ụm tse'e vyaandi: "Yạ'ạda juu' ve'e ụx'ọọk tụtyoonktákada, to'k hoorajits yạ'ạ ve'e tụtyonda, nay vanxụpts yạ'ạ ve'e tụxmujooyduva ax jo'n ạạts; xạnajxpts ạạtse'e tụnjatún, ve'emts ạatse'e jẹ an tụnjamutena ve'emts ạạtse'e jẹ toonk tụnjamutena."
13 Ax jidụ'ụm tse'e jẹ kukam dụnụujmi nụto'k jẹ'ẹda: "Mex, ka'a xa ạts mitse'e nkọ'ọtyuujnja. ¿Ka ve'emap ụụ'me'e tụnkọjtsmojkum jẹts to'ke'e jẹ denario meen nmujóyụt?
14 Tạ xa mitse'e myakmujoy, najkxnits. Átsam xa yạ'ạ ve'e nmọ'ọvaampy vanxúpjyam juu' ve'e ụx'ọọk tụtyoonktáka ax jo'n ạts mitse'e tụnmujoy.
15 Ọ'yip xa ve'e jẹtse'e ạts njẹ'ẹ nyaktónụt ax jo'n ạtse'e ntsạk. ¿Uk mkọ'ọyja'vipe'e ku ạtse'e jẹ maa'yụn ntun?"
16 Van'it tse'e jẹ Jesús jyaa'kvaajñ:
—Ax ve'em tse'e, pạn pạn jaty xa ve'e ụx'ọọkidup, ñụmájadapts jẹ'ẹ ve'e; pạn pạn jaty tse'e dụnụmájidup, ụx'ọọkadapts jẹ'ẹ ve'e. Nụmay xa ve'e pạn pạn jatye'e yakyaaxjidup; nụ'eejyjidats jẹ'ẹ ve'e pạn pạn jatye'e yakvinkọọndup.

Ku jẹ Jesús dụ'ava'ninuva jẹ y'ọọ'kụn
(Mr. 10.32-34; Lc. 18.31-34)

17 Jéjani tse'e jẹ Jesús vye'na too' aajy, jẹme'e Jerusalén ñụjkx, van'it tse'e apụk dụvạạjv jẹ ñụmakmẹjtsk ixpạjkpatạjk, jẹtse'e dụnụujmidi:
18 —Jẹm tse'e Jerusalén nja'mda. Jẹmts ạtse'e nyakpámụt jẹm jẹ tee' tạjk jẹ vyintsán kyạ'mda jẹts jẹm jẹ tsaptụjkpit yak'ixpạjkpatạjk kyạ'mda, jẹ'ẹts ạtse'e xtuknụvánadap jẹ n'ọọ'kụn
19 jẹts ạtse'e xpámdat jẹm jẹ jayu kyạ'm juu' ve'e ka jẹ israeejlitap. Jẹ'ẹts ạtse'e xnụxi'iktap xtukxi'iktap jẹts ạtse'e xvóptat jẹts ạtse'e xyakcruuzpéttat. Ax joojntykpạjknuvapts ạtse'e kutoojk xạạj, ạts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nụpạạmdụka Ijtp.

Juu' ve'e y'amọtu jẹ Santiago mạạt jẹ Juan jẹ tyaakta
(Mr. 10.35-45)

20 Van'it tse'e jẹ Jesús vyinkutámiji jẹ Zebedeo jẹ ñụdạ'ạx mạạt nụmẹjtsk jẹ y'ónụkta, jẹ Santiago jẹts jẹ Juan. Van'it tse'e jẹ tạ'ạxtạjk dụvinkọxkteni jẹ Jesús, jẹ maa'yụne'e y'amọtuvuvaampy.
21 Van'it tse'e jẹ Jesús ñạ'mụxji:
—¿Tise'e mtsạjkp jẹts ạts mitse'e ntoojnjat?
Jẹtse'e jẹ tạ'ạxtạjk y'atsạạjv:
—Va'anụ mits to'k aaj jẹts jẹme'e mkutojkụn jọọtm ạts yạ nmajntk y'ạjxtktinit, to'k jẹja m'aka'yụn pa'ayi jẹts jado'k jẹja m'anajạpa'ayi.
22 Van'it tse'e jẹ Jesús dụnụujmi jẹ Santiago mạạt jẹ Juan:
—Ka'a xa ve'e xnujávada ti ve'e m'amótudup. ¿M'ọ'yixjụdupe'e jẹtse'e jẹ tsaachpaatụn xyaknáxtat juu' ạtse'e nyaknáxup, uk m'ọ'yixjụdupe'e jẹtse'e xmutẹ́nadat ve'em jẹ tsaachpaatụn ax jo'n ạtse'e nmutẹ́nat?
Jẹtse'e y'atsọọvdi:
—X'ọ'yixjup xa ạạtse'e.
23 Van'it tse'e jẹ Jesús ñạ'mụxjidi:

—Tyúvam xa ve'e, je tsaachpaatun juu' atse'e nyaknáxup, myaknajxtuvapts miits je'e ve'e; jets je tsaachpaatun juu' atse'e nmuténap, mmuténiduvapts miits je'e ve'e. Ax je'e tse'e juu' ve'e mtijtup jetse'e m'ajxtktinit jeja ats n'aka'yun pa'ayi jets jeja ats n'anajapa'ayi, ka átsapts je'e ve'e xtukkadaakp jets ats miitse'e nmo'oydat, je'e je'e ve'e yakmo'oydap pan pane'e ats je nTee' tyuknupaajmtki.

24 Ax ku tse'e du'amotunajxti je janumajk ixpajkpa, van'it tse'e dumujotma'tti je Santiago maat je Juan.

25 Van'it tse'e je Jesús duyaaxjidi je y'ixpajkpatajk jetse'e dunuujmidi:

—Mnuja'vidup xa miitse'eda jets je'eda pan pan jatye'e yakkutojktup juu' ve'e ka je israeejlit jáyuvapta, makk tse'e yakkutokta; ax je'eda pan pan jatye'e dunumájidup je'e maatta, je'e tse'e dupavaandup jetse'e jatyji yaktónut ax jo'n du'oyjávada.

26 Ax ka'ats miitse'e mve'emada. Pan pan xa ve'e dutsojkp jetse'e dunumájat amiitsjida, ve'em tse'e ñapyámjut ax jo'n je mpatto'niva kuy'ijt;

27 jets je'e pan pane'e dutsojkp jetse'e dunuvintsánat, ve'em tse'e ñapyámjut ax jo'n je mtoompa kuy'ijt.

28 Ve'em ax jo'n ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp, ka je'ep xa atse'e nnumiimp jets atse'e nyakpattónat, je'e ve'e jets atse'e je jayu mpattónat jets atse'e je numay jayu je tyokin nkuvétut ku ats je'e ve'e nku'oo'kat, ve'em tse'e dujayejptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

Ku je Jesús duyakjotkadaaky numejtsk je viints jayu jep Jericó
(Mr. 10.46-52; Lc. 18.35-43)

29 Ku ve'e jem jericoojit kyajpun kajxm choo'ndini, van'it tse'e numay je jayu je Jesús dupanajkxti.

30 Jem tse'e too' pa'am numejtsk je viints jayu chaanada. Ku ve'e dumótudi jets jeme'e je Jesús ñaxy vye'na, van'it tse'e makk vyaandi:

—¡Vintsán, je David je chaan je kyooj juu' ve'e yakkutojknup, tukmo'tk aats to'k aaj!

31 Tukna'muxjudu tse'e je jayu jetse'e y'amo'ottat. Ax nuyojk makk tse'e vyaandi:

—¡Vintsán, je David je chaan je kyooj juu' ve'e yakkutojknup, tukmo'tk aats to'k aaj!

32 Van'it tse'e je Jesús vya'ktaajñ, jetse'e vyaajñ jetse'e duyakmíndat je viints jáyuda. Ku ve'e duyakje'ydi, van'it tse'e je Jesús je viints jayu du'amotutúvidi:

—¿Tise'e mtsojktup jets ats miitse'e ntoojnjadat?

33 Van'it tse'e y'atsoovdi:

—Vintsán, je'e xa aatse'e ntsajkp jets aats mitse'e xyakvin'ixpákut.

34 Tukmo'tjuduts je'e ve'e je Jesús. Van'it tse'e vyinkuto'nijidi. Tun jatyji tse'e je viints jayu vyin'ixpajktini jetse'e je Jesús dupanajkxti.

21

Ku je Jesús tyajki jep Jerusalén
(Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40; Jn. 12.12-19)

1 Myutámidup tse'e vye'nada jem Jerusalén, jem joma ve'e je kajpun juu' ve'e Betfagé duxaaj jets je Olivos Kopk, van'it tse'e je Jesús dukejx numejtsk je y'ixpajkpa,

2 jetse'e dunuujmidi:

—Najkxta xi pi'k kajpun kujx juu' ve'e xi avinkujk. Jeja tse'e xpaa'ttat to'k je burra maat je y'ónuk, mukéjadats jetse'e xyakmíndat.

3 Pan m'amotutúvijidup tse'e je jayu, ve'em tse'e xnaajmadat: Je Maja Vintsane'e dutsojkp, ax jatyji tse'e dukejxumpijtnuvat.

4 Je'e kajx tse'e ve'em jyajty jetse'e tyoojnji juu' ve'e jyaay to'k juu' ve'e ijt je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa. Jidu'um tse'e dujaajy:

5 Naajmada jidu'um je jerusaleenit jáyuda:
“Ixu, nuu'k aaj nuu'k joote'e je myakkutojkpa mnumínjada mnuje'yajada,
to'ke'e je pi'k burro dutuktsuuna, je burra je y'ónuk.”
Jidu'um tse'e dujaajy.

6 Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk ñajkxti jetse'e dutoondi ax jo'n je Jesús tyukpavaajnjidi,

7 jetse'e dutuknuje'ydi je Jesús je burra maat je y'ónuk. Van'it tse'e je vyitta dutukjape'ndi je burro ónuk, jetse'e je Jesús pyejt jem burro ni'kxm.

8 Van'it tse'e je numay jayu je vyit duye'pti jeja too' kujk joma ve'e je Jesús ñaxuva'añ vye'na. Jempa tse'e pane'e dupojxtuvap je tuuxux aajy jetse'e jeja to'k too' aajy duyakva'kxta.

9 Je jayu juu' ve'e vintoo'vajkijidup jets juu' ve'e pa'ux'ookijidup, je'e tse'e makk vaandu:

—¡Yakmąja yakjaancha tse'e y'ijtnit ję David ję chaan ję kyǫǫj juu' ve'e yakkutojknup! ¡Ję Nte'yam ję kyunoo'kxųn mąąt xa yą'ą ve'e juu' ve'e miimp ję Mąją Vintsą́n kąjx! ¡Yakmąja yakjaancha tse'e y'ijtnit ję Nte'yam!

10 Ku ve'e ję Jesús jęm Jerusalén tyąjki, nųjom tse'e ję jayu ñaajktúvijidi ñaajkto'ojntsijidi ti ve'e toojnjup kǫjtsjup. Jidų'ųm tse'e ñavyaajnjidi:

—¿Pąnts yą'ą ve'e?

11 Jętse'e ję nųmay jayu y'atsǫǫvdi:

—Yą'ą xa ve'e ję Jesús, ję Nte'yam ję y'ayook kǫjtsnajxpa juu' ve'e kátsani jętse'e myiinnit yaja naxviijn, ję nazarétit jayu juu' ve'e jęm galiléait y'it jǫǫtm.

Ku ję Jesús dųyakvaach ję mąją tsaptąjk
(Mr. 11.15-19; Lc. 19.45-48; Jn. 2.13-22)

12 Van'it tse'e ję Jesús tyąjki jęp mąją tsaptąktaagujkp jętse'e dųvojppitsumkųjx nųjom pąn pąn jatye'e jęp ajooydup atǫǫ'ktup vye'na, jętse'e dųyakvippǫ́mpijtkųjx ję myeesada pąn pąn jatye'e ję meen dųvinkukǫǫndup jęts ję'ę ję chųųjntkųnda pąn pąn jatye'e dųtǫǫ'ktup ję pak.

13 Jidų'ųm tse'e dųnųųjmidi:

—Jidų'ųm xa ve'e ję Kunuu'kx Jatyán vya'añ: “Vę'ę tse'e ąts ję ntąjk y'ijtnit ję tąjk joma ve'e ję jayu chapkąts.” Ax ve'emts miits yą'ą ve'e tųxpąąmdini ax jo'n “ję aajntk joma ve'e ję męę'tspa ñay'amókajada”.

14 Jęp tse'e mąją tsaptųjkp ję viints jáyuda jęts ję ųxkęt jáyuda ję Jesús dųvinkutą́midi. Yakjǫtkądaakjidinu tse'e ję Jesús.

15 Ax jǫtma'ttu tse'e ję tee'tąjk ję vyintsąnda jęts ję tsaptųjkpit yak'ixpąjkpatąjk ku ve'e dų'ixti ję mąjin juu' ve'e ję Jesús tyuump jętse'e dų'amǫtunajxti ku ve'e ję pi'k ónųk mąkk kyǫtsta. Jidų'ųm tse'e vya'anda: “¡Yakmąja yakjaancha xa ve'e y'ijtnit ję David ję chaan ję kyǫǫj juu' ve'e yakkutojknup!”

16 Van'it tse'e ję Jesús dųnųųjmidi:

—¿Tits, ka'a ve'e xmǫtu vintsǫ ve'e vya'anda?

Jętse'e ję Jesús y'atsǫǫjvjidi:

—Ve'em, nmǫ́tup ąts. ¿Ka'ana miitse'e xkǫtsta ję Kunuu'kx Jatyán juu' yą'ą ve'e y'ava'nip?

Jidų'ųm tse'e vya'añ:

Ve'em mitse'e xpųųjm jętse'e ǫy tsoj myakmájajat myakjaanchajat ję pi'k ónųk,
ję'ę paat juu' ve'e tsi'tstupna.
¿Ka jidų'ųmap ję'ę ve'e vya'añ?

17 Van'it tse'e ję Jesús myasǫǫkjidi jętse'e ñųjkx jęm betániait kyajpųn kąjxm. Jęm tse'e chonajxy.

Ku ję Jesús dųko'ǫ́ñųkǫjtsi to'k ję higo kųp
(Mr. 11.12-14, 20-26)

18 Ję kujápit tse'e ku ve'e vyimpijtnuva jęm Jerusalén, van'it tse'e ję Jesús yu'ǫǫ'kji.

19 Y'ix tse'e to'k ję higo kųp ję too' mutąm. Van'it tse'e dųnųnųjkx jętse'e dų'íxųt pąn jęme'e ję tyąąjm. Ax ka'a tse'e dųtipaaty jęm kųp kąjxm, tum ję y'aajyji ve'e. Van'it tse'e ję Jesús dųnųųjmi ję higo kųp:

—¡Ni ję vin'ita mkǫǫ'ktą'minit!

Tun ję'yji tse'e ję higo kųp tyąątsni.

20 Ku tse'e ję y'ixpąjkpatąjk dų'ixti, atųva atǫki tse'e tyaandi. Van'it tse'e dų'amǫtutúvidi ję Jesús:

—¿Vintsǫs ję'ę ve'e ję higo kųp tun jatyji tųtyąątsni?

21 Van'it tse'e ję Jesús y'atsǫǫjvjidi:

—Tyúvam xa ąts miitse'e nnąąjmada, pąn mjaanchja'vidup xa ve'e ję Nte'yam jętse'e mkamęjtsvinmáyda jęts ve'eme'e tyónjųt juu' ve'e m'amǫ́tudup, ka yą'ąjyap tse'e m'ǫ'yixjadap jętse'e xtóndat juu' ątse'e ję higo kųp tųntuujnja, m'ǫ'yixjųduvape'e jętse'e yą kǫpk xnąąjmadat: “Kę'ękų jęts nay'apómaja jęm maaxy nąjǫǫtm”, ax ve'em tse'e tyónjųt.

22 Ax nųjom tse'e pąn ti ve'e m'amǫ́tudup ję Nte'yam ku ve'e mtsapkǫtsta, pąn mjaanchja'vidup tse'e jęts ve'eme'e tyónjųt juu' ve'e m'amǫ́tudup, tónjupts ję'ę ve'e.

Ję kutojkųn juu' ve'e ję Jesús jyayejpp
(Mr. 11.27-33; Lc. 20.1-8)

23 Van'it tse'e ję Jesús tyąjki jęp mąją tsaptųjkp. Ax namvaat tse'e jęp yak'ixpųk, van'it tse'e vyinkutą́mijidi ję tee'tąjk ję vyintsąnda jęts ję israeejlit ję myújit jáyuda, jętse'e ję Jesús dų'amǫtutúvidi:

—¿Pąn tse'e tųmnąmųxjų jęts yą'ą ve'e xtónųt? ¿Pąne'e yą kutojkųn mmǫǫjyjup?

24 Van'it tse'e ję Jesús y'atsǫǫjvjidi:

—Nay ve'empats ą̈tse'e nvaampa ję̣ts ą̈tse'e x'atsǫǫvduvat. Pą̈n x'atsǫǫvdupts ą̈tse'e, van'itts ą̈ts miitse'e nvaajnjadat ję̣ts pą̈n ą̈tse'e yą̈ kutojkų̈n xmǫǫyp ję̣ts ą̈ts yą̈'ą̈ ve'e ntun.
25 ¿Pą̈n tse'e ję̣ Juan ję̣ kutojkų̈n mǫǫjyju ję̣tse'e ję̣ jayu dų̈yaknąpétų̈t? ¿Ję̣ Nte'yame'e, ukpų̈ ję̣ jayu ve'e?
Ax van'it tse'e dų̈kǫjtsmojkti. Jidų̈'ų̈m tse'e ñavyaajnjidi:
—¿Vintsǫse'e kų̈nva'numda? Pą̈n va'numdup xa ve'e ję̣ts ję̣ Nte'yame'e mǫǫjyju ję̣ kutojkų̈n, jidų̈'ų̈m tse'e xnų̈ų̈jmimdat: “¿Tyą̈jx tse'e xkajaanchja'vidi juu' ve'e ję̣ Juan kyǫjts?”
26 Ax pą̈n va'numdup tse'e ję̣ts ję̣ jayu ve'e ję̣ kutojkų̈n mǫǫjyju, ntsą̈'kimdupts ų̈ų'me'e ję̣ nų̈may jayu, kų̈x ve'eme'e anañų̈joma dų̈jaanchjávada ję̣ts ję̣ Nte'yam ję̣ y'ayook kǫjtsnajxpa ję̣'ę̣ ve'e ję̣ Juan y'ijt.
27 Van'it tse'e y'atsǫǫvdi ję̣ts ka'a ve'e dų̈nų̈jávada ję̣ts pą̈ne'e ję̣ kutojkų̈n mǫǫjyju ję̣ Juan ję̣tse'e ję̣ jayu dų̈yaknąpétų̈t. Van'it tse'e ję̣ Jesús ñą̈'mų̈xjidi:
—Ka'ats ą̈tse'e n'ava'nivat ję̣ts pą̈n ą̈tse'e yą̈ kutojkų̈n xmǫǫyp ję̣ts ą̈tse'e ve'em ntun.

To'k ję̣ jayu mą̈ą̈t nų̈mę̣jtsk ję̣ myajntk tukmu'a'ixmojkin
28 Ję̣tse'e jyaa'kvaajñ:
—¿Vintsǫs yą̈'ą̈ ve'e xvinmǫ́tuda? Ję̣m xa ve'e to'k ję̣ yaa'tyą̈jk, nų̈mę̣jtsk tse'e ję̣ myajntk. Jidų̈'ų̈m tse'e ję̣ kyǫǫp majntk dų̈nų̈ų̈jmi: “Nąjkxų̈ mtunų̈ ję̣m tsaaydum kam jǫǫtm.”
29 Van'it tse'e y'atsą̈ą̈jv: “Ka'a ą̈tse'e nnąjkxuva'añ.” Ų̈x'ǫǫk tse'e vyinmayų̈mpijt ję̣tse'e ǫjts ję̣m tyun.
30 Ax van'it tse'e dų̈nų̈ų̈jmiva nay vanxú́pjyam jado'k ję̣ myajntk. Ax jidų̈'ų̈mts ję̣'ę̣ ve'e y'atsǫǫjvji: “Nąjkxup ą̈ts.” Ax ka'a tse'e ñų̈jkx.
31 ¿Pą̈n tse'e dų̈toon juu' ve'e ję̣ tyee' chǫjk?
Van'it tse'e y'atsǫǫvdi:
—Ję̣'ę̣ ve'e juu' ve'e mutoo'vą̈jkp yaknų̈ų̈jmi.
Van'it tse'e ję̣ Jesús ñą̈'mų̈xjidi:
—Ve'em xa miitse'eda ax jo'n ję̣ yaa'tyą̈jk ję̣ myajntk juu' ve'e dų̈katoon juu' ve'e ję̣ tyee' chǫjk. Napyą̈ą̈jmjų̈du ve'e ję̣m ję̣ Nte'yam y'am kyą̈'m ję̣ kupą̈'mų̈n pą̈kmojkpada ję̣ts ję̣ kǫ'ǫtyą̈'ą̈xapta; ax nų̈yojk tso'oxts ję̣'ę̣ ve'e ję̣tse'e ję̣m m'íttat.
32 Kų̈x ję̣'ę̣ xa ve'e ję̣ Yaknąpę̣jtpa Juan ñų̈'ǫjts ję̣tse'e mtuk'íxjadat vintsǫ ve'e ję̣ Nte'yam dų̈tsą̈k ję̣tse'e mjoojntykadat, ka'ats miits ję̣'ę̣ ve'e xjaanchja'vidi, ax jyaanchja'viduts ję̣'ę̣ ve'e ję̣ kupą̈'mų̈n pą̈kmojkpada ję̣ts ję̣ kǫ'ǫtyą̈'ą̈xapta. Ax ǫ́yamts miitse'e xja'ixti ku ve'e vyinmayų̈mpijtti ję̣tse'e ñapyą̈ą̈jmjidi ję̣m ję̣ Nte'yam y'am kyą̈'m, ka'ats miitse'e ve'em xtoonduva, ka'a tse'e xjaanchja'vidi juu' ve'e ję̣ Juan kyǫjts.

Ję̣ kǫ'ǫy toompatą̈jk tukmu'a'ixmojkin
(Mr. 12.1-12; Lc. 20.9-19)
33 ’Amǫtunaxta jado'k yą̈ tukmu'a'ixmojkin: To'k xa ve'e ję̣ jayu dų̈pų̈ų̈jm ję̣ tsaaydum kam, ję̣tse'e dų̈yaknaa'tujk, ję̣tse'e ję̣ jot dų̈pų̈ų̈jm ję̣p tsają̈ą̈tp joma ve'e ję̣ tsaaydum yakvinmą̈ą̈'kxų̈t, ję̣tse'e to'k ję̣ pą̈ts kąjxm dų̈pų̈ų̈jm joma ve'e ję̣ chaaydum kam yaknų'íxat. Van'it tse'e dų̈tukmą̈ą̈tkǫjtsmojkti ję̣ yoova toompatą̈jk pą̈n vinxų̈pe'e tyukką̈da'akjadat ku ve'e dų̈pą̈kmóktat ję̣ tsaaydum tą̈ą̈jm. Van'it tse'e jékum ñų̈jkx.
34 ’Ku ve'e ję̣ tsaaydum tok aats dų̈paaty, van'it tse'e ję̣ kyukátsivada dų̈kejx ję̣tse'e nąjkx ję̣ yoova toompa dų̈'amǫ́tuda pą̈n juu' ve'e tukką̈daakjup.
35 Ax myajtstu tse'e ję̣ kukátsivada: ję̣m tse'e juu' ve'e vyǫjptu, ję̣mpa tse'e juu' ve'e yak'ǫǫ'ktu, nay ję̣mpa tse'e juu' ve'e chaka'tstu.
36 Van'it tse'e ję̣ tsaaydum kam ję̣ vyintsą́n dų̈jaa'kkẹjxnuva ję̣ kyukátsivada. Nay vanxú́pjyam tse'e yaktoondinuva nų̈jom juu' ve'e kyẹjx.
37 ’Ax tun ų̈x'ǫǫkani tse'e ję̣ myajntk dų̈kejx. Jidų̈'ų̈m tse'e vyaajñ: “Vyintsą̈'ą̈gadap ijk ję̣'ę̣ vine'e ą̈ts yą̈ n'ónų̈k.”
38 Ax ku tse'e dų̈'ixti ję̣ tsaaydum kam ję̣ vyintsą́n ję̣ myajntk, jidų̈'ų̈m tse'e ñavyaajnjidi: “Yą̈'ą̈ xa ve'e tukką̈dakkáxjup yą̈ tsaaydum kam. Va'an dų̈yak'ǫǫ'kumda ję̣tse'e nje'ẹimdat yą̈ tsaaydum kam.”
39 Van'it tse'e dų̈majtsti ję̣tse'e dų̈yakpítsumdi joma ve'e ję̣ tsaaydum kam, ję̣tse'e dų̈yak'ǫǫ'kti.
40 Van'it tse'e ję̣ Jesús y'amǫtutú́vijidi:
—¿Vintsǫse'e tyónjadat ję̣ tsaaydum kam ję̣ vyintsą́n?
41 Ję̣tse'e y'atsǫǫvdi:
—Yakjay'ǫǫ'kkáxjadap xa ve'e katukmą̈'ą̈tum ję̣ kǫ'ǫy toompatą̈jk ję̣tse'e ję̣ viijnk yoova toompa dų̈pámų̈t.
42 Van'it tse'e ję̣ Jesús ñą̈'mų̈xjidi:
—Tą̈ miitse'e xkǫtsta ję̣ Kunuu'kx Jatyán juu' ve'e vaamp:

Jẹ o̱y tsaaj juu' ve'e jẹ po̱jtspata̱jk myaso̱o̱ktinu,
je'ẹ tse'e o̱jts yakpu̱m joma ve'e du̱nu̱vinko̱pkiku̱x jẹ ma̱ja̱ tsaptа̱kpa̱ts.
Jẹ Ma̱ja̱ Vintsán xa ya̱'a̱ ve'e du̱toon,
ax jẹ ma̱ja̱ atúvats ya̱'a̱ ve'e juu' ve'e n'íxumdup.
Ta̱ miits ya̱'a̱ ve'e xko̱tsta, ¿ve'em xaja?
43 Miits xa ve'e m'uktukka̱daakju̱du jẹtse'e ku̱m'ijtti jẹm jẹ Nte'yam y'am kya̱'m. Ax ka'a tse'e jẹm m'íttat; jẹ Nte'yam tse'e du̱vinko̱o̱n jẹtse'e jẹm y'ijttinit jẹ jayu juu' ve'e kuva̱jkju̱dup.
44 Pa̱n pa̱n xa ve'e kítup jeja tsaku̱jx, tuktajikáxup tse'e; ax pa̱n pa̱n tse'e jẹm ñi'kxm jẹ tsaaj naxka̱daakp, jẹ naxvay jo'n tse'e tyaannit jẹ jayu.
45 Ku ve'e jẹ tee'tajk jẹ vyintsa̱nda jẹts jẹ fariseota̱jk du̱'amo̱tunajxti, van'it tse'e du̱nuja'vidi jẹts jẹ'ẹ ka̱jxta ve'e ya̱ tukmu'a'ixmojkin du̱ka̱jts;
46 jyamatsuvaandu tse'e, ax ka'a tse'e ve'em du̱toondi ku̱x cha̱'kidupe'e jẹ nu̱may jayu jẹ'ẹ ka̱jx ku ve'e jẹ nu̱may jayu du̱jaanchja'vidi jẹts jẹ Nte'yam jẹ y'ayook ko̱jtsnajxpa jẹ'ẹ ve'e jẹ Jesús.

22

Jẹ navya̱jktku̱n xa̱a̱j tukmu'a'ixmojkin

1 Van'it tse'e jẹ Jesús kyo̱jts'ukvaannuva jẹ tukmu'a'ixmojkin ma̱a̱t. Jidu̱'u̱m tse'e vyaajñ:
2 —Jẹ Nte'yam xa ve'e du̱vo̱o̱p jẹ jayu jẹtse'e y'ijttinit jẹm y'am kya̱'m. Ve'em xa jẹ'ẹ ve'e ax jo'n to'k jẹ yakkutojkpa juu' ve'e jẹ myajntk du̱nu̱xa̱a̱jto'ni ku ve'e tya̱'a̱xpu̱jk,
3 jẹtse'e jẹ tyoompata̱jk du̱kejx jẹtse'e jẹ javya̱a̱'kx na̱jkx du̱vo̱vda; ax ka'a tse'e jẹ javya̱a̱'kx jyẹ'ydi.
4 Van'it tse'e du̱kẹjxnuva jẹ viijnk toompada, jẹtse'e du̱nu̱u̱jmidi: “Na̱a̱jmada jẹ javya̱a̱'kxta jẹts apa̱a̱mdu̱kani a̱tse'e njayep jẹ kaaky jẹ na̱a̱j, távani a̱tse'e nyakjay'a̱a̱'kju̱ a̱ts jẹ ntsapkaaj jẹts jẹ tánu̱k juu' a̱tse'e tu̱nyakyee'k, avaadani ve'e nu̱jom. Va'an du̱minda xa̱a̱jiva.”
5 Ax ka'a tse'e jẹ javya̱a̱'kx mya̱ja̱pa̱a̱jmjidi. Jẹme'e kyam jo̱o̱tm to'k ñu̱jkx, jado'k tse'e ajooyva ato̱o̱'kpa ñu̱jkx,
6 juu' tse'e viijnkta, myajtstu tse'e jẹ yakkutojkpa jẹ tyoompada jẹtse'e du̱jomtoondi du̱titoondi, jẹtse'e du̱yak'o̱o̱'kti.
7 Van'it tse'e jẹ yakkutojkpa o̱o̱y tyunjo̱tma'ty, jẹtse'e jẹ tyojpata̱jk du̱kejx jẹtse'e na̱jkx du̱yak'o̱o̱'kkáxta jẹ'ẹ juu' ve'e du̱yak'o̱o̱'ktu jẹ tyoompada, jẹtse'e jẹ kyajpu̱n du̱yaktóydat.
8 Van'it tse'e jẹ tyoompata̱jk du̱nu̱u̱jmi: “Apa̱a̱mdu̱kani xa ve'e nu̱jom jẹ xa̱a̱j, ax ka'a tse'e du̱vinmátsjada jẹ'ẹ juu' ve'e o̱jts yakvo̱vda jẹtse'e myíndat.
9 Jẹ'ẹ ka̱jx tse'e, na̱jkxu̱ xvo̱mokta jeja too' aajy jẹtse'e xyakmíndat xa̱a̱jiva nu̱jom pa̱n pa̱n jatye'e mpaattup.”
10 Van'it tse'e jẹ toompa ta̱jk jeja too' aajy pyítsumdi jẹtse'e du̱vo̱mojkka̱jxti nu̱jom pa̱n pa̱n jatye'e pyaattu, juu' ve'e o̱y jáyuda jẹts juu' ve'e ko̱'o̱y jáyuda. Ve'em tse'e jẹ ta̱jk y'ujts.
11 'Ax ku tse'e jẹ yakkutojkpa tya̱jki jẹtse'e du̱'ix jẹ javya̱a̱'kxta, van'it tse'e du̱tuk'ixpejt to'k jẹ yaa'tya̱jk juu' ve'e jẹp ve'nip, ka'a tse'e du̱tukta̱jki jẹ xo̱x juu' ve'e yakmo̱o̱y jẹ xa̱a̱j ka̱jx.
12 Van'it tse'e jẹ yakkutojkpa ña̱'mu̱xji: “Mex, ¿vintso̱ tse'e yaja tu̱mta̱ka ka jẹ xo̱x ma̱a̱tap juu' ve'e ya̱ xa̱a̱j ka̱jx toomp?” Ama̱'a̱t tse'e tyaajñ.
13 Van'it tse'e jẹ yakkutojkpa du̱nu̱u̱jmi jẹ tyoompata̱jk: “Ka̱tsomda paktsomda jẹts yakpítsumda jẹtse'e xpámdat jẹm ako̱o̱'ts ítum. Jẹm tse'e nu̱may yaaxtinit jẹm tse'e nu̱may ñatya̱tskaa'tjidinit.” Jidu̱'u̱m tse'e vyaajñ jẹ yakkutojkpa.
14 Ax ve'em tse'e, nu̱may xa ve'e juu' ve'e yakyaaxjidup; nu̱'eejyjidats jẹ'ẹ ve'e pa̱n pa̱n jatye'e yakvinko̱o̱ndup.

Jẹ'ẹ pa̱ne'e jẹ kupa̱'mu̱n yakmo̱'o̱p
(Mr. 12.13-17; Lc. 20.20-26)

15 Van'it tse'e jẹ fariseota̱jk du̱'ukko̱jtsmojkti pa̱n vintso̱ ve'e jẹ Jesús ku̱du̱yakko̱jtstókidi.
16 Jẹ'ẹ ka̱jx tse'e jẹ Jesús du̱tuknu̱kẹjxti pa̱n pa̱n jatye'e pana̱jkxju̱dup jẹts jẹ Herodes jẹ jyáyuda. Jidu̱'u̱m tse'e jẹ Jesús du̱nu̱u̱jmidi:
—Yak'ixpa̱jkpa, nnu̱ja'vinup xa a̱a̱tse'e jẹts tu̱v mitse'e jẹ mjáyuvin jẹ mjoojntykin, tyúvame'e jẹ jayu jẹ Nte'yam jyẹ'ẹ xtuk'ix jẹts ka'ats mitse'e xtsa̱'aga jẹtse'e x'avánat juu' ve'e pyaatyp y'akẹẹguip, ka'a tse'e xvinmay pa̱n vintso̱ ve'e jẹ jayu mka̱tsju̱.
17 Vaajnjikts a̱a̱ts to'k aaj pa̱n vintso̱ mitse'e mvaampa, ¿yakjajtype'e u̱u̱'m jẹ mpava'nu̱namda jẹtse'e jẹ kupa̱'mu̱n yakmo̱'o̱t jẹ yakkutojkpa César, ukpu̱ ka'a ve'e?
18 Ax ñu̱ja'vi tse'e jẹ Jesús vintso̱ ve'e jẹ kyo'o̱y vinma'yu̱nda, jẹ'ẹ ka̱jx tse'e y'atsa̱a̱jv:
—Mẹjts'aajta mẹjtsjo̱o̱tta, ¿tya̱jxts a̱tse'e xka̱tsu̱va̱a̱'nda?

19 Tuk'ixta ą̈ts to'k ję̣ meen juu' ve'e mpą̈ą̈mdup ję̣ kupą̈'mų̣n.
Van'it tse'e yaktuk'ix to'k ję̣ denario meen.
20 Ku ve'e ję̣ Jesús dų̣'ix, van'it tse'e y'atsǫǫjvjidi:
—¿Pą̈n tse'e yam y'apą̈mnax, ję̣ts pą̈n tse'e yam xyą̈ą̈j yukja'a?
21 Ję̣tse'e y'atsǫǫjvjidi:
—Ję̣ yakkutojkpa César ya'ą̈ ve'e jyẹ'ę̣.
Van'it tse'e ję̣ Jesús ña'mų̣xjidi:
—Mǫ'ǫdats ję̣ César juu' ve'e ję̣ César jyẹ'ę̣ip, ję̣ts mǫǫyduvats ję̣ Nte'yam juu' ve'e ję̣ Nte'yam jyẹ'ę̣ip.
22 Ku ve'e dų̣'amǫtunajxti, amą̈'ą̈t tse'e tyaandi. Van'it tse'e ña̱jkxtini.

Ku ję̣ Jesús yak'amǫtutų̣vi pą̈n joojntykpą̈jknuvape'e ję̣ ǫǫ'kpatą̈jk
(Mr. 12.18-27; Lc. 20.27-40)

23 Ję̣ xą̈ą̈j tse'e ję̣ saduceotą̈jk ję̣ Jesús dų̣vinkutámidi. (Ję̣ saduceotą̈jk tse'e vaandup ję̣ts ka'a ve'e ję̣ ǫǫ'kpatą̈jk y'ukjoojntykpą̈jktinuvat.) Van'it tse'e ję̣ Jesús dų̣'amǫtutụ́vidi:
24 —Yak'ixpą̈jkpa, ve'eme'e ję̣ Moisés dujatyaajñ ję̣ts pą̈n ǫǫ'kpe'e to'k ję̣ yaa'tyą̈jk ję̣tse'e ję̣ ñụdą̈'ą̈x dụmasą̈'ą̈k ję̣tse'e ka'a pą̈n y'ónų̣k, ję̣ ǫǫ'kpa ję̣ y'uts tse'e duṗą́kup ję̣ ku'ą̈ą̈'k tą̈'ą̈xtą̈jk ję̣tse'e ję̣ y'ónų̣k jyéjat. Ax ję̣ myuto'k mix ónų̣k tse'e taannup ax jo'n ję̣ y'ajch ję̣ y'ónų̣k kų̣y'ijt.
25 Ax nų̣vuxtojtų̣k tse'e y'ijtti ję̣ uts ję̣ ajch. Tą̈'ą̈xpą̈jk tse'e ję̣ kǫǫp ónų̣k, van'it tse'e y'ǫǫ'kni. Ka'a tse'e ję̣ ñụdą̈'ą̈x ję̣ y'ónų̣k dụyakjẹji. Van'it tse'e ję̣ myuto'k uts dụpụjk ję̣ ku'ą̈ą̈'k tą̈'ą̈xtą̈jk.
26 Nay vanxúpjyam tse'e jyajtpa ję̣ myuto'k uts. Van'it tse'e ję̣ myumę̣jtsk uts nay ve'em jyajtpa. Ve'eme'e jyajtti to'k jado'k ję̣ myutojtų̣k uts paat.
27 Tą́vani tse'e y'ǫǫ'kką̈jxtini vye'na, van'it tse'e y'ǫǫ'knuva ję̣ tą̈'ą̈xtą̈jk.
28 Ax kuuk tse'e ję̣ ǫǫ'kpatą̈jk jyoojntykpą̈jktinuvat jado'k nax, ¿pą́nų̣kts vine'e tyų̣va dụnụdą̈'ą̈xap ję̣ tą̈'ą̈xtą̈jk?, kų̣x va'an nų̣vuxtojtų̣ke'e dụpą̈jkti.
29 Van'it tse'e ję̣ Jesús y'atsǫǫjvjidi:
—Mtoo'tǫ́kidup xa miitse'e kų̣x ka'a ve'e xnų̣jávada vintsǫ ve'e ję̣ Kunuu'kx Jatyán vya'añ ję̣ts juu' ve'e ǫ'yixjup ję̣ Nte'yam mą̈ą̈t.
30 Ku xa ve'e ję̣ ǫǫ'kpa jyoojntykpą̈jktinuvat jado'k nax, ka'a tse'e ję̣ jayu y'ukyaa'vyąjktinit ka'a tse'e ję̣ jayu y'uktą̈'ą̈xpą̈jktinit, ve'em xa jẹ'ę̣ ve'e y'ijttinit ax jo'n ję̣ ángeles juu' ve'e ję̣m tsapjǫǫtm.
31 Ax jẹ'ę̣ tse'e ku ve'e ję̣ ǫǫ'kpa jyoojntykpą̈jktinuvat jado'k nax, tą̈ tse'e xkǫtsta juu' ve'e ję̣ Nte'yam mtukną̈'mų̣xjụdup ję̣p Kunuu'kx Jatyán kų̣jxp. Jidụ'ụm jẹ'ę̣ ve'e vya'añ:
32 “XNte'yamidup ą̈tse'e ję̣ Abraham, ję̣ Isaac, mą̈ą̈t ję̣ Jacob.” Jẹ'ę̣ kąjx tse'e, Ntye'yamivapts jẹ'ę̣ ve'e ję̣ jayu ję̣ Nte'yam pą̈n pą̈n jatye'e jaanchja'vijidu ku ve'e y'ǫǫ'ktini, ka'a tse'e ję̣ jyǫǫtta ję̣ jya'vinda y'ą̈ą̈'ka, joojntykidup jẹ'ę̣ ve'e.
33 Ku ve'e dụ'amǫtunajxti, atụva atǫki tse'e ję̣ nụmay jayu tyaandi ya̱ ixpą̈jkụn ka̱jx.

Ję̣ pava'nụn juu' ve'e dụnụmajikąjxp
(Mr. 12.28-34)

34 Ku ve'e ję̣ fariseotą̈jk dụmǫ́tudi ję̣ts yak'amǫ'te'e ję̣ Jesús ję̣ saduceotą̈jk, van'it tse'e ña̱y'amojkijidi.
35 Van'it tse'e nụto'k ję̣ tsaptụjkpit yak'ixpą̈jkpa dụkątsą̈vụụ'n ję̣ Jesús. Jidụ'ụm tse'e dụnụujmi:
36 —Yak'ixpą̈jkpa, ¿juu's jẹ'ę̣ ve'e ję̣ pava'nụn juu' ve'e dụnụmą̈jikąjxp?
37 Van'it tse'e ję̣ Jesús y'atsǫǫjvji:
—“Tsǫkta ję̣ Mąjạ̈ Vintsą́n, ụụ'm ję̣ nNte'yamamda, nụjom ja'vin, nụjom aaj nụjom jǫǫt, ję̣ts nụjom ję̣ mvinma'yụn mą̈ą̈t.”
38 Ya̱'ą̈ts jẹ'ę̣ ve'e ję̣ pava'nụn juu' ve'e dụnụmą̈jikąjxp.
39 Ję̣ mumę̣jtsk pava'nụn, ve'em játypats jẹ'ę̣ ve'e. Jidụ'ụm tse'e vya'añ: “Tsǫkta ję̣ mmująntąmda ję̣ mmutąktąmda ve'em ax jo'n viinm mnachǫ́kjada.”
40 Ya̱ mẹjtsk pava'nụnts jẹ'ę̣ ve'e dụnụmą̈jikąjxp nụjom ję̣ Moisés ję̣ pyava'nụn ję̣ts juu' ve'e jyatyaandu ję̣ Nte'yam ję̣ y'ayook kǫjtsnajxpatą̈jkta. Ñụmą̈jikụjxp xa ve'e kų̣x nụjome'e ję̣ viijnk pava'nụn juu' ve'e yakjatyaan jẹp Kunuu'kx Jatyán kų̣jxp, jẹ'ę̣ tse'e ję̣ jayu tyuk'ixp vintsǫ ve'e dụtsą̈k ję̣tse'e ję̣ jayu dụtóndat pą̈n chǫjktupe'e ję̣ Nte'yam ję̣ts ję̣ myująntąm ję̣ myutąktąm.

Ję̣ David ję̣ Myą̈jạ̈ Vintsą́n jẹ'ę̣ ve'e ję̣ Cristo
(Mr. 12.35-37; Lc. 20.41-44)

41 Ję̣mna tse'e vyẹ'nada ję̣ fariseotą̈jk,
42 van'it tse'e ję̣ Jesús y'amǫtutụ́vijidi:

—¿Vintsǫs miitse'e mvaanduva? ¿Pą̲n jẹ'ẹ̲ ve'e jẹ chaan jẹ kyǫǫj jẹ Cristo, juu' ve'e jẹ Nte'yam vyinkǫǫn jẹtse'e yakkutojknit?

Van'it tse'e y'atsǫǫvdi:

—Jẹ yakkutojkpa David jẹ chaan jẹ kyǫǫj.

43 Van'it tse'e jẹ Jesús vyaajñ:

—¿Vintsǫse'e jẹ Espíritu Santo dụvinma'yụnmą'ą̲ jẹ David ku ve'e jẹ David vyaajñ jẹts jẹ Myą̲ją̲ Vintsą́n jẹ'ẹ̲ ve'e jẹ Cristo? Kụ̲x jidụ'ụ̲me'e jẹ David vyaajñ:

44 Jẹ Nte'yam xa ve'e dụnụ̲ụjmi ą̲ts jẹ nMą̲ją̲ Vintsą́n:

“Ą̲jxtụkụ̲ yaja ą̲ts n'aka'yụn pa'ayi namvaat ą̲tse'e nyakvintǫ́kida pą̲n pą̲n jatye'e mtso'oxpą̲jkjụ̲dup.”

45 'Jidụ'ụ̲m tse'e jẹ David vyaajñ jẹts jẹ Myą̲ją̲ Vintsą́n jẹ'ẹ̲ ve'e jẹ Cristo. Ax ve'em tse'e, va'ajts tse'e yaknụ̲java jẹts ka jẹ chaan jẹ kyǫǫjjyap jẹ'ẹ̲ ve'e jẹ Cristo, jẹ Myą̲jụ̲ Vintsą̲mpa jẹ'ẹ̲ ve'e.

46 Ax jẹ'ẹ̲ juu' ve'e tso'oxpą̲jkjụ̲dup, ni pą̲na tse'e kya'ǫ'yixji vintsǫ ve'e kụ̲jyaa'k'atsą̲ą̲jv, ni pą̲na tse'e kyǫǫ'knayja'vijini jẹtse'e juu' dụ̲jaa'k'amǫtutǘvat.

23

Ku jẹ Jesús dụvintsǫ'y jẹ fariseotą̲jk jẹts jẹ tsaptụ̲jkpit yak'ixpą̲jkpatą̲jk (Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54; 20.45-47)

1 Van'it tse'e jẹ Jesús dụnụ̲ụjmi jẹ nụ̲may jayu jẹts jẹ y'ixpą̲jkpatą̲jk:

2 —Kyǫjtsvaatstupe'e jẹ Moisés jẹ pyava'nụ̲n jẹ tsaptụ̲jkpit yak'ixpą̲jkpatą̲jk jẹts jẹ fariseotą̲jk.

3 Ką̲tsą̲pą́ktats miits jẹ'ẹ̲, ve'em tonda ax jo'n mtukną̲'mụ̲xjada; ax ka'a tse'e xtóndat juu' jẹ'ẹ̲ ve'e tyoondup, kụ̲x to'k viijne'e juu' ve'e kyǫjtstup, jado'k viijn tse'e juu' ve'e tyoondup.

4 Pyą̲ą̲jmjidupe'e jẹ jayu jẹ pava'nụn juu' ve'e va'ajts tso'ox; ax ni vinxụpa tse'e dụkaputą́kada jẹtse'e dụkutyóndat jẹ Nte'yam jẹ pyava'nụn.

5 Ve'emts jẹ'ẹ̲ ve'e nụjom dụtonda jẹtse'e jẹ jayu y'íxjadat, mą̲ją̲ viijne'e jẹm ak ni'kxm yukja'a dụjayẹpta jẹ pava'nụn jẹtse'e ñapyą̲'mụ̲xjada jẹm vyimpǫ́kkum jẹts jẹm kyą̲'m, jẹtse'e jẹ vyit yą̲ą̲jnit dụjayẹpta.

6 Ku tse'e ñą̲jkxta joma ve'e jẹ mą̲ją̲ kay jẹ mą̲ją̲ uu'k ukpụ̲ jẹp tsaptụ̲jkp, tum jẹ'ẹ̲ tse'e chǫjktup jẹtse'e dụtuktsą̲ą̲nadat jẹ tsụ̲ụjntkụn juu' ve'e tum ǫǫjyit.

7 Chǫjktuvap tse'e jẹtse'e jẹ vintsą̲'kin mą̲ą̲t jẹ jayu kyǫjtspǫǫ'kxjadat jẹp maa'y ją̲ą̲tp jẹtse'e yakną̲ą̲jmadat “yak'ixpą̲jkpa”.

8 'Ax miitsta, ka'a tse'e ve'em myakną̲ą̲jmadat “yak'ixpą̲jkpa”, kụ̲x mnay'útsijidup mnay'ajchijidup mnay'útsijidup mnachą̲'aijidup xa miitse'eda anañụ̲joma. To'kjits jẹ'ẹ̲ ve'e pą̲ne'e ijtp jẹ mYak'ixpą̲jkpada, ą̲tsts jẹ'ẹ̲ ve'e, jẹ Cristo.

9 Ka'a tse'e yaja naxviijn ve'em myakną̲ą̲jmadat “tee'”, kụ̲x to'kji ve'e jẹ nTee'amda, juu' ve'e jẹm tsapjǫǫtm.

10 Ka'a tse'e ve'em myakną̲ą̲jmadat “vintsą́n”, kụ̲x ą̲ts, jẹ Cristo, ą̲tsji ve'e nnụVintsą́nip.

11 Jẹ'ẹ̲ pą̲n pą̲ne'e dụnụmájip miits ką̲jxta, jẹ'ẹ̲ts jẹ'ẹ̲ ve'e pą̲n pą̲ne'e mpatto'nijidup.

12 Pą̲n pą̲n xa ve'e namyájijup, jẹ'ẹ̲ tse'e taannup pi'k; pą̲n pą̲n tse'e naajkpi'kijup, jẹ'ẹ̲ tse'e dụnụmájap.

13 '¡Ayǫǫv xa ve'e miits jẹ mjǫǫtta, tsaptụ̲jkpit yak'ixpą̲jkpada, fariseotą̲jkta, mẹjts'aajta mẹjtsjǫǫtta! Miits xa ve'e jẹ too' myak'atojktup jẹtse'e ve'em jẹ viijnk jayu kyatą́kadat jẹm jẹ Nte'yam y'am kyą̲'m, ni viinma tse'e jẹm mkatą́kada, ka'a tse'e xyakjatta jẹtse'e tyą́kadat pą̲n pą̲n jatye'e jẹm jatą̲kavaandup.

14 '¡Ayǫǫv xa ve'e miits jẹ mjǫǫtta, tsaptụ̲jkpit yak'ixpą̲jkpada, fariseotą̲jkta, mẹjts'aajta mẹjtsjǫǫtta! Mpą̲jkjidup xa ve'e jẹ ku'ą̲ą̲'k tą̲'ą̲xtą̲jk jẹ tyą̲jk paat, ax jek tse'e mtsapkǫtsta, ve'em tse'e xkayaknụkẹ'xnatą̲kava'anda jẹ kyǫ'ǫy jẹ'ẹ̲ juu' ve'e mtoondup. Ya'ą̲ kąjx tse'e jẹ tsaachpaatụn nụyojk myakmǫǫydinit.

15 '¡Ayǫǫv xa ve'e miits jẹ mjǫǫtta, tsaptụ̲jkpit yak'ixpą̲jkpada, fariseotą̲jkta, mẹjts'aajta mẹjtsjǫǫtta! Qǫy xa ve'e xtuntoonkada jẹtse'e ǫtyo'ka jẹ jayu xtukpanąjkxtat juu' ve'e mjaanchja'vidup; ku ve'e ve'em jẹ jayu dụkuvụk, mtukvinmajtsjụdupts miits jẹ'ẹ̲ ve'e jẹtse'e mẹjtsk nax nụyojk chaachpaatnit jẹm jąnjǫǫtm jẹts ni ka'a ve'e miitsta.

16 '¡Ayǫǫv xa ve'e miits jẹ mjǫǫtta, jẹ viints vintoo'vą̲jkiva jo'nda! Jidụ'ụ̲m xa ve'e mva'anda: “Pą̲n jẹm xa ve'e pą̲n pą̲ne'e dụyaknajxp jẹ mą̲ją̲ tsaptą̲jk, ka'ats jẹ'ẹ̲ ve'e vyinkǫpka jẹtse'e dụkutyónụt; ax pą̲n yaknajxypts jẹ'ẹ̲ ve'e jẹ mą̲ją̲ tsaptụ̲jkpit oro, tun vinkǫpkts jẹ'ẹ̲ ve'e jẹtse'e dụkutyónụt.”

17 Ve'em xa miitse'eda ax jo'n juu' ve'e viintsta jẹtse'e japyayǫ'ǫy juu' dụtoonduva dụkǫjtstuva. ¿Juu' tse'e dụjaa'knụmájip: jẹ mą̲ją̲ tsaptụ̲jkpit oro, ukpụ̲ jẹ mą̲ją̲ tsaptą̲jk juu' kąjxe'e jẹ mą̲ją̲ tsaptụ̲jkpit oro va'ajts y'it jẹja jẹ Nte'yam vyinkujk?

18 Mvaanduvap tse'e jidu'um: “Pan jem xa ve'e pan pane'e duyaknajxp je yojxpejtun, ka'ats je'e ve'e vyinkopka jetse'e dukutyónut; ax pan yaknajxypts je'e ve'e je yax juu' ve'e jem yojxpejtun kajxm, tun vinkopkts je'e ve'e jetse'e dukutyónut.”
19 ¡Miitsta, je viints jayu jo'nda! ¿Juu' tse'e dujaa'knumájip: je yax, ukpu je yojxpejtun juu' kajx je yax va'ajts y'it jeja je Nte'yam vyinkujk?
20 Je'e kajx tse'e, pan pane'e duyaknajxp je yojxpejtun, ka je yojxpejtunjyap tse'e yaknajxyp, yaknajxpap je'e ve'e nujom juu' ve'e ijtp jem yojxpejtun kajxm,
21 jets pan pan tse'e duyaknajxp je maja tsaptajk, ka je maja tsaptajkjyap tse'e yaknajxyp, yaknajxpap je'e ve'e je Nte'yam, juu' ve'e jem ijtp.
22 Pan pan tse'e duyaknajxp je tsapjootmit it, yaknajxypts je'e ve'e je Nte'yam je kyutojkun tsujntkun jets je Nte'yam, juu' ve'e jem tsuunip.
23 ’¡Ayoov xa ve'e miits je mjootta, tsaptujkpit yak'ixpajkpada, fariseotajkta, mejts'aajta mejtsjootta! Mmooydup xa ve'e je Nte'yam je diezmo je muxo'ojkin paat, ax jo'n je menta, je anís, jets je comino; ax ka'a tse'e xmaja pamda je pava'nun juu' ve'e nuyojk vinkopk. Oy xa je'e ve'e jetse'e xpámdat je diezmo; ax vinkopkts je'e ve'e jetse'e xtóndat juu' ve'e nuyojk vinkopk, je'ets je'e ve'e jetse'e xtóndat juu' ve'e pyaatyp y'akeeguip jetse'e xjayéptat je tukmo'tun jets je jaanchja'vin.
24 ¡Miitsta, je viints vintoo'vajkiva jo'nda! Ve'em xa miitse'eda ax jo'n to'k je jayu juu' ve'e du'aka'ap to'k je pi'k oox jetse'e dunas'ooga to'k je camello.
25 ’¡Ayoov xa ve'e miits je mjootta, tsaptujkpit yak'ixpajkpada, fariseotajkta, mejts'aajta mejtsjootta! Ve'em xa miitse'eda ax jo'n je jayu juu' ve'e duyakvaatstup jeñi'kxm tsoojvji je tuk'a'ooguin jets je tuk'atojkxin; ax je jyoot, ojtsts je'e ve'e juu' ve'e meetsmúk jets juu' ve'e je ko'oy to'nun kajx jéjip.
26 Miits, fariseotajkta, je viints jayu jo'nda, yakva'atsta too'vajkp je mjootta je mja'vinda, van'ítnum tse'e y'óyat jetse'e xtóndat je y'oy je'e.
27 ’¡Ayoov xa ve'e miits je mjootta, tsaptujkpit yak'ixpajkpada, fariseotajkta, mejts'aajta mejtsjootta! Ve'em xa miitse'eda ax jo'n je oo'kpa jot joma ve'e poo'p nupojtspét, tsoj ve'e jeñi'kxm kye'ex, ax tum je oo'kpa pajk tse'e jep akujkp jets juu' jatye'e axaa'kp.
28 Ve'emts miitse'e mke'exta jeja je jayu vyinkujk ax jo'n je jayu juu' ve'e tuv jáyuvidup joojntykidup, ax jep tse'e akujkp je kyo'oy je'e xjayepta jets je mejts'aaj je mejtsjoot.
29 ’¡Ayoov xa ve'e miits je mjootta, tsaptujkpit yak'ixpajkpada, fariseotajkta, mejts'aajta mejtsjootta! Mnapyaajmjudup xa ve'e ax jo'n kuxvintsa'kidi je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta. Mnupojtspejttup tse'e je ñaxtajkin itta jetse'e xyaktsojapakta je ñupojtspét pan pan jatye'e tuv jáyuvidu joojntykidu.
30 Jidu'um tse'e mva'anda: “Pan aats xa ve'e kunjoojntyki ku ve'e aats je njujpit jayu jyoojntykidi, ka'ats aatse'e kuntukpuyak'oo'kidi je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta.”
31 Ve'emts miitse'e viinm mnaajknuke'xnatákajada jets je mjujpit jáyuda ve'e duyak'oo'ktu je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta.
32 Ve'em xa miitse'eda ax jo'n je mjujpit jáyuda. ¡Tuntonkukáxadats n'it juu' je'e ve'e tyon'ukvaandu!
33 ’¡Miitsta, je tsaa'n je chaanda je kyoojta! ¿Vintsots miitse'e mkayakpámdat jem janjootm?
34 Je'e kajx tse'e, ntuknukéxtapts ats miitse'e je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta jets je jayu juu' ve'e viji kej jets je'e juu' ve'e myak'ixpákjadap; ax jem tse'e juu' ve'e myak'oo'ktap, jempa tse'e juu' ve'e myakcruuzpéttap, nay jempa tse'e juu' ve'e mvóptap jep tsaptujkp jetse'e xjomtóndat xtitóndat kajpun kajpun.
35 Ax ve'em tse'e xtókinadat nujom je'e juu' ve'e yak'oo'ktu: je Abel xa ve'e oo'k mutoo'vajkp, je'e juu' ve'e tuv jáyuvip joojntykip y'ijt, jets je Zacarías paat, je Berequías je myajntk, je'e juu' ve'e je mjujpit jayu yak'oo'ktu jep maja tsaptaktaagujkp jeja je maja tsaptajk jets je yojxpejtun itakujk.
36 Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada jets je jayu juu' ve'e uxyam joojntykidup, je'e tse'e dutókinadap nujom ya kyo'oy je'e.

Ku je Jesús dunuyaaxy je jerusaleenit jáyuda
(Lc. 13.34-35)

37 ’¡Jerusaleenit jáyuda, jerusaleenit jáyuda, miitse'e myak'oo'ktup je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta jetse'e xtsaka'atsta pan pan jatye'e je Nte'yam mtuknukejxjudup! ¡May nax xa ats miitse'e njapakmokuvaandi, ve'em ax jo'n je tseedaak jep kyeekun pa'tkup je pyi'k ónuk dumu'ux; ax ka'a tse'e xkuvajkti!
38 Íxtats n'it, masa'ake'e tyaannit je mmaja tsaptajkta.

39 Ax ve'emts ạtse'e nva'añ jẹts ka'a ạtse'e x'uk'íxtinuvat, van'ítnume'e ku ve'e jẹ xạạj
duṇpaatnit jẹtse'e mva'andat: “Jẹ Nte'yam jẹ kyunoo'kxụn mạạt xa yạ'ạ ve'e juu' ve'e miimp
jẹ Majạ Vintsạ́n kạjx.”

24

Ku jẹ Jesús duṇ'ava'ni jẹts kutǫ́kiyupe'e jẹ majạ tsaptạjk
(Mr. 13.1-2; Lc. 21.5-6)

1 Ku ve'e jẹ Jesús pyítsum jẹp majạ tsaptuṇjkp, van'it tse'e jẹ y'ixpạjkpatạjk vyinkutámijidi
jẹtse'e jẹ Jesús duṇtuk'íxtat jẹ majạ tsaptạkpạts.
2 Van'it tse'e jẹ Jesús y'amǫtutú́vijidi:
—¿M'íxtupe'e nuṇjom yạ mú́jit tajkta? Tyú́vam xa ạts miitse'e nnạạjmada, ni to'kats yạ'ạ
ve'e yạ tsaaj kyǫǫ'ktaannit nuṇkạvyet, nuṇjom yạ'ạ ve'e kyutǫkikạjxnit.

Jẹ nuṇja'vin juu' ve'e jéjap ku ve'e jẹ itạkạx tyámínit
(Mr. 13.3-23; Lc. 21.7-24; 17.22-24)

3 Van'it tse'e ñạjkxti jẹm Olivos Kǫpk viindum. Jẹm tse'e jẹ Jesús chụụna vye'na, van'it
tse'e jẹ y'ixpạjkpatạjk ǫjts apụk ñạ'mụxjada:
—Vaajnjik ạạts to'k aaj vin'it yạ'ạ ve'e jyátụt ñáxụt jẹts ti nuja'vints ạạtse'e njayépup ku
ve'e mmiinnuvat jẹts ku ve'e yạ it kyạxuvaannit.
4 Van'it tse'e jẹ Jesús ñạ'mụxji:
—Mnay'íxjadap tse'e jẹts ka'a ve'e pạn mvin'ạạ'njadat,
5 kụx míndape'e nụmay juu' ve'e natyijjadap jẹts ạts jẹ'ẹ ve'e, jẹtse'e vya'andat: “Ạts xa
jẹ'ẹ ve'e jẹ Cristo, juu' ve'e jẹ Nte'yam vyinkǫǫn jẹtse'e yakkutojknit.” Ax nụmay tse'e
yakvin'ạạ'ndat.
6 ’Ax ku tse'e xmǫ́tudat jẹts jẹ atso'oxe'e toojnjinup jẹts jẹ atso'ox kạts, ka'a tse'e
mnavyinma'yụnmǫ'ǫjadat, kụx nụpạamduṇkani jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e ve'em tyónjụt kyǫ́tsjụt. Ax
ka'anumts jẹ'ẹ ve'e jye'ya vyẹ'nat jẹ itạkạx,
7 kụx najkxpe'e jẹ jayu ñacho'oxpǫ́kjada to'k nación jẹts jado'k nación, to'k kutojkụn jẹts
jado'k kutojkụn. Jéjap tse'e jẹ yooj jẹts jẹ mạkk ojx may viijn.
8 Ve'em tse'e jẹ tsaachpaatụn duṇ'ukva'anụt.
9 ’Van'itts miitse'e jẹm jẹ jayu kyạ'm myakpǫ́mdat jẹtse'e myakjomtóndat myaktitóndat
kụxe'e ạts xjaanchjávada.
10 Van'itts ạtse'e nụmay xkǫǫ'knatyukpạjkjidinit, namyu'ékjadap namyujǫt'ánjadape'e,
jẹtse'e jẹm jẹ jayu kyạ'm ñapyǫ́mjadat to'k jado'k.
11 Jéjadap tse'e juu' ve'e natyijjadap jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kojtsnajxpada. Nụmayts jẹ'ẹ
ve'e jẹ jayu juu' jẹ'ẹ ve'e vyin'ạạ'ndap.
12 Nụyókape'e ǫǫy jẹ kyǫ'ǫy jẹ'ẹ, jẹ'ẹ kạjx tse'e nụmay kyǫǫ'knachǫjkjidinit to'k jado'k.
13 Ax pạn pạn tse'e duṇmuténip jẹ tsaachpaatụn, jẹ'ẹ tse'e joojntykinup xạ'ma kạjx.
14 Yakvaajnjadape'e jẹ jayu jẹ ǫy kạts jẹ ǫy ayook pạn joma jatye'e chạạnada to'k it to'k
naxviijn, ve'em tse'e dụnụjávadat jẹts chạjkpe'e jẹ Nte'yam jẹtse'e jẹ jayu ñapyạạjmjidinit
jẹm jẹ'ẹ y'am kyạ'm. Ku ve'e ve'em tyónjụt kyǫ́tsjụt, ax van'it tse'e yạ it kyạjxnit.
15 ’Jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kojtsnajxpa Daniel, jẹ'ẹ tse'e duṇ'ava'ni jẹ'ẹ pạne'e jẹ kunuu'kx it
duṇyakvintsạ'kintǫ́kiyup. (Va'an duṇvinmǫ́tuvụ pạn pạne'e nạkụkojtsp.) Ku miitse'e x'íxtat
jẹts jẹm jẹ'ẹ ve'e y'it joma ve'e kyapaa'tyjụ,
16 van'it tse'e pạn pạn jatye'e vẹ'nadap yaja judéait y'it jạạt, va'an tse'e duṇkẹ'ẹkta jẹtse'e
ñạjkxtat jẹm tonụn viinm kǫpk viinm.
17 Jẹts pạn pạn jatye'e jẹm azotea ni'kxm vẹ'nadap, ka'a tse'e jẹp tyụjkp y'uktạjkidinit
jẹtse'e ti duṇyakpítsumdat.
18 Pạn pạn jaty tse'e ve'niduvap jẹm kam jǫǫtm, ka'a tse'e duṇụvimpíttat jẹ vyit.
19 ¡Ayǫǫv xa jẹ'ẹ ve'e jẹ jyǫǫtta jẹ tạ'ạxtajkta juu' ve'e kanụva'ajtsap vẹ'nadap van'it jẹts
pạn pạn jatye'e yak'onụktsi'tstup vyẹ'nat!
20 Nụtsapkǫtsta jẹtse'e ve'em kyatónjụt ku ve'e xox aats ukpụ pǫǫ'kxtkụn xạạj vyẹ'nat,
21 kụx van'ite'e jẹ jayu chaachpaa'ttat ve'em ax jo'n ni vin'ita kyatúnjụna ku ve'e yạ it
chǫǫ'ntk jẹts ụxyam paat, jẹtse'e ni jẹ vin'ita kyǫǫ'ktoojnjinit.
22 Ax ñụpạạjmtki tse'e jẹ Nte'yam jẹtse'e duṇyakkǫ́nat jẹ it ku ve'e jẹ jayu chaachpaa'ttat.
Pạn kujyek xa ve'e jẹ tsaachpaatụn, ni pạna tse'e kyatsǫ'ǫkụt van'it. Ax ñụpạạjmtki tse'e jẹ
Nte'yam jẹtse'e duṇyakkǫ́nat jẹ it ku ve'e jẹ jayu chaachpaa'ttat, yakkǫ́napts jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu
kạjxta juu' ve'e vyinkǫǫn.
23 ’Ax pạn jiduṇ'ụm tse'e myaknạạjmada: “Ixta, ụxyaja tse'e jẹ Cristo”, ukpụ “Ixta, ụxxim
tse'e jẹ Cristo”, ka'a tse'e xjaanchjávadat.
24 Kụx míndape'e juu' ve'e natyijjadap jẹts ạts jẹ'ẹ ve'eda, jẹts juu' ve'e natyijjadap jẹ
Nte'yam jẹ y'ayook kojtsnajxpada, tyóndapts jẹ'ẹ ve'e jẹ mú́jit nuja'vin jẹts jẹ mú́jit atụva

jẹtse'e jẹ jayu dụtukvin'ąą'ndat, pąn kuy'ọ'yixjada ve'e jẹtse'e dụvin'ąą'ndat pąn pąn jatye'e jẹ Nte'yam vyinkọọn.
25 Tą xa ąts miitse'e ntukvinkǫ́tsada namka'ana ve'e ve'em jyaty.
26 Jẹ'ẹ kąjx tse'e, pąn myaknụụjmidupe'e: “Ixta, ụxxim xa jẹ'ẹ ve'e jẹ Cristo joma ve'e jẹ jayu kyatsụụna”, ka'a tse'e xnụnąjkxtat; uk pąn myaknụụjmidup: “Ixta, ụxẹp tujkp xa jẹ'ẹ ve'e jẹ Cristo”, ka'ats miits jẹ'ẹ ve'e xjaanchjávadat.
27 Kụx ve'em ax jo'n to'k jẹ vítsụk yak'ix jẹtse'e y'ajaj y'atụ'kx jẹm joma ve'e jẹ xąąj pyítsum jẹts jẹja paat joma ve'e jẹ xąąj tyąka, yak'íxpap tse'e ọy ku ątse'e nmiinnuvat jado'k nax, ąts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nụpąąmdụka Ijtp.
28 Va'ajts xa ve'e yaknujávat pąn joma ve'e jẹ jayu ve'em yakvin'ąą'nụt, kụx joma ve'e y'it jẹ tąnụk ąą'k, jẹm tse'e jẹ no'op ñay'amókajada.

Vintsọ myiinnuvat jẹ Cristo
(Mr. 13.24-37; Lc. 21.25-33; 17.26-30, 34-36)
29 'Ku ve'e ñáxụt jẹ tsaachpaatụn, tun jatyji tse'e jẹ aampa xąąj vyinkọọ'tsat, ka'a tse'e jẹ aampa pọ'ọ y'uk'aannuvat, kụstą́kadap tse'e jẹ maatsa; jẹts jẹ mąkkin juu' ve'e yą tsajmit it, xyitụyọ'ọyupts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam.
30 Van'it tse'e jẹm tsajviinm xpąjktinit jẹ nụja'vin jẹts miimp ątse'e, ąts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nụpąąmdụka Ijtp; yaxpą́ktape'e jẹ jayu pąn joma ve'e chąąnada yaja naxviijn jẹts ątse'e x'íxtat ku ątse'e nmiinnuvat jẹm vínụts jọọtm jẹ kutojkụn mąąt jẹts ọọy jẹ mąjin mąąt.
31 Van'ite'e ku ve'e jẹ trompeta mąkk xyo'oxụt, nkẹ́xupts ątse'e jẹ n'aangelestąjk, yaknay'amojkijidinupts jẹ'ẹ ve'e pąn pąn jaty ątse'e nvinkọọn vinxụp to'k it to'k naxviijn jẹts jẹ vaat joma ve'e yą tsajmit it kyukąxa.
32 'Ixta jẹ higo kụp. Ku ve'e jẹ y'axén y'a'onụktąka jẹtse'e jẹ y'aajy pyítsumnuva, mnụja'vidupts miits jẹ'ẹ ve'e jẹts tą́mani ve'e jẹ xąkọpk.
33 Ax nay ve'empa tse'e ku ve'e x'íxtat jẹts toojnjup kọjtsjupe'e juu' ątse'e nkąjtsp, nụjávadats jẹts tą́mani jẹ'ẹ ve'e vyẹ'nat ku ątse'e nmiinnuvat.
34 Tyúvam xa ąts miitse'e nnąąjmada jẹts nụjom yą'ą ve'e tyónjụt kyǫ́tsjụt namka'ana ve'e y'ọọ'kkąxta yą jayu juu' ve'e ụxyam joojntykidup.
35 Kąxup náxup tse'e yą tsajmit it jẹts yą naxviijnit it; ax ąts jẹ nkąts jẹ n'ayook, ni jẹ vin'ítats jẹ'ẹ ve'e kyapaa'náxụt.
36 'Ka'a tse'e jẹ jayu dụnụjávada vin'ite'e jẹ xąąj dụpaa'tụt ku ve'e ve'em tyónjụt kyǫ́tsjụt, ni jẹ aangelesa tse'e dụkanụjávada juu' ve'e jẹm tsapjọọtm, ni ątsa tse'e nkanuja'viva, ąts, jẹ Nte'yam jẹ y'Onụk, jẹ Dios Tee'ji ve'e dụnuja'vip.
37 'Ve'em ax jo'n tyoojnji kyọjtsji ku ve'e jẹ Noé jyoojntyki, nay ve'empa tse'e tyoojnjinuvat van'it ku ątse'e nmiinnuvat, ąts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nụpąąmdụka Ijtp.
38 Ku ve'e jẹ nąąkukǫ́ma kyanaxyna vye'na, kaaydup ooktup tse'e jẹ jayu, yaa'vyąjktup tą'ąxpąjktup, van'it paat tse'e ve'em dụtoondi ku ve'e jẹ Noé jẹp arca jąątp tyąjkini.
39 Ax ka'a tse'e dụnụja'vidi vin'ite'e myínụt jẹ xąąj ku ve'e ñąąkukǫ́madat, van'ítnume'e dụnụja'vidi ku ve'e jẹ nąąkukǫ́ma jyẹ'y jẹtse'e y'ọọ'kkąjxtini. Nay ve'empa tse'e van'it jyajtpat ku ątse'e nmiinnuvat jado'k nax.
40 Jẹ xąąj, nụmẹjtsk tse'e jẹ yaa'tyąjk vyẹ'nadat jẹm kam jọọtm, to'k tse'e yakvọọvnit, jado'k tse'e tyaannit;
41 nụmẹjtsk tse'e jẹ tą'ąxtąjk jąjtsp vyẹ'nadat, to'k tse'e yakvọọvnit, jado'k tse'e tyaannit.
42 'Nakyujoojntykajada miits, kụx ka'a xa ve'e xnụjávada vin'it ątse'e nmiinnuvat jado'k nax.
43 Nụjávada yą'ą, pąn kụdụnụjava xa ve'e jẹ kutąjk pąn vin'ite'e kọọ'ts jẹ mẹẹ'tspa tyąkava'añ, joojntyk tse'e ñaajk'ítjụt jẹtse'e dụkayakjátụt jẹtse'e jẹ tyąjk dụyak'ava'atsụt jẹtse'e jẹ pyąąmdụk yakmẹẹ'tsjat.
44 Apąąmdụka ve'e mnaajk'ítjadat, kụx kavinmaaype'e mvẹ'nadat ku ątse'e nmiinnuvat jado'k nax, ąts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nụpąąmdụka Ijtp.

Jẹ ọy ix'ijtpa jẹts jẹ kọ'ọy ix'ijtpa
(Lc. 12.41-48)
45 'Jẹ jáyuda juu' ve'e kuvij jẹtse'e ọy dụtonda juu' ve'e jẹ Nte'yam chąjkp, ve'emts jẹ'ẹ ve'eda ax jo'n to'k juu' ve'e jẹ toonk ọy dụ'ix'ijtp jẹtse'e jẹ vyintsą́n tyukkątą́kaja jẹtse'e dụ'ix'ítụt jẹ toompatąjk. Van'it tse'e jẹ vyintsą́n chąą'n.
46 Ax ku tse'e jẹ vyintsą́n jyẹ'yni, van'it tse'e dụ'ix jẹts ọye'e dụkutyún jẹ ayook juu' ve'e yakta'nụxju. Xọọnts jẹ'ẹ ve'e jẹ ix'ijtpa ku ve'e ve'em jẹ vyintsą́n pyaa'tyjụ.
47 Tyúvam xa ąts miitse'e nnąąjmada jẹts jẹ vyintsąne'e tukkątąjkikąxjup jẹtse'e dụ'ix'ítụt nụjom juu' jatye'e y'ixp jyayejpp.
48 Ka'ats jẹ'ẹ ve'e vye'ema ax jo'n to'k jẹ ix'ijtpa juu' ve'e dụnasja'vip jẹts tánape'e jẹ vyintsą́n,

49 jẹtse'e dụjomton'ukva'añ dụtiton'ukva'añ jẹ vyintsą́n jẹ tyoompada, jẹtse'e jẹ mookjuva dụmą̈ątkáy dụmą̈ąt'uu'k.
50 Kavinmaayp tse'e vyẹ'nat jẹ xą̈aj ku ve'e jẹ vyintsą́n jyẹ'ynit jẹtse'e ve'em yakkupaadat.
51 Van'it tse'e jẹ vyintsą́n jẹ tsaachpaatụn myọ'ọjụt jẹtse'e pyą́mjụt joma ve'e jẹ jayu juu' ve'e mẹjts'aajax mẹjtsjọọtax. Jẹm tse'e nụmay yaaxtinit jẹm tse'e nụmay ñatyą̈tskaa'tjidinit.

25

Nụmajk jẹ kiixą̈tą̈'ą̈x tukmu'a'ixmojkin

1 'Jidụ'ụm xa ve'e jyátụt mą̈ąt jẹ jayu pą̈n pą̈n jatye'e ituvaandup jẹm jẹ Nte'yam y'am kyą̈'m. Ve'em xa jẹ'ẹ ve'eda ax jo'n jyajty nụmajk jẹ kiixą̈tą̈'ą̈xta juu' ve'e jẹ tyą̈'kxpa dụkǫ̣ọndu jẹtse'e ñą̈jkxti jẹja jẹ navyajkjuva tyą̈k'aajy, jẹ tą̈'ą̈xpą̈jkpa ve'e ọjts dụ'a'ixta.
2 Nụmugọọxk tse'e jẹ kiixą̈tą̈'ą̈xta ọyvintsọva juu' dụtonda, jẹts jẹ janụmugọọxk, ọy tse'e juu' dụpayọ'ọyda.
3 Juu' tse'e ọyvintsọva juu' dụtoondup, ka'a tse'e jẹ aceite dụkǫ̣ọndi munụyojk jẹtse'e jẹ tyą̈'kxpa kụdụjaa'kpą̈ąjmjidi;
4 ax juu' tse'e ọy juu' dụpayọ'ydup, kyǫ̣ọndu tse'e jẹ aceite munụyojk, apụke'e juu' ve'e jẹ tyą̈'kxpa myą̈ąt.
5 Ku ve'e jẹ tą̈'ą̈xpą̈jkpa tya'ni, manajxtinu tse'e nụjom jẹ kiixą̈tą̈'ą̈xta.
6 Tso'm jo'n tse'e jẹ jayu mą̈kk kyą̈jts jidụ'ụm: "¡Ụxẹme'e myets jẹ tą̈'ą̈xpą̈jkpa; ną̈jkxụ xmą̈ątnavyaa'tjada!"
7 Van'it tse'e jẹ kiixą̈tą̈'ą̈x pyojtụkti jẹtse'e jẹ tyą̈'kxpada dụ'apą̈ąjmtkidi.
8 Van'it tse'e jẹ nụmugọọxk juu' ve'e ọyvintsọva juu' dụtoondup, jẹ'ẹ tse'e dụnụụjmidu jẹ nụmugọọxk juu' ve'e ọy juu' dụpayọ'ydup: "Mọọyk ą̈ąts to'k aaj jẹ m'acéiteda kụx pi'tsnupe'e ą̈ąts yą̈ ntą̈'kxpa."
9 Ax jidụ'ụm tse'e jẹ nụmugọọxk y'atsǫ̣jvjidi: "Ka'ase'e, kụx ka'a xa ve'e xnụpaadijimdat; ñojk'óye'e ną̈jkxụ mjẹ'ẹ xjoyda."
10 Ax namvaat tse'e ọjts dụjoyda jẹ y'acéiteda, van'it tse'e jyẹ'y jẹ tą̈'ą̈xpą̈jkpa. Jẹ kiixą̈tą̈'ą̈xta juu' ve'e apą̈ąmdụkani ve'nidup, myą̈ąttą̈jkiduts jẹ'ẹ ve'e xą̈ąjiva jẹ tą̈'ą̈xpą̈jkpa. Van'it tse'e jẹ tą̈jk y'atojkni.
11 Ku ve'e jyẹ'ydinuva jẹ nụmugọọxk kiixą̈tą̈'ą̈xta juu' ve'e ọyvintsọva juu' dụtoondup, van'it tse'e vyaandi: "¡Te', te', yak'avaatsjik ą̈ąts to'k aaj yą̈ mtą̈jk!"
12 Van'it tse'e yak'atsọọvdi: "Tyúvam xa ą̈ts miitse'e nnąąjmada jẹts ka'a ą̈ts miitse'e n'íxada."
13 Van'it tse'e jẹ Jesús jyaa'kvaajñ:
—Nakyujoojntykajadats, kụx ka'a ve'e xnụjávada ti xą̈aj ti hora ą̈tse'e nmiinnuvat jado'k nax.

Jẹ meen tukmu'a'ixmojkin

14 'Jẹ Nte'yam xa ve'e jẹ jayu dụyakkutojkjip. Ve'em xa jẹ'ẹ ve'e ax jo'n to'k jẹ yaa'tyą̈jk juu' ve'e jékum ną̈jkxuvaan jẹtse'e dụvatsą̈ąjv jẹ tyoompatą̈jk jẹtse'e jẹ myeen dụtukkątą̈jki jẹtse'e dụyaktóndat.
15 'Nụto'k tse'e dụtukkątą̈jki mugọọxk jẹ meen juu' ve'e va'ajts tsóvax, jẹts jado'k mẹjtsk jẹ meen, jẹts jado'k to'k jẹ meen. Ax akijpxa tse'e chọv jẹ meen. Ve'eme'e to'k jado'k dụtukkątą̈jki jẹtse'e dụyaktóndat pą̈n vintsọ ve'e jẹ vijin jẹ kẹjụn dụjayẹpta. Van'it tse'e chą̈ą'n jẹtse'e jékum ñụjkx.
16 Jẹ toompa juu' ve'e mugọọxk jẹ meen yaktukkątą̈jki, yaktompą̈jkkọjts jẹ'ẹ ve'e jẹ vyintsą́n jẹ myeen jẹtse'e dụyaknụyojki jamugọọxk jẹ meen.
17 Nay ve'empa tse'e jẹ toompa juu' ve'e yaktukkątą̈jki mẹjtsk jẹ meen, jẹ'ẹ tse'e dụyaknụyojki jamẹjtsk jẹ vyintsą́n jẹ myeen.
18 Ax jẹ toompa juu' ve'e to'k jẹ meen yaktukkątą̈jki, jẹ'ẹ tse'e jẹ vyintsą́n jẹ myeen dụtaji.
19 'Ta'ni tse'e jẹ vyintsą̈nda jẹtse'e vyimpijtnuva. Van'it tse'e nụto'k jaty jẹ tyoompa dụvatsą̈ąjv jẹtse'e dụ'amọtutúvidi vintsọ ve'e jẹ myeen dụyaktoondi.
20 Too'vą̈jkp tse'e jyẹ'y jẹ'ẹ juu' ve'e yaktukkątą̈jki mugọọxk jẹ meen. Myọọy tse'e jẹ vyintsą́n majk jẹ meen; jidụ'ụm tse'e dụnụụjmi: "Vintsą́n, mugọọxk xa ą̈ts mitse'e jẹ mmeen xtukkątą̈jki, ụxyájats jẹ'ẹ ve'e jamugọọxk juu' ą̈tse'e mpą̈jk."
21 Van'it tse'e jẹ vyintsą́n ñą̈'mụxji: "Qyse'e, ọy toompa xa mitse'e, ve'eme'e juu' xtun ax jo'n yaktsą̈k. Oy tse'e xyaktún juu' ve'e vẹẹ'n, mayts ą̈ts mitse'e juu' ntukkątą́kat. Tukputukxọọjntkikts ą̈ts joma ve'e ą̈ts jẹ nxọọjntkụn."

22 Van'it tse'e jyę'y ję'ę juu' ve'e yaktukkątajki męjtsk ję meen, myǫǫy tse'e ję vyintsą́n maktaaxk ję meen, jętse'e vyaajñ: “Vintsą́n, męjtsk xa ą̨ts mitse'e ję mmeen xtukkątajki, ųxyájats ję'ę ve'e jamejtsk juu' ą̨tse'e mpąjk.”
23 Van'it tse'e ję vyintsą́n ña'mųxji: “Ǫyse'e, ǫy toompa xa mitse'e, ve'eme'e juu' xtun ax jo'n yaktsąk. Ǫy tse'e xyaktún juu' ve'e veę'n, mayts ą̨ts mitse'e juu' ntukkątą́kat. Tukputukxǫǫjntkikts ą̨ts joma ve'e ą̨ts ję nxǫǫjntkųn.”
24 Ax ku tse'e jyę'y ję toompa juu' ve'e to'k yaktukkątajki ję meen, van'it tse'e ję vyintsą́n dųnųųjmi: “Vintsą́n, nnuja'vip xa ą̨tse'e jęts ka'a mitse'e ję tukmǫ'tųn xjayep, ję'ę ve'e m'amǫ́tup juu' ve'e mkanųpųjkp jęts ję'ę ve'e mpąkmujkp juu' ve'e mkatuump.
25 Ję'ę kąjxts ą̨ts mitse'e ntsą'ki jęts ą̨tse'e ǫjts yą mmeen ntaja. Ax ųxyájats yą'ą ve'e juu' ą̨ts mitse'e xtukkątajki.”
26 Van'it tse'e ję vyintsą́n y'atsǫǫjvji: “Mits, kǫ'ǫy toompa, ni vinxųpa xa ą̨ts mitse'e xkatuujnja. Ve'em xa mitse'e mva'añ jęts ję'ę ą̨tse'e n'amǫ́tup juu' ą̨tse'e nkanųpųjkp jęts ję'ę ą̨tse'e mpąkmujkp juu' ą̨tse'e nkatuump.
27 Kųxtukkątajki xa ve'e ję jayu ą̨ts ję nmeen jętse'e kųdųyaknųyojki; ax kuts ą̨tse'e kųnvimpijtni, van'itts ą̨tse'e kųnyakvimpijt ję meen mąąt ję myunųyojkin.”
28 Van'it tse'e yaknųųjmidi pąn pąn jatye'e jęm ve'nidup: “Pąjkjada yą'ą to'k ję meen jętse'e xtukkątą́kadat ję'ę juu' ve'e dųmąąt majk ję meen.
29 Kųx pąn pąn xa ve'e juu' dujayejpp, jaa'kyakmǫ'ǫp tse'e, ax ve'em tse'e ǫǫy juu' dųtunjayépųt; ax pąn pąn tse'e juu' dųkajayejpp, yakpąjkjap tse'e nųjom, ję'ę paate'e juu' ve'e yųų'n veę'n jyayejpp.
30 Ax yą toompa juu' ą̨tse'e xkatoojnjip, yakpítsumdinits jęts pąmda jęm akǫǫ'ts ítum. Jęm tse'e nųmay yaaxtinit jęm tse'e nųmay ñatyątskaa'tjidinit.” Jidų'ųm tse'e ję toompa ję vyintsą́n vyaajñ.

Ku anañujoma ję jayu yaktǫkimpayǫ'ynit

31 Van'it tse'e ję Jesús jyaa'kvaajñ:
—Ku xa ą̨tse'e ję va'ajts aangelestąjk nmąątmínųt ję majin mąąt, ąjxtųkupts ą̨tse'e jęja nkutojkųn tsųųjntkųn kujx, ą̨ts, ję Jayu Juu' ve'e Nųpąądųka Ijtp.
32 Nųjom tse'e ję jayu juu' ve'e tsųųnidup vinxųp to'k it to'k naxviijn, ję'ę tse'e nay'amojkikąxjadap jęja ą̨ts nvinkujk; ą̨ts tse'e apųk mpąądinup to'k jado'k, ve'em ax jo'n ję carnero vinténiva apųk dųpųm ję carnero jęts apųk ję chivo.
33 Ję jayu juu' ve'e ve'em ijttup ax jo'n ję carneeroda, jéjats ą̨ts ję'ę ve'e mpámdat ą̨ts n'aka'yųn pa'ayi; jęts ję jayu juu' ve'e ve'em ijttup ax jo'n ję chívoda, jéjats ą̨ts ję'ę ve'e mpámdat ą̨ts n'anająpa'ayi.
34 Van'itts ą̨tse'e, ję Yakkutojkpa, nnąąjmadat pąn pąn jatye'e jęja ą̨ts n'aka'yųn pa'ayi: “Míndats miits. Ą̨ts ję nTee' ję kyunoo'kxųn mąąt tse'e m'itta. Tą́kada yam ą̨ts nkutojkųn jǫǫtm, myak'apąąjmtkijidu xa miits yą'ą ve'e ka'anume'e ję it chǫǫ'ndųk vye'na.
35 Kųx ku ą̨tse'e nyu'ǫǫ'kji, xyakkaayduts ą̨tse'e; ku ą̨tse'e ntąątsi, xmǫǫyduts ą̨tse'e ję tsoxk nąąj; ku ą̨tse'e najxpa jayu nve'na, xyakmataanduts ą̨tse'e;
36 ku ą̨tse'e ję vit ję xǫx xka'ijtji, xxǫjxtuts ą̨tse'e; ku ą̨tse'e pąjkjup nve'na, xku'íxtuts ą̨tse'e; ku ą̨tse'e jęp poxųntųjkp nve'na, xku'íxtuvats ą̨tse'e.”
37 Van'it tse'e y'atsǫ́vdat ję'ęda pąn pąn jatye'e tųv jáyuvidup joojntykidup: “Mąją Vintsą́n, ¿vin'itts ąąts mitse'e n'ix jęts mitse'e myu'ǫǫ'kji, jęts ąąts mitse'e nyakkaajy? ¿Vin'itts ąąts mitse'e n'ix jęts mitse'e mtąątsi, jęts ąąts mitse'e ję tsoxk nąąj nmǫǫjy?
38 ¿Vin'itts ąąts mitse'e n'ix jęts najxpa jayu mitse'e, jęts ąąts mitse'e nyakmataajñ? ¿Vin'it tse'e ję vit ję xǫx mka'ijtųxji, jęts ąąts mitse'e nxąjx?
39 ¿Vin'itts ąąts mitse'e n'ix pąjkjup ukpų jęp poxųntųjkp, jęts ąąts mitse'e ǫjts nku'ix?”
40 Van'itts ą̨tse'e n'atsǫ́vdat: “Tyúvam xa ą̨ts miitse'e nnąąjmada jęts nųjome'e juu' ve'e mtoojnjidu ą̨ts ję n'utsątajk, vinxųpe'e dųkanųmaja ję jayu, ve'emts ję'ę ve'e ax jo'n ą̨tse'e viinm miits kųxtoojnjidi.”
41 'Van'itts ą̨tse'e nnąąjmadat pąn pąn jatye'e jęja ą̨ts n'anająpa'ayi: “Vinva'kva'atsta ą̨ts, kǫ'ǫñųkǫ́tsada, najkxta jęm jąnjǫǫtm juu' ve'e xą'ma kąjx tǫǫyp, ję'ę juu' ve'e apąądųkani ijtp jętse'e jęm chaachpaattinit ję kǫ'ǫyjáyuvap mąąt ję kyo'ǫy aangelestąjkta.
42 Kųx ku ą̨tse'e nyu'ǫǫ'kji, ka'ats ą̨tse'e xyakkaaydi; ku ą̨tse'e ntąątsi, ka'ats ą̨tse'e ję tsoxk nąąj xmǫǫydi;
43 ku ą̨tse'e najxpa jayu nve'na, ka'ats ą̨tse'e xyakmataandi; ku ą̨tse'e ję vit ję xǫx xka'ijtji, ka'ats ą̨tse'e xxǫjxti; ku ą̨tse'e pąjkjup nve'na jęts ku ą̨tse'e jęp poxųntųjkp nve'na, ka'ats ą̨tse'e ǫjts xku'ixta.”
44 Van'itts ą̨tse'e x'atsǫ́vdat: “Mąją Vintsą́n, ¿vin'itts ąąts mitse'e n'ix jęts mitse'e myu'ǫǫ'kji, uk mtąątsi, ukpų najxpa jayu mve'na, ukpų ję vit ję xǫx mka'ijtųxji, uk pąjkjup mve'na, ukpų jęp poxųntųjkp mve'na, jęts ąąts mitse'e nkaputąjki?”

45 Van'itts ạtse'e n'atsǫ́vdat: “Tyúvam xa ạts miitse'e nnạ̄ajmada jẹts nụjome'e juu' ve'e
mkatoojnjidu jẹ jayu, vinxụpe'e dụkanụmaja jẹ jayu, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n ạtse'e viinm
miits kụxkatoojnjidi.”
46 Jẹ'ẹda tse'e najkxtap joma ve'e xạ'ma kạjx chaachpaattinit; ax jẹ'ẹda juu' ve'e tụv
jáyuvidup joojntykidup, jẹ'ẹ tse'e najkxtap joma ve'e xạ'ma kạjx jyoojntykidinit.

26

Ku jẹ israeejlit jayu dụkọjtsmojkti jẹtse'e jẹ Jesús dụmátstat
(Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53)

1 Ku ve'e jẹ Jesús vyankujx, van'it tse'e jẹ y'ixpạjkpatạjk dụnụujmi:
2 —Ax jo'n miitse'e xnụjávada jo'n, vạjxkm xa ve'e jẹ pascua xạ̄aj dụpaa'tụt. Jẹ xạ̄ajts
ạtse'e jẹm jẹ jayu kyạ'm nyakpámụt juu' ạtse'e xtso'oxpạjktup, jẹts ạtse'e cruuzpét n'ítụt,
ạts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nụpạ̄amdụka Ijtp.
3 Van'it tse'e ñay'amojkijidi jẹ tee'tạjk jẹ vyintsạnda mạ̄at jẹ tsaptụjkpit
yak'ixpạjkpatạjkta jẹts jẹ israeejlit jẹ myújit jáyuda. Jẹp tse'e ñay'amojkijidi jẹ Caifás
tyạk'ap, jẹ'ẹ tse'e ijt tee' juu' ve'e dụnụvintsạnikạjxp jẹ tee'tạjkta van'it.
4 Jẹp tse'e dụkọjtsmojkti pạn vintsọ ve'e jẹ Jesús dụmátstat jẹ taay mạ̄at, jẹtse'e
dụyakjay'ọọ'kjadat.
5 Jidụ'ụm tse'e ñavyaajnjidi:
—Ka'a tse'e nmajtsumdat ku ve'e jẹ xạ̄aj tyunjụ vyẹ'nat kụx ku ve'e jẹ nụmay jayu
yoojmụktat y'ajxụktat.

To'k jẹ tạ'ạxtạjk dụpạ̄ajmji jẹ pa'ajk xoo'kpa nạ̄aj jẹ Jesús
(Mr. 14.3-9; Jn. 12.1-8)

6 Jẹm tse'e betániait kyajpụn kạjxm jẹ Jesús vye'na jẹm jẹ Simón tyạk'am, jẹ'ẹ juu' ve'e
leprapạjkjup y'ijt.
7 Kaayp tse'e jẹ Jesús vye'na, van'it tse'e vyinkutámiji to'k jẹ tạ'ạxtạjk mạ̄at to'k jẹ pọọ'p
tsaaj apạjkin juu' ve'e jẹ pa'ajk xoo'kpa nạ̄aj dụmạ̄at juu' ve'e tsǫ́vax ạạ'k. Van'it tse'e jẹ
Jesús dụtukxạkteejmụkkujx.
8 Ku tse'e jẹ y'ixpạjkpatạjk dụ'ixti, jọtma'ttu tse'e, jẹtse'e vyaandi:
—¿Tyajxts yạ'ạ ve'e kọọjyji dụyakvintọki?
9 Kụyaktạạ'k xa yạ'ạ ve'e tsǫ́vax jẹtse'e jẹ ayọọva jayu jẹ meen yakmọ'ọt.
10 Ñụja'vits jẹ'ẹ ve'e jẹ Jesús vintsọ ve'e vyaandi, van'it tse'e jẹ y'ixpạjkpatạjk dụnụujmidi:
—¿Tyajxse'e xvinma'yụnmọ'ọda yạ tạ'ạxtạjk? ẹ Qy xa jẹ'ẹ ve'e juu' ạts yạ'ạ ve'e
tụxtuujnja.
11 M'íttap xa miitse'e xạ'ma mạ̄at jẹ ayọọva jayu; ax ka'ats ạtse'e xạ'ma n'uk'ijtnit miits
mạ̄atta.
12 Juu' xa ve'e yạ tạ'ạxtạjk tụdụtún ku ạtse'e tụxtuknụtem yạ pa'ajk xoo'kpa nạ̄aj,
y'apạ̄ajmtkipts yạ'ạ ve'e ạts jẹ nnụnaxtạjkin.
13 Tyúvam xa ạts miitse'e nnạ̄ajmada, pạn joma ve'e yaktukka'amáy jẹ ọy kạts jẹ ọy ayook
vinxụp to'k it to'k naxviijn, yakkọjtspapts jẹ'ẹ ve'e juu' ạtse'e yạ tạ'ạxtạjk tụxtuujnja, ve'em
tse'e yaktukjaa'myẹjtsnit.

Ku jẹ Judas dụkọjtsmojkti mạ̄at jẹ tee'tạjk jẹ vyintsạnda
(Mr. 14.10-11; Lc. 22.3-6)

14 Jẹ Judas Iscariote, nụto'k jẹ ixpạjkpa juu' ve'e nụmakmẹjtsk ijttu, jẹ'ẹ tse'e ọjts
dụmạ̄ạtnakyǫ́tsjada jẹ tee'tạjk jẹ vyintsạnda,
15 jẹtse'e dụnụujmidi:
—¿Tis ạtse'e xmọ'ọdap pạn mpụụmp ạtse'e jẹ Jesús jẹm miits mkạ'mda?
Van'it tse'e tyukvinva'nijidi ii'px majk jẹ meen juu' ve'e plata.
16 Van'it tse'e jẹ Judas dụ'ixti pạn vintsọ ve'e jẹ Jesús dụpámụt jẹm jẹ'ẹ kyạ'mda.

Jẹ Majạ Vintsánjẹ y'a'ox
(Mr. 14.12-25; Lc. 22.7-23; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26)

17 Ku ve'e jẹ muto'k xạ̄aj dụpaaty ku ve'e jẹ tsapkaaky yakkay juu' ve'e jẹ levadura
dụkamạ̄at, van'it tse'e jẹ Jesús jẹ y'ixpạjkpatạjk vyinkutámijidi. Van'it tse'e jẹ Jesús
dụ'amọtutúvidi:
—¿Jómase'e xtsạk jẹts ạ̄atse'e najkx nyak'ọya jẹtse'e nyaknajxumdat jẹ pascua xạ̄aj a'ox?
18 Van'it tse'e y'atsạ̄ajv jẹtse'e ñajkxtat jẹm kajpụn kạjxm. Ku ve'e dụ'íxtat to'k jẹ jayu juu'
ve'e tyijp, jẹja tse'e jẹ'ẹ tyạk'aajy ñajkxtat. Van'it tse'e jyaa'kvaajñ:
—Jẹtse'e xnạ̄ajmadat: “Jidụ'ụme'e jẹ yak'ixpạjkpa vya'añ: Táminup xa ve'e
ạts jẹ n'ọọ'kụn. Jẹja ve'e mtạk'aajy ạts jẹ n'ixpạjkpatạjk jẹ pascua xạ̄aj a'ox
ntukmạ̄atyaknaxuva'añ.”

19 Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk dutoondi ax jo'n je Jesús tyukpavaajnjidi, y'apaajmtkidu
tse'e je pascua xaaj a'ox.
20 Ku ve'e je it cho'oini, van'it tse'e je Jesús je ñumakmejtsk ixpajkpatajk dumaatnajxti
a'óxiva.
21 Kaaydup tse'e vye'nada, van'it tse'e je Jesús vyaajñ:
—Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada jets nuto'ke'e miitsta juu' atse'e xpámup jem je jayu
kya'm juu' atse'e xtso'oxpajktup.
22 Van'it tse'e ooy tyuntsaachvinmapyajkti jetse'e to'k jado'k je Jesús du'amotutúvidi:
—Maja Vintsán, ¿ats je'e vine'e?
23 Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:
—Nuto'k je'e ve'e juu' ve'e je kya'aj tudupum yam plato jootm ats maat, je'ets je'e ve'e
juu' atse'e xpámup jem je jayu kya'm juu' atse'e xtso'oxpajktup.
24 Ax je'emts atse'e mpanujkxp je too' juu' ve'e javyet ijtp ats kajx jep Kunuu'kx Jatyán
kujxp, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp. ¡Ax ayoots je'e ve'e je jyoot je jayu juu' atse'e
xpámup jem je jayu kya'm juu' atse'e xtso'oxpajktup! Nuyojk oy xa ve'e kuy'ijtuxji je jayu
ku ve'e kukyake'x.
25 Van'it tse'e kyajts je Judas juu' ve'e paajmjinup jem je jayu kya'm juu' ve'e
tso'oxpajkjudup. Jidu'um tse'e vyaajñ:
—Yak'ixpajkpa, ¿ats je'e vine'e?
Jetse'e je Jesús y'atsoojvji:
—Mits xa je'e ve'e, ve'em ax jo'n viinm tumva'añ.
26 Kaaydup tse'e vye'nada, jetse'e je Jesús dukaajn je tsapkaaky, je Nte'yam dukukojtsji,
jetse'e dutojkva'kxjidi je y'ixpajkpatajk. Van'it tse'e vyaajñ:
—Kayda, ya'a je'e ve'e ats je nni'kx je nkopk.
27 Van'it tse'e dukooompa je tuk'a'ooguin, je Nte'yam dukukojtsji, jetse'e dumoojy je
y'ixpajkpatajk, jetse'e vyaajñ:
—Oo'kta juu' ve'e ya tuk'a'ooguin myaat.
28 Ya'a je'e ve'e ats je nnuu'pun. Kux ku atse'e n'oo'kut, nyaktaajnjadapts ats miitse'e to'k
je nam kojtstán. Je numay jáyuts atse'e nku'oo'kap jetse'e ve'em je tyokin yakmee'kxjadat.
29 Ax nmuujmidupts ats miitse'e jets ka'a atse'e n'uk'ooknuvat je tsaaydum pa'ajk naaj,
van'ítnume'e ku ats miitse'e ntukmaat'oo'ktat je ñam je'e jem ats je nTee' kyutojkun jootm.

Ku je Jesús du'ava'ni jets je Pedro ve'e kanatyukpákjup
(Mr. 14.26-31; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38)

30 Van'it tse'e to'k je uv du'aavdi jetse'e ñajkxti jem Olivos Kopk viindum.
31 Van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk dunuujmidi:
—Nujom xa ats miitse'e xmasoʼoktat uxyam ya tsooj, kux jidu'ume'e javyet jep
Kunuu'kx Jatyán kujxp: “Nyak'oo'kup xa atse'e je carnero vinténiva jetse'e je carnero
y'anomva'kxtat.”
32 Ax kuts atse'e njoojntykpajknuvat, najkxupts atse'e jem galiléait y'it jootm; ux'ookts
miitse'e jem mje'yadat.
33 Van'it tse'e je Pedro y'atsoojvji:
—Mjamasoʼokjada ve'e anañujoma, ka'ats ats mitse'e nmasoʼokut.
34 Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:
—Tyúvam xa ats mitse'e nnuujma, jets uxyam ya tsooj, ka'anume'e je na'atseev y'aya'axy
vye'nat, mutoojk náxipts ats mitse'e xkanatyukpukju vye'nat.
35 Van'it tse'e je Pedro y'atsaajv:
—Kunja'aa'k xa atse'e mits maat, ka'ats ats mitse'e nkanatyukpákjut.
Tum ve'em tse'e vyaanduva nujom je myu'ixpajkpatajk.

Ku je Jesús chapkajts jep Getsemaní
(Mr. 14.32-42; Lc. 22.39-46)

36 Van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk dumaatje'y joma ve'e to'k je it juu' ve'e Getsemaní
duxaaj; jem tse'e dunuujmi je y'ixpajkpatajk:
—Tsaanada yaja namvaat atse'e xim tsoʼ najkx ntsapkats.
37 Pyavoov tse'e je Pedro jets numejtsk je y'ixpajkpa juu' ve'e je Zebedeo je myajntktajk.
Van'it tse'e chaachvinmapyujk jetse'e ñavyinma'yunmoojyji,
38 jetse'e dunuujmidi je'e juu' ve'e pyavoovdu:
—Tsaachvinmaayp xa ve'e ats ya njoot ya nja'vin oo'kun am paat. Tanda yaja jetse'e
joojntyk m'íttat ats maat.
39 Van'it tse'e je Jesús javee'n jyaa'knujkx jetse'e je vyiijn je y'aaj dutukpaaty je naax
jetse'e chapkajts. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Tata, pạn m'ọ'yixjup xa ve'e, kadi xyakjaty jẹts ạtse'e xtukkạda'akụt yạ tsaachpaatụn; ax ka jẹ'ẹp tse'e mtónup juu' ạtse'e ntsạjkp, jẹ'ẹ ve'e mtónup juu' mitse'e mtsạjkp.

40 Van'it tse'e vyimpijtnuva joma ve'e dụmasọọkti jẹ y'ixpạjkpada; maadup tse'e dụpaatti. Van'it tse'e jẹ Pedro dụnụụjmi:

—¿Ka'a ve'e tụm'ọ'yixjada jẹtse'e ạts mạạt joojntyk kụm'itta ọtyo'k hora?

41 Nakyujoojntykajada jẹts tsapkọtsta jẹtse'e mkaka'adat jẹp tọkin jạatp. Jẹ jayu jẹ jyọọt jẹ jya'vin, chạjkpts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e dụtónụt juu' ve'e jẹ Nte'yam chạjkp; ax ayonụktą́kats jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu jẹ ñi'kx jẹ kyọpk.

42 Van'it tse'e mumẹjtsk nax ñạjkxnuva jẹtse'e jidụ'ụm chapkạjts:

—Tata, pạn ka'a xa ve'e m'ọ'yixjụ jẹts ạtse'e xkatukkạda'akụt yạ tsaachpaatụn, va'an tse'e ve'em dụtunjụ ax jo'n mitse'e xtsạk.

43 Van'it tse'e vyimpijtnuva; maadup tse'e dụpaatnuva jẹ y'ixpạjkpada kụx ka'a ve'e jẹ tsooj dụ'ukmuténidini.

44 Van'it tse'e dụmasọọkti jẹtse'e mutoojk nax ọjts chapkọjtsnuva. Nay vanxú́pjyam tse'e chapkạjts.

45 Van'it tse'e vyimpijtnuva joma ve'e jẹ y'ixpạjkpada jẹtse'e dụnụụjmidi:

—¿Mmaadup mpọọ'kxtupna ve'e? Tạ xa ve'e jẹ tiempo dụpaatni jẹts ạtse'e nyakpą́mụt jẹm jẹ tó́kinax jayu kyạ'm, ạts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nụpạạmdụka Ijtp.

46 Pojtụkta jẹts dụja'mda. Jẹja xa ve'e myẹjtsni juu' ạtse'e xpą́mup jẹm jẹ jayu kyạ'm juu' ạtse'e xtso'oxpạjktup.

Ku jẹ Jesús yakmajch
(Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53; Jn. 18.2-11)

47 Kọjtspna tse'e jẹ Jesús vye'na ku ve'e jẹ Judas jyẹ'y, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e nụto'k jẹ ixpạjkpa juu' ve'e nụmakmẹjtsk ijttu. Jẹm tse'e nụmay jẹ jayu dụmạạtjẹ'yada jẹ yajkxy tsojx mạạt jẹts jẹ kụp mạạt, jẹ tee'tạjk jẹ vyintsạnda jẹts jẹ israeejlit jẹ myújit jayutạjk, jẹ'ẹ tse'e kẹjxjụdup.

48 Jẹ Judas juu' ve'e jẹ Jesús jẹm jẹ'ẹ kyạ'm dụpạạmnup, myọọydu tse'e jẹ nụja'vin vintsọ ve'e dụnụjávadat pạn pạn jẹ'ẹ ve'e jẹ Jesús, ax ve'em tse'e dụtónụt ax jo'n jẹ jayu jẹ myujayu ọọy dụtuntsạk. Jidụ'ụm tse'e dụnụụjmidi:

—Pạn pạnts ạtse'e ntsuu'kxp, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e, jẹ'ẹ tse'e mmátstap.

49 Kọjtskạjxpna tse'e jẹ Judas vye'na, van'it tse'e dụvinkutạmi jẹ Jesús jẹtse'e dụnụụjmi:

—¡Dios meep Yak'ixpạjkpa!

Van'it tse'e dụtsuu'kx.

50 Van'it tse'e jẹ Jesús ña'mụxji:

—Amigo, ¿tise'e mnụmejtsp?

Van'it tse'e jẹ jayu jẹ Jesús dụvinkutą́midi jẹtse'e dụmajtsti.

51 Van'it tse'e to'k jẹ jayu juu' ve'e jẹ Jesús mạạt ve'nip, jẹ'ẹ tse'e jẹ yajkxy tsojx dụyakpítsum jẹtse'e dụkụspojxji to'k ado'om jẹ tyaatsk juu' ve'e dụtoojnjip jẹ tee' juu' ve'e dụnụvintsạnikạjxp jẹ tee'tạjkta.

52 Van'it tse'e jẹ Jesús ña'mụxji:

—Pạạmnuva jẹ myajkxy tsojx jẹp tyạjk jạạtp; kụx nụjome'e pạn pạne'e jẹ jayu dụyak'ọọ'kp jẹ tsojx mạạt, nay jẹ'ẹjyam tse'e tyuk'ọọ'knuvap.

53 ¿Ka'a ve'e xnụjava jẹts pạn kụn'amọtu ạtse'e jẹ nTee', tun jatyts ạtse'e xtuknụkẹ́xụt nụtoogupxụk majk miijl naxy jẹ ángeles?

54 Ax pạn ve'em tse'e kụjyaty, ¿vintsọse'e tyónjụt kyọ́tsjụt juu' ve'e vaamp jẹp Kunuu'kx Jatyán kụjxp ạts kạjx?

55 Van'it tse'e jẹ Jesús jẹ nụmay jayu dụnụụjmi:

—¿Ve'em ạts miitse'e xnụminda jẹ yajkxy tsojx mạạt jẹts jẹ kụp mạạt, jẹts ạtse'e xmátstat ax jo'n ạtse'e jẹ mẹẹ'tspa kụn'ijt? Jọ́vum xạạj xa ạtse'e tụnyak'ixpụk jẹp mạjạ tsaptụjkp; ka'ats ạtse'e xmajtsti van'it.

56 Ụxyam tse'e ve'em jyaty jẹtse'e tyónjụt juu' ve'e jẹp Kunuu'kx Jatyán kụjxp jyaaydu jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kọjtsnajxpatạjkta.

Van'it tse'e to'k kạ'ạjyji jẹ y'ixpạjkpatạjk kyukẹẹkjidi, naaydume'e dụyaktaandi.

Ku jẹ Jesús dụvinteni pạn pạn jatye'e dụnụmájidup jẹp tsaptụjkp
(Mr. 14.53-65; Lc. 22.54-55, 63-71; Jn. 18.12-14, 19-24)

57 Van'it tse'e jẹ'ẹ pạn pạn jatye'e jẹ Jesús dụmajtstu, jẹ'ẹ tse'e dụyaknạjkxtu jẹja jẹ Caifás vyinkujk, jẹ tee' jẹ'ẹ ve'e y'ijt juu' ve'e dụnụvintsạnikạjxp jẹ tee'tạjkta. Jẹpe'e ñay'amojkijidi jẹ tsaptụjkpit yak'ixpạjkpatạjk jẹts jẹ israeejlit jẹ myújit jáyuda.

58 Ax jékumji tse'e jẹ Pedro pya'ụx'ọọkaja jẹp jẹ tee' Caifás tyạk'aagup paat. Jẹpts jẹ'ẹ ve'e tyạjki jẹtse'e dụmạạt'ajxtkti jẹ tsaptạkmutoompatạjk, jẹ'ẹ ve'e y'ixuvaampy pạn vintsọ ve'e kyukạxa mạạt jẹ Jesús.

59 Je̱ tee'tajk je̱ vyintsanda maat je̱ israeejlit je̱ myújit jáyuda je̱ts nujom pan pan jatye'e
dunumájidup je̱p tsaptujkp, y'íxtidupts je̱'e̱ ve'e vintso̱ ve'e je̱ Jesús kudunuvampe̱tta je̱tse'e
ve'em duyakjay'o̱o̱'kjadat.
60 Ax ka'a tse'e dupaatti vintso̱ ve'e kudunuvampe̱jtti óyame'e numay je̱ jayu myajva'kti
juu' ve'e januvampe̱tuvaajnjudup. Ux'o̱oknum tse'e myajva'kti nume̱jtsk
61 juu' ve'e vaandu:
—Ya'a xa ve'e vaan: "X'o̱'yixjup xa atse'e je̱ts atse'e ya maja tsaptajk nyakkutókiyut; toojk
xaajts atse'e mpaamnuvat."
62 Van'it tse'e tyeni je̱ tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je̱ tee'tajkta, je̱tse'e je̱ Jesús
dunuujmi:
—¿Ni vinxupa ve'e mkah'atsav? ¿Vintso̱ ve'e mkanakyukatsju ku ve'e myaknu'aa'na?
63 Ama'at tse'e je̱ Jesús tyaajñ. Van'it tse'e je̱ tee' ña'muxji:
—Je̱ joojntyk Nte'yam kajx, je̱'e̱ kajx tse'e juu' tyúvam avana, vaajnja aats pan mitse'e je̱
Cristo, juu' ve'e je̱ Nte'yam vyinko̱o̱n je̱tse'e yakkutojknit, je̱'e̱ je̱ y'Onuk.
64 Je̱tse'e je̱ Jesús y'atso̱o̱jvji:
—Je̱'e̱ xa atse'e, ve'em ax jo'n tuxkats. Vaampapts atse'e je̱ts x'íxtap atse'e, ats, je̱ Jayu Juu'
ve'e Nupaamduka Ijtp, je̱ts atse'e ntsaanat je̱ja je̱ Nte'yam y'aka'yun pa'ayi, juu' ve'e nujom
duka'mikajxp. Ve'emts atse'e x'íxtuvat ku atse'e nkada'akut je̱m vínuts jo̱o̱tm.
65 Van'it tse'e je̱ tee' je̱ vyit ñatyuknukaa'tsvaatsji, je̱'e̱ ve'e duyaknuke̱'xnatajkip je̱ts
kyo'o̱yja'vipe'e, je̱tse'e vyaajñ:
—Ta xa ya'a ve'e je̱ Nte'yam duvinko̱jtspét ku ve'e ve'em vya'añ. ¿Tyajxts uu'me'e
njaa'ktso̱jkumdat pane'e du'ixtu dumótudu juu' ve'e tyoon kyo̱jts ka óyap? Ta tse'e
x'amo̱tunaxta vintso̱ ya'a ve'e viinm tuvya'añ.
66 ¿Vintso̱se'e xpayo̱'o̱yda?
Van'it tse'e y'atso̱o̱vdi:
—Je̱p to̱kin jaatp xa ya'a ve'e, vyinmajtsjup tse'e je̱tse'e y'o̱o̱'kut.
67 Van'it tse'e duvinkutsójidi, dutsii'kti, je̱tse'e duvimpa'kxti dujapa'kxti,
68 je̱tse'e jidu'um dunuujmidi:
—Pan je̱ Cristo mitse'e, ¡nukótsuts n'it pan pane'e tumtsii'kju!

Ku je̱ Pedro du̱kanatyukpajkji je̱ Jesús
(Mr. 14.66-72; Lc. 22.56-62; Jn. 18.15-18, 25-27)

69 Namvaate'e ve'em dutonda dunaajmada, je̱p tse'e je̱ Pedro vye'na taagujkp chuuna.
Van'it tse'e to'k je̱ jajtspa je̱ Pedro duvinkutami je̱tse'e dunuujmi:
—Mmaatvíttpap xa mits ya'a ve'e tuy'it ya Jesús, ya galiléait jayu.
70 Van'it tse'e je̱ Pedro du̱kanatyukpajkji je̱ Jesús je̱ja nujom je̱'e̱ vyinkujkta. Jidu'um tse'e
vyaajñ:
—Ka'a xa atse'e nnujava pan ti mitse'e mkajtsp.
71 Van'it tse'e je̱ Pedro dujaa'kmujékumi je̱ Jesús je̱tse'e jye̱'y je̱p joma ve'e je̱ zaguán. Van'it
tse'e y'ixji jado'k je̱ jajtspa. Jidu'um tse'e dunuujmidi pan pan jatye'e je̱p ve'nidup:
—Je̱m xa ya'a ve'e dumaatvíttpa xi Jesús, xi nazarétit jayu.
72 Van'it tse'e je̱ Pedro du̱kanatyukpajkjinuva je̱ Jesús, je̱ Nte'yam duyaknajxy, je̱tse'e
vyaajñ:
—Ka'a xa ats ya'a ve'e xi jayu n'ixa.
73 Ax ku tse'e ve̱e̱'n je̱ it ñajxy, van'it tse'e vyinkutámijidi pan pan jatye'e je̱p ve'nidup
je̱tse'e jidu'um je̱ Pedro dunuujmidi:
—Tyúvam xa ve'e je̱ts xi jyáyuva mitse'e, kux ve'eme'e je̱ mko̱jtsun.
74 Van'it tse'e je̱ Pedro y'atsaajv:
—Y'ixp xa je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam je̱ts ka'a ats ya'a ve'e xi jayu n'ixa juu' miitse'e mtijtup.
Ñuja'vinupts je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam je̱ts ko'oy nuko̱tsa atse'e ntaannit pan ka'a atse'e tyuva
juu' nkats.
Tun je̱'yji tse'e to'k je̱ na'atseev y'ayaaxy.
75 Van'it tse'e je̱ Pedro dujaa'myejts juu' ve'e je̱ Jesús kyo̱jts ku ve'e ña'muxji: "Ka'anume'e
je̱ na'atseev y'aya'axy vye̱'nat, mutoojk náxipts ats mitse'e xkanatyukpukju vye̱'nat." Van'it
tse'e je̱ Pedro je̱p pyítsumni je̱tse'e o̱o̱y tyuntsaachvinma'yunyaaxy.

27

Ku je̱ Jesús je̱m je̱ Pilato kya'm yakpu̱u̱jm
(Mr. 15.1; Lc. 23.1-2; Jn. 18.28-32)

1 Ku ve'e je̱ it jyajtk, van'it tse'e nujom je̱ tee'tajk je̱ vyintsanda je̱ts je̱ israeejlit je̱ myújit
jáyuda, je̱'e̱ tse'e du̱ko̱jtsmojktu pan vintso̱ ve'e duyakjay'o̱o̱'kjadat je̱ Jesús,

2 tsum tse'e je̱ Jesús du̱yaknajkxti je̱tse'e je̱m je̱ Poncio Pilato kya̱'m du̱pa̱a̱mdi. Je̱ rómait yakkutojkpa juu' ve'e je̱ maja̱ kutojku̱n du̱ka̱'mip van'it, je̱'e̱ tse'e je̱ Poncio Pilato du̱mo̱oyp y'ijt je̱ kutojku̱n.

Ku je̱ Judas ña̱ajk'o̱o̱'kji

3 Je̱ Judas juu' ve'e je̱ Jesús je̱m je̱ jayu kya̱'m du̱pa̱a̱mnu juu' ve'e tso'oxpajkju̱dup, ku ve'e du̱'ixni je̱ts nu̱pa̱a̱mdu̱kani je̱'e̱ ve'e je̱tse'e je̱ Jesús y'o̱o̱'ku̱t, van'it tse'e o̱oy jyo̱o̱'ktunnakyo̱'o̱yja'vijini je̱tse'e o̱jts je̱ tee'ta̱jk je̱ vyintsa̱nda je̱ts je̱ israeejlit je̱ myújit jáyuda du̱'ukyakvimpituvaajnjini je̱ ii'px majk plata meen juu' ve'e yakmo̱oy.

4 Jidu̱'u̱m tse'e du̱nu̱ujmidi:

—Ta̱ xa a̱tse'e nto̱kintún ku a̱tse'e je̱m miits mka̱'m tu̱mpu̱m je̱tse'e y'o̱o̱'ku̱t to'k je̱ jayu juu' ve'e ka tókinaxap.

Van'it tse'e y'atso̱o̱jvjidi:

—¿Tisna a̱a̱ts je̱'e̱ ntoonka? ¡Mits xa ve'e mtoonk!

5 Van'it tse'e je̱ Judas du̱nasva̱ji je̱ meen je̱p maja̱ tsaptu̱jkp je̱tse'e o̱jts ñachapta̱a̱jyjini.

6 Kyo̱nmojktu tse'e je̱ tee'ta̱jk je̱ vyintsa̱nda je̱ meen je̱tse'e vyaandi:

—Ka'a xa ve'e du̱paa'ty du̱'ake̱ega ma̱a̱t je̱ pava'nu̱n je̱tse'e mpa̱'mumdat ya̱ meen joma ve'e je̱ ya̱x yakpu̱m, ku̱x ya̱'a̱ ve'e je̱ jayu tu̱yakma̱'a̱ je̱tse'e je̱ jayu y'o̱o̱'ku̱t.

7 Van'it tse'e du̱ko̱jtsmojkti je̱ts je̱ meene'e tyukjóydap to'k viijn je̱ naax juu' ve'e je̱ to'tspa̱a̱mpa jye̱'e̱, je̱m tse'e du̱yaknaxtákadat je̱ viijnk tsóvit jayu.

8 Je̱'e̱ ka̱jx tse'e je̱ naax u̱xyam paatna du̱xa̱aja Nu̱u̱'pu̱n Naax.

9 Ve'em tse'e tyoojnji je̱ ayook juu' ve'e jyaay je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpa Jeremías. Jidu̱'u̱m tse'e du̱jaajy: "Kyo̱o̱ndu tse'e je̱ ii'px majk plata meen, je̱ meen juu' ve'e je̱ israeejlit jayu ve'em tyuktsóvidu,

10 je̱'e̱ tse'e tyukkujooydu je̱ to'tspa̱a̱mpa je̱ ñaax, ve'em ax jo'n a̱tse'e je̱ Maja̱ Vintsán xtukpavaajñ." Jidu̱'u̱m tse'e je̱ Jeremías du̱jaajy.

Ku je̱ Jesús du̱vinteni je̱ Pilato
(Mr. 15.2-5; Lc. 23.3-5; Jn. 18.33-38)

11 Ku ve'e je̱ Jesús yakva̱a̱jv je̱ja je̱ Pilato vyinkujk, van'it tse'e je̱ Pilato y'amo̱tutú̱viji:

—¿Mitse'e je̱ Israeejlit Jayu Yakkutojkpa?

Van'it tse'e je̱ Jesús y'atsa̱a̱jv:

—Je̱'e̱ xa a̱tse'e, ve'em ax jo'n tu̱xka̱ts.

12 Ku ve'e je̱ tee'ta̱jk je̱ vyintsa̱nda ma̱a̱t je̱ israeejlit je̱ myújit jáyuda ñu̱vampe̱jtjidi, ni vinxu̱pa tse'e je̱ Jesús kyah'atsa̱a̱jv.

13 Van'it tse'e je̱ Pilato ña̱'mu̱xji:

—¿Ka'a ve'e xmo̱tu vinxu̱p ti jatye'e myaktuknu̱xa̱'a̱a?

14 Ax ka'a tse'e je̱ Jesús jyaa'k'atsa̱a̱jv, ni to'ka je̱ ayook. Atu̱va ato̱ki tse'e je̱ yakkutojkpa tyuntaajñ.

Ku je̱ Jesús je̱ y'o̱o̱'ku̱n kyutujk
(Mr. 15.6-20; Lc. 23.13-25; Jn. 18.38-19.16)

15 Ax vimpaascua xa̱aj tse'e je̱ Pilato du̱masa̱'a̱k y'ijt to'k je̱ poxu̱nta̱kjayu, jyapa̱na pa̱n pa̱ne'e je̱ nu̱may jayu y'amó̱tup.

16 Je̱p tse'e vye'na poxu̱ntu̱jkp to'k juu' ve'e Barrabás du̱xa̱a̱j; ñu̱ja'vi tse'e je̱ nu̱may jayu je̱ts je̱ maja̱ to̱kin je̱'e̱ ve'e tyoon.

17 Ku tse'e je̱ nu̱may jayu je̱m vye̱'nada, van'it tse'e je̱ Pilato y'amo̱tutú̱vijidi:

—¿Pa̱n tse'e mtso̱jktup je̱ts a̱ts miitse'e nmaso̱o̱kjadat: je̱ Barrabás, ukpu̱ ya̱ Jesús, juu' ve'e Cristo yaktijp?

18 Je̱'e̱ ka̱jx tse'e je̱ Pilato ve'em vyaajñ ku̱x je̱ Jesuuse'e jyamaso̱'o̱kuvaampy; ñu̱ja'vip je̱'e̱ ve'e je̱ts je̱ e̱jku̱n ka̱jxe'e je̱ Jesús je̱m je̱'e̱ kya̱'m yakpu̱u̱jm.

19 Je̱m tse'e chu̱u̱na vye'na je̱ Pilato joma ve'e tyo̱kimpayo̱'o̱y, van'it tse'e je̱ ñu̱da̱'a̱x jidu̱'u̱m kya̱tsu̱nu̱ke̱jxji: "Kadi vintso̱ xtun je̱ jayu juu' ve'e ka to̱kin ma̱a̱tap, ku̱x o̱o̱y a̱tse'e tso'y ntunvinmaayni je̱ nkuma'aj je̱'e̱ ka̱jx."

20 Ax je̱ tee'ta̱jk je̱ vyintsa̱nda ma̱a̱t je̱ israeejlit je̱ myújit jáyuda, je̱'e̱ tse'e du̱'ako̱jtsidu je̱ nu̱may jáyuda je̱tse'e du̱'amó̱tudat je̱tse'e je̱ Barrabás yakmaso̱'o̱ku̱t je̱tse'e je̱ Jesús y'o̱o̱'ku̱t.

21 Muko̱jtsjidinuva tse'e je̱ Pilato. Jidu̱'u̱m tse'e je̱ nu̱may jayu du̱nu̱ujmidi:

—¿Pa̱n tse'e ya̱'a̱ ya̱ nu̱me̱jtsk mtso̱jktup je̱ts a̱ts miitse'e nmaso̱o̱kjadat?

Van'it tse'e y'atso̱o̱vdi:

—Je̱ Barrabaase'e.

22 Van'it tse'e je̱ Pilato y'amo̱tutú̱vijidi:

—¿Ax tits a̱ts vine'e ntónup ma̱a̱t ya̱ Jesús, juu' ve'e Cristo yaktijp?

Van'it tse'e anañu̱joma y'atso̱o̱vdi:

—¡Yakcruuzpétu!
23 Van'it tse'e je Pilato ña'muxji:
—¿Tyajxse'e? ¿Ti ka óyap ya'a ve'e tudutún?
Van'it tse'e nuyojk makk y'aa'mitaakti:
—¡Yakcruuzpétu!
24 Ku ve'e je Pilato du'ix jets ka'a ve'e y'o'yixju jetse'e je numay jayu kuduyakvinmatyiktsti, y'ukvaandupe'e yoojmukta y'ajxukta, van'it tse'e je tsoxk naaj dunukejxi, jetse'e jeja je'e vyinkujkta kyapuj. Jidu'um tse'e vyaajñ:
—Ka'a xa atse'e nni'kxmat pan oo'kpe'e ya jayu juu' ve'e ka tokin maatap; miits xa ve'e mtoonkta.
25 Van'it tse'e nujom je jayu y'atsoovdi:
—¡Aatsam xa je'e ve'e nni'kxminup maat aats je ntsaan je nkooj ku ya'a ve'e y'oo'kut!
26 Van'it tse'e je Pilato je Barrabás dumasaak; ax je Jesús, yakjavyojpju tse'e maat je po'o vojpun je pojxun japtsum, jetse'e je jyayu dutukkatajki jetse'e duyakcruuzpéttat.
27 Van'it tse'e je tojpatajk je Jesús duyaknajkxti jep jado'k tujkp joma ve'e ñamyáyjada, jetse'e nujom je tojpatajk je Jesús dunaa'va'kvítti.
28 Van'it tse'e dunujeendi jetse'e je tsapts vit dutukxojxti.
29 Van'it tse'e to'k je ápit ta'aky dupaamdi je corona jo'n, jetse'e dutukxakjeejnukti jem kyuvajkm, jetse'e jem y'aka'yun ka'm dupaamdi to'k je kapy. Je'e kajx tse'e ve'em dutoondi kuxe'e dutijta jets vyintsa'kidupe'e je yakkutojkpa. Van'it tse'e duvinkoxkténidi jetse'e dunuxiikti dutukxiikti. Jidu'um tse'e vyaandi:
—¡Yakmájats mitse'e m'ijtnit, Israeejlit Jayu Yakkutojkpa!
30 Ñutsójiduva tse'e, jetse'e je kapy dukajpti jetse'e dutukxakvojpukti ka to'k náxap.
31 Távani tse'e dunuxi'ikta dutukxi'ikta vye'na, van'it tse'e dupajkjidi je tsapts vit jetse'e dupaajmjidini je vyítam. Van'it tse'e duyaknajkxti cruuzpejtpa.

Ku je Jesús cryuuzpejt
(Mr. 15.21-32; Lc. 23.26-43; Jn. 19.17-27)

32 Ku ve'e duyaknajkxta vye'na cruuzpejtpa je Jesús, van'it tse'e dumaatnavyaatjidi to'k je ciréneit jayu, Simón je'e ve'e xyaaj, je'e tse'e je tojpatajk y'akee'yidu jetse'e dupakaajyjat je Jesús je cryuuz.
33 Ve'em tse'e jye'ydi joma ve'e je it duxaaja Gólgota. (Jidu'um tse'e kyatsapítsum je Gólgota, Kuxútum.)
34 Jem tse'e je Jesús du'uktuk'oo'kuvaandi je tsaaydum pa'ajk naaj juu' ve'e je tsoojy dumaat jetse'e makk dukajávat je tsaachto'nun. Ax ku tse'e je Jesús dujaa'kyajpy, ka'a tse'e du'uuk.
35 Ku ve'e duyakcruuzpejtti, van'it tse'e je tojpatajk duyakva'kxti je Jesús je vyit, je vyitupa'tk tse'e ñukoo'yidu. Ve'em tse'e tyoojnji juu' ve'e jyaay to'k juu' ve'e ijt je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa. Jidu'um tse'e dujaajy: "Yakva'kxtinu xa ve'e ats je nvit jetse'e dunukoo'yidi ats je nvitupa'tk." Jidu'um tse'e dujaajy.
36 Van'it tse'e jem y'ajxtkti jetse'e du'ix'íttat.
37 Jem tse'e je Jesús cryuuz kojm dupaamdi to'k je jatyán juu' ve'e du'ava'nip pan ti ve'e kyuvejtp. Jidu'um tse'e vya'añ: "Ya'a xa ve'e je Jesús, je Israeejlit Jayu Yakkutojkpa."
38 Yakcruuzpejttuva tse'e numejtsk je mee'tspa, to'k jeja je Jesús y'aka'yun pa'ayi jets jado'k jeja y'anajapa'ayi.
39 Pan pan jaty tse'e je Jesús vinnajxjudup, vyinkojtspejttup tse'e jetse'e je kyuvajk duvivuyo'oyda.
40 Jidu'um tse'e dunuujmidi:
—¿Ka mítsape'e mtunvaan jets myakkutókiyupe'e je maja tsaptajk jetse'e toojk xaaj xpaamnuvat? Naajktso'okjuts n'it. Pan je Nte'yam je y'Onuk xa mitse'e, naajkvánukjuts jem cruz kajxm.
41 Nuxiikjuduva tukxiikjuduva tse'e je tee'tajk je vyintsanda maat je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk jets je fariseotajk maat je israeejlit je myújit jáyuda. Jidu'um tse'e ñavyaajnjidi:
42 —Yaktsook xa ya'a ve'e je viijnk jayu; ka'a tse'e ñay'amaadaagaja jetse'e ñaajktso'okjut. Pan je Israeejlit Jayu Yakkutojkpa xa ya'a ve'e, va'an tse'e dunaajkváñukju jem cruz kajxm, van'it tse'e njaanchja'vimdat.
43 Ve'eme'e vya'añ jets napyaajmjupe'e jem je Nte'yam kya'm, va'ants n'it je Nte'yam yaktsa'akju pan tyúvame'e jets tsojkjupe'e, kux ve'em ya'a ve'e vya'añ jets je Nte'yam je y'Onuk ya'a ve'e.
44 Je'e paat tse'e vinkojtspejtjudu je mee'tspada juu' ve'e myaatcruuzpejttu.

Ku je Jesús y'oo'kni
(Mr. 15.33-41; Lc. 23.44-49; Jn. 19.28-30)

45 Ku ve'e kujk xaaj duꞏpaaty, van'it tse'e nuꞏjom je it je naax kyoo'tsi. Toojk yaaxp paat
tse'e y'ijt koo'ts.
46 Toojk yaaxp jo'n tse'e vye'na jetse'e makk je Jesús kyajts. Jiduꞏum tse'e vyaajñ:
—Elí, Elí, ¿lama sabactani? (Jiduꞏumts je'e ve'e kyatsapítsum, Ats je nNte'yam, ats je
nNte'yam, ¿tyajxts ats mitse'e xmasa'ak?)
47 Jem tse'e tyénada juu' ve'e duꞏamotunajxtu, je'e tse'e vaandu:
—Je Elíastam xa ya'a ve'e yaaxjip.
48 Van'it tse'e to'k je jayu ñomkaj jetse'e ojts to'k je tuknaꞏoktaatsun duyakxaa'k
maat je tsaaydum pa'ajk naꞏook. Van'it tse'e duꞏpuujm jem kapy jajm jetse'e je Jesús
dutukvinxoo'tsut.
49 Ax jiduꞏum tse'e je viijnk jayu vyaandi:
—Masoꞏokuꞏ, va'an duꞏíxumda pan miimpe'e je Elías yaktsaꞏakjuꞏ.
50 Van'it tse'e je Jesús jadoꞏk nax makk kyojtsnuva jetse'e je jya'vin tyukvaatsji.
51 Van'ítjyam tse'e je atatyok kakojk kyaa'tsva'kxy ayojk ava't juu' ve'e jep majа tsaptujkp
tuk'atatyuk je it juu' ve'e je kunooꞏkxun munuyojk dumaat. Ojxi tse'e je it, po'ova'kxtu tse'e
je újit tsaaj,
52 avaatstuva tse'e je ooꞏkpa jot, jetse'e jyoojntykpajktinuva numay je Nte'yam je jyayu
juu' ve'e ooꞏktu.
53 Pítsumduts je'e ve'e jep jyótupta. Távani ve'e je Jesús jyoojntykpajknuva vye'na, van'it
tse'e tyajkidi jem kunuu'kx jerusaleenit kyajpun kajxm joma ve'e numay je jayu y'íxjidi.
54 Ku ve'e je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numókupx je tojpatajk jets pan pan jatye'e
duꞏix'ijttup je Jesús, je'e tse'e duꞏixtu ku ve'e je it y'ojxi jets juu' jatye'e jaa'ktoojnju
jaa'kkojtsju, ooy tse'e tyuntsaꞏkidi jetse'e ñavyaajnjidi:
—Tyúvamdam xa ve'e jets je Nte'yam je y'Onuk yaꞏa ve'e tuy'it.
55 Numay tse'e jem je taꞏaxtajk vye'nada juu' ve'e dupanajkxtu je Jesús ku ve'e jem
galiléait y'it jootm chaa'n jetse'e je putajkin dumooydi, jékum jaty tse'e tyaandi jetse'e
duꞏixti juu' jatye'e toojnju kojtsju.
56 Ax nutoojk tse'e je taꞏaxtajk: to'k tse'e je María Magdalena, jadoꞏk tse'e je María juu'
ve'e je Santiago jets je José je tyaak, jadoꞏk tse'e je Zebedeo je ñudaꞏax, je Santiago jets je
Juan je tyaakta.

Ku je Jesús ñaxtajki
(Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56; Jn. 19.38-42)

57 Ku ve'e je it tyánayini, van'it tse'e to'k je kumeen jayu jye'y, José je'e ve'e xyaaj,
arimatéait jayu je'e ve'e, pyanajkxpapts je'e ve'e je Jesús.
58 Van'it tse'e ojts je Pilato duꞏix jetse'e duꞏamotu je Jesús je ñi'kx je kyopk. Ax pyavaan
tse'e je Pilato jetse'e yakmoꞏot.
59 Van'it tse'e je José je ni'kx je kopk duyakvajntyk jem cruz kajxm jetse'e to'k je va'ajts
vit dutukvimpitt,
60 jetse'e duyaknaxtajki jep jótup juu' ve'e je José jye'e, juu' ve'e yakjapyaajmju jep
tsajaatp. Ku ve'e je jot aak dutuk'akaayni to'k je tsaaj juu' ve'e va'ajts maj, van'it tse'e
ñajkxni.
61 Jem tse'e duvintsaanada vye'na je jot je María Magdalena jets je jadoꞏk María.

Ku yak'ix'ijt joma ve'e je Jesús ñaxtajki
62 Ku ve'e je xaaj tyajkini, távani ve'e yak'apaamduka vye'na je pooꞏkxtkun xaaj, van'it
tse'e je tee'tajk je vyintsanda maat je fariseotajk ojts duꞏixta je Pilato
63 jetse'e dunuujmidi:
—Njaa'myejtsp xa aatse'e ku ve'e joojntykipna vye'na je vin'aa'mpa, jets ve'eme'e vyaajñ
jets kutoojk xaaj ve'e jyoojntykpajknuvat.
64 Je'e kajx tse'e pava'anu jetse'e je jot oy yak'ix'ítut ku ve'e to'mayji je y'ixpajkpatajk
kooꞏts najkx je ni'kx je kopk dumee'tsta jetse'e ux'ook je jayu dunuujmidinit: "Ta xa je'e
ve'e jyoojntykpajknuva." Pan ve'em xa ve'e kujyaty, nuyojk tse'e je jayu duvin'aa'ndat jets
ni ka'a ve'e ku ve'e joojntykipna vye'na.
65 Van'it tse'e je Pilato ña'muxjidi:
—Uxeja xa ve'e je tojpada jetse'e duꞏix'íttat; najkxtats miits jep x'ixta jetse'e oy xyaktándat.
66 Van'it tse'e ñajkxti jetse'e je jot oy duyaktaandi je ixta'nun maat, ve'em tse'e nujava
tyánut pan yak'avaatstupe'e uk pan ka'a. Van'it tse'e jep dumasookti je tojpada.

28

Ku jẹ Jesús jyoojntykpajknuva
(Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12; Jn. 20.1-10)

1 Távani tse'e jẹ poo'kxtkun xaaj ñaxy vye'na, kujajnupe'e domingo, muto'k xaaj jẹ semana, van'it tse'e jẹ María Magdalena jẹts jẹ jado'k María ojts duu'ixta jẹ jot joma ve'e ñaxtajki jẹ Jesús.
2 Tun to'mayji tse'e jẹ it makk tyun'ojxi jẹtse'e to'k jẹ Maja Vintsán jẹ y'aangeles jẹm tsapjootm chaa'n jẹtse'e kyadaaky joma ve'e jẹ jot, van'it tse'e jẹ tsaaj duyakkeek juu' ve'e y'akaajyjup, jẹtse'e dutuk'ajxtk.
3 Qoye'e tyun'ajaj tyun'atu'kx jẹ ángeles, ve'em ax jo'n jẹ vítsuk; jẹts jẹ vyit, va'ajts poo'pts jẹ'ẹ ve'e, ve'em ax jo'n jẹ tsap'aa'pk.
4 Ku ve'e jẹ tojpa duu'ixti, ooy tse'e tyuntsa'kidi jẹtse'e tyunmípptini, mukaxux tse'e tyaandi, ve'em ax jo'n aa'kani kuy'ijtti.
5 Van'it tse'e jẹ ángeles dunuujmi jẹ ta'axtajkta:
—Kadi mtsa'agada, nnuja'vip xa atse'e jẹts jẹ Jesuuse'e m'íxtidup, jẹ'ẹ juu' ve'e cruuzpejt.
6 Ka'a xa jẹ'ẹ ve'e yaja pan, ta jẹ'ẹ ve'e jyoojntykpajknuva ax jo'n vyaajñ jo'n. Minu x'ixta jẹ it joma ve'e yakpuujm.
7 Jatyji tse'e mnajkxtat jẹtse'e jẹ y'ixpajkpataajk xnaajmadat: "Ta xa ve'e jyoojntykpajknuva jẹ'ẹ juu' ve'e aa'kani tuy'uk'it; najkxupts jẹ'ẹ ve'e jẹm Galilea, ux'ookts miitse'e jẹm mje'yadat, jẹm tse'e x'íxtat." Ta tse'e nvaajnjada —jiduu'um tse'e jẹ ta'axtajk yaknuujmidi.
8 Van'it tse'e jẹ ta'axtajk tun jatyji choo'ndi joma ve'e jẹ jot, tsa'kidupe'e jẹtse'e nay ve'empa ooy tyunxoojntktuva. Jẹ'ẹ tse'e noomp najkxtu jẹtse'e jẹ ixpajkpataajk duvaajnjadat.
9 Jẹm tse'e ñajkxta vye'na ku ve'e jẹ Jesús dumaatnavyaatjidi jẹtse'e kyojtspoo'kxjidi. Van'it tse'e jẹ Jesús duvinkutámidi jẹtse'e duvinja'vidi duvintsa'kidi, jẹtse'e jẹm tyékum dutsẹẹ'ndi.
10 Van'it tse'e jẹ Jesús ña'muxjidi:
—Kadi mtsa'agada, najkxu xvaajnjada ats jẹ n'utsataajk jẹts jẹme'e Galilea ñajkxtat, jẹmts atse'e x'íxtat.

Ku jẹ tee'tajk jẹ meen dumooydi jẹ tojpada jẹtse'e tyaayadat
11 Namvaate'e jẹ ta'axtajk ñajkxti, van'it tse'e jẹm kajpun jootm ñajkxti aje'ejyji jẹ tojpada juu' ve'e jẹ jot duu'ix'ijttup jẹtse'e ojts duvaajnjikáxta jẹ tee'tajk jẹ vyintsanda ti jatye'e tutyunju tukyatsju.
12 Van'it tse'e jẹ tee'tajk jẹ vyintsanda ojts dukojtsmókta maat jẹ israeejlit jẹ myújit jáyuda pan ti ve'e tyóndap. Van'it tse'e may jẹ meen dumooydi jẹ tojpada
13 jẹtse'e jiduu'um dunuujmidi:
—Ve'em miitse'e mva'andat jẹts maadupe'e tumve'nada, van'it tse'e ojts jẹ Jesús jẹ y'ixpajkpataajk tuduumee'tsta jẹ ñi'kx jẹ kyopk.
14 Pan myótup tse'e jẹ kats jẹ yakkutojkpa jẹts maadupe'e tumve'nada, kádits xtivinmayda, aatsts miitse'e nkukótstap jẹtse'e mkayakvintsotóndat.
15 Van'it tse'e jẹ tojpada jẹ meen dukuvajkti jẹtse'e ve'em ojts dutonda ax jo'n yaknuujmidi. Uxyam paatna tse'e numay jẹ israeejlit jayu vya'anda jẹts ve'emame'e jyajty.

Jẹ pava'nun juu' ve'e jẹ Jesús yaktaajnjidu jẹ y'ixpajkpataajk
(Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49; Jn. 20.19-23)
16 Najkxtu tse'e jẹm Galilea jẹ Jesús jẹ ñumakto'k ixpajkpataajk, jẹme'e ñajkxti joma ve'e jẹ kopk juu' ve'e jẹ Jesús tuknaa'muxjudu.
17 Ku ve'e jẹ Jesús duu'ixti, vyinja'vidu vyintsa'kidu tse'e, óyame'e jẹm juu' ve'e mejtsvinmaaydup pan tyúvam jẹ'ẹ ve'e jẹ Jesús.
18 Van'it tse'e jẹ Jesús jẹ y'ixpajkpataajk duvinkutami jẹtse'e dunuujmi:
—Yakmooynu xa atse'e nujom jẹ kutojkun juu' ve'e jẹm tsapjootm jẹts yaja naxviijn.
19 Jẹ'ẹ kajx tse'e, najkxta miits to'k it to'k naxviijn jẹtse'e jẹ jayu xyakvimpijttinit ats jẹ n'ixpajkpataajkta, jẹtse'e xyaknapéttat jẹ Dios Tee' kajx, ats, jẹ'ẹ jẹ y'Onuk kajx, jẹts jẹ Espíritu Santo kajx,
20 jẹtse'e xtuk'íxtat jẹtse'e dukutyoondinit nujom juu' ats miitse'e tuntukpava'anda. Nujávadats jẹts xa'ma kajx atse'e n'ijtnit miits maatta jẹ itakax paat.

Ya'a tse'e je Oy Kats je Oy Ayook juu' ve'e je Marcos Jyaay

Ku je Yaknapejtpa Juan kya'amaajy joma ve'e kyapantsuuna
(Mt. 3.1-12; Lc. 3.1-9, 15-17; Jn. 1.19-28)

1 Je Jesucristo, je Nte'yam je y'Onuk, je'ets je'e ve'e jye'e juu' ve'e ya nak ñukajtsp, je oy kats je oy ayookts ya'a ve'e. Jidu'um tse'e choo'nduk.
2 Ve'emts je'e ve'e ax jo'n dujatyaajñ to'k juu' ve'e ijt je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa. Jidu'um tse'e dujaajy:
Nkejxp xa atse'e je nyakkatsuyo'yva juu' mitse'e mvintoo'vákajap,
je'e tse'e myak'o'yixjup je too' joma ve'e mnáxut.
3 Yakmótup xa ve'e ku ve'e to'k je jayu jidu'um makk kyats joma ve'e kyapantsuuna:
"Yak'o'yijada, yaktaajvjada je too' joma ve'e je Maja Vintsán ñáxut."
4 Ax ve'em tse'e tyoojnji kyojtsji ax jo'n je Isaías dujatyaajñ. To'k je jayu juu' ve'e Juan duxaaji, je'e tse'e je jayu duyaknapejt joma ve'e kyapantsuuna, jetse'e dunuujmidi jetse'e vyinmayumpijttinit, jetse'e dumasooktinit je kyo'oy joojntykinda, jetse'e ñapéttat, ve'em tse'e yaktokinmee'kxtat.
5 Nunajkxjudu tse'e amotunajxpa nujom juu' ve'e tsuunidup jem jerusaleenit kya-jpun kajxm jets viijnk tsov juu' ve'e jem judéait y'it jootm. Vintsots je'e ve'e je tyokin dumavyatsta, ve'em tse'e je Juan yaknapétjada jem Jordán maja najootm.
6 Juu' tse'e je Juan vyítip, je camello pajk pumts je'e ve'e; je ak tse'e tyiintsoojmjup. Je paach tse'e jyu'kxp jets je maja pa'ajk.
7 Tyukka'amaay tse'e jidu'um:
—Xpa'ux'ookip xa atse'e to'k pane'e nuyojk dunumájip jets ka'a ve'e ats, ni ka'ats atse'e nvinmachju jets atse'e nnay'uxnoo'mjut jets atse'e je kya'ajk jaa'p nmukéjijat.
8 Je tsoxk naaj ats miitse'e ntukyaknapejttup; ax je'e pan atse'e xpa'ux'ookip, je'e tse'e jem mja'vin kajxmda mtukyaknapétjadap je Espíritu Santo.

Ku je Jesús ña pejt
(Mt. 3.13-17; Lc. 3.21-22)

9 Ku ve'e je Juan je jayu duyaknapejt, van'it tse'e je Jesús chaa'n jem Nazaret, to'k je kajpun juu' ve'e jem galiléait y'it jootm. Ku ve'e jye'y, van'it tse'e je Juan yaknapejtji jem Jordán maja najootm.
10 Pítsumnup tse'e vye'na je Jesús, van'it tse'e du'ix je tsapjootmit it y'ava'ach jetse'e je Espíritu Santo ñukada'akyju je pak jo'n.
11 Van'it tse'e yakmotu to'k je ayook juu' ve'e jem tsapjootm kadaak. Jidu'um tse'e vyaajñ:
—Mits xa ve'e ats je n'Onuk, juu' atse'e ooy ntuntsajkp. Ooyts ats mitse'e ntuntukxoonduk.

Ku je Jesús je Satanás y'ukyaktokimpakuvaajnji
(Mt. 4.1-11; Lc. 4.1-13)

12 Van'it tse'e je Espíritu Santo duyaknujkx je Jesús jem vinva'ajts it kajxm.
13 Jem tse'e y'ijt vujxtkupx xaaj; je Satanás tse'e ukyaktokimpakuvaajnju. Ijtpa tse'e je Jesús je mu'uk tánuk maat. Van'it tse'e je aangelestajk je Jesús dununajkxti jetse'e ojts dupattónada.

Ku je Jesús kya'amay'ukvaajñ jep Galilea
(Mt. 4.12-17; Lc. 4.14-15)

14 Ku ve'e je it ñajxy, van'it tse'e je Yaknapejtpa Juan yakpoxuntakpuujm. Van'it tse'e je Jesús ñujkx jem galiléait y'it jootm jetse'e dutukka'amaajy je oy kats je oy ayook.
15 Jidu'um tse'e vyaajñ:
—Ta xa ve'e je xaaj dupaatni. Myaaxuxjudupts miits je'e ve'e je Nte'yam jetse'e m'ijttinit jem y'am kya'm. Vinmayumpijttini, masooktini je mko'oy joojntykinda, jets jaanchjávada ya oy kats ya oy ayook.

Ku je Jesús duvaajv numaktaaxk je ajkx maakpada
(Mt. 4.18-22; Lc. 5.1-11)

16 Najxp tse'e je Jesús vye'na jeja galiléait myaja na'akaya pa'ayi, van'it tse'e du'ix numejtsk je ajkx maakpada, je Simón Pedro maat je y'uts Andrés, je'e tse'e je tyuk'ajkx'amaakin xuum dunavájidup vye'na jem maja na'akaya jootm.
17 Van'it tse'e je Jesús ña muxjidi:

—Pamiindini ą̇ts. Ajkx maakk xa ve'e mtoondup; ax u̱xyamts ą̇ts miitse'e je̱ toonk nmǫ'ǫdat je̱ts ą̇tse'e je̱ jayu xtuknu̱míndat.
18 Van'it tse'e du̱masǫǫktini je̱ tyuk'ajkx'amaakin xuumda je̱tse'e du̱pana̱jkxtini.
19 Jave̱e̱'n tse'e je̱ Jesús jyaa'kyǫ'y, je̱tse'e du̱'ix je̱ Santiago ma̱a̱t je̱ y'uts Juan, je̱ Zebedeo je̱ myajntkta̱jk je̱'e̱ ve'eda, je̱m tse'e barco jǫǫtm je̱ tyuk'ajkx'amaakin xuum du̱'ataagada vye'na.
20 Van'it tse'e je̱ Jesús vyǫǫjvjidi. Van'it tse'e du̱masǫǫktini je̱ tyee' Zebedeo je̱m barco jǫǫtm ma̱a̱t je̱ tyoompata̱jk, je̱tse'e je̱ Jesús du̱pana̱jkxtini.

To'k je̱ yaa'tya̱jk juu' ve'e je̱m jya'vin ka̱jxm je̱ kǫ'ǫyjáyuvap
(Lc. 4.31-37)
21 Van'it tse'e je̱ Jesús ma̱a̱t je̱ y'ixpa̱jkpata̱jk jye̱'ydi je̱m capernaaumit kyajpu̱n ka̱jxm. Ku ve'e je̱ poǫ'kxtku̱n xa̱a̱j du̱paaty, van'it tse'e je̱ Jesús tya̱jki je̱p tsaptu̱jkp je̱tse'e je̱ jayu du̱yak'ixpa̱jk'ukvaajñ.
22 Atu̱va atǫki tse'e je̱ jayu du̱tuktaandi je̱ y'ixpa̱jku̱n ku̱x je̱ kutojku̱n ma̱a̱te'e kya̱ts, ka ve'emap ax jo'n je̱ tsaptu̱jkpit yak'ixpa̱jkpata̱jk.
23 Je̱p tse'e tsaptu̱jkp vye'na to'k je̱ yaa'tya̱jk juu' ve'e je̱m jya'vin ka̱jxm je̱ kǫ'ǫyjáyuvap. Jidu̱'u̱m tse'e ma̱kk vyaajñ:
24 —¿Ti ka̱tsts mitse'e mjayejpp a̱a̱ts ma̱a̱t?, nazarétit Jesús. ¿Je̱'e̱ ve'e mnu̱mejtsp je̱ts a̱a̱tse'e xyakkutǫ́kiyu̱t? N'ixa xa ą̇ts mitse'e, je̱ Nte'yam je̱ Vya'ajts Jáyuts mitse'e.
25 Van'it tse'e je̱ Jesús du̱tuknu̱ujmi je̱ kǫ'ǫyjáyuvap, je̱tse'e vyaajñ:
—Amǫ'ǫtu̱ je̱ts tukvaatsni ya̱ yaa'tya̱jk.
26 Van'it tse'e je̱ kǫ'ǫyjáyuvap je̱ yaa'tya̱jk du̱xitu̱yǫ'y je̱tse'e pyítsumni, je̱tse'e ma̱kk tyun'aka̱a̱'stk.
27 Ax nu̱jom tse'e tyaandi atu̱va atǫki je̱tse'e ñavyaajnjidi:
—¿Tis ya'a̱ ve'e? ¿Nam ixpa̱jku̱n ya'a̱ ve'e? Jyayejpptam xa ya'a̱ ve'e ya̱ jayu je̱ kutojku̱n je̱tse'e je̱ kǫ'ǫyjáyuvap paat kya̱tsapu̱kju̱.
28 Jatyji tse'e je̱ jayu du̱'akǫjtsva'kxy je̱tse'e je̱ Jesús yaknu̱ja'vi je̱m nu̱jom galiléait y'it jǫǫtm.

Ku je̱ Jesús du̱yakjǫtka̱daaky je̱ Simón Pedro je̱ mya̱'vu̱t taak
(Mt. 8.14-15; Lc. 4.38-39)
29 Van'it tse'e je̱ Jesús pyítsum je̱p tsaptu̱jkp je̱tse'e tya̱jki je̱p je̱ Simón Pedro ma̱a̱t je̱ Andrés tyu̱jkp, mya̱a̱diduva tse'e je̱ Santiago je̱ts je̱ Juan.
30 Je̱p tse'e je̱ Simón Pedro je̱ mya̱'vu̱t taak pya'amma'aj, ja̱mpa̱jkjup. Ax jatyji tse'e je̱ Jesús yakvaajnji je̱ts pa̱jkjupe'e.
31 Van'it tse'e je̱ Jesús du̱vinkuta̱mi je̱ pa'am jayu, je̱tse'e je̱m kya̱'m du̱majch, je̱tse'e du̱yakpojtu̱k. Tun jatyji tse'e je̱ ja̱a̱jn ñu̱vaatsjini. Van'it tse'e je̱ ta̱'a̱xta̱jk pyatto'nijidi.

Ku je̱ Jesús du̱yakjǫtka̱daaky nu̱may je̱ pa'am jayu
(Mt. 8.16-17; Lc. 4.40-41)
32 Ku ve'e je̱ xa̱a̱j tya̱jkini, van'it tse'e je̱ Jesús du̱tuknu̱na̱jkxti pa̱n pa̱n jatye'e pa̱jkju̱dup je̱ts pa̱n pa̱n jatye'e je̱m jya'vin ka̱jxmda je̱ kǫ'ǫyjáyuvap.
33 Je̱p tse'e ta̱k'aagup nu̱jom je̱ jayu ñay'amojkijidi.
34 Yakǫtka̱daaknu tse'e je̱ Jesús nu̱may je̱ jayu, may viijn tse'e je̱ pa'am du̱jaye̱pta je̱tse'e nu̱may je̱ kǫ'ǫyjáyuvap du̱yakpítsumni je̱m je̱ jayu jya'vin ka̱jxmda. Ka'a tse'e je̱ Jesús du̱yakjajtji je̱ kǫ'ǫyjáyuvap je̱tse'e du̱'avánadat je̱ts je̱ Jesús, je̱'e̱ je̱'e̱ ve'e je̱ Cristo, juu' ve'e je̱ Nte'yam vyinkǫǫn je̱tse'e yakkutojknit.

Ku je̱ Jesús kya'amaajy je̱p Galilea
(Lc. 4.42-44)
35 Kǫǫ'ts jatyna tse'e vye'na, ka'anume'e jyajvív, van'it tse'e je̱ Jesús pyojtu̱k je̱tse'e je̱ kajpu̱n du̱tukvaach, je̱tse'e ñu̱jkx joma ve'e kyapa̱ntsu̱u̱na. Je̱m tse'e chapka̱jts.
36 Van'it tse'e je̱ Simón Pedro je̱ts pa̱n pa̱n jatye'e mya̱a̱tve'nidu, je̱'e̱ tse'e na̱jkxtu je̱tse'e je̱ Jesús du̱'íxtidi.
37 Ku ve'e du̱paatti, van'it tse'e du̱nu̱ujmidi:
—Anañu̱joma xa ve'e m'íxtajada.
38 Van'it tse'e je̱ Jesús y'atsa̱ajv:
—Ja'mda je̱m viijnk kajpu̱n ka̱jxmpa juu' ve'e ta̱ma̱naat je̱ts ą̇tse'e je̱m ntukka'amaayvat je̱ oy ka̱ts je̱ oy ayook, je̱'e̱ ka̱jxts ą̇tse'e nmin.
39 Van'it tse'e je̱ Jesús du̱tuknajxy du̱tuktajki je̱m nu̱jom galiléait y'it jǫǫtm, je̱tse'e kajpu̱n kajpu̱n kya'amaajy je̱p chaptu̱jkpta je̱tse'e du̱yakpítsumni je̱ kǫ'ǫyjáyuvap je̱m je̱ jayu jya'vin ka̱jxmda.

Ku je Jesús duyakjotkadaaky to'k je jayu juu' ve'e leprapajkjup
(Mt. 8.1-4; Lc. 5.12-16)

40 Van'it tse'e to'k je jayu juu' ve'e leprapajkjup, je'e tse'e je Jesús duvinkutami jetse'e
duvinkoxkteni. Jidu'um tse'e dumunoo'kxtk:
—Pan mtsajkp xa mitse'e, m'o'yixjup tse'e jets atse'e xtuknuva'atsut ya lepra pa'am.
41 Tukmo'tju tse'e je Jesús. Van'it tse'e je Jesús je kya'aj tyuknukoojnji jetse'e vyaajñ:
—Ntsajkp xa atse'e; va'ajts tse'e mtaanni.
42 Ku xa ve'e ve'em vyaajñ, tun jatyji tse'e je lepra pa'am ñuvaatsjini je jayu jetse'e
jyotkadaakni.
43 Van'it tse'e je Jesús makk pyavaajnji, ka'anume'e dupakejxni vye'na:
44 —Amotunaxu, ka'ats mitse'e pan xvaajnjat pan pane'e tumyakjotkada'akyju. Najkxu
joma ve'e je tee' jetse'e du'íxut jets jotkada'akyani mitse'e, van'it tse'e xyóxut juu' ve'e
je Moisés pyavaan ku ve'e je jayu dukoo'kjayejptini je lepra pa'am, ve'em tse'e nujom
dunujávadat jets távani ve'e je pa'am mnuvaatsjini.
45 Ax najkx tse'e je jayu jetse'e du'avanva'kxy nujom juu' ve'e tutyunju tukyatsju. Ku ve'e
je jayu du'amotunajxti, van'it tse'e ooy dutuntsojkti jetse'e y'íttat je Jesús maat, je'e kajx
tse'e kyoo'k'o'yixjini je Jesús jetse'e ixna ke'xna tyákat jyajuu'kajpunkujxa, myujékumip
tse'e je kajpunda jetse'e y'ijt joma ve'e kyapantsuuna, jem tse'e je jayu ñuje'yajada pan
vinxup je kajpun juu' ve'e tamanaat.

2

Ku je Jesús duyakjotkadaaky to'k je mojkpa jayu
(Mt. 9.1-8; Lc. 5.17-26)

1 Ku ve'e vee'n je it ñajxy, van'it tse'e je Jesús tyajkinuva jem capernaaumit kyajpun jootm.
Yakmotu tse'e je kats jets jepe'e tujkp vye'na.
2 Jatyji tse'e numay je jayu ñay'amojkijidi; ni jeja tak'aaka tse'e kyoo'knupaadini.
Tyukka'amaayp tse'e vye'na je Jesús je Nte'yam je kyats je y'ayook,
3 van'it tse'e dutuknuje'ydi to'k je mojkpa jayu, numaktaaxke'e je jayu pyavítsjada.
4 Ax ka'a tse'e y'o'yixjada jetse'e jye'yadat jeja je Jesús vyinkujk je numay jayu kajx, je'e
kajx tse'e pyejtti jem takni'kxm, jetse'e duyakkeekti vee'n je taknupam je Jesús myutuv,
jetse'e dukustaaydi je mojkpa jayu maat je myaajntkun.
5 Ku tse'e je Jesús du'ix jets jaanchja'vijidupe'e, van'it tse'e je mojkpa jayu dunuujmi:
—Mee'kx tse'e je motokin tyañ.
6 Van'it tse'e vyinmaaydi je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk juu' ve'e jep tsuunidup vye'na:
7 ¿Tyajxts ya'a ve'e ve'em vya'añ? Je Nte'yam xa ya'a ve'e vyinkojtspejtp ku ya'a ve'e
ve'em vya'añ. Ni pana xa ve'e kya'o'yixju jetse'e tyokinmee'kxut, je Nte'yamji ve'e to'k.
8 Ax ñuja'vipts je'e ve'e je Jesús vintso je'e ve'e vyinmayda, je'e kajx tse'e du'amotutúvidi:
—¿Tyajxts miitse'e ve'em mvinmayda?
9 ¿Tise'e ka tso'oxap, ku atse'e je mojkpa jayu nnuujma: "Mee'kx tse'e je motokin tyañ",
ukpu ku atse'e nnaajmat: "Pojtukni, pakmojkni xi mmaajntkun jets jaamni"?
10 Jetse'e xnujávadat jets njayejpp atse'e je kutojkun yaja naxviijn jets atse'e je jayu
ntokinmee'kxut, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp.
Van'it tse'e je mojkpa jayu dunuujmi:
11 —Mits atse'e nnuujmip, pojtukni, pakmojkni xi mmaajntkun, jets najkxni jem
mtak'am.
12 Van'it tse'e je jayu pyojtukni, jetse'e je myaajntkun dupakmojkni, jetse'e
duvinva'kvaatsni je numay jayu. Atuva atoki tse'e nujom je jayu tyankajxti, jetse'e je
Nte'yam duyakmájidi duyakjaanchidi, jetse'e vyaandi:
—Ni vin'itna xa ya'a ve'e jidu'um nka'íxumda.

Ku je Jesús duvaajv je Leví juu' ve'e duxaajiva Mateo
(Mt. 9.9-13; Lc. 5.27-32)

13 Van'it tse'e je Jesús ñajkxnuva jeja majа naakaya pa'ayi. Ku ve'e nujom je numay jayu
vyinkutámijidi, van'it tse'e duyak'ixpujk.
14 Távanits ya'a ve'e ñaxy vye'na, van'it tse'e je Jesús choo'nni. Najxp tse'e vye'na jeja
too' aajy, van'it tse'e je Leví du'ix, je Alfeo je myajntk, jeja tse'e chuuna vye'na joma ve'e je
kupa'mun dupakmuk. Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:
—Pamiinni ats.
Van'it tse'e je Leví tyeni jetse'e dupanajkxni.
15 Jem tse'e je Leví tyak'am je Jesús jets je y'ixpajkpatajk dumaatkáy dumaat'uu'k numay
je kupa'mun pakmojkpada jets je viijnk jáyuda juu' ve'e je jayu tyijp tókinax jáyuda, kux
numayda ve'e juu' ve'e je Jesús dupanajkxtup.

16 Ax ku tse'e dụ'ixti jẹ tsaptụjkpit yak'ixpajkpatajk maạt jẹ fariseotajk jẹts jẹ'ẹ ve'e myaạtkaaydup myaạt'ooktup jẹ Jesús, van'it tse'e jẹ Jesús jẹ y'ixpajkpatajk yak'amọtutú́vidi:

—¿Myaạtkaayp myaạt'uukp yạ'ạ ve'e jẹ kupạ'mụn pạkmojkpa jẹts jẹ viijnk tó́kinax jayu?

17 Y'amọtunajx tse'e jẹ Jesús, van'it tse'e vyaajñ:

—Ka'a xa jẹ'ẹ ve'e dụtsọkta jẹ tsọ'yiva pạn pạn jatye'e mạkkạtsọts; jẹ'ẹda ve'e pạn pạn jatye'e pajkjụdup. Ka jẹ'ẹp xa ạtse'e nnụmiimp jẹts ạtse'e nyaaxjat jẹ jayu juu' ve'e tụv jáyuvidup joojntykidup, jẹ'ẹ ạtse'e nnụmiimp juu' ve'e tó́kinax jayu, ve'em tse'e vyinmayụmpijttinit jẹtse'e dụmasọọktinit jẹ kyọ'ọy joojntykinda.

Ku jẹ Jesús dụ'ava'ni pạn tyajx kajxe'e jẹ y'ixpajkpatajk kyah'ayoojidi
(Mt. 9.14-15; Lc. 5.33-35)

18 To'k nax tse'e ku ve'e jẹ Yaknạpejtpa Juan jẹ y'ixpajkpatajk jẹts jẹ fariseo jẹ y'ixpajkpatajk y'ayoojada vye'na, van'it tse'e jẹ jayu jẹ Jesús dụvinkutạ́midi jẹtse'e dụ'amọtutú́vidi:

—¿Tyajx tse'e y'ayoojada jẹ Juan jẹ y'ixpajkpatajk jẹts jẹ fariseo jẹ y'ixpajkpatajk; ax ka'a tse'e mits yạ m'ixpajkpatajk y'ayoojada?

19 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsọọjvjidi:

—Ka'a xa ve'e chaachvinmáyda pạn pạn jatye'e miindup joma ve'e jẹ jayu ñavyụkjụ namvaate'e jẹ tạ'ạxpajkpa dụmạadada, jẹ'ẹ kajx tse'e kyah'ayoojada. Nay ka'a tse'e chaachvinmaayduva ạts yạ n'ixpajkpatajk namvaat ạtse'e n'it yạ'ạ maạtta.

20 Ax pyaa'tup tse'e jẹ xạaj ku ạtse'e nkọọ'k'ijtnit yạ'ạ maạtta, van'it tse'e tụụv y'ayoojadat.

Jẹ nam ixpajkụn juu' ve'e jẹ Jesús jẹ jayu tyuk'ix
(Mt. 9.16-17; Lc. 5.36-39)

21 'Ni pạna xa ve'e jẹ nam vit dụkatuk'akạya jẹ pak vit. Pạn ve'em xa ve'e kụdụtún, van'it tse'e jẹ nam akạ'yụn dụvaạ'nmókụt jẹ pak vit jẹtse'e dụtunjaa'kkạạ'tsnit.

22 Ni pạna ve'e dụkah'atẹ'miva jẹ nam tsaaydum pa'ajk nạaj jẹm pak ak apajkin jọọtm. Pạn ve'em xa ve'e kụdụtún, mupájinupts jẹ'ẹ ve'e jẹ ak, ax kọọjyji tse'e vyintó́kiyụt jẹ tsaaydum pa'ajk nạaj jẹts jẹ ak apajkin. Juu' tse'e jẹ nam tsaaydum pa'ajk nạaj, jẹm tse'e nam ak apajkin jọọtm yakpụm.

Ku jẹ ixpajkpatajk dụyuktajti jẹ trigo
(Mt. 12.1-8; Lc. 6.1-5)

23 To'k tse'e jẹ pọọ'kxtkụn xạaj vye'na jẹtse'e jẹ Jesús dụtuknaxy jẹ trigo kam maạt jẹ y'ixpajkpatajk, jẹtse'e jẹ y'ixpajkpatajk dụyuktajti jẹ trigo.

24 Van'it tse'e jẹ fariseotajk jẹ Jesús dụnụujmidi:

—¿Tyajx tse'e pọọ'kxtkụn xạaj yạ m'ixpajkpatajk dụtonda juu' ve'e jẹ pava'nụn kyayakjajtyp?

25 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsạajv:

—¿Tis, ka'anum miitse'e xkọtsta jẹp Kunuu'kx Jatyán kujxp juu' ve'e to'k nax tyoondu jẹ David maạt jẹ myujatyoo'tajk ku ve'e kya'ijtụxjidi ti ve'e kyáydap jyạ'kxtap jẹts ku ve'e yu'ọọ'kjup vyẹ'nada?

26 Tajki xa ve'e jẹ David jẹp jẹ Nte'yam chaptụjkp ku ve'e jẹ Abiatar y'ijt tee' juu' ve'e dụnụvintsạnikajxp jẹ tee'tajkta, jẹtse'e dụkaajy jẹ kunuu'kx tsapkaaky, jẹtse'e dụmọọyduva jẹ myujatyoo'da. Ax ka'a tse'e jẹ pava'nụn dụyakjaty jẹtse'e opyạna dụkáyụt, jẹ tee'tajkji ve'e tuknụvánada. Tạ miits yạ'ạ ve'e xkọtsta, ¿ve'em xaja?

27 Vaampa tse'e jẹ Jesús:

—Jẹ jayu jẹ y'ọ'yin kajx xa ve'e jẹ Nte'yam dụpụụjm jẹ pọọ'kxtkụn xạaj; ka jẹ pọọ'kxtkụn xạaj kajxap tse'e dụpụụjm jẹ jayu.

28 Jẹ'ẹ kajxts ạtse'e jẹ kutojkụn njayep pạn ti ve'e pọọ'kxtkụn xạaj yaktónup ukpụ kayaktónup, ạts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nụpạạmdụka Ijtp.

3

Jẹ yaa'tyajk juu' ve'e xux jẹ kyạ'ạj to'k ado'om
(Mt. 12.9-14; Lc. 6.6-11)

1 Jẹtse'e jẹ Jesús tyajkinuva jẹp tsaptụjkp. Jẹp tse'e vye'na to'k jẹ yaa'tyajk juu' ve'e xux jẹ kyạ'ạj to'k ado'om.

2 Jẹ nụmay jayu tse'e dụ'ixtu oy pạn yakjọtkạda'akupe'e jẹ Jesús jẹ pa'am jayu ku ve'e pọọ'kxtkụn xạaj vye'na, jẹ'ẹ ve'e jya'íxtidup pạn ti ve'e kụdụtukpạkta jẹtse'e dụnụ'ạạ'nadat kụxe'e dụkakutyún jẹ'ẹ jẹ pyava'nụnda.

3 Van'it tse'e jẹ Jesús dụnụujmi jẹ yaa'tyajk juu' ve'e xux jẹ kyạ'ạj to'k ado'om:

—Tẹna yaja yạ jayu vyinkujkta.

4 Van'it tse'e dụ'amọtutụvi jẹ jáyuda:

—¿Juu' tse'e jẹ pava'nụn yakjajtyp jẹtse'e pọọ'kxtkụn xạạj jẹ jayu dụtónụt: jẹ'ẹ juu' ve'e ọy, ukpụ jẹ'ẹ juu' ve'e ka óyap; ku ve'e jẹ jayu dụyakjoojntykat, ukpụ ku ve'e jẹ jayu dụyak'ọọ'kụt?

Ax amạ'ạt tse'e tyaandi.

5 Van'it tse'e jẹ Jesús vyin'ix'apitsumkạjxjidi, jọt'aajnjup jẹts tsaachvinmaayp kụx ka'a ve'e jẹ jayu dụkuvạkta juu' ve'e jẹ Nte'yam chạjkp, mạkke'e jẹ kyọ'ọy vinma'yụn dụpạạmdi. Van'it tse'e jẹ Jesús dụnụụjmi jẹ pa'am jayu:

—Yakyajkxụ jẹ mkạ'ạj.

Van'it tse'e jẹ pa'am jayu jẹ kyạ'ạj dụyakyajkxy, jẹtse'e jyọtkạdaakni.

6 Van'it tse'e pyítsumdi jẹ fariseotạjk jẹtse'e dụ'ukkọjtsmojkti mạạt jẹ Herodes jẹ jyáyuda pạn vintsọ ve'e jẹ Jesús kụdụyakjay'ọọ'kjidi.

Ku nụmay jẹ jayu y'ijt jẹja majạ nạ'akạya pa'ayi

7 Myạạtnajkxts jẹ'ẹ ve'e jẹ Jesús jẹ y'ixpajkpatạjk jẹja majạ nạ'akạya pa'ayi; nụmay tse'e jẹ galiléait jayu pyanạjkxjidi.

8 Jẹmpa tse'e juu' ve'e tsọọ'ndu jẹm jerusaleenit kyajpụn kạjxm jẹts juu' ve'e tsọọ'ndu jẹm iduméait y'it jọọtm. Jẹmpa tse'e juu' ve'e tsọọ'nduva jẹm jado'k ado'om Jordán majạ napa'am jẹts juu' ve'e tsọọ'ndu jẹm tiirovit jẹts sidoonit y'it jọọtmda; nụmay tse'e ọjts jẹ Jesús dụ'ixta ku ve'e jẹ kạts dụmọ́tudi jẹts ti ve'e jẹ Jesús tyuump.

9 Jẹ'ẹ kạjx tse'e jẹ Jesús dụpavaajñ jẹ y'ixpạjkpatạjk jẹtse'e apạạmdụka dụyak'íttat to'k jẹ barco joma ve'e tyákat, ve'em tse'e jẹ nụmay jayu kyah'atijmókjadat.

10 Nụmáyani ve'e ọọy jẹ pa'am jayu dụyakjọtkạdaakni vye'na. Jẹ'ẹ kạjx tse'e pạn pạn jatye'e pạjkjụdup, jẹ'ẹ tse'e dụ'atijmojktup jẹ Jesús kụx tyọnuvaandupe'e.

11 Ax jẹ jayu juu' ve'e jẹm jya'vin kạjxmda jẹ kọ'ọyjáyuvap, ku tse'e dụ'ixti jẹ Jesús, van'it tse'e dụvinkọxkténidi jẹtse'e mạkk dụmukọjtsti. Jidụ'ụm tse'e vyaandi:

—¡Mitse'e jẹ Nte'yam jẹ y'Onụk!

12 Van'it tse'e jẹ Jesús mạkk pyavaajnjidi jẹtse'e dụkah'avánadat jẹts pạn jẹ'ẹ ve'e.

Ku jẹ Jesús dụvinkạajn jẹ ñụmakmejtsk kukạ́tsivada
(Mt. 10.1-4; Lc. 6.12-16)

13 Van'it tse'e jẹ Jesús pyejt jẹm tonụn viinm jẹtse'e dụvạajv pạn pạn jaty jẹ'ẹ ve'e vyinkọnuvaampy. Nụnajkxjụduts jẹ'ẹ ve'e.

14 Nụmakmẹjtsk tse'e dụvinkạajn juu' ve'e íttap jẹ'ẹ mạạt, jẹtse'e dụkéxtat ka'amaayva,

15 jẹtse'e jẹ kutojkụn dụmọọydi jẹtse'e jẹ pa'am jayu dụyakjọtkạdaaktat jẹtse'e dụyakpítsumduvat jẹ kọ'ọyjáyuvap jẹm jẹ jayu jya'vin kạjxmda.

16 Yạ'ạts jẹ'ẹ ve'e jẹ nụmakmẹjtskta: jẹ Simón juu' ve'e tyukmumẹjtsxạạji Pedro,

17 jẹ Santiago jẹts jẹ y'uts Juan, jẹ Zebedeo jẹ'ẹ ve'e jẹ myajntktạjk, jẹ'ẹda tse'e tyukmumẹjtsxạạji Boanerges. (Jidụ'ụmts jẹ'ẹ ve'e kyạtsạpítsum jẹ Boanerges, jáyuda juu' ve'e ve'em ax jo'n jẹ añu pyuj.)

18 Jẹmpa tse'e jẹ Andrés jẹts jẹ Felipe, jẹ Bartolomé jẹts jẹ Mateo, jẹ Tomás jẹts jẹ Tadeo, jẹ Santiago juu' ve'e jẹ Alfeo jẹ myajntk, jẹ Simón juu' ve'e jẹ cananista partido dụmạạt y'ijt,

19 jẹts jẹ Judas Iscariote, juu' ve'e jẹ Jesús dụpạạmnup jẹm jẹ jayu kyạ'm juu' ve'e tso'oxpạjkjụdup.

Ku jẹ Jesús yaktij jẹts jẹ kọ'ọyjáyuvape'e jẹ kutojkụn mọọjyju
(Mt. 12.22-28; Lc. 11.14-20)

To'k nax tse'e jẹ Jesús jẹts jẹ y'ixpạjkpatạjk jẹp tụjkp vyẹ'nada,

20 van'it tse'e nụmay jẹ jayu ñay'amojkijidinuva; ni jẹ'ẹ tse'e jẹ Jesús kyọọ'k'ọ'yixjini jẹtse'e kyáyụt mạạt jẹ y'ixpạjkpatạjk.

21 Ku tse'e jẹ Jesús jẹ y'utsạtạjk dụmọ́tudi juu' ve'e toojnju kọjtsju, van'it tse'e dụ'uknụnạjkxti jẹtse'e kụdụvọọvdi, kụx ve'eme'e jẹ jayu vya'anda jẹts tạ ve'e vyinma'yụntọ́kini.

22 Ax jẹ tsaptụjkpit yak'ixpạjkpatạjk juu' ve'e jẹm Jerusalén tsọọ'ndu, jẹ'ẹ tse'e vaandu:

—Jẹm xa yạ'ạ ve'e jya'vin kạjxm jẹ kọ'ọyjáyuvap juu' ve'e dụnụvintsạnikạjxp jẹ kọ'ọyjáyuvaptạjkta. Jẹ Beelzebú yạ'ạ ve'e mọọjyjup jẹ kutojkụn jẹtse'e jẹ kọ'ọyjáyuvap dụyakpítsumụt jẹm jẹ jayu jya'vin kạjxmda.

23 Van'it tse'e jẹ Jesús dụyaaxji jẹ nụmay jayu jẹtse'e yạ tukmu'a'ixmojkin dụvaajnjidi:

—¿Vintsọse'e y'ọ'yixjụt jẹtse'e jẹ Satanás viinm ñaajkpítsumjụt jẹm jẹ jayu jya'vin kạjxm?

24 Pạn nacho'oxpạjkjụdup xa ve'e jẹ jayu juu' ve'e to'kji jẹ kyutojkụnda, ka'a tse'e y'ọ'yixjụ jẹtse'e jẹ kyutojkụn jyẹ́kụt.

25 Jẹts pạn nacho'oxpạjkjụduvap tse'e jẹ jayu juu' ve'e tsụụnip to'k jạạjn to'k tạjk, ka'ats jẹ'ẹ ve'e y'ọ'yixjụ jẹtse'e jyẹjkpat.
26 Jẹts pạn nacho'oxpạjkjụduvapts jẹ'ẹ ve'eda pạn pạn jatye'e ijttup jẹm jẹ Satanás y'am kyạ'm, ka'a tse'e y'ọ'yixjuva jẹtse'e jyékụt jẹ kyutojkụn, kutókiyupts jẹ'ẹ ve'e.

Yakvinkạdaak yaknaxkạdaak tse'e jẹ Jesús jẹ Satanás
(Mt. 12.29-32; Lc. 11.21-23; 12.10)

27 'Ni pạna tse'e kya'ọ'yixjụ jẹtse'e tyákat jẹp jẹ tsọts yaa'tyạjk tyụjkp jẹtse'e jẹ pyạạmdụk dụpạjkjat pạn ka'a ve'e too'vạjkp dụtsum. Ku ve'e tsúmani vyẹ'nat, van'ítnum tse'e y'ọ'yixjụt jẹtse'e jẹ pyạạmdụk dụpạjkjat.
28 'Tyúvam xa ạtse'e nva'añ: Pạn pạn xa ve'e jẹ Nte'yam dụvinkọjtspẹjtp ukpụ jẹ viijnk tọkin dụtún, ọ'yipts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e yaktọkinmẹẹ'kxụt.
29 Ax pạn pạn tse'e jẹ Espíritu Santo dụvinkọjtspẹjtp, ni jẹ vin'ítats jẹ'ẹ ve'e kyayaktọkinmẹẹ'kxụt, tyókinavam jẹ'ẹ ve'e xạ'ma kạjx.
30 Ve'em tse'e jẹ Jesús vyaajñ kụx jẹ Espíritu Santo ve'e jẹ kutojkụn mọọjyju jẹtse'e jẹ kọ'ọyjáyuvap dụyakpítsumnit jẹm jẹ jayu jya'vin kạjxmda, ax ve'em tse'e jẹ jayu vyaandi jẹts jẹ kọ'ọyjáyuvap jẹ'ẹ ve'e jẹ kutojkụn mọọjyju jẹtse'e ve'em dụtuujn.

Jẹ'ẹ pạne'e jẹ Jesús tyaakja'vip
(Mt. 12.46-50; Lc. 8.19-21)

31 Van'it tse'e jyẹ'ydi jẹ Jesús jẹ tyaak jẹts jẹ y'utsạtạjk, jẹp tse'e tạk'aagup tyaandi. Jẹp tse'e jẹ Jesús dụnụkejxidi.
32 Pạn pạn jaty tse'e jẹ Jesús dụnaa'tsụụnivíttup vye'na, jẹ'ẹ tse'e nạ'mụxju:
—Ụxẹp xa ve'e tạk'aagup jẹ mtaak jẹts jẹ m'utsạtạjk, mitse'e myakkọtsuvaajnjụdup.
33 Ax van'it tse'e jẹ Jesús y'atsạạjv:
—¿Pạnts ạtse'e ntaakip, jẹts pạnts ạtse'e n'útsidup?
34 Van'it tse'e dụvin'ix'apaa'vikụjx pạn pạn jatye'e jẹp naa'tsụụnivíttjụdup, jẹtse'e vyaajñ:
—Yạ'ạ xa jẹ'ẹ ve'eda juu' ạtse'e ntaakja'vip jẹts juu' ạtse'e nja'vip ax jo'n kụy'ijtti ạts jẹ n'uts jẹ n'ajch jẹts ạts jẹ n'uts jẹ ntsạ'ạ.
35 Kụx pạn pạn jatye'e dụtoondup juu' ve'e jẹ Nte'yam chạjkp, jẹ'ẹts ạtse'e nja'vidup ax jo'n ạts jẹ n'uts jẹ n'ajch kụy'ijtti, jẹts ạts jẹ n'uts jẹ ntsạ'ạ, jẹts ạts jẹ ntaak.

4

Jẹ tạạmt vạjpa tukmu'a'ixmojkin
(Mt. 13.1-9; Lc. 8.4-8)

1 Jado'k nax tse'e jẹ Jesús yak'ixpạjknuva jẹja mạjạ nạ'akạya pa'ayi; nụmay tse'e jẹ jayu ñay'amojkijidinuva joma ve'e jẹ'ẹ. Va'ajts nụmayda ve'e tyun'ijtti. Jẹm tse'e vye'na to'k jẹ barco. Van'it tse'e jẹ Jesús tyạjki jẹm barco jọọtm, jẹtse'e jẹm y'ạjxtk; jẹja tse'e mạjạ nạ'akạya pa'ayi jẹ nụmay jayu tyaandi.
2 Van'it tse'e may viijn dụyak'ixpạjkti jẹ tukmu'a'ixmojkin mạạt. Jidụ'ụm tse'e vyaajñ:
3 —Amọtunaxta. To'k xa ve'e jẹ jayu tạạmt vạjpa chạạ'n.
4 Ku ve'e dụvụj jẹ tạạmt, jẹm tse'e juu' ve'e naxkạdaak jẹja too' kujk, van'it tse'e jyẹ'ydi jẹ jẹyyva tánụk jẹtse'e dụpiivdini.
5 Jẹm tse'e jẹ tạạmt juu' ve'e naxkạdaak jẹja tsakụjx joma ve'e peji jẹ naax; jatyji tse'e yee'k kụx peji ve'e jẹ naax.
6 Ax ku tse'e xyạnụ'aanni, van'it tse'e tyạạtsni kụxe'e jẹ y'aa'ts kyakạạktạjki.
7 Jẹmpa tse'e jẹ tạạmt juu' ve'e naxkạdaak jẹja ápit akujk. Van'it tse'e jẹ ápit yee'k jẹtse'e dụkọọ'k'ítạmọọyni jẹ ọy ojts jẹtse'e yẹẹ'kụt, jẹ'ẹ kajx tse'e kyatạ'mi.
8 Nay jẹmpa tse'e jẹ tạạmt juu' ve'e naxkạdaak jẹja ọy naxkụjx, jẹ'ẹ tse'e tạ'mi. Jẹm tse'e jẹ tạạmt juu' ve'e naajkma'yiju ii'px majk tạạjm, jẹmpa tse'e juu' ve'e naajkma'yiju toogupx tạạjm, nay jẹmpa tse'e juu' ve'e naajkma'yiju mókupx tạạjm.
9 Van'it tse'e jẹ Jesús jyaa'kvaajñ:
—Pạn pạn jaty xa ve'e jẹm jẹ tyaatsk, va'an tse'e dụ'amọtunaxta.

Jẹ'ẹ pạn tyạjx kạjxe'e jẹ tukmu'a'ixmojkin yakpụụjm
(Mt. 13.10-17; Lc. 8.9-10)

10 Ku ve'e jẹ Jesús naaydum vye'na, van'it tse'e yak'amọtutụvi pạn vintsọ ve'e yakkọjtsva'ach juu' ve'e tyukmu'a'ixmojki, jẹ'ẹ ve'e dụ'amọtutúvidu juu' ve'e mutámijidup vye'na, nay ve'empa jẹ Jesús jẹ ñụmakmẹjtsk ixpạjkpatạjk.
11 Van'it tse'e jẹ Jesús ña'mụxjidi:
—Jẹ Nte'yam tse'e mtuknụja'vijidup vintsọ jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jẹ jayu y'itta jẹm jẹ Nte'yam y'am kyạ'm, ax ka'a tse'e jẹ Nte'yam tyuknụjávajada jẹ'ẹda juu' ve'e ụụ'm mạạt ka'ijttup.

12 Jẹ'ẹ kajxts ạts jẹ'ẹ ve'e ntukmukọtsta jẹ tukmu'a'ixmojkin mạạt, kụx jya'íxtup xa ve'e juu' ạtse'e ntuump, ka'a tse'e dụvinjávada; jyah'amọtunajxtup tse'e juu' ạtse'e nkajtsp, ka'a tse'e dụvinmọ́tuda. Jẹ'ẹ kajx ku ve'e ve'emda, ka'a tse'e dụmasọ'ọkta jẹ kyọ'ọy joojntykinda, jẹ'ẹ kajx tse'e kyayaktọkinmẹẹ'kxtat.

Ku jẹ Jesús dụkojtsvaach jẹ tạạmt vajpa tukmu'a'ixmojkin
(Mt. 13.18-23; Lc. 8.11-15)

13 Van'it tse'e jẹ Jesús jyaa'knạ'mụxjidi:

—¿Ka'a ve'e xvinmọ́tuda yạ tukmu'a'ixmojkin juu' ạtse'e tụnkạts? Pạn ka'a ve'e xvinmọ́tuda, ¿vintsọts miits jẹ'ẹ ve'e xvinmọ́tudat nụjom jẹ tukmu'a'ixmojkin?

14 Jẹ tạạmt vajpa, ve'em xa jẹ'ẹ ve'e ax jo'n to'k juu' ve'e jẹ Nte'yam jẹ kyạts jẹ y'ayook dụ'ava'nip.

15 Ax jẹja tse'e too' kujk joma ve'e jẹ tạạmt yakvụj, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e dụ'amọtunajxtup jẹ Nte'yam jẹ kyạts jẹ y'ayook. Ax ku tse'e jẹ jayu dụmọ́tuda, jatyji tse'e jẹ Satanás jye'ya jẹtse'e dụpajkjini jẹm jya'vin kajxmda jẹ kạts jẹ ayook juu' ve'e yakvaajnjidu.

16 Ax jẹja tse'e tsakụjx joma ve'e jẹ peji naax, joma ve'e jẹ tạạmt yakvụj, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e jẹ Nte'yam jẹ kyạts jẹ y'ayook dụ'amọtunajxtup jẹtse'e jatyji dụkuvạkta jẹ xọọjntkụn mạạt,

17 ve'em tse'e y'itta ax jo'n jẹ naax joma ve'e jẹ tạạmt vẹẹ'nji yee'k kụxe'e jẹ y'aa'ts kyakạạktáka. Ụx'ọọk, ku ve'e chaachpat'ukva'anda ukpụ yakjomtonda yaktitonda jẹ Nte'yam jẹ kyạts jẹ y'ayook kạjx, ax jatyji tse'e dụmasọọktini jẹ kạts jẹ ayook.

18 Ax jẹja tse'e ápit akujk joma ve'e jẹ tạạmt yakvụj, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e jẹ Nte'yam jẹ kyạts jẹ y'ayook dụ'amọtunajxtup,

19 jẹ'ẹ tse'e ọọy dụtunvinmaaydup jẹ naxviijnit jẹ'ẹ jẹts vintsọ ve'e ñaajkkumeenajadat, jẹtse'e jẹ viijnk kaxin dụjayẹpta. Jẹ Nte'yam jẹ kyạts jẹ y'ayook juu' ve'e y'amọtunajxtu, ve'emts jẹ'ẹ ve'e jyaty ax jo'n jẹ tạạmt juu' ve'e jẹja ápit jạạt naxkạdaak jẹtse'e kyatạ'mi.

20 Ax jẹja tse'e ọy naxkụjx joma ve'e jẹ tạạmt yakvụj, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e jẹ Nte'yam jẹ kyạts jẹ y'ayook dụ'amọtunajxtup jẹtse'e dụkạtsạpakta, vimpijtnupts jẹ'ẹ ve'e jẹ jyáyuvinda jẹ jyoojntykinda ax jo'n jẹ Nte'yam tyukmutsọ́kjada, jẹ'ẹ kajx tse'e y'itta ax jo'n jẹ ọy naax joma ve'e jẹ tạạmt juu' ve'e naajknụma'yiju ii'px majk tạạjm, jẹts juu' ve'e naajknụma'yiju toogupx tạạjm, jẹts juu' ve'e naajknụma'yiju mọ́kupx tạạjm.

Jẹ tạ'kxpa tukmu'a'ixmojkin
(Mt. 5.14-16; Lc. 8.16-18)

21 Van'it tse'e jẹ Jesús jyaa'kvaajñ:

—Ku ve'e jẹ jayu jẹ tạ'kxpa dụyakmín, ¿yaktuknaxjojppts n'ite'e pạn tii, ukpụ jẹpe'e maajntkụn pa'tkup dụyu'uts? ¿Ka'a n'ite'e kajxm dụpụm joma ve'e tyạ'kxva'kxụt?

22 Nay ve'empa tse'e, ka'a xa ve'e tii juu' ve'e yu'uts jẹtse'e ụx'ọọk kyanụkẹ'xnatạ́kat, ka'a tse'e tii juu' ve'e kayaknuja'vip jẹtse'e ụx'ọọk jẹ jayu dụkanujávat.

23 Pạn pạn jaty xa ve'e jẹm jẹ tyaatsk, va'an tse'e dụ'amọtunaxta.

24 Jaa'kvaan tse'e jidụ'ụm:

—Payọ'ọyda ọy juu' ve'e m'amọtunajxtup. Ve'em pạn vintsọ ve'e mjáyuvada, nay jẹ mjáyuvin tse'e vimpíttap. Pạn ọy xa ve'e jẹ mjáyuvinda, mjaa'kyakmọ'ọdap tse'e juu' nụyojk.

25 Pạn pạn tse'e juu' dụmạạt, jaa'kyakmọ'ọpts jẹ'ẹ ve'e; jẹts pạn pạn tse'e juu' yụụ'n vẹẹ'n dụmạạt, yakpạjkjinup tse'e nụjom.

Jẹ tạạmt juu' yẹẹ'kp tukmu'a'ixmojkin

26 Vaampa tse'e jẹ Jesús:

—Ve'em xa ve'e jẹ Nte'yam jẹ kyutojkụn ax jo'n to'k jẹ jayu jẹ tạạmt dụvụj jẹja naxkụjx.

27 Ku ve'e yạ it ñaxy, yạ it kyujaj yạ it kyutso'oa, mojxpts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e y'aa'ch. Ka'ats jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu dụnụjava vintsọ jẹ'ẹ ve'e myux jẹts pạn vintsọ ve'e y'aa'ch.

28 Kụx viinme'e jẹ naax dụyakyee'k, too'vajkpe'e jẹ y'aajy dụpụm, van'it tse'e jẹ kyọjk, jẹtse'e ụx'ọọk jẹ tyạạjm.

29 Ax ku tse'e jẹ tyạạjm myaju, van'it tse'e yakpạkmojkni kụx tạ ve'e jẹ pạkmok aats dụpaa'ty.

Jẹ mostaza tạạmt tukmu'a'ixmojkin
(Mt. 13.31-32; Lc. 13.18-19)

30 Van'it tse'e jẹ Jesús vyaampa:

—¿Vintsọ jo'nts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam jẹ kyutojkụn, ukpụ ti jo'n tse'e ntukmu'a'ixmojkimdap?

31 Ve'em xa jẹ'ẹ ve'e ax jo'n to'k jẹ yaa'tyajk dụvụj jẹ mostaza tạạmt jẹja naxkụjx. Ku ve'e yakvụj, jẹ'ẹ tse'e jẹ tạạmt dụnụtsayikạjxp yaja naxviijn;

32 ax ku tse'e yee'k, ñu̱maja̱iku̱jxpts je̱'e̱ ve'e je̱ts ka'a ve'e je̱ viijnk aajy ojts juu' ve'e yakja̱'kxp, maja̱ vaamp tse'e o̱o̱y, o̱'yixjadap tse'e je̱ je̱yyva tánu̱k je̱tse'e je̱ pye̱'e̱n du̱pámdat je̱m y'axén akojkm joma ve'e je̱ e̱p.

Vintso̱ je̱ Jesús du̱yaktuujn je̱ tukmu'a'ixmojkin
(Mt. 13.34-35)

33 Ax may tse'e je̱ Jesús du̱tukmu'a'ixmojki je̱ ka̱ts je̱ ayook ax jo'n ya̱'a̱, ve'em vintso̱ ve'e je̱ jayu y'o̱'yixjidi je̱tse'e du̱vinmó̱tudat.

34 Je̱ts nujom juu' jatye'e tyukmuka̱jtsp, tum tyukmu'a'ixmojkip tse'e. Ku ve'e je̱ Jesús je̱ y'ixpa̱jkpata̱jk du̱ma̱a̱di aje̱'e̱jyjida, va'ajts tse'e du̱'ava'niku̱jx.

Ku je̱ Jesús du̱yak'atu̱vi je̱ ma̱kk po̱j
(Mt. 8.23-27; Lc. 8.22-25)

35 Ku ve'e je̱ it tyánayini, van'it tse'e je̱ Jesús je̱ y'ixpa̱jkpata̱jk du̱nu̱ujmidi:

—Ja'mda je̱m jado'k ado'om na̱pa'am.

36 Van'it tse'e je̱ y'ixpa̱jkpata̱jk yaknajkxjidi je̱m barco jo̱o̱tm, je̱ barco joma ve'e vye'na, je̱tse'e je̱ nu̱may jayu du̱mujékumidi. Je̱m tse'e vye̱'nada jame̱jtsk jatoojk je̱ barco ma̱a̱t je̱'e̱da.

37 Van'it tse'e ma̱kk pyo̱j'ukvaajñ je̱tse'e je̱ na̱a̱j o̱o̱y tyunka̱jxmpojtu̱k je̱tse'e tya̱jki je̱m barco jo̱o̱tm. Van'it tse'e je̱ barco y'ojts'ukvaanni.

38 Je̱p tse'e barco naadup mya'aj vye'na je̱ Jesús je̱m kuka̱va ni'kxm. Van'it tse'e du̱yojxti je̱tse'e du̱nu̱ujmidi:

—¡Yak'ixpa̱jkpa! ¿Ka'a ve'e xvinmay ku ve'e n'o̱o̱'kumdat?

39 Van'it tse'e je̱ Jesús pyojtu̱k, je̱tse'e je̱ po̱j du̱tuknu̱ujmi. Van'it tse'e je̱ maja̱ na̱'aka̱ya du̱muka̱jts. Jidu̱'u̱m tse'e vyaajñ:

—Tukviijn'ítu̱, ka'a ve'e mjo̱tma'aty.

Van'it tse'e je̱ po̱j y'atu̱vi je̱tse'e je̱ na̱a̱j tyu'ujkjajty.

40 Van'it tse'e du̱nu̱ujmi je̱ y'ixpa̱jkpata̱jk:

—¿Tya̱jxse'e mtsa'a̱gada? ¿Ka'anume'e je̱ jaanchja'vin xjaye̱pta?

41 O̱o̱yts je̱'e̱ ve'e tyuntsa̱'kidi je̱tse'e vimpit atu̱j ñavyaajnjidi:

—¿Vintso̱s ya̱'a̱ vine'e ya̱ jayu je̱ ma̱kkin o̱o̱y du̱tunjayep? ¡Ka̱tsupa̱jkjup xa ve'e je̱ po̱j paat je̱ts je̱ maja̱ na̱'aka̱ya paat!

5

Ku je̱ Jesús du̱yakpítsum je̱ ko̱'o̱yjáyuvap je̱m je̱ jayu jya'vin ka̱jxm
(Mt. 8.28-34; Lc. 8.26-39)

1 Van'it tse'e jye̱'ydi je̱m jado'k ado'om maja̱ na̱'aka̱ya pa'am joma ve'e je̱ it du̱xa̱aja Gadara.

2 Ku ve'e je̱ Jesús pyítsum je̱m barco jo̱o̱tm, van'it tse'e to'k je̱ yaa'tya̱jk vyinkutámiji juu' ve'e je̱m jya'vin ka̱jxm je̱ ko̱'o̱yjáyuvap. Je̱m tse'e cha̱a̱'n joma ve'e je̱ o̱o̱'kpa ñaxtá̱kada.

3 Ax je̱p tse'e o̱o̱'kpa aajntkup chu̱u̱na y'ijt; ni je̱ cadena ma̱a̱ta tse'e pa̱n kya'o̱'yixju̱ je̱tse'e tsum du̱yak'ítu̱t,

4 ku̱x may náxani ve'e jyayakcadenatsum vye'na je̱m kya̱'m je̱ts je̱m tyékum, je̱tse'e du̱tukpo̱jtikúx je̱ cadena; ni pa̱na tse'e kya'o̱'yixju̱ je̱tse'e du̱yakyójut.

5 Ijtp tse'e jóvum xa̱a̱j jóvum tsooj y'aya'axy vyídu̱t je̱m tonu̱n viinm tonu̱n ka̱jxm je̱ts joma ve'e je̱ o̱o̱'kpa aajntk, je̱tse'e je̱ tsaaj ñatyuknaajkxa'a̱jkaja.

6 Jékum jatyna tse'e je̱ Jesús vye'na, van'it tse'e je̱ yaa'tya̱jk y'ixji je̱tse'e noomp je̱ Jesús du̱vinkuta̱mi je̱tse'e du̱vinko̱xkteni.

7 Van'it tse'e ma̱kk du̱muka̱jts, je̱tse'e du̱nu̱ujmi:

—¿Ti ka̱tsts u̱u'me'e njaye̱jpump?, Jesús, je̱ Ka̱jxmit je̱ y'Onu̱k, je̱ Nte'yam je̱ Myajntk. Je̱ Nte'yam ka̱jx a̱ts mitse'e nmunoo'kxtu̱k, kadi a̱ts xtsaachtún.

8 Jidu̱'u̱m tse'e vyaajñ ku̱x ñu̱u̱jminupe'e je̱ Jesús je̱ ko̱'o̱yjáyuvap jidu̱'u̱m:

—¡Ko̱'o̱yjáyuvap, pítsumdini je̱m ya̱ jayu jya'vin ka̱jxm!

9 Van'it tse'e je̱ Jesús je̱ yaa'tya̱jk du̱'amo̱tutu̱vi:

—¿Tise'e mxa̱a̱j?

Van'it tse'e y'atsa̱a̱jv:

—Miijl Am a̱tse'e nxa̱a̱j ku̱x va'ajts nu̱may a̱a̱tse'e.

10 Van'it tse'e je̱ Jesús o̱o̱y du̱tunmunoo'kxtk je̱ts ka'a ve'e jékum du̱ké̱xu̱t je̱ ko̱'o̱yjayuvapta̱jk.

11 Ta̱mji tse'e jya̱'kxta vye'na nu̱may je̱ ke̱e̱m je̱m tonu̱n viinm,

12 je̱tse'e je̱ ko̱'o̱yjayuvapta̱jk je̱ Jesús du̱munoo'kxtkti:

—Pake̱xu̱ a̱a̱ts to'k aaj xim joma ve'e je̱ ke̱e̱m je̱ts a̱a̱ts je̱'e̱ ve'e ntuktá̱kat.

13 Yakjajtux̱juḏu tse'e je̱ Jesús. Van'it tse'e je̱ ko̱'o̱yjáyuvap pyítsumdini je̱m je̱ yaa'tya̱jk jya'vin ka̱jxm je̱tse'e je̱ ke̱e̱m du̱tuktaj̱kidi; nu̱me̱jtsk miijl jo'n tse'e y'ijtti je̱ ke̱e̱m. Van'it tse'e nu̱jom je̱ ke̱e̱m kyu̱snoomdi je̱m tonu̱n viinm je̱tse'e y'ano'midi je̱m ma̱ja̱ na̱'aka̱ya jo̱o̱tm. Je̱p tse'e ña'o̱o̱'kka̱jxtini.

14 Ku ve'e du̱'ixti je̱ ke̱e̱m íxpada, noomp tse'e ña̱jkxti je̱tse'e o̱jts du̱'avanva'kxta je̱m kajpu̱n jo̱o̱tm je̱ts je̱m kam jo̱o̱tm. Je̱ nu̱may jayu tse'e o̱jts du̱'ixta juu' ve'e toojnju ko̱jtsju.

15 Ku ve'e jye̱'ydi joma ve'e je̱ Jesús, van'it tse'e du̱'ixti je̱ yaa'tya̱jk juu' ve'e je̱m jya'vin ka̱jxm tu̱y'it je̱ ko̱'o̱yjáyuvap. Je̱m je̱'e̱ ve'e chu̱u̱na xáxani je̱ts óyani je̱ vyinma'yu̱n. Van'it tse'e cha̱'kidi.

16 Pa̱n pa̱n jatye'e du̱'ixtu, je̱'e̱ tse'e tukmumaajntykju̱du vintso̱ ve'e jyajtti je̱ ke̱e̱m je̱ts je̱ yaa'tya̱jk juu' ve'e je̱ ko̱'o̱yjáyuvap tu̱ñu̱vaatsjini.

17 Van'it tse'e je̱ jayu du̱munoo'kxtkti je̱ Jesús je̱tse'e du̱tukvaatsnit je̱ y'itta je̱ ña̱axta.

18 Ku ve'e je̱ Jesús tya̱jki je̱m barco jo̱o̱tm, van'it tse'e je̱ yaa'tya̱jk juu' ve'e je̱ ko̱'o̱yjáyuvap je̱m jya'vin ka̱jxm tu̱y'it, je̱'e̱ tse'e munoo'kxtkju je̱tse'e du̱ma̱a̱dat.

19 Ax ka'a tse'e je̱ Jesús du̱yakjajty. Jidu̱'u̱m tse'e du̱nu̱u̱jmi:

—Na̱jkxu̱ je̱m mta̱k'am joma ve'e je̱ mjayu, je̱m tse'e xtukmumaaydu̱ku̱t ti maa'yu̱ne'e je̱ Ma̱ja̱ Vintsán tu̱mto'nu̱xju̱ je̱ts vintso̱ je̱'e̱ ve'e tu̱mtukma̱'a̱tju̱.

20 Je̱m kajpu̱n ka̱jxmda juu' ve'e je̱m decápolisit y'it jo̱o̱tm, je̱m tse'e je̱ yaa'tya̱jk ñu̱jkx je̱tse'e du̱'amaajntykva'kxy nu̱jom juu' ve'e je̱ Jesús tyoon je̱'e̱ ka̱jx. Atu̱va ato̱ki tse'e du̱tuktaandi.

Je̱ Jairo je̱ ña̱a̱x je̱ts je̱ ta̱'a̱xta̱jk juu' ve'e je̱ Jesús je̱ vyit du̱to̱o̱n
(Mt. 9.18-26; Lc. 8.40-56)

21 Ku ve'e je̱ Jesús vyimpijtnuva je̱m barco jo̱o̱tm je̱ja jado'k ma̱ja̱ na̱'aka̱ya pa'ayi, van'it tse'e nu̱may je̱ jayu ña̱y'amojkijidi joma ve'e je̱'e̱.

22 Van'it tse'e to'k je̱ jayu ñu̱je̱'yji juu' ve'e je̱p tsaptu̱jkp du̱nu̱vintsánip, Jairo je̱'e̱ ve'e xya̱a̱j. Ku ve'e je̱ Jesús du̱'ix, van'it tse'e du̱vinko̱xkteni,

23 je̱tse'e o̱o̱y du̱tunmunoo'kxtk. Jidu̱'u̱m tse'e vyaajñ:

—O̱o̱'kuvaannupe'e a̱ts je̱ mpi'k na̱a̱x. Ja'mu̱ to'k aaj je̱tse'e je̱ mka̱'a̱j xtuknu̱kónu̱t, ve'em tse'e jyo̱tka̱da'aku̱t, je̱tse'e jyaa'kjoojntykat.

24 Van'it tse'e du̱ma̱a̱di. Je̱ nu̱may jayu tse'e je̱ Jesús mya̱a̱tna̱jkx je̱tse'e du̱tun'atijmojktini.

25 Je̱m tse'e to'k je̱ ta̱'a̱xta̱jk vye'na juu' ve'e makme̱jtsk joojntani du̱jaye̱jpp je̱ vinnu̱jkxju̱ pa'am.

26 Távani tse'e je̱ ta̱'a̱xta̱jk o̱o̱y tyunyaktsaachpaa'tjada nu̱may je̱ tso̱'yivata̱jk je̱ts távani ve'e du̱tukmujokya̱jxni nu̱jom juu' ve'e y'ixp jyayejpp, ax ni vinxu̱pa tse'e kyajo̱tka̱da'aky, nu̱yojke'e y'o̱o̱'ktú̱v.

27 Ta̱ tse'e du̱mo̱tu vye'na ti ve'e je̱ Jesús tyuump kya̱jtsp, je̱tse'e je̱ ta̱'a̱xta̱jk jye̱'y joma ve'e je̱ Jesús je̱p ña̱adup tso̱v je̱ja nu̱may jayu akujk, je̱tse'e je̱ vyit du̱to̱o̱njni.

28 Jidu̱'u̱m tse'e ña̱ña̱'mu̱xji: Tun ko̱o̱jyji xa ijk a̱tse'e ku̱ntán xi vyit, jo̱tka̱da'akupts a̱tse'e.

29 Ku ve'e je̱ vyit du̱ta̱a̱jn, tun jatyji tse'e je̱ pya'am y'atú́vini je̱tse'e je̱ ñi'kx je̱ kyo̱pk du̱ja'vi je̱ts ta̱ ve'e je̱ pa'am ñu̱va'achju̱.

30 Ku ve'e je̱ Jesús du̱nu̱ja'vi je̱ts ta̱ ve'e je̱ mya̱kkin du̱yaktún, van'it tse'e vya'ku̱mpijt joma ve'e je̱ nu̱may jayu, je̱tse'e vyaajñ:

—¿Pa̱n tse'e a̱ts ya̱ nvit tu̱du̱tán?

31 Van'it tse'e je̱ y'ixpa̱jkpata̱jk ña̱'mu̱xjidi:

—M'ixp xa mitse'e je̱ts je̱ nu̱may jayu ve'e m'atijmojkjup, je̱tse'e mva'añ: “¿Pa̱nts a̱tse'e tu̱xtán?”

32 Van'it tse'e je̱ Jesús je̱ nu̱may jayu du̱vin'ix'apitsumku̱jx, je̱'e̱ ve'e y'ixuvaampy pa̱n pa̱ne'e to o̱o̱jnju.

33 Van'it tse'e je̱ ta̱'a̱xta̱jk tyuntsa̱'kini je̱tse'e nu̱nmíppnup je̱ Jesús du̱vinko̱xkteni, je̱tse'e tyú́vam juu' du̱vaajnji ku̱x ñu̱ja'vipe'e vintso̱ ve'e jyo̱tka̱daakni.

34 Je̱tse'e je̱ Jesús ña̱'mu̱xji:

—Ta̱ xa ve'e mjo̱tka̱daakni je̱'e̱ ka̱jx ku a̱tse'e tu̱xjaanchjáva. Na̱jkxni to'k aaj to'k jo̱o̱t. Tso̱tse'e m'ijtnit.

35 Ko̱jtspna tse'e je̱ Jesús vye'na, van'it tse'e je̱ jayu ñu̱je̱'yjidi, je̱me'e je̱ tsaptu̱jkpit je̱ ñu̱vintsán tya̱k'am cho o̱o̱'ndi, je̱tse'e vyaandi:

—Távani xa ve'e je̱ mna̱a̱x y'a̱a̱'k. ¿Tya̱jxse'e xjaa'k'atsu'ux ya̱ yak'ixpa̱jkpa?

36 Ax tun ko̱o̱jyji tse'e je̱ Jesús du̱mo̱tu je̱ts ti ve'e yakvaajnjip je̱ tsaptu̱jkpit je̱ ñu̱vintsán, van'it tse'e du̱nu̱u̱jmi:

—Kadi mtsa̱'a̱ga. Ko o̱o̱jyji a̱tse'e xjaanchjávat.

37 Ax ni pa̱na tse'e du̱kayakjajtji je̱tse'e pyana̱jkxju̱t, je̱ Peedroji ve'e je̱ts je̱ Santiago ma̱a̱t
je̱ Juan juu' ve'e je̱ Santiago je̱ y'uts.
38 Ku ve'e je̱ Jesús jye̱'y je̱m je̱ tsaptu̱jkpit je̱ ñu̱vintsán tya̱k'am, van'it tse'e du̱'ix je̱ts
je̱me'e je̱ jayu o̱o̱y tyunne̱'e̱mda, tyunya'axta, tyuntsaachvinmáyda.
39 Ku ve'e je̱ Jesús tya̱jki je̱p tu̱jkp, van'it tse'e ña̱'mu̱xjidi:
—¿Tya̱jx tse'e mne̱'e̱mda je̱tse'e mya'axta? Ku̱x ya̱ kiix ónu̱k, ka'a xa ya̱'a̱ ve'e y'a̱a̱'ka,
maapji ya̱'a̱ ve'e.
40 Je̱tse'e du̱nu̱xiikti du̱tukxiikti. Van'it tse'e je̱ Jesús du̱yakpitsumku̱jx je̱ jayu. Van'it tse'e
du̱ma̱a̱di je̱ ónu̱k je̱ tyee' je̱ tyaak je̱ts je̱ y'ixpa̱jkpata̱jk juu' ve'e mya̱a̱didu, je̱tse'e tya̱jki
joma ve'e je̱ kiix ónu̱k mya'aj.
41 Van'it tse'e je̱ kiix ónu̱k je̱ kya̱'a̱j du̱ko̱o̱jnu̱kji je̱tse'e du̱nu̱u̱jmi:
—Talita, cumi. (Ax jidu̱'u̱mts ya̱'a̱ ve'e kya̱tsa̱pítsum, kiix ónu̱k, mits a̱tse'e nnu̱u̱jmip,
poju̱tu̱kni.)
42 Ax tun jatyji tse'e je̱ kiix ónu̱k pyojtu̱kni je̱tse'e yo̱'y'ukvaanni, ku̱x makme̱jtsk joojntani
ve'e. Atu̱va ato̱ki tse'e tyuntaandi je̱ jáyuda.
43 Van'it tse'e je̱ Jesús ma̱kk ña̱'mu̱xjidi je̱ts ni pa̱na ve'e du̱kavaajnjadat, je̱tse'e
du̱pavaajñ je̱tse'e je̱ kiix ónu̱k du̱yakkáydat.

6

Ku je̱ Jesús vye'na je̱p Nazaret
(Mt. 13.53-58; Lc. 4.16-30)

1 Ku ve'e je̱ Jesús cha̱a̱'n je̱m, van'it tse'e vyimpijtni je̱m tya̱k'am, pana̱jkxju̱du tse'e je̱
y'ixpa̱jkpata̱jk.
2 Ku ve'e je̱ po̱o̱'kxtku̱n xa̱a̱j du̱paaty, van'it tse'e yak'ixpajk'ukvaajñ je̱p tsaptu̱jkp. Je̱
nu̱may jayu tse'e amo̱tunajxju̱du je̱tse'e atu̱va ato̱ki tyaandi. Jidu̱'u̱m tse'e ñavyaajnjidi:
—¿Jomas ya̱'a̱ ve'e ya̱ jayu ya̱ nu̱ja'vin du̱pu̱k je̱tse'e ve'em kya̱ts? ¿Ti nu̱ja'vin ya̱'a̱ ve'e
tu̱yakma̱'a̱? ¿Vintso̱ ve'e y'o̱'yixju̱ je̱tse'e je̱ ma̱jin du̱tún?
3 Ya̱'a̱ xa ve'e je̱ tsejtspa juu' ve'e je̱ María je̱ myajntk, je̱ Santiago ma̱a̱t je̱ José je̱ y'ajch, je̱
Judas ma̱a̱t je̱ Simón je̱ y'ajch. Yaja tse'e cha̱a̱nada ya̱'a̱ ya̱ kyiix utsta u̱u̱'m ma̱a̱tta.
Je̱'e̱ ka̱jx tse'e du̱viijnk'íxti je̱ Jesús.
4 Van'it tse'e je̱ Jesús ña̱'mu̱xjidi:
—O̱tyun joma tso̱va xa ve'e yakvintsa̱'a̱ga je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpa, je̱e̱jyji ve'e
kyayakvintsa̱'a̱ga joma ve'e je̱ y'it je̱ ñaax, joma ve'e je̱ jyuu't je̱ myugo'ok, je̱ts joma ve'e je̱
jya̱a̱jn je̱ tya̱jk.
5 Ax ka'a tse'e je̱ Jesús y'o̱'yixji je̱tse'e je̱m je̱ ma̱jin du̱tónu̱t, je̱'e̱jyji ve'e ku ve'e je̱ kya̱'a̱j
du̱tuknu̱ka̱a̱jn vinkex je̱ pa'am jayu je̱tse'e du̱yakjo̱tka̱daakni.
6 Atu̱va ato̱ki tse'e tyaajñ je̱ Jesús ku ve'e du̱'ix je̱ts ka'a ve'e jyaanchjávajada; kajpu̱n
kajpu̱n tse'e ñu̱jkx je̱tse'e je̱ jayu du̱yak'ixpu̱k.

Ku je̱ Jesús du̱'akejxva'kxti je̱ y'ixpa̱jkpata̱jk ka'amaayva
(Mt. 10.5-15; Lc. 9.1-6)

7 Van'it tse'e je̱ Jesús du̱yaxmujk je̱ ñu̱makme̱jtsk ixpa̱jkpada, je̱tse'e du̱'akejxva'kxti
nu̱me̱jtsk jaty, je̱tse'e du̱mo̱o̱jy je̱ kutojku̱n je̱tse'e je̱ ko̱'o̱yjáyuvap du̱yakpítsumdat je̱m je̱
jayu jya'vin ka̱jxmda.
8 Van'it tse'e du̱tukpavaajñ je̱ y'ixpa̱jkpata̱jk:
—Ka'a tse'e ti xmutso̱o̱'ndat juu' ve'e m'ajo̱o̱tadap je̱ja too' aajy, ka'a tse'e xmutso̱o̱'ndat
je̱ tsapkaaky, ka'a tse'e je̱ apa̱jkin, ni ka'ava tse'e je̱ meen. Je̱ mtajkji ve'e mpakáptap
9 je̱tse'e je̱ mka̱'a̱jk xtukva'agadat, je̱ts to'k ni'kxji ve'e je̱ mvit xmuna̱jkxtat juu' ve'e
mjaye̱jptup.
10 Van'it tse'e du̱jaa'knu̱u̱jmi:
—Ku̱jyajomatu̱jka tse'e mtá̱kadat, je̱ja tse'e mnamyáyjadat pa̱n vinxu̱p xa̱a̱j ve'e mtánada.
11 Ax pa̱n pa̱n tse'e mkakuva̱jkju̱dup uk mkah'amo̱tunaxuvaajnju̱dup, mtso̱o̱'ndinup
tse'e je̱m je̱tse'e xvinxíttat je̱ mtekta je̱tse'e vyánu̱ku̱t je̱ naxvay juu' ve'e tu̱xpava'akta
je̱m kyajpu̱n jo̱o̱tm, ve'em tse'e du̱nu̱jávadat je̱ts ka'a je̱'e̱ ve'e y'o̱ya juu' ve'e tyoondup.
Tyúvam xa a̱tse'e nva'añ, nu̱yojke'e je̱ jayu je̱ tsaachpaatu̱n yakmo̱o̱ydinit ku ve'e je̱ jayu
yakto̱kimpayo̱'ydinit je̱ts ni ka'a ve'e je̱ sodómait je̱ts je̱ gomoorrait jáyuda.
12 Van'it tse'e cho̱o̱'ndi je̱ y'ixpa̱jkpata̱jk ka'amaayva je̱tse'e je̱ jayu du̱na̱a̱jmada je̱tse'e
vyinmayu̱mpijttinit, je̱tse'e du̱maso̱o̱ktinit je̱ kyo̱'o̱y joojntykinda.
13 Yakpítsumduva tse'e je̱ ko̱'o̱yjáyuvap je̱m nu̱may je̱ jayu jya'vin ka̱jxmda je̱tse'e
du̱pa̱a̱jmjada je̱ olivos aceite je̱m nu̱may je̱ pa'am jayu ñi'kxmda kyo̱jmda je̱tse'e
du̱yakjo̱tka̱daaktini.

Ku je Yaknapejtpa Juan y'oo'kni
(Mt. 14.1-12; Lc. 9.7-9)

14 Ku ve'e je Jesús je myajin vya'kxtk, van'it tse'e je yakkutojkpa Herodes dumotu. Jeme'e je jayu juu' ve'e vaandu:
—Je Yaknapejtpa Juan xa je'e ve'e, je'e tse'e joojntykpajknuva jetse'e Jesús ñatyijju, je'e kajx tse'e y'o'yixju jetse'e je majin dutún.
15 Jempa tse'e pan pane'e vaanduvap:
—Je Elías xa je'e ve'e.
Nay jempa tse'e pan pane'e vaanduvap:
—Je'e xa ve'e nuto'k je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa, ve'em ax jo'n je jujpit jáyuda juu' ve'e ijttu je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpada.
16 Ax ku tse'e je yakkutojkpa Herodes je kats dumotu, van'it tse'e vyaajñ:
—Je Juan xa je'e ve'e juu' atse'e nyakjayyukpojxjinu, je'e tse'e joojntykpajknuva.
17 Ve'em tse'e vyaajñ kux viinme'e je Herodes je Juan duyakjamyajtsji jetse'e duyakjapyoxuntakpaajmji, jetse'e duyakjachoojmji. Ve'em tse'e dutuujn je ta'axtajk Herodías kajx juu' ve'e pyajknu, je y'uts Felipe je ñuda'ax je'e ve'e y'ijt.
18 Jidu'um tse'e je Juan je Herodes dunuujmi:
—Ka'a xa ve'e je pava'nun duyakjaty jetse'e xpákut je m'uts je ñuda'ax.
19 Ax je ta'axtajk, myu'ejkjupts je'e ve'e je Juan, chajkpts je'e ve'e jetse'e je Juan y'oo'kut; ax ka'anum tse'e y'o'yixju
20 kux cha'kipe'e je Herodes je Juan. Kux ñuja'vipe'e jets je Nte'yam je jyayu je'e ve'e jets tuv je'e ve'e je jyáyuvin je jyoojntykin, je'e kajx tse'e dukayakjaty jetse'e je Juan y'oo'kut. Chojk tse'e je yakkutojkpa jetse'e du'amotunáxut juu' ve'e je Juan kyojts; ax ooy tse'e tyunnavyinma'yunmoojyji vinnaajknáx ku ve'e ve'em dutuujn.
21 Ax je'y tse'e je xaaj ku ve'e y'o'yixji je ta'axtajk jetse'e je Juan y'oo'kut, van'it je'e ve'e jyajty ku ve'e je Herodes je kye'xtkun xaaj dumaja tun vye'na. Yakjayukaay tse'e je Herodes. Jem tse'e je ñuvinténivataajk, jem tse'e je tojpa juu' ve'e dunuvintsánidup kakmiijl jaty je tojpataajk, jempa tse'e pan pan jatye'e dunumájidup jem galiléait y'it jootm.
22 Kaaydup tse'e vye'nada, van'it tse'e tyajki je Herodías je ñaax jetse'e y'ejts. Ooy tse'e dutuntsojja'vidi je yakkutojkpa Herodes jets pan pan jatye'e myaatkaaydup myaat'ooktup vye'na. Van'it tse'e je yakkutojkpa dunuujmi je kiixuta'ax:
—Amótuvu ats pan ti ve'e mtsajkp, kux nyákup atse'e.
23 Van'it tse'e je Nte'yam duyaknajxy jetse'e vyaannuva:
—Nujom tse'e pan vinxup atse'e x'amotu, nyákupts atse'e, jyakojkmam atse'e nyákut je nkutojkun.
24 Van'it tse'e je kiixuta'ax vya'kpítsum jetse'e ojts je tyaak dumaatnakyátsju, jetse'e du'amotutuvi:
—¿Tis atse'e kun'amotu?
Van'it tse'e je tyaak y'atsaajv:
—Amótuvu je Yaknapejtpa Juan je kyuvajk.
25 Jaty aa'k tse'e je kiixuta'ax tyajkinuva joma ve'e je yakkutojkpa. Van'it tse'e du'amotu:
—Ve'e atse'e ntsajkp jetse'e uxyam jaty xyákut jem plato jootm je Yaknapejtpa Juan je kyuvajk.
26 Van'it tse'e je yakkutojkpa tyuntsaachvinmapyujk. Ax ka'a tse'e dukojtstikutsuva'añ kux távani ve'e je Nte'yam duyaknaxy vye'na jets távani ve'e je jayu du'amotunaxta juu' ve'e myaatkaaydup myaat'ooktup vye'na.
27 Je'e kajx tse'e tun jatyji to'k je tyojpa dukejx jetse'e najkx je Juan je kyuvajk duyaktsaa'n.
28 Van'it tse'e je tojpa ñujkx jetse'e ojts duyukpux jep poxuntujkp, jetse'e duyaknujkx je kyuvajk jem plato jootm, jetse'e dumoojy je kiixuta'ax. Van'it tse'e je kiixuta'ax je tyaak dumoojy je Juan je kyuvajk.
29 Ax ku tse'e je Juan je y'ixpajkpatajk dumótudi, van'it tse'e jye'ydi jetse'e ojts duyaktsoo'ndini je ñi'kx je kyopk, jetse'e duyaknaxtajkidini.

Ku je Jesús je jayu duyakkaajy numugooxk miijl naxy
(Mt. 14.13-21; Lc. 9.10-17; Jn. 6.1-14)

30 Van'it tse'e je kukatsivatajk vyimpijttini joma ve'e je Jesús jetse'e duvaajnjidi pan ti jatye'e ojts dutonda jets vintso ve'e je jayu duyak'ixpajkti.
31 Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:
—Ja'mda apuk jetse'e veen mpoo'kxumdat.
Ve'em tse'e vyaajñ kux je numay jayu ve'e navyinnajxjup navyintajkijup, ka'a ve'e y'avaatsuvada jetse'e kyáydat.

32 Ax van'it tse'e ajẹ'ẹjyjida dụpạjkti to'k jẹ barco jẹtse'e ñạjkxti joma ve'e kyapạntsụụna.
33 Nụmay tse'e dụ'ixti ku ve'e chọọ'ndi jẹtse'e dụ'ixkajpti jẹ Jesús. Van'it tse'e noomp ñạjkxti jẹ nụmay jayu, jẹm tse'e may kajpụn kạjxm chọọ'nda, jẹtse'e too'vạjkp jyẹ'ydi jẹ nụmay jayu jẹts ụx'ọọk juu' ve'e jẹm barco jọọtm naạjkxtu.
34 Ku ve'e jẹ Jesús jẹm barco jọọtm vya'kpítsum, van'it tse'e dụ'ix jẹ nụmay jayu, yaktukmọ'ttu tse'e kụx ve'em xa jẹ'ẹ ve'eda ax jo'n jẹ carnero juu' ve'e jẹ vyinténiva ka'ijtụxjụdup. Van'it tse'e jẹ jayu dụyak'ixpụjk, may viijn tse'e juu' jaty dụvaajnjidi.
35 Ax ku tse'e jẹ it tyánayini, van'it tse'e jẹ y'ixpạjkpatạjk vyinkutámijidi. Van'it tse'e jẹ Jesús dụnụụjmidi:
—Tánani ve'e ụxyam yạ it jẹts ka'a tse'e yaja pyạntsụụna.
36 Pakẹjxtini to'k aaj yạ jáyuda jẹtse'e ñạjkxtat jẹm kam jọọtm jẹts jẹm kajpụn kạjxm juu' ve'e tạmạnaat, ve'em tse'e jẹ kyaaky jẹ tyọjkx dụjódydat, kụx ka'a ve'e dụmạạdada ti ve'e kyádydap jyạ'kxtap.
37 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsọọjvjidi:
—Miits yạ'ạ ve'e myakkádydap.
Van'it tse'e jẹ y'ixpạjkpatạjk y'atsọọjvjidi:
—¡Mẹjtsk mọ́kupx xạạj nụmutún jo'n xa ve'e jẹ meen dụtsạk jẹtse'e jẹ tsapkaaky yaktukjóyụt jẹtse'e yạ jayu kyádydat!
38 Van'it tse'e jẹ Jesús y'amọtutú̱vijidi:
—¿Vinxụp tse'e jẹp jẹ mtsapkaakyta? Ixta n'it.
Ku tse'e dụnụja'vidi, van'it tse'e vyaandi:
—Mugọọxk xa jẹpe'e jẹ tsapkaaky jẹts mẹjtsk jẹ ajkx.
39 Van'it tse'e jẹ Jesús dụtukpavaandi jẹtse'e jẹ jayu dụyak'ạjxtụktat jẹm tsoots kạjxm to'k jạkạ'ạ jaty.
40 Ạjxtktu tse'e jẹ jayu to'k jạkạ'ạ jaty, nụmọ́kupx jaty jẹts nụvụjxtkupxụk majk jaty.
41 Van'it tse'e jẹ Jesús dụkọọjnụk mugọọxk jẹ tsapkaaky jẹts mẹjtsk jẹ ajkx. Van'it tse'e jẹm tsajm tsọ pyat'ix jẹtse'e jẹ Nte'yam dụkukọjtsji. Van'it tse'e jẹ tsapkaaky dụtojkva'kxy jẹtse'e dụmọọjy jẹ y'ixpạjkpatạjk jẹtse'e jẹ jayu dụtukvinkukáyadat. Yakva'kxpa tse'e jẹ Jesús mẹjtsk jẹ ajkx, jẹtse'e jẹ y'ixpạjkpatạjk anañụjoma dụmọkyụjx.
42 Ax nụjom tse'e jẹ jayu kyaaydi jẹtse'e kyooxjidi.
43 Ku ve'e jẹ jayu kyakyạjxti, van'it tse'e dụpạkmojktini jamakmẹjtsk kach jẹ tsapkaaky kunax jẹts jẹ ajkx kunax juu' ve'e vintaannu.
44 Juu' jaty tse'e kaaydu, nụmugọọxk miijlts jẹ'ẹ ve'e y'ijtti jẹ yaa'tyạjkta.

Ku jẹ Jesús yọ'y jẹm nạni'kxm
(Mt. 14.22-27; Jn. 6.16-21)

45 Jatyji tse'e jẹ Jesús dụpavaajñ jẹ y'ixpạjkpatạjk jẹtse'e tyákadat jẹm barco jọọtm jẹtse'e ñạjkxtat jẹm jado'k ado'om mạjạ nạ'akạya pa'am joma ve'e jẹ kajpụn juu' ve'e Betsaida dụxạạj, jẹ'ẹ tse'e nạjkxtap namvaate'e jẹ Jesús jẹ nụmay jayu dụpakẹjxtini.
46 Tạ́vani tse'e jẹ nụmay jayu dụpakẹjxtini vye'na, van'it tse'e jẹ Jesús dụjaa'kvimpejt jẹ tonụn jẹtse'e ọjts chapkạts.
47 Ku ve'e jẹ it kyọọ'tsini, jẹm tse'e vye'na jẹ barco mạjạ nạ'akạya jọọtm; ax jẹ Jesús, jéjats jẹ'ẹ ve'e naxkụjx naaydum.
48 Van'it tse'e jẹ Jesús dụ'ix jẹts noo'kxtinupe'e ku ve'e dụjapakaa'pta jẹ barco, kụx jẹ mạkk pọj ve'e vinkumi'nijidup. Jado'k ma'ajum jo'n tse'e vye'na, van'it tse'e jẹ Jesús pyanạjkxjidi, jẹm tse'e nạni'kxm yọ'ọy, ukvinnaxuvaajnjụdup tse'e.
49 Ax ku tse'e jẹ y'ixpạjkpatạjk dụ'ixti jẹts jẹme'e nạni'kxm yọ'yp myets, ve'em tse'e vyinmaaydi jẹts jado'k ítumit jayu jẹ'ẹ ve'e. Van'it tse'e y'akạạ'stkti,
50 kụx anañụjoma ve'e dụ'ixti jẹtse'e chạ'kidi. Ax jatyji tse'e jẹ Jesús myukọjtsjidi, jẹtse'e ñạ'mụxjidi:
—¡Jọt'amájada, ạts xa jẹja, kadi mtsạ'agada!
51 Van'it tse'e jẹ Jesús tyạjki jẹ'ẹ mạạtta jẹm barco jọọtm. Tun jatyji tse'e pyọj'atú̱vi. Van'it tse'e jẹ y'ixpạjkpatạjk atụva atọki tyuntaandi,
52 ka'a ve'e dụvinmọ́tudi ti ve'e jẹ Jesús tyoon ku ve'e dụtojkva'kxy jẹ tsapkaaky jẹtse'e jẹ nụmay jayu dụyakkaajy, kụx mạkke'e jẹ kyuvajkta.

Ku jẹ Jesús dụyakjọtkạdaaky jẹ pa'am jáyuda jẹp Genesaret
(Mt. 14.34-36)

53 Ku ve'e dụtuknajxti jẹ mạjạ nạ'akạya, van'it tse'e jyẹ'ydi jẹm genesarétit y'it jọọtm. Jẹm tse'e jẹ byaarco dụkuvạạ'ndi jẹja nạpa'ayi.
54 Ax ku tse'e pyítsumdi jẹm barco jọọtm, jatyji tse'e jẹ jayu jẹ Jesús dụ'ixkajpti.
55 Van'it tse'e y'anomva'kxti jẹm tsọv jẹtse'e jẹ Jesús jẹ pa'am jayu dụtuknụnạjkxti jẹm maajntkụn kạjxm pạn joma tsọ ve'e dụmọ́tuda jẹts jẹme'e jẹ Jesús vyídụt.

56 Jyajomakajpu̱nku̱jxa tse'e je̱ Jesús tya̱jki ukpu̱ joma ve'e ña̱jxy je̱m kam jo̱o̱tm, je̱m
tse'e du̱pa̱a̱mdi too' am je̱ pa'am jayu je̱tse'e du̱munoo'kxtkti je̱ Jesús je̱tse'e du̱yakjátu̱t
je̱tse'e yaktoojnjat ku̱jyavitu̱paa'vjya. Ax pa̱n pa̱n jaty tse'e du̱to̱o̱ndu je̱ Jesús je̱ vyit,
jo̱tka̱daaktinu tse'e.

7

Kyo̱'oyja'vipe'e je̱ Jesús ku ve'e je̱ jayu du̱kakutyún je̱ Nte'yam je̱ pyava'nu̱n
(Mt. 15.1-9)

1 Van'it tse'e je̱ fariseota̱jk ma̱a̱t je̱ tsaptu̱jkpit yak'ixpa̱jkpata̱jk ña̱y'amojkijidi joma ve'e
je̱ Jesús, je̱m tse'e Jerusalén cho̱o̱'nda.
2 Ax je̱m tse'e je̱ Jesús je̱ y'ixpa̱jkpata̱jk juu' ve'e kaaydu, ka'ats je̱'e̱ ve'e too'va̱jkp kya̱pojti
joma vaat je̱ kya̱ta̱jkts ax jo'n je̱ ju̱jpit jayu je̱ pyava'nu̱nda, yaktijpapts je̱'e̱ ve'e je̱ jáyuda je̱ts
ka'a ve'e vya'ajtsada je̱ kya̱'a̱j. Íxju̱du tse'e je̱ fariseota̱jk je̱ts je̱ tsaptu̱jkpit yak'ixpa̱jkpata̱jk.
3 Ku̱xe'e je̱ fariseota̱jk je̱ts nu̱jom je̱ israeejlit jayu du̱yak'itta je̱ pava'nu̱n juu' ve'e je̱
ju̱jpit jayu yakta'nu̱xju̱du; pa̱n ka'a ve'e kya̱pojta je̱ kya̱ta̱jkts paat ax jo'n je̱ ju̱jpit jayu je̱
pyava'nu̱nda, ka'a tse'e kyayda.
4 Ax ku tse'e vyimpijttini jep maa'y ja̱a̱tp, pa̱n ka'a ve'e too'va̱jkp ve'em kya̱pojta, ka'a
tse'e kyayda. Ax ve'em tse'e du̱yak'itta ti jaty viijnk pava'nu̱n, ax jo'n je̱ tuk'a'ooguin je̱ts je̱
o̱o̱'y yakpuj, je̱ pojxu̱n to'ts je̱ts je̱ maajntku̱n.
5 Van'it tse'e je̱ fariseota̱jk ma̱a̱t je̱ tsaptu̱jkpit yak'ixpa̱jkpata̱jk du̱'amo̱tutúvidi je̱ Jesús:
—¿Tya̱jx tse'e ya̱ m'ixpa̱jkpata̱jk du̱katonda ax jo'n je̱ ju̱jpit jayu je̱ pava'nu̱n xyaktaajn-
jimdi je̱tse'e ve'emji kyayda? Ka'a tse'e je̱ kya̱'a̱j du̱yakva'atsta.
6 Van'it tse'e je̱ Jesús y'atsa̱a̱jv:
—Me̱jts'aajta me̱jtsjo̱o̱tta. Oye'e miits ka̱jxta je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpa Isaías
du̱'ava'ni. Jidu̱'u̱m tse'e du̱jatyaajñ juu' ve'e je̱ Nte'yam kyo̱jts:
Y'amji xa ve'e ya̱ jayu a̱ts xvinjávada xvintsa̱'a̱gada,
ax xtukmujékumidupts a̱tse'e je̱ jyo̱o̱tta je̱ jya'vinda.
7 Tónaji xa je̱'e̱ ve'e ña̱tyijjada je̱ts xvinja'vidup xvintsa̱'kidup a̱ts je̱'e̱ ve'e,
tyuk'íxtupts je̱'e̱ ve'e je̱ jayu je̱ pyava'nu̱nda ax jo'n a̱ts je̱ mpava'nu̱n ku̱y'ijt jo'n.
Jidu̱'u̱m tse'e je̱ Isaías du̱jatyaajñ.
8 Mpana̱jkxtup xa ve'e je̱ jayu je̱ pyava'nu̱nda, ve'em ax jo'n je̱ tuk'a'ooguin je̱ts je̱ o̱o̱'y
yakpuj, je̱ts juu' jatye'e viijnk pava'nu̱nda. Ku̱x tse'e ve'em xtonda, mmaso̱o̱ktup tse'e je̱
Nte'yam je̱ pyava'nu̱n.
9 Van'it tse'e je̱ Jesús jyaa'kvaajñ:
—¡O̱o̱y xa miitse'e xtunjatta vintso̱ ve'e je̱ Nte'yam je̱ pyava'nu̱n xyakma'atta je̱'e̱ ka̱jx
je̱tse'e ve'em xpana̱jkxta je̱ pava'nu̱n juu' ve'e je̱ ju̱jpit jayu myakta'nu̱xju̱du!
10 Ku̱x jidu̱'u̱me'e vya'añ je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n: “Vintsa̱'a̱gada je̱ mtee' je̱ mtaak.”
Vaampap tse'e jidu̱'u̱m: “Pa̱n pa̱n tse'e je̱ tyee' ukpu̱ je̱ tyaak du̱vinko̱jtspe̱jtp, kutúkanits
je̱'e̱ ve'e je̱ y'o̱o̱'ku̱n.”
11 Je̱ts miitse'e mvaandup je̱ts o̱'yipe'e je̱tse'e je̱ jayu je̱ tyee' ukpu̱ je̱ tyaak du̱na̱a̱jmat:
“Ka'a xa a̱tse'e x'uk'o̱'yixjini je̱ts a̱ts mitse'e mputákat, ku̱x nu̱jome'e juu' a̱tse'e n'ixp
njayejpp, je̱ Corbaants je̱'e̱ ve'e.” (Jidu̱'u̱mts ya̱'a̱ ve'e kya̱tsa̱pítsum, je̱ Nte'yam yaktuk-
muya̱x.)
12 Ax ve'emts miitse'e xkayak'óyada je̱tse'e je̱ jayu je̱ tyee' ukpu̱ je̱ tyaak du̱putákat,
13 myaktaandupe'e je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ax jo'n ku̱kyatuujn ku ve'e xpana̱jkxta je̱ ju̱jpit
jayu je̱ y'avintso̱ pava'nu̱nda. Je̱java tse'e may viijn juu' ve'e nay ve'em mtoondup.
14 Jado'k nax tse'e je̱ Jesús du̱yaxmojknuva je̱ nu̱may jayu, je̱tse'e du̱nu̱u̱jmidi:
—Amo̱tunaxta anañujoma je̱tse'e xvinmótudat.
15 Pa̱n ti ve'e je̱ jayu kyaayp jyu̱'kxp, ka je̱'e̱ ka̱jxapts je̱'e̱ ve'e je̱ jayu y'it je̱p to̱kin ja̱a̱tp.
Juu' tse'e je̱m je̱ jayu jya'vin ka̱jxm tso̱o̱'mp ka óyap, je̱'e̱ ka̱jxts je̱'e̱ ve'e je̱ jayu y'it je̱p to̱kin
ja̱a̱tp.
16 Pa̱n pa̱n jaty xa ve'e je̱m je̱ tyaatsk, va'an tse'e du̱'amo̱tunaxta.

Ka je̱ ka'yu̱n je̱ ja̱'kxu̱n ka̱jxape'e je̱ jayu y'it je̱p to̱kin ja̱a̱tp
(Mt. 15.10-20)

17 Ku ve'e je̱ Jesús pyítsum je̱m nu̱may jayu akojkm, van'it tse'e je̱p tu̱jkp tya̱jki, je̱tse'e je̱
y'ixpa̱jkpata̱jk y'amo̱tutúvijidi pa̱n vintso̱ ve'e yakko̱jtsva'ach juu' ve'e tyukmu'a'ixmojki.
18 Van'it tse'e je̱ Jesús ña̱'mu̱xjidi:
—Nay ve'empats miitse'eda, ¿ka'a ve'e xvinmótuda? ¿Ka'a ve'e xnu̱jávada je̱ts jyatía pa̱n
ti ve'e je̱ jayu kyaayp jyu̱'kxp, ka je̱'e̱ ka̱jxapts je̱'e̱ ve'e je̱ jayu y'it je̱p to̱kin ja̱a̱tp?,
19 ku̱x ka jémap je̱'e̱ ve'e jya'vin ka̱jxm ñu̱jkx, je̱me'e jyo̱o̱tm, je̱tse'e ñaxy.

Ax ve'em tse'e je Jesús dukojtsvaach jets nvaate'e je jayu dukáydat dujá'kxtat nujom je kaaky je ju'kx, va'ajtsanits je'e ve'e.
20 Vaampa tse'e jidu'um:
—Juu' tse'e je jayu jem jya'vin kajxm tsoo'mp ka óyap, je'e kajx tse'e je jayu y'it jep tokin jaatp,
21 kux jeme'e jya'vin kajxm chaa'n je ko'oy vinma'yun, van'it tse'e je jayu je navyajkun duyakvintsa'kintókida, je kats dutukmaatjayépta je yaa'y je ta'ax juu' ve'e ka púkap jyayejptup, yakjayu'oo'kta, myee'tsta,
22 juu' dunas'ayóvada, je kyo'oy je'e dutonda, je jayu duvin'aa'nda, dukatuktso'otyónda juu' ve'e tyoondup ka óyap, vyintókada, vyinkojtspétta, ñamyájajada, ka vintúvap y'itta.
23 Jem tse'e je jayu jya'vin kajxm nujom ya ka óyap chaa'n, je'e kajxts je'e ve'e je jayu y'it jep tokin jaatp.

To'k je sirofeníciait ta'axtajk juu' ve'e je Jesús dujaanchja'vi
(Mt. 15.21-28)

24 Jem tse'e je Jesús choo'nni jetse'e ñujkx jem tiirovit jets sidoonit y'it jootmda. Van'it tse'e jep tujkp tyajki, ka'a ve'e du'uktsajk jetse'e je jayu kuy'ixji kuñuja'viji.
25 Jatyji ve'e dumotu to'k je ta'axtajk juu' ve'e jem je ñaax jya'vin kajxm je ko'oyjáyuvap. Van'it tse'e je ta'axtajk je Jesús duvinkutami jetse'e duvinkoxkteni.
26 Ax ka'a tse'e je ta'axtajk y'israeejlitjáyuva, sirofeníciait jayu je'e ve'e. Je'e tse'e je Jesús dumunoo'kxtk jetse'e je ko'oyjáyuvap duyakpítsumut jem je ñaax jya'vin kajxm.
27 Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:
—Pan mputákap ats mitse'e jets ka'a ve'e je israeejlit jáyuda, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je pi'k ónuk je kyaaky yakpujkja jetse'e je ok yakma'a.
28 Ax van'it tse'e je ta'axtajk y'atsaajv:
—Ve'emam xa je'e ve'e. Jyave'ema tse'e, kyamyojktupts je'e ve'e je ok jep mesa pa'tkup juu' ve'e je pi'k ónuk y'uxkaaydup.
29 Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:
—Najkxni, oy xa ve'e tum'atsav. Távani tse'e je ko'oyjáyuvap pyítsumni jem je mnaax jya'vin kajxm.
30 Ax van'it tse'e ñajkxni jem tyak'am, jetse'e dupaaty je ñaax myaanni jem maajntkun kajxm, távani ve'e je ko'oyjáyuvap pyítsumni jem jya'vin kajxm.

Ku je Jesús duyakjotkadaaky to'k je jayu juu' ve'e nat jets atán
31 Van'it tse'e je Jesús choo'nni jem Tiro, jetse'e jem sidoonit kyajpun kajxm ñajxy. Van'it tse'e tyajki jem decápolisit y'it jootm jetse'e jye'y jeja galiléait myaja na'akaya pa'ayi.
32 Van'it tse'e to'k je jayu duyakje'ydi juu' ve'e nat jets atán, jetse'e dumunoo'kxtkti jetse'e je kya'aj dutuknukónut.
33 Van'it tse'e je Jesús duyaknujkx apuk je jayu, je numay jayu ve'e vyinva'kvaats, jetse'e je kya'ónuk du'akoo'pi jep je jayu tyaatskup. Van'it tse'e je chuj dutuktaajn jem je jayu tyotskajxm,
34 jeme'e tsajm tso pyat'ix, myajxej, jetse'e vyaajñ:
—¡Efata! (Jidu'umts ya'a ve'e kyatsapítsum, ava'atsu.)
35 Ax jatyji tse'e je tyaatsk va'an mejtsk ado'om y'avaach jetse'e yónukiva je tyoots, jetse'e oy kyojtsni.
36 Van'it tse'e je Jesús je numay jayu makk dutuknuujmidi jets ni pana ve'e dukavaajnjadat. Ax ka'a tse'e ve'em dutoondi, nuyojke'e dutun'avanva'kxtini.
37 Atuva atoki tse'e je jayu dutuntuktaandi jetse'e vyaandi:
—Nujom xa ya'a ve'e oy dutún, yakmotupujkpts ya'a ve'e je nat jayu jetse'e je oom jayu duyakkojtspúk.

8

Ku je Jesús je jayu duyakkaajy numaktaaxk miijl naxy
(Mt. 15.32-39)

1 Ve'em tse'e jyajtpa van'it, jetse'e numay je jayu ñay'amojkijiduva, ka'a ve'e tii ti ve'e kyáydap jya'kxtap. Van'it tse'e je Jesús duyaxmujk je y'ixpajkpatajk jetse'e dunuujmidi:
2 —Ntukmo'ttup xa atse'e ya numay jayu kux toojk xaajani ve'e y'itta ats maat, ka'a tse'e tii ti ve'e kyáydap jya'kxtap.
3 Jets pan mpakejxtinupts atse'e ve'emji jem tyak'amda yu'oo'kjup, jeja tse'e too' aajy je yooj yaknoo'kxjidinit, kux jeme'e je jayu juu' ve'e jékum tsoo'ndu.
4 Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk y'atsoojvjidi:
—¿Jómase'e je tsapkaaky choo'nut jets ya'a ve'e kyáydat?, kux ka'a xa ve'e yaja pyantsuuna.

5 Van'it tse'e je Jesús y'amotutúvijidi:
—¿Vinxup tse'e jep je mtsapkaakyta?
Jetse'e y'atsoovdi:
—Vuxtojtuk.
6 Van'it tse'e je Jesús je numay jayu dupavaajñ jetse'e y'ajxtuktat jeja naxkujx. Ku ve'e y'ajxtkti, van'it tse'e dukaajy vuxtojtuk je tsapkaaky. Van'it tse'e je Nte'yam dukukojtsji jetse'e dutojkva'kxy je tsapkaaky, jetse'e je y'ixpajkpatajk dumoojy, je'e tse'e je numay jayu dutukvinkuka'yidu.
7 Jeppa tse'e to'k mejtsk je pi'k ajkx dumaadiduva vye'na. Van'it tse'e dukunuu'kx, jetse'e dupavaajñ jetse'e je ajkx dumooyduvat je numay jayu.
8 Kaaydu tse'e je jayu, jetse'e kyooxjidi. Van'it tse'e dupakmojktini javuxtojtuk kach je tsapkaaky kunax jets je ajkx kunax;
9 ax numaktaaxk miijl jo'n tse'e y'ijtti je yaa'tyajk juu' ve'e kaaydu. Van'it tse'e je Jesús je numay jayu dupakejxtini,
10 jetse'e tyajki jem barco joootm maat je y'ixpajkpatajk; jem tse'e dalmanútait y'it joootm ñajkxti.

Ku je fariseotajk du'amótudi je tsajmit mają nuja'vin
(Mt. 16.1-4; Lc. 12.54-56)

11 Van'it tse'e je fariseotajk je Jesús duvinkutámidi jetse'e du'amótudi jetse'e tyo'nuxjadat je tsajmit mają nuja'vin, ve'em tse'e duyaknukę'xnatákat jets je Nte'yam maat je'e ve'e je Jesús.
12 Van'it tse'e je Jesús myajxej jetse'e vyaajñ:
—¿Tyajxts ya'a ve'e ya jayu du'amótuda jets atse'e ntoojnjadat je mają nuja'vin jetse'e ve'em juu' dujaanchjávadat? Tyúvam xa atse'e nva'añ jets ka'a ve'e ya jayu je mają nuja'vin du'íxtat.
13 Van'it tse'e dumasookti je numay jayu jetse'e tyajkinuva jem barco joootm, jetse'e ñujkx jem jado'k ado'om mają na'akaya pa'am.

Je fariseo je y'ixpajkun tse'e je jayu duyakvinmamya'tp
(Mt. 16.5-12)

14 Ax jyaa'tyókidu tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk jetse'e je tsapkaaky kudupaamdi jem barco joootm, tun to'kji tse'e dumaadada.
15 Van'it tse'e je Jesús tyukpavaajnjidi, jetse'e ña'muxjidi:
—Mnay'íxjadap tse'e jetse'e xkakuváktat je levadura juu' ve'e je fariseotajk jye'eda jets je yakkutojkpa Herodes jye'e.
16 Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk ñavyaajnjidi:
—Je'e kajx xa ya'a ve'e ve'em vya'añ kuxe'e je tsapkaaky tunkayakmejtsumda.
17 Ax ku tse'e je Jesús dunuja'vi, van'it tse'e je y'ixpajkpatajk dunuujmidi:
—¿Tyajxse'e mva'anda jets ka'a ve'e je tsapkaaky tuxyakmetsta? ¿Ka'a ve'e xvinmótuda? ¿Ka'a ve'e xvinjávada? ¿Makke'e je mkuvajkta?
18 ¿Jeme'e je mviijnda jetse'e xka'ixta? ¿Jeme'e je mtaatskta jetse'e xkamótuda? ¿Ka'a ve'e xjaa'myétsta?
19 Ku atse'e ntojkva'kxy mugooxk je tsapkaaky jetse'e numugooxk miijl naxy je jayu kyaaydi, ¿vinxup kach tse'e xpakmojktini je tsapkaaky kunax?
Jetse'e y'atsoovdi:
—Makmejtsk kachse'e.
20 Van'it tse'e je Jesús y'amotutúvijidi:
—Ax ku tse'e vuxtojtuk je tsapkaaky vye'na jets numaktaaxk miijl naxy je jáyuda, ¿vinxup kach tse'e xpakmojktini?
Jetse'e y'atsoovdi:
—Vuxtojtuk kachse'e.
21 Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:
—¿Tyajx tse'e xkavinmótuda?

Ku je Jesús duyakjotkądaaky to'k je viints jayu jep Betsaida

22 Je'ydu tse'e jem betsáidait kyajpun kajxm. Van'it tse'e to'k je viints jayu dutuknunajkxti je Jesús jetse'e dumunoo'kxtkti jetse'e dutónut je viints jayu.
23 Van'it tse'e je Jesús je viints jayu je kya'aj dumajch jetse'e duyaknujkx jem kajpun pa'am, jetse'e je chuj dupaajmji je vyiijn. Van'it tse'e du'amotutuvi je viints jayu pan y'ixpe'e oyvinxupa.
24 Van'it tse'e y'ixva'kxy, jetse'e vyaajñ:
—N'ixp atse'e je jayu yo'oyda; ve'em tse'e kye'exta ax jo'n je kup kuyo'ydi jo'n.

25 Van'it tse'e je Jesús vyinkutǫ'nijinuva, jętse'e je viints jayu je vyiijn y'ǫ'yikąjxni,
jyǫtkądaakni, va'ajts tse'e je vyiijn dųtuk'ixni nųjom juu' jaty.
26 Van'it tse'e jęm tyąk'am dųpakęjxni jętse'e dųnųųjmi:
—Ka'a tse'e mtą́kat jęm kajpųn joǫtm; ni pąna tse'e jęm xkavaajnjat.

Ku je Pedro dų'ava'ni jęts je Jesús je'ę ve'e je Cristo
(Mt. 16.13-20; Lc. 9.18-21)

27 Van'it tse'e je Jesús chąą'n mąąt je y'ixpąjkpatąjk jętse'e ñąjkxti jęm Cesarea de Filipo.
Jeęna ve'e too' aajy vye'nada, van'it tse'e je Jesús je y'ixpąjkpatąjk dų'amǫtutų́vidi:
—¿Vintsǫse'e je jayu vya'anda, pą́nųk ątse'e?
28 Van'it tse'e y'atsǫǫvdi:
—Jęm xa ve'e pąne'e vaandup jęts mitse'e je Yaknąpejtpa Juan, jęm tse'e pąne'e vaanduvap jęts je Elías mitse'e, ax nay jempa tse'e pąn pąne'e vaanduvap jęts mitse'e nųto'k je
Nte'yam je y'ayook kǫjtsnajxpa juu' ve'e jujpani ǫǫ'ktinu, ax je'ęk tse'e joojntykpąjknuva.
29 Van'it tse'e je Jesús y'amǫtutų́vijidi:
—Jęts miitsta, ¿vintsǫts miitse'e mva'anda jęts pąn ątse'e?
Van'it tse'e je Pedro y'atsąąjv:
—Mits xa je'ę ve'e je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkǫǫn jętse'e yakkutojknit.
30 Van'it tse'e je Jesús tyukpavaajnjidi jęts ni pąna ve'e dųkavaajnjadat jęts je'ę je'ę ve'e
je Cristo.

Ku je Jesús dų'ava'ni je y'ǫǫ'kųn
(Mt. 16.21-28; Lc. 9.22-27)

31 Van'it tse'e je Jesús je y'ixpąjkpatąjk jidų'ųm dųyak'ixpąjk'ukvaajñ:
—Tun vinkǫpk je'ę ve'e jęts ątse'e ǫǫy ntuntsaachpaa'tųt. Ka'ats ątse'e xkuvą́ktat je
israeejlit je myújit jáyuda, je tee'tąjk je vyintsąnda, jęts je tsaptųjkpit yak'ixpąjkpatąjkta;
xyak'ǫǫ'ktapts ątse'e je jayu, ax joojntykpąjknuvapts ątse'e kutoojk xąąj, ąts, je Jayu Juu'
ve'e Nųpąąmdųka Ijtp.
32 Va'ajts tse'e dųkąjts yą ayook. Van'it tse'e je Pedro je Jesús apųk dųjąvąąjv jętse'e
dųtuknųųjmi kųxe'e ve'em vyaajñ.
33 Van'it tse'e je Jesús vya'kųmpijt jętse'e dų'a'ixtk je y'ixpąjkpatąjk, jętse'e je Pedro
dųnųųjmi:
—¡Vinva'kva'atsų ąts! Mmąątnavyąą'njup xa mitse'e je Satanás ku ve'e ve'em xkąts, ka'a
xa mitse'e ve'em je vinma'yųn xjayep ax jo'n je Nte'yam, ve'em mitse'e je vinma'yųn xjayep
ax jo'n je jayu.
34 Van'it tse'e je Jesús je nųmay jayu dųyaaxjidi mąąt je y'ixpąjkpatąjk jętse'e dųnųųjmidi:
—Pąn pąn xa ve'e dųtsǫjkp jętse'e y'ijtnit ąts mąąt, va'an tse'e dųmasǫkkąjxni je y'avintsǫ
vinma'yųn, je jyǫǫt je jya'vin dųmąkkpą́mųt jętse'e chaachpaa'tųt ax jo'n je jayu juu' ve'e
je y'ǫǫ'kųn dų'anąjkxip ku ve'e je cryuuz dųpakų'ų, jęts ątse'e xpamiinnit.
35 Kųx pąn pąn ątse'e xkajaanchja'vip kųxe'e dųtsą'aga je y'ǫǫ'kųn, ka'ats je'ę ve'e
dųjayę́pųt je joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp; ax pąn pąnts ątse'e ijtp xjaanchja'vip,
ǫ́yame'e y'ǫǫ'kųt ąts kąjx jęts je ǫy kąts je ǫy ayook kąjxpa, je'ę tse'e dųjayęjpnup je
joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp.
36 Ni vinxųpa xa je'ę ve'e je jayu kyato'nųxjųt ku ve'e dųje'ęikąxųt nųjom yą naxviijnit it
jętse'e yvintǫ́kinit je jayu je jyǫǫt je jya'vin.
37 Ax ku tse'e je jayu vintǫki y'it, ka'a xa ve'e tii ti ve'e je jayu kųdųyaky jętse'e dųjayęjpnit
je joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp.
38 Kųx pąn pąn xa ątse'e xtuktsǫ'ǫtyoomp jętse'e dųtuktsǫ'ǫtyoompa juu' ątse'e nkąjtsp
yaja yą tǫ́kinax jayu vyinkujkta juu' ve'e je Nte'yam dųmasǫǫktup, ntuktsǫ'ǫtyoompapts
ąts je'ę ve'e ku ątse'e nmiinnuvat je nTee' je myąjin mąąt jęts mąąt je va'ajts aangelestąjk,
ąts, je Jayu Juu' ve'e Nųpąąmdųka Ijtp.

9

1 Van'it tse'e je Jesús ñą'mųxjidinuva:
—Tyų́vam xa ątse'e nva'añ jęts jeja ve'e yaja je jayu juu' ve'e ka'ǫǫ'ktup, van'ítnume'e ku
ve'e tą́vani dų'ixta vye'na je Nte'yam je kyutojkųn mąkk dųmumiinni.

Ku je Jesús tyikts jętse'e y'ajaj y'atų'kx
(Mt. 17.1-9; Lc. 9.28-36)

2 Kutojtųk xąąj tse'e je Jesús dųvǫvųtsąą'n je Pedro mąąt je Santiago jęts je Juan, jętse'e
je'ęjyjida dųvąąjv apųk joma ve'e to'k je kǫpk juu' ve'e kąjxm. Van'it tse'e tyikts jeja je'ę
vyinkujkta,
3 jętse'e je vyit ojts jyajtni ajajp atą'kxp, va'ajts pǫǫ'p, ve'em ax jo'n je tsap'ąą'pk, ve'em
ax jo'n ni pąna kya'ǫ'yixjų jętse'e dųpojpǫǫ'pat yaja naxviijn.

4 Van'it tse'e vya'kkẹ'xti jẹja jẹ'ẹ vyinkujkta jẹ Elías mąąt jẹ Moisés, jẹtse'e jẹ Jesús
dụmąątnakyǫjtsjidi.
5 Van'it tse'e jẹ Pedro jẹ Jesús dụnụụjmi:
—Yak'ixpąjkpa, ǫy xa jẹ'ẹ ve'e ku ąątse'e yaja n'it. Va'ants ąąts dụpụmụ toojk jẹ pi'k ojts
atyąjk: to'k mits mjẹ'ẹ, jẹts to'k jẹ Moisés jyẹ'ẹ, jẹts jado'k jẹ Elías jyẹ'ẹ.
6 Ve'em tse'e vyaajñ kụx ka'a ve'e dụnụjava vye'na jẹts ti ve'e kyąjtsp, tsą'kidu ve'e ǫǫy.
7 Van'it tse'e to'k pąk jẹ vínụts ñụjẹ'yjidi jẹtse'e yo'tsjidi; jẹp tse'e vínụts jąątp
dụ'amǫtunajxti to'k jẹ ayook. Jidụ'ụm tse'e vyaajñ:
—Yą'ą xa ve'e ąts jẹ n'Onụk, juu' ątse'e ǫǫy ntuntsąjkp. Amǫtunaxta juu' ve'e kyajtsp.
8 Ax ku tse'e jyǫǫ'k'ix'avíttini, ka'a tse'e dụ'ukpąn'ixpaattini, naaydume'e jẹ Jesús.
9 Ku ve'e jẹm kǫpk viinm kyądaaktini, van'it tse'e jẹ Jesús mąkk tyukną'mụxjidi:
—Ka'a tse'e pąn xvaajnjadat ti ve'e tụx'ixta, van'ítnume'e ku ve'e tą́vani ąts n'ǫǫ'kni
vye'na jẹts ątse'e njoojntykpąjknuvat, ąts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nụpąądụka Ijtp.
10 Ax kyutyoondu tse'e jẹ Jesús jẹ y'ayook ax jo'n yaknụụjmidi. Jẹtse'e ñay'amǫtutụ́vijidi
pąn ti jẹ'ẹ ve'e tyijp ku ve'e jẹ jayu jyoojntykpąjknuvat.

Jẹ Yaknąpẹjtpa Juan tse'e jẹ jayu dụyakvimpijt jẹ Nte'yam mąąt
(Mt. 17.10-13)

11 Van'it tse'e jẹ Jesús jẹ y'ixpąjkpatąjk y'amǫtutụ́vijidi:
—¿Tyąjxse'e jẹ tsaptụjkpit yak'ixpąjkpatąjk vya'anda jẹts tun vinkǫpk jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e
too'vąjkp jẹ Elías myiinnuvat jẹts ka'a ve'e jẹ Cristo?
12 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsąąjv:
—Tyúvam xa jẹ'ẹ ve'e jẹts miinnuvape'e too'vąjkp jẹ Elías jẹtse'e nụjom dụyak'ǫ'yinuvat.
¿Ax vintsǫ tse'e jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ ąts kąjx?, ąts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nụpąądụka Ijtp.
Ve'em xa ve'e vya'añ jẹts tsaachpaa'tup ątse'e ǫǫy jẹts ątse'e nyakjomtónụt nyaktitónụt.
13 Ax ve'emts ąts miitse'e nnąąjmada, ǫjts xa jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu juu' ve'e ve'em ax jo'n jẹ
Elías, ax tyoonduts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n dụtsǫjkti, ve'em ax jo'n jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ jẹ'ẹ
kąjx.

Ku jẹ Jesús dụyakjǫtkądaaky to'k jẹ jayu juu' ve'e jẹm jya'vin kąjxm jẹ kǫ'ǫyjáyuvap
(Mt. 17.14-21; Lc. 9.37-43)

14 Ku ve'e jẹ Jesús jyẹ'y joma ve'e jẹ y'ixpąjkpatąjk juu' ve'e kapanąjkxjụdu jẹm kǫpk
viinm, van'it tse'e dụ'ix jẹts jẹme'e nụmay jẹ jayu tụñaa'va'kvídụtjada. Jẹm tse'e jẹ
y'ixpąjkpatąjk jẹts jẹ tsaptụjkpit yak'ixpąjkpatąjk ñakyǫjtsvintsóvjada.
15 Ax ku tse'e jẹ nụmay jayu jẹ Jesús dụ'ixti, van'it tse'e atụva atǫki tyaandi jẹtse'e noomp
dụ'anąjkxidi, jẹtse'e dụkǫjtspǫǫ'kxti.
16 Van'it tse'e jẹ Jesús y'amǫtutúvijidi:
—¿Tise'e mkǫjtstup mąąt yą'ąda?
17 Van'it tse'e to'k y'atsąąjv:
—Yak'ixpąjkpa, tą xa ątse'e jẹ nmajntk nyakmín juu' ve'e jẹm jya'vin kąjxm jẹ
kǫ'ǫyjáyuvap, jẹ'ẹ tse'e yak'oo'mjup.
18 Jẹtse'e jẹ kǫ'ǫyjáyuvap ąts jẹ n'ónụk jyajoma dụmach jẹtse'e dụyakkitu, jẹtse'e jẹp ąts
jẹ n'ónụk y'ávup pyítsum jẹ na'a ąą'pk, jẹtse'e jẹ mex ñatyątskaa'tyjụ, jẹtse'e tyunkụpikụx.
Tąts ątse'e njanụụjma yą m'ixpąjkpatąjk jẹts jẹme'e jya'vin kąjxm dụyakpítsumdat jẹ
kǫ'ǫyjáyuvap juu' ve'e yak'oo'mjup ąts jẹ n'ónụk; ax ka'a tse'e y'ǫ'yixjada.
19 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsąąjv:
—¡Miits xa jẹ'ẹ ve'eda juu' ve'e jẹ Nte'yam dụkajaanchja'vidup jẹts ka vintúvap jẹ'ẹ ve'e
juu' ve'e mtoondup! ¿Joma vaat ątse'e njaa'kja'ítụt miits mąątta jẹtse'e njaa'kjamuténadat?
Yakminda jẹ pa'am jayu.
20 Van'it tse'e dụyaknąjkxti. Ax ku tse'e jẹ Jesús jẹ kǫ'ǫyjáyuvap y'ixji, van'it tse'e jẹ
kǫ'ǫyjáyuvap jẹ pa'am jayu mąkk dụtunxitụyǫ'y jẹtse'e dụyaknaxvipp, jẹtse'e jẹ pa'am jayu
tyunnep tyunte'px jẹtse'e jẹ ąą'pk pyítsum jẹp jẹ pa'am jayu y'ávup.
21 Van'it tse'e jẹ Jesús jẹ pa'am jayu jẹ tyee' dụ'amǫtutụvi:
—¿Vin'itts yą'ą ve'e ve'em jyajt'ukvaajñ?
Jẹtse'e y'atsąąjv:
—Namyootsk xa yą'ą ve'e ve'em jyajt'ukvaajñ.
22 Ax may náxani tse'e tyunjąnvívupaja jẹtse'e tyunyak'ǫǫ'kuva'añjụ. Pąn m'ǫ'yixjupts
mitse'e jẹtse'e xtónụt ǫyvinxụpa, tukmǫ'tkts ąątse'e to'k aaj jẹts ąątse'e xputąkat.
23 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsąąjv:
—¡Pąn x'ǫ'yixjupts ątse'e! Nụjom tse'e juu' y'ǫ'yixjụ pąn pąne'e jẹ Nte'yam
dụjaanchja'vip.
24 Ax tun jatyji tse'e jẹ pa'am jayu jẹ tyee' jẹ Jesús mąkk dụmukąjts:
—Njaanchja'vip ąts jẹ'ẹ ve'e; putąka ąts to'k aaj jẹts ąts jẹ'ẹ ve'e nụyojk njaanchjávat.

25 Ku tse'e je Jesús du'ix jets nay'amojkijidupe'e je numay jayu, van'it tse'e makk
dutuknuujmi je ko'oyjáyuvap, jetse'e vyaajñ:
—Ko'oyjáyuvap juu' ve'e yak'oo'mp yaknajtp, ats mitse'e mpavaampy, pítsumu jem ya jayu
jya'vin kajxm, ka'a tse'e x'uktuktajkinit.
26 Van'it tse'e je ko'oyjáyuvap y'akaa'stk jetse'e jado'ma duxituyo'y makk, jetse'e
pyítsumni, je oo'kpa jo'n tse'e dutunyaktaajñ. Ax numay tse'e vyaandi:
—Ta xa ya'a ve'e y'aa'k.
27 Van'it tse'e je Jesús jem kya'm myajtsji jetse'e yakpojtukji, jetse'e tyeni.
28 Ax ku tse'e je Jesús jep tujkp tyajki, van'it tse'e je y'ixpajkpataajk y'amotutúvijidi apuk:
—¿Tyajxs aaatse'e xka'o'yixji jets aaatse'e je ko'oyjáyuvap nyakpítsumut jem je jayu jya'vin
kajxm?
29 Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:
—Ka oyvin'ítap xa ya'a ve'e pyítsumda, van'itji ve'e ku ve'e je jayu chapkats jetse'e je jayu
y'ayooja.

Ku je Jesús je y'ooo'kun du'ava'ninuva
(Mt. 17.22-23; Lc. 9.43-45)

30 Ku ve'e jem choo'ndi, van'it tse'e ñujkx jem galiléait y'it jootm. Ka'a tse'e je Jesús
dujatsajk jetse'e je jayu kudunuja'vi pan joma ve'e vyídut
31 kux yak'ixpujkpe'e je y'ixpajkpataajk. Jidu'um tse'e dunaajmada:
—Yakpámupts atse'e jem je jayu kya'm, xyak'oo'ktapts atse'e, ax kutoojk xaajts atse'e
njoojntykpajknuvat, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp.
32 Ax ka'a tse'e je y'ixpajkpataajk duvinmótudi juu' ve'e kyojts, tsa'kidup tse'e jetse'e
du'amotutuvi'óyadat pan vintso ve'e dutij.

Je'e pane'e dunumájip
(Mt. 18.1-5; Lc. 9.46-48)

33 Van'it tse'e jye'ydi jem capernaaumit kyajpun kajxm. Ku tse'e je Jesús jep tujkp vye'na,
jetse'e du'amotutuvi je y'ixpajkpataajk:
—¿Tise'e tumnatyukkótsjada jeja too' aajy?
34 Amaat tse'e tyaandi kux távani ve'e ñatyukkótsjada vye'na jeja too' aajy pan pane'e
dunumajikajxp ajee'ejyjida.
35 Van'it tse'e je Jesús y'ajxtk, jetse'e duyaaxjidi je ñumakmejtsk ixpajkpataajk, jetse'e
dunuujmidi:
—Pan pane'e dutsojkp jetse'e dunumajikáxut amiitsjida, va'an tse'e dunapyumju ax jo'n
to'k juu' ve'e dunupi'kikajxp jetse'e anañujoma dupattónat.
36 Van'it tse'e je Jesús dumajch jem to'k je pi'k ónuk kya'm jetse'e jeja y'ixpajkpataajk akujk
dupuujm. Van'it tse'e dutseee'nmujk je pi'k ónuk jetse'e dunuujmi je y'ixpajkpataajk:
37 —Je jayu pan pane'e ats kajx oy jayu napyaajmjup maat to'k je pi'k ónuk ax jo'n ya'a,
ve'emts je'e ve'e ax jo'n oy jayu kuñapyaajmji ats maat. Ax je jayu pan pane'e oy jayu
napyaajmjup ats maat, ve'emts je'e ve'e ax jo'n oy jayu kuñapyaajmji maat je'e pan atse'e
xkejxp.

"Pan pan uu'me'e xkatso'oxpajkumdup, uu'm maattats je'e ve'e"
(Lc. 9.49-50; Mt. 10.42)

38 Van'it tse'e je Juan je Jesús dunuujmi:
—Yak'ixpajkpa, n'ix xa aatse'e to'k je jayu juu' ve'e mits je mxaaj dukojtspaatp jetse'e je
ko'oyjáyuvap duyakpítsum jem je jayu jya'vin kajxm. Ax ve'emts aatse'e nnuujma jets ka'a
ve'e ve'em jyátukat, je'e kajx ku ve'e uu'm maatta kyavídut.
39 Van'it tse'e je Jesús vyaajñ:
—Ka'a xa miitse'e ve'em kuxnuujmidi, kux pan pane'e je majin dutoomp ats je nkutojkun
kajx, ka'a tse'e y'o'yixju jets atse'e jatyji xko'oñukótsat.
40 Pan pan uu'me'e xkatso'oxpajkumdup, uu'm maattats je'e ve'e.
41 Jets je'e juu' ve'e mmoojyjudup otyo'k vaasova je tsoxk naaj kuxe'e ats xjaanchjávada,
ats, je Cristo, tyúvam xa atse'e nva'añ jets yaktonumpijtjinuvap je'e ve'e juu' ve'e oy.

Kutsa'aga xa ve'e ooy ku ve'e je jayu ntukmasookumda je Nte'yam je tyoo'
(Mt. 18.6-9; Lc. 17.1-2)

42 'Jyapana pan pane'e dutukmasookp je Nte'yam je tyoo' to'k je pi'k ónuk juu' atse'e
xjaanchja'vip, nuyojk oy tse'e kuy'ijtuxju je jayu jetse'e to'k je paan taak yaktukyuktsum
jetse'e yakmaaxynavíppini.
43 Ax pan to'k tse'e je mka'aj juu' ve'e myaktokintoojnjup, tunkuspóxuts; kux nuyojk
oye'e kanoon m'ítut jetse'e xjayejpnit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp jets ka'a ve'e
ku ve'e mnajkxut mejtsk ado'om ka'ajax jem janjooтm,

44 jẹm joma ve'e xạ'ma kạjx tyánụka jẹts joma ve'e jẹ jạạjn kyajuuntpi'its.
45 Jẹts pạn to'k tse'e jẹ mtek juu' ve'e myaktọkintoojnjup, tunkụspóxụts; kụx nụyojk ọye'e paknọọn m'ítụt jẹtse'e xjayẹjpnit jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp jẹts ka'a ve'e ku ve'e mnạjkxụt mẹjtsk ado'om tékax jẹm jạnjọọtm,
46 jẹm joma ve'e xạ'ma kạjx tyánụka jẹts joma ve'e jẹ jạạjn kyajuuntpi'its.
47 Jẹts pạn to'k tse'e jẹ mviijn juu' ve'e myaktọkintoojnjup, tunyakpítsumụts; kụx nụyojk ọye'e to'k ado'om viijnax m'ítụt jẹtse'e mtáḳat jẹm jẹ Nte'yam y'am kyạ'm jẹts ka'a ve'e ku ve'e mnạjkxụt mẹjtsk ado'om viijnax jẹm jạnjọọtm,
48 jẹm joma ve'e xạ'ma kạjx tyánụka jẹts joma ve'e jẹ jạạjn kyajuuntpi'its.

Jẹ kaan tukmu'a'ixmojkin
(Mt. 5.13; Lc. 14.34-35)

49 Ve'em ax jo'n jẹ tánụk yạx yakkaana jẹtse'e tya'mụtsat, nay ve'empa tse'e jẹ jayu jẹ tsaachpaatụn dụyaknaxta jẹtse'e dụtuk'óyadat.
50 Oy xa ve'e jẹ kaan. Ax pạn tọ́kinup tse'e jẹ tya'mụtsin, ni vintsọva tse'e kya'óyat jẹtse'e tya'mụtsinuvat. Ve'em itta ax jo'n jẹ oy kaan jẹts joojntykada oy jọọt to'k jado'k.

10

Ku jẹ jayu jẹ navyạjkụn dụyakvintsạ'kintọ́ki
(Mt. 19.1-12; Lc. 16.18)

1 Ku ve'e jẹ Jesús chạạ'n jẹm Capernaum, van'it tse'e jyẹ'y jẹm jado'k ado'om Jordán mạjạ nạpa'am, myutámip tse'e jẹm judéait y'it jọọtm. Jẹm tse'e nụmay jẹ jayu ñay'amojkijidi joma ve'e jẹ'ẹ, jẹtse'e jẹ nụmay jayu dụyak'ixpụjk ax jo'n dụtún y'ijt.
2 Van'it tse'e jẹ fariseotạjk dụnujẹ'ydi jẹ Jesús jẹtse'e dụtukkạts'íxtada. Jidụ'ụm tse'e dụnụujmidi:
—¿Yakjajtype'e jẹ pava'nụn jẹtse'e jẹ yaa'tyạjk jẹ ñụdạ'ạx dụmasọọknit?
3 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsọọjvjidi:
—¿Vintsọse'e jẹ Moisés dụpavaajñ?
4 Jẹtse'e y'atsọọvdi:
—Yakjajt tse'e jẹ Moisés jẹtse'e jẹ yaa'tyạjk jẹ ñụdạ'ạx dụmasọọknit pạn too'vạjkpe'e jẹ nạk dụmọọynit jẹtse'e yak'íxụt yaknujávat jẹts ka'a jẹ'ẹ ve'e dụ'uknụdạ'ạxini.
5 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsọọjvjidi:
—Ve'eme'e jẹ Moisés dụjaajy kụx mạkke'e jẹ jayu jẹ vyinma'yụnda.
6 Ax ku tse'e jẹ jayu choọ'ntk, jẹ Nte'yam tse'e dụpạạm to'k jẹ yaa'tyạjk jẹts to'k jẹ tạ'ạxtạjk.
7 Jẹ'ẹ kạjx tse'e jẹ yaa'tyạjk jẹ tyee' jẹ tyaak dụmasọọknit jẹtse'e dụmạạtnamyojkjinit jẹ ñụdạ'ạx,
8 ve'em tse'e nụmẹjtsk y'ijttinit ax jo'n to'k jáyuji. Ax ka'a tse'e y'ukmẹjtskini, to'kji jẹ'ẹ ve'e tụjyajttini.
9 Jẹ'ẹ kạjx tse'e, juu' xa ve'e jẹ Nte'yam tụduyaknamyukjụ, ka'a tse'e pạn nvaat dụ'ukyaknavya'kxjinit.
10 Ku tse'e jẹp tụjkp vyẹ'nada, van'it tse'e jẹ Jesús jẹ y'ixpạjkpatạjk y'amọtutú́vijidi pạn ti jẹ'ẹ ve'e tyijp juu' ve'e kyọjts.
11 Van'it tse'e jẹ Jesús ña'muxjidi:
—Pạn pạn xa ve'e jẹ ñụdạ'ạx dụmasọọknup jẹtse'e jẹ viijnk tạ'ạxtạjk dụpụk, yakvintsạ'kintọ́kipts jẹ'ẹ ve'e jẹ navyạjkụn.
12 Jẹts pạn jẹ tạ'ạxtạjk tse'e dụmasọọknup jẹ ñụyaa'y jẹtse'e jẹ viijnk yaa'tyạjk dụpụk, yakvintsạ'kintọ́kivapts jẹ'ẹ ve'e jẹ navyạjkụn.

Ku jẹ Jesús dụkunuu'kx jẹ pi'k ónụkta
(Mt. 19.13-15; Lc. 18.15-17)

13 Van'it tse'e dụtuknụnajkxti jẹ pi'k ónụkta jẹ Jesús jẹtse'e jẹ kya'ạj dụtuknụkónụt; ax jẹ y'ixpạjkpatạjk tse'e dụkayakjajtjidup, jẹtse'e jẹ jayu dụtuknụujmidi.
14 Ku ve'e jẹ Jesús dụ'ix, van'it tse'e y'ẹjkji jẹtse'e jẹ y'ixpạjkpatạjk dụnụujmidi:
—Masọ'ọkta miits yạ pi'k ónụkta jẹts ạtse'e xnụmíndat, ka'a tse'e xkayakjajtjadat, kụx jẹ'eda pạn pạn jatye'e ijttup jẹm jẹ Nte'yam y'am kyạ'm, ve'emts jẹ'ẹ ve'eda ax jo'n yạ pi'k ónụkta.
15 Tyúvam xa ạtse'e nva'añ, pạn pạn xa ve'e kanapyạạjmjup jẹm jẹ Nte'yam y'am kyạ'm ax jo'n jẹ pi'k ónụk, ka'ats jẹ'ẹ ve'e jẹm tyákat.
16 Van'it tse'e jẹ Jesús dụtsee'n jẹ pi'k ónụkta, jẹtse'e jẹ kya'ạj dụtuknụkạạjn, jẹtse'e dụkunuu'kx.

Ku je Jesús dumaatnakyojtsji to'k je mootsk ónuk juu' ve'e kumeen
(Mt. 19.16-30; Lc. 18.18-30)

17 Távani tse'e je Jesús tyoo'púk vye'na, van'it tse'e to'k je jayu noomp vyinkutámiji. Van'it tse'e je Jesús duvinkoxkteni, jetse'e dunuujmi:

—Oy yak'ixpajkpa, ¿tis ats vine'e ntónup jets atse'e njayejpnit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp?

18 Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—¿Nte'yam atse'e xtij ku ve'e mva'añ jets oy atse'e? To'kji xa je'e ve'e pane'e oy, je Nte'yamts je'e ve'e.

19 Mnuja'vip xa mitse'e je pava'nun: "Ka'a tse'e myakjayu'oo'kut, ka'a tse'e je navyajkun xyakvintsa'kintókiyut, ka'a tse'e mmee'tsut, ka'a tse'e je jayu xnuvampétut, ka'a tse'e je jayu xvin'aa'nut, vintsa'aga je mtee' je mtaak."

20 Van'it tse'e je jayu y'atsaajv:

—Yak'ixpajkpa, ku atse'e pi'knum nve'na, van'ítanits ats ya'a ve'e nujom nkutyún.

21 Van'it tse'e je Jesús vyin'ixji je tsojkun maat, jetse'e dunuujmi:

—Jado'k viijn tse'e mka'ijtuxju. Najkxu xtoo'kkajxni nujom juu' ve'e m'ixp mjayejpp jets mooyni je meen je ayoova jayu, ve'em tse'e je o'yin xjayéput jem tsapjooтm. Makkpamu je mjoot je mja'vin jetse'e mtsaachpaa'tut ax jo'n je jayu juu' ve'e je y'oo'kun du'anajkxip ku ve'e je cryuuz dupaku'u, van'itts atse'e xpamiinnit.

22 Van'it tse'e je jayu viijnk duja'vi juu' ve'e je Jesús kyojts, va'ajts tsaachvinmaayp tse'e ñajkxni, kux maye'e ooy juu' ve'e y'ixp jyayejpp.

23 Van'it tse'e je Jesús duvin'ix'apaa'vikujx pan pan jatye'e naa'ténijidup, jetse'e je y'ixpajkpataajk dunuujmidi:

—¡Tso'ox xa je'e ve'e ooy jetse'e je kumeen jayu ñapyámjadat jem je Nte'yam y'am kya'm!

24 Ax ku tse'e je y'ixpajkpataajk du'amotunajxti, atuva atoki tse'e tyaandi. Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidinuva:

—¡Tso'oxe'e ooy jetse'e je kumeen jayu ñapyámjadat jem je Nte'yam y'am kya'm!

25 Ka'a xa ve'e choʼoxa vintsoo ve'e je camello ñáxut jep xo'yun jot jaatp, je'e ve'e tso'ox vintsoo ve'e je kumeen jayu ñapyámjut jem je Nte'yam y'am kya'm.

26 Van'it tse'e je y'ixpajkpataajk atuva atoki dutuntuktaandi, jetse'e ñavyaajnjidi:

—Pan ve'em xa ve'e, ¿pants vine'e o'yixjup jetse'e dujayejpnit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp?

27 Van'it tse'e je Jesús vyin'íxjidinuva jetse'e vyaajñ:

—Ka'a xa ve'e je jayu y'o'yixjada jetse'e ñaajkpítsumjadat jep tokin jaatp; ax je Nte'yam, o'yixjupts je'e ve'e jetse'e je jayu duyakpítsumut jep tokin jaatp, kux nujome'e je Nte'yam juu' y'o'yixkúxju.

28 Van'it tse'e je Pedro vyaajñ:

—Nmasokkajx xa aatse'e nujom juu' aatse'e n'ixp njayejpp vye'na jets aats mitse'e mpamiijn.

29 Jetse'e je Jesús y'atsaajv:

—Tyúvam xa atse'e nva'añ, pan pan tse'e ats kajx jets je oy kats je oy ayook kajx dumasookp je tyajk, je y'uts, je y'ajch, je cha'a, je tyee', je tyaak, je ñudá'ax, je y'ónuk, ukpu je ñaax,

30 yakmo'opts je'e ve'e uxyam mókupx nax je tyajk, je y'uts, je y'ajch, je cha'a, je tyee', je tyaak, je y'ónuk, jets je ñaax. Ax ku tse'e yakmo'ot, yakjomtónup yaktitónupts je'e ve'e. Jets ku ve'e je nam it choo'ndukut, joojntykinupts je'e ve'e xa'ma kajx.

31 Ax numay tse'e juu' ve'e uxyam dunumájidup, je'e tse'e dunupi'kidinup.

Ku je Jesús du'ava'ninuva je y'oo'kun
(Mt. 20.17-19; Lc. 18.31-34)

32 Jeja tse'e too' aajy vye'nada, jeme'e Jerusalén ñajkxta, jetse'e je Jesús vyintoo'vákajada. Ax atuva atoki tse'e tyanda je y'ixpajkpataajk, tsa'kidup tse'e dupa'ux'ookada. Van'it tse'e je Jesús duyaknay'amojkijidi je ñumakmejtsk ixpajkpataajk joma ve'e to'k je apuk it, jetse'e dutuk'íxnuva juu' ve'e tónjup kótsjup je Jesús maat.

33 Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Jem tse'e Jerusalén nja'mda. Jemts atse'e nyakpámut jem je tee'tajk je vyintsán kya'mda jets je tsaptujkpit yak'ixpajkpataajk kya'mda, je'ets atse'e xtuknuvánadap je n'oo'kun, je'ets atse'e xpámdap jem je viijnk jayu kya'm

34 juu' atse'e xnuxi'iktap xtukxi'iktap jets atse'e xvóptat, xnutsójadapts ats je'e ve'e jets atse'e xyak'oo'ktat. Ax joojntykpajknuvapts atse'e kutoojk xaaj, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp.

Ku je Santiago maat je Juan to'k je maa'yun du'amótudi je Jesús
(Mt. 20.20-28)

35 Van'it tse'e je Jesús vyinkutámijidi je Santiago maat je Juan, je Zebedeo je myajntktajk
je'e ve'eda, jetse'e je Jesús dunuujmidi:
—Yak'ixpajkpa, uk mtónupe'e je maa'yun juu' aatse'e n'amótuvup.
36 Van'it tse'e je Jesús y'amotutúvijidi:
—¿Tise'e mtsojktup jets ats miitse'e ntoojnjadat?
37 Van'it tse'e vyaandi:
—Xmooynup aatse'e to'k aaj jets aatse'e n'ajxtknit joma ve'e je mkutojkun, to'k jeja
m'aka'yun pa'ayi jets jado'k jeja m'anajapa'ayi.
38 Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:
—Ka'a xa ve'e xnujávada juu' ve'e m'amótudup. ¿M'o'yixjudupe'e jets je tsaachpaatun
xyaknáxtat juu' atse'e nyaknáxup, uk m'o'yixjudupe'e jetse'e xmuténadat ve'em je tsaach-
paatun ax jo'n atse'e nmuténat?
39 Jetse'e y'atsoovdi:
—X'o'yixjup xa aatse'e.
Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:
—Tyúvam xa ve'e, je tsaachpaatun juu' atse'e nyaknáxup, myaknajxtuvapts miits je'e
ve'e; jets je tsaachpaatun juu' atse'e nmuténap, mmuténiduvapts miits je'e ve'e.
40 Ax je'e tse'e juu' ve'e mtijtup jetse'e m'ajxtktinit jeja ats n'aka'yun pa'ayi ats
n'anajapa'ayi, ka átsapts je'e ve'e xtukkadaakp jets ats miits je'e ve'e nmo'odat, je'e je'e
ve'e yakmo'odap juu' ve'e ats je nTee' tyuknupaajmtki.
41 Ax ku tse'e du'amotunajxti je janumajk ixpajkpa, van'it tse'e dumujotma'tti je Santiago
maat je Juan.
42 Van'it tse'e je Jesús duyaaxjidi je y'ixpajkpataajk jetse'e dunuujmidi:
—Mnuja'vidup xa miitse'eda jets je'eda pan pan jatye'e yakkutojktup juu' ve'e ka
je israeejlit jáyuvapta, makk tse'e je kyutojkun dupamda, ax je'eda pan pan jatye'e
dunumájidup je'e maatta, je'e tse'e dupavaandup jetse'e jatyji yaktónut ax jo'n du'oyjávada.
43 Ax ka'ats miitse'e mve'emada. Pan pan xa ve'e dutsojkp jetse'e dunumájat, ve'em tse'e
ñapyámjut ax jo'n je patto'niva kuy'ijt;
44 pan pan tse'e dutsojkp jetse'e dunuvintsánat, ve'em tse'e ñapyámjut ax jo'n je toompa
kuy'ijt.
45 Ve'em ax jo'n ats; ka je'ep xa atse'e nnumiimp jets atse'e nyakpattónat, ats, je Jayu Juu'
ve'e Nupaamduka Ijtp, je'e ve'e jets atse'e je jayu mpattónat jets atse'e je numay jayu je
tyokin nkuvejtjadat ku ats je'e ve'e nku'oo'kat, ve'em tse'e dujayejptinit je joojntykin juu'
ve'e xa'ma kajx ijtp.

Ku je Jesús duyakjotkadaaky to'k je viints jayu juu' ve'e Bartimeo duxaaj
(Mt. 20.29-34; Lc. 18.35-43)

46 Van'it tse'e je Jesús maat je y'ixpajkpataajk jye'ydi jem jericoojit kyajpun kajxm. Ku ve'e
choo'ndini maat je numay jayu, jem tse'e chuuna vye'na too' pa'am to'k je viints jayu juu'
ve'e je putajkin du'amotu, Bartimeo je'e ve'e xyaaj, je Timeo je myajntk.
47 Ku ve'e je viints jayu dumotu jets naxuvaampe'e je Jesús, je nazarétit jayu, van'it tse'e
makk dumukajts, jetse'e vyaajñ:
—¡Jesús, je David je chaan je kyooj juu' ve'e yakkutojknup, tukmo'tk ats to'k aaj!
48 Je numay jayu tse'e na'muxju jetse'e y'amo'otut. Ax nuyojk makkts je'e ve'e tyun-
jaa'kvaajñ:
—¡Je David je chaan je kyooj juu' ve'e yakkutojknup, tukmo'tk ats to'k aaj!
49 Van'it tse'e je Jesús vya'ktaajñ jetse'e dunuujmidi jetse'e duyakmíndat. Ku ve'e ojts
duyaaxjada je viints jayu, van'it tse'e dunuujmidi:
—Jot'amaja, tena, uxem xa ve'e mnukéxaja.
50 Van'it tse'e je viints jayu je vyitani'kx dunas'ojti, jetse'e yejtsuk, jetse'e je Jesús
dununujkx.
51 Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:
—¿Tise'e mtsajkp jets ats mitse'e ntoojnjat?
Van'it tse'e je viints jayu y'atsaajv:
—Yak'ixpajkpa, je'e xa atse'e ntsajkp jets ats mitse'e xyakvin'ixpákut.
52 Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:
—Najkxn, ta xa ve'e mjotkadaakni kux atse'e atse'e tuxjaanchjáva.
Ax jatyji tse'e vyin'ixpajkni jetse'e je Jesús dupanujkx.

11

Ku jẹ Jesús tyajki jẹp Jerusalén
(Mt. 21.1-11; Lc. 19.28-40; Jn. 12.12-19)

1 Myutámidup tse'e vyẹ'nada jẹm Jerusalén. Jẹme'e ñaxta vye'na joma ve'e jẹ kajpụnda juu' ve'e dụxaajta Betania jẹts Betfagé, jẹmpa ve'e jẹ Olivos Kọpk, van'it tse'e jẹ Jesús dụkejx nụmẹjtsk jẹ y'ixpajkpatajk,

2 jẹtse'e dụnụụjmidi:

—Najkxta xi pi'k kajpụn kujx juu' ve'e xi avinkujk. Ku ve'e mjẹ'yadat, jeja tse'e xpaa'ttat to'k jẹ burro kuvụụ'n, ni pánanumts jẹ'ẹ ve'e kyatuktsụụnaja; mukéjadats jẹtse'e xyakmíndat.

3 Pạn m'amọtutúvijidup tse'e jẹ jayu pạn tyajxe'e xmukéjada, ve'em tse'e xnạajmadat: "Jẹ Majạ Vintsạne'e dụtsọjkp, ax jatyji tse'e dụkẹjxụmpijtnuvat."

4 Van'it tse'e ña̱jkxti jẹtse'e dụpaatti jẹ burro kuvụụ'n jeja tạk'aagui, jeja ve'e too' kujk tyena. Myukéjidup tse'e vyẹ'nada,

5 van'it tse'e ña̱'mụxjidi jẹ jayu juu' ve'e jẹm ve'nidup:

—¿Tya̱jx tse'e xmukéjada xi burro?

6 Jẹtse'e y'atsọọvdi ax jo'n jẹ Jesús ña̱'mụxjidi. Yakmasọọk tse'e.

7 Van'it tse'e dụyakjẹ'ydi jẹ burro joma ve'e jẹ Jesús, jẹtse'e jẹ vyit dụtukjạpẹ'ndi. Van'it tse'e jẹ Jesús dụtukpejt jẹ burro.

8 Ax jẹ nụmay jayu tse'e dụyẹ'ptu jẹ vyitta jeja too' kujk joma ve'e jẹ Jesús ñaxuva'añ; viijnk tse'e dụpojxtuvap jẹ tụụxụx aajy jẹtse'e jeja to'k too' aajy dụvạjva'kxta.

9 Ax juu' tse'e vintoo'vạjkijidup jẹts juu' ve'e pa'ụx'ọọkijidup, jẹ'ẹ tse'e mạkk vaandu:

—¡Yakmaja yakjaanchats ya'ạ ve'e y'ijtnit! ¡Jẹ Nte'yam jẹ kyunoo'kxụn mạạt xa ya'ạ ve'e juu' ve'e miimp jẹ Majạ Vintsán kajx!

10 ¡Kunuu'kx xa ve'e jẹ kutojkụn juu' ve'e miimp, jẹ kutojkụn juu' ve'e ve'em ijtp ax jo'n jẹ njujpit jáyuvamda David jyẹ'ẹ y'ijt! ¡Yakmaja yakjaanchats jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam y'ijtnit!

11 Van'it tse'e jẹ Jesús tyajki jẹm jerusaleenit kyajpụn jọọtm jẹtse'e ñụjkx jẹp majạ tsaptạktaagujkp. Ax ku tse'e jẹp dụ'ixkujx, tạ tse'e jẹ it tyánayini vye'na, van'it tse'e ñụjkx jẹm betániait kyajpụn kajxm, jẹtse'e dụmạạdi jẹ ñụmakmẹjtsk ixpajkpatajk.

Ku jẹ Jesús dụkọ'ọñụkojtsi to'k jẹ higo kụp
(Mt. 21.18-19)

12 Jẹ ku'óxit tse'e chọọ'ndi jẹm betániait kyajpụn kajxm; yu'ọọ'kjup tse'e vye'na jẹ Jesús.

13 Ax ku tse'e dụ'ix to'k jẹ higo kụp juu' ve'e jékum jaty jẹts juu' ve'e aajyax ve'nip, van'it tse'e tyami jẹtse'e najkx dụ'ix pạn jẹme'e jẹ tyạajm. Ax ku tse'e jyẹ'y joma ve'e jẹ higo kụp, ka'a tse'e dụtipaaty, tum jẹ y'aajyji ve'e, kụx ka'a ve'e dụ'aatsa vye'na.

14 Van'it tse'e jẹ Jesús jẹ higo kụp dụnụụjmi:

—Ni jẹ vin'ita tse'e mkọọ'ktạ'minit.

Myọ́tudu tse'e jẹ y'ixpajkpatajk.

Ku jẹ Jesús dụyakvaach jẹ majạ tsaptajk
(Mt. 21.12-17; Lc. 19.45-48; Jn. 2.13-22)

15 Ku ve'e jyẹ'ydi jẹm jerusaleenit kyajpụn kajxm, van'it tse'e jẹ Jesús tyajki jẹp majạ tsaptạktaagujkp jẹtse'e dụvojppitsumkujx nujom pạn pạn jatye'e jẹp ajooydup atọọ'ktup vye'na, jẹtse'e dụyakvippụmpijtkujx jẹ meen vinkukọọmpatajk jẹ myeesada jẹts jẹ chụụjntkụnda pạn pạn jatye'e dụtọọ'ktup jẹ pak.

16 Ka'a tse'e jẹ Jesús dụyakjajtjidi jẹ jayu jẹtse'e dụvvitsạnáxtat dụvitsụtákadat jẹ pyạạmdụk jẹp majạ tsaptạktaagujkp.

17 Van'it tse'e dụyak'ixpajkti jidụ'ụm:

—Jidụ'ụm tse'e jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Vẹ'ẹ tse'e ạts jẹ ntajk y'ijtnit jẹ tajk joma ve'e to'k kạ'ajyji jẹ jayu chapkạts"; ax ve'emts miits yạ'ạ ve'e tụxpạạmdini ax jo'n "jẹ aajntk joma ve'e jẹ mẹẹ'tspa ñay'amókajada".

18 Ku ve'e dụ'amọtunajxti jẹ tee'tajk jẹ vyintsạnda mạạt jẹ tsaptụjkpit yak'ixpajkpatajkta, van'it tse'e dụjapayọ'ydi vintsọ ve'e jẹ Jesús kụdụyakjay'ọọ'kjidi; ax chạ'kidup tse'e kụx nujome'e jẹ jayu atụva atọki dụtuktaajñ vintsọ ve'e yak'ixpụjk.

19 Ax tánayinup tse'e, jẹtse'e jẹ Jesús chạạ'n jẹm kajpụn kajxm.

Ku jẹ higo kụp tyạạtsni
(Mt. 21.20-22)

20 Ax jẹ kujápit tse'e ñajxtinuva joma ve'e jẹ higo kụp, jẹtse'e dụ'ixti jẹts tạ ve'e jẹ kụp tyạạtsni jẹ y'aa'ts paat.

21 Van'it tse'e jẹ Pedro dụjaa'myejts vintsọ ve'e jẹ Jesús vyaajñ, jẹtse'e dụnụụjmi:

—Yak'ixpajkpa, ixụ jẹ higo kụp juu' ve'e mkọ'ọñụkojtsi, tạ tse'e tyạạtsni.

22 Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:
—Jaanchjávada je Nte'yam,
23 kux tyúvam atse'e nva'añ jets pan pane'e dunuujmip ya kopk: “Ke'ekú jets nay'apómaja jem maaxy najootm”, ve'em tse'e tyónjut pan ka'a ve'e myejtsvinmáy jem jya'vin kajxm jets ve'eme'e jyátut.
24 Je'e kajxts atse'e nva'añ, pan ti ve'e m'amótudup ku ve'e mtsapkotsta, jaanchjávada jets tónjup je'e ve'e juu' ve'e m'amótudup. Ax tónjupts je'e ve'e.
25 ’Ax ku tse'e mtsapkótstat, mee'kxjada tse'e je tyokin pan pan jatye'e mtso'oxpajkjudup, ax ve'em tse'e mtokinmee'kxjuduvat je nTee'amda, juu' ve'e jem tsapjootm.
26 Pan ka'a tse'e xtokinmee'kxta pan pan jatye'e mmutokintoojnjudup, nay ka'a tse'e mtokinmee'kxjuduvat je nTee'amda, juu' ve'e jem tsapjootm.

Je kutojkun juu' ve'e je Jesús jyayejpp
(Mt. 21.23-27; Lc. 20.1-8)

27 Van'it tse'e vyimpijtti jem jerusaleenit kyajpun kajxm. Yo'yp tse'e je Jesús vye'na joma ve'e je maja tsaptajk, van'it tse'e vyinkutámijidi je tee'tajk je vyintsanda, je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajkta, maat je israeejlit je myújit jáyuda,
28 jetse'e je Jesús du'amotutúvidi:
—¿Pan tse'e tumna'muxju jets ya'a ve'e xtónut? ¿Pane'e ya kutojkun mmoojyjup?
29 Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:
—Nay ve'empats atse'e nvaampa jets atse'e x'atsoovduvat. Pan x'atsoovdupts atse'e, van'itts ats miitse'e nvaajnjiduvat pan ti kutojkun kajx ats ya'a ve'e ntun.
30 ¿Pan tse'e je Juan je kutojkun moojyju jetse'e je jayu duyaknapétut? ¿Je Nte'yame'e, ukpu je jayu ve'e? Vaajnjidikts ats.
31 Ax van'it tse'e dukojtsmojkti. Jidu'um tse'e ñavyaajnjidi:
—¿Vintsose'e kunva'numda? Pan va'numdup xa ve'e jets je Nte'yame'e moojyju je kutojkun, jidu'um tse'e xnuujmimdat: “¿Tyajx tse'e xkajaanchja'vidi juu' ve'e je Juan kyojts?”
32 ¿Ukpu va'numdapts vine'e jets je jayu ve'e je kutojkun moojyju?
Ax jidu'um tse'e ñavyaajnjidi kux cha'kidupe'e je numay jayu je'e kajx ku ve'e dunuja'vidi jets nujome'e je jayu dujaanchja'vidi jets je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa je'e ve'e je Yaknapejtpa Juan y'ijt.
33 Je'e kajx tse'e je Jesús du'atsoovdi jets ka'a ve'e dunujávada pan pane'e je kutojkun moojyju je Juan jetse'e je jayu duyaknapétut.
Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:
—Ka'ats atse'e n'ava'nivat jets pan atse'e ya kutojkun xmooyp jets atse'e ve'em ntun.

12

Je ko'oy toompatajk tukmu'a'ixmojkin
(Mt. 21.33-46; Lc. 20.9-19)

1 Van'it tse'e je Jesús dumukojtsti je jáyuda ya tukmu'a'ixmojkin maat:
—To'k xa ve'e je jayu dupuujm je tsaaydum kam, jetse'e duyaknaa'tujk, jetse'e je jot dupuujm jep tsajaatp joma ve'e je tsaaydum yakvinmaa'kxut, jetse'e to'k je pats kajxm dupuujm joma ve'e je chaaydum kam yaknu'íxat. Van'it tse'e je yoova toompatajk dutukmaatkojtsmojkti pan vinxupe'e tyukkada'akjadat ku ve'e dupakmóktat je tsaaydum taajm. Van'it tse'e jékum ñujkx.
2 ’Ku ve'e je tsaaydum tok aats dupaaty, van'it tse'e to'k je kyukátsiva dukejx joma ve'e je yoova toompa jetse'e du'amótuvut pan juu' ve'e tukkadaakjup.
3 Van'it tse'e je yoova toompa dumajtsti je kukátsiva jetse'e duvojpti; ve'emji tse'e duyakvimpijttini.
4 Van'it tse'e je kam je vyintsán je viijnk kukátsiva dukejxnuva. Je'e tse'e chaka'tstu jetse'e je kyuvajk duyakxa'ajkidi, jetse'e dujomtoondi dutitoondi.
5 Van'it tse'e jado'k dukejxnuva. Ax je'e tse'e yak'oo'ktinu. Ax ve'em tse'e je viijnk kukátsiva dutoonduva: jem tse'e juu' ve'e vyojptu, jempa tse'e juu' ve'e yak'oo'ktu.
6 ’Ax jem tse'e je vintsán to'k je myajntk juu' ve'e ooy tyuntsajkp, je'e tse'e kyejxpa tun ux'ookani joma ve'e je yoova toompada. Jetse'e vyaajñ: “Vyintsa'agadap xa ijk je'e vine'e ats ya n'ónuk.”
7 Ku ve'e jye'y joma ve'e je yoova toompada, van'it tse'e je yoova toompa ñavyaajnjidi: “Ya'a xa ve'e tukkadakkáxjup ya tsaaydum kam. Va'an duyak'oo'kumda jetse'e nje'eimdat ya tsaaydum kam.”
8 Van'it tse'e dumajtsti jetse'e duyak'oo'kti. Yakpítsumdu ve'e joma ve'e je tsaaydum kam.
9 Van'it tse'e je Jesús y'amotutúvijidi:

—¿Tise'e tyónup je tsaaydum kam je vyintsán?
Jetse'e jyaa'kvaajñ:
—Je'yap xa ve'e jetse'e je yoova toompa duyakjay'oo'kkáxjadat jetse'e je viijnk yoova toompa dupámut.
10 'Ta miits ya'a ve'e xkotsta juu' ve'e vaamp jep Kunuu'kx Jatyán kujxp:
Je oy tsaaj juu' ve'e je pojtspataajk myasooktinu,
je'e tse'e ojts yakpum joma ve'e dunuvinkopkikux je maja tsaptakpats.
11 Je Maja Vintsán xa ya'a ve'e dutoon,
ax je maja atúvats ya'a ve'e juu' ve'e n'íxumdup.
Ta miits ya'a ve'e xkotsta, ¿ve'em xaja?
12 Ax jya'íxtidup tse'e vintso ve'e je Jesús kudumajtsti kux ñuja'vidupe'e jets je'e kajxta ve'e ya tukmu'a'ixmojkin dukajts. Cha'kidupe'e je numay jayu, je'e kajx tse'e dukamajtsti, jetse'e ñajkxtini.

Je'e pane'e je kupa'mun yakmo'op
(Mt. 22.15-22; Lc. 20.20-26)

13 Van'it tse'e yakkejxti je fariseotajkta maat je Herodes je jyáyuda joma ve'e je Jesús, jyayaktontokiyuvaandu jyayakkojtstokiyuvaandu tse'e je Jesús jetse'e kuy'o'yixjidi vintso ve'e dunuxa'aadat.
14 Jidu'um tse'e dunuujmidi:
—Yak'ixpajkpa, nnuja'vinup xa aatse'e jets tuve'e mits je mjáyuvin je mjoojntykin jets ka'a mitse'e xtsa'aga jetse'e x'avánat juu' ve'e pyaatyp y'akeeguip, ka'a tse'e xvinmay pan vintso ve'e je jayu mkatsju, tyúvam mitse'e je jayu je Nte'yam jye'e xtuk'ix. ¿Yakjajtype'e uu'm je mpava'nunamda jetse'e je kupa'mun yakmo'ot je yakkutojkpa César, ukpu ka'a ve'e? ¿Nmo'op aatse'e, ukpu ka'a aatse'e nmo'ot?
15 Ax ñuja'vip tse'e je Jesús vintso ve'e je ko'oy jooot dujayepta, jetse'e ña'muxjidi:
—¿Tyajxts atse'e xkatsuvaa'nda? Yakminda to'k je meen jets atse'e n'íxut.
16 Ku ve'e duyaknajkxti je meen, van'it tse'e je Jesús vyaajñ:
—¿Pan tse'e yam y'apamnax, jets pan tse'e yam xyaaj yukja'a?
Van'it tse'e y'atsoovdi:
—Je yakkutojkpa César ya'a ve'e jye'e.
17 Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:
—Mo'odats je César juu' ve'e je César jye'eip, jets mooyduvats je Nte'yam juu' ve'e je Nte'yam jye'eip.
Ku tse'e du'amotunajxti, atuva atoki tse'e tyaandi.

Ku je Jesús yak'amotutuvi pan joojntykpajknuvape'e je jayu
(Mt. 22.23-33; Lc. 20.27-40)

18 Van'it tse'e je saduceotajk je Jesús duvinkutámidi. (Je saduceotajk tse'e vaandup jets ka'a ve'e je oo'kpataajk y'ukjoojntykpajktinuvat.) Van'it tse'e je Jesús du'amotutúvidi:
19 —Yak'ixpajkpa, ve'eme'e je Moisés dujatyaajñ jets pan oo'kpe'e to'k je yaa'tyajk jetse'e je ñudaa'ax dumasaa'ak jetse'e ka'a pan y'ónuk, je oo'kpa je y'uts tse'e dupákup je ku'aa'k taa'axtajk jetse'e je y'ónuk jyéjat; ax je myuto'k mix ónuk tse'e taannup ax jo'n je y'ajch je y'ónuk kuy'ijt jo'n.
20 Ax nuvuxtojtuk tse'e y'ijtti je uts je ajch. Taa'axpajk tse'e je koop ónuk, van'it tse'e y'oo'kni, ka'a tse'e je ñudaa'ax je y'ónuk duyakjeji.
21 Van'it tse'e je myuto'k uts dupujk je ku'aa'k taa'axtajk. Nay ka'ava tse'e je y'ónukta jyeji, jetse'e y'oo'knuva. Ax nay vanxúpjyam tse'e jyajtpa je myumejtsk uts.
22 Ax va'an nuvuxtojtuk tse'e dupajkti je taa'axtajk; ka'a tse'e je y'ónukta jyeji, jetse'e y'oo'ktini. Ux'ook tse'e je taa'axtajk y'oo'knuva.
23 Ax kuuk tse'e je oo'kpataajk jyoojntykpajktinuvat jado'k nax, ¿pánukts vine'e tyuva dunudaa'axap je taa'axtajk?, kux va'an nuvuxtojtuke'e dupajkti.
24 Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvjidi:
—Mtoo'tókidup xa miitse'e kux ka'a ve'e xnujávada vintso ve'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ jets juu' ve'e o'yixjup je Nte'yam maat.
25 Ku xa ve'e je oo'kpataajk jyoojntykpajktinuvat, ka'a tse'e je jayu y'ukyaa'vyajktinit ka'a tse'e je jayu y'ukta'axpajktinit, ve'em xa je'e ve'e y'ijttinit ax jo'n je ángeles juu' ve'e jem tsapjooтm.
26 Ax je'e tse'e ku ve'e je oo'kpataajk jyoojntykpajktinuvat, ta miitse'e xkotsta jep Kunuu'kx Jatyán kujxp juu' ve'e je Moisés jyaay, jep joma ve'e je Nte'yam myukojtsji jem ápit kup akojkm, ¿ve'em xaja? Jidu'um tse'e je Nte'yam vyaajñ: "XNte'yamidup atse'e je Abraham, je Isaac, maat je Jacob."

27 Jẹ'ẹ kajx tse'e, Ntye'yamivapts jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu jẹ Nte'yam pạn pạn jatye'e
jaanchja'vijidu ku ve'e y'ọọ'ktini, ka'a tse'e jẹ jyọọtta jẹ jya'vinda y'ạạ'ka, joojntykidupts
jẹ'ẹ ve'eda. Ax ve'em tse'e, ọọyts miitse'e mtuntoo'tọ́kida.

Jẹ pava'nụn juu' ve'e dụnụmajikajxp
(Mt. 22.34-40)

28 Jẹm tse'e vye'na to'k jẹ tsaptujkpit yak'ixpajkpa juu' ve'e dụ'amọtunajx vintsọ
ve'e ñavyaajnjidi. Ku ve'e dụnụja'vi jẹts ọye'e jẹ Jesús y'atsọọjvjidi, van'it tse'e jẹ Jesús
dụvinkutạmi jẹtse'e dụ'amọtutụvi:

—¿Juu's jẹ'ẹ ve'e jẹ pava'nụn juu' ve'e dụnụmajikajxp?

29 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsạajv:

—Jẹ pava'nụn juu' ve'e dụnụmajikajxp, yạ'ạts jẹ'ẹ ve'e: "Israeejlit jáyuda, amọtunaxta. Jẹ
Majạ Vintsán, ụụ'm jẹ nNte'yamamda, to'kjits jẹ'ẹ ve'e dụnụMajạVintsạna,

30 jẹts mtsọ́ktape'e jẹ Majạ Vintsán, ụụ'm jẹ nNte'yamamda, nujom ja'vin, nujom aaj
nujom jọọt, nujom jẹ mvinma'yụn mạạt, jẹts nujom jẹ mmaju mạạt."

31 Jẹ mumejtsk pava'nụn, ve'em játypats jẹ'ẹ ve'e. Jidụ'ụm tse'e vya'añ: "Tsọkta jẹ
mmujạntạmda jẹ mmutạktạmda ve'em ax jo'n viinm mnachọ́kjada." Ka'a xa ve'e jado'k
jẹ pava'nụn juu' ve'e dụnụmájip ax jo'n yạ mẹjtsk pava'nụn.

32 Van'it tse'e jẹ tsaptujkpit yak'ixpajkpa ña'mụxji:

—Yak'ixpajkpa, óyame'e tụxkạts, tyúvam, kụx to'kji xa ve'e jẹ Nte'yam jẹts ka'a ve'e pạn
viijnk, jẹ'ẹjyji ve'e to'k.

33 Jẹts jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jẹ Nte'yam yaktsọ́kụt nujom ja'vin, nujom aaj nujom jọọt, nujom
jẹ vinma'yụn mạạt, jẹts nujom jẹ maju mạạt, jẹts ku ve'e jẹ jayu dụtsạk jẹ myujạntạm
jẹ myutạktạm ve'em ax jo'n viinm ñachạkjụ, jẹ'ẹ tse'e nụyojk dụnụmájip jẹts ka'a ve'e
nujom jẹ tánụk yạx juu' ve'e jẹ Nte'yam yaktukvintsạ'kip jẹts nụjom jẹ viijnk yạx juu' ve'e
yaktọọyp jẹm yọjxpejtụn kajxm.

34 Ax ku tse'e jẹ Jesús dụmọtu jẹts ọy yakxọne'e dụ'atsạajv, van'it tse'e dụnụujmi:

—Ka'ats mitse'e xmujékuma jẹ Nte'yam jẹ kyutojkụn.

Ax juu' tse'e jẹ Jesús dụtso'oxpajktup, ni pạna tse'e kyọọ'knayja'vijini jẹtse'e juu'
dujaa'k'amọtutúvat.

Jẹ David jẹ Myajạ Vintsán jẹ'ẹ ve'e jẹ Cristo
(Mt. 22.41-46; Lc. 20.41-44)

35 Ku ve'e jẹ Jesús jẹ jayu dụyak'ixpujk jẹp majạ tsaptujkp, van'it tse'e vyaajñ:

—¿Vintsọse'e jẹ tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk vya'anda jẹts jẹ David jẹ'ẹ ve'e jẹ chaan jẹ
kyọọj jẹ Cristo?, juu' ve'e jẹ Nte'yam vyinkọọn jẹtse'e yakkutojknit.

36 Jẹ Espíritu Santo xa ve'e mọọjyju jẹ David jẹ vinma'yụn ku ve'e jẹ David vyaajñ:
Jẹ Nte'yam xa ve'e dụnụujmi ạts jẹ nMajạ Vintsán:
"Ajxtụkụ yaja ạts n'aka'yụn pa'ayi namvaat ạtse'e nyakvintọ́kida pạn pạn jatye'e
mtso'oxpajkjụdup."

37 Jidụ'ụm tse'e jẹ David vyaajñ jẹts jẹ Myajạ Vintsán jẹ'ẹ ve'e jẹ Cristo. Ax ve'em tse'e,
va'ajts tse'e yaknujava jẹts ka jẹ chaan jẹ kyọọjjyap jẹ'ẹ ve'e jẹ Cristo, jẹ Myajạ Vintsạmpa
jẹ'ẹ ve'e.

Ax nụmay tse'e jẹ jayu dụtukxọọjntkti ku ve'e dụ'amọtunajxti.

Ku jẹ Jesús dụvintsọ'y jẹ tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk
(Mt. 23.1-36; Lc. 11.37-54; 20.45-47)

38 Ku ve'e jẹ Jesús jẹ jayu dụyak'ixpujk, jidụ'ụm tse'e vyaajñ:

—Yakkópkada ọọy jẹ tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk kụx mvin'ạạ'nuvaajnjụdup miits
jẹ'ẹ ve'e. Jẹ'ẹ xa ve'e dụmuvidụtuvaandup jẹ yạajnit vit jẹtse'e dụtsọkta jẹtse'e
yakkọjtspọọ'kxtat jẹ vintsạ'kin mạạt jẹp maa'y jạạtp.

39 Tum jẹ'ẹ ve'e chojktup jẹtse'e dụtuktsạanadat jẹ tsụujntkụn juu' ve'e tum ọọjyit jẹp
tsaptujkp jẹts joma ve'e jẹ majạ kay jẹ majạ uu'k.

40 Jẹ tyajk paat tse'e dụpajkjada juu' jatye'e y'íxtup jyayẹjptup jẹ ku'ạạ'k tạ'ạxtajk; ax
jek tse'e chapkọtsta, ve'em tse'e dụkayaknụkẹ'xnatạkava'anda jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹ juu' ve'e
tyoondup. Jẹ'ẹ tse'e nụyojk jẹ tsaachpaatụn yakmọ'ọdap.

Jẹ yạx juu' ve'e pyạạm to'k jẹ ku'ạạ'k tạ'ạxtajk
(Lc. 21.1-4)

41 Tsụụnip tse'e jẹ Jesús vye'na jẹp majạ tsaptujkp jẹja jẹ yạx apajkin vyinkujk. Jẹp tse'e
dụ'ix vintsọ ve'e jẹ jayu jẹ meen dụpạmda. Ax nụmay tse'e jẹ kumeen jayu juu' ve'e may jẹ
meen dụpạạmdup.

42 Van'it tse'e to'k jẹ ayọọva ku'ạạ'k tạ'ạxtajk jyẹ'y jẹtse'e dụpụujm mẹjtsk jẹ pi'k cobre
meen.

43 Van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk duyaaxji jetse'e dunuujmi:
—Tyúvam xa atse'e nva'añ jets nuyojk ya'a ve'e ya ayoova ku'aa'k ta'axtajk tudupum je yax jets ni ka'a ve'e nujom je viijnk jáyuda;
44 kux je'eda, je'e je'e ve'e tudupamda juu' ve'e vinta'nuxjudup; ax ya ayoova, tats ya'a ve'e dupamkajxni je tyukjoojntykin.

13

Ku je Jesús du'ava'ni jets kutókiyupe'e je maja tsaptajk
(Mt. 24.1-2; Lc. 21.5-6)

1 Ku ve'e je Jesús pyítsum vye'na jep maja tsaptujkp, van'it tse'e nuto'k je y'ixpajkpa ña'muxji:
—¡Yak'ixpajkpa, ixu vintso ve'e ya tsaaj jets ya tajkta!
2 Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvji:
—¿M'ixp ya'a ve'e ya múјit tajkta? Ni to'ka ya'a ve'e ya tsaaj kyoo'ktaannit nukavyet, nujom ya'a ve'e kyutokikajxnit.

Je nuja'vin juu' ve'e jéjap ku ve'e je itakax tyáminit
(Mt. 24.3-28; Lc. 21.7-24; 17.22-24)

3 Van'it tse'e ñajkxti jem Olivos Kopk viindum. Jem tse'e je Jesús chuuna vye'na jem je maja tsaptajk myu'avinkojkm, van'it tse'e je Pedro maat je Santiago, je Juan jets je Andrés, je'e tse'e du'amotutúvidu je Jesús:
4 —Vaajnjik aats to'k aaj vin'it ya'a ve'e jyátut ñáxut jets ti nuja'vints aatse'e njayépup pan vin'it ya'a ve'e tyónjut.
5 Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvjidi:
—Yakkópkada ooy ku ve'e pan mnunvin'aa'njadat,
6 kux míndape'e numay je jayu juu' ve'e natyijjadap jets ats je'e ve'e, jetse'e vya'andat: "Ats xa je'e ve'e je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit." Ax numay tse'e yakvin'aa'ndat.
7 'Ax ku tse'e xmótudat jets je atso'oxe'e toojnjup jets je atso'ox kats, ka'a tse'e mnavy-inma'yunmo'ojadat, kux nupaamdukani je'e ve'e jetse'e ve'em tyónjut kyótsjut. Ax ka'anumts je'e ve'e jye'ya vye'nat je itakax,
8 kux najkxpe'e je jayu ñacho'oxpákjada to'k nación jets jado'k nación, to'k kutojkun jets jado'k kutojkun, jéjap tse'e je makk ojx may viijn, jéjivap tse'e je yooj. Ve'em tse'e je tsaachpaatun du'ukva'anut.
9 'Mnay'íxjadapts miitse'eda, kux myakvóptape'e jep tsaptujkpta, myakvatsóvdap tse'e jeja je yakkutojkpa vyinkujkta kuxe'e ats xjaanchjávada. Jem tse'e je tuvakojtsun xpámdat ats kajx.
10 Jajtyka'amáyupts je'e ve'e too'vajkp je oy kats je oy ayook vinxup to'k it to'k naxviijn.
11 Ax kuts miitse'e myakmátstat jetse'e myakje'yajadat jeja je yakkutojkpa vyinkujkta, ka'ats miitse'e too'vajkp xvinmáydat ti ve'e mkótstap, ni ka'a tse'e xpayo'oydat vintso ve'e m'atsóvdat, je'ets miitse'e mkótstap juu' ve'e myakmo'odap van'it, kux ka'a ve'e xkotsta vye'nat je m'avintso vinma'yunda, je Espíritu Santo ve'e kótsup miits kajxta.
12 Ñuxa'ainup tse'e je jayu je y'uts jetse'e y'oo'kut kuxe'e ats xjaanchjáva, je ónuk tee', ñuxa'ainupts je'e ve'e je y'ónuk jetse'e y'oo'kut kuxe'e ats xjaanchjáva, jets je ónuk, ñuxa'aidinuvapts je'e ve'e je tyee' je tyaak jetse'e y'oo'ktat kuxe'e ats xjaanchjávada.
13 Nujom tse'e je jayu mmu'ejkjidinit mmujot'aajnjidinit kuxe'e ats xjaanchjávada. Ax pan pan tse'e dumuténip je tsaachpaatun, je'e tse'e dujayejpnup je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.
14 'Je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa Daniel, je'e tse'e du'ava'ni je'e pane'e je kunuu'kx it duyakvintsa'kintókiyup. (Va'an duvinmótuvu pan pane'e nakakojtsp.) Ku miitse'e x'íxtat jets jem je'e ve'e y'it joma ve'e kyapaa'tyju, van'it tse'e pan pan jatye'e ve'nadap yaja judéait y'it jaat, va'an tse'e dukę'ekta jetse'e ñajkxtat jem tonun viinm kopk viinm.
15 Jets pan pan jatye'e ve'nadap jem azotea ni'kxm, ka'a tse'e jep tyujkp y'uktajkidinit jetse'e ti duyakpítsumdat.
16 Pan pan jaty tse'e ve'niduvap jem kam jootm, ka'a tse'e dunuvimpíttat je vyit.
17 ¡Ayoov je'e ve'e je jyootta je ta'axtajkta juu' ve'e kanuva'ajtsap ve'nadap van'it jets pan pan jatye'e yak'onuktsi'tstup vye'nat!
18 Nutsapkotsta jetse'e ve'em kyatónjut ku ve'e je xox aats,
19 kux van'ite'e je jayu chaachpaa'ttat ve'em ax jo'n ni vin'itna ve'em kyatunju ku ve'e ya it choo'ntk jets uxyam paat, jetse'e ni je vin'ita ve'em kyoo'ktoojnjinit.
20 Ax ñupaajmtki tse'e je Maja Vintsán jetse'e duyakkónat je it ku ve'e je jayu chaach-paa'ttat. Pan kujyek xa ve'e je tsaachpaatun, ni pana tse'e kyatso'okut van'it. Ax

ñụpąąjmtki tse'e jẹ Nte'yam jẹtse'e dụyakkǫ́nat jẹ it ku ve'e jẹ jayu chaachpaa'ttat, yakkǫ́napts jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu kąjxta juu' ve'e vyinkǫǫn.
21 'Ax pąn myaknụụjmidup tse'e: "Ixta, ụxyaja tse'e jẹ Cristo", ukpụ "Ixta, ụxxim tse'e jẹ Cristo", ka'a tse'e xjaanchjávadat.
22 Kụx míndape'e juu' ve'e natyijjadap jẹts ąts jẹ'ẹ ve'e, jẹts juu' ve'e natyijjadap jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kǫjtsnajxpada, tyóndape'e jẹ mąjin jẹts jẹ mújit nụja'vin jẹtse'e jẹ jayu dụtukvin'ąą'ndat, pąn kuy'ǫ'yixjada ve'e jẹtse'e dụvin'ąą'ndat pąn pąn jatye'e jẹ Nte'yam vyinkǫǫn.
23 Ax mnay'íxjadapts miitse'eda kụx tą xa ąts miitse'e ntukvinkǫ́tsada ku ve'e ka'anum ve'em tyunjụ kyątsjụ.

Vintsǫ jẹ Cristo myiinnuvat
(Mt. 24.29-35, 42-44; Lc. 21.25-36)
24 'Ku ve'e ñáxụt jẹ tsaachpaatụn, tun jatyji tse'e jẹ aampa xąąj vyinkǫǫ'tsat, ka'a tse'e jẹ aampa pǫ'ǫ y'uk'aannuvat,
25 kụstą́kadape'e jẹ maatsa, jẹts jẹ mąkkin juu' ve'e yą tsajmit it, xyitụyǫ'ǫyupts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam.
26 Van'itts ątse'e x'íxtat, ąts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nụpąąmdụka Ijtp, jẹts jẹm ątse'e nkąda'aky vínụts joǫtm ǫǫy jẹ kutojkụn mąąt jẹts jẹ mąjin mąąt.
27 Van'itts ątse'e nkẹ́xụt jẹ n'aangelestąjk jẹtse'e dụyaknay'amókajadat jẹ jayu juu' ątse'e nvinkǫǫn vinxụp to'k it to'k naxviijn jẹts jẹ vaat joma ve'e yą tsajmit it kyukąxa.
28 'Ixta jẹ higo kụp. Ku ve'e jẹ y'axén y'a'onụktąka jẹtse'e jẹ y'aajy pyítsumnuva, mnụja'vidupts miits jẹ'ẹ ve'e jẹts tą́mani ve'e jẹ xąkǫpk.
29 Nay ve'empa tse'e ku ve'e x'íxtat jẹts toojnjup kǫjtsjupe'e juu' ątse'e nkąjtsp, nụjávadats jẹts tą́mani jẹ'ẹ ve'e vyẹ'nat ku ątse'e nmiinnuvat jado'k nax.
30 Tyúvam xa ąts miitse'e nnąąjmada jẹts nụjom yą'ą ve'e tyónjụt kyǫ́tsjụt namka'ana ve'e y'ǫǫ'kkąxta vyẹ'nat jẹ jáyuda juu' ve'e ụxyam joojntykidup.
31 Kąxup náxup tse'e yą tsajmit it jẹts yą naxviijnit it; ax ąts jẹ nkąts jẹ n'ayook, ni jẹ vin'ítats jẹ'ẹ ve'e kyapaa'náxụt.
32 'Ka'a tse'e jẹ jayu dụnụjávada vin'ite'e jẹ xąąj dụpaa'tụt ku ve'e ve'em tyónjụt kyǫ́tsjụt, ni jẹ aangelesa tse'e juu' ve'e jẹm tsapjǫǫtm, ni ą́tsats jẹ'ẹ ve'e nkanụja'viva, ąts, jẹ Nte'yam jẹ y'Onụk, jẹ Dios Tee'ji ve'e dụnụja'vip.
33 'Nay'íxjada, nakyujoojntykajada, tsapkǫtsta, kụx ka'a ve'e ti nụja'vin vin'it ątse'e nmiinnuvat jado'k nax.
34 Ve'em xa ątse'e nmiinnuvat ax jo'n to'k jẹ kutąjk juu' ve'e jékum nąjkxp jẹtse'e jẹ tyąjk dụmasą'ąk, jẹ tyoompatąjk dụtukkątąka ti ve'e nụto'k jaty tyóndap, jẹtse'e jẹ y'ix'ijtpa dụtukpava'añ jẹtse'e ñakyujoojntykajat.
35 Nakyujoojntykajada miits, kụx ka'a ve'e xnụjávada vin'it ątse'e nmiinnuvat. Ve'emts ątse'e nmiinnuvat ax jo'n to'k jẹ kutąjk ku ve'e jyẹ'yni tánani, ukpụ tso'm jo'n, ukpụ jẹ tseev ayaaxp, ukpụ ku ve'e yą it jyajtụkuvaanni.
36 Nakyujoojntykajada, ve'emts ąts miitse'e manaxy nkapaa'ttat ku ątse'e tun to'mayji nmiinnuvat.
37 Juu'ts ąts miitse'e nvaajnjidup, anañụjoma jẹ jayu kąjxpats jẹ'ẹ ve'e, nakyujoojntykajada.

14

Ku jẹ israeejlit jayu dụkojtsmojkti jẹtse'e jẹ Jesús dụmátstat
(Mt. 26.1-5; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53)
1 Jamẹjtsxąąj tse'e dụkapaa'ty vye'na jẹ pascua xąąj, van'it ku ve'e yakkay jẹ tsapkaaky juu' ve'e jẹ levadura dụkamąąt. Ax y'íxtidup tse'e jẹ tee'tąjk jẹ vyintsąnda mąąt jẹ tsaptụjkpit yak'ixpąjkpatąjk vintsǫ ve'e jẹ Jesús dụmátstat jẹ taay mąąt jẹtse'e dụyakjay'ǫǫ'kjadat.
2 Jẹtse'e ñavya'anjada:
—Ka'a tse'e nmajtsumdat ku ve'e jẹ xąąj tyunjụ vyẹ'nat kụx ku ve'e jẹ nụmay jayu yoojmụktat y'ajxụktat.

To'k jẹ tą'ąxtąjk dupąąjmji jẹ pa'ajk xoo'kpa nąąj jẹ Jesús
(Mt. 26.6-13; Jn. 12.1-8)
3 Jẹm tse'e betániait kyajpụn kąjxm jẹ Jesús vye'na jẹm jẹ Simón tyąk'am, jẹ'ẹ juu' ve'e leprapąjkjup y'ijt. Kaayp tse'e jẹ Jesús vye'na, van'it tse'e jyẹ'y to'k jẹ tą'ąxtąjk mąąt to'k jẹ pǫǫ'p tsaaj apąjkin juu' ve'e tum jẹ nardo pa'ajk xoo'kpa nąąj dụmąąt juu' ve'e tsǫ́vax ąą'k. Van'it tse'e dụpu'uj jẹ pǫǫ'p tsaaj apąjkin jẹtse'e jẹ Jesús dụtukxąktẹejmụkkujx.
4 Ax jẹm tse'e jẹ jayu juu' ve'e dụkǫ'ǫyja'vidu juu' jẹ'ẹ ve'e tyoon, jẹtse'e ñavyaajnjidi:

—¿Tyąjxts yą'ą ve'e kǫǫjyji dụyakvintǫki yą pa'ajk xoo'kpa nąąj?
5 Kụyaktąą'k xa yą'ą ve'e ax jo'n jẹ meen juu' ve'e to'k joojnt nụmutún jẹtse'e jẹ ayǫǫva jayu yakmǫǫynit.
Ax myujǫtma'ttu tse'e jẹ tą'ąxtąjk.
6 Van'it tse'e jẹ Jesús vyaajñ:
—Masǫ'ǫkta. ¿Tyąjxse'e xvinma'yụnmǫ'ǫda yą tą'ąxtąjk? Ǫy xa jẹ'ẹ ve'e juu' ąts yą'ą ve'e tụxtuujnja.
7 M'íttap xa miitse'e xą'ma mąąt jẹ ayǫǫva jayu, jẹts pąn vin'ite'e xtsǫkta, m'ǫ'yixjadap tse'e jẹtse'e ǫy xtoojnjadat; ax ka'ats ątse'e xą'ma n'uk'ijtnit miits mąątta.
8 Tą ve'e yą tą'ąxtąjk dụtún vinxụpe'e tụy'ǫ'yixjụ, tą yą'ą ve'e myin jẹts ątse'e tụxtuknụtem yą pa'ajk xoo'kpa nąąj ąts jẹ nnụnaxtąjkin.
9 Tyúvam xa ątse'e nva'añ jẹts pąn joma ve'e yaktukka'amáy jẹ ǫy kąts jẹ ǫy ayook vinxụp to'k it to'k naxviijn, yakkǫjtspapts jẹ'ẹ ve'e juu' ąts yą'ą ve'e yą tą'ąxtąjk tụxtuujnja, ve'em tse'e yaktukjaa'myẹjtsnit.

Ku jẹ Judas mąąt jẹ tee'tąjk jẹ vyintsąnda dụkojtsmojkti
(Mt. 26.14-16; Lc. 22.3-6)

10 Van'it tse'e ñụjkx jẹ Judas Iscariote, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e nụto'k jẹ ixpąjkpa juu' ve'e nụmakmẹjtsk ijttu, jẹ'ẹ tse'e ǫjts dụmąątnakyǫ́tsjada jẹ tee'tąjk jẹ vyintsąnda pąn vintsǫ ve'e dụpámụt jẹ Jesús jẹm jẹ'ẹ kyą'mda.
11 Ku ve'e jẹ tee'tąjk jẹ vyintsán dụ'amǫtunajxti, ǫǫy tse'e tyunxǫǫjntkti jẹtse'e dụtukvinva'nidi jẹts myǫ'ǫdape'e jẹ meen. Van'it tse'e jẹ Judas dụ'ixti'ukvaajñ vintsǫ ve'e y'ǫ́yat jẹtse'e jẹ Jesús dụpámụt jẹm jẹ'ẹ kyą'mda.

Jẹ Mają Vintsą́n jẹ y'a'ox
(Mt. 26.17-29; Lc. 22.7-23; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26)

12 Ku ve'e jẹ muto'k xąąj dụpaaty ku ve'e yakkay jẹ tsapkaaky juu' ve'e jẹ levadura dụkamąąt jẹtse'e yakjụ'kx jẹ carnero juu' ve'e yak'ǫǫ'ktup pascua xąąj, van'it tse'e jẹ Jesús jẹ y'ixpąjkpatąjk ña'mụxjidi:
—¿Jómase'e xtsąk jẹts ąątse'e nąjkx nyak'ǫya jẹtse'e nyaknajxumdat jẹ pascua xąąj a'ox?
13 Van'it tse'e jẹ Jesús nụmẹjtsk jẹ y'ixpąjkpatąjk dụkejx jẹtse'e dụnụụjmi:
—Nąjkxta jẹm kajpụn kąjxm. Jẹm tse'e xmąątnavyaa'tjadat to'k jẹ yaa'tyąjk juu' ve'e to'k tsiv jẹ nąąj dụpavijtsp. Jẹ'ẹ tse'e mpanąjkxtap.
14 Pąn joma tụjkts jẹ'ẹ ve'e tyąka, nąąjmada jẹ kutąjk: "Jẹ Yak'ixpąjkpa ve'e vaamp: ¿Joma ve'e jẹ it joma ątse'e ntukmąątyaknáxtat jẹ n'ixpąjkpatąjk jẹ pascua xąąj a'ox?"
15 Van'it tse'e mtuk'íxjadat to'k jẹ mąją cuarto juu' ve'e jẹp mumẹjtsk nụkąvyet kụjxp, joma ve'e pu'uk avaada. Jẹp tse'e x'apąąmdụkadat jẹ a'ox.
16 Van'it tse'e jẹ y'ixpąjkpa ñąjkxti jẹtse'e jyẹ'ydi jẹm kajpụn kąjxm, jẹtse'e dụpaatti ax jo'n jẹ Jesús ña'mụxjidi. Jẹtse'e dụ'apąąjmtkidi jẹ pascua xąąj a'ox.
17 Ku ve'e jẹ it cho'oini, van'it tse'e jẹ Jesús jyẹ'y mąąt jẹ ñụmakmẹjtsk ixpąjkpatąjk.
18 Van'it tse'e y'ąjxtkti kaayva. Kaaydup tse'e vyẹ'nada, van'it tse'e jẹ Jesús vyaajñ:
—Tyúvam xa ątse'e nva'añ jẹts nụto'ke'e miitsta juu' ve'e ụxyam jẹ kyą'ąj dụpąąmp yam plato jǫǫtm ąts mąąt, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e juu' ątse'e xpámup jẹm jẹ jayu kyą'm juu' ątse'e xtso'oxpąjktup.
19 Van'it tse'e jẹ y'ixpąjkpatąjk chaachvinmapyąjkti jẹtse'e to'k jado'k jẹ Jesús dụ'amǫtutúvidi:
—¿Ąts jẹ'ẹ vine'e?
20 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsąąjv:
—Juu' ve'e nụmakmẹjtsk miitsta, nụto'kts jẹ'ẹ ve'e juu' ątse'e xpámup jẹm jẹ jayu kyą'm juu' ątse'e xtso'oxpąjktup, nmąątkaaypts ąts jẹ'ẹ ve'e ụxyam.
21 Ax jẹ'ẹmts ątse'e mpanụjkxp jẹ too' juu' ve'e javyet ijtp ąts kąjx jẹp Kunuu'kx Jatyán kụjxp, ąts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nụpąąmdụka Ijtp. ¡Ax ayǫǫts jẹ'ẹ ve'e jẹ jyǫǫt jẹ jayu juu' ątse'e xpámup jẹm jẹ jayu kyą'm juu' ątse'e xtso'oxpąjktup! Nụyojk ǫy tse'e kụy'ijtụxji jẹ jayu ku ve'e kụkyake'x.
22 Kaaydup tse'e vyẹ'nada, jẹtse'e jẹ Jesús jẹ tsapkaaky dụkąąjn, jẹ Nte'yam dụkukojtsji, jẹtse'e dụtojkva'kxy, jẹtse'e dụmǫǫjy jẹ y'ixpąjkpatąjk, van'it tse'e vyaajñ:
—Yą'ą jẹ'ẹ ve'e ąts jẹ nni'kx jẹ nkǫpk.
23 Van'it tse'e dụkǫǫmpa jẹ tuk'a'ooguin, jẹtse'e jẹ Nte'yam dụkukojtsji, jẹtse'e dụmǫǫjy jẹ y'ixpąjkpatąjk. Ax anañụjómats jẹ'ẹ ve'e dụ'ookti.
24 Van'it tse'e dụnụụjmidi:
—Yą'ą jẹ'ẹ ve'e ąts jẹ nnụụ'pụn. Kụx ku ątse'e n'ǫǫ'kụt, nyaktaajnjadapts ąts miitse'e jẹ nam kǫjtstán. Jẹ nụmay jayu ątse'e nku'ǫǫ'kap.

25 Tyúvam xa ą̈ts miitse'e nnąąjmada jẹ̈ts ka'a ą̈tse'e n'uk'ooknit jẹ tsaaydum pa'ajk nąąj, van'ítnume'e ku ą̈tse'e n'oo'kụ̈t jẹ ñam jẹ'ẹ jẹm jẹ Nte'yam kyutojkụ̈n jo̱o̱tm.

Ku jẹ Jesús dụ̈'ava'ni jẹ̈ts jẹ Pedro ve'e kanatyukpą́kjup
(Mt. 26.30-35; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38)

26 Van'it tse'e to'k jẹ ụ̈v dụ̈'ą̈ą̈vdi jẹ̈tse'e ñąjkxti jẹm Olivos Ko̱pk viindum.

27 Van'it tse'e jẹ Jesús jẹ y'ixpąjkpatąjk dụ̈nụ̈ụ̈jmi:

—Nụ̈jom xa ą̈ts miitse'e xmaso̱'o̱ktat ụ̈xyam yą tsooj, kụ̈x jidụ̈'ụ̈me'e javyet y'it jẹp Kunuu'kx Jatyán kụ̈jxp: “Nyak'o̱o̱'kup xa ą̈tse'e jẹ carnero vinténiva jẹ̈tse'e jẹ carnero y'anomva'kxtat.”

28 Ax kuts ą̈tse'e njoojntykpąjknuvat, nąjkxupts ą̈tse'e jẹm galiléait y'it jo̱o̱tm; ụ̈x'o̱o̱kts miitse'e jẹm mjẹ'yadat.

29 Van'it tse'e jẹ Pedro ñą'mụ̈xji:

—Mjamaso̱'o̱kjada ve'e anañụ̈joma, ka'ats ą̈ts mitse'e nmaso̱'o̱kụ̈t.

30 Van'it tse'e jẹ Jesús ñą'mụ̈xji:

—Tyúvam xa ą̈ts mitse'e nnụ̈ụ̈jma jẹ̈ts ụ̈xyam yą tsooj, ka'anume'e jẹ na'atseev y'aya'axy vyẹ'nat mẹjtsk nax, mutoojk náxipts ą̈ts mitse'e xkanatyukpụ̈kjụ̈ vyẹ'nat.

31 Ax nụ̈yojk mą̈kk tse'e jẹ Pedro jyaa'kvaajñ:

—Kụ̈nja'ą̈ą̈'k xa ą̈tse'e mits mą̈ą̈t, ka'ats ą̈ts mitse'e nkanatyukpą́kjụ̈t.

Tum ve'em tse'e vyaanduva nụ̈jom jẹ myu'ixpąjkpatąjk.

Ku jẹ Jesús chapkąjts jẹp Getsemaní
(Mt. 26.36-46; Lc. 22.39-46)

32 Jẹ'ydu tse'e joma ve'e jẹ it dụ̈xą̈ąja Getsemaní, jẹ̈tse'e jẹ Jesús dụ̈nụ̈ụ̈jmi jẹ y'ixpąjkpatąjk:

—Tsą̈ąnada yaja namvaat ą̈tse'e nąjkx ntsapką̈ts.

33 Van'it tse'e dụ̈vą̈ąjv jẹ Pedro mą̈ą̈t jẹ Santiago jẹ̈ts jẹ Juan. Van'it tse'e jẹ Jesús chaachvinmapyụ̈jk jẹ̈tse'e o̱o̱y tyunnavyinma'yụ̈nmo̱o̱jyji.

34 Jẹ̈tse'e jẹ Jesús ñą'mụ̈xjidi:

—Tsaachvinmaayp tse'e ą̈ts yą njo̱o̱t yą nja'vin o̱o̱'kụ̈n am paat. Tanda yaja jẹ̈ts nakyujoojntykajada.

35 Van'it tse'e jẹ Jesús javẹ̈ẹ'n jyaa'knụ̈jkx jẹ̈tse'e jẹ vyiijn jẹ y'aaj dụ̈tukpaaty jẹ naax, jẹ̈tse'e jẹ Nte'yam dụ̈munoo'kxtk pą̈n kụ̈y'óyame'e jẹ̈tse'e kụ̈kyatsaachpaa'ty.

36 Jidụ̈'ụ̈m tse'e chapkąjts:

—Tata, nụ̈jom xa mitse'e juu' jaty m'o̱'yixkúxjụ̈, kadi xyakjaty jẹ̈ts ą̈tse'e xtukkąda'akụ̈t yą tsaachpaatụ̈n; ax ka jẹ'ẹp tse'e mtónup juu' ą̈tse'e ntsąjkp, jẹ'ẹ ve'e mtónup juu' mitse'e mtsąjkp.

37 Van'it tse'e jẹ Jesús vyimpijt joma ve'e jẹ y'ixpąjkpatąjk; maadup tse'e dụ̈paatti. Van'it tse'e jẹ Pedro dụ̈nụ̈ụ̈jmi:

—Simón, ¿mmaap mits jẹ'ẹ ve'e? ¿Ka'a ve'e tụ̈m'o̱'yixjụ̈ jẹ̈tse'e o̱tyo'k hora joojntyk kụ̈m'it?

38 Nakyujoojntykajada jẹ̈ts tsapkọtsta jẹ̈tse'e mkaka'adat jẹp to̱kin jąątp. Jẹ jayu jẹ jyo̱o̱t jẹ jya'vin, chąjkpts jẹ'ẹ ve'e jẹ̈tse'e dụ̈tónụ̈t juu' ve'e jẹ Nte'yam chąjkp, ax ayonụ̈ktą́kats jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu jẹ ñi'kx jẹ kyo̱pk.

39 Van'it tse'e jẹ Jesús ñąjkxnuva tsapko̱jtspa, nay vanxúpjyam tse'e chapkąjts.

40 Ku ve'e vyimpijtnuva, maadupjyam tse'e dụpaattinuva jado'k nax kụ̈x mą̈kke'e jẹ tsooj tyumpaatjidini. Ax ka'a tse'e dụ̈nụ̈jávada vintso̱ ve'e dụ̈'atsǫ́vdat.

41 Van'it tse'e ñąjkxnuva tsapko̱jtspa mutoojk nax. Ku ve'e vyimpijtnuva, van'it tse'e dụ̈nụ̈ụ̈jmidinuva:

—¿Mmaadup mpo̱o̱'kxtupna ve'e? Tą xa ve'e jẹ tiempo dụpaatni jẹ̈ts ą̈tse'e nyakpą́mụ̈t jẹm jẹ tǫ́kinax jayu kyą'mda, ą̈ts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nụpą̈ąmdụ̈ka Ijtp.

42 Pojtụ̈kta jẹ̈ts dụja'mda. Jẹja xa ve'e myẹjtsni juu' ą̈tse'e xpą́mup jẹm jẹ jayu kyą'mda juu' ą̈tse'e xtso'oxpąjktup.

Ku jẹ Jesús yakmajch
(Mt. 26.47-56; Lc. 22.47-53; Jn. 18.2-11)

43 Ko̱jtspna tse'e jẹ Jesús vye'na ku ve'e jẹ Judas jyẹ'y, jẹ'ẹ̈ts jẹ'ẹ ve'e nụto'k jẹ ixpąjkpa juu' ve'e nụ̈makmẹjtsk ijttu. Ax jẹ'ẹ mą̈ą̈t tse'e nụ̈may jẹ jayu jẹ yajkxy tsojx mą̈ą̈t jẹ̈ts jẹ kụp mą̈ą̈t; jẹ tee'tąjk jẹ vyintsą̈nda, jẹ tsaptụ̈jkpit yak'ixpąjkpatąjkta, mą̈ą̈t jẹ israeejlit jẹ myú̧jit jáyuda, jẹ'ẹ̈ts jẹ'ẹ ve'e kẹjxjụ̈dup.

44 Jẹ Judas juu' ve'e jẹ Jesús jẹm jẹ jayu kyą'm dụpą̈ąmnup, myo̱o̱ydu tse'e jẹ nụja'vin vintso̱ ve'e dụ̈nụ̈jávadat pą̈n pą̈n jẹ'ẹ ve'e jẹ Jesús, ax ve'em tse'e dụ̈tónụ̈t ax jo'n jẹ jayu jẹ myujayu o̱o̱y dụ̈tuntsą̈k. Jidụ̈'ụ̈m tse'e dụ̈nụ̈ụ̈jmi:

—Pąn pąnts ątse'e ntsuu'kxp, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e, matsta jẹts yaknąjkxta. Qọy tse'e xtun'íxtat ku ve'e mkąkẹkva'atsjadat.
45 Kọjtspna tse'e jẹ Judas vye'na, van'it tse'e jẹ Jesús dụnụjẹ'y jẹtse'e dụnụụjmi:
—Yak'ixpąjkpa.
Van'it tse'e dụtsuu'kx.
46 Van'it tse'e jẹ Jesús yakmajch.
47 Van'it tse'e to'k juu' ve'e jẹm ténip, jẹ'ẹ tse'e dụyakpítsum jẹ yajkxy tsojx jẹtse'e dụkụspojxji to'k ado'om jẹ tyaatsk juu' ve'e dụtoojnjip jẹ tee' juu' ve'e dụnụvintsąnikąjxp jẹ tee'tąjkta.
48 Van'it tse'e jẹ Jesús jẹ jayu dụnụụjmidi:
—¿Ve'em ąts miitse'e xnụminda jẹ yajkxy tsojx mąąt jẹts jẹ kụp mąąt, jẹts ątse'e xmátstat ax jo'n ątse'e jẹ mẹẹ'tspa kụn'ijt?
49 Jóvum xąąj xa ątse'e tụn'it miits mąątta ku ątse'e jẹ jayu tụnyak'ixpụk jẹp mąją tsaptụjkp, ka'ats ątse'e xmajtsti van'it. Jẹ'ẹ kąjxts yą'ą ve'e jidụ'ụm jyaty jẹtse'e tyónjụt kyótsjụt juu' ve'e vaamp jẹp Kunuu'kx Jatyán kụjxp.
50 Van'it tse'e to'k kạ'ąjyji jẹ y'ixpąjkpatąjk kyukẹẹkjidi, naaydum tse'e dụyaktaandi.

To'k jẹ mootsk ónụk juu' ve'e kẹẹknu
51 Ax jẹm tse'e vye'na to'k jẹ mootsk ónụk juu' ve'e jẹ Jesús dụpa'ụx'ọọkip, jẹ sábana kąkvąpji, jẹtse'e yakmajch.
52 Van'itts jẹ'ẹ ve'e dụmasąąk jẹ sábana jẹtse'e kyeek nụva'ajts ąxva'ajts.

Ku jẹ Jesús dụvinteni pąn pąn jatye'e dụnụmájidup jẹp tsaptụjkp
(Mt. 26.57-68; Lc. 22.54-55, 63-71; Jn. 18.12-14, 19-24)
53 Van'it tse'e dụyaknąjkxti jẹ Jesús joma ve'e jẹ tee' juu' ve'e dụnụvintsąnikąjxp jẹ tee'tąjkta. Jẹtse'e ñay'amojkikąjxjidi jẹ tee'tąjk jẹ vyintsąnda, jẹ israeejlit jẹ myújit jáyuda, mąąt jẹ tsaptụjkpit yak'ixpąjkpatąjkta.
54 Jékum tse'e jẹ Pedro pya'ụx'ọokaja. Pajẹ'yjuts jẹ'ẹ ve'e jẹ Pedro jẹp jẹ tee' tyaagujkp, jẹ tee' juu' ve'e dụnụvintsąnikąjxp jẹ tee'tąjkta. Van'it tse'e jẹ Pedro y'ąjxtk xaampa mąąt jẹ tsaptąkmutoompatąjk.
55 Jẹ tee'tąjk jẹ vyintsąnda mąąt nụjom pąn pąn jatye'e dụnụmájidup jẹp tsaptụjkp, y'íxtidupts jẹ'ẹ ve'e vintsọ ve'e jẹ Jesús dụyakjay'ọọ'kjadat. Ax ka'a tse'e dụmutaayvaa'tta.
56 Nụmay tse'e y'ijtti pąn pąn jatye'e jẹ Jesús dụnụvampẹjttu, ax ka'a tse'e ñay'akẹẹgaja juu' ve'e kyọjtstup to'k jado'k.
57 Ax jẹm tse'e juu' ve'e ténidup jẹtse'e jẹ Jesús dụnụvampẹjtti jidụ'ụm:
58 —Nmọtu xa ąątse'e ku ve'e jidụ'ụm vya'añ: “Nyakkutókiyup xa ąts yą'ą ve'e yą mąją tsaptąjk juu' ve'e jayu pụm; toojk xąąjts ątse'e mpąąmnuvat juu' ve'e ka jayu púmap.”
59 Ax ni ve'ema tse'e kyanay'akẹẹgaja juu' ve'e kyọjtstup.
60 Van'it tse'e jẹ tee' juu' ve'e dụnụvintsąnikąjxp jẹ tee'tąjkta, jẹ'ẹ tse'e teni jẹja jẹ jayu vyinkujk jẹtse'e dụ'amọtutụvi jẹ Jesús:
—¿Ni vinxụpa tse'e mkah'atsąv? ¿Vintsọ tse'e mkanakyukątsjụ ku ve'e myaknụ'ąą'na?
61 Ax amą'ąt tse'e jẹ Jesús tyaajñ, ni vinxụpa ve'e kyah'atsąąjv. Van'it tse'e jẹ tee' y'amọtutúvijinuva:
—¿Mits jẹ'ẹ ve'e jẹ Cristo, juu' ve'e jẹ Nte'yam vyinkọọn jẹtse'e yakkutojknit, jẹ Kunuu'kx Nte'yam jẹ y'Onụk?
62 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsąąjv:
—Jẹ'ẹ xa ątse'e, ąts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nụpąąmdụka Ijtp. M'íxtapts miitse'e ku ątse'e ntsąąnat jẹja jẹ Nte'yam y'aka'yụn pa'ayi, jẹ'ẹ juu' ve'e nụjom dụką'mikąjxp, x'íxtuvapts ąts miitse'e ku ątse'e jẹm tsapjọọtm nkąda'akụt jẹm vínụts jọọtm.
63 Van'it tse'e jẹ tee' juu' ve'e dụnụvintsąnikąjxp jẹ tee'tąjkta, jẹ'ẹ tse'e jẹ vyit natyuknụkąą'tsvaatsju, jẹ'ẹ ve'e dụyaknụkẹ'xnatąjkip jẹts kyọ'ọyja'vipe'e, jẹtse'e vyaajñ:
—¿Tyąjxts ụụ'me'e njaa'ktsọjkumdat pąne'e dụ'ixtu dụmótudu juu' ve'e tyoon kyọjts ka óyap?
64 Tą xa ve'e x'amọtunaxta vintsọ ve'e jẹ Nte'yam dụvinkọjtspét. ¿Vintsọse'e xpayọ'ọyda?
Ax nụjomda tse'e jẹ ọọ'kụn jẹ Jesús dụtuknụva'nidi.
65 Van'it tse'e dụnụtsójidi jẹtse'e dụvintsoomdi, jẹtse'e dụtsii'kti, jẹtse'e dụnụụjmidi:
—Nụkótsụts n'it pąne'e tụmtsii'kjụ.
Van'it tse'e jẹ tsaptąkmutoompatąjk vyimpą'kxjidi jyąpą'kxjidi.

Ku jẹ Pedro dụkanatyukpąjkji jẹ Jesús
(Mt. 26.69-75; Lc. 22.56-62; Jn. 18.15-18, 25-29)
66 Ax ava't tsọ tse'e jẹ Pedro vye'na jẹp taagujkp, jẹtse'e to'k jẹ jąjtspa ñụjẹ'yji, jẹ tee'ts jẹ'ẹ ve'e jyąjtsjip vye'na juu' ve'e dụnụvintsąnikąjxp jẹ tee'tąjkta,

67 jẹtse'e dụ'ix jẹts jẹme'e jẹ Pedro dụmạạtxámy jẹ tsaptạkmutoompatạjkta. Ku ve'e
dụvin'ix, van'it tse'e dụnụụjmi:
—Mmạạtvíttpap xa mits yạ'ạ ve'e tụy'it yạ Jesús, yạ nazarétit jayu.
68 Van'it tse'e jẹ Pedro dụkanatyukpạjkji. Jidụ'ụm tse'e vyaajñ:
—Ka'a xa ạts yạ'ạ ve'e n'ixa, ni ka'ats ạtse'e nnụjava pạn ti mitse'e mkạjtsp.
Van'it tse'e jẹ Pedro ñụjkx joma ve'e jẹ zaguán, jẹtse'e jẹ na'atseev y'ayaaxy.
69 Van'it tse'e jẹ jạjtspa jẹ Pedro dụ'íxnuva jẹtse'e dụnụụjmi jẹ jáyuda juu' ve'e jẹp ve'nidup:
—Jẹ'ẹ xa yạ'ạ ve'e nụto'k juu' ve'e xi Jesús dụmạạtvíttp tụy'it.
70 Van'it tse'e jẹ Pedro jẹ Jesús dụkanatyukpạjkjinuva. Jẹtse'e vẹẹ'n jẹ it ñajxy jẹtse'e jẹ'ẹ
juu' ve'e jẹp ténidup, jẹ'ẹ tse'e dụnụụjmikọjtinuva jẹ Pedro:
—Tyúvam xa ve'e jẹts yạ'ạ jyáyuva mitse'e kụx galiléait jayu mitse'e, nay ve'em tse'e jẹ
mkọjtsụn.
71 Van'it tse'e jẹ Pedro y'atsạạjv:
—Y'ixp xa ve'e jẹ Nte'yam jẹts ka'a ạtse'e ntaaya. Ñụja'vinupts jẹ'ẹ ve'e jẹts kọ'ọy nụkọtsa
ạtse'e ntaannit pạn ka'a ạtse'e tyụva juu' nkạts. Ka'a xa ạts yạ'ạ ve'e xi jayu n'ixa juu'
miitse'e mtijtup.
72 Van'it tse'e mumẹjtsk nax jẹ na'atseev y'ayaaxy. Van'it tse'e jẹ Pedro dụjaa'myejts
vintsọ ve'e jẹ Jesús ña'mụxji ku ve'e vyaajñ: “Ka'anum tse'e jẹ na'atseev y'aya'axy vyẹ'nat
mẹjtsk nax, mutoojk náxipts ạts mitse'e xkanatyukpụkjụ vyẹ'nat.” Ax jẹ'ẹ tse'e jẹ Pedro
vyinmaay jẹtse'e yaaxy.

15

Ku jẹ Jesús jẹ Pilato dụvinteni
(Mt. 27.1-2, 11-14; Lc. 23.1-5; Jn. 18.28-38)

1 Ax tun jạpyji tse'e jẹ tee'tạjk jẹ vyintsạnda dụkọjtsmojkti mạạt jẹ israeejlit jẹ
myújit jáyuda jẹts jẹ tsaptụjkpit yak'ixpajkpatạjkta jẹts nụjom juu' ve'e dụnụmájidup jẹp
tsaptụjkp. Van'it tse'e jẹ Jesús tsum dụyaknạjkxti jẹtse'e jẹm jẹ Pilato kyạ'm dụpạạmdi.
2 Van'it tse'e jẹ Pilato dụ'amọtutụvi jẹ Jesús:
—¿Mitse'e jẹ Israeejlit Jayu Yakkutojkpa?
Van'it tse'e y'atsạạjv:
—Jẹ'ẹ xa ạtse'e, ve'em ax jo'n tụxkạts.
3 Van'it tse'e jẹ tee'tạjk jẹ vyintsán ñụxạ'ạijidi jẹtse'e ñụvampẹjtjidi may viijn.
4 Van'it tse'e jẹ Pilato jẹ Jesús dụ'amọtutúvinuva:
—¿Ni vinxụpa ve'e mkah'atsạv? Ixụ vinxụpji ti jaty myaktuknụxạ'ạa.
5 Ax ka'a tse'e jẹ Jesús jyaa'k'atsạạjv, jẹ'ẹ kạjx tse'e jẹ Pilato atụva atọki tyaanni.

Ku jẹ Jesús jẹ y'ọọ'kụn kyutujk
(Mt. 27.15-31; Lc. 23.13-25; Jn. 18.38-19.16)

6 Ax vimpaascua xạạj tse'e jẹ Pilato dụmasạ'ạk y'ijt to'k jẹ poxụntạkjayu, jyapạna pạn
pạne'e jẹ jayu y'amọ́tudup.
7 Jẹp tse'e vye'na poxụntụjkp to'k jẹ jayu juu' ve'e Barrabás dụxạạj mạạt jẹ myujatyoo'da,
jẹ'ẹ kạjx ku ve'e jẹ jayu dụyak'ọọ'kti ku ve'e dụnụpojtụkti jẹ yakkutojkpa.
8 Van'it tse'e jẹ nụmay jayu jẹ Pilato dụnụjẹ'ydi jẹtse'e dụ'amọ́tudi jẹtse'e dụtónụt juu'
ve'e tyuump vinjoojnt.
9 Van'it tse'e jẹ Pilato jẹ nụmay jayu dụ'amọtutụvi:
—¿Mtsọjktupe'e jẹts ạts miitse'e nmasọọkjadat yạ Israeejlit Jayu Yakkutojkpa?
10 Jẹ'ẹ kạjxts jẹ'ẹ ve'e ve'em vyaajñ kụx jẹ Jesuuse'e myasọ'ọkuvaampy, ñụja'vip jẹ'ẹ ve'e
jẹts jẹ ẹjkụn kạjxe'e jẹ tee'tạjk jẹ vyintsán dụpạạmdi jẹ Jesús jẹm jẹ'ẹ kyạ'm.
11 Ax jẹ tee'tạjk jẹ vyintsạnda tse'e dụ'akọjtsidu jẹ nụmay jayu jẹts ñojk'ọ́ye'e dụ'amọ́tudat
jẹtse'e jẹ Barrabás yakmasọọkjadat.
12 Van'it tse'e jẹ Pilato y'amọtutúvijinuva:
—¿Ax vintsọ tse'e xtsọkta jẹts ạtse'e ntónụt mạạt jẹ'ẹ juu' ve'e mtijtup Israeejlit Jayu
Yakkutojkpa?
13 Van'it tse'e y'aa'mitaakti:
—¡Yakcruuzpẹ́tụ!
14 Van'it tse'e jẹ Pilato jẹ nụmay jayu dụnụụjmi:
—¿Tyạjxse'e? ¿Ti ka ọ́yap yạ'ạ ve'e tụdụtún?
Van'it tse'e jẹ nụmay jayu tyunjaa'k'aa'mitaaktinuva:
—¡Yakcruuzpẹ́tụ!
15 Kụx tse'e jẹ Pilato ọy ñaajktanuva'añjụ mạạt jẹ nụmay jayu, jẹ'ẹ kạjx tse'e jẹ Barrabás
dụmasạạk. Van'it tse'e jẹ Jesús dụyakjavyọjpji mạạt jẹ pọ'ọ vojpụn jẹ pojxụn jạptsum,
jẹtse'e jẹ jyayu dụtukkạtạjki jẹtse'e dụyakcruuzpẹ́ttat.

16 Van'it tse'e je̱ tojpata̱jk je̱ Jesús du̱yakna̱jkxti je̱ja jado'k tu̱jk joma ve'e ñamyáyjada, je̱tse'e du̱yaxmojkka̱jxti je̱ tojpata̱jk juu' jatye'e je̱m ve'nidu.
17 Van'it tse'e je̱ tso'ojmk vit du̱tukxo̱jxti je̱ Jesús, je̱tse'e to'k je̱ ápit ta'aky du̱pa̱a̱mdi je̱ corona jo'n, je̱tse'e du̱tukxa̱kje̱e̱jnu̱kti je̱m je̱ Jesús kyuvajkm. Ve'em tse'e du̱jatijti je̱ts vyintsa̱'kidupe'e je̱ yakkutojkpa.
18 Van'it tse'e jidu̱'u̱m du̱ko̱jtspo̱o̱'kxti:
—¡Yakma̱ja mitse'e m'ijtnit, Israeejlit Jayu Yakkutojkpa!
19 Je̱tse'e du̱tukxa̱kjo'pu̱kti to'k je̱ kapy je̱tse'e du̱nu̱tsójidi, je̱tse'e du̱vinko̱xkténidi.
20 Ax ku tse'e du̱nu̱xikka̱jxti du̱tukxikka̱jxti, van'it tse'e du̱pa̱jkjidini je̱ tso'ojmk vit je̱tse'e du̱tukxo̱jxtini je̱ vyítam. Van'it tse'e du̱yaknajkxti cruuzpejtpa.

Ku je̱ Jesús cryuuzpejt
(Mt. 27.32-44; Lc. 23.26-43; Jn. 19.17-27)

21 Je̱ja tse'e too' aajy vye̱'nada, van'it tse'e to'k je̱ jayu je̱m ñajxy, je̱me'e kam jo̱o̱tm cha̱a̱'n, Simón je̱'e̱ ve'e xya̱a̱j, ciréneit jayu, je̱ Alejandro je̱ts je̱ Rufo je̱ tyee'. Je̱'e̱ tse'e y'ake̱e̱'yidu je̱tse'e du̱pakaajyjat je̱ Jesús je̱ cryuuz.
22 Van'it tse'e je̱ Jesús du̱yaknajkxti joma ve'e je̱ it du̱xa̱a̱ja Gólgota. (Jidu̱'u̱mts je̱'e̱ ve'e kya̱tsa̱pítsum je̱ Gólgota, Kuxútum.)
23 Van'it tse'e du̱mo̱o̱ydi je̱ tsaaydum pa'ajk na̱a̱j juu' ve'e je̱ tso̱o̱jy du̱ma̱a̱t je̱tse'e du̱kama̱kkjávat je̱ tsaachto'nu̱n; ax ka'a tse'e je̱ Jesús du̱'uuk.
24 Távani tse'e du̱yakcruuzpétta vye'na, van'it tse'e je̱ tojpata̱jk du̱yakva'kxti je̱ Jesús je̱ vyit; ñu̱koo'yidupe'e je̱tse'e du̱'íxtat pa̱n juu' ve'e tukka̱da'akjadap nu̱to'k jaty.
25 Taaxtojtu̱k yaaxp tse'e vye'na ku ve'e je̱ Jesús du̱yakcruuzpejtti.
26 Van'it tse'e du̱pa̱a̱mdi to'k je̱ jatyán juu' ve'e du̱'ava'nip pa̱n ti ve'e kyuvejtp. Jidu̱'u̱m tse'e je̱ jatyán vya'añ: "Ya'a̱ xa ve'e je̱ Israeejlit Jayu Yakkutojkpa."
27 Yakcruuzpejttuva tse'e je̱'e̱ ma̱a̱t nu̱me̱jtsk je̱ me̱e̱'tspa, to'k je̱ja y'aka'yu̱n pa'ayi je̱ts jado'k je̱ja y'anaja̱pa'ayi.
28 Van'it tse'e tyoojnji je̱ Kunuu'kx Jatyán juu' ve'e vaamp: "Ve'eme'e yakpu̱u̱jm ax jo'n je̱ maja̱ to̱kin ku̱du̱tuujn." Jidu̱'u̱m tse'e vya'añ.
29 Je̱ts pa̱n pa̱n jatye'e najxtu, je̱'e̱ tse'e je̱ Jesús du̱vinko̱jtspejttup je̱tse'e je̱ kyuvajk du̱vivu̱yo̱'o̱yda, je̱tse'e du̱nu̱u̱jmidi:
—¿Ka mítsape'e mtunvaan je̱ts myakkutókiyupe'e je̱ Nte'yam je̱ mya̱ja̱ tsapta̱jk je̱tse'e toojk xa̱a̱j xpa̱a̱mnuvat?
30 Naajktso̱'o̱kju̱ts n'it je̱ts vánu̱ku̱ je̱m cruz ka̱jxm.
31 Nu̱xiikju̱duva tukxiikju̱duva tse'e je̱ tee'ta̱jk je̱ vyintsa̱nda ma̱a̱t je̱ tsaptu̱jkpit yak'ixpa̱jkpata̱jk. Jidu̱'u̱m tse'e ñavyaajnjidi:
—Yaktso̱o̱k xa ya'a̱ ve'e je̱ viijnk jayu; ka'a tse'e y'o̱'yixju̱ je̱tse'e viinm ñaajktso̱'o̱kju̱t.
32 Ya'a̱ juu' ve'e natyijjup Cristo, je̱ Israeejlit Jayu Yakkutojkpa, va'an ya'a̱ du̱naajkváñu̱kju̱ je̱m cruz ka̱jxm je̱ts a̱a̱tse'e n'íxu̱t, van'itts a̱a̱tse'e njaanchjávat —jidu̱'u̱m tse'e ñavyaajnjidi.
Je̱'e̱ paat tse'e vinko̱jtspejtju̱duva juu' ve'e je̱ Jesús mya̱a̱tcruuzpejttu.

Ku je̱ Jesús y'o̱o̱'kni
(Mt. 27.45-56; Lc. 23.44-49; Jn. 19.28-30)

33 Ku ve'e kujk xa̱a̱j du̱paaty, van'it tse'e nujom je̱ it je̱ naax kyo̱o̱'tsi. Toojk yaaxp paat tse'e y'ijt ko̱o̱'ts.
34 Toojk yaaxp tse'e vye'na je̱tse'e ma̱kk je̱ Jesús kya̱jts. Jidu̱'u̱m tse'e vyaajñ:
—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? (Ax jidu̱'u̱mts ya'a̱ ve'e kya̱tsa̱pítsum, a̱ts je̱ nNte'yam, a̱ts je̱ nNte'yam, ¿tya̱jxts a̱ts mitse'e xmasa'a̱k?)
35 Je̱m tse'e vye̱'nada juu' ve'e du̱'amo̱tunajxtu, je̱'e̱ tse'e vaandu:
—Mótuda, je̱ Elíastam xa ve'e yaaxjip.
36 Van'it tse'e nu̱to'k ñuujm je̱tse'e o̱jts to'k je̱ tukna̱'okta̱a̱tsu̱n du̱yakxa̱a̱'k ma̱a̱t je̱ tsaaydum pa'ajk na̱'o̱o̱k, je̱tse'e du̱pu̱u̱jm je̱m kapy ja̱jm, je̱tse'e du̱tuk'atiji je̱tse'e je̱ Jesús du̱vinxoo'tsu̱t. Jidu̱'u̱m tse'e vyaajñ:
—Va'an du̱'íxumda pa̱n miimpe'e je̱ Elías yakváñu̱kju̱.
37 Van'it tse'e je̱ Jesús ma̱kk kya̱jts je̱tse'e je̱ jya'vin tyukvaatsji.
38 Je̱ ata̱tyok juu' ve'e je̱p maja̱ tsaptu̱jkp tuk'ata̱tyuk je̱ it juu' ve'e je̱ kunoo'kxu̱n munu̱yojk du̱ma̱a̱t, viinm tse'e kya̱a̱'tsva'kxy ka̱kojk, ayojk ava't.
39 Ax je̱m tse'e je̱ Jesús vyinténaja vye'na to'k je̱ tojpa juu' ve'e du̱nu̱vintsánip nu̱mókupx je̱ tojpata̱jk. Ku ve'e je̱ tojpata̱jk je̱ vyintsán du̱'ix vintso̱ ve'e je̱ Jesús ma̱kk kya̱jts je̱tse'e y'a̱a̱'k, van'it tse'e vyaajñ:
—Tyúvamdam xa ve'e je̱ts je̱ Nte'yam ya'a̱ ve'e je̱ y'Onu̱k tuy'it.

40 Ax jẹm tse'e vye'niduva jẹ tạ'ạxtajk juu' ve'e jékum jaty taandu jẹtse'e dụ'ixti juu' ve'e toojnju kojtsju. Jẹm tse'e jẹ María Magdalena jẹts jẹ Salomé, jẹmpa tse'e jẹ María juu' ve'e jẹ mootsk Santiago jẹts jẹ José jẹ tyaak.
41 Ax yạ'ạ tse'e dụpanajkxtu jẹ Jesús ku ve'e jẹm Galilea vye'na jẹtse'e jẹ putajkin dụmọoydi. Jẹ'ẹ mạạt tse'e nụmay jẹ tạ'ạxtajk juu' ve'e jẹ Jesús dụmạạtvimpẹjttu jẹm jerusaleenit kyajpụn kajxm.

Ku jẹ Jesús ñaxtajki
(Mt. 27.57-61; Lc. 23.50-56; Jn. 19.38-42)

42 Tánani tse'e jẹ it vye'na ku ve'e jẹ pọọ'kxtkụn xạaj dụ'apạajmtkidini,
43 van'it tse'e jẹ José jẹ jyọọt jẹ jya'vin dụmạkkpụụjm jẹtse'e ọjts dụ'ix jẹ Pilato jẹtse'e dụ'amọtu jẹ Jesús jẹ ñi'kx jẹ kyọpk. Arimatéait jayu jẹ'ẹ ve'e y'ijt jẹ José, vintsạ'kijidup jẹ'ẹ ve'e y'ijt jẹ jayu juu' ve'e dụnụmájiduvap jẹp tsaptujkp, jẹ'ẹ tse'e dụ'a'ixpa ku ve'e jẹ jayu y'ijttinit jẹm jẹ Nte'yam y'am kyạ'm.
44 Atụva atọki tse'e jẹ Pilato dụtuktaajñ ku ve'e dụmọtu jẹts tạ ve'e jẹ Jesús y'ạạ'k. Van'it tse'e dụyaaxji jẹ tojpa juu' ve'e dụnụvintsánip nụmọ́kupx jẹ tojpatạjk jẹtse'e dụ'amọtutụvi pạn ve'emame'e.
45 Ku ve'e dụvaajnji, van'it tse'e jẹ Pilato dụyakjajty jẹtse'e jẹ José dụyaktsọọ'nnit jẹ Jesús jẹ ñi'kx jẹ kyọpk.
46 Van'it tse'e jẹ José dụjoojy to'k jẹ majạ vit, jẹtse'e dụyakvajntkni jẹm cruz kajxm jẹ Jesús jẹ ñi'kx jẹ kyọpk. Van'it tse'e dụtukvimpittni jẹ vit, jẹtse'e dụpụụjm jẹp jótup juu' ve'e púmani ve'nip jẹp tsajạạtp. Van'it tse'e to'k jẹ tsaaj juu' ve'e va'ajts mạj, jẹ'ẹ tse'e tyuk'akạaynu jẹ jot aak.
47 Y'ixtu tse'e joma ve'e jẹ Jesús jẹ ñi'kx jẹ kyọpk yakpụụjm jẹ María Magdalena jẹts jẹ María juu' ve'e jẹ José jẹ tyaak.

16

Ku jẹ Jesús jyoojntykpajknuva
(Mt. 28.1-10; Lc. 24.1-12; Jn. 20.1-10)

1 Ax ku tse'e jẹ pọọ'kxtkụn xạaj ñajxy, van'it tse'e jẹ pa'ajk xoo'kpa dụjooydi jẹ María Magdalena, jẹ Salomé, jẹts jẹ María juu' ve'e jẹ Santiago jẹ tyaak. Jẹ'ẹ tse'e jyooydu jẹtse'e najkx dụpạajmjada jẹ Jesús jẹ ñi'kx jẹ kyọpk.
2 Domingo tse'e vye'na, muto'k xạaj jẹ semana, van'it tse'e jyẹ'ydi jạpyji joma ve'e jẹ jot, távani ve'e jẹ xạaj pyítsum vye'na,
3 jẹtse'e ñavyaajnjidi:
—¿Pạnts vine'e dụyakkẹ'ẹkup jẹ tsaaj juu' ve'e jẹ jot y'akạajyjup?
4 Ax ku tse'e y'íxụkti, van'it tse'e dụ'ixti jẹts yakke'ekani ve'e jẹ tsaaj juu' ve'e va'ajts mạj.
5 Ku ve'e tyajkidi jẹp jótup, van'it tse'e jẹp dụ'ixti to'k jẹ ángeles chụụna jẹja aka'yụn pa'ayi, pọọ'p xạx, yạn vítax. Jẹtse'e chạ'kidi.
6 Ax van'it tse'e jẹ ángeles ña'muxjidi:
—Kadi mtsạ'ạgada. Jẹ Jesús xa miitse'e m'íxtidup, jẹ nazarétit jayu juu' ve'e cruuzpẹjt. Tạ tse'e jyoojntykpajknuva, ka'a xa jẹ'ẹ ve'e yaja pạn. Ixta jẹ it joma ve'e yakpụụjm.
7 Ax nạjkxụts xnạajmada jẹ Pedro jẹts jẹ viijnk ixpajkpatajk: "Nạjkxup xa ve'e jẹ Jesús jẹm Galilea; ụx'ọọkts miitse'e jẹm mjẹ'yadat. Jẹm tse'e x'íxtat ax jo'n myaknụụjmidi" —jidụ'ụm tse'e jẹ ángeles vyaajñ.
8 Ax jatyji tse'e jẹ tạ'ạxtajk pyítsumdi jẹtse'e noomp chọọ'ndi joma ve'e jẹ jot, kụx tsạ'kidupe'e jẹtse'e atụva atọki tyaandi. Ax ka'a tse'e dụpạnvaajnjidi kụx tsạ'kidu ve'e.

Ku jẹ Jesús ñaajknụkẹ'xnatajkiji jẹja jẹ María Magdalena vyinkujk
(Jn. 20.11-18)

9 Muto'k xạaj tse'e jẹ semana vye'na, jẹtse'e jẹ Jesús jyoojntykpajknuva jạpyji, jẹtse'e mutoo'vajkp yak'ixji jẹ María Magdalena, juu' ve'e yakpítsumụxjinu nụvuxtojtụk jẹ kọ'ọyjáyuvap jẹm jya'vin kajxm.
10 Van'it tse'e jẹ tạ'ạxtajk ñujkx jẹtse'e dụtuknụja'vidi pạn pạn jatye'e jẹ Jesús myạạtvíttu, pạne'e ve'nidup yaaxtup tsaachvinmaaydup.
11 Ku ve'e dụmọ́tudi jẹts tạ ve'e jyoojntykpajknuva jẹ Jesús jẹts távani ve'e jẹ María y'íxjinuva, ka'a tse'e dujaanchja'vidi.

Ku jẹ Jesús ñaajknụkẹ'xnatajkiji jẹja nụmẹjtsk jẹ y'ixpajkpa vyinkujkta
(Lc. 24.13-35)

12 Ụx'ọọk tse'e jẹ Jesús ñaajknụkẹ'xnatajkijinuva, ka ve'emape'e jẹ ñi'kx jẹ kyọpk y'íxuva ax jo'n y'íxuva y'ijt ku ve'e ñaajknụkẹ'xnatajkiji jẹja jẹ María Magdalena vyinkujk. Jẹ'ẹ tse'e íxjụdu jẹja too' aajy nụmẹjtsk jẹ jayu juu' ve'e tsọọ'ndu jẹm Jerusalén.

13 Van'it tse'e vyimpijtti jẹtse'e dụvaajnjidi jẹ jáyuda juu' ve'e jẹ Jesús myạạtvíttu. Ax ni jẹ'ẹ tse'e kyayakjaanchja'vidi.

Juu' ve'e jẹ Jesús tyukpavaan jẹ kyukạtsivatạjk
(Mt. 28.16-20; Lc. 24.36-49; Jn. 20.19-23)

14 Ax tun ụx'ọọkani tse'e yak'íxjidinuva jẹ ñụmakto'k ixpạjkpatạjk, kaaydup tse'e vyẹ'nada. Van'it tse'e yaktuknụụjmidi kụxe'e dụkajaanchja'vidi jẹ jayu juu' ve'e dụ'ixtu jẹts tạ́vani jẹ'ẹ ve'e jyoojntykpạjknuva, mạkke'e jẹ kyuvajk dụpạạmdi.

15 Van'it tse'e jẹ Jesús jẹ y'ixpạjkpatạjk dụnụụjmidi:

—Nạjkxta vinxụp to'k it to'k naxviijn jẹts vaajnjada jẹ jayu anañụjoma jẹ ọy kạts jẹ ọy ayook.

16 Pạn pạn tse'e dujaanchja'vip jẹ ọy kạts jẹ ọy ayook jẹtse'e ña̱pet, xạ'ma kạjxts jẹ'ẹ ve'e jyoojntykinit; ax pạn pạn tse'e dụkajaanchja'vip, xạ'ma kạjxts jẹ'ẹ ve'e chaachpaatnit.

17 Ax juu' tse'e dụjaanchja'vidup, jẹ'ẹ tse'e jẹ mű́jit nụja'vin dụtóndap, ạts jẹ nkutojkụn kạjx tse'e dụyakpítsumdat jẹ kọ'ọyjáyuvap jẹm jẹ jayu jya'vin kạjxmda, jẹ viijnk aaj jẹ viijnk ayook tse'e kyǫ́tstap,

18 myátstapts jẹ'ẹ ve'e jẹ tsaa'n, jẹts pạn y'ooktupts jẹ'ẹ ve'e pạn ti ve'e jẹ jayu tuk'atsọ'yijidup, ka'ats jẹ'ẹ ve'e vyintsǫtónjadat, tyuknụkǫ́ndapts jẹ'ẹ ve'e jẹ kyạ'ạj jẹ pa'am jayu, jẹts jẹ'ẹ ve'e jyǫtkạdaaktinit.

Ku jẹ Jesús chajpẹjtni
(Lc. 24.50-53)

19 Ku ve'e jẹ Jesús myukọjtskạjxjidi, van'it tse'e chọọ'nni yaja naxviijn jẹ Nte'yam jẹ kyutojkụn kạjx jẹtse'e chajpejtni, jẹtse'e y'ạjxtkni jẹja jẹ Nte'yam y'aka'yụn pa'ayi.

20 Van'it tse'e jẹ y'ixpạjkpatạjk chọọ'ndi jẹtse'e jẹ jayu dụvaajnjada jẹ ọy kạts jẹ ọy ayook to'k it to'k naxviijn, jẹ Majạ Vintsán tse'e putạjkijidup, yakjay'íxjụdupts jẹ'ẹ ve'e jẹ mű́jit nụja'vin jẹtse'e jẹ jayu dụtuknụjávada jẹts tyű́vam jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e kyọjtstup.

Yą'ą tse'e ję Oy Kąts ję Oy Ayook juu' ve'e ję Lucas jyaay

Jidų'ųm tse'e ję Lucas dųnuja'yi ję Teófilo

1 Nųmay tse'e ję jayu dųnųpąajmtkidi jętse'e dųja'adat ti ve'e toojnju kǫjtsju joma ve'e ąąts ję n'it ję nnaax.
2 Ję'ę tse'e dųjaaydu ax jo'n ąątse'e xtuk'ixti xtuknųja'vidi ję'ęda juu' ve'e ję jayu dųtuk'íxtup ję Nte'yam ję y'ayook jętse'e dų'ixti dųmǫ́tudi vintsǫ ve'e tyoojnji kyǫjtsji van'ítani ku ve'e ve'em tyon'ukvaajnji kyǫjts'ukvaajnji.
3 Ñųmájiva Teófilo, nay ve'empa ąts, tą ątse'e nyaktųv nyaktooda'aky jęts ątse'e oy nmųjava pąn vintsǫ ve'e nųjom juu' jaty tyoojnji kyǫjtsji van'ítani ku ve'e ję Cristo kąjx chǫǫ'ntk'ukvaajñ. N'oyja'vipts ątse'e jęts ąts mitse'e ntuknųjaya pąn vintsǫ ve'e to'k nax jado'k nax jyajty,
4 ve'em tse'e oy xnųjávat jęts tyų́vam ję'ę ve'e juu' ve'e myaktuk'ix.

To'k ję ángeles dų'ava'ni jęts kę'ęxupe'e ję Yaknąpęjtpa Juan

5 Ku ve'e ję Herodes yakkutojkp vye'na jęm judéait y'it jǫǫtm, jęm tse'e y'ijt to'k ję tee' juu' ve'e dųxąąj Zacarías. To'k ję jąką'ą juu' ve'e Abías dųxąąj, ję'ę tse'e ję tee'tąjkta juu' ve'e ję Zacarías myąąttoon. Ję tee' juu' ve'e dųxąąja Aarón, ję'ę tse'e ję chaan ję kyǫǫj ijtpa ję Zacarías ję ñųdą'ąx. Elisabet ję'ę ve'e xyąąj y'ijt.
6 Tųv tse'e ję jyáyuvinda ję jyoojntykinda y'ijt va'an nųmęjtsk jeja ję Nte'yam vyinkujk, kyutyoondup tse'e y'ijt ję Mąją Vintsą́n ję pyava'nųn, ka'a tse'e pąn ti tǫkin pyaatųxjada.
7 Ax ka'a tse'e pąn y'ónųkta kųx pųm ję'ę ve'e jętse'e ję Elisabet ję ónųk dųkajayépųt, ve'empa na'avani amájani ve'eda.
8 Ku ve'e ję Abías ję jyaką'ą tyukkądaakji jętse'e ję Nte'yam dųmutóndat dųmupáktat jęp mąją tsaptųjkp, ax jo'n dųtonda y'ijt ję tee'tąjkta,
9 ję Zacarías tse'e tukkądaakju jętse'e tyą́kat jęp mąją tsaptųjkp yakpǫǫmjǫjkpa joma ve'e ję kunuu'kx it.
10 Ax namvaatts ję'ę ve'e dųyakjąk ję pǫǫm jętse'e ję nųmay jayu chapkǫtsta jęp mąją tsaptąktaagujkp,
11 van'it tse'e ję Zacarías dų'ixpaaty to'k ję Nte'yam ję y'aangeles tyena jeja ję pǫǫm jǫjkpęjtųn y'aka'yųn pa'ayi.
12 Ku tse'e ję Zacarías dų'ix ję ángeles, ka'a tse'e dų'ukmutaayvaatni vintsǫ ve'e jyátųkat, oǫy tse'e tyuntsą'ki.
13 Van'it tse'e ję ángeles ñą'mųxji:

—Zacarías, kadi mtsą'ąga. Mkąts'amǫtunajxju xa ve'e ję Nte'yam, jyayépup tse'e ję mnųdą'ąx Elisabet to'k ję pi'k mix ónųk, Juaants ję'ę ve'e xtukxąąjat.
14 Mjayépup tse'e ję xǫǫjntkųn, nay ve'empa tse'e nųmay ję jayu oǫy tyunxǫǫnduktat ku ve'e kyę'ęxųt.
15 Ję m'ónųk, ñųmájapts ję'ę ve'e oǫy jeja ję Nte'yam vyinkujk, ka'a tse'e ję tsaaydum pa'ajk nąąj dų'oo'kųt, ni ka'ava tse'e ję viijnk mąkk nąąj dų'oo'kųt; jakyę'ęxna ve'e vyę'nat, van'it tse'e ję Espíritu Santo myǫ'ǫjųt ję mąkkin jęts ję vinma'yųn jętse'e dųtónųt juu' ve'e ję Nte'yam chąjkp.
16 Ję'ę kąjx tse'e nųmay ję israeejlit jayu ñapyąąjmjidinuvat ję Mąją Vintsą́n mąąt, ję'ę ję Ntye'yamda.
17 Ję Juan tse'e ję Mąją Vintsą́n dųvintoo'vákap, jyayépupts ję'ę ve'e jęm jya'vin kąjxm ję Espíritu Santo jęts ję mąkkin ax jo'n ję'ę juu' ve'e ję Elías jyayęjp, ve'em tse'e dųyaknamyujǫt'óyajat ję tee' ję taak mąąt ję y'ónųkta; jęts ję jayu juu' ve'e kakątsųvinmǫ́tudup, ję'ę tse'e dųtukvinmǫ́tudap. Ve'em tse'e ję jayu apąąmduka dų'a'íxtinit ję Mąją Vintsą́n ku ve'e myiinnit.
18 Van'it tse'e ję Zacarías ję ángeles dų'amǫtutųvi:

—¿Vintsǫs ątse'e nnųjávat jęts ve'emame'e? Na'avani xa ąts, amájanivats ąts ję nnųdą'ąx.
19 Van'it tse'e ję ángeles y'atsǫǫjvji:

—Ątse'e ję Gabriel, jęm ątse'e ję Nte'yam vyinkojkm n'it, ję'ęts ątse'e xkęjxp jęts ąts mitse'e ntuknųjávat yą oy ayook.
20 Kųxe'e tųxkajaanchjáva ax jo'n ątse'e nva'añ, oom tse'e mtaannit, ka'a ve'e m'uk'ǫ'yixjinit jętse'e mkǫ́tsųt, van'ítnume'e mkǫjts'ukvaannuvat ku ve'e tyónjųt ax jo'n ątse'e nkąts, kuunume'e ję m'ónųkta kyę'ęxųt.
21 Ję nųmay jayu, jępts ję'ę ve'e dų'a'ixta ję Zacarías mąją tsaptąktaagujkp, ję'ę tse'e kyanųja'vidup pąn tyąjxe'e tyana jęp mąją tsaptųjkp.

22 Ku ve'e je Zacarías pyítsum, ka'a tse'e y'uk'o'yixjini jetse'e kyótsut, koojyji ve'e je y'aaj
je kya'aj duyakyo'y kux oome'e tutyáñ. Van'it tse'e je nuja'vin dupajkti je numay jayu jets
jepe'e ti ve'e tuyak'ixju.
23 Ku ve'e duyakpuuk vinxup xaaj ve'e je Nte'yam dumutuujn dumupujk jep maja
tsaptujkp, najkxnu tse'e jem tyak'am.
24 Van'it tse'e je ñudá'ax Elisabet tyaajñ kanuva'ajtsap. Ka'a tse'e y'ukpítsumni, mugooxk
po'o ve'e tyun'ijt jep tujkpji.
25 Jetse'e vyaajñ:
—Je Maja Vintsants atse'e je maja maa'yun tuxtuujnja jets atse'e je jayu
xkoo'kviijnk'íxtinit.

To'k je ángeles duvaajnji je María jets ke'exupe'e je Jesús

26 Tojtuk po'o ve'e je Elisabet je y'ónuk dutsam'it vye'na, van'it tse'e je Nte'yam dukejx
to'k je y'aangeles juu' ve'e Gabriel duxaaj; jem Nazaret tse'e dukejx, to'k je kajpun juu' ve'e
jem galiléait y'it jootm,
27 jetse'e ojts du'ix to'k je kiixutá'ax juu' ve'e María duxaaj, yaa'vyajknuts je'e ve'e,
Joseejts je'e ve'e xyaaj je ñuyaa'y, je David je chaan je kyooj.
28 Je aangelese'etajki joma ve'e je María jetse'e dunuujmi:
—Dios meep María, ooy xa ve'e je Nte'yam mtuntsakju, mits maatts je'e ve'e y'it. Mits
tse'e to'k tumto'nuxju je maa'yun nuyojk jets ka'a ve'e je viijnk ta'axtajkta.
29 Ax ku tse'e du'amotunajxy vintso ve'e je ángeles ña'muxji, atuva atoki tse'e dutuktaajñ
jetse'e ojts dutunvinmay pan tyajxe'e ve'em myukatsju.
30 Van'it tse'e je ángeles ña'muxji:
—María, kadi mtsa'aga. Ta ve'e je Nte'yam je maa'yun mto'nuxju,
31 ónuk maate'e mtánut jetse'e to'k je pi'k mix xyakke'exut, Jesús tse'e mtukxaajap.
32 Ñumájapts je'e ve'e ooy, yakkótsupts je'e ve'e jets je Nte'yam je y'Onuk je'e ve'e. Ve'em
ax jo'n je Nte'yam, je Maja Vintsán, jujpani dupuujm je David jetse'e duyakkutojkjat je
Nte'yam je jyayu,
33 nay ve'empa tse'e je Nte'yam je pi'k mix dupámut jetse'e duyakkutojkjat je Nte'yam je
jyayu. Xa'ma kajxts je'e ve'e duyakkutojkjinit je israeejlit jayu, ni je vin'ita ve'e je kyutojkun
kyakukáxat.
34 Van'it tse'e je María du'amotutuvi je ángeles:
—Ka'a xa atse'e pan nyaa'tyajk. ¿Vintsos je'e ve'e ve'em tyónjut?
35 Van'it tse'e je ángeles y'atsoojvji:
—Je Espíritu Santo xa ve'e mnukada'akjup jetse'e je Nte'yam je myakkin mtuknujoo'xjut
ax jo'n je vínuts. Paaty tse'e je pi'k mix juu' ve'e myakke'exup, va'ajts jootts je'e ve'e,
yakkótsupts je'e ve'e jets je'e je'e ve'e je Nte'yam je y'Onuk.
36 Je mmugo'ok Elisabet, jyah'amájanam je'e ve'e, tojtuk po'oani tse'e kanuva'ajtsap y'it,
je'e juu' ve'e yaktijp jets pum je'e ve'e jetse'e je ónuk dukajayéput.
37 Ka'a xa ve'e tii ti ve'e je Nte'yam nunka'o'yixjup.
38 Van'it tse'e je María vyaajñ:
—Uxyats atse'e. Napyaajmjup atse'e jem je Nte'yam y'am kya'm. Va'an dutunju ve'em
ax jo'n ats mitse'e tuxnuujma.
Ku tse'e ve'em yaknuujmi je ángeles, jetse'e ñajkxni.

Ku je María ojts duku'ix je Elisabet

39 Ka'a tse'e tya'ni jetse'e je María ñujkx joma ve'e to'k je pi'k kajpun joma ve'e ooy je
tonun jem judéait y'it jootm.
40 Ku ve'e jem jye'y, van'it tse'e tyajki jep je Zacarías tyujkp jetse'e dukojtspaa'kx je
Elisabet.
41 Ku tse'e dumotu jets je María ve'e kojtspoo'kxjup, jetse'e je Elisabet je y'ónuk yejtsuk
jem jyooтm. Van'it tse'e je Elisabet je Espíritu Santo myoojyji je makkin jets je vinma'yun
jetse'e dutónut juu' ve'e je Nte'yam chajkp,
42 jetse'e makk vyaajñ:
—Ta xa ve'e je Nte'yam nuyojk mkunuu'kxju jets ka'a ve'e je viijnk ta'axtajkta; ve'empa
je m'ónuk juu' ve'e mjayépup, ta je'e ve'e dukunoo'kxpa.
43 Nnupánipts atse'e jets atse'e min xku'ix ats je nMaja Vintsán je tyaak.
44 Tun koojyjits atse'e tunmotu jetse'e mkojtspaa'kx, je xoojntkun kajx tse'e ats ya n'ónuk
tuyejtsuk yam ats njooтm.
45 Xoon xa mitse'e kuxe'e tuxjaanchjáva juu' ve'e myaktuknuujmi, kux tónjup kótsjup je'e
ve'e juu' ve'e je Nte'yam tudukats.
46 Van'it tse'e je María vyaajñ:
Yakmájip yakjaanchipe'e ats ya n'aaj ya njoot je Maja Vintsán,

47 xǫǫjntkp tse'e ạts yạ nja'vin jẹ Nte'yam kạjx, ạts jẹ nYaktsǫǫkpa,
48 kụx tạ ạtse'e jẹ Nte'yam xnụ'ixkạda'aky, ạts, jẹ myutoompa jẹ myupạjkpa.
Uxyam tse'e jẹ jayu vyan'ukva'anụt jẹts xǫǫn ạtse'e vinxụp jẹ naskẹ'ẹxa,
49 kụx tạ ạtse'e jẹ mạja maa'yụn xtuujnja jẹ Nte'yam, juu' ve'e nụjom dụkạ'mikạjxp.
Jẹ va'ajts aaj jẹ va'ajts jǫǫt jẹ'ẹ ve'e jyayejpp.
50 Xạ'ma kạjxts jẹ'ẹ ve'e dụnụ'ixkạda'aky jẹ jayu pạn pạn jatye'e vintsạ'kijidup.
51 Mạkkts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e jẹ mạjin dụtún,
y'amạạdaagui ve'e pạn pạn jatye'e dụnụtụ́vidup,
pạn pạn jatye'e namyạaguejxjụdup,
52 jẹ'ẹ tse'e dụpạjkji jẹ kutojkụn jẹ yakkutojkpada jẹtse'e jẹ nụụ'k jayu dụyakmạji,
53 jẹ'ẹ tse'e jẹ ayǫǫva jayu dụmǫǫy juu' ve'e ǫy,
jẹtse'e ve'emji dụyaktaajñ jẹ kumeen jáyuda,
54 jẹ'ẹ tse'e dụputạjki jẹ myutoompada jẹ myupạjkpada, jẹ israeejlit jáyuda,
ka'a tse'e dụjaa'tyǫ́ki jẹtse'e dụnụ'ixkạda'akta.
55 Xạ'ma kạjx xa jẹ'ẹ ve'e dụtún ax jo'n dụtukvinva'nidi jẹ njụjpit jáyuvamda,
jẹ Abraham mạạt jẹ chaan jẹ kyǫǫj.
Jidụ'ụm tse'e jẹ María vyaajñ.
56 Toojk pǫ'ǫ jo'n tse'e jẹ María y'ijt jẹ Elisabet mạạt, van'it tse'e vyimpijtni jẹm tyạk'am.

Ku jẹ Yaknapẹjtpa Juan kye'x

57 Ku ve'e jẹ xạạj dụpaaty vin'ite'e jẹ Elisabet jẹ y'ónụk dụyakkẹ'ẹxụt, pi'k mix tse'e yakkẹ'x.
58 Ku ve'e jẹ myujạntạm jẹ myutạktạm jẹts jẹ jyuu't jẹ myugo'ok jẹ kạts dụmǫ́tudi jẹts tạ ve'e jẹ Elisabet jẹ Nte'yam jẹ maa'yụn tyo'nụxjụ, van'it tse'e ñạjkxti vinkukǫjtsiva, putukxǫǫjntkiva.
59 Kutoodojtụk xạạj tse'e kye'ex vye'na, van'it tse'e ojts jẹ ixta'nụn dụyakjapyámjada jẹ pi'k mix jẹtse'e dụni'kxmat dụkǫjmat, ve'em tse'e nụjava tyánụt jẹts israeejlit jayu jẹ'ẹ ve'e.
Jẹ'ẹ tse'e dụ'uktsǫjktu jẹtse'e jẹ tyee' Zacarías jẹ xyạạj kụdụpụjk.
60 Ax jẹ pi'k mix jẹ tyaak tse'e vaan:
—Ka'a, Juaane'e xyạạjap.
61 Van'it tse'e dụnụụjmidi:
—¿Tyạjxse'e? Ka'a xa mitse'e pạn mjuu't mmugo'ok ve'em dụxạạja.
62 Van'it tse'e jẹ kyạ'ạj mạạt dụ'amǫtutụ́vidi jẹ pi'k mix jẹ tyee' pạn ti ve'e chạjkp jẹtse'e dụxạạjat.
63 Van'it tse'e jẹ tyee' dụ'amǫtu to'k jẹ pi'k pu'u joma ve'e yukja'at. Ax jẹtse'e dụjaajy jẹts Juaane'e xyạạj. Atụva atǫki tse'e dụtuktaandi jẹ jáyuda.
64 Ax jẹ'yji tse'e jẹ Zacarías kyojtspạjknuva jẹtse'e dụkukojtsji'ukvaajñ jẹ Nte'yam.
65 Ku ve'e kyojtspạjknuva, jẹ'ẹ tse'e jẹ myujạntạm jẹ myutạktạm tyuktaandu atụva atǫki.
Ax yakkojtsva'kxts yạ'ạ ve'e jẹm nụjom judéait y'it jǫǫtm.
66 Pạn pạn jaty tse'e dụ'amǫtunajxtu, tum jẹ'ẹ tse'e vyinmaaydup, pyayǫ'ydup, jẹtse'e ñay'amǫtutụ́vajada vimpit atụj pạn vintsǫ ve'e jẹ pi'k mix dụnụmájat, kụx nụjávani jẹ'ẹ ve'e jẹts jẹ Nte'yam mạạt jẹ'ẹ ve'e y'it.

Ku jẹ Zacarías jẹ Nte'yam dụkukojtsji

67 Jẹ pi'k mix jẹ tyee', jẹ Zacarías, jẹ Espíritu Santo tse'e mǫǫjyju jẹ mạkkin jẹts jẹ vinma'yụn jẹtse'e dụtónụt juu' ve'e jẹ Nte'yam chạjkp, jẹ Nte'yam jẹ y'ayook tse'e kyojtsnajx. Jidụ'ụm tse'e vyaajñ:
68 Yakmạja yakjaancha tse'e y'ijtnit jẹ Mạjạ Vintsán,
jẹ israeejlit jayu jẹ Ntye'yam,
kụx jẹ'ẹ ụụ'me'e tụxnụ'ixkạdaakumda jẹtse'e naspạka tụxyakta'numda,
jẹ'ẹ jẹ jyáyuts ụụ'me'eda.
69 Jẹ'ẹ ve'e tụxmǫ'yumda to'k juu' ve'e xyaktsǫǫkumdinup,
jẹ myutoompa jẹ myupạjkpa David jẹ chaan jẹ kyǫǫj jẹ'ẹ ve'e.
70 Ve'em xa jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ Nte'yam dụkạjts jẹ vya'ajts jayu kạjxta juu' ve'e ijttu jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kojtsnajxpada,
jụjp xupe'e ve'em dụ'ukvaandi.
71 Ve'eme'e vyaandi jẹts xtuknụvaatsumdape'e jẹ Nte'yam pạn pạn jatye'e xtso'oxpạjkumdup jẹts nụjom pạn pạn jatye'e xmu'ejkumjụdup,
72 jẹtse'e dụjayépụt jẹ nụ'ixkạdaakụn,
tyónupts yạ'ạ ve'e ax jo'n dụtukvinva'ni jẹ njụjpit jáyuvamda,
ka'a tse'e dụjaa'tyǫ́kiyụt jẹ kunuu'kx kojtstán juu' ve'e masǫǫkụxjụdu.
73 Yạ'ạ xa ve'e jẹ kojtstán juu' ve'e jẹ Nte'yam yaktaajnju jẹ njụjpit jáyuvamda Abraham,
74 jẹ kojtstán jẹts xtuknụvaatsumdinupe'e jẹ Nte'yam pạn pạn jatye'e xtso'oxpạjkumdup

jętse'e ve'em nvinja'vimdat nvintsą'kimdat to'k aaj to'k jǫǫt,
75 tų́ve'e jęts ję'ę ję myąjin kąjxe'e njoojntykimdat vinxų́p xąąj vinxų́p joojnte'e
xtuknų́pąąjmtkimda.
76 Jęts mits, pi'k mix, to'kts mitse'e m'ítų́t ję Nte'yam ję y'ayook kǫjtsnajxpa,
kų́x mitse'e nąjkx ję Mąją Vintsą́n ję tyoo' xyak'ǫ'yija,
77 ve'em tse'e ję jyayu xtuknujávat jęts yakmę́e'kxjadape'e ję tyǫ́kinda
jętse'e ve'em dų́jayę́jptinit ję joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp.
78 Ję Nte'yam ję chǫjkų́n kąjx jęts ję'ę ję ñų'ixkądaakų́n kąjx tse'e ję nam xąąj jyajtų́kų́t,
79 jętse'e ję ajajtk dų́mǫ'ǫt ję jáyuda juu' ve'e ijttup jęja akǫǫ'ts it jąąt,
ję jáyuda juu' ve'e tsą'kip ijttup ję ǫǫ'kų́n kąjx,
ax ve'em tse'e xtuknųja'vimdat ję nnąą'amda ję ntoo'amda,
ǫy jǫǫt tse'e n'ijtumdinit ję Nte'yam mąąt.
Jidų'ų́m tse'e ję Zacarías vyaajñ.
80 Yę́ę'kp tse'e ję pi'k mix jętse'e ję Espíritu Santo myǫy'atų'ų́tsjų́ ję myąkkin. Jęm tse'e y'ijt joma ve'e kyapąntsų́una. Kuunum tse'e ję xąąj dų́paaty, van'ítnum tse'e ñaajknų́kę'xnatąjkiji jęja ję myu'israeejlit jayu vyinkujkta.

2

Ku ję Jesús kye'x
(Mt. 1.18-25)

1 Tą́vani tse'e ję Yaknąpejtpa Juan kye'ex vye'na, van'it tse'e ję Augusto César ję kyutojkų́n
dų́pų́ujm jętse'e ję jayu yaknųja'adat anañų́joma. Augusto César ję'ę ve'e xyąąj juu' ve'e ję
mąją kutojkų́n dų́ką'mip van'it.
2 Muto'k nax yą'ą ve'e ku ve'e ję jayu yaknų́jaajy, ję Cirenio ve'e yakkutojkp vye'na jęp ję
Augusto César kyą'p pya'tkup jęm siiriait y'it jǫǫtm.
3 Ax kąkję'ę tse'e ję jyujpit jayu ję kyajpų́n dų'anąjkxidi jętse'e nąjkx jęm yakjavyę́tta.
4 Kų́x ję David ję chaan ję kyǫǫj ję'ę ve'e y'ijt ję José, paaty tse'e dų́tukvaach ję kajpų́n juu'
ve'e dų́xąąj Nazaret, jęm galiléait y'it jǫǫtm, jętse'e ñų́jkx jęm Belén, ję David ję kyajpų́n, jęm
judéait y'it jǫǫtm.
5 Jęm tse'e ñų́jkx yakjavyę́jtpa kijpx mąąt ję ñų́dą'ąx María. Onų́k mąątani tse'e ję María
vye'na.
6 Jęm tse'e Belén vyę'nada ku ve'e dų́paatni ję kę'ęx aats.
7 Ax jęm tse'e dų́yakke'x ję kyǫǫp ónų́k, jętse'e ję vit dų́tukvimpittni, jętse'e dų́yakma'vi
jęm ję jaach ję kaaj y'ają'kxin jǫǫtm kų́x ka'a ve'e van'it y'uk'itų́paattini jęp ję jayu tyų́jkp
joma ve'e kų́myataandi.

Ku ję ángeles jyę'y joma ve'e ję carnero vinténivada
8 Joma tse'e ję Belén, tąmji tse'e vyę'nada ję carnero vinténivada juu' ve'e tsonajxtup jęm
tsoots jǫǫtm joma ve'e dų́vintsąąnada ję kyarneeroda.
9 Tun to'mayji tse'e vyinkuva'kijidi to'k ję Mąją Vintsą́n ję y'aangeles jętse'e ję Mąją
Vintsą́n ję myąjin tyą'kxva'kxy joma ve'e ję carnero vinténiva vyę'nada, jętse'e ǫǫy
tyuntsą'kidi.
10 Van'it tse'e ję ángeles ñą'mų́xjidi:
—Kadi miits mtsą'agada, kų́x ję ǫy kąts ję ǫy ayook ątse'e nyakmiimp juu' ve'e ję jayu
anañų́joma ǫǫy tunyakxǫǫndų́kjadap.
11 Ų́xyam tse'e tų́mkę'xų́xjada jęm ję David kyajpų́n kąjxm to'k ję Yaktsǫǫkpa, ję'ęts ję'ę
ve'e ję Cristo, juu' ve'e ję Nte'yam vyinkǫǫn jętse'e yakkutojknit, ję Mąją Vintsą́n.
12 Yą'ąts ję'ę ve'e mtuknųjávajadap: Vit vimpídų́t tse'e xpaa'ttat ję pi'k maax mya'aj jęm ję
jaach ję kaaj y'ają'kxin jǫǫtm.
13 Tun to'mayji tse'e dų́jaa'k'ixpaatti ję ángeles mąąt nų́may ąą'k ję aangelesta juu'
ve'e jęm tsapjǫǫtm tsǫǫ'ndup, jętse'e ję Nte'yam dų́yakmájada dų́yakjaanchada jętse'e
vya'anda:
14 Yakmąja yakjaancha xa ve'e ję Nte'yam y'ijtnit, juu' ve'e jęm tsapjǫǫtm,
jętse'e yaja naxviijn ǫy jǫǫt tsoj jǫǫt ję jayu y'ijttinit juu' ve'e ję Nte'yam ję kyunoo'kxų́n
mąąt.
15 Ku ve'e ję ángeles ñąjkxtinuva jęm tsapjǫǫtm, van'it tse'e ję carnero vinténiva
ñavyaajnjidi:
—Ja'mdas jęm Belén dų́'íxumda juu' ve'e ų́xyam toojnjup kǫjtsjup, juu' ve'e ję Mąją
Vintsą́n tų́xtuknuja'vimda.
16 Jatyji tse'e ñąjkxti, jętse'e dų́paatti ję María mąąt ję José, jęts ję pi'k maax mya'aj jęm ję
jaach ję kaaj y'ają'kxin jǫǫtm.

17 Ku ve'e dụ'ixti, van'it tse'e dụ'ava'nidi vintsọ ve'e jẹ ángeles tụvya'nụxjada jẹ pi'k mix kạjx.
18 Pạn pạn jaty tse'e dụ'amọtunajxtu, atụva atọki tse'e dụtuktaandi ti jatye'e kyọjtstup.
19 Ax nụjomts yạ'ạ ve'e jẹ María jẹm jya'vin kạjxm dụyaktáñ jẹtse'e dụpayọ'ọy.
20 Vimpijttinu tse'e jẹ carnero vinténivada joma ve'e jẹ kyarneeroda jẹtse'e jẹ Nte'yam dụyakmájada dụyakjaanchada jẹtse'e jẹ kukọjtsụn dụmọ'ọda jẹ'ẹ kạjx ku ve'e dụ'ixti dụmọ́tudi juu' ve'e toojnju kọjtsju, kụx ve'em jẹ'ẹ ve'e y'ijt ax jo'n jẹ ángeles ña'mụxjidi.

Ku jẹ pi'k mix Jesús dụyaknajkxti jẹp mạjạ tsaptụjkp

21 Kutoodojtụk xạạj tse'e jẹ ixta'nụn dụpạajmjidi jẹ pi'k mix jẹtse'e dụxạpạajmji. Jesús tse'e tyukxạạjidu, jẹ xạạjjyam juu' ve'e jẹ ángeles tuknạ'mụxju jẹ María ku ve'e ka'anum vye'na ónụk mạạt.
22 Ku tse'e jẹ xạạj pyuuk joma ve'e jẹ María ñaajkvaatsjini ax jo'n jẹ Moisés jẹ pyava'nụn vya'añ, van'it tse'e jẹ pi'k mix dụpakọọndi jẹm Jerusalén jẹtse'e jẹ Mạjạ Vintsạ́n dụtukkạtạ́kadat.
23 Ve'em tse'e dụtoondi kụx ve'eme'e jẹ Mạjạ Vintsạ́n jẹ pyava'nụn vya'añ jẹts nụjome'e pạn nụvinxụpe'e jẹ mix ónụk juu' ve'e mutoo'vạjkp kẹ'xtup, jẹ Nte'yamts jẹ'ẹ ve'e jyẹ'ẹ.
24 Ọjtstu tse'e jẹtse'e dụpạạmdi jẹ Mạjạ Vintsạ́n jẹ vyintsạ'kin ax jo'n vya'añ jẹp pava'nụn kụjxp: nụmẹjtsk jẹ muu'x ukpụ nụmẹjtsk jẹ pak.
25 Ax jẹm tse'e Jerusalén jyoojntyka vye'na to'k jẹ jayu juu' ve'e dụxạạj Simeón. Tụvts jẹ'ẹ ve'e jẹ jyáyuvin jẹ jyoojntykin y'ijt jẹtse'e jẹ Nte'yam dụvinjava dụvintsạ'aga, y'a'ixpts jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jẹ israeejlit jayu jẹ Nte'yam yakjọt'amájajadat. Myạạtts jẹ'ẹ ve'e jẹ Espíritu Santo;
26 yaktuknụja'vi tse'e jẹts ka'a ve'e y'ọọ'kụt pạn ka'anume'e dụ'ix jẹ Cristo, juu' ve'e jẹ Nte'yam vyinkọọn jẹtse'e yakkutojknit.
27 Jẹ Espíritu Santo tse'e yaknạjkxju jẹp mạjạ tsaptụjkp. Ku ve'e jẹ María jẹts jẹ José dụyaknạjkxti jẹ Jesús jẹp mạjạ tsaptụjkp jẹtse'e dụtóndat jẹ pi'k mix mạạt ax jo'n jẹ Moisés jẹ pyava'nụn vya'añ,
28 van'it tse'e jẹ Simeón dụtsẹẹ'ntsạajv jẹ pi'k mix jẹtse'e jẹ Nte'yam dụyakmạji dụyakjaanchi. Jidụ'ụm tse'e vyaajñ:
29 Mạjạ Vintsạ́n, ax nvaatanits jẹ'ẹ ve'e jẹts ạtse'e n'ọọ'knit to'k aaj to'k jọọt,
tạ xa ve'e xkutyún ax jo'n ạts mitse'e xtukvinva'ni,
30 tạ ạtse'e yạ nviijn ntuk'ix jẹ Yaktsọọkpa
31 juu' mitse'e mnụpạajmtki jẹtse'e anañụjoma jẹ jayu dụyaktsọ'ọkụt.
32 Yaknụkẹ'xnatạ́kapts jẹ'ẹ ve'e mits jẹ mtoo' pạn pạn jatye'e ka jẹ israeejlit jáyuvap,
jẹtse'e jẹ israeejlit jayu jẹ mạjin dụmọ'ọt.
Jidụ'ụm tse'e jẹ Simeón vyaajñ.
33 Atụva atọki tse'e jẹ Jesús jẹ tyee' jẹ tyaak tyaandi ku ve'e dụ'amọtunajxti ti jatye'e jẹ Simeón kyọjts jẹ pi'k mix kạjx.
34 Van'it tse'e jẹ Simeón kyunoo'kxjidi jẹtse'e jẹ María dụnụụjmi, jẹ Jesús jẹ tyaak:
—Yạ pi'k mix, nụpạạmdụkanits yạ'ạ ve'e jẹtse'e yạ'ạ kạjx nụmay jẹ israeejlit jayu kya'adat jẹp tọkin jạạtp, nụmayva tse'e juu' ve'e napyámjadap jẹ Nte'yam mạạt. Yạ pi'k mix tse'e jẹ nụja'vin dụyákup, nụmay tse'e jẹ jayu kyakuvákjụt,
35 ax ve'em tse'e yaknụjávat pạn ti ve'e to'k jado'k vyinmaayp jẹm jya'vin kạjxm. Jẹts mits, ve'emts mits yạ'ạ ve'e xjávat ax jo'n jẹ tsojx kụdụtuknajxy jẹ mja'vin —jidụ'ụm tse'e jẹ Simeón jẹ María dụnụụjmi.
36 Jẹp tse'e vye'niva to'k jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kọjtsnajxpa, Ana jẹ'ẹ ve'e xyạạj, jẹ Fanuel jẹ'ẹ ve'e tyee'ip, jẹ Aser jẹ chaan jẹ kyọọj. Amájanits jẹ'ẹ ve'e ọọy. Vuxtojtụk joojnt tse'e dụmạạttsụụni jẹ ñụyaa'y;
37 ax ụxyam, ku'ạạ'k tạ'ạxtajkanits jẹ'ẹ ve'e majktupxụk maktaaxk joojnt. Jépjyamts jẹ'ẹ ve'e mạjạ tsaptụjkp kyatsạạ'n, ijtpts jẹ'ẹ ve'e jẹp jẹ Nte'yam dụvinjava dụvintsạ'ạga jóvum xạạj jóvum tsooj, ijtpts jẹ'ẹ ve'e jẹp y'ayooja jẹtse'e chapkạts.
38 Jẹpna tse'e vyẹ'nada jẹ Jesús mạạt jẹ tyee' jẹ tyaak ku ve'e jẹ Ana ñụnạjkxjidi. Van'it tse'e jẹ Nte'yam dụyakmạji dụyakjaanchi jẹtse'e jẹ Jesús dụnụkạjts jẹja jẹ nụmay jayu vyinkujkta juu' ve'e dụ'a'íxtup ku ve'e jẹ jerusaleenit jayu chọ'ọktat.

Ku jẹ Jesús mạạt jẹ tyee' jẹ tyaak jyẹ'ydi jẹp Nazaret

39 Távani ve'e dụkutyonda jẹ Mạjạ Vintsạ́n jẹ pyava'nụn, van'it tse'e ña jkxtinuva jẹm galiléait y'it jọọtm joma ve'e kyukajpụnada, jẹm Nazaret.
40 Jẹ pi'k mix, yẹẹ'kpts jẹ'ẹ ve'e, majuvạjkpts jẹ'ẹ ve'e, vij'atạạtspts jẹ'ẹ ve'e, kunoo'kxjupts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam.

Ku jẹ pi'k mix Jesús vye'na jẹp mạjạ tsaptụjkp

41 Vinjoojnt tse'e jẹ Jesús jẹ tyee' jẹ tyaak ñąjkxta y'ijt jẹm Jerusalén, jẹ pascua xąąj
dụ'anąjkxada.
42 Ku ve'e jẹ Jesús makmẹjtsk joojnt vye'na, nụjom tse'e ñąjkxti jẹm Jerusalén, ve'em ax
jo'n dụtonda y'ijt.
43 Ku tse'e jẹ xąąj ñajxy, jẹtse'e vyimpijttini, taannu tse'e jẹ Jesús jẹm Jerusalén. Ka'a tse'e
jẹ tyee' jẹ tyaak dụnụja'vi jẹts jẹme'e tụy'uktaanni,
44 ve'eme'e vyinmaaydi jẹts jẹm jẹ'ẹ ve'e pyamétsjada jẹ nụmay jayu mąąt. Ve'em tse'e
to'k xąąj yọ'ydi. Ku tse'e dụjọọ'k'íxtidini joma ve'e jẹ jyuu'tta jẹ myugo'okta jẹts joma ve'e
jẹ jayu juu' ve'e myąątnay'íxajada,
45 ka'a tse'e dụpaatti. Van'it tse'e vyimpijttinuva jado'k nax jẹm Jerusalén jẹtse'e ọjts
dụ'íxtada.
46 Kutoojk xąąjnum tse'e dụpaattini jẹp mąją tsaptụjkp, jẹp tse'e dụmąątsąąnada vye'na
jẹ tsaptụjkpit yak'ixpąjkpatąjk, jẹtse'e dụ'amọtutụva jẹts dụ'amọtunaxy pạn ti jaty jẹ'ẹ ve'e
kyọjtstup.
47 Atụva atọki tse'e tyaandi jẹ jáyuda pạn pạn jatye'e dụ'amọtunajxtup ku ve'e dụ'ixti
dụmótudi vintsọ ve'e vyija jẹts vintsọ ve'e dụ'atsąąjv.
48 Ku tse'e jẹ tyee' jẹ tyaak y'ixpaatjidi, atụva atọki tse'e tyaandi. Van'it tse'e jẹ tyaak
ña'mụxji:
—N'ónụk, ¿tyąjxts ąątse'e ve'em xtun? Tą xa ąąts mitse'e nja'ixta, yą mtee' jẹts ąts,
myaknụtsaachvinmaaypts mitse'e ọọy.
49 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsąąjv:
—¿Tyąjxs ąts miitse'e x'íxtada? ¿Ka'a ve'e xnụjávada jẹts tun vinkọpk jẹ'ẹ ve'e jẹts ątse'e jẹ
nTee' jẹ tyoonk ntónụt?
50 Ka'a tse'e dụvinmótudi jẹ ayook juu' ve'e tukmukọjtsjụdu.
51 Van'it tse'e kyutąjkini mąąt jẹ tyee' jẹ tyaak jẹtse'e jyẹ'ydini jẹm Nazaret, jẹp tse'e jẹ'ẹ
kyą'p pya'tkup ñaajk'ijtji. Nụjomts yą'ą ve'e jẹ tyaak jẹm jya'vin kąjxm dụyak'it.
52 Vintsọ tse'e jẹ it ñaxy, yẹẹ'kpts jẹ'ẹ ve'e, víjipts jẹ'ẹ ve'e, tyukxọọjntkpts jẹ'ẹ ve'e jẹ
Nte'yam jẹts anañụjoma jẹ jayu.

3

Ku jẹ Yaknąpẹjtpa Juan kya'amaajy joma ve'e kyapąntsụụna
(Mt. 3.1-12; Mr. 1.1-8; Jn. 1.19-28)

1 Jidụ'ụm tse'e tyoojnji kyọjtsji ku ve'e jẹ Tiberio César makmọkx joojntani dụką'ma
vye'na jẹ mąją kutojkụn; yakkutojktup tse'e vye'nada jẹp jẹ'ẹ kyą'pupa'tkup jẹ Poncio
Pilato, jẹ Herodes, jẹ Felipe, jẹts jẹ Lisanias. Jẹ Poncio Pilato tse'e yakkutojkp vye'na jẹm
judéait y'it jọọtm, jẹ Herodes tse'e yakkutojkp vye'na jẹm galiléait y'it jọọtm, jẹ Felipe tse'e
yakkutojkp vye'na jẹm ituréait jẹts traconíteit y'it jọọtmda, jẹ Lisanias tse'e yakkutojkp
vye'na jẹm abilíniait y'it jọọtm,
2 jẹ tee' Anás jẹts jẹ tee' Caifás, jẹ'ẹ tse'e ijttu tee' juu' ve'e dụnụvintsąnikąjxtup jẹ
tee'tąjkta. Ve'em tse'e jyajty van'it, jẹtse'e jẹ Yaknąpẹjtpa Juan, jẹ Zacarías jẹ y'ónụk, jẹ'ẹ
tse'e tukjẹ'yju jẹ Nte'yam jẹ kyąts jẹ y'ayook jẹm joma ve'e kyapąntsụụna.
3 Van'it tse'e jẹ Juan nụjom jẹ it dụtuknajxkụjx juu' ve'e myutámip jẹ jordaanit mąją nąąj,
jẹtse'e nụjom jẹ jayu dụnụụjmi jẹtse'e vyinmayụmpijttinit, jẹtse'e dụmasọọktinit jẹ kyọ'ọy
joojntykinda, jẹtse'e ñąpéttat, ve'em tse'e yaktọkinmẹẹ'kxtat.
4 Ku tse'e ve'em jyajty, van'it tse'e tyoojnji juu' ve'e jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kọjtsnajxpa
Isaías jyaay jẹp Kunuu'kx Jatyán kụjxp jidụ'ụm:
Yakmótup xa ve'e ku ve'e to'k jẹ jayu jidụ'ụm mąkk kyąts joma ve'e kyapąntsụụna:
"Yak'ọ'yijada, yaktąąjvjada jẹ too' joma ve'e jẹ Mąją Vintsán ñáxụt.
5 Jẹ Nte'yam tse'e dụyaktuk'ótsup joma ve'e jẹ it tukjọv jẹtse'e dụyakvánụkụt jẹ kọpk jẹ kẹẹts.
Jẹ'ẹ tse'e dụyaktávup jẹ too' juu' ve'e atąjp a'ojtsp,
jẹ'ẹ tse'e dụyakkijpxap jẹ too' juu' ve'e jẹ kąąk jẹ moo'kx.
6 Ax nụjom tse'e jẹ jayu yaja naxviijn yaktuknụjávadat jẹts jẹ Nte'yame'e jẹ jayu
dụyaktsọọkp."
Jidụ'ụm tse'e jẹ Isaías dụjaajy.
7 Ku ve'e jẹ nụmay jayu jẹ Yaknąpẹjtpa Juan dụnụnąjkxti jẹtse'e yaknąpẹtjadat, van'it
tse'e jẹ Juan ña'mụxjidi:
—Miitsta, jẹ tsaa'n jẹ chaanda jẹ kyọọjta, ¡kụxe'e jẹ kąts tụxmótuda jẹts tąminupe'e jẹ
tsaachto'nụn, jẹ'ẹ kąjx tse'e xkukẹ'ẹkta!
8 Tonda juu' ve'e ọy jẹtse'e ñụkẹ'xnatákat jẹts tą ve'e xmasọọktini jẹ mkọ'ọy joojntykinda.
Kádits xnụtúvada ku ve'e mva'anda: "Ka'a tse'e jẹ Nte'yam xyaktsaachpaatumdat, kụx

je̱ Abraham je̱ chaan je̱ kyo̱oj xa u̱u'me'eda", ku̱x nvaajnjidup xa a̱ts miitse'eda je̱ts o̱'yixjupe'e je̱ Nte'yam je̱tse'e ya̱ tsaaj du̱yakvimpítu̱t je̱ Abraham je̱ chaan je̱ kyo̱oj.
9 Ve'em xa miitse'eda ax jo'n je̱ ku̱p juu' ve'e je̱ o̱ojyit ju̱'kx du̱kayakta̱'mip. Ta̱ tse'e jye'ya je̱ xa̱aj ku ve'e ve'em mjátjadat ax jo'n je̱ jayu je̱ pojxu̱n du̱mach je̱tse'e je̱ ku̱p du̱pojxu̱ku̱t. Ax nu̱jom tse'e je̱ ku̱p juu' ve'e je̱ o̱ojyit ju̱'kx du̱kayakta̱'mip, yakpojxu̱kupts je̱'e̱ ve'e je̱tse'e yakja̱nvívupat.
10 Ax van'it tse'e je̱ nu̱may jayu y'amo̱tutú̱vijidi:
—¿Tise'e tso̱jkjup je̱ts a̱a̱tse'e ntónu̱t?
11 Van'it tse'e je̱ Juan y'atsa̱a̱jv:
—Pa̱n pa̱n xa ve'e je̱p me̱jtsk je̱ ñu̱xoya, ax myo̱'o̱p tse'e to'k pa̱n pa̱ne'e katih'ijtu̱xjup. Pa̱n pa̱n tse'e je̱p je̱ kyaaky je̱ tyo̱jkx, ax nay ve'empa tse'e je̱ jayu du̱mo̱'o̱t pa̱n pa̱ne'e katih'ijtu̱xjuvap.
12 Ax van'it tse'e ñu̱je̱'yju̱duva je̱ kupa̱'mu̱n pa̱kmojkpada je̱tse'e je̱ Juan yakna̱pétjadat, je̱tse'e je̱ Juan du̱amo̱tutú̱vidi:
—Yak'ixpa̱jkpa, ¿tise'e tso̱jkjup je̱ts a̱a̱tse'e ntónu̱t?
13 Ax van'it tse'e je̱ Juan y'atsa̱a̱jv:
—Pa̱n vinxu̱pe'e je̱ kupa̱'mu̱n myaktukpava'anda, vanxu̱pji tse'e xpa̱kmóktat.
14 Van'it tse'e je̱ tojpata̱jk ñu̱je̱'yju̱duva je̱tse'e y'amo̱tutú̱vijiduva:
—¿Tise'e tso̱jkjup je̱ts a̱a̱tse'e ntónu̱t?
Van'it tse'e y'atsa̱a̱jv:
—Ni pa̱na xa ve'e juu' xkapa̱jkjadat je̱ atsa̱'kin ma̱a̱t ukpu̱ je̱ nu̱vampe̱jtu̱n ma̱a̱t, je̱ts tukjo̱tka̱da'akta je̱ mjo'yu̱nda.
15 Ax ve'em tse'e je̱ jayu je̱m jya'vin ka̱jxm vyinmayda je̱ts je̱ Yakna̱pe̱jtpa Juan je̱'e̱ vine'e je̱ Cristo, juu' ve'e je̱ Nte'yam vyinko̱o̱n je̱tse'e yakkutojknit.
16 Ax van'it tse'e je̱ Juan y'atso̱o̱jvjidi:
—Je̱ tsoxk na̱a̱j xa a̱ts miitse'e ntukyakna̱pe̱jttup; ax me̱jtsp tse'e to'k juu' ve'e je̱m mja'vin ka̱jxmda mtukyakna̱pétjadap je̱ Espíritu Santo je̱tse'e je̱ jayu du̱to̱kimpayo̱'oyu̱t. Ñu̱májipts je̱'e̱ ve'e nu̱yojk je̱ts ka'a ve'e a̱ts, ni ka'ats a̱tse'e nvinmachju̱ je̱ts a̱tse'e je̱ kya̱'a̱jk ja̱a̱'p nmuké̱jijat.
17 Ku ve'e je̱ jayu du̱to̱kimpayo̱'o̱yu̱t, ve'em tse'e du̱tónu̱t ax jo'n to'k je̱ yaa'tya̱jk juu' ve'e je̱ tukje̱e̱'pu̱n du̱mats'ijtp je̱tse'e du̱vimpa̱j je̱ trigo. Pya̱kmujkp tse'e je̱ trigo pajk; ax je̱ po'ox juu' ve'e pya̱jkjip, je̱'e̱ tse'e je̱m ja̱njo̱o̱tm pya̱a̱mnup juu' ve'e ni vin'ita kapi'tsp.
18 Ax ve'em tse'e je̱ Juan may viijn ax jo'n ya̱'a̱ du̱tukvinja'vidi je̱ jayu je̱tse'e du̱vaajnjidi je̱ o̱y ka̱ts je̱ o̱y ayook.
19 Ax nay ve'empa tse'e du̱tuknu̱u̱jmi je̱ yakkutojkpa Herodes ku̱x pya̱jke'e je̱ Herodías, je̱ y'uts Felipe je̱ ñu̱da̱'a̱x je̱'e̱ ve'e y'ijt; tyuknu̱u̱jmiva tse'e juu' jatye'e viijnk tyoon juu' ve'e ka óyap.
20 Ax tunjaa'knu̱yojki tse'e je̱ Herodes je̱ tyo̱kin ku ve'e je̱ Juan du̱yakjapyoxu̱nta̱kpa̱a̱jmji.

Ku je̱ Jesús ña̱pejt
(Mt. 3.13-17; Mr. 1.9-11)

21 Ka'anum tse'e je̱ Juan yakpoxu̱nta̱kpu̱m vye'na, van'it tse'e je̱ Jesús du̱yakna̱pejt. Tsapko̱jtsp tse'e vye'na je̱ Jesús, van'it tse'e je̱ tsapjo̱o̱tmit it y'avaach
22 je̱tse'e je̱ Espíritu Santo ñu̱ka̱daakji, ve'eme'e kye'ex ax jo'n to'k je̱ pak. Van'it tse'e yakmo̱tu to'k je̱ ayook juu' ve'e je̱m tsapjo̱o̱tm ka̱daakp. Jidu̱'u̱m tse'e vyaajñ:
—Mits xa ve'e a̱ts je̱ n'Onu̱k, juu' a̱tse'e o̱o̱y ntuntsa̱jkp, o̱o̱yts a̱ts mitse'e ntuntukxo̱o̱ndu̱k.

Je̱ Jesucristo je̱ jyu̱jpit jayu
(Mt. 1.1-17)

23 Ii'px majk joojnt jo'n tse'e vye'na je̱ Jesús ku ve'e kya'amay'ukvaajñ. Ax ve'em tse'e vya'anda y'ijt je̱ts je̱ José ve'e tyee'i. Je̱ José tse'e je̱ Elí je̱ myajntk,
24 juu' ve'e je̱ Matat je̱ myajntk, juu' ve'e je̱ Leví je̱ myajntk, juu' ve'e je̱ Melqui je̱ myajntk, juu' ve'e je̱ Jana je̱ myajntk, juu' ve'e je̱ José je̱ myajntk,
25 juu' ve'e je̱ Matatías je̱ myajntk, juu' ve'e je̱ Amós je̱ myajntk, juu' ve'e je̱ Nahum je̱ myajntk, juu' ve'e je̱ Esli je̱ myajntk, juu' ve'e je̱ Nagai je̱ myajntk,
26 juu' ve'e je̱ Maat je̱ myajntk, juu' ve'e je̱ Matatías je̱ myajntk, juu' ve'e je̱ Semei je̱ myajntk, juu' ve'e je̱ José je̱ myajntk, juu' ve'e je̱ Judá je̱ myajntk,
27 juu' ve'e je̱ Joana je̱ myajntk, juu' ve'e je̱ Resa je̱ myajntk, juu' ve'e je̱ Zorobabel je̱ myajntk, juu' ve'e je̱ Salatiel je̱ myajntk, juu' ve'e je̱ Neri je̱ myajntk,
28 juu' ve'e je̱ Melqui je̱ myajntk, juu' ve'e je̱ Adi je̱ myajntk, juu' ve'e je̱ Cosam je̱ myajntk, juu' ve'e je̱ Elmodam je̱ myajntk, juu' ve'e je̱ Er je̱ myajntk,

29 juu' ve'e jẹ Josué jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Eliezer jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Jorim jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Matat jẹ myajntk,
30 juu' ve'e jẹ Leví jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Simeón jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Judá jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ José jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Jonán jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Eliaquim jẹ myajntk,
31 juu' ve'e jẹ Melea jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Mainán jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Matata jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Natán jẹ myajntk,
32 juu' ve'e jẹ David jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Isaí jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Obed jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Booz jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Salmón jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Naasón jẹ myajntk,
33 juu' ve'e jẹ Aminadab jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Aram jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Esrom jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Fares jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Judá jẹ myajntk,
34 juu' ve'e jẹ Jacob jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Isaac jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Abraham jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Taré jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Nacor jẹ myajntk,
35 juu' ve'e jẹ Serug jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Ragau jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Peleg jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Heber jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Sala jẹ myajntk,
36 juu' ve'e jẹ Cainán jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Arfaxad jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Sem jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Noé jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Lamec jẹ myajntk,
37 juu' ve'e jẹ Matusalén jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Enoc jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Jared jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Mahalaleel jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Cainán jẹ myajntk,
38 juu' ve'e jẹ Enós jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Set jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Adán jẹ myajntk, juu' ve'e jẹ Nte'yam jẹ myajntk.

4

Ku jẹ Jesús jẹ Satanás y'ukyaktọkimpạkuvaajnji
(Mt. 4.1-11; Mr. 1.12-13)

1 Van'it tse'e jẹ Jesús chạạ'n jẹm Jordán mạja nạpa'am, jẹ Espíritu Santo tse'e mọojyju jẹ vinma'yụn jẹts jẹ mạkkin jẹtse'e dụtónụt juu' ve'e jẹ Nte'yam chạjkp, jẹ'ẹ tse'e jẹ Jesús dụyaknạjkx jẹm vinva'ajts it kạjxm.
2 Jẹm tse'e jẹ Jesús y'ijt vụjxtkupx xạạj; ukyaktọkimpạkuvaajnju tse'e jẹ Satanás, jẹ kọ'ọyjáyuvap juu' ve'e dụnụvintsạnikạjxp jẹ kọ'ọyjayuvaptạjkta. Ka'a tse'e van'it dụtikaajy dụtijụ'kx, jẹtse'e jẹ yooj pyaatjini.
3 Van'it tse'e jẹ Satanás vyinkutámiji jẹtse'e ña'muxji:
—Pạn tyúvam xa ve'e jẹts jẹ Nte'yam jẹ y'Onụk mitse'e, mukótsụts n'it yạ tsaaj jẹtse'e vyimpítụt tsapkaaky.
4 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsạạjv:
—Ve'em xa ve'e jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ: “Ka tun jẹ'ẹ kạjxjyap xa ve'e jẹ jayu jyoojntyka kụxe'e juu' dụkay dujụ'kx, jẹ ayook kạjxe'e juu' ve'e jẹ Nte'yam kyạjtsp.”
5 Van'it tse'e jẹ kọ'ọyjáyuvap yaknạjkxji joma ve'e to'k jẹ kopk juu' ve'e kạjxm ạạ'k; jatyji tse'e jẹ Jesús dụtuknụ'ixikụjx nụjom jẹ jayu juu' ve'e yakkutujkja ijttup yaja naxviijn.
6 Van'it tse'e dụnụujmi:
—Nmọkyạjxnup xa ạts mits yạ'ạ ve'e nụjom xi kutojkụn jẹts vinxụpe'e jẹ mạjin xi jayu dụjayepta, kụx ạts xa yạ'ạ ve'e nụjom xtukkạtạjkikạjxnu jẹ Nte'yam, ax nmọọynupts ạts yạ'ạ ve'e pạn pạn ạtse'e ntsạjkp.
7 Pạn xvinkọxkténipts ạts mitse'e jẹts ạts mitse'e xvinjávat xvintsạ'ạgat, nụjomts ạts mits yạ'ạ ve'e nmọkyạjxnit.
8 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsọojvji:
—Nạjkxni, Satanás, kụx jidụ'ụme'e jẹ Kunuu'kx Jatyán vyaampa: “Vinjávada vintsạ'ạgada jẹ Mạja Vintsán, ụụ'm jẹ nNte'yamamda, tun jẹ'ẹjyji ve'e to'k mvinjávadap mvintsạ'ạgadap.”
9 Van'it tse'e jẹ kọ'ọyjáyuvap yaknạjkxjuva jẹm Jerusalén jẹtse'e jẹ Jesús dụyakpejt jẹm mạja tsaptạkkọjm, jẹtse'e dụnụujmi:
—Pạn tyúvam xa ve'e jẹts jẹ Nte'yam jẹ y'Onụk mitse'e, naajkkụstákajats n'it,
10 kụx jidụ'ụm xa ve'e jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ:
Jẹ Nte'yam xa ve'e dụpava'anup jẹ y'aangelestạjk jẹtse'e m'íxjụt mjayépjụt,
11 jẹtse'e jẹ kya'ạj mtuk'amátsajat jẹtse'e jẹ mtek jẹ tsaaj kyayaktsaachajat.
12 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsạạjv:
—Vaampap tse'e jidụ'ụm jẹ Kunuu'kx Jatyán: “Ka'a tse'e x'íxtat joma vaate'e juu' dụkuvụk jẹ Mạja Vintsán, ụụ'm jẹ nNte'yamamda.”
13 Ax ku tse'e jẹ kọ'ọyjáyuvap ñayja'viji jẹts ka'a ve'e myạạda'aky vintsọ ve'e jẹ Jesús kụduyaktọkimpụjk, van'it tse'e dụkukeek. Ku tse'e jẹ it jyaa'knajxy, van'it tse'e dụ'avimpijtinuva.

Ku je Jesús kya'amay'ukvaajñ jep Galilea
(Mt. 4.12-17; Mr. 1.14-15)

14 Van'it tse'e je Jesús vyimpijtnuva jem Galilea je makkin maat juu' ve'e je Espíritu Santo moojyjup. Tum je'e tse'e je jayu kyojtstup myaajntyktup, jetse'e nujom je jayu ñuja'viji juu' ve'e jem tso tsuunidup.
15 Yak'ixpujkpts je'e ve'e je jayu nujom je it joma tso ve'e ñaxy; ax nujom tse'e je jayu yakmájajada yakjaanchajada.

Ku je Jesús vye'na jep Nazaret
(Mt. 13.53-58; Mr. 6.1-6)

16 Van'it tse'e je Jesús jye'y jem Nazaret, je kajpun joma ve'e yee'k. Ax poo'kxtkun xaaj tse'e vye'na, van'it tse'e tyajki jep tsaptujkp, ve'em ax jo'n dutún y'ijt, jetse'e tyeni, jetse'e je Kunuu'kx Jatyán dukotsuva'añ.
17 Van'it tse'e yakmoojy juu' ve'e je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa Isaías jyaay jep Kunuu'kx Jatyán kujxp. Ku tse'e duyak'avaach, jetse'e dupaaty juu' ve'e kyotsuvaampy, van'it tse'e dukajts:
18 Yamts je'e ve'e ats nja'vin kajxm je Espíritu juu' ve'e ijtp jem je Maja Vintsán jya'vin
kajxmpa,
je'ets atse'e xvinkoon jets atse'e ntukka'amáyut je oy kats je oy ayook je ayoova jáyuda,
je Nte'yamts atse'e xkejxp jets atse'e ntuknujávadat jets jatyji atse'e je jayu nyaktánut ve'em
ax jo'n je jayu juu' ve'e pítsumdup jep poxuntujkp,
ve'em ax jo'n je viints jayu juu' ve'e vin'ixpajktup,
atse'e naspaka nyaktaandinup pan pan jatye'e maaydup tajtup;
19 n'ava'nivapts atse'e jets ta ve'e je joojnt jye'ya jetse'e je Nte'yam je jyayu dukunoo'kxut.
20 Ku ve'e dukojtskujx, van'it tse'e je nak du'axaa'tsni joma ve'e yukja'a je Kunuu'kx Jatyán, jetse'e dumoojy je tsaptujkpit patto'niva. Van'it tse'e y'ajxtk jetse'e je jayu duyak'ixpáktat. Ax nujom tse'e je jayu pan nuvinxupe'e jep tsaptujkp vye'nada, tum jem tse'e je Jesús ñi'kxm je vyiijn dupaamdi.
21 Van'it tse'e je Jesús yak'ixpajkjidi. Jidu'um tse'e vyaajñ:
—Uxyam ya xaaj tse'e yaja miits mvinkujkta ya Kunuu'kx Jatyán tutyunju tukyatsju.
22 Nujom tse'e je jáyuda y'oñukojtsiji, atuva atoki tse'e tyaandi ku ve'e je Jesús va'ajts tsoj myukojtsjidi, jetse'e ñay'amotutújvijidi:
—¿Ti ka je Joseejap ya'a ve'e je y'ónuk?
23 Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:
—Tyúvam xa miits n'ite'e xkótstat ya tukmu'a'ixmojkin: "Tso'yiva, nachóyaja viinm. Tonu yaja mkajpun kujx juu' aatse'e nmotu jetse'e xtuujn jem Capernaum."
24 Jetse'e jyaa'kvaajñ:
—Tyúvam xa atse'e nva'añ jets ka'a ve'e oy yakkuvákut joma ve'e je y'it je ñaax ni to'ka je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa.
25 Vaampamts atse'e jets jeja xa ve'e numay je ku'aa'k ta'axtajk vye'nada yaja israeejlit y'it jaat ku ve'e je Elías jyoojntyki, ku ve'e ya it kyatuuj toojk joojnt jagojkm jetse'e makk je yooj tyunnajxy yaja nujom israeejlit y'it jaat.
26 Ax ka'a tse'e je Nte'yam je Elías dutuknukejx ni to'ka je ku'aa'k ta'axtajk juu' ve'e tsuunidup y'ijt yaja israeejlit y'it jaat; je'e ve'e ñojk'óy tyuknukejx to'k je viijnk tsóvit jayu juu' ve'e tsuunip y'ijt jem Sarepta, je sidoonit kajpun mutam.
27 Jeja xa ve'e vye'niduva yaja israeejlit y'it jaat numay je jayu juu' ve'e leprapajkjudup van'it ku ve'e jyoojntyki je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa Eliseo. Ax ni to'ka tse'e dukayakjotkadaaky je israeejlit jayu juu' ve'e leprapajkjudup, je'ejyji ve'e yakjotkadaaknu to'k je viijnk tsóvit jayu, je Naamán juu' ve'e tsuunip y'ijt jem siiriait y'it jootm.
28 Ax ku tse'e du'amotunajxti ti ve'e kyajtsp, ooy tse'e tyunjotma'tti nujom je'eda juu' ve'e jep tsaptujkp ve'nidup.
29 Van'it tse'e tyénidi jetse'e je Jesús duyakkajpumpítsumdi, jetse'e duyaknajkxti jem kets'am, jem ketskojm joma ve'e je kajpun. Jem tse'e ojts du'ukkusvivupuva'anda.
30 Van'it tse'e je Jesús jeja numay jayu akujk ñajxy jetse'e ñajkxni.

To'k je yaa'tyajk juu' ve'e jem jya'vin kajxm je ko'oyjáyuvap
(Mr. 1.21-28)

31 Van'it tse'e je Jesús ñujkx jem Capernaum, to'k je kajpun juu' ve'e jem galiléait y'it jootm. Jem tse'e je jayu duyak'ixpujk ku ve'e poo'kxtkun xaaj vye'na.
32 Atuva atoki tse'e je jayu dutuktaandi je Jesús je y'ixpajkun kux je kutojkun maate'e kyajts.
33 Jep tse'e tsaptujkp vye'na to'k je yaa'tyajk juu' ve'e jem jya'vin kajxm je ko'oyjáyuvap. Jetse'e makk vyaajñ:

34 —Masǫ'ǫkų ąąts, Jesús, nazarétit jayu. ¿Ti kątsts mitse'e mjayejpp ąąts mąąt? ¿Jẹ'ẹ ve'e mnųmejtsp jẹts ąątse'e xyakkutǫ́kiyųt? N'ixa xa ąts mits, jẹ Nte'yam jẹ Vya'ajts Jáyuts mitse'e.

35 Van'it tse'e jẹ Jesús dųtuknųųjmi jẹ kǫ'ǫyjáyuvap, jẹtse'e vyaajñ:

—Amǫ'ǫtų jẹts tukvaatsni yą yaa'tyąjk.

Van'it tse'e jẹ kǫ'ǫyjáyuvap dųyakkitu jẹ yaa'tyąjk jẹja jẹ'ẹ vyinkujkta, ni vinxųpa tse'e kyayaktsaachiji ku ve'e pyítsumni jẹ kǫ'ǫyjáyuvap.

36 Ax nųjom tse'e tyaandi atųva atǫki jẹtse'e ñavyaajnjidi:

—¿Ti ayookts yą'ą ve'e? ¡Yą jayu xa ve'e dųpavaamp jẹ kutojkųn mąąt jẹ kǫ'ǫyjayuvaptajkta jẹtse'e pyítsumdat jẹm jẹ jayu jya'vin kąjxmda, van'it tse'e pyítsumda!

37 Nųjom tse'e jẹ kajpųn juu' ve'e jẹm namyutą́mijidup, ñųja'vidupts jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e jẹ Jesús tyuump kyąjtsp.

Ku jẹ Jesús dųyakjǫtkąąaky jẹ Simón Pedro jẹ myą'vųt taak
(Mt. 8.14-15; Mr. 1.29-31)

38 Van'it tse'e jẹ Jesús tyeni jẹtse'e pyítsum jẹp tsaptųjkp, jẹtse'e ñųjkx jẹm jẹ Simón Pedro tyąk'am. Jẹm tse'e jẹ Pedro jẹ myą'vųt taak pya'amma'aj vye'na, mąkke'e jyąmpųkjų. Van'it tse'e jẹ Jesús dųmunoo'kxtkti jẹtse'e dųyakjǫtkąda'akųt.

39 Van'it tse'e jẹ Jesús dųnųviijntk jẹ tą'ąxtąjk jẹtse'e jẹ jąmpa'am dųpavaajñ jẹtse'e jẹ tą'ąxtąjk dųnųvaatsnit. Van'it tse'e jẹ jąmpa'am ñųvaatsjini. Jatyji tse'e jẹ tą'ąxtąjk pyojtųk jẹtse'e pyatto'nijidi.

Ku jẹ Jesús dųyakjǫtkąąaky nųmay jẹ pa'am jayu
(Mt. 8.16-17; Mr. 1.32-34)

40 Tąka xąąjani tse'e vye'na, jẹtse'e nųjom jẹ pa'am jayu dųyaknąjkxti joma ve'e jẹ Jesús vye'na; may viijn tse'e jẹ pa'am juu' ve'e jyayẹjptup. Van'it tse'e jẹ Jesús jẹ kya'ąj dųtuknųkąąjn nųjom jẹ pa'am jáyuda jẹtse'e dųyakjǫtkądakkąjxtini.

41 Ax jẹm tse'e nųmay jẹ jayu jya'vin kąjxmda pyítsumdini jẹ kǫ'ǫyjáyuvapta. Aa'mitaaktu tse'e, jẹtse'e vyaandi:

—Mits xa jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam jẹ y'Onųk.

Van'it tse'e jẹ Jesús tyuknąmųxjidi, ka'a ve'e dųyakjajtjidi jẹ kǫ'ǫyjáyuvap jẹtse'e kyǫ́tstat kųx ñųja'vidu ve'e jẹts jẹ'ẹ jẹ'ẹ ve'e jẹ Cristo, juu' ve'e jẹ Nte'yam vyinkǫǫn jẹtse'e yakkutojknit.

Ku jẹ Jesús kya'amaajy jẹp Galilea
(Mr. 1.35-39)

42 Ku ve'e jẹ it jyajtk, van'it tse'e jẹ Jesús pyítsum jẹm kajpųn kąjxm jẹtse'e ñųjkx joma ve'e kyapąntsųųna. Íxtijidu tse'e jẹ jayu. Ku tse'e dųpaatti, jẹtse'e dų'ukyaktanuvaandi, ka'a tse'e dųtsǫkta jẹtse'e ñąjkxnit.

43 Van'it tse'e jẹ Jesús ña'mųxjidi:

—Tun vinkǫpk xa jẹ'ẹ ve'e jẹts ątse'e jẹ jayu jẹm viijnk kajpųn kąjxmdava nvaajnjadat pąn vintsǫ ve'e y'ijttinit jẹm jẹ Nte'yam y'am kyą'm, kųx jẹ'ẹ kąjx ątse'e nyakkex.

44 Van'it tse'e jẹ Jesús ñųjkx jẹtse'e jẹ jayu dųyak'ixpųjk jẹm jẹ galiléait chaptąjkmda.

5

Jẹ majin juu' ve'e jẹ Jesús tyoon ku ve'e jẹ y'ixpajkpatąjk jẹ ajkx dųmaakti
(Mt. 4.18-22; Mr. 1.16-20)

1 To'k nax tse'e jẹ Jesús vye'na jẹja genesarétit myąją nąakąya pa'ayi, van'it tse'e va'ajts nųmay jẹ jayu jyẹ'ydi jẹtse'e tyun'atijmojkjidini kųx jẹ Nte'yam jẹ y'ayooke'e y'amǫtunaxuvaandup.

2 Jẹtse'e jẹ Jesús dų'ix mẹjtsk jẹ barco jẹja mąją nąakąya pa'ayi, távani ve'e pyítsumda vye'na jẹ ajkx maakpada jẹtse'e dųyakva'atsta jẹ tyuk'ajkx'amaakin xuumda.

3 To'k jẹ barco, jẹ Simón Peedrots jẹ'ẹ ve'e jyẹ'ẹ. Jẹm tse'e jẹ Jesús tyajki jẹtse'e jẹ Simón dųnųųjmi jẹtse'e jẹ barco dųjaa'kyaknątákat. Van'it tse'e jẹ Jesús y'ąjxtk jẹm barco jǫǫtm jẹtse'e jẹ nųmay jayu dųyak'ixpųk juu' ve'e jẹja naxkųjxta.

4 Ku ve'e jẹ jayu dųmukǫjtskųjx, van'it tse'e jẹ Simón dųnųųjmi:

—Yaktąka yą barco joma ve'e yą nąąj kąąk. Avájada yą mxuumda jẹtse'e mma'aktat.

5 Van'it tse'e jẹ Simón y'atsąąjv:

—Yak'ixpąjkpa, tsonaxy xa ąątse'e tųnjatún, ka'ats ąątse'e tųntipųk; ax pąn mits tse'e mvaamp, va'ants ątse'e dų'avájinuva yą xuum.

6 Ku ve'e ve'em dųtoondi, ǫǫy tse'e jẹ ajkx may tyuntaajñ. Van'it tse'e myupǫjti'ukvaanni jẹ tyuk'ajkx'amaakin xuumda.

7 Jẹm tse'e vye'niva jado'k jẹ barco tạm jaty joma ve'e vyẹ'nada jẹ myujatyoo'da. Van'it tse'e dụyẹẹjmjidi jẹtse'e pyutákajadat. Kuts jẹ'ẹ ve'e myejtsti, van'it tse'e dụyak'ojtsti o̱oy mẹjtsk jẹ barco, javẹẹ'n tse'e jẹp nạjạạtp jyakunajxtini.

8 Ku ve'e dụ'ix jẹ Simón Pedro, van'it tse'e dụvinko̱xkteni jẹ Jesús jẹtse'e dụnụ̱ujmi:

—Maja Vintsán, mujékuma ạts mits to'k aaj, kụx tókinax jayu xa ạts.

9 Jẹ'ẹ kajx tse'e ve'em dụnụ̱ujmi kụx atụva atọki ve'e jẹ Simón Pedro jẹts jẹ myujatyoo'tạjk tyuntaandi kụxe'e o̱oy jẹ ajkx dụtunyakpítsumdi.

10 Jẹ'ẹ mạạtta tse'e jẹ Santiago jẹts jẹ Juan, jẹ Zebedeo jẹ myajntktạjk, jẹ Simón tse'e myạạtmaaktu. Van'it tse'e jẹ Jesús dụnụ̱ujmi jẹ Simón Pedro:

—Kadi mtsạ'ạga. Jẹ ajkx maakk xa ve'e mtuump; ax ụxyamts ạts mitse'e jẹ toonk nmọ'o̱t jẹts ạtse'e jẹ jayu xtuknụmínụt.

11 Ku tse'e jẹ barco dụyakpítsumdini jẹp nạjạạtp, van'it tse'e dụmasọọktini nụjom juu' ve'e y'íxtup jyayẹjptup jẹtse'e jẹ Jesús dụpanajkxtini.

Ku jẹ Jesús dụyakjọtkạdaaky to'k jẹ jayu juu' ve'e leprapajkjup
(Mt. 8.1-4; Mr. 1.40-45)

12 Jẹm tse'e kajpụn kạjxm vye'na jẹ Jesús jẹtse'e ñụjẹ'yji to'k jẹ jayu juu' ve'e leprapạjkjup. Ku ve'e jẹ Jesús dụ'ix, van'it tse'e dụvinko̱xkteni jẹtse'e dụmunoo'kxtk:

—Vintsán, pạn mtsajkp xa mitse'e, m'o̱'yixjup tse'e jẹts ạtse'e xtuknụva'atsụt yạ lepra pa'am.

13 Van'it tse'e jẹ Jesús jẹ kyạ'ạj tyuknụko̱ọjnji jẹtse'e vyaajñ:

—Ntsajkp xa ạtse'e, va'ajts tse'e mtaanni.

Ku tse'e ve'em vyaajñ, tun jatyji tse'e jẹ lepra pa'am ñụvaatsjini.

14 Van'it tse'e jẹ Jesús pyavaajnji jẹts ni pạna ve'e dụkavaajnjat. Van'it tse'e dujaa'knụ̱ujmi:

—Najkxụ joma ve'e jẹ tee' jẹtse'e dụ'íxụt jẹts tạ ve'e mjọtkạda'aky, van'it tse'e xyọ́xụt juu' ve'e jẹ Moisés pyavaan ku ve'e jẹ jayu kyọọ'kpajkjini jẹ lepra pa'am, ve'em tse'e nụjom jẹ jayu dụnujávadat jẹts távani ve'e jẹ pa'am mnụvaatsjini.

15 Ax nụyojk tse'e jẹ Jesús jẹ myạjin tyunva'kxtk'atụụts. Nụmay tse'e jẹ jayu juu' ve'e nay'amojkijidu jẹtse'e dụ'amọtunáxtat juu' ve'e jẹ Jesús kyạjtsp jẹts jẹ'ẹ ve'e yakjọtkạda'akjadat pạn pạn jatye'e pajkjụdup.

16 Ax may nax tse'e jẹ Jesús ñụjkx joma ve'e kyapạntsụụna, kyukeekpe'e jẹ nụmay jayu jẹtse'e ñụjkx tsapko̱jtspa.

Ku jẹ Jesús dụyakjọtkạdaaky to'k jẹ mojkpa jayu
(Mt. 9.1-8; Mr. 2.1-12)

17 To'k nax tse'e jẹ Jesús yak'ixpụk vye'na. Jẹm tse'e chụụniduva vye'na jẹ fariseotạjk mạạt jẹ tsaptụjkpit yak'ixpajkpatạjk; jẹm jẹ'ẹ ve'e choọ'nda may viijn kajpụn kạjxm juu' ve'e jẹm galiléait jẹts judéait y'it jọọtmda. Jẹm tse'e juu' ve'e tsọọ'nduvap jẹm jerusaleenit kyajpụn kạjxm. Jẹ Nte'yam tse'e jẹ mạkkin mọọjyju jẹ Jesús jẹtse'e jẹ pa'am jayu dụyakjọtkạda'akụt.

18 Van'it tse'e jyẹ'ydi vinkex jẹ yaa'tyajkta, jẹme'e maajntkụn kạjxm dụpavitsta to'k jẹ mojkpa jayu. Yaktạkavaandup tse'e jẹp tụjkp, jẹ Jesús tse'e tyukvinkuvitsavaandup,

19 ax ka'a tse'e y'uk'itụpaattini vintso̱ ve'e tyákadat kụx o̱oye'e jẹ jayu tyunvẹ'nada. Van'it tse'e pyejtti jẹm tạkni'kxm jẹtse'e dụyakkẹẹkti veẹ'n jẹ tạknạpạm, jẹtse'e jẹ mojkpa jayu dụkụstạạydi jẹ myaajntkụn mạạt jẹja nụmay jayu akujk jẹts jẹja jẹ Jesús vyinkujk.

20 Ku tse'e jẹ Jesús dụ'ix jẹts jaanchja'vijidupe'e, van'it tse'e jẹ mojkpa jayu dụnụ̱ujmi:

—Mee'kx tse'e jẹ mtọkin tyañ.

21 Van'it tse'e jẹ tsaptụjkpit yak'ixpajkpatạjk mạạt jẹ fariseotạjk vyinmaaydi: "¿Pạnts yạ'ạ ve'e yạ jayu juu' ve'e jẹ Nte'yam dụvinkojtspẹjtp? Ni pạna xa ve'e kya'o̱'yixjụ jẹtse'e tyọkinmẹẹ'kxụt, jẹ Nte'yamji ve'e to'k."

22 Ku tse'e jẹ Jesús dụnụja'vi vintso̱ ve'e vyinmayda, van'it tse'e dụ'amọtutúvidi:

—¿Tyajxts miitse'e ve'em mvinmayda?

23 ¿Tis vine'e ka tso'oxap, ku ạtse'e jẹ jayu nnụ̱ujma: "Mee'kx tse'e jẹ mtọkin tyañ", ukpụ ku ạtse'e jẹ jayu nnạạjmat: "Pojtụkni jẹts jaamni"?

24 Jẹtse'e xnụjávadat jẹts njayejpp ạtse'e jẹ kutojkụn yaja naxviijn jẹts ạtse'e jẹ jayu ntọkinmẹẹ'kxụt, ạts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nụpạạmdụka Ijtp.

Van'it tse'e jẹ mojkpa jayu dụnụ̱ujmi:

—Mits ạtse'e nnụ̱ujmip, pojtụkni, pạkmojkni xi mmaajntkụn, jẹts nạjkxni jẹm mtạk'am.

25 Jatyji tse'e pyojtụkni jẹja jẹ nụmay jayu vyinkujkta, jẹtse'e dụpạkmojkni jẹ myaajntkụn, jẹtse'e ñajkxni jẹm tyạk'am, jẹtse'e jẹ Nte'yam dụkukojtsji jẹtse'e dụyakmạji dụyakjaanchi.

26 Atụva atọki tse'e nụjom jẹ jayu tyankạjxti jẹtse'e jẹ Nte'yam dụyakmájidi
dụyakjaanchidi, va'ajts tsạ'kidup tse'e ñavyaajnjidi:
—Atụva xa yạ'ạ ve'e juu' ve'e ụxyam n'íxumdup.

Ku jẹ Jesús dụvạajv jẹ Leví juu' ve'e dụxạajiva Mateo
(Mt. 9.9-13; Mr. 2.13-17)

27 Ku ve'e jẹ Jesús kyajpụmpítsum, van'it tse'e dụ'ix to'k jẹ kupạ'mụn pạkmojkpa juu' ve'e
dụxạaj Leví, jẹja ve'e chụụna vye'na joma ve'e jẹ kupạ'mụn dụpạkmuk, jẹtse'e dụnụụjmi:
—Pamiinni ạts.

28 Van'it tse'e jẹ Leví tyeni jẹtse'e dụmasọkkạjxni nụjom juu' ve'e y'ixp jyayejpp jẹtse'e jẹ
Jesús dụpanạjkxni.

29 Ku ve'e jẹ it ñajxy, van'it tse'e jẹm jẹ Leví tyạk'am jẹ mạjạ kay jẹ mạjạ uu'k
dụyak'avaadi jẹ Jesús kạjx. Jẹm tse'e jẹ Jesús dụmạatkaajy dụmạạt'uuk nụmay jẹ kupạ'mụn
pạkmojkpada jẹts jẹ viijnk jáyuda.

30 Ax van'it tse'e jẹ fariseotạjk mạạt jẹ tsaptụjkpit yak'ixpạjkpatạjk dụkọ'ọyja'vidi, jẹ'ẹ
kạjx tse'e dụnụujmidi jẹ Jesús jẹ y'ixpạjkpatạjk:
—¿Tyạjxts miitse'e xmạatkáyda xmạạt'oo'kta jẹ kupạ'mụn pạkmojkpada jẹts jẹ viijnk
tọ́kinax jáyuda?

31 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsạajv:
—Ka'a xa jẹ'ẹ ve'e dụtsọkta jẹ tsọ'yiva pạn pạn jatye'e mạkkạtsọts; jẹ'ẹda ve'e pạn pạn
jatye'e pạjkjụdup.

32 Ka jẹ'ẹp xa ạtse'e nnụmiimp jẹts ạtse'e nyaaxjat jẹ jayu juu' ve'e tụv jáyuvidup
joojntykidup; jẹ'ẹ ạtse'e nnụmiimp juu' ve'e tọ́kinax jayu, ve'em tse'e vyinmayụmpijttinit
jẹtse'e dụmasọọktinit jẹ kyọ'ọy joojntykinda.

Ku jẹ Jesús dụ'ava'ni pạn tyạjx kạjxe'e jẹ y'ixpạjkpatạjk kyah'ayoojada
(Mt. 9.14-15; Mr. 2.18-20)

33 Van'it tse'e jẹ Jesús yak'amọtutụvi:
—¿Tyạjx tse'e may nax chapkọtsta jẹ Yaknạpejtpa Juan jẹ y'ixpạjkpatạjk, nay ve'empa jẹ
fariseo jẹ y'ixpạjkpatạjk? Ax mits yạ m'ixpạjkpatạjk, kaaydup ooktupts yạ'ạ ve'eda.

34 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsạajv:
—Ka'a xa ve'e chaachvinmáyda pạn pạn jatye'e miindup joma ve'e jẹ jayu ñavyụkjụ
namvaate'e jẹ tạ'ạxpạjkpa dụmạadada, jẹ'ẹ kạjx tse'e kyah'ayoojada. Nay ka'ava tse'e
chaachvinmáyda ạts yạ n'ixpạjkpatạjk namvaat ạtse'e n'it yạ'ạ mạạtta.

35 Ax pyaa'tup tse'e jẹ xạạj ku ạtse'e nkọọ'k'ijtnit yạ'ạ mạạtta, van'it tse'e tụụv
y'ayoojadat.

Jẹ nam ixpạjkụn juu' ve'e jẹ Jesús jẹ jayu tyuk'ix
(Mt. 9.16-17; Mr. 2.21-22)

36 Van'it tse'e yạ tukmu'a'ixmojkin dụvaajnjidi:
—Ni pạna xa ve'e dụkapukee'p jẹ nam vit jẹtse'e dụtuk'akạya jẹ pak vit. Pạn ve'em xa ve'e
kụdụtún, van'it tse'e jẹ nam akạ'yụn dụvạạ'nmókụt jẹ pak vit jẹtse'e dụtunjaa'kkạạ'tsnit.

37 Ni pạna xa ve'e dụkah'atẹ'miva jẹ nam tsaaydum pa'ajk nạạj jẹm pak ak apạjkin jọọtm.
Pạn ve'em xa ve'e kụdụtún, mupájinupts jẹ'ẹ ve'e jẹ ak, ax kọọjyji tse'e vyintọ́kiyụt jẹ
tsaaydum pa'ajk nạạj jẹts jẹ ak apạjkin.

38 Jẹ'ẹ kajx tse'e jẹ nam tsaaydum pa'ajk nạạj yakpụm jẹm nam ak apạjkin jọọtm; ax
ve'em tse'e ni juu'a kyavintọ́kiyụt.

39 Pạn pạn tse'e dụ'ookp jẹ tsaaydum pa'ajk nạạj juu' ve'e potsnaxy, ka'a tse'e
dụ'uktsọjkni ụx'ọọk juu' ve'e nam, kụx jidụ'ụme'e vya'añ: “Nụyojk ọy xa jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e
potsnaxy.” Nay ve'empa tse'e jẹ jayu dụkatsọkta jẹ nam ixpạjkụn juu' ạtse'e ntuk'ixp.

6

Ku jẹ ixpạjkpatạjk dụyuktạjti jẹ trigo
(Mt. 12.1-8; Mr. 2.23-28)

1 To'ke'e jẹ pọọ'kxtkụn xạạj vye'na, jẹtse'e jẹ Jesús dụtuknajxy jẹ trigo kam mạạt jẹ
y'ixpạjkpatạjk. Ku ve'e jẹm ñajxti, van'it tse'e jẹ y'ixpạjkpatạjk dụyuktạjti jẹ trigo jẹtse'e
dụvinxajtsti jẹm kyạ'm, jẹtse'e dụpạjkjidi jẹ pyo'ox jẹtse'e dụjạ'kxti jẹ trigo pajk.

2 Van'it tse'e jẹ fariseotạjk dụ'amọtutúvidi jẹ Jesús mạạt jẹ y'ixpạjkpatạjk:
—¿Tyạjxts miitse'e pọọ'kxtkụn xạạj xtonda juu' ve'e jẹ pava'nụn kyayakjajtyp?

3 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsạajv:
—¿Tis, ka'ana miitse'e jẹ Kunuu'kx Jatyán xkọtsta juu' ve'e to'k nax tyoondu jẹ David mạạt
jẹ myujatyoo'tạjk ku ve'e yu'ọọ'kjụdup vye'na?

4 Tąjki xa ve'e jẹ David jẹp jẹ Nte'yam chaptụjkp jẹtse'e dụkąąjy jẹ kunuu'kx tsapkaaky, jẹtse'e dụkaajy, myọọyduva tse'e jẹ myujatyoo'tąjk. Ax ka'a tse'e jẹ pava'nụn dụyakjaty jẹtse'e ọpyąna dụkáyụt, jẹ tee'tąjkji ve'e tuknụvánada. Tą miits jẹ'ẹ ve'e xkọtsta, ¿ve'em xaja?

5 Jẹtse'e jẹ Jesús jyaa'kvaajñ:

—Ax njayejppts ątse'e jẹ kutojkụn pąn ti ve'e pọọ'kxtkụn xąąj yaktónup ukpụ kayaktónup, ąts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nụpąąmdụka Ijtp.

Jẹ yaa'tyąjk juu' ve'e xux jẹ y'aka'yụn ką'ąj
(Mt. 12.9-14; Mr. 3.1-6)

6 Jado'k tse'e jẹ pọọ'kxtkụn xąąj vye'na, jẹtse'e jẹ Jesús tyąjki jẹp tsaptụjkp jẹtse'e jẹ jayu dụyak'ixpụjk. Jẹp tse'e vye'na to'k jẹ yaa'tyąjk juu' ve'e xux jẹ y'aka'yụn ką'ąj.

7 Jẹp tse'e vye'niduva jẹ tsaptụjkpit yak'ixpąjkpatąjk mąąt jẹ fariseotąjkta, y'íxtupts jẹ'ẹ ve'e pąn yakjọtkąda'akupe'e jẹ Jesús jẹ jayu ku ve'e pọọ'kxtkụn xąąj vye'na, ve'em tse'e y'ọ'yixjadat vintsọ ve'e dụnụxą'ąadat kụx ka'a ve'e dụkutyún jẹ'ẹ jẹ pyava'nụnda.

8 Ax ñụja'vipts jẹ'ẹ ve'e jẹ Jesús vintsọ ve'e vyinmayda. Van'it tse'e dụnụụjmi jẹ jayu juu' ve'e xux jẹ y'aka'yụn ką'ąj:

—Tẹna jẹts minụ yaja yą jayu vyinkujkta.

Van'it tse'e jẹ jayu ñụjkx joma ve'e tyukną'mụxji.

9 Van'it tse'e jẹ Jesús jẹ nụmay jayu dụnụụjmi:

—To'kts ątse'e jẹ ayook n'amọtutụvava'añ. ¿Juu' tse'e jẹ pava'nụn yakjajtyp jẹtse'e pọọ'kxtkụn xąąj jẹ jayu dụtónụt: jẹ'ẹ juu' ve'e ọy ukpụ jẹ'ẹ juu' ve'e ka óyap, ku ve'e jẹ jayu dụyakjoojntykat ukpụ ku ve'e jẹ jayu dụyak'ọọ'kụt?

10 Van'it tse'e jẹ Jesús dụvin'ix'apitsumkụjx jẹ jáyuda, jẹtse'e jẹ pa'am jayu dụnụụjmi:

—Yakyajkxụ jẹ mką'ąj.

Van'it tse'e jẹ pa'am jayu jẹ kyą'ąj dụyakyajkxy jẹtse'e jyọtkądaakni.

11 Ax ọọy tse'e tyun'ejkjidi jẹ cho'oxpąjkpada jẹtse'e ñay'amọtutúvijidi to'k jado'k pąn vintsọ ve'e kụdụtonda jẹ Jesús.

Ku jẹ Jesús dụvinkąajn jẹ ñụmakmejtsk kukątsivada
(Mt. 10.1-4; Mr. 3.13-19)

12 Van'it tse'e jẹ Jesús ñụjkx jẹm tonụn viinm tsapkọjtspa. Tsonaxy tse'e chapkąjts.

13 Ku ve'e jẹ it jyajtk, van'it tse'e dụyaaxjidi jẹ y'ixpąjkpatąjk, nụmakmẹjtsk tse'e dụvinkąajn, jẹ'ẹ tse'e tyukxąąjidu kukątsivada.

14 Yą'ą tse'e jẹ xyąąjta: Simón juu' ve'e tyukxąąji Pedro, jẹts jẹ y'uts Andrés, Santiago jẹts Juan, Felipe jẹts Bartolomé,

15 Mateo jẹts Tomás, Santiago juu' ve'e jẹ Alfeo jẹ myajntk, Simón juu' ve'e jẹ cananista partido dụmąąt y'ijt,

16 Judas juu' ve'e jẹ Santiago jẹ myajntk, jẹts Judas Iscariote, juu' ve'e jẹ Jesús dụpąąmnup jẹm jẹ jayu kyą'm juu' ve'e tso'oxpąjkjụdup.

Ku jẹ Jesús jẹ nụmay jayu dụyak'ixpụjk
(Mt. 4.23-25)

17 Van'it tse'e jẹ Jesús mąąt jẹ y'ixpąjkpatąjk vyajntkti jẹm tonụn viinm jẹtse'e tyaandi jẹm jọy it kąjxm. Jẹm tse'e vye'niduva nụmay jẹ jayu juu' ve'e tsọọ'ndu jẹm jerusaleenit kyajpụn kąjxm jẹts viijnk tsọv juu' ve'e jẹm judéait y'it jọọtm. Jẹmpa tse'e juu' ve'e tsọọ'nduva jẹm tiirovit jẹts sidoonit y'it jọọtmda. Jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e ñụjẹ'ydu kụx y'amọtunaxuvaandupe'e jẹ Jesús jẹts jẹ'ẹ ve'e dụyakjọtkąda'akụt jẹ pya'am jáyuda.

18 Jẹm tse'e pąn pąn jatye'e jẹm jya'vin kąjxmda jẹ kọ'ọyjáyuvap; pyąjkji tse'e jẹ kọ'ọyjáyuvapta.

19 Nụjom tse'e jẹ jayu dụtọnuva'anda jẹ Jesús kụx jẹ'ẹ ve'e nụjom jẹ jayu dụyakjọtkądaak mąąt jẹ myąkkin.

Pąn pąn jaty xọọnda pąn pąn jaty ka xọọnapta
(Mt. 5.1-12)

20 Van'it tse'e jẹ Jesús dụvin'ix jẹ y'ixpąjkpatąjk jẹtse'e dụnụụjmidi:

—Xọọn xa miitse'eda, ayọọva jáyuda, m'íttapts miitse'e jẹm jẹ Nte'yam y'am kya'm.

21 'Xọọn xa miitse'eda pąn pąn jatye'e ụxyam yu'ọọ'kjụdup, m'íttapts miitse'e ku'ux.

'Xọọn xa miitse'eda pąn pąn jatye'e ụxyam yaaxtup, mxọọnduktapts miitse'e ụx'ọọk.

22 'Xọọn xa miitse'eda ku ve'e jẹ jayu mmu'ékjada mmujọt'ánjada kụxe'e ąts xjaanchjávada, ąts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nụpąąmdụka Ijtp, ku ve'e jẹ jayu apụk mpámjada, mvinkọjtspétjada, jẹts ku ve'e mjávajada ax jo'n kọ'ọy jayu kụm'ijtti.

23 Xọọnduktа tse'e ọọy ku ve'e ve'em myaktonda, kụx myakmọọydinupe'e jẹ mąją o'yin jẹm tsapjọọtm. Ve'em jẹ'ẹ ve'e jẹ jyụjpit jayu dụtoonduva jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kọjtsnajxpatąjkta.

24 'Ayǫǫv xa ve'e miits jẹ mjǫǫtta pạn pạn jatye'e kumeenda, mxǫǫjntktuts miitse'e yaja tạạv.
25 'Ayǫǫv xa ve'e miits jẹ mjǫǫtta pạn pạn jatye'e ku'uxta, myu'ǫǫ'kjadapts miitse'e ụx'ǫǫk.
'Ayǫǫv xa ve'e miits jẹ mjǫǫtta pạn pạn jatye'e ụxyam xǫǫjntktup, mtsaachv-inma'yụnyaaxtinupts miitse'e ụx'ǫǫk.
26 'Ayǫǫv xa ve'e miits jẹ mjǫǫtta ku ve'e jẹ jayu anañụjoma mkukǫ́tsajada, kụx ve'eme'e jẹ jyụjpit jayu dụkukǫjtsidi pạn pạn jatye'e natyijjụdu jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kǫjtsnajxpada.

"Tsǫkta jẹ jayu pạn pạne'e mtso'oxpạjkjụdup"
(Mt. 5.38-48; 7.12)
27 'Ax nụjom tse'e miitsta pạn pạn jaty ạtse'e ụxyam x'amǫtunajxtup, jidụ'ụmts ạtse'e nva'añ: Tsǫkta jẹ jayu pạn pạne'e mmu'ẹjkjụdup. Ọy tse'e xtoojnjadat pạn pạne'e mkatsǫjkjụdup.
28 ẹñụkǫ́tsada pạn pạne'e mkǫ'ǫñụkǫjtsijidup. Nụtsapkǫtsta pạn pạne'e mvinkǫjtspẹjtjụdup.
29 Pạn pạne'e m'akupạ'kxijidup to'k ado'om aaj, mǫǫyduvats jado'k ado'om jẹtse'e mjaa'k'akupạ'kxajadat. Pạn pạn tse'e mpạjkụxjụdup jẹ mvitụni'kx, masǫǫktuvats jẹtse'e jẹ mvitụpa'tk mpạjkụxjadat.
30 Pạn m'amǫ́tujụdup tse'e jẹ jayu juu', ax mmǫ'ǫdap tse'e. Pạn mpạjkụxjụdup tse'e juu' miitse'e mje'ẹidup, ka'a tse'e x'amǫ́tudat jẹtse'e mmǫyụmpijtjidinuvat.
31 Pạn vintsǫ xa ve'e xtsǫkta jẹtse'e jẹ jayu mto'nụxjadat, ve'emts miits jẹ'ẹ ve'e xtoojn-jiduvat.
32 'Pạn jẹ'ejyji xa miitse'e mtsǫjktup jẹ jayu juu' miitse'e mtsǫjkjụdup, ¿ti ǫ'yints miitse'e mtoondup? Jẹ kǫ'ǫy jayu paat xa ve'e ve'em jyátụkada.
33 Ax pạn jẹ'ejyjits miitse'e jẹ maa'yụn mtoojnjidup juu' miitse'e jẹ maa'yụn mto'nụxjụdup, ¿ti ǫ'yints miitse'e mtoondup? Jẹ kǫ'ǫy jayu paat xa ve'e ve'em jyátụkada.
34 Ax pạn jẹ'ejyji tse'e juu' m'anuu'kxmǫǫydup pạn pạne'e m'a'íxtup jẹtse'e mmǫyụmpijtjidinuvat, ¿ti ǫ'yints miitse'e mtoondup? Kụx natyuk'anoo'kxjụduvap xa ve'e juu' jẹ kǫ'ǫy jáyuda jẹtse'e ñay'a'íxjada jẹtse'e juu' ñamyǫyụmpijtjidinuvat.
35 Tsǫkta pạn pạn jatye'e mtso'oxpạjkjụdup, ọy tse'e xtoojnjadat jẹtse'e xmǫ'ǫdat juu', ka'a tse'e x'a'íxtat jẹtse'e mmǫyụmpijtjidinuvat, kụx ve'em xa ve'e jẹ mạjạ ǫ'yin xjayéptat jẹm tsapjǫǫtm, jẹ Nte'yam jẹ y'ónụkts miitse'e m'íttat. Kụx jẹ Nte'yam tse'e jẹ maa'yụn to'nụxjụdup jẹ kǫ'ǫy jáyuda jẹts pạn pạn jatye'e jẹ kukǫjtsụn dụkamǫǫydup jẹ Nte'yam.
36 Jayéptats miitse'e jẹ tukmǫ'tụn, ve'em ax jo'n jẹ nTee'amda, juu' ve'e jẹm tsapjǫǫtm, jẹ'ẹ tse'e jẹ tukmǫ'tụn dụjayẹjpp.

Ka'a ụụ'm jẹ jayu ntǫkimpayǫ'yumdat
(Mt. 7.1-5)
37 'Ka'ats miitse'e jẹ jayu xtǫkimpayǫ'ǫydat, ve'em tse'e jẹ Nte'yam mkatǫkimpayǫ'yjụduvat. Ka'ats miitse'e jẹ jayu xtǫkimpámdat, ve'em tse'e jẹ Nte'yam mkatǫkimpạạjmjụduvat. Mẹẹ'kxjada jẹ tyǫkinda pạn pạn jatye'e mto'nụxjụdup juu' ve'e ka ǫ́yap, ve'em tse'e jẹ Nte'yam mtǫkinmẹẹ'kxjụduvat.
38 Mǫ'ǫda jẹ jayu juu', ve'em tse'e jẹ Nte'yam mmǫ'ǫjadat nụyojk, ve'em ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e kijpxtup jẹ ọy kijpxụn mạạt, tsụ'kx, ojts, atajp akǫ'ǫp. Pạn ọy xa ve'e jẹ mjáyuvinda jẹ mjoojntykinda, mjaa'kyakmǫ'ǫdap tse'e juu' nụyojk.
39 Van'it tse'e jẹ Jesús yạ tukmu'a'ixmojkin vya'nụxjidi:

—¿Ǫ́yap n'ite'e jẹtse'e jẹ viints jayu jẹ myuviints jayu dụpavítsụt? Pạn ve'em xa ve'e kụy'it, va'an nụmẹjtsk tse'e nạjkx tyun'avívupada jẹp jótup.
40 Ni to'ka ve'e jẹ ixpạjkpa dụkanụmaja ax jo'n jẹ'ẹ juu' ve'e yak'ixpạjkjup; ǫ́yam tse'e vye'ema, pạn taamp xa ve'e jẹp jẹ ixpạjkpa kyuvajkyp jẹtse'e dụjayep jẹm jya'vin kạjxm jẹ ixpạjkụn juu' ve'e tuk'íxjup, jyayẹjppapts jẹ'ẹ ve'e jẹ mạjin ax jo'n jẹ yak'ixpạjkpa.
41 '¿Vintsǫs jẹ'ẹ ve'e y'ǫ'yixjụt jẹ'ẹ juu' ve'e jẹ mạjạ tǫkin dụmạạt jẹtse'e dụputákat jẹ y'uts jẹ y'ajch ukpụ jẹ y'uts jẹ chạ'ạ juu' ve'e vẹẹ'nji jẹ tǫkin dụmạạt? Ve'em xa jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e jẹp vyiimp to'k jẹ kụp juu' ve'e va'ajts mạj jẹtse'e dụtsạk jẹtse'e dụputákat jẹ y'uts juu' ve'e jẹ pi'k po'ox tụvyintákaja.
42 Van'it tse'e jẹ y'uts dụnụụjma: "Va'an ạts dụyakpítsumụ jẹ pi'k po'ox juu' ve'e jẹp mviimp." ¡Mẹjts'aaj mẹjtsjǫǫt xa jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e jẹ mạjạ tǫkin dụmạạt! Yaknụva'ache'e too'vạjkp dụtsạk jẹ mạjạ tǫkin juu' ve'e jyayejpp, van'ítnum tse'e y'ǫ'yixjụt jẹtse'e dụputákat jẹ y'uts jẹ y'ajch ukpụ jẹ y'uts jẹ chạ'ạ juu' ve'e vẹẹ'nji jẹ tǫkin dụmạạt.

Yaknụja'vipts jẹ'ẹ ve'e jẹ kụp vintsǫ ve'e tyạ'ma
(Mt. 7.17-20; 12.34-35)

43 'Ka'a xa ve'e ti o̱y ku̱p juu' ve'e du̱yaktą'mip je̱ ko̱'o̱y ju̱'kx; ka'ava tse'e ti ko̱'o̱y ku̱p juu' ve'e du̱yaktą'mip je̱ o̱y ju̱'kx.
44 Je̱ tyą̈ajm kąjxe'e yaknu̱java pą̈n vintso̱ ve'e je̱ ku̱p. Ka'a tse'e je̱ higo tą̈ajm ka'a tse'e je̱ tsaaydum tą̈ajm yaktuk je̱m ápit kąjxm.
45 Je̱ o̱y jayu, o̱yts je̱'e̱ ve'e juu' du̱kąts ku̱x ijtpe'e je̱m jya'vin kąjxm je̱ y'o̱y je̱'e̱; ax je̱ ko̱'o̱y jayu, ka óyapts je̱'e̱ ve'e juu' du̱kąts ku̱x ijtpe'e je̱m jya'vin kąjxm je̱ kyo̱'o̱y je̱'e̱. Juu' xa ve'e je̱ jayu kyą̈jtsp, je̱mts je̱'e̱ ve'e jya'vin kąjxm chą̈a'n.

Je̱ tąjk juu' ve'e tso̱o̱'ntk je̱ja tsaku̱jx je̱ts je̱ tąjk juu' ve'e tso̱o̱'ntk je̱m naxviinmji (Mt. 7.24-27)

46 '¿Tyą̈jxts a̱ts miitse'e xtijta: "Vintsą́n, Vintsą́n"?, ax ka'a tse'e xtonda juu' a̱ts miitse'e nvaajnjidup.
47 U̱xyam a̱ts miitse'e nvaajnjadat vintso̱ je̱'e̱ ve'e je̱ jayu juu' a̱tse'e xnu̱miimp, juu' a̱tse'e x'amo̱tunajxp je̱tse'e du̱tún juu' a̱tse'e nkąjtsp.
48 Ve'em xa je̱'e̱ ve'e ax jo'n to'k je̱ jayu juu' ve'e to'k je̱ tąjk du̱pą̈am. Ax too'vąjkp tse'e du̱taji kąą̈k je̱tse'e du̱tso̱o̱'ntk je̱ tąjk je̱ja tsaku̱jx. Ku tse'e je̱ nąko̱m ñajxy, je̱tse'e o̱jts mąkk je̱ tąjk du̱pati'its, ka'a tse'e y'o̱'yixju̱ vintso̱ ve'e du̱xínu̱t ku̱x je̱ja ve'e tsaku̱jx je̱ tąjk cho̱o̱'ntk.
49 Ax je̱ jayu juu' a̱tse'e x'amo̱tunajxp je̱tse'e du̱katún juu' a̱tse'e nkąjtsp, ve'emts je̱'e̱ ve'e ax jo'n to'k je̱ jayu juu' ve'e du̱kataji joma ve'e du̱tso̱o̱'ntk je̱ tyą̈jk, je̱mji ve'e naxviinm du̱pu̱ujm. Ku tse'e je̱ nąko̱m ñajxy, je̱tse'e o̱jts mąkk je̱ tąjk du̱pati'its, játyjits je̱'e̱ ve'e kyítuni. Vinto̱kikąjxts je̱'e̱ ve'e.

7

Ku je̱ Jesús du̱yakjo̱tką̈daaky to'k je̱ tojpa je̱ vyintsą́n je̱ tyoompa (Mt. 8.5-13)

1 Ku ve'e je̱ Jesús du̱muko̱jtsku̱jx je̱ nu̱may jayu, van'it tse'e tyą̈jki je̱m capernaaumit kyajpu̱n jo̱o̱tm.
2 Je̱m tse'e vye'na to'k je̱ tojpa juu' ve'e du̱nu̱vintsą́nip nu̱mókupx je̱ tojpatąjk. Qo̱y tse'e du̱tuntsą̈k y'ijt to'k je̱ tyoompa juu' ve'e pą̈jkjup, qo̱'ku̱n ámanits je̱'e̱ ve'e vye'na.
3 Ku tse'e je̱ tojpatąjk je̱ vyintsą́n je̱ kąts du̱mo̱tu je̱ts je̱me'e je̱ Jesús vye'na, van'it tse'e du̱kejx je̱ israeejlit je̱ myú̱jit jáyuda juu' ve'e du̱munoo'kxtu̱ktap je̱ Jesús je̱tse'e ñu̱nąjkxju̱t je̱tse'e je̱ toompa du̱yakjo̱tką̈da'aku̱t.
4 Ku tse'e jye̱'ydi joma ve'e je̱ Jesús, van'it tse'e du̱munoo'kxtkti. Jidu̱'u̱m tse'e vyaandi:
—Pyaatyp y'akę̈eguipts je̱'e̱ ve'e je̱tse'e je̱ tojpatąjk je̱ vyintsą́n je̱ maa'yu̱n xtoojnjat
5 ku̱x o̱oyts je̱'e̱ ve'e u̱u̱'m je̱ njáyuvamda du̱tuntsą̈k je̱tse'e du̱yakjapya̱ajmji a̱ąts je̱ ntsaptąjk.
6 Van'it tse'e je̱ Jesús du̱mą̈adi je̱ jáyuda. Ax ku tse'e támani vye̱'nada joma ve'e je̱ tąjk, van'it tse'e je̱ tojpa tajk je̱ vyintsą́n du̱kejx je̱ jayu juu' ve'e mya̱atnayja'vijidup je̱tse'e o̱jts je̱ Jesús du̱nąajmada:
—Vintsą́n, kadi ve'em xpayo̱'o̱y je̱tse'e mmínu̱t yam a̱ts ntą̈k'am, ku̱x ka'a xa a̱tse'e nvinmachju̱ je̱tse'e yap a̱ts ntu̱jkp mtą́kat.
7 Je̱'e̱ kąjxts a̱tse'e tu̱nkanayjávaja je̱ts a̱tse'e viinm mits nmu̱nąjkxu̱t. Ko̱o̱jyji mits va'anu̱ je̱tse'e jyo̱tką̈da'aku̱t a̱ts je̱ ntoompa, ax jo̱tką̈da'akupts je̱'e̱ ve'e.
8 Ku̱x je̱m xa ve'e pą̈n a̱tse'e xyakkutojkjip; je̱mpa tse'e a̱ts je̱ ntojpa juu' a̱tse'e nyakkutojkjivap. Ku a̱tse'e to'k nmu̱u̱jma je̱tse'e ña̱jkxu̱t, nąjkxpts je̱'e̱ ve'e; ku a̱tse'e jado'k nmu̱u̱jma je̱tse'e myínu̱t, miimpts je̱'e̱ ve'e; ku a̱tse'e je̱ ntoompa juu' ntukpava'añ, tyuumpts je̱'e̱ ve'e.
9 Ku tse'e je̱ Jesús du̱'amo̱tunajxy, atu̱va ato̱ki tse'e yaktaajnji je̱ kąts juu' ve'e je̱ tojpatąjk je̱ vyintsą́n kye̱jx. Van'it tse'e vya'ku̱mpijt je̱tse'e du̱nu̱u̱jmi je̱ nu̱may jayu juu' ve'e panąjkxju̱dup:
—Tyú̱vam xa a̱ts miitse'e nna̱ajmada je̱ts yaja nu̱jom israeejlit y'it ja̱a̱t, ni to'ka a̱tse'e tu̱nkapaa'ty juu' a̱tse'e xjaanchja'vip ax jo'n to'k je̱ jayu juu' a̱tse'e xnu̱ke̱jxip.
10 Ku ve'e je̱ kukátsiva vyimpijttini je̱m tya̱k'am, jo̱tką̈da'akyani tse'e du̱paattini je̱ tojpatąjk je̱ vyintsą́n je̱ tyoompa.

Ku je̱ Jesús du̱yakjoojntykpąjknuva to'k je̱ ku'a̱a̱'k ta̱'a̱xtąjk je̱ myajntk

11 Van'it tse'e je̱ Jesús ñu̱jkx je̱m naiinit kyajpu̱n kąjxm. Je̱m tse'e je̱ y'ixpąjkpatąjk je̱ts je̱ nu̱may jayu myujatyoo'ajada.
12 Ku ve'e je̱ Jesús du̱mutąmi je̱ pąts aka̱'a̱ joma ve'e je̱ naiinit jayu du̱yaknaa'tojkkáxta je̱ kyajpu̱nda, van'it tse'e du̱'ix je̱ts je̱me'e du̱ka̱'a̱nąjkxta yaknaxtąjkiva to'k je̱ o̱o̱'kpa, je̱ ku'a̱a̱'k ta̱'a̱xtąjkts je̱'e̱ ve'e je̱ myajntk, to'kamts je̱'e̱ ve'e du̱majntka. Qo̱yts je̱'e̱ ve'e je̱ myukukajpu̱n jayu tyunmujatyoo'ajada.

13 Ku tse'e je̱ Maja̱ Vintsán du̱'ix je̱ ku'a̱a'k ta̱'a̱xta̱jk, je̱tse'e du̱tukma̱'t, van'it tse'e
du̱nu̱ujmi:
—Kadi mya'axy.
14 Van'it tse'e jyaa'ktámi, je̱tse'e du̱ta̱ajn je̱ ka̱'yu̱n, je̱tse'e yo̱'y'atúvidi je̱ jayu juu' ve'e
du̱paka̱a̱ydup. Van'it tse'e je̱ Jesús du̱nu̱ujmi je̱ o̱o̱'kpa:
—A̱tse'e vaamp, pojtu̱kni.
15 Je̱ jayu juu' ve'e a̱a̱'kani ukve'nip, pojtu̱knu tse'e je̱tse'e y'a̱jxtkni, je̱tse'e
kyojtspa̱jknuva. Van'it tse'e je̱ Jesús du̱tukka̱ta̱jkini je̱ tyaak.
16 Ku ve'e du̱'ixti je̱ nu̱may jayu, májum a̱a̱'k tse'e du̱tuntuk'atúvidi je̱tse'e je̱ Nte'yam
du̱yakmájidi du̱yakjaanchidi. Jidu̱'u̱m tse'e vyaandi:
—Ka'adam xa ve'e je̱ Nte'yam du̱jaa'tyóki je̱ jyayu.
17 Ax ya̱'a̱ tse'e juu' ve'e je̱ Jesús tyoon, va'kxtk tse'e je̱ ayook. Yaknu̱ja'vits je̱'e̱ ve'e je̱m
nu̱jom judéait y'it jo̱o̱tm je̱ts je̱ naax je̱ kajpu̱n juu' ve'e ta̱ma̱naat.

Je̱'e̱da pa̱n pa̱n jatye'e je̱ Yaknapejtpa Juan kye̱jx (Mt. 11.2-19)

18 Ku ve'e ve'em tyoojnji kyojtsji, van'it tse'e je̱ Yakna̱pejtpa Juan je̱ y'ixpajkpata̱jk
tyukmumaajntykjidi nu̱jom juu' jatye'e je̱ Jesús tyoon kyojts.
19 Van'it tse'e nu̱me̱jtsk je̱ y'ixpajkpa du̱yaaxji je̱tse'e du̱nu̱ujmidi je̱tse'e na̱jkx je̱ Jesús
du̱'amo̱tutúvada pa̱n je̱'e̱m je̱'e̱ ve'e je̱ Cristo, juu' ve'e je̱ Nte'yam vyinko̱o̱n je̱tse'e yakku-
tojknit, uk pa̱n yak'a'íxupnum je̱'e̱ ve'e.
20 Ku tse'e jye̱'ydi joma ve'e je̱ Jesús, van'it tse'e vyaandi:
—Je̱ Yakna̱pejtpa Juan a̱a̱tse'e xke̱jxp je̱ts a̱a̱ts mitse'e n'amo̱tutúvat pa̱n je̱ Criistovam
mitse'e, uk pa̱n n'a'íxupnum a̱a̱ts je̱'e̱ vine'e.
21 Ku tse'e jye̱'ydi, yakjo̱tka̱daakyp tse'e vye'na je̱ Jesús nu̱may je̱ jayu, je̱ pa'am
du̱tuknu̱vaatsni je̱ jayu je̱tse'e je̱ ko̱'o̱yjáyuvap du̱yakpítsumni je̱m je̱ jayu jya'vin ka̱jxmda,
nay ve'empa tse'e je̱ viints jayu du̱yakvin'ixpajkni.
22 Ax jidu̱'u̱m tse'e je̱ Jesús je̱ kukátsiva du̱'atsa̱ajv:
—Na̱jkxu̱ xtukmumaaydu̱kta je̱ Juan juu' ve'e u̱xyam m'íxtup mmótudup. Tukmu-
maaydu̱kta vintso̱ ve'e je̱ viints jayu vyin'ixpa̱kta, je̱ u̱xke̱t jayu o̱y yo̱'pyákta, ñu̱va'atsjada
je̱ pa'am pa̱n pa̱n jatye'e leprapajkju̱dup, je̱ nat jayu myo̱tupa̱kta, jyoojntykpajktinuva pa̱n
pa̱n jatye'e a̱a̱'kanda, je̱ts vintso̱ ve'e je̱ ayo̱o̱va jayu yaktuknujava je̱ o̱y ka̱ts je̱ o̱y ayook.
23 Xo̱o̱n xa je̱'e̱ ve'eda pa̱n pa̱n jaty a̱tse'e ijtp xjaanchja'vidup.
24 Ku ve'e je̱ Yakna̱pejtpa Juan je̱ y'ixpajkpa ña̱jkxtini, van'it tse'e je̱ Jesús je̱ nu̱may jayu
du̱nu̱ujmidi je̱ Yakna̱pejtpa Juan ka̱jx. Jidu̱'u̱m tse'e vyaajñ:
—Ku miitse'e mna̱jkxti joma ve'e kyapa̱ntsu̱u̱na, ¿tits miitse'e o̱jts x'ixta? ¿To'k vine'e
je̱ jayu juu' ve'e me̱jtsvinmaayp, juu' ve'e ijtp ax jo'n to'k je̱ kapy juu' ve'e o̱yvintso̱va
po̱ju̱yo̱'yp?
25 Pa̱n ka je̱'e̱ ka̱jxape'e mna̱jkxti, ¿tits miitse'e o̱jts x'ixta? ¿To'k vine'e je̱ jayu juu' ve'e
va'ajts o̱y xa̱x? Mnu̱ja'vidup xa miitse'e je̱ts je̱m je̱ yakkutojkpa tya̱k'am je̱'e̱ ve'eda juu'
ve'e va'ajts o̱y naxyo̱jxju̱dup je̱tse'e o̱y ña̱ajk'ítjada.
26 Pa̱n ka je̱'e̱ ka̱jxape'e mna̱jkxti, ¿tits miitse'e o̱jts x'ixta? ¿To'k vine'e je̱ Nte'yam je̱
y'ayook ko̱jtsnajxpa? Ax je̱'e̱ tse'e. Ve'emts a̱ts miitse'e nna̱a̱jmada je̱ts jyaa'knu̱májip je̱'e̱
ve'e nu̱yojk je̱ Yakna̱pejtpa Juan je̱ts ka'a ve'e pa̱n viijnk je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpa.
27 Je̱ Yakna̱pejtpa Juan xa je̱'e̱ ve'e juu' ve'e jidu̱'u̱m je̱ Kunuu'kx Jatyán y'ava'nip:
Nkejxp xa a̱tse'e je̱ nyakka̱tsu̱yo̱'yva juu' ve'e mvintoo'vákajap,
je̱'e̱ tse'e myak'o̱'yixjup je̱ too' joma ve'e mnáxu̱t.
Jidu̱'u̱m tse'e je̱ Kunuu'kx Jatyán vya'añ.
28 'Ve'emts a̱ts miitse'e nna̱a̱jmada je̱ts nu̱jom je̱ jayu juu' ve'e joojntykidu je̱ts juu'
ve'e u̱xyam joojntykidup, ni pa̱na tse'e du̱kanu̱maja ax jo'n je̱ Yakna̱pejtpa Juan; ax
jyaa'knu̱májipts je̱'e̱ ve'e ni ka'a je̱ Juan jyapa̱na juu' ve'e ijtp je̱m je̱ Nte'yam y'am kya̱'m
—jidu̱'u̱m tse'e je̱ Jesús vyaajñ.
29 Ax ku tse'e je̱ Yakna̱pejtpa Juan je̱ jayu du̱yakna̱pejt, van'it tse'e je̱ nu̱may jayu ma̱a̱t
je̱ kupa'mu̱n pa̱kmojkpada du̱'amo̱tunajxti juu' ve'e kyojts, kyuva̱jktu tse'e je̱ts pyaatyp
y'ake̱e̱guipe'e juu' ve'e je̱ Nte'yam cha̱jkp je̱ts je̱'e̱ ve'e du̱tóndat, yaknu̱ke̱'xnata̱jkidu tse'e
ku ve'e ña̱pejtti je̱ Yakna̱pejtpa Juan je̱ ña̱pejtu̱n ka̱jx.
30 Ax je̱ fariseota̱jk ma̱a̱t je̱ tsaptu̱jkpit yak'ixpajkpata̱jk, ka'ats je̱'e̱ ve'e du̱kuva̱jkti juu'
ve'e je̱ Nte'yam tukmutso̱jkju̱du, je̱'e̱ ka̱jx tse'e kyayaknapejtjidi.
31 Van'it tse'e je̱ Maja̱ Vintsán jyaa'kvaajñ:
—Ya̱'a̱ts a̱tse'e ntukmu'a'ixmojkidup je̱ jáyuda juu' ve'e u̱xyam joojntykidup.
32 Ve'em xa je̱'e̱ ve'eda ax jo'n je̱ pi'k ónu̱k juu' ve'e a̱jxtktup koo'yiva je̱p maa'y ja̱atp
je̱tse'e du̱na̱ajmada je̱ myujatyoo'da: "Njavinxooxtu ve'e ta̱a̱v je̱tse'e m'e̱tstat, ka'a tse'e

tu̱m'e̱tsta; njatukvin'a̱a̱vdu tse'e ta̱a̱v je̱ tsaachvinma'yu̱n u̱v je̱tse'e mya'axtat, ka'a tse'e tu̱mya'axta."
33 Miin xa ve'e je̱ Yakna̱pe̱jtpa Juan, ka'a tse'e je̱ tsapkaaky du̱kaajy, ka'a tse'e je̱ tsaaydum pa'ajk na̱a̱j du̱'uuk; ax ve'emts miitse'e mva'anda je̱ts je̱me'e jya'vin ka̱jxm je̱ ko̱'o̱yjáyuvap.
34 Van'itts a̱tse'e nmiimpa, a̱ts, je̱ Jayu Juu' ve'e Nu̱pa̱a̱mdu̱ka Ijtp, kaayp ookp a̱tse'e, je̱ts miitse'e mva'anda je̱ts munu̱yojk a̱tse'e nkay n'uu'k je̱ts nma̱a̱tnayja'vijidup a̱tse'e je̱ kupa'mu̱n pa̱kmojkpada je̱ts je̱ viijnk tókinax jáyuda.
35 Ax je̱'e̱da pa̱n pa̱n jatye'e je̱ Nte'yam myo̱o̱yp je̱ vijin je̱ ke̱ju̱n, ñu̱ja'vidinupts je̱'e̱ ve'e je̱ts pyaatyp y'ake̱e̱guip je̱'e̱ ve'e juu' ve'e je̱ Nte'yam tyuump kya̱jtsp.

Ku je̱ Jesús vye'na je̱p je̱ fariseo Simón tya̱k'ap

36 To'k nax tse'e to'k je̱ fariseo du̱va̱ajv je̱ Jesús je̱tse'e o̱jts du̱ma̱a̱tkáy je̱m tya̱k'am. Van'it tse'e ñu̱jkx je̱ Jesús je̱tse'e du̱ma̱a̱tnajxy kaayva.
37 Ku tse'e du̱nu̱ja'vi to'k je̱ ta̱'a̱xta̱jk juu' ve'e tókinax jayu, juu' ve'e jémit kukajpu̱n, je̱ts je̱me'e je̱ Jesús vye'na je̱m je̱ fariseo tya̱k'am, van'it tse'e du̱ka̱ajn to'k je̱ po̱o̱'p tsaaj apa̱jkin juu' ve'e je̱ pa'ajk xoo'kpa na̱a̱j du̱ma̱at, je̱tse'e je̱ Jesús du̱nu̱nu̱jkx.
38 Ku ve'e jye̱'y je̱p je̱ Jesús ñaadup tso̱v, van'it tse'e yaaxy, je̱ vyinna̱a̱j tse'e tyuknu̱ta'kxi je̱ Jesús je̱ tyek, je̱tse'e je̱ vyaajy du̱tukpo̱'tta̱a̱tsni, je̱tse'e je̱ tyek du̱tsuu'kx, je̱tse'e je̱ pa'ajk xoo'kpa na̱a̱j du̱pa̱a̱jmji.
39 Ku tse'e je̱ kuta̱jk du̱'ix je̱ts ti ve'e je̱ ta̱'a̱xta̱jk tyuump, van'it tse'e ñañá'mu̱xji: "Pa̱n je̱'e̱m ya̱'a̱ ve'e ku̱y'it je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpa, ku̱du̱nu̱jávats ya̱'a̱ ve'e vintso̱ ya̱'a̱ ve'e jyáyuva pa̱ne'e to̱o̱jnjup majtsjup, ku̱x tókinax jayu xa ya̱'a̱ ve'e xi ta̱'a̱xta̱jk."
40 Van'it tse'e je̱ Jesús je̱ fariseo du̱nu̱u̱jmi:
—Simón, je̱pe'e juu' a̱tse'e nko̱tsuvaampy.
Van'it tse'e je̱ fariseo y'atsa̱a̱jv:
—Yak'ixpa̱jkpa, ko̱tsu̱ n'it.
41 Je̱tse'e je̱ Jesús vyaajñ:
—Nu̱me̱jtsk xa ve'e je̱ yaa'tya̱jk to'k je̱ yakmeen'anoo'kxpa du̱muyójada y'ijt. To'k tse'e myuyójaja y'ijt mugo̱o̱xk mókupx je̱ denario meen je̱ts jado'k vu̱jxtkupxu̱k majk.
42 Ka'a tse'e y'o̱'yixjada vintso̱ ve'e du̱mukuvéttat. Van'it tse'e je̱ yakmeen'anoo'kxpa mye̱e̱'kxu̱xjidi je̱ yo̱jta. Nu̱kótsu̱ts n'it, ¿pane'e nu̱yojk du̱tso̱jkp je̱ yakmeen'anoo'kxpa?
43 Van'it tse'e je̱ Simón y'atsa̱a̱jv:
—Ve'em xa a̱tse'e ntij je̱ts je̱'e̱ ve'e juu' ve'e nu̱yojk je̱ meen du̱yójip y'ijt.
Je̱tse'e je̱ Jesús ña'mu̱xji:
—O̱y xa ve'e xtij.
44 Van'it tse'e je̱ Jesús du̱vin'ix je̱ ta̱'a̱xta̱jk, je̱tse'e je̱ Simón du̱nu̱u̱jmi:
—¿M'ixpe'e ya̱ ta̱'a̱xta̱jk? Ku xa a̱tse'e yaja mtu̱jk tu̱nta̱ka, ka'ats a̱tse'e je̱ mtsoxk na̱a̱j tu̱xma'a̱ je̱ts a̱tse'e ya̱ ntek ta̱a̱ ku̱mpuj; ax ya̱ ta̱'a̱xta̱jk, je̱ vyinna̱a̱jts a̱ts ya̱'a̱ ve'e tu̱xtukpakpuj je̱tse'e tu̱du̱yaktu̱'u̱ts ma̱a̱t je̱ vyaajy.
45 Ka'ats a̱ts mitse'e tu̱xtsuu'kx; ax je̱ts ya̱'a̱, ka'anats ya̱'a̱ ve'e a̱ts ya̱ ntek du̱tsoo'kx'atúva ku ve'e tu̱tya̱ka.
46 Ni ka'avats a̱tse'e yam nkuvajkm tu̱xpu̱u̱jmja je̱ olivos aceite; ax pya̱a̱jmjits ya̱'a̱ ve'e ta̱a̱v je̱ pa'ajk xoo'kpa na̱a̱j a̱ts ya̱ ntek.
47 Ax je̱'e̱ ka̱jxts a̱ts mitse'e nnu̱u̱jma, óyam ya̱'a̱ ve'e o̱o̱y tyuntǫkinaxjáyuva tu̱y'it, je̱ tso̱jku̱n tse'e juu' ve'e jyayejpp, je̱'e̱ tse'e du̱yaknu̱ke̱'xnata̱jkip je̱ts ta̱ ve'e je̱ Nte'yam tyǫkinmee'kxju̱. Je̱ jayu juu' ve'e yu̱u'nam yaktǫkinme̱e̱'kxp, yu̱u'namts je̱'e̱ ve'e je̱ tso̱jku̱n du̱jayep.
48 Van'it tse'e du̱nu̱u̱jmi je̱ ta̱'a̱xta̱jk:
—Mee'kx tse'e je̱ mtǫkin tyañ.
49 Van'it tse'e je̱ javya̱a̱'kxta̱jk ñavyaajnjidi:
—¿Pa̱nts ya̱'a̱ ve'e ya̱ jayu ñatyijju̱ je̱ts ya̱'a̱ ve'e je̱ jayu du̱tǫkinmee'kx?
50 Van'it tse'e je̱ Jesús du̱nu̱u̱jminuva je̱ ta̱'a̱xta̱jk:
—Je̱ Nte'yame'e tu̱myaktsa̱'a̱kju̱ ku̱x a̱tse'e tu̱xjaanchjáva. Na̱jkxni mits o̱y aaj o̱y jo̱o̱t.

8

Je̱ ta̱'a̱xta̱jkta juu' ve'e du̱puta̱jkidup y'ijt je̱ Jesús

1 Ku ve'e je̱ it ñajxy, van'it tse'e je̱ Jesús ña̱jxy tya̱jki je̱m may kajpu̱n ka̱jxm je̱ mújit je̱ muutskit, je̱tse'e je̱ jayu du̱tuk'ix je̱ o̱y ka̱ts je̱ o̱y ayook, je̱'e̱ tse'e tyuk'ixp vintso̱ je̱'e̱ ve'e ku ve'e je̱ jayu y'itta je̱m je̱ Nte'yam y'am kya̱'m; mujatyoo'ijidup tse'e vye'na je̱ ñu̱makme̱jtsk ixpa̱jkpata̱jk.
2 Je̱mpa tse'e je̱ ta̱'a̱xta̱jkta juu' ve'e mujatyoo'ijidu, je̱'e̱ juu' ve'e je̱ Jesús yakpítsumu̱xjidinu je̱ ko̱'o̱yjáyuvap je̱m jya'vin ka̱jxmda je̱tse'e du̱yakjo̱tka̱daakni juu'

ve'e pąjkjup ijttu. Nųto'k tse'e jẹ'ẹda jẹ María Magdalena, jẹme'e jya'vin kąjxm y'ijt nųvuxtojtųk jẹ ko'ǫyjáyuvap;
3 jado'k tse'e jẹ Juana; jado'k tse'e jẹ Chuza jẹ ñųdą'ąx, jẹ Chuza juu' ve'e dųyakkutojkjip jẹ toompatąjk jẹp jẹ Herodes tyujkp; jado'k tse'e jẹ Susana; jẹts jẹ viijnk tą'ąxtąjkta juu' ve'e putąjkijidup y'ijt mąąt jẹ joojntykin juu' ve'e y'íxtup jyayẹjptup.

Jẹ tąąmt vąjpa tukmu'a'ixmojkin
(Mt. 13.1-9; Mr. 4.1-9)

4 Nųmay tse'e jẹ jayu choǫ'ndi jẹm kyajpųn kąjxmda jẹtse'e jẹ Jesús nąjkx dų'ixta. Ku ve'e jẹ nųmay jayu ñay'amojkijidi, van'it tse'e jẹ Jesús vya'nųxjidi yą tukmu'a'ixmojkin:
5 —To'k xa ve'e jẹ jayu tąąmt vąjpa chąą'n. Ku tse'e dųvųj jẹ tąąmt, jẹm tse'e juu' ve'e naxkądaak jẹja too' kujk. Van'it tse'e jẹ jayu dųtuktẹẹ'ndi jẹtse'e jẹ jẹyyva tánųk dųpiivdini.
6 Jẹmpa tse'e juu' ve'e naxkądaak jẹja tsakųjx joma ve'e peji jẹ naax. Ku ve'e tą́vani myux vye'na, tąątsnu tse'e jẹ'ẹ kąjx ku ve'e jẹ naax kyanika.
7 Jẹmpa tse'e juu' ve'e naxkądaak jẹja ápit akujk. Van'it tse'e jẹ ápit yee'k jẹtse'e dųkǫǫ'k'ítųmǫǫyni jẹ ǫy ojts jẹtse'e yẹẹ'kųt.
8 Nay jẹmpa tse'e juu' ve'e naxkądaak jẹja ǫy naxkųjx. Jẹ'ẹ tse'e tą'mi. Jẹm tse'e juu' ve'e naajkma'yiju mǫ́kupx tąąjm.
Van'it tse'e jẹ Jesús mąkk kyąjts:
—Pąn pąn jaty xa ve'e jẹm jẹ tyaatsk, va'an tse'e dų'amǫtunaxta.

Jẹ'ẹ pąn tyąjx kąjxe'e jẹ tukmu'a'ixmojkin yakpųųjm
(Mt. 13.10-17; Mr. 4.10-12)

9 Van'it tse'e jẹ Jesús jẹ y'ixpąjkpatąjk y'amǫtutų́vijidi pąn vintsǫ ve'e yakkǫjtsva'ach juu' ve'e tyukmu'a'ixmojki.
10 Van'it tse'e jẹ Jesús ñą'mųxjidi:
—Jẹ Nte'yam tse'e mtuknųja'vijidup vintsǫ jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jẹ jayu y'itta jẹm jẹ Nte'yam y'am kyą'm; ax ka'a tse'e jẹ Nte'yam tyuknųjávajada jẹ'ẹda juu' ve'e ųų'm mąąt ka'ijttup. Jẹ'ẹ kąjxts ąts jẹ'ẹ ve'e ntukmukǫtsta jẹ tukmu'a'ixmojkin mąąt kųx jya'íxtup xa jẹ'ẹ ve'e juu' ątse'e ntuump, ka'a tse'e dųvinjávada, jyah'amǫtunajxtupts jẹ'ẹ ve'e juu' ątse'e nkąjtsp, ka'a tse'e dųvinmǫ́tuda.

Ku jẹ Jesús dųkojtsvaach jẹ tąąmt vąjpa tukmu'a'ixmojkin
(Mt. 13.18-23; Mr. 4.13-20)

11 'Ax jidų'ųm tse'e yą tukmu'a'ixmojkin yakkǫjtsva'ach. Ve'em xa jẹ'ẹ ve'e jẹ tąąmt ax jo'n jẹ Nte'yam jẹ kyąts jẹ y'ayook.
12 Jẹja tse'e too' kujk joma ve'e jẹ tąąmt yakvųj, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e dų'amǫtunajxtup jẹ Nte'yam jẹ kyąts jẹ y'ayook. Van'it tse'e jye'ya jẹ ko'ǫyjáyuvap juu' ve'e dųnųvintsąnikąjxp jẹ ko'ǫyjayuvaptąjkta jẹtse'e dųpąjkjini jẹm jya'vin kąjxm jẹ kąts jẹ ayook juu' ve'e yakvaajnjidu jẹts ka'a ve'e dųjaanchjávadat, ve'em tse'e dųkajayẹ́ptat jẹ joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp.
13 Jẹja tse'e tsakųjx joma ve'e peji jẹ naax, joma ve'e jẹ tąąmt yakvųj, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e dų'amǫtunajxtup jẹ Nte'yam jẹ kyąts jẹ y'ayook jẹtse'e dųkuvąkta jẹ xǫǫjntkųn mąąt, jyaanchja'vidup tse'e ku ve'e vẹẹ'n yą it ñaxy. Ax ku tse'e jẹ ko'ǫyjáyuvap dų'ix vintsǫ ve'e dųyaktǫkintónndat, van'it tse'e dųkǫǫ'kmąja pąąmdini jẹ kąts jẹ ayook juu' ve'e y'amǫtunajxtu.
14 Jẹja tse'e ápit akujk joma ve'e jẹ tąąmt yakvųj, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e jẹ Nte'yam jẹ kyąts jẹ y'ayook dų'amǫtunajxtup. Ku ve'e yą it ñaxy, jẹ'ẹ tse'e ǫǫy tyunvinmaaydup jẹ naxviijnit jẹ'ẹ, chǫjktup tse'e jẹtse'e kumeen y'íttat, jẹtse'e xǫǫjntkp ñaajk'ituva'anjada. Jẹ Nte'yam jẹ kyąts jẹ y'ayook juu' ve'e y'amǫtunajxtu, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ tąąmt juu' ve'e jẹja ápit jąąt yakvąj jẹtse'e kyatą'mi.
15 Ax jẹja tse'e ǫy naxkųjx joma ve'e jẹ tąąmt yakvųj jẹtse'e ñaajkma'yiji, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e jẹ Nte'yam jẹ kyąts jẹ y'ayook dų'amǫtunajxtup jẹtse'e dųmąją pąmda jẹ ǫy aaj jẹ ǫy jǫǫt mąąt jẹts jẹ tųv jáyuvin mąąt. Jẹ yuj vinma'yųn mąąt tse'e jẹ jyáyuvin jẹ jyoojntykin vyimpitta ax jo'n jẹ Nte'yam tyukmutsǫ́kjada.

Jẹ tą'kxpa tukmu'a'ixmojkin
(Mt. 5.14-16; Mr. 4.21-25)

16 'Ni pąna xa ve'e jẹ tą'kxpa dųkanąąk jẹtse'e juu' dųtuknaxjópųt ukpų jẹp maajntkųn pa'tkup dųyo'otsųt; ñą'kp jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e kąjxm dųpųm jẹtse'e ve'em dųkutą'kxųt anañųjoma jẹ jayu juu' ve'e tąjkidup jẹp tųjkp.
17 Nay ve'empa tse'e, ka'a xa ve'e tii juu' ve'e yu'uts jẹtse'e ųx'ǫǫk kyanųkẹ'xnatą́kat, ka'a tse'e tii juu' ve'e kayaknųja'vip jẹtse'e ųx'ǫǫk jẹ jayu dųkanųjávat.

18 'Payo'oyda oy juu' ve'e m'amotunajxtup. Pan pan tse'e juu' dumaat, jaa'kyakmo'op
tse'e; jets pan pan tse'e juu' yuu'n veen dumaat, yakpajkjinup tse'e nujom.

Je'e juu' ve'e je Jesús tyaakja'vip
(Mt. 12.46-50; Mr. 3.31-35)

19 Van'it tse'e je Jesús je tyaak jets je y'utsatajk jye'ydi joma ve'e je'e; ka'a tse'e y'o'yixjidi
vintso ve'e duvinkutámadat kux numaye'e je jayu ooy tyunve'na.
20 Van'it tse'e je Jesús je jayu vya'nuxji:
—Uxep xa ve'e tak'aagup je mtaak jets je m'utsatajk, mitse'e myakkotsuvaajnjudup.
21 Van'it tse'e y'atsaajv:
—Pan pan jaty xa ve'e du'amotunajxtup je Nte'yam je kyats je y'ayook jetse'e
dukutyonda, je'ets atse'e nja'vidup ax jo'n ats je n'uts je n'ajch kuy'ijtti, jets ats je n'uts je
ntsa'a, jets ats je ntaak.

Ku je Jesús duyak'atuvi je makk poj
(Mt. 8.23-27; Mr. 4.35-41)

22 To'k nax tse'e je Jesús tyajki jem barco jootm maat je y'ixpajkpatajk, jetse'e
dunuujmidi:
—Ja'mda jem jado'k ado'om napa'am.
Jetse'e ñajkxti.
23 Yo'ydup tse'e vye'nada jetse'e je Jesús myanajxy. Van'it tse'e makk pyoj'ukvaajñ jetse'e
je naaj kyajxmpojtuk jetse'e tyajki jem barco jootm. Ojts'ukvaannup tse'e vye'na, javeen
jyakunajxni,
24 van'it tse'e duyojxti je Jesús, jetse'e dunuujmidi:
—¡Yak'ixpajkpa! ¡Yak'ixpajkpa! ¡Kunajxumdinuptam xa ve'e na'aakp!
Van'it tse'e je Jesús jyotvij jetse'e dutuknuujmi je poj jets je naaj. Van'it tse'e je poj y'atuvi
jetse'e je naaj tyu'ujkjajty.
25 Van'it tse'e je Jesús vyaajñ:
—¿Tyajxse'e je jaanchja'vin xkajayepta?
Tsa'kidup tse'e jetse'e atuva atoki tyuntaandi je y'ixpajkpatajk, jetse'e ñay'amotutúvijidi:
—¿Vintsos ya'a vine'e ya jayu je makkin ooy dutunjayep? ¡Je poj paat je naaj paat tse'e
dupava'añ, ax katsupajkjudup tse'e!

Ku je Jesús duyakpítsum je ko'oyjáyuvap jem je jayu jya'vin kajxm
(Mt. 8.28-34; Mr. 5.1-20)

26 Van'it tse'e choo'ndi jem galiléait y'it jootm jetse'e jye'ydi jem jado'k ado'om maja
na'akaya pa'am jem gadaarait y'it jootm.
27 Ku tse'e je Jesús pyítsum jem barco jootm, van'it tse'e vyinkutámiji to'k je yaa'tyajk
juu' ve'e jem tso kukajpunip; jékanits je'e ve'e jem jya'vin kajxm je ko'oyjáyuvap, jékani tse'e
kyanaxyaxju. Ka'ats je'e ve'e jep tujkp chuuna; jepe'e aajntkup tyun'it joma ve'e je oo'kpa
ñaxtákada.
28 Ku ve'e du'ix je Jesús, van'it tse'e duvinkoxkteni, jetse'e makk dunuujmi:
—¿Ti katsts uu'me'e njayejpump?, Jesús. Je'e xa mitse'e je y'Onuk, je Nte'yam, juu' ve'e
dunukajxmikajxp. Nmunoo'kxtkpts ats mitse'e jets atse'e kadi xtsaachtún.
29 Ve'em tse'e vyaajñ kux pyavaampye'e je Jesús je ko'oyjáyuvap jetse'e pyítsumnit. May
náxanits je'e ve'e je ko'oyjáyuvap tyukkoo'yaja vye'na, nay ve'empa tse'e cadenatsum jem
kya'm jets jem tyékum je jayu jyayak'itju; ax vinnaajknáxts je'e ve'e jyayaktsum, ve'emts je'e
ve'e dutukpojtikúx je cadena jetse'e je ko'oyjáyuvap yaknajkxjini joma ve'e kyapantsuuna.
30 Van'it tse'e je Jesús y'amotutúviji:
—¿Tise'e mxaaj?
Van'it tse'e y'atsaajv:
—Miijl Am atse'e nxaaj.
Je'e kajxts je'e ve'e ve'em vyaajñ kux numaye'e je ko'oyjáyuvap tutyuntuktajkijini vye'na.
31 Ax je ko'oyjáyuvap tse'e dumunoo'kxtktu je Jesús jetse'e kadi pyakéxjada jep kaak jótup.
32 Jem tse'e tonun viinm vye'niduva numay je keem jya'kxta. Van'it tse'e je ko'oyjáyuvap
dumunoo'kxtkti je Jesús jetse'e myaso'okjadat jetse'e najkx je keem dutuktákada. Yakja-
jtuxjudu tse'e je Jesús.
33 Van'it tse'e je ko'oyjáyuvap pyítsumdini jem je yaa'tyajk jya'vin kajxm jetse'e je keem
dutuktajkidi. Van'it tse'e nujom je keem kyusnoomdi jem tonun viinm jetse'e y'ano'midi
jem maja na'akaya jootm. Jep tse'e ñax'oo'kkajxtini.
34 Ku tse'e je keem ixpa du'ixti jets vintso ve'e juu' jaty jyajty, tsa'kidu tse'e. Jatyji tse'e
ñajkxti jem kajpun kajxm jetse'e du'ava'nidi juu' ve'e toojnju kojtsju.

35 Van'it tse'e je numay jayu pyítsumdi, jetse'e najkx du'ixta pan ti ve'e tutyunju tukyatsju. Ku tse'e jye'ydi joma ve'e je Jesús, jem tse'e dupaatti je yaa'tyajk juu' ve'e jem jya'vin kajxm je ko'oyjáyuvap tuy'it. Jemts je'e ve'e chuuna je Jesús je tyek mutam, xáxani jets óyani je vyinma'yun. Tsa'kidu tse'e je jáyuda ku ve'e du'ixti.

36 Pan pan jatye'e du'ixtu pan vintso ve'e je Jesús duyakjotkadaaky je jayu, vyaajnjidu tse'e je jayu juu' ve'e je'ydu.

37 Van'it tse'e nujom je jémit jayu ooy tyuntsa'kidi, je'e kajx tse'e dumunoo'kxtkti je Jesús jetse'e jem choo'nnit. Van'it tse'e je Jesús tyajki jem barco jootm jetse'e vyimpijtni jem jado'k ado'om majá naʼakaya pa'am.

38 Je yaa'tyajk juu' ve'e je ko'oyjáyuvap jem jya'vin kajxm tuy'it, jyamunoo'kxtk tse'e je Jesús jetse'e kuduyakjajty jetse'e kuduma̱adi. Van'it tse'e je Jesús ña'muxji jetse'e tyánut. Jidu'um tse'e vyaajñ:

39 —Vimpijtni jem mtak'am jets avana ti maa'yune'e je Nte'yam tumto'nuxju.

Van'it tse'e ñujkx je yaa'tyajk jetse'e je kajpun duvaajnjikujx nujom juu' ve'e je Jesús tyoon je'e kajx.

Je Jairo je ña̱a̱x jets je ta'a̱xtajk juu' ve'e je Jesús je vyit dutoon (Mt. 9.18-26; Mr. 5.21-43)

40 Ku tse'e je Jesús jye'ynuva jem jado'k ado'om majá naʼakaya pa'am, jem tse'e numay je jayu ooy tyun'a'íxjidini vye'na, ooye'e tyunxoondukta ku ve'e jye'ya.

41 Van'it tse'e to'k je yaa'tyajk jye'y juu' ve'e jep tsaptujkp dunuvintsánip, Jairo ve'e xyaaj. Van'it tse'e je Jesús duvinkoxkteni jetse'e dumunoo'kxtk jetse'e jem tyak'am ña̱jkxut

42 kux jeme'e to'k je ña̱a̱x juu' ve'e makmejtsk joojnt jo'n ve'nip, to'kamts je'e ve'e dunaaxa, oo'kun ámanits je'e ve'e vye'na. Ku tse'e je Jesús ñujkx, numay tse'e je jayu tyumpana̱jkxji jetse'e tyunyak'atijmojkni.

43 Jem tse'e numay jayu akojkm ña̱jkxpa to'k je ta'a̱xtajk juu' ve'e makmejtsk joojntani dujayejpp je vinnujkxju pa'am, tavani tse'e je tso'yivata̱jk dutukmujokya̱jxni nujom juu' ve'e y'ixp jyayejpp, ni pana tse'e kya'o'yixji jetse'e yakjotkada'akjut.

44 Van'it tse'e jep naadup tsov je Jesús je vyitupaa'v dutoojnji. Tun jatyji tse'e y'atúvini je vinnujkxju pa'am.

45 Van'it tse'e je Jesús vyaajñ:

—¿Pants a̱tse'e tuxtán?

Ku tse'e ni pana dukakuvujk, van'it tse'e je Pedro jets je myujatyoo'da vyaandi:

—Yak'ixpajkpa, ya numay jayu xa mitse'e m'atijmojkjup, ¡jetse'e x'amotutuva pan pane'e tumtanju!

46 Van'it tse'e je Jesús vyaajñ:

—Jeja xa ve'e je jayu pan pan a̱tse'e tuxtán, kux nja'vi a̱tse'e taav jets ta a̱tse'e je nma̱kkin nyaktún.

47 Ku tse'e je ta'a̱xtajk ñayja'viji jets nukẹ'xnatáka ve'e tyaajñ, van'it tse'e tyuntsa'kini jetse'e nunmíppnup dununujkx je Jesús, jetse'e duvinkoxkteni, jetse'e jeja je numay jayu vyinkujk du'ava'ni jets tya̱jxe'e dutaajn jets vintso ve'e tun jatyji jyotkadaakni.

48 Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—Mjotkadaaknu xa ve'e taav je'e kajx ku a̱tse'e tuxjaanchjáva. Najkxni oy aaj oy joot.

49 Kojtspna tse'e je Jesús vye'na, van'it tse'e to'k je jayu jye'y, jem tse'e je Jairo tyak'am chaa'n, jetse'e je Jairo dunuujmi:

—Tavani xa ve'e je mnaax y'aa'k. Kadi xjaa'k'atsu'ux ya yak'ixpajkpa.

50 Ku tse'e je Jesús du'amotunajxy, van'it tse'e vyaajñ:

—Kadi mtsa'aga. Koojyji xa a̱tse'e xjaanchjávat jetse'e je mnaax jyotkadaaknit.

51 Ku tse'e jye'ydi joma ve'e je tajk, ni pana tse'e je Jesús dukayakjajtji jetse'e dumaattákat, je Peedroji ve'e, je Santiago, je Juan, jets je kiix ónuk je tyee' je tyaak.

52 Tum ñuyaaxtup tum ñutsaachvinmaaydup tse'e je jayu vye'nada je kiix ónuk. Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Kadi mya'axta. Ka'a xa ya'a ve'e ya kiix ónuk y'aa'ka, maapji ya'a ve'e.

53 Yaktukxiik tse'e kux ñuja'vidup je'e ve'e jets aa'kani je'e ve'e vye'na.

54 Van'it tse'e je Jesús je kiix ónuk je kya'aj dukoojnuk, jetse'e makk kyajts, jetse'e dunuujmi:

—Kiix ónuk, pojtukni.

55 Van'it tse'e je kiix ónuk jyoojntykpajknuva jetse'e jatyji pyojtukni. Van'it tse'e je Jesús vyaajñ jetse'e dUyakkáydat je kiix ónuk.

56 Atuva atoki tse'e je tyee' je tyaak tyuntaandi. Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi jets ni pana ve'e dukavaajnjadat jets ti ve'e tutyunju tukyatsju.

9

Ku je Jesús du'akejxva'kxti je y'ixpajkpatajk ka'amaayva
(Mt. 10.5-15; Mr. 6.7-13)

1 Van'it tse'e je Jesús duyaknay'amojkiji je ñumakmejtsk ixpajkpatajk jetse'e dumoojy je kutojkun jetse'e je ko'oyjáyuvap duyakpítsumdat jem je jayu jya'vin kajxmda jetse'e je jayu dutuknuva'atstat jyajuu'pa'ama juu' ve'e myaatta.

2 Van'it tse'e dukejxti ka'amaayva, jetse'e je jayu dutuknujávadat jets chajkpe'e je Nte'yam jetse'e je jayu ñapyaajmjidinit jem je'e y'am kya'm, jetse'e duyakjotkada'aktat pan pan jatye'e pajkjudup.

3 Jidu'um tse'e dunuujmidi:

—Ka'a tse'e ti xmutsoo'ndat juu' ve'e m'ajootadap jeja too' aajy, ka'a tse'e xmutsoo'ndat je tajk, ka'a tse'e je apajkin, ka'a tse'e je tsapkaaky, ni ka'ava tse'e je meen. To'k ni'kxji ve'e je mvit xmunajkxtat juu' ve'e mjayejptup.

4 Kujyajomatujka tse'e mtákadat, jeja tse'e mnamyáyjadat pan vinxup xaaj ve'e mtanava'anda jem kajpun kajxm.

5 Pan joma tse'e je jayu mkakuvákjada, mtsoo'ndinup tse'e jem jetse'e xvinxíttat je mtekta jetse'e vyánukut je naxvay juu' ve'e tuxpava'akta jem kyajpun jootm, ve'em tse'e dunujávadat jets ka óyap je'e ve'e juu' ve'e tyoondup.

6 Najkxtuts je'e ve'e jem nujom pi'k kajpun kajxmda, ve'em tse'e duvaajnjada je jayu je oy kats je oy ayook, yakjotkadaaktuvap tse'e pan pan jatye'e pajkjudup jyajomatsova.

Ku je Yaknapejtpa Juan y'ooo'kni
(Mt. 14.1-12; Mr. 6.14-29)

7 Ku ve'e je yakkutojkpa Herodes je kats dumotu ti ve'e je Jesús tyuump, ooy tse'e je vinma'yun dutunjayejp kux jeme'e juu' ve'e vaandup jets joojntykpajknuva ve'e je Yaknapejtpa Juan.

8 Jempa tse'e pan pane'e vaanduvap jets je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa Elías je'e ve'e, je'e ve'e joojntykpajknuva jetse'e ñaajknukeʼxnatajkijinuva. Nay jempa tse'e pan pane'e vaanduvap jets joojntykpajknuva ve'e je viijnk juu' ve'e ijt je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa.

9 Ax je Herodes tse'e vaan:

—Nyakjayyukpojxjinu xa atse'e je Juan. ¿Pants je'e n'it vine'e juu' atse'e ooy je jayu xtuntukmumaajntyktup?

Yak'ixuvaan tse'e je Jesús.

Ku je Jesús je jayu duyakkaajy numugooxk miijl naxy
(Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-44; Jn. 6.1-14)

10 Ku ve'e je kukatsivataajk vyimpijttini, van'it tse'e je Jesús duvaajnjidi pan ti jatye'e ojts dutonda. Van'it tse'e pyavoojvjidi jetse'e ñajkxti joma ve'e to'k je apuk it, je betsáidait kajpun mutam.

11 Ku ve'e je numay jayu dunuja'vidi, van'it tse'e dupanajkxti je Jesús. Van'it tse'e kyuvajkjidi, jetse'e vya'nuxjidi vintso je'e ve'e ku ve'e je jayu y'itta jem je Nte'yam y'am kya'm, jetse'e duyakjotkadaakni pan pan jatye'e pajkjudup.

12 Ku ve'e tánani je it vye'na, van'it tse'e je Jesús je ñumakmejtsk ixpajkpatajk vyinkutámijidi jetse'e ña'muxjidi:

—Pakejxtini to'k aaj ya jáyuda jetse'e najkx du'íxtada je kyaaky je tyojkx jem pi'k kajpun kajxmda jets jem kam jootm jets je it joma ve'e pyoo'kxtat, kux ka'a xa ve'e yaja tii ni tía joma uu'me'e yájada.

13 Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Miitse'e myakkáydap.

Van'it tse'e y'atsoovdi:

—Ka'a xa aatse'e uxyam ntimaada, mugooxkji aatse'e yap je tsapkaaky nmaada jets mejtskji je ajkx. ¿Ukpu najkxp aats vine'e njoy je kaaky je tojkx jetse'e nujom kyáydat?

14 Ax je jayu tse'e juu' ve'e jem ve'nidup, numugooxk miijl jo'n tse'e y'ijtti je yaa'tyajk. Van'it tse'e je Jesús dunuujmi je y'ixpajkpada:

—Pajkva'kxtats ya jayu nuvujxtkupxuk majk jaty jo'n jetse'e xyak'ajxtuktat.

15 Ve'em tse'e dutoondi. Jetse'e nujom y'ajxtkti.

16 Van'it tse'e je Jesús dukoojnuk mugooxk je tsapkaaky jets mejtsk je ajkx. Van'it tse'e jem tsajm tso pyat'ix jetse'e je Nte'yam dukukojtsji. Van'it tse'e duyakva'kxy, jetse'e dumooydi je y'ixpajkpatajk, jetse'e je numay jayu dutukvinkukaʼyidi.

17 Ax nujom tse'e je jayu kyaaydi jetse'e kyooxjidi. Ku ve'e je jayu kyakyajxti, van'it tse'e dupakmojktini jamakmejtsk kach je tsapkaaky kunax jets je ajkx kunax.

Ku jẹ Pedro dụ'ava'ni jẹts jẹ Jesús jẹ'ẹ ve'e jẹ Cristo
(Mt. 16.13-19; Mr. 8.27-29)

18 To'k nax tse'e jẹ Jesús naaydum chapkạjts. Jẹm tse'e jẹ y'ixpạjkpatạjk dụmạạdada vye'na. Van'it tse'e jẹ Jesús y'amọtutụ́vijidi:

—¿Vintsọse'e jẹ jayu vya'anda, páṇụk ạtse'e?

19 Van'it tse'e y'atsọọvdi:

—Jẹm xa ve'e pạne'e vaandup jẹts mitse'e jẹ Yaknạpẹjtpa Juan, jẹmpa tse'e pạne'e vaanduvap jẹts jẹ Elías mitse'e, nay jẹmpa tse'e pạne'e vaanduvap jẹts mitse'e nụto'k juu' ve'e ijt jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kọjtsnajxpa, jẹ'ẹk tse'e joojntykpạjknuva.

20 Van'it tse'e dụ'amọtutụ́vidi:

—Jẹts miitsta, ¿vintsọts miitse'e mvaanduva jẹts pạn ạtse'e?

Van'it tse'e jẹ Pedro y'atsạạjv:

—Mits xa jẹ'ẹ ve'e jẹ Cristo, juu' ve'e jẹ Nte'yam vyinkọọn jẹtse'e yakkutojknit.

Ku jẹ Jesús dụ'ava'ni jẹ y'ọọ'kụn
(Mt. 16.20-28; Mr. 8.30-9.1)

21 Van'it tse'e jẹ Jesús jẹ y'ixpạjkpatạjk dụtukpavaandi jẹts ni pạna ve'e dụkavaajnjadat jẹts jẹ'ẹ jẹ'ẹ ve'e jẹ Cristo.

22 Jẹtse'e dụnụụjmidi:

—Tun vinkọpk xa jẹ'ẹ ve'e jẹts ạtse'e ọọy ntuntsaachpaa'tụt. Ka'ats ạtse'e xkuváktat jẹ israeejlit jẹ myú́jit jáyuda, jẹ tee'tạjk jẹ vyintsạnda, jẹts jẹ tsaptụjkpit yak'ixpạjkpatạjk. Xyak'ọọ'ktapts ạtse'e jẹ jayu; ax joojntykpạjknuvapts ạtse'e kutoojk xạạj, ạts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nụpạạmdụka Ijtp.

23 Van'it tse'e dụnụụjmidi nụjom jẹ jáyuda:

—Pạn pạn xa ve'e dụtsọjkp jẹtse'e y'ijtnit ạts mạạt, va'an tse'e dụmasọkkạjxni jẹ y'avintsọ vinma'yụn, jẹtse'e jóvum xạạj jẹ jyọọt jẹ jya'vin dụmạkkpámụt jẹtse'e chaachpaa'tụt ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e jẹ y'ọọ'kụn dụ'anạjkxip ku ve'e jẹ cryuuz dụpakụ'ụ, jẹts ạtse'e xpamiinnit.

24 Kụx pạn pạn xa ạtse'e xkajaanchja'vip kụxe'e dụtsạ'ạga jẹtse'e y'ọọ'kụt, ka'ats jẹ'ẹ ve'e dụjayépụt jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp. Ax pạn pạnts ạtse'e ijtp xjaanchja'vip, óyame'e y'ọọ'kụt ạts kạjx, jẹ'ẹ tse'e dụjayejpnup jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp.

25 Ni vinxụpa xa jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu kyato'nụxjụt ku ve'e dụjẹ'ẹikáxụt nụjom yạ naxviijnit it jẹtse'e vyintó́kiyụt jẹ jayu jẹ jyọọt jẹ jya'vin.

26 Kụx pạn pạn xa ạtse'e xtuktsọ'ọtyoomp jẹtse'e ạts jẹ nkạts jẹ n'ayook dụtuktsọ'ọtyoompa, ntuktsọ'ọtyoompapts ạts jẹ'ẹ ve'e ku ạtse'e nmiinnuvat ạts jẹ nmạjin mạạt, ạts jẹ nTee' jẹ myạjin mạạt, jẹts jẹ va'ajts ángeles jẹ myạjin mạạt.

27 Tyụ́vam xa ạtse'e nva'añ jẹts jeja ve'e jẹ jáyuda juu' ve'e yaja ijttup jẹtse'e kya'ọọ'ktat pạn ka'ana ve'e dụ'ixta jẹ Nte'yam jẹ kyutojkụn myin.

Ku jẹ Jesús tyikts jẹtse'e y'ajaj y'atụ'kx
(Mt. 17.1-8; Mr. 9.2-8)

28 Toodojtụk xạạj jo'nani tse'e jẹ it ñaxy vye'na ku ve'e jẹ Jesús ve'em vyaajñ, van'it tse'e ñụjkx tsapkọjtspa, jẹ'ẹ tse'e dụvọvụtsọọ'n jẹ Pedro, jẹ Santiago, mạạt jẹ Juan. Van'it tse'e pyejtti joma ve'e to'k jẹ kọpk.

29 Tsapkọjtsp tse'e jẹ Jesús vye'na, van'it tse'e jẹ vyiijn jẹ y'aaj tyikts jẹtse'e jẹ vyit ọjts tyumpọọ'pikú́x jẹtse'e y'ajaj y'atụ'kx.

30 Van'it tse'e vya'kkẹ'xti nụmẹjtsk jẹ yaa'tyạjk jẹtse'e dụmạạtnakyọjtsjidi jẹ Jesús. Jẹ Moisés jẹts jẹ Elíasts jẹ'ẹ ve'e ijttu.

31 Naa'vítt͡ju̱dupts jẹ'ẹ ve'e jẹ tsapjọọtmit mạjin; jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e kyọjtstup ku ve'e jẹ Jesús y'ọọ'kụt jẹm Jerusalén.

32 Manajxtu tse'e jẹ Pedro mạạt jẹ myujatyoo'tạjk. Ku tse'e jyọtvijti, van'it tse'e dụ'ixti jẹ Jesús jẹ myạjin mạạt jẹts janụmẹjtsk jẹ yaa'tyạjk juu' ve'e jẹ Jesús myạatténidup.

33 Nạjkxtinup tse'e vyẹ'nada nụmẹjtsk jẹ jayu, van'it tse'e jẹ Pedro dụnụụjmi jẹ Jesús:

—Yak'ixpạjkpa, ọy xa jẹ'ẹ ve'e ku ạạtse'e yaja n'it. Va'ants ạạts dụpụmụ toojk jẹ pi'k ojts atyạjk: to'k mits mjẹ'ẹ, jẹts to'k jẹ Moisés jyẹ'ẹ, jẹts jado'k jẹ Elías jyẹ'ẹ.

Ax ka'a tse'e jẹ Pedro dụnụjava pạn ti ve'e kyạjtsp.

34 Kọjtspna tse'e vye'na ku ve'e to'k pạk jẹ vínụts ñụjẹ'yjidi jẹtse'e yo'tsjidi. Ax tsạ'kidu tse'e jẹ ixpạjkpatạjk ku ve'e yo'ts'ukvaajnjidi jẹ vínụts.

35 Jẹp tse'e vínụts akujkp myọtu to'k jẹ ayook. Jidụ'ụm tse'e vyaajñ:

—Yạ'ạ xa ve'e ạts jẹ n'Onụk, juu' ạtse'e ọọy ntuntsạjkp. Amọtunaxta juu' ve'e kyạjtsp.

36 Ku ve'e jẹ ayook y'atụvi, van'it tse'e dụ'ixti jẹts naaydume'e jẹ Jesús vye'nini; amạ'ạt tse'e tyaandi. Ka'a tse'e dụpạnvaajnjidi juu' ve'e y'ixtu, van'ítnume'e ku ve'e jẹ Jesús jyoojntykpạjknuva.

Ku je Jesús duyakjotkadaaky to'k je jayu juu' ve'e jem jya'vin kajxm je ko'oyjáyuvap
(Mt. 17.14-21; Mr. 9.14-29)

37 Je ku'óxit tse'e, jeme'e kopk viinm kyadaaktini vye'na, van'it tse'e numay je jayu je Jesús du'anajkxidi.
38 Jem tse'e numay jayu akojkm to'k je yaa'tyajk vye'na juu' ve'e makk dumukojts je Jesús, jetse'e vyaajñ:
—Yak'ixpajkpa, ixu to'k aaj ats je nmajntk kux je'ejyji ve'e to'k ats nmajntkip.
39 Ax to'k tse'e je ko'oyjáyuvap ats je n'ónuk dumach jetse'e duyakya'axy, jetse'e duxituyo'oy jetse'e jep ats je n'ónuk y'ávup pyítsum je aa'pk. Ax tsaachpaatp tse'e ats je n'ónuk, ka'a tse'e je ko'oyjáyuvap myasoʼokuva'añju.
40 Távani xa atse'e njamunoo'kxtukta ya m'ixpajkpatajk jetse'e duyakpítsumdat je ko'oyjáyuvap, ax ka'a tse'e y'o'yixjidi.
41 Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:
—¡Miits xa je'e ve'eda juu' ve'e je Nte'yam dukajaanchja'vidup jets ka vintúvap je'e ve'e juu' ve'e mtoondup! ¿Joma vaatts atse'e njaa'kja'ítut miits maatta jetse'e njaa'kjamuténadat? Yakminu je m'ónuk.
42 Ax ku tse'e je mix ónuk duyaknajkxti jeja je Jesús vyinkujk, van'it tse'e je ko'oyjáyuvap yakkítuji jetse'e xyituyo'yji. Van'it tse'e je Jesús dutuknuujmi je ko'oyjáyuvap jetse'e duyakjotkadaakni je mix ónuk, jetse'e je tyee' dutukkatajkinuva.
43 Ax nujomda tse'e je jayu atuva atoki je Nte'yam je myajin dutuktaandi.

Ku je Jesús je y'oo'kun du'ava'ninuva
(Mt. 17.22-23; Mr. 9.30-32)

Atuva atókina tse'e vye'nada je jayu maat juu' ve'e je Jesús tyuump, van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk dunuujmidi:
44 —Amotunaxta oy juu' atse'e nkotsuvaampy, ka'a tse'e xjaa'tyókidat. Yakpámup xa atse'e jem je jayu kya'm juu' atse'e xtso'oxpajktup, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp.
45 Ax ka'ats je'e ve'e duvinmótudi je y'ixpajkpatajk juu' ve'e je Jesús kyajtsp kux kyayaknuke'xnatajkipnume'e vye'na jetse'e duvinmótudat; tsa'kidup tse'e jetse'e du'amotutuvi'óyadat pan vintso ve'e dutij.

Je'e juu' ve'e dunumájip
(Mt. 18.1-5; Mr. 9.33-37)

46 Van'it tse'e je ixpajkpatajk ñakyojtsvintsov'ukvaajnjidi pan pane'e dunumajikajxp aje'ejyjida.
47 Ku ve'e je Jesús dunuja'vi vintso ve'e vyinmayda, van'it tse'e dupuujm jeja pya'ayi to'k je pi'k ónuk,
48 jetse'e dunuujmi je y'ixpajkpatajk:
—Je jayu pan pane'e oy jayu napyaajmjup maat to'k je pi'k ónuk ax jo'n ya'a, ve'emts je'e ve'e ax jo'n oy jayu kuñapyumju ats maat. Ax je jayu pan pane'e oy jayu napyaajmjup ats maat, ve'emts je'e ve'e ax jo'n oy jayu kuñapyumju maat je'e pan atse'e xkejxp. Kux pan pan xa ve'e miitsta naajkpi'kikajxjup, je'ets je'e ve'e juu' ve'e dunumájip.

"Pan pan xa ve'e xkatso'oxpajkumdup, uu'm maattats je'e ve'e"
(Mr. 9.38-40)

49 Van'it tse'e je Juan ña'muxji:
—Yak'ixpajkpa, n'ix aatse'e to'k je jayu juu' ve'e mits je mxaaj dukojtspaatp jetse'e duyakpítsum jem je jayu jya'vin kajxm je ko'oyjáyuvap; ax ve'emts aats je'e ve'e nnuujma jets ka ve'e ve'em jyátukat, je'e kajx ku ve'e uu'm maatta kyavídut.
50 Van'it tse'e je Jesús vyaajñ:
—Ka'a xa miitse'e ve'em kuxnuujmidi, kux pan pan xa ve'e xkatso'oxpajkumdup, uu'm maattats je'e ve'e.

Ku je Jesús dutuknuujmi je Santiago maat je Juan
51 Ku ve'e tyámini vye'na jetse'e je Jesús chajpejtnit, van'it tse'e je makk aaj je makk joot dupuujm jetse'e jem Jerusalén ñujkx.
52 Kyejx tse'e je kyukátsivada jetse'e vyintoo'vákajadat. Ax je'e tse'e je'ydu joma ve'e to'k je pi'k kajpun juu' ve'e jem samaariait y'it jootm. Jem tse'e duja'íxtidi je it joma ve'e je Jesús kuñamyaajyji.
53 Ax ka'a tse'e je jémit jayu dutsojkti jetse'e jem tyánut kux y'íxtupe'e jets jeme'e Jerusalén ñajkxta.
54 Ku ve'e ve'em du'ixti numejtsk je y'ixpajkpa, je Juan maat je Santiago, van'it tse'e je Jesús dunuujmidi:

—Maja Vintsán, ¿mtsajkpe'e jets aatse'e je Nte'yam n'amótuvut jetse'e je jaajn duyakkustákat jem tsajviinm jets ya'a ve'e kyutókidat?

55 Van'it tse'e je Jesús vyin'íxjidi jetse'e tyuknа'muxjidi. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Ka'a xa miitse'e xnujávada ti vinma'yune'e mjayejptup, kux ka óyap je'e ve'e juu' ve'e mtonumpituvaandup.

56 Ka je'ep xa atse'e nnumiimp jets atse'e je jayu nyakkutókiyut, je'e ve'e jets atse'e je jayu nyaktso'okut, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp.

Van'it tse'e ñajkxti joma ve'e jado'k je pi'k kajpun.

Nutoojk je jayu juu' ve'e je Jesús dupanajkxuvaandu
(Mt. 8.19-22)

57 Jeja tse'e too' aajy vye'nada, van'it tse'e je Jesús to'k je yaa'tyajk ña'muxji:

—Mpanajkxuvaampy xa ats mitse'e pan joma ve'e mnujkx.

58 Jetse'e je Jesús y'atsoojvji:

—Jep xa ve'e je vaax je y'aajntk joma je'e ve'e chuuna, jempa tse'e je jeyyva tánuk je pye'en, ax ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp, ni je'ets atse'e xka'ijtja joma atse'e ya nkuvajk nko'okut.

59 Van'it tse'e je Jesús dunuujmi jado'k je jayu:

—Pamiinni ats.

Van'it tse'e y'atsaajv:

—Vintsán, masookk ats to'k aaj jets atse'e je ntee' nyaknaxtákat, van'itts ats mitse'e mpanajkxnit.

60 Jetse'e je Jesús y'atsoojvji:

—Je'eda pan pan jatye'e dukajayejptup je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, va'an tse'e duyaknaxtákada je y'oo'kpada; jets mits, najkxuts jetse'e je jayu xvaajnjat vintso ve'e y'ijttinit jem je Nte'yam y'am kya'm.

61 Van'it tse'e jado'k ña'muxjuva:

—Mpanajkxuvaampy xa ats mitse'e. Masookk ats to'k aaj jets atse'e too'vajkp najkx du'avana jem njan'am ntak'am.

62 Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—Pan pane'e ijtp ax jo'n je jayu juu' ve'e je kaaj yo'on ka'aj dumajtsp, van'it tse'e y'ixumpit ku ve'e yu'uj, ka'ats je'e ve'e duvinmachju jetse'e y'ítut jem je Nte'yam y'am kya'm.

10

Ku je Jesús du'akejxva'kxy nutoogupxuk majk je y'ixpajkpatajk

1 Távani tse'e je Maja Vintsán ve'em vya'añ vye'na, van'it tse'e duvinkaajn janutoogupxuk majk je y'ixpajkpataajk jetse'e numejtsk jaty dukejx juu' ve'e vintoo'vákajadap jeja nujom kajpun kujx joma je'e ve'e ñajkxut.

2 Jidu'um tse'e dunuujmidi:

—Ooy xa ve'e je jayu juu' ve'e dukah'amotunajxtupna je oy kats je oy ayook. Ve'em xa je'e ve'eda ax jo'n je trigo taajm juu' ve'e pakmojkip. Ax nu'eejyji tse'e je toompada. Je'e kajx tse'e, amótuda je Kam je Vyintsán jetse'e je toompa dujaa'kkéxut jetse'e je jayu dutuknujávadat je oy kats je oy ayook.

3 Najkxtats miits. Mpakejxtup xa ats miitse'e jetse'e m'íttat ax jo'n je carnero ónukta juu' ve'e najxtup jeja numay lobo akujk.

4 Ka'a tse'e xpavítstat je m'apajkinda, ka'a tse'e xpavítstat je mmeenda, ni ka'ava tse'e je mka'ajkta. Ka'a tse'e mtánadat jeja too' aajy ku ve'e je jayu xkojtspoo'kxtat.

5 Ku ve'e jep tujkp mtákadat, kojtspoo'kxtats jidu'um: "Je Nte'yam je y'oy joot maat tse'e y'ijttinit pan pan jatye'e tsuunidup yaja tujk."

6 Pan mkuvajkjudup tse'e je oy joot maat, mo'ojadapts je'e ve'e je Nte'yam je'e je y'oy joot. Ax pan ka'a tse'e mkuvákjada, vaajnjada tse'e je jayu jets ka'a ve'e je Nte'yam myo'ojadat je y'oy joot.

7 Jyajomatujka tse'e mtákadat, jeja tse'e mnamyáyjadat jetse'e xkáydat x'oo'ktat juu' ve'e myakmo'odap. Tukkadaakjudupts je'e ve'e je jayu jetse'e mmo'ojadat je mtukjoojntykinda, kux je toompa, vyinmajtsjup je'e ve'e jetse'e yakmujóyut. Ka'a tse'e tajkm tajkm mkáydat.

8 Ku ve'e mtákadat jem kajpun jootm joma ve'e myakkuváktat, mkáydap m'oo'ktap tse'e pan ti ve'e myakmooydup,

9 yakjotkada'akta pan pan jatye'e pajkjudup aajnjudup jem, jetse'e xnaajmadat: "Je Nte'yam xa ve'e myaaxuxjudup jetse'e m'ijttinit jem y'am kya'm."

10 Ax pạn mtạjkidup tse'e jẹm kajpụn joọtm jẹtse'e mkayakkuvạkta, nạjkxtats jẹja tyoo' aajy jẹtse'e jẹ jayu xnạajmadat:
11 “Nvinxijtp ạạtse'e yạ ntek jẹts ạạtse'e mpụjkja yạ ñaxvay juu' ve'e yaja miits mkajpụn kụjxta ạạts tụmpava'aky, ve'em tse'e jẹ nụja'vin xjayéptat jẹts ka'a ve'e mnapyámjada jẹm jẹ Nte'yam y'am kyạ'm. Ax nụjávada tse'e jẹts távani ve'e jẹ Nte'yam myaaxụxjada jẹtse'e m'ijttinit jẹm y'am kyạ'm.”
12 Ve'emts ạtse'e nva'añ jẹts ku ve'e dụpaatnit jẹ xạạj ku ve'e jẹ jayu yaktọkimpayọ'ynit, nụyojk tse'e jẹ tsaachpaatụn yakmọọydinit jẹ jayu juu' ve'e jẹm kajpụn kạjxm tsụụnidup jẹts ni ka'a ve'e jẹ sodómait jáyuda.

Jẹ'ẹda pạn pạn jatye'e dụkakạtsụpạjktup jẹ Nte'yam
(Mt. 11.20-24)

13 '¡Ayọọv xa ve'e miits jẹ mjọọtta, coraziinit jáyuda! ¡Ayọọv xa ve'e miits jẹ mjọọttava, betsáidait jáyuda! Pạn kụyaktuujn xa ve'e jẹm tiirovit jẹts sidoonit kyajpụn kạjxmda jẹ mạjin juu' ạtse'e yaja ntuump ụxyam paat miits mạạtta, kụvyinmayụmpijttinits jẹ'ẹ ve'e, kụdụmasọọktinits jẹ'ẹ ve'e jẹ kyọ'ọy joojntykinda, kụdụyaknụkẹ'xnatạjkidits jẹ'ẹ ve'e jẹts ñụtsaachvinmaaydupe'e jẹ tyǫ́kinda ku ve'e jẹ koompa yọ'tspa vit kụ̄ñatyukxọjxjidi jẹtse'e kụñapyạ'mụxjidi jẹ jaajm jẹm ñi'kxmda kyọjmda.
14 Ku ve'e dụpaatnit jẹ xạaj ku ve'e jẹ jayu yaktọkimpayọ'ynit, nụyojk tse'e jẹ tsaachpaatụn myakmọọydinit jẹts ni ka'a ve'e jẹ jayu juu' ve'e tsụụnidu jẹm tiirovit jẹts sidoonit kyajpụn kạjxmda.
15 Jẹts miitsta, capernaaumit jáyuda, ¿ve'eme'e mvinmayda jẹts mtsajpéttape'e? Ax ka'a tse'e, myakpakẹjxtinupe'e jẹm joma ve'e jẹ it juu' ve'e dụnụ'ava'tikạjxp.
16 'Pạn pạn xa miitse'e mkạts'amọtunajxjụdup, ve'emts jẹ'ẹ ve'eda ax jo'n ạtse'e kụxkạts'amọtunajxti. Pạn pạnts miitse'e mkakuvạjkjụdup, ve'emts jẹ'ẹ ve'eda ax jo'n ạtse'e kụxkakuvạjkti. Ax pạn pạn jatyts ạtse'e xkakuvạjktup, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n kụdụkakuvạjkti jẹ'ẹ pạn ạtse'e xkẹjxp.

Ku vyimpijttini jẹ nụtoogupxụk majk ixpạjkpada
17 Ku ve'e vyimpijttini jẹ nụtoogupxụk majk ixpạjkpada, van'it tse'e dụnụụjmidi jẹ Jesús:
—Mạja Vintsán, ku xa ạạtse'e mits jẹ mxạạj nkọjtspaa'ty, jẹ kọ'ọyjáyuvap paatts ạạtse'e xkạtsụpạjktup.
18 Van'it tse'e jẹ Jesús ña'mụxjidi:
—N'ix xa ạtse'e jẹ Satanás kyụsvívup, jẹme'e tsapjọọtm chạạ'n ax jo'n to'k jẹ vítsụk ñaxkạda'aky.
19 Ạtsts miitse'e nmọọydu jẹ kutojkụn jẹtse'e xtukteẹ'ndat jẹ tsaa'n jẹts jẹ kaa'pyk, jẹ'ẹ paat jẹtse'e xyakkutojkjadat jẹ Satanás viinm, jẹ'ẹ juu' ve'e jẹ Nte'yam dụtso'oxpạjkp. Ka'ats miitse'e ti mjátjadat mnáxjadat.
20 Ọyam tse'e vye'ema, ka jẹ'ẹ kạjxjyap tse'e mxọọnduktat kụxe'e jẹ kọ'ọyjáyuvap mkạtsạpákjada, jẹ'ẹ miitse'e nụyojk mtukxọọnduktap kụx javyétani ve'e jẹ mxạạjta jẹm tsapjọọtm.

Ku jẹ Jesús xyọọjntk
(Mt. 11.25-27; 13.16-17)

21 Ku tse'e van'it, jẹtse'e jẹ Jesús xyọọjntk jẹ Espíritu Santo kạjx, jẹtse'e vyaajñ:
—Tata, mits xa ve'e mkạ'mikụjxp jẹ tsapjọọtmit it jẹts yạ naxviijnit it. Nkukọjtsjip ạts mitse'e kụx jẹ jayu juu' ve'e jẹ pi'k ónụk jo'n ijttup, jẹ'ẹts mitse'e mtuknụja'vidu juu' ve'e myo'tsju jẹ'ẹda pạn pạn jatye'e natyijjụdup kuvij jáyuda jẹts juu' ve'e ọọy juu' jaty dụtunnụja'vidup. Ve'em tse'e, Tata, kụx ve'em xa mitse'e xtsạk.
22 'Nụjom xa ạtse'e jẹ nTee' xtukkạtajkikujx. Ni pạna xa ạtse'e xka'ixa; ạts jẹ nTee'ji ạtse'e x'ixa. Ax ni pạna tse'e dụka'íxaiva ạts jẹ nTee'; ạtsji ve'e n'ixa, ạts, jẹ'ẹ jẹ y'Onụk, jẹts jẹ'ẹda pạn pạn jaty ạtse'e ntsạjkp jẹts ạtse'e jẹ nTee' ntuk'íxụt.
23 Van'it tse'e dụvin'ixti jẹ y'ixpạjkpatạjk jẹtse'e dụnụụjmidi ajẹ'ẹjyjida:
—Xọọn xa jẹ'ẹ ve'eda pạn pạn jatye'e jẹ vyiijn dụtuk'íxtup juu' miitse'e ụxyam m'íxtup,
24 kụx ve'em xa ạts miitse'e nvaajnjada jẹts nụmaye'e jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kọjtsnajxpatạjkta jẹts nụmaye'e jẹ yakkutojkpa dụja'ixuvaandi juu' miitse'e ụxyam m'íxtup, ax ka'ats jẹ'ẹ ve'e dụ'ixti, jyah'amọtunaxuvaanduts jẹ'ẹ ve'e juu' miitse'e ụxyam m'amọtunajxtup, ax ka'ats jẹ'ẹ ve'e dụ'amọtunajxti.

Jẹ ọy samaariait jayu tukmu'a'ixmojkin
25 Van'it tse'e to'k jẹ tsaptụjkpit yak'ixpạjkpa tyeni jẹtse'e jẹ Jesús dụtukkạts'ixti. Jidụ'ụm tse'e dụ'amọtutụvi:
—Yak'ixpạjkpa, ¿tis ạts vine'e ntónup jẹts ạtse'e njayẹjpnit jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp?

26 Van'it tse'e je Jesús y'atsǫǫjvji:
—¿Vintsǫse'e javyet jep je Moisés pyava'nun kujxp? ¿Vintsǫ ve'e xkats?
27 Van'it tse'e je tsaptujkpit yak'ixpajkpa y'atsaajv:
—"Tsǫkta je Mają Vintsán, uu'm je nNte'yamamda, nujom ja'vin, nujom aaj nujom jǫǫt, nujom je mmaju maat, jets nujom je mvinma'yun maat. Tsǫjktuvats je mmujantamda je mmutaktamda ve'em ax jo'n viinm mnachǫ́kjada."
28 Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:
—Qy xa ve'e tum'atsav. Tonu ve'em jetse'e xjayejpnit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.
29 Kanatyǫkimpamuvaajnjup tse'e je tsaptujkpit yak'ixpajkpa, je'e kajx tse'e vyaajñ:
—¿Pants je'e ve'e ats je nmujantam je nmutaktam?
30 Van'it tse'e je Jesús y'atsǫǫjvji:
—To'k nax xa ve'e to'k je jayu jem Jericó ñujkx, jeme'e Jerusalén chaa'n. Jeja tse'e too' aajy kyada'aky vye'na, van'it tse'e je meę'tspa myajtsjidi jetse'e pyajkuxjidi nujom je pyaamduk juu' ve'e myaat vye'na, je vyit paat tse'e pyajkjidu, jetse'e duvojpti, dutsii'kti, jetse'e dumasǫokti ǫǫ'kun ámani.
31 Ve'em tse'e jyajty jetse'e jem ñajxpa to'k je tee'. Ku tse'e du'ix, jetse'e dujakeek.
32 Nay ve'empa tse'e ñajxpa je tsǫv to'k je Leví je chaan je kyǫǫj juu' ve'e duputajkip je tee'tajk. Ku tse'e du'ixpa, nay ve'empa tse'e dujakeękpa.
33 Ax jem tse'e ñajxpa to'k je samaariait jayu. Ku tse'e du'ix, tyukmǫ't tse'e.
34 Van'it tse'e dumutami je jayu jetse'e je xya'ajka dutuktsǫ'yi je pa'ajk tsaaydum naaj jets je olivos aceite. Van'it tse'e je vit dutuknupijt je xya'ajka. Van'it tse'e duyakpejt jem byuurro ni'kxm jetse'e duyaknujkx joma ve'e to'k je tajk joma ve'e je jayu myatáñ. Jem tse'e to'k tsooj du'ix.
35 Ku tse'e je samaariait jayu chǫǫ'nni je kujápit, van'it tse'e duyakpítsum mejtsk je denario meen jetse'e dumǫǫjy je kutajk, jetse'e dunuujmi: "Nvaate'e to'k aaj ya jayu xjaa'kpa'am'íxut. Pan mjaa'kyaktuump tse'e je meen, nmukuvejtnupts ats mitse'e ku atse'e nvimpijtnuvat."
36 Van'it tse'e je Jesús je tsaptujkpit yak'ixpajkpa du'amǫtutuvi:
—¿Pan tse'e mnasja'vip nutoojk ya jayu juu' ve'e oy dumutoon je jayu juu' ve'e yakmeę'ts?, ve'em ax jo'n je myujantam je myutaktam oy kudumutuujn jo'n.
37 Van'it tse'e y'atsaajv:
—Aaj, je'e xa ve'e juu' ve'e tukmǫ'tju.
Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:
—Najkxni, jetse'e nay ve'em je jayu xtoompat.

Ku je Jesús vye'na jep je Marta jets je María tyak'ap

38 Ku ve'e je Jesús je tyoo' dupajknuva, van'it tse'e tyajki jem pi'k kajpun jǫǫtm. Jem tse'e to'k je ta'axtajk juu' ve'e Marta duxaaj, je'e tse'e takmǫǫjyju.
39 Jempa tse'e to'k je y'uts juu' ve'e María duxaaj, je'e tse'e jeja je Jesús vyinkujk ajxtk jetse'e du'amǫtunaxy juu' ve'e je Jesús kyajtsp.
40 Je Marta tse'e duyakkayuvaamp oy je Jesús, je'e tse'e ka'ituǫǫjyjup, je'e kajx tse'e je Jesús duvinkutami jetse'e dunuujmi:
—Maja Vintsán, ¿ka'a mitse'e xvinmay vintsǫ atse'e ya n'uts xmasa'ak naaydum maat ya toonk? Naajma to'k aaj jets atse'e min xputaka.
41 Van'it tse'e je Jesús y'atsǫǫjvji:
—Marta, Marta, may viijn je'e ve'e juu' ve'e mvinmaayp jetse'e mvinma'yunma'aju,
42 ax to'k viijn tse'e juu' ve'e mka'ijtuxjup; ya María xa ve'e tuduvinkán juu' ve'e nuyojk oy. Ax ni pana tse'e kyapajkuxjut.

11

Ku je jayu chapkats
(Mt. 6.9-15; 7.7-11)

1 Ku ve'e je Jesús to'k nax chapkǫjtskujx, van'it tse'e nuto'k je y'ixpajkpa ña'mujxji:
—Maja Vintsán, tuk'ixus aats to'k aaj vintsǫ aatse'e ntsapkǫ́tsut, ve'em ax jo'n je Yaknapejtpa Juan dutuk'ix je y'ixpajkpatajk.
2 Van'it tse'e je Jesús vyaajñ:
—Ku miitse'e mtsapkǫ́tstat, jidu'um tse'e xkǫ́tstat:
Aats je nTee',
tsapjǫǫtm xa mits jeme'e,
va'ajts aaj va'ajts jǫǫtts mitse'e, jetse'e myakvinjávat myakvintsa'agat.
Yakmiinni to'k aaj je mkutojkun.

Ve'em ax jo'n jẹm tsapjọọtm tyunjụ juu' mitse'e mtsạjkp,
ve'em tse'e tyoojnjuvat yaja naxviijn.
3 Mọọyk ạạts ụxyam jẹ kaaky jẹ nạạj juu' ạạtse'e jǫ́vum xạạj ntukjoojntykip.
4 Mẹẹ'kxjik ạạts jẹ ntọkin,
ve'em ax jo'n ạạtse'e ntọkinmẹẹ'kxpa pạn pạn jaty ạạtse'e xmutọkintoomp.
Kadi ạạts to'k aaj xmasạ'ạk jẹts ạạtse'e nka'at jẹm jẹ kọ'ọyjáyuvap y'am kyạ'm;
mitsts ạạtse'e x'íxup xjayép̣up, x'axajtókup,
ve'emts ạạtse'e xkah'amạạdaagat jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹ.
5 Van'it tse'e jẹ Jesús jyaa'kvaajñ:
—¿Pạnts miits n'ite'e nụto'k, jẹtse'e ñạjkxụt tso'm jo'n jẹja jẹ'ẹ tyạk'aajy juu' ve'e myạạtnayja'vijup jẹtse'e dụnạạjmat: "Tuk'anoo'kxụs ạts to'k aaj toojk jẹ mtsapkaaky?,
6 kụx to'k xa ve'e juu' ạtse'e nmạạtnayja'vijuvap, jẹ'ẹ tse'e tụmyatáñ jẹja ạts ntạk'aajy, ax ka'a tse'e tii ti ạtse'e nmọ'ọp."
7 Van'it tse'e jẹpji y'atsạạjv tyụjkp: "Kadi ạts xyakpojtụk kụx távani xa ạtse'e yạ ntạjk nyak'atojkni jẹts tạts ạtse'e yạ n'ónụk nmạạtma'vidini; ax ka'ats ạtse'e x'uk'ọ'yixjini jẹts ạts mitse'e juu' nmọ'ọt."
8 Ve'emts ạts miitse'e nnạạjmada jẹts pojtụkup jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e dụmọ'ọt pạn ti jẹ'ẹ ve'e chạjkp, ka jẹ'ẹ kạjxape'e ku ve'e dụmạạtnayjávaja, jẹ'ẹ kạjxe'e jẹtse'e kadi jyaa'k'atsu'uxjụ.
9 Ax ve'emts ạts miitse'e nnạạjmada: Amǫ́tuda juu' jẹ Nte'yam, jẹtse'e myakmọ'ọdat; íxtada, jẹtse'e xpaa'ttat; kọjtspọọ'kxta jeja tạk'aagui, jẹtse'e jẹ Nte'yam myak'avaatsụxjadat.
10 Kụx pạn pạn xa ve'e jẹ Nte'yam juu' dụ'amǫ́tup, yakmọọyp tse'e; pạn pạn tse'e juu' dụ'íxtip, pyaatyp tse'e; pạn pạn tse'e kọjtspọọ'kxp jẹja tạk'aagui, yak'avaatsụxjup tse'e jẹ Nte'yam.
11 'Miitsta, ónụk tee'da ónụk taakta, ku ve'e jẹ m'ónụkta m'amǫ́tujadat jẹ tsapkaaky, ¿jẹ tsaaj tse'e mmọ'ọdap? Ku ve'e m'amǫ́tujadat jẹ ajkx, ¿jẹ tsaa'n tse'e mmọ'ọdap?
12 Ku ve'e m'amǫ́tujadat jẹ tseetu'ut, ¿jẹ kaa'pyk tse'e mmọ'ọdap?
13 Mjakọ'ọyjáyuvada xa miitse'eda, mnụja'vidup tse'e jẹtse'e jẹ m'ónụkta xmọ'ọdat jẹ y'ọy jẹ'ẹ; ax jẹ nTee'amda, juu' ve'e jẹm tsapjọọtm, nụyojkts jẹ'ẹ ve'e dụmọ'ọt jẹ Espíritu Santo pạn pạn jatye'e amǫ́tujụdup.

Ku jẹ Jesús yaktij jẹts jẹ kọ'ọyjáyuvape'e jẹ kutojkụn mọọjyju
(Mt. 12.22-28; Mr. 3.19-26, 30)

14 Yakpítsumnu tse'e jẹ Jesús jẹm jẹ yaa'tyạjk jya'vin kạjxm to'k jẹ kọ'ọyjáyuvap juu' ve'e jẹ yaa'tyạjk oom dụyaktaannu. Ku tse'e pyítsumni jẹ kọ'ọyjáyuvap, van'it tse'e kyọjtspạjkni jẹ yaa'tyạjk. Atụva atọki tse'e tyaandi jẹ nụmay jayu juu' ve'e dụ'ixtu.
15 Ax jẹm tse'e juu' ve'e vaandu:
—Jẹ Beelzebú, jẹ kọ'ọyjáyuvap juu' ve'e dụnụvintsạnikạjxp jẹ kọ'ọyjayuvaptạjkta, jẹ'ẹ xa ya'ạ ve'e mọọjyjup jẹ kutojkụn jẹtse'e jẹ kọ'ọyjáyuvap dụyakpítsumụt jẹm jẹ jayu jya'vin kạjxmda.
16 Jẹmpa tse'e pạn pạn jatye'e amǫ́tujụdu to'k jẹ tsajmit nụja'vin, ve'em tse'e dụtukkạts'íxtada.
17 Ñụja'vipts jẹ'ẹ ve'e jẹ Jesús jẹts ti ve'e vyinmaaydup, jẹ'ẹ kạjx tse'e dụnụụjmidi:
—Nụjom tse'e jẹ kutojkụn juu' ve'e jẹ jyayu nacho'oxpạjkjụdup, vintǫ́kiyupts jẹ'ẹ ve'eda. Pạn nacho'oxpạjkjụdup tse'e jẹ jayu juu' ve'e to'k jạạjn to'k tạjk, vintǫ́kivapts jẹ'ẹ ve'e.
18 Nay ve'empa tse'e, pạn nacho'oxpạjkjụdupts jẹ'ẹ ve'eda pạn pạn jatye'e ijttup jẹm jẹ Satanás y'am kyạ'm, ka'a tse'e jẹ kyutojkụn jyẹjkpat. Jẹ'ẹ kạjx xa ạtse'e ve'em nva'añ kụxe'e miits mva'anda jẹts jẹ Beelzebú ạtse'e jẹ kutojkụn xmọọyp jẹts ạtse'e jẹ kọ'ọyjáyuvap nyakpítsumụt jẹm jẹ jayu jya'vin kạjxmda.
19 Pạn jẹ'ẹts ạtse'e kụxmạ'ạ jẹ kutojkụn jẹts ạtse'e jẹ kọ'ọyjáyuvap nyakpítsumụt jẹm jẹ jayu jya'vin kạjxmda, ¿pạn tse'e dụmọọyp jẹ kutojkụn jẹ mjáyuda jẹtse'e dụyakpítsumdat jẹ kọ'ọyjáyuvap jẹm jẹ jayu jya'vin kạjxmda? Jẹ'ẹ kạjx tse'e jẹ mjáyuda dụyaknụkẹ'xnatạ́kada jẹts ka'a ve'e ọy juu' xpayọ'oyda.
20 Ax jẹ Nte'yamts ạtse'e xmọọyp jẹ kutojkụn jẹts ạtse'e nyakpítsumụt jẹ kọ'ọyjáyuvap jẹm jẹ jayu jya'vin kạjxmda, jẹ'ẹ tse'e va'ajts dụyaknụkẹ'xnatạjkip jẹja miits mvinkujkta jẹts ạts kạjxe'e jẹ jayu y'itta jẹm jẹ Nte'yam y'am kyạ'm.

Yakvinkạdaak yaknaxkạdaak tse'e jẹ Jesús jẹ Satanás
(Mt. 12.29-32; Mr. 3.27-29; Lc. 12.10)

21 'Ku xa ve'e to'k jẹ tsọts yaa'tyạjk jẹp dụmạạda juu' ve'e natyukkuvaajnjup, jẹtse'e jẹ tyạjk dụ'ix'it, ka'ats jẹ'ẹ ve'e jẹ pyạạmdụk tyijatyjụ tyinaxyjụ juu' ve'e jẹp tyụjkp.
22 Ax pạn mẹjtsp tse'e jado'k juu' ve'e nụyojk tsọts ni ka'a ve'e jẹ'ẹ, jẹtse'e dụ'amạạdaaga, van'it tse'e dụpụjkja nụjom juu' ve'e myạ́kkip jẹtse'e ñatyukkuva'anjụt, jẹtse'e jẹ pyạạmdụk dụyakva'kxy juu' ve'e pyạjkji.

23 'Pạn pạn xa ve'e ạts mạạt ka'ijtp, xtso'oxpạjkpts ạts jẹ'ẹ ve'e; pạn pạnts ạtse'e xkamạạttoomp, xmutọkintoompts ạts jẹ'ẹ ve'e.

Jẹ kọ'ọyjáyuvap juu' ve'e vimpijtnuvap
(Mt. 12.43-45)

24 'Ku xa ve'e to'k jẹ kọ'ọyjáyuvap jẹ jayu dụtukva'ach, ve'em tse'e vyimpavídụt jẹm tạ'ạjts it jọọtm, y'íxtip tse'e joma ve'e pyọọ'kxụt. Ka'a tse'e dụpaa'ty. Van'it tse'e ñañạ'mụxjụ: "Va'an ạts dụ'avimpijtinuva joma ạtse'e n'ukpítsum."

25 Ku tse'e vyimpijtnuva, ve'em tse'e jẹ jayu jẹ jya'vin dụpaa'ty ax jo'n to'k jẹ tạjk juu' ve'e pe'etạpụ́k jẹts avaatsuva.

26 Van'it tse'e ñạjkxnuva jẹtse'e dụyaktsạạ'n janụvuxtojtụk jẹ myukọ'ọyjáyuvap juu' jatye'e nụyojk ka ǵyap jẹts ka'a ve'e jẹ'ẹ. Van'it tse'e tyạjkikáxta tsụụniva jẹm jẹ jayu jya'vin kạjxm. Nụyojk ka ǵyapts jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu tyaannuva jẹts ka'a ve'e ku ve'e to'k dụmạạda y'ijt.

Jẹ'ẹda pạn pạn jatye'e xọọn

27 Ku ve'e jẹ Jesús ve'em vyaajñ, van'it tse'e to'k jẹ tạ'ạxtạjk kyọjtspítsum jẹja nụmay jayu akujk. Jidụ'ụm tse'e jẹ Jesús dụnụụjmi:

—Xọọn xa jẹ'ẹ ve'e jẹ tạ'ạxtạjk juu' ve'e myakkẹ'xju jẹtse'e myaktsi'tsji.

28 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsạajv:

—Xọọn xa jẹ'ẹ ve'eda nụyojk pạn pạn jatye'e jẹ Nte'yam jẹ y'ayook dụ'amọtunajxtup jẹtse'e dụkutyonda.

Ku jẹ kọ'ọy jayu dụ'amǫ́tudi jẹ majạ nụja'vin
(Mt. 12.38-42; Mr. 8.12)

29 Jaa'knay'amojkijidu tse'e jẹ nụmay jayu joma ve'e jẹ Jesús. Van'it tse'e jẹ Jesús vyaajñ:

—Kọ'ọy jáyuts jẹ'ẹ ve'e jẹ jáyuda juu' ve'e ụxyam joojntykidup, y'amǫ́tudup tse'e jẹtse'e dụ'íxtat jẹ majạ nụja'vin jẹtse'e ve'em juu' dụjaanchjávadat. Ax ka'a tse'e jẹ nụja'vin yakmọ'ọdat; jẹ nụja'vinji ve'e yakmọ'ọdap juu' ve'e yaktaan jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kọjtsnajxpa Jonás.

30 Kụx ve'em ax jo'n jẹ Jonás jẹ nụja'vin dụyaktaajñ mạạt jẹ jayu juu' ve'e jẹm níniveit kyajpụn kạjxm tsụụnidu, ve'emts ạtse'e jẹ nụja'vin nyaktaajnjiduvat mạạt jẹ jayu juu' ve'e ụxyam joojntykidup, ạts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nụpạạmdụka Ijtp.

31 Ku ve'e jẹ jayu yaktọkimpayọ'ynit, yaknụkẹ'xnatą́kapts jẹ'ẹ ve'e jẹ yakkutojkpa tạ'ạxtạjk juu' ve'e tsọọ'n jẹm joma ve'e jẹ pọj ñụjkx jẹts vyinmajtsjụdupe'e jẹ tsaachpaatụn jẹ jáyuda juu' ve'e ụxyam joojntykidup, kụx va'ajts jékum jẹ'ẹ ve'e chạạ'n jẹtse'e ọjts dụ'amọtunaxy jẹ Salomón jẹ vyijin jẹ kyẹjụn. Ax jẹja tse'e to'k yaja juu' ve'e nụyojk dụnụmájip jẹts ni ka'a ve'e jẹ Salomón.

32 Ku ve'e jẹ jayu yaktọkimpayọ'ynit, yaknụkẹ'xnatą́kapts jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu juu' ve'e tsụụnidu jẹm níniveit kyajpụn kạjxm jẹts vyinmajtsjụdup jẹ'ẹ ve'e jẹ tsaachpaatụn jẹ jáyuda juu' ve'e ụxyam joojntykidup, kụx myasọọktu ve'e jẹ kyọ'ọy joojntykinda jẹ níniveit jayu ku ve'e jẹ Jonás tyukka'amaajyjidi jẹ Nte'yam jẹ kyạts jẹ y'ayook. Ax jẹja tse'e to'k yaja juu' ve'e nụyojk dụnụmájip jẹts ni ka'a ve'e jẹ Jonás.

Ve'em xa ve'e jẹ jayu jẹ vyiijn ax jo'n jẹ jayu jẹ jyọọt jẹ jya'vin
(Mt. 5.15; 6.22-23)

33 'Ni pạna xa ve'e dụkanạ'ạk to'k jẹ tạ'kxpa jẹtse'e dụpụm joma ve'e yu'uts y'ítụt ukpụ ti dụtuknaxjópụt, kạjxm jẹ'ẹ ve'e dụpụm jẹtse'e kyutạ'kxjadat pạn pạn jatye'e tạjkidup jẹp tụjkp.

34 'Ve'em xa ve'e miits jẹ mviijnda ax jo'n jẹ mjọọtta jẹ mja'vinda. Pạn ọy xa ve'e jẹ mviijnda, m'íxtup tse'e ọy. Ax pạn ma'at tse'e jẹ mviijnda, kọọ'ts tse'e juu' jaty tyañ. Nay ve'empa tse'e mạạt jẹ mjọọtta jẹ mja'vinda. Pạn va'ajts tse'e jẹ mjọọtta jẹ mja'vinda, jẹ y'ọy jẹ'ẹ tse'e mtoondup; ax pạn m'ajọọtidup tse'e jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹ jẹtse'e vintok m'itta, jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹ tse'e mtoondup.

35 Mnay'íxjadapts miitse'e jẹtse'e kyavimpítụt kyọ'ọy jẹ'ẹ jẹ y'ọy jẹ'ẹ juu' ve'e ijtp jẹm mja'vin kạjxmda.

36 Ax pạn ijtp tse'e tum jẹ y'ọy jẹ'ẹ jẹm mja'vin kạjxmda, tum jẹ y'ọy jẹ'ẹ tse'e mtoondup mkọjtstup, ve'em tse'e m'íttat ax jo'n jẹ tạ'kxpa juu' ve'e jẹ jayu dụkutạ'kxp.

Ku jẹ Jesús dụtuknụụjmi jẹ fariseotạjk jẹts jẹ tsaptụjkpit yak'ixpạjkpatạjk
(Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 20.45-47)

37 Ku ve'e jẹ Jesús kyọjtskụjx, van'it tse'e to'k jẹ fariseo vyọọjvji kaayva jẹm tyạk'am. Van'it tse'e jẹ Jesús tyạjki jẹtse'e ñajxy kaayva.

38 Atụva atọki tse'e jẹ fariseo tyaajñ ku ve'e dụ'ix jẹts ka'a ve'e jẹ Jesús too'vạjkp kyạpuj joma vaat jẹ kyạtajkts ve'em ax jo'n jẹ jujpit jayu jẹ pava'nụn dụyaktaandi.

39 Van'it tse'e jẹ Mạjạ Vintsą́n ñạ'mụxji:

—Miitsta, fariseotajkta, ve'em xa miitse'eda ax jo'n je jayu juu' ve'e duyakvaatstup jeñi'kxmji je tuk'a'ooguin jets je tuk'atojkxin; ax je jyoot, ojtsts je'e ve'e juu' ve'e meetsmúk jets juu' ve'e je koy to'nun kajx jéjip.

40 ¡Ka'a miitse'e oy juu' xpayo'oyda! ¿Ka'a miitse'e xnujávada jets je'e pane'e dupaam juu' ve'e ijtp jeñi'kxm, nay je'ejyam tse'e dupaam juu' ve'e jep akujkp?

41 Toojnjada je jayu je y'oy je'e, ve'em tse'e m'íttat ax jo'n je tuk'a'ooguin jets je tuk'atojkxin juu' ve'e to'k kaajyji va'ajts ijtp, ka'a jeñi'kxmji.

42 '¡Ayoov xa ve'e miits je mjootta, fariseotajkta! Mmooydup xa ve'e je Nte'yam je diezmo je muxo'ojkin paat, ax jo'n je menta, je xoo'kpa ojts, jets juu' jatye'e viijnk aajy ojts; ax ka'a tse'e xmaja pamda vintso ve'e je Nte'yam yaktsak jets vintso ve'e yaktún juu' ve'e pyaatyp y'akeeguip. Oy xa je'e ve'e jetse'e xpámdat je diezmo; ax nuyojk vinkopkts je'e ve'e jetse'e je Nte'yam xtsóktat jetse'e xtóndat juu' ve'e pyaatyp y'akeeguip.

43 '¡Ayoov xa ve'e miits je mjootta, fariseotajkta! Mtsojktup xa ve'e jetse'e xtuktsaanadat je tsuujntkun juu' ve'e tum oojyit jep tsaptujkp, mtsojktuvap tse'e jetse'e jeja too' aajy myakkojtspoo'kxtat je vintsa'kin maat.

44 '¡Ayoov xa ve'e miits je mjootta, mejts'aajta mejtsjootta! Ve'em xa miitse'eda ax jo'n je it joma ve'e je oo'kpa ñaxtaka. Jeja tse'e je jayu ñaxy; ka'a tse'e dunujávada jets jepe'e je oo'kpa, kux ka'a ve'e kye'ex.

45 Van'it tse'e y'atsoojvji to'k je tsaptujkpit yak'ixpajkpa:

—Yak'ixpajkpa, ku xa ve'e ve'em mva'añ, xvinkojtspejtpapts aats mitse'e.

46 Van'it tse'e je Jesús vyaajñ:

—¡Ayoov xa ve'e miits je mjoottava, tsaptujkpit yak'ixpajkpada! Mpaajmjidup xa ve'e je jayu je pava'nun juu' ve'e va'ajts tso'ox; ax ni vinxupa tse'e xkaputákada jetse'e dukutyóndat je Nte'yam je pyava'nun.

47 '¡Ayoov xa ve'e miits je mjootta! Mnapyaajmjudup xa ve'e ax jo'n kuxvintsa'kidi je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta, mnupojtspejttup tse'e je'e je ñaxtajkin itta, je'eda juu' ve'e miits je mujpit jáyuda yak'oo'ktu.

48 Ax ve'emts miitse'e xyaknuke'xnatákada jets mnuja'vidupe'e juu' ve'e je mujpit jayu tyoondu, m'oyja'vidupts miits je'e ve'e ku je'e ve'e duyak'oo'kti. ¡Je'eda xa ve'e duyak'oo'ktu, miitsta tse'e mnupojtspejtjidup je ñaxtajkin itta!

49 'Je Nte'yam je vyijin kajx tse'e vyaajñ: "Ntuknukéxtapts ats je'e ve'e ats je n'ayook kojtsnajxpatajkta jets ats je nkukátsivada, yakjomtóndap yaktitóndapts je'e ve'e, jem tse'e juu' ve'e yak'oo'ktuvap."

50 Ax ve'em tse'e je jayu juu' ve'e uxyam joojntykidup, y'amótudapts je'e ve'e je Nte'yam jetse'e dunu'atsóvadat je'e je y'oo'kun kajxta je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta ku ve'e ya it choo'ntk jets vintso ve'e myin vyimpet,

51 van'it ku ve'e je Abel y'aa'k jets je Zacarías paat, je Zacarías juu' ve'e yak'oo'ktu jep maja tsaptaktaagujkp jeja maja tsaptajk jets yojxpejtun itakujk. Je'e kajxts ats miitse'e nnaajmada jets je jáyuda juu' ve'e uxyam joojntykidup, myooydinupts je'e ve'e je cuenta jem je Nte'yam vyinkojkm je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajk je y'oo'kun kajxta.

52 '¡Ayoov xa ve'e miits je mjootta, tsaptujkpit yak'ixpajkpada! Ve'em xa miitse'eda ax jo'n je jayu juu' ve'e dukonyo'tstup je avaatsun juu' ve'e duyak'avaatsp joma ve'e je jayu duvinmótuda je Kunuu'kx Jatyán. Ka'a tse'e jem mtákada, ka'a tse'e xyakjajttuva jetse'e tyákadat je jayu juu' ve'e jatakavaandup.

53 Ku ve'e je Jesús ve'em ña'muxjidi, ooy tse'e tyunmujotma'tjidi je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajkta maat je fariseotajkta. Van'it tse'e dutso'oxpajkti jetse'e du'amotutuvi'ukvaandi pan ti jaty,

54 ve'em tse'e du'uktukkats'íxtidi jetse'e kuy'o'yixjidi vintso ve'e kuduxa'aidi.

12

Ku je jayu y'it mejts'aaj mejtsjoot

1 Ku ve'e numay ooy je jayu tyunje'myojktini, kamachoovna, tyunnañutee'njidini tyunnatyuktee'njidini, van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk dunuujmi:

—Ve'em xa ve'e je fariseo je y'ixpajkunda ax jo'n je levadura. Mnay'íxjadapts miitse'e je'e kajxta, kux tuktajkikajxjup xa je'e ve'e je jayu je'e je y'ixpajkun jetse'e je jayu duyakvimpijtpa mejts'aaj mejtsjoot.

2 Kux ka'a xa ve'e tii ni tía juu' ve'e uxyam kayaknuja'vip jetse'e kyanuke'xnatákat, ka'a tse'e tii ni tía juu' ve'e uxyam yu'uts ijtp jetse'e kyayaknujávat.

3 Je'e kajx tse'e, nujome'e juu' miitse'e tuxkotsta ka je numay jayu maatap, myótuvupts je'e ve'e je numay jayu; jets nujome'e juu' ve'e ayu'uts tuxkotsta jets aku'u je mtajkta, natyukmumaaydukjadapts je'e ve'e je jayu ixna ke'xna.

Jẹ'ẹ juu' ve'e yaktsạ'ạgap
(Mt. 10.28-31)

4 'Miits, juu' ạtse'e nmạạtnayja'vijidup, ve'emts ạts miitse'e nnạạjmada jẹts ka'a ve'e xtsạ'ạgadat pạn pạn jatye'e ka'ọ'yixjụdup jẹtse'e jẹ jayu jẹ jyọọt jẹ jya'vin dụyakvintǫ́kiyụt. Kụx ku xa ve'e jẹ jayu myak'ọọ'kjadat, ka'a tse'e tii vintsọ ve'e mjaa'kjatónjadat.

5 Ñojk'óye'e xtsạ'ạgadat juu' ve'e ọ'yixjup jẹ Nte'yam jẹtse'e dụtónụt, jẹ'ẹ tse'e jẹ kutojkụn dụjayejpp jẹtse'e jẹ jayu jẹ jyọọt jẹ jya'vin dụpajkjinit jẹtse'e jẹ jayu jẹ jyọọt jẹ jya'vin jẹ ñi'kx jẹ kyọpk dụpạạmnit jẹm jạnjọọtm. Ve'em tse'e, tsạ'ạgada jẹ'ẹ.

6 'Yaktọọ'kp xa ve'e nụmugọọxk jẹ pi'k jẹyyva tánụk mẹjtsk jẹ pi'k meen ónụk, ¿ve'em xaja? Ax ni to'ka tse'e jẹ Nte'yam dụkajaa'tyǫ́ki jẹ pi'k jẹyyva tánụk.

7 Machạve'e jẹ Nte'yam dụjayep to'k to'k jẹ mvaajyta juu' ve'e jẹm mkuvajkmda. Kádits miits mtsạ'ạgada, mnụmájidup xa miitse'eda jẹts ni ka'a ve'e nụmay jẹ pi'k jẹyyva tánụkta.

Jẹ'ẹda pạn pạn jatye'e napyạajmjụdup jẹ Jesucristo mạạt
(Mt. 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

8 'Ve'emts ạts miitse'e nnạạjmada: Pạn pạn xa ve'e napyạajmjup ạts mạạt jẹja jẹ jayu vyinkujk, jẹ'ẹ mạatts ạtse'e nnapyạajmjuvat jẹm jẹ Nte'yam jẹ y'aangeles vyinkojkm;

9 ax pạn pạn tse'e vaamp jẹja jẹ jayu vyinkujk jẹts ka'a ạtse'e xjaanchjáva, va'anupts ạtse'e jẹm jẹ Nte'yam jẹ y'aangeles vyinkojkmda jẹts ka átsap jẹ'ẹ ve'e jẹ njayu.

10 'Opyạna pạn pạn ạtse'e xvinkọjtspẹjtp, ạts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nupạạmdụka Ijtp, ọ'yipts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e yakmẹẹ'kxjat jẹ tyọkin. Ax pạn pạn tse'e jẹ Espíritu Santo dụvinkọjtspẹjtp, ni jẹ vin'ítats jẹ'ẹ ve'e kya'óyat jẹtse'e yakmẹẹ'kxjat jẹ tyọkin, ni ụxyama, jẹts ni van'ita ku ve'e jẹ nam it chọọ'ndụkụt.

11 'Ku xa miitse'e myakvǫ́vdat jẹp tsaptụjkp ukpụ jẹp kumoon tụjkp, ka'ats miitse'e xvinmáydat pạn vintsọ ve'e m'atsǫ́vdat uk pạn ti ve'e mkǫ́tstap,

12 kụx jẹ Espíritu Santo ve'e mmọ'ọjadap ti ve'e mkǫ́tstap van'it.

Kutsạ'ạga xa ve'e ọọy ku ve'e jẹ jayu jẹ jya'vin dụpụm joma ve'e jẹ meen

13 To'k tse'e juu' ve'e jẹp nụmay jayu akujkp ve'nip, jẹ'ẹ tse'e dụnụụjmi jẹ Jesús:

—Yak'ixpạjkpa, nạạjma to'k aaj ạts jẹ n'ajch jẹts ạtse'e xmọ'ọt juu' ạtse'e xtukkạdaakp, jẹ'ẹ juu' ve'e ạạts jẹ ntee' y'ix jyayẹjp.

14 Van'it tse'e jẹ Jesús vyaajñ:

—¿Pạnts ạtse'e xtij tọkin payọ'yva uk pạạmdụk yakva'kxpa?

15 Vaampa tse'e jidụ'ụm:

—Nay'íxjada jẹtse'e juu' xkanas'ayǫ́vadat, kụx ka jẹ'ẹ kạjxap xa ve'e jẹ jayu jyoojntyka ku ve'e juu' ọọy dụtun'ix dụtunjayep.

16 Van'it tse'e yạ tukmu'a'ixmojkin dụvaajnjidi:

—Jẹm xa ve'e to'k jẹ kumeen jayu y'ijt. Ọọy tse'e tyun'ọ'yi pạn ti ve'e ñụyo'oi ñụto'ni.

17 Van'it tse'e vyinmaajy: "¿Tis ạts vine'e ntónup? Ka'a xa ve'e tii joma ạtse'e njayẹ́pụt juu' ạtse'e tụmpạkmuk."

18 Van'it tse'e vyaajñ: "Tạ xa ạtse'e mpayọ'ọy jẹts jidụ'ụm ạtse'e ntónụt. Va'an ạts dụyakkẹkkụxụ yạ tạjk juu' ve'e muutskit jẹts ạtse'e mpámụt juu' ve'e mújit, ax jẹpts ạtse'e njayẹ́pụt nụjom juu' ạtse'e tụmpạkmuk.

19 Van'itts ạtse'e nnañạ'mụxjụt: Yámani xa ạtse'e n'ix njayep ọọy jẹ pạạmdụk juu' ạtse'e may xạạj may joojnt ntukjoojntykap. Va'ants ạts dụpọọ'kxni, dụkaayni, dụ'ookni, jẹts ạts dụxọọjntkni."

20 Ax jidụ'ụm tse'e jẹ Nte'yam ñạ'mụxji: "Mits, ka'a ve'e juu' ọy xpayọ'ọy. Ụxyam yạ tsoojji xa ve'e m'ọọ'knit. ¿Ax pạn tse'e dụjẹ'ẹinup juu' ve'e m'ixp mjayejpp?"

21 Ax ve'em tse'e jyaty jẹ jayu juu' ve'e jẹ y'avintsọ ọ'yinji dụnụpạjkpẹjtp juu' jaty yaja naxviijn jẹtse'e ti ọ'yin dụkajayep jẹja jẹ Nte'yam vyinkujk.

Y'ixp jyayejpp tse'e jẹ Nte'yam pạn pạn jatye'e jẹ y'ónụk
(Mt. 6.25-34)

22 Van'it tse'e jẹ Jesús dụnụụjmi jẹ y'ixpạjkpatạjk:

—Jẹ'ẹ kạjxts ạts miitse'e nnạạjmada, ka'a tse'e xvinmáydat jẹ mkaakyta jẹ mnạạjta ti ve'e mtukjoojntykadap, ni ka'a tse'e xvinmaayduvat jẹ mvitta jẹ mxọxta juu' ve'e mjayẹ́ptap.

23 Ñụmájip tse'e nụyojk ku ve'e jẹ jayu jyoojntyka jẹts ka'a ve'e jẹ kyaaky jẹ ñạạj; ñụmájip tse'e nụyojk jẹ jayu jẹ ñi'kx jẹ kyọpk jẹts ka'a ve'e jẹ vyit jẹ xyọx.

24 Ixta vintsọ ve'e jẹ jạạ'k kyani'ipta, ka'a tse'e jẹ tyạạjm dụpạkmokta, ka'a tse'e juu' dụmạạdada joma ve'e dụyak'íttat jẹ tyukjoojntykinda; óyam tse'e vye'ema, yakjoojntyk-ijidupts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam. Kadi xvinmayda, nụyojk xa miitse'e ọọy xtunjaa'knụmájada jẹts ni ka'a ve'e jẹ jẹyyva tánụkta.

25 Jyatunvinmay jẹ'ẹ ve'e, ¿pạnts miitse'eda juu' ve'e o'yixjup jẹtse'e ñaajkyónjụt jado'k nooх?
26 Ax pạn ka'a tse'e m'o'yixjada jẹtse'e ve'em xtóndat juu' ve'e vẹẹ'nji, ¿tyạjx tse'e xvinmayda oyjuu'a?
27 'Ixta vintsọ ve'e jẹ ojts jạạtit puj yẹẹ'kta, ka'a tse'e tyonda, ka'a tse'e pyii'tta kyọjta; ax ve'emts ạtse'e nva'añ jẹts óyame'e jẹ yakkutojkpa Salomón va'ajts tsoj tyunnaxyạxjụ y'ijt, ka'a tse'e dụmuvaa'ty ax jo'n jẹ pụj.
28 Pạn ve'em tse'e jẹ Nte'yam dụyaktsojạpụk jẹ aajy jẹ ojts juu' ve'e ụxyam yẹẹ'kp jẹtse'e kep jẹ jạajn pyaatjinit, ¿vintsọts n'ite'e jẹ Nte'yam mkamọ'ojadat pạn ti ve'e mnatyukxóxjadap? ¡Vẹẹ'nji xa ve'e jẹ Nte'yam xjaanchjávada!
29 Ax ve'em tse'e, ka'a tse'e xvinmáydat pạn joma ve'e xpáktat ti ve'e mkáydap m'oo'ktap, ka'a tse'e jẹm vinma'yụn jọọtm mnaajk'ítjadat,
30 kụx jẹ'ẹjyji ve'e vyinmaaydup pạn pạn jatye'e jẹ Nte'yam dụka'íxada. Ax ñụja'vip tse'e jẹ nTee'amda, juu' ve'e jẹm tsapjọọtm, jẹts ti ve'e chạjkp jẹtse'e ntukjoojntykimdat.
31 Ñojk'óye'e xyakvinkópkadat jẹtse'e m'ijttinit jẹm jẹ Nte'yam y'am kyạ'm, ve'em tse'e myakmọọyduvat juu' ve'e mkáydap m'oo'ktap jẹts juu' ve'e mnatyukxóxjadap.

Jẹ o'yin juu' ve'e jẹm tsapjọọtm
(Mt. 6.19-21)

32 'Ka'ats miitse'e mtsạ'ạgadat, miits juu' ạtse'e xpamiindup jẹ carnero jo'nda, óyam xa miitse'e nụ'eejyjida, y'oyja'vipts jẹ'ẹ ve'e jẹ nTee'amda, juu' ve'e jẹm tsapjọọtm, jẹts jẹme'e kyutojkụn jọọtm m'ijttinit.
33 Tọọ'kkạjxtini pạn ti ve'e m'íxtup mjayẹjptup, mọọydinits juu' jẹ jayu pạn pạne'e katih'ijtụxjụdup, ax ve'em tse'e xjayéptat jẹm tsapjọọtm jẹ o'yin juu' ve'e ni jẹ vin'ita katókup kakáxup, joma ve'e jẹ mẹẹ'tspa kyatákada jẹts joma ve'e jẹ tótụk dụkatukkaya.
34 Kụx pạn joma xa ve'e y'it juu' ve'e m'íxtup mjayẹjptup, nay jẹẹjyam tse'e y'ijtpa jẹ mjọọtta jẹ mja'vinda.

Tun vinkopk xa ve'e jẹtse'e apạạmdụka nnaajk'ijtumjadat

35 'Apạạmdụka ve'e mnaajk'ijtjidinit, nakyujoojntykajada,
36 itta ve'em ax jo'n jẹ toompatạjk juu' ve'e dụ'a'íxtup jẹ vyintsạnda juu' ve'e tụñụjkx jẹm jẹ navyạjkjuva tyạk'am, nạ'ạk tse'e dujayepta jẹ tạ'kxpa jẹts apạạmdụka tse'e y'itta ku ve'e vyimpijtnit jẹ vyintsán jẹtse'e dụyak'avaatsjadat jẹ tyạk'akạ'ạ ku ve'e kyọjtspọọ'kxjadat.
37 Xọọn xa jẹ'ẹ ve'e jẹ toompada pạn pạn jatye'e yakpaattup joojntyk ku ve'e jyẹ'ynit jẹ vyintsạnda. Tyúvam xa ạtse'e nva'añ, jẹ'ẹ xa ve'e viinm dụpattónap jẹ tyoompa jẹtse'e dụyaknáxtat kaayva.
38 Xọọnts jẹ'ẹ ve'e jẹ toompada ku ve'e yakpaa'ttat joojntykta, jyatso'm jo'na ve'e jyẹ'ynit jẹ vyintsạnda ukpụ jajviip.
39 Ax nujávadats ya'ạ ve'e: Pạn kụdụnujava xa ve'e jẹ kutạjk pạn vin'ite'e jẹ mẹẹ'tspa tyạkava'añ, joojntyk tse'e ñaajk'ítjụt jẹtse'e dụkayakjátụt jẹtse'e jẹ tyạjk dụyak'ava'atsụt jẹtse'e jẹ pyạạmdụk yakmẹẹ'tsjat.
40 Nay ve'empats miitse'eda, apạạmdụka tse'e mnaajk'ijtjidinit, kụx kavinmaaype'e mvẹ'nadat ku ạtse'e nmiinnuvat jado'k nax, ạts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nụpạạmdụka Ijtp.

Jẹ oy ix'ijtpa jẹts jẹ kọ'oy ix'ijtpa
(Mt. 24.45-51)

41 Van'it tse'e jẹ Pedro y'amọtutúviji:

—Majạ Vintsán, ¿ạạts kạjxji ve'e tụxkạts yạ tukmu'a'ixmojkin, ukpụ anañụjoma jẹ jayu kạjxe'e?

42 Van'it tse'e jẹ Majạ Vintsán y'atsạajv:

—Jẹ jáyuda juu' ve'e kuvijta jẹtse'e dụtonda juu' ve'e jẹ Nte'yam chạjkp, ve'emts jẹ'ẹ ve'eda ax jo'n to'k jẹ jayu juu' ve'e jẹ toonk oy dụ'ix'ijtp jẹtse'e jẹ vyintsán tyukkạtákaja jẹtse'e dụ'ix'ítụt pạn pạn jatye'e jẹja tyạk'aajy jẹtse'e dụyakkáydat jẹ vyintsán jẹ tyoompa pạn vin'ite'e tyukkạda'akjada. Van'it tse'e jẹ vyintsán chạạ'n.
43 Ax ku tse'e jẹ vyintsán jyẹ'yni, van'it tse'e dụ'ix jẹts oye'e dụkutyún jẹ ayook juu' ve'e yaktaan. Xọọnts jẹ'ẹ ve'e jẹ ix'ijtpa ku ve'e ve'em dụtún.
44 Tyúvam xa ạts miitse'e nnạajmada jẹts jẹ vyintsạne'e tukkạtajkikáxjup jẹtse'e dụ'ix'ítụt nụjom juu' jatye'e y'ixp jyayejpp.
45 Ka'a xa jẹ'ẹ ve'e vye'ema ax jo'n to'k jẹ ix'ijtpa juu' ve'e dụnasja'vip jẹts tánape'e jẹ vyintsán, jẹtse'e dujomtún dụtitún jẹ vyintsán jẹ tyoompada, jẹtse'e jẹ mookjuva dụmạạtkáy dụmạạt'uu'k.

46 Kavinmaayp tse'e vyẹ'nat jẹ xa̱a̱j ku ve'e jẹ vyintsán jyẹ'ynit jẹtse'e ve'em yakkupaadat. Van'it tse'e jẹ vyintsán jẹ tsaachpaatu̱n myọ'o̱ju̱t jẹtse'e du̱pámu̱t joma ve'e jẹ jayu juu' ve'e kaka̱tsupajktup.
47 'Jẹ toompa juu' ve'e du̱janu̱ja'vip pa̱n ti ve'e jẹ vyintsán jyatsajkp, jẹtse'e kyanay'apa̱a̱mdu̱kaja, jẹtse'e kyaka̱tsapu̱k, o̱o̱y tse'e tyunyakvópu̱t.
48 Ax jẹ toompa juu' ve'e du̱kanu̱ja'vip pa̱n ti ve'e jẹ vyintsán chajkp, jẹtse'e du̱tún juu' ve'e jẹ tsaachpaatu̱n du̱javinmajtsjup, vẹẹ'nji tse'e yakvópu̱t. Pa̱n pa̱n xa ve'e juu' o̱o̱y tunyakmo̱o̱yp, o̱o̱y tse'e juu' tyunyak'amó̱tunuvat; jẹts pa̱n pa̱n tse'e o̱o̱y juu' tunyaktukka̱tajkip, nu̱yojk tse'e juu' yak'a'íxjinuvat.

Jẹ Jesús kajx tse'e jẹ jayu yaktso'oxpú̱k
(Mt. 10.34-36)
49 'Jẹ'ẹ a̱tse'e nnu̱miin yaja naxviijn jẹts a̱tse'e jẹ ja̱a̱jn njapno'o̱kat. ¡Jéjani jẹ'ẹ ve'e ku̱tyo̱o̱yni!
50 Nyaknáxupts a̱tse'e jẹ tsaachpaatu̱n, o̱o̱yts a̱tse'e ntunnavyinma'yu̱nma̱'aju̱ ku̱xe'e jẹ xa̱a̱j kyatúnju̱na.
51 ¿Ve'emts miitse'e mvinmayda jẹts jẹ'ẹ a̱tse'e nnu̱miin jẹtse'e kya'ítu̱t jẹ muvaampa jẹ tso'oxpa̱jkpa yaja naxviijn? Ax ka'a tse'e. Jẹ'ẹ a̱tse'e nnu̱miin jẹtse'e jẹ jayu yaktso'oxpáku̱t.
52 Ku̱x u̱xyame'e du̱'ukva'anu̱t jẹts joma ve'e nu̱mugo̱o̱xk jẹ jayu chaa̱nada to'k ja̱a̱jn to'k ta̱jk, pya̱jkva'kxjadap tse'e jẹ tee' jẹ taak ma̱a̱t jẹ y'ónu̱kta; nu̱toojk tse'e du̱tso'oxpa̱ktat juu' ve'e nu̱me̱jtsk, nu̱me̱jtsk tse'e du̱tso'oxpa̱ktat juu' ve'e nu̱toojk.
53 Jẹ ónu̱k tee', cho'oxpa̱kupts jẹ'ẹ ve'e jẹ myajntk; nay jẹ majntk, cho'oxpákupts jẹ'ẹ ve'e jẹ tyee'. Jẹ ónu̱k taak, cho'oxpa̱kupts jẹ'ẹ ve'e jẹ ña̱a̱x; nay jẹ na̱a̱x, cho'oxpa̱kupts jẹ'ẹ ve'e jẹ tyaak. Jẹ xákix taak, cho'oxpa̱kupts jẹ'ẹ ve'e jẹ xyákix na̱a̱x; nay jẹ xákix na̱a̱x, cho'oxpa̱kupts jẹ'ẹ ve'e jẹ xyákix taak.

Ku jẹ jayu du̱kavinmó̱tudi juu' ve'e jẹ Nte'yam tyoon joma ve'e je̱'e̱da
(Mt. 16.1-4; Mr. 8.11-13)
54 Ñu̱ujmiva tse'e jẹ Jesús jẹ nu̱may jayu:
—Ku xa miitse'e x'ixta jẹ vínu̱ts pyojtu̱k jẹm joma ve'e jẹ xa̱a̱j tya̱ka, jatyji tse'e mva'anda jẹts to'ojuvaampe'e ya̱ it, ax ve'em tse'e jyaty.
55 Ku ve'e xjávada jẹts me̱jtspe'e jẹ ta̱'a̱jts po̱j jẹm joma ve'e jẹ vinva'ajts it, ve'em tse'e mva'anda jẹts o̱o̱ye'e ya̱ it tyun'ampa̱kuva'añ, ax ampajkp tse'e ya̱ it.
56 ¡Me̱jts'aajta me̱jtsjo̱o̱tta! ¿Tya̱jx tse'e xkanu̱jávada juu' ve'e jẹ Nte'yam yam tyuump?

Ku jẹ jayu ña̱myu̱jo̱tma'atjada
(Mt. 5.25-26)
57 '¿Tya̱jx tse'e viinm xkapayo̱'o̱yda juu' ve'e pyaatyp y'ake̱e̱guip?
58 Pa̱n jẹm xa ve'e jẹ jayu juu' ve'e mnu̱xa̱'a̱ijidup jẹtse'e xma̱a̱tna̱jkxta jẹja jẹ yakkutojkpa vyinkujk, ixta pa̱n vintso̱ ve'e xma̱a̱tnamyujo̱t'óyajadat jeja too' aajy, ve'em tse'e mkavóvjadat jẹja jẹ to̱kin payo̱'yva vyinkujk. Ku̱x pa̱n mvo̱o̱jvju̱dupe'e, van'it tse'e jẹ to̱kin payo̱'yva mtukka̱tákajadat jẹ poxu̱nta̱kpa̱a̱mpa. Ax jẹ poxu̱nta̱kpa̱a̱mpa tse'e mpoxu̱nta̱kpámjadap.
59 Ax ve'emts a̱tse'e nva'añ jẹts ka'ajame'e mpítsumdat jẹp poxu̱ntu̱jkp vi'name'e xkakuve̱tta nu̱jom juu' ve'e myójidup.

13

Tun vinko̱pk xa ve'e jẹtse'e jẹ jayu du̱maso̱o̱ktinit jẹ kyo̱'o̱y joojntykinda
1 Ve'em tse'e jyajty van'it, jẹtse'e jẹ jayu jyẹ'ydi jẹtse'e jẹ Jesús du̱tukmumaajntykti vintso̱ ve'e jẹ Pilato jẹ galiléait jayu du̱yakjay'o̱o̱'kji jẹtse'e jẹ ñu̱u̱'pu̱nda yo̱'myúk ma̱a̱t jẹ tánu̱k nu̱u̱'pu̱n juu' ve'e yojxtup vye'na.
2 Van'it tse'e jẹ Jesús ña̱'mu̱xjidi:
—¿Ve'em miitse'e mvinmayda jẹts jẹ'ẹ kajxe'e ve'em jyajtti jẹ galiléait jáyuda ku̱x nu̱yojk tókinax jayu jẹ'ẹ ve'e y'ijtti jẹts ni ka'a ve'e pa̱n viijnk jẹ myugalilé ait jayu?
3 Ve'em a̱tse'e nva'añ jẹts ka'a ve'e. Ax pa̱n ka'ats miitse'e xmaso̱'o̱kta jẹ mko̱'o̱y joojntykinda, mvinto̱kika̱jxtuvapts miitse'eda.
4 Ukpu̱ jẹ nu̱maktoodojt juu' ve'e o̱o̱'ktu ku ve'e jẹm jẹ'ẹ ñi'kxmda ña̱xka̱daaky jẹ ka̱jxm pa̱ts juu' ve'e Siloé du̱xa̱a̱j, ¿ve'em tse'e mvinmaayduva jẹts nu̱yojk tókinax jayu jẹ'ẹ ve'e y'ijtti jẹts ni ka'a ve'e pa̱n viijnk juu' ve'e tsu̱u̱nidu jẹm Jerusalén?
5 Ve'emts a̱tse'e nva'añ jẹts ka'a ve'e. Ax pa̱n ka'ats miitse'e xmaso̱'o̱kta jẹ mko̱'o̱y joojntykinda, mvinto̱kika̱jxtuvapts miitse'eda.

Jẹ higo ku̱p juu' ve'e kata̱'mip tukmu'a'ixmojkin
6 Van'it tse'e jẹ Jesús vya'nu̱xjidi ya̱ tukmu'a'ixmojkin:

—Jẹm xa ve'e to'k jẹ yaa'tyạjk jẹ hyiigo kụp jẹm kyex jọọtm. Jẹtse'e ọjts dụ'ix pạn jémani ve'e jẹ tyạạjm. Ax ka'a tse'e dụtipaaty.
7 Van'it tse'e dụnụụjmi jẹ tyoompa juu' ve'e dụ'ix'ijtp jẹ ñaax: "Ụxyam tse'e dụmutoojkjoojnta jẹts ạtse'e vinjoojnt tụnmets jẹts ạtse'e nja'ixta jẹ higo tạạjm yam higo kụp kạjxm; ni vin'ítats ạtse'e nkapaa'ty. Pojxụknits mits yạ'ạ. ¿Tyạjx yạ'ạ ve'e kọọjyji yạ it dụyakvintuk?"
8 Van'it tse'e jẹ toompa y'atsọọjvji: "Vintsáṇ, masọ'ọkụs jado'k joojnt. Va'an ạts dụkạyu'ujụ jẹts ạtse'e ntsóyat yạ naax,
9 nụnjajtp ku ve'e kụñụntạ'mipúk. Ax pạn ka'ajyam tse'e tyạ'ma juktạ'm, van'it tse'e yakpojxụknit."

Ku jẹ Jesús dụyakjọtkạdaaky to'k jẹ tạ'ạxtajk ku ve'e pọọ'kxtkụn xạạj vye'na

10 To'k tse'e jẹ pọọ'kxtkụn xạạj vye'na jẹtse'e jẹ Jesús yak'ixpụk jẹp tsaptụjkp.
11 Ax jẹp tse'e vye'na to'k jẹ tạ'ạxtajk juu' ve'e maktoodojt joojntani pạjkjup vye'na, jạkox tse'e yaktaajnjini to'k jẹ kọ'ọyjáyuvap, ax ni vintsọva tse'e kya'ọ'yixjụ jẹtse'e ñaajkyajkxjụt.
12 Ku ve'e jẹ Jesús tyuk'ixpejtji, van'it tse'e dụyaaxji jẹtse'e dụnụụjmi:
—Ntaa'm, tạ xa ve'e jẹ mpa'am mnụvaatsjini.
13 Van'it tse'e jẹ kyạ'ạj dụtuknụkạajn. Tun jatyji tse'e jẹ tạ'ạxtajk yajkxy tyaanni jẹtse'e jẹ Nte'yam dụyakmaji dụyakjaanchi.
14 Ku tse'e jẹ tsaptụjkpit jẹ ñụvintsán dụ'ix jẹts yakjọtkạdaake'e pọọ'kxtkụn xạạj jẹ Jesús jẹ tạ'ạxtajk, jọtma't tse'e, jẹtse'e dụnụụjmi jẹ nụmay jayu:
—Tojtụk xạạj xa ve'e dụtsạk jẹtse'e jẹ jayu tyónụt; ax métstats miits van'it jẹtse'e myakjọtkạda'akjadat. Ka'a tse'e pọọ'kxtkụn xạạj mmétstat jẹtse'e myakjọtkạda'akjadat.
15 Van'it tse'e jẹ Majạ Vintsán y'atsọọjvji:
—Miitsta, mejts'aajta mejtsjọọtta, ¿ka'a miitse'e pọọ'kxtkụn xạạj xmukéjada jẹ mjaachta jẹ mkaajta jẹtse'e xyaknajkxta tsoxk nạ'ookpa?
16 Jẹts yạ tạ'ạxtajk, jẹ Abraham jẹ chaan jẹ kyọọj juu' ve'e jẹ Satanás pajkjup tụyak'itjụ maktoodojt joojntani, ¿ka'ats jẹ'ẹ ve'e dụpaa'ty dụ'akẹẹga jẹtse'e pọọ'kxtkụn xạạj jẹ pya'am ñụvaatsjuvat?
17 Ku ve'e jẹ Jesús ve'em vyaajñ, ọọy tse'e tyuntsọ'ọtyoondi juu' ve'e tso'oxpạjkjụdup. Ax ọọy tse'e jẹ nụmay jayu tyunxọọjntkti ku ve'e dụ'ixti jẹ mújit atụva juu' ve'e jẹ Jesús tyoon.

Jẹ mostaza tạạmt tukmu'a'ixmojkin
(Mt. 13.31-32; Mr. 4.30-32)

18 Van'it tse'e jẹ Jesús jyaa'kvaajñ:
—¿Vintsọ jo'n tse'e jẹ Nte'yam jẹ kyutojkụn, ukpụ tits ạts jẹ'ẹ ve'e ntukmu'a'ixmókap?
19 Ve'em xa jẹ'ẹ ve'e ax jo'n to'k jẹ yaa'tyạjk dụvụj jẹ mostaza tạạmt jẹja y'it jạạt. Ax ve'em tse'e yee'k mạj ax jo'n to'k jẹ kụp; jẹ'ydup tse'e jẹm jẹ jẹyyva tánụk jẹtse'e jẹ pyẹ'ẹn dụpạmda jẹm y'axén kạjxm.

Jẹ levadura tukmu'a'ixmojkin
(Mt. 13.33)

20 Vaampa tse'e jẹ Jesús jidụ'ụm:
—¿Tits ạtse'e njaa'ktukmu'a'ixmókap jẹ Nte'yam jẹ kyutojkụn?
21 Ve'em xa jẹ'ẹ ve'e ax jo'n to'k jẹ tạ'ạxtajk jẹ levadura dụtukmupạma toojk arroba jẹ tsapkaaky jụts. Van'it tse'e jẹ levadura dụtuktạka nụjom jẹ tsapkaaky jụts jẹtse'e ọọy tyun'ọọ'kụk. Mújit tse'e ọọy tyumpítsum.

Jẹ tạk'akạ'ạ juu' ve'e mootskji jẹ vyiijn tukmu'a'ixmojkin
(Mt. 7.13-14, 21-23)

22 Namvaate'e jẹ Jesús ñujkx jẹm Jerusalén, yak'ixpujkp tse'e jẹ jayu joma jaty kajpụne'e ñaxy.
23 Jẹm tse'e pạn pạne'e amọtutúvijup:
—¿Nụ'eejyji jẹ'ẹ vine'eda pạn pạn jatye'e joojntykidinup xạ'ma kạjx?
Van'it tse'e y'atsạạjv:
24 —Ixta jẹtse'e mtákadat joma ve'e jẹ tạk'akạ'ạ juu' ve'e mootskji jẹ vyiijn, kụx vaamp xa ạtse'e jẹts nụmayda ve'e dụtuntsóktat jẹtse'e jẹ tsọ tyákadat, ax ka'a tse'e y'ọ'yixjadat.
25 Ku ve'e jẹ kutạjk pyojtụkụt jẹtse'e jẹ tyạjk dụ'akạạynit, jẹpts miitse'e mtándat tạk'aagup, jẹp tse'e mkojtspọọ'kxtat jẹtse'e mva'andat: "Vintsáṇ, Vintsáṇ, yak'avaatsjik ạạts to'k aaj yạ mtạjk." Van'it tse'e m'atsóvjadat: "Ka'a xa ạts miitse'e n'íxada."
26 Van'it tse'e mva'andat: "Ạạts xa mitse'e nmạạtkaay nmạạt'ook, mits tse'e myak'ixpạjk jẹja ạạts ntoo' aajy."
27 Van'it tse'e m'atsọọjvjidinuvat: "Tạ xa ạtse'e nva'añ jẹts ka'a ạts miitse'e n'íxada. Vinva'kva'atsta ạts miits nụjom pạn pạn jatye'e dụtoondup juu' ve'e ka óyap."

28 Ax jẹm tse'e mya'axtat jẹm tse'e mnatyạtskaa'tjadat ku ve'e x'íxtat jẹ Abraham, jẹ Isaac, mạạt jẹ Jacob, jẹts nujom jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kọjtsnajxpatạjkta, jẹm tse'e y'ijttinit jẹ Nte'yam y'am kyạ'm jẹts miitse'e myakpavọjptinit.
29 Métstap xa ve'e jẹ jayu juu' ve'e tsọọ'ndup jẹ it joma ve'e jẹ pọj ñujkx, joma ve'e jẹ pọj chạạ'n, joma ve'e jẹ xạạj pyítsum, joma ve'e jẹ xạạj tyạka, jẹtse'e y'ạjxtụkta kaayva jẹm jẹ Nte'yam kyutojkụn jọọtm.
30 Ax jémap tse'e jẹ jayu juu' ve'e ụxyam dụnụpi'kidup, jẹ'ẹ tse'e dụnụmájadap. Ax jémap tse'e jẹ jáyuda juu' ve'e ụxyam dụnụmájidup, jẹ'ẹ tse'e dụnụpi'kidinup.

Ku jẹ Jesús dụnụyaaxy jẹ jerusaleenit jáyuda
(Mt. 23.37-39)

31 Ax jẹ xạạjjyam tse'e jyẹ'ydi jẹ fariseotạjk jẹtse'e dụnụụjmidi jẹ Jesús:
—Tsọọ'nni yaja kụx jẹ Herodes xa ve'e myakjay'ọọ'kuvaajnjup.
32 Van'it tse'e y'atsọọjvjidi:
—Najkxụ xnạajmada jẹ vin'ạạ'mpa jẹts nyakpítsump ạtse'e ụxyam yạ tiempo jẹ kọ'ọyjáyuvapta, nyakjọtkạdaakpapts ạtse'e pạn pạn jatye'e pạjkjụdup, ax ụx'ọọkts ạtse'e jẹ ntoonk nyak'avaadinit.
33 Ax tun vinkọpkts jẹ'ẹ ve'e jẹts ạtse'e jẹ nnạạ' jẹ ntoo' njaa'kyọ'ọyụt ụxyam yạ tiempo, jẹts ạts jẹ'ẹ ve'e ụx'ọọk nyakkukáxat, ¡kụx yaajyji ve'e jerusaleenit kyajpụn kụjx dụyak'ọọ'kta nụjom jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kọjtsnajxpatạjkta!
34 '¡Jerusaleenit jáyuda, jerusaleenit jáyuda, miits xa ve'e myak'ọọ'ktup jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kọjtsnajxpatạjkta jẹtse'e xtsaka'atsta pạn pạn jatye'e jẹ Nte'yam mtuknụkẹjxjụdup! ¡May nax xa ạts miitse'e njapạkmokuvaandi, ve'em ax jo'n jẹ tseedaak jẹp kyẹẹkụn pa'tkup jẹ pyi'k ónụk dụmu'ux; ax ka'a tse'e xkuvạjkti!
35 Íxtats n'it, masạ'ạke'e tyaannit jẹ mmạjạ tsaptạjkta. Ax ve'emts ạtse'e nva'añ jẹts ka'a ạtse'e x'uk'íxtinit, van'ítnume'e ku ve'e jẹ xạạj dụpaatnit jẹtse'e mva'andat: "Jẹ Nte'yam jẹ kyunoo'kxụn mạạt xa jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e miimp jẹ Nte'yam kạjx."

14

Ku jẹ Jesús dụyakjọtkạdaaky to'k jẹ yaa'tyạjk juu' ve'e kiixnup

1 To'k tse'e jẹ pọọ'kxtkụn xạạj vye'na, jẹtse'e jẹ Jesús y'ạts kaayva jẹm tyạk'am to'k juu' ve'e jẹ fariseo dụnụvintsánip, tyukkạts'íxtidup tse'e jẹ fariseotạjk.
2 Jẹm tse'e vye'niva jẹ Jesús vyinkojkm to'k jẹ yaa'tyạjk juu' ve'e kiixnup.
3 Van'it tse'e jẹ Jesús dụ'amọtutụvi jẹ tsaptụjkpit yak'ixpạjkpada mạạt jẹ fariseotạjkta:
—¿Yakjajtype'e jẹ Moisés jẹ pyava'nụn jẹtse'e pọọ'kxtkụn xạạj jẹ jayu jẹ pa'am jayu dụyakjọtkạda'akụt?
4 Ax amạ'ạt tse'e tyaandi. Van'it tse'e jẹ Jesús jẹ pa'am jayu dụmajch jẹtse'e dụyakjọtkạdaakni. Van'it tse'e dụnụujmi jẹtse'e ñạjkxnit.
5 Van'it tse'e jẹ fariseotạjk dụnụujmidi:
—¿Pạnts miitse'eda juu' ve'e pọọ'kxtkụn xạạj jẹ jyaach ukpụ jẹ kyaaj kạkvíppip jẹp vọk jótup, ka'ats jẹ'ẹ vine'e jẹ xạạjji dụyakpitsumkójụt?
6 Ax ka'a tse'e y'ọ'yixjada pạn vintsọ ve'e kụdụkọjtsụmpijtti.

Jẹ javyạạ'kxtạjk juu' ve'e yakvọọvdu jẹm jẹ navyạjkjuva tyạk'am

7 Ku ve'e jẹ Jesús dụ'ix vintsọ ve'e jẹ javyạạ'kxtạjk dụvinkọọndi jẹ tsụụjntkụn juu' ve'e tum ọọjyit joma ve'e jẹ jayu kyay, van'it tse'e yạ tukmu'a'ixmojkin dụpụụjm:
8 —Pạn myakvọọvdup xa miitse'e kaayva joma ve'e jẹ navyạjkjuva ñamyạjatónjada, ka'a tse'e xtuktsạạnadat jẹ tsụụjntkụn juu' ve'e tum ọọjyit. Pạn ve'em xa ve'e xtonda, ve'em tse'e mjáttat ax jo'n jyajty to'k jẹ javyạạ'kx juu' ve'e dụtuktsụụnip jẹ tsụụjntkụn juu' ve'e dụnụ'óyip.
9 Van'it tse'e jyẹ'y jado'k jẹ javyạạ'kx juu' ve'e nụyojk dụnụmájip jẹts ka'a ve'e jẹ'ẹ juu' ve'e dụtuktsụụnip jẹ tsụụjntkụn juu' ve'e dụnụ'óyip. Jẹts jẹ'ẹ juu' ve'e dụyakjavyọọjvju nụmẹjtsk, jẹ'ẹ tse'e dụnụụjmi jẹ'ẹ juu' ve'e tsụụnip: "Tẹna to'k aaj jẹts mọ'ọ yạ mtsụụjntkụn jado'k yạ javyạạ'kx." Van'it tse'e tsọ'ọtyoomp ñujkx jẹtse'e dụtuktsụụni jẹ tsụụjntkụn juu' ve'e dụnụh'ụx'ọọkikạjxp.
10 Ñojk'óy tse'e jidụ'ụm xtóndat. Ku ve'e myakvọvdat kaayva, tuktsạạnadats jẹ tsụụjntkụn juu' ve'e dụnụh'ụx'ọọkikạjxp. Pạn ve'em tse'e xtonda, ve'em tse'e mjáttat ax jo'n jyajty to'k jẹ javyạạ'kx juu' ve'e dụtuktsụụnip jẹ tsụụjntkụn juu' ve'e dụnụh'ụx'ọọkikạjxp. Ax ku tse'e jyẹ'y jẹ'ẹ juu' ve'e yakjavyọọjvju, van'it tse'e dụ'ix, jẹtse'e dụnụụjmi: "Naxụ to'k aaj joma ve'e jẹ tsụụjntkụn juu' ve'e dụnụ'óyip jẹtse'e mtsạạnat." Ax ve'em tse'e myakmájajadat jẹja jẹ nụmay jayu vyinkujkta pạn pạn jatye'e mmạạttsụụnidup kaayva.

11 Kux pan pan xa ve'e namyájijup, je'e tse'e taannup pi'k; pan pan tse'e naajkpi'kijup, je'e tse'e dunumájap.

12 Ñujmiva tse'e jidu'um je yaa'tyajk juu' ve'e je javyaa'kx duyakjavyoojvju:

—Ku ve'e myakjayukayuva'anut, ka'a tse'e xvóvut pan pan jatye'e mmaatnayja'vijup, ka'a tse'e xvóvut je m'uts je m'ajch ukpu je m'uts je mtsa'a ukpu je mjuu't je mmugo'ok, ka'a tse'e xvóvut je mmujantam je mmutaktam uk pan pan jatye'e kumeenda. Pan mvaap tse'e je'eda, ax mmoyumpijtjidinuvapts mits je'e ve'eda.

13 Ax kuts mitse'e xaaj xtónut ukpu je jayu xyakkáyut, je'e tse'e mvóvup pan pan jatye'e ayoop jets pan pan jatye'e je kya'aj je tyek ka óyap, je uxket jayu, jets je viints jayu.

14 Xoon xa mitse'e ku ve'e ve'em xtónut, kux ka'a xa ve'e y'o'yixjadat jetse'e mmoyumpijtjidinuvat. Ax myakmoyumpijtnupts mitse'e van'it ku ve'e jyoojntykpajktinuvat pan pan jatye'e tuv jáyuvidup joojntykidup.

Je maja kay je maja uu'k tukmu'a'ixmojkin

15 Ku ve'e du'amotunajxy to'k juu' ve'e tsuunip vye'na kaayva, van'it tse'e dunuujmi je Jesús:

—¡Xoon xa je'e ve'eda pan pan jatye'e káydap jem je Nte'yam kyutojkun jootm!

16 Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—To'k xa ve'e je yaa'tyajk je maja kay je maja uu'k dunupaajmtki; numay tse'e je jayu dutunvaajv.

17 Ku tse'e je kay aats dupaaty, van'it tse'e dukejx to'k je tyoompa jetse'e dunaajmadat je jayu pan pan jatye'e vyaap: "Ja'mda, kux avaadani ve'e jep nujom je kaaky je naaj."

18 Van'it tse'e je tyoompa dunuujmi juu' ve'e yaktuknukejxtu; to'k ka'ajyji tse'e ñañukojtsvaatsjidi. Jidu'um tse'e je muto'k vyaajñ: "Tun taaynum xa atse'e je n'it njoy, ax je'ets atse'e uxyam najkx n'ixuva'añ, ve'eme'e to'k aaj xnaajmat jets ooy atse'e xtunmee'kxjat."

19 Jidu'um tse'e jado'k vyaampa: "Tun taaynum xa atse'e mugooxk yunta je yoova kaaj njoy, ax je'ets atse'e uxyam najkx n'ixuva'añ pan vintso ve'e yo'ojta. Ve'eme'e to'k aaj xnaajmat jets ooy atse'e xtunmee'kxjat."

20 Jidu'um tse'e jado'k vyaampa: "Tun taaynum xa atse'e ntа'axpúk, ax ka'ats atse'e x'o'yixju vintso atse'e nnajkxut."

21 Ku tse'e je toompa vyimpijtni jetse'e duvaajnji je vyintsán vintso ve'e to'k jado'k y'atsav, van'it tse'e je vyintsán jyotma'ty jetse'e dunuujmi je tyoompa: "Jatyji najkxu jets najkxu mvídutu jem kajpun jootm jeja mújit too' jets muutskit too' aajy, jetse'e xyakmétsut je jayu pan pan jatye'e ayoovdup, pan pan jatye'e je kya'aj je tyek ka óyap, pan pan jatye'e uxketta, jets pan pan jatye'e viintsta."

22 Ux'ook tse'e je toompa vyaajñ: "Vintsán, ta xa atse'e ntun ax jo'n tuxpava'añ, ax jeenum tse'e je it."

23 Van'it tse'e je vintsán dunuujmi je tyoompa: "Najkxkojnuvats n'ite'e jeja to'k too' aajy jets jem kam jootm tsov, jetse'e je jayu xmunoo'kxtuktat jetse'e myíndat jetse'e ats ya ntajk y'ótsut.

24 Ax ve'emts atse'e nva'añ jets juu' atse'e too'vajkp tunvovda, ni pana ve'e dukakáyut juu' atse'e tun'apaamduka."

Pan pane'e dutsojkp jetse'e y'ijtnit je Cristo je y'ixpajkpa

25 Numay tse'e je jayu dupanajkxti je Jesús, van'it tse'e je Jesús y'ixumpijt jetse'e ña'muxjidi:

26 —Pan pan xa atse'e xpaminuvaamp, ax myasokkajxnup tse'e je tsojkun juu' ve'e jyayejpjip je tyee' je tyaak, je ñudа'ax, je y'ónuk, je y'uts, je y'ajch, je cha'a, jets je tsojkun juu' ve'e viinm nayjayejpuxjup, ka'a xa ve'e pan viijnk ve'em dutsókut ax jo'n ats. Ax pan ka'a tse'e dumasa'ak ax jo'n atse'e nkats, ka'ats je'e ve'e y'o'yixju jetse'e ats je n'ixpajkpa y'ítut.

27 Pan pan xa atse'e xkapamiimp jetse'e kyanayjávaja jets ats kajxe'e je y'oo'kun du'anajkxat ax jo'n je jayu juu' ve'e je cryuuz dupakaayp, ka'ats je'e ve'e y'o'yixju jetse'e ats je n'ixpajkpa y'ítut.

28 '¿Pan jem xa ve'e nuto'k miitsta juu' ve'e je pats dupamuvaamp juu' ve'e kajxm, ka'ats n'ite'e y'ajxtukut jetse'e too'vajkp dupayo'oyut pan vinxupe'e je meen duyaktónut jetse'e dunujávat pan nupaadixjupe'e juu' ve'e myaat jetse'e dupojtskukáxat?

29 Kux pan ka'a xa ve'e oy dupayo'oy, jetse'e koojyji dupam'ukva'añ je pats, jetse'e ux'ook dukayakkukáxat, tukxi'ikjadapts je'e ve'e je jayu pan pan jatye'e íxjudup,

30 jetse'e vya'andat: "Pyam'ukvaan xa ve'e to'k je pats xi yaa'tyajk, ax ka'a tse'e duyakkukajxi."

31 'Uk pạn to'ke'e jẹ yakkutojkpa juu' ve'e dụmạạt nụmajk miijl jẹ tyojpa jẹtse'e y'atso'oxtonuva'añ mạạt jado'k jẹ yakkutojkpa juu' ve'e dụmạạt nụ'ii'px miijl jẹ tyojpa, ¿ka'ats n'ite'e too'vạjkp y'ạjxtụkụt jẹtse'e ọy dụpayọ'ọyụt pạn y'amạạdaagape'e?
32 Ax pạn ka'a tse'e y'ọ'yixjụ, jékumna tse'e vyẹ'nat jado'k jẹ yakkutojkpa, jẹtse'e jẹ kyukátsiva dụkéxụt jẹtse'e dụkọjts'óyadat mạạt jado'k jẹ yakkutojkpa.
33 Ax ve'em tse'e, pạn pạn xa ve'e dụkamasọọkp nụjom juu' ve'e y'ixp jyayejpp, ka'ats jẹ'ẹ ve'e y'ọ'yixjụ jẹtse'e ạts jẹ n'ixpạjkpa y'ítụt.

Jẹ kaan tuk'a'ixmojkin
(Mt. 5.13; Mr. 9.49-50)

34 'Ọy xa jẹ'ẹ ve'e jẹ kaan. Ax pạn tǫ́kinup tse'e jẹ tya'mụtsin, ni vintsọva tse'e kya'ọya jẹtse'e tya'mụtsinuvat.
35 Pạn ka'ats jẹ'ẹ ve'e y'ukta'mụtsini, ka'a tse'e y'uktoonni, ni ka'a tse'e tyun jẹtse'e jẹ naax dụtsǫ́yat, yak'ụxkọ'ọnupe'e. Pạn pạn jaty xa ve'e jẹm jẹ tyaatsk, va'an tse'e dụ'amọtunaxta.

15

Jẹ carnero juu' ve'e tǫkih'ijt tukmu'a'ixmojkin
(Mt. 18.10-14)

1 Nay'amojkijidu tse'e nụmay jẹ kupạ'mụn pạkmojkpada jẹts jẹ viijnk jáyuda juu' ve'e jẹ jayu tyijp tǫ́kinax jayu, y'amọtunaxuvaandupts jẹ'ẹ ve'e jẹ Jesús jẹ y'ayook,
2 jẹ'ẹ kạjx tse'e jẹ fariseotạjk mạạt jẹ tsaptujkpit yak'ixpạjkpatạjk dụvinkọjtsti dụnaa'kọjtsti jẹ Jesús. Jidụ'ụm tse'e ñavyaajnjidi:
—¡Kyuvụjkptam yạ'ạ ve'e jẹ tǫ́kinax jayu jẹtse'e dụmạạtkáy dụmạạt'uu'k!
3 Van'it tse'e jẹ Jesús yạ tukmu'a'ixmojkin vya'nụxjidi:
4 —Pạn jẹm xa ve'e nụto'k miitsta juu' ve'e nụmǫ́kupx jẹ carnero dụjayejpp jẹtse'e nụto'k tụyọ'tyǫ́ki, myasạạkpts jẹ'ẹ ve'e jẹ nụmajktupxụk maktaaxtojt carnero joma ve'e jyạ'kxta jẹtse'e najkx dụ'ixta juu' ve'e to'k tụyọ'tyǫ́ki, ¿ve'em xaja? Ku tse'e dụpaatni, van'it tse'e dụ'ixti'atụ́vini
5 jẹtse'e va'ajts xọọjntkp jẹm kyejk am dụyukvijtsni.
6 Ku tse'e jẹja tyạk'aajy dụyakjẹ'yni, van'it tse'e dụvọmuk juu' ve'e myạạtnayja'vijidup jẹts jẹ myujạntạm jẹ myutạktạm, jẹtse'e dụvaajnjada: "Tukputukxọọjntkidik ạts kụx tạ ạtse'e mpaatnuva jẹ carnero juu' ạtse'e tụx'uktǫ́kijini."
7 Ax nay ve'emts ạts miitse'e nnạajmada jẹts nụyojke'e jẹ xọọjntkụn jẹm tsapjọọtm jẹ'ẹ kạjx ku ve'e to'k jẹ tǫ́kinax jayu vyinmayụmpit jẹts ni ka'a ve'e nụmajktupxụk maktaaxtojt jẹ jayu kạjxta juu' ve'e tunnapyạạjmjụdup jẹts tụv jẹ'ẹ ve'e jẹ jyáyuvinda jẹ jyoojntykinda jẹts jẹ'ẹ kạjxe'e kyatukkạda'akjada jẹtse'e dụmasọ'ọktat jẹ kyọ'ọy joojntykinda.

Jẹ meen juu' ve'e tǫkih'ijt tukmu'a'ixmojkin

8 'Pạn jẹme'e to'k jẹ tạ'ạxtạjk juu' ve'e dụmạạt majk jẹ meen juu' ve'e plata, jẹtse'e to'k tụdụyaktọki, ña'kpts jẹ'ẹ ve'e jẹ kyandiijl jẹtse'e jẹ tyạjk ọy dupe'et, jẹtse'e dụ'ixta anoox kạ'ọọk, ¿ve'em xaja? Ku tse'e dụpaatni, van'ítnum tse'e dụ'ixti'atụ́vini.
9 Van'it tse'e dụvọmuk juu' ve'e myạạtnayja'vijidup jẹts jẹ myujạntạm jẹ myutạktạm, jẹtse'e dụvaajnjada: "Tukputukxọọjntkidik ạts kụx tạ ạtse'e mpaatnuva yạ plata meen juu' ạtse'e tụn'ukyaktǫ́kini."
10 Ax nay ve'emts ạts miitse'e nnạajmada jẹts xọọjntktupe'e jẹ Nte'yam jẹ y'aangeles ku ve'e to'k jẹ tǫ́kinax jayu vyinmayụmpit jẹtse'e dụmasọọkni jẹ kyọ'ọy joojntykin.

Jẹ mex juu' ve'e kọ'ọyjoojntyki tukmu'a'ixmojkin

11 Van'it tse'e jẹ Jesús vyaannuva:
—Jẹm xa ve'e to'k jẹ yaa'tyạjk, nụmẹjtsk tse'e jẹ myajntk.
12 Juu' tse'e mootsk, jidụ'ụm tse'e jẹ tyee' dụnụụjmi: "Tata, tun mọọyk ạts jẹ mpụk juu' ạtse'e xtukkạdaakp." Van'it tse'e jẹ tyee' myọọjyji vinxụpe'e tyukkạda'akyjụ.
13 Ax vẹẹ'n tse'e jẹ it ñajxy, van'it tse'e dụtọọ'kkạjxni juu' ve'e jẹ tyee' mọọjyju; ax jẹ meen tse'e to'nụxju jẹtse'e ñụjkx jado'k naax jado'k kajpụn joma ve'e nụjom jẹ myeen dụyakvintọkikụjx ku ve'e jẹ y'avintsọ vinma'yụn dụyaktuujn.
14 Távani tse'e nụjom dụyakvintọkikụx vye'na, jẹtse'e jẹ yooj myiijn joma ve'e chụụna, van'it tse'e yu'ọọ'kji.
15 Van'it tse'e ojts dụtuujnja to'k jẹ jémit yaa'tyạjk; ax jẹ'ẹ tse'e kẹjxju kẹẹm ixpa.
16 Ax jyatsọjk tse'e jẹtse'e dụja'kxụt jẹ kụpụtạajm juu' ve'e jẹ tsejtst tạạjm jo'n y'íxuvip, juu' ve'e jẹ kẹẹm jyạ'kxtup. Ax ni pạna tse'e kyatimạ'ạjụ.

17 Van'it tse'e ojts duꞏpayoꞏ'oy jętse'e ñaña'muxji: “¡Vinxúpjits n'ite'e jęm ąts ję ntee' ję tyoompatąjk juu' ve'e oy kaaydup ooktup jętse'e tya'nuxjada kyunajxuxjada; ax xyak'oo'kuvaannupts ątse'e yaja yą yooj!
18 Va'ants ątse'e duvimpijtnuva joma ve'e ąts ję ntee' jęts ątse'e nnąąjmat: Tata, tą xa ątse'e ję Nte'yam nmutokintún jęts mits,
19 ax ka'ats ątse'e n'ukvinmajtsjini jęts ąts mitse'e x'onukjávat, mtoompa xa ąts mitse'e xtíjut.”
20 Van'it tse'e ję tyoo' duꞏpujk jętse'e jęm ję tyee' tyąk'am vyimpijtni.
'Jékumna tse'e vye'na ku ve'e ję tyee' y'ixpaatji, jętse'e tyukmo'tji. Noomp tse'e y'anąjkxiji ję tyee', jętse'e chęę'nmojkji jętse'e choo'kxji. Van'it tse'e ję ónuk tee' ję myajntk vyaajñ:
21 “Tata, tą xa ątse'e ję Nte'yam nmutokintún jęts mits; ax ka'ats ątse'e n'ukvinmajtsjini jęts ąts mitse'e x'onukjávat.”
22 Ax ję tyee', jiduꞏ'um tse'e dunuujmidi ję tyoompatąjk: “Yakpítsumda jatyji ję vit juu' ve'e dunuꞏ'oyikąjxp, jęts xoxta. Pąąjmjiduvats to'k ję kąkujęna jętse'e xpąąjmjiduvat ję kąꞏ'ąjk.
23 Yakminda ję kaaj juu' ve'e dunuyee'kikąjxp, jętse'e xyak'oo'ktat, jętse'e nka'yumdat n'ookumdat, jętse'e nxąąjto'numdat.
24 Kux ąts yą n'ónuk, ve'em xa yą'ą ve'e ax jo'n ąą'kani kuy'ijtni, ax uxyam, ve'emts yą'ą ve'e ax jo'n tąą kujyoojntykpąjknuva; ve'emts yą'ą ve'e ax jo'n tókiyani kuy'ijtni, ax uxyam, tą tse'e jyę'ynuva.” Van'it tse'e xyąąjtoondi.
25 'Jęm tse'e kam jootm vye'na ję ónuk tee' ję myajntk juu' ve'e dunumájip. Ax ku tse'e vyimpijtni jętse'e jeja tyąk'aajy jyę'yni, van'it tse'e duꞏamotunajxy jęts jęme'e ję ejtspa.
26 Van'it tse'e duyaaxji to'k ję toompa jętse'e duꞏamotutuvi pąn ti ve'e toojnjup kojtsjup.
27 Van'it tse'e ję toompa ñą'muxji: “Ję'ę xa ve'e ku ve'e ję m'uts tuvyimpijtni. Tą xa ve'e ję mtee' duyakjay'ąą'kju ję kaaj juu' ve'e dunuyee'kikąjxp kuxe'e ję m'uts tuvyimpijtni mąkkątsots.”
28 Ax jotma't tse'e ję ónuk tee' ję myajntk juu' ve'e dunumájip, ka'a tse'e jęp tyujkp tyąkava'añ. Van'it tse'e ję tyee' pyítsum jętse'e ojts myunoo'kxtukju jętse'e tyákat.
29 Van'it tse'e dunuujmi ję tyee': “Mnuja'vip xa mitse'e vinxup joojntani ąts mitse'e ntuujnja, ni vin'ítats ątse'e mits ję mpava'nun nkatuktee'n, ax ni vin'ítats ąts mitse'e xkamą'ą jyato'ka ję pi'k chivo ónuk jęts ątse'e xąąj ntónut mąąt ję'eda pąn pąn jaty ątse'e nmąątnayja'vijidup.
30 Ax uxyam tse'e tujye'yni yą mmajntk juu' ve'e duyakvintokikąjx juu' ve'e mmooy ku ve'e ję koꞏotyą'ąxap dumąątnayjayépju, ¡ax myak'oo'kjipts mitse'e ję kaaj juu' ve'e dunuyee'kikąjxp!”
31 'Van'it tse'e ję tyee' ñą'muxji: “N'ónuk, mits mąąt xa ątse'e xą'ma n'it, ax mję'ęip tse'e nujom juu' ątse'e n'ixp njayejpp;
32 ax uxyam, pyaatyp y'akęęguipts ję'ę ve'e jętse'e xąąj nto'numdat jętse'e nxoojntkumdat. Kux yą m'uts, ve'em yą'ą ve'e ax jo'n ąą'kani kuy'ijtni, ax uxyam, ve'emts yą'ą ve'e ax jo'n tąą kujyoojntykpąjknuva; ve'em yą'ą ve'e ax jo'n tókiyani kuy'ijtni, ax uxyam, tą tse'e jyę'ynuva.”

16

Ję meen yakyo'yva juu' ve'e duyakvintsą'kintóki ję vyintsán

tukmu'a'ixmojkin

1 Van'it tse'e ję Jesús ję y'ixpąjkpatąjk dunuujmi:
—Jęm xa ve'e to'k ję kumeen jayu y'ijt jęts to'k ję myeen yakyo'yva. Jętse'e ję jayu vya'nuxji jęts yakvintókijupe'e juu' ve'e y'ixp jyayejpp, ję myeen yakyo'yva ve'e ve'em játkip.
2 Van'it tse'e ję vyintsán vyatsoojvji jętse'e ñą'muxji: “¿Tits yą'ą ve'e juu' ątse'e nmótup mits kąjx? Va'an dunatyukvinja'vimju ję mcueenta kux ka'a xa ąts mitse'e x'uktoojnjinit.”
3 Van'it tse'e ję myeen yakyo'yva ñaña'muxji: “¿Tis ąts vine'e ntónup ku ątse'e ję nvintsán yą toonk xpąjkjinit? Ka'a xa ątse'e ję maju njayep jęts ątse'e nyo'ojut; ax tsoꞏotyoompts ątse'e jęts ątse'e ję jayu juu' nunve'emji n'amótuvut.
4 Tąts ątse'e mpayoꞏ'oy jęts ti ątse'e ntónup jęts ątse'e ję jayu xkuvákut jeja tyąk'aajy ku ątse'e yą toonk nyakpąjkjinit.”
5 'Van'it tse'e duyaaxji nuto'k jaty ję jáyuda juu' ve'e ję vyintsán dumuyójidup. Van'it tse'e muto'k duꞏamotutuvi: “¿Vinxup tse'e ąts ję nvintsán xmuyoja?”
6 Van'it tse'e y'atsoojvji: “Mókupx barriijl ję olivos aceite ątse'e nmuyoja.” Van'it tse'e ję meen yakyo'yva vyaajñ: “Uxyaja xa ve'e yą mnąk, játyjits ąjxtukų jętse'e xpámut jado'k juu' ve'e vujxtkupxuk majkji myójip.”

7 Van'it tse'e dụ'amọtutụvi jado'k jẹ jayu juu' ve'e jẹ vyintsą́n dụmuyójivap: “Jẹts mits, ¿vinxụpts mitse'e jẹ myoj?” Van'it tse'e ña'mụxji: “Tojtụk miijl almudo jẹ trigo ątse'e nmuyọja.” Van'it tse'e dụnụụjmi: “Ụxyájats ya'ą ya mnąk; pą́mụts jado'k juu' ve'e mugọọxk miijlji myójip.”

8 Ku ve'e jẹ meen yakyọ'yva jẹ vyintsą́n dụnụja'vi ti ve'e jẹ myeen yakyọ'yva tyoon, van'it tse'e dụ'ọñụkọjtsi kụx kuvij ve'e jẹtse'e ve'em dụtuujn.

Van'it tse'e jẹ Jesús jyaa'kvaajñ:

—Ve'emts ąts miitse'e nnąąjmada jẹts vij ve'e ñapyą́mjada to'k jado'k ajẹ'ẹjyjida juu' ve'e jẹ naxviijnit jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹ dụmąątnavyąą'njụdup; ax ka'a tse'e ve'em dụtonda juu' ve'e ijttup jeja ajajtk it jąąt.

9 Ve'emts ątse'e nva'añ jẹtse'e xyaktóndat jẹ meen jẹtse'e jẹ jayu xmąątnayjávajadat, jẹ meen juu' ve'e jẹ jayu yaktoondup ka óyap. Ax ku tse'e mkọọ'k'ijttinit yaja naxviijn, mkuvąjkjidinup tse'e jẹ Nte'yam jẹm tsapjọọtm, jẹm joma ve'e jẹ jayu xą'ma kąjx jyoojntykidinit.

10 Pąn pąn xa ve'e dụtoomp juu' ve'e pyaatyp y'akẹẹguip ku ve'e vẹẹ'n yakmą'ą, tyoompapts jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e pyaatyp y'akẹẹguip ku ve'e may yakmą'ą; ax pąn pąn tse'e dụtoomp juu' ve'e kyapaatyp kyah'akẹẹguip ku ve'e vẹẹ'n yakmą'ą, nay vanxụ́pjyamts jẹ'ẹ ve'e dụtoompa ku ve'e may yakmą'ą.

11 Ax pąn ka'ats miitse'e jẹ meen yaja naxviijn xyaktonda ax jo'n dụpaa'ty dụ'akẹẹga, ¿ax vintsọts jẹ'ẹ ve'e myakmọ'ọdat jẹ ọ'yin juu' ve'e dụnụ'ọyikąjxp?

12 Ax pąn ka'ats miitse'e xtonda ax jo'n dụpaa'ty dụ'akẹẹga juu' ve'e mkajẹ'ẹidup, ¿ax vintsọ tse'e myakmọ'ọdat juu' ve'e mjẹ'ẹidup?

13 'Ni pąna xa ve'e kya'ọ'yixjụ jẹtse'e mẹjtsk jẹ vyintsą́n dụjayépụt, kụx to'ke'e dụtsọ́kụt, jado'k tse'e dụtso'oxpą́kụt, to'ke'e dụmutónụt dụmupą́kụt, jado'k tse'e dụviijnk'íxụt. Nay ve'empa tse'e jẹ jayu juu' ve'e jẹm jẹ meen kyą'm naajk'ijtjup, ka'ats jẹ'ẹ ve'e y'ọ'yixjụ jẹtse'e jẹ Nte'yam dụpanąjkxụt.

14 Ax tyukxiiktu tse'e jẹ fariseotąjk jẹ Jesús ku ve'e dụ'amọtunajxti, kụx ọọy jẹ'ẹ ve'e jẹ meen dụtunnas'ayọ́vada.

15 Van'it tse'e jẹ Jesús ña'mụxjidi:

—Vẹ'ẹ miitse'e mtunnapyą́mjada jẹts tun tụv miitse'e jẹ mjáyuvinda jẹ mjoojntykinda, ax ñụja'vip tse'e jẹ Nte'yam jẹts ka'a jẹ'ẹ ve'e vye'ema. Jẹ kọ'ọy jọọt xa miitse'e mjayẹjptup. Ax juu' tse'e jẹ jayu tyuknụmą́jidup, kyọ'ọyja'vipts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam.

Jẹ Moisés jẹ pyava'nụn jẹts jẹ Nte'yam jẹ kyutojkụn
(Mt. 5.17-18)

16 'Juu' jatye'e jyatyaandu jẹp Kunuu'kx Jatyán kụjxp jẹ Moisés jẹts jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kọjtsnajxpatąjkta, van'it paat tse'e tyuujn ku ve'e jẹ Yaknąpẹjtpa Juan jyoojntyki. Ax ku tse'e jẹ Yaknąpẹjtpa Juan kya'amaajy, van'it tse'e jẹ jayu yakvaajnji'ukvaandi jẹts chąjkpe'e jẹ Nte'yam jẹtse'e jẹ jayu y'ijttinit jẹm jẹ Nte'yam y'am kyą'm. Qọy tse'e jẹ jayu dụtuntsọkta jẹtse'e jẹm y'ijttinit, ve'emts jẹ'ẹ ve'eda ax jo'n nụmay jẹ jayu to'k naxji tyąkava'anda nụjom joma ve'e to'k jẹ mootsk tąk'aką'ą.

17 'Ax ve'emts ątse'e nva'añ: Ka'a xa ve'e choʼoxa vintsọ ve'e yą tsajp yą naax kyáxụt ñáxụt; jẹ'ẹ ve'e tsoʼox ku ve'e kyọọ'ktoonnit jyajuu'a jẹ Nte'yam jẹ pyava'nụn.

Ku jẹ jayu jẹ navyajkụn dụyakvintsą'kintǫ́ki
(Mt. 19.1-12; Mr. 10.1-12)

18 'Pąn pąn xa ve'e jẹ ñụdą'ąx dụmasọọknup jẹtse'e jẹ viijnk tą'ąxtąjk dụpụk, yakvintsą'kintǫ́kipts jẹ'ẹ ve'e jẹ navyąjkụn. Jẹts pąn pąn tse'e dụpąjkp jẹ tą'ąxtąjk juu' ve'e jẹ ñụyaa'y tụmyasọọkjini, nay yakvintsą'kintǫ́kivapts jẹ'ẹ ve'e jẹ navyąjkụn.

Jẹ kumeen jayu jẹts jẹ Lázaro

19 'Jẹm xa ve'e to'k y'ijt jẹ kumeen jayu juu' ve'e va'ajts ọy va'ajts tsoj tunnaxyọjxjup, jẹ tsoʼojmk vite'e tyukni'kxip; jǫ́vum tse'e ọy ñaajkkáyjụ ñaajk'uu'kjụ.

20 Jẹm tse'e tyąk'aagumpa to'k jẹ ayọọva jayu juu' ve'e Lázaro dụxąąj; tąts jẹ'ẹ ve'e ñụpotsvatskąjxni.

21 Jẹ'ẹjyji ve'e y'uktsojk jẹ ayọọva jayu jẹtse'e kụdụkaajy jẹ tsapkaaky kunax juu' ve'e kụstąjkip jẹm jẹ kumeen jayu myeesa kąjxm; ax nụvẹẹ'yjụdup tse'e jẹ ok jẹ pyoʼojts kąjx.

22 Jẹ'y tse'e jẹ xąąj ku ve'e jẹ ayọọva jayu y'ọọ'kni; yaknąjkxjụdu tse'e jẹ ángeles jẹtse'e y'ijtnit jẹ Abraham mąąt. ẹọ'knuva tse'e jẹ kumeen jayu jẹtse'e ñaxtąjkini.

23 Tsaachpaatp tse'e vye'na jẹ kumeen jayu jẹm jąnjọọtm, van'it tse'e dụ'ix jékum jẹ Abraham, jẹme'e jẹ Lázaro dụmąąda.

24 Van'it tse'e mąkk kyąjts, jętse'e dụnụụjmi: “Tata Abraham, tonụ jẹ maa'yụn, tukmọ'tk ąts. Kẹxụ to'k aaj jẹ Lázaro jętse'e dụyakxọọ'kụt jẹ kya'ónụk mąąt jẹ tsoxk nąaj jętse'e min ąts yą ntọọts dụyakxee'mụ kụx ọọy ątse'e yam jąnjọọtm ntuntsaachpaa'ty.”

25 Van'it tse'e jẹ Abraham ña'mụxji: “N'ónụk, jaa'myétsụ jęts mtukkąąakju ve'e juu' ve'e ọy ku ve'e mjoojntyki jẹm naxviinm; ax yą Lázaro, ka'ats yą'ą ve'e tyukkąąakji juu' ve'e ọy ku ve'e jyoojntyki jẹm naxviinm. Ax ụxyamts yą'ą ve'e yaja jẹ jọt'amąjin dụpaatni jęts mitse'e jẹm mtsaachpaatni.

26 Ax nay ve'empa tse'e, jẹm xa ve'e to'k jẹ mąją tukjọv juu' ve'e apụk xyak'ijtumdup. Ax pąn pąn jaty tse'e juu' ve'e yájada jętse'e jẹm jyanąjkxuva'anda joma ve'e miitsta, ka'a tse'e y'ọ'yixjada; ax pąn pąn jaty tse'e jẹmda joma ve'e miitsta jętse'e yaja jyaminuva'anda, ni ka'a tse'e y'ọ'yixjụduva.”

27 Van'it tse'e jẹ kumeen jayu y'atsąąjv: “Tata Abraham, jẹm xa ve'e nụmugọọxk ąts jẹ n'utsątąjk. Nmunoo'kxtkpts ąts mitse'e jętse'e to'k aaj xkéxụt jẹ Lázaro jẹm ąts jẹ ntee' tyąk'am,

28 jętse'e dụvaajnjadat, ax ve'emts jẹ'ẹ ve'e kyamejtstuvat yaja tsaachpaatụn jąąt.”

29 Van'it tse'e jẹ Abraham y'atsọọjvji: “Jẹm xa jẹ'ẹ ve'e dụmąądada jẹ Kunuu'kx Jatyán juu' ve'e jyaaydu jẹ Moisés jęts jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kọjtsnajxpatąjkta, va'ants jẹ'ẹ ve'e dụmąja pąmda.”

30 Van'it tse'e y'atsąąjv jẹ kumeen jayu: “Ka'a xa jẹ'ẹ ve'e vye'ema, tata Abraham, ax pąn nụnąjkxjupts jẹ'ẹ ve'e to'k juu' ve'e tụy'ọọ'kni, vinmayụmpíttapts jẹ'ẹ ve'e jętse'e dụmasọọktinit jẹ kyọ'ọy joojntykinda.”

31 Van'it tse'e jẹ Abraham ña'mụxji: “Pąn ka'a xa ve'e dụmąja pąmda juu' ve'e jyaaydu jẹ Moisés jęts jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kọjtsnajxpatąjkta, ka'ats jẹ'ẹ ve'e dụjaanchja'viduvat kụjyajoojntykpąjknuva ve'e jado'k nax to'k jẹ ọọ'kpa.”

17

Kutsą'ąga xa ve'e ọọy ku ve'e jẹ jayu ntukmasọọkumdat jẹ Nte'yam jẹ tyoo' (Mt. 18.6-7, 21-22; Mr. 9.42)

1 Van'it tse'e je Jesús jẹ y'ixpąjkpatąjk dụnụụjmidi:

—Ka'a xa ve'e ñụnka'ítụt jẹ yaktọkintoompa yaja; ¡ax ayọọts jẹ'ẹ ve'e jẹ jyọọt jẹ jayu juu' ve'e jẹ myujayu dụtukmasọọkp jẹ Nte'yam jẹ tyoo'!

2 Nụyojk ọy xa ve'e kụy'ijtụxjụ je jayu jętse'e to'k jẹ paan taak yaktukyuktsum jętse'e yakmaaxynąvíppini jęts ni ka'a ve'e ku ve'e dụtukmasą'ąk jẹ Nte'yam jẹ tyoo' to'k jẹ jayu juu' ve'e jẹ mootsk jọọt jẹ mootsk ja'vin dụjayejpp.

3 Ixta tse'e ọy pąn ti ve'e mtoondup. Pąn mmutọkintoojnjup xa ve'e jẹ m'uts jẹ m'ajch ukpụ jẹ m'uts jẹ mtsą'ą, tuknąąjmats. Pąn vinmayụmpijtp tse'e, mmẹẹ'kxjap tse'e jẹ tyọkin.

4 Pąn mmutọkintoojnjupts mitse'e vuxtojtụk nax to'k xąąj jętse'e vuxtojtụk nax mnạ'mụxjụt: “Tą ątse'e nvinmayụmpit, tọkin mẹẹ'kxụs ąts to'k aaj”, mjajtymẹẹ'kxjap tse'e.

Vintsọ ve'e dụnụmąja jẹ jaanchja'vin

5 Van'it tse'e jẹ kukątsivatąjk dụnụụjmidi jẹ Mąją Vintsą́n:

—Putąjkik ąąts to'k aaj jęts ąątse'e nụyojk njaanchjávat.

6 Van'it tse'e ña'mụxjidi jẹ Mąją Vintsą́n:

—Pąn mjayejptup xa ve'e jẹ jaanchja'vin jẹm mja'vin kąjxmda ọyvinxụpa ax jo'n to'k jẹ mostaza tąąmt, kụm'ọ'yixjada tse'e jętse'e xnąąjmadat yą kụp: “Navyixjụ joma ve'e yaja m'it jęts nąjkxụ mnakyexjụ jẹm maaxy nąjọọtm”, kụmkątsąpą́kjada tse'e yą kụp.

Jẹ vinma'yụn juu' ve'e jẹ Nte'yam chąjkp jętse'e njayejpumdinit

7 ’Pąnts miits n'ite'e juu' ve'e dụjayejpp to'k jẹ toompa, ku ve'e jẹ toompa jyẹ'yni, tą ọjts yu'uj ukpụ jẹ carnero tụdụvintena, ¿ñụụjmipts vine'e: “Naxụ mkayụ”?

8 Ax ka'a tse'e; jidụ'ụm xa jẹ'ẹ ve'e dụnụụjma: “Yak'ọya ąts jẹ n'a'ox jęts nay'apąąmdụkaja jęts ątse'e xyakkáyụt, ụx'ọọkts mitse'e m'a'óxat.”

9 ¿Kyukọjtsjipts jẹ'ẹ vine'e jẹ toompa ku ve'e dụtún juu' ve'e yaktukpavaamp? Ax ka'a tse'e.

10 Nay vanxúpjyamts miitse'edava, ku ve'e xtonkáxtat nụjom juu' ve'e jẹ Nte'yam mtukpavaajnjụdup, va'anda tse'e jidụ'ụm: “Ka'a xa ąątse'e nvinmachjụ jęts ąątse'e nyakkukọjtsjat, jẹ'ejyji ąątse'e tụntún ax jo'n jẹ toompa dụtún juu' ve'e tukkąąakjup.”

Ku jẹ Jesús dụyakjọtkąąaky nụmajk jẹ yaa'tyąjkta juu' ve'e leprapąjkjụdup

11 Ku ve'e jẹ Jesús jẹ too' dụjaa'kyọ'y ku ve'e jẹm Jerusalén ñụjkx, van'it tse'e pyítsum jẹm galiléait y'it jọọtm jętse'e tyąjki jẹm samaariait y'it jọọtm.

12 Ku tse'e jyẹ'yava'añ joma ve'e to'k jẹ pi'k kajpụn, van'it tse'e y'anąjkxijidi nụmajk jẹ yaa'tyąjk juu' ve'e leprapąjkjụdup. Ax jékumji tse'e tyaandi

13 jẹtse'e mą̱kk dụmukǫ̣jtsti jẹ Jesús:
—¡Jesús, Yak'ixpąjkpa, tukmǫ̣'tk ą̱ąts to'k aaj!
14 Ku ve'e jẹ Jesús y'íxjidi, van'it tse'e vyaajñ:
—Nąjkxta jẹja jẹ tee'tąjk vyinkujk jẹtse'e xtuk'íxtat jẹts tą ve'e mjọtkąda̱aktini.
Namvaate'e ñąjkxti, nụvaatsjidinu tse'e jẹ pya'amda.
15 Ku tse'e nụto'k ñayja'viji jẹts jọtkąda'akyani ve'e, van'it tse'e vyimpijt, mą̱kk tse'e kyąjts jẹtse'e jẹ Nte'yam dụyakmąji dụyakjaanchi.
16 Van'it tse'e jẹ Jesús dụvinkọxkteni jẹtse'e jẹ vyiijn jẹ y'aaj dụtukpaaty jẹ naax jẹ vintsą'kin mą̱ąt, jẹtse'e jẹ Jesús dụkukǫ̣jtsji. Ax samaariait jáyuts jẹ'ẹ ve'e y'ijt.
17 Van'it tse'e jẹ Jesús vyaajñ:
—¿Tis, ka nụmajkape'e tụy'itta pą̱ne'e tụjyọtkąda'akta? ¿Joma tse'e jyaa'k'ítta jẹ janụtaaxtojtụk?
18 ¿Yą'ąjyji ve'e to'k tụvyimpit juu' ve'e ka jẹ israeejlit jáyuvap jẹtse'e jẹ Nte'yam dụyakmąja dụyakjaancha?
19 Van'it tse'e dụnụụjmi jẹ yaa'tyąjk:
—Pojtụkụ jẹts nąjkxni. Jẹ'ẹ kąjx xa ve'e tụmjọtkąda̱aknikụx ą̱tse'e tụxjaanchjáva.

Ku jẹ Nte'yam jẹ kyutojkụn dụyakmiinnit
(Mt. 24.23-28, 36-41)

20 Van'it tse'e jẹ fariseotąjk dụ'amọtutụ́vidi jẹ Jesús pą̱n vin'ite'e jẹ Nte'yam jẹ kyutojkụn dụyakmiinnit. Van'it tse'e y'atsǫ̣ojvjidi:
—Ka'a xa ve'e yak'ixpaa'tụt ku ve'e jẹ Nte'yam jẹ kyutojkụn dụyakmiinnit.
21 Ka'a tse'e jẹ jayu vya'anụt: "Ụxyaja xa jẹ'ẹ ve'e", ukpụ "Ụxximts jẹ'ẹ ve'e", kụx tą jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam jẹ kyutojkụn dụyakmiinni joma ve'e miitsta.
22 Van'it tse'e dụnụụjmidi jẹ y'ixpajkpatąjk:
—Jẹ'yap xa ve'e jẹ xą̱ąj jẹtse'e xjatsọ́ktat jẹts ą̱tse'e n'ítụt miits mą̱ątta ọtyun jado'k xą̱ąja; ax ka'a tse'e ve'em tyónjụt.
23 Ax myaknąąjmadap tse'e: "Ixta, ụxyaja xa jẹ'ẹ ve'e", ukpụ "Ixta, ụxximts jẹ'ẹ ve'e"; ax ka'ats miits jẹ'ẹ ve'e xpanąjkxtat,
24 kụx ve'em ax jo'n to'k jẹ vítsụk yak'ix jẹtse'e y'ajaj y'atụ'kx jẹm tsajviinm ado'om ado'om, yak'íxpap tse'e ọy ku ą̱tse'e nmiinnuvat.
25 Ax tun vinkọpk tse'e jẹts ą̱tse'e too'vąjkp ọọy ntuntsaachpaa'tụt jẹts ą̱tse'e xkakuvą́ktat jẹ jayu juu' ve'e ụxyam joojntykidup.
26 Ve'em ax jo'n tyoojnji kyọjtsji ku ve'e jẹ Noé jyoojntyki, nay ve'em tse'e tyoojnjinuvat jẹ xą̱ąj ku ą̱tse'e nmiinnuvat, ą̱ts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nụpą̱ąmdụka Ijtp.
27 Kaaydup ooktup tse'e vyẹ'nada, yaa'vyąjktup tą'ą̱xpąjktup. Van'it paat tse'e ve'em dụtoondi ku ve'e jẹ Noé tyąjkini jẹp arca jąątp jẹtse'e jẹ nąąkukọ́ma jyẹ'y jẹtse'e nụjom y'ọọ'kkąjxtini.
28 Nay ve'empa tse'e jyajtpa jẹm Sodoma ku ve'e jẹ Lot jyoojntyki. Kaaydup ooktup tse'e jẹ jayu vyẹ'nada, jooydup, tọọ'ktup, yoodup, tąkpą̱ąmdup;
29 ax ku tse'e jẹ Lot jẹm sodómait kyajpụn kąjxm pyítsumni, van'it tse'e jẹ jąąjn mą̱ąt jẹ azufre kyụstąjki jẹm tsajviinm, ve'em ax jo'n kụtyuuj jo'n, jẹtse'e nụjom jẹ jayu dụyak'ọọ'kkąjxtini.
30 Ax nay vanxúpjyam tse'e jẹ jayu vye'nidinuvat ku ą̱tse'e nmiinnuvat jado'k nax.
31 'Ku ve'e jẹ xą̱ąj jyẹ'yat, pą̱n pą̱n jatye'e vẹ'nadap jẹm azotea ni'kxm jẹtse'e jẹp tyụjkp jẹ pyą̱ąmdụk, ka'a tse'e y'uktąjkidinit jẹp tyụjkp jẹtse'e ti dụyakpítsumdat. Pą̱n pą̱n jaty tse'e jẹm kam jọọtm vẹ'nadap, ka'a tse'e dụnụvimpíttat pą̱n ti jatye'e jẹm tụtyáñ.
32 Jaa'myẹ́tsta jẹ Lot jẹ ñụdą'ą̱x.
33 Pą̱n pą̱n xa ve'e nụyojk dụtsọjkp jẹ ñaxviijnit joojntykin jẹts ka'a ve'e jẹ joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp, vintọ́kiyupts jẹ'ẹ ve'e xą'ma kąjx; ax pą̱n pą̱n tse'e dụmasọọkp jẹ ñaxviijnit joojntykin kụx chąjkpe'e nụyojk jẹ joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp, joojntykinupts jẹ'ẹ ve'e xą'ma kąjx.
34 'Ve'em xa ą̱ts miitse'e nnąąjmada jẹts jẹ tsooj, nụmẹjtsk tse'e maap vyẹ'nadat joma ve'e to'k jẹ maajntkụn, ax to'k tse'e yakvọọvnit, jado'k tse'e tyaannit;
35 nụmẹjtsk tse'e jẹ tą'ą̱xtąjk jąjtsp vyẹ'nadat, to'k tse'e yakvọọvnit, jado'k tse'e tyaannit;
36 nụmẹjtsk tse'e jẹ yaa'tyąjk jẹm kam jọọtm vye'niduvat, to'k tse'e yakvọọvnit, jado'k tse'e tyaannit.
37 Juu' tse'e dụ'amọtunajxtu, jẹ'ẹ tse'e dụ'amọtutụ́vidu:
—Mąją Vintsą́n, ¿jómats jẹ'ẹ ve'e ve'em jyátụt?
Van'it tse'e y'atsǫ̣ojvjidi:
—Va'ajts xa ve'e yaknujávat pą̱n joma ve'e, kụx pą̱n joma ve'e y'it jẹ tą́nụk ą̱ą'k, jẹm tse'e jẹ no'op ñay'amókajada.

18

Je̱ ku'a̱a̱'k ta̱'a̱xta̱jk je̱ts je̱ ka óyap to̱kin payo̱'yva tukmu'a'ixmojkin

1 Van'it tse'e je̱ Jesús ya̱ tukmu'a'ixmojkin vya'nu̱xjidi je̱tse'e je̱ jayu du̱tuk'íxtat je̱ts tsapkótstape'e xa̱'ma, ka'a ve'e ñoo'kxtat.

2 Jidu̱'u̱m tse'e vyaajñ:

—Je̱m xa ve'e kajpu̱n ka̱jxm vye'na to'k je̱ to̱kin payo̱'yva; ax ka'ats je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam du̱tsa'a̱ga, ni pa̱na ve'e du̱kamaja̱ pu̱m.

3 Je̱mpa tse'e to'k je̱ ku'a̱a̱'k ta̱'a̱xta̱jk juu' ve'e vane'em na̱jkx myuxu̱'u̱ju̱, je̱'e̱ tse'e cho̱jk je̱tse'e je̱ to̱kin payo̱'yva du̱to̱kimpayo̱'o̱yu̱t to'k je̱ jayu juu' ve'e je̱ ta̱'a̱xta̱jk du̱tso'oxpa̱jkp.

4 Jek tse'e je̱ to̱kin payo̱'yva du̱kamaja̱ pu̱u̱jm je̱ ku'a̱a̱'k ta̱'a̱xta̱jk; ax u̱x'o̱o̱knum tse'e vyinmaajy: “Oyam a̱tse'e nkatsa̱'a̱ga je̱ Nte'yam ukpu̱ a̱tse'e ni pa̱na nkamaja̱ pu̱m,

5 va'ants a̱ts du̱to̱kimpayo̱'o̱yu̱ je̱'e̱ juu' ve'e du̱tso'oxpa̱jkp je̱ ku'a̱a̱'k ta̱'a̱xta̱jk, ax ve'emts a̱tse'e min xko̱o̱'kne̱'mni.”

6 Van'it tse'e je̱ Ma̱ja̱ Vintsán jyaa'kvaajñ:

—Yakvinkópkada vintso̱ ve'e vyinmay je̱ ka óyap to̱kin payo̱'yva.

7 ¿Ax vintso̱ts n'ite'e je̱ Nte'yam du̱kamaja̱ pámu̱t je̱ jáyuda juu' ve'e vyinko̱o̱ndu je̱tse'e jóvum xa̱a̱j jóvum tsooj yaaxp aaj yaaxp jo̱o̱t du̱munoo'kxtu̱kta je̱tse'e pyutákajadat? ¿Ax yak'a'íxtapts je̱'e̱ n'ite'e?

8 Ve'emts a̱ts miitse'e nvaajnjada je̱ts ka'a ve'e tyánat je̱tse'e du̱putákadat. Oyam tse'e vye'ema, ku a̱tse'e nmiinnuvat jado'k nax, a̱ts, je̱ Jayu Juu' ve'e Nu̱pa̱a̱mdu̱ka Ijtp, ¿njaa'kpaa'tupts a̱ts vine'e je̱ jáyuda juu' ve'e du̱jaanchja'vidup je̱ Nte'yam?

Je̱ fariseo je̱ts je̱ kupa̱'mu̱n pa̱kmojkpa tukmu'a'ixmojkin

9 Van'it tse'e je̱ Jesús ya̱ tukmu'a'ixmojkin du̱tukmuka̱jts je̱ jáyuda juu' ve'e nayja'vijidinup je̱ts ka'a ve'e je̱ Nte'yam tyo̱kimpámjada je̱tse'e je̱ myujayu du̱viijnk'íxta. Jidu̱'u̱m tse'e vyaajñ:

10 —Na̱jkxtu xa ve'e je̱m ma̱ja̱ tsapta̱jkm nu̱me̱jtsk je̱ yaa'tya̱jk tsapko̱jtspa; to'k tse'e je̱ fariseo, jado'k tse'e je̱ kupa̱'mu̱n pa̱kmojkpa.

11 Ax ténipji tse'e je̱ fariseo jidu̱'u̱m chapka̱jts: “Nte'yam, nkuko̱jtsjip xa a̱ts mitse'e ku̱x ijk a̱tse'e ve'em nkajáyuva ax jo'n juu' ve'e me̱e̱'tstup, juu' ve'e du̱toondup juu' ve'e ka óyap, je̱ts juu' ve'e je̱ navya̱jku̱n du̱yakvintsa̱'kintókidup. Ka'a xa a̱tse'e ve'em njáyuva ax jo'n xi kupa̱'mu̱n pa̱kmojkpa.

12 Me̱jtsk nax xa a̱tse'e n'ayooja vinvuxtojtu̱k xa̱a̱j, ax nmo̱o̱ypts a̱ts mitse'e je̱ diezmo.” Jidu̱'u̱m tse'e je̱ fariseo chapka̱jts.

13 Ax je̱ kupa̱'mu̱n pa̱kmojkpa, jékumjits je̱'e̱ ve'e tyaajñ, ka'a tse'e ña̱yjávaja je̱tse'e y'íxu̱ku̱t je̱m tsapjo̱o̱tm, ko̱o̱jyji ve'e je̱ kyak du̱ka̱x ku̱x natyukja'vijupe'e je̱ tyo̱kin, je̱tse'e vya'añ: “Nte'yam, tukmo̱'tk a̱ts to'k aaj, tókinax jáyuvam xa a̱tse'e.”

14 Van'it tse'e je̱ Jesús jyaa'kvaajñ:

—Ve'emts a̱tse'e nva'añ je̱ts ka'a ve'e je̱ Nte'yam du̱to̱kimpu̱u̱jm je̱ kupa̱'mu̱n pa̱kmojkpa; ax tyo̱kimpa̱a̱m tse'e je̱ fariseo. Ku̱x pa̱n pa̱n xa ve'e namyájijup, je̱'e̱ tse'e taannup pi'k; pa̱n pa̱n tse'e naajkpi'kijup, je̱'e̱ tse'e du̱nu̱májap.

Cha̱jkpts je̱'e̱ ve'e je̱ Jesús je̱ pi'k ónu̱kta
(Mt. 19.13-15; Mr. 10.13-16)

15 Van'it tse'e du̱tukn̲u̱na̱jkxti je̱ pi'k ónu̱kta je̱ Jesús je̱tse'e je̱ kya̱'a̱j du̱tukn̲u̱kónu̱t, je̱ maax ónu̱k paat tse'e tyukn̲u̱na̱jkxtu. Ku tse'e je̱ y'ixpa̱jkpata̱jk du̱'ixti, van'it tse'e du̱tukn̲u̱u̱jmidi je̱ jáyuda pa̱n pa̱n jatye'e du̱yakje̱'ydup je̱ pi'k ónu̱kta.

16 Van'it tse'e je̱ Jesús je̱ y'ixpa̱jkpata̱jk du̱yaaxjidi je̱tse'e du̱nu̱u̱jmidi:

—Maso̱'o̱kta je̱ pi'k ónu̱k je̱ts a̱tse'e xnu̱míndat, ka'a tse'e xkayakjajtjadat, ku̱x je̱'e̱da pa̱n pa̱n jatye'e ijttup je̱m je̱ Nte'yam y'am kya̱'m, ve'em xa je̱'e̱ ve'eda ax jo'n ya̱ pi'k ónu̱kta.

17 Tyúvam xa a̱tse'e nva'añ, pa̱n pa̱n jaty tse'e kanapya̱a̱jmju̱dup je̱m je̱ Nte'yam y'am kya̱'m ax jo'n je̱ pi'k ónu̱k, ka'a tse'e je̱m tyákadat.

Ku je̱ Jesús du̱ma̱a̱tnakyojtsji to'k je̱ mootsk ónu̱k juu' ve'e kumeen
(Mt. 19.16-30; Mr. 10.17-31)

18 Van'it tse'e y'amo̱tutú̱viji to'k je̱ israeejlit jayu juu' ve'e du̱nu̱májip:

—O̱y yak'ixpa̱jkpa, ¿tis a̱ts vine'e ntónup je̱ts a̱tse'e njaye̱jpnit je̱ joojntykin juu' ve'e xa̱'ma ka̱jx ijtp?

19 Je̱tse'e je̱ Jesús ña̱'mu̱xji:

—¿Nte'yam a̱tse'e xtij ku ve'e mva'añ je̱ts o̱y a̱tse'e? To'kji xa je̱'e̱ ve'e pa̱ne'e o̱y, je̱ Nte'yamts je̱'e̱ ve'e.

20 Mnuja'vip xa mitse'e je pava'nun: “Ka'a tse'e xyakvintsa'kintókiyut je navyajkun, ka'a
tse'e myakjayu'oo'kut, ka'a tse'e mmee'tsut, ka'a tse'e je jayu xnuvampétut, vintsa'aga je
mtee' je mtaak.”
21 Van'it tse'e je jayu ña'muxji:
—Ku atse'e pi'knum nve'na, van'ítanits ats ya'a ve'e nujom nkutyún.
22 Ku ve'e je Jesús du'amotunajxy, van'it tse'e dunuujmi:
—Jado'k viijn tse'e mka'ijtuxju. Too'kkajxni nujom juu' ve'e m'ixp mjayejpp jets mooyni
je meen je ayoova jayu, ve'em tse'e je o'yin xjayéput jem tsapjootm. Van'itts atse'e
xpamiinnit.
23 Ax ku tse'e je jayu du'amotunajxy, ooy tse'e tyuntsaachvinmapyujk, kux va'ajts
kumeene'e y'ijt.
24 Ku tse'e je Jesús ve'em y'ixji, van'it tse'e vyaajñ:
—¡Va'ajts tso'ox xa je'e ve'e jetse'e je kumeen jayu ñapyámjadat jem je Nte'yam y'am
kya'm!
25 Ka'a xa ve'e cho'oxa vintso ve'e je camello ñáxut jep xo'yun jot jaatp, je'e ve'e tso'ox
vintso ve'e je kumeen jayu ñapyámjut jem je Nte'yam y'am kya'm.
26 Van'it tse'e vyaandi pan pan jatye'e du'amotunajxtup:
—Pan ve'em xa ve'e, ¿pants vine'e o'yixjup jetse'e dujayejpnit je joojntykin juu' ve'e
xa'ma kajx ijtp?
27 Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:
—Juu' xa ve'e je jayu ka'o'yixjup jetse'e dutónut, je Nte'yamts je'e ve'e dutónup.
28 Van'it tse'e je Pedro ña'muxji:
—Maja Vintsán, nmasokkajxni xa aatse'e nujom juu' aatse'e n'ixp njayejpp vye'na jets
aats mitse'e mpamiijn.
29 Van'it tse'e je Jesús dunuujmi je y'ixpajkpatajk:
—Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada jets pan pan jatye'e je Nte'yam je kyutojkun kajx
dumasookp je tyajk, je tyee', je tyaak, je y'uts, je y'ajch, je cha'a, je ñudá'ax, ukpu je y'ónuk,
30 nuyojk tse'e ooy tyunyakmo'ot juu' ve'e yaja naxviijn jetse'e xa'ma kajx jyoojntykinit
ku ve'e je nam it choo'ndukut.

Ku je Jesús du'ava'ninuva je y'oo'kun
(Mt. 20.17-19; Mr. 10.32-34)

31 Van'it tse'e je Jesús apuk duvaajv je ñumakmejtsk ixpajkpatajk, jetse'e dunuujmidi:
—Jem tse'e Jerusalén nja'mda. Jem tse'e tyonkáxjut kyojtskáxjut ats kajx nujom juu' ve'e
jyatyaandu jep Kunuu'kx Jatyán kujxp je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta.
32 Yakpámupts atse'e jem je viijnk jayu kya'm jets atse'e xnuxi'iktat xtukxi'iktat jets atse'e
xvinkojtspéttat, xnutsójadapts atse'e
33 jets atse'e xvóptat, van'itts atse'e xyak'oo'ktat. Ax joojntykpajknuvapts atse'e kutoojk
xaaj, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp.
34 Ax ka'a tse'e duvinmótuda pan ti ve'e tyijp kuxe'e je Nte'yam dukayakjaty vye'na
jetse'e duvinmótudat.

Ku je Jesús dujyakjotkadaaky to'k je viints jayu jep Jericó
(Mt. 20.29-34; Mr. 10.46-52)

35 Ku ve'e je Jesús dumutami je jericoojit kajpun, jem tse'e to'k je viints jayu chuuna
vye'na jeja too' pa'ayi jetse'e je putajkin du'amotu.
36 Ku ve'e dumotu jets je numay jayu ve'e najxp, van'it tse'e du'amotutuvi pan ti ve'e
toojnjup kojtsjup.
37 Ku ve'e yakvaajnji jets je'e ve'e najxp vye'na je Jesús, je nazarétit jayu,
38 van'it tse'e makk vyaajñ:
—¡Jesús, je David je chaan je kyooj juu' ve'e yakkutojknup, tukmo'tk ats to'k aaj!
39 Ax pan pan jaty tse'e je Jesús vintoo'vajkijup, tukna'muxju tse'e jetse'e y'amo'otut. Ax
nuyojk makk tse'e tyunjaa'kkajts:
—¡Je David je chaan je kyooj juu' ve'e yakkutojknup, tukmo'tk ats to'k aaj!
40 Van'it tse'e je Jesús vya'ktaajñ jetse'e dunuujmidi je jayu jetse'e duyakmíndat. Ku tse'e
je viints jayu jye'y, van'it tse'e yak'amotutuvi:
41 —¿Tise'e mtsajkp jets ats mitse'e ntoojnjat?
Van'it tse'e je viints jayu y'atsaajv:
—Vintsán, je'e xa atse'e ntsajkp jets ats mitse'e xyakvin'ixpákut.
42 Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:
—¡Vin'ixpakuts n'it! Ta xa ve'e mjotkadaakni kux atse'e tuxjaanchjáva.

43 Tun jatyji tse'e jẹ jayu vyin'ixpajkni. Van'it tse'e jẹ Jesús duṗanuṷjkx jẹtse'e jẹ Nte'yam duyakmaji duyakjaanchi. Ax nujom tse'e jẹ jayu pạn pạn jatye'e dụ'ixtu, yakmájiduva yakjaanchiduvats jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam.

19

Jẹ Jesús maạt jẹ Zaqueo

1 Van'it tse'e jẹ Jesús jyẹ'y jẹm jericoojit kyajpụn kạjxm jẹtse'e jẹ kajpụn dụtuknajxy.

2 Jẹm tse'e vye'na to'k jẹ kumeen jayu juu' ve'e Zaqueo dụxạaj, jẹ kupạ'mụn pạkmojkpats jẹ'ẹ ve'e ñụvintsánip,

3 jẹ Jesuusts jẹ'ẹ ve'e y'ixuvaampy. Ax ka'a tse'e y'ọ'yixjụ vintsọ ve'e dụ'ixpaa'tụt kụx pi'k kónaji jẹ'ẹ ve'e jẹ Zaqueo jẹts ọoye'e jẹm jẹ jayu.

4 Van'it tse'e noomp tyoo'vụjk jẹtse'e pyejt jẹm sicómoro kụp kạjxm juu' ve'e dụmutámip jẹ too' joma ve'e jẹ Jesús ñaxuva'añ vye'na, ax ve'em tse'e y'ọ'yixjụt vintsọ ve'e dụ'ixpaa'tụt.

5 Ku ve'e jẹ Jesús ñajxy jẹ tsọv, van'it tse'e pyat'ix, jẹtse'e dụnụujmi:

—Zaqueo, vánụkụ jatyji, tunjajtynạjkxp xa ạtse'e ụxyam jẹm mtạk'am.

6 Van'it tse'e jẹ Zaqueo jatyji vyajntyk jẹtse'e jẹ Jesús dụmạạdi jẹm jẹ'ẹ tyạk'am jẹ xọọjntkụn mạạt.

7 Ku ve'e jẹ nụmay jayu dụ'ixti, van'it tse'e dụvinkọtsta dụnaa'kótsta jẹ Jesús kụx ve'eme'e vyaandi jẹts jẹm jẹ'ẹ ve'e jẹ tókinax jayu tyạk'am ñụjkx.

8 Tụjkpani tse'e vyẹ'nada, van'it tse'e jẹ Zaqueo tyeni jẹtse'e dụnụujmi jẹ Majạ Vintsán:

—Ụxyamts ạtse'e nmọọynit jẹ ayọọva jayu kojkm juu' ạtse'e n'ixp njayejpp; ax pạn tạts ạtse'e jyapạna jẹ meen mpụjkja jẹ vin'ạạ'nụn kạjx, maktaaxk naxts ạts jẹ'ẹ ve'e nyaknụyojkijat.

9 Van'it tse'e jẹ Jesús vyaajñ:

—Ụxyam xa ve'e tụjye'ya jẹ nụtsọọkụn yaja tụjk, kụx jẹ Abraham jẹ chaan jẹ kyọọj xa mitse'eva.

10 Kụx jẹ'ẹ xa ạtse'e nnụmiimp jẹts ạtse'e n'íxtat jẹtse'e nyaktsọ'ọktat pạn pạn jatye'e tọkih'ijttup, ạts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nụpạạmdụka Ijtp.

Jẹ majk meen juu' ve'e tsóvax tukmu'a'ixmojkin

11 Namvaate'e jẹ jayu dụ'amọtunajxti, van'it tse'e jẹ Jesús vya'nụxjidi yạ tukmu'a'ixmojkin jẹ'ẹ kạjx ku ve'e támani vyẹ'nada joma ve'e jẹ Jerusalén jẹtse'e vyinmaaydi jẹts jatyji ve'e jẹ Nte'yam jẹ kyutojkụn dụyakmiinnit.

12 Jidụ'ụm tse'e ñạ'mụxjidi:

—Jẹm xa ve'e y'ijt to'k jẹ yaa'tyajk juu' ve'e jẹ ọy kẹ'xtkụn dụmạạt, jẹtse'e jékum ñụjkx, jẹ'ẹ tse'e ñụnạjkx jẹtse'e yakpámụt yakkutojkpa, ụx'ọọk tse'e vyimpijtnuvat.

13 Ka'anum tse'e chạạ'n vye'na, van'it tse'e dụyaxtsạajv nụmajk jẹ tyoompa jẹtse'e kạkjẹ'ẹ dụtukkạtajkidi to'k jẹ meen juu' ve'e tsóvax. Van'it tse'e dụnụụjmidi: "Yaktonda ạts yạ nmeen van'it paat ku ạtse'e nvimpijtnuvat."

14 'Ax ka'a tse'e jẹ jyayu chạkjụ y'ijt, mu'ẹjkjụdup mujọt'aajnjụdupe'e jẹtse'e dụkẹjxti jẹ kukátsivada jẹtse'e jidụ'ụm vya'andat: "Ka'a xa ạạtse'e ntsạk jẹts ạạtse'e jẹ yaa'tyajk xyakkutojkjat."

15 'Ax yakpạạmjyamts jẹ'ẹ ve'e yakkutojkpa. Van'it tse'e vyimpijtnuva joma ve'e jẹ jyayu. Ku tse'e jyẹ'yni, van'it tse'e dụnụkẹjxi jẹ tyoompatạjk juu' ve'e tyukkạtạjkidu jẹ myeen jẹtse'e dụnụjávat pạn vinxụpe'e jẹ meen tụduyaknụyókada kạkjẹ'ẹ.

16 'Juu' tse'e muto'k, jidụ'ụmts jẹ'ẹ ve'e vyaajñ: "Vintsán, majk nax xa ve'e tụñụyoka jẹ mmeen juu' ạtse'e xtukkạtajki."

17 Van'it tse'e jẹ yakkutojkpa y'atsọọjvji: "Ọy xa ve'e, ọy toompats mitse'e. Ọyame'e vẹẹ'nji myaktukkạtajki, ve'em tse'e juu' xtun ax jo'n yaktsạk, jẹ'ẹ kạjxts ạts mitse'e mpámụt jẹtse'e xyakkutojkjat majk kajpụn."

18 'Van'it tse'e jado'k vyaampa: "Vintsán, mugọọxk nax xa ve'e tụñụyoka jẹ mmeen juu' ạtse'e xtukkạtajki."

19 Van'it tse'e y'atsọọjvji: "Mugọọxk kajpụnts mitse'e xyakkutojkjivat."

20 'Van'it tse'e jado'k ñụjẹ'yji jẹtse'e vyaajñ: "Vintsán, ụxyaja xa ve'e yạ mmeen juu' ạtse'e xtukkạtajki. Jẹpts ạtse'e paayu jạạtp nvintsoomni

21 kụx ntsạ'kip ạts mitse'e jẹ'ẹ kạjx ku ve'e mạkk myakkutuk; jẹ'ẹ xa mitse'e m'amótup juu' ve'e mkapụụmp, jẹ'ẹts mitse'e mpạkmujkp juu' ve'e mkavụjp."

22 Van'it tse'e jẹ yakkutojkpa ñạ'mụxji: "Mits, kọ'ọy toompa, jẹ m'ayook ạts mitse'e ntuktọkimpayọ'oyup. Pạn mnụja'vip xa mitse'e jẹts mạkk ạtse'e nyakkutuk jẹts jẹ'ẹ ạtse'e n'amótup juu' ạtse'e nkapụụmp, jẹts jẹ'ẹ ạtse'e mpạkmujkp juu' ạtse'e nkavụjp,

23 ¿tyąjx tse'e ąts ję nmeen ję viijnk jayu xkatukkątąjki jętse'e dųyaknųyókat?, ax
ve'emts ątse'e kųnyakmǫǫjy ję meen mąąt ję myunųyojkin ku ątse'e yaja ntąk'aajy
tųnvimpijtnuva."
24 'Van'it tse'e dųnųųjmi juu' ve'e jęm ve'nidup: "Pąjkjada yą'ą ję meen jętse'e xmǫ'ǫdat
juu' ve'e majk ję meen dųmąąt."
25 Van'it tse'e y'atsǫǫjvjidi: "Vintsą́n, ¿ti ka jépap yą'ą ve'e dųmąąda majk ję meen?"
26 Van'it tse'e ję yakkutojkpa y'atsąąjv: "Ve'em xa ąts miitse'e nnąąjmada: Pąn pąn xa
ve'e juu' dųmąąt, jaa'kyakmǫ'ǫpts ję'ę ve'e. Pąn pąn tse'e juu' dųkajayęjpp, pąn vinxųp
tse'e dųmąąda, yakpąjkjapts ję'ę ve'e nųjom, ję'ę paat juu' ve'e yųų'n vęę'n jyayejpp.
27 Ax ję'ęda juu' ątse'e xtso'oxpąjktup jętse'e dųkatsǫkta jęts ątse'e nyakkutojkjadat,
yakminda jętse'e yaja ąts nvinkujk xyak'ǫǫ'kką́xtat."

Ku ję Jesús tyajki jęp Jerusalén
(Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Jn. 12.12-19)

28 Ku ve'e ję Jesús ve'em vyaajñ, van'it tse'e ję tyoo' dųpąjknuva jętse'e jęm Jerusalén
jyaa'knųjkx.
29 Ję'yavaandup tse'e vyę'nada joma ve'e ję kajpųnda juu' ve'e dųxąąjta Betfagé jęts
Betania, jęmpa ve'e ję Olivos Kǫpk, van'it tse'e ję Jesús dųkejx nųmęjtsk ję y'ixpąjkpada
30 jętse'e dųnųųjmidi:
—Nąjkxta xi pi'k kajpųn kųjx juu' ve'e xi avinkujk. Ku tse'e mję'yadat, jęja tse'e
xpaa'ttat kuvųų'n to'k ję burro. Ni pą́nanumts ję'ę ve'e kyatuktsųųnaja. Mukéjadats jętse'e
xyakmíndat.
31 Pąn m'amǫtutúvijidup tse'e ję jayu pąn tyąjxe'e xmukéjada, ve'em tse'e xnąąjmadat:
"Ję Mąją Vintsąne'e dųtsǫjkp."
32 Van'it tse'e ję y'ixpąjkpa ñąjkxti jętse'e dųpaatti ax jo'n ję Jesús ña'mųxjidi.
33 Myukéjidup tse'e vyę'nada ję burro, van'it tse'e ję burro ję vyintsąnda y'amǫtutúvijidi:
—¿Tyąjx tse'e xmukéjada xi burro?
34 Van'it tse'e y'atsǫǫvdi:
—Ję'ę kajx ku ve'e ję Mąją Vintsą́n dųtsąk.
35 Van'it tse'e dųyaknąjkxti joma ve'e ję Jesús jętse'e dųjąpę'ndi ję burro mąąt ję vyitta.
Van'it tse'e ję Jesús dųyakpęjtti.
36 Vintsǫ tse'e ję Jesús ñaxy, ve'em tse'e ję jayu dųyę'epta ję vyit jęja too' kujk joma ve'e ję
Jesús ñaxuva'añ.
37 Ax ku tse'e dųmutą́midi jęja Olivos Kǫpk váñųk viijn, van'it tse'e nųjom ję jáyuda
juu' ve'e ję Jesús dųmąątvíttu, ję'ę tse'e mąkk kǫjts'ukvaandu ję xǫǫjntkųn mąąt jętse'e ję
Nte'yam dųyakmą́jidi dųyakjaanchidi ję'ę kąjx ku ve'e dų'ixti ję mąjin juu' ve'e ję Jesús
tyuump.
38 Jidų'ųm tse'e vyaandi:
—¡Ję Nte'yam ję kyunoo'kxųn mąąt xa yą'ą ve'e yą yakkutojkpa juu' ve'e miimp ję Mąją
Vintsą́n kąjx! ¡Ję ǫy jǫǫt mąąt jęts ję mąjin mąąt tse'e y'ijtnit ję Nte'yam, juu' ve'e jęm
tsapjǫǫtm!
39 Van'it tse'e ña'mųxjidi ję fariseotąjk juu' ve'e ję nųmay jayu myąątve'nidup:
—Yak'ixpąjkpa, tuknąąjma to'k aaj xi jáyuda juu' ve'e mmąątvíttup jętse'e y'amǫ'ǫttat.
40 Ax jidų'ųm tse'e ję Jesús y'atsǫǫjvjidi:
—Ve'em xa ąts miitse'e nnąąjmada jęts pąn amǫ'ttup xa yą'ą ve'eda, ję tsaaj tse'e mąkk
kǫjtspą́ktap.
41 Ku ve'e dųmutą́midi jęm Jerusalén, jętse'e ję Jesús dų'ix ję kajpųn, van'it tse'e
dųnųyaaxy ję jerusaleenit jáyuda,
42 jętse'e vyaajñ:
—¡Pąn kųxvinmǫ́tuda xa ve'e, ųxyam yą xąąj, juu' ve'e kųmyak'ítjada ǫy jǫǫt! Ax ka'a
tse'e xvinmǫ́tuda, yu'uts ję'ę ve'e y'it jęja miits mvinkujkta.
43 Ję'yap xa ve'e ję xąąj ku ve'e ję mtso'oxpąjkpa dųyaknaa'tóktat ję mkajpųn jętse'e ję
naax juu' ve'e ję mkajpųn dųnaa'vítttp, ję'ę tse'e tyuktajva'atstap joma ve'e ñayyo'otsjadat,
44 myak'ǫǫ'kjadapts miits ję'ę ve'e mąąt ję m'ónųkta, jętse'e ję mjąąjnda ję mtąjkta
dųtukja'vikąjxtinit, ni to'ka tse'e ję tsaaj kyatánųt nųkąvyet, ję'ę kąjx ku ve'e xkanųjávada
ku ve'e ję Nte'yam mnųmínjada jętse'e kųmyaktsǫǫkjidi.

Ku ję Jesús dųyakvaach ję mąją tsaptąjk
(Mt. 21.12-17; Mr. 11.15-19; Jn. 2.13-22)

45 Van'it tse'e ję Jesús tyąjki jęp mąją tsaptąktaagujkp jętse'e dųvǫjppitsumkųjx nųjom
pąn pąn jatye'e jęp ajooydup atǫǫ'ktup vye'na,
46 jętse'e dųnųųjmidi:

—Jidụ'ụm xa ve'e jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ: “Vẹ'ẹ tse'e ạts jẹ ntạjk y'ijtnit jẹ tạjk joma ve'e jẹ jayu chapkạts.” Ax ve'emts miits yạ'ạ ve'e tụxpạạmdini ax jo'n “jẹ aajntk joma ve'e jẹ mẹẹ'tspa ñay'amókajada”.

47 Jọ́vum xạạj tse'e jẹ Jesús yak'ixpụk y'ijt jẹp mạjạ tsaptụjkp; ax jẹ tee'tạjk jẹ vyintsạnda mạạt jẹ tsaptụjkpit yak'ixpạjkpatạjkta jẹts pạn pạn jatye'e dụnụmájidup jẹ israeejlit jayu mạạt, jẹ'ẹ tse'e dụpayọ'ydup vintsọ ve'e kụdụyakjay'ọọ'kjidi jẹ Jesús,

48 ax ka'a tse'e dụmutaayvaatti pạn vintsọ ve'e kụdụtoondi, kụx nụjome'e jẹ jayu ọy dụ'amọtunajxti juu' ve'e jẹ Jesús kyọjts.

20

Jẹ kutojkụn juu' ve'e jẹ Jesús jyayejpp
(Mt. 21.23-27; Mr. 11.27-33)

1 To'k naxe'e jẹ Jesús jẹ nụmay jayu dụyak'ixpụk vye'na jẹp mạjạ tsaptụjkp jẹtse'e dụvaajnjidi jẹ ọy kạts jẹ ọy ayook, van'it tse'e jyẹ'ydi jẹ tee'tạjk jẹ vyintsạnda mạạt jẹ tsaptụjkpit yak'ixpạjkpatạjk jẹts jẹ israeejlit jẹ myújit jáyuda,

2 jẹtse'e dụnụujmidi:

—Vaajnja ạạts pạn pạne'e tụmnạ'mụxjụ jẹts yạ'ạ ve'e xtónụt. ¿Pạne'e yạ kutojkụn mmọọjyjup?

3 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsọọjvjidi:

—Nay ve'empats ạtse'e nvaampa jẹts ạtse'e x'atsọọvduvat.

4 ¿Pạn tse'e jẹ Juan jẹ kutojkụn mọọjyju jẹtse'e jẹ jayu dụyaknạpétụt, jẹ Nte'yame'e, ukpụ jẹ jayu ve'e?

5 Ax van'it tse'e dụkọjtsmojkti. Jidụ'ụm tse'e ñavyaajnjidi:

—¿Vintsọse'e kụnva'numda? Pạn va'numdup xa ve'e jẹts jẹ Nte'yame'e mọọjyju jẹ kutojkụn, jidụ'ụm tse'e xnụujmimdat: “¿Tyạjx tse'e xkajaanchja'vidi juu' ve'e jẹ Juan kyọjts?”

6 Ax pạn va'numdup tse'e jẹts jẹ jayu ve'e jẹ kutojkụn mọọjyju, xka'ts'ọọ'kumdapts ụụ'm yạ'ạ ve'e yạ nụmay jayu kụx nayja'vijidinup yạ'ạ ve'e tyụva jẹts jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kọjtsnajxpa jẹ'ẹ ve'e jẹ Juan y'ijt.

7 Van'it tse'e y'atsọọvdi jẹts ka'a ve'e dụnụjávada jẹts pạn pạne'e jẹ kutojkụn mọọjyju jẹ Juan jẹtse'e jẹ jayu dụyaknạpétụt.

8 Van'it tse'e jẹ Jesús ñạ'mụxjidi:

—Ka'ats ạtse'e n'ava'nivat jẹts pạn ạtse'e yạ kutojkụn xmọọyp jẹts ạtse'e ve'em ntun.

Jẹ kọ'ọy toompatạjk tukmu'a'ixmojkin
(Mt. 21.33-44; Mr. 12.1-11)

9 Van'it tse'e jẹ Jesús dụvaajnji jẹ jáyuda yạ tukmu'a'ixmojkin:

—To'k xa ve'e jẹ jayu dụpụujm jẹ tsaaydum kam. Van'it tse'e jẹ yoova toompatạjk dụtukmạạtkọjtsmojkti pạn vinxụpe'e tyukkạda'akjadat ku ve'e dụpạkmóktat jẹ tsaaydum tạajm. Van'itts jẹ'ẹ ve'e chạạ'n, ta'niva tse'e ñụjkx.

10 Ku tse'e jẹ tsaaydum tok aats dụpaaty, van'it tse'e to'k jẹ kyukátsiva dụkejx joma ve'e jẹ yoova toompa jẹtse'e dụ'amọ́tuvụt pạn juu' ve'e tukkạdaakjup. Ax van'it tse'e jẹ yoova toompa dụtsii'kti jẹtse'e ve'emji dụyakvimpijttini.

11 Van'it tse'e jẹ kam jẹ vyintsáṇ dụkẹjxnuva jado'k jẹ kyukátsiva; ax nay vanxúpjyam tse'e dụtsii'ktuva jẹtse'e dụjomtoondi dụtitoondi, ka'a tse'e dụtimọọydi, jẹtse'e dụpakẹjxtini.

12 Jyaa'kkẹjx tse'e jado'k jẹ tsaaydum kam jẹ vyintsáṇ jado'k jẹ kyukátsiva; ax yakxạ'ạjkiduva tse'e jẹ yoova toompa jẹtse'e dụpavọjptini.

13 'Van'it tse'e jẹ tsaaydum kam jẹ vyintsáṇ vyaajñ: “¿Tis ạts vine'e ntónup? Va'an xa ạts n'ite'e dụkexụ ạts yạ n'ónụk juu' ạtse'e ọọy ntuntsạjkp. Ax kuts jẹ'ẹ ve'e dụ'íxtat, vyintsạ'ạgadapts ijk jẹ'ẹ vine'e.”

14 Ax ku tse'e jẹ yoova toompa dụ'ixti, van'it tse'e ñavyaajnjidi: “Yạ'ạ xa ve'e tukkạdakkáxjup yạ tsaaydum kam. Va'an dụyak'ọọ'kumda jẹtse'e njẹ'ẹimdat yạ tsaaydum kam.”

15 Van'it tse'e dụyakpítsumdini jẹm tsaaydum kam jọọtm jẹtse'e dụyak'ọọ'kti.

Van'it tse'e jẹ Jesús y'amọtutú́vijidi:

—¿Vintsọse'e tyónjadat jẹ tsaaydum kam jẹ vyintsáṇ?

16 Jẹtse'e jyaa'kvaajñ:

—Jẹ'yap xa jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e dụyakjay'ọọ'kkáxjadat jẹtse'e jẹ viijnk yoova toompa dụpámụt.

Ku ve'e jẹ jayu dụ'amọtunajxti, jidụ'ụm tse'e vyaandi:

—¡Kụdụkayakjatye'e jẹ Nte'yam!

17 Van'it tse'e je Jesús je jáyuda duvin'ix, jetse'e dunuujmidi:
—Pan kudukayakjatye'e je Nte'yam, ¿ti tse'e tyijp juu' ve'e vaamp jep Kunuu'kx Jatyán kujxp? Jidu'um tse'e vya'añ:
"Je oy tsaaj juu' ve'e je pojtspatajk myasooktinu,
je'e tse'e ojts yakpum joma ve'e dunuvinkopkikux je majа tsaptakpats."
18 Van'it tse'e je Jesús jyaa'kvaajñ:
—Pan pan xa ve'e kítup jeja tsakujx, tuktajikáxup tse'e; ax pan pan tse'e jem ñi'kxm je tsaaj naxkadaakp, je naxvay jo'n tse'e tyaannit je jayu.

Je'e panе'e je kupa'mun yakmo'op
(Mt. 21.45-46; 22.15-22; Mr. 12.12-17)

19 Ku ve'e je tee'tajk je vyintsanda maat je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk du'amotunajxti, van'it tse'e du'ukmatsuvaandi tun jatyji je Jesús kux ñuja'vidu ve'e jets je'e kajxe'e ya tukmu'a'ixmojkin dukajts; ax ka'a tse'e ve'em dutoondi kux cha'kidupe'e je numay jayu.
20 Y'uk'íxtidup tse'e pan vintso ve'e kuy'o'yi jetse'e je Jesús kudupaamdi jem je yakkutojkpa kya'm, je'e kajx tse'e du'ukkejxti je katsuvaa'mpa juu' ve'e natyijjudup jets tuv je'e ve'e je jyáyuvinda je jyoojntykinda, y'uk'íxtidu ve'e pan vintso ve'e kudu yakkojtstókidi je Jesús.
21 Jetse'e du'amotutúvidi:
—Yak'ixpajkpa, nnuja'vinup xa aatse'e jets pyaatyp y'akeeguipe'e juu' mitse'e mkajtsp jets juu' ve'e je jayu mtuk'ixp, ka'ats mitse'e pan xviijnk'íx, tyúvam xa mitse'e je jayu je Nte'yam jye'e xtuk'ix.
22 ¿Yakjajtype'e uu'm je mpava'nunamda jetse'e je kupa'mun yakmo'ot je yakkutojkpa César, ukpu ka'a ve'e?
23 Ax ñuja'vi tse'e je Jesús vintso ve'e je ko'oy jooot dujayepta, je'e kajx tse'e dunuujmidi:
—¿Tyajxts atse'e xkatsuvaa'nda?
24 Tuk'ixta ats to'k je meen.
Ku ve'e dumooydi, van'it tse'e du'amotutuvi:
—¿Pan tse'e yam y'apamnax, jets pan tse'e yam xyaaj yukja'a?
Jetse'e y'atsoojvjidi:
—Je yakkutojkpa César ya'a ve'e jye'e.
25 Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:
—Mo'odats je César juu' ve'e je César jye'eip jets mooyduvats je Nte'yam juu' ve'e je Nte'yam jye'eip.
26 Ax ka'a tse'e y'o'yixjidi pan vintso ve'e kuduyakkojtstókidi ku ve'e kyats y'ijt jeja je jayu vyinkujk; atuva atoki tse'e dutuktaandi je y'atso'vun, jetse'e y'amo'ttini.

Ku je Jesús yak'amotutuvi pan joojntykpajknuvape'e je oo'kpa
(Mt. 22.23-33; Mr. 12.18-27)

27 Jeme'e je saduceotajk juu' ve'e je Jesús dunuje'ydu. (Je saduceotajk tse'e vaandup jets ka'a ve'e je oo'kpatajk y'ukjoojntykpajktinuvat jado'k nax.) Van'it tse'e je Jesús du'amotutúvidi:
28 —Yak'ixpajkpa, ve'eme'e je Moisés dujatyaajñ jets pan oo'kpe'e to'k je yaa'tyajk jetse'e je ñudа'ax dumasa'ak jetse'e ka'a pan y'ónuk, je oo'kpa je y'uts tse'e dupákup je ku'aa'k ta'axtajk jetse'e je y'ónuk jyéjat, ax je myuto'k mix ónuk tse'e taannup ax jo'n je y'ajch je y'ónuk kuy'ijt.
29 Ax nuvuxtojtuk tse'e y'ijtti je uts je ajch. Ta'axpajk tse'e je koop ónuk, van'it tse'e y'ooo'kni. Ka'a tse'e je ñudа'ax je y'ónuk duyakjeji.
30 Van'it tse'e je myuto'k uts dupujk je ku'aa'k ta'axtajk, ka'ava tse'e je y'ónukta jyeji, jetse'e y'ooo'knuva.
31 Van'it tse'e je myumejtsk uts dupajkpa je ku'aa'k ta'axtajk. Nay ve'empa tse'e jyajttuva je utsta juu' ve'e taandu, oo'kkajxtinu tse'e nuvuxtojtuk je yaa'tyajk. Ax ni pana tse'e je y'ónuk dukatukyakjeji je ta'axtajk.
32 Ux'ook tse'e je ta'axtajk y'ooo'knuva.
33 Ax kuuk tse'e je oo'kpatajk jyoojntykpajktinuvat jado'k nax, ¿pánukts vine'e tyuva dunuda'axap je ta'axtajk?, kux va'an nuvuxtojtuke'e dupajkti.
34 Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvjidi:
—Yaa'vyajkp ta'axpajkp xa ve'e je jayu yaja naxviijn;
35 ax je'eda pan pan jatye'e duvinmajtsjudup jetse'e jyoojntykpajktinuvat jado'k nax ku ve'e je nam it choo'ndukut, ka'a tse'e y'ukyaa'vyajktinit ka'a tse'e y'ukta'axpajktinit,
36 je Nte'yam je y'ónuk xa je'e ve'eda. Ka'ats je'e ve'e y'uk'o'yixjidinit jetse'e y'oo'ktat kux ve'em xa je'e ve'e y'ijttinit ax jo'n je Nte'yam je y'aangeles.
37 Ax je'e ku ve'e je oo'kpatajk jyoojntykpajktinuvat jado'k nax, mkojtstuts miits je'e ve'e jep Kunuu'kx Jatyán kujxp juu' ve'e je Moisés jyaay, joma ve'e je Nte'yam myukojtsji jem

ápit kụp akojkm. Jẹp tse'e dụkạts jẹts jẹ Majạ Vintsạne'e dụNte'yamip jẹ Abraham, jẹ Isaac, mạạt jẹ Jacob.
38 Jẹ'ẹ kạjx tse'e, Ntye'yamivapts jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu jẹ Nte'yam pạn pạn jatye'e jaanchja'vijidu ku ve'e y'ọọ'ktini; ka'a tse'e jẹ jyọọtta jẹ jya'vinda y'ạạ'ka, joojntykidupts jẹ'ẹ ve'eda. Jẹ Nte'yam jẹ kyutojkụn kạjx tse'e nụjom jyoojntykada.
39 Jẹme'e jẹ tsaptụjkpit yak'ixpạjkpada juu' ve'e nạ'mụxjụdu:
—Yak'ixpạjkpa, ọy xa ve'e tụxkạts.
40 Ax jẹ jayu juu' ve'e dụtso'oxpạjktup jẹ Jesús, ni pạna tse'e kyọọ'knayja'vijini jẹtse'e juu' dụjaa'k'amọtutúvat.

Jẹ David jẹ Myạjạ Vintsán jẹ'ẹ ve'e jẹ Cristo
(Mt. 22.41-46; Mr. 12.35-37)

41 Van'it tse'e jẹ Jesús ña'mụxjidi:
—¿Vintsọse'e jẹ jayu vya'anda jẹts jẹ David jẹ chaan jẹ kyọọj jẹ'ẹ ve'e jẹ Cristo?, juu' ve'e jẹ Nte'yam vyinkọọn jẹtse'e yakkutojknit.
42 Viinm xa ve'e jẹ David dụjatyaajñ jẹp Salmo kụjxp:
Jẹ Nte'yam xa ve'e dụnụụjmi ạts jẹ nMajạ Vintsán:
"Ajxtụkụ yaja ạts n'aka'yụn pa'ayi
43 namvaat ạtse'e nyakvintǫ́kida pạn pạn jatye'e mtso'oxpạjkjụdup."
44 Jidụ'ụm tse'e jẹ David vyaajñ jẹts jẹ Myạjạ Vintsán jẹ'ẹ ve'e jẹ Cristo. Ax ve'em tse'e, va'ajts tse'e yaknụjava jẹts ka jẹ chaan jẹ kyọojjyap jẹ'ẹ ve'e jẹ Cristo, jẹ Myạjạ Vintsạmpa jẹ'ẹ ve'e.

Ku jẹ Jesús dụvintsọ'y jẹ tsaptụjkpit yak'ixpạjkpatạjk
(Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54)

45 Ax nụjom tse'e jẹ jayu y'amọtunáxjada vye'na ku ve'e jẹ Jesús dụnụụjmidi jẹ y'ixpạjkpatạjk:
46 —Myakkǫ́pkadape'e ọọy jẹ tsaptụjkpit yak'ixpạjkpatạjkta kụx mvin'ạạ'nuvaajnjụdup miits jẹ'ẹ ve'e. Jẹ'ẹ xa ve'e dụmuvidụtuvaandup jẹ yaạjnit vit jẹtse'e dụtsọkta jẹtse'e yakkọjtspọọ'kxtat jẹ vintsạ'kin mạạt jẹp maa'y jạạtp. Tum jẹ'ẹ ve'e chọjktup jẹtse'e dụtuktsạạnadat jẹ tsụụjntkụn juu' ve'e tum ọọjyit jẹp tsaptụjkp jẹts joma ve'e jẹ majạ kay jẹ majạ uu'k.
47 Jẹ tyạjk paat tse'e dụpạjkjada juu' jatye'e y'íxtup jyayẹjptup jẹ ku'ạạ'k tạ'ạxtạjkta; ax jek tse'e chapkọtsta, ve'em tse'e dụkayaknụkẹ'xnatạkava'anda jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹ juu' ve'e tyoondup. Jẹ'ẹ tse'e nụyojk jẹ tsaachpaatụn yakmọọydinup.

21

Jẹ yạx juu' ve'e pyạạm to'k jẹ ku'ạạ'k tạ'ạxtạjk
(Mr. 12.41-44)

1 Jẹp tse'e majạ tsaptụjkp jẹ Jesús vye'na jẹtse'e dụ'ix vintsọ ve'e jẹ kumeen jayu dụpạmda jẹ myeen jẹm yạx apạjkin jọọtm;
2 y'ixpa tse'e jẹ Jesús ku ve'e to'k jẹ ayọọva ku'ạạ'k tạ'ạxtạjk dụpụụjm mẹjtsk jẹ pi'k cobre meen.
3 Van'it tse'e jẹ Jesús vyaajñ:
—Tyúvam xa ạtse'e nva'añ jẹts nụyojk yạ'ạ ve'e yạ ayọọva ku'ạạ'k tạ'ạxtạjk tụdụpụm jẹ yạx jẹts ni ka'a ve'e nụjom jẹ viijnk jáyuda;
4 kụx jẹ'ẹda, jẹ'ẹ jẹ'ẹ ve'e tụdụpạmda juu' ve'e vinta'nụxjụdup; ax yạ ayọọva, tạts yạ'ạ ve'e dụpạmkạjxni jẹ tyukjoojntykin.

Ku jẹ Jesús dụ'ava'ni jẹts kutǫ́kiyupe'e jẹ majạ tsaptạjk
(Mt. 24.1-2; Mr. 13.1-2)

5 Jẹm tse'e jẹ Jesús jẹ y'ixpạjkpa juu' ve'e dụnụkọjtstu jẹ majạ tsaptạkpạts, vintsọ jẹ'ẹ ve'e tsújit jẹ tsaaj juu' jẹ'ẹ ve'e myạạt jẹts jẹ pạạmdụk juu' ve'e yakmọọy jẹ yạx kạjx. Van'it tse'e jẹ Jesús vyaajñ:
6 —Jẹ'yap xa ve'e jẹ xạạj ku ve'e kyutọkikạjxnit yạ'ạ juu' miitse'e ụxyam m'íxtup, ni to'kats yạ'ạ ve'e yạ tsaaj kyọọ'ktaannit nụkạvyet.

Jẹ nuja'vin juu' ve'e jéjap ku ve'e jẹ itạkạx tyáminit
(Mt. 24.3-28; Mr. 13.3-23)

7 Van'it tse'e jẹ Jesús dụ'amọtutúvidi:
—Yak'ixpạjkpa, ¿vin'it yạ'ạ ve'e jyátụt ñáxụt jẹts ti nụja'vints ạatse'e njayépup pạn vin'it yạ'ạ ve'e tyónjụt kyǫ́tsjụt?
8 Jẹtse'e jẹ Jesús vyaajñ:

—Myakkópkadape'e o̱o̱y ku ve'e pa̱n mnu̱nvin'a̱a̱'njadat, ku̱x míndape'e nu̱may juu' ve'e natyijjadap je̱ts a̱ts je'e̱ ve'e, je̱tse'e vya'andat: “A̱ts xa je'e̱ ve'e je̱ Cristo, juu' ve'e je̱ Nte'yam vyinko̱o̱n je̱tse'e yakkutojknit. Ta̱ tse'e je̱ xa̱a̱j jye'yni juu' ve'e je̱ Nte'yam ñu̱pa̱a̱jmtki.” Jidu̱'u̱m tse'e vya'andat. Ax ka'a tse'e xpana̱jkxtat.

9 Ax ku tse'e xmótudat je̱ts je̱ atso'oxe'e toojnjup je̱tse'e je̱ jayu ñañu̱pojtu̱kjada, ka'a tse'e mnavyinma'yu̱nmo̱'o̱jadat, ku̱x nupa̱a̱mdu̱kani je'e̱ ve'e je̱tse'e ve'em tyónju̱t kyótsju̱t. Ax ka'anumts je'e̱ ve'e jye'ya vye̱'nat je̱ ita̱ka̱x.

10 Van'it tse'e du̱jaa'knu̱u̱jmidi:

—Nacho'oxpákjadap xa ve'e je̱ jayu to'k nación je̱ts jado'k nación, to'k kutojku̱n je̱ts jado'k kutojku̱n,

11 ma̱kk tse'e o̱o̱y tyun'ojxat, jéjap tse'e je̱ yooj je̱ts je̱ pa'am may viijn, yak'íxup tse'e je̱m tsajviinm je̱ aja'vin je̱ atsa̱'kin je̱ts je̱ mújit nu̱ja'vin.

12 ’Ax ka'anum tse'e ya'a tyunju̱ vye̱'nat, myakmátstapts miitse'e je̱tse'e myakjomtóndat myaktitóndat, myakna̱jkxjadap tse'e je̱p tsaptu̱jkp joma ve'e myaktokimpayo̱'o̱ydat, myakpoxu̱nta̱kpámdap tse'e je̱tse'e myakna̱jkxjadat je̱ja je̱ yakkutojkpa vyinkujkta ku̱xe'e a̱ts xjaanchjávada.

13 Ku ve'e ve'em tyónju̱t kyótsju̱t, je'e̱ tse'e m'itu̱mo̱'o̱jadap je̱tse'e je̱ tu̱va̱ko̱jtsu̱n xpámdat a̱ts ka̱jx.

14 Ax ka'a tse'e too'va̱jkp xpayo̱'o̱ydat pa̱n ti ve'e mkótstap,

15 ku̱x a̱ts miitse'e nmo̱'o̱dap je̱ vinma'yu̱n je̱ts je̱ ayook juu' ve'e mkótstap, ka'a tse'e je̱ mtso'oxpa̱jkpa du̱paa'ttat ti ve'e mtuknu̱'a̱a̱'najadap, ka'a tse'e du̱mutaayvaattuvat vintso̱ ve'e mko̱jtsu̱mpijtu̱xjadat.

16 Mnu̱xa̱'a̱ajadap tse'e je̱ mtee' je̱ mtaak, mnu̱xa̱'a̱ijidinuvap tse'e je̱ m'uts je̱ m'ajch, je̱ m'uts je̱ mtsa̱'a̱, je̱ mjuu't je̱ mmugo'ok, je̱ts pa̱n pa̱n jatye'e mma̱a̱tnayja'vijidup, je̱tse'e je̱ jayu myak'o̱o̱'kjadat.

17 Nu̱jome'e je̱ jayu mmu'e̱jkjidinit mmujo̱t'aajnjidinio̱ ku̱xe'é a̱ts xjaanchjávada.

18 Ka'a tse'e xvinmáydat, je̱ Nte'yam tse'e m'íxjadap mjayépjadap, ni vintso̱va xa ve'e mkavintókidat.

19 Pa̱n mmuténidup tse'e je̱ tsaachpaatu̱n, m'ijttinupts miitse'e je̱ Nte'yam ma̱a̱t.

20 ’Ku ve'e x'íxtat ya̱ Jerusalén ña̱a'vídu̱tu̱t ma̱a̱t je̱ tojpata̱jk, nujávadats je̱ts jatyji ve'e kyutókiyu̱t.

21 Van'it tse'e pa̱n pa̱n jatye'e ve'nadap yaja judéait y'it ja̱a̱t, va'an tse'e du̱ke'e̱kta je̱tse'e ña̱jkxtat je̱m tonu̱n viinm ko̱pk viinm. Je̱ts pa̱n pa̱n jaty tse'e ve'nadap je̱m kam jo̱o̱tm, ka'a tse'e y'uktajkidinit je̱m kajpu̱n jo̱o̱tm,

22 ku̱x tsaachpaatu̱nani je'e̱ ve'e vye'nat van'it. Ve'em tse'e jyátu̱t je̱tse'e tyonkáxju̱t kyojtskáxju̱t nujom juu' ve'e ijtp je̱p Kunuu'kx Jatyán ku̱jxp.

23 ¡Ayo̱o̱v xa je'e̱ ve'e je̱ jyo̱o̱tta je̱ ta'a̱xta̱jkta juu' ve'e kanu̱va'ajtsap ve'nadap van'it je̱ts pa̱n pa̱n jatye'e yak'onu̱ktsi'tstup vye'nat!, ku̱x o̱o̱ye'e je̱ tsaachpaatu̱n du̱tunyaknáxtat juu' ve'e yaja naxviijn ve'nadap, o̱o̱ye'e je̱ Nte'yam je̱ tsaachto'nu̱n du̱tumpámu̱t van'it.

24 e̱o̱'ktap tse'e nu̱may je̱p atso'ox ja̱a̱tp, je̱mpa tse'e pa̱n pa̱ne'e yakmajtstinup je̱tse'e du̱yakna̱jkxtinit viijnk it viijnk naax pa̱n vinxu̱pe'e ya̱ naxviijnit it. Je̱ts je'e̱da pa̱n pa̱n jatye'e ka je̱ israeejlit jáyuvap, ñu̱te̱e'ndinupts jye'e̱ ve'e ya̱ Jerusalén. Ve'em tse'e du̱toondinit van'it paat ku ve'e kyukáxat je̱ tiempo juu' ve'e je̱ Nte'yam ñu̱pa̱a̱jmtki je̱tse'e du̱jayéptat je̱ ma̱jin pa̱n pa̱n jatye'e ka je̱ israeejlit jáyuvap.

Vintso̱ je̱ Cristo myiinnuvat
(Mt. 24.29-35, 42-44; Mr. 13.24-37)

25 ’Van'it tse'e je̱ mújit nu̱ja'vin jyéjat je̱ aampa xa̱a̱j ka̱jx, je̱ aampa po̱'o̱ ka̱jx, je̱ts je̱ maatsa ka̱jx. Ku tse'e je̱ jayu ve'em du̱'íxtat, van'it tse'e o̱o̱y tyuntsaachvinmapyáktat, atu̱va atoki tse'e tyándat muka̱xux; namyu'ukpa̱a̱jmju̱duvap tse'e je̱ maaxy na̱a̱j je̱tse'e pyoojmu̱knit pyo'kxu̱knit.

26 Ax ve'em tse'e je̱ tsa̱'a̱ga ka̱jx je̱ vyiijn je̱ y'aaj du̱yakma'tka̱jxtinit je̱ jayu ku ve'e du̱vinmáydat pa̱n ti ve'e tonuvaajnjup ko̱tsuvaajnjup yaja naxviijn, ku̱x je̱ Nte'yam, xy-itu̱yo̱'o̱yupts je'e̱ ve'e je̱ ma̱kkin juu' ve'e ya̱ tsajmit it.

27 Van'itts a̱tse'e x'íxtat, a̱ts, je̱ Jayu Juu' ve'e Nupa̱a̱mdu̱ka Ijtp, je̱ts je̱m a̱tse'e nka̱da'aky vínu̱ts jo̱o̱tm je̱ kutojku̱n ma̱a̱t je̱ts o̱o̱y je̱ ma̱jin ma̱a̱t.

28 Ax ku tse'e ve'em du̱'ukva'anu̱t, pámdats ma̱kk aaj ma̱kk jo̱o̱t je̱tse'e mpat'íxtat je̱m tsajm tso̱v, ku̱x táminup je'e̱ ve'e je̱ tiempo je̱tse'e mtso̱'o̱ktat.

29 Va'nu̱xju̱duva tse'e ya̱ tukmu'a'ixmojkin:

—Ixta je̱ higo ku̱p, ukpu̱ o̱tyi viijnk ku̱pa.

30 Ku xa ve'e je̱ y'aajy pyitsum'ukvaannuva, mnu̱ja'vidupts miitse'e je̱ts támani ve'e je̱ xa̱ko̱pk.

31 Ax nay ve'empats je'e ve'e ku ve'e x'íxtat jets toojnjup kojtsjupe'e juu' atse'e nkajtsp,
nujávadats jets táminup je'e ve'e jetse'e je Nte'yam je kyutojkun duyakmiinnit.
32 'Tyúvamts ats miitse'e nnaajmada jets nujom ya'a ve'e tyónjut kyótsjut namka'ana ve'e
y'oo'kkáxta je jayu juu' ve'e uxyam joojntykidup.
33 Káxup náxup tse'e ya tsajmit it jets ya naxviijnit it; ax ats je nkats je n'ayook, ni je
vin'ítats je'e ve'e kyapaa'náxut.
34 'Mnay'íxjadapts miitse'eda, ka'a tse'e mkañáxtat m'oknáxtat, ka'a tse'e m'oo'ktat
mmo'okjadat, ka'a tse'e xtsóktat je naxviijnit je kyo'oy je'e.
35 Pan ka'a tse'e mnay'íxjada, kavinmaayp tse'e mve'nadat je xaaj ku atse'e nmiinnuvat,
ve'em tse'e m'íttat ax jo'n je tánuk juu' ve'e taamp jep kutyay jaatp kuxe'e dukanujava jets
je y'oo'kun je'e ve'e y'anajkxip. Ve'em tse'e y'íttat nujom je jayu juu' ve'e tsuunidup to'k it
to'k naxviijn je xaaj ku atse'e nmiinnuvat.
36 Ijtp tse'e mnakyujoojntykajadat jetse'e mtsapkótstat, jetse'e ve'em je makk aaj je makk
jooot xjayéptat ku ve'e ve'em tyónjut kyótsjut jets atse'e xvinténadat to'k aaj to'k jooot, ats, je
Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp.
37 Xuujun tse'e je Jesús yak'ixpuk y'ijt jep majа tsaptujkp, ax tso'op tse'e ñujkx jem Olivos
Kopk viindum.
38 Ax jóvum tse'e je numay jayu japyji jye'yada jep majа tsaptujkp jetse'e du'amotunáxtat.

22

Ku je israeejlit jayu dukojtsmojkti jetse'e je Jesús dumátstat
(Mt. 26.1-5, 14-16; Mr. 14.1-2, 10-11; Jn. 11.45-53)

1 Táminup tse'e vye'na je xaaj ku ve'e yakkay je tsapkaaky juu' ve'e je levadura
dukamaat, je pascua xaajts je'e ve'e.
2 Van'it tse'e je tee'tajk je vyintsanda maat je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk du'ixti
dupayo'ydi pan vintso ve'e je Jesús duyakjay'oo'kjadat. Ax ka'a tse'e ve'em dutoondi jeja je
jayu vyinkujk kux cha'kidupe'e je numay jayu.
3 Van'it tse'e je Satanás tyajki jem je Judas jya'vin kajxm, je'e juu' ve'e duxaajiva Iscariote,
je'ets je'e ve'e nuto'k je ixpajkpa juu' ve'e numakmejtsk ijttu.
4 Je'e tse'e ojts dumaatnakyótsjada je tee'tajk je vyintsanda jets je tsaptujkpit
yak'ixpajkpatajk pan vintso ve'e dupámut je Jesús jem je'e kya'mda.
5 Ax ooy tse'e dutuntukxoojntkti jetse'e dutukvinva'nidi jets myo'odape'e je meen.
6 Ñu'atso'vi tse'e je Judas. Van'it tse'e du'ixti'ukvaajñ pan vintso ve'e y'óyat jetse'e je Jesús
dupámut jem je'e kya'mda ku ve'e numay je jayu maat kyave'nat je Jesús.

Je Maja Vintsán je y'a'ox
(Mt. 26.17-29; Mr. 14.12-25; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26)

7 Ku ve'e je xaaj dupaaty ku ve'e yakkay je tsapkaaky juu' ve'e je levadura dukamaat
jetse'e yakju'kx je carnero juu' ve'e yak'ooo'ktup pascua xaaj,
8 van'it tse'e je Jesús dukejx je Pedro maat je Juan, jetse'e vyaajñ:
—Najkxu x'apaamduкada uu'm je mpaascua xaaj a'ox.
9 Van'it tse'e y'amotutúvijidi:
—¿Jómase'e xtsak jets aatse'e n'apaamdukat?
10 Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvjidi:
—Ku ve'e mtákadat jem kajpun jooтm, van'it tse'e xmaatnavyaa'tjadat to'k je yaa'tyajk
juu' ve'e to'k tsiv je naaj dupavijtsp. Panajkxtats je'e. Pan joma tujk tse'e tyaka,
11 jeja tse'e je kutajk xnaajmadat: "Je yak'ixpajkpa ve'e vaamp: ¿Joma ve'e je it joma atse'e
ntukmaatyaknáxtat je n'ixpajkpatajk je pascua xaaj a'ox?"
12 Van'it tse'e mtuk'íxjadat to'k je majа cuarto juu' ve'e jep mumejtsk nukavyet kujxp,
joma ve'e pu'uk avaada. Jep tse'e x'apaamdukadat je a'ox.
13 Van'it tse'e ñajkxti jetse'e dupaatti nujom ax jo'n je Jesús ña'muxjidi. Jetse'e
du'apaajmtkidi je pascua xaaj a'ox.
14 Ku ve'e dupaatni je a'ox aats, van'it tse'e je Jesús je ñumakmejtsk kukátsivada
dumaatnajxy kaayva.
15 Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:
—Ooy atse'e ntuntsak jets ats miitse'e ntukmaatkáydat ya pascua xaaj a'ox namka'ana
atse'e n'aa'k,
16 kux ve'em xa ats miitse'e nnaajmada jets ka'a atse'e n'ukkaaynit ya pascua xaaj a'ox,
van'ítnume'e ku ve'e jado'k nax nka'yumdinuvat je a'ox jem je Nte'yam kyutojkun jooтm.
17 Van'it tse'e to'k je tuk'a'ooguin dukaajn, jetse'e je Nte'yam dukukojtsji, jetse'e vyaajñ:
—Matsta ya tuk'a'ooguin jets tuk'oogada,

18 kux ve'em xa ats miitse'e nnaajmada jets ka'a atse'e n'uk'ooknuvat je tsaaydum pa'ajk naaj, van'ítnume'e ku ve'e je Nte'yam je kyutojkun duyakmiinnit.
19 Van'it tse'e dukaajn je tsapkaaky jetse'e je Nte'yam dukukojtsji. Van'it tse'e dutojkva'kxy, jetse'e dumooydi, jetse'e vyaajñ:
—Ya'a je'e ve'e ats je nni'kx je nkopk juu' atse'e nmasо'okup miits je m'o'yin kajxta ku atse'e n'oo'kut. Tonda tse'e ve'em jets atse'e xjaa'myétstat.
20 Ku ve'e y'a'oxikajxti, van'it tse'e dukooompa je tuk'a'ooguin, jetse'e vyaajñ:
—Juu' ve'e ya tuk'a'ooguin myaat, je nam kojtstánts ya'a ve'e. Kux ku atse'e nmasо'okut ya nnuu'pun, ku ats miitse'e nku'oo'kadat, nyaktaajnjadapts ats miitse'e je nam kojtstán.
21 'Ax je jayu juu' atse'e xpámup jem je jayu kya'm juu' atse'e xtso'oxpajktup, je'ets atse'e nmaatkaayp.
22 Ax je'emts atse'e mpanujkxp je too' juu' atse'e je Nte'yam xtuknupaajmtki, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp; ax ayoots je'e ve'e je jyoot je jayu juu' atse'e xpámup jem je jayu kya'm juu' atse'e xtso'oxpajktup.
23 Van'it tse'e ñay'amotutúvijidi vimpit atuj pan pan je'e n'ite'e.

Ku ñatyukkojtsvintsoojvjidi pan pane'e dunumájip

24 Van'it tse'e ñakyojtsvintsoojvjidi pan pane'e aje'ejyjida dunumájip.
25 Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:
—Je'eda pan pan jatye'e yakkutojktup juu' ve'e ka je israeejlit jáyuvapta, makk tse'e je kyutojkun dupamda; jets je'e pan pan jatye'e dunumájidup je'e maatta, vaandup tse'e jets oy jayu je'e ve'eda.
26 Ax ka'ats miitse'e mve'emada. Kux pan pane'e miitsta dujaa'knumájip, ve'emts je'e ve'e ñapyámjut ax jo'n je toompa kuy'ijt.
27 Kux ¿pane'e dujaa'knumájip, je'e juu' ve'e ajxtkp kaayva, ukpu je'e juu' ve'e mutoojnjup? ¿Ka je'ep n'ite'e juu' ve'e ajxtkp kaayva? Ax yájats atse'e n'it miits maatta, nmutoondupts ats miitse'eda.
28 'Miits xa ve'e m'ijttup ats maat ku atse'e je ko'oyjáyuvap x'ukyaktokimpakuva'añ.
29 Ve'em ax jo'n atse'e je nTee' xmoojy je kutojkun, nay ve'emts ats miitse'e nmooyduva je kutojkun jetse'e m'ijttinit jem ats nkutojkun jootm,
30 jets atse'e nmaatkáydat nmaat'oo'ktat, m'ajxtktuvapts miitse'eda jem kutojkun tsuujntkun kajxmda jetse'e xtokimpayo'oydat je makmejtsk jaka'a juu' ve'e je israeejlit jáyuda.

Ku je Jesús du'ava'ni jets je Pedro ve'e kanatyukpákjup
(Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Jn. 13.36-38)

31 Ñujmiva tse'e je Jesús je Simón Pedro:
—Simón, Simón, amotu xa miitse'e je Satanás mjayépjada jetse'e du'íxut pan vintso ve'e myaktokintónjadat.
32 Ax tats ats mitse'e nnutsapkats jets makk mitse'e je Nte'yam xjaanchjávat. Ax kuts mitse'e mnapyaajmjinuvat ats maat, kojtsmákkats je m'utsta je m'ajchta.
33 Van'it tse'e je Simón Pedro ña'muxji:
—Maja Vintsán, nnayja'vijup xa atse'e jets atse'e nnajkxut mits maat jep poxuntujkp jets ats mitse'e nmaat'oo'kut.
34 Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:
—Pedro, ve'emts ats mitse'e nnuujma jets uxyam ya tsooj, ka'anume'e je na'atseev y'aya'axy vye'nat, mutoojk náxipts ats mitse'e xkanatyukpukju vye'nat.
35 Van'it tse'e je Jesús y'amotutúvijidi:
—Ku ats miitse'e mpakejxti ka je apajkin maatap, ka je meen maatap, ka je ka'ajk maatap, ¿mka'ijtuxjudu tse'e juu'?
Van'it tse'e y'atsoojvjidi:
—Ka'a xa aatse'e ti xka'ijtji.
36 Van'it tse'e yaknuujmidi:
—Ax uxyam, pan pan tse'e jep je y'apajkin, va'an tse'e duvitsu, nay ve'empa tse'e pan pane'e jep je myeen, va'an tse'e duvijtspa. Pan pan tse'e dukamaat je yajkxy tsojx, va'an tse'e dutaa'ku je yvitani'kx jetse'e dujóyut.
37 Kux ve'em xa ats miitse'e nnaajmada jets tun vinkopk je'e ve'e jetse'e tyónjut juu' ve'e je Kunuu'kx Jatyán kyajtsp ats kajx. Jidu'um tse'e vya'añ: "Ve'em tse'e yaktuujn ax jo'n je maja tokin kuduutuujn." Nujom vinxupe'e javyet ats kajx, tónjup kótsjupts je'e ve'e.
38 Van'itts je'e ve'e vyaandi:
—Maja Vintsán, uxyaja xa ve'e mejtsk ya yajkxy tsojx.
Van'it tse'e y'atsaajv:
—Nvaatani vanxup.

Ku je Jesús chapkajts jep Getsemaní
(Mt. 26.36-46; Mr. 14.32-42)

39 Van'it tse'e je Jesús pyítsum jep jetse'e ñujkx jem Olivos Kopk viindum, ve'em ax jo'n dutún y'ijt, panajkxjudu tse'e je y'ixpajkpatajk.
40 Ku ve'e jye'ydi joma ve'e je it, van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:
—Tsapkotsta jetse'e mkaka'adat jep tokin jaatp.
41 Van'it tse'e apuk ñujkx jado'k ka'achum, jetse'e kyoxkteni, jetse'e chapkajts.
42 Jidu'um tse'e vyaajñ:
—Tata, pan mtsajkp xa mitse'e, kadi xyakjaty jets atse'e ya tsaachpaatun xtukkada'akut. Ax ka je'ep tse'e mtónup juu' atse'e ntsajkp; je'e ve'e mtónup juu' mitse'e mtsajkp.
43 Van'it tse'e to'k je tsapjootmit ángeles kyadaaky jetse'e kyojtsmákkiji.
44 Ax ku tse'e ooy tyun'anoo'kxini, van'it tse'e nuyojk makk chapkajts, yaaxp aaj yaaxp joot, ve'em tse'e je pyúxuk ñaxkadaaky ax jo'n je mújit nuu'pun ta'kxy kuy'ijt jo'n.
45 Ku ve'e chapkojtskujx, van'it tse'e vyimpijt joma ve'e je y'ixpajkpatajk, tádamts je'e ve'eda je tsooj pyatkajxjidini vye'na je'e kajx ku ve'e je tsaachvinma'yun yak'ayonuktajkijidini.
46 Van'it tse'e dunuujmidi:
—¿Tyajxse'e mma'ajta? Pojtukta jets tsapkotsta jetse'e mkaka'adat jep tokin jaatp.

Ku je Jesús yakmajch
(Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Jn. 18.2-11)

47 Kojtspna tse'e je Jesús vye'na ku ve'e numay je jayu jye'ydi. Ax juu' tse'e Judas duxaaj, je'ets je'e ve'e nuto'k je ixpajkpa juu' ve'e numakmejtsk ijttu, je'e tse'e duvintoo'vajkip je jáyuda. Van'it tse'e je Jesús duvinkutami jetse'e dutsuu'kx.
48 Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:
—Judas, ¿to'k je tsuu'kx maat atse'e xpaamnit jem je jayu kya'm juu' atse'e xtso'oxpajktup?, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp.
49 Ku ve'e du'ixti ti ve'e toojnjup kojtsjup je jáyuda juu' ve'e ijttu je Jesús maat, van'it tse'e du'amotutúvidi:
—Maja Vintsán, ¿ntso'oxpajkumdupe'e ya jáyuda maat ya tsojx?
50 Van'it tse'e nuto'k je y'ixpajkpa dukuspojxji to'k je y'aka'yun taatsk juu' ve'e dutoojnjip je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta.
51 Ax jidu'um tse'e je Jesús ña'muxji:
—Masoʼokta, nvaatani ve'e vanxup.
Van'it tse'e je Jesús dutaajn je toompa je tyaatsk jetse'e duyakjotkadaakni.
52 Van'it tse'e dunuujmi je tee'tajk je vyintsanda, je tsaptakmutoompatajkta, maat je israeejlit je myújit jáyuda, je'e juu' ve'e je'ydu jetse'e myajtsjidinit:
—¿Ve'em ats miitse'e xnuminda je yajkxy tsojx maat jets je kup maat ax jo'n atse'e je mee'tspa kun'ijt?
53 Jóvum xaaj xa atse'e tun'it miits maatta jep maja tsaptujkp, ka'ats atse'e xmajtsti van'it; ax uxyam tse'e je Nte'yam myakjajtuxjada jets atse'e xmátstat, uxyam tse'e tyónjut kyótsjut ax jo'n dutsokta pan pan jatye'e yakkutojktup jeja akoo'ts it jaat.

Ku je Pedro dukanatyukpajkji je Jesús
(Mt. 26.57-58, 69-75; Mr. 14.53-54, 66-72; Jn. 18.12-18, 25-27)

54 Van'it tse'e je Jesús dumajtsti jetse'e duyaknajkxti jep je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta tyak'ap, ax jékum tse'e je Pedro pya'ux'ookaja.
55 Jep tse'e je tsaptakmutoompatajk taagujkp dupaamdi je jaajn jetse'e dunaa'ajxtkvítti, ax jep tse'e je Pedro dumaatxámda.
56 Van'it tse'e to'k je jajtspa y'ixji ku ve'e xyamy jetse'e dumu'ix dumupejt, jetse'e vyaajñ:
—Myaatvíttpap xa ya'a ve'e tuy'it ya Jesús.
57 Ax ka'a tse'e je Pedro dunatyukpajkji je Jesús. Jidu'um tse'e vyaajñ:
—Ka'a xa ats ya'a ve'e n'ixa.
58 Veen tse'e je it ñajxy jetse'e jado'k je jayu y'íxjuva. Van'it tse'e je jayu vyaajñ:
—Mmaatvíttpap xa mits ya'a ve'e tuy'it.
Van'it tse'e je Pedro y'atsaajv:
—Ka'a xaja, ka'a xa ats ya'a ve'e nmaatvídut tuy'it.
59 To'k hora jo'n tse'e je it jyaa'knajxy, van'it tse'e jado'k je jayu vyaampa:
—Tun nujava xa ve'e, jémam xa ya'a ve'e tudumaatvídut, kux galiléait jáyuva ya'a ve'e.
60 Van'it tse'e je Pedro vyaajñ:
—Ka'a xa atse'e nnujava pan ti ve'e mkajtsp.
Kojtspna tse'e je Pedro vye'na, van'it tse'e to'k je na'atseev y'ayaaxy.

61 Van'it tse'e je̱ Maja̱ Vintsán y'ixu̱mpijt je̱tse'e je̱ Pedro du̱vin'ix. Van'it tse'e je̱ Pedro
du̱jaa'myejts je̱ts jidu̱'u̱me'e je̱ Maja̱ Vintsán ña̱'mu̱xji: “Ka'anume'e je̱ na'atseev u̱xyam ya̱
tsooj y'aya'axy vye̱'nat, mutoojk náxipts a̱ts mitse'e xkanatyukpu̱kju̱ vye̱'nat.”
62 Van'it tse'e je̱ Pedro pyítsumni je̱tse'e o̱o̱y tyuntsaachvinma'yu̱nyaaxy.

Ku je̱ Jesús yaknu̱xiik yaktukxiik
(Mt. 26.67-68; Mr. 14.65)

63 Je̱ jáyuda pa̱n pa̱n jatye'e je̱ Jesús du̱'ix'ijttu, ñu̱xiiktu tyukxiiktu tse'e, je̱tse'e du̱tsii'kti,
64 du̱vintsoomdi, je̱tse'e du̱'akupa̱'kxidi, je̱tse'e vyaandi:
—Nu̱kó̱tsu̱ts n'it pa̱ne'e tu̱mtsii'kju̱.
65 May nax tse'e du̱jaa'kvinko̱jtspejtti.

Ku je̱ Jesús du̱vinteni pa̱n pa̱n jatye'e du̱nu̱májidup je̱p tsaptu̱jkp
(Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Jn. 18.19-24)

66 Ku ve'e je̱ it jyajtk, van'it tse'e ñay'amojkijidi je̱ israeejlit je̱ myújit jáyuda, je̱ tee'ta̱jk je̱
vyintsa̱nda, ma̱a̱t je̱ tsaptu̱jkpit yak'ixpa̱jkpata̱jkta, je̱tse'e du̱yaknajkxti je̱ Jesús joma ve'e
ña̱y'amókajada. Je̱p tse'e du̱nu̱ujmidi:
67 —Vaajnja a̱a̱ts pa̱n mitse'e je̱ Cristo, juu' ve'e je̱ Nte'yam vyinko̱o̱n je̱tse'e yakkutojknit.
Je̱tse'e y'atsa̱a̱jv:
—Pa̱n vaamp xa a̱tse'e je̱ts ve'em, ka'ats a̱tse'e xjaanchjávadat.
68 Pa̱n n'amo̱tutú́vidupts a̱ts miitse'e juu', ka'ats a̱tse'e x'atsó́vdat je̱ts ka'ats a̱tse'e
xmaso̱'o̱ktat.
69 U̱xyamts a̱tse'e ntsu̱u̱ni'ukva'anu̱t je̱ja je̱ Nte'yam y'aka'yu̱n pa'ayi, juu' ve'e nu̱jom
du̱ka̱'mikajxp, a̱ts, je̱ Jayu Juu' ve'e Nu̱pa̱a̱mdu̱ka Ijtp.
70 Van'it tse'e anañu̱joma y'amo̱tutú́vijidi:
—¿Tits, mits je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam je̱ y'Onu̱k?
Je̱tse'e je̱ Jesús y'atso̱o̱jvjidi:
—Je̱'e̱ xa a̱tse'e, ve'em ax jo'n tu̱xko̱tsta.
71 Van'it tse'e vyaandi:
—¿Tya̱jxts u̱u̱'me'e njaa'ktso̱jkumda pa̱ne'e du̱'ixtu du̱mó́tudu juu' ve'e tyoon kyo̱jts ka
ó́yap? U̱u̱'mam xa ve'e tu̱n'amo̱tunajxumda ku ve'e viinm tu̱vya'añ.

23

Ku je̱ Jesús je̱ Pilato du̱vinteni
(Mt. 27.1-2, 11-14; Mr. 15.1-5; Jn. 18.28-38)

1 Van'it tse'e tyenika̱jxti je̱tse'e du̱yaknajkxti je̱ Jesús je̱m je̱ Pilato vyinkojkm.
2 Je̱m tse'e du̱nu̱xa̱'a̱i'ukvaandi. Jidu̱'u̱m tse'e vyaandi:
—Ta̱ a̱a̱ts ya̱'a̱ ve'e n'ix mpaa'ty je̱tse'e a̱a̱ts je̱ njayu du̱yakyoojmu̱k du̱yak'ajxu̱k, ve'em
tse'e vya'añ je̱ts ka'a a̱a̱tse'e je̱ kupa̱'mu̱n nmo̱'o̱t je̱ rómait yakkutojkpa, vaampap tse'e je̱ts
je̱ Criistuk ya̱'a̱ ve'e, yakkutojkpu̱k ya̱'a̱ ve'e.
3 Van'it tse'e je̱ Pilato du̱'amo̱tutu̱vi je̱ Jesús:
—¿Mitse'e je̱ Israeejlit Jayu Yakkutojkpa?
Je̱tse'e je̱ Jesús y'atsa̱a̱jv:
—Je̱'e̱ xa a̱tse'e, ve'em ax jo'n tu̱xka̱ts.
4 Van'it tse'e je̱ Pilato du̱nu̱u̱jmi je̱ tee'ta̱jk je̱ vyintsa̱nda je̱ts je̱ nu̱may jayu:
—Ka'a xa a̱ts ya̱'a̱ ve'e ti to̱kin mpaatyja.
5 Ax nu̱yojk tse'e du̱jaa'knu̱vampejtti. Jidu̱'u̱m tse'e vyaandi:
—Yakyoojmu̱kp yak'ajxu̱kp xa ya̱'a̱ ve'e nu̱jom a̱a̱ts je̱ njayu ma̱a̱t juu' ve'e tyuk'ixp. Je̱m
tse'e ve'em du̱tún Galilea je̱ts yaja paat tse'e ve'em du̱toompa.

Ku je̱ Jesús je̱ Herodes du̱vinteni
6 Ku ve'e je̱ Pilato du̱'amo̱tunajxy, van'it tse'e du̱'amo̱tutu̱vi pa̱n galiléait jayu je̱'e̱ ve'e je̱
Jesús.
7 Ku ve'e yaknu̱u̱jmi je̱ts ve'em, van'it tse'e du̱kejx joma ve'e je̱ Herodes, je̱ galiléait
yakkutojkpa je̱'e̱ ve'e y'ijt, je̱mts je̱'e̱ ve'e Jerusalén vye'niva van'it ku ve'e je̱ xa̱a̱j tyunju̱.
8 O̱o̱y tse'e tyunxo̱o̱jntk je̱ Herodes ku ve'e je̱ Jesús du̱'ix, ku̱x jémani ve'e du̱ja'ixuva'añ
ku ve'e je̱ ka̱ts du̱mo̱tu je̱ts ti ve'e tyuump kya̱jtsp je̱ts je̱'e̱ ve'e y'ixuvaampy je̱tse'e je̱ Jesús
je̱ maji̱n du̱tónu̱t.
9 May viijnts je̱'e̱ ve'e juu' jaty du̱'amo̱tutu̱vi; ax ni vinxu̱pa tse'e je̱ Jesús kyah'atso̱o̱jvji.
10 Je̱m tse'e vye'niduva je̱ tee'ta̱jk je̱ vyintsa̱nda ma̱a̱t je̱ tsaptu̱jkpit yak'ixpa̱jkpata̱jk, je̱'e̱
tse'e ma̱kk tunnu̱vampe̱jtju̱dup.

11 Van'it tse'e je Herodes maat je tyojpatajk dujomnuujmidi dutinuujmidi je Jesús jetse'e
dunuxiikti dutukxiikti. Van'it tse'e duxojxti maat je ojyit vit ax jo'n je yakkutojkpa
ñaxyaxju. Van'it tse'e je Herodes dutuknukejxumpijtnuva je Pilato.
12 Je xaajjyam tse'e je Pilato jets je Herodes ñayja'vi'ukvaajnjidi, kux namyu'ejkjudupe'e
y'ijtti.

Ku je Jesús je y'ojo'kun kyutujk
(Mt. 27.15-26; Mr. 15.6-15; Jn. 18.39-19.16)

13 Van'it tse'e je Pilato duyakjayyaxmojkjidi je tee'tajk je vyintsanda maat pan pan jatye'e
je kutojkun dujayejptup, maat je numay jayu,
14 jetse'e dunuujmidi:
—Miits xa atse'e tuxtuknuminda ya jayu ku ve'e mva'anda jets yakyoojmukp yak'ajxukp
ya'a ve'e je numay jayu. Ax yájats ats ya'a ve'e juu' tun'amotutuvikux miits mvinku-
jkta, ax ta tse'e xmótuda jets ka'a ats ya'a ve'e ti tokin tumpaatyja juu' miits ya'a ve'e
mtuknuxa'aidup;
15 ka'ava ve'e je Herodes, kux ta xa atse'e xtuknukejxumpijtnuva. Uxeja tse'e xmótuda,
ka'ats ya'a ve'e tudutún juu' ve'e je oo'kun duvinmajtsjup.
16 Nyakjachaachpaa'tjupts ats ya'a ve'e, van'itts atse'e nmasoo'okut.
17 Ax vimpaascua xaaj tse'e je Pilato dujajtymasa'ak y'ijt to'k je poxuntakjayu.
18 Van'it tse'e je jayu y'aa'mitaakti, jetse'e vyaandi:
—Va'an du'aa'ku, je'e xa aatse'e ntsajkp jets aatse'e xmasookjat je Barrabás.
19 Je'e kajx tse'e je Barrabás yakpoxuntakpuujm kuxe'e je jayu duyaknañupojtukju jem
kajpun kajxm jets je'e kajx ku ve'e yakjayu'aa'k.
20 Jyatsojk tse'e je Pilato jetse'e dumasoo'okut je Jesús, je'e kajx tse'e dumukojtsnuva je
jayu jado'k nax.
21 Ax nuyojk tse'e y'aa'mitaakti:
—Yakcruuzpétu, yakcruuzpétu.
22 Ax mutoojk nax tse'e je Pilato jidu'um ña'muxjidi:
—¿Tyajxse'e? ¿Ti ka óyap ya'a ve'e tudutún? Ka'a xa ats ya'a ve'e mpaatyja je tokin ti ya'a
ve'e kyu'oo'kap. Nyakjachaachpaa'tjupts ats ya'a ve'e, van'itts atse'e nmasoo'okut.
23 Ax nuyojkts je'e ve'e dutun'amótudi jetse'e cryuuzpétut je Jesús. Kux makke'e ooy
tyunkojtsti je jáyuda jets je tee'tajk je vyintsanda, o'yixjudu tse'e juu' ve'e y'amótudu,
24 je'e tse'e je Pilato tyoon juu' ve'e je jayu chojktu.
25 Ax ve'em tse'e dumasaak naspaka je jayu juu' ve'e poxuntaktsuuni je'e kajx ku ve'e
je jayu duyaknañupojtukji jets je'e kajx ku ve'e yakjayu'aa'k; ax je Jesús, jem tse'e je tojpa
kya'm dupaamdini jetse'e duyakcruuzpéttat.

Ku je Jesús cryuuzpejt
(Mt. 27.32-44; Mr. 15.21-32; Jn. 19.17-27)

26 Jem tse'e cruuzpejtpa duyaknajkxta vye'na je Jesús, van'it tse'e dumajtsti to'k je cirénеit
jayu, Simón je'e ve'e xyaaj, jemts je'e ve'e kam jootm chaa'n, jetse'e dutukpakaaydi je Jesús
je cryuuz, jetse'e je Jesús duyaktoo'vajkti, jetse'e duyak'ux'ookidi je Simón maat je cruz.
27 Numay tse'e je jayu pyanajkxjidi jets numay je ta'axtajk juu' ve'e yaaxtup tsaachvin-
maaydup je Jesús kajx.
28 Van'it tse'e je Jesús vya'kumpijt jetse'e ña'muxjidi:
—Jerusaleenit ta'axtajkta, kadi ats miits xnuya'axta, nañuya'axjada miits viinm jets
nuya'axta je m'ónukta,
29 kux je'yape'e je xaaj ku ve'e je jayu vya'anut: "Xoon xa je'e ve'eda pan pan jatye'e pum
jetse'e je ónuk dukajayéptat jets pan pan jatye'e je ónuk dukatsamkojkidup jets pan pan
jatye'e ni vin'ita kayak'onuktsi'tstup."
30 Van'it tse'e je jayu je kopk je keets dunaajmadat: "Naxkada'akú yam aats nmi'kxm jets
aatse'e xyo'otsut." Jidu'um tse'e dunaajmadat.
31 Pan ve'eme'e jyátukada ku atse'e n'it miits maatta, ¿ax ti tse'e jyaa'któndap ku atse'e
nkoo'k'ijtnit miits maatta? Ve'em tse'e jyátukadat ax jo'n yaktún ku ve'e je tsoxk kup
tyaatsnit.
32 Yaknajkxtuva tse'e maat je Jesús numejtsk juu' ve'e je majа tokin dutoondu, ve'em tse'e
dutukmuyak'oo'kadat.
33 Ku ve'e jye'ydi joma ve'e je it juu' ve'e duxaaj Kuxútum, jem tse'e je Jesús
duyakcruuzpejtti maat numejtsk je tokin toompada, to'k jeja je Jesús y'aka'yun pa'ayi jets
jado'k y'anajapa'ayi.
34 Van'it tse'e je Jesús vyaajñ:
—Tata, meje'kxjada to'k aaj je tyokin kux ka'a ya'a ve'e dunujávada ti ve'e tyoondup.
Van'it tse'e je tojpatajk je Jesús je vyit dupajkva'kxti jetse'e dunukoo'yidi.

35 Jẹm tse'e nụmay jẹ jayu vye'niduva jẹtse'e dụ'ixti juu' ve'e toojnju kọjtsju. Pạn pạn jatye'e yakkutojktup, jẹ'ẹ tse'e dụvinkọjtspẹjttu jẹ Jesús, jẹtse'e vyaandi:

—Yaktsọọk xa yạ'ạ ve'e jẹ viijnk jayu; va'ants n'ite'e viinm dụnaajktsạ'ạkjụ pạn tyúvame'e jẹts yạ'ạ ve'e jẹ Cristo, juu' ve'e jẹ Nte'yam vyinkọọn jẹtse'e yakkutojknit.

36 Nay ve'empa tse'e jẹ tojpatạjk jẹ Jesús dụnụxiikti dụtukxiikti, dụjomnụụjmidi dụtinụụjmidi, jẹtse'e dụvinkutạ́midi, jẹtse'e dụtuk'ookti jẹ tsaaydum pa'ajk nạ'ọọk,

37 jẹtse'e dụnụụjmidi:

—Pạn jẹ Israeejlit Jayu Yakkutojkpa xa mitse'e, ¡naajktsọ'ọkjụts n'it!

38 Ax jẹm tse'e jẹ Jesús cryuuz kọjm dụpạạmdi to'k jẹ jatyán. Toojk ayookts jẹ'ẹ ve'e ja'a: jẹ griego, jẹ latín, jẹts jẹ hebreo. Jidụ'ụme'e vya'añ: "Yạ'ạ xa ve'e jẹ Israeejlit Jayu Yakkutojkpa."

39 Nụto'k tse'e jẹ jayu juu' ve'e jẹm cruz kạjxm, vyinkọjtspẹjtpa tse'e jẹ Jesús. Jidụ'ụm tse'e vyaajñ:

—Pạn mítsam xa jẹ'ẹ ve'e jẹ Cristo, naajktsọ'ọkjụts n'it, jẹts yaktsọọkpa ạạts.

40 Ax tuknạ'mụxju tse'e jado'k jẹ myujatyoo'. Jidụ'ụm tse'e ñạ'mụxji:

—¿Ka'a mitse'e jẹ Nte'yam xtsạ'ạga? Nay jẹ tsaachpaatụn mitse'e mpaatpap.

41 Nvinmajtsumjuvam xa ụụ'me'e yạ tsaachpaatụn juu' ve'e ụxyam nyaknajxump kụx jẹ'ẹ xa ve'e nkuvẹjtump ku ve'e nto'num juu' ve'e ka óyap; ax yạ jayu, ni ti tọ́kinats yạ'ạ ve'e dụkatún.

42 Van'it tse'e jẹ Jesús dụnụụjmi:

—Jesús, jaa'myétsụ ạts mits to'k aaj ku ve'e myakkutojk'ukvaannit.

43 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsọọjvji:

—Tyúvam xa ạts mitse'e nnụụjma jẹts ụxyam mitse'e m'ijtnit ạts mạạt joma ve'e jẹ Nte'yam jẹ jyayu dụjạajna dụtạjka.

Ku jẹ Jesús y'ọọ'kni
(Mt. 27.45-56; Mr. 15.33-41; Jn. 19.28-30)

44 Kujk xạạj jo'n tse'e vye'na, van'it tse'e nụjom jẹ it jẹ naax kyọọ'tsikụjx. Toojk yaaxp paatts jẹ'ẹ ve'e jẹ it y'ijt kọọ'ts.

45 Jẹ'ẹ kạjx tse'e ve'em jyajty kụx vinkọọ'tsi ve'e jẹ aampa xạạj. Kạkojk tse'e kyạạ'tsva'kxy jẹ atạtyok juu' ve'e jẹp mạjạ tsaptụjkp tuk'atạtyuk jẹ it juu' ve'e jẹ kunoo'kxụn munụyojk dụmạạt.

46 Ku ve'e ve'em jyajty, van'it tse'e jẹ Jesús mạkk kyạjts. Jidụ'ụm tse'e vyaajñ:

—Tata, jẹm xa ạtse'e mits mkạ'm yạ nja'vin mpụm.

Ku ve'e ve'em vyaajñ, van'it tse'e jẹ jya'vin tyukvaatsji.

47 Jẹ tojpa juu' ve'e dụnụvintsánip nụmọ́kupx jẹ tojpatạjk, ku jẹ'ẹ ve'e dụ'ix juu' ve'e tụtyunjụ tụkyạtsjụ, van'it tse'e jẹ Nte'yam dụyakmạji dụyakjaanchi jẹtse'e vyaajñ:

—¡Tyúvamdam xa jẹ'ẹ ve'e jẹts ka'a yạ'ạ ve'e yạ jayu ti tọkin tụdụtún!

48 Nụjom tse'e jẹ jayu juu' ve'e jẹm ve'nidup jẹtse'e dụ'ixti juu' ve'e toojnju kọjtsju, kyọjxtu tse'e jẹ kyak kụxe'e dujọọ'k'ama'tjidini. Ve'em tse'e ñạjkxtini.

49 Ax nụjom tse'e jẹ jayu juu' ve'e jẹ Jesús dụ'íxada y'ijt, jẹ'ẹ mạatta jẹ tạ'ạxtạjkta juu' ve'e panạjkxjụdu ku ve'e jẹm galiléait y'it jọọtm chạạ'n, jékum jaty tse'e tyaandi jẹtse'e dụ'ixti juu' jatye'e toojnju kọjtsju.

Ku jẹ Jesús ñaxtạjki
(Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Jn. 19.38-42)

50 Jẹm tse'e y'ijt to'k jẹ yaa'tyạjk juu' ve'e ọy jayu jẹts tụv jẹ jyáyuvin jẹ jyoojntykin, José jẹ'ẹ ve'e xyạạj, arimatéait jayu. Jẹm jẹ'ẹ ve'e judéait y'it jọọtm jẹ arimatéait kajpụn. Jẹ'ẹvats jẹ'ẹ ve'e jẹ José nụto'k jẹ'ẹda juu' ve'e dụnụmájidup jẹp tsaptụjkp.

51 Jẹ José, y'a'ixpts jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jẹ Nte'yam jẹ kyutojkụn dụyakmiinnit, kyọ'ọyja'vits jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e tyoondu jẹ myujatyoo'tạjk.

52 Van'it tse'e ojts dụ'ix jẹ Pilato jẹtse'e dụ'amọtu jẹ Jesús jẹ ñi'kx jẹ kyọpk.

53 Ku ve'e jẹm cruz kạjxm dụyakvajntkni, van'it tse'e to'k jẹ vit dụtukvimpittni. Van'it tse'e ojts dụyaknaxtạka jẹp jótup juu' ve'e púmani ve'nip jẹp tsajạạtp; ni pánanum tse'e jẹp kyayakpụm vye'na.

54 Jẹ xạạj tse'e vye'na ku ve'e jẹ jayu dụ'apạạmdụka jẹ pọọ'kxtkụn xạạj juu' ve'e javẹẹ'n dụkapaatp.

55 Jẹ tạ'ạxtạjkta juu' ve'e jẹ Jesús dụmạạttsọọ'ndu jẹm Galilea, jẹ'ẹ tse'e dụpanạjkxtu jẹ José jẹtse'e ojts dụ'ixta joma ve'e dụyaknaxtạjkidi jẹ Jesús jẹ ñi'kx jẹ kyọpk jẹtse'e dụ'ixti vintsọ ve'e dụpạạmdi.

56 Ku ve'e jyẹ'ydini jẹm tyạk'am, y'apạạjmtkidu tse'e jẹ pa'ajk xoo'kpa juu' ve'e kụdụpạajmjidi jẹ Jesús jẹ ñi'kx jẹ kyọpk. Ax y'amaa'yidu tse'e jẹ pọọ'kxtkụn xạạj ax jo'n vya'añ jẹ Moisés jẹ pyava'nụn.

24

Ku je Jesús jyoojntykpajknuva
(Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Jn. 20.1-10)

1 Domingo xaaj tse'e vye'na japyji, muto'k xaaj je semana, van'it tse'e je ta'axtajk juu' ve'e
duixtu je jot joma ve'e je Jesús du'ukyaknaxtajkidi, je'e tse'e duyaknajkxtu jem je pa'ajk
xoo'kpa juu' ve'e y'apaajmtkidu.
2 Ku tse'e jye'ydi joma ve'e je jot, viijnk tso tse'e je tsaaj dupaattini juu' ve'e y'akaajyjup
y'ijt.
3 Van'it tse'e tyajkidi. Ax ka'a tse'e du'ukpaattini je Majа Vintsán Jesús je ñi'kx je kyopk,
4 jetse'e atuva atoki tyuntaandi, ax ka'a tse'e du'ukmutaayvaattini vintso ve'e jyátukadat.
Tun to'mayji tse'e du'ixpaatti numejtsk je ángeles vyinténajada, ajajp ata'kxpe'e xyáxada.
5 Qoy tse'e tyuntsa'kidi je ta'axtajk, je'e kajx tse'e vyiijntkti jeja naxkujx paat. Van'it tse'e
je ángeles ña'muxjidi:
—¿Tyajxse'e x'íxtada yap oo'kpa jótup je'e juu' ve'e joojntykip?
6 Ka'a xa je'e ve'e yaja pan. Ta je'e ve'e jyoojntykpajknuva. Jaa'myétsta vintso ve'e
mna'muxjidi ku ve'e jem Galiléana vye'na.
7 Jidu'um tse'e vyaajñ: "Yakpámupts atse'e jem je tókinax jayu kya'm juu' atse'e
xtso'oxpajktup, ax joojntykpajknuvapts atse'e kutoojk xaaj, ats, je Jayu Juu' ve'e
Nupaamduka Ijtp." Jidu'um tse'e vyaajñ.
8 Van'it tse'e dujaa'myejtsti je Jesús je kyats je y'ayook.
9 Ku ve'e choo'ndi joma ve'e je jot, van'it tse'e dutukmumaajntykkajxti je Jesús je
y'ixpajkpataajk juu' ve'e numakto'k taandinu jets pan pan jatye'e myaatve'nidup.
10 Je ta'axtajkta tse'e juu' ve'e dutuknuja'vidu je kukátsivatajk, je'e tse'e ijttu je María
Magdalena, je Juana, je María juu' ve'e je Santiago je tyaak, jets je viijnk ta'axtajkta.
11 Ax ka'ats je'e ve'e je Jesús je y'ixpajkpataajk dujaanchja'vidi juu' ve'e je ta'axtajk
kyojtstu, ve'eme'e vyinmaaydi jets oyvintsova ve'e juu' dukojtsti.
12 Qyam tse'e ve'em vyinmaaydi, noomp tse'e ñujkx je Pedro joma ve'e je Jesús
du'ukyaknaxtajkidi. Ku ve'e vyiijntk jetse'e kyak'ixi, van'it tse'e du'ix jets jepe'e pyujkna je
vit juu' ve'e tyukvimpittu. Van'it tse'e vyimpijtni joma ve'e ñamyayju jetse'e dupayo'y pan
ti ve'e tutyunju tukyatsju.

Juu' ve'e toojnju kojtsju jeja emauusit tyoo' aajy
(Mr. 16.12-13)

13 Je xaajji tse'e numejtsk je Jesús je y'ixpajkpataajk ñajkxti jem kajpun kajxm juu' ve'e
Emaús duxaaj, mejtsk legua jagojkm jo'ne'e dumujékuma je Jerusalén,
14 je'e tse'e myaajntyktup juu' ve'e tutyunju tukyatsju.
15 Namvaate'e ñakyótsjada, van'it tse'e je Jesús ñaajktámiji jetse'e
dumaatnamyujatyoo'ijidi.
16 Qyam tse'e dumaatnamyujatyoo'ijidi, ka'anum tse'e je Nte'yam duyakjajty jetse'e je
numejtsk kudu'ixkajpti je Jesús.
17 Van'it tse'e je Jesús y'amotutúvijidi:
—¿Tise'e jem mmaajntyktup namvaate'e myo'oyda? ¿Tyajxse'e mtsaachvinmáyda?
18 Nuto'k tse'e y'atsaajv juu' ve'e Cleofas duxaaj:
—¿Tis, tun mítsjidamts n'ite'e to'k juu' ve'e je'y jem Jerusalén jetse'e xkanujava ti ve'e
námnum jem tutyunju tukyatsju?
19 Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:
—¿Tise'e tutyunju tukyatsju?
Jetse'e dunuujmidi:
—Je'e juu' ve'e tujyatyju tuñaxyju je Jesús, je nazarétit jayu. To'k je'e ve'e tuy'it je Nte'yam
je y'ayook kojtsnajxpa, ñumájipts je'e ve'e tuy'it maat juu' ve'e tyoon kyojts jeja je Nte'yam
vyinkujk jets jeja nujom je jayu vyinkujk,
20 jets vintso ve'e je tee'tajk je vyintsanda jets pan pan jatye'e dunumájidup uu'm
maatta, je'e tse'e jem je Pilato kya'm tudupamda jetse'e dutokimpayo'oyut jetse'e
duyakjacryuuzpétjut.
21 Ve'emts aatse'e n'uk'a'ix jets je'e ve'e kuxyaktsookumdini nuvinxup uu'me'eda, je
israeejlit jáyuda. Maaxk je'e ve'e ve'em tyunju kyatsju.
22 Qyam tse'e vye'ema, vinkex je ta'axtajk juu' aatse'e nmaatnayja'vijup, je'ets aatse'e
atuva atoki tuxyaktáñ je'e kajx ku ve'e tudununajkxta tun japyji joma ve'e je Jesús
y'uknaxtajki.
23 Ax ka'akts je'e ve'e jep je ñi'kx je kyopk tudu'ukpaattini, je'e kajx tse'e tumyetsta jets
aatse'e tuxtukmumaaydukta jets je aangelesuk tse'e jep tuyak'íxjada juu' ve'e tuña'muxjada
jets taak je'e ve'e je Jesús jyoojntykpajknuva.

24 Van'it tse'e tu̱ña̱jkxta vinkex a̱a̱ts je̱ nmujatyoo' joma ve'e naxta̱ka tu̱y'it, ve'emu̱kts je̱'e̱ ve'e tu̱du̱paattuva je̱ it ax jo'n je̱ ta̱'a̱xta̱jk tu̱du̱'avánada jo'n. Ax ka'akts je̱'e̱ ve'e je̱ Jesús du̱'uk'ixpaattini.
25 Van'it tse'e je̱ Jesús y'atso̱o̱jvjidi:
—Ka'a xa ve'e o̱y juu' xpayo̱'o̱yda, o̱o̱ye'e mtunje̱kta je̱tse'e xjaanchjávadat je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpata̱jkta.
26 ¿Tis, ka'a je̱'e̱ vine'e vyinko̱pka je̱tse'e je̱ Cristo ve'em chaachpaa'tu̱t, van'it tse'e je̱ mya̱jin du̱pa̱jknit?
27 Van'it tse'e du̱tukvinja'vidi juu' ve'e je̱'e̱ ka̱jx jatyáñ ijtp je̱p Kunuu'kx Jatyán ku̱jxp, je̱ Moisés je̱ jyatyán ma̱a̱t du̱'ukvaajñ je̱tse'e du̱jaa'ktukvinja'vidi nu̱jom juu' ve'e jyatyaandu je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpata̱jkta.
28 Ku ve'e jye̱'ydini joma ve'e je̱ kajpu̱n joma ve'e ña̱jkxta, van'it tse'e je̱ Jesús jyatki ax jo'n je̱ tyoo' ku̱du̱jaa'kyo̱'y.
29 Van'it tse'e du̱munoo'kxtkti je̱tse'e mya̱a̱ttánjadat, je̱tse'e vyaandi:
—Tanu̱ a̱a̱ts ma̱a̱t ku̱x tánani xa ve'e o̱o̱y. Ve̱e̱'nji ya̱'a̱ ve'e ya̱ it ñáxu̱t je̱tse'e cho'oinit.
Van'it tse'e je̱ Jesús tya̱jki je̱p tu̱jkp ax jo'n ku̱du̱ma̱a̱ttaandi.
30 Tsu̱u̱nidup tse'e vye̱'nada je̱tse'e y'a'óxadat, van'it tse'e je̱ Jesús je̱ tsapkaaky du̱ka̱a̱jn, je̱ Nte'yam du̱kuko̱jtsji, je̱tse'e du̱tojkva'kxjidi.
31 Ax je̱'yji tse'e je̱ Nte'yam je̱ jayu du̱tuk'ixkajpti je̱ts je̱ Jesús je̱'e̱ ve'e. Ax van'it tse'e je̱ Jesús ve'emji tyo̱ki.
32 Van'it tse'e ña̱vyaajnjidi:
—¿Ka ve'emape'e o̱o̱y xtunyakxo̱o̱jntkum yam nja'vin ka̱jxmam ku ve'e tu̱xtukmuko̱jtsum je̱ja too' aajy je̱tse'e je̱ Kunuu'kx Jatyán tu̱xtukvinja'vim?
33 Ka'a tse'e tya'nidi, van'it tse'e vyimpijttinuva je̱m Jerusalén. Je̱m tse'e to'k muk du̱paatti je̱ nu̱makto'k kukátsivada je̱ts je̱ myujatyoo'da.
34 Jidu̱'u̱m tse'e ña̱'mu̱xjidi:
—Tyúvam xa ve'e, ta̱ xa ve'e je̱ Ma̱ja̱ Vintsán jyoojntykpa̱jknuva jado'k nax, ya̱ Simón Pedro tse'e tu̱du̱'íxnuva.
35 Van'it tse'e je̱'e̱ juu' ve'e je̱'ydu, je̱'e̱ tse'e tukmumaajntykju̱du vintso̱ ve'e jyajtti je̱ja too' aajy je̱ts vintso̱ ve'e du̱'ixkajpti je̱ Jesús ku ve'e je̱ tsapkaaky du̱tojkva'kxy.

Ku je̱ Jesús ña̱ajknu̱ke̱'xnata̱jkiji je̱ja je̱ y'ixpa̱jkpata̱jk vyinkujkta
(Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Jn. 20.19-23)

36 Ax je̱'e̱ tse'e kyo̱jtstup vye'na, tun to'mayji tse'e je̱ Jesús je̱ja vyinté̱najada. Van'it tse'e je̱ Jesús kyo̱jtspo̱o̱'kxjidi. Jidu̱'u̱m tse'e vyaajñ:
—Je̱ o̱y jo̱o̱t ma̱a̱te'e m'íttat.
37 Van'it tse'e je̱ y'ixpa̱jkpata̱jk o̱o̱y tyuntsa̱'kidi, ve'em tse'e vyinmaaydi je̱ts jado'k ítumit jayu je̱'e̱ ve'e y'íxtup.
38 Ax jidu̱'u̱m tse'e je̱ Jesús ña̱'mu̱xjidi:
—¿Tya̱jxse'e mnavyinma'yu̱nmo'o̱jada? ¿Tya̱jxe'e je̱ me̱jtsvinma'yu̱n xjaye̱pta?
39 Ixta a̱ts ya̱ nka̱'a̱j ya̱ ntek; á̱tsam xa je̱'e̱ ve'e. To̱nda matsta a̱ts je̱ts ixta. Ka'a tse'e jado'k ítumit jayu chu'utsaxa pyajkaxa ax jo'n a̱ts miitse'e yaja nvinté̱nada.
40 Ku ve'e ve'em vyaajñ, van'it tse'e du̱tuk'ixti je̱ kya̱'a̱j je̱ tyek.
41 Ax ka'ajyam tse'e du̱jaanchja'vidi van'it je̱ts joojntykpa̱jknuva je̱'e̱ ve'e, je̱'e̱ ka̱jx ku ve'e xyo̱o̱jntkti je̱tse'e atu̱va ato̱ki tyuntaandi. Van'it tse'e je̱ Jesús ña̱'mu̱xjidi:
—¿Je̱pe'e xma̱a̱dada je̱ kaaky je̱ ju̱'kx?
42 Van'it tse'e du̱mo̱o̱ydi je̱ ajkx tsa'a.
43 Van'it tse'e je̱ Jesús du̱majch je̱tse'e je̱ja je̱'e̱ vyinkujkta du̱ju̱'kx.
44 Van'it tse'e du̱nu̱u̱jmidi:
—Juu' xa a̱tse'e tu̱xjaty, je̱'e̱ts je̱'e̱ ve'e juu' a̱ts miitse'e nvaajnjidu ku a̱tse'e nve'nana miits ma̱a̱tta, vaants a̱tse'e je̱ts tun vinko̱pk je̱'e̱ ve'e je̱tse'e tyónju̱t kyótsju̱t nu̱jom juu' ve'e jatyáñ ijtp a̱ts ka̱jx je̱p Kunuu'kx Jatyán ku̱jxp; je̱pe'e je̱ Moisés pyava'nu̱n ku̱jxp du̱'ukva'añ je̱ts juu' ve'e jyatyaandu je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpata̱jkta, nay ve'empa je̱p salmos ku̱jxp.
45 Van'it tse'e je̱ Nte'yam vyinma'yu̱nmo̱o̱jyjidi je̱tse'e du̱vinmó̱tudat juu' ve'e tyijp je̱ Kunuu'kx Jatyán.
46 Je̱tse'e je̱ Jesús ña̱'mu̱xjidi:
—Ve'em xa ve'e javyet je̱p Kunuu'kx Jatyán ku̱jxp je̱ts a̱tse'e n'o̱o̱'ku̱t, a̱ts, je̱ Cristo; ax kutoojk xa̱a̱jts a̱tse'e njoojntykpa̱jknuvat.
47 Je̱p tse'e vyaampa je̱ts a̱ts ka̱jxe'e je̱ jayu yaktuknu̱jávadat pa̱n nu̱vinxu̱pe'e cha̱a̱nada to'k it to'k naxviijn, yaja tse'e jerusaleenit kyajpu̱n ku̱jx yak'ukva'anu̱t, je̱ts a̱ts ka̱jxe'e

yaknạạjmadat jẹtse'e vyinmayụmpijttinit, jẹtse'e dụmasọọktinit jẹ kyọ'ọy joojntykinda, ve'em tse'e jẹ Nte'yam myẹẹ'kxụxjadat jẹ tyókinda.
48 M'ixtu tse'e tạạv ku ve'e ve'em tụjyaty, vaajnjada tse'e ve'em jẹ jáyuda.
49 Ntuknụkẹ́xtap ạts miitse'eda jẹ Espíritu Santo, ve'em ax jo'n ạts jẹ nTee' jẹ vaandụk dụyaktaajñ. Ax tándats miits yaja Jerusalén kuunume'e myakmọ'ọdat jẹ mạkkin juu' ve'e kạjxm kạda'akup.

Ku jẹ Jesús chajpẹjtni
(Mr. 16.19-20)

50 Van'it tse'e jẹ Jesús mạạt jẹ y'ixpạjkpatạjk pyítsumdi jẹm kajpụn jọọtm jẹtse'e jyẹ'ydi joma ve'e jẹ it juu' ve'e jẹ betániait kajpụn mutạm. Van'it tse'e jẹ Jesús jẹ kyạ'ạj dụkọọjnụk jẹtse'e jẹ y'ixpạjkpatạjk dụkunuu'kx.
51 Namvaat tse'e dụkunuu'kx, van'it tse'e jẹ Jesús jẹ Nte'yam jẹ kyutojkụn kạjx chọọ'nni yaja naxviijn jẹtse'e chajpẹjtni.
52 Van'it tse'e jẹ jayu jẹ Jesús dụvinja'vidi dụvintsạ'kidi, xọọjntkp tse'e ọọy vyimpijttini jẹm Jerusalén.
53 Tun'ijttupts jẹ'ẹ ve'e jẹp mạjạ tsaptụjkp jẹ Nte'yam dụyakmájada dụyakjaanchada. Amén.

Yą'ą tse'e ję Oy Kąts ję Oy Ayook juu' ve'e ję Juan jyaay

Ję Kąts ję Ayook tse'e jayuvimpijt

1 Ku ve'e juu' jaty choo'ntk, jéjanits ję'ę ve'e vye'na ję Kąts ję Ayook; ję Nte'yam mąątts ję'ę ve'e y'it van'ítani, ję'ęts ję'ę ve'e ję Nte'yam.

2 Ku ve'e juu' jaty choo'ntk, ję Nte'yam mąątts ję'ę ve'e.

3 Ję Kąts ję Ayook mąąt tse'e ję Nte'yam nujom juu' jaty dupąmkujx. Ni tía xa ve'e juu' ve'e jeja jętse'e ję'ę mąąt ñunkayakpuujm.

4 Ję Kąts ję Ayook tse'e ję joojntykin duką'mip. Ax ję joojntykin juu' ję'ę ve'e kyą'mip, ję'ę tse'e ję jayu dumooyp ję ajajtk.

5 Ję ajajtk tse'e dukujajp dukutą'kxp ję akoo'ts it; ka'a tse'e ję akoo'ts it du'amąądaaga jętse'e duyakkoo'tsat ję ajajtk.

6 Jęji xa ve'e to'k ję yaa'tyąjk juu' ve'e ję Nte'yam kejxju, Juaants ję'ę ve'e xyąąj.

7 Ję'ę tse'e ñumiin jętse'e ję tuvąkojtsun dupámut jętse'e ję jayu duvaajnjat jęts tą ve'e ję Nte'yam duyaknukę'xnatáka ję'ę pane'e ijtp ax jo'n ję kujajpa ję kutą'kxpa, ve'em tse'e anañujoma ję jayu ję'ę dujaanchjávadat.

8 Ka ję Juaanapts ję'ę ve'e ję'ę pane'e ijtp ax jo'n ję kujajpa ję kutą'kxpa, ję'ę ję'ę ve'e pane'e ję tuvąkojtsun dupąąm ję'ę kąjx pane'e ve'em ax jo'n ję kujajpa ję kutą'kxpa.

9 Ję'ę pane'e ijtp ax jo'n ję kujajpa ję kutą'kxpa, ję'ę tse'e miin yaja naxviijn, ję'ę tse'e anañujoma ję jayu duyakvijp duyakkejp. Yájats ję'ę ve'e naxviijn myiijn,

10 yájats ję'ę ve'e naxviijn vye'na, ję'ę mąąt tse'e yą naxviijnit it yakpuujm, ka'a tse'e ję jayu y'íxaiji.

11 Ję jyayu ve'e ñumiin, ka'a tse'e kyuvąjkjidi.

12 Natyukpitsumvaatsjudu tse'e juu' ve'e kuvąjkjudu jętse'e jyaanchja'vijidi, ję'ęda tse'e kyutojkunmooy jętse'e y'íttat ję Nte'yam ję y'ónukta.

13 Ax ka ję'ę kąjxap tse'e y'itta ję Nte'yam ję y'ónukta kuxe'e kyę'xti ax jo'n ję naxviijnit jayu, ni ka ję'ę kąjxap tse'e ku ve'e kyę'xti kuxe'e ve'em ję jayu dunupąąjmtkidi, nay ka ję'ę kąjxap tse'e ku ve'e kyę'xti kuxe'e ję yaa'tyąjk ve'em dutsąk, ję'ę kąjxe'e y'itta ję Nte'yam ję y'ónukta kuxe'e ję Nte'yam ję nam joojntykin myoojyjidi.

14 Ax ję'ę pane'e ję Kąts ję Ayook, ję'ę tse'e jayuvimpijt, ję'ę tse'e joojntyki uu'm mąątta, tum ję kunoo'kxun mąąt jęts ję tyuv ję'ę ję'ę ve'e. N'ixts ąąts ję'ę ve'e, ję'ę tse'e ję Nte'yam tun to'k y'Onukip, ooye'e ję majin dutunjayep.

15 Jidu'umts ję'ę ve'e ję Juan ję tuvąkojtsun dupuujm, mąkk tse'e kyajts jętse'e vyaajñ:

—Yą'ąts ję'ę ve'e juu' ąts miitse'e ntukmukojtstu ku ątse'e nvaajñ jęts ję'ę pąn ątse'e xpa'ux'ookip, nuyojkts ję'ę ve'e dunumąja jęts ka'a ve'e ąts, kux ijtnuvam ję'ę ve'e vye'na jęts ka'anum ąts —jidu'um tse'e vyaajñ.

16 Anañujoma xa ve'e xkunoo'kxumda jętse'e xtoojnjimda ję maa'yun kamachoovna.

17 Yakmo'yumdu tse'e ję pava'nun juu' ve'e ję Moisés yaktukkątajki, ax ję Jesucristo tse'e duyaknukę'xnatąjki jęts tuv ję'ę ve'e ję too' juu' ve'e ję Nte'yam kyojts jęts chąjkpe'e jętse'e anañujoma ję jayu ję maa'yun dutoojnjat.

18 Ni pąna ve'e ję Nte'yam duka'ix; ję Jesús, ję'ę ję y'Onuk, juu' ve'e ijtp ję'ę mąąt, ję'ę tse'e ję Nte'yam duyaknukę'xnatąjki.

Ku ję Yaknapejtpa Juan ję jayu duvaajnjidi jęts pąne'e ję Jesucristo
(Mt. 3.11-12; Mr. 1.7-8; Lc. 3.15-17)

19 Jidu'um tse'e ję Juan ję tuvąkojtsun dupuujm ku ve'e ję israeejlit jayu juu' ve'e tsuunidup jęm Jerusalén, ję'ę tse'e dukejxtu ję tee'tąjk jęts ję viijnk jáyuda juu' ve'e ijttuva ję Leví ję chaan ję kyooj, ję'e tse'e nąjkx ję Juan du'amotutúvada pąn pąn ję'ę ve'e ñatyijju.

20 Ka'a tse'e ję Juan tyaayi, va'ajts tse'e ñay'ava'niji. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Ka átsap xa ję'ę ve'e ję Cristo.

21 Van'it tse'e du'amotutúvidinuva:

—Pąn ka mítsaptam ję'ę ve'e, ¿pąnts mitse'e? ¿Mitse'e ję Nte'yam ję y'ayook kojtsnajxpa Elías?

Van'it tse'e vyaannuva:

—Ka átsap xa ję'ę.

Jętse'e du'amotutuvikojtinuva:

—¿Mítstam n'ite'e ję Nte'yam ję y'ayook kojtsnajxpa juu' ve'e kątsani jętse'e myiinnit yaja naxviijn?

Jętse'e y'atsąąjv:

—Ka'a.

22 Van'it tse'e dụnụụjmidinuva:
—¿Ax pạnts mitse'e? Njajtyyaknạjkxjap xa ạạtse'e jẹ mkọjtsụmpijtụn pạn pạn ạạtse'e xkẹjxp. ¿Ti mitse'e mnatyijjụ ạạts mạạt?
23 Van'it tse'e jẹ Juan y'atsạạjv:
—Jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kọjtsnajxpa Isaías, jẹ'ẹ tse'e dụ'ava'ni to'k jẹ jayu juu' ve'e jidụ'ụm mạkk kǫ́tsup joma ve'e kyapạntsụụna: "Yaktạajvjada jẹ Mạja Vintsán jẹ tyoo'." Ax ạtsts jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu juu' ve'e kọjtsp joma ve'e kyapạntsụụna —jidụ'ụm tse'e jẹ Juan vyaajñ.
24 Juu' tse'e ọjts dụmukọtsta jẹ Juan, jẹ fariseotạjkts jẹ'ẹ ve'e kẹjxjụdu.
25 Jẹtse'e dụ'amọtutǘvidinuva:
—Pạn ka mítsap jẹ'ẹ ve'e jẹ Cristo ukpụ jẹ Elías, ni jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kọjtsnajxpa juu' ve'e kǫ́tsani jẹtse'e myiinnit, ¿tyạjxts mitse'e jẹ jayu xyaknạpet?
26 Jẹtse'e jẹ Juan ña'mụxjidi:
—Jẹ tsoxk nạạj xa ạtse'e jẹ jayu ntukyaknạpejtp. Jẹmts miitse'e to'k xmạạdada pạne'e mka'íxada.
27 Xpa'ụx'ọọkipts ạts jẹ'ẹ ve'e, jẹ'ẹ tse'e nụyojk dụnụmájip jẹts ka'a ve'e ạts, ni jẹ'ẹ paata ạtse'e nkavinmachjụ jẹts ạtse'e jẹ kya'ạjk jạạ'p nmukéjijat.
28 Vẹ'ẹts ya'ạ ve'e tyoojnji kyọjtsji jẹm joma ve'e jẹ it dụxạaja Betania, jẹm jado'k ado'om Jordán mạjạ nạpa'am, jẹm joma ve'e jẹ Juan jẹ jayu dụyaknạpejt.

Ve'em jẹ'ẹ ve'e jẹ Jesús ax jo'n to'k jẹ carnero juu' ve'e vintsạ'kin

29 Jẹ ku'óxit tse'e jẹ Juan dụ'ix jẹ Jesús vyinkutámaja, van'it tse'e vyaajñ:
—Ixta, yạ'ạts jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e jẹ Nte'yam vyinkọọn jẹtse'e jẹ jayu jẹ tyọkin dụtuknụvaatsnit. Ve'em tse'e dụtónụt ku ve'e y'ọọ'kụt ax jo'n to'k jẹ carnero juu' ve'e jẹ Nte'yam yaktukvintsạ'kip.
30 Yạ'ạ ạtse'e nnụkọjts ku ạtse'e nvaajñ: "Xpa'ụx'ọọkipts ạtse'e to'k pạne'e nụyojk dụnụmájip jẹts ka'a ve'e ạts, kụx ijtnuvam jẹ'ẹ ve'e vye'na jẹts ka'anume'e ạts."
31 Ka'ats ạtse'e nnụjava tụy'it jẹts ya'ạ jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e jẹ jayu jẹ tyọkin dụtuknụva'atsup. Jẹ'ẹ kạjxts ạtse'e jẹ jayu nyaknạpẹtta jẹtse'e ve'em nụjava tyánụt jẹ israeejlit jayu mạạt jẹts ve'em yạ'ạ ve'e ax jo'n to'k jẹ carnero juu' ve'e jẹ Nte'yam yaktukvintsạ'kip.
32 Jẹtse'e jẹ Juan jẹ tụvạkọjtsụn dụjaa'kpụụjm. Jidụ'ụm tse'e vyaajñ:
—Ku ạts jẹ'ẹ ve'e nyaknạpejtkụjx, van'itts ạtse'e n'ix jẹ Espíritu Santo ñụkạdaakji ax jo'n to'k jẹ pak, jẹm tse'e tsapjọọtm chạạ'n.
33 Ku ạts jẹ'ẹ ve'e nkayaknạpetna vye'na, ka'ats ạtse'e nnụjava vye'na jẹts jẹ'ẹ jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e jẹ jayu jẹ tyọkin dụtuknụva'atsup. Ax jẹ'ẹ pạn ạtse'e xkẹjx jẹts ạtse'e jẹ jayu nyaknạpétụt jẹ tsoxk nạmạạt, jẹ'ẹts ạtse'e xnụụjmi: "Ku ve'e x'íxụt jẹ Espíritu Santo jẹtse'e to'k jẹ yaa'tyạjk dụnụkạda'aky, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e jẹ jayu dụtukyaknạpẹjtp jẹm jya'vin kạjxm jẹ Espíritu Santo."
34 Ax n'ixts ạts jẹ'ẹ ve'e ku ve'e ve'em jyajty, mpụụmpts ạtse'e jẹ tụvạkọjtsụn jẹts jẹ'ẹ jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam jẹ y'Onụk.

Jẹ Jesús jẹ myutoo'vajkp ixpạjkpada

35 Jẹ ku'óxit tse'e jẹ Juan jẹm tyena mạạt nụmẹjtsk jẹ y'ixpạjkpada.
36 Ku ve'e jẹ Juan dụ'ix jẹtse'e jẹ Jesús ñaxy, van'it tse'e vyaajñ:
—Ixta, yạ'ạ xa jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e jẹ Nte'yam vyinkọọn jẹtse'e y'ọọ'kụt ax jo'n to'k jẹ carnero juu' ve'e jẹ Nte'yam yaktukvintsạ'kip.
37 Ku ve'e nụmẹjtsk jẹ Juan jẹ y'ixpạjkpa dụ'amọtunajxti, van'it tse'e dụpanạjkxti jẹ Jesús.
38 Pyanạjkxtup tse'e vyẹ'nada jẹ Jesús ku ve'e y'ixụmpijt jẹtse'e dụ'ix jẹts jẹpe'e yakpamets, van'it tse'e dụnụụjmidi:
—¿Tise'e mtsọjktup?
Van'it tse'e y'atsọọjvjidi:
—Yak'ixpạjkpa, ¿jomas mitse'e mtsụụna?
39 Jẹtse'e jẹ Jesús ña'mụxjidi:
—Ja'mda jẹts ixta.
Van'it tse'e ña̱jkxti jẹtse'e dụ'ixti joma ve'e chụụna. Jẹm tse'e jẹ Jesús mạạt y'ijtti jẹ xạạj, maktaaxk yaaxpani ve'e vye'na.
40 Nụto'k tse'e jẹ ixpạjkpa juu' ve'e dụ'amọtunajx jẹ Juan jẹtse'e jẹ Jesús dụpanụjkx, jẹ Andreests jẹ'ẹ ve'e, jẹ Simón Pedro jẹ y'uts,
41 jẹ'ẹ tse'e nạjkx jẹtse'e ọjts jẹ y'ajch Simón dụ'ixta, jẹtse'e dụnụụjmi:
—Tạ xa ạạtse'e mpaa'ty jẹ Mesías. (Jidụ'ụm tse'e kyạtsạpítsum jẹ Mesías, Cristo, jẹ'ẹ juu' ve'e jẹ Nte'yam vyinkọọn jẹtse'e yakkutojknit.)
42 Van'it tse'e jẹ Andrés dụvạajv jẹ y'ajch Pedro joma ve'e jẹ Jesús. Ku ve'e jẹ Jesús jẹ Pedro dụ'ix, van'it tse'e dụnụụjmi:

—Mits xa ve'e je̱ Simón, je̱ Jonás je̱ myajntk, Céfasts mitse'e myaktukxa̱a̱jinup. (Ax jidu̱'u̱m tse'e kya̱tsa̱pítsum je̱ Cefas, tsaaj, je̱'e̱ tse'e je̱ Pedro.)

Ku je̱ Jesús du̱va̱a̱jv je̱ Felipe je̱ts je̱ Natanael

43 Je̱ ku'óxit tse'e je̱ Jesús ña̱jkxuva'añ je̱m Galilea, van'it tse'e je̱ Felipe du̱paaty je̱tse'e du̱nu̱ujmi:

—Pamiinni a̱ts.

44 Je̱ Felipe, je̱m je̱'e̱ ve'e Betsaida kyukajpu̱na, nay je̱mpa ve'e je̱ Andrés je̱ts je̱ Pedro.

45 Van'it tse'e je̱ Felipe o̱jts je̱ Natanael du̱'ixta je̱tse'e du̱nu̱ujmi:

—Ta̱ xa a̱a̱tse'e mpaa'ty je̱ jayu juu' ka̱jxe'e je̱ Moisés jyaajy je̱p pyava'nu̱n ku̱jxp je̱ts juu' ka̱jxe'e jyaayduva je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpata̱jkta. Je̱ Jesuusts je̱'e̱ ve'e, je̱ José je̱ y'ónu̱k, nazarétit jayu.

46 Ax jidu̱'u̱m tse'e je̱ Natanael y'atsa̱a̱jv:

—¿Nazarétit jayu? ¿Pítsumuptam vine'e je̱m juu' ve'e o̱y?

Je̱tse'e je̱ Felipe y'atso̱o̱jvji:

—Ja'mu̱ je̱ts ixu̱.

47 Ku ve'e je̱ Jesús du̱'ix je̱ Natanael vyinkutámaja, van'it tse'e vyaajñ:

—¡Uxyaja tse'e to'k myets je̱ israeejlit jayu juu' ve'e ni vinxu̱pa kataayip!

48 Van'it tse'e je̱ Natanael du̱'amo̱tutu̱vi je̱ Jesús:

—¿Vintso̱se'e xnu̱java je̱ts ve'em a̱tse'e?

Je̱tse'e je̱ Jesús ña̱'mu̱xji:

—N'ix xa a̱ts mitse'e ku ve'e mve'na je̱p higo ku̱pu̱pa'tkup, ka'ana ve'e je̱ Felipe mva̱vju̱ tu̱vye'na.

49 Van'it tse'e je̱ Natanael ña̱'mu̱xji:

—Yak'ixpa̱jkpa, mits xa ve'e je̱ Nte'yam je̱ y'Onu̱k, mitsts je̱'e̱ ve'e je̱ Israeejlit Jayu Yakkutojkpa.

50 Van'it tse'e je̱ Jesús y'atso̱o̱jvji:

—¿Xjaanchja'vip a̱tse'e ku̱x a̱ts mitse'e tu̱nnu̱ujma je̱ts n'ix a̱ts mitse'e je̱p higo ku̱pu̱pa'tkup? M'íxupnum xa mits je̱'e̱ ve'e juu' ve'e tónjup kótsjup. Jyaa'knu̱májipts je̱'e̱ ve'e ka je̱'e̱p ku a̱tse'e tu̱n'avana vintso̱ mitse'e mjáyuva.

51 Van'it tse'e jyaa'kvaajñ:

—Tyúvam xa a̱ts miitse'e nna̱a̱jmada, vaampam a̱tse'e, je̱ts m'íxtap miitse'e ku ve'e je̱ tsapjo̱o̱tmit it y'ava'atsu̱t je̱tse'e je̱ Nte'yam je̱ y'aangeles pyéttat kya̱da'aktat joma ve'e a̱ts, a̱ts, je̱ Jayu Juu' ve'e Nu̱pa̱a̱mdu̱ka Ijtp.

2

Ku je̱ jayu ña̱vya̱jkji je̱p Caná

1 Kutoojk xa̱a̱j tse'e je̱ jayu ña̱vya̱jkji je̱m kajpu̱n ka̱jxm juu' ve'e Caná du̱xa̱a̱j, je̱m galiléait y'it jo̱o̱tm. Je̱m tse'e vye'na je̱ Jesús je̱ tyaak,

2 yakvo̱o̱vduva tse'e je̱ Jesús ma̱a̱t je̱ y'ixpa̱jkpata̱jk.

3 Ku tse'e kyu̱jx je̱ tsaaydum pa'ajk na̱a̱j, van'it tse'e je̱ Jesús je̱ tyaak ña̱'mu̱xji:

—Ta̱ xa ve'e kya̱jxu̱xjidini je̱ tsaaydum pa'ajk na̱a̱j.

4 Van'it tse'e y'atsa̱a̱jv:

—Nana, ¿tya̱jxs a̱ts mits je̱'e̱ ve'e xvaajña? Ka'anum xa a̱tse'e xtukka̱da'aky.

5 Van'it tse'e je̱ tyaak du̱nu̱ujmi je̱ patto'nivata̱jk:

—Tonka̱xta nu̱jom vintso̱ ya̱'a̱ ve'e mna̱'mu̱xjadat.

6 Je̱m tse'e vye'na tojtu̱k je̱ ma̱ja̱ to'ts juu' ve'e je̱ israeejlit jayu yaktoondup ku ve'e ña̱a̱jkva'atsjada, majktupx uk mókupx litro jo'nts je̱'e̱ ve'e je̱ jyo̱o̱t to'k jaty.

7 Van'it tse'e je̱ Jesús du̱nu̱ujmidi je̱ patto'nivata̱jk:

—Yak'otsta ya̱ to'tsta ma̱a̱t je̱ tsoxk na̱a̱j.

Yak'ape̱'tstu tse'e.

8 Van'it tse'e je̱ Jesús ña̱'mu̱xjidi:

—Je̱e̱'ptats n'it ve̱e̱'n je̱ts mo̱'o̱da je̱'e̱ juu' ve'e ya̱ xa̱a̱j du̱nu̱vinténip.

Ve'em tse'e du̱toondi.

9 Jyaa'kyajp tse'e je̱ xa̱a̱j je̱ ñu̱vinténiva je̱ tsaaydum pa'ajk na̱a̱j juu' ve'e je̱ tsoxk na̱a̱j uk'ijt, ka'ats je̱'e̱ ve'e du̱nu̱java pa̱n joma ve'e pyítsum, je̱ patto'nivata̱jkts je̱'e̱ ve'e du̱nu̱ja'vidu ku̱x je̱'e̱ ve'e o̱jts myajta. Van'it tse'e je̱ xa̱a̱j je̱ ñu̱vinténiva du̱vatsa̱a̱jv je̱ ta̱'a̱xpa̱jkpa

10 je̱tse'e du̱nu̱ujmi:

—¿Tis mitse'e mtuump? Too'va̱jkp xa ve'e anañu̱joma je̱ jayu du̱tuk'uu'k je̱ tsaaydum pa'ajk na̱a̱j juu' ve'e du̱nu'óyip, ax ku tse'e je̱ javya̱a̱'kxta̱jk távani y'oo'kta vye'na, van'it

tse'e yakmo̱'o̱da je̱ tsaaydum pa'ajk na̱a̱j juu' ve'e ka jajty'óyap; ax vimpitts mitse'e tu̱xtún, myak'u̱x'oo̱kits mitse'e ta̱a̱v je̱ tsaaydum pa'ajk na̱a̱j juu' ve'e du̱nu̱'óyip.
11 Ax ya̱'a̱ tse'e juu' ve'e je̱ Jesús tyoon je̱m Caná, juu' ve'e je̱m galiléait y'it jo̱o̱tm, je̱'e̱ tse'e je̱ myuto'k ma̱ja̱ nu̱ja'vin; ax ve'em tse'e du̱yaknu̱ke̱'xnata̱jki je̱ mya̱jin, je̱tse'e je̱ y'ixpa̱jkpata̱jk jyaanchja'vijidi.
12 Ku tse'e ve'em du̱tuujn, van'it tse'e ñu̱jkx je̱m Capernaum ma̱a̱t je̱ tyaak je̱ts je̱ y'utsa̱ta̱jk ma̱a̱t je̱ y'ixpa̱jkpata̱jk. Je̱m tse'e y'ijtti me̱jtsk toojk xa̱a̱j.

Ku je̱ Jesús du̱yakvaach je̱ ma̱ja̱ tsaptajk
(Mt. 21.12-13; Mr. 11.15-18; Lc. 19.45-46)
13 Ku ve'e tya̱mi je̱ pascua xa̱a̱j, van'it tse'e je̱ Jesús vyimpejt je̱m jerusaleenit kyajpu̱n ka̱jxm.
14 Je̱m tse'e du̱paaty je̱p ma̱ja̱ tsaptaktaagujkp je̱'e̱da pa̱n pa̱n jatye'e je̱ tánu̱k ya̱x du̱to̱o̱'ktup: je̱ tsapkaaj, je̱ carnero, je̱ts je̱ pak. Je̱m tse'e chu̱u̱niduva pa̱n pa̱n jatye'e je̱ meen du̱vinkuko̱o̱ndup je̱tse'e du̱nu̱pa̱kta.
15 Ku ve'e je̱ Jesús du̱'ix, van'it tse'e to'k je̱ tu̱jpx vo̱jpu̱n du̱pu̱u̱jm je̱tse'e du̱yakpitsumku̱jx je̱p ma̱ja̱ tsaptaktaagujkp nujom pa̱n pa̱n jatye'e du̱to̱o̱'ktup je̱ carnero je̱ts je̱ tsapkaaj. Pa̱n pa̱n jatye'e du̱vinkuko̱o̱ndup je̱ meen, vya̱jva'kxka̱jxts je̱'e̱ ve'e je̱ meen je̱tse'e du̱yakvippu̱mpijtku̱jx je̱ myeesada.
16 Ax jidu̱'u̱m tse'e du̱nu̱ujmi pa̱n pa̱n jatye'e du̱to̱o̱'ktup je̱ pak:
—¡Yakpítsumdini ya̱'a̱! ¡Ka'a xa ve'e a̱ts je̱ nTee' ya̱ chapta̱jk xyakva'andat maa'tya̱jk!
17 Van'it tse'e je̱ y'ixpa̱jkpata̱jk du̱jaa'mye̱jtsti je̱ Kunuu'kx Jatyán juu' ve'e vaamp: “Qoy xa a̱tse'e ntun'ekju̱ ku ve'e mits je̱ mtsapta̱jk kyayakvintsa̱'a̱ga.”
18 Van'it tse'e je̱ myu'israeejlit jayu y'amo̱tutú̱vijidi:
—¿Ti nu̱ja'vints a̱a̱tse'e xmo̱o̱yp je̱ts mtukka̱daakjupe'e je̱tse'e ve'em mjátu̱kat?
19 Van'it tse'e je̱ Jesús y'atso̱o̱jvjidi:
—Yakkutó́kida ya̱ ma̱ja̱ tsapta̱jk, toojk xa̱a̱jts a̱ts ya̱'a̱ ve'e nyakpojtu̱knuvat.
20 Van'it tse'e je̱ myu'israeejlit jayu ña̱'mu̱xjidinuva:
—Vu̱jxtkupxu̱k tojtu̱k joojnt xa ve'e tya'ni je̱tse'e du̱pa̱a̱mdi ya̱ ma̱ja̱ tsapta̱jk, ¿ax myakpojtu̱knuvapts mits ya̱'a̱ n'ite'e toojk xa̱a̱j?
21 Ax je̱ ma̱ja̱ tsapta̱jk juu' ve'e je̱ Jesús ñu̱ko̱jts, je̱ ñi'kx je̱ kyo̱pkts je̱'e̱ ve'e tyijp.
22 Ku ve'e je̱ Jesús y'uk'a̱a̱'k je̱tse'e jyoojntykpajknuva, van'it tse'e je̱ y'ixpa̱jkpata̱jk du̱jaa'mye̱jtsti ya̱'a̱ juu' ve'e je̱ Jesús kyo̱jts. Van'it tse'e du̱jaanchja'vidi juu' jatye'e ijtp je̱p Kunuu'kx Jatyán ku̱jxp je̱ts juu' ve'e je̱ Jesús kyo̱jts.

Y'ixp ñu̱ja'vipts je̱'e̱ ve'e je̱ Jesús je̱ jayu je̱ y'aaj je̱ jyo̱o̱t
23 Je̱m tse'e Jerusalén je̱ Jesús vye'na ku ve'e du̱paaty je̱ pascua xa̱a̱j. Je̱m tse'e nu̱may je̱ jayu jyaanchja'vijidi ku ve'e du̱'ixti je̱ mújit nu̱ja'vin juu' ve'e tyoon.
24 Ax ka'a tse'e je̱ Jesús je̱ jayu du̱jo̱tma̱'a̱ ku̱x y'ixp ñu̱ja'vip je̱'e̱ ve'e je̱ jayu je̱ y'aaj je̱ jyo̱o̱t anañu̱joma,
25 ka'a tse'e vyinko̱pka je̱tse'e pa̱n vya'nu̱xju̱t vintso̱ ve'e to'k jado'k je̱ jayu je̱ jyáyuvin, ku̱x y'ixp ñu̱ja'vip je̱'e̱ ve'e o̱y je̱ts vintso̱ ve'e je̱ jayu je̱ y'aaj je̱ jyo̱o̱t.

3

Je̱ Jesús ma̱a̱t je̱ Nicodemo
1 Je̱m tse'e vye'na to'k je̱ fariseo juu' ve'e Nicodemo du̱xa̱a̱j, ñu̱májipts je̱'e̱ ve'e y'ijt joma ve'e je̱ israeejlit jayu.
2 Je̱ Nicodemo tse'e ko̱o̱'ts o̱jts du̱ku'ix je̱ Jesús, je̱tse'e du̱nu̱ujmi:
—Yak'ixpa̱jkpa, nnuja'vinup xa a̱a̱tse'e je̱ts je̱ Nte'yam mitse'e mke̱jxjup je̱ts a̱a̱tse'e juu' xtuk'íxu̱t xtuknujávat, ku̱x je̱'e̱ xa ve'e juu' ve'e ijtp je̱ Nte'yam ma̱a̱t, je̱'ejyji tse'e o̱'yixjup je̱tse'e je̱ kyutojku̱n du̱yaknu̱ke̱'xnatákat ma̱a̱t je̱ mújit nu̱ja'vin ax jo'n mitse'e xtun.
3 Van'it tse'e je̱ Jesús ña̱'mu̱xji:
—Tyúvam xa a̱ts mitse'e nnu̱ujma, vaampam a̱tse'e, pa̱n pa̱n xa ve'e kake̱'xnuvap jado'k nax, ka'a tse'e y'o̱'yixju̱t je̱tse'e du̱'íxu̱t je̱ Nte'yam je̱ kyutojku̱n.
4 Van'it tse'e je̱ Nicodemo y'amo̱tutú̱viji:
—¿Vintso̱se'e y'óyat je̱tse'e kye̱'xnuvat to'k je̱ yaa'tya̱jk juu' ve'e má́jani? ¿Jadi o̱'yip vine'e je̱tse'e tya̱jkinuvat jado'k nax je̱m je̱ tyaak jyo̱o̱tm je̱tse'e kye̱'xnuvat?
5 Je̱tse'e je̱ Jesús y'atso̱o̱jvji:
—Tyúvam xa a̱ts mitse'e nnu̱u̱jma, vaampam a̱tse'e, ka ve̱'e̱jyap xa ve'e je̱ jayu kye̱'e̱xu̱t ax jo'n yaja naxviijn je̱ jayu kye'ex, tun vinko̱pk xa je̱'e̱ ve'e je̱tse'e je̱ Espíritu Santo ka̱jx kye̱'xnuvat. Pa̱n pa̱n tse'e ve'em kake̱'xp, ka'a tse'e y'o̱'yixju̱t je̱tse'e tyákat je̱m je̱ Nte'yam y'am kya̱'m.

6 Pąn pąn xa ve'e yakkę'xjup ję jayu, jáyuvamts ję'ę ve'e; ax pąn pąn tse'e ję Espíritu Santo kąjx kę'xp, joọt ja'vints ję'ę ve'e.
7 Kadi atụva atọki xtuktáñ ku ątse'e jidụ'ụm nva'añ: “Tun vinkọpk xa ję'ę ve'e jętse'e anañụjoma ję jayu kyę'xnuvat jado'k nax.”
8 Jeja xa ve'e ję it pyąj pąn joma tsọ ve'e dụtsąk. M'amọtunajxypts mits ję'ę ve'e ku ve'e y'amu'u, ax ka'a tse'e xnụjava pąn joma tsọ ve'e chąą'n uk pąn joma tsọ ve'e ñụjkx; nay ve'empa tse'e anañụjoma pąn pąn jatye'e kę'xtup ję Espíritu Santo kąjx, va'ajts tse'e yaknụjava jęts ję Nte'yam mąąt ję'ę ve'eda, ax ka'a tse'e yaknụjava pąn vintsọ ve'e ję Espíritu Santo ję nam joojntykin myọọjyjidi.
9 Van'it tse'e ję Nicodemo y'amọtutụ́vijinuva:
—¿Vintsọs yą'ą ve'e y'íxuva?
10 Jętse'e ję Jesús y'atsọọjvji:
—¿Ka'a ve'e xnụjava?, mits, israeejlit jayu yak'ixpąjkpa.
11 Tyụ́vam xa ąts mitse'e nnụ́ụjma, vaampam ątse'e, ję'ę ąątse'e nkąjtsp juu' ąątse'e nnụja'vip, jęts ję'ę ąątse'e ję tụvąkojtsụn mpụ́ụmp juu' ąątse'e n'ixp; ax ka'a tse'e xkuvąkta ję tụvąkojtsụn juu' ąątse'e mpụ́ụmp.
12 Pąn ka'a xa ątse'e xjaanchjávada ku ąts miitse'e nvaajnjada juu' ve'e yaja naxviijn, ¿vintsọts ąts miitse'e xjaanchjávadat ku ąts miitse'e nvaajnjada juu' ve'e jęm tsapjọọtm?
13 'Ni pąna xa ve'e kyatsajpétna, ax jęmts ątse'e tsapjọọtm n'ijt jęts ątse'e yaja nkądaaky, ąts, ję Jayu Juu' ve'e Nụpąąmdụka Ijtp.
14 Ve'em ax jo'n ję Moisés jụjpani dụyakkąjxmpojtụk ję tsaa'n apąmnax jęm vinva'ajts it kąjxm, tun vinkọpkts ję'ę ve'e jęts ątse'e ję jayu xyakkąjxmpojtụkpat;
15 ax ve'em tse'e, pąn pąn xa ątse'e xjaanchja'vip, ka'ats ję'ę ve'e vyintọ́kiyụt, xą'ma kąjxts ję'ę ve'e jyoojntykinit —jidụ'ụm tse'e ję Jesús vyaajñ.

Chąjkpe'e ję Nte'yam ję naxviijnit jayu

16 Tyuntsọjk'ọọ'k xa ve'e ję Nte'yam ję naxviijnit jayu, paaty tse'e dụkejx pąne'e tun to'k y'Onụkip. Ve'emts ję'ę ve'e dụtuujn jęts pąn pąne'e dụjaanchja'vip ję Nte'yam ję y'Onụk, jętse'e kyavintọ́kiyụt, ję'ę ve'e jętse'e dụjayęjpnit ję joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp.
17 Ka ję'ę kąjxap xa ve'e ję Nte'yam dụkejx ję y'Onụk yaja naxviijn jętse'e ję jayu dụmọọynit ję tsaachpaatụn juu' ve'e xą'ma kąjx ijtnup, ję'ę kąjxe'e jęts ję jayu dụyaktsọ'ọkụt.
18 Pąn pąn xa ve'e dụjaanchja'vip ję Nte'yam ję y'Onụk, ka'ats ję'ę ve'e yakmọọynit ję tsaachpaatụn juu' ve'e xą'ma kąjx ijtnup; ax pąn pąn tse'e kajaanchja'vijup, nụpąąmdụkanits ję'ę ve'e y'it jętse'e yakmọọynit ję tsaachpaatụn juu' ve'e xą'ma kąjx ijtnup.
19 Ję'ę kąjx tse'e yakmọọynit ję tsaachpaatụn juu' ve'e xą'ma kąjx ijtnup, kụx ka'a ve'e dụjaanchjáva ję Nte'yam ję y'Onụk, juu' ve'e kyęjx yaja naxviijn. Ve'em ax jo'n ję kujajpa ję kutą'kxpa dụyaknụkę'xnatąka nụjom juu' jatye'e ijtp joma ve'e kyujaj kyutụ'kx, nay ve'empa tse'e ję Nte'yam ję y'Onụk ję jayu ję tyọkin dụyaknụkę'xnatąjkiva. Ax ka'a tse'e ję jayu dụtsọkta jętse'e ję tyọkin nụkę'xnatąka y'ítụt kụx ję'ę ve'e tyoondup juu' ve'e ka óyap.
20 Anañụjoma tse'e pąn pąn jatye'e dụtoondup juu' ve'e ka óyap, ka'ituvaandupts ję'ę ve'e jęja ajajtk it jąąt, ka'a ve'e ñaajktą́majada jęja ajajtk it jąąt kụx ka'a ve'e dụyaknụkę'xnatąkava'anda ję kyọ'ọy ję'ę juu' ve'e tyoondup.
21 Ax pąn pąn tse'e dụtoomp ję tyụv ję'ę, naajktą́mijupts ję'ę ve'e jęja ajajtk it jąąt, ax ve'em tse'e kyę'ęxụt jęts ję Nte'yam kąjxe'e juu' dụtún.

Ku ję Yaknąpejtpa Juan ję jayu dụvaajnjinuva jęts pąne'e ję Jesús

22 Ku ve'e ję it ñajxy, van'it tse'e ję Jesús mąąt ję y'ixpąjkpatąjk ñąjkxti jęm judéait y'it joọtm. Jęm tse'e ję jayu dụyaknąpętta.
23 Nay ve'empa tse'e ję Yaknąpejtpa Juan ję jayu dụyaknąpejt jęm Enón, ję saliimit kajpụn mutąm, kụx jęme'e vye'na ọọy ję tsoxk nąąj. Jęm tse'e ję jayu jyę'ydi jętse'e ñąpejtti.
24 Van'it yą'ą ve'e tyoojnji kyọjtsji ka'anume'e ję Juan yakpoxụntąkpụm vye'na.
25 Jęm tse'e ję Juan ję y'ixpąjkpatąjk juu' ve'e dụmąątnakyọjtsvintsọv'ukvaajnjụdu to'k ję israeejlit jayu pąn vintsọ ve'e dụtsąk jętse'e ję jayu ñaajkva'atsjadat.
26 Van'it tse'e ję Juan ję y'ixpąjkpatąjk ñụnąjkxjidi, jętse'e ñą'mụxjidi:
—Yak'ixpąjkpa, ję'ę xa ve'e juu' ve'e mmąątve'nip jęm jado'k ado'om Jordán mąją nąpa'am, juu' mitse'e ję tụvąkojtsụn mmọọy ku ąątse'e xmukąjts, jęmts ję'ę ve'e ję jayu dụyaknąpet, ax nụnąjkxjụdupts ję'ę ve'e anañụjoma.
27 Van'it tse'e ję Juan y'atsọọjvjidi:
—Ni pąna xa ve'e ję kutojkụn dụkajayep pąn ka'a ve'e ję Nte'yam myą'ąjụ.

28 X'amǫtunajxtu ą̇tse'e ku ą̇tse'e nvaajñ ję̣ts ka ję̣ Criistovap ą̇tse'e, m'o̱'yixjadap tse'e ję̣tse'e ję̣ tu̱vą̇kǫjtsu̱n xpą́mdat ję̣ts vaan ą̇tse'e ję̣ts ą̇ts jẹ'ę̣ ve'e juu' ve'e yakkẹjx ję̣tse'e ję̣ Cristo du̱vintoo'vą́kat.
29 Ku ve'e ję̣ jayu ñavyu̱kju̱, pą̨n pą̨n tse'e du̱mą̇ą̇t ję̣ yaa'vyą̇jkpa, ję̣ tą̇'ą̇xpą̇jkpats jẹ'ę̣ ve'e; ję̣ts jẹ'ę̣ juu' ve'e myą̇ą̇tnayja'vijup ję̣ tą̇'ą̇xpą̇jkpa, ję̣mts jẹ'ę̣ ve'e du̱'amǫtunaxy juu' ve'e ję̣ tą̇'ą̇xpą̇jkpa kyą̇jtsp. Ax nay ve'empats ą̇tse'e u̱xyam ǫǫy ntunxǫǫndu̱k ku ą̇tse'e n'amǫtunaxy juu' ve'e ję̣ Cristo kyą̇jtsp.
30 Pą̨n vintsǫ ve'e yą̇ it ñaxy, tun vinkǫpkts jẹ'ę̣ ve'e ję̣ts jẹ'ę̣ ve'e du̱nu̱mą́jat ję̣ts ą̇tse'e nnu̱mootskat —jidu̱'u̱m tse'e ję̣ Yaknąpę̣jtpa Juan vyaajñ.

Jẹ'ę̣ pą̨ne'e kąjxm tsǫǫ'n

31 Jẹ'ę̣ pą̨ne'e kąjxm tsǫǫ'n, jẹ'ę̣ tse'e du̱nu̱mą́jip du̱nu̱jaanchip. Jẹ'ę̣ pą̨ne'e yaja naxviijn, naxviijnit jáyuvamts jẹ'ę̣ ve'e, jẹ'ę̣ jẹ'ę̣ ve'e kyą̇jtsp juu' ve'e yaja naxviijn; ax jẹ'ę̣ pą̨ne'e tsǫǫ'n ję̣m tsapjǫǫtm jẹtse'e yaja kyą̇daaky, ñu̱mą̇jiku̱jxp ñu̱jaanchiku̱jxpts jẹ'ę̣ ve'e.
32 Jẹ'ę̣ tse'e ję̣ tu̱vą̇kǫjtsu̱n du̱pą̇ą̇mp juu' ve'e du̱'ix du̱'amǫtunajx, ax ka'a tse'e ję̣ jayu dujaanchjáva ję̣ tu̱vą̇kǫjtsu̱n juu' ve'e pyu̱u̱mp.
33 Natyukpitsumvaatsju̱dup tse'e juu' ve'e dujaanchja'vidup ję̣ tu̱vą̇kǫjtsu̱n juu' ve'e pyu̱u̱mp, jẹ'ę̣ tse'e va'ajts du̱yaknu̱kẹ'xnatą̇jkidup ję̣ts tyúvame'e ję̣ Nte'yam ję̣ kyą̇ts ję̣ y'ayook.
34 Jẹ'ę̣ pą̨ne'e ję̣ Nte'yam kẹjxju, ję̣ Nte'yam ję̣ kyą̇ts ję̣ y'ayookts jẹ'ę̣ ve'e kyą̇jtsp, ka'a tse'e ję̣ Nte'yam vyintoka ku ve'e ję̣ Espíritu Santo du̱yaky.
35 Chą̇jkpts jẹ'ę̣ ve'e ję̣ Dios Tee' ję̣ y'Onu̱k jẹtse'e du̱tukkątą̇jkiku̱jx nu̱jom juu' jaty.
36 Pą̨n pą̨n xa ve'e dujaanchja'vip ję̣ Nte'yam ję̣ y'Onu̱k, jyayejppts jẹ'ę̣ ve'e ję̣ joojntykin juu' ve'e xą̇'ma kąjx ijtp; ax pą̨n pą̨n tse'e du̱katsǫjkp jẹtse'e jyaanchjávajat, ka'ats jẹ'ę̣ ve'e dujayépu̱t ję̣ joojntykin juu' ve'e xą̇'ma kąjx ijtp, ję̣pts jẹ'ę̣ ve'e ję̣ Nte'yam y'ẹjku̱n jąątp y'it.

4

Ję̣ Jesús mąą̇t to'k ję̣ samaariait tą̇'ą̇xtąjk

1 Myǫ́tudu tse'e ję̣ fariseotąjk ję̣ts nuyojke'e ję̣ jayu y'ijtti juu' ve'e ję̣ Jesús du̱panąjkxtu jẹtse'e yaknąpę̣jtjidi ję̣ts ni ka'a ve'e jẹ'ę̣da juu' ve'e ję̣ Juan du̱panąjkxtu jẹtse'e yaknąpę̣jtjidi;
2 óyame'e ję̣ Jesús ję̣ jayu du̱kayaknąpę̣jtti, ję̣ y'ixpą̇jkpatąjkta ve'e ję̣ jayu du̱yaknąpę̣jttu.
3 Ku ve'e ję̣ Jesús du̱nu̱ja'vi, tsǫǫ'nnu tse'e ję̣m Judea jẹtse'e ję̣m Galilea vyimpijtnuva.
4 Tunjajtynajxpts jẹ'ę̣ ve'e ję̣m samaariait y'it jǫǫtm.
5 Ve'em tse'e jyẹ'y jẹja kajpu̱n pa'ayi juu' ve'e Sicar du̱xą̇ąj, ję̣m samaariait y'it jǫǫtm, ję̣ naax mutą̇m juu' ve'e ju̱jpani ję̣ Jacob myǫǫynu ję̣ myajntk José.
6 Ję̣m tse'e vye'na to'k ję̣ jot joma ve'e ję̣ nąą̇j du̱yakpítsumda juu' ve'e tyijtup ję̣ Jacob ję̣ myo'ot. Ax noo'kxp tse'e ję̣ Jesús jyẹ'y, jẹ'ę̣ kąjx tse'e y'ą̇jxtk jẹja jot aagui, kujk xąą̇j jo'nani ve'e vye'na,
7-8 ję̣ kaaky ję̣ tǫjkx jooyva ve'e ñąjkxti ję̣ y'ixpą̇jkpatąjk ję̣m kajpu̱n kąjxm. Van'it tse'e jyẹ'y to'k ję̣ samaariait tą̇'ą̇xtąjk joma ve'e ję̣ nąą̇j du̱yakpítsumda, ję̣ tsoxk nąą̇jts jẹ'ę̣ ve'e vyąą̇'nuvaampy. Van'it tse'e ję̣ Jesús ña'mu̱xji:
—Mǫǫyk ą̇ts to'k aaj ję̣ mtsoxk nąą̇j.
9 Van'it tse'e y'atsǫǫjvji:
—Israeejlit jayu xa mitse'e. ¿Vintsǫts ą̇ts mitse'e x'amǫtu ję̣ tsoxk nąą̇j?, ku̱x samaariait jayu xa ą̇tse'e. (Jẹ'ę̣ kąjx tse'e ve'em vyaajñ ku̱x ka'a ve'e ñayjávajada ję̣ israeejlit jayu mąą̇t ję̣ samaariait jayu.)
10 Van'it tse'e ję̣ Jesús y'atsǫǫjvji:
—Pą̨n ku̱xnu̱java ve'e juu' ve'e ję̣ Nte'yam yajkyp, ję̣ts ku̱xnu̱ja'viva ve'e pą̨ne'e u̱xyam m'amǫ́tujup ję̣ tsoxk nąą̇j, mitsts ą̇tse'e ku̱x'amǫtu ję̣ tsoxk nąą̇j, ję̣ts ą̇ts mitse'e ku̱nmą̇'ą̇ ję̣ tsoxk nąą̇j juu' ve'e ję̣ jayu du̱joojntykinmǫǫyp.
11 Van'it tse'e vyaajñ ję̣ tą̇'ą̇xtąjk:
—Ka'a xa mitse'e xtimąą̇da juu' ve'e mtukyakpítsumup ję̣ tsoxk nąą̇j, ję̣ts kąąk yą̇'ą̇ ve'e yą̇ jot, ¿jómase'e xpą́ku̱t ję̣ tsoxk nąą̇j juu' ve'e ję̣ jayu du̱joojntykinmǫǫyp?
12 Ję̣ nju̱jpit jáyuvamda Jacob, jẹ'ę̣ tse'e du̱pąą̇m yą̇ jot, joma ve'e viinm choxknq̇'uuk, nay ve'empa ję̣ y'ónu̱kta ję̣ts ję̣ jyaach ję̣ kyaaj, ¿ax mjaa'knu̱mą́jipts mits vine'e ję̣ts ni ka'a ve'e jẹ'ę̣?
13 Ję̣tse'e ję̣ Jesús y'atsǫǫjvji:
—Nu̱jomda xa ve'e pą̨n pą̨ne'e du̱'ooktup yą̇ tsoxk nąą̇j, tąątsidinuvapts jẹ'ę̣ ve'e jado'k nax;
14 ax pą̨n pą̨n tse'e du̱'ookp ję̣ tsoxk nąą̇j juu' ą̇tse'e nyajkyp, ni ję̣ vin'ítats jẹ'ę̣ ve'e kyǫǫ'ktąątsinit, ku̱x ję̣ tsoxk nąą̇j juu' ą̇tse'e nyajkyp, ve'emts jẹ'ę̣ ve'e pyítsumu̱xju̱t ję̣m

jyo̱o̱t jya'vin ka̱jxm ax jo'n to'k je̱ ma̱ja̱ mo'ot je̱tse'e myo̱o̱jyjinit je̱ joojntykin juu' ve'e xa̱'ma ka̱jx ijtp.
15 Van'it tse'e je̱ ta̱'a̱xta̱jk ña̱'mu̱xji:
—Uk nvaat a̱tse'e xmo̱'o̱t je̱ mtsoxk na̱a̱j, ve'emts a̱tse'e ni je̱ vin'ita nko̱o̱'kta̱a̱tsinit je̱ts a̱tse'e yaja nko̱o̱'kme̱jtsnit majpa.
16 Je̱tse'e je̱ Jesús ña̱'mu̱xji:
—Na̱jkxu̱ xva̱vu̱ je̱ mnu̱yaa'y je̱tse'e xma̱a̱tmínu̱t.
17 Van'it tse'e je̱ ta̱'a̱xta̱jk y'atso̱o̱jvji:
—Ka'a xa a̱tse'e pa̱n nnu̱yaa'y.
Van'it tse'e je̱ Jesús ña̱'mu̱xji:
—Tyúvam xa ve'e xka̱ts ku ve'e mva'añ je̱ts ka'a ve'e pa̱n mnu̱yaa'y.
18 Nu̱mugo̱o̱xk xa ve'e je̱ mnu̱yaa'y tu̱xyaknaxy, ax je̱'e̱ pa̱ne'e u̱xyam mma̱a̱ttsu̱u̱nip, ka'ats mits je̱'e̱ ve'e xnu̱yaa'ya. Tyúvame'e juu' ve'e tu̱xka̱ts.
19 Van'it tse'e je̱ ta̱'a̱xta̱jk y'atsa̱a̱jv:
—Ta̱ a̱tse'e vinjava ntañ je̱ts je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpa mitse'e.
20 Yaja joma ve'e ya̱ ko̱pk, yájats a̱a̱tse'e je̱ nju̱jpit jayu du̱vinjávada du̱vintsa̱'a̱gada y'ijt je̱ Nte'yam, ax ve'emts miitse'e mva'anda je̱ts je̱me'e Jerusalén je̱ it joma ve'e du̱jajtytsák je̱tse'e je̱ jayu je̱ Nte'yam du̱vinjávadat du̱vintsa̱'a̱gadat.
21 Van'it tse'e je̱ Jesús y'atso̱o̱jvji:
—Jaanchjáva a̱ts, pyaatnup xa ve'e je̱ xa̱a̱j ku ve'e xkavinjávadat xkavintsa̱'a̱gadat je̱ Dios Tee' yaja joma ve'e ya̱ ko̱pk ukpu̱ je̱m Jerusalén.
22 Ka'a xa miitse'e xnu̱jávada juu' ve'e mvinja'vidup mvintsa̱'kidup; ax nmu̱ja'vinupts a̱a̱tse'e juu' a̱a̱tse'e nvinja'vip nvintsa̱'kip, ku̱x je̱ israeejlit jayu ka̱jxe'e jye'ya je̱'e̱ pa̱ne'e je̱ jayu du̱yaktso̱o̱kp.
23 Ax pyaatnup tse'e je̱ xa̱a̱j, ax ta̱ tse'e jye'ya, van'it ku ve'e je̱'e̱da pa̱n pa̱n jatye'e du̱vinja'vidup du̱vintsa̱'kidup je̱ Dios Tee', je̱'e̱ tse'e du̱vinjávadap du̱vintsa̱'a̱gadap je̱ jyo̱o̱t je̱ jya'vin ma̱a̱t je̱ts je̱ tyu̱v je̱'e̱ ma̱a̱t, ku̱x ve'eme'e du̱tsa̱k je̱ Dios Tee' je̱tse'e du̱tóndat pa̱n pa̱n jatye'e vinja'vijidup vintsa̱'kijidup.
24 Ja'vin xa ve'e je̱ Nte'yam, ax pa̱n pa̱n jaty tse'e vinja'vijidup vintsa̱'kijidup, tun vinko̱pkts je̱'e̱ ve'e je̱tse'e ve'em du̱tóndat je̱ jyo̱o̱t je̱ jya'vin ma̱a̱t je̱ts je̱ tyu̱v je̱'e̱ ma̱a̱t.
25 Van'it tse'e je̱ ta̱'a̱xta̱jk y'atsa̱a̱jv:
—Nnu̱ja'vinup xa a̱tse'e je̱ts miinnupe'e je̱ Mesías; ax kuts je̱'e̱ ve'e myiinnit, je̱'e̱ tse'e nu̱jom juu' jaty xtukvinja'vika̱jxumdinup. (Jidu̱'u̱m tse'e kya̱tsa̱pítsum je̱ Mesías, Cristo, je̱'e̱ juu' ve'e je̱ Nte'yam vyinko̱o̱n je̱tse'e yakkutojknit.)
26 Je̱tse'e je̱ Jesús ña̱'mu̱xji:
—A̱ts xa je̱'e̱ ve'e juu' mitse'e u̱xyam mmuko̱jtsjup.
27 Ve'em tse'e vya'añ vye'na ku ve'e je̱ y'ixpa̱jkpata̱jk jye̱'ydi. Atu̱va ato̱ki tse'e tyaandi ku ve'e du̱'ixti je̱ts je̱me'e je̱ Jesús du̱ma̱a̱tnakyátsju̱ to'k je̱ ta̱'a̱xta̱jk. Ax ni pa̱na tse'e du̱kah'amo̱tutu̱vi je̱ Jesús pa̱n ti ve'e cha̱jkp uk pa̱n tya̱jxe'e du̱ma̱a̱tnakyátsju̱ je̱ ta̱'a̱xta̱jk.
28 Van'it tse'e je̱ ta̱'a̱xta̱jk du̱masa̱a̱k je̱ chiv je̱tse'e ñu̱jkx je̱m kajpu̱n jo̱o̱tm. Jidu̱'u̱m tse'e je̱m je̱ jayu du̱nu̱u̱jmidi:
29 —Ja'mda je̱tse'e x'íxtat to'k je̱ yaa'tya̱jk juu' a̱tse'e tu̱xvaajnjikúx pa̱n ti jaty a̱tse'e tu̱ntún tu̱nka̱ts. ¡Je̱'e̱dam n'ite'e je̱ Cristo!
30 Van'it tse'e cho̱o̱'ndi je̱m kajpu̱n ka̱jxm je̱tse'e ña̱jkxti joma ve'e je̱ Jesús.
31 Namvaate'e je̱ ta̱'a̱xta̱jk ñu̱jkx je̱m kajpu̱n jo̱o̱tm, van'it tse'e je̱ Jesús je̱ y'ixpa̱jkpata̱jk myunoo'kxtkjidi. Jidu̱'u̱m tse'e vyaandi:
—Yak'ixpa̱jkpa, kayu̱ to'k aaj.
32 Van'it tse'e y'atso̱o̱jvjidi:
—Je̱p xa a̱tse'e nma̱a̱da juu' a̱tse'e nkáyup; ka'ats miits je̱'e̱ ve'e xnu̱jávada.
33 Van'it tse'e je̱ y'ixpa̱jkpata̱jk ña̱y'amo̱tutúvijidi:
—¿Je̱p vine'e je̱ jayu tu̱mya̱'a̱ju̱ juu' ve'e kyáyup?
34 Ax jidu̱'u̱m tse'e je̱ Jesús ña̱'mu̱xjidi:
—Je̱'e̱ xa a̱tse'e nkaakyip nto̱jkxip ku a̱tse'e ntun juu' ve'e cha̱jkp je̱'e̱ pa̱n a̱tse'e xke̱jxp je̱ts a̱tse'e je̱ tyoonk ntónu̱t je̱ts a̱tse'e nyak'avaadat.
35 'Jidu̱'u̱m xa miitse'e mva'anda: "Jamaktaaxk po̱'o̱ xa ve'e kya'it je̱tse'e je̱ trigo ta̱a̱jm yakpa̱kmojknit." Ax jidu̱'u̱mts a̱ts miitse'e nna̱a̱jmada: Ixta je̱ jáyuda, ve'em xa je̱'e̱ ve'eda ax jo'n je̱ kam joma ve'e je̱ trigo ta̱a̱jm, ax nvaatani tse'e yakpa̱kmojknit.
36 Pa̱n pa̱n xa ve'e je̱ ta̱a̱jm du̱pa̱kmojkp, yakmujooypts je̱'e̱ ve'e. Ax je̱ ta̱a̱jm juu' ve'e pya̱kmujkp, xa̱'ma ka̱jxts je̱'e̱ ve'e y'ijtnit. Ku̱x juu' ve'e je̱ ta̱a̱mt du̱va̱jp je̱ts juu' ve'e je̱ ta̱a̱jm du̱pa̱kmojkp, kijpxts je̱'e̱ ve'e xyo̱o̱ndu̱kta.
37 Ku̱x je̱ tu̱vu̱ka̱ts je̱'e̱ ve'e ku ve'e je̱ jayu vya'añ je̱ts to'k je̱'e̱ ve'e juu' ve'e je̱ ta̱a̱mt du̱va̱jp, jado'kts je̱'e̱ ve'e juu' ve'e je̱ ta̱a̱jm du̱pa̱kmojkp.

38 Ạts xa miitse'e nkẹjxtup jẹtse'e m'íttat ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e jẹ tạajm duṇpạkmojktup
joma ve'e tụkyayo'ojta tụkyatonda; miits tse'e tụxmutanda juu' ve'e jẹ viijnk jayu
tụdụtonda.
39 Nụmay tse'e jẹ jayu juu' ve'e jẹm samaariait kyajpụn kạjxm tsụụnidu, jẹ'ẹ tse'e
dujaanchja'vidu jẹ Jesús jẹ'ẹ kạjx ku ve'e jẹ tạ'ạxtạjk ña'mụxjidi: "Tạ xa ạtse'e xvaajnjikụ́x
pạn ti jaty ạtse'e tụntún tụnkạts."
40 Ax ku tse'e jẹ samaariait jayu jyẹ'ydi joma ve'e jẹ Jesús, van'it tse'e dụmunoo'kxtkti jẹ
Jesús jẹtse'e myạạttánjadat. Jẹm tse'e tyaajñ jẹ Jesús mẹjtsxạạj,
41 jẹtse'e jyaa'knụma'yi jẹ jayu juu' ve'e jaanchja'viju ku ve'e dụ'amọtunajxti juu' jẹ'ẹ ve'e
kyạjtsp.
42 Van'it tse'e jẹ samaariait jayu dụnụụjmidi jẹ tạ'ạxtạjk:
—Njaanchja'vip xa ạạts yạ'ạ ve'e ụxyam, ka jẹ'ẹ kạjxjyap tse'e kụx ạạts mitse'e juu'
tụxvaajñja, jẹ'ẹ kạjxpa ve'e ku ạạtse'e viinm tụn'amọtunaxy juu' yạ'ạ ve'e kyạjtsp. Ax
nmụja'vinupts ạạtse'e jẹts jẹ'ẹ yạ'ạ ve'e jẹ Cristo, juu' ve'e jẹ Nte'yam vyinkọọn jẹtse'e
yakkutojknit, jẹ'ẹ juu' ve'e jẹ jayu dụyaktsọ'ọkup to'k it to'k naxviijn.

Ku jẹ Jesús dụyakjọtkạdaaky to'k jẹ yakkutojkpa jẹ tyoompa jẹ myajntk

43 Kumẹjtsxạạj tse'e jẹ Jesús jẹm Samaria chạạ'n jẹtse'e jẹ tyoo' dụjaa'kyọ'y jẹm galiléait
y'it jọọtm paat,
44 kụx viinme'e jẹ Jesús vyaajñ: "Ka'ats jẹ'ẹ ve'e yakvintsạ'ạga jẹ Nte'yam jẹ y'ayook
kọjtsnajxpa joma ve'e jẹ y'avintsọ it jẹ y'avintsọ naax."
45 Ku ve'e jẹm Galilea jyẹ'y, ọy tse'e y'a'íxjidi jẹ jayu kụx ọjtstuva ve'e jẹ pascua xạạj jẹm
Jerusalén, jẹme'e dụ'ixti nụjom juu' ve'e tyoon kyọjts van'it.
46 Van'it tse'e jẹ Jesús vyimpijtnuva jẹm Caná, juu' ve'e jẹm galiléait y'it jọọtm, jẹm joma
ve'e jẹ tsoxk nạạj dụyakvimpijt tsaaydum pa'ajk nạạj. Jẹm tse'e vye'na to'k jẹ yakkutojkpa
jẹ tyoompa juu' ve'e dụnụmájip, pạjkjup tse'e vye'na jẹ myajntk jẹm Capernaum.
47 Ku ve'e jẹ toompa jẹ kạts dụmọtu jẹts tạ ve'e jẹ Jesús jye'ya jẹm Galilea ku ve'e jẹm Judea
chạạ'n, van'it tse'e ọjts dụ'ix, jẹtse'e dụmunoo'kxtk jẹtse'e jẹm tyạk'am ñạjkxụt jẹtse'e jẹ
y'ónụk dụyakjọtkạda'akụt, ọọ'kụn ámanits jẹ'ẹ ve'e vye'na.
48 Van'it tse'e jẹ Jesús ña'mụxji:
—Ka'a xa ạts miitse'e xjaanchjávada ku ve'e xka'ixta jẹ mụ́jit nụja'vin jẹts jẹ mụ́jit atụva.
49 Van'it tse'e y'atsạajv jẹ yakkutojkpa jẹ tyoompa:
—Ja'mụ to'k aaj jatyji namka'ana ve'e ạts jẹ n'ónụk y'ạạ'k.
50 Van'it tse'e jẹ Jesús ña'mụxji:
—Vimpijtni jẹm mtạk'am; joojntykip jẹ'ẹ ve'e jẹ m'ónụk.
Jyaanchja'vi tse'e jẹ yaa'tyạjk vintsọ ve'e jẹ Jesús ña'mụxji, jẹtse'e ñạjkxni jẹm tyạk'am.
51 Jẹẹna tse'e too' aajy vye'na, jẹtse'e dụmạạtnavyaatjidi jẹ tyoompatạjk, van'it tse'e jẹ
tyoompatạjk ña'mụxjidi:
—Joojntykip xa jẹ'ẹ ve'e jẹ m'ónụk.
52 Van'it tse'e yak'amọtutụ́vidi pạn vin'ite'e jẹ y'ónụk jyọtkạdak'ukvaanni. Jẹtse'e
dụnụụjmidi:
—Ox, to'k yaaxpe'e vye'na ku ve'e jẹ jạạjn ñụvaatsjini.
53 Van'it tse'e jẹ ku'ónụk dụnụja'vi jẹts nay van'itji ve'e ve'em jyajty ku ve'e jẹ Jesús
ña'mụxji: "Joojntykip jẹ'ẹ ve'e jẹ m'ónụk." Van'it tse'e jẹ'ẹ jẹts nụjom vinxụpe'e jẹ jayu jẹp
jyụụmp tyụjkp, jẹ'ẹ tse'e dujaanchja'vidu jẹ Jesús.
54 Yạ'ạ tse'e ijt jẹ mumẹjtsk mạjạ nụja'vin juu' ve'e jẹ Jesús tyoon ku ve'e vyimpijtnuva
jẹm Galilea ku ve'e jẹm Judea chạạ'n.

5

Ku jẹ Jesús dụyakjọtkạdaaky to'k jẹ mojkpa jayu jẹp Betesda

1 Ku ve'e jẹ it ñajxy, van'it tse'e jẹ israeejlit jayu xyạạjtoondi; vimpẹjtnuva tse'e jẹ Jesús
jẹm Jerusalén.
2 Jẹm tse'e kajpụn kạjxm vye'na to'k viijn jẹ nạạj naa'pạ́ts, Betesda jẹ'ẹ ve'e xyạạj,
jẹ hebreo aajts jẹ'ẹ ve'e. (Myutámip tse'e vye'na jẹ kajpụn naa'pạ́ts akạ'ạ juu' ve'e
tyukxạạjidu Jẹ Carnero jẹ Ñaa'pạ́ts Akạ'ạ.) Joma ve'e jẹ nạạj, jẹm tse'e vye'niva mugọọxk
vits jẹ ẹpụtsọọktkụn joma ve'e jẹ jayu y'ẹpụtsạ'ạk.
3 Jẹp tse'e ẹpụtsọọktkụn pa'tkup mya'ajta vye'na nụmay jẹ pa'am jáyuda: jẹm tse'e jẹ
viints jáyuda, jẹm tse'e jẹ ụxkẹt jáyuda, jẹm tse'e jẹ'ẹda juu' ve'e pạjkjụdup jẹ patạ'ạjts pa'am,
jẹmpa tse'e juu' ve'e jẹ kyạ'ạjta jẹ tyekta tụtyuntạạtsni. Jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e y'a'íxtup ku ve'e jẹ
tsoxk nạạj jyepụtsyọ'ọyụt,
4 kụx ve'eme'e jẹ jayu vyinmaaydi jẹts to'ma jatye'e to'k jẹ ángeles vyáñụk y'ijt joma
ve'e jẹ nạạj naa'pạ́ts jẹtse'e dụjepụtsyọ'ọy jẹ nạạj. Ve'em tse'e vyinmaaydi jẹts pạn

pa̱ne'e mutoo'va̱jkp ta̱jkip je̱m na̱jo̱o̱tm ku ve'e tu̱jyepu̱tsyo̱'o̱y vye'na, jo̱tka̱daakp tse'e, jyatipa'ama ve'e du̱ma̱a̱da.

5 Je̱m tse'e vye'na to'k je̱ yaa'tya̱jk juu' ve'e ii'px maktoodojt joojntani pa'am'ijtp.

6 Ku ve'e je̱ Jesús y'ixji je̱tse'e du̱nu̱ja'vi je̱ts jékani ve'e pya'am'ít, van'it tse'e du̱nu̱u̱jmi:

—¿Mtsa̱jkpe'e je̱tse'e mjo̱tka̱da'aku̱t?

7 Van'it tse'e je̱ pa'am jayu y'atsa̱a̱jv:

—Ka'a xa ve'e pa̱n pa̱n pa̱n a̱tse'e xyaktákap yam na̱jo̱o̱tm ku ve'e ya̱ na̱a̱j jyajepu̱tsyo̱'o̱y. Ku xa a̱tse'e njata̱kava'añ, viijnk tse'e ta̱jkiko̱jp.

8 Je̱tse'e je̱ Jesús ña'mu̱xji:

—Pojtu̱kni, pa̱kmojkni ya̱ mmaajntku̱n, je̱ts jaamni.

9 Tun jatyji tse'e je̱ yaa'tya̱jk jyo̱tka̱daakni, je̱ myaajntku̱n du̱pa̱kmojkni, je̱tse'e yo'pya̱jkni. Ax po̱o̱'kxtku̱n xa̱a̱jts je̱'e̱ ve'e vye'na van'it,

10 je̱'e̱ ka̱jx tse'e je̱ israeejlit jayu du̱nu̱u̱jmidi je̱ yaa'tya̱jk juu' ve'e jo̱tka̱daaknu:

—Po̱o̱'kxtku̱n xa̱a̱j xa ve'e u̱xyam, ka'a tse'e je̱ pava'nu̱n du̱yakjaty je̱tse'e xpapa̱ku̱t ya̱ mmaajntku̱n.

11 Van'it tse'e je̱ yaa'tya̱jk y'atso̱o̱jvjidi:

—Je̱'e̱ juu' a̱tse'e tu̱xyakjo̱tka̱da'aky, je̱'e̱ts a̱tse'e tu̱xnu̱u̱jma: “Pa̱kmojkni ya̱ mmaajntku̱n je̱ts jaamni.”

12 Van'it tse'e du̱'amo̱tutú́vidi:

—¿Pa̱nts je̱'e̱ ve'e juu' ve'e tu̱mna̱'mu̱xju̱: “Pa̱kmojkni ya̱ mmaajntku̱n je̱ts jaamni”?

13 Ax ka'ats je̱'e̱ ve'e du̱nu̱java pa̱n pa̱n je̱'e̱ ve'e yakjo̱tka̱daakjinu ku̱x távani ve'e du̱'ixtókini vye'na je̱ Jesús je̱m nu̱may jayu akojkm juu' ve'e je̱m ve'nidup.

14 U̱x'o̱o̱k tse'e je̱ Jesús pyaatji je̱p ma̱ja̱ tsaptu̱jkp, je̱tse'e ña'mu̱xji:

—Ixu̱, ta̱ xa ve'e mjo̱tka̱da'aky. Ka'a tse'e m'ukto̱kintoonnit, ve'em tse'e mkapaa'tju̱t nu̱yojk je̱ tsaachpaatu̱n.

15 Van'it tse'e ñu̱jkx je̱ yaa'tya̱jk je̱tse'e o̱jts du̱vaajnjada je̱ myu'israeejlit jayu je̱ts je̱ Jesús je̱'e̱ ve'e yakjo̱tka̱daakju.

16 Je̱'e̱ ka̱jx tse'e je̱ israeejlit jayu du̱jomtoondi du̱titoondi je̱ Jesús je̱tse'e du̱'ukyak'o̱o̱'kuva'anda je̱'e̱ ka̱jx ku ve'e ve'em du̱tuujn ku ve'e po̱o̱'kxtku̱n xa̱a̱j vye'na.

17 Ax jidu̱'u̱m tse'e je̱ Jesús ña'mu̱xjidi:

—Toomp xa ve'e a̱ts je̱ nTee' u̱xyam paat, toompapts a̱tse'e.

18 Je̱'e̱ ka̱jx tse'e je̱ israeejlit jayu nu̱yojk du̱tunjaa'ktso̱jkti je̱tse'e du̱yak'o̱o̱'ktat, ka je̱'e̱ ka̱jxjyape'e ku ve'e du̱kah'amaa'yi je̱ po̱o̱'kxtku̱n xa̱a̱j, je̱'e̱ ka̱jxpa ve'e ku ve'e ña̱ajk'akijpxaja ma̱a̱t je̱ Nte'yam ku ve'e vya'añ je̱ts Tyee'am je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam.

Je̱ kutojku̱n juu' ve'e jyayejpp je̱ Nte'yam je̱ y'Onu̱k

19 Van'it tse'e je̱ Jesús ña'mu̱xjidi:

—Tyúvam xa a̱ts miitse'e nna̱a̱jmada, vaampam a̱tse'e, je̱ts ka'a a̱tse'e x'o̱'yixju̱ je̱ts a̱tse'e juu' ntónu̱t ya̱ n'avintso̱ kutojku̱n ka̱jx, a̱ts, je̱ Nte'yam je̱ y'Onu̱k, je̱'e̱jyji a̱tse'e ntuump juu' a̱tse'e n'ixp juu' ve'e a̱ts je̱ nTee' tyuump. Nu̱jom tse'e juu' ve'e je̱ Dios Tee' tyuump, ntoompapts a̱ts je̱'e̱ ve'e,

20 ku̱x xtso̱jkp a̱tse'e je̱ nTee' je̱ts a̱tse'e xtuk'ix nu̱jom juu' je̱'e̱ ve'e tyuump, xjaa'ktuk'íxupts a̱tse'e je̱ts a̱tse'e ntónu̱t juu' ve'e du̱jaa'knu̱májip je̱ts ni ka'a ve'e juu' a̱tse'e u̱xyam ntuump nka̱jtsp, ve'em tse'e atu̱va ato̱ki myaktánjadat.

21 Ku̱x ve'em ax jo'n je̱ Dios Tee' du̱yakjoojntykpúk je̱ o̱o̱'kpata̱jk je̱tse'e je̱ joojntykin du̱ma̱'a̱, nay ve'empa tse'e a̱ts, je̱'e̱ je̱ y'Onu̱k, nmo̱o̱yvapts a̱tse'e je̱ joojntykin pa̱n pa̱n a̱tse'e ntsa̱jkp.

22 Je̱ Dios Tee', ka'ats je̱'e̱ ve'e pa̱n du̱to̱kimpayo̱'o̱y, a̱tse'e xmo̱o̱y nu̱jom je̱ kutojku̱n je̱ts a̱tse'e nto̱kimpayo̱'o̱yu̱t,

23 ax ve'emts a̱tse'e nu̱jom je̱ jayu xmo̱o̱yvat je̱ vintsa̱'kin juu' ve'e myo̱o̱ydup je̱ Dios Tee'. Pa̱n pa̱n xa a̱tse'e xkavintsa̱'kip, ka'ats je̱'e̱ ve'e du̱vintsa̱'kiva je̱ Dios Tee', juu' a̱tse'e xke̱jxp.

24 Tyúvam xa a̱ts miitse'e nna̱a̱jmada, vaampam a̱tse'e, pa̱n pa̱ne'e du̱'amo̱tunajxp juu' a̱tse'e nka̱jtsp je̱tse'e du̱jaanchjáva je̱'e̱ pa̱n a̱tse'e xke̱jxp, jyayejppts je̱'e̱ ve'e je̱ joojntykin juu' ve'e xa̱'ma ka̱jx ijtp, ax ka'a tse'e yakmo̱'o̱t je̱ tsaachpaatu̱n juu' ve'e xa̱'ma ka̱jx ijtnup, je̱'e̱ ve'e je̱ o̱o̱'ku̱n tu̱ñu̱va'achju̱ je̱tse'e tu̱tya̱ka joma ve'e je̱ joojntykin juu' ve'e xa̱'ma ka̱jx ijtp.

25 Tyúvam xa a̱ts miitse'e nna̱a̱jmada, vaampam a̱tse'e, je̱ts pyaatype'e je̱ xa̱a̱j, u̱xyamts je̱'e̱ ve'e, ku ve'e je̱ o̱o̱'kpata̱jk du̱'amo̱tunáxtat juu' a̱tse'e nka̱jtsp; pa̱n pa̱n jaty tse'e du̱'amo̱tunajxtup, joojntykidinupts je̱'e̱ ve'e xa̱'ma ka̱jx.

26 Ku̱x ve'em ax jo'n je̱ Dios Tee' je̱ joojntykin du̱yakje̱ja, nay ve'empats a̱tse'e je̱ kutojku̱n xmo̱o̱yva je̱ts a̱tse'e je̱ joojntykin nyakjé̱jivat,

27 nay jẹ'ẹts ạtse'e xmọọyva jẹ kutojkụn jẹts ạtse'e ntọkimpayọ'ọyụt, ạts, jẹ Jayu Juu' ve'e
Nụpaạamdụka Ijtp.
28 Ka'ats yạ'ạ ve'e atụva atọki xtuktándat. Pyaa'tupe'e jẹ xạạj ku ve'e nụjom jẹ ọọ'kpatạjk
dụ'amọtunáxtat juu' ạtse'e nkọ́tsup
29 jẹtse'e pyítsumdinit joma ve'e tụñaxtákada. Pạn pạn jaty tse'e dụtoondu juu' ve'e ọy,
joojntykpạjktinuvapts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e xạ'ma kạjx jyoojntykidinit; ax pạn pạn jaty tse'e
dụtoondu juu' ve'e ka ọ́yap, joojntykpạjktinuvapts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e xạ'ma kạjx chaachpaat-
tinit.
30 'Ka'a ạtse'e x'ọ'yixjụ jẹts ạtse'e viinm juu' ntónụt, tọkimpayọ'yp xa ạtse'e ax jo'n ạtse'e
nyaktukpava'añ. Pyaatyp y'akẹẹguipts jẹ'ẹ ve'e juu' ạtse'e ntọkimpayọ'yp, kụx ka jẹ'ẹp
ạtse'e n'íxtip vintsọ ạtse'e yạ n'avintsọ vinma'yụn nyaktónụt, jẹ'ẹ ạtse'e n'íxtip juu' ve'e
chạjkp jẹ'ẹ pạn ạtse'e xkẹjxp.
31 Pạn ạtsji xa ve'e jẹ n'ayook nmụkọjtspejtp jẹts jẹ'ẹ ve'e tuntoomp, ka'ats jẹ'ẹ ve'e tyun.
32 Jẹm tse'e jado'k pạne'e ạts jẹ n'ayook dụnụkọjtspẹjtp, ax nmụja'vinupts ạtse'e jẹts jẹ'ẹ
juu' ve'e kyạjtsp ạts kạjx, toompts jẹ'ẹ ve'e.
33 Miits xa ve'e jẹ jayu mtuknụkẹjxtu jẹ Yaknạpẹjtpa Juan jẹtse'e nạjkx dụ'amọtutụ́vada;
vintsọts jẹ'ẹ ve'e jẹ tụvạkọjtsụn dụpụụjm, tyụ́vamts jẹ'ẹ ve'e.
34 Ka jẹ'ẹpts ạtse'e nyaktónup juu' ve'e jẹ jayu kyạjtsp ọy ạts kạjx, jẹ'ẹ kạjxts ạts miitse'e
nnạạjmada vintsọ ve'e jẹ Juan kyạjts ạts kạjx jẹts ve'eme'e mtsọ'ọktat.
35 Ve'em xa ve'e jẹ Juan y'ijt ax jo'n to'k jẹ tạ'kxpa juu' ve'e tọọyp jẹtse'e kyutụ'kx, ax
mnayja'vijiduts miitse'eda jẹtse'e jẹ kọna it mxọọjntkti joma ve'e jẹ'ẹ.
36 Ax nmạạtts ạtse'e jẹ tụvạkọjtsụn juu' ve'e nụyojk toomp jẹts ni ka'a ve'e juu' ve'e jẹ
Juan kyọjts, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e juu' jaty ạtse'e ntuump, nay jẹ'ejyamts jẹ'ẹ ve'e juu' ạtse'e jẹ Dios
Tee' xtuknụkẹjxp jẹts ạtse'e ntónụt jẹts ạtse'e nyak'avaadat. Ax juu' jaty ạtse'e ntuump, jẹ'ẹ
tse'e jẹ tụvạkọjtsụn dụpạạmp jẹts jẹ Dios Tee' ạtse'e xkẹjxp.
37 Nay ve'empa tse'e jẹ Dios Tee', juu' ạtse'e xkẹjxp, yajkpapts jẹ'ẹ ve'e jẹ tụvạkọjtsụn. Ni
vin'ita xa jẹ'ẹ ve'e xkah'amọtunaxta, ni vin'ítats jẹ'ẹ ve'e xka'ixta,
38 ka'a tse'e mtuktáḳajada jẹ kyạts jẹ y'ayook kụx ka'a ạtse'e xjaanchjávada, jẹts viinme'e
jẹ Dios Tee' ạts xkex.
39 Ọọy xa ve'e xtuntoonkada jẹ Kunuu'kx Jatyán kụx ve'eme'e mvinmayda jẹts jẹ'ẹ kạjxe'e
xpaattinit jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp; óyame'e jẹ Kunuu'kx Jatyán dụ'avana jẹts
pạn ạtse'e,
40 ka'ats ạts miitse'e xnụminuva'anda jẹtse'e xjayéptat jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx
ijtp.
41 'Ka'a xa ạtse'e nyaktún jẹ mạjin juu' ve'e jẹ jayu yajkyp.
42 N'íxada xa ạts miitse'eda, nnụja'vipts ạtse'e jẹts ka'a miitse'e jẹ Nte'yam xtsọkta.
43 Ạts jẹ nTee' kạjx xa ạtse'e nmiijn, ka'ats ạts miitse'e xkuvạkta; pạn miimp tse'e jado'k
jẹ y'avintsọ jẹ'ẹ kạjx, jẹ'ẹ tse'e tụụv mkuváktap.
44 ¿Vintsọts ạts miitse'e xjaanchjávadat pạn mnakyuvạjkụxjụdupe'e jẹ mạjin vimpit atụj
jẹtse'e xka'íxtada jẹ mạjin juu' ve'e to'k jẹ Nte'yam yajkyp?
45 Ka'a miitse'e mvinmáydat jẹts nmụ'ạạ'nadap ạts miitse'e jẹm ạts jẹ nTee' vyinkojkm,
viinme'e jẹ Moisés mnụ'ạạ'najadat, jẹ'ẹ juu' miitse'e mmákkidup.
46 Pạn kụxjaanchjávada xa ve'e juu' ve'e jẹ Moisés jyaay, kụxjaanchja'viduvats ạtse'e, kụx
ñụkọjtse'e jẹ Moisés jẹts pạn ạtse'e ku ve'e jyaajy.
47 Ax pạn ka'a tse'e xjaanchjávada juu' jẹ'ẹ ve'e jyaay, ¿vintsọse'e xjaanchjávadat juu' ạtse'e
nkạjtsp?

6

Ku jẹ Jesús jẹ jayu duyakkaajy nụmugọọxk miijl naxy
(Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17)

1 Ku ve'e jẹ it ñajxy, van'it tse'e jẹ Jesús ñụjkx jẹm jado'k ado'om galiléait myạjạ nạ'akạya
pa'am, yaktijpapts jẹ'ẹ ve'e tibeeriasit mạja nạ'akạya.
2 Nụmay tse'e jẹ jayu pyanạjkxjidi kụx y'ixtu ve'e jẹ mújit nụja'vin juu' ve'e tyoon, jẹ'ẹ
ve'e ku ve'e jẹ pa'am jáyuda dụyakjọtkạdaakni.
3 Van'it tse'e jẹ Jesús ñụjkx jẹm tonụn viinm jẹtse'e jẹm dụmạạt'ạjxtkti jẹ y'ixpạjkpatạjk;
4 tạ́minup tse'e vye'na jẹ pascua xạạj.
5 Ku ve'e jẹ Jesús dụ'ix jẹts nụmay jayu ve'e panạjkxjup, van'it tse'e dụnụụjmi jẹ Felipe:
—¿Jómase'e njo'yumdat jẹ kaaky jẹ tọjkx jẹtse'e anañụjoma kyáydat?
6 Jẹ'ẹ kạjx tse'e ve'em vyaajñ jẹtse'e dụ'íxụt pạn vintsọ ve'e y'atsọvụmpítjụt, kụx ñụja'vip
jẹ'ẹ ve'e ti ve'e tyónup.
7 Van'it tse'e jẹ Felipe y'atsọọjvji:

—Ka'a xa ve'e ñṵpaadat mẹjtsk mǫ́kupx xąąj jẹ meen nṵmutún jẹtse'e jẹ tsapkaaky yaktukjóyṵt jẹtse'e yuṵ'n veẹ'n kąkjẹ'ẹ yakmǫ'ǫdat.
8 Van'it tse'e jẹ Andrés, nṵto'k jẹ Jesús jẹ y'ixpąjkpa, jẹ Simón Pedro jẹ y'uts, jẹ'ẹ tse'e dṵnṵṵjmi jẹ Jesús:
9 —Yam xa ve'e to'k jẹ mix ónṵk, mugǫǫxk tse'e jẹ tsapkaaky dṵmąąda jẹts mẹjtsk jẹ ajkx, ¿ax vinxṵpts yą'ą n'ite'e jyaa'kjanṵpaadat, kṵx va'ajts nṵmay xa yą'ą ve'e yą jáyuda?
10 Van'it tse'e jẹ Jesús vyaajñ:
—Yak'ąjxtkkąxta yą jáyuda.
Jẹtse'e y'ąjxtkkąjxti jeja tsoots jąąt jẹ nṵmay jayu, nṵmugǫǫxk miijl jo'nts jẹ'ẹ ve'e y'ijtti juu' ve'e jẹ yaa'tyąjkta.
11 Van'it tse'e jẹ Jesús dṵkǫǫjnṵk jẹ tsapkaaky, jẹtse'e jẹ Nte'yam dṵkukǫjtsji. Van'it tse'e dṵmǫǫydi jẹ y'ixpąjkpatąjk jẹtse'e dṵyakva'kxjadat jẹ jayu juu' ve'e tsṵṵnidup. Nay ve'empa tse'e dṵtoompa mąąt jẹ ajkx, jẹtse'e jẹ jayu yakmǫǫydi pąn vinxṵpe'e dṵtsǫjkti.
12 Ku'uxani tse'e vyẹ'nada, van'it tse'e jẹ Jesús dṵnṵṵjmi jẹ y'ixpąjkpatąjk:
—Pąkmokta jẹ tsapkaaky kunax jẹts jẹ ajkx kunax, ni tía ve'e kyavintǫ́kiyṵt.
13 Van'it tse'e dṵpąkmojktini jamakmẹjtsk kach jẹ tsapkaaky kunax juu' ve'e mugǫǫxk jẹ tsapkaaky uk'ijt.
14 Ku tse'e jẹ jayu dṵ'ixti jẹ mąjąą nṵja'vin juu' ve'e jẹ Jesús tyoon, van'it tse'e vyaandi:
—Tyúvamdam xa jẹ'ẹ ve'e jẹts jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kǫjtsnajxpa yą'ą ve'e juu' ve'e kątsani jẹtse'e myiinnit yaja naxviijn.
15 Ñṵja'vi tse'e jẹ Jesús jẹts yakkutojkpa ve'e akẹẹ'y dṵpąmuva'anda, jẹ'ẹ kąjx tse'e apṵk ñapyąąjmji jẹtse'e jyaa'kvimpejt jẹm tonṵn viinm.

Ku jẹ Jesús yǫ'y jẹm nąni'kxm
(Mt. 14.22-27; Mr. 6.45-52)

16 Tánani tse'e jẹ it vye'na, van'it tse'e jẹ Jesús jẹ y'ixpąjkpatąjk vyajntkti joma ve'e jẹ mąjąą nąą'akąya
17 jẹtse'e tyąjkidi jẹm barco jǫǫtm, jẹtse'e dṵtinajx'ukvaandi, jẹm tse'e Capernaum ñąjkxta. Tą tse'e jẹ it kyǫǫ'tsini vye'na, ka'anum tse'e jẹ Jesús kyąda'aky vye'na joma ve'e jẹ y'ixpąjkpatąjk,
18 van'it tse'e mąkk pyǫj'ukvaajñ, jẹtse'e jẹ nąąj mąkk jẹ pǫj jyepṵtsyǫ'yji.
19 Ku ve'e to'k legua naxy jo'n dṵpakaa'pti jẹ barco, van'it tse'e dṵ'ixti jẹts jẹme'e jẹ Jesús ñṵmétsjada, jẹm tse'e nąni'kxm yǫ'ǫy. Van'it tse'e chą'kidi.
20 Ax jidṵ'ṵmts jẹ'ẹ ve'e ñą'mṵxjidi:
—Ąts xa jẹja, kadi mtsą'ągada.
21 Van'it tse'e xǫǫnduk jǫǫt dṵyaktąjkidi jẹ Jesús jẹm barco jǫǫtm. Tun jatyji tse'e jyẹ'ydi jẹm joma ve'e ñąjkxta.

Ku jẹ jayu dṵ'íxtidi jẹ Jesús

22-23 Jẹ nṵmay jayu tse'e juu' ve'e taandu jẹja mąjąą nąą'akąya pa'ayi joma ve'e jẹ Jesús yakkaajyjidi, távani ve'e jẹ Jesús dṵkukąjtsja vye'na jẹ Nte'yam jẹ tsapkaaky kąjx, jẹ'ẹ tse'e dṵ'ixtu jẹts to'kji jẹ'ẹ ve'e jẹ barco vye'na jẹts ka'a ve'e jẹ Jesús jẹ y'ixpąjkpatąjk dṵmąąttąjki jẹm barco jǫǫtm, jẹ'ẹjyji ve'e tsǫǫ'ndu jẹ y'ixpąjkpatąjk. Jẹ ku'óxit tse'e dṵ'ixti jẹts ka'añupe'e ti barco joma ve'e jẹ Jesús kṵtyąjki. Van'it tse'e jẹ barco jyẹ'ydi jeja nąpa'ayi tąmji joma ve'e jẹ Jesús jẹ jayu dṵyakkaaydi, jẹm tse'e tibeeriasit kyajpṵn kąjxm chǫǫ'ndi.
24 Ku ve'e dṵ'ixti jẹts ka'a ve'e jẹm pąn y'ukve'nini jẹ Jesús jẹts ni ka'ava ve'e jẹ y'ixpąjkpatąjk, van'it tse'e tyąjkidi jẹm barco jǫǫtm juu' ve'e jẹm jẹ'ydu, jẹtse'e jẹm Capernaum ñąjkxti, jẹ Jesuuse'e ǫjts dṵ'íxtada.
25 Ku ve'e jyẹ'ydi jẹm jado'k ado'om mąjąą nąą'akąya pa'am, van'it tse'e dṵpaatti, jẹtse'e dṵnṵṵjmidi:
—Yak'ixpąjkpa, ¿vin'itts mitse'e yaja tṵmje'ya?
26 Jẹtse'e jẹ Jesús y'atsǫǫjvjidi:
—Tyúvam xa ąts miitse'e nnąąjmada, vaampam ątse'e, jẹts ka jẹ'ẹ kąjxap ątse'e x'íxtada kṵxe'e tṵx'ixta jẹ mújit nuja'vin, jẹ'ẹ kąjxe'e kṵxe'e tṵmkayda jẹtse'e tṵmko'oxjada.
27 Kadi nṵyojk xnṵtonda jẹ kaaky jẹ tǫjkx juu' ve'e kąxup jẹts ni ka'a ve'e jẹ kaaky jẹ tǫjkx juu' ve'e jẹjkp jẹtse'e mmǫ'ǫjadat jẹ joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp, jẹ kaaky jẹ tǫjkx juu' ąts miitse'e nmǫ'ǫdap, kṵx jẹ Dios Tee' ątse'e ve'em jẹ kutojkṵn xmǫǫyp, ąts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nṵpąąmdṵka Ijtp.
28 Van'it tse'e dṵ'amǫtutúvidi:
—¿Tis jẹ'ẹ ve'e juu' ąątse'e ntónup jẹts ąątse'e ve'em ntónṵt juu' ve'e jẹ Nte'yam chąjkp?
29 Jẹtse'e jẹ Jesús y'atsǫǫjvjidi:
—Juu' xa ve'e jẹ Nte'yam chąjkp jẹtse'e xtóndat, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e jẹts ątse'e xjaanchjávadat, jẹ'ẹts ątse'e xkẹjxp.

30 Van'it tse'e dụ'amọtutụ́vidinuva:

—¿Ti nụja'vints ạạtse'e xmọ'ọp jẹts ạạtse'e nnụjávat jẹts jẹ Nte'yam mitse'e mkẹjxjup jẹts ạạts mitse'e njaanchjávat? ¿Ti ve'e mtuump?

31 Jẹ Moisés xa ve'e dụmọọy jẹ maná jẹ njụjpit jáyuvamda jẹm vinva'ajts it kạjxm, ve'em ax jo'n jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ: “Yakmọọydu tse'e jẹ jayu jẹ tsapjọọtmit tsapkaaky jẹtse'e dụkaaydi.”

32 Jẹtse'e jẹ Jesús y'atsọọjvjidi:

—Tyúvam xa ạts miitse'e nnạajmada, vaampam ạtse'e, jẹts ka jẹ Moiseesap jẹ'ẹ ve'e mọọjyjụdu jẹ mjụjpit jáyuda jẹ tsapkaaky jẹm vinva'ajts it kạjxm; ạts jẹ nTee' xa jẹ'ẹ ve'e mọọjyjụdu. Kạjx xa ve'e jẹ tsapkaaky juu' ve'e yakmọọydu jẹ mjụjpit jáyuda; ax jẹ tsapkaaky juu' ve'e ạts jẹ nTee' ụxyam yajkyp, jẹ'ẹ tse'e nụyojk ọy.

33 Kụx jẹ tsapkaaky juu' ve'e jẹ Nte'yam ụxyam yajkyp, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e jẹm tsapjọọtm kạdaak jẹtse'e jẹ jayu dụjoojntykinmạ'ạ.

34 Van'it tse'e dụnụụjmidi:

—Mọọyk ạạts to'k aaj xạ'ma kạjx jẹ tsapkaaky.

35 Jẹtse'e jẹ Jesús ña'mụxjidi:

—Ạts xa jẹ'ẹ ve'e jẹ tsapkaaky juu' ve'e joojntykinyajkp. Pạn pạnts ạtse'e xnụmiimp, pạn pạnts ạtse'e xjaanchja'vip, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e ti dụkaayp dụ'ookp jẹtse'e ni jẹ vin'ita kyọọ'ktạạtsinit kyọọ'kyu'ọọ'kjinit.

36 Ax tạts ạtse'e nva'añ, óyame'e tụxja'ixta jẹ mújit nụja'vin juu' ve'e dụyaknụkẹ'xnatạjkip jẹts pạn ạtse'e, ka'ats ạtse'e xjaanchjávada.

37 Pạn pạn jaty ạtse'e jẹ nTee' xmọọyp, ạts tse'e xnụmiindup, jẹts pạn pạnts ạtse'e xnụmiimp, ka'ats ạts jẹ'ẹ ve'e mpavópụt.

38 Kụx ka jẹ'ẹ kạjxap xa ạtse'e jẹm tsapjọọtm nkạdaaky jẹts ạtse'e ntónụt juu' ạtse'e ntsạjkp, jẹ'ẹ kạjxe'e jẹts ạtse'e ntónụt juu' ve'e chạjkp jẹ'ẹ pạn ạtse'e xkẹjxp.

39 Ạts jẹ nTee', juu' ạtse'e xkẹjxp, chạjkpts jẹ'ẹ ve'e jẹts ạtse'e ni to'ka nkayaktọ́kiyụt juu' ạts jẹ'ẹ ve'e xmọọy, jẹ'ẹ ve'e chạjkp jẹts ạts jẹ'ẹ ve'e nyakjoojntykpạjktinuvat jẹ xạạj ku ve'e jẹ jayu yaktọkimpayọ'ynit.

40 Kụx jẹ'ẹ ve'e chạjkp ạts jẹ nTee' jẹts pạn pạne'e jẹ nụja'vin dụpạjkp jẹts jẹ Nte'yam jẹ y'Onụk ạtse'e, jẹts ạtse'e xjaanchjáva, jẹ'ẹ tse'e dụjayẹjpnup jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp, jẹts ạts jẹ'ẹ ve'e nyakjoojntykpạjknuvat jẹ xạạj ku ve'e jẹ jayu yaktọkimpayọ'ynit.

41 Van'it tse'e jẹ israeejlit jayu dụvinkọjtsti dụnaa'kọjtsti jẹ Jesús jẹ'ẹ kạjx ku ve'e vyaajñ: “Ạts xa jẹ'ẹ ve'e jẹ tsapkaaky juu' ve'e jẹm tsapjọọtm kạdaak.”

42 Jẹtse'e ñavyaajnjidi:

—¿Ka yạ'ạap jẹ'ẹ ve'e jẹ Jesús, jẹ José jẹ myajntk? N'íxamda xa ụụ'm yạ'ạ jẹ tyee' jẹ tyaak, ¿vintsọse'e vya'añ jẹts jẹm yạ'ạ ve'e tsapjọọtm kyạdaaky?

43 Van'it tse'e jẹ Jesús ña'mụxjidi:

—Ka'ats ạtse'e x'ukvinkọjtstinit x'uknaa'kọjtstinit.

44 Ni pạna xa ve'e kya'ọ'yixjụ jẹts ạtse'e xnụmínụt pạn ka'a ve'e yakminjụ ạts jẹ nTee', juu' ạtse'e xkẹjxp. Ax pạn pạnts ạtse'e xnụmiimp, nyakjoojntykpạjknuvapts ạts jẹ'ẹ ve'e jẹ xạạj ku ve'e jẹ jayu yaktọkimpayọ'ynit.

45 Jidụ'ụm tse'e dụjatyaandi jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kọjtsnajxpatạjkta jẹp Kunuu'kx Jatyán kujxp: “Jẹ Nte'yame'e dụtuk'íxup anañujoma jẹ jayu.” Ax ve'em tse'e, pạn pạn jaty tse'e dụkạts'amọtunajxtup ạts jẹ nTee' jẹtse'e dụjatta juu' jẹ'ẹ ve'e tuk'íxjụdup, xnụmiindupts ạts jẹ'ẹ ve'e.

46 ’Ni pạna xa ve'e ạts jẹ nTee' dụka'ix, jẹ'ẹjyji ve'e dụ'ix pạne'e miin yaja naxviijn ku ve'e jẹ Nte'yam mạạt y'ijt, ax jẹ'ẹts ạtse'e.

47 Tyúvam xa ạts miitse'e nnạajmada, vaampam ạtse'e, pạn pạn ạtse'e xjaanchja'vip, jyayejppts jẹ'ẹ ve'e jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp.

48 Ạts xa jẹ'ẹ ve'e jẹ tsapkaaky juu' ve'e joojntykinyajkp.

49 Ọyam tse'e jẹ mjụjpit jayu dụjakaaydi jẹ maná jẹm vinva'ajts it kạjxm, ọọ'ktinuts jẹ'ẹ ve'e;

50 ax jẹ tsapkaaky tse'e juu' ve'e jẹm tsapjọọtm kạdaak, ku ve'e pạn dụtukmajuvụk, ka'a tse'e y'ọọ'kụt.

51 Ạts xa ve'e viinm jẹ tsapkaaky juu' ve'e joojntykinyajkp, jẹ tsapkaaky juu' ve'e jẹm tsapjọọtm kạdaak. Pạn pạn tse'e dụtukmajuvạjkp ạts kạjx, xạ'ma kạjxts jẹ'ẹ ve'e jyoojntykinit. Jẹts jẹ tsapkaaky juu' ạtse'e nyákup, ạts jẹ ntsu'utsts yạ'ạ ve'e, jẹ'ẹ juu' ạtse'e nmasọ'ọkup jẹ'ẹ kạjx jẹtse'e jẹ jayu dụjayejptinit jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp.

52 Van'it tse'e jẹ israeejlit jayu ñavyaajnjidi:

—¿Vintsọs yạ'ạ vine'e dụtij jẹts yạ'ạ ve'e ntso'tsumdat?

53 Van'it tse'e jẹ Jesús ña'mụxjidi:

—Tyúvam xa ạts miitse'e nnạajmada, vaampam ạtse'e, jẹts pạn ka'a ve'e xtukmajuvạkta ạts yạ ntsu'uts jẹts ạts yạ nnụu'pụn, ạts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nụpạạmdụka Ijtp, ka'a tse'e xjayéptat jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp.

54 'Pạn pạn xa ve'e dụtukmajuvạjkp ạts yạ ntsu'uts jẹts ạts yạ nnụu'pụn, jyayejppts jẹ'ẹ ve'e jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp, ax ạts tse'e nyakjoojntykpạjknuvap ku ve'e jyẹ'yat jẹ xạaj ku ve'e jẹ jayu yaktọkimpayọ'ynit.

55 Kụx jẹ kaaky jẹ tọjkx juu' ve'e dụyakjéjip jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp, ạts yạ ntsu'utsts jẹ'ẹ ve'e; jẹts jẹ uu'k juu' ve'e dụyakjéjip jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp, ạts yạ nnụu'pụnts jẹ'ẹ ve'e.

56 Pạn pạn tse'e dụtukmajuvạjkp ạts yạ ntsu'uts jẹts ạts yạ nnụu'pụn, yamts jẹ'ẹ ve'e ạts nja'vin kạjxm y'it, jẹts ạtse'e n'it jẹm jẹ'ẹ jya'vin kạjxmpa.

57 Jẹ joojntyk Dios Tee', juu' ạtse'e xkejxp, jẹ'ẹ kạjxts ạtse'e njoojntyka; nay ve'empa tse'e pạn pạn ạtse'e xtukmajuvạjkp, ạts kạjx tse'e jyoojntykivat.

58 Ạts xa ve'e jẹ tsapkaaky juu' ve'e jẹm tsapjọọtm kạdaak; ka ve'emapts ạtse'e ax jo'n jẹ maná juu' ve'e kyaaydu jẹ mjụjpit jáyuda, ọọ'ktu tse'e óyame'e dụjakaaydi. Ax pạn pạn tse'e dụtukmajuvạjkp yạ tsapkaaky, xạ'ma kạjx tse'e jyoojntykinit.

59 Jẹmts yạ'ạ ve'e Capernaum jẹ Jesús jẹ jayu dụtuk'ix ku ve'e ñay'amojkijidi jẹp tsaptụjkp.

Jẹ kạts jẹ ayook kạjx tse'e jẹ jayu dụjayẹpta jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp

60 Ku ve'e dụ'amọtunajxti juu' ve'e tuk'íxjụdu, van'it tse'e vyaandi nụmay jẹ jayu juu' ve'e jẹ Jesús dụpanạjkxtu:

—Tso'ox xa ve'e ọọy jẹtse'e yakkuvákụt juu' yạ'ạ ve'e kyajtsp. ¿Pạn yạ'ạ n'ite'e mạjapámjup?

61 Ñụja'vi tse'e jẹ Jesús jẹts vinkọjtsjụdup naa'kọjtsjụdupe'e, van'it tse'e dụnụụjmidi:

—¿Mkọ'ọyja'vidup miits jẹ'ẹ ve'e juu' ạtse'e tụnkạts?

62 Jẹts pạn kụx'ixta ve'e jẹts ạtse'e kụmpet joma ạtse'e n'ijt, ạts, jẹ Jayu Juu' ve'e Nụpạạmdụka Ijtp, ¿vintsọts miits n'ite'e mva'andat?

63 Ka'a xa miitse'e mvinmáydat jẹts jẹ'ẹ ạtse'e ntijp jẹtse'e xtso'otstat ạts yạ ntsu'uts, ni ka'a tse'e mvinmaayduvat jẹts jẹ'ẹ ạtse'e ntijp jẹtse'e x'oo'ktat ạts yạ nnụu'pụn, jẹ'ẹ ạtse'e ntijp jẹts ạtse'e xjaanchjávadat. Ax juu'ts ạts miitse'e tụnvaajnjada, jẹ Espíritu Saantots jẹ'ẹ ve'e jyẹ'ẹ, jẹ'ẹ tse'e jẹ joojntykin dụyakjéjip.

64 Ax jẹmts miitse'eda juu' ạtse'e xkajaanchja'vidup.

Ñụja'vinup tse'e jẹ Jesús van'ítani ku ve'e chọọ'ndụk jẹts pạn pạn jatye'e kajaanchja'vijup, nay ñụja'vivapts jẹ'ẹ ve'e jẹts pạn jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e pạajmjinup jẹm jẹ jayu kyạ'm juu' ve'e tso'oxpạjkjụdup.

65 Jẹtse'e vyaajñ:

—Jẹ'ẹ kạjx xa ạtse'e tụnva'añ jẹts ni pạna ve'e kya'ọ'yixjụ jẹts ạtse'e xnụmínụt pạn ka'a ve'e jẹ Dios Tee' yakminjụ.

66 Van'it tse'e myasọọkjini nụmay jẹ jayu juu' ve'e panạjkxjup y'ijt, ka'ats jẹ'ẹ ve'e dụ'ukmạạtvíttini.

67 Van'it tse'e jẹ Jesús dụ'amọtutụvi jẹ ñụmakmẹjtsk ixpạjkpada:

—¿Mnạjkxuvaanduvapts miitse'eda?

68 Van'it tse'e jẹ Simón Pedro y'atsọọjvji:

—Mạjạ Vintsán, ¿pạnts ạạtse'e mpanạjkxup? Juu' xa mitse'e mkạjtsp, jẹ'ẹts ạạtse'e xtuknụja'vip jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp.

69 Tạ ạạtse'e njaanchjáva, nnụja'vip ạạtse'e jẹts mits jẹ'ẹ ve'e jẹ Cristo, juu' ve'e jẹ Nte'yam vyinkọọn jẹtse'e yakkutojknit, jẹ joojntyk Nte'yam jẹ y'Onụk.

70 Jẹtse'e jẹ Jesús y'atsọọjvjidi:

—¿Ka átsap miitse'e nụmakmẹjtsk nvinkọọndu? Jyave'ema tse'e, jẹm tse'e nụto'k miitsta juu' ve'e jẹm jya'vin kạjxm jẹ kọ'ọyjáyuvap.

71 Jẹ Judas Iscariote tse'e tyijp, jẹ Simón jẹ myajntk, kụx ñụja'vip jẹ'ẹ ve'e jẹ Jesús jẹts jẹ Júdase'e pạajmjinup jẹm jẹ jayu kyạ'm juu' ve'e tso'oxpạjkjụdup, óyame'e jẹ Judas jya'ijt nụto'k jẹ ixpạjkpa juu' ve'e nụmakmẹjtsk ijttu.

7

Ku jẹ Jesús jẹ y'utsạtạjk kyajaanchja'vijidi

1 Távani tse'e ve'em jyaty, van'it tse'e jẹ Jesús vyídụt jẹm galiléait y'it jọọtm; ka'a tse'e dụtsạk jẹtse'e jẹm judéait y'it jọọtm y'ítụt kụx jẹ jémit jáyuda ve'e yak'ọọ'kuvaajnjụdup.

2 Támani tse'e vye'na jẹ xạaj ku ve'e jẹ israeejlit jayu ñay'ojts'atyạknụpạajmjidi,

3 van'it tse'e jẹ Jesús jẹ y'utsạtạjk ñạ'mụxjidi:

—Kadi yaja mtañ, nạjkxụ jẹm Judea, jẹts jẹ'ẹ pạn pạn jatye'e mpanạjkxjụdup, jẹtse'e dụ'íxtuvat juu' jatye'e mtuump.

4 Kux pan pan xa ve'e dutsojkp jetse'e kye'exut juu' ve'e tyuump, ka'ats je'e ve'e ayu'uts
juu' dutún. Pan ti jatye'e mtuump, tónuts jeja anañujoma je jayu vyinkujk.
5 Je'e kajx tse'e ve'em vyaandi kux ni je y'utsatajka ve'e kyajaanchja'vijidi.
6 Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:
—Ka'anum atse'e xtukkada'aky; ax miitsta, oyvin'ítats miitse'e mtukkada'akjada.
7 Ka'a xa ve'e nvaat jets miitse'e mkatsókjadat je jayu juu' ve'e dumaatnavyaa'njudup
je naxviijnit je kyo'oy je'e; ax ka'ats ats je'e ve'e xtsokta je'e kajx ku atse'e je tuvakojtsun
mpum jets ka'a ve'e y'oya juu' ve'e tyoondup.
8 Najkxtats miitse'e xaajiva; ka'a atse'e uxyam nmujkx kux ka'anum atse'e xtukkada'aky.
9 Ku ve'e je Jesús ve'em vyaajñ, van'it tse'e jyaa'ktaajñ jem galiléait y'it jootm.

Ku je Jesús vye'na joma ve'e je myu'israeejlit jayu ñay'ojts'atyaknupaajmjidi

10 Távani tse'e ñajkxta vye'na je y'utsatajk, van'it tse'e je Jesús ñajkxpa xaajiva. Ka'a tse'e
ñaajknukẹ'xnatajkiji jeja je jayu vyinkujk, apuke'e ñujkx jets ka'a je numay jayu maat.
11 Jem tse'e Jerusalén je israeejlit jayu y'íxtiji. Jidu'um tse'e ñavyaajnjidi:
—¿Jomas je'e vine'e y'it je Jesús?
12 Jem tse'e je numay jayu ñukatsju. Jem tse'e juu' ve'e vaandup: "Oy jayu xa je'e." Jem
tse'e juu' ve'e vaanduvap: "Ka'a xa je'e ve'e y'oyjáyuva, je numay jayu ve'e vyin'uu'mp."
13 Ax ni pánats je'e ve'e ixna ke'xna kyanukatsju, je'e kajx ku ve'e dutsa'agada je israeejlit
jayu juu' ve'e jem tso tsuunidup.
14 Kojk va'kxy tse'e je xaaj tyunju vye'na, van'it tse'e je Jesús tyajki jep maja tsaptujkp
jetse'e yak'ixpajk'ukvaajñ.
15 Atuva atoki tse'e je israeejlit jayu tyaandi jetse'e ñavyaajnjidi:
—¿Vintsos ya'a vine'e ooy juu' dutunnujava?, ka'a tse'e y'ixpuka.
16 Jetse'e je Jesús y'atsoojvjidi:
—Je ixpajkun juu' atse'e je jayu ntuk'ixp, ka átsapts je'e ve'e nje'e, je'e je'e ve'e jye'e pan
atse'e xkejxp.
17 Pan pan xa ve'e dutonuvaamp juu' ve'e je Nte'yam chajkp, ñujávapts je'e ve'e oy pan
je Nte'yam kajx je'e ve'e myin je ixpajkun juu' atse'e je jayu ntuk'ixp uk pan ya n'avintso
vinma'yun kajx atse'e juu' nkats.
18 Pan pan xa ve'e je y'avintso vinma'yun kajx juu' dukojtsp, je'e kajxts je'e ve'e ve'em
dukats jetse'e je jayu vyintsa'agajat; ax pan pan tse'e dutsojkp jetse'e vintsa'aga y'ítut je'e
pane'e kejxjup, tyúvamts je'e ve'e juu' ve'e kyajtsp, ni vinxúpats je'e ve'e kyataaya.
19 'Mojyjudu xa ve'e je mjujpit jáyuda je Moisés je pava'nun. Ax ni pánats mi-
itse'e juu' ve'e dukutyoomp je pava'nun. Pan kuxkutyonda xa ve'e, ka'ats atse'e
kuxyak'oo'kuva'anda.
20 Van'it tse'e je numay jayu y'atsoojvjidi:
—Je ko'oyjáyuvap xa ve'e jem mja'vin kajxm. ¿Pánam ijk myak'oo'kuvaajnjup?
21 Jetse'e je Jesús ña'muxjidi:
—Atuva atoki xa ve'e mtuntanda je'e kajx ku atse'e to'k je jayu nyakjotkadaaky.
22 Ax je Moisés tse'e mpavaajnjudu jetse'e je mpi'k mix ónuk duni'kxmadat dukojmadat
je ixta'nun. Ka je'ep je'e ve'e ve'em du'ukvaan, je jyujpit jayu ve'eda. Je'e kajxts miitse'e je
ixta'nun xpaajmjada je pi'k mix ónukta kujyapoo'kxtkunxaajam je'e ve'e.
23 Pan je'e kajxts miitse'e xpaajmjada je ixta'nun je mpi'k mix ónukta jetse'e ve'em
je Moisés je pyava'nun xkutyóndat, kujyapoo'kxtkunxaajam je'e ve'e, ¿tyajxts atse'e
xmu'ékjada ku atse'e poo'kxtkun xaaj tunyakjotkada'aky to'k je yaa'tyajk?
24 Ka'a xa ve'e mtokimpayo'oydat pan vintso ve'e juu' jaty kye'ex, ku ve'e
mtokimpayo'oydat, oy tse'e mtokimpayo'oydat, ve'em pan vintso ve'e juu' jaty y'íxuva.

Ku je Jesús du'ava'ni pan vintso ve'e myiijn

25 Jeme'e juu' ve'e jem Jerusalén tsuunidup juu' ve'e nay'amotutúvijidu:
—¿Kaya'aap je'e vine'e juu' ve'e yak'íxtip jetse'e duyak'oo'kuva'anda?
26 Uxyaja xa ve'e je jayu vyinkujk kyats, ni pana tse'e kyavintsona'muxju.
¿Ñuja'viduptam vine'e je yakkutojkpatajk jets je Cristo ya'a ve'e?
27 Ax ka je'epts ya'a ve'e je Cristo, kux nmuja'vimdinup uu'me'eda jets jómit jayu ya'a
ve'e; ax ku tse'e je Cristo myiinnit, ni pánats je'e ve'e dukanujávat pan jómit jayu je'e ve'e.
28 Jep tse'e maja tsaptujkp yak'ixpuk vye'na je Jesús. Ku ve'e dumotu vintso ve'e je jayu
vya'anda, van'it tse'e makk kyajts, jetse'e vyaajñ:
—X'íxada xa ats miitse'eda, jets mnuja'viduvap tse'e jets jómit jayu atse'e. Ka ya n'avintso
vinma'yun kajxap xa atse'e nmiijn, je Nte'yam atse'e xkejxp, je'e juu' ve'e tyúvam juu'
dutoomp dukojtsp. Ka'ats miits je'e ve'e x'íxada;
29 ax n'íxats ats je'e ve'e kux jem atse'e ntsaa'n joma ve'e je'e, je'ets atse'e xkejxp.

30 Van'it tse'e dụ'ukmatsuvaandi; ax ni pạna tse'e kyanụxájiji, kụx ka'anume'e jẹ Jesús
tyukkạda'akyjụ vye'na.
31 Nụmay tse'e jẹ jayu jyaanchja'viji jẹtse'e vyaandi:
—Yạ'ạ xa jẹ'ẹ ve'e jẹ Cristo, juu' ve'e jẹ Nte'yam vyinkọọn jẹtse'e yakkutojknit, kụx jẹ
nụja'vin juu' ve'e tyuump, ka'a ve'e pạn viijnk y'ọ'yixjụ jẹtse'e dụtónụt nụyojk jẹ mújit
nụja'vin.

Ku jẹ fariseotạjk dụ'ukkejxti jẹ tsaptạkmutoompatạjk

jẹtse'e jẹ Jesús kụdụmajtsti

32 Y'amọtunajxtu tse'e jẹ fariseotạjk juu' ve'e jẹ nụmay jayu kyạjtsp, jẹ Jesús dụnụkọtsta,
van'it tse'e jẹ'ẹda mạạt jẹ tee'tạjk jẹ vyintsạnda dụkẹjxti jẹ tsaptạkmutoompatạjk jẹtse'e jẹ
Jesús dụmátstat.
33 Van'it tse'e jẹ Jesús vyaajñ:
—Javẹẹ'n xa ạtse'e n'ítụt miits mạạtta, van'itts ạtse'e nvimpijtnuvat joma ve'e jẹ'ẹ pạn
ạtse'e xkẹjxp.
34 X'íxtadapts ạts miitse'eda, ka'ats ạtse'e x'ukpaattinit; ka'a ve'e m'ọ'yixjada jẹtse'e
mnạjkxtat joma ạtse'e nnụjkx.
35 Van'it tse'e jẹ israeejlit jayu ñay'amọtutúvijidi:
—¿Jomas yạ'ạ vine'e ñạjkxụt jẹtse'e nkapaatumdat? ¿Jẹm yạ'ạ vine'e ñạjkxụt joma ve'e
jẹ njáyuvamda chạạnada muxim muyam jẹm jẹ viijnk jayu y'it jọọtmda jẹts jẹ'ẹ ve'e
dụyak'ixpạjktuvat?
36 ¿Tis yạ'ạ vine'e tyijp ku ve'e xnụụjmimda jidụ'ụm: "X'íxtadapts ạts miitse'eda, ka'ats
ạtse'e x'ukpaattinit; ka'a tse'e m'ọ'yixjada jẹtse'e mnạjkxtat joma ạtse'e nnụjkx"?

Jẹ'ẹ pạne'e jẹ majạ nạạj jo'n jẹtse'e jẹ joojntykin dụyaky

37 Jẹ xạạj juu' ve'e tun'ụx'ọọkip ku ve'e xyạạjtoondi, jẹ'ẹ tse'e dụjaa'knụmájip, van'it tse'e
jẹ Jesús tyeni, jẹtse'e mạkk kyạjts, jẹtse'e vyaajñ:
—Pạn pạn xa ve'e tạạtsip, va'ants ạtse'e xnụminụ jẹtse'e y'oo'kụt.
38 Ve'em ax jo'n jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Pạn pạn xa ạtse'e xjaanchja'vip, jẹm tse'e
jẹ'ẹ jyọọt jya'vin kạjxm pyítsumụxjụt jẹ majạ nạạj jo'n juu' ve'e jẹ joojntykin dụyajkp."
39 Jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e tyijp jẹ Jesús jẹts pạn pạn jatye'e jaanchja'vijidup, jyayéptapts jẹ'ẹ ve'e jẹ
Espíritu Santo jẹm jya'vin kạjxmda, kụx ka'anume'e myin vye'na jẹ Espíritu Santo jẹ'ẹ kạjx
ku ve'e ka'ana jẹ Jesús yakmạja yakjaancha vye'na, jẹ'ẹ jẹ'ẹ ve'e ku ve'e y'ọọ'kni.

Ku jẹ jayu kijpx jẹ vinma'yụn dụkajayẹjpti

40 Ku ve'e jẹ Jesús jẹ y'ayook yak'amọtunajxy, jẹm tse'e pạn pạne'e vaandu:
—Tyúvam xa jẹ'ẹ ve'e jẹts jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kọjtsnajxpa yạ'ạ ve'e juu' ve'e kátsani
jẹtse'e myiinnit yaja naxviijn.
41 Jẹm tse'e pạn pạne'e vaanduva:
—Yạ'ạ xa jẹ'ẹ ve'e jẹ Cristo, juu' ve'e jẹ Nte'yam vyinkọọn jẹtse'e yakkutojknit.
Nay jẹmpa tse'e pạn pạne'e vaanduva:
—¿Vintsọse'e jẹ Cristo gyalileaitjáyuvat?
42 Ve'em xa ve'e jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ jẹts jẹ yakkutojkpa David jẹ chaan jẹ kyọọj
ve'e Criistovap jẹts jẹme'e Belén kyukajpụnat, nay jẹ'ẹ jẹ kajpụmpa ve'e jómit jayu ve'e jẹ
David y'ijt.
43 Ax ve'em tse'e jẹ nụmay jayu kijpx jẹ vinma'yụn dụkajayẹjpti jẹ Jesús kạjx.
44 Jẹm tse'e juu' ve'e matsuvaajnjụdup; ax ni pạna tse'e kyanụxájiji.

Ku jẹ yakkutojkpada jẹ Jesús dụkajaanchja'vidi

45 Vimpijttinuva tse'e jẹ tsaptạkmutoompatạjk joma ve'e jẹ fariseotạjkta jẹts jẹ tee'tạjk jẹ
vyintsạnda, van'it tse'e yak'amọtutúvidi:
—¿Tyạjx tse'e tụxkayakmẹtsta?
46 Van'it tse'e y'atsọọvdi:
—¡Ni pạna xa ve'e ve'em kyakạtsna ax jo'n jẹ'ẹ!
47 Van'it tse'e jẹ fariseotạjk ñạ'mụxjidi:
—¿Myakvin'ạạ'nduva miitse'e tạạv?
48 ¿Jadi tạ ve'e dụjaanchjávada jyapạna juu' ve'e xyakkutojkjimdup ukpụ jẹ fariseotạjk?
49 Ax jẹ nụmay jayu juu' ve'e dụkanụja'vidup jẹ Moisés jẹ pyava'nụn, kọ'ọy nụkọ́tsanits
jẹ'ẹ ve'eda.
50 Jẹ Nicodemo juu' ve'e ọjts dụku'ix kọọ'ts jẹ Jesús, fariséovats jẹ'ẹ ve'e y'ijtpa. Jidụ'ụm
tse'e ñạ'mụxjidi:
51 —Ve'eme'e jẹ Moisés jẹ pyava'nụn vya'añ jẹts ka'a ve'e nvaat jẹ jayu
yaktọkimpayọ'oyụt pạn ka'a ve'e yak'amọtunaxy jẹtse'e yaknujávat pạn ti ve'e tụdụtún
tụdụkạts.

52 Van'it tse'e dụ'atsọọvdi:
—¿Tis, galiléait jáyuva mitse'e? Toonka jẹ Kunuu'kx Jatyán, ve'em tse'e xnụjávat jẹts ni to'ka ve'e jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kọjtsnajxpa kyapítsum jẹm galiléait y'it jọọtm.
53 Van'it tse'e kạkjẹ'ẹ jẹm tyạk'am ñạjkxtini.

8

Jẹ tạ'ạxtạjk juu' ve'e jẹ navyạjkụn dụyakvintsạ'kintọ́ki

1 Jẹ Jesús, jẹmts jẹ'ẹ ve'e ñụjkx Olivos Kọpk viindum.
2 Jẹ kujápit tun jạpyji tse'e vyimpijt jẹp mạjạ tsaptụjkp, jẹp tse'e nụjom jẹ jayu ñay'amojkijidi joma ve'e jẹ'ẹ, jẹts jẹ'ẹ ve'e y'ajxtk, jẹtse'e dụyak'ixpajk'ukvaajñ.
3 Van'it tse'e jẹ tsaptụjkpit yak'ixpajkpatạjk mạạt jẹ fariseotạjk dụtuknụjẹ'ydi jẹ Jesús to'k jẹ tạ'ạxtạjk juu' ve'e kyupaadidu ku ve'e jẹ navyạjkụn dụtukmạạtyakvintsạ'kintọ́ki to'k jẹ yaa'tyạjk. Van'it tse'e dụpạạmdi jẹja jẹ jayu vyinkujk
4 jẹtse'e jẹ Jesús dụnụụjmidi:
—Yak'ixpạjkpa, yạ tạ'ạxtạjk xa ve'e tụyakkupaada ku ve'e jẹ navyạjkụn dụtukmạạtyakvintsạ'kintọ́ki to'k jẹ yaa'tyạjk.
5 Ax ve'em tse'e jẹ Moisés jẹ pyava'nụn vya'añ jẹts yakka'ts'ọọ'kup jẹ'ẹ ve'e jẹ tạ'ạxtạjk pạn pạne'e ve'em játkip, ¿ax vintsọts mitse'e mva'añ?
6 Ve'em tse'e vyaandi kụx y'uktukkạts'íxtidupe'e jẹtse'e ve'em jẹ Jesús kụdụnụxạ'ạidi. Van'it tse'e jẹ Jesús vyiijntk jẹtse'e jẹ kyạ'ónụk dụtukjaajy jeja naxkụjx.
7 Ku ve'e jẹ Jesús dụjaa'k'amọtutúvidi, van'it tse'e tyeni jẹtse'e ña'mụxjidi:
—Pạn jẹm xa miitse'eda juu' ve'e ka tọ́kinax jáyuvap, va'an tse'e muto'k jẹ tsaaj dụvijtsụkụ jẹts yạ tạ'ạxtạjk dụka'achụ.
8 Van'it tse'e vyiijntknuva jẹtse'e jyaaynuva jeja naxkụjx.
9 Ku tse'e dụ'amọtunajxti, van'it tse'e jẹm jya'vin kạjxm dụja'vidi jẹts tọ́kinax jayu jẹ'ẹ ve'edava. Van'it tse'e chọọ'n'ukvaandini nụto'k nụto'k, jẹ'ẹ tse'e nạjkx'ukvaandinu juu' ve'e nụyojk mújit jayu. Távani tse'e chọọ'nkạjxtini vye'na, jẹtse'e jẹ Jesuusji tyaajñ mạạt jẹ tạ'ạxtạjk,
10 van'it tse'e jẹ Jesús tyeni jẹtse'e dụnụụjmi jẹ tạ'ạxtạjk:
—¿Jómase'e y'itta juu' ve'e mnụ'ạạ'nijidup? ¿Ni pạna ve'e kyava'añ jẹtse'e m'ọọ'kụt?
11 Van'it tse'e y'atsọọjvji:
—Ni pạna xa ve'e.
Van'it tse'e jẹ Jesús ña'mụxji:
—Ni ạtsa ve'e nkavaampa jẹtse'e m'ọọ'kụt, nạjkxnits n'it, ka'a tse'e m'uktọkintoonnit.

Ve'em xa ve'e jẹ Jesús ax jo'n to'k jẹ kujajpa jẹ kutạ'kxpa

12 Myukọjtsnuva tse'e jẹ Jesús jado'k nax jẹ jayu, jẹtse'e dụnụụjmidinuva:
—Ve'em xa ạtse'e ax jo'n to'k jẹ kujajpa jẹ kutạ'kxpa juu' ve'e dụkujajp dụkutạ'kxp yạ naxviijnit it. Pạn pạnts ạtse'e xpamiimp, jyayẹjpnupts jẹ'ẹ ve'e jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp, ni jẹ vin'ita tse'e jẹja akọọ'ts it jạạt kya'ítụt.
13 Van'it tse'e jẹ fariseotạjk ña'mụxjidi:
—Viinm xa mitse'e jẹ m'ayook xnụkọjtspét; ka'ats jẹ'ẹ ve'e tyun.
14 Jẹtse'e jẹ Jesús y'atsọọjvjidi:
—Ọyam ạtse'e viinm jẹ n'ayook nmụkọjtspét, toompts jẹ'ẹ ve'e, kụx nmụja'vinup ạtse'e joma ạtse'e ntsạạ'n jẹts joma ạtse'e nnụjkx; ax miitsta, ka'ats miitse'e xnụjávada joma ạtse'e ntsạạ'n, ni ka'a tse'e xnụja'viduva joma ạtse'e nnụjkx.
15 Ni pạna xa ạtse'e nkatọkimpayọ'ọy; ax mtọkimpayọ'ydupts miitse'e pạn vintsọ ve'e juu' jaty kye'ex.
16 Ax pạn tọkimpayọ'ypts ạtse'e, pyaatyp y'akẹẹguipts jẹ'ẹ ve'e, kụx ka átsjyape'e tọkimpayọ'yp, ạts jẹ nTee' ve'e juu' ạtse'e xkẹjxp, jẹ'ẹts ạtse'e nmạạttọkimpayọ'yp.
17 Ve'em xa ve'e jẹ Moisés jẹ pyava'nụn vya'añ jẹts pạn jẹme'e nụmẹjtsk juu' ve'e dụ'íxtup, toompts jẹ'ẹ ve'e jẹ nụkọjtspẹjtụn.
18 Nụmẹjtskts jẹ'ẹ ve'eda juu' ve'e ạts jẹ n'ayook dụnụkọjtspẹjttup; ạts tse'e to'k, jẹts ạts jẹ nTee', juu' ạtse'e xkẹjxp, jẹ'ẹ tse'e jado'k.
19 Van'it tse'e y'amọtutúvijidi:
—¿Jómase'e y'it jẹ mTee'?
Jẹtse'e jẹ Jesús y'atsọọjvjidi:
—Ka'a xa ạts miitse'e x'íxada, ni ka'ava tse'e ạts jẹ nTee' x'íxada. Pạn kụx'íxada xa ạtse'e, m'íxaiduvapts miitse'e jẹ xyụp ạts jẹ nTee'.
20 Ku ve'e ve'em vyaajñ, jẹp tse'e mạjạ tsaptụjkp yak'ixpụk vye'na, jẹp joma ve'e y'ijt jẹ yạx apạjkinda; ax ni pạna tse'e kyamajtsji kụx ka'anume'e tyukkạda'akyjụ vye'na.

"Ka'a tse'e m'ọ'yixjada jẹtse'e mnạjkxtat joma ạtse'e nnụjkx"

21 Van'it tse'e je Jesús dunuujminuva je jáyuda:
—Najkxup xa atse'e, x'íxtadapts ats miitse'e, jep tse'e mtokin jaatp m'oo'ktat; ka'a tse'e m'o'yixjada jetse'e mnajkxtat joma atse'e nnujkx.
22 Van'it tse'e je israeejlit jayu vyaandi:
—¿Tis, naajk'oo'kuvaajnjup ya'a vine'e ku ve'e vya'añ jets ka'a ve'e x'o'yixumjada jetse'e nja'mdat joma ya'a ve'e ñajkxut?
23 Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:
—Yájit xa miitse'eda, ax kajxmitts atse'e; naxviijnitts miitse'eda, ax ka naxviijnitapts atse'e.
24 Vaants atse'e jets jepe'e tokin jaatp m'oo'ktat, kux pan ka'a xa ats miitse'e xjaanchjávada, ats, juu' ve'e je jayu je tyokin dutuknuvaatsp, jep tse'e tokin jaatp m'oo'ktat.
25 Van'it tse'e du'amotutúvidinuva:
—¿Pants mitse'e?
Jetse'e je Jesús y'atsoojvjidi:
—Van'ítani atse'e n'avana ku atse'e nyak'ixpajk'ukvaajñ.
26 Jep xa ve'e may viijn joma kajx ats miitse'e nvaajnjadat jetse'e ntokimpayo'oydat. Je'e pan atse'e xkejxp, tyúvamts je'e ve'e juu' dukats. Ax juu'ts atse'e nkajtsp yaja naxviijn, je'ets je'e ve'e juu' ve'e kyojts jets atse'e n'amotunajxy.
27 Ka'a tse'e je jayu duvinmótudi jets je Dios Tee' je'e ve'e tyijp,
28 je'e kajx tse'e je jayu dunuujmidi:
—Ku xa ats miitse'e xyakkajxmpojtuktat, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp, van'it tse'e xnujávadat jets je'e atse'e juu'am atse'e, jets ka'a atse'e juu' ntun nkats ya n'avintso vinma'yun kajx, je'ejyji atse'e nkajtsp juu' atse'e je nTee' xtuk'ix,
29 je'e atse'e xkejxp. Ats maat je'e ve'e y'it, ni vin'ita xa atse'e xkamasa'ak, kux je'e atse'e ntuump xa'ma juu' je'e ve'e y'oyja'vip.
30 Ku ve'e je Jesús ve'em vyaajñ, numay tse'e je jayu jyaanchja'viji.

Je Nte'yam je y'ónukta jets je koʼoyjáyuvap je y'ónukta

31 Van'it tse'e je Jesús dunuujmi je israeejlit jayu juu' ve'e jaanchja'vijidu:
—Miits xa ve'e ats je n'ixpajkpada pan mjaa'kpanajkxtupe'e juu' atse'e nkajtsp,
32 mnujávadapts miits je'e ve'e je tyuv je'e, jets je tyuv je'e, je'e tse'e myak'ítjadap naspaka.
33 Van'it tse'e y'atsoojvjidi je cho'oxpajkpada:
—Je Abraham xa aatse'e je chaan je kyooj, ni vin'ita xa aatse'e pan xkayakkutujkja, ¿vintsose'e mva'añ jets naspaka aatse'e n'ítut?
34 Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:
—Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada, vaampam atse'e, pan pane'e tokintoomp, jem tse'e je tokin kya'm y'it.
35 Ax je toompa, ka'ats je'e ve'e je kutojkun dujayep jetse'e tyánut jem je kutajk tyak'am, je kutajk je y'ónuke'e je kutojkun dujayejpp jetse'e xa'ma kajx jem tyaannit.
36 Pan ats xa miitse'e nyak'ijttup naspaka, ats, je Nte'yam je y'Onuk, ka'ats miitse'e je tokin m'ukka'mijidini.
37 Nnuja'vip xa atse'e jets je Abraham je chaan je kyooj miitse'eda; ax xyak'oo'kuvaandupts ats miitse'e je'e kajx ku ve'e xkakuvakta juu' atse'e nkajtsp.
38 Je'e xa atse'e nkajtsp juu' atse'e n'ix ku atse'e je nTee' maat nve'na; ax je'ets miitse'e mtoondup juu' jatye'e je mtee'da mtuknaʼmuxjudu.
39 Van'it tse'e y'atsoovdi:
—Je Abraham xa aatse'e je chaan je kyooj.
Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:
—Pan je Abraham je chaan je kyooj xa miitse'e kum'itta, je'e tse'e je xyup mtoondup juu' je'e ve'e tyoon.
40 Njavaajnjidupts ats miitse'e je tyuv je'e juu' atse'e n'amotunajx juu' ve'e je Nte'yam kyojts, ax xyak'oo'kuvaandupts ats miitse'eda. ¡Ni vin'ita tse'e je Abraham ve'em juu' dukatuujn!
41 Nay je'ejyamts miitse'e mtoondup juu' ve'e je mtee'da tyuump.
Van'it tse'e dunuujmidi:
—Ka naaydum ónukap xa aats, to'kji ve'e aats je nTee', je Nte'yamts je'e ve'e.
42 Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:
—Pan je Nte'yam xa ve'e kuxTee'ada, kuxtsóktats ats miitse'e, kux jem atse'e ntsaa'n jets atse'e yaja n'it. Ka ya n'avintso vinma'yun kajxapts atse'e nmiijn, je Nte'yam atse'e xkejx.
43 ¿Tyajx tse'e xkavinmótuda juu' atse'e nkajtsp? Je'e kajx xa ve'e kux ka'a atse'e x'amotunaxuva'anda.

44 Je̱ ko̱'o̱yjáyuvap juu' ve'e du̱nu̱vintsa̱nika̱jxp je̱ ko̱'o̱yjayuvapta̱jkta, je̱'e̱ts miitse'e mtee'idup, je̱'ets miitse'e mtoondup juu' je̱'e̱ ve'e cha̱jkp. Yakjayu'o̱o̱'kpa xa je̱'e̱ ve'e myin vyimpet van'ítani ku ve'e je̱ jayu jye̱ji'ukvaajñ je̱ts u̱xyam paat, ni vin'ítats je̱'e̱ ve'e juu' tyu̱va du̱kaka̱ts. Ku ve'e tyaaya, jye̱'e̱mts je̱'e̱ ve'e kya̱jtsp, ku̱x taayip je̱'e̱ ve'e, je̱'e̱ tse'e du̱yakjéjip nujom juu' jatye'e taay.

45 Ax je̱'e̱ts a̱tse'e nka̱jtsp je̱ tyu̱v je̱'e̱, ka'ats a̱ts miitse'e xjaanchjávada.

46 ¿Pa̱nts miits n'ite'e du̱yaknu̱ke̱'xnatákap je̱ts to̱kin ma̱a̱t a̱tse'e? Pa̱n tyúvats a̱tse'e juu' nka̱ts, ¿tya̱jxts a̱tse'e xkajaanchjávada?

47 Pa̱n pa̱n xa ve'e je̱ Nte'yam je̱ jyayu, je̱ Nte'yam je̱ kya̱ts je̱ y'ayookts je̱'e̱ ve'e y'amo̱tunajxyp, je̱'e̱ ka̱jxts a̱ts miitse'e xkah'amo̱tunaxuva'anda ku̱x ka je̱ Nte'yamap miitse'e je̱ jyáyuda.

Jéjanam je̱ Cristo vye'na ka'ana ve'e je̱ Abraham

48 Van'it tse'e je̱ myu'israeejlit jayu ña'mu̱xjidi:

—Ve'emam xa je̱'e̱ ve'e ax jo'n a̱a̱tse'e nva'añ je̱ts samaariait jayu mitse'e je̱ts je̱me'e mja'vin ka̱jxm je̱ ko̱'o̱yjáyuvap.

49 Van'it tse'e je̱ Jesús y'atso̱o̱jvjidi:

—Ka'a xa ve'e ti ko̱'o̱yjáyuvap yam a̱ts nja'vin ka̱jxm, nvintsa̱'kip xa a̱ts je̱'e̱ ve'e je̱ nTee', ax ka'ats a̱ts miitse'e xvintsa̱'a̱gada.

50 Ka je̱'e̱p a̱tse'e n'íxtip vintso̱ a̱tse'e je̱ jayu xyakmájat, je̱me'e to'k pa̱ne'e du̱'íxtip vintso̱ a̱tse'e xyakmájat, ax je̱'e̱ tse'e to̱kimpayo̱'yp.

51 Tyúvam xa a̱ts miitse'e nna̱a̱jmada, vaampam a̱tse'e, pa̱n pa̱n xa ve'e du̱kutyoomp juu' a̱tse'e nka̱jtsp, ni je̱ vin'ítats je̱'e̱ ve'e kya'o̱o̱'ku̱t.

52 Van'it tse'e je̱ israeejlit jayu y'atso̱o̱jvjidi:

—U̱xyamts a̱a̱tse'e va'ajts nmujava je̱ts je̱me'e je̱ ko̱'o̱yjáyuvap mja'vin ka̱jxm. e̱o̱'k xa ve'e je̱ Abraham je̱ts nujom je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpata̱jkta, ax jidu̱'u̱mts mitse'e mva'añ: "Pa̱n pa̱n xa ve'e du̱kutyoomp juu' a̱tse'e nka̱jtsp, ni je̱ vin'ítats je̱'e̱ ve'e kya'o̱o̱'ku̱t."

53 ¿Mjaa'knu̱májip mits vine'e nu̱yojk je̱ts ka'a ve'e je̱ njujpit jáyuvamda Abraham? e̱o̱'knu xa je̱'e̱ ve'e; o̱o̱'ktinuvats je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpata̱jkta. ¿Pa̱nts mitse'e mnatyijju̱?

54 Van'it tse'e je̱ Jesús y'atso̱o̱jvjidi:

—Pa̱n namyájijup xa a̱tse'e viinm, ka'a tse'e a̱ts je̱ nma̱jin tyun; je̱'e̱ pa̱n a̱tse'e xyakmájip, a̱ts je̱ nTee'ts je̱'e̱ ve'e, nay je̱'ejyam tse'e juu' miitse'e mtijtup je̱ts mNte'yamidupe'e.

55 Ka'ats miits je̱'e̱ ve'e x'íxada, n'íxats a̱ts je̱'e̱ ve'e. Pa̱n ku̱nva'añ xa a̱tse'e je̱ts ka'a a̱ts je̱'e̱ ve'e n'ixa, taayipts a̱tse'e, ve'em ax jo'n miitsta. N'íxamts a̱ts je̱'e̱ ve'e je̱ts nkutyuumpts a̱tse'e je̱'e̱ je̱ y'ayook.

56 Je̱ Abraham, je̱ mju̱jpit jáyuda, xo̱o̱jntkts je̱'e̱ ve'e ku ve'e du̱nu̱ja'vi je̱ts mínup a̱tse'e, ax xo̱o̱jntkts je̱'e̱ ve'e o̱o̱y ku ve'e du̱'ix je̱ts a̱tse'e nmiijn.

57 Van'it tse'e je̱ israeejlit jayu du̱nu̱u̱jmidi je̱ Jesús:

—Ka'anum xa mitse'e mvu̱jxtkupxu̱kmajkjoojnta, ¿m'ixts mits je̱'e̱ ve'e je̱ Abraham?

58 Van'it tse'e je̱ Jesús y'atso̱o̱jvjidi:

—Tyúvam xa a̱ts miitse'e nna̱a̱jmada, vaampam a̱tse'e, je̱ts ka'ana ve'e je̱ Abraham vye'na, ijtpamts a̱tse'e.

59 Van'it tse'e je̱ tsaaj du̱vijtsu̱kti je̱tse'e du̱'ukka'ts'o̱o̱'kuvaandi; ax ka'a tse'e je̱ Jesús ña̱ajkke̱'xji, je̱ja tse'e je̱'e̱ y'akujkta ña̱jxy je̱tse'e pyítsum je̱p ma̱ja̱ tsaptu̱jkp.

9

Ku je̱ Jesús du̱yakvin'ixpajkni to'k je̱ yaa'tya̱jk juu' ve'e viints ke̱'x

1 Najxp tse'e je̱ Jesús vye'na, van'it tse'e du̱'ix to'k je̱ yaa'tya̱jk juu' ve'e viints ke̱'x.

2 Van'it tse'e je̱ y'ixpa̱jkpata̱jk y'amo̱tutúvijidi:

—Yak'ixpa̱jkpa, ¿pa̱n je̱ tyo̱kin ka̱jx tse'e ya̱ yaa'tya̱jk viints kye'x, je̱ y'avintso̱ to̱kin ka̱jx vine'e, ukpu̱ je̱ tyee' je̱ tyaak je̱ tyo̱kin ka̱jx vine'e?

3 Je̱tse'e je̱ Jesús ña̱'mu̱xjidi:

—Ka je̱ y'avintso̱ to̱kin ka̱jxap xa ve'e je̱ts ka je̱ tyee' je̱ tyaak je̱ tyo̱kin ka̱jxap tse'e je̱tse'e viints kye'x, je̱'e̱ ka̱jx ya̱'a̱ ve'e ve'em je̱tse'e ñu̱ke̱'xnatákat juu' ve'e je̱ Nte'yam tyuump.

4 Namvaat xa ve'e ya̱ it xyu̱u̱ju̱na, tun vinko̱pkts je̱'e̱ ve'e je̱ts a̱tse'e ntónu̱t je̱'e̱ je̱ tyoonk pa̱n a̱tse'e xke̱jxp; je̱'ynupe'e je̱ ako̱o̱'ts it ku ve'e ni pa̱na kyo̱o̱'k'o̱'yixjinit je̱tse'e tyónu̱t.

5 Namvaat a̱tse'e n'it yaja naxviijn, ve'emts a̱tse'e ax jo'n to'k je̱ kujajpa je̱ kuta̱'kxpa.

6 Ku ve'e ve'em vyaajñ, van'it tse'e je̱ Jesús chuj je̱ja naxku̱jx je̱tse'e yu̱u̱'nam je̱ pi'k mo̱'o̱ts du̱pu̱u̱jm ma̱a̱t je̱ chuj. Van'it tse'e je̱ viints jayu je̱ vyiijn du̱tukjaa'xy,

7 je̱tse'e du̱nu̱u̱jmi:

—Najkxu̱ mnavyimpojjini joma ve'e je̱ na̱aj naa'páts juu' ve'e Siloé du̱xa̱aj. (Jidu̱'u̱m tse'e kya̱tsa̱pítsum je̱ Siloé, Yakka̱tsu̱yo'yva.)

Ojts tse'e je̱ viints jayu ñavyimpojjini, van'it tse'e vyin'ixpa̱jkni je̱tse'e vyimpijt.

8 Pa̱n pa̱n jaty tse'e myuja̱nta̱m myuta̱ktam je̱ts je̱'e̱da juu' ve'e íxaijidu viints, je̱'e̱ tse'e vaandu:

—¿Ka je̱'ep ya̱'a̱ vine'e juu' ve'e tsu̱u̱nip je̱ meen du̱'amótup y'ijt?

9 Je̱m tse'e juu' ve'e vaanduva:

—Je̱'e̱ xa ya̱'a̱ ve'e.

Nay je̱mpa tse'e juu' ve'e vaanduva:

—Ve'em xa ya̱'a̱ ve'e kye'ex je̱ts je̱'e̱ ya̱'a̱ ve'e, ax ka je̱'e̱pts ya̱'a̱ ve'e.

Ax viinm tse'e je̱ yaa'tya̱jk vyaajñ:

—Átsam xa je̱'e̱.

10 Van'it tse'e du̱'amo̱tutúvidi:

—¿Vintso̱se'e tu̱mvin'ixpa̱jkni?

11 Van'it tse'e je̱ yaa'tya̱jk y'atsa̱ajv:

—Je̱ jayu juu' ve'e Jesús du̱xa̱aj, je̱'e̱ tse'e yu̱u̱'nam je̱ pi'k mo̱'o̱ts du̱pa̱am je̱tse'e a̱ts ya̱ nviijn du̱tukjaa'xy, van'itts a̱tse'e xnu̱ujmi: “Na̱jkxu̱ mnavyimpojjini joma ve'e je̱ na̱aj naa'páts juu' ve'e Siloé du̱xa̱aj.” Na̱jkxts a̱tse'e; ax kuts a̱tse'e nnavyimpojjini, vin'ixpa̱jknuts a̱tse'e.

12 Van'it tse'e du̱'amo̱tutúvidi:

—¿Jómase'e y'it je̱ jayu?

Van'it tse'e ña̱'mu̱xjidi:

—Ka'a xa a̱tse'e nnu̱java.

Ku je̱ fariseotajk du̱yakmaajntykti je̱ jayu juu' ve'e viints ke̱'x

13 Van'it tse'e du̱yakna̱jkxti je̱ja je̱ fariseota̱jk vyinkujkta je̱ jayu juu' ve'e viints ke̱'x,

14 po̱o̱'kxtku̱n xa̱a̱jts je̱'e̱ ve'e vye'na ku ve'e je̱ Jesús je̱ mo̱'o̱ts du̱pu̱u̱jm je̱tse'e du̱yakvin'ixpa̱jkni je̱ viints jayu.

15 Van'it tse'e je̱ fariseota̱jk du̱'amo̱tutúvidinuva je̱ yaa'tya̱jk pa̱n vintso̱ je̱'e̱ ve'e vyin'ixpa̱jkni. Van'it tse'e y'atsa̱ajv:

—Je̱ mo̱'o̱ts xa a̱tse'e ya̱ nviijn tyukjaa'x je̱ts a̱tse'e o̱jts nmavyimpojjini, ax íxnupts a̱tse'e u̱xyam.

16 Je̱m tse'e je̱ fariseota̱jk juu' ve'e vaandu:

—Je̱ jayu juu' ya̱'a̱ ve'e du̱toon, ka je̱ Nte'yamap xa je̱'e̱ ve'e je̱ jyayu ku̱x ka'a ve'e du̱'amaa'ya je̱ po̱o̱'kxtku̱n xa̱a̱j.

Je̱tse'e viijnk vyaanduva:

—Ka'a je̱'e̱ ve'e tyo̱kinaxjáyuva. Pa̱n tókinax jayu xa ve'e ku̱y'it, ka'ats je̱'e̱ ve'e ku̱y'o̱'yixju̱ je̱tse'e je̱ mújit nuja'vin du̱tónu̱t.

Ax ve'em tse'e kijpx je̱ vinma'yu̱n du̱kajaye̱jpti.

17 Van'it tse'e du̱'amo̱tutu̱vikojtinuva je̱'e̱ juu' ve'e viints ke̱'x:

—¿Vintso̱s mitse'e mnu̱nvaampa je̱ jayu ka̱jx juu' ve'e tu̱myakvin'ixpa̱jkjini?

Je̱ts je̱'e̱ ve'e vyaajñ:

—To'k xa je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpa.

18 Ax ka'a tse'e je̱ israeejlit jayu du̱jaanchja'vidi je̱ts viints je̱'e̱ ve'e y'ijt, van'ítnume'e du̱jaanchja'vidi ku ve'e du̱vatso̱o̱vdi je̱ tyee' je̱ tyaak

19 je̱tse'e du̱'amo̱tutúvidi:

—¿Ya̱'a̱ ve'e je̱ m'ónu̱k juu' ve'e mtijtup je̱ts viints kye'x? ¿Vintso̱s ya̱'a̱ ve'e u̱xyam y'ixni?

20 Van'it tse'e je̱ tyee' je̱ tyaak y'atso̱o̱jvjidi:

—Nnu̱ja'vinup xa a̱a̱tse'e je̱ts je̱ n'ónu̱k a̱a̱ts ya̱'a̱ ve'e, nay ve'empa je̱ts viintsam ya̱'a̱ ve'e kye'x;

21 ax ka'ats a̱a̱tse'e nnu̱java pa̱n vintso̱ ya̱'a̱ ve'e u̱xyam y'ixni, ni ka'ats a̱a̱tse'e nnu̱ja'viva pa̱n pa̱n je̱'e̱ ve'e je̱ jayu juu' ve'e tu̱yakvin'ixpa̱jkjini. Amo̱tutúvada viinm, májani xa ya̱'a̱, viinm tse'e mtuknu̱javajadat.

22 Je̱ tsa̱'aga ka̱jx tse'e ve'em je̱ tyee' je̱ tyaak vyaandi ku̱x ñu̱ja'vidupe'e je̱ts nay'ako̱jtsijidu ve'e je̱ israeejlit jayu je̱ts ka'a ve'e du̱'ukkuva̱jktinit je̱p tsaptu̱jkp o̱pya̱na pa̱n pa̱ne'e du̱kuva̱jktup je̱ts je̱ Jesuuse'e je̱ Cristo, juu' ve'e je̱ Nte'yam vyinko̱o̱n je̱tse'e yakkutojknit,

23 je̱'e̱ ka̱jx tse'e je̱ tyee' je̱ tyaak jidu̱'u̱m vyaandi: “Amo̱tutúvada viinm, májani xa ya̱'a̱.”

24 U̱x'o̱o̱k tse'e je̱ israeejlit jayu du̱vatso̱o̱vdinuva je̱ yaa'tya̱jk juu' ve'e viints ke̱'x, je̱tse'e du̱nu̱u̱jmidi:

—Yakma̱ja yakjaancha je̱ Nte'yam, ka'a tse'e mtaayat, nnu̱ja'vinup xa a̱a̱tse'e je̱ts tókinax jayu je̱'e̱ ve'e.

25 Van'it tse'e dụ'atsạajv:
—Ka'a xa ạtse'e nnụjava pạn tǫ́kinax jayu jẹ'ẹ ve'e uk pạn ka'a, jẹ'ẹjyji xa ạtse'e nnụja'vip jẹts viints ạtse'e tụn'it, ax íxnupts ạtse'e ụxyam.
26 Jẹtse'e dụ'amǫtutǘvidinuva:
—¿Vintsǫse'e tụmyakvin'ixpụkjụ?
27 Jẹtse'e y'atsǫǫvnuva:
—Tạ xa ạtse'e njah'avana, ka'ats ạtse'e xjaanchjávada. ¿Tyạjx tse'e xtsǫkta jẹts ạtse'e n'ava'ninuvat? ¿Mpanạjkxuvaanduvap miits jẹ'ẹ vine'e?
28 Van'it tse'e dụmukǫjts'anajxti jẹtse'e dụnụụjmidi:
—Jẹ jayu xa mitse'e mpanụjkxp, ax jẹ Moisés jyẹ'ẹts ạạtse'e mpanụjkxp.
29 Nnụja'vinup xa ạạtse'e jẹts mukǫjtsju ve'e jẹ Moisés jẹ Nte'yam; ax jẹ jayu, ni jẹ'ẹts ạạtse'e nkanụjava pạn jómit jayu jẹ'ẹ ve'e.
30 Van'it tse'e jẹ yaa'tyạjk y'atsǫǫjvjidi:
—Atụva xa jẹ'ẹ ve'e. Ka'a xa miitse'e xnujávada pạn jómit jayu jẹ'ẹ ve'e, jẹts ạts jẹ'ẹ ve'e tụxyakvin'ixpạjkni.
31 Nnụja'vimdinup xa ụụ'me'e jẹts ka'a ve'e jẹ Nte'yam dụ'amǫtunaxy jẹ tǫ́kinax jayu, jẹ'ẹ ve'e y'amǫtunajxyp pạn pạn jatye'e vinja'vijup vintsạ'kijup jẹtse'e dụtún juu' ve'e chạjkp.
32 Ni vin'ítana xa ve'e kyayakmǫtu jẹts jẹja ve'e jẹ jayu juu' ve'e dụyakvin'ixpạjknup pạne'e viints kẹ'x.
33 Pạn ka jẹ Nte'yam kạjxap xa ve'e kụmyiijn jẹ jayu, ni tíats jẹ'ẹ ve'e kụkya'ǫ'yixjụ jẹtse'e dụtónụt.
34 Van'it tse'e dụnụụjmidi:
—Mits, juu' ve'e ǫǫy jẹ tǫkin mạạt ku ve'e mke'x, ¿mitsts ạạtse'e juu' xtuk'ixuvaamp?
Ve'em tse'e dụkǫǫ'kkuvạjktini jẹp tsaptụjkp.

Jẹ'ẹda pạn pạn jatye'e viints jẹm jya'vin kạjxmda

35 Ku ve'e jẹ Jesús jẹ kạts dụmǫtu jẹts ka'a ve'e y'ukyakkuvạjkni jẹp tsaptụjkp jẹ yaa'tyạjk juu' ve'e viints kẹ'x, van'it tse'e ǫjts dụpaa'ty jẹtse'e dụnụụjmi:
—¿Mjaanchja'vip mitse'e jẹ Jayu Juu' ve'e Nụpạạmdụka Ijtp?
36 Jẹtse'e jẹ yaa'tyạjk y'atsǫǫjvji:
—Vaajnjik ạts to'k aaj pạn pạn jẹ'ẹ ve'e jẹts ạtse'e njaanchjávat.
37 Jẹtse'e jẹ Jesús y'atsǫǫjvji:
—Tạ mits jẹ'ẹ ve'e x'ix, jẹ'ẹ xa ạtse'e juu' ve'e ụxyam mmạạtnakyǫjtsjup.
38 Van'it tse'e jẹ yaa'tyạjk jẹ Jesús dụvinja'vi dụvintsạ'ki. Jidụ'ụm tse'e dụnụụjmi:
—Mạjạ Vintsán, njaanchja'vip xa ạts mitse'e.
39 Van'it tse'e jẹ Jesús vyaajñ:
—Jẹ'ẹ xa ạtse'e nnụmiin yaja naxviijn jẹts ạtse'e jẹ jayu jẹ tyǫkin nyaknụkẹ'xnatáakat, ve'em tse'e jẹ jayu juu' ve'e dụkuvạjktup jẹts ijtpe'e jẹ kyǫ'ǫy jẹ'ẹ jẹm jya'vin kạjxmda, jẹ'ẹ tse'e dụmasǫǫktinup jẹ kyǫ'ǫy joojntykinda jẹtse'e y'ijttinit ǫy jǫǫt jẹ Nte'yam mạạt, ve'em tse'e y'ijttinit ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e íxtup. Ax jẹ jayu juu' ve'e dụkakuvạjktup jẹts ijtpe'e jẹ kyǫ'ǫy jẹ'ẹ jẹm jya'vin kạjxmda, nụyojk mạkk tse'e jẹ vyinma'yụn vyimpijttinit jẹtse'e dụkakuvátkat jẹts ijtpe'e jẹ kyǫ'ǫy jẹ'ẹ jẹm jya'vin kạjxmda, ve'em tse'e y'ijttinit ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e viints.
40 Jẹm tse'e jẹ fariseotạjk juu' ve'e myạạtta vye'na jẹtse'e dụ'amǫtunajxti, van'it tse'e dụ'amǫtutǘvidi jẹ Jesús:
—¿Tis, viintspa ạạts vine'e?
41 Jẹtse'e jẹ Jesús y'atsǫǫjvjidi:
—Jẹm xa miitse'e mviintsada mja'vin kạjxmda kụx ka'a ve'e xkuvạkta jẹts ijtpe'e jẹ kyǫ'ǫy jẹ'ẹ jẹm mja'vin kạjxmda. Pạn ka'ats miitse'e kụxnụjávada jẹts ve'em miitse'eda, ka'a tse'e kụm'itta jẹp tǫkin jạạtp. Jẹ'ẹ kạjx ku ve'e xkakuvạkta jẹts ijtpe'e jẹ kyǫ'ǫy jẹ'ẹ jẹm mja'vin kạjxmda, jẹp tse'e tǫkin jạạtp m'itta.

10

Jẹ naa'tók tukmu'a'ixmojkin

1 'Tyúvam xa ạts miitse'e nnạajmada, vaampam ạtse'e, pạn pạn xa ve'e katạjkip joma ve'e jẹ naa'tók akạ'ạ jẹtse'e tyạka viijnk tsǫv, jẹ mẹẹ'tspa jẹ katyẹẹ'yvats jẹ'ẹ ve'e.
2 Ax pạn pạn tse'e tạjkip joma ve'e jẹ naa'tók akạ'ạ, jẹ carnero vinténivats jẹ'ẹ ve'e.
3 Jẹ jayu juu' ve'e dụ'ix'ijtp jẹ naa'tók akạ'ạ, jẹ'ẹ tse'e yak'avaatsụxjup jẹtse'e tyákat. Ax yukmǫtukajptup tse'e jẹ carnero jẹ vyinténivada, jẹ xyạạjamts jẹ'ẹ ve'e tyukmukạjtsp jẹ kyarneeroda jẹtse'e pyítsumda jẹp naa'tók jạạtp.

4 Vyintoo'vąjkipts jẹ'ẹ ve'e jẹ kyarneeroda ku ve'e dụyakpítsum, jẹtse'e jẹ kyarneero pyanąjkxjada kụx yukmọtukajptupe'e jẹ vyinténivada.
5 Ka'a tse'e dụpanąjkxta pąne'e kya'íxada, ñojk'óye'e dụkukẹ'ẹkta, kụx yukmọtukajptupe'e jẹts viijnk jayu jẹ'ẹ ve'e.
6 Jidụ'ụm tse'e jẹ Jesús tyukmu'a'ixmojkijidi; ax ka'a tse'e dụvinmọ́tudi ti ve'e tyijp.

Ve'em xa ve'e jẹ Jesús ax jo'n to'k jẹ ọy carnero vinténiva

7 Van'it tse'e jẹ Jesús ña'mụxjidinuva:
—Tyúvam xa ąts miitse'e nnąąjmada, vaampam ątse'e, ve'em xa ątse'e ax jo'n jẹ naa'tók akạ'ą joma ve'e tyąka jẹ carneeroda.
8 Anañụjoma tse'e pąn pąn jatye'e miindu too'vąjkp jẹts ka'a ve'e ąts, jẹ mẹẹ'tspa jo'nts jẹ'ẹ ve'e y'ijtti, ax ka'a tse'e myąjąpąąjmjidi ąts jẹ njáyuda.
9 Ve'em xa ątse'e ax jo'n jẹ naa'tók akạ'ą. Pąn pąn tse'e tąjkip joma ve'e ąts, tsạ'ąk tse'e y'ítụt, ve'em tse'e y'ítụt ax jo'n jẹ carnero juu' ve'e pítsump tąjkip joma ve'e jẹ naa'tók jẹtse'e jẹ jyụ'kx dụpaa'ty.
10 'Jẹ'ẹjyji xa ve'e jẹ mẹẹ'tspa ñụmiimp jẹtse'e myẹẹ'tsụt, yak'ọọ'kụt, jẹtse'e yakvintọ́kiyụt; ax jẹ'ẹts ątse'e nnụmiimp jẹtse'e jẹ jayu dụjayẹjptinit jẹ joojntykin, pu'uk avaada ve'e dụjayẹjptinit.
11 Ve'em xa ątse'e ax jo'n jẹ ọy carnero vinténiva. Jẹ ọy carnero vinténiva, kyu'ọọ'kapts jẹ'ẹ ve'e jẹ kyarneeroda.
12 Ax pąn pąn tse'e mutoomp jẹ meen kąjx, jẹ'ẹ juu' ve'e dụkajẹ'ẹip jẹ carneeroda, myasọọknupts jẹ'ẹ ve'e jẹ carneeroda jẹtse'e kye'ek ku ve'e dụ'ix jẹts jẹme'e myets jẹ lobo. Van'it tse'e jẹ lobo jẹ carnero dụmach. Juu' tse'e kyamajchp, jẹ'ẹ tse'e yak'anomva'kxyp.
13 Jẹ'ẹ kąjx xa ve'e jẹ jayu kye'ek kụx jẹ meenji jẹ'ẹ ve'e ñụtuump, ka'ats jẹ'ẹ ve'e dụtoonka jẹ carneeroda.
14-15 'Ve'em xa ątse'e ax jo'n jẹ ọy carnero vinténiva juu' ve'e dụ'ixa jẹ kyarneeroda jẹtse'e jẹ kyarneero y'íxaijiduva. Ve'em ax jo'n ątse'e jẹ nTee' x'ixa, jẹts ąts jẹ'ẹ ve'e n'íxaiva, nay vanxúpjyamts ątse'e jẹ njayu n'íxada, jẹts ąts jẹ'ẹ ve'e x'íxaiduva. Ve'em ax jo'n to'k jẹ ọy carnero vinténiva dụku'ọọ'ka jẹ kyarneeroda, ve'emts ątse'e nku'ọọ'kat ąts jẹ njáyuda.
16 Njayejpp xa ątse'e jẹ viijnk jáyuda juu' ve'e yaja ka'ijttupna. Tun vinkọpkts jẹ'ẹ ve'e jẹts ąts jẹ'ẹ ve'e nyakmiinduvat, xkąts'amọtunajxtuvapts ąts jẹ'ẹ ve'e, ve'emts ątse'e n'ijtnit jẹ'ẹ mąąt ax jo'n jẹ vinténiva juu' ve'e to'k muk ijtp mąąt jẹ kyarneeroda.
17 'Xtsọjkpts ątse'e jẹ nTee' kụx nmasąąkp ątse'e jẹ njoojntykin, ve'emts ątse'e ntun jẹts ątse'e njoojntykpąjknuvat.
18 Ni pąna xa ątse'e jẹ njoojntykin xkapąjkjat pąn joojntykavaamp ątse'e, ątsamts jẹ'ẹ ve'e nmasọ'ọkup. Njayejpp xa ątse'e jẹ kutojkụn jẹts ątse'e nmasọ'ọkụt, jẹts njayẹjppapts ątse'e jẹ kutojkụn jẹts ątse'e njoojntykpąjknuvat. Jẹ nTee' ątse'e xmọọy ya pava'nụn.
19 Ku ve'e jẹ israeejlit jayu dụ'amọtunajxti juu' ve'e kyọjts, ka'a tse'e kijpx jẹ vinma'yụn dụjayẹjpti.
20 Nụmay tse'e vyaandi:
—¿Tyąjxse'e x'amọtunaxta? Jẹ kọ'ọyjáyuvap xa ve'e jẹm jya'vin kąjxm jẹtse'e tụvyinma'yụntókini.
21 Jẹm tse'e juu' ve'e vaanduva:
—Ni pąna xa ve'e ve'em kyakąts juu' ve'e jẹm jya'vin kąjxm jẹ kọ'ọyjáyuvap. ¿ẹ'yixjup n'ite'e jẹ kọ'ọyjáyuvap jẹtse'e dụyakvin'ixpąkụt jẹ viints jayu?

Ku jẹ israeejlit jayu jẹ Jesús dụkakuvąjkti

22 Xox aats tse'e vye'na ku ve'e jẹm Jerusalén dụnụxąąjtónada jẹ mąjạ tsaptąjk.
23 Jẹp tse'e mąjạ tsaptụjkp jẹ Jesús ñaxy tyąka vye'na joma ve'e jẹ ẹpụtsọọktkụn juu' ve'e Salomón dụxąąj,
24 van'it tse'e jẹ israeejlit jayu ñaa'vítt jidi jẹtse'e ña'mụxjidi:
—¿Vin'it paatts ąąts mitse'e xyakmẹjtsvinmáyụt? Pąn mítsam xa ve'e jẹ Cristo, juu' ve'e jẹ Nte'yam vyinkọọn jẹtse'e yakkutojknit, nụkọtsụ tse'e ọy.
25 Jẹtse'e jẹ Jesús y'atsọọjvjidi:
—Njavaajnjidu xa ąts miitse'eda, ka'ats ąts miitse'e xjaanchjávada. Jẹ'ẹ juu' jaty ątse'e ntuump ąts jẹ nTee' jẹ kyutojkụn kąjx, va'ajtsts jẹ'ẹ ve'e ñụkẹ'xnatą́ka jẹts pąn ątse'e.
26 Ax ka'ats ąts miitse'e xjaanchjávada kụx ka'a ąts miitse'e njáyuvada, ve'em ax jo'n ątse'e tụnva'añ,
27 ka'a ve'e ve'em m'itta ax jo'n jẹ carneeroda juu' ve'e dụyukmọtukajptup jẹ vyinténivada. N'íxats ątse'e jẹ njáyuda; xpamiindupts ąts jẹ'ẹ ve'eda.
28 Nmọọydupts ątse'e jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kąjx ijtp, ni jẹ vin'ita tse'e kyavintọ́kidat, ni pą́nats ąts jẹ'ẹ ve'e xkapąjkjat.

29 Ạts jẹ nTee', juu' ve'e dụnụmạjikạjxp, jẹ'ẹts ạts jẹ'ẹ ve'e xmọọy, ax ni pạna tse'e kya'ọ'yixjụ jẹtse'e pyạjkụxjụt.
30 Ạts jẹts ạts jẹ nTee', to'kjits ạạtse'e.
31 Van'it tse'e jẹ israeejlit jayu jẹ tsaaj dụvijtsụktinuva jẹtse'e dụ'ukka'ts'ọọ'kuvaandi.
32 Jẹtse'e jẹ Jesús ña'mụxjidi:
—May viijnani xa ạtse'e ntun juu' ve'e ọy ạts jẹ nTee' jẹ kyutojkụn kạjx, ¿ax juu' yạ ọy to'nụn kạjxts ạtse'e xtsaka'atsuva'anda?
33 Jẹtse'e jẹ israeejlit jayu y'atsọọjvjidi:
—Kụxe'e jẹ Nte'yam tụxvinkọjtspét, jẹ'ẹ kạjx xa ạạts mitse'e ntsaka'atsuva'añ, ka jẹ'ẹ kạjxap ku ve'e juu' ọy tụxtún. Jayu xa mits, Nte'yam tse'e mnatyijjụ.
34 Van'it tse'e jẹ Jesús ña'mụxjidi:
—Jẹ Kunuu'kx Jatyán xa ve'e vaamp jẹts jidụ'ụme'e jẹ Nte'yam vyaajñ: “Nte'yamda xa miitse'eda.”
35 Nnụja'vimdinup xa ụụ'me'e jẹts jẹ'ẹ juu' ve'e javyet jẹp Kunuu'kx Jatyán kụjxp, ka'ats jẹ'ẹ ve'e nvaat kyatónjụt, jajtytónjup jẹ'ẹ ve'e. Vaan tse'e jẹ Nte'yam jẹts nte'yamda jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu pạn pạn jatye'e yakmọọydu jẹ Nte'yam jẹ kyạts jẹ y'ayook.
36 Ax jẹ Nte'yamts ạtse'e apụk xpạạm jẹts ạtse'e ntónụt juu' jẹ'ẹ ve'e chạjkp, jẹ'ẹts ạtse'e xkẹjx yaja naxviijn. ¿Vintsọts miitse'e mva'anda jẹts tạ ạtse'e nvinkọjtspét jẹ Nte'yam jẹ'ẹ kạjx ku ạtse'e tụnva'añ jẹts jẹ Nte'yam jẹ y'Onụk ạtse'e?
37 Pạn ka'a xa ạtse'e ntun juu' ve'e ạts jẹ nTee' tyuump, ka'ats ạtse'e xjaanchjávadat;
38 ax pạn ntuumpts ạtse'e, óyam ạtse'e xkajaanchjávada, jaanchjávadats jẹ'ẹ juu' ạtse'e ntuump, ve'em tse'e ọy xnụjávadat jẹts yam jẹ'ẹ ve'e ạts nja'vin kạjxm ạts jẹ nTee', jẹts jẹm ạtse'e jẹ'ẹ jya'vin kạjxmpa.
39 Jado'k naxts jẹ'ẹ ve'e dụ'ukmatsuvaandinuva, ax va'któki tse'e.
40 Van'it tse'e jẹ Jesús vyimpijtnuva jẹm jado'k ado'om Jordán mạjạ nạpa'am. Jẹm tse'e tyaajñ joma ve'e jẹ Juan yaknạpet y'ijt too'vạjkp.
41 Nụmay tse'e jẹ jayu ñụnạjkxjidi jẹtse'e vyaandi:
—Ka'a xa ve'e jẹ Juan jẹ mạjạ nụja'vin dụtuujn, ax nụjom tse'e juu' ve'e kyọjts yạ jayu kạjx, tyúvamts jẹ'ẹ ve'e.
42 Jẹm tse'e nụmay jẹ jayu dụjaanchja'vidi jẹ Jesús.

11

Ku jẹ Lázaro y'ọọ'kni

1 Pạjkjup tse'e vye'na to'k jẹ yaa'tyạjk juu' ve'e Lázaro dụxạaj, jẹm Betania jẹ'ẹ ve'e kyukajpụna, jẹm judéait y'it jọọtm, jẹ y'uts María jẹts jẹ y'uts Marta jẹ kyajpụnda.
2 Jẹ Maríats jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e ụx'ọọk dụpạajmji jẹ Mạjạ Vintsán jẹm tyékum jẹ pa'ajk xoo'kpa nạaj jẹtse'e jẹ vyaajy dụtukpạ't; jẹ Lázaro, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e y'ajchip.
3 Ax pạjkjup tse'e vye'na jẹ Lázaro, jẹ'ẹ kạjx tse'e nụmẹjtsk jẹ y'uts dụkạtsụnụkẹjxti jẹ Jesús jidụ'ụm:
—Mạjạ Vintsán, pạjkjup xa jẹ'ẹ ve'e juu' mitse'e ọọy mtuntsạjkp.
4 Ku ve'e jẹ Jesús dụ'amọtunajxy, van'it tse'e vyaajñ:
—Ka yak'ọọ'kpa pa'amap xa jẹ'ẹ ve'e tụmyachjụ, jẹ'ẹ kạjx xa ve'e ve'em jyaty jẹtse'e jẹ Nte'yam jẹ myạjin jẹ jyaanchin ñụkẹ'xnatákat jẹtse'e jẹ pa'am kạjx ñụkẹ'xnatạjkivat ạts jẹ nmạjin, ạts, jẹ Nte'yam jẹ y'Onụk.
5 Ax jẹ Jesús, ọọy tse'e dụtuntsọkta y'ijt jẹ Marta mạạt jẹ y'uts jẹts jẹ Lázaro.
6 Ọyam tse'e jẹ kạts dụmọtu jẹts pạjkjupe'e jẹ Lázaro, jaa'ktaan tse'e jamẹjtsxạaj joma ve'e vye'na.
7 Van'it tse'e jẹ y'ixpạjkpatạjk dụnụụjmi:
—Ja'mdinuva jẹm Judea.
8 Van'it tse'e jẹ y'ixpạjkpatạjk ña'mụxjidi:
—Yak'ixpạjkpa, ụxya námnum xa ve'e jẹ jémit jayu m'ukka'ts'ọọ'kuvaajnjidi, ¿ax mnạjkxuvaannuvapts mitse'e jẹm?
9 Jẹtse'e jẹ Jesús ña'mụxjidi:
—¿Tis, ka makmẹjtsk hoorape'e to'k xạaj dụmạạda? Pạn nto'numdup xa ve'e juu' ve'e jẹ Nte'yam chạjkp, ve'em tse'e n'ijtumda ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e yọ'yp xụụjụn, ka'a tse'e jyẹ'pxténa kụx yọ'ype'e jeja ajajtk it jạạt juu' ve'e yaja naxviijn;
10 ax pạn ka'a tse'e nkutyo'numda juu' ve'e jẹ Nte'yam chạjkp, ve'em tse'e n'ijtumda ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e yọ'yp jeja akọọ'ts it jạạt, jẹ'pxténip tse'e kụx jẹ ajajtke'e ka'ijtụxjup.
11 Van'it tse'e jyaa'kvaajñ:
—Jẹ Lázaro, juu' ve'e nmạạtnayja'vimjụdup, tạ tse'e myanaxy, ax nạjkxụts ạts dụyakjọtvijụ.

12 Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk ña'muxjidi:
—Maja Vintsán, pan ta xa ve'e myanaxy, jotkada'akup tse'e.
13 Ax je'ets je'e ve'e je Jesús tyijp jets távani ve'e je Lázaro y'aa'k; ax ve'em tse'e je y'ixpajkpataajk vyinmaaydi jets je'e je'e ve'e tyijp ku ve'e je jayu myanaxy.
14 Van'it tse'e je Jesús va'ajts vya'nuxjidi:
—Ta xa je'e ve'e y'aa'k je Lázaro.
15 Xoojntkpts atse'e ku atse'e jem tunkave'na ku ve'e tuy'aa'k, kux ve'eme'e nuyojk oy miits kajxta jetse'e ñuyókat je mjaanchja'vinda. Ax ja'muts du'íxumda.
16 Je Tomás juu' ve'e tyijtup Xeen Onuk, jidu'um tse'e dunuujmi je myu'ixpajkpataajk:
—Ja'mda jetse'e ya Jesús nmaat'oo'kumdat.

Je Jesús xa je'e ve'e pane'e je jayu dujoojntykinmooyp

17 Ku ve'e je Jesús jye'y, maktaxxaaj ítanits je'e ve'e je Lázaro ñaxtajkini vye'na.
18 Je Jerusalén tse'e myutámip je Betania, kojkm legua naxyts je'e ve'e dumujékuma.
19 Ax numay tse'e je israeejlit jayu ojts duku'ixta je Marta jets je María, kojtsjot'amájivats je'e ve'e ñajkxti ku ve'e je y'ajchta y'aa'k.
20 Ku tse'e je Marta je kats dumotu jets je'ype'e je Jesús, van'it tse'e du'anajkxi; je María, jéjats je'e ve'e tyak'aajy tyaajñ.
21 Ku ve'e je Marta dumaatnavyaatji je Jesús, van'it tse'e dunuujmi:
—Maja Vintsán, pan yaja xa mitse'e kumve'ni, ka'ats atse'e je n'ajch kuy'aa'k.
22 Ax nmuja'vinupts atse'e jets pan ti ve'e m'amótup je Nte'yam, mmoojyjupts mits je'e ve'e.
23 Jetse'e je Jesús ña'muxji:
—Joojntykpajknuvap je'e ve'e je m'ajch.
24 Jetse'e je Marta y'atsaajv:
—Nnuja'vinup xa atse'e jets joojntykpajknuvap je'e ve'e ku ve'e je oo'kpataajk jyoojntykpajktinuvat, je xaaj ku ve'e je jayu yaktokimpayo'ynit.
25 Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:
—Ats xa je'e ve'e pane'e je oo'kpataajk duyakjoojntykpajktup, nay atsts je'e ve'eva juu' ve'e je jayu dujoojntykinmooyp. Pan pants atse'e xjaanchja'vip, jya'aa'kanamts je'e ve'e, joojntykpajknuvapts je'e ve'e jado'k nax.
26 Nujom tse'e pan pan jatye'e joojntykidup jets atse'e xjaanchjávada, ni je vin'ítats je'e ve'e kyoo'k'oo'ktinit. ¿Mjaanchja'vipts mitse'e ve'em?
27 Van'it tse'e je Marta y'atsaajv:
—Ve'em, Maja Vintsán, njaanchja'vip atse'e jets je Cristo mitse'e, je Nte'yam je y'Onuk, juu' ve'e vyinkoon jetse'e myiinnit yaja naxviijn.
28 Ku tse'e ve'em vyaajñ, van'it tse'e je Marta ojts duvav je y'uts María. Jidu'um tse'e ayu'uts dunuujmi:
—Ta xa ve'e myets je yak'ixpajkpa, uxem tse'e mnukéxaja.
29 Koojyji tse'e du'amotunajxy, van'it tse'e je María tyeni jetse'e je Jesús dununujkx.
30 Jeena tse'e kajpun pa'ayi vye'na je Jesús, jem joma ve'e je Marta dumaatnavyaatji.
31 Ku ve'e je israeejlit jayu juu' ve'e dukojtsjot'amájidup je María jem tyak'am, je'e tse'e du'ixtu je María tyeni jetse'e jatyji pyítsum, van'it tse'e dupanajkxti, ve'eme'e dunasja'vidi jets je Lázaro ve'e najkx dunuya'axy joma ve'e ñaxtajki.
32 Ku tse'e je María jye'y joma ve'e je Jesús, van'it tse'e duvinkoxkteni, jetse'e dunuujmi:
—Maja Vintsán, pan yaja xa mitse'e kumve'ni, ka'ats atse'e je n'ajch kuy'aa'k.
33 Ku tse'e je Jesús du'ix jets yaaxtupe'e je María jets je israeejlit jayu juu' ve'e myaatmejtstu, tsaachvinmaay tse'e jetse'e ñavyinma'yunmoojyji.
34 Van'it tse'e du'amotutuvi:
—¿Jómase'e tuxyaknaxtajkidini?
Jetse'e y'atsoojvjidi:
—Maja Vintsán, ja'mu jem jetse'e x'íxut.
35 Yaax tse'e je Jesús.
36 Van'it tse'e je israeejlit jayu vyaandi:
—Ixta vintso ve'e dutuntsak y'ijt.
37 Jem tse'e juu' ve'e vaandu:
—Ya'a juu' ve'e je viints jayu duyakvin'ixpajknu, ¿ka'a tse'e kuy'o'yixji jetse'e je maa'yun kuduutuujn jetse'e je Lázaro kukya'aa'k?

Ku je Lázaro jyoojntykpajknuva

38 Van'it tse'e je Jesús ñavyinma'yunmoojyjinuva jetse'e ñaajktámiji joma ve'e ñaxtajki je Lázaro. Aajntkts je'e ve'e y'ijt jetse'e to'k je maja tsaaj du'akuujuu.
39 Jetse'e je Jesús vyaajñ:

—Yakkẹ'ẹkta jẹ tsaaj.
Van'it tse'e jẹ Marta ña'mụxji, jẹ jamya'aju jẹ y'uts:
—Maja Vintsán, ¡ta xa jẹ'ẹ ve'e xyoo'kpajkni!, kụx maktaxxaaj ítani jẹ'ẹ ve'e y'aa'k.
40 Ax jidụ'ụm tse'e jẹ Jesús ña'mụxji:
—¿Ka ve'emap atse'e tụnva'añ jẹts pan mjaanchja'vipe'e, m'íxupts mitse'e jẹ Nte'yam jẹ myajin?
41 Van'it tse'e jẹ tsaaj dụyakkẹẹkti. Van'it tse'e jẹ Jesús jẹm tsajm tsọ pyat'ix jẹtse'e vyaajñ:
—Tata, nkukọjtsjip ats mitse'e kụx atse'e tụxkats'amọtunaxy.
42 Nnụja'vip atse'e jẹts xa'ma ats mitse'e xkats'amọtunaxy. Jẹ'ẹ kajxts atse'e nva'añ ya nụmay jayu jẹ y'ọ'yin kajxta juu' ve'e yájada, jẹtse'e dujaanchjávadat jẹts mits atse'e xkẹjxp.
43 Ku tse'e ve'em vyaajñ, van'it tse'e makk kyajts:
—¡Lázaro, pítsumni jẹp!
44 Van'it tse'e pyítsumni jẹ Lázaro juu' ve'e uk'ọọ'k; vimpídụtts jẹ'ẹ ve'e jẹ kya'aj jẹ tyek maat jẹ vit jẹts jẹ vyiijn jẹ y'aaj vitụvinmats. Jẹtse'e jẹ Jesús ña'mụxjidi:
—Nụkẹjva'atsta jẹtse'e xmasọ'ọktat jẹtse'e ñajkxnit.

Ku jẹ israeejlit jayu dụ'ukkojtsmojkti jẹtse'e jẹ Jesús kụdụmajtsti
(Mt. 26.1-5; Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2)

45 Ya'a kajx tse'e nụmay jẹ israeejlit jayu juu' ve'e jẹ María ojts dụkọjtsjọt'amájada, jẹ'ẹ tse'e dujaanchja'vidu jẹ Jesús ku ve'e dụ'ixti juu' ve'e tyoon.
46 Jẹm tse'e viijnktava juu' ve'e ojts dụ'ixta jẹ fariseotajk jẹtse'e dụtukmumaajntykti juu' ve'e jẹ Jesús tyoon.
47 Van'it tse'e jẹ fariseotajk ñay'amojkijidi maat jẹ tee'tajk jẹ vyintsanda jẹts pan pan jatye'e dụnụmájiduvap jẹp tsaptujkp, jẹtse'e vyaandi:
—¿Vintsọse'e njátkimdat? Tyuump xa ve'e may jẹ mújit nụja'vin jẹ jayu.
48 Pan nyakjajtjimdup xa ve'e, anañujoma tse'e jyaanchjávajadat, van'it tse'e jẹ rómait yakkutojkpa myétstat jẹtse'e dụyakkutókidat ya nmaja tsaptajkamda jẹtse'e xpajkjimdinit ya n'ítamda ya nnaaxamda.
49 Ax to'kts jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e Caifás dụxaaj, jẹ'ẹ juu' ve'e jẹ joojnt ve'nip tee' juu' ve'e dụnụvintsanikajxp jẹ tee'tajkta, jẹ'ẹ tse'e vaan:
—Ka'a xa miitse'e xtinujávada,
50 ka'a tse'e xpayọ'yduva jẹts ụụ'm jẹ n'ọ'yinamda jẹ'ẹ ve'e ku ve'e to'kji jẹ jayu dụku'ọọ'kat jẹ njáyuvamda jẹts ka'a ve'e ku ve'e kyutókiyụt nujom jẹ israeejlit jayu.
51 Ax ka jẹ y'avintsọ vinma'yụnapts jẹ'ẹ ve'e ve'em vyaajñ, jẹ'ẹ kajxe'e kụxe'e jẹ joojnt vye'na tee' juu' ve'e dụnụvintsanikajxp jẹ tee'tajkta, jẹ'ẹ kajx tse'e vyaajñ kụxe'e jẹ Nte'yam myọọjyji ve'em jẹ vinma'yụn, vaan tse'e jẹts kyu'ọọ'kape'e jẹ Jesús jẹ israeejlit jayu.
52 Ax ka jẹ'ẹjyap tse'e kyu'ọọ'kap, kyu'ọọ'kivap jẹ'ẹ ve'e pan pan jatye'e ka jẹ israeejlit jáyuvap, ve'em tse'e dụyaknay'amókajat nujom jẹ Nte'yam jẹ y'ónụkta juu' ve'e tsụụnidup muxim muyam yaja naxviijn.
53 Jẹ xaajji tse'e dụ'uknụpaajmtkidi jẹ israeejlit jayu juu' ve'e dụnụmájidup jẹtse'e kụdụyak'ọọ'kti jẹ Jesús.
54 Jẹ'ẹ kajx tse'e jẹ Jesús kyọọ'knaajkkẹ'xjini joma ve'e jẹ israeejlit jayu, ñojk'óye'e chaa'n jẹm judéait y'it jọọtm jẹtse'e ñujkx jẹm kajpụn kajxm juu' ve'e Efraín dụxaaj, jẹ vinva'ajts it mutam. Jẹm tse'e y'ijt jẹ y'ixpajkpatajk maatta.
55 Tuntáminup tse'e vye'na ku ve'e jẹ israeejlit jayu jẹ pascua xaaj dụtóndat. Numay jẹ jayu juu' ve'e tsọọ'ndu may viijn, jẹm tse'e Jerusalén vyimpẹjtti jẹtse'e ñaajkva'atsjadat namka'anume'e jẹ pascua xaaj dupaa'ty.
56 Y'íxtidupts jẹ'ẹ ve'e jẹ Jesús. Ku ve'e jẹp maja tsaptujkp vyẹ'nada, jẹtse'e ñay'amọtutúvijidi:
—¿Vintsọs miitse'e mva'anda? Ka'a xa vine'e jẹ Jesús myínụt xaajiva.
57 Távani tse'e jẹ fariseotajk jẹts jẹ tee'tajk jẹ vyintsanda dupava'anda jẹts pan pane'e dụnuja'vip joma ve'e y'it jẹ Jesús, jẹtse'e dụ'avánadat, ve'em tse'e kụy'ọ'yixjidi jẹtse'e kụdụmajtsti.

12

To'k jẹ ta'axtajk dupaajmji jẹ pa'ajk xoo'kpa naaj jẹ Jesús
(Mt. 26.6-13; Mr. 14.3-9)

1 Jatojtuk xaaj tse'e kya'it vye'na jẹtse'e jẹ pascua xaaj dupaa'tụt, van'it tse'e jẹ Jesús ñujkx jẹm Betania, jẹm joma ve'e chụụna jẹ Lázaro juu' ve'e yakjoojntykpajknuva.
2 Jẹm tse'e jẹ a'ox dụyak'ọ'yidi jẹ Jesús kajx, jẹ Marta tse'e patto'nip; jẹ Lázaro jẹts jẹ javyaa'kxtajk, jẹm tse'e dụmaat'a'óxidi jẹ Jesús.

3 Van'it tse'e jẹ María duyaknujkx kojkm litro jo'n jẹ pa'ajk xoo'kpa naaj jẹtse'e dupaajmji
jẹm jẹ Jesús tyékum. Va'ajts tsóvaxts jẹ'ẹ ve'e jẹ pa'ajk xoo'kpa naaj jẹts tum jẹ nardo
aajy ojts pum. Van'it tse'e jẹ vyaajy dutukpa't jẹ Jesús jẹ tyek. Nujom tse'e jẹ tajk
pya'ajkxoo'kpajkkujx.
4 Van'it tse'e jẹ Judas Iscariote kyajts, jẹ Simón jẹ myajntk, nuto'k jẹ numakmẹjtsk
ixpajkpada, jẹ'ẹ juu' ve'e jẹ Jesús dupaamnup jẹm jẹ jayu kya'm juu' ve'e tso'oxpajkjudup.
Jidu'um tse'e vyaajñ:
5 —¿Tyajx tse'e nuyojk oy tukyayaktaa'k ya pa'ajk xoo'kpa naaj ax jo'n jẹ meen juu' ve'e
to'k joojnt numutún jẹtse'e jẹ ayoova jayu kuyakmooydi?
6 Ax ve'em tse'e jẹ Judas ñatyijji jẹts jẹ'ẹ kajxe'e ve'em vyaajñ kux jẹ ayoova jayu ve'e
tyukma'tp; ax ka'a tse'e, ve'em tse'e vyaajñ kux mẹẹ'tspe'e, jẹ'ẹ tse'e dukạ'mip jẹ apajkin
joma ve'e jẹ meen dujayẹpta, jẹpji tse'e dupukạ́n juu' ve'e jẹp pyaamdup.
7 Van'it tse'e jẹ Jesús ña'muxji:
—Masọ'okụ, kyoojnuk xa ya'a ve'e taav jẹtse'e tudu'apaamduka ats jẹ nnunaxtajkin.
8 M'íttap xa miitse'e xa'ma jẹ ayoova jayu maatta; jẹts ats, ka'ats atse'e n'ítut xa'ma miits
maatta.

Ku jẹ tee'tajk du'ukkojtsmojkti jẹtse'e jẹ Lázaro kuduyak'oo'kti
9 Numay tse'e jẹ israeejlit jayu dunuja'vidi jẹts jẹme'e Betania jẹ Jesús; najkxtu tse'e
jẹm, ka jẹ Jesús kajxjyap, jẹ'ẹ kajxpa ve'e jẹtse'e jẹ Lázaro du'íxtuvat, jẹ'ẹ juu' ve'e jẹ Jesús
yakjoojntykpajknuva ku ve'e y'uk'aa'k.
10 Van'it tse'e jẹ tee'tajk jẹ vyintsán dukojtsmojkti jẹtse'e kuduyakjay'ooo'kjuduva jẹ Lázaro
11 jẹ'ẹ kajx ku ve'e numay jẹ israeejlit jayu myasookjidini jẹtse'e jẹ Jesús dujaanchja'vidi.

Ku jẹ Jesús tyajki jẹp Jerusalén
(Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40)
12 Jẹ ku'óxit tse'e jẹ numay jayu juu' ve'e ojtstu jẹm Jerusalén pascua xaajiva, jẹ'ẹ tse'e jẹ
kats dumótudu jẹts jẹ'yavaampe'e jẹ Jesús jẹm jerusaleenit kyajpun kajxm,
13 van'it tse'e dupapajkti jẹ tuuxux aajy jẹtse'e du'anajkxidi jẹ Jesús, makk tse'e jidu'um
kyojtsti:
—¡Yakmaja yakjaancha xa ve'e jẹ Nte'yam y'ijtnit! ¡Yak'oñukojtsip xa ya'a ve'e ya Israeejlit
Jayu Yakkutojkpa juu' ve'e miimp jẹ Maja Vintsán kajx!
14 Van'it tse'e jẹ Jesús duyakjay'íxtiji to'k jẹ burro, jẹtse'e dutuktsuuni, ve'em ax jo'n jẹ
Kunuu'kx Jatyán vya'añ:
15 Kadi mtsa'agada, jerusaleenit jáyuda,
ixta jẹts jẹme'e burro ni'kxm jye'ya jẹ myakkutojkpada.
16 Ka'a tse'e duvinmótudi jẹ y'ixpajkpatajk juu' ve'e toojnju kojtsju; távani ve'e jẹ
Nte'yam duyakmaja duyakjaancha vye'na jẹ Jesús, van'it tse'e dujaa'myejtsti jẹts ve'eme'e
tyoojnji kyojtsji nujom juu' ve'e ijtp jẹ Jesús kajx jẹp Kunuu'kx Jatyán kujxp.
17 Jẹ numay jayu juu' ve'e ijttu jẹ Jesús maat van'it ku ve'e duyaxpítsum jẹ Lázaro joma
ve'e y'uknaxtajki jẹtse'e duyakjoojntykpajknuva ku ve'e y'uk'aa'k, jẹ'ẹ tse'e myaajntyktu
juu' jatye'e y'ixtu.
18 Numay tse'e jẹ jayu du'anajkxidi jẹ Jesús kux myótudu ve'e jẹ maja nuja'vin juu' ve'e
tyoon maat jẹ Lázaro.
19 Van'it tse'e jẹ fariseotajk ñavyaajnjidi:
—Íxtats n'it jẹts ka'a ve'e y'oya juu' ve'e njatonuva'numdup, nujom xa ve'e jẹ jayu
tyumpanujkxju.

Ku jẹ jayu juu' ve'e ka jẹ israeejlitap, jẹ'ẹ tse'e du'íxtidu jẹ Jesús
20 Jẹ'yduva tse'e xaajiva jẹ jayu juu' ve'e ka jẹ israeejlitap jẹm Jerusalén, jẹ Nte'yamts jẹ'ẹ
ve'e vyinjavavaandup vyintsa'agavaandup.
21 Van'it tse'e jẹ jayu duvinkutámidi jẹ Felipe, betsáidait jayu jẹ'ẹ ve'e, jẹm galiléait y'it
jooọtm, jẹtse'e dumunoo'kxtkti. Jidu'um tse'e dunuujmidi:
—Jẹ Jesús xa aatse'e nja'ixuvaampy.
22 Van'it tse'e jẹ Felipe ojts duvaajñja jẹ Andrés, jẹtse'e numẹjtsk ojts duvaajnjada jẹ Jesús.
23 Van'it tse'e jẹ Jesús ña'muxjidi:
—Távani xa ve'e jẹ tiempo jye'yni jẹts atse'e ntsaachpaatnit jẹtse'e ats jẹ nmajin
ñukẹ'xnatákat, ats, jẹ Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp.
24 Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada, vaampam atse'e, pan ka'a xa ve'e to'k jẹ trigo taamt
ñaxkada'aky jẹja naxkujx, jẹtse'e myux, jẹtse'e yvintókini jẹ pi'k trigo taamt juu' ve'e tuy'it,
to'k jẹ trigo pajkjyamts jẹ'ẹ ve'e y'ítut; ax pan vintókipts jẹ'ẹ ve'e jẹ'ẹ kajx ku ve'e myux,
ta'map tse'e ooy.

25 Pan pan xa ve'e nuyojk dutsojkp je ñaxviijnit joojntykin jets ka'a ve'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, yakvintókiyupts je'e ve'e; ax pan pan tse'e dumasooknup je ñaxviijnit joojntykin kuxe'e dutsak nuyojk je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, jyayejpnupts je'e ve'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.
26 Pan pan tse'e dutsojkp jets atse'e xmutónut xmupákut, va'ants atse'e xpaminu; pan jómats atse'e n'it, jéjats je'e ve'e y'ijtpat. Pan pan xa atse'e xmutoomp xmupajkp, mo'ojupts je'e ve'e je majin ats je nTee'.

Ku je Jesús du'ava'ni je y'oo'kun

27 'Ooy xa atse'e ntunnavyinma'yunma'aju. ¿Vintsos atse'e kunva'añ? ¿Va'anup ats vine'e: "Tata, kadi xyakjaty jets atse'e xtukkada'akut ya tsaachpaatun"? Ka'a xa atse'e ve'em nva'anut kux ya'aam atse'e nnumiimp.
28 Tata, va'an tse'e dutunju jetse'e je jayu mvinjávajat mvintsa'agajat.
Van'it tse'e to'k je ayook yakmotu juu' ve'e jem tsapjootm tsoo'mp. Jidu'um tse'e vyaajñ:
—Ta atse'e ntun juu' atse'e je jayu xtukvinja'vip xtukvintsa'kip, njaa'któnupts atse'e juu' atse'e je jayu xjaa'ktukvinjávap xjaa'ktukvintsa'agap.
29 Je numay jayu juu' ve'e jem ijttu jetse'e du'amotunajxti, je'e tse'e vaandu jets je añu ve'e yaax, jem tse'e juu' ve'e vaanduva:
—To'k xa ve'e je ángeles tumyukatsju.
30 Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:
—Ka ats kajxap xa ve'e ya ayook tuyakmotu, miits kajxta ya'a ve'e.
31 Uxyam tse'e yak'íxut pan tyajxe'e je tsaachpaatun yakmooydinit je jayu juu' ve'e dukakuvajktup je Nte'yam, uxyamts atse'e mpavojpnit je ko'oyjáyuvap juu' ve'e duyakkutojkjip je jáyuda juu' ve'e je Nte'yam dutso'oxpajktup.
32 Ku atse'e xyakkajxmpojtuktat, van'itts atse'e nujom je jayu nvóvut jetse'e y'ijttinit joma ve'e ats.
33 Je'e tse'e je jayu tyukvinmotu jets vintso ve'e y'oo'kut ku ve'e veen je it ñáxut.
34 Ax van'it tse'e je numay jayu y'atsoojvjidi:
—Ve'em xa aatse'e n'amotunajxy jep Kunuu'kx Jatyán kujxp jets xa'ma kajxe'e je Cristo jyoojntykinit, ¿ax vintsots mitse'e mva'añ jets tun vinkopk je'e ve'e jets mitse'e m'oo'kut ku ve'e je jayu myakkajxmpojtukjut? Pan m'oo'kp xa mitse'e, ka mítsapts je'e ve'e je Cristo. ¿Ti jayu ve'e mnatyijju juu' ve'e nupaamduka ijtp?
35 Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvjidi:
—Ve'em xa atse'e ax jo'n to'k je kujajpa je kuta'kxpa. Jaa'k'ítup xa atse'e miits maatta javee'n. Yo'oyda namvaate'e xmaadada je kujajpa je kuta'kxpa, ve'em tse'e mkapaa'tjadat je akoo'ts it, kux pan pane'e yo'yp jeja akoo'ts it jaat, ka'ats je'e ve'e dunujava pan joma tso ve'e ñujkx.
36 Jaanchjávada ats namvaat atse'e n'it miits maatta, ve'em tse'e m'íttat ax jo'n je jayu juu' ve'e jeja ajajtk it jaat yo'yp.
Ku tse'e ve'em vyaajñ, van'it tse'e chaa'n, ka'ats je'e ve'e ñaajknukẹ'xnatajkiji.

Je'e pan tyajx kajxe'e je israeejlit jayu je Jesús dukajaanchja'vidi

37 Jyatoon tse'e je Jesús may je mújit nuja'vin jeja je jayu vyinkujkta, ax ka'a tse'e je jayu jyaanchja'vijidi.
38 Van'it tse'e tyoojnji je ayook juu' ve'e jyaay je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa Isaías. Jidu'um tse'e dujaajy:
Maja Vintsán, ¿pan tse'e dujaanchja'vip juu' aatse'e n'ava'nip,
pane'e tuxyaknukẹ'xnatajkija je mkutojkun?
Jidu'um tse'e dujaajy.
39 Ax ve'em tse'e kya'o'yixjidi jetse'e dujaanchjávadat je Jesús kux jaayva ve'e je Isaías jidu'um:
40 Je Nte'yam xa ve'e paajmjudu viints jets makk je kyuvajkta,
ve'em tse'e juu' duka'íxtat jetse'e juu' dukavinmótudat,
ka'ats atse'e xnuminuva'andat jets atse'e nyakjotkada'aktat.
41 Je'e kajx tse'e ve'em dujaajy je Isaías kux y'ixe'e je Jesús je myajin jetse'e je Jesús du'ava'ni.
42 Jyave'ema tse'e, numay tse'e je israeejlit jayu juu' ve'e dunumájidup, je'e tse'e dujaanchja'vidu je Jesús; ax ka'a tse'e je jayu dutuknuja'vidi kux cha'kidupe'e je fariseotajk je'e kajx ku ve'e kyoo'kyakkuvajktinit jep tsaptujkp;
43 nuyojke'e dutsokta je majin juu' ve'e je jayu mooyjyudup jets ni ka'a ve'e je majin juu' ve'e je Nte'yam yajkyp.

Je Jesús je kyats je y'ayook kajxe'e je jayu yaktokimpayo'ynit

44 Van'it tse'e je Jesús makk kyajts, jetse'e vyaajñ:

—Pan pan xa atse'e xjaanchja'vip, ka átsjyapts je'e ve'e xjaanchja'vip, jyaanchja'vivapts je'e ve'e ats je nTee', juu' atse'e xkejxp.
45 Pan pants atse'e x'ixp, y'íxpapts je'e ve'e pan atse'e xkejxp.
46 Ve'em ax jo'n je kujajpa je kuta'kxpa, ve'emts atse'e nmiijn yaja naxviijn; pan pants atse'e xjaanchja'vip, ka'a tse'e tyánut jeja akoo'ts it jaat.
47 Ax pan pan tse'e du'amotunajxp ats je nkats je n'ayook jetse'e dukamajapum, ka ats kajxapts je'e ve'e yakmooynit je tsaachpaatun juu' ve'e xa'ma kajx ijtnup, kux ka je'ep xa atse'e nnumiimp yaja naxviijn jets atse'e je jayu nmooynit je tsaachpaatun juu' ve'e xa'ma kajx ijtnup, je'e ve'e jets atse'e je jayu nmooynit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.
48 Pan pan xa atse'e xkakuvajkp jetse'e dukakuvuk juu' atse'e nkajtsp, jémanits je'e ve'e juu' kajx je'e ve'e yakmooynit je tsaachpaatun juu' ve'e xa'ma kajx ijtnup; je'e juu' atse'e nkajtsp, je'e kajx tse'e ve'em jyajtnit je xaaj ku ve'e je jayu yaktokimpayo'ynit.
49 Kux ka ya n'avintso vinma'yun kajxap xa atse'e juu' nkats, ats je nTee', juu' atse'e xkejxp, je'ets atse'e xtukpavaan juu' atse'e nkajtsp.
50 Ax nmuja'vipts atse'e jets juu' ve'e ats je nTee' pyavaampy, yajkypts je'e ve'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. Ax ve'em tse'e, pan juu'ts atse'e nkajtsp, ve'emts ats je'e ve'e nkats ax jo'n atse'e je nTee' xnuujmi.

13

Ku je Jesús dupakpuj je y'ixpajkpatajk

1 Jado'k xaaajji tse'e kya'it jetse'e je pascua xaaj dupaa'tut, je xaaj ku ve'e je israeejlit jayu dujaa'myétsta vintso ve'e je Nte'yam ojts duyakpítsumni je jyujpit jáyuda jem Egipto. Ñuja'vi tse'e je Jesús jets ta ve'e dupaatni pan vin'ite'e dumasooknit ya naxviijnit it jetse'e vyimpijtnuvat joma ve'e je Tyee'. Chojkam je'e ve'e je jyayu juu' ve'e yaja naxviijn, ax uxyam tse'e duyaknuke'xnatáka jets ooye'e dutuntsak.
2-3 Távani tse'e je Satanás duyakvinmamya'aty vye'na je Judas Iscariote, je Simón je myajntk, jetse'e je Jesús dupaamnit jem je jayu kya'm juu' ve'e tso'oxpajkjudup. Ñuja'vi ve'e je Jesús jets jeme'e chaa'n joma ve'e je Nte'yam jets najkxnuvape'e jem, jetse'e je Tyee' myokyajxji je kutojkun. Ajxtktup tse'e vye'nada a'óxiva,
4 van'it tse'e je Jesús tyeni, je vyitani'kx duyakkeek, jetse'e ñatyuktiintsoojmji jado'k je vit.
5 Van'it tse'e je tsoxk naaj du'ate'mi jem apajkin jootm jetse'e dupakpoj'ukvaajñ je y'ixpajkpatajk, jetse'e duyaktaatsni je tyekta maat je vit juu' ve'e natyuktiintsoojmju.
6 Ku tse'e je Simón Pedro dutukje'y jetse'e dupakpójut, van'it tse'e je Pedro vyaajñ:
—Mits, Maja Vintsán, ¿mits atse'e xpakpojuvaamp?
7 Jetse'e je Jesús y'atsaajv:
—Ka'a ve'e xnujava ti atse'e ntuump; ux'ookknum tse'e xnujávat.
8 Ax jidu'um tse'e je Pedro ña'muxji:
—Ni je vin'ita xa ats mitse'e xkapakpójut.
Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvji:
—Pan ka'a xa ats mitse'e mpakpuj, ka'a tse'e tii x'ukjayejpnit ats maat.
9 Jetse'e je Simón Pedro y'atsaajv:
—Pan ve'emame'e, Maja Vintsán, ka ats ya ntékjyap tse'e mpójup, pojpa to'k aaj ats ya nka'aj jets ats ya nkuvajk.
10 Jetse'e je Jesús ña'muxji:
—Pan pan xa ve'e tsi'ivani, ka'a tse'e vyinkopka jetse'e jyaa'kva'atsut, je tyekji ve'e, kux va'ajtsani ve'e nujom. Mva'ajtsani xa miitse'eda, óyame'e kyah'anañujoma.
11 Je'e kajx tse'e vyaajñ jets ka'a ve'e anañujoma vya'ajtsada kux ñuja'vinup je'e ve'e jets pane'e paajmjinup jem je jayu kya'm juu' ve'e tso'oxpajkjudup.
12 Ku ve'e dupakpojkajxti, van'it tse'e je Jesús je vyitani'kx dupaamnuva, jetse'e y'ajxtknuva a'óxiva, jetse'e dunuujmidi:
—¿Mvinmótudu tse'e taav juu' ats miitse'e tuntoojnjada?
13 Miits atse'e xtijtup Yak'ixpajkpa jets Maja Vintsán, pyaatyp y'akeeguipts je'e ve'e jetse'e ve'em xkótstat, kux je'em xa atse'e;
14 ax pan atsts miitse'e tumpakpojta, ats, je mMaja Vintsanda jets je mYak'ixpajkpada, ve'em tse'e dutsojkpa jetse'e mnapyakpojjuduvat to'k jado'k.
15 Ve'em ats miitse'e tuntoojnjada ax jo'n je toompa dumutún je vyintsán; tonda tse'e ve'em to'k jado'k.
16 Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada, vaampam atse'e, jets ni pan toompa ve'e ve'em dukanumaja ax jo'n je vyintsán, jets ni pan kukátsiva ve'e ve'em dukanumaja ax jo'n je'e juu' ve'e kejxjup; nay ve'empats miitse'eda, ka'a ve'e xnumájada ax jo'n ats.
17 Pan mnuja'vidup xa ya'a ve'e jetse'e xkutyóndat, xoon tse'e m'ijttinit.

18 'Ka anañu̱jómap a̱ts miitse'e ntijta, nnu̱ja'vinup xa a̱tse'e pa̱n pa̱n jaty a̱tse'e nvinko̱o̱n,
ku̱x nu̱pa̱a̱mdu̱kani je'e̱ ve'e je̱tse'e tyónju̱t je̱ Kunuu'kx Jatyán juu' ve'e vaamp je̱ts vintso̱
a̱tse'e njátu̱t. Jidu̱'u̱m tse'e vya'añ: "Je̱'e̱ juu' a̱tse'e nma̱a̱tkaayp nma̱a̱t'uukp, je̱'e̱ts a̱tse'e
xnu̱va'ku̱mpijtnup." Jidu̱'u̱m tse'e vya'añ.
19 Too'va̱jkp xa a̱tse'e n'ava'ni je̱ts je'e̱ a̱tse'e, je̱ts ku ve'e tyónju̱t, van'it tse'e
xjaanchjávadat je̱ts je'e̱m a̱tse'e juu' a̱tse'e nko̱jts.
20 Tyúvam xa a̱ts miitse'e nna̱a̱jmada, vaampam a̱tse'e, pa̱n pa̱ne'e du̱kuva̱jkp je'e̱ pa̱n
a̱tse'e nkejxp, ve'emts je'e̱ ve'e ax jo'n a̱tse'e ku̱xkuvu̱jk; ax pa̱n pa̱nts a̱tse'e xkuva̱jkp,
ve'emts je'e̱ ve'e ax jo'n ku̱du̱kuvu̱jk pa̱n a̱tse'e xke̱jxp.

Ku je̱ Jesús du̱'ava'ni je̱ts je̱ Júdase'e pámjup je̱m je̱ jayu kya̱'m

juu' ve'e tso'oxpa̱jkju̱dup
(Mt. 26.20-25; Mr. 14.17-21; Lc. 22.21-23)
21 Ku ve'e ve'em je̱ Jesús vyaajñ, navyinma'yu̱nmo̱o̱jyju tse'e o̱o̱y je̱tse'e va'ajts juu'
du̱ka̱jts:
—Tyúvam xa a̱ts miitse'e nna̱a̱jmada, vaampam a̱tse'e, je̱ts nu̱to'ke'e miitsta, je'e̱ts a̱tse'e
xpámup je̱m je̱ jayu kya̱'m juu' a̱tse'e xtso'oxpa̱jktup.
22 Van'it tse'e je̱ y'ixpa̱jkpata̱jk ña̱vyin'ix'apítsumjidi to'k jado'k ku̱x ka'a ve'e du̱nu̱jávada
pa̱n pa̱ne'e yaktijp.
23 To'k je̱ ixpa̱jkpa juu' ve'e je̱ Jesús o̱o̱y tyuntso̱jk, je̱ja tse'e je'e̱ pya'ayi kyay.
24 Van'it tse'e je̱ Simón Pedro vya'mu̱xji je̱tse'e je̱ Jesús du̱'amo̱tutú̱vat pa̱n pa̱ne'e tyijp.
25 Van'it tse'e ña̱mya̱j'a̱a̱'kpe̱jtji je̱ja je̱ Jesús kyaka̱viijn, je̱tse'e du̱'amo̱tutu̱vi:
—Ma̱ja̱ Vintsán, ¿pa̱nts je'e̱ ve'e?
26 Je̱tse'e je̱ Jesús y'atsa̱a̱jv:
—Va'an a̱ts ya̱ tsapkaaky du̱yakmuju̱; ax pa̱n pa̱nts a̱tse'e nmo̱o̱yp, je'e̱ts je'e̱ ve'e.
Ax ku tse'e je̱ tsapkaaky du̱yakmuj, van'it tse'e du̱mo̱o̱jy je̱ Judas, je̱ Simón Iscariote je̱
myajntk.
27 Távani tse'e yakma'a̱ vye'na, van'it tse'e je̱ Satanás tya̱jki je̱m jya'vin ka̱jxm, je̱tse'e je̱
Jesús ña'mu̱xji:
—Pa̱n ti ve'e mtonuvaampy, jatyji tse'e tonu̱.
28 Ax ni pa̱na tse'e du̱kanu̱ja'vi juu' ve'e je̱m kaaydup vye'na je̱ts pa̱n tya̱jxe'e ve'em
du̱nu̱ujmi.
29 Je̱ Judas tse'e je̱ meen du̱ko̱o̱jnu̱kp, je'e̱ ka̱jx tse'e je̱m juu' ve'e vinmaaydu je̱ts je'e̱ ve'e
je̱ Jesús tyijp je̱ts je̱ pascua xa̱a̱j ve'e na̱jkx du̱patjoya ukpu̱ je̱ ayo̱o̱va jayu ve'e na̱jkx du̱ma̱'a̱
juu'.
30 Ku ve'e je̱ Judas du̱ka̱a̱jn je̱ tsapkaaky, van'it tse'e pyítsumni. Ko̱o̱'tsani tse'e je̱ it vye'na.

Je̱ nam pava'nu̱n
31 Távani tse'e je̱ Judas pyítsumni vye'na, van'it tse'e je̱ Jesús vyaajñ:
—U̱xyam tse'e nu̱ke̱'xnatáka tyánu̱t a̱ts je̱ nma̱jin, a̱ts, je Jayu Juu' ve'e Nu̱pa̱a̱mdu̱ka Ijtp,
u̱xyam tse'e nu̱ke̱'xnatáka tyaampat je̱ Nte'yam je̱ mya̱jin je̱ jyaanchin a̱ts ka̱jx.
32 Ax pa̱n nu̱ke̱'xnatáka tse'e tyañ je̱ Nte'yam je̱ mya̱jin je̱ jyaanchin a̱ts ka̱jx, viinm tse'e
je̱ Nte'yam du̱yaknu̱ke̱'xnatákat a̱ts je̱ nma̱jin. Tun ve̱e̱'njits ya̱'a̱ ve'e ya̱ it ñáxu̱t je̱tse'e
tyónju̱t kyótsju̱t.
33 Onu̱kta, tun jave̱e̱'nji xa a̱tse'e njaa'k'ítu̱t miits ma̱a̱tta. X'íxtadap xa a̱tse'e; ax nay
vanxúpjyam tse'e ax jo'n a̱tse'e nnu̱u̱jmidi je̱ israeejlit jayu juu' ve'e u̱u̱'m ma̱a̱t ka'ijttup,
vanxúpjyamts a̱ts miitse'e nnu̱u̱jmiduva: Ka'a xa ve'e m'o̱'yixjada je̱tse'e mna̱jkxtat joma
a̱tse'e nnu̱jkx.
34 Ya̱ nam pava'nu̱n a̱ts miitse'e nyaktaajnjidup: Nachókjada to'k jado'k. Ve'em ax jo'n
a̱ts miitse'e tu̱ntso̱kta jo'n, ve'emts miitse'e mnachókjadat to'k jado'k.
35 Pa̱n mnacho̱jku̱dup xa ve'e to'k jado'k, ñu̱jávadap tse'e anañu̱joma je̱ jayu je̱ts a̱ts je̱
n'ixpa̱jkpata̱jk miitse'eda.

Ku je̱ Jesús du̱'ava'ni je̱ts je̱ Pedro ve'e kanatyukpákjup
(Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Lc. 22.31-34)
36 Van'it tse'e je̱ Simón Pedro y'amo̱tutú̱viji:
—Ma̱ja̱ Vintsán, ¿jómase'e mnu̱jkx?
Je̱tse'e je̱ Jesús y'atso̱o̱jvji:
—Joma xa a̱tse'e nnu̱jkx, ka'a tse'e u̱xyam m'o̱'yixju̱ je̱ts a̱tse'e xpatso̱o̱'nu̱t,
u̱x'o̱o̱knume'e.
37 Van'it tse'e je̱ Pedro ña'mu̱xji:
—Maja̱ Vintsán, ¿tya̱jxts a̱tse'e xka'o̱'yixju̱num je̱ts a̱ts mitse'e mpatso̱o̱'nu̱t? Nayja'vijup
xa a̱tse'e je̱ts a̱tse'e n'o̱o̱'ku̱t mits ka̱jx.

38 Jẹtse'e jẹ Jesús y'atsǫǫjvji:
—¿Mnayja'vijupe'e jẹtse'e m'ǫǫ'kụt ạts kạjx? Tyúvam xa ạts mitse'e nnụụjma, vaampam ạtse'e, ka'anume'e jẹ na'atseev y'aya'axy vyẹ'nat, mutoojk náxipts ạts mitse'e xkanatyukpụkjụ vyẹ'nat.

14

Ni pạna ve'e kyaje'ya joma ve'e jẹ Dios Tee' pạn ka'a ve'e jẹ Jesús dujaanchjáva

1 'Kadi mnavyinma'yụnmǫ'ǫjada. Jaanchjávada jẹ Nte'yam, jaanchja'viduvats ạts.
2 Jẹm ạts jẹ nTee' tyạk'am, jẹm xa ve'e ǫǫy jẹ it tyunjatyjụ joma ve'e jẹ jayu chạạnat; pạn ka'a ve'e kụvye'ema, tạts ạts miitse'e jẹ xyụp nvaajnjada. Ax naịkxụts ạts jẹ it dụ'apạạmdụka joma ve'e m'ijttinit.
3 Ax kuts ạts miitse'e naịkx jẹ it n'apạạjmtkijada, van'itts ạtse'e nmiinnuvat jẹts ạts miitse'e min nyaktsǫǫ'ndini, ve'em tse'e jẹm m'ijttuvat joma ve'e ạts.
4 Mnuja'vidup xa miitse'e joma ạtse'e nnụjkx, mnuja'viduvap tse'e jẹ too'.
5 Van'it tse'e jẹ Tomás ña'mụxji:
—Mạja Vintsán, ka'a xa ạạtse'e nnụjava pạn joma mitse'e mnụjkx, ¿vintsǫts ạạtse'e nnụjávat jẹ too'?
6 Jẹtse'e jẹ Jesús y'atsǫǫjvji:
—Ve'em xa ạtse'e ax jo'n to'k jẹ too', ạts kạjx tse'e jẹ jayu jye'ya joma ve'e jẹ Nte'yam, ạts kạjx tse'e jẹ jayu dụnụjava jẹ tyụv jẹ'ẹ, ạts kạjx tse'e jẹ jayu jyoojntyka, ni pạna ve'e jẹm kyaje'ya joma ve'e ạts jẹ nTee' pạn ka'a ạtse'e xjaanchjáva.
7 'Pạn kụx'íxada xa ạts miitse'eda, kụx'íxaiduvats miitse'e ạts jẹ nTee'; ax m'íxada tse'e ụxyam, jẹts tạ tse'e x'ixta.
8 Van'it tse'e jẹ Felipe ña'mụxji:
—Mạja Vintsán, tuk'ixụs ạạts to'k aaj jẹ mTee', jẹ'ẹts ạạtse'e ntukjǫtkạda'akup.
9 Jẹtse'e jẹ Jesús y'atsǫǫjvji:
—Mits, Felipe, jékani xa ạtse'e n'it miits mạạtta, ¿kạ'anum ạts mitse'e x'ixa? Pạn pạn xa ạtse'e x'ixp, y'íxpapts jẹ'ẹ ve'e ạts jẹ nTee'. ¿Ax tyạjxts ạts mitse'e x'amǫtu jẹts ạts miitse'e ntuk'íxtat ạts jẹ nTee'?
10 ¿Kạ'a mitse'e xjaanchjáva jẹts jẹm ạtse'e jẹ nTee' jya'vin kạjxm n'it jẹts yam jẹ'ẹ ve'e ạts nja'vin kạjxm y'ijtpa? Juu' jaty ạtse'e nkạjtsp, ka yạ n'avintsǫ vinma'yụnapts ạts jẹ'ẹ ve'e nkạts. Ạts jẹ nTee', juu' ve'e ijtp yam ạts nja'vin kạjxm, jẹ'ẹ tse'e dụtoomp juu' jaty ạtse'e ntuump.
11 Jaanchjávada jẹts jẹm ạtse'e jẹ nTee' jya'vin kạjxm n'it, jẹts ạts jẹ nTee', yam jẹ'ẹ ve'e ạts nja'vin kạjxm y'ijtpa; uk pạn ka'ats ạts miitse'e xjaanchjávada, jaanchjávadats ạts jẹ'ẹ kạjx juu' jaty ạtse'e ntuump.
12 Tyúvam xa ạts miitse'e nnạạjmada, vaampam ạtse'e, pạn pạn xa ạtse'e xjaanchja'vip, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e tyoompap juu' jaty ạtse'e ntuump, jẹtse'e dụjaa'któnụt juu' ve'e jyaa'knụmájip, kụx naịkxp ạtse'e joma ve'e ạts jẹ nTee'.
13 Ax pạn tits miitse'e m'amǫ́tudup ạts kạjx, ạtsts jẹ'ẹ ve'e ntónup, ax ve'em tse'e nụkẹ'xnatáka tyánụt jẹ Nte'yam jẹ myạjin jẹ jyaanchin ạts kạjx, ạts, jẹ'ẹ jẹ y'Onụk.
14 Ạts xa ve'e ntónup jyatía pạn juu' miitse'e m'amǫ́tudup ạts kạjx.

Ku jẹ Jesús jẹ kọjtstán dụyaktaajñ jẹts kyéxupe'e jẹ Espíritu Santo

15 'Pạn xtsǫjktup xa ạts miitse'e, kutyóndats ạts jẹ mpava'nụn.
16 Ax n'amǫ́tuvupts ạtse'e jẹ nTee' jẹtse'e mkẹjxụxjadat jado'k pạne'e m'ix'ítjadap jẹtse'e xạ'ma kạjx y'ijtnit miits mạạtta.
17 Jẹ Espíritu Saantots jẹ'ẹ ve'e, jẹ'ẹ juu' ve'e tyúvam juu' dụtoomp dụkọjtsp. Pạn pạn jatye'e dụmạạtnavyạạ'njụdup jẹ naxviijnit jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹ, ka'a tse'e y'ọ'yixjada jẹtse'e dụkuváktat jẹ Espíritu Santo, kụx ka'a ve'e dụ'ixta jẹts ni ka'a ve'e dụ'íxada; ax m'íxadats miits jẹ'ẹ ve'e, kụx m'ijttup miitse'e jẹ'ẹ mạạt ụxyam jẹts jẹm tse'e mja'vin kạjxmda y'ítụt.
18 Ka'a xa ạts miitse'e nmasǫ'ǫktat ax jo'n jẹ ku'ạạ'k ónụk kụm'ijtti, miinnuvap xa ạtse'e jẹts ạtse'e n'ítụt miits mạạtta.
19 Vẹẹ'n yạ'ạ ve'e yạ it ñáxụt jẹts ạtse'e xkọǫ'k'íxtinit jẹ jayu juu' ve'e dụmạạtnavyạạ'njụdup jẹ naxviijnit jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹ; ax miits, x'íxtapts ạts miitse'eda. Mjoojntykidinup xa miitse'e kụx joojntykip ạtse'e.
20 Jẹ xạạj tse'e xnujávadat jẹts jẹm ạtse'e jẹ nTee' jya'vin kạjxm n'it jẹts yam miitse'e ạts nja'vin kạjxm m'ijttuva, nay ve'empats ạtse'e jẹm miits mja'vin kạjxmda n'it.
21 Pạn pạn xa ve'e dụnụja'vip ạts jẹ mpava'nụn jẹtse'e dụkutyún, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e pạn ạtse'e xtsǫjkp, tsǫjkjuvapts jẹ'ẹ ve'e ạts jẹ nTee' pạn pạn ạtse'e xtsǫjkp, ax ntsǫjkpapts ạts jẹ'ẹ ve'e jẹts ạtse'e nnaajknụkẹ'xnatákajat jeja jẹ'ẹ vyinkujk.
22 Van'it tse'e jẹ Judas ña'mụxji, juu' ve'e ka jẹ Iscarióteap:

—Maja Vintsán, ¿tyajxse'e mnaajknukę'xnatákajat aąts nvinkujk jęts ka'a ve'e jeja ję'ę vyinkujkta pąn pąn jatye'e ję naxviijnit ję kyǫ'ǫy ję'ę dųmąątnavyąą'njųdup?

23 Van'it tse'e ję Jesús y'atsǫǫjvji:

—Pąn pąn xa ątse'e xtsǫjkp, kyutyuumpts ję'ę ve'e juu' ątse'e nkąjtsp, tsǫjkjuvapts ję'ę ve'e ąts ję nTee', jęts ąątse'e nmínųt, ąts jęts ąts ję nTee', jęts ąątse'e jęm ję'ę jya'vin kąjxm n'ítųt.

24 Pąn pąn xa ątse'e xkatsǫjkp, ka'ats ję'ę ve'e dųkutyún juu' ątse'e nkąjtsp. Ję ixpąjkųn juu' ve'e m'amǫtunajxtup, ka átsapts ję'ę ve'e nję'ę, ąts ję nTee' ję'ę ve'e jyę'ę, ję'ę juu' ątse'e xkęjxp.

25 'Nvaajnjidup xa ąts miits ya'ą ve'e nųvinxųp miitse'e m'itta ąts mąąt.

26 Ję Espíritu Santo, juu' ve'e m'ix'ítjadap jętse'e ąts ję nTee' mtuknukéxjadat ąts kajx, ję'ę tse'e mtuknuja'vikáxjadap jętse'e mtukjaa'myétsjadat nųjom juu' ąts miitse'e nvaajnjidup.

27 'Qy jǫǫt ąts miitse'e nyaktanda, ąts ję n'ǫy jǫǫt ąts miitse'e nmǫǫydup; ka ve'emap ąts miitse'e nyaktanda ax jo'n dųyaktanda pąn pąn jatye'e ję naxviijnit ję kyǫ'ǫy ję'ę dųmąątnavyąą'njųdup. Kadi mnavyinma'yųnmǫ'ojada jęts kadi mtsą'ągada.

28 X'amǫtunajxtu ątse'e ku ątse'e nvaajñ jęts nąjkxp ątse'e, ax miinnuvapts ątse'e jęts ątse'e n'ijtnuvat miits mąątta. Pąn kųxtsǫ́ktats ątse'e, kųmxǫǫjntkti tse'e ku ve'e xmǫ́tudi jęts nąjkxp ątse'e joma ve'e ąts ję nTee', kųx jyaa'knųmájip ję'ę ve'e jęts ni ka'a ve'e ąts.

29 Ntunvaajnjidu xa ąts miits ya'ą ve'e ku ve'e ve'em kyajatyna; ku ve'e ve'em jyátųt, van'itts ątse'e xjaanchjávadat to'k aaj to'k jǫǫt.

30 'Ka'a xa ąts miitse'e vinjo'n n'ukjaa'kmąątnakyǫjtsjidinit, kųx miimpe'e ję kǫ'ǫyjáyuvap juu' ve'e dųyakkutojkjip ję jáyuda juu' ve'e ję Nte'yam dųtso'oxpąjktup. Ni vinxúpats ąts ję'ę ve'e xkayakkutujkja.

31 Ax ntónupts ąts ję'ę ve'e juu' ve'e ąts ję nTee' xtukpavaan, ve'em tse'e ję jayu dųnujávadat jęts ntsąjkp ątse'e ję nTee'. Ténadats jęts dųja'mda.

15

Ję tsaaydum aa'ts jęts ję y'axén tukmu'a'ixmojkin

1 'Ve'em xa ątse'e ax jo'n to'k ję tsaaydum aa'ts; ax ąts ję nTee', ve'emts ję'ę ve'e ax jo'n ję jayu juu' ve'e dųkąyoop dųkątoomp.

2 Jęts ąts ję njáyuda, ve'emts ję'ę ve'eda ax jo'n ję tsaaydum aa'ts ję y'axenda. Ję'ę juu' ve'e dųkayoop dųkątoomp ję tsaaydum aa'ts, kyųstsujkpts ję'ę ve'e oyjuu' axena juu' ve'e katą'mip; ax ję axén juu' jatye'e tą'mip, tyuktsojkvaachpts ję'ę ve'e jętse'e ve'em jyaa'ktą'mat.

3 Mva'ajtsanda xa miitse'eda ję kąts ję ayook kąjx juu' ąts miitse'e tųnvaajnjada.

4 To'k muk tse'e m'ijttinit ąts mąąt jęts ątse'e n'ijtpat to'k muk miits mąątta. Ka'a ve'e ję axén tyą'ma pąn ka'a ve'e y'it to'k muk ję y'aa'ts mąąt. Ax ve'emts miitse'eda ax jo'n ję axén juu' ve'e katą'mip pąn ka'a ve'e m'itta to'k muk ąts mąąt.

5 'Ve'em xa ątse'e ax jo'n ję tsaaydum aa'ts; miits tse'eda ax jo'n ję axenda. Pąn pąn jaty xa ve'e ijtp to'k muk ąts mąąt jęts ątse'e n'it to'k muk ję'ę mąąt, ve'emts ję'ę ve'e ax jo'n ję axén juu' ve'e ǫǫy tuntą'mip, kųx pąn ka'a xa ve'e m'itta to'k muk ąts mąąt, ka'a tse'e m'ǫ'yixjada jętse'e juu' xtóndat.

6 Pąn pąn xa ve'e ka'ijtp to'k muk ąts mąąt, ve'emts ję'ę ve'e ax jo'n ję axén juu' ve'e yaktukvijtsvaatsp jętse'e tyąątsni, ję'ę tse'e yakpąkmojkp jętse'e jęm jąnjǫǫtm yakpųm. Jęm tse'e tyǫǫyni.

7 'Pąn m'ijttup xa ve'e to'k muk ąts mąąt jętse'e xyak'íttat jęm mja'vin kąjxmda juu' ątse'e nkąjtsp, amǫ́tudats pąn ti ve'e mtsǫjktup, ax myakmǫ'ǫdap tse'e.

8 Yakmąja yakjaancha tse'e y'it ąts ję nTee' ku ve'e m'íttat ax jo'n ję tsaaydum axén juu' ve'e ǫǫy tuntą'mip, ve'em tse'e mnųkę'xnatákadat jęts ąts ję n'ixpąjkpa miitse'eda.

9 Ntsǫjktupts ąts miitse'eda, ve'em ax jo'n ątse'e ję nTee' xtsąk; jaa'kyak'ítta ąts ję ntsǫjkųn jęm mja'vin kąjxmda.

10 Pąn mkutyoondup tse'e ąts ję mpava'nųn, mnaajk'ítjadapts miitse'e ąts ję ntsǫjkųn mąąt, ve'em ax jo'n ątse'e nkutyún ąts ję nTee' ję pyava'nųn jęts ątse'e nnaajk'ítjų ję'ę ję chǫjkųn mąąt.

11 'Nvaajnjidupts ąts miits ya'ą ve'e jętse'e xjayejptinit ąts ję nxǫǫjntkųn jęm mja'vin kąjxmda, ax ve'em tse'e pu'uk avaada mxǫǫjntktinit.

12 Ya'ą xa ve'e ąts ję mpava'nųn: Nachǫ́kjada to'k jado'k, ve'em ax jo'n ąts miitse'e tųntsǫkta jo'n.

13 Ka'a xa ve'e y'ukjéjini nųyojk ję tsǫjkųn ax jo'n ję tsǫjkųn ku ve'e ję jayu dųku'ǫǫ'ka pąn pąn jatye'e myąątnayja'vijidup.

14 Miitsta xa jẹ'ẹ ve'eda juu' ạtse'e nmạạtnayja'vijidup pạn mtoondupe'e juu' ve'e
ntukpavaandup.
15 Ka'a ạts miitse'e n'uktijtinit toompada, kụx jẹ toompa, ka'a jẹ'ẹ ve'e dụnụjava pạn ti
ve'e jẹ vyintsáṇ tyuump. Jẹ'ẹ ạts miitse'e ntijta jayu juu' ạtse'e ọọy ntunmạạtnayja'vijidup,
kụx ntuknụja'vidu ạts miitse'e nụjom juu' ạtse'e n'amọtunajx juu' ve'e ạts jẹ nTee' kyọjts.
16 Ka miitsap xa ạtse'e xvinkọọndu; ạts miitse'e nvinkọọndu jẹtse'e mpạạmdi jẹtse'e
m'ijttinit ax jo'n jẹ tsaaydum axén juu' ve'e ọọy tuntạ'mip jẹtse'e jyek jẹ tyạạjm, mtóndape'e
juu' ve'e jẹ Nte'yam chạjkp, jẹtse'e jyékụt juu' ve'e mtóndap. Pạn mtoondup tse'e ve'em,
mmọ'ojadapts ạts jẹ nTee' pạn ti ve'e m'amọ́tudup ạts kạjx.
17 Ax jẹ'ẹts ạts miitse'e ntukpavaandup jẹtse'e mnachọ́kjadat to'k jado'k.

Ku jẹ jayu dụkatsọkta jẹ Jesús jẹts pạn pạn jatye'e panạjkxjụdup

18 'Pạn ka'a xa ve'e mtsọ́kjada jẹ jayu juu' ve'e dụmạạtnavyạạ'njụdup jẹ naxviijnit jẹ
kyọ'ọy jẹ'ẹ, nụjávada tse'e jẹts ạts jẹ'ẹ ve'e too'vạjkp xkatsọjktup.
19 Pạn kụxmạạtnavyạạ'njadats miits jẹ'ẹ ve'e, kụmtsọ́kjadats miits jẹ'ẹ ve'eda, ve'em ax
jo'n dụtsọkta pạn pạn jatye'e dụmạạtnavyạạ'njụduvap jẹ naxviijnit jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹ. Ạtsts
miitse'e nvinkọọndu ku ve'e xmạạtnavyạạ'njada y'ijt jẹ naxviijnit jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹ. Jẹ'ẹ kạjx
tse'e mkatsọ́kjada pạn pạn jatye'e dụmạạtnavyạạ'njụdup jẹ naxviijnit jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹ, kụx
ka'a ve'e x'ukmạạtnavyạạ'njidini jẹ naxviijnit jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹ.
20 Jaa'myétsta juu' ạts miitse'e ntuknụụjmidu: "Ka'a ve'e jẹ toompa dụnụmaja ve'em
ax jo'n jẹ vyintsáṇ." Pạn ạts xa ve'e xjomtoondup xtitoondup, nay mjomtoojnjụduvap
mtitoojnjụduvapts miits jẹ'ẹ ve'eda; ax pạn kyutyoonduts jẹ'ẹ ve'e juu' ạtse'e nkọjts,
kyutyoonduvapts jẹ'ẹ ve'e juu' miitse'e mkọjtstuvap.
21 Mjomtoojnjụduvap mtitoojnjụduvapts miits jẹ'ẹ ve'e jẹ'ẹ kạjx ku ve'e mnapyámjada
ạts mạạt, jẹtse'e dụka'íxada jẹ'ẹ pạn ạtse'e xkẹjxp.
22 'Pạn ka'a ạtse'e kụnmiijn jẹts ạtse'e kụnkamukọjtsti, ka'a tse'e kụdụjayẹpta jẹ tọkin
juu' ve'e jyayẹjptup kụxe'e ạts xkatsọkta. Ax ụxyam, ka'a tse'e tii ti ve'e natyukkukọ́tsjadap
jẹ tyọkin kạjx.
23 Pạn pạn xa ạtse'e xkatsọjkp, ka'ats jẹ'ẹ ve'e ạts jẹ nTee' dụtsọjktuva.
24 Ka'a tse'e jẹ tọkin kụdụjayẹpta pạn ka'a ạtse'e kụntuujn juu' ve'e ni pạna kyatuumpna
jẹja jẹ'ẹ vyinkujkta; ax ka'ats ạtse'e xtsọkta ǫ́yame'e dụja'ixti juu' jaty ạtse'e ntoon, ka'ats
jẹ'ẹ ve'e dụtsọjktuva ạts jẹ nTee'.
25 Ax jẹ'ẹ kạjxts yạ'ạ ve'e ve'em jyaty jẹtse'e tyónjụt juu' ve'e vaamp jẹp Kunuu'kx Jatyán
kụjxp jidụ'ụm: "Ve'emji ạtse'e xkatsọjkti." Jidụ'ụm tse'e vya'añ.
26 'Ax jẹ Espíritu Santo, juu' ve'e ix'ijtp jẹtse'e y'it jẹ Dios Tee' mạạt, nkẹjxjadapts ạts
miits jẹ'ẹ ve'e. Jẹ'ẹ tse'e tsọọ'mp jẹm jẹ Nte'yam vyinkojkm jẹtse'e dụyaknụkẹ'xnatáka jẹ
Nte'yam jẹ tyụv jẹ'ẹ. Ku ve'e myínụt, pyámupts jẹ'ẹ ve'e jẹ tụvạkọjtsụn ạts kạjx.
27 Nay ve'empats miitse'e jẹ tụvạkọjtsụn xpạạmduvat ạts kạjx, kụx ijt ạtse'e miits mạạtta
van'ítani ku ạtse'e nyak'ixpạjk'ukvaajñ.

16

1 'Ve'emts ạts miitse'e nnạạjmada jẹts ka'a ve'e myakviijnkvǫ́vdat jẹts ạtse'e
xkọọ'kjaanchja'vidinit.
2 Ka'a xa ve'e myakkuváktat jẹp tsaptụjkp; jẹ'yap xa ve'e jẹ xạạj ku ve'e jẹ jayu
myak'ọọ'kjadat jẹtse'e vyinmáydat jẹts jẹ maa'yụn jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam tyoojnjidup.
3 Ve'em tse'e jyátụkadat kụx ni vin'ita ve'e ạts jẹ nTee' dụka'íxada, ni ạtsa xka'íxaiduva.
4 Jẹ'ẹ kạjxts ạts miitse'e nnạạjmada kụx ku ve'e ve'em tyónjụt kyǫ́tsjụt, van'it tse'e
xjaa'myétstat juu' ạts miitse'e nvaajnjidup.

Jẹ'ẹ juu' ve'e tyuump jẹ Espíritu Santo

'Ka'a xa ạts miits yạ'ạ ve'e nvaajnjidi ku ạtse'e nyak'ixpạjk'ukvaajñ, kụx ijt ạtse'e miits
mạạtta.
5 Ax nạjkxpts ạtse'e ụxyam jẹm joma ve'e jẹ'ẹ pạn ạtse'e xkẹjxp, ax ni pánats miitse'eda
nụto'k ạts xkah'amọtutúvada pạn joma ạtse'e nnụjkx,
6 mtsaachvinmaaydupe'e jẹ'ẹ kạjx ku ạtse'e ve'em tụnva'añ.
7 Ax tyúvamts ạts miitse'e nnạạjmada, miits jẹ m'ọ'yin kạjxta xa jẹ'ẹ ve'e ku ạtse'e
nnạjkxụt, kụx pạn ka'a ạtse'e kụnnụjkx, ka'a tse'e myínụt jẹtse'e y'ítụt miits mạạtta pạne'e
m'ix'ítjadap; ax pạn nạjkxpts ạtse'e, ntuknụkéxtapts ạts miits jẹ'ẹ ve'e.
8 Ax kuts jẹ'ẹ ve'e myínụt, van'it tse'e jẹ jayu jẹ nụja'vin dụmọ'ọdat jẹts jẹ tọkin mạạt jẹ'ẹ
ve'eda, jẹts jẹja ve'e jẹ tụvụtoo', jẹts yaktọkimpayọ'ọydape'e.
9 Jẹ tọkin mạạtts jẹ'ẹ ve'eda kụx ka'a ạtse'e xjaanchjávada;
10 ñụjávadapts jẹ'ẹ ve'e pạn juu' ve'e jẹ tụvụtoo' kụx nạjkxp ạtse'e joma ve'e ạts jẹ nTee',
ax ka'ats ạts miitse'e x'uk'íxtinit;

11 ñuja'viduvapts jẹ'ẹ ve'e jẹts yaktọkimpayọ'ydinupe'e kux kátsani jẹ'ẹ ve'e y'it jẹtse'e xa'ma kajx chaachpaatnit jẹ kọ'ọyjáyuvap juu' ve'e duyakkutojkjip jẹ jáyuda juu' ve'e dutso'oxpajktup jẹ Nte'yam.
12 'Jépnum xa ve'e may viijn juu' ats miitse'e njaa'kvaajnjavaandup, ax ka'anum tse'e m'ọ'yixjada jẹtse'e xvinmótudat.
13 Ku ve'e myínut jẹ Espíritu Santo, juu' ve'e tyúvam juu' dutoomp dukojtsp, jẹ'ẹ tse'e mtuk'ixkáxjadap jẹ tyuv jẹ'ẹ, kux ka jẹ y'avintsọ vinma'yun kajxap xa jẹ'ẹ ve'e kyótsut, jẹ'ẹ ve'e kyótsup juu' ve'e y'amọtunajxyp, jẹ'ẹ tse'e mtuknujávajadap juu' jatye'e tónjup kótsjup.
14 Jẹ'ẹ xa atse'e jẹ nmajin duyaknukẹ'xnatákap, kux pyákup jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e ats njẹ'ẹ jẹtse'e mtuknujávajadat.
15 Nujom tse'e juu' ve'e ats jẹ nTee' jyẹ'ẹ, átspats jẹ'ẹ ve'e njẹ'ẹ. Jẹ'ẹ kajxts atse'e tunva'añ jẹts pyákup jẹ'ẹ ve'e jẹ Espíritu Santo juu' ve'e ats njẹ'ẹ jẹtse'e mtuknujávajadat.

Ku jẹ tsaachvinma'yun vyimpítut xọọjntkun

16 'Vẹẹ'nji ya'a ve'e ya it ñáxut jẹts atse'e xkọọ'k'íxtinit; ax ku tse'e vẹẹ'n jẹ it ñajxnuvat, van'itts atse'e x'íxtinuvat, kux najkxp atse'e joma ve'e ats jẹ nTee'.
17 Jẹme'e jẹ y'ixpajkpatajk juu' ve'e nay'amọtutúvijidu:
—¿Tis ya'a vine'e tyijp? Ve'em xa ve'e xnuujmimda jẹts vẹẹ'nji ya'a ve'e ya it ñáxut jẹtse'e nkọọ'k'íxumdinit, ax ku tse'e vẹẹ'n jẹ it ñajxnuvat, van'it tse'e n'íxumdinuvat, kux najkxp ya'a ve'e joma ve'e jẹ Tyee'.
18 ¿Tis ya'a ve'e tyijp ku ve'e vya'añ: "Vẹẹ'nji ya'a ve'e ya it ñáxut"? Ka'a xa uu'me'e nvinmótumda ti ya'a ve'e tyijp.
19 Ñuja'vi tse'e jẹ Jesús jẹts yak'amọtutuvavaampe'e, jẹ'ẹ kajx tse'e vyaajñ:
—¿Jẹ'ẹ ve'e mnujavavaandup pan tyajx atse'e jidu'um tunva'añ: "Vẹẹ'nji ya'a ve'e ya it ñáxut jẹts ats miitse'e xkọọ'k'íxtinit, ax ku tse'e vẹẹ'n jẹ it ñajxnuvat, van'itts atse'e x'íxtinuvat"?
20 Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada, vaampam atse'e, mya'axtapts miitse'e jẹtse'e mtsaachvinmáydat; ax jẹ jayu juu' ve'e dumaatnavyaa'njudup jẹ naxviijnit jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹ, xọọnduktapts jẹ'ẹ ve'eda; óyam tse'e mtsaachvinmáydat, vimpítupts jẹ'ẹ ve'e jẹ mtsaachvinma'yunda xọọjntkun.
21 Ku ve'e jẹ ta'axtajk jẹ y'ónuk duyakjẹjava'añ, tsaachvinmaayp tse'e ku ve'e tyukkadaakjini jẹtse'e chaachpaa'tut; ax ku tse'e kye'ex jẹ maax ónuk, ka'a tse'e du'ukjaa'myejtsni ku ve'e tuchaachpaa'ty, kux xọọjntkp jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jẹ maax ónuk tukye'ex.
22 Nay ve'empats miitse'eda, mtsaachvinmaaydupe'e uxyam; ax n'íxtinuvapts ats miitse'eda, van'it tse'e ọọy mtunxọọnduktat jẹm mja'vin kajxmda, ax ni pana tse'e kya'ọ'yixjut jẹtse'e mpajkuxjadat jẹ mxọọjntkunda.
23 'Ka'ats ats miitse'e van'it x'ukti'amọtutúvidinit. Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada, vaampam atse'e, jẹts mmọ'ọjadape'e ats jẹ nTee' nujom pan ti jatye'e m'amótudap ats kajx.
24 Ka'anum miitse'e x'amótuda juu' ats kajx. Amótuda juu', jẹtse'e myakmọ'ọdat, ve'em tse'e pu'uk avaada y'ítut jẹ mxọọjntkunda.

Jẹ Jesucristo xa ve'e du'amaadaagui jẹ naxviijnit jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹ

25 'Jẹ tukmu'a'ixmojkin maat ats miits ya'a ve'e nvaajnjada, jẹ'yap xa ve'e jẹ xaaj ku ve'e jẹ tukmu'a'ixmojkin maat juu' nkọọ'kvaajnjidinit, va'ajtsamts ats miitse'e jẹ nTee' ntuknujávadat.
26 Van'itts miits jẹ'ẹ ve'e x'amótudat juu' ats kajx. Ax ka'ats atse'e nva'añ jẹts atse'e n'amótuvut miits kajxta ats jẹ nTee', kux viinme'e ats jẹ nTee' mtsókjada,
27 mtsojkjudupts miits jẹ'ẹ ve'e jẹ'ẹ kajx ku ats miitse'e xtsọkta jẹtse'e xjaanchjávada jẹts jẹm atse'e ntsaa'n joma ve'e jẹ'ẹ.
28 Jẹm atse'e jẹ nTee' vyinkojkm ntsaa'n jẹts atse'e nmiijn yaja naxviijn; ax nmasaakpts atse'e uxyam ya naxviijnit it jẹts atse'e nvimpijtnuvat jẹm joma ve'e ats jẹ nTee'.
29 Van'it tse'e jẹ y'ixpajkpatajk vyaandi:
—Uxyam tse'e tuuv, va'ajts tse'e juu' xkojtsni, ka'a ve'e x'ukyaktoonni jẹ tukmu'a'ixmojkin,
30 uxyamts aatse'e n'ix jẹts mnuja'vikujxp mitse'e nujom juu' jaty, ka'ats jẹ'ẹ ve'e vyinkopka jẹtse'e pan juu' m'amọtutúvajat, jẹ'ẹ kajxts aatse'e njaanchjáva jẹts jẹm mitse'e mtsaa'n jẹ Nte'yam vyinkojkm.
31 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsọọjvjidi:
—¿Mjaanchja'vidupe'e uxyam?
32 Pyaatnupts jẹ'ẹ ve'e jẹ xaaj, uxyamts jẹ'ẹ ve'e, ku miitse'e m'akẹkva'kxkáxtat, kaknaa' kaktoo' tse'e xpáktat jẹts atse'e naaydum xyaktándat. Ax ka naaydumapts atse'e, kux jẹ nTee' maat atse'e n'it.

33 Nkǫjtsjidup ą̨ts miits yą'ą̨ ve'e nų̨jom ję̣tse'e xjayę̣jptinit ję̣ ǫy jǫǫt ą̨ts kąjx. Mtsaachpaa'ttapts miitse'e yaja naxviijn; ax pą̨mda tse'e ję̣ mą̨kk aaj ję̣ mą̨kk jǫǫt, tą̨ ą̨tse'e n'amą̨ą̨daaga ję̣ naxviijnit ję̣ kyǫ'ǫy jẹ'ę̣.

17

Ku ję̣ Jesús dų̨nų̨tsapkąjts ję̣ y'ixpą̨jkpatąjk

1 Ku ve'e ve'em vyaajñ, van'it tse'e ję̣ Jesús ję̣m tsajm tsǫ̨ pyat'ix ję̣tse'e vyaajñ:

—Tata, tą̨ tse'e ję̣ tiempo dų̨paatni pą̨n vin'it ą̨ts mitse'e nyakmájat nyakjaanchat. Yakmąja ą̨ts mits to'k aaj, ą̨ts, mits ję̣ m'Onų̨k, ve'emts ą̨ts mitse'e nyakmájivat nyakjaanchivat.

2 Mits xa ą̨tse'e xmǫǫy ję̣ kutojkų̨n ję̣ts ą̨tse'e nyakkutojkjat nų̨jom ję̣ jayu, xmǫǫyvats ą̨tse'e ję̣ kutojkų̨n ję̣ts nų̨jom jẹ'ę̣da pą̨n pą̨n jaty ą̨ts mitse'e xmǫǫy, ję̣ts ą̨ts jẹ'ę̣ ve'e nmǫǫydinit ję̣ joojntykin juu' ve'e xą̨'ma kąjx ijtp.

3 Ax ję̣ joojntykin juu' ve'e xą̨'ma kąjx ijtp, jẹ'ę̣ts jẹ'ę̣ ve'e ku ve'e m'íxajada, mits, to'kji ję̣ Nte'yam, juu' ve'e tyų́vam, ję̣ts ą̨tse'e x'íxaiduva, ą̨ts, ję̣ Jesucristo, juu' mitse'e mkẹjx.

4 'Tą̨ xa ą̨tse'e nyaknų̨kẹ'xnatą́ka mits ję̣ mmąjin ję̣ mjaanchin yaja naxviijn, tą̨ts ą̨tse'e ntonkų̨x nkǫjtskų́x juu' ą̨ts mitse'e xtukpavaan.

5 Ax ų̨xyam, yakmájats ą̨ts to'k aaj ję̣m mits mvinkojkm ję̣ mąjin mą̨ąt juu' ą̨tse'e njayę̣jp ku ą̨ts mitse'e nmą̨ą̨tve'na ka'anume'e yą̨ it chǫǫ'nduk vye'na.

6 'Jẹ'ę̣ pą̨n pą̨n jatye'e mvinkǫǫn yaja naxviijn, jẹ'ę̣ pą̨n pą̨n jaty ą̨tse'e xmǫǫy, nų̨jávats ą̨ts mitse'e nyaktáñ jẹ'ę̣ mą̨ątta. Mits mjẹ'ę̣ jẹ'ę̣ ve'e y'ijtti, mitsts ą̨ts jẹ'ę̣ ve'e xmǫǫy. Kyutyoonduts jẹ'ę̣ ve'e mits ję̣ mkąts ję̣ m'ayook,

7 ax ñų̨ja'vidupts jẹ'ę̣ ve'e ų̨xyam ję̣ts nų̨jom juu' jaty ą̨ts mitse'e xmǫǫy, mítsamts ą̨ts jẹ'ę̣ ve'e xmǫǫy.

8 Kų̨x nmǫǫydu ą̨ts jẹ'ę̣ ve'e ję̣ kąts ję̣ ayook juu' ą̨ts mitse'e xmǫǫy, kyuvą̨jktuts jẹ'ę̣ ve'e, va'ajts tse'e dų̨nų̨jávada ję̣ts ję̣m ą̨tse'e ntsą̨ą̨'n joma ve'e mits, jyaanchja'vidu tse'e ję̣ts mits ą̨tse'e xkẹjxp.

9 'Nmunoo'kxtkpts ą̨ts mitse'e jẹ'ę̣ kąjxta, ka jẹ'ę̣ kąjxapta pą̨n pą̨n jatye'e dų̨mą̨ątnavyą̨ą̨'njų̨dup ję̣ naxviijnit ję̣ kyǫ'ǫy jẹ'ę̣, jẹ'ę̣da ve'e pą̨n pą̨n jaty ą̨ts mitse'e xmǫǫy, kų̨x mits xa jẹ'ę̣ ve'e mjẹ'ę̣da.

10 Nų̨jom tse'e juu' ve'e ą̨ts njẹ'ę̣, mitsts jẹ'ę̣ ve'e mjẹ'ę̣va, ax juu'ts mitse'e mjẹ'ę̣, nay ątspats jẹ'ę̣ ve'e njẹ'ę̣va, jẹ'ę̣ kąjxts ą̨tse'e yakmąja n'it.

11 'Ka'a xa ą̨tse'e n'uktaannit yaja naxviijn; ax jẹ'ę̣da, tándapts jẹ'ę̣ ve'e. Ax nąjkxpts ą̨tse'e n'ijtni mits mą̨ąt. Kunuu'kx Tee', ixų̨ jayẹpų̨ to'k aaj jẹ'ę̣ pą̨n pą̨n jaty ą̨ts mitse'e xmǫǫy, ve'em tse'e y'ijttinit to'kji ax jo'n ų̨ų'me'e to'kji n'ijtum.

12 Ku ą̨tse'e n'ijt jẹ'ę̣ mą̨ątta yaja naxviijn, n'ixtu njayẹjptuts ą̨ts jẹ'ę̣ ve'e pą̨n pą̨n jaty ą̨ts mitse'e xmǫǫy ję̣ts ą̨tse'e nkuvaandi. Ni pą̨na tse'e kyavintǫki, jẹ'ẹjyji ve'e to'k juu' ve'e nų̨pą̨ąmdų̨kani ijtp ję̣tse'e vyintǫ́kinit, ve'em tse'e tyónjų̨t kyǫ́tsjų̨t juu' ve'e vaamp ję̣p Kunuu'kx Jatyán kų̨jxp.

13 'Ax nąjkxpts ą̨tse'e ų̨xyam ję̣m joma mitse'e m'it. Jidų̨'ų̨mts ą̨tse'e nva'añ namvaat ą̨tse'e n'ítnum yaja naxviijn, ve'em tse'e pu'uk avaada dų̨jayẹjptinit ję̣m jya'vin kąjxmda ą̨ts ję̣ nxǫǫjntkų̨n, nay jẹ'ę̣ ję̣ xǫǫjntkų̨n juu' ą̨tse'e njayejpp.

14 Ą̨ts xa jẹ'ę̣ ve'e nmǫǫydu ję̣ mkąts ję̣ m'ayook, ax ka'ats jẹ'ę̣ ve'e chǫ́kjada ję̣ jáyuda juu' ve'e dų̨mą̨ątnavyą̨ą̨'njų̨dup ję̣ naxviijnit ję̣ kyǫ'ǫy jẹ'ę̣, kų̨x ka'a ve'e ję̣ naxviijnit ję̣ kyǫ'ǫy jẹ'ę̣ dų̨mą̨ątnavyą̨ą̨'njada, ve'em ax jo'n ą̨tse'e nkamą̨ątnavyų̨ų̨'njų̨ ję̣ naxviijnit ję̣ kyǫ'ǫy jẹ'ę̣.

15 Ka'ats ą̨ts mitse'e n'amǫtu ję̣tse'e xyakpítsumdat yaja naxviijn, jẹ'ę̣ ve'e ję̣tse'e x'íxnit xjayẹjpnit ję̣tse'e kyaka'adat ję̣m ję̣ kǫ'ǫyjáyuvap kyą̨'m.

16 'Ve'em ax jo'n ą̨tse'e nkamą̨ątnavyų̨ų̨'njų̨ ję̣ naxviijnit ję̣ kyǫ'ǫy jẹ'ę̣, ve'emts jẹ'ę̣ ve'e dų̨kamą̨ątnavyą̨ą̨'njų̨duva ję̣ naxviijnit ję̣ kyǫ'ǫy jẹ'ę̣.

17 Yak'apúkada to'k aaj ję̣ tyų̨v jẹ'ę̣ kąjx ję̣tse'e y'ijttinit mits mą̨ąt; mits ję̣ mkąts ję̣ m'ayook, jẹ'ę̣ts jẹ'ę̣ ve'e ję̣ tyų̨v jẹ'ę̣.

18 Ve'em ax jo'n ą̨ts mitse'e xkejx ję̣ts ą̨tse'e n'ítų̨t ję̣ jayu mą̨ątta juu' ve'e dų̨mą̨ątnavyą̨ą̨'njų̨dup ję̣ naxviijnit ję̣ kyǫ'ǫy jẹ'ę̣, ve'emts ą̨ts jẹ'ę̣ ve'e nkẹjxtuva ję̣tse'e y'ijttuvat ję̣ jayu mą̨ątta juu' ve'e dų̨mą̨ątnavyą̨ą̨'njų̨dup ję̣ naxviijnit ję̣ kyǫ'ǫy jẹ'ę̣.

19 Ję̣ jayu pą̨n pą̨n jaty mitse'e mvinkǫǫn, jẹ'ę̣ kąjxtats ą̨tse'e nnaajk'ítjų̨ mits mą̨ąt ję̣ts ą̨tse'e ntónų̨t juu' ą̨ts mitse'e xtuknų̨kẹjxp, ax ve'emts jẹ'ę̣ ve'e y'ijttuvat mits mą̨ąt ję̣ tyų̨v jẹ'ę̣ kąjx.

20 'Ax ka jẹ'ę̣ kąjxtajyapts ą̨ts mitse'e nmunoo'kxtų̨k, jẹ'ę̣ kąjxtava ve'e pą̨n pą̨n jaty ą̨tse'e xjaanchjávadap ję̣ ayook kąjx juu' jẹ'ę̣ ve'e kyǫ́tstap.

21 Tata, n'amǫ́tup ą̨ts mitse'e jẹtse'e nų̨jom jẹ'ę̣da to'kji y'ijttinit. Ve'em ax jo'n mitse'e m'it yam ą̨ts nja'vin kąjxm jẹts ą̨tse'e n'ijtpa jẹm mits mja'vin kąjxm, nay ve'emts jẹ'ę̣ ve'e y'ijttuvat yam ų̨ų'm nja'vin kąjxmam, ve'em tse'e dų̨jaanchjávadat pą̨n pą̨n jatye'e dų̨mą̨ą̨tnavyą̨ą̨'njų̨dup ję̣ naxviijnit ję̣ kyǫ'ǫ̨y jẹ'ę̣ jẹts mits ą̨tse'e xkẹjxp.

22 Ję̣ mą̨jin juu' ą̨ts mitse'e xmǫǫy, nmǫǫyduvats ą̨ts jẹ'ę̣ ve'e, ve'em tse'e y'ijttinit to'kji ax jo'n ų̨ų'me'e to'kji n'ijtum.

23 Jẹmts ą̨tse'e jẹ'ę̣ jya'vin kąjxmda, jẹts yámpats mitse'e ą̨ts nja'vin kąjxm, ax ve'em tse'e to'kji y'ijttinit jẹtse'e ję̣ jayu juu' ve'e dų̨mą̨ą̨tnavyą̨ą̨'njų̨dup ję̣ naxviijnit ję̣ kyǫ'ǫ̨y jẹ'ę̣, jẹtse'e dų̨nujávadat jẹts mits ą̨tse'e xkẹjxp jẹts ǫǫy mitse'e xtuntsą̨k pą̨n pą̨n jaty mitse'e mvinkǫǫn, ve'em ax jo'n ą̨ts mitse'e xtsǫjkpa jo'n.

24 'Tata, mits xa ą̨ts jẹ'ę̣ ve'e xmǫǫydu, ax ntsą̨jkpts ą̨tse'e jẹts ą̨tse'e n'ijtpat jẹ'ę̣ mą̨ą̨tta ję̣m joma ą̨tse'e n'ijtnit jẹtse'e dų̨'íxtat ję̣ mą̨jin juu' ą̨ts mitse'e xmǫǫy, kų̨x van'ítanam ą̨ts mitse'e xtsą̨k ka'anume'e yą̨ it chǫǫ'ndų̨k vye'na.

25 Tata, pyaatyp y'akẹẹguipts jẹ'ę̣ ve'e ǫy juu' mitse'e mtuump. Pą̨n pą̨n jaty xa ve'e dų̨mą̨ą̨tnavyą̨ą̨'njų̨dup ję̣ naxviijnit ję̣ kyǫ'ǫ̨y jẹ'ę̣, ka'a tse'e m'íxajada; ax n'íxats ą̨ts mitse'e; jẹts jẹ'ę̣ pą̨n pą̨n jaty ą̨ts mitse'e xmǫǫy, ñų̨ja'vidupts jẹ'ę̣ ve'e jẹts mits ą̨tse'e xkẹjxp.

26 Nų̨java xa ą̨ts mitse'e nyaktáñ jẹ'ę̣ mą̨ą̨tta, ax njaa'któnupts ą̨ts jẹ'ę̣ ve'e pą̨n vintsǫ ve'e mjaa'knų̨jávajadat, ve'em tse'e dų̨jayẹjptuvat jẹm jya'vin kąjxmda ję̣ tsǫjkų̨n juu' ą̨ts mitse'e xtukmutsǫjkp, jẹts ą̨tse'e n'ijtnit jẹm jẹ'ę̣ jya'vin kąjxmda.

18

Ku ję̣ Jesús yakmajch
(Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53)

1 Ku ve'e chapkǫjtskų̨jx, van'it tse'e ję̣ Jesús ję̣ y'ixpą̨jkpatą̨jk dų̨mą̨ą̨didi jẹtse'e dų̨tinajxti ję̣ tukjǫv juu' ve'e Cedrón dų̨xą̨aj, jẹtse'e jyẹ'ydi jẹm jado'k ado'om joma ve'e to'k ję̣ olivos kų̨pų̨kam. Jẹm tse'e tyą̨jkidi.

2 Y'íxaiva tse'e ję̣ it ję̣ Judas, jẹ'ę̣ juu' ve'e ję̣ Jesús dų̨pą̨ą̨mnup jẹm ję̣ jayu kyą̨'m juu' ve'e tso'oxpą̨jkjų̨dup, kų̨x may naxe'e jẹm ję̣ Jesús dų̨mą̨ą̨t'ǫ́tsta ję̣ y'ixpą̨jkpatą̨jk.

3 Ax jẹm tse'e ję̣ Judas jyẹ'y mą̨ą̨t ję̣ tojpatą̨jk jẹts ję̣ tsaptą̨kmutoompatą̨jk; ję̣ tee'tą̨jk ję̣ vyintsą̨nda jẹts ję̣ fariseotą̨jkta, jẹ'ę̣ tse'e kẹjxjų̨du. Jẹm tse'e ję̣ Jesús dų̨nų̨nąjkxta kuną'ą̨k kutų'kx, ję̣ kų̨p mą̨ą̨t jẹts ję̣ tsojx mą̨ą̨t.

4 Ax ñų̨ja'vi tse'e ję̣ Jesús nų̨jom juu' ve'e tónjup kǫ́tsjup, jẹ'ę̣ kąjx tse'e ję̣ Jesús y'anąjkxijidi jẹtse'e y'amǫtutǫ́vijidi:

—¿Pą̨n tse'e m'íxtidup?

5 Jẹtse'e y'atsǫǫjvjidi:

—Ję̣ Jesús, ję̣ nazarétit jayu.

Van'it tse'e ję̣ Jesús y'atsą̨ąjv:

—Ą̨ts xa jẹ'ę̣ ve'e.

Ję̣ Judas juu' ve'e dų̨pą̨ą̨mnup ję̣ Jesús jẹm ję̣ jayu kyą̨'m juu' ve'e tso'oxpą̨jkjų̨dup, jẹm tse'e dų̨mą̨ą̨dada ję̣ jayu juu' ve'e myą̨ą̨tjẹ'ydu.

6 Ku ve'e ję̣ Jesús vyaajñ: "Ą̨ts xa jẹ'ę̣ ve'e", van'it tse'e y'ų̨xnąjkxti jẹtse'e ñaxką̨daakti.

7 Van'it tse'e ję̣ Jesús y'amǫtutǫ́vijidinuva:

—¿Pą̨n tse'e m'íxtidup?

Jẹtse'e vyaandinuva:

—Ję̣ Jesús, ję̣ nazarétit jayu.

8 Van'it tse'e ję̣ Jesús ñą̨'mų̨xjidinuva:

—Tą̨ xa ą̨ts miitse'e nnąąjmada jẹts ą̨ts jẹ'ę̣ ve'e. Pą̨n ą̨ts tse'e x'íxtidup, masǫ'ǫ̨ktats ą̨ts yą̨ njayu jẹtse'e ñąjkxtinit.

9 Jẹ'ę̣ kąjxts yą̨'ą̨ ve'e ve'em jyajty jẹtse'e tyoojnji kyǫjtsji juu' ve'e viinm ję̣ Jesús kyǫjts ku ve'e vyaajñ jẹts ni to'ka ve'e kyavintǫki jẹ'ę̣ pą̨n pą̨n jatye'e ję̣ Tyee' mǫǫjyju.

10 Myą̨ą̨t tse'e vye'na ję̣ Simón Pedro to'k ję̣ yajkxy tsojx, van'it tse'e dų̨yakpítsum ję̣ yajkxy tsojx jẹtse'e dų̨kų̨spojxji to'k ado'om ję̣ y'aka'yų̨n taatsk juu' ve'e Malco dų̨xą̨aji, ję̣ tee' juu' ve'e dų̨nų̨vintsą̨nikąjxp ję̣ tee'tą̨jkta, jẹ'ę̣ts jẹ'ę̣ ve'e ję̣ tyoompa y'ijt.

11 Ax jidų̨'ų̨m tse'e ję̣ Jesús dų̨nų̨ų̨jmi ję̣ Pedro:

—Paąmnuva ję̣ myajkxy tsojx jẹp tyąjk jąątp. Pą̨n chąjkp xa ve'e ą̨ts ję̣ nTee' jẹts ą̨tse'e ntsaachpaa'tų̨t, ¿ka'ats ą̨ts n'ite'e ję̣ tsaachpaatų̨n nyaknáxų̨t?

Ku ję̣ Jesús dų̨vinteni ję̣ tee' juu' ve'e dų̨nų̨vintsą̨nikąjxp ję̣ tee'tą̨jkta
(Mt. 26.57-58; Mr. 14.53-54; Lc. 22.54)

12 Ję̣ tojpatą̨jk mą̨ą̨t jẹ'ę̣ juu' ve'e yakkutojkų̨xjų̨dup mą̨ą̨t ję̣ tsaptą̨kmutoompatą̨jk, jẹ'ę̣ tse'e dų̨majtstu ję̣ Jesús jẹtse'e dų̨tsoomdi.

13 Van'it tse'e dụyaknạjkxti too'vạjkp jẹp jẹ Anás tyạk'ap. Jẹ mạj ónụk Anás, jẹ
Caifás jẹ myạ'vụtts jẹ'ẹ ve'e y'ijt; jẹts jẹ Caifás, jẹ'ẹ tse'e jẹ joojnt ve'nip tee' juu' ve'e
dụnụvintsạnikạjxp jẹ tee'tạjkta.
14 Nay jẹ'ẹjyam tse'e jẹ Caifás juu' ve'e dụ'akọjtsi jẹ israeejlit jáyuda jẹts jẹ'ẹ jẹ y'ọ'yinda
jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e to'kji jẹ jayu dụku'ọọ'kat jẹ jyáyuda.

Ku jẹ Pedro dụkanatyukpạjkji jẹ Jesús
(Mt. 26.69-70; Mr. 14.66-68; Lc. 22.55-57)

15 Pyanạjkxtu tse'e jẹ Jesús jẹ Simón Pedro jẹts jado'k jẹ myu'ixpạjkpa. Jẹ myu'ixpạjkpa,
íxajats jẹ'ẹ ve'e y'ijt jẹ tee' juu' ve'e dụnụvintsạnikạjxp jẹ tee'tạjkta van'it. Ax jẹ ixpạjkpa
tse'e tạjki jẹp jẹ tee' juu' ve'e dụnụvintsạnikạjxp jẹ tee'tạjkta tyaagujkp, jẹ Jesuuse'e
dụpa'ụx'ọọki.
16 Jẹ Pedro, jékumts jẹ'ẹ ve'e tyaajñ. Jẹ'ẹ kạjx tse'e pyítsum jẹ ixpạjkpa juu' ve'e íxaja jẹ tee'
juu' ve'e dụnụvintsạnikạjxp jẹ tee'tạjkta van'it, jẹtse'e dụmạạtnakyọjtsji jẹ tạ'ạxtạjk juu'
ve'e jẹ zaguán dụ'ix'ijtp, jẹtse'e dụyaktạjki jẹ Pedro.
17 Van'it tse'e jẹ tạ'ạxtạjk dụnụụjmi jẹ Pedro:
—¿Ka mítsap vine'e nụto'k xi jayu jẹ y'ixpạjkpa?
Jẹtse'e jẹ Pedro y'atsạạjv:
—Ka'a, ka ạ́tsap xa jẹ'ẹ.
18 Xojxp tse'e van'it jẹ it, jẹ'ẹ kạjx tse'e jẹ toompatạjk mạạt jẹ tsaptạkmutoompatạjk
dụpạạmdi jẹ jạajn jẹ ju'u mạạt, jẹp tse'e dụvintén̨ada jẹtse'e xyamda. Jẹp tse'e jẹ Pedro
tyéniva xyaampa.

Ku jẹ tee' Anás dụyaktụvi dụyakto'ojntsi jẹ Jesús juu' jaty
(Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Lc. 22.66-71)

19 Jẹ tee' juu' ve'e dụnụvintsạnikạjxp jẹ tee'tạjkta van'it, jẹ'ẹ tse'e dụ'amọtutụvi jẹ Jesús
pạn ti ve'e tyoondup kyọjtstup jẹ y'ixpạjkpatạjk jẹts ti ve'e jẹ Jesús jẹ jayu tyuk'ixp.
20 Jẹtse'e jẹ Jesús ña'mụxji:
—Nụkẹ'xnatákani jẹ'ẹ ve'e juu' ạtse'e tụnkạts jẹja anañụjoma jẹ jayu vyinkujk, ijtpts
ạtse'e tụnyak'ixpụk jẹp tsaptụjkp jẹts jẹp mạjạ tsaptụjkp, jẹp joma ve'e ñay'amókajada
anañụjoma jẹ israeejlit jáyuda, ka ayu'utsapts ạtse'e juu' tụnkạts.
21 ¿Tyạjxts ạtse'e x'amọtutụva? Jẹ'ẹ mits amọtutụva pạn pạn jaty ạtse'e tụx'amọtunaxta,
va'ants jẹ'ẹ ve'e mva'nụxjada pạn ti jaty ạtse'e tụnkạts, ñụja'vidupts jẹ'ẹ ve'e juu' jaty ạtse'e
tụnkạts.
22 Ku ve'e jẹ Jesús ve'em vyaajñ, van'it tse'e nụto'k jẹ tsaptạkmutoompa juu' ve'e
paa'ténijup, jẹ'ẹ tse'e dụ'akupạ'kxi jẹ Jesús, jẹtse'e dụnụụjmi:
—¿Ve'eme'e x'atsạv yạ tee' juu' ve'e dụnụvintsạnikạjxp jẹ tee'tạjkta?
23 Jẹtse'e jẹ Jesús y'atsọọjvji:
—Pạn ka'a xa jẹ'ẹ ve'e y'ọya juu' ạtse'e tụnkạts, nụkọ́tsụts n'it joma ve'e kya'ọya; ax pạn
ọyts jẹ'ẹ ve'e juu' ạtse'e tụnkạts, ¿tyạjxts ạtse'e tụx'akupạ'kxa?
24 Van'it tse'e jẹ Anás jẹ Jesús tsumụpụkna dụtuknụkejx jẹ tee' Caifás, tee' jẹ'ẹ ve'e y'ijtpa
juu' ve'e dụnụvintsạnikạjxp jẹ tee'tạjkta.

Ku jẹ Pedro dụkanatyukpạjkjinuva jẹ Jesús
(Mt. 26.71-75; Mr. 14.69-72; Lc. 22.58-62)

25 Namvaate'e jẹ Pedro jyạn'aténiva, van'it tse'e yaknụụjmi:
—¿Ka mítsap vine'e nụto'k xi jayu jẹ y'ixpạjkpa?
Van'it tse'e jẹ Pedro dụkanatyukpạjkjinuva jẹ Jesús. Jidụ'ụm tse'e vyaajñ:
—Ka'a, ka ạ́tsap xa jẹ'ẹ.
26 Van'it tse'e y'amọtutúvijinuva nụto'k jẹ toompa juu' ve'e dụtoojnjip jẹ tee' juu' ve'e
dụnụvintsạnikạjxp jẹ tee'tạjkta, jẹ'ẹ myugo'ok juu' ve'e jẹ Pedro kyụspojxji jẹ tyaatsk,
jẹtse'e vyaajñ:
—¿Ka jémap ạts mitse'e tụn'ix olivos kụpụkam jọọtm mạạt yạ'ạ?
27 Ax ka'a tse'e y'uknatyukpạjkjinuva jẹ Pedro jẹ Jesús. Jẹ'yji tse'e to'k jẹ na'atseev
y'ayaaxy.

Ku jẹ Jesús jẹ Pilato dụvinteni
(Mt. 27.1-2, 11-14; Mr. 15.1-5; Lc. 23.1-5)

28 Ku ve'e jẹ Jesús dụyaktsọọ'ndi jẹp jẹ Caifás tyạk'ap, van'it tse'e dụyaknạjkxti jẹm joma
ve'e jẹ Pilato yakkutuk, jajtụkuvaannup tse'e jẹ it vye'na. Ka'a tse'e tyạjkidi jẹp tụjkp jẹ
israeejlit jayu kụx va'ajts jẹ'ẹ ve'e ñaajk'ituva'anjada, kụx pạn kụtyạjkidi ve'e, ka'a tse'e
kụy'ọ'yixjidi jẹtse'e kụdụkaaydi jẹ pascua xạạj a'ox.

29 Jẹ'ẹ kạjx tse'e jẹ Pilato pyítsum jẹp tụjkp joma ve'e yakkutuk. Jẹ rómait yakkutojkpa juu' ve'e jẹ maja kutojkụn dụkạ'mip van'it, jẹ'ẹ tse'e jẹ kutojkụn mọọjyju. Van'it tse'e jẹ nụmay jayu dụnụụjmidi:

—¿Tise'e mtuknụxạ'ạidup yạ jayu?

30 Jẹtse'e y'atsọọjvjidi:

—Pạn ka jẹ tọkin toompap xa yạ'ạ ve'e kụy'it, ka'ats ạạts mits yạ'ạ ve'e jẹ xyụp ntukkạtạka.

31 Van'it tse'e jẹ Pilato ña'mụxjidi:

—Pavitsta miits yạ'ạ jẹts tọkimpayọ'ọyda ax jo'n vya'añ jẹ mpava'nụnda.

Van'it tse'e y'atsọọvdi:

—Ka'a xa ạạts miitse'e xyakjajtjada jẹts ạạtse'e nyakjayu'ọọ'kụt.

32 Ve'em tse'e jyajty jẹtse'e tyoojnji juu' ve'e jẹ Jesús kyọjts pạn vintsọ ve'e y'ọọ'kụt.

33 Van'it tse'e jẹ Pilato tyạjkinuva jẹp joma ve'e yakkutuk, jẹtse'e jẹ Jesús dụvatsạajv, jẹtse'e dụ'amọtutụvi:

—¿Jẹ Israeejlit Jayu Yakkutojkpa mitse'e?

34 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsọọjvji:

—¿Jẹ m'avintsọ vinma'yụn kạjx ạts mits yạ'ạ ve'e x'amọtutụva, ukpụ jayu ve'e ve'em mnạ'mụxjup?

35 Van'it tse'e jẹ Pilato y'atsọọjvji:

—Ka jẹ israeejlit jáyuvap xa ạtse'e. Jẹ mjáyuda mạạt jẹ tee'tạjk jẹ vyintsạnda, jẹ'ẹ tse'e yam ạts nkạ'm tụmpámjada. ¿Ti mitse'e tụxtún?

36 Van'it tse'e jẹ Jesús y'atsọọjvji:

—Ka yaja naxviijnap xa ạtse'e nyakkutuk. Pạn yaja xa ạtse'e kụnyakkutuk, ka'a tse'e kụdụkuvạjkti pạn pạn jaty ạtse'e xpanạjkxtup jẹts ạtse'e jẹm jẹ israeejlit jayu kyạ'm nyakpámụt. Ka yájapts ạtse'e nyakkutuk.

37 Van'it tse'e jẹ Pilato ña'mụxji:

—¿Tis, yakkutojkpa mitse'e?

Jẹtse'e jẹ Jesús y'atsạajv:

—Jẹ'ẹ xa ạtse'e, ve'em ax jo'n tụxkạts. Jẹ'ẹ kạjx xa ạtse'e nke'x jẹts jẹ'ẹ kạjxts ạtse'e nmiijn yaja naxviijn jẹts ạtse'e jẹ tụvạkọjtsụn mpámụt jẹ tyụv jẹ'ẹ kạjx. Anañụjoma pạn pạn jatye'e dụkutyoondup jẹ tyụv jẹ'ẹ, y'amọtunajxtupts jẹ'ẹ ve'e juu' ạtse'e nkạjtsp.

38 Van'it tse'e jẹ Pilato ña'mụxji:

—¿Tis jẹ'ẹ ve'e jẹ tyụv jẹ'ẹ?

Ku jẹ Jesús jẹ y'ọọ'kụn kyutujk
(Mt. 27.15-31; Mr. 15.6-20; Lc. 23.13-25)

Ku ve'e jẹ Pilato ve'em vyaajñ, van'it tse'e pyítsumnuva jẹtse'e dụmukọjtstinuva jẹ israeejlit jáyuda, jẹtse'e dụnụụjmidinuva:

—Ka'a xa ạtse'e yạ jayu ti tọkin mpaatyja.

39 Ixtáñ xa miitse'e xjayẹpta jẹts ạts miitse'e nmasọọkjadat to'k jẹ poxụntạkjayu vimpaascua xạạj.

Van'it tse'e jẹ jayu dụ'amọtutúvidi:

—¿Mtsọjktupe'e jẹts ạts miitse'e nmasọọkjadat yạ Israeejlit Jayu Yakkutojkpa?

40 Van'it tse'e mạkk vyaandi:

—¡Kạ'a, ka jẹ'ẹp! ¡Masọ'ọkụ jẹ Barrabás!

Ax mẹẹ'tspats jẹ'ẹ ve'e y'ijt jẹ Barrabás.

19

1 Van'it tse'e jẹ Pilato jẹ Jesús duyakjavyọjpji mạạt jẹ pọ'ọ vọjpụn jẹ pojxụn jạptsum.

2 Távani tse'e yakvạp vye'na, van'it tse'e jẹ tojpatajk to'k jẹ ápit ta'aky dụpạạmdi jẹ corona jo'n, jẹtse'e dụtukxạkjẹẹjnụkti jẹm jẹ Jesús kyuvajkm. Van'it tse'e dụxọjxti mạạt jẹ tso'ojmk vit ax jo'n jẹ yakkutojkpa ñaxyóxjada,

3 jẹtse'e dụnụxiikti dụtukxiikti. Jidụ'ụm tse'e dụnụụjmidi:

—¡Yakmájats mitse'e m'ítụt, Israeejlit Jayu Yakkutojkpa! —jẹtse'e dụ'akupạ'kxidi.

4 Van'it tse'e jẹ Pilato pyítsumnuva jẹtse'e jẹ nụmay jayu dụnụụjminuva:

—Ixta, ụxyaja xa ạtse'e nyakpítsum jẹtse'e xnụjávadat jẹts ka'a ạtse'e ti tọkin mpaatyja.

5 Van'it tse'e jẹ Jesús pyítsum mạạt jẹ tso'ojmk vit, jẹme'e kyuvajkm jẹ ápit ta'aky jẹ corona jo'n pụm dụmạạda juu' ve'e tyukxạkjẹẹjnụktu. Van'it tse'e jẹ Pilato ña'mụxjidi:

—¡Ụxyaja xa ve'e yạ yaa'tyạjk!

6 Ku ve'e dụ'ixti jẹ tee'tạjk jẹ vyintsạnda jẹts jẹ tsaptạkmutoompatạjkta, mạkk tse'e vyaandi:

—¡Yakcruuzpétụ! ¡Yakcruuzpétụ!

Van'it tse'e je̱ Pilato ña̱'mu̱xjidi:
—Pavitsta miits ya'a̱ je̱ts yakcruuzpétta; ka'a xa a̱ts ya'a̱ ve'e ti to̱kin mpaatyja.
7 Ax jidu̱'u̱m tse'e y'atso̱o̱vdi je̱ israeejlit jáyuda:
—Njayejpp xa a̱a̱tse'e je̱ pava'nu̱n juu' ve'e vaamp je̱ts vyinmajtsjupe'e je̱tse'e y'o̱o̱'ku̱t ku̱x ve'eme'e ñapyu̱mju̱ je̱ts je̱ Nte'yam je̱ y'Onu̱k ya'a̱ ve'e.
8 Ku ve'e je̱ Pilato du̱'amo̱tunajxy, nu̱yojk tse'e tyunjaa'ktsa̱'ki.
9 Van'it tse'e tyajkinuva je̱p tu̱jkp je̱tse'e du̱'amo̱tutu̱vi je̱ Jesús:
—¿Jómit jáyuts mitse'e?
Ax ka'a tse'e je̱ Jesús y'atso̱o̱jvji.
10 Van'it tse'e je̱ Pilato ña̱'mu̱xji:
—¿Ka'a a̱tse'e x'atsa̱v? ¿Ka'a ve'e xnu̱java je̱ts njayejpp a̱tse'e je̱ kutojku̱n je̱ts a̱ts mitse'e naspa̱ka nyaktánu̱t ukpu̱ a̱ts mitse'e nyakjacryuuzpétju̱t?
11 Je̱tse'e je̱ Jesús y'atso̱o̱jvji:
—Pa̱n ka'a xa mitse'e je̱ Nte'yam ku̱mmo̱o̱jyji je̱ kutojku̱n, ka'ats mitse'e je̱ xyu̱p myakkutuk a̱ts ka̱jx. Je̱'e̱ ka̱jx tse'e nu̱yojk tókinax je̱'e̱ juu' a̱tse'e je̱m mits mka̱'m tu̱xyakjapyu̱mju̱ je̱ts ka'a ve'e mits.
12 Van'it tse'e je̱ Pilato du̱'ukjaa'kpayo'y pa̱n vintso̱ ve'e je̱ Jesús naspa̱ka ku̱du̱yaktaajñ, je̱tse'e pyítsumnuva je̱ja je̱ nu̱may jayu vyinkujk. Ax ma̱kk tse'e vyanko̱jtinuva je̱ israeejlit jáyuda:
—¡Pa̱n myaktaampy xa ya'a̱ ve'e naspa̱ka, ka'a tse'e xma̱a̱tnayjávaja je̱ César, je̱ yakkutojkpa juu' ve'e nu̱yojk je̱ kutojku̱n du̱ka̱'mip! ¡Je̱pya̱na pa̱n pa̱ne'e napya̱a̱jmjup yakkutojkpa, cho'oxpu̱jkpts je̱'e̱ ve'e je̱ César!
13 Ku ve'e je̱ Pilato du̱'amo̱tunajxy, van'it tse'e je̱ Jesús du̱yakjapyítsumji je̱tse'e y'a̱jxtk joma ve'e tyo̱kimpayo̱'o̱y. Gabata tse'e yaktukxa̱aja je̱ it je̱ hebreo aaj. (Jidu̱'u̱m tse'e kya̱tsa̱pítsum je̱ Gabata, Tsavimpa'kxy.)
14 Jado'k xa̱a̱j tse'e kya'it je̱tse'e je̱ pascua xa̱a̱j du̱'amaa'yadat, kujk xa̱a̱j jo'ne'e vye'na, van'it tse'e je̱ Pilato du̱nu̱ujmidi je̱ israeejlit jáyuda:
—¡U̱xyaja xa ve'e ya̱ myakkutojkpada!
15 Van'it tse'e ma̱kk vyaandinuva:
—¡Va'an du̱'a̱a̱'ku̱! ¡Va'an du̱'a̱a̱'ku̱! ¡Yakcruuzpétu̱!
Je̱tse'e je̱ Pilato ña̱'mu̱xjidinuva:
—¿Tis, nyakjacryuuzpétjup a̱ts ya'a̱ vine'e ya̱ myakkutojkpada?
Van'it tse'e je̱ tee'ta̱jk je̱ vyintsán y'atso̱o̱jvjidi:
—Ka'a xa a̱a̱tse'e viijnk yakkutojkpa njayep, je̱ Césarji ve'e to'k.
16 Ku ve'e ve'em vyaandi, van'it tse'e je̱ Pilato du̱tuujn juu' ve'e je̱ nu̱may jayu cho̱jktup, je̱tse'e je̱m je̱ tyojpa kya'mda du̱pu̱ujm je̱ Jesús je̱tse'e du̱yakcruuzpéttat.

Ku je̱ Jesús cryuuzpejt
(Mt. 27.32-44; Mr. 15.21-32; Lc. 23.26-43)

17 Van'it tse'e pyítsum je̱ Jesús, je̱me'e je̱ cryuuz du̱paku'u̱, je̱tse'e ñu̱jkx joma ve'e to'k je̱ it juu' ve'e yaktukxa̱ajip Kuxútum, je̱'e̱ juu' ve'e je̱ hebreo aaj kya̱tsa̱pítsump Gólgota.
18 Je̱m tse'e du̱yakcruuzpejtti. Yakcruuzpejttuva tse'e janu̱me̱jtsk je̱ jayu, je̱ja tse'e ita̱kujk je̱ Jesús du̱pa̱a̱mdi.
19 Yakjapya̱a̱jmju tse'e je̱ Pilato je̱m cruz ko̱jm to'k je̱ jatyán juu' ve'e du̱'ava'nip pa̱n ti ve'e kyuvejtp. Jidu̱'u̱m tse'e vya'añ: "Ya'a̱ xa ve'e je̱ Jesús, je̱ nazarétit jayu, je̱ Israeejlit Jayu Yakkutojkpa."
20 Nu̱may tse'e je̱ israeejlit jayu du̱'ixti je̱ jatyán, ku̱x je̱ it joma ve'e du̱yakcruuzpejtti je̱ Jesús, myutámipts je̱'e̱ ve'e je̱ kajpu̱n je̱ts toojk je̱ ayookts je̱'e̱ ve'e ja'a: je̱ hebreo, je̱ griego, je̱ts je̱ latín.
21 Je̱'e̱ ka̱jx tse'e je̱ israeejlit tee'ta̱jk je̱ vyintsán du̱nu̱ujmidi je̱ Pilato:
—Kadi to'k aaj xyakjayja'aju̱: "Je̱ Israeejlit Jayu Yakkutojkpa"; ñojk'óye'e yakjayja'aju̱: "Ya'a̱ ve'e vaan: A̱ts xa je̱'e̱ ve'e je̱ Israeejlit Jayu Yakkutojkpa."
22 Ax jidu̱'u̱m tse'e je̱ Pilato y'atso̱o̱jvjidi:
—Juu' xa a̱tse'e tu̱nyakjayja'aju̱, ja'anits je̱'e̱ ve'e tu̱tyáñ.
23 Ku ve'e je̱ tojpata̱jk du̱yakcruuzpejtti je̱ Jesús, van'it tse'e je̱ vyit du̱yakva'kxti maktaaxk viijn, ka̱kto'k viijn tse'e tyukka̱daakjidi. Pya̱jktuva tse'e je̱ vyitupa'tk. Ka'ats je̱'e̱ ve'e xyomyuka, to'k ta'akyji ve'e nu̱jom,
24 je̱'e̱ ka̱jx tse'e ña̱vyaajnjidi:
—Ka'a tse'e nka̱a̱'tsumdat, ñojk'óye'e du̱nu̱koo'yimda je̱tse'e n'íxumdat pa̱n pa̱ne'e tukka̱daakjup.
Ax ve'em tse'e tyoojnji juu' ve'e vaamp je̱p Kunuu'kx Jatyán ku̱jxp: "Yakva'kxtu tse'e a̱ts je̱ nvit je̱tse'e du̱nu̱koo'yidi a̱ts je̱ nvitupa'tk." Ax ve'em tse'e du̱toondi je̱ tojpata̱jk.

25 Joma ve'e je Jesús je cryuuz, jem tse'e vye'na je tyaak, jem tse'e je tyaak je y'uts juu' ve'e tyak'ákip, jem tse'e je Cleofas je ñudá'ax juu' ve'e María duxáaj, jempa tse'e je María Magdalena.
26 Ku ve'e je Jesús du'ix jets jeja ve'e tyena je tyaak maat je y'ixpajkpa juu' ve'e ooy tyuntsojk, van'it tse'e dunuujmi je tyaak:
—Nana, m'onukjávap ya'a ve'e.
27 Van'it tse'e dunuujmiva je y'ixpajkpa:
—Mtaakjávap ya'a ve'e.
Van'it tse'e je ixpajkpa jem tyak'ámam duyaktsuunini je Jesús je tyaak.

Ku je Jesús y'oo'kni
(Mt. 27.45-56; Mr. 15.33-41; Lc. 23.44-49)

28 Ku ve'e ve'em tyoojnji kyojtsji, ñuja'vinup tse'e je Jesús jets ta ve'e tyonkuxju kyojtskúxju nujom jets je'e kajxe'e jetse'e tyónjut juu' ve'e vaamp jep Kunuu'kx Jatyán kujxp. Jidu'um tse'e vyaajñ:
—Taatsip ats.
29 Jem tse'e y'ijt to'k oo'y je tsaaydum pa'ajk na'ook, van'it tse'e duyakxoo'kti to'k je tukna'oktaatsun maat je tsaaydum pa'ajk na'ook, jetse'e dupaamdi jem kapy jajm juu' ve'e hisopo duxaaj. Van'it tse'e dutuk'atíjidi.
30 Kyuvajk tse'e je Jesús je tsaaydum pa'ajk na'ook. Van'it tse'e vyaajñ:
—Ta tse'e tyonkuxju kyojtskúxju.
Van'it tse'e vyiijntk jetse'e je jya'vin tyukvaatsji.

Ku to'k je tojpa dukomjujt je Jesús je kyachupajk

31 Jado'k xaaj tse'e kya'it jetse'e je pascua xaaj dupaa'tut. Ka'a tse'e je israeejlit jayu dutsojkti jetse'e je poo'kxtkun xaaj jem cruz kajxm je ñi'kxta je kyopkta tyánut pan pan jatye'e cruuzpejttu, kux ooye'e dutunnumaja je poo'kxtkun xaaj van'it. Je'e kajx tse'e je Pilato dunuujmidi jetse'e dutukpava'anut je tyojpataajk jetse'e dutajtat je pyoojyta jetse'e jatyji y'oo'ktat pan pan jatye'e cruuzpejttu, ve'em tse'e y'óyat jetse'e duyakkeektinit je ñi'kxta je kyopkta.
32 Van'it tse'e je tojpa ñajkxti jetse'e je pyoojy dutajjidi numejtsk je jayu juu' ve'e je Jesús myaatcruuzpejttu; ku muto'k, van'it tse'e jado'k.
33 Ku ve'e duvinkutámidi je Jesús, van'it tse'e du'ixti jets távani je'e ve'e y'aa'k, je'e kajx tse'e dukoo'ktajjidini je pyoojy.
34 Nuto'k je tojpa juu' ve'e jem ijttu, je'e tse'e dukomjojt je Jesús je kyachupajk. Tun je'yji tse'e pyítsum je nuu'pun jets je naaj.
35 Je jayu juu' ya'a ve'e du'ix, je'e tse'e ya tuvakojtsun dupaamp je'e kajx jetse'e ve'em je Jesucristo xjaanchjávadat. Ni vinxupa ve'e je taay dukamaada je tuvakojtsun juu' je'e ve'e pyuump, ñuja'vipts je'e ve'e oy jets tyúvam je'e ve'e juu' ve'e jyaayp.
36 Je'e kajxts ya'a ve'e ve'em jyajty jetse'e tyoojnji juu' ve'e vaamp jep Kunuu'kx Jatyán kujxp: "Ni to'ka ve'e je pyajk kyayaktájut."
37 Jem tse'e jado'k viijn je Kunuu'kx Jatyán juu' ve'e vaamp: "Y'íxtapts je'e ve'e juu' ve'e koojmjudu."

Ku je Jesús ñaxtajki
(Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56)

38 Ku ve'e ve'em tyoojnji kyojtsji, van'it tse'e je José juu' ve'e arimatéait jayu, je'e tse'e du'amotu je Pilato jetse'e yakjajtuxjut jetse'e duyaktsoo'nnit je Jesús je ñi'kx je kyopk. Je José, je Jesuusts je'e ve'e pyanujkxp y'ijt. Oyam tse'e vye'ema, ka'a tse'e ñaajknuke'xnatajkiji kux cha'kipe'e je myu'israeejlit jáyuda. Yakjajtuxju tse'e je Pilato. Van'it tse'e je José y'ats jetse'e duyaktsoo'nni je Jesús je ñi'kx je kyopk.
39 Nay ve'empa tse'e je Nicodemo, je'e juu' ve'e ojts dumaatnakyátsju koo'ts je Jesús, je'yvats je'e ve'e maat toojk arroba jo'n je pa'ajk xoo'kpa, je miirrats je'e ve'e jets je áloe mutaka.
40 Ax ve'em tse'e je José maat je Nicodemo je Jesús je ñi'kx je kyopk dutukvimpitti je vit maat je pa'ajk xoo'kpa, ve'em ax jo'n dutonda je israeejlit jáyuda ku ve'e je y'oo'kpa je ñaxtajkin du'apaamduka da.
41 Jep tse'e to'k je ju'kx kupukam vye'na tamji joma ve'e duyakcruuzpejtti je Jesús. Jeja tse'e ju'kx kupukam jaat vye'na to'k je nam oo'kpa jot joma ve'e je oo'kpa kyatákana.
42 Jep tse'e dupaamdi je Jesús je ñi'kx je kyopk kux támani ve'e vye'na je israeejlit jayu je pyoo'kxtkun xaajta jets je'e kajxpa ve'e ku ve'e tamji y'ijt je oo'kpa jot.

20

Ku je Jesús jyoojntykpajknuva
(Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12)

1 Domingo tse'e vye'na, muto'k xaaj je semana, jetse'e je María Magdalena ñujkx tun japyji jem joma ve'e je Jesús ñaxtajki, koo'ts jatyna tse'e vye'na, van'it tse'e du'ix jets yakke'ekani ve'e vye'na je tsaaj juu' ve'e y'akaajyjup je jot.
2 Van'it tse'e noomp ñujkx joma ve'e vye'nada je Simón Pedro jets je ixpajkpa juu' ve'e je Jesús ooy tyuntsojk, jetse'e dunuujmidi:
—¡Ta xa ve'e duyakpítsumdini je Maja Vintsán jep jótup! ¡Ka'ats aatse'e nnujava pan joma ve'e tudupaamdini!
3 Van'it tse'e je Pedro jets jado'k je ixpajkpa noomp ñajkxti joma ve'e je Jesús ñaxtajki.
4 Kijpx tse'e noomp ñajkxti. Ax makk tse'e javee'n ñuujm jado'k je ixpajkpa jets ni ka'a ve'e je Pedro, jetse'e too'vajkp jye'y joma ve'e je naxtajkin it.
5 Van'it tse'e vyiijntk, jetse'e kyak'ixi, jetse'e du'ix jets jepe'e je vit pyujkna. Ax ka'a tse'e tyajki.
6 Ku ve'e jye'y je Simón Pedro, van'it tse'e tyajki jep ooo'kpa jótup; y'íxpats je'e ve'e jets jepe'e pyujkna je vit juu' ve'e tyukvimpittu.
7 Van'it tse'e du'ixpa je vit juu' ve'e tyukvinmojtstu je Jesús je kyuvajk. Ka'a tse'e tyo'kmúka maat je vit juu' ve'e tyukvimpittu, apuk je'e ve'e pum vye'na axaa'ch.
8 Van'it tse'e tyajkiva jado'k je ixpajkpa, je'e juu' ve'e too'vajkp je'y joma ve'e je naxtajkin it, jetse'e du'ix juu' ve'e toojnju kojtsju, jetse'e dujaanchja'vi.
9 Ka'anum tse'e duvinmótuda vye'na je Kunuu'kx Jatyán juu' ve'e vaamp jets tun vinkopk je'e ve'e jetse'e je Jesús jyoojntykpajknuvat ku ve'e aa'kani vye'nat.
10 Van'it tse'e je ixpajkpa vyimpijttinu joma ve'e ñamyáyjada.

Ku je Jesús ñaajknukę'xnatajkiji jeja je María Magdalena vyinkujk
(Mr. 16.9-11)

11 Ax yaaxp tse'e tyaajñ je María jeja ooo'kpa jot aagui. Namvaate'e ya'axy, van'it tse'e vyiijntk jetse'e kyak'ixi jep jótup.
12 Jep tse'e du'ix numejtsk je ángeles poo'p xaxta, jeja ve'e chaanada joma ve'e je Jesús je ñi'kx je kyopk y'ijt, to'k joma ve'e je kyuvajk y'ijt, jets jado'k joma ve'e je tyek y'ijt.
13 Jetse'e je ángeles y'amotutúvijidi:
—¿Tyajxse'e mya'axy?
Jetse'e y'atsaajv:
—Je'e kajxse'e kuxe'e je Maja Vintsán tuduyaktsoo'ndini; ka'a atse'e nnujava pan joma ve'e tudupamda.
14 Kojtskajxp tse'e vye'na ku ve'e y'ixumpijt, van'it tse'e du'ix je Jesús, ax ka'ats je'e ve'e dunujava jets je'e je'e ve'e.
15 Van'it tse'e je Jesús y'amotutúviji:
—¿Tyajxse'e mya'axy? ¿Pane'e m'íxtip?
Ax je'e kajx tse'e kuxe'e ve'em je María vyinmaajy jets je'e je'e ve'e juu' ve'e je ju'kx kupukam dukayoop dukatoomp, je'e kajx tse'e dunuujmi:
—Pan mits xa ve'e ojts tuxyaktsaa'n, vaajnjikts ats to'k aaj joma ve'e tuxpum, jets atse'e najkx nyaktsoo'nnuva.
16 Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:
—¡María!
Jetse'e je María y'ixumpijtnuva jetse'e dunuujmi je hebreo aaj:
—¡Raboni! (Ax jidu'um tse'e kyatsapítsum je Raboni, Yak'ixpajkpa.)
17 Jetse'e je Jesús ña'muxji:
—Masoo'okų ats, kux ka'anum xa atse'e nvimpijtni joma ve'e ats je nTee'. Ax najkxuts ats je n'utsatajk xnaajmada: "Pejtnup atse'e joma ve'e y'it ats je nTee' jets miits je mTee'da, ats je nNte'yam jets miits je mNte'yamda."
18 Ax ve'em tse'e je María dutuujn ax jo'n yaktukpavaajñ, ojts tse'e duvaajnjada je ixpajkpatajk jets ta ve'e du'íxnuva je Maja Vintsán, je'e ve'e tukpavaajnju jetse'e ve'em du'avánat.

Ku je Jesús ñaajknukę'xnatajkiji jeja je y'ixpajkpatajk vyinkujkta
(Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49)

19 Je xaajjyam tse'e, muto'k xaaj je semana, je Jesús tyajki joma ve'e je y'ixpajkpatajk ñay'amojkijidi jetse'e jeja je'e y'itakujkta ojts ñapyumju, tso'opani tse'e je it vye'na jets atuke'e je tak'akaa'a dujayepta kux chaa'kidupe'e je myu'israeejlit jáyuda. Van'it tse'e je Jesús dunuujmi je y'ixpajkpatajk:

—Je o y joot maat tse'e m'ijttinit.
20 Ku ve'e ve'em vyaajñ, van'it tse'e dutuk'ixti mejtsk je kya'aj jets je kyach joma ve'e
chaachi. Xoojntktu tse'e je ixpajkpatajk ku ve'e du'ixti je Majaa Vintsán.
21 Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidinuva:
—Je oy joot maat tse'e m'ijttinit. Ve'em ax jo'n atse'e je nTee' xkejx, nay ve'empats ats
miitse'e nkejxtuva.
22 Van'it tse'e ñupiixtkijidi jetse'e jyaa'kna'muxjidi:
—Jayepta jem mja'vin kajxmda je Espíritu Santo.
23 Pan mvaandup xa ve'e jets mee'kxe'e je jayu je tyokin, mee'kx tse'e y'it; ax pan
mvaandup tse'e jets ka'a ve'e je jayu tyokinmee'kxa, ka'ats je'e ve'e tyokinmee'kxa y'it.

Ku je Tomás du'ix je Majaa Vintsán ku ve'e távani jyoojntykpajknuva vye'na

24 Ax je Tomás, Xeen Onukts je'e ve'e yaktij y'ijt, je'ets je'e ve'e nuto'k je ixpajkpa juu'
ve'e numakmejtsk ijttu, ka'ijtpts je'e ve'e vye'na maat je myu'ixpajkpatajk ku ve'e je Jesús
ñuje'yjidi.
25 Ux'ook tse'e je viijnk ixpajkpa ña'muxjidi:
—Ta xa aatse'e n'íxnuva je Majaa Vintsán.
Ax jidu'um tse'e je Tomás y'atsoojvjidi:
—Ka'a xa atse'e njaanchjáva. Kuunum atse'e n'íxut mejtsk ado'om je kya'aj juu' ve'e je
clavos yakxa'ajkiju, jets atse'e ya nka'ónuk n'akoo'pat joma ve'e je clavos duyakjujt, jets
atse'e nyaktákat ya nka'aj jep kyachupajk akujkp joma ve'e xya'ajki, van'ítnumts atse'e
njaanchjávat —jidu'um tse'e vyaajñ.
26 Kutoodojtuk xaaj tse'e je ixpajkpatajk ñay'amojkijidinuva joma ve'e to'k je tajk. Jep
tse'e vye'niva je Tomás. Van'it tse'e je Jesús tyajki, jah'atúkame'e vye'na je tak'aka'ada,
jetse'e jeja je'e y'itakujkta ñapyaajmji. Van'it tse'e vyaajñ:
—Je oy joot maat tse'e m'ijttinit.
27 Van'it tse'e je Tomás dunuujmi:
—Akoo'pa yaja je mka'ónuk jets ixu ats ya nka'aj; yaktaka je mka'aj yap ats nkachupajk
akujkp joma atse'e nxa'ajki. Kadi makk je mkuvajk xpum, kadi xkajaanchjáva jets
joojntykpajknuva atse'e, jaanchjáva ve'e.
28 Van'it tse'e je Tomás y'atsoojvji:
—¡Ats je nMaja Vintsán! ¡Ats je nNte'yam!
29 Jetse'e je Jesús ña'muxji:
—Tomás, ¿mjaanchja'vipe'e uxyam je'e kajx ku atse'e tux'ix? Xoon xa je'e ve'eda pan pan
jaty atse'e xjaanchja'vidup óyam ats je'e ve'e xka'ixti.

Je'e pan tyajx kajxe'e ya nak yakjaajy

30 Jyaa'ktoon tse'e je Jesús may je mújit nuja'vin jeja je y'ixpajkpatajk vyinkujkta juu' ve'e
yaja kayakjaayp;
31 ax juu' tse'e yaja ja'ani, je'e kajx xa je'e ve'e jetse'e xjaanchjávadat jets je Nte'yam je
y'Onuk je'e ve'e je Jesús, je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit, ve'em
tse'e xjayejptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp je'e kajx ku je'e ve'e xjaanchjávada.

21

Ku je Jesús ñaajknukę'xnatajkiji jeja nuvuxtojtuk je y'ixpajkpa vyinkujkta

1 Ku ve'e je it ñajxy, van'it tse'e je Jesús ñaajknukę'xnatajkijinuva joma ve'e je
y'ixpajkpatajk jeja maja na'akaya pa'ayi juu' ve'e Tiberias duxaaj. Jidu'um tse'e dutuujn.
2 Jem tse'e vye'nada je Simón Pedro, je Tomás juu' ve'e tyijtup Xeen Onuk, je Natanael juu'
ve'e je canaajit, galiléait jayu je'e ve'e, jempa tse'e je Zebedeo je y'ónukta jets janumejtsk je
Jesús je y'ixpajkpada.
3 Van'it tse'e je Simón Pedro ña'muxjidi:
—Najkxu ats je ajkx duma'akyu.
Jetse'e y'atsoojvjidi:
—Nmaadap aats mitse'e.
Najkxtu tse'e jetse'e jem barco jootm tyajkidi. Tsonaxye'e dujamaakti, ax ni vinxupa
tse'e dukapajkti.
4 Ku ve'e jyajviijv, jeja tse'e napa'ayi je Jesús tyena vye'na, ax ka'a tse'e dunujávada je
y'ixpajkpatajk jets je Jesús je'e ve'e.
5 Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:
—Mexta, ¿ka'a ve'e ti ajkx tuxpakta?
Jetse'e y'atsoojvjidi:
—Ni vinxúpase'e.
6 Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Vąjta ję mxuum jeja barco aka'yųn pa'ayi jętse'e ję ajkx xpáktat.
Ku ve'e ve'em dųtoondi, ka'a tse'e y'uk'o'yixjidini vintsǫ ve'e dųyakpítsumdat ję tyuk'ajkx'amaakin xuumda kųx jępe'e ǫǫy ję ajkx tųtyuntáñ.
7 Van'it tse'e ję ixpąjkpa juu' ve'e ję Jesús ǫǫy tyuntsǫjk, ję'ę tse'e dųnųųjmi ję Pedro:
—¡Ję Mąją Vintsą́n xa yą'ą!
Ku ve'e dų'amǫtunajxy ję Pedro jęts ję Mąją Vintsą́n ję'ę ve'e, van'it tse'e dųpųųjm ję vyitąni'kx, kųx yakkęęke'e ję vyit, jętse'e y'ayęjtsi jęp nąjąątp.
8 Ję viijnk ixpąjkpada tse'e ję'ydu jeja nąpa'ayi ję barco mąąt jętse'e dųpavąą'ndi ję tyuk'ajkx'amaakin xuum, va'ajts ojtsts ję'ę ve'e ję ajkx mąąt. Ję'ę kąjx tse'e dųpavąą'nda kųx vųjxtkupxųk majk xajtųk jo'nji ve'e dųmujékumada ję nąpaa'v.
9 Ku ve'e jeja naxkųjx jyę'ydi, van'it tse'e dųpaatti ję ju'u juu' ve'e ję jąąjn dųmąąt, jętse'e jęñi'kxm to'k ję ajkx jęts ję tsapkaaky.
10 Jętse'e ję Jesús ñą'mųxjidi:
—Yakminda ǫyvinxųpa ję ajkx juu' ve'e tųxma'akta.
11 Jętse'e ję Simón Pedro tyąjki jęm barco jǫǫtm jętse'e dųpavųų'n jeja nąpa'ayi paat ję tyuk'ajkx'amaakin xuum juu' ve'e ojts ję mújit ajkx mąąt. Mǫ́kupx javųjxtkupxųk maktoojk tse'e ję ajkx y'ijt. Ǫyam tse'e ǫǫy tyunmaya, ka'a tse'e ję xyuum myupǫjti.
12 Van'it tse'e ję Jesús ñą'mųxjidi:
—Minų m'ajǫ́pada.
Ax ni pąna tse'e juu' ve'e ję y'ixpąjkpatąjk kyanayja'viji jętse'e dų'amǫtutǘvat pąn pąn ję'ę ve'e, kųx ñųja'vidupe'e jęts ję Mąją Vintsą́n ję'ę ve'e.
13 Van'it tse'e ję Jesús vyinkutámijidi, jętse'e dųkąąjn ję tsapkaaky, jętse'e dųmǫǫydi; ve'em tse'e dųtoompa mąąt ję ajkx.
14 Yą'ąts ję'ę ve'e mutoojk nax ku ve'e ję Jesús ñąajknųkę'xnatąjkijinuva jeja ję y'ixpąjkpatąjk vyinkujkta ku ve'e tą́vani y'uk'ąą'k vye'na jętse'e jyoojntykpąjknuva.

Ku ję Jesús dųmąątnakyǫjtsji ję Simón Pedro

15 Tą tse'e y'ajǫ́pada vye'na, van'it tse'e ję Jesús dų'amǫtutųvi ję Simón Pedro:
—Simón, ję Jonás ję myajntk, ¿xtsǫjkp ątse'e nųyojk jęts ka'a ve'e yą'ąda?
Jętse'e ję Pedro y'atsǫǫjvji:
—Ve'em, Mąją Vintsą́n, mnųja'vinup xa mitse'e jęts ntsąjkp ąts mitse'e.
Jętse'e ję Jesús ñą'mųxji:
—Ix'itų tse'e ąts ję njayu, ve'em ax jo'n ję carnero vinténiva dų'ix'it ję kyarneeroda.
16 Van'it tse'e mumęjtsk nax ję Jesús y'amǫtutǘvijinuva:
—Simón, ję Jonás ję myajntk, ¿xtsǫjkp ątse'e?
Jętse'e ję Pedro y'atsǫǫjvjinuva:
—Ve'em, Mąją Vintsą́n, mnųja'vinup xa mitse'e jęts ntsąjkp ąts mitse'e.
Van'it tse'e ñą'mųxjinuva:
—Ix'itų tse'e ąts ję njayu, ve'em ax jo'n ję carnero vinténiva dų'ix'it ję kyarneeroda.
17 Van'it tse'e mutoojk nax ję Pedro yak'amǫtutǘvinuva:
—Simón, ję Jonás ję myajntk, ¿xtsǫjkp ątse'e?
Van'it tse'e ję Pedro chaachvinmapyąjkni ję'ę kąjx ku ve'e y'amǫtutǘviji mutoojk nax pąn tsǫjkjupe'e, jętse'e dųnųųjmi:
—Mąją Vintsą́n, nųjom xa mitse'e juu' xnųja'vikǘx, mnųja'vinupts mitse'e jęts ntsąjkp ąts mitse'e.
Jętse'e ję Jesús ñą'mųxjinuva:
—Ix'itų tse'e ąts ję njayu, ve'em ax jo'n ję carnero vinténiva dų'ix'it ję kyarneeroda.
18 Tyǘvam xa ąts mitse'e nnųųjma, vaampam ątse'e, ku ve'e mvajųtyąjki, mnaxyǫjxjup tse'e y'ijt jętse'e mnųjkx pąn joma ve'e xtsąk; ax ku tse'e mmąj'ónųkinit, m'axájap tse'e jętse'e ję viijnk jayu mxǫ́xjųt jętse'e myaknąjkxjųt joma ve'e mkanąjkxuva'añ.
19 Ku ve'e ve'em vyaajñ, ję'ę tse'e ję Jesús y'ava'ni pąn vintsǫ ve'e ję Pedro ję Nte'yam ję myąjin ję jyaanchin dųyaknųkę'xnatą́kat ku ve'e y'ǫǫ'knit. Van'it tse'e ję Jesús jyaa'kvaajñ:
—¡Pamiinni ąts!

Ję ixpąjkpa juu' ve'e ję Jesús ǫǫy tyuntsǫjk

20 Ku ve'e ję Pedro y'ixųmpijt, van'it tse'e dų'ix jęts jępe'e pyamétsjada ję ixpąjkpa juu' ve'e ję Jesús ǫǫy tyuntsǫjk, nay ję'ęjyam juu' ve'e namyąj'ąą'kpejtju jeja ję Jesús kyakųviijn van'it ku ve'e y'a'óxidi jętse'e dų'amǫtutųvi pąn pąn ję'ę ve'e juu' ve'e pą́mjup jęm ję jayu kyą'm juu' ve'e tso'oxpąjkjųdup.
21 Ku ve'e ję Pedro y'ixji, van'it tse'e dų'amǫtutųvi ję Jesús:
—Mąją Vintsą́n, jęts yą'ą, ¿tits yą'ą ve'e játjup náxjup?
22 Jętse'e ję Jesús y'atsǫǫjvji:

—Pa̱n ntsa̱jkpts a̱tse'e je̱tse'e jyoojntykat van'it paat ku a̱tse'e nmiinnuvat, ¿tits mits je̱'e̱ ve'e?, pamiinni a̱ts mits.
23 Van'it tse'e yakko̱jts'ukvaajñ je̱ja uts ajch je̱ts uts tsa̱'a̱ akujk je̱ts ka'a ve'e y'o̱o̱'ku̱t je̱ ixpa̱jkpa juu' ve'e je̱ Pedro je̱ Jesús y'amo̱tutu̱vi pa̱n ti ve'e játjup náxjup. Ax je̱ Jesús, ka'ats je̱'e̱ ve'e du̱nu̱ujmi je̱ts ka'a je̱'e̱ ve'e y'o̱o̱'ku̱t; jidu̱'u̱me'e du̱nu̱u̱jmi: “Pa̱n ntsa̱jkpts a̱tse'e je̱tse'e jyoojntykat van'it paat ku a̱tse'e nmiinnuvat, ¿tits mits je̱'e̱ ve'e?”
24 Ax nmuja'vinupts a̱a̱tse'e je̱ts tyúvam je̱'e̱ ve'e je̱ tu̱va̱ko̱jtsu̱n juu' ve'e pyu̱u̱mp je̱ ixpa̱jkpa juu' ve'e je̱ Jesús o̱o̱y tyuntso̱jk.
25 Je̱ja xa ve'e may viijn juu' jatye'e je̱ Jesús tyoon kyo̱jts juu' ve'e kayakjaay yap na̱k ku̱jxp. Pa̱n ku̱yakjavye̱jtkú̱x tse'e to'k viijn jado'k viijn, nnasja'vipts a̱tse'e je̱ts ka'a ve'e ku̱ñu̱paadi ya̱ naxviijnit it je̱tse'e ku̱yakjavye̱jtkú̱x nu̱jom juu' jatye'e tyoon kyo̱jts.

Jidu'um tse'e vya'kxtk je Oy Kats je Oy Ayook

Ku je Jesucristo vyaajñ jets mínupe'e je Espíritu Santo

1 Ñumájiva Teófilo, je muto'k nak juu' ats mitse'e ntuknuja'yi, jemts atse'e njavyejtkujx
nujom juu' jatye'e je Jesús tyon'ukvaan jets juu' jatye'e je jayu tyukyak'ixpajk'ukvaan.
2 Ve'em tse'e duton'ukvaajñ dukojts'ukvaajñ van'it paat ku ve'e chajpejtni, je Espíritu
Santo tse'e putajkijup vye'na namvaate'e dutuk'ix pan ti ve'e tyóndap kyótstap je
kyukátsivatajk juu' ve'e vyinkoon.
3 Ku ve'e je jayu yak'oo'kjini, van'it tse'e jyoojntykpajknuva jetse'e va'ajts
ñaajknukẹ'xnatajkiji may nax, ñuja'vidinup tse'e je jayu juu' ve'e íxjudu mótujudu jets
joojntykip je'e ve'e je Jesús. Vujxtkupx xaaj tse'e ñaajknukẹ'xnatajkiji jetse'e dutukmukojtsti
vintso je'e ve'e ku ve'e je jayu y'itta jem je Nte'yam y'am kya'm.
4 Jemna tse'e je Jesús dumaadada vye'na ku ve'e ña'muxjidi:
—Ka'a ve'e yaja Jerusalén mpítsumdat, yaja tse'e x'a'íxtat ku ve'e je Dios Tee' je vyaanduk
dukutyónut, ve'em ax jo'n x'amotunajxti ku ats miitse'e nvaajnjidi.
5 Tyúvam xa je'e ve'e jets je tsoxk naaj ve'e je Juan je jayu tyukyaknapejt, ax veẹ'nji tse'e
ya it ñáxut, van'itts atse'e jem mja'vin kajxmda ntukyaknapéttat je Espíritu Santo, ve'em ax
jo'n je Nte'yam je vyaanduk duyaktaajñ.

Ku je Jesús chajpejtni

6 Ku ve'e jem je Jesús dumaatvẹ'nada, van'it tse'e du'amotutúvidi:
—Maja Vintsán, ¿myakvimpijtnuvape'e uxyam je israeejlit jayu je kyutojkun?
7 Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:
—Ka'a xa miitse'e mtukkada'akjada jetse'e xnujávadat pan vin'ite'e je Dios Tee'
nupaamduka dujayep jetse'e juu' dutónut;
8 ax mjayéptap tse'e je makkin ku ve'e je Espíritu Santo mnukada'akjadat, van'it tse'e je
numay jayu xvaajnjadat jets pan atse'e. Yaja ve'e jerusaleenit kyajpun kujx du'ukva'anut,
van'it tse'e nujom yaja judéait y'it jaat, jem samaariait y'it jootm, jets nujom vinxup to'k it
to'k naxviijn.
9 Ku ve'e kyojtskujx, van'it tse'e je Jesús pyatajkini jetse'e ña jkxni jem tsapjootm. Íxjudu
tse'e je y'ixpajkpatajk. Van'it tse'e to'k pak je vínuts myejts jetse'e je Jesús duyo'tsni, ve'em
tse'e du'ixtókidini.
10 Jemna tse'e pyat'ixta vye'na je y'ixpajkpatajk, van'it tse'e tun to'mayji numejtsk je
ángeles pyaa'ténijidi pooʼp xaxta,
11 jetse'e jidu'um ña'muxjidi:
—Galiléait jáyuda, ¿tise'e mtumpat'íxtup jem tsajm tsov? Ya Jesús, juu' ve'e uxyam
tuchajpét, ya'ajyam tse'e miinnuvap jado'k nax ax jo'n uxyam tux'ixta tuchajpét.

Ku je Matías je Judas dukuteni

12 Van'it tse'e je kukatsivatajk chooʼndi joma ve'e je Olivos Kopk jetse'e vyimpijttinuva
jem Jerusalén, ni ka'ajyji kojkm legua dumujékuma je kajpun.
13 Ku ve'e jyeʼydi jem kajpun kajxm, van'it tse'e pyejtti jep mumejtsk nukavyet kujxp
joma ve'e tutyanda vye'na. Jeme'e vye'nada je Pedro jets je Santiago, je Juan jets je Andrés,
je Felipe jets je Tomás, je Bartolomé jets je Mateo, je Santiago juu' ve'e je Alfeo je myajntk, je
Simón juu' ve'e je cananista partido dumaat y'ijt, jets je Judas juu' ve'e je Santiago je y'ónuk.
14 Nujomts je'e ve'e ijtp ñay'amókajada jetse'e chapkotsta. Je'e maatta tse'e je Jesús je
y'utsatajk jets je María juu' ve'e je Jesús je tyaak. Jempa tse'e je viijnk ta'axtajkta.
15 Tsapkojtsp jets to'k muk tse'e y'ijtti, van'it tse'e je Pedro tyeni jeja jaanchja'vivatajk
akujk, numókupx ja'ii'px jo'n tse'e vye'nada, jetse'e vyaajñ:
16 —Utsta ajchta utsta tsa'ada, tun vinkopk je'e ve'e jetse'e tyónjut juu' ve'e jep Kunuu'kx
Jatyán kujxp ijtp, je'e juu' ve'e je Espíritu Santo je David tyukkojtsnajx, je'ets je'e ve'e juu'
ve'e y'ava'ni je Judas kajx, je'e juu' ve'e je jayu duvovje'y jetse'e je Jesús dumátstat.
17 Uu'm maatts je'e ve'e y'ijt je Judas, ntukmaatjayejpumduts uu'm je'e ve'e ya toonk.
18 (Ax je meen juu' ve'e pyajk je kyo'oy to'nun kajx, je'e tse'e yaktukjooy to'k viijn je naax.
Je Judas tse'e naxkadaak jetse'e je tyiints pyajva'kxy jetse'e pyítsumni je jyoot je myee'ts.
19 Ax nujom tse'e dunuja'vidi juu' ve'e tsuunidup jem Jerusalén, je'e kajxts je'e ve'e
yaktukxaaji je naax juu' ve'e yakjooy Acéldama, je jerusaleenit ayookts je'e ve'e. Nuu'pun
Naaxts je'e ve'e kyatsapítsum.)
20 Ax ve'em tse'e tyoojnji juu' ve'e jep Salmo kujxp vaamp jidu'um:
Va'an je tyajk dutañu tukva'ajts,

ni pąna ve'e jęm kyatsąąnat.
Vaampap tse'e jidų'ųm:
Va'ane'e viijnk dųkuténaja dųkutsųųnaja.
Jidų'ųm tse'e vya'añ.
21 'Ax ve'em tse'e, jeja xa ve'e ųų'm mąątta ję yaa'tyąjkta juu' ve'e tųy'it ųų'm mąątta nųjom vinxųpe'e ję Mąją Vintsą́n Jesús ñajxy tyąjki ųų'm mąątta
22 van'ítani ku ve'e ję Juan ję Jesús dųyaknąpejt jęts van'it paat ku ve'e ję Jesús chajpejtni. Tun vinkǫpkts ję'ę ve'e jętse'e nųto'k ję yaa'tyąjk mpą'mumdat juu' ve'e dų'ix ję Jesús ku ve'e tą́vani jyoojntykpąjknuva vye'na, ję'ę tse'e ję tųvąkǫjtsųn dųpámup jęts ve'emam ję'ę ve'e.
23 Van'it tse'e dųpąąmdi nųmęjtsk jętse'e to'k yakvinkǫ́nųt: ję José juu' ve'e Barsabás yaktukxąąjivap, yaktijpap tse'e Justo, jęts ję Matías.
24 Van'it tse'e jidų'ųm chapkǫjtsti:
—Mąją Vintsą́n, m'ixkųjxp mnųja'vikųjxp xa mitse'e nųjom ję jayu ję jyǫǫt ję jya'vin jęts ję vyinma'yųn, tuk'ixų ąąts to'k aaj pąn pąn mitse'e mvinkǫǫn juu' ve'e yą nųmęjtskta
25 jętse'e dųtónųt ję kukátsiva toonk juu' ve'e ję Judas myasǫǫknu ję tyǫkin kąjx jętse'e ñąjkxni joma ve'e tyukkąda'akyjų —jidų'ųm tse'e chapkǫjtsti.
26 Van'it tse'e ję suerte dųtoondi jętse'e dųnųjávadat pąn pąne'e tukkąda'akjup. Ax ję Matías tse'e ǫjts tyukkąda'akyjų. Van'it tse'e yaktukmupą'midini mąąt ję nųmakto'k kukątsivada.

2

Ku ję Espíritu Santo kyądaaky

1 Ax ku tse'e dųpaaty ję pentecostés xąąj, jęm tse'e vyę'nada nųjom ję jaanchja'vivatąjk to'k ką'ąjyji amókada.
2 Van'it tse'e tun to'mayji dų'amǫtunajxti kyąda'aky jęm tsapjǫǫtm tsǫv ax jo'n ję mąkk pǫj y'amu'u, jętse'e ję tąjk dųyaktuknǫjkikųjx joma ve'e vyę'nada.
3 Jętse'e yak'íxjidi ję jąn'ayęę'nst jo'n juu' ve'e naxkądaak jęm kyuvajkmda nųto'k nųto'k.
4 Van'it tse'e ję Espíritu Santo ję mąkkin jęts ję vinma'yųn myǫǫjyjidi anañųjoma pąn pąn jatye'e jęm ve'nidup jętse'e dųtóndat juu' ve'e ję Nte'yam chąjkp, kyǫjtstu tse'e ję ayook juu' ve'e kyavinmǫ́tudup, ve'em ax jo'n ję Espíritu Santo myǫ'ǫjada jętse'e dųkǫ́tstat.
5 Jęm tse'e Jerusalén vyę'nada ję israeejlit jáyuda juu' ve'e ję'ydu xąąjiva, jętse'e ję Nte'yam dųvinjávadat dųvintsą'ągadat; may viijn tse'e ję kajpųn joma ve'e chǫǫ'ndi.
6 Ku ve'e dų'amǫtunajxti juu' ve'e mǫ́tup ax jo'n ję mąkk pǫj y'amu'u, van'it tse'e ñay'amojkijidi. Atųva atǫki tse'e ję nųmay jayu tyuntankąjxti kųx ję y'aajam ję y'ayookame'e y'amǫtunajxtu to'k jado'k ku ve'e yakmukǫjtsti.
7 Atųva atǫki tse'e tyuntaandi jętse'e ñavyaajnjidi:
—¿Tis, ka ję galiléait jáyuvap yą'ą vine'eda juu' ve'e ųxyam kǫjtstup?
8 ¿Vintsǫse'e y'ǫya jętse'e n'amǫtunajxumda kąkję'ę yą n'aajamda yą n'ayookamda?
9 Jeja xa ve'e yaja juu' ve'e tsǫǫ'ndu jęm paartiait jęts médiait y'it jǫǫtmda, jęm Elam jęts jęm Mesopotamia, jęm Judea jęts jęm Capadocia, jęm Ponto jęts jęm Asia,
10 jęm Frigia jęts jęm Panfilia, jęm Egipto jęts juu' ve'e tsųųnidup jęm áfricait y'it jǫǫtm juu' ve'e najxp javęę'n jęm Cirene. Jéjadava tse'e ję israeejlit jáyuda jęts ję jayu juu' ve'e ję israeejlit ję jyaanchja'vin dųpanąjkxtup juu' ve'e jęm Roma tsǫǫ'ndu.
11 Nay jéjadava tse'e juu' ve'e tsǫǫ'nduva jęm Creta jęts jęm Arabia. Ax nųjom tse'e n'amǫtunajxumda yą n'avintsǫ aajamda yą n'avintsǫ ayookamda juu' ve'e xtukmukǫjtsumdup ję Nte'yam ję myąjin.
12 Atųva atǫki tse'e tyuntankąjxti, ka'a tse'e dų'ukmutaayvaattini vintsǫ ve'e jyátųkadat. Jidų'ųm tse'e ñay'amǫtutúvajada vimpit atųj:
—¿Tis yą'ą vine'e tyijp? —nay ve'empa— ¿Tis yą'ą vine'e ñųkąjtsp?
13 Ax jęmpa tse'e juu' ve'e dųnųxiiktu dųtukxiiktu ję jaanchja'vivatąjk. Jidų'ųm tse'e vyaandi:
—Mookjųdup xa yą'ą ve'e. Tą xa yą'ą ve'e dų'oknaxta ję tsaaydum pa'ajk nąąj.

Juu' ve'e ję Pedro vyaajnjidu ję jayu

14 Van'it tse'e ję Pedro tyeni mąąt ję viijnk kukątsivada juu' ve'e nųmakto'k ijttu, jętse'e mąkk dųmukąjts ję jayu. Jidų'ųm tse'e vyaajñ:
—Miitsta, nmu'israeejlit jáyuda, nųjom pąn pąn jatye'e yájada Jerusalén, amǫtunaxta ǫy juu' ątse'e nkǫtsuvaampy.
15 Ka'a xa yą'ą ve'e myo'okjada ax jo'n miitse'e mvinmayda, ajǫ́pum xąąjnume'e ųxyam.
16 Yą'ą juu' ve'e ųxyam toojnjup kǫjtsjup, yą'ąts ję'ę ve'e juu' ve'e ję Nte'yam ję y'ayook kǫjtsnajxpa Joel jyaay jęp Kunuu'kx Jatyán kųjxp. Jidų'ųm tse'e dųjaajy:

17 Vaamp xa ve'e je̱ Nte'yam:
“Ku ve'e tyámínit je̱ ita̱ka̱x,
mpámupts a̱tse'e je̱m jya'vin ka̱jxmda je̱ n'Espíritu nu̱jom je̱ jayu juu' ve'e to'k it to'k
naxviijn tsu̱u̱nidup,
kyojtsnáxtap tse'e a̱ts je̱ n'ayook je̱ mmajntkta̱jkta je̱ts je̱ mna̱a̱xta̱jkta,
nyak'íxtapts a̱tse'e juu' a̱tse'e ntsa̱jkp je̱ mmuutskit ónu̱kta,
kuma'ajtap tse'e je̱ mmújit jáyuda.
18 Mpámupts a̱tse'e je̱m jya'vin ka̱jxmda je̱ n'Espíritu pa̱n pa̱n jaty a̱tse'e xmutoondup
xmupajktup,
je̱ yaa'tya̱jk je̱ts je̱ ta̱'a̱xta̱jk,
je̱tse'e du̱ko̱jtsnáxtat a̱ts je̱ n'ayook.
19 Nyakjéjapts a̱tse'e je̱m tsajviinm juu' jatye'e yaktuk'atúvap,
mpámupts a̱tse'e je̱ nu̱ja'vin je̱m naxviinm:
je̱ nu̱u̱'pu̱n je̱ts je̱ ja̱a̱jn, je̱ts o̱o̱y je̱ jo̱k.
20 Vinko̱o̱'tsinup tse'e je̱ aampa xa̱a̱j,
je̱tse'e nu̱u̱'pu̱n jo'n je̱ aampa po̱'o̱ cháptsinit,
ka'ana ve'e du̱paa'ty vye̱'nat je̱ xa̱a̱j ku ve'e je̱ Ma̱ja̱ Vintsán kya̱daaknit,
je̱ xa̱a̱j juu' ve'e du̱nu̱má̱jap je̱tse'e du̱nu̱vinkópkat.
21 Nu̱jom tse'e pa̱n pa̱n jatye'e je̱ Ma̱ja̱ Vintsán du̱jaanchja'vidup,
je̱'e̱ tse'e tso̱'o̱ktap.”
Jidu̱'u̱m tse'e je̱ Kunuu'kx Jatyán vya'añ.
22 Van'it tse'e je̱ Pedro jyaa'kvaajñ:
—Nmu'israeejlit jáyuda, amo̱tunaxta ya̱ ayook. Oy miitse'e xnu̱jávada je̱ ma̱jin je̱ts je̱ mújit atu̱va je̱ts je̱ mújit nu̱ja'vin juu' ve'e je̱ja miits mvinkujkta je̱ Nte'yam je̱ kyutojku̱n ka̱jx tyoon je̱ Jesús, je̱ nazarétit jayu.
23 Je̱ Nte'yam tse'e du̱nu̱pa̱ajmtki juu' ve'e je̱ Jesús játjup náxjup, ñu̱ja'vits je̱'e̱ ve'e je̱ts yakpámup je̱'e̱ ve'e je̱m je̱ jayu kya̱'m juu' ve'e tso'oxpa̱jku̱dup. Miits xa je̱'e̱ ve'e myakjay'o̱o̱'kju̱du. Ko̱'o̱y jáyuts je̱'e̱ ve'eda juu' ve'e yakcruuzpejtju̱du. Je̱'e̱ tse'e tyoondu juu' miitse'e mtso̱jktu.
24 Ax je̱ Nte'yamts je̱'e̱ ve'e du̱yakjoojntykpa̱jknuva, je̱ o̱o̱'ku̱ne'e tuknu̱vaatsjinu, ku̱x ka'a ve'e je̱ o̱o̱'ku̱n je̱ kutojku̱n du̱jayep je̱tse'e a̱a̱'k du̱tunyaktánu̱t.
25 Ve'em xa je̱'e̱ ve'e ax jo'n ju̱jpani je̱ David du̱ko̱jtsnajxy je̱ Jesús je̱ y'ayook. Jidu̱'u̱m tse'e vyaajñ:
Nxa̱'ma'íxp a̱tse'e je̱ Ma̱ja̱ Vintsán je̱ja a̱ts nvinkujk,
je̱'e̱ ma̱a̱tts a̱tse'e n'it,
ve'emts a̱tse'e nkativinmay,
26 je̱'e̱ ka̱jx tse'e xyo̱ondu̱k a̱ts ya̱ njo̱o̱t ya̱ nja'vin je̱ts a̱ts mitse'e nyakma̱ja nyakjaancha.
Je̱'e̱ ka̱jxts a̱tse'e to'k jo̱o̱t n'it,
ku̱x ó́yam a̱tse'e n'o̱o̱'ku̱t, joojntykpa̱jknuvapts a̱tse'e.
27 Ka'ats mitse'e a̱ts ya̱ njo̱o̱t ya̱ nja'vin xmaso̱'o̱ku̱t je̱m je̱ o̱o̱'ku̱n kya̱'m,
ka'a ve'e xyakjajtpat je̱tse'e mya'atu̱t a̱ts ya̱ nni'kx ya̱ nko̱pk, a̱ts, mits je̱ mVa'ajts Jayu.
28 Xtuk'ix a̱ts mitse'e je̱ too' juu' a̱tse'e nyo̱'o̱yup je̱ts a̱tse'e xa̱'ma ka̱jx njoojntykinit,
xyakxo̱o̱ndu̱kupts a̱ts mitse'e ku a̱tse'e n'ijtnit mits ma̱a̱t.
Jidu̱'u̱m tse'e je̱ David du̱ko̱jtsnajxy je̱ Jesús je̱ y'ayook.
29 ’Nmu'israeejlit jáyuda, va'ajts xa ve'e nnu̱ja'vimda je̱ts o̱o̱'ke'e je̱ nju̱jpit jáyuvamda David, je̱tse'e ña̱xta̱jkini, ku̱x je̱e̱na ve'e je̱ it joma ve'e ña̱xta̱jki.
30 Ax je̱ David, je̱ Nte'yam je̱ y'ayookts je̱'e̱ ve'e kyo̱jtsnajx, ñu̱ja'vits je̱'e̱ ve'e je̱ts tukvinva'niju je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam je̱ts to'ke'e je̱ chaan je̱ kyo̱o̱j kyuténajat kyutsa̱a̱najat, je̱'e̱ts je̱'e̱ ve'e je̱ Cristo, juu' ve'e du̱yakkutojkjap je̱ Nte'yam je̱ jyayu ve'em ax jo'n je̱ David du̱yakkutojkji je̱ nju̱jpit jáyuvamda.
31 Y'ixts je̱'e̱ ve'e je̱ David je̱ts joojntykpa̱jknuvape'e je̱ Cristo, ve'eme'e vyaajñ je̱ts ka'a ve'e je̱ Cristo je̱ jyo̱o̱t je̱ jya'vin tyuntánu̱t je̱m je̱ o̱o̱'ku̱n kya̱'m je̱ts ka'a ve'e je̱ ñi'kx je̱ kyo̱pk mya'atu̱t.
32 Ax je̱ Cristo, je̱ Jesuusjyamts je̱'e̱ ve'e. Je̱ Nte'yamts je̱'e̱ ve'e du̱yakjoojntykpa̱jknuva. Je̱'e̱ts a̱a̱tse'e mpu̱u̱mp je̱ tu̱va̱ko̱jtsu̱n je̱ts n'ix a̱a̱ts je̱'e̱ ve'e ku ve'e tá̱vani jyoojntykpa̱jknuva vye'na.
33 Ax je̱ Nte'yamts je̱'e̱ ve'e tuknu̱má̱jijinu je̱ja y'aka'yu̱n pa'ayi, je̱tse'e du̱mo̱o̱yni je̱ kutojku̱n je̱tse'e du̱kéxu̱t je̱ Espíritu Santo, ve'em ax jo'n je̱ Nte'yam tyukvinva'niji. Ax nu̱jomts ya̱'a̱ ve'e juu' ve'e tu̱x'ixta tu̱x'amo̱tunaxta, je̱ Espíritu Saantots ya̱'a̱ ve'e du̱yakjéjip.
34 Ka je̱ Daviijape'e tsaj̱pejt. Jidu̱'u̱me'e viinm vyaajñ:
Je̱ Nte'yam xa ve'e du̱nu̱u̱jmi a̱ts je̱ nMa̱ja̱ Vintsán:
“A̱jxtu̱ku̱ yaja a̱ts n'aka'yu̱n pa'ayi

35 namvaat ą̈tse'e nyakvintǫ́kida pą̈n pą̈n jatye'e mtso'oxpą̈jkjų̈dup.”
Jidų'ų̈m tse'e ję̣ David dų'ava'ni juu' ve'e ję̣ Nte'yam kyǫjts.
36 ’Miitsta, nmu'israeejlit jáyuda, ve'em xa ve'e dų̈tsą̈k ję̣tse'e va'ajts xnų̈jávadat ję̣ts ję̣ Jesús, juu' ve'e myakjacryuuzpę̣jtjų̈du, ję̣'ę̣jyam tse'e ję̣ Nte'yam pyą̈ą̈m Mą̈ją̈ Vintsą́n, ję̣ Cristo, juu' ve'e vyinkǫǫn ję̣tse'e yakkutojknit.
37 Ku ve'e dų'amǫtunajxti, van'it tse'e ñatyukja'vijidi ję̣ tyǫkin ję̣tse'e dų'amǫtutǘvidi ję̣ Pedro mą̈ą̈t ję̣ myukukątsivatąjk:
—Nmu'israeejlit jáyuda, ¿tis ą̈ątse'e ntónup?
38 Van'it tse'e ję̣ Pedro y'atsǫǫjvjidi:
—Vinmayų̈mpijttini, masǫǫktini ję̣ mkǫ'ǫy joojntykinda, van'it tse'e mnąpéttat ję̣'ę̣ kąjx ję̣tse'e nų̈java tyánų̈t ję̣ts ję̣ Jesucristo ve'e mpanąjkxuvaandup, ve'em tse'e myaktǫkinmę̣ę̣'kxtat ję̣tse'e tyą́kat ję̣m mja'vin kąjxmda ję̣ Espíritu Santo.
39 Mtukvinva'nijidu xa miitse'e ję̣ Nte'yam ję̣ Espíritu Santo, yaktukvinva'niduva tse'e ję̣ m'ónų̈kta ję̣ts nų̈jom pą̈n pą̈n jatye'e jékumda, nų̈jom tse'e pą̈n pą̈n jatye'e ję̣ Mą̈ją̈ Vintsą́n vyinkąą̈mp, ų̈ų'm ję̣ nNte'yamamda.
40 Van'it tse'e ję̣ Pedro ję̣ nų̈may jayu dų̈jaa'kkǫjtsjidi, may viijn tse'e ję̣ jayu dų̈tukmukǫjtsti. Jidų'ų̈m tse'e vyaajñ:
—Masǫǫktini ję̣ mkǫ'ǫy joojntykinda, ka'a tse'e xmą̈ątvintǫ́kidat yą̈ kǫ'ǫy jáyuda.
41 Ax nų̈jom tse'e pą̈n pą̈n jatye'e dų̈kuvąjktu ję̣'ę̣ ję̣ y'ayook, nąpę̣jttu tse'e. Ję̣ xą̈ąj tse'e jyaa'knų̈yojkidi janų̈toojk miijl jo'n ję̣ jáyuda pą̈n pą̈n jatye'e dujaanchja'vidu ję̣ Jesús.
42 Ijtp tse'e dų'amǫtunaxta juu' ve'e ję̣ kukątsivatąjk tuk'íxjų̈dup ję̣tse'e to'k aaj to'k jǫǫt dujayę̣pta, ve'em tse'e chapkǫtsta ję̣tse'e amoka ję̣ chapkaaky dų̈tojkva'kxta ax jo'n ję̣ Jesús dų̈tuujn mą̈ą̈t ję̣ y'ixpą̈jkpatąjk ku ve'e jado'k nax dų̈mą̈ą̈t'a'óxini.

Vintsǫ ję̣ jaanchja'vivatąjk ǫy jayu ñapyą̈ąjmjidi

43 Tsą̈'ągataandu tse'e nų̈jom ję̣ jayu juu' ve'e dų̈kakuvąjktu ję̣ ayook; ax ję̣ kukątsivatąjk, ǫǫy tse'e ję̣ mą̈jin ję̣ts ję̣ mų́jit atų̈va dų̈tuntoondi ję̣ Nte'yam ję̣ kyutojkų̈n kąjx.
44 Nų̈jom tse'e pą̈n pą̈n jatye'e dų̈jaanchja'vidu ję̣ Mą̈ją̈ Vintsą́n, ijtpts ję̣'ę̣ ve'e ñay'amókajada, ǫy jayu tse'e ñapyą́mjada mą̈ą̈t ję̣ myujaanchja'vivatąjkta. Pą̈n pą̈n tse'e ję̣p juu' dų̈mą̈ą̈t, tyuknų'ayǫ'vidup tse'e pą̈n pą̈n jatye'e katih'ijtų̈xjų̈dup,
45 ję̣tse'e dų̈tǫǫ'kta juu' jatye'e y'íxtup jyayę̣jptup ję̣tse'e ję̣ meen dų̈yaktonda pą̈n vintsǫ ve'e juu' kya'ijtų̈xjada to'k jado'k.
46 Jóvum xą̈ąj tse'e ñay'amókajada ję̣p mą̈ją̈ tsaptų̈jkp ję̣tse'e tą̈jkm tą̈jkm ję̣ tsapkaaky dų̈tojkva'kxta ję̣tse'e to'k muk kyayda. Xǫǫnd ų̈k aaj xǫǫnd ų̈k jǫǫt tse'e ve'em dų̈tonda, to'kji tse'e ję̣ jya'vinda to'kji tse'e ję̣ vyinma'yų̈nda.
47 Ijtp tse'e ję̣ Nte'yam dų̈jaa'myétsta. Ǫyja'vijidu tse'e anañų̈joma ję̣ jayu juu' ve'e dų̈kajaanchja'vidup ję̣ Jesucristo. Jóvum xą̈ąj tse'e ję̣ Mą̈ją̈ Vintsą́n dų̈jaa'kyaknų̈yóka pą̈n pą̈n jatye'e ję̣ Jesucristo dų̈jaanchja'vidup ję̣tse'e ve'em dų̈jayéptat ję̣ joojntykin juu' ve'e xą̈'ma kąjx ijtp.

3

Ku to'k ję̣ jayu jyǫtką̈daaky juu' ve'e ję̣ tyek dų̈katukyǫ'yp y'ijt

1 Toojk yaaxp tse'e vye'na ku ve'e ję̣ jayu chapkąts, van'it tse'e ję̣ Pedro mą̈ąt ję̣ Juan ñą̈jkxti ję̣p mą̈ją̈ tsaptų̈jkp.
2 Jóvum xą̈ąjts ję̣'ę̣ ve'e ję̣p mą̈ją̈ tsaptą̈k'aagup y'it to'k ję̣ yaa'tyą̈jk juu' ve'e ka'ǫ'yixjup ję̣tse'e ję̣ tyek dų̈tukyǫ'ǫyų̈t, ve'emam ję̣'ę̣ ve'e kye'x. Yakpatsą̈ą̈mpts ję̣'ę̣ ve'e ję̣tse'e nąjkx ję̣p yakjuk jeja ję̣ mą̈ją̈ tsaptą̈k'aką'ą̈ vyinkujk juu' ve'e dų̈xą̈ąj Tsoj. Ję̣p tse'e ję̣ jayu ję̣ meen dų'amǫtu pą̈n pą̈n jatye'e tą̈jkidup ję̣p mą̈ją̈ tsaptų̈jkp.
3 Ku ve'e ję̣ yaa'tyą̈jk dų̈'ix ję̣ts ję̣pe'e mą̈ją̈ tsaptų̈jkp ję̣ Pedro mą̈ąt ję̣ Juan tyą̈kava'anda, ję̣tse'e dų'uk'amǫtu ję̣ meen.
4 Van'it tse'e ję̣ Pedro mą̈ąt ję̣ Juan vyin'íxjidi, ję̣tse'e ję̣ Pedro ję̣ yaa'tyą̈jk dų̈nų̈ųjmi:
—Vin'ixų̈ ą̈ąts.
5 Van'itts ję̣'ę̣ ve'e dų̈'a'ixtk ję̣ Pedro mą̈ąt ję̣ Juan, ve'emts ję̣'ę̣ ve'e y'ukvinmaajy ję̣ts ję̣ meene'e yakmǫ'ǫvaamp.
6 Ax jidų'ų̈m tse'e ję̣ Pedro ñą̈'mų̈xji:
—Ka'a ą̈tse'e ti oro ka'a ą̈tse'e ti plata nmą̈ąda. Juu'ts ą̈tse'e nmą̈ąt, nyajkypts ą̈tse'e. Ję̣ Jesucristo, ję̣ nazarétit jayu, ję̣'ę̣ tse'e myakjǫtką̈daakjinup. Tę̣na ję̣ts jaamni.
7 Van'it tse'e ję̣ Pedro ję̣ yaa'tyą̈jk ję̣ y'aka'yų̈n ką'ą̈j dų̈majtsji ję̣tse'e dų̈yakténini. Tun jatyji tse'e ję̣ tyekų̈yǫ'kt ję̣ts nų̈jom ję̣ tyek myą̈kkpą̈jkni,
8 ję̣tse'e yę̣jtsų̈k. Van'it tse'e yǫ'y'ukvaanni, ję̣tse'e ję̣ Pedro mą̈ąt ję̣ Juan dų̈mą̈ąttą̈jkidi ję̣p mą̈ją̈ tsaptų̈jkp, yǫ'ynup, yę̣jtsų̈knup, ję̣tse'e ję̣ Nte'yam dų̈tunyakmájini dų̈tunyakjaanchini.

9 Nu̱jom tse'e je̱ jayu y'ixji ku ve'e yo̱'yni je̱tse'e du̱tunyakmájini du̱tunyakjaanchini je̱ Nte'yam.
10 Atu̱va ato̱ki tse'e tyuntaandi, ka'a tse'e du̱'ukmutaayvaattini vintso̱ ve'e jyátu̱kadat ku̱x y'íxada je̱'e̱ ve'e je̱ yaa'tya̱jk juu' ve'e je̱ tyek du̱katukyo̱'yp y'ijt je̱ts ñu̱ja'vidinupe'e je̱ts je̱'e̱ je̱'e̱ ve'e juu' ve'e je̱ meen du̱'amótup tu̱y'it je̱ja je̱ ma̱ja̱ tsapta̱k'aka̱'a̱ vyinkujk juu' ve'e du̱xa̱a̱j Tsoj.

Ku je̱ Pedro kya'amaajy joma ve'e je̱ e̱pu̱tso̱o̱ktku̱n juu' ve'e du̱xa̱a̱j je̱ Salomón Jye̱'e̱

11 Je̱ yaa'tya̱jk juu' ve'e je̱ tyek du̱katukyo̱'yp y'ijt, ka'a tse'e du̱masa̱a̱k je̱ Pedro ma̱a̱t je̱ Juan. Nu̱jom tse'e je̱ jayu atu̱va ato̱ki noomp ña̱jkxti joma ve'e je̱ e̱pu̱tso̱o̱ktku̱n juu' ve'e du̱xa̱a̱j je̱ Salomón Jye̱'e̱.
12 Ku ve'e je̱ Pedro du̱'ix, van'it tse'e je̱ nu̱may jayu du̱nu̱u̱jmidi:

—Nmu'israeejlit jáyuda, ¿tya̱jxts a̱a̱tse'e xvin'ixta ax jo'n a̱a̱ts ya̱'a̱ ve'e ku̱nyakyo̱'pyúk a̱a̱ts ya̱ n'avintso̱ ma̱kkin ka̱jx a̱a̱ts ya̱ n'avintso̱ va'ajts jo̱o̱t ka̱jx?
13 Je̱ nju̱jpit jáyuvamda, je̱ Abraham, je̱ Isaac, ma̱a̱t je̱ Jacob, je̱'e̱ je̱ Ntye'yamda tse'e du̱yakmaji du̱yakjaanchi je̱ y'Onu̱k Jesús, je̱'e̱ juu' miitse'e mpa̱a̱mdinu je̱m je̱ Pilato kya̱'m. Ku ve'e je̱ Pilato y'ukmaso̱'o̱kuvaajnji naspa̱ka, ka'ats miitse'e xyakjajtti.
14 Ñojk'óy xa ve'e ku̱x'amótudi je̱tse'e ku̱yakmasa̱a̱k je̱ Jesús, va'ajts jayu je̱'e̱ ve'e je̱ts tu̱v je̱ jyáyuvin je̱ jyoojntykin. Ax ka'a tse'e ve'em xtoondi. Je̱'e̱ts miitse'e m'amótudu je̱tse'e tyánu̱t naspa̱ka to'k je̱ yakjayu'o̱o̱'kpa.
15 Je̱'e̱ts miitse'e myakjay'o̱o̱'kju̱du pa̱ne'e je̱ joojntykin du̱yajkp. Ax je̱ Nte'yam tse'e yakjoojntykpa̱jkjinuva. Mpu̱u̱mpts a̱a̱tse'e je̱ tu̱va̱ko̱jtsu̱n je̱ts n'ix a̱a̱ts je̱'e̱ ve'e je̱ Jesús ku ve'e távani jyoojntykpa̱jknuva vye'na.
16 Je̱ Jesuusjyam tse'e tu̱du̱yakjo̱tka̱daakni, tu̱du̱majumo̱o̱yni ya̱ yaa'tya̱jk juu' ve'e m'íxtup je̱tse'e m'íxada. Je̱'e̱ ka̱jx ku a̱a̱tse'e njaanchjáva je̱ Jesús, je̱ jaanchja'vin tse'e du̱toomp je̱tse'e ya̱ yaa'tya̱jk tucha̱'a̱k, ve'em ax jo'n u̱xyam x'ixta jo'n.
17 'Miits, jáyuda, ma̱a̱t je̱ myakkutojkpada, myakjay'o̱o̱'kju̱du tse'e je̱ Jesús. Ax nmu̱ja'vipts a̱tse'e je̱ts ka'a ve'e o̱y xnu̱ja'vidi juu' ve'e mtoondu.
18 Ve'em tse'e je̱ Nte'yam du̱kutyuujn juu' ve'e y'ava'ni je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpata̱jkta, je̱'e̱ts je̱'e̱ ve'e je̱ts tsaachpaa'tupe'e je̱ Cristo, juu' ve'e je̱ Nte'yam vyinko̱o̱n je̱tse'e yakkutojknit.
19 Je̱'e̱ ka̱jx tse'e, vinmayu̱mpijttini, maso̱o̱ktini je̱ mko̱'o̱y joojntykinda, pana̱jkxtini je̱ Nte'yam, ve'em tse'e je̱ Nte'yam mto̱kinme̱e̱'kxjadat je̱tse'e xjayéptat je̱m mja'vin ka̱jxmda je̱ xo̱o̱jntku̱n juu' ve'e je̱ Ma̱ja̱ Vintsán mmo̱'o̱jadap.
20 Je̱ Nte'yam tse'e du̱ke̱jxnuvap je̱ Cristo,
21 óyame'e vinko̱pk je̱tse'e u̱xyam je̱ Cristo je̱m tsapjo̱o̱tm tyánu̱t. Ku ve'e je̱ Nte'yam nu̱jom juu' jaty du̱yak'o̱'yikáxu̱t, van'it tse'e je̱ Cristo myiinnuvat jado'k nax, ve'em ax jo'n ju̱jpani vyaandi je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpata̱jkta.
22 Jidu̱'u̱m xa ve'e je̱ Moisés du̱nu̱u̱jmi je̱ nju̱jpit jáyuvamda: “Vinka̱nani xa ve'e je̱ Ma̱ja̱ Vintsán, je̱ nNte'yamamda, du̱jayep nu̱to'k u̱u̱'m je̱ njáyuvamda, ve'em ax jo'n a̱tse'e xvinka̱a̱jn, juu' ve'e mko̱jtsnajxu̱xjadap je̱ Nte'yam je̱ y'ayook, je̱'e̱ tse'e mka̱ts'amo̱tunáxtap.
23 Pa̱n pa̱n tse'e du̱kama̱ja̱pa̱a̱mp je̱ ayook juu' je̱'e̱ ve'e kyótsup, ka'ats je̱'e̱ ve'e y'ítu̱t je̱ Nte'yam je̱ jyayu.” Jidu̱'u̱m tse'e je̱ Moisés vyaajñ.
24 Van'it tse'e je̱ Pedro jyaa'kvaajñ:

—Ax ve'em tse'e, van'ítani ku ve'e je̱ Samuel jyoojntyki je̱ts pa̱n pa̱n jatye'e jaa'kmiindu, ñu̱ko̱jtstu tse'e nu̱jom je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpata̱jkta juu' ve'e u̱xyam toojnjup ko̱jtsjup.
25 U̱u̱'m xa ve'e xtsaanimdup xko̱o̱jimdup je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpata̱jkta. Xtukka̱daakumdupts u̱u̱'m je̱'e̱ ve'e juu' ve'e je̱ Nte'yam tyukvinva'nidu je̱ nju̱jpit jáyuvamda. Jidu̱'u̱m tse'e je̱ Nte'yam du̱nu̱u̱jmi je̱ Abraham: “Mits je̱ mtsaan je̱ mko̱o̱j ka̱jx tse'e du̱paa'ttat je̱ kunoo'kxu̱n je̱ jayu pa̱n nu̱vinxu̱pe'e cha̱a̱nada to'k it to'k naxviijn.”
26 Ku ve'e je̱ Nte'yam je̱ y'Onu̱k Jesús du̱kejx yaja naxviijn, too'va̱jkpts u̱u̱'me'e xtuknu̱ke̱jxumdi je̱tse'e xkunoo'kxumdat, ve'em tse'e nmaso̱o̱kumdinit nu̱jom juu' jatye'e ka óyap.

4

Ku je̱ Pedro ma̱a̱t je̱ Juan du̱vinténidi pa̱n pa̱n jatye'e du̱nu̱májidup je̱p tsaptu̱jkp

1 Je̱mna tse'e je̱ Pedro ma̱a̱t je̱ Juan du̱muko̱tsta vye'na je̱ nu̱may jayu, van'it tse'e ñu̱je̱'yjidi je̱ tee'ta̱jk ma̱a̱t je̱ saduceota̱jk je̱ts je̱ tsapta̱kmutoompa juu' ve'e du̱nu̱vintsánip je̱ tsapta̱kmutoompata̱jk,

2 je'ẹ ve'e ẹjkjụdup ku ve'e jẹ Pedro mạạt jẹ Juan jẹ jayu dụvaajnjada jẹts joojntykpạjknuva ve'e jẹ Jesús, jẹtse'e jẹ jayu dụvaajnjiduva jẹts joojntykpạjknuvape'e jẹ jayu je'ẹ kạjx ku ve'e jẹ Jesús jyoojntykpạjknuva.
3 Van'it tse'e yakmajtsti jẹtse'e yakpoxụntạkpạạmdi kụx tánani ve'e van'it jẹ it vye'nini,
jẹ kujápite'e dụyakpitsumuva'anda jẹtse'e dụtọkimpayọ'ọydat.
4 Ax nụmay tse'e pạn pạn jatye'e dụ'amọtunajxtu jẹ ayook juu' ve'e jẹ Pedro
tukka'amaajyjụdu, je'ẹ tse'e dụjaanchja'vidu jẹ Jesús. Tunjaa'knụma'yidu tse'e pạn pạn
jatye'e jẹ Jesús dụjaanchja'vidu, ax ve'em tse'e jyẹ'ydi nụmugọọxk miijl jo'n jẹ yaa'tyạjkta,
apụk jẹ tạ'ạxtạjkta mạạt jẹ pi'k ónụkta.
5 Jẹ kujápit tse'e ñay'amojkijidi jẹm Jerusalén jẹ israeejlit yakkutojkpada mạạt jẹ myújit
jáyuda jẹts jẹ tsaptụjkpit yak'ixpạjkpada.
6 Jẹ'ẹ mạạt tse'e vye'niva jẹ Anás, jẹ tee' jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e dụnụvintsạnikạjxp jẹ tee'tạjkta,
nay ve'empa jẹ Caifás, jẹ Juan, jẹ Alejandro, jẹts nụjom jẹ tee'tạjk jẹ vyintsạnda.
7 Ku ve'e ñay'amojkijidi, van'it tse'e dụnụkẹjxidi jẹ Pedro mạạt jẹ Juan. Ku ve'e
dụyakmiindi, van'it tse'e jẹja itạkujk dụpạạmdi, jẹtse'e dụ'amọtutújvidi:
—¿Pạn tse'e tụmnạ'mụxjada jẹts yạ'ạ ve'e xtóndat? ¿Pạne'e yạ kutojkụn mmọọjyjụdup?
8 Van'it tse'e jẹ Pedro jẹ Espíritu Santo myọọjyji jẹ mạkkin jẹts jẹ vinma'yụn jẹtse'e dụtónụt
juu' ve'e jẹ Nte'yam chạjkp, jẹtse'e vyaajñ:
—Miitsta, jẹ kajpụn jẹ ñụvintsạnda, mújit jayutạjkta,
9 miits xa ạạtse'e x'amọtutújvidup jẹ y'ọy je'ẹ juu' ve'e yaktoojnji to'k jẹ jayu juu' ve'e
pạjkjup tụy'it. Je'ẹ ve'e mnụjavavaandup vintsọ ve'e y'ọ'yini.
10 Yájats ạtse'e miits mvinkujkta n'avana jẹtse'e xnụjávadat vintsọ ve'e yạ jayu
mvintẹ́najada mạkkạtsọts. Ax ka miitsjyap tse'e mnụjávadap, nay ve'empa ve'e
dụnụja'viduvat nụjom pạn joma jatye'e jẹ israeejlit jayu. Jẹ Jesucristo, jẹ nazarétit jayu, je'ẹ
juu' miitse'e myakjacryuuzpẹjtjụdu jẹtse'e jẹ Nte'yam yakjoojntykpạjkjinuva, je'ẹ tse'e jẹ
kutojkụn dụyajk jẹtse'e ve'em yạ mạjin yaktún.
11 Ve'em xa miitse'e xtonda ax jo'n jẹ pojtspatạjk juu' ve'e dụmasọọktu to'k jẹ ọy tsaaj
kụxe'e dụkọ'ọyja'vidi. Ax ụx'ọọk tse'e jẹ ọy tsaaj yakpụụjm joma ve'e dụnụvinkọpkikụx
jẹ mạja tsaptạkpạts. Ve'em tse'e xtonda kụxe'e xkọ'ọyjávada jẹ Jesucristo, je'ẹ juu' ve'e jẹ
Nte'yam pyạạm jẹtse'e dụnụvintsạnikạjxnit nụjom juu' jaty.
12 Jẹ Jesuusji tse'e ọ'yixjup jẹtse'e xmọ'yumdat jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp.
Ni pạna xa ve'e jẹ Nte'yam jado'k dụkatuknụvana yaja tsajp pa'tki jẹtse'e jẹ ntókinam
xtuknụvaatsumdat —jidụ'ụm tse'e jẹ Pedro vyaajñ.
13 Ku ve'e dụ'ixti jẹts mạkk aaj mạkk jọọte'e jẹ Pedro mạạt jẹ Juan kyọtsta, jẹtse'e
dụnụja'vidi jẹts ka'a ve'e y'ixpúkada, atụva atọki tse'e tyuntaandi. Van'it tse'e jẹ nụja'vin
dụpạjkti jẹts je'ẹda ve'e jẹ Jesús dụmạạtvíttu.
14 Jẹmpa tse'e vye'niva jẹ yaa'tyạjk juu' ve'e jẹ tyek dụkatukyọ'yp y'ijt, je'ẹ kạjx tse'e
dụkọọ'kmutaayvaattini pạn vintsọ ve'e kụdụnụvampẹjtti.
15 Van'it tse'e yakkẹjxpítsumdi jẹtse'e ajẹ'ẹjyji tyaandi jẹtse'e dụkọjtsmóktat.
16 Jidụ'ụm tse'e ñavyaajnjidi vimpit atụj:
—¿Tise'e nto'numdap mạạt yạ jáyuda? Ñụja'vidinup xa ve'e nụjom pạn pạn jatye'e
tsụụnidup yaja Jerusalén jẹts tạ yạ'ạ ve'e yạ jayu dụyakjọtkạda'akta. Ka'a tse'e ñụn'ọya
vintsọ ve'e nva'numdat jẹts ka'a yạ'ạ ve'e jẹ mạjin tụdụtonda.
17 Va'an tse'e dụ'atsạ'kimda jẹtse'e ni pạna dụkọọ'ktuknụja'vidinit jẹ Jesús jyẹ'ẹ, ve'em
tse'e kyajaa'kva'kxtụkụt yạ ayook —jidụ'ụm tse'e ñavyaajnjidi.
18 Van'it tse'e dụvatsọọvdi jẹtse'e dụtukpavaandi jẹts ni vintsọva ve'e jẹ jayu
dụkọọ'kvaajnjidinit ukpụ dụkọọ'ktuknụja'vidinit jẹ Jesús jyẹ'ẹ.
19 Ax van'it tse'e jẹ Pedro mạạt jẹ Juan ñạ'mụxjidi:
—Payọ'ọyda n'it viinm pạn ọy je'ẹ ve'e jẹja jẹ Nte'yam vyinkujk jẹts miitse'e
myakkạtsạpáktat jẹts ka'a ve'e jẹ Nte'yam.
20 Ka'a xa ve'e nvaat jẹts ạạts je'ẹ ve'e nkah'avánat juu' ạạtse'e n'ix jẹts juu' ạạtse'e
n'amọtunajx.
21 Ku ve'e dụjaa'ktoondi vintsọ ve'e dụ'atsạ'agadat, van'it tse'e dụmasọọkti, ka'a tse'e
dụpaatti ti ve'e tyukkutsaachpaadadap, kụx nụjome'e jẹ jayu jẹ Nte'yam dụyakmájidi
dụyakjaanchidi je'ẹ kạjx juu' ve'e toojnju kọjtsju.
22 Jẹ yaa'tyạjk juu' ve'e jọtkạdaaknu, vụjxtkupx joojnt náxyanits je'ẹ ve'e vye'na.

Ku jẹ jaanchja'vivatạjk jẹ Nte'yam dụ'amọtudi jẹ mạkk aaj jẹ mạkk jọọt

23 Ku ve'e yakmasọọkti jẹ Pedro mạạt jẹ Juan, van'it tse'e ñạjkxti joma ve'e jẹ myu-
jatyoo'tạjkta, jẹm tse'e dụtukmumaajntykti vintsọ ve'e ñạ'mụxjidi jẹ tee'tạjk jẹ vyintsạnda
mạạt jẹ israeejlit jẹ myújit jáyuda.
24 Ku ve'e dụ'amọtunajxti, van'it tse'e nụjom chapkọjtsti. Jidụ'ụm tse'e vyaandi:

—Maja Vintsán, mits xa ve'e je Nte'yam. Mits tse'e mpaam ya tsajp ya naax, je maaxy naaj, jets nujom juu' jatye'e ijtp jem tsajviinm jets yaja naxviijn.
25 Myajk mitse'e ya ayook juu' ve'e je Espíritu Santo tyukkojtsnajx je David. Jidu'umts je'e ve'e vyaajñ:
¿Tyajx tse'e ñaajkjotma'atjada je jayu juu' ve'e ka je israeejlitap
jetse'e je israeejlit jayu duvinmayda jetse'e dutóndat juu' ve'e ka'o'yixjudup?
26 Nay'amojkijidu tse'e je naxviijnit yakkutojkpada jetse'e dutso'oxpáktat je Maja Vintsán maat je Cristo.
Jidu'um tse'e ya ayook juu' ve'e je Espíritu Santo je David tyukkojtsnajx.
27 "Tyúvam xa ya'a ve'e juu' ve'e je Espíritu Santo kyojts. Navyaatju xa ve'e je Herodes maat je Poncio Pilato je vyinma'yunda maat je israeejlit jáyuda jets pan pan jatye'e ka je'epta, je'e tse'e dutso'oxpajktu je mva'ajts ónuk Jesús, juu' mitse'e mvinkoon jetse'e yakkutojknit.
28 Ve'emts je'e ve'e dutoondi juu' ve'e mnupaajmtki jetse'e ve'em tyónjut kyótsjut.
29 Maja Vintsán, amotunaxu to'k aaj uxyam vintso ve'e vya'anda jets aatse'e x'atsa'agadat. Mooyk aats mitse'e je makk aaj je makk joot jets aatse'e ve'em je jayu nvaajnjadat je mkats je m'ayook kaja'vina katsa'kina, aats, mits je mmutoompa je mmupajkpa,
30 jets aatse'e mits je mkutojkun kajx je pa'am jayu nyakjotkada'aktat, jets aatse'e je mva'ajts ónuk Jesús je makkin xmo'ot jets aatse'e ntónut je mújit atuva jets je majin.
31 Ku ve'e chapkojtskajxti, van'it tse'e y'ojxi jem joma ve'e vye'nada. Nujom tse'e je Espíritu Santo myoojyjidi je makkin jets je vinma'yun jetse'e dutóndat juu' ve'e je Nte'yam chajkp, makk aaj makk joot tse'e je Nte'yam je kyats je y'ayook dukojtsti.

Vintso je jaanchja'vivatajk dutukjoojntykidi juu' ve'e y'ixtu jyayejptu

32 Je numay jayu juu' ve'e je Jesús dujaanchja'vidu, to'kji tse'e je jya'vinda to'kji tse'e je vyinma'yunda. Ni pana tse'e kyava'añ jets y'avintso je'e je'e ve'e pan tii, nujom juu' ve'e y'íxtup jyayejptup, ve'em tse'e dujávada jets nujome'e duje'eda.
33 Je kutojkun maat tse'e ooy je kukatsivatajk dutun'ava'nidi jets joojntykpajknuva ve'e je Maja Vintsán Jesús. Ooy tse'e je Nte'yam tyunkunoo'kxjada anañujoma.
34 Ka'a ve'e pan pane'e juu' nunka'ijtuxjudup, kux je'eda pan pan jatye'e je naax ukpu je tajk dujayejptup, tyoo'ktupts je'e ve'e
35 jetse'e je meen je kukatsivatajk dutukkatákada, ve'em tse'e to'k jado'k yakma'a pan vintso ve'e juu' kya'ijtuxjada.
36 Jem tse'e vye'na to'k je jayu juu' ve'e je Leví je chaan je kyooj, Joseejts je'e ve'e xyaaj, chípreit jayu, Bernabé je'e ve'e je kukátsiva tyijjada. (Jidu'um tse'e kyatsapítsum je Bernabé, Yakjot'amájiva.)
37 Je Bernabé tse'e to'k viijn je naax dutoo'k jetse'e je meen dutukkatajki je kukátsivatajk.

5

Je tokin juu' ve'e tyoondu je Ananías maat je Safira

1 Ax jempa tse'e jado'k je jayu juu' ve'e Ananías duxaaj. Je'e maat je ñuda'ax Safira, je'e tse'e to'k viijn je ñaax dutoo'ktu.
2 Van'it tse'e je Ananías dupajkva'kxy je naxtsov jetse'e to'k viijn dutukkatajki je kukátsivatajk, ve'em ax jo'n nujom je meen kuy'ijt. Ñuja'vipts je'e ve'e je ñuda'ax jets ve'eme'e dutonuva'añ.
3 Van'it tse'e je Pedro dunuujmi je Ananías:
—Ananías, ¿tyajxts mitse'e je Satanás tux'ituma'a jetse'e tutyaka jem mja'vin kajxm jetse'e ve'em xvin'aa'nuva'añ je Espíritu Santo? Mnapyaajmjup xa mitse'e ax jo'n to'k ka'ajyji je mnaxtsov taa kuxyakmejts; ax ta tse'e xpukán.
4 ¿Ka mits je mnaaxap je'e ve'e tuy'it? Ku tse'e tuxtaa'k, ¿ka mits je mmeenapts je'e ve'e tuy'it? ¿Tyajxts mitse'e ve'em tumjátuka? Ka je jáyuvap xa mitse'e mvin'uu'mp; je Nte'yame'e mvin'aa'nuvaampy.
5 Ku tse'e je Ananías du'amotunajxy, aa'k tse'e ñaxkadaaky. Ax nujom tse'e pan pan jatye'e dumótudu vintso ve'e y'aa'k, ooy tse'e tyuntsa'kipajkkajxti.
6 Ku ve'e je Ananías y'aa'k, van'it tse'e je vajutyajk tyénidi, jetse'e je ñi'kx je kyopk dutukvimpitti je vit, jetse'e dujaknajkxtini naxtajkiva.
7 Ku ve'e toojk hora jo'n je it ñaxy vye'na, van'it tse'e je Ananías je ñuda'ax jye'y. Ka'ats je'e ve'e dunujava ti ve'e toojnju kojtsju.
8 Van'it tse'e je Pedro y'amotutúviji:
—Vaajnja ats, ¿vanxúpame'e tumyakmo'oda ku ve'e tuxtoo'kta je mnaax?
Van'it tse'e y'atsaajv:

—Vanxúpam xa je'e ve'e.
9 Van'it tse'e je Pedro ña'muxji:
—¿Tyajx tse'e tuxkojtsmókta jetse'e xvin'aa'ndat je Espíritu Santo?, juu' ve'e ijtp jem je Maja Vintsán jya'vin kajxm. Uxep xa ve'e tak'aagup myejtstini juu' ve'e ojts je mnuyaa'y tuduyaknaxtajkidini. Uxyamts mits je'e ve'e najkx myaknaxtajkijidinuva —jidu'um tse'e je Pedro vyaajñ.
10 Tun je'yji tse'e ñaxvipp jeja je Pedro vyinkujk jetse'e je jya'vin tyukvaatsjini. Ku ve'e tyajkidi je vajutyajkta, aa'kani tse'e dupaattini. Van'it tse'e duyakpítsumdini jetse'e ojts duyaknaxtajkidini jeja je ñuyaa'y pya'ayi.
11 Tsa'kipajktu tse'e je jaanchja'vivatajkta jets nujom pan pan jatye'e dumótudu.

Ku ooy je mújit nuja'vin jets je mújit atuva yaktuujn

12 Tyoondu tse'e je kukátsivatajk jeja je numay jayu vyinkujk ooy je mújit nuja'vin jets je mújit atuva je'e kajx ku ve'e je Nte'yam je kyutojkun myoojyjidi. Jem tse'e je jaanchja'vivatajk ñay'amókajada y'ijt to'k ka'ajyjida joma ve'e je eputsooktkun juu' ve'e duxaaj je Salomón Jye'e, to'kji tse'e je jyootta je jya'vinda to'kji tse'e je vyinma'yunda.
13 Cha'kidup tse'e je numay jayu jetse'e je jaanchja'vivatajk dumaatnay'amókajadat; óyam tse'e vye'ema, vintsa'kijidup tse'e anañujoma je jayu.
14 Ax jaa'knuma'yi'ataatstinu tse'e je jayu juu' ve'e dujaanchja'vidup je Maja Vintsán, je yaa'tyajk jets je ta'axtajk.
15 Je jayu juu' ve'e jemda, je'e tse'e duyakpítsumdu jem maajntkun kajxm je pya'am jáyuda jetse'e dupaamdi jeja too' aajy joma ve'e je Pedro ñaxuva'añ, ve'em tse'e oyje'e je y'ake'exa pyaa'tjadat jetse'e jyotkada'aktat.
16 Je'yduva tse'e numay je jayu juu' ve'e jem viijnk kajpun kajxm tsoo'ndu juu' ve'e je Jerusalén dumutámidup, yakje'myojktu tse'e je pya'am jáyuda maat je'e pan pan jatye'e jem jya'vin kajxmda je ko'oyjáyuvap. Nujom tse'e duyakjotkadakkajxtini.

Ku je kukatsivatajk yakmajtsti

17 Van'it tse'e jyotma'tti je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta maat je saduceotajk juu' ve'e myaatve'nidup,
18 je'e kajx tse'e je kukatsivatajk duyakjamyajtsjidi jetse'e duyakjapyaajmjidi jep poxuntujkp.
19 Ax to'k tse'e je Maja Vintsán je y'aangeles koo'ts je poxuntak'aka'a duyak'avaach jetse'e je kukatsivatajk duyakpítsumdi, jetse'e dunuujmidi:
20 —Najkxta jep maja tsaptujkp, jep tse'e je numay jayu xvaajnjadat pan vintso ve'e dujayejptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.
21 Ku ve'e du'amotunajxti, van'it tse'e je kujápit tyajkidi jep maja tsaptujkp jetse'e je jayu duyak'ixpajkti.
Ax je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta maat je jayu pan pan jatye'e myaatta vye'na, je'e tse'e duvomojktu pan pan jatye'e dunumájiduvap jep tsaptujkp. Van'it tse'e dunukejxidi je kukátsivada jep poxuntujkp.
22 Ku ve'e je tsaptakmutoompa jye'ydi jep poxuntujkp, ka'ats jepe'e dupampaatti, van'it tse'e vyimpijttinuva je kats maat,
23 jetse'e vyaandi:
—Oy atuk xa aatse'e je poxuntajk tumpaa'ty. Jep tse'e vyinténajada pan pan jatye'e du'ix'ijttup. Ax kuts aatse'e tunyak'ava'ach, ka'ats aatse'e jep tumpampaa'ty.
24 Ax ku tse'e du'amotunajxti je tee'tajk je vyintsanda maat je tsaptakmutoompa juu' ve'e dunuvintsánip je tsaptakmutoompatajk, ka'a tse'e duvinmótudi pan vintso je'e ve'e najkx kyukaxa.
25 Van'it tse'e to'k je jayu jye'y juu' ve'e tuknuja'vijidu, jetse'e ña'muxjidi jidu'um:
—Je yaa'tyajkta juu' ve'e tuxpoxuntakpamda, jepts je'e ve'e je numay jayu duyak'ixpakta maja tsaptujkp.
26 Van'it tse'e je tsaptakmutoompa juu' ve'e dunuvintsánip je tsaptakmutoompatajk maat je jyayu, je'e tse'e ojts dumatsta je kukátsivada, ka'a tse'e dujomtonda dutitonda, je'e ve'e cha'kidup kux ku ve'e je numay jayu chaka'atsjadat.
27 Ku ve'e duyakmejtsti, van'it tse'e dupaamdi jeja je jayu vyinkujkta juu' ve'e dunumájidup jep tsaptujkp. Van'it tse'e ña'muxjidi je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta:
28 —¿Ka mákkap aats miitse'e ntukpavaandi jets ka'a ve'e je jayu x'ukvaajnjidinit je Jesús jye'e? Ax íxtats n'it juu' ve'e tuxtonda. Nujom tse'e je jayu juu' ve'e yaja Jerusalén, ta tse'e dunujávada juu' miitse'e myak'ixpajktup, jets aatse'e xtuktokinava'anda ku ve'e je Jesús y'aa'k.
29 Van'it tse'e je Pedro maat je viijnk kukátsivada y'atsoojvjidi:

—Tun vinkǫpk xa jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e jẹ Nte'yam yakkạtsạpạ́kụt. Ax pạn pyavaampy tse'e jẹ jayu juu' ve'e kyapaatyp kyah'akẹẹguip mạạt jẹ Nte'yam jẹ y'ayook, ka'a tse'e yaktónụt.

30 Jẹ njụjpit jáyuvamda jẹ Ntye'yamda, jẹ'ẹ tse'e dụyakjoojntykpạjknuva jẹ Jesús, jẹ'ẹ juu' miitse'e myakjay'ǫǫ'kjụdu ku ve'e xyakjacryuuzpẹjtjidi.

31 Jẹ Jesús tse'e tsajpẹjtnu jẹ Nte'yam jẹ kyutojkụn kạjx jẹtse'e jẹ Nte'yam jẹ mạjin myǫǫjyjini ku ve'e jeja y'aka'yụn pa'ayi dụpạạmni, ax ve'em tse'e jẹ Jesús y'it Yakkutojkpa jẹts Yaktsǫǫkpa, ve'em tse'e jẹ israeejlit jayu vyinmayụmpijttinit, jẹ kyǫ'ǫy joojntykin dụmasǫǫktinit, jẹtse'e jẹ tyǫkin yakmẹẹ'kxjadat.

32 N'ix nmǫtu ạạtse'e jẹ Jesús ku ve'e távani jyoojntykpạjknuva vye'na. Ax jẹ Espíritu Santo, juu' ve'e jẹ Nte'yam myǫǫyp pạn pạn jatye'e kạtsụpạjkjụdup, jẹ'ẹ tse'e jẹ tụvạkǫjtsụn dụpạạmpap jẹts ve'emam jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam dụtuujn —jidụ'ụm tse'e vyaandi.

33 Ku ve'e dụ'amǫtunajxti, ǫǫy tse'e tyun'ejkjidi tyunjǫt'aajnjidi, jẹ'ẹ kạjx tse'e dụ'ukkǫjtsmojkti jẹtse'e kụdụyakjay'ǫǫ'kjidi jẹ kukạ́tsivada.

34 Ax jẹ jayu juu' ve'e dụnụmájidup jẹp tsaptụjkp, jẹja tse'e jẹ'ẹ y'akujkta vye'na to'k jẹ fariseo juu' ve'e Gamaliel dụxạạj. Jẹ pava'nụne'e tyukyak'ixpujkp. Qǫy jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu tyunvintsạ'agaja. Jẹ'ẹ tse'e teni jẹtse'e dụpavaajñ jẹtse'e dụyakpítsumdat jẹ kukạ́tsivada namvaate'e vẹẹ'n jẹ it ñaxy.

35 Van'it tse'e dụnụụjmi jẹ myujatyoo'da:

—Miitsta, nmu'israeejlit jáyuda, tumpayǫ'ǫyda ǫy pạn ti ve'e mtonuvaandup mạạt yạ'ạ yạ yaa'tyạjkta.

36 Jẹm xa ve'e to'k jẹ jayu y'ijt juu' ve'e Teudas dụxạạj, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ñapyạạjmji ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e dụnụmájip. Nụmaktaaxk mǫ́kupx jo'n tse'e jẹ jayu pyanạjkxji. Ku ve'e jẹ jayu yak'ǫǫ'kjidini, van'it tse'e yǫ'vya'kxkạjxtini nụjom pạn pạn jatye'e panạjkxjụdu. Jẹ vaatji tse'e kyukạjxini.

37 Ku ve'e jẹ it ñajxy, van'it ku ve'e jẹ jayu yaknụjaaydi, jẹmpa tse'e jẹ Judas, galiléait jayu. Nụmay tse'e jẹ jayu pyanạjkxji. Ax yak'ǫǫ'kjụduva tse'e jẹ jayu jẹtse'e yǫ'vya'kxkạjxtini nụjom pạn pạn jatye'e panạjkxjụdu.

38 Jẹ'ẹ kạjx tse'e, kadi xvintsǫtonda yạ'ạ yạ yaa'tyạjkta, kadi xtso'oxpạ́kta. Kụx pạn jayu jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e yạ kutojkụn mǫǫjyjụdup jẹtse'e dụtóndat juu' ve'e tyoondup, kukạ́xapts yạ'ạ ve'e;

39 ax pạn jẹ Nte'yamts jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e yạ kutojkụn mǫǫjyjụdup, ka'a tse'e m'ǫ'yixjada jẹtse'e x'amạạdaagadat. Nay'íxjada kụx ku ve'e jẹ Nte'yam xtso'oxpạ́ktat —jidụ'ụm tse'e jẹ Gamaliel vyaajñ.

40 Tuktạjkijidu tse'e jẹ kạts. Qyam tse'e vye'ema, ku tse'e dụnụkẹjxidi jẹ kukạ́tsivada, van'it tse'e dụvǫjpti, jẹtse'e dụpavaandi jẹts ka'a ve'e jẹ jayu dụ'ukvaajnjidinit jẹ Jesús jyẹ'ẹ. Van'it tse'e dụmasǫǫkti.

41 Van'it tse'e jẹ kukạ́tsivada dụvinva'kvaatsti jẹ jayu juu' ve'e dụnụmájidup jẹp tsaptụjkp; va'ajts xǫǫjntktup tse'e ñạjkxtini kụx yakjajtụxjụdu ve'e jẹ Nte'yam jẹtse'e yakviijnk'íxti jẹ Jesús kạjx.

42 Jóvum xạạj tse'e dụyak'ixpạkta jẹtse'e dụkǫtsta jẹts jẹ Jesús jẹ'ẹ ve'e jẹ Cristo, jẹ'ẹ juu' ve'e jẹ Nte'yam vyinkǫǫn jẹtse'e yakkutojknit. Ve'em tse'e dụtoondi jẹp mạjạ tsaptụjkp jẹts ve'empa tạjkm tạjkm.

6

Ku yakvinkǫǫndi nụvuxtojtụk jẹ patto'nivada

1 Ax ku tse'e ñụma'yi'atạ'ạtsta jẹ jayu juu' ve'e jẹ Jesús dụjaanchja'vidup, van'it tse'e chaachvinmapyạjkti jẹ'ẹ juu' ve'e dụkǫjtstup jẹ griego aaj. Ve'em tse'e vya'anda jẹts ka'a ve'e jẹ kyu'ạạ'k tạ'ạxtạjk yak'ixpaa'tta ku ve'e jóvum xạạj jẹ kaaky jẹ nạạj vya'kxy.

2 Van'it tse'e jẹ nụmakmẹjtsk kukạ́tsiva dụyaknay'amojkijidi jẹ jaanchja'vivatạjkta, jẹtse'e jidụ'ụm dụnụụjmidi:

—Ka'a xa ve'e y'ǫya jẹts ạạtse'e jẹ Nte'yam jẹ kyạts jẹ y'ayook ntukka'amay'atúvat jẹts ạạtse'e jẹ kaaky jẹ nạạj nyakva'kxụt.

3 Jẹ'ẹ kạjx tse'e, utsta ajchta, vinkǫnda nụvuxtojtụk jẹ yaa'tyạjk amiitsjida juu' ve'e ǫy yaknụkǫjtstup, juu' ve'e vijta kejta jẹts juu' ve'e jẹ Espíritu Santo mǫǫjyjụdup jẹ mạkkin jẹts jẹ vinma'yụn jẹtse'e dụtóndat juu' ve'e jẹ Nte'yam chạjkp, jẹ'ẹ tse'e mtukpava'andap yạ toonk,

4 ax ve'emts ạạtse'e ntsapkǫjtstẹ́nat jẹts ạạtse'e ijtp jẹ jayu ntukyak'ixpạ́kụt jẹ Nte'yam jẹ kyạts jẹ y'ayook —jidụ'ụm tse'e vyaandi.

5 Y'ǫyja'vidu tse'e nụjom jẹ jaanchja'vivatạjk. Van'it tse'e dụvinkǫǫndi jẹ Esteban, to'k juu' ve'e to'k aaj to'k jǫǫt dujaanchja'vip jẹ Jesucristo jẹtse'e jẹ Espíritu Santo myạ'ajụ jẹ mạkkin jẹts jẹ vinma'yụn jẹtse'e dụtónụt juu' ve'e jẹ Nte'yam chạjkp. Vyinkǫǫnduva tse'e

je̱ Felipe je̱ts je̱ Prócoro, je̱ Nicanor je̱ts je̱ Timón ma̱a̱t je̱ Parmenos, nay ve'empa je̱ Nicolás, antioquíait jayu, to'k juu' ve'e je̱ Nte'yam du̱vinja'vip du̱vintsa̱'kip ax jo'n je̱ israeejlit jáyuda.
6 Ku ve'e du̱yakme̱jtsti je̱ja je̱ kuka̱tsivata̱jk vyinkujkta, van'it tse'e je̱ kuka̱tsivata̱jk je̱ kya̱'a̱j tyuknu̱ko̱ojnjidi je̱ts e'e ñu̱tsapko̱jtsjidi.
7 Yakko̱jtsva'kx'ata̱a̱tsp tse'e je̱ Nte'yam je̱ kya̱ts je̱ y'ayook, nu̱ma'yi'ata̱a̱tstuvap tse'e je̱m Jerusalén je̱ jayu juu' ve'e je̱ Jesucristo du̱jaanchja'vidup. Nu̱may tse'e je̱ israeejlit tee'ta̱jk du̱jaanchja'viduva je̱ Jesús.

Ku je̱ Esteban yakmajch

8 Je̱ Esteban, je̱'e̱ tse'e je̱ Nte'yam je̱ maa'yu̱n to'nu̱xju je̱ts e'e je̱ ma̱kkin myo̱o̱jyji je̱ts e'e je̱ja je̱ nu̱may jayu vyinkujk du̱tuujn je̱ mújit nu̱ja'vin je̱ts je̱ mújit atu̱va.
9 Van'it tse'e je̱ Esteban du̱ma̱a̱tnakyo̱jtsvintso̱o̱jvjidi juu' ve'e yaktukxa̱a̱jidup Tsaptujkpit Naspaka Jayu, je̱'e̱ juu' jatye'e tso̱o̱'ndu je̱m Cirene je̱ts je̱m Alejandría, nay ve'empa juu' ve'e tso̱o̱'ndu je̱m cilíciait je̱ts ásiait y'it jo̱o̱tmda.
10 Ax ka'a tse'e y'o̱'yixjada vintso̱ ve'e je̱ Esteban du̱'ama̱a̱daagadat ku̱x je̱ vijin je̱ ke̱ju̱n ma̱a̱te'e je̱ Esteban du̱ka̱ts juu' ve'e je̱ Espíritu Santo mo̱o̱jyjup.
11 Van'it tse'e du̱mujooydi je̱ jáyuda je̱ts e'e vya'andat je̱ts y'amo̱tunajxtu ve'e ku ve'e je̱ Esteban du̱paka̱jts je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n je̱ts ku ve'e du̱vinko̱jtspejt je̱ Nte'yam.
12 Ve'em tse'e du̱yakyoojmu̱kti du̱yak'ajxu̱kti je̱ nu̱may jáyuda, je̱'e̱ ma̱a̱tta tse'e je̱ israeejlit je̱ myújit jáyuda je̱ts je̱ tsaptu̱jkpit yak'ixpa̱jkpada. Van'it tse'e je̱ Esteban du̱majtsti je̱ts e'e du̱yakna̱jkxtini joma ve'e ñay'amókajada je̱ jayu juu' ve'e du̱nu̱májidup je̱p tsaptu̱jkp.
13 Van'it tse'e du̱pa̱a̱mdi je̱ jayu juu' ve'e tyuknu̱vampéttap je̱ja je̱'e̱ vyinkujkta. Jidu̱'u̱m tse'e vyaandi:
—Ka'a xa ya̱'a̱ ve'e ya̱ jayu du̱pako̱jts'atúva ya̱ ma̱ja̱ tsaptajk je̱ts je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n.
14 Ve'em a̱a̱tse'e n'amo̱tunaxy ku ve'e vyaajñ je̱ts to'ke'e je̱ nazarétit jayu juu' ve'e Jesús du̱xa̱a̱j, je̱'e̱k tse'e du̱yakkutókiyup ya̱ ma̱ja̱ tsaptajk je̱tse'e du̱yaktiktskáxu̱t je̱ costumbre juu' ve'e je̱ Moisés xyaktaajnjimdu.
15 Tsu̱u̱nidup tse'e vye̱'nada je̱ jayu juu' ve'e nay'amojkijidup, je̱tse'e du̱vin'ixti je̱ Esteban. Ve'em tse'e je̱ vyiijn je̱ y'aaj kye'x ax jo'n je̱ ángeles ku̱y'ijt jo'n.

7

Ku je̱ Esteban du̱vinteni pa̱n pa̱n jatye'e du̱nu̱májidup je̱p tsaptu̱jkp

1 Van'it tse'e je̱ tee' juu' ve'e du̱nu̱vintsa̱nika̱jxp je̱ tee'ta̱jkta, je̱'e̱ tse'e du̱'amo̱tutu̱vi je̱ Esteban:
—¿Ve'emam mitse'e mva'añ ax jo'n ya̱'a̱ ve'e vya'anda?
2 Je̱tse'e y'atsa̱a̱jv:
—Nmu'israeejlit jáyuda, mújit jayuta̱jkta, amo̱tunaxta juu' a̱ts miitse'e ntukmuko̱tsuvaandup. Je̱ Nte'yam, juu' ve'e nu̱jom du̱nu̱ma̱jika̱jxp, je̱'e̱ tse'e naajknu̱ke̱'xnata̱jkiju je̱ja je̱ nju̱jpit jáyuvamda Abraham vyinkujk ku ve'e je̱m mesopotámiait y'it jo̱o̱tm vye'na, ka'anume'e ñu̱jkx vye'na tsu̱u̱niva je̱m haraanit kyajpu̱n ka̱jxm.
3 Jidu̱'u̱m tse'e du̱nu̱u̱jmi: "Tunmaso̱o̱kni je̱ m'it je̱ mnaax je̱ts nu̱jom je̱ mjayu, je̱ts na̱jkxu̱ joma ve'e je̱ naax juu' a̱ts mitse'e ntuk'íxup."
4 Van'it tse'e je̱ Abraham cho̱o̱'nni je̱m caldéait y'it jo̱o̱tm je̱tse'e ñu̱jkx je̱m Harán. Ku ve'e je̱ tyee' y'o̱o̱'kni, van'it tse'e je̱ Nte'yam yakmiijnjini joma ve'e ya̱ it ya̱ naax, joma ve'e n'ijtumda ntsu̱u̱nimda.
5 Ka'a tse'e yaja du̱mo̱o̱jy je̱ Nte'yam ya̱ naax je̱ Abraham, ni je̱'e̱ joma ve'e ñaxva'aku̱t; tyukvinva'ni ve'e je̱ts myo̱'o̱pe'e ya̱ naax je̱ chaan je̱ kyo̱o̱j, ó́yame'e van'it ka'a pa̱n je̱ Abraham je̱ y'ónu̱k vye'na.
6 Na̱'mu̱xjuva tse'e je̱ Nte'yam je̱ts jékumit jayu ve'e y'íttat je̱ Abraham je̱ chaan je̱ kyo̱o̱j je̱tse'e cha̱a̱nadat joma ve'e du̱kanaaxada, je̱m tse'e maktaaxk mókupx joojnt je̱ jayu jyomtónjadat tyitónjadat je̱tse'e ake̱e̱'y yaktónjadat.
7 Na̱'mu̱xjuva tse'e jidu̱'u̱m je̱ Nte'yam: "A̱ts xa ve'e nto̱kimpayo̱'o̱yup je̱ jayu juu' ve'e je̱ mtsaan je̱ mko̱o̱j ake̱e̱'y du̱yaktóndap, van'it tse'e je̱ mtsaan je̱ mko̱o̱j cho̱o̱'ndinit je̱m je̱ts a̱tse'e yaja min xvinjávada xvintsa̱'a̱gada." Jidu̱'u̱m tse'e je̱ Nte'yam vyaajñ.
8 Je̱ Nte'yam xa ve'e je̱ ko̱jtstán du̱yaktaan ma̱a̱t je̱ Abraham. Je̱'e̱ tse'e tyukpavaan je̱tse'e je̱ Abraham ma̱a̱t nujom je̱ chaan je̱ kyo̱o̱j juu' ve'e mix ónu̱kta, je̱'e̱ tse'e yakpa̱a̱jmjadap je̱ ixta'nu̱n je̱tse'e du̱ni'kxmadat du̱ko̱jmadat, ve'em tse'e du̱yaknu̱ke̱'xnatákadat je̱ts kyuva̱jktupe'e je̱ ko̱jtstán. Ax ku tse'e je̱ myajntk Isaac kye'x, kutoodojtu̱k xa̱a̱j tse'e du̱pa̱a̱jmji je̱ ixta'nu̱n, nay ve'empa tse'e je̱ Isaac du̱toompa ma̱a̱t je̱ myajntk Jacob. Ax ve'empa tse'e je̱ Jacob du̱toompa ma̱a̱t je̱ myajntkta̱jkta, u̱u̱'m je̱ nju̱jpit jáyuvamda, je̱'e̱ tse'e du̱yaktso̱o̱'ntktu je̱ makme̱jtsk ja̱ka̱'a̱ juu' ve'e je̱ israeejlit jáyuda.

9 'Je Jacob je myajntktajkta, je'eda tse'e dumu'ejkjudu je y'uts José, jetse'e dutoo'ktini. Ax jem tse'e Egipto yaknajkxjidini juu' ve'e joojyjudu. Y'ix jyayejp tse'e je Nte'yam je José,
10 je'e tse'e tuknuvaatsju nujom juu' ve'e tso'oxjajtuxju jetse'e je vijin je kejun myoojyji. Je Nte'yam tse'e je vinma'yun dumooy je faraón, je egíptovit yakkutojkpa, jetse'e je José dujávat dutsókut. Je faraón tse'e paajmju jetse'e je egíptovit jayu duyakkutojkjat, je faraón je jyaajn je tyajk paat.
11 'Van'it tse'e je makk yooj ñajxy jem egíptovit y'it jootm jets yaja canaanit y'it jaat. Ooy tse'e je jayu tyuntsaachpaatti van'it, ka'a tse'e je njujpit jáyuvamda dupaa'tta ti ve'e tyukjoojntykadap.
12 Ku ve'e je Jacob dumotu jets jeme'e Egipto je tukjoojntykin, van'it tse'e jem dupakejxti je myajntktajk, je njujpit jáyuvamda, je'ets je'e ve'e ku ve'e muto'k nax ñajkxti.
13 Ku ve'e mumejtsk nax ñajkxtinuva, van'it tse'e je José ñaajknukẹ'xnatajkiji jeja je y'uts je y'ajch vyinkujk. Ax ve'em tse'e je egíptovit yakkutojkpa dunuja'vi jets pan jayu je'e ve'e je José.
14 Van'it tse'e je José dunukejxini je tyee' Jacob maat nujom je jyáyuda. Nutoogupxuk makmokxe'e y'ijtti.
15 Ve'em tse'e jyajty jetse'e je Jacob ñajkxni tsuuniva jem Egipto. Jem tse'e y'oo'kni; nay jempa tse'e y'oo'ktini je myajntktajkta, uu'm je njujpit jáyuvamda.
16 Ku tse'e je Jacob je ñi'kx je kyopk duyaknajkxtini jem Siquem, jem tse'e duyaknaxtajkidini jep aajntkup joma ve'e je naax juu' ve'e je Abraham jyooy je plata maat, juu' ve'e je Hamor je myajntktajk tukmutoo'kjudu.
17 'Ku ve'e tyámini vye'na je xaaj ku ve'e duyakpo'okut je joojnt juu' ve'e je Nte'yam tuknà'muxju je Abraham jets je chaan je kyooj ve'e tsaanadap jem Egipto, numáyani ve'e ooy je israeejlit jayu tyunve'nada,
18 van'it tse'e jem Egipto yakkutojk'ukvaajñ to'k juu' ve'e dukanuja'vip jets pan pan je'e ve'e je José y'ijt.
19 Je yakkutojkpa tse'e je njáyuvamda duvin'aa'n jetse'e dujomtuujn dutituujn, jetse'e du'akee'yi jetse'e dumasooktinit je myix óngkta juu' ve'e pi'k maaxna jetse'e ve'em y'oo'ktinit.
20 Van'ítani tse'e kye'x je Moisés; ooye'e tyuntsoja y'ijt. Toojk po'o tse'e jem je tyee' je tyaak tyak'am yu'uts yak'ijtji.
21 Ax ku tse'e kyoo'k'o'yixjidini jetse'e yu'uts dujaa'kyak'íttat, van'it tse'e je yakkutojkpa je ñaax pyaatji jetse'e duyakyee'k ax jo'n je y'avintso ónuk kuy'ijt jo'n.
22 Je'e kajx tse'e je Moisés dunu'ixpajki nujom juu' ve'e je egíptovit jayu jyajttup, viji kej tse'e juu' dutuujn dukajts.
23 'Vujxtkupx joojntani tse'e je Moisés vye'na, van'it tse'e ojts du'ix je jyáyuda.
24 Jem tse'e du'ix to'k je egíptovit jayu ku ve'e dujomtún dutitún to'k je Moisés je jyayu, van'it tse'e je Moisés duyak'aa'k je egíptovit jayu jetse'e ve'em dukuvaajñ je jyayu.
25 Ve'eme'e je Moisés y'ukvinmaajy jets kuduvinmótudi ve'e je jyáyuda jets vyinkónup je'e ve'e je Nte'yam je Moisés jetse'e ve'em dutukyakpítsumdat je myu'israeejlit jayu; ax ka'ats je'e ve'e duvinmótudi.
26 Je ku'óxit tse'e je Moisés du'ix jets jeme'e numejtsk je myu'israeejlit jayu ñachii'kjada. Y'ukyaknamyujot'oyavaajnjudupts je'e ve'e du'uktij, je'e kajx tse'e jidu'um dunuujmidi: "To'k jáyuji xa miitse'eda. ¿Tyajxse'e mnachii'kjada?"
27 Van'it tse'e je nakyutsii'kjuva je Moisés dunasti'tsi, jetse'e dunuujmi: "¿Pants mitse'e tumpumju jets aatse'e xyakkutojkjat jets aatse'e xtokimpayo'oyut?
28 ¿Xyak'oo'kuvaampap ats mitse'e ax jo'n ox xyak'aa'k je egíptovit?"
29 Ku ve'e je Moisés du'amotunajxy, van'it tse'e dunuja'vi jets ñuja'vinup je'e ve'e je jayu jets je'e ve'e je jayu tuduyak'aa'k, je'e kajx tse'e kyeek jetse'e ñujkx jem madiaanit y'it jootm. Ax jékumit jayu tse'e y'ijt ku ve'e jem chuuni; jem tse'e je Moisés ñamyajntkiji numejtsk.
30 'Vujxtkupx joojnt tse'e je it tuñajxnuva vye'na, van'it tse'e to'k je ángeles yak'ixji jem janjootm jem ápit kup akojkm jem vinva'ajts it kajxm joma ve'e je Sinaí Kopk.
31 Atuva atoki tse'e je Moisés dutuktaajñ juu' ve'e yak'ixju. Ku ve'e dumutami jetse'e du'ix'óyat, van'it tse'e du'amotunajxy je Maja Vintsán myukatsju. Jidu'um tse'e vyaajñ:
32 "Ats xa ve'e je mjujpit jayu je Ntye'yamda, je Abraham, je Isaac, maat je Jacob je Ntye'yamda." Van'it tse'e je Moisés myippajkni, tsa'ki tse'e jetse'e je jaajn dujaa'k'íxut.
33 Van'it tse'e je Maja Vintsán ña'muxji: "Napyakjenju kux kunuu'kx ya'a ve'e ya naax juu' ve'e mtukténip.
34 Ta atse'e n'ix vintso ve'e ats je njayu yakjomtonda yaktitonda jem Egipto, ta atse'e nmotu vintso ve'e jem ya'axta jetse'e ñañutsaachvinmáyjada, je'ets atse'e tunnukada'aky jets atse'e nyakpítsumdat. Mínuts n'it, mits atse'e mpakéxup jem Egipto."

35 'Ax je Nte'yamts je'e ve'e duvinkoon je Moisés jetse'e duyakkutojkjat je njujpit
jáyuvamda jetse'e duyakpítsumdinit jem Egipto. Je Moisés tse'e je Nte'yam kejxju ku ve'e to'k
je ángeles du'ix jem janjootm jem ápit kup akojkm. Je Nte'yam tse'e je Moisés dutuknukejx
je njáyuvamda, je Moisés juu' ve'e vyiijnk'íxtu ku ve'e vyaandi: "¿Pan tse'e tumpumju jets
aatse'e xyakkutojkjat jets aatse'e xtokimpayo'oyut?"
36 Je Moiseests je'e ve'e juu' ve'e dutoon je mújit nuja'vin jets je mújit atuva jem Egipto
jets joma ve'e je Tsapts Maaxy Naaj, je'e tse'e duyakpítsumnu jem Egipto je njujpit jáyuvamda
jetse'e je majin dujaa'ktuujn je vujxtkupx joojnt ku ve'e yo'ydi jem vinva'ajts it kajxm.
37 Je Moiseests je'e ve'e juu' ve'e je nmu'israeejlit jáyuvamda jidu'um dunuujmidu:
"Vinkánani xa ve'e je Maja Vintsán, uu'm je nNte'yamamda, dujayep to'k uu'm je
njáyuvamda, ve'em ax jo'n atse'e xvinkaajn, je'e tse'e mkojtsnajxuxjadap je Nte'yam je
y'ayook."
38 Je Moiseespats je'e ve'e juu' ve'e mukojtsju je ángeles jem vinva'ajts it kajxm joma ve'e
je Sinaí Kopk, jetse'e dukojtsnajxji je njujpit jáyuvamda. Je Moisés tse'e yakmooy je ayook
juu' kajxe'e je jayu dujayejptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, yakmooyts je'e ve'e
jetse'e xtuknuja'vimdat.
39 'Ax ka'a tse'e je njujpit jáyuvamda dukatsapajkti je Moisés, ka'a ve'e dumajapaamdi,
jeme'e Egipto vyimpituvaandinuva.
40 Van'it tse'e je Aarón jidu'um dunuujmidi: "Paajmjikts aatse'e to'k aaj to'k je apamnax
juu' ve'e nyaknte'yamimdap jetse'e xvintoo'vajkimdat, kux ka'a xa ve'e nnuja'vimda ti
n'ite'e tujyatyju tuñaxyju je Moisés juu' ve'e jem Egipto xyakpítsumumdu." Jidu'um tse'e
vyaandi.
41 Van'it tse'e to'k je kaaj ónuk du'apamnajxti, je tánuk duyak'oo'kti, jetse'e
dutukvintsa'kidi. Ooy tse'e dutuntukxoojntkti juu' ve'e tyoondu.
42 Je'e kajx tse'e je Nte'yam myasookjidi. Van'it tse'e duvinja'vidi duvintsa'kidi juu'
jatye'e ijtp jem tsajviinm, je maatsa, je aampa xaaj, jets je aampa po'o. Ve'em xa je'e ve'e ax
jo'n jatyáñ y'it jep nak kujxp juu' ve'e jyatyaandu je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpataajkta.
Jidu'um tse'e jatyáñ y'it:
Miitsta, israeejlit jáyuda,
¿Myak'oo'ktu vine'e je tánuk jets atse'e xtukvintsa'kidi ku ve'e xyo'ydi vujxtkupx joojnt je
vinva'ajts it?
43 Ax ka'a tse'e,
mpakaaydu ve'e jem mja'vin kajxmda je Moloc je tyajk apamnax jets je Renfán je myaatsa
apamnax,
miitsts je'e ve'e mpaamdu jetse'e xyaktanda jem mja'vin kajxmda jetse'e xvinjávada
xvintsa'agada.
Je'e kajxts ats miitse'e nyakpítsumdat joma ve'e je m'itta je mnaaxta jetse'e mpakéxtat jem
Babilonia naxy.
Jidu'um tse'e jatyáñ y'it.
44 Van'it tse'e je Esteban jyaa'kvaajñ:
—Jem tse'e vinva'ajts it kajxm dujayejpti je njujpit jáyuvamda je tabernáculo joma ve'e
je Nte'yam duvinjávadat duvintsa'agadat. Jem tse'e dukoojnukti je tsatsets joma ve'e je
Nte'yam je pyava'nun dujatyaajñ. Ve'em tse'e je tabernáculo dupum y'ijt ax jo'n je Nte'yam
dutukpavaajñ je Moisés ku ve'e dunuujmi jets ve'eme'e dunupamva'atsut ax jo'n yak'ixji.
45 Ax ku tse'e je Moisés y'ooʼkni, je Josué tse'e yaktukkatajkinu je kutojkun, je'e tse'e
duyakje'y je njujpit jáyuvamda joma ve'e uxyam n'ijtumda ntsuunimda. Je Nte'yam tse'e
duputajki je njujpit jáyuvamda jetse'e duyakkutókidi je jayu juu' ve'e yaja tsuunidup y'ijt.
Je njujpit jáyuvamda tse'e duyakmejtstu je tabernáculo, je'e maatta tse'e je tabernáculo y'ijt
van'it paat ku ve'e je yakkutojkpa David jyoojntyki.
46 Jya'vits je'e ve'e je Nte'yam je David. Chojk tse'e je David jetse'e kudupaamdi to'k je
tsaptajk joma ve'e chaanat je Jacob je Ntye'yam.
47 Ax je Salomoonts je'e ve'e juu' ve'e dupaam je Nte'yam je chaptajk,
48 óyame'e je Nte'yam kyatsuuna jep tsaptujkp juu' ve'e je jayu pyuump, ve'em ax jo'n je
Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa dutukkojtsnajxy jidu'um:
49 Ve'em ax jo'n je kutojkun tsuujntkun,
ve'em tse'e yaja tsapjaat joma atse'e ntsuuna.
Ve'em xa ve'e jem naxviinm ax jo'n je va'kpejtun joma atse'e ya ntek kunyukkán.
¿Ti tsaptajkts je'e ve'e juu' ats miitse'e xpaajmjavaandup,
ukpu joma ve'e je it joma ats miitse'e kuxyakpoo'kxta?
50 Ats xa ve'e mpamkajx nujom juu' jaty.
51 Van'it tse'e je Esteban jyaa'kna'muxjidi:

—Miitsta, o̱oye'e tyunma̱kka je̱ mkuvajk xpa̱mda, ve'em ax jo'n je̱ tsaaj, ka'a ve'e je̱ Nte'yam je̱ y'ayook mtuktákajada je̱tse'e xkamo̱tuvuva'anda. Mxa̱'matso'oxpa̱jktup xa miitse'e je̱ Espíritu Santo. Ve'em xa miitse'eda ax jo'n je̱ nju̱jpit jáyuvamda.

52 Je̱ nju̱jpit jáyuvamda xa ve'e du̱jomtoondu du̱titoondu nu̱jom je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpata̱jkta, je̱'e̱ tse'e du̱yak'o̱o̱'ktu pa̱n pa̱n jatye'e du̱nu̱ko̱jtstu je̱ts mínupe'e je̱'e̱ pa̱ne'e tu̱v jáyuvip joojntykip. Ax kuts je̱'e̱ ve'e myiijn, miitsts je̱'e̱ ve'e je̱m je̱ viijnk jayu kya'm mpa̱a̱mdinu je̱tse'e xyakjay'o̱o̱'kjidini.

53 Yakmo̱'yumdu xa ve'e je̱ pava'nu̱n juu' ve'e je̱ angelesta̱jk tukka̱ta̱jkiju je̱ Moisés; ax ka'a tse'e xkuva̱kta je̱ pava'nu̱n —jidu̱'u̱m tse'e je̱ Esteban du̱nu̱ujmi je̱ jayu juu' ve'e du̱nu̱má́jidup je̱p tsaptu̱jkp.

Ku je̱ Esteban y'o̱o̱'kni

54 Ku ve'e du̱'amo̱tunajxti, jo̱tma'ttu tse'e, je̱'e̱ ka̱jx tse'e o̱o̱y tyunnatya̱tskaa'tjada, je̱ Estébane'e tyunmu'e̱jk'o̱o̱'kju̱dup.

55 Ax je̱ Esteban, je̱ Espíritu Santo tse'e mo̱o̱jyju je̱ ma̱kkin je̱ts je̱ vinma'yu̱n je̱tse'e du̱tónu̱t juu' ve'e je̱ Nte'yam cha̱jkp, pat'ix tse'e je̱m tsapjo̱o̱tm tso̱v je̱tse'e je̱ Nte'yam je̱ mya̱jin du̱'ix, je̱tse'e du̱'ixpa je̱ Jesús tyena jeja je̱ Nte'yam y'aka'yu̱n pa'ayi.

56 Van'it tse'e je̱ Esteban vyaajñ:

—¡Ixta! N'ixp xa a̱tse'e je̱ Jayu Juu' ve'e Nupa̱a̱mdu̱ka Ijtp, jéjats je̱'e̱ ve'e tyena je̱ Nte'yam y'aka'yu̱n pa'ayi.

57 Van'it tse'e du̱tuk'ayaaxti je̱ Esteban, je̱tse'e ñatyaatskmajtsjidi, je̱tse'e du̱nu̱na̱jkxti.

58 Van'it tse'e du̱majtstini je̱tse'e du̱yakna̱jkxtini je̱p kajpu̱n pa'ap. Je̱p tse'e o̱jts du̱yak'o̱o̱'ktini tsaka'achji. Pa̱n pa̱n jaty tse'e ve'em játkidu, je̱p tse'e je̱ vyit du̱yaktaandi joma ve'e to'k je̱ mootsk ónu̱k juu' ve'e Saulo du̱xa̱a̱j.

59 Namvaate'e du̱ka'atsta, van'it tse'e je̱ Esteban chapka̱jts. Jidu̱'u̱m tse'e vyaajñ:

—Ma̱ja̱ Vintsán Jesús, kuva̱ku̱ to'k aaj a̱ts ya̱ njo̱o̱t ya̱ nja'vin.

60 Van'it tse'e kyo̱xkteni je̱tse'e ma̱kk jidu̱'u̱m vyaajñ:

—Ma̱ja̱ Vintsán, kadi ya̱ to̱kin xtukkuve̱tta.

Ku ve'e ve'em vyaajñ, van'it tse'e y'o̱o̱'kni.

8

1 Y'o̱yja'vits je̱'e̱ ve'e je̱ Saulo ku ve'e je̱ Esteban du̱yak'o̱o̱'kti.

Ku je̱ Saulo du̱jomtuujn du̱tituujn je̱ jáyuda juu' ve'e je̱ Jesús du̱jaanchja'vidup

Ax van'it tse'e o̱o̱y tyunyakjomton'ukvaandi tyunyaktiton'ukvaandi je̱m Jerusalén je̱ jayu juu' ve'e du̱jaanchja'vidup je̱ Jesús. Nu̱jom tse'e y'ayo̱'vya'kxka̱jxti je̱m judéait je̱ts samaariait y'it jo̱o̱tm, je̱ kuka̱tsivata̱jkji tse'e taandu je̱m Jerusalén.

2 Je̱me'e je̱ jayu juu' ve'e du̱vinja'vidup du̱vintsa̱'kidup je̱ Nte'yam, je̱'e̱ tse'e du̱yaknaxta̱jkidinu je̱ Esteban je̱tse'e o̱o̱y du̱tunnu̱yaaxti.

3 Ax je̱ Saulo, y'íxtipts je̱'e̱ ve'e vintso̱ ve'e je̱ jayu du̱ko̱o̱'kjaanchja'vidinit je̱ Jesús, ta̱jkm ta̱jkm tse'e tya̱ka je̱tse'e du̱yakjavya̱a̱'mpítsumjada je̱tse'e du̱yakjapyoxu̱nta̱kpámjada pa̱n pa̱n jatye'e du̱jaanchja'vidup je̱ Jesucristo, ve'em je̱ yaa'tya̱jk ve'em je̱ ta̱'a̱xta̱jk.

Ku je̱ o̱y ka̱ts je̱ o̱y ayook yaktukka'amaajy je̱p samaariait kyajpu̱n ku̱jxp

4 Ax je̱'e̱da pa̱n pa̱n jatye'e yo̱'vya'kxtu, y'ava'nidupts je̱'e̱ ve'e je̱ o̱y ka̱ts je̱ o̱y ayook nu̱jom pa̱n joma tso̱ ve'e ña̱jkxta.

5 Je̱ Felipe tse'e o̱jts je̱m samaariait kyajpu̱n ka̱jxm je̱tse'e je̱m je̱ jayu du̱vaajnji je̱ Cristo jye̱'e̱.

6 Nay'amojkijidu tse'e nu̱may je̱ jayu je̱tse'e to'k jo̱o̱t du̱'amo̱tunaxta juu' je̱'e̱ ve'e kya̱jtsp; y'íxtuvapts je̱'e̱ ve'e je̱ mújit nu̱ja'vin juu' je̱'e̱ ve'e tyuump.

7 Yakjo̱tka̱daaktinu tse'e nu̱may je̱ jayu juu' ve'e je̱m jya'vin ka̱jxmda je̱ ko̱'o̱yjáyuvap, ayaaxp tse'e je̱ ko̱'o̱yjáyuvap tyukvaatsjidini; yakjo̱tka̱daaktuva tse'e je̱ mojkpa jayu je̱ts je̱ u̱xke̱t jayu.

8 Ax ve'em tse'e je̱ jayu o̱o̱y tyunxo̱o̱jntkti je̱m kajpu̱n ka̱jxm.

9 Je̱m tse'e vye'na to'k je̱ maayva juu' ve'e Simón du̱xa̱a̱j, je̱'e̱ tse'e je̱ samaariait jayu du̱vin'a̱a̱'n ku ve'e vyaajñ je̱ts ñu̱má́jip je̱'e̱ ve'e.

10 To'k jo̱o̱t je̱'e̱ ve'e je̱ jayu y'amo̱tunajxju̱duva y'ijt, je̱ mújit je̱ muutskit. Jidu̱'u̱m tse'e vyaandi:

—Je̱ Nte'yam je̱ mya̱ja̱ kutojku̱n ma̱a̱t xa ya̱'a̱ ve'e ya̱ yaa'tya̱jk.

11 Mya̱ja̱pa̱a̱mdup tse'e ku̱x jeke'e tyunvin'a̱a̱'njidi je̱ maayk ka̱jx.

12 Ku ve'e je̱ Felipe tyukmuko̱jtsjidi vintso̱ je̱'e̱ ve'e ku ve'e je̱ jayu y'itta je̱m je̱ Nte'yam y'am kya'm je̱tse'e vya'nu̱xjidi je̱ Jesucristo jye̱'e̱, nu̱may tse'e du̱jaanchja'vidi je̱ Jesucristo je̱tse'e ña̱pe̱jtti, ve'em je̱ yaa'tya̱jk ve'em je̱ ta̱'a̱xta̱jk.

13 Jyaanchja'viva tse'e jẹ Simón juu' ve'e jẹ Felipe tukmukọjtsju jẹtse'e ñạpẹjtpa, jẹtse'e jẹ Felipe dụmạạtnáxy dụmạạttáka, jẹ'ẹ ve'e tyuk'atúvip jẹ mạjin jẹts jẹ mújit nụja'vin juu' ve'e toojnjup.
14 Jẹ kukạtsivatạjk juu' ve'e jẹm Jerusalén taandu, ku tse'e jẹ kạts dụmọ́tudi jẹts kyuvạjktu ve'e jẹ samaariait jayu jẹ ọy kạts jẹ ọy ayook, van'it tse'e jẹm dụkẹjxti jẹ Pedro mạạt jẹ Juan.
15 Ku ve'e jyẹ'ydi, van'it tse'e dụnụtsapkọjtsti jẹ samaariait jayu juu' ve'e jẹ Jesús dujaanchja'vidup jẹtse'e ve'em jẹ Espíritu Santo tyákat jẹm jya'vin kạjxmda,
16 kụx ni pạna ve'e jẹm jya'vin kạjxmda kya'itna vye'na jẹ Espíritu Santo, nạpetji ve'e vyẹ'nada ku ve'e vyaandi jẹts jẹ Mạjạ Vintsán Jesuuse'e pyanạjkxuvaandup.
17 Van'it tse'e jẹ Pedro mạạt jẹ Juan jẹ kya'ạj tyuknụkọojnjidi. Ku ve'e ve'em dụtoondi, van'it tse'e jẹ Espíritu Santo tyạjki jẹm jẹ jayu jya'vin kạjxmda.
18 Ku ve'e jẹ Simón dụ'ix jẹts tạjkipe'e jẹm jẹ jayu jya'vin kạjxm jẹ Espíritu Santo ku ve'e jẹ kukátsivada jẹ kya'ạj tyuknụkọojnjidi, van'it tse'e jẹ meen dụjavampẹjtjidi,
19 jẹtse'e vyaajñ:
—Mọọyduva ạts to'k aaj jẹ kutojkụn jẹts ku ạtse'e ọpyạna yạ nkạ'ạj ntuknụkọ́nụt, van'it tse'e jẹ Espíritu Santo tyákat jẹm jẹ jayu jya'vin kạjxmda.
20 Van'it tse'e jẹ Pedro ña'mụxji:
—¡Kijpxe'e jẹ mmeen xmạạtvintókiyụt jẹ'ẹ kạjx ku ve'e ve'em mvinmay jẹts ọ'yipe'e jẹtse'e jẹ meen yaktukjóyụt juu' ve'e jẹ Nte'yam yajkyp jẹ myaa'yụn kạjx!
21 Ka'a xa mits yạ'ạ ve'e mtukkạda'akyjụ jẹtse'e xtónụt yạ toonk ạạts mạạt kụx ka'a ve'e jẹ mjọọt jẹ mja'vin y'ọya jeja jẹ Nte'yam vyinkujk.
22 Vinmayụmpijtni, masọọkni jẹ mkọ'ọy joojntykin, jẹts munoo'kxtụkụ jẹ Nte'yam. Ọyape'e mmẹẹ'kxụxjụt jẹ kọ'ọy vinma'yụn juu' ve'e mjayejpp,
23 kụx tạ ạtse'e n'ix jẹts ọọye'e jẹ kọ'ọy jọọt xtunjayep, jẹ tọkin tse'e mkạ'mijup.
24 Van'it tse'e jẹ Simón y'atsạạjv:
—Nụtsapkọtsta ạts to'k aaj, ve'emts ạtse'e xkajátụt xkanáxụt juu' ve'e tụxkọtsta jẹts ạtse'e nkavintókiyụt —jidụ'ụm tse'e y'atsạạjv.
25 Ku ve'e jẹ kukátsivada jẹ jayu dụvaajnjidi jẹ Nte'yam jẹ kyạts jẹ y'ayook jẹts ti ve'e y'ixtu myọ́tudu ku ve'e jẹ Jesús dụmạạtvítti, van'it tse'e vyimpijttini jẹm Jerusalén. Namvaate'e jẹm ñạjkxtini, van'it tse'e dụ'ava'nidi jẹ ọy kạts jẹ ọy ayook jẹm may kajpụn kạjxm juu' ve'e jẹm samaariait y'it jọọtm.

Jẹ Felipe jẹts jẹ etiopíait jayu

26 Ku ve'e ve'em jyajty, van'it tse'e to'k jẹ Mạjạ Vintsán jẹ y'aangeles dụmukạjts jẹ Felipe. Jidụ'ụm tse'e dụnụụjmi:
—Pojtụkụ jẹts nạjkxụ jẹm vinva'ajts it kạjxm, jẹ'ẹ tse'e mpákup jẹ too' juu' ve'e tsọọ'mp jẹm Jerusalén jẹtse'e jẹm Gaza ñụjkx.
27 Van'it tse'e jẹ Felipe pyojtụk jẹtse'e ñụjkx. Jẹm tse'e ñụjkx vye'na ku ve'e dụmạạtnavyaatji to'k jẹ yaa'tyạjk, etiopíait jayu jẹ'ẹ ve'e; jẹ Candace, to'k jẹ etiopíait yakkutojkpa tạ'ạxtạjk, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e jẹ tyoompa, jẹ'ẹ jẹ myeen tse'e kyạ'mip. Jẹmts jẹ'ẹ ve'e Jerusalén jẹ yaa'tyạjk y'ạts, ọjts jẹ'ẹ ve'e jẹm jẹ Nte'yam dụvinjava dụvintsạ'aga,
28 vimpijtnup jẹ'ẹ ve'e vye'na jẹm tyạk'am. Jẹmts jẹ'ẹ ve'e ñạkụkạts vye'na carreta jọọtm juu' ve'e jẹ caballo pyavụụ'mp, jẹ'ẹ tse'e kyạjtsp juu' ve'e jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kọjtsnajxpa Isaías jyaay.
29 Van'it tse'e jẹ Espíritu Santo dụnụụjmi jẹ Felipe:
—Mutạma xi carreta.
30 Ku ve'e ñaajktámiji jẹ Felipe, van'it tse'e dụ'amọtunajxy jẹts jẹ'ẹ ve'e kyạjtsp jẹ nạk juu' ve'e jẹ Isaías jyatyaan. Van'it tse'e dụ'amọtutụvi:
—¿Mvinmọ́tupts yạ'ạ ve'e juu' ve'e mkạjtsp?
31 Van'it tse'e y'atsạạjv:
—¿Vintsọs ạtse'e nvinmọ́tuvụt pạn ka'a ve'e pạn pạn pạn ạtse'e xtukvinmọ́tuvup?
Jẹtse'e jẹ Felipe yak'amọtu jẹtse'e pyétụt jẹm carreta jọọtm jẹtse'e dụpaa'ạjxtụkat.
32 Jẹ Kunuu'kx Jatyán juu' ve'e kyạjtsp vye'na, jidụ'ụmts jẹ'ẹ ve'e vya'añ:
Ve'em xa jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ carnero juu' ve'e jẹ y'ọọ'kụn yaktuk'avọ'vip,
ve'em ax jo'n jẹ carnero juu' ve'e amạ'ạt taamp ku ve'e yaknụkee'p,
ka'ats jẹ'ẹ ve'e ti dụkạts ku ve'e jẹ jayu yak'ọọ'kuva'añjụ.
33 Jẹ naax jẹ po'ox jo'nts jẹ'ẹ ve'e yakpụụjm jẹtse'e kyayak'ọtyọkimpayọ'y.
¿Pạnts vine'e va'anup jẹts jẹme'e jẹ chaan jẹ kyọọj?
Yak'ọọ'kjụdu xa ve'e jẹ jayu yaja naxviijn.
Jidụ'ụmts jẹ'ẹ ve'e jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ juu' ve'e kyọjts.
34 Van'it tse'e jẹ yakkutojkpa tạ'ạxtạjk jẹ tyoompa dụ'amọtutụvi jẹ Felipe:

—Vaajnjikts ą̈ts to'k aaj. ¿Viinme'e ję̣ Nte'yam ję̣ y'ayook kǫ̣jtsnajxpa ñatyijjų̇ ku yą̈'ą̈ ve'e dų̇jaajy, ukpų̇ viijnk jayu ję̣'ę̣ ve'e tyijp?

35 Van'it tse'e ję̣ Felipe vya'nų̇xji ję̣ o̱y kąts ję̣ o̱y ayook, tyuknų̇ja'vi ve'e ję̣ yaa'tyą̈jk ję̣ Jesús jyę̣'ę̣. Ję̣ Kunuu'kx Jatyán juu' ve'e y'ixtu ję̣tse'e dų̇kǫ̣jtsti, ję̣'ę̣ tse'e kyǫ̣jtsvaats too'vą̈jkp.

36 Ku tse'e ñaxta vye'na ję̣m too' am, ję̣tse'e ję̣ tsoxk nąą̈j dų̇ixpaatti, van'it tse'e ję̣ yaa'tyą̈jk vyaajñ:

—Ų̇xyaja xa ve'e ję̣ tsoxk nąą̈j, ¿ax ti tse'e dų̇kayak'o̱'yip ję̣ts ą̈tse'e nnąpé́tų̇t?

37 Van'it tse'e ję̣ Felipe vyaajñ:

—Pą̈n to'k aaj to'k jo̱o̱t xa ve'e ję̣ Jesucristo xjaanchjáva, o̱'yip tse'e.

Van'it tse'e y'atsą̈ąjv:

—Njaanchja'vip xa ą̈tse'e ję̣ts ję̣ Nte'yam ję̣ y'Onų̇k ję̣'ę̣ ve'e ję̣ Jesucristo.

38 Van'it tse'e ję̣ tyoompa dų̇nų̇ų̇jmi ję̣tse'e dų̇yak'atų́vat ję̣ carreta. Ku ve'e y'atų̇vi, van'it tse'e vyajntkti ję̣ Felipe mą̈ą̈t ję̣ yaa'tyą̈jk ję̣tse'e dų̇yaknąpejt.

39 Ku ve'e pyítsumdini ję̣m nąjo̱o̱tm, van'it tse'e ję̣ Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp ję̣m ję̣ Mą̈ją̈ Vintsą́n jya'vin kąjxm, ję̣'ę̣ tse'e ję̣ Felipe to'mayji dų̇yaknąjkx viijnk tso̱v, ka'a ve'e y'uk'íxjini ję̣ yaa'tyą̈jk. Xo̱o̱jntkp tse'e ję̣ yaa'tyą̈jk ñąjkxni.

40 Ax ję̣ Felipe, ję̣mts ję̣'ę̣ ve'e azótovit kyajpų̇n kąjxm o̱jts yak'ix, kajpų̇n kajpų̇n tse'e ñajxy ję̣tse'e dų̇'ava'ni ję̣ o̱y kąts ję̣ o̱y ayook ję̣m Cesarea paat.

9

Ku ję̣ Saulo dų̇jaanchja'vi'ukvaajñ ję̣ Jesús
(Hch. 22.6-16; 26.12-18)

1 Ax vintso̱ tse'e ję̣ it ñaxy, ka'ajyam tse'e ję̣ Saulo dų̇tuk'atsą̈'ki'atų́va ję̣ o̱o̱'kų̇n pą̈n pą̈n jatye'e ję̣ Mą̈ją̈ Vintsą́n dų̇jaanchja'vidup. Ję̣'ę̣ kąjx tse'e o̱jts dų̇'ix ję̣ tee' juu' ve'e dų̇nų̇vintsą̈nikąjxp ję̣ tee'tąjkta.

2 Ję̣'ę̣ tse'e chą̈jkp ję̣tse'e myo̱'o̱jų̇t ję̣ nąk ję̣tse'e ñąjkxų̇t ję̣m damaascovit kyajpų̇n kąjxm ję̣tse'e ję̣p chaptų̇jkpta dų̇'íxtat pą̈n pą̈n jatye'e dų̇pana̱jkxtup ję̣ Mą̈ją̈ Vintsą́n, ve'em tse'e dų̇yakjamyátsjadat ję̣tse'e ję̣m Jerusalén dų̇yaknąjkxtat, ve'em ję̣ yaa'tyą̈jk ve'em ję̣ tą̈'ą̈xtą̈jk.

3 Ję̣ę̣na tse'e too' aajy vye'na, ję̣ damaascovit kyajpų̇n mutą́mani, van'it tse'e tun to'mayji ję̣ tsapjo̱o̱tmit ajajtk o̱o̱y tyunnų̇jajji tyunnų̇tą̈'kxji.

4 Van'it tse'e ję̣ Saulo ñaxvipp ję̣tse'e dų̇'amo̱tunajxy to'k ję̣ ayook juu' ve'e vaan:

—Saulo, Saulo, ¿tyą̈jxts ą̈tse'e xtso'oxpų́k?

5 Van'it tse'e ję̣ Saulo vyaajñ:

—¿Pą̈nts mitse'e?

Van'it tse'e yak'atsą̈ąjv:

—Ą̈ts xa ve'e ję̣ Jesús, juu' ve'e mtuntso'oxpų̇jkp. Viinm xa mitse'e mnakyo̱'o̱tyúnjų̇ ku ą̈tse'e ve'em xtun.

6 Van'it tse'e ję̣ Saulo chą̈'kikų̇jx ję̣tse'e vyaajñ:

—Mą̈ją̈ Vintsą́n, ¿tise'e mtsą̈jkp ję̣ts ą̈tse'e ntónų̇t?

Van'it tse'e yak'atsą̈ąjv:

—Pojtų̇kų̇ ję̣ts nąjkxų̇ ję̣m kajpų̇n kąjxm, ax ję̣m tse'e myakvaajnjat pą̈n ti ve'e mtónup.

7 Ję̣ Saulo ję̣ myujatyoo'da, va'ajts tsą̈'kidupts ję̣'ę̣ ve'e kų̇x myǫ́tudu ve'e ję̣ ayook; ax ka'a tse'e pą̈n dų̇'ixti.

8 Van'it tse'e ję̣ Saulo pyojtų̇k. Ku ve'e jyavin'ixva'kxy, ka'a tse'e y'uk'ixni. Van'it tse'e ję̣ myujatyoo' myajtsjidi ję̣m kyą̈'m ję̣tse'e pyavijtsjidi ję̣m damaascovit kyajpų̇n kąjxm.

9 Ję̣m tse'e y'ijt toojk xą̈ąj, ka'a tse'e y'ix, ka'a tse'e kyay y'uu'k.

10 Ję̣m tse'e damaascovit kyajpų̇n kąjxm y'ijt to'k ję̣ jaanchja'viva juu' ve'e Ananías dų̇xą̈ąj, ję̣'ę̣ tse'e ję̣ Mą̈ją̈ Vintsą́n yak'ixju ję̣tse'e ñą̈'mų̇xji:

—¡Ananías!

Van'it tse'e y'atsą̈ąjv:

—Ų̇xyaja ą̈ts, Mą̈ją̈ Vintsą́n.

11 Van'it tse'e ję̣ Mą̈ją̈ Vintsą́n ñą̈'mų̇xji:

—Pojtų̇kų̇ ję̣ts nąjkxų̇ joma ve'e ję̣ too' juu' ve'e dų̇xą̈ąj Tų̇v, ję̣m tse'e ję̣ Judas tyąk'am x'amo̱tutų́vat to'k ję̣ yaa'tyą̈jk juu' ve'e Saulo dų̇xą̈ąj, tsapkǫ̣jtspts ję̣'ę̣ ve'e.

12 Tą̈ ję̣'ę̣ ve'e yak'ixjų̇ mtą̈ka joma ve'e y'it ję̣tse'e ję̣ mką̈'ą̈j xtuknų̇ką́n ję̣tse'e vyin'ixpą̈jknuva.

13 Ku ve'e ję̣ Ananías dų̇'amo̱tunajxy, van'it tse'e vyaajñ:

—Mą̈ją̈ Vintsą́n, o̱o̱yani xa ą̈tse'e ję̣ kąts ntunmǫtu vintso̱ ję̣'ę̣ ve'e ję̣ yaa'tyą̈jk dų̇tsaachtún ję̣ mjáyuda ję̣m Jerusalén;

14 ax yaja tse'e tṵmyets jẹ kutojkṵn mạạt juu' ve'e mọọjyju jẹ tee'tạjk jẹ vyintsạnda, jẹtse'e
duyakjamyátsjṵt duyakjachómjṵt nujom pạn pạn jatye'e mjaanchja'vijidup.
15 Ax jidṵ'ṵm tse'e jẹ Mạjạ Vintsáṇ ña'mṵxji:
—Najkxṵ, kṵx ạts jẹ'ẹ ve'e nvinkọọn jẹtse'e ạts njẹ'ẹ duvaajnjadat pạn pạn jatye'e ka jẹ
israeejlit jáyuvap, jẹ yakkutojkpada, jẹts jẹ israeejlit jáyuda.
16 Ạts xa ve'e ntuknujávap jẹts ọọy ạtse'e xtunkutsaachpaadat.
17 Van'it tse'e jẹ Ananías ñujkx jẹm jẹ jayu tyạk'am joma ve'e jẹ Saulo vye'na. Ku ve'e
tyajki, van'it tse'e jẹ kya'ạj dutuknukạajn jẹtse'e dunṵujmi:
—Uts Saulo, jẹ Mạjạ Vintsáṇ Jesús, juu' ve'e myak'ixju jeja too' aajy, je'ẹts ạtse'e tṵxkex
jẹtse'e mvin'ixpajknuvat jẹtse'e jẹ Espíritu Santo mmọ'ọjṵt jẹ mạkkin jẹts jẹ vinma'yṵn
jẹtse'e xtónṵt juu' ve'e jẹ Nte'yam chajkp.
18 Tun jatyji tse'e jẹ Saulo vyinvaatsji juu' ve'e ve'em íxuvip ax jo'n jẹ ajkx nạmeen, jẹtse'e
vyin'ixpajknuva. Van'it tse'e jẹ Saulo tyeni jẹtse'e ñapejt.
19 Van'it tse'e kyaajy y'uuk jẹtse'e myajuvajknuva. Jẹm tse'e vẹẹ'n jẹ it duyaknajxy
damaascovit kyajpṵn kajxm mạạt je'ẹda pạn pạn jatye'e dujaanchja'vidup jẹ Jesús.

Ku jẹ Saulo kya'amaajy jẹp Damasco

20 Jẹm tse'e jẹ Saulo kya'amay'ukvaajñ jẹp jẹ damaascovit chaptujkpta, jẹ'ẹ tse'e
y'ava'nip jẹts jẹ Nte'yam jẹ y'Onṵk jẹ'ẹ ve'e jẹ Jesús.
21 Nujom pạn pạn jatye'e amọtunajxjṵdu, atṵva atọki tse'e tyuntaandi, jẹtse'e
ña'amọtutúvijidi vimpit atṵj:
—¿Ka yạ'ạap jẹ'ẹ vine'e juu' ve'e jẹm Jerusalén dujomtoomp dutitoomp tuy'it pạn pạn
jatye'e jẹ Jesús dujaanchja'vidup? ¿Ka jẹ'ẹp yạ'ạ vine'e juu' ve'e yaja miimpa jẹtse'e
duyakjamyátsjṵt pạn pạn jatye'e dujaanchja'viduvap jẹ Jesús jẹtse'e tsum duyaknạjkxṵt
joma ve'e jẹ tee'tạjk jẹ vyintsạnda? —jidṵ'ṵm tse'e ñay'amọtutúvijidi.
22 Ax jẹ Saulo, yakmạkkpajk'ataạtsnupts jẹ'ẹ ve'e jẹ kya'ama'yṵn jẹtse'e
duyaknṵkẹ'xnatáka jẹts jẹ Jesús jẹ'ẹ ve'e jẹ Cristo, jẹ'ẹ juu' ve'e jẹ Nte'yam vyinkọọn
jẹtse'e yakkutojknit. Ka'a tse'e y'ọ'yixjada vintsọ ve'e y'amạạdaagajadat jẹ israeejlit jayu
juu' ve'e tsṵṵnidup jẹm Damasco.

Ku jẹ Saulo jẹ myu'israeejlit jayu dukukeek

23 May xạạjani tse'e jẹ it ñaxy vye'na jẹtse'e jẹ israeejlit jayu dụ'ukkọjtsmojkti jẹtse'e jẹ
Saulo kudụyak'ọọ'kti,
24 jóvum xạạj jóvum tsooj tse'e jẹ Saulo yak'a'ix jẹja kajpṵn naa'páts akạ'aajy jẹtse'e
kudụyak'ọọ'kti. Ku ve'e jẹ Saulo dụnụja'vi ti ve'e tyonuvaandup,
25 van'it tse'e jẹ jaanchja'vivatạjk pyạạjmjidi jẹm tójum jẹtse'e kọọ'ts ñastạ'yijidi jẹja ne'ev
viijn tsọv juu' ve'e jẹ kajpṵn tuknaa'pạts'ijtp, ve'em tse'e jẹ Saulo kyeek.

Ku jẹ Saulo jẹp Jerusalén vye'na

26 Ku ve'e jẹ Saulo jyẹ'y jẹm Jerusalén, jyamạạtnay'amokavaajnjụdu tse'e jẹ
jaanchja'vivatạjkta; ax tsạ'kidu tse'e nujomda kux ka'a ve'e dujaanchjávada jẹts
jyaanchja'vinup jẹ'ẹ ve'e jẹ Jesús.
27 Ax jẹ Bernabé tse'e dutuknṵvọọv jẹ kukátsivada, van'it tse'e dutukmumaajntykti
vintsọ ve'e jẹ Saulo dụ'ix jẹ Mạjạ Vintsáṇ jẹja too' aajy, vintsọ ve'e jẹ Nte'yam myukọjtsji,
jẹts vintsọ ve'e jẹ Saulo mạkk aaj mạkk jọọt jẹ Jesús jyẹ'ẹ dutukka'amaayni jẹm damaas-
covit kyajpṵn kajxm.
28 Van'it tse'e jẹ Saulo tyaajñ jẹm Jerusalén, jẹ'ẹ ve'e myạạtnajxyp myạạttajkip, kaja'vina
katsạ'kina tse'e jẹ Mạjạ Vintsáṇ jyẹ'ẹ jẹ jayu dutuknujávada
29 jẹtse'e dumạạtnakyọjtsvintsávjṵ jẹ israeejlit jayu juu' ve'e jẹ griego aaj dukọjtstup. Ax
ka'a tse'e dụkuvajkti jẹ ayook juu' ve'e jẹ Saulo kyọjts, jẹ'ẹ kajx tse'e dụ'uknupạajmtkidi
jẹtse'e jẹ Saulo kudụyak'ọọ'kti.
30 Ku tse'e jẹ jaanchja'vivatạjk dụnụja'vidi, van'it tse'e jẹ Saulo duyaknajkxti jẹm Cesarea
jẹtse'e dupakẹjxti jẹm taarsovit kyajpṵn kajxm.
31 Van'it tse'e ọy jọọt chụụnidini nujom pạn pạn jatye'e dujaanchja'vidu jẹ Jesucristo
jẹm judéait jẹts galiléait jẹts samaariait y'it jọọtmda, ve'em tse'e ñumáyada jẹtse'e jẹ jyọọt
jẹ jya'vin myạkkpajk'atạ'ạtsta jẹ Jesús mạạt, vyinja'vidup vyintsạ'kidupts jẹ'ẹ ve'e jẹ Mạjạ
Vintsáṇ jẹtse'e jẹ Espíritu Santo yakjọt'amájajada.

Ku jẹ Eneas jyọtkạdaaky

32 Najkx tse'e jẹ Pedro may viijn, jẹ'ẹ tse'e najkx dụku'ixta jẹ utsta jẹ ajchta jẹts jẹ utsta jẹ
tsạ'ạda. Ojts tse'e dụku'ixpa jẹ utsta jẹ ajchta jẹts jẹ utsta jẹ tsạ'ạda juu' ve'e tsṵṵnidup jẹm
lídait kyajpṵn kajxm.
33 Jẹm tse'e dupaaty to'k jẹ mojkpa jayu juu' ve'e Eneas dụxạạj, toodojtụk joojntanits jẹ'ẹ
ve'e pya'amma'aj vye'na.

34 Van'it tse'e je Pedro ña'muxji:
—Eneas, je Jesucristo xa ve'e myakjotkadaakjinup. Pojtukni jets pakmojkni ya mmaajntkun.
Tun jatyji tse'e je Eneas pyojtukni.
35 Íxjudu ve'e nujom pan pan jatye'e joojntykidup jem lídait jets saroonit kyajpun kajxmda, ve'em tse'e dumasookti je ko'oy vinma'yunda jetse'e je Maja Vintsán dupanajkxti.

Ku je Dorcas jyoojntykpajknuva

36 Jem tse'e je jópeit kyajpun kajxm y'ijt to'k je ta'axtajk juu' ve'e je Jesús dujaanchja'vip, Tabita je'e ve'e xyaaj, Dorcas je'e ve'e kyatsapítsum je griego aaj. Je ta'axtajk, ooyts je'e ve'e je jayu je maa'yun dutuntuujnja jetse'e duputaka pan pan jatye'e katih'ijtuxjudup.
37 Ax ku tse'e je Pedro vye'na jem lídait kyajpun kajxm, van'it tse'e je Dorcas pya'ampejt jetse'e y'aa'k. Távani tse'e duyaktsi'ivda je ñi'kx je kopk, van'it tse'e dupaamdi jep mumejtsk nukavyet kujxp.
38 Je Jope, myutámipts je'e ve'e je lídait kajpun, jem joma ve'e je Pedro vye'na. Myótuduts je'e ve'e je jaanchja'vivataajk jets jeme'e vye'na, van'it tse'e dutuknukejxti numejtsk je yaa'tyajk jetse'e dumunoo'kxtuktat jidu'um:
—Uk mtónupe'e je maa'yun jetse'e nja'mdat jem Jope.
39 Ku ve'e je Pedro yakvaajnji, van'it tse'e tyeni jetse'e dumaadi. Ku ve'e jem jye'y, van'it tse'e duyaknajkxti jep nukavyet kujxp joma ve'e vye'na je ni'kx je kopk. Nujom tse'e je ku'aa'k ta'axtajkta nunyaaxnup dutuk'ixti je Pedro je vit je xox juu' ve'e je Dorcas pyaam ku ve'e dumaatve'nada.
40 Van'it tse'e je Pedro je jayu duyakpitsumkujx, jetse'e kyoxkteni, jetse'e chapkajts. Van'it tse'e je oo'kpa duvin'ix jetse'e dunuujmi:
—Tabita, pojtukni.
Van'it tse'e je Dorcas vyin'ixva'kxni. Ku ve'e je Pedro du'ix, van'it tse'e y'ajxtk.
41 Van'it tse'e je Pedro myajtsji jem kya'm jetse'e yakténiji. Van'it tse'e je Pedro duyaaxji je utsta je ajchta jets je utsta je tsa'ada maat je ku'aa'k ta'axtajkta, jetse'e jeja vyinkujkta joojntyk dutuk'ixti je Dorcas.
42 Yaknuja'vits ya'a ve'e nujom jem jópeit kyajpun kajxm; numay tse'e dujaanchja'vidi je Maja Vintsán.
43 Jem tse'e je Pedro tyaajñ jek jaty jem je akukoo'tspa Simón tyak'am.

10

Je Pedro maat je Cornelio

1 Jem tse'e cesaréait kyajpun kajxm vye'na to'k je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numókupx je tojpataajk, Cornelio je'e ve'e xyaaj. Itáliait je'e ve'e xyaaj to'k jakaa je tojpa juu' ve'e je Cornelio kya'mip.
2 Vyinja'vip vyintsa'kipts je'e ve'e je Nte'yam maat nujom je jyaajn je tyajk, yajkpap tse'e ooy je meen jetse'e je israeejlit jayu yaktukputaka, ijtpts je'e ve'e tyuntsapkats.
3 To'k nax tse'e, toojk yaaxp jo'n vye'na xuujun, jetse'e je Cornelio yak'ixji to'k je Nte'yam je y'aangeles. Je'e tse'e nutajkiju joma ve'e vye'na jetse'e ña'muxji:
—¡Cornelio!
4 Van'it tse'e je Cornelio maj duvin'ix je ángeles, ooy tse'e tyuntsa'ki, jetse'e du'amotutuvi:
—¿Tise'e?
Van'it tse'e je ángeles vyaajñ:
—Mkats'amotunajxjup xa ve'e je Nte'yam ku ve'e mtsapkats, jaa'myéts je'e ve'e dujayep vintso ve'e je jayu xputaka pan pan jatye'e katih'ijtuxjudup.
5 Pakéxuts n'it je yaa'tyajkta jem Jope jetse'e duyakmétstat je Simón juu' ve'e duxaajivap Pedro.
6 Jeme'e ñamyayju je akukoo'tspa Simón tyak'am. Jem maaxy napa'am je'e ve'e je jayu chuuna.
7 Ku ve'e je ángeles ñajkxni juu' ve'e mukojtsju, van'it tse'e je Cornelio duvatsaajv numejtsk je tyoompa jets to'k je tojpa juu' ve'e to'k aaj to'k joot mutoojnjup.
8 Van'it tse'e dutukmumaajntykti juu' ve'e toojnju kojtsju jetse'e dupakejxti jem jópeit kyajpun kajxm.
9 Ax je ku'óxit tse'e, jeenats je'e ve'e too' aajy vye'nada, myutámidinupe'e jem Jope, van'it tse'e je Pedro pyejt jem azotea ni'kxm tsapkojtspa,
10 ooye'e tyunyu'aa'kju vye'na jetse'e tyunkayuva'añ. Ax namvaat tse'e je kaaky je tojkx y'avaada, van'it tse'e va'ajts yak'ixji

11 je̱ tsapjo̱o̱tmit it y'ava'ach je̱tse'e je̱m tso̱ cha̱a̱'n je̱'e̱ juu' ve'e ke̱'xp ax jo'n to'k je̱ ma̱ja̱ vit, maktaaxk esquina tse'e tsum, je̱tse'e ñu̱ka̱da'akyju̱.
12 Je̱m tse'e vit jo̱o̱tm nu̱may je̱ tánu̱k, je̱ eey je̱ tíku̱ts: je̱m tse'e juu' ve'e maktaaxk tékax, je̱mpa tse'e juu' ve'e je̱ tyiints du̱tukyo̱'ydup, nay je̱mpa tse'e je̱ je̱yyva tánu̱k.
13 Van'it tse'e to'k je̱ ayook du̱mo̱tu:
—Pedro, pojtu̱ku̱, yak'o̱o'ku̱, je̱ts ja'kxu̱.
14 Van'it tse'e je̱ Pedro y'atsa̱a̱jv:
—Ka'a, Ma̱ja̱ Vintsán; ni vin'ita xa a̱tse'e nkaju'kx juu' ve'e ka va'ajtsap, juu' ve'e je̱ Moisés jyatyaan je̱ts ka'a ve'e je̱ jayu du̱ja̱'kxu̱t.
15 Van'it tse'e je̱ ayook du̱mótunuva, je̱tse'e yaknu̱u̱jmi:
—Juu' xa ve'e je̱ Nte'yam yakvaats, ka'ats mits je̱'e̱ ve'e xtíju̱t ka va'ajtsap.
16 Toojk nax tse'e ve'em jyajty je̱e̱jyji je̱e̱jyji, van'it tse'e je̱ vit pyata̱jkinuva je̱tse'e ña̱jkxnuva je̱m tsapjo̱o̱tm.
17 Pyayo̱'yp tse'e je̱ Pedro vye'na pa̱n ti ve'e ñu̱ka̱jtsp juu' ve'e yak'ixju, van'it tse'e jye̱'ydi je̱ yaa'tya̱jkta juu' ve'e je̱ Cornelio ke̱jxju̱du, y'amo̱tutúvidup tse'e je̱ jayu vye̱'nada je̱tse'e du̱nu̱já*vadat* pa̱n joma ve'e chu̱u̱na je̱ aku̱ko̱o̱'tspa Simón. Ax ve'em tse'e jye̱'ydi je̱'e̱ tya̱k'aajy.
18 Van'it tse'e du̱'amo̱tutúvidi pa̱n je̱pe'e to'k je̱ yaa'tya̱jk juu' ve'e Simón du̱xa̱aj, juu' ve'e du̱xa̱ajivap Pedro.
19 Je̱'e̱na tse'e je̱ Pedro pyayo̱'yp vye'na juu' ve'e yak'ixju, van'it tse'e je̱ Espíritu Santo ña̱'mu̱xji:
—Ixu̱ n'it, u̱xe̱p xa ve'e m'íxtajada nu̱toojk je̱ yaa'tya̱jk.
20 Ténats, vánu̱ku̱, je̱tse'e xma̱a̱dadat. Ka'a tse'e xtivinmáyu̱t, a̱ts ya'a̱ ve'e tu̱nke̱xta.
21 Van'it tse'e je̱ Pedro vyajntyk joma ve'e vye'nada je̱ yaa'tya̱jkta juu' ve'e je̱ Cornelio ke̱jxju̱du, je̱tse'e jidu̱'u̱m du̱nu̱u̱jmidi:
—A̱ts xa je̱'e̱ ve'e pa̱ne'e m'íxtidup. ¿Tise'e tu̱xnu̱minda?
22 Van'it tse'e y'atso̱o̱vdi:
—Je̱ tojpa juu' ve'e du̱nu̱vintsánip nu̱mókupx je̱ tojpata̱jk, juu' ve'e Cornelio du̱xa̱aj, je̱'e̱ts a̱a̱tse'e xke̱jxp. Je̱'e̱ tse'e je̱ Nte'yam du̱vinja'vip du̱vintsa̱'kip, tu̱vts je̱'e̱ ve'e je̱ jyáyuvin je̱ jyoojntykin, nu̱jom tse'e je̱ israeejlit jayu jyávajada chókjada. Je̱ Nte'yam je̱ y'aangeles tse'e tu̱ña̱'mu̱xju̱ je̱tse'e mnu̱ké̱xajat, ve'em tse'e du̱'amo̱tunáxu̱t juu' mitse'e mtuknu̱jávap.
23 Van'it tse'e je̱ Pedro yakta̱jkijidi je̱p tu̱jkp je̱tse'e je̱ tsooj je̱m myataandi. Je̱ ku'óxit tse'e je̱ Pedro du̱ma̱a̱didi, je̱me'e je̱ utsta je̱ ajchta juu' ve'e tsu̱u̱nidup je̱m jópeit kyajpu̱n ka̱jxm juu' ve'e mujatyoo'ijidu.
24 Je̱ ku'óxit tse'e jye̱'ydi je̱m Cesarea. Je̱m tse'e je̱ Cornelio y'a'íxjada vye'na je̱m tya̱k'am ma̱a̱t je̱ jyuu'tta je̱ myugo'okta je̱ts juu' ve'e mya̱a̱tnayja'vijidup.
25 Ku ve'e je̱ Pedro jye̱'y, van'it tse'e je̱ Cornelio je̱ Pedro du̱'ana̱jkxi je̱tse'e du̱vinko̱xkteni, je̱tse'e du̱'ukvinjavavaajñ du̱'ukvintsa̱'a̱gavaajñ.
26 Ax jidu̱'u̱m tse'e je̱ Pedro ña̱'mu̱xji:
—Te̱na, jáyuva xa a̱tse'e ax jo'n mits.
27 Namvaate'e du̱ma̱a̱tnakyátsju̱, van'it tse'e du̱yaktajki je̱p tu̱jkp joma ve'e amoka vye̱'nada nu̱may je̱ jayu.
28 Van'it tse'e je̱ Pedro ña̱'mu̱xjidi:
—Mnu̱ja'vidinup xa miitse'e je̱ts ka'a ve'e a̱a̱ts je̱ mpava'nu̱n du̱yakjaty je̱ts a̱a̱tse'e nku'íxtat ukpu̱ a̱a̱tse'e n'ítu̱t je̱'e̱ ma̱a̱tta juu' ve'e ka je̱ israeejlit jáyuvap. Ax je̱ Nte'yamts a̱tse'e xtuk'ix je̱ts ni pa̱na a̱tse'e nkatíju̱t ka va'ajtsap.
29 Paatyts a̱tse'e jatyji tu̱nmín, ka'ats a̱tse'e je̱ it nyaknajxy je̱ts a̱tse'e too'va̱jkp mpayo̱'o̱yu̱t, je̱'e̱ts a̱tse'e nnu̱javavaampy pa̱n ti a̱tse'e xtuknu̱ke̱jxip.
30 Van'it tse'e je̱ Cornelio y'atsa̱a̱jv:
—Maktaxxa̱a̱j it a̱tse'e yaja nve'na nta̱k'aajy, tsapko̱jtsp je̱ts ayoojipts a̱tse'e nve'na. Toojk yaaxp jo'n tse'e vye'na ku ve'e je̱ jayu chapka̱ts, ve'em ax jo'n u̱xyam, van'itts a̱tse'e n'ix to'k je̱ ángeles, va'ajts ajajp ata̱'kxp je̱ vyit je̱ xyo̱x.
31 Jidu̱'umts a̱tse'e xnu̱ujmi: “Cornelio, mka̱ts'amo̱tunajxjup xa ve'e je̱ Nte'yam ku ve'e mtsapka̱ts, jaa'myéts je̱'e̱ ve'e du̱jayep vintso̱ ve'e je̱ jayu xputa̱ka pa̱n pa̱n jatye'e katih'ijtu̱xju̱dup.
32 Nu̱kéxats je̱m jópeit kyajpu̱n ka̱jxm je̱ Simón juu' ve'e du̱xa̱a̱jivap Pedro. Je̱m tse'e ña*myayju̱* je̱ aku̱ko̱o̱'tspa Simón tya̱k'am, je̱m maaxy na̱pa'am je̱'e̱ ve'e chu̱u̱na.” Jidu̱'u̱mts a̱tse'e xnu̱u̱jmi.
33 Ax paatyts a̱ts mitse'e jatyji nnu̱ke̱jxi. Oy tse'e tu̱xtún ku ve'e to'k aaj tu̱mmets. Ax u̱xyamts a̱a̱tse'e yaja je̱ Nte'yam vyinkujk, je̱'e̱ a̱a̱tse'e n'amo̱tunaxuvaampy pa̱n juu' ve'e je̱ Ma̱ja̱ Vintsán tu̱mtukpava'añju̱ je̱ts a̱a̱tse'e xtuknu̱já*vat*.

Ku je Pedro kya'amaajy jep je Cornelio tyak'ap

34 Van'it tse'e je Pedro vyaajñ:

—Uxyam atse'e oy nmujava jets ka'a ve'e je Nte'yam pan duviijnk'íx,

35 y'oyja'vip je'e ve'e opyana pan pane'e vinja'vijup vintsa'kijup jetse'e dutún juu' je'e ve'e chajkp.

36 Je Nte'yam xa ve'e je y'ayook je israeejlit jayu dutuknukejx. Ya oy kats ya oy ayookts je'e ve'e ku ve'e je jayu yakvaajñja je Jesucristo jye'e, je'e pane'e nujom je jayu dunuvintsánip jetse'e je jayu duyaknamyujot'óyaja je Nte'yam maat.

37 Oy miitse'e xnujávada jets ya ayooke'e va'kxtk jem judéait y'it jootm, jeme'e galiléait y'it jootm chOO'ntk, távani tse'e je Yaknapejtpa Juan je jayu duvaajnjada vye'na jetse'e vyinmayumpijttinit, je kyo'oy joojntykinda dumasOOktinit, jetse'e ñapéttat.

38 Je Jesús, je nazarétit jayu, je'e tse'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e dujayejpnit je Espíritu Santo jets je kutojkun, je'e tse'e je y'oy je'e dutoon jetse'e duyakjotkadaakni nujom pan pan jatye'e je ko'oyjáyuvap yaktsaachpaatjudup vye'na. Ve'em je'e ve'e dutuujn kux ijtpe'e je Nte'yam je'e maat.

39 N'ixts aats je'e ve'e nujom juu' ve'e je Jesús tyoon kyojts jem judéait y'it jootm jets jem jerusaleenit kyajpun kajxm. Van'it tse'e je jémit jayu je Jesús duyakjay'oo'kjidi ku ve'e duyakjacryuuzpejtjidi.

40 Ax je Nte'yamts je'e ve'e yakjoojntykpajkjinuva kutoojk xaaj jetse'e duyaknuke'xnatajki joojntyk jeja aats nvinkujk.

41 Ka jéjap xa je'e ve'e duyaknuke'xnatajki nujom je jayu vyinkujk, jeejyji ve'e aats nvinkujk, je'e ve'e ku aatse'e je Nte'yam xvinkaajn jémani jets aatse'e je jayu nvaajnjadat juu' aatse'e n'ix nmotu. Nmaatkaay nmaat'ook aats je'e ve'e ku ve'e távani jyoojntykpajknuva vye'na.

42 Je Nte'yam aatse'e xtukpavaan jets aatse'e je jayu nvaajnjadat je oy kats je oy ayook, jets aatse'e je tuvakojtsun mpámut jets je'e ve'e dupaam jets je Jesuusjyame'e dutokimpayo'ynup pan pan jatye'e joojntykidup jets pan pan jatye'e aa'kanda.

43 Ñukojtstuts ya'a ve'e nujom je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta, ve'eme'e vyaandi jets nujom pan pan jatye'e dujaanchja'vidup je Jesús, yakmee'kxjadapts je'e ve'e je tyókinda.

Ku je Espíritu Santo tyajki jem jya'vin kajxmda pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap

44 Kojtspna tse'e je Pedro vye'na ku ve'e je Espíritu Santo dunukadaaky pan pan jatye'e du'amotunajxtup vye'na.

45 Je israeejlit jáyuda juu' ve'e dujaanchja'vidup je Jesús jets juu' ve'e je Pedro myaatje'ydu, atuva atoki tse'e tyaandi kuxe'e je Nte'yam dupuujm je Espíritu Santo jem je jayu jya'vin kajxmda pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap,

46 y'amotunajxtup tse'e ku ve'e dukotsta je ayook juu' ve'e kyavinmótudup jetse'e je Nte'yam duyakmájada duyakjaanchada.

47 Van'it tse'e je Pedro vyaajñ:

—¿Pan tse'e dukayakjátup jetse'e ya jayu ñapéttat? Ta xa ve'e je Espíritu Santo tyaka jem jya'vin kajxmda, ve'em ax jo'n uu'mda.

48 Van'it tse'e je Pedro dupavaajñ jetse'e ñapéttat je'e kajx jetse'e nujava tyánut jets je Jesucristo je'e ve'e pyanajkxuvaandup. Van'it tse'e je Pedro dumunoo'kxtkti jetse'e jamejtsk jatoojk xaaj jyaa'kmaattánjadat.

11

Juu' ve'e je Pedro tyukmumaajntyktu je jaanchja'vivatajk jep Jerusalén

1 Je kukátsivatajk maat je utsta je ajchta jets je utsta je tsa'ada juu' ve'e jem Judea ve'nidup, myótuduts je'e ve'e je kats jets kyuvajktuva ve'e je Nte'yam je kyats je y'ayook pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap.

2 Ku ve'e je Pedro vyimpijtnuva jem Jerusalén, kyo'oyja'vidu tse'e je'eda pan pan jatye'e duyakvinkópkidup jetse'e je jayu yakpaajmjadat je ixta'nun jetse'e duni'kxmadat dukojmadat ax jo'n je israeejlit jayu dutonda, ve'eme'e vyaandi jets ka'a je'e ve'e y'oya juu' ve'e je Pedro tyoon.

3 Jetse'e je Pedro du'amotutúvidi:

—¿Tis, mitse'e ojts xku'ix jetse'e xmaatkaaydi pan pan jatye'e kayakpaajmjidu je ixta'nun?

4 Van'it tse'e je Pedro tyukmumaajntykjidi nujom juu' ve'e toojnju kojtsju. Jidu'um tse'e vyaajñ:

5 —Tsapkojtsp ạtse'e nve'na jẹm jópeit kyajpụn kajxm, van'itts ạtse'e xyak'ix jẹts jẹme'e
tsapjọọtm chạạ'n to'k jẹ mạjạ vit jo'n juu' ve'e maktaaxk esquina tsum, jẹts ạtse'e
xnụkạdaaky.
6 Ku ạtse'e ọy n'ix pạn ti ve'e myạạt jẹ vit, jẹm tse'e dụmạạda may jẹ tánụk, jẹ eey jẹ tíkụts:
jẹm tse'e juu' ve'e maktaaxk tékax, jẹmpa tse'e juu' ve'e jẹ tyiints dụtukyọ'ydup, nay jẹmpa
tse'e jẹ jẹyyva tánụk.
7 Van'itts ạtse'e n'amọtunajxy to'k jẹ ayook juu' ve'e vaan: “Pedro, pojtụkụ, yak'ọọ'kụ,
jẹts jạ'kxụ.”
8 Van'itts ạtse'e nvaajñ: “Ka'a, Mạjạ Vintsáṇ, ni vin'ita xa ạtse'e nkajụ'kx juu' ve'e ka
va'ajtsap, juu' ve'e jẹ Moisés jyatyaan jẹts ka'a ve'e jẹ jayu dụjạ'kxụt.”
9 Van'itts ạtse'e jẹ tsapjọọtmit ayook xnụujminuva: “Juu' xa ve'e jẹ Nte'yam yakvaats,
ka'ats mits jẹ'ẹ ve'e xtíjụt ka va'ajtsap.”
10 Toojk naxts yạ'ạ ve'e ve'em jyajty jẹẹjyji jẹẹjyji, van'it tse'e pyatạjkinuva jẹtse'e
ñạjkxnuva jẹm tsapjọọtm.
11 Van'it tse'e jyẹ'ydi nụtoojk jẹ yaa'tyạjk juu' ve'e jẹm Cesarea tsọọ'ndu, yaktuk-
pavaandu ve'e jẹts ạtse'e ojts x'íxtada.
12 Jẹ Espíritu Saantots ạtse'e xkẹjx mạạt jẹ'ẹda jẹts ạtse'e xnụujmi jẹts ka'a ạtse'e
ntivinmáyụt. Nmạạt'ọjtstuvats ạtse'e yạ nụtojtụk utsta ajchta. Nụjomts ạạtse'e ntạjki jẹp
to'k jẹ jayu tyụjkp,
13 jẹ'ẹts ạạtse'e xtukmumaajntyk vintsọ ve'e jẹp tyụjkp dụ'ix to'k jẹ Nte'yam jẹ y'aangeles
juu' ve'e nạ'muxju: “Nụkẹxa jẹm Jope jẹ Simón juu' ve'e dụxạajivap Pedro,
14 jẹ'ẹ tse'e mva'nụxjup pạn ti ve'e mtónup jẹtse'e xjayépụt jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma
kajx ijtp, nay ve'empa ve'e jẹ jayu juu' ve'e jẹp mjụump mtụjkp.”
15 Ku ạts jẹ'ẹ ve'e nmukọjts'ukvaandi, van'it tse'e jẹ Espíritu Santo ñụkạdaakjidi, ve'em
ax jo'n ụụ'me'e xnụkạdaakumduva jo'n ku ve'e too'vạjkp myiijn.
16 Van'itts ạtse'e njaa'myejts vintsọ ve'e jẹ Mạjạ Vintsáṇ vyaajñ: “Tyúvam xa ve'e jẹts jẹ
tsoxk nạạj ve'e jẹ Juan jẹ jayu tyukyaknạpẹjt; ax ntukyaknạpéttapts ạts miitse'e jẹ Espíritu
Santo jẹm mja'vin kajxmda.” Jidụ'ụm tse'e jẹ Mạjạ Vintsáṇ vyaajñ.
17 Ax pạn jẹ Nte'yam tse'e dụkẹjx jẹ Espíritu Santo, juu' ve'e tạjki jẹm jẹ jayu jya'vin
kajxmda, ve'em ax jo'n tyajkiva yam ụụ'm nja'vin kajxmamda, ụụ'mda, pạn pạn jatye'e
jẹ Mạjạ Vintsáṇ Jesucristo dujaanchja'vidup, ¿pạnts ạtse'e jẹts ạtse'e nkayakjátụt juu' ve'e
jẹ Nte'yam tyonuvaampy? —jidụ'ụm tse'e jẹ Pedro vyaajñ.
18 Ku ve'e dụ'amọtunajxti jẹ utsta jẹ ajchta juu' ve'e jẹm Jerusalén, ka'a tse'e
dụ'ukkọ'ọyja'vidini juu' ve'e jẹ Pedro tyoon, jẹtse'e jẹ Nte'yam dụyakmájidi
duyakjaanchidi. Jidụ'ụm tse'e vyaandi:
—Pạn ve'em xa ve'e, to'nụxjụdupts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam jẹ maa'yụn pạn pạn jatye'e
ka jẹ israeejlit jáyuvap jẹtse'e ve'em y'ọ'yixjada jẹtse'e vyinmayụmpijttinit, jẹ kyọ'ọy
joojntykinda dụmasọọktinit, jẹtse'e dujayẹjptuvat jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kajx ijtp.

Jẹ jaanchja'vivatajk juu' ve'e nay'amojkijidu jẹp Antioquía

19 Ku ve'e dụyak'ọọ'kti jẹ Esteban, van'it tse'e dụjomtoondi dụtitoondi jẹ jayu juu' ve'e
dujaanchja'vidu jẹ Jesús, jẹ'ẹ kajx tse'e y'ayọ'vya'kxkajxti. Jẹm tse'e pạn pạn jatye'e najkxtu
jẹm fenícіait jẹts chípreit y'it jọọtmda, jẹmpa tse'e pạn pạn jatye'e najkxtu jẹm antioquíait
kyajpụn kajxm. Jẹm tse'e dụvaajnjidi jẹ ọy kạts jẹ ọy ayook jẹ'ẹjyjida pạn pạn jatye'e
israeejlit jáyuda.
20 Ax jẹm tse'e jẹ jaanchja'vivada juu' ve'e jẹm Chipre jẹts Cirene tsọọ'ndu, jẹ'ẹ tse'e jẹ'ydu
jẹm Antioquía jẹtse'e dụtukmukọjtstuva pạn pạn jatye'e ka jẹ israeejlit jáyuvap jẹ ọy kạts jẹ
ọy ayook, jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jẹ jayu yakvaajñja jẹ Mạjạ Vintsáṇ Jesús jyẹ'ẹ.
21 Putạjkijidu tse'e jẹ Mạjạ Vintsáṇ, ve'em tse'e nụmay jẹ jayu jẹ Jesús dụjaanchja'vidi.
22 Ku ve'e jẹ kạts dụmọ́tudi jẹ jaanchja'vivatạjkta juu' ve'e jẹm Jerusalén, van'it tse'e
dụpakẹjxti jẹ Bernabé jẹm Antioquía.
23 Ku ve'e jẹ Bernabé jyẹ'y jẹtse'e dụ'ix vintsọ ve'e jẹ Nte'yam kyunoo'kxjidi, ọọyts jẹ'ẹ
ve'e tyunxọọjntk jẹtse'e anañụjoma dụnụujmidi jẹts mạkk aaj mạkk jọọte'e jẹ Mạjạ Vintsáṇ
dujaa'kpanạjkxtat,
24 kụx ọy jayu jẹ'ẹ ve'e jẹ Bernabé, to'k aaj to'k jọọt jẹ'ẹ ve'e dujaanchjáva jẹ Jesucristo
jẹtse'e jẹ Espíritu Santo myạ'ạjụ jẹ mạkkin jẹts jẹ vinma'yụn jẹtse'e dụtónụt juu' ve'e jẹ
Nte'yam chạjkp. Ve'em tse'e nụmay jẹ jayu dụjaanchja'vidi jẹ Mạjạ Vintsáṇ.
25 Van'it tse'e jẹ Bernabé ñụjkx jẹm taarsovit kyajpụn kajxm, jẹ Saulo ve'e ojts dụ'ixta. Ku
ve'e dụpaaty, van'it tse'e dụvạajv jẹm Antioquía.
26 Jẹm tse'e y'ijtti to'k joojnt jẹ jaanchja'vivatạjk mạatta; nụmay tse'e jẹ jayu
duyak'ixpajkti. Jẹm Antioquía tse'e jẹ jaanchja'vivatạjk yaktij'ukvaandi jẹ Cristo jẹ jyáyuda.

27 Ku ve'e jęm dụyak'ixpạjkti, van'it tse'e jyẹ'ydi jęm Antioquía jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kọjtsnajxpatạjkta, jęme'e Jerusalén chọọ'ndi.
28 Van'it tse'e nụto'k jẹ'ẹda juu' ve'e Agabo dụxạạj, jẹ'ẹ tse'e teni jẹja uts ajch jęts uts tsạ'ạ akujkta, jętse'e vyaajñ jęts jéjape'e jẹ mạkk yooj to'k it to'k naxviijn, jẹ Espíritu Santo tse'e ve'em jẹ vinma'yụn mọọjyju. Ax ve'emam tse'e tyoojnji kyọjtsji van'it ku ve'e yakkutojkp vye'na juu' ve'e dụxạạj Claudio.
29 Van'it tse'e jẹ antioquíait jaanchja'vivatạjk dụnụpạajmtkidi jętse'e jẹ putạjkin dụtuknụkéxtat jẹ utsta jẹ ajchta mạạt jẹ utsta jẹ tsạ'ạda juu' ve'e jęm Judea tsụụnidup, ve'em tse'e dụkéxtat pạn vintsọ ve'e y'ọ'yixjada nụto'k nụto'k.
30 Tyoondu tse'e ve'em, tyuknụkẹjxtu tse'e pạn pạn jatye'e dụnụvinténidup jẹ jaanchja'vivatạjk jęm Judea; jẹ Bernabé jęts jẹ Saulo, jẹ'ẹ tse'e tyukmukẹjxidu jẹ putạjkin.

12

Ku jẹ Santiago y'ọọ'kni jętse'e jẹ Pedro yakpoxụntạkpụụjm

1 Ax ve'emts jẹ'ẹ ve'e jyajty van'it, jętse'e jęm jẹ jaanchja'viva juu' ve'e jẹ yakkutojkpa Herodes yakjamyajtsjụdu;
2 jẹ tsojxts jẹ'ẹ ve'e tyukyakjay'ọọ'kju jẹ Santiago, jẹ Juan jẹ y'ajch.
3 Ku ve'e jẹ Herodes dụ'ix jęts y'ọyja'vidu jẹ'ẹ ve'e jẹ israeejlit jáyuda, van'it tse'e jẹ Pedro dụyakjamyajtsjuva. Van'it yạ'ạ ve'e tyoojnji kyọjtsji ku ve'e jẹ tsapkaaky yakkay juu' ve'e jẹ levadura dụkamạạt.
4 Ax ku tse'e jẹ Pedro dụyakjamyajtsji, van'it tse'e dụyakjapyoxụntạkpạajmji. Jẹp tse'e jẹ tojpada nụmaktojt juu' ve'e ix'ijtjụdup, nụmaktaaxk jatyts jẹ'ẹ ve'e ñatyíkụtsjada. Ve'eme'e jẹ yakkutojkpa dụ'uknụpạajmtki jętse'e jẹ Pedro kụdụyaknụkẹ'xnatạjki jẹja jẹ jayu vyinkujk ku ve'e jẹ pascua xạạj ñáxụt.
5 Ix'it tse'e jẹ Pedro vye'na jẹp poxụntụjkp; ax to'k aaj to'k jọọt tse'e ñụtsapkọ́tsjada jẹ jaanchja'vivatạjkta.

Ku jẹ Nte'yam jẹ Pedro dụyakjapyítsumji jẹp poxụntụjkp

6 Ax jẹ kujápit tse'e jẹ Herodes dụ'uknụpạajmtki jętse'e kụdụyakjapyítsumji jẹ Pedro. Jẹ tsooj tse'e jẹ Pedro maap vye'na jẹja nụmẹjtsk tojpa akujk jęts mẹjtsk jẹ cadena tuk'atsommuk jẹ kyạ'ạj adoʼom adoʼom mạạt jẹ tojpa jẹ kyạ'ạj. Jẹp tse'e vye'niduva nụmẹjtsk jẹ tojpa juu' ve'e jẹ poxụntạk'akạ'ạ dụ'ix'ijttup.
7 Tun to'mayji tse'e to'k jẹ Majạ Vintsán jẹ y'aangeles jẹ Pedro dụvinkuva'ki, jętse'e jẹp poxụntụjkp y'ajaj y'atụ'kx. Van'it tse'e jẹ ángeles dụti'tsti jẹ Pedro to'k adoʼom jętse'e dụyakjọtvij. Van'it tse'e dụnụụjmi:
—Pojtụkụ jatyji.
Van'it tse'e jẹ cadena jẹm jẹ Pedro kyạ'm kyụstạjkikụjx,
8 jętse'e jẹ ángeles ña'mụxji:
—Natyiintsómjụ jęts pạmụ jẹ mkạ'ạjk.
Ku ve'e jẹ Pedro ve'em dụtuujn, van'it tse'e jẹ ángeles ña'mụxjinuva:
—Naxyọxjụ jęts paminụ ạts.
9 Van'it tse'e jẹ Pedro dụpapítsum jẹ ángeles, ka'a ve'e dụnụjava pạn tyúvame'e juu' ve'e jẹ ángeles tyuump, ve'eme'e vyinmay jęts tónaji ve'e ve'em yak'ixjụ.
10 Van'it tse'e dụvinnajxti jẹ muto'k tojpa juu' ve'e jẹ tạk'akạ'ạ dụ'ix'ijtp. Van'it tse'e jẹ mumẹjtsk tạk'akạ'ạ joma ve'e jado'k jẹ tojpa dụ'ix'ijtpa. Ax ku tse'e jyẹ'ydi joma ve'e jẹ pojxụn zaguán joma tsọ ve'e pyítsumdinit jęm kajpụn jọọtm, viinm tse'e jẹ pojxụn zaguán y'ayẹ'pvaach. Ku ve'e pyítsumdini jętse'e vẹẹ'n yọ'ydi, van'it tse'e jẹ ángeles myasọọkjini.
11 Van'it tse'e jẹ Pedro ọy jẹ nụja'vin dụpụjk, jętse'e vyaajñ:
—Ụxyamts ạtse'e tụụv nmụjava jęts jẹ Majạ Vintsándame'e jẹ y'aangeles tụdụkex jęts ạtse'e jẹ Herodes tụxtukkạva'ach, nay ve'empa ve'e juu' ve'e jẹ israeejlit jayu y'a'íxtup vintsọ ạtse'e xtóndat.
12 Pyayọ'yp tse'e jẹ Pedro vye'na, jętse'e ñụjkx jęm jẹ María tyạk'am, jẹ Juan juu' ve'e dụxạajivap Marcos, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e jẹ tyaak. Jęm tse'e nụmay jẹ jayu ñay'amókajada tsapkọjtspa.
13 Ku ve'e jẹ Pedro jẹ zaguán dụyaknạjk, van'it tse'e to'k jẹ jạjtspa pyítsum juu' ve'e Rode dụxạaj jętse'e dụ'íxụt pạn pạn jẹpe'e.
14 Ku ve'e dụyukmọtukajpy jęts jẹ Pedro ve'e kọjtsp, ka'a tse'e dụyak'avaach; ñojk'óye'e va'ajts xọọjntkp noomp vyimpijtkọjni jętse'e ọjts dụvaajnjikạj jẹ jaanchja'vivatạjk jęts jẹpe'e zaguán aagup jẹ Pedro tyena.
15 Van'it tse'e yaknụụjmi:
—¡Ka'a mits vine'e mvija!
Van'it tse'e y'atsạajv jęts vaampame'e. Van'it tse'e jyaa'kvaandi:

—Ka je'ep je'e ve'e, je y'aangeles xa je'e n'ite'e.
16 Jepna tse'e je Pedro je zaguán dujaa'kyaknák. Ku ve'e je zaguán duyak'avaatsti jetse'e du'ixti, atuva atoki tse'e tyuntaandi.
17 Van'it tse'e je Pedro je kya'aj dukoojnuk jetse'e y'amo'ottat. Van'it tse'e dutukmumaajntykti vintso ve'e je Maja Vintsán duyakjapyítsumju jep poxuntujkp. Van'it tse'e vyaajñ:
—Vaajnjada je Santiago jets je utsta je ajchta.
Van'it tse'e pyítsum jetse'e viijnk tso ñujkx.
18 Ku ve'e je it jyajtk, atuva atoki tse'e je tojpataajk tyuntaandi kux ka'a ve'e dunujávada pan ti ve'e toojnju je Pedro maat.
19 Van'it tse'e je Herodes duyakjay'íxtiji. Ku ve'e dukapaatti, van'it tse'e je tojpada dutokimpayo'y jetse'e duyakjay'oo'kjidini. Van'it tse'e je Herodes choo'nni jem Judea jetse'e ñujkx tsuuniva jem Cesarea.

Ku je yakkutojkpa Herodes y'oo'kni
20 Myu'ejkjup tse'e je Herodes je jáyuda juu' ve'e tsuunidup jem tiirovit jets sidoonit kyajpun kajxmda. Je jayu tse'e dukojtsmojktu vintso ve'e najkx dumukotsta je Herodes, je'e tse'e tyoondu vintso ve'e y'oyjávajadat je Blasto juu' ve'e duyakkutojkjip je toompataajk jep je Herodes tyujkp. Je Blasto tse'e du'amotu je yakkutojkpa jetse'e oy joot y'ítut je jayu maatta, kux je yakkutojkpa je ñaax je'e ve'e tyukjoojntykidup.
21 Ku ve'e je xaaj dupaaty ku ve'e je yakkutojkpa Herodes dunupaajmtki jetse'e je jayu dumukótstat, van'it tse'e dupuujm je y'oy vit, jetse'e y'ajxtk jem joma ve'e tyokimpayo'oy, jetse'e je jayu dumukajts.
22 Van'it tse'e je numay jayu y'aa'mitaakti, makk tse'e vyaandi:
—¡Ya'a juu' ve'e kojtsp, nte'yamts ya'a ve'e, ka jáyuvap!
23 Tun jatyji tse'e to'k je Maja Vintsán je y'aangeles je Herodes duyakpa'ampejt kux ka'a ve'e je Herodes je Nte'yam duyakmaji duyakjaanchi; tánukinuts je'e ve'e, van'it tse'e y'oo'kni.
24 Ax je Nte'yam je kyats je y'ayook, jaa'kyakkojtsva'kx'ataatspts je'e ve'e may viijn.
25 Ku ve'e je Bernabé maat je Saulo je tyoonk duyakkukajxidi jem Jerusalén, van'it tse'e vyimpijttinuva jem Antioquía, myaatnajkxtuva ve'e je Juan juu' ve'e Marcos duxaajivap.

13

Ku je Bernabé jets je Saulo ñajkxti ka'amaayva
1 Je jaanchja'vivatajk juu' ve'e nay'amojkijidu jem Antioquía, jem tse'e aje'ejyjida je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajk jets je yak'ixpajkpatajk. Jem tse'e je Bernabé, jem tse'e je Simón juu' ve'e yaktijpa Yak Jayu, jem tse'e je Lucio juu' ve'e ciréneit jayu, jempa tse'e je Manaén juu' ve'e kijpx dumaatyee'k je Herodes juu' ve'e je galiléait jayu duyakkutojkji, nay jempa tse'e je Saulo.
2 Vyinja'vidup vyintsa'kidupts je'e ve'e vye'nada je Nte'yam jetse'e y'ayoojada ku ve'e je Espíritu Santo jidu'um ña'muxjidi:
—Yak'apúkada je Bernabé jets je Saulo je toonk kajx juu' ats je'e ve'e ntuknuyaaxjidu.
3 Távani tse'e y'ayoojada jetse'e chapkotsta vye'na, van'it tse'e je kya'aj dutuknukoondi je Bernabé maat je Saulo, jetse'e dumasookti.

Ku je kukátsiva kya'amaaydi jep Chipre
4 Van'it tse'e choo'ndi je Bernabé maat je Saulo, je Espíritu Santo tse'e kejxjudu, jetse'e ñajkxti jem seléuciait kyajpun kajxm. Ax jem tse'e Seleucia dupajkti to'k je barco jetse'e ñajkxti jem Chipre, to'k je naax juu' ve'e jem maaxy naaj akojkm.
5 Ku ve'e jye'ydi jem joma ve'e je kajpun duxaaja Salamina, van'it tse'e dutukka'amaaydi je Nte'yam je kyats je y'ayook jep je israeejlit jayu chaptujkpta, myaadiduva tse'e je Juan Marcos jetse'e pyutákajadat.
6 Ax ku tse'e dutukyo'vyatskajxti je it jetse'e je jayu duvaajnjidi je oy kats je oy ayook, van'it tse'e jye'ydi jem páfosit kyajpun kajxm. Jem tse'e vye'na to'k je maayva juu' ve'e natyijjup je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa, israeejlit jayu je'e ve'e, Barjesús je'e ve'e xyaaj.
7 Jem tse'e vye'niva to'k je yakkutojkpa juu' ve'e Sergio Paulo duxaaj, kuvijts je'e ve'e. Van'it tse'e je Sergio Paulo duyakjañukejxiji je Bernabé maat je Saulo kux je'e ve'e chajkp jetse'e du'amotunáxut je Nte'yam je kyats je y'ayook. Jem tse'e je Sergio Paulo dumaada vye'na je maayva.
8 Ax je maayva, yaktijpapts je'e ve'e Elimas, ka'ats je'e ve'e duyakjatuva'añ jetse'e je yakkutojkpa du'amotunáxut juu' je'e ve'e kyojtstup.

9 Van'it tse'e je Saulo, yaktijpapts je'e ve'e Pablo, je'e tse'e je Espíritu Santo moojyju
je makkin jets je vinma'yun jetse'e dutónut juu' ve'e je Nte'yam chajkp, je'e tse'e makk
duvin'ix je maayva,
10 jetse'e dunuujmi:
—Mits, vin'aa'mpa, je ko'ojáyuvap je jyayu, mtso'oxpujkp xa mitse'e nujom je y'oy je'e,
¿vin'it tse'e xyakma't'atúvat je Maja Vintsán je tyoo'?
11 Uxyamts n'ite'e je Maja Vintsán mtukkuvétjut, mtánup tse'e viints, jeke'e xkah'a'íxtukut
je xaaj je y'ajajtk.
Ax tun jatyji tse'e tyaajñ viints jetse'e je it kyoo'tsixji. Van'it tse'e dujatoondi dujamajtsti
jem kya'm pan pane'e kupyavijtsjini.
12 Ku ve'e je yakkutojkpa du'ix ti ve'e toojnju, van'it tse'e dujaanchja'vi je Nte'yam je
kyats je y'ayook, atuva atoki tse'e dutuktaajñ je Maja Vintsán je y'ixpajkun.

Ku je Pablo maat je Bernabé vye'nada jep Antioquía juu' ve'e

jep pisídiait y'it jaatp

13 Ku ve'e je Pablo maat je myujatyoo' choo'ndi jem barco jootm jem Pafos, van'it tse'e
jye'ydi jem Perge, to'k je kajpun juu' ve'e jem panfíliait y'it jootm. Jem tse'e je Juan Marcos
myasookjidini jetse'e vyimpijtni jem Jerusalén.
14 Ax ku tse'e choo'ndi je Pablo maat je Bernabé jem Perge, van'it tse'e jye'ydi jem
Antioquía, to'k je kajpun juu' ve'e jem pisídiait y'it jootm. Ku ve'e je poo'kxtkun xaaj
dupaaty, van'it tse'e tyajkidi jep je israeejlit jayu chaptujkp jetse'e y'ajxtkti.
15 Ku ve'e yakkojtskujx je Moisés je pyava'nun jets juu' ve'e jyaaydu je Nte'yam je y'ayook
kojtsnajxpatajkta, van'it tse'e je tsaptujkpit je ñuvintsanda yakjañaa'muxjidi:
—Nmu'israeejlit jáyuda, pan jem xa ve'e juu' ve'e mkotsuvaandup, nvaat tse'e xkótstat.
16 Van'it tse'e je Pablo tyeni jetse'e je kya'aj duyakpojtuk, je jayu ve'e yak'amatp. Van'it
tse'e vyaajñ:
—Nmu'israeejlit jáyuda, pan pan jatye'e je Nte'yam duvinja'vidup duvintsa'kidup,
amotunaxta juu' atse'e nkotsuvaampy.
17 Je Nte'yam, juu' ve'e nvinja'vimdup nvintsa'kimdup, je'e tse'e duvinkoon uu'm je
njujpit jáyuvamda jetse'e duyaknuma'yidi ku ve'e chaanadana vye'na jem egíptovit y'it
jootm. Ku ve'e máyani ooy tyunve'nada, van'it tse'e je kyutojkun maat jem duyakpítsumdini.
18 Vujxtkupx joojnt jo'n tse'e je Nte'yam dumuteni vintso ve'e je jayu jyáyuvada ku ve'e
vyitti jem vinva'ajts it kajxm,
19 van'it tse'e duyakkutókidi vuxtojtuk viijn je jayu juu' ve'e duvintsuunidup y'ijt je
canaanit it jetse'e duyakva'kxjidi je naax je njujpit jáyuvamda.
20 Ku ve'e jem chaanada vye'na maktaaxk mókupx jagojkm joojnt jo'n, van'it tse'e je
Nte'yam myoojyjidi pan pane'e tokimpayo'oyjadap. Ve'em tse'e dutuujn van'it paat ku ve'e
jyoojntyki je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa Samuel.
21 Van'it tse'e je jayu je Nte'yam du'amótudi to'k je yakkutojkpa. Van'it tse'e je Nte'yam
duvinkaajn je Saúl jetse'e yakkutojkuxjadat, je Cis je'e ve'e je myajntk, je Benjamín je chaan
je kyooj. Ax vujxtkupx joojnt tse'e je Saúl yakkutujk.
22 Ku ve'e je Nte'yam yakpítsumjini, van'it tse'e dupuujm je David jetse'e yakkutókut, je
Isaí je myajntk. Ax jidu'um tse'e je Nte'yam ñukojtsiji: "Ta atse'e mpaa'ty pane'e ats ya
njoot ya nja'vin dumaatnavyaatjup, je'e ve'e dutónup nujom juu' atse'e ntsajkp, Daviijts
je'e ve'e xyaaj, je Isaí je myajntk."
23 Ax je David tse'e je chaan je kyooj je Jesús, juu' ve'e je Nte'yam pyaam jetse'e je israeejlit
jáyuda duyaktsoo'okut, ve'em ax jo'n je kats duyaktaajñ.
24 Ax ka'anum tse'e je Jesús je jayu duvinkunajkxada vye'na, jetse'e je Yaknapejtpa Juan
dutukka'amaajy jetse'e nujom je israeejlit jayu vyinmayumpijttinit, jetse'e dumasooktinit
je kyo'oy joojntykinda, jetse'e ñapéttat.
25 Ax ku tse'e je Yaknapejtpa Juan je y'oo'kun tyámini, van'it tse'e je jayu dunuujmidi:
"Ka átsap xa je'e ve'e pan miitse'e mtijtup, miimpnum xa je'e ve'e pane'e dujaa'knumájip
jets ka'a ve'e ats, ni je'ets atse'e nkavinmachju jets ats je'e ve'e je kya'ajk jaa'p nmukéjijat."
26 'Miitsta, nmu'israeejlit jáyuda, je Abraham je chaanda je kyoojta, pan pan jatye'e je
Nte'yam duvinja'vidup duvintsa'kidup, miitse'e mtuknukejxjudup ya oy kats ya oy ayook,
je'e ve'e ku ve'e je jayu yakvaajñja vintso ve'e dujayejptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma
kajx ijtp.
27 Kux je'e juu' ve'e tsuunidup jem Jerusalén maat je vyintsanda, ka'ats je'e ve'e
dunujávada pan pan je'e ve'e je Jesús. Oyam tse'e vye'ema, ku ve'e duyakjay'oo'kjidi,
kyutyoondu tse'e je ayook juu' ve'e jyatyaandu je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta, je
ayook juu' ve'e je israeejlit jayu kyojtstup vimpoo'kxtkun xaaj jep chaptujkpta.

28 Ku ve'e je̲ jayu je̲ to̲kin du̲kapaatjidi je̲ Jesús je̲tse'e y'o̲o̲'ku̲t, y'amótudu tse'e je̲ Pilato
je̲tse'e du̲yakjay'o̲o̲'kju̲t.
29 Ax ku tse'e du̲kutyonka̲jxti je̲ ayook juu' ve'e javyétani ve'ninup je̲ Jesús ka̲jx, van'it
tse'e du̲yakvajntkti je̲m cruz ka̲jxm je̲tse'e du̲yaknaxta̲jkidi.
30 Ax je̲ Nte'yamts je̲'e̲ ve'e du̲yakjoojntykpa̲jknuva.
31 Je̲ jayu juu' ve'e du̲mujatyoo'idu je̲ Jesús ku ve'e je̲m Galilea cho̲o̲'ndi je̲tse'e ña̲jkxti je̲m
Jerusalén, je̲'e̲ tse'e may xa̲a̲j íxjidinuva joojntyk, je̲'e̲ tse'e je̲ nu̲may jayu du̲tuknu̲ja'vidu je̲ts
joojntykpa̲jknuva je̲'e̲ ve'e je̲ Jesús.
32 'Ax nay ve'empats a̲a̲tse'e u̲xyam n'ava'niva je̲ o̲y ka̲ts je̲ o̲y ayook juu' ve'e je̲ Nte'yam
tyukvinva'ni je̲ nju̲jpit jáyuvamda.
33 Kyutyoonts je̲'e̲ ve'e u̲u̲'m ma̲a̲tta je̲ ayook juu' ve'e tyukvinva'nidu, u̲u̲'mda, je̲'e̲ je̲
chaanda je̲ kyo̲o̲jta, je̲'e̲ tse'e kyutyoon ku ve'e je̲ Jesús du̲yakjoojntykpa̲jknuva. Ve'emts
je̲'e̲ ve'e ax jo'n javyet je̲p mume̲jtsk salmo ku̲jxp: "A̲ts xa mitse'e xTee'ip, u̲xyamts a̲ts
mitse'e ntoonkma'a̲." Jidu̲'u̲mts je̲'e̲ ve'e javyet.
34 Ax je̲'e̲ ku ve'e je̲ Nte'yam du̲yakjoojntykpa̲jknuva je̲ Jesús je̲tse'e ve'em je̲ ñi'kx je̲
kyo̲pk ni je̲ vin'ita kyama'atu̲t, jidu̲'u̲m tse'e vyaajñ: "Nkunoo'kxtap xa a̲ts miitse'e, ve'em
ax jo'n a̲tse'e ntukvinva'ni je̲ David."
35 Paaty tse'e vyaampa jado'k je̲ salmo: "Ka'a ve'e xyakjátu̲t je̲tse'e je̲ mVa'ajts Onu̲k je̲
ñi'kx je̲ kyo̲pk mya'atu̲t." Jidu̲'u̲m tse'e vya'añ.
36 Ax ka je̲ David ka̲jxapts ya̲'a̲ ve'e yakka̲jts, ku̲x o̲o̲'knu ve'e je̲ David, ve'em ax jo'n je̲
jyu̲jpit jayu y'o̲o̲'ktinuva, je̲tse'e je̲ ñi'kx je̲ kyo̲pk mya'tni, távani tse'e du̲mutún du̲mupu̲k
vye'na je̲ jyayu ax jo'n je̲ Nte'yam du̲tsa̲k.
37 Ax ka'a tse'e ve'em je̲ Jesús je̲ ñi'kx je̲ kyo̲pk jyajty, ka'a tse'e mya'ty; je̲ Nte'yame'e
yakjoojntykpa̲jkjinuva.
38 Nmu'israeejlit jáyuda, nu̲jávada tse'e je̲ts je̲ Jesuuse'e je̲ jayu du̲to̲kinme̲e'kxp.
39 Je̲'e̲ ka̲jx tse'e nu̲jom pa̲n pa̲n jatye'e jaanchja'vijidup, yakme̲e̲'kxjidupts je̲'e̲ ve'e je̲
tyókinda; ax je̲ Moisés je̲ pyava'nu̲n ka̲jx, ni pa̲na tse'e kyayakto̲kinmee'kx.
40 Nay'íxjadats miitse'e ku̲x ku ve'e mtukka̲da'akjadat juu' ve'e je̲p Kunuu'kx Jatyán ku̲jxp
jyatyaandu je̲ Nte'yam je̲ y'ayook ko̲jtsnajxpata̲jkta. Jidu̲'u̲m tse'e du̲jatyaandi juu' ve'e je̲
Nte'yam kyo̲jts:

41 Íxtats n'it, jáyuda juu' ve'e du̲kama̲j'íxtup du̲kajaanch'íxtup a̲ts je̲ n'ayook,
tuk'atú̲vada je̲ts vintókida.
Ku̲x juu' xa a̲tse'e ntónup van'it ku ve'e mjoojntykadat,
ka'ats miits je̲'e̲ ve'e xjaanchjávadat óyame'e mjayaktukmumaaydu̲ktat.

42 Ku ve'e je̲ Pablo je̲ts je̲ jayu cho̲o̲'ndi je̲p tsaptu̲jkp, van'it tse'e ña̲'mu̲xjidi je̲'e̲da
pa̲n pa̲n jatye'e ka je̲ israeejlit jáyuvap je̲ts ku ve'e jado'k je̲ po̲o̲'kxtku̲n xa̲a̲j to'k aaj
jyaa'ktukmukótsjadat je̲ ayook juu' ve'e tyukka'amaay.
43 Ku ve'e ñavya'kxjidini je̲'e̲da pa̲n pa̲n jatye'e nay'amojkijidu je̲p tsaptu̲jkp, nu̲may tse'e
je̲ jayu du̲pana̲jkxti je̲ Pablo ma̲a̲t je̲ Bernabé, ve'em je̲ israeejlit jáyuda ve'em pa̲n pa̲n
jatye'e ka je̲'epta juu' ve'e je̲ Nte'yam du̲vinja'vidup du̲vintsa̲'kidup ax jo'n je̲ israeejlit
jáyuda. Van'it tse'e je̲ Pablo ma̲a̲t je̲ Bernabé kyo̲jtsu̲xjidi, ve'eme'e ña̲'mu̲xjidi je̲ts to'k aaj
to'k jo̲o̲te'e ña̲ajk'ítjadat je̲ Nte'yam ma̲a̲t, ijtp tse'e du̲payo̲'o̲ydat vintso̲ ve'e je̲ Nte'yam je̲
jayu du̲toojnjada je̲ maa'yu̲n.
44 Ax ku tse'e je̲ po̲o̲'kxtku̲n xa̲a̲j du̲paatnuva, jave̲e̲'n tse'e kyanay'amojkika̲jxjidi je̲
kajpu̲n, je̲ Nte'yam je̲ kya̲ts je̲ y'ayook tse'e y'amo̲tunaxuvaandup.
45 Ku tse'e je̲ israeejlit jayu du̲'ixti je̲ts va'ajts nu̲maye'e je̲ jayu tyunnay'amojkijidi,
e̲jkju̲du jo̲t'aajnju̲du tse'e. Van'it tse'e du̲ko̲jtsvintso̲o̲vdi je̲ Pablo je̲tse'e du̲vinko̲jtspe̲jtti.
46 Van'it tse'e je̲ Pablo ma̲a̲t je̲ Bernabé ma̲kk aaj ma̲kk jo̲o̲t kyo̲jtsti, je̲tse'e vyaandi:
—Miitsta, nmu'israeejlit jáyuda, tun vinko̲pk xa je̲'e̲ ve'e je̲tse'e je̲ Nte'yam je̲ kya̲ts
je̲ y'ayook too'va̲jkp myakvaajnjadat. Ax je̲'e̲ ka̲jx tse'e ku̲xe'e xkakuva̲kta je̲tse'e
mkanatyukvinmátsjada je̲ joojntykin juu' ve'e xa̲'ma ka̲jx ijtp, paatyts a̲a̲tse'e u̲xyam
nmu̲nu̲jkx pa̲n pa̲n jatye'e ka je̲ israeejlit jáyuvap.
47 Ku̲x ve'em a̲a̲tse'e xtukpavaajñ je̲ Ma̲ja̲ Vintsán ku ve'e vyaajñ:
Ta̲ xa a̲ts miitse'e mpa̲mda ax jo'n je̲ kujajpa je̲ kuta̲'kxpa,
je̲ts miitse'e xvaajnjadat je̲ jayu pa̲n nu̲vinxu̲pe'e cha̲a̲nada to'k it to'k naxviijn
je̲ts vintso̲ ve'e du̲jaye̲jptinit je̲ joojntykin juu' ve'e xa̲'ma ka̲jx ijtp.
48 Ku ve'e du̲'amo̲tunajxti pa̲n pa̲n jatye'e ka je̲ israeejlit jáyuvap, xo̲o̲jntktu tse'e je̲tse'e
vyaandi je̲ts o̲ye'e je̲ Ma̲ja̲ Vintsán je̲ kya̲ts je̲ y'ayook; jyaanchja'vidu tse'e je̲ Jesús nu̲jom
pa̲n pa̲n jatye'e je̲ Nte'yam vyinko̲o̲n je̲tse'e du̲jaye̲jptinit je̲ joojntykin juu' ve'e xa̲'ma ka̲jx
ijtp.

49 Ax ve'em tse'e yakkǫjtsva'kxy jẹ Maja Vintsán jẹ kyats jẹ y'ayook jẹm nujom pisídiait y'it jǫǫtm.
50 Jẹ israeejlit jayu juu' ve'e dukakuvajktu juu' ve'e jẹ Pablo maat jẹ Bernabé kyǫjtstu, jẹ'ẹ tse'e dumaatnakyǫjtsjudu jẹ ta'axtajkta juu' ve'e jẹm dunumájidup jẹtse'e jẹ Nte'yam dụvinjávada dụvintsa'agada; nay ve'empa tse'e jẹ yaa'tyajkta juu' ve'e dụnụkajpụnkuvajkidup, jẹ'ẹ tse'e dụ'akǫjtsidu jẹ jayu jẹtse'e dụtso'oxpáktat jẹ Pablo maat jẹ Bernabé. Ax yakvǫjppítsumdu tse'e jẹm.
51 Van'it tse'e jẹ Pablo maat jẹ Bernabé jẹ kya'ajkta dụvinxijtti, jẹtse'e dụyakkẹẹkti jẹ naxvay jẹtse'e dụyaknụkẹ'xnatákada jẹts ka óyap jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e jẹ jayu tyoondup. Van'it tse'e ñajkxti jẹm icóniovit kyajpụn kajxm.
52 Juu' ve'e jẹ Jesús dụjaanchja'vidu, xǫǫjntktuts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e jẹ Espíritu Santo myǫǫjyjidi jẹ makkin jẹts jẹ vinma'yụn jẹtse'e dụtóndat juu' ve'e jẹ Nte'yam chajkp.

14

Ku jẹ Pablo maat jẹ Bernabé vyẹ'nada jẹp Iconio

1 Jẹm tse'e Iconio jẹ Pablo maat jẹ Bernabé tyajkidi jẹp jẹ israeejlit chaptujkpta. Jẹp tse'e kya'amaaydi. Ve'em tse'e nụmay dujaanchja'vidi jẹ Jesucristo, ve'em jẹ israeejlit jáyuda ve'em pan pan jatye'e ka jẹ'ẹpta.
2 Ax jẹ israeejlit jáyuda juu' ve'e dụkajaanchja'vidup jẹ ǫy kats jẹ ǫy ayook, jẹ'ẹ tse'e dụ'akǫjtsidu pan pan jatye'e ka jẹ israeejlit jáyuvap jẹtse'e dụkǫ'ǫyjávadat jẹ jaanchja'vivatajk.
3 Jek jaty tse'e jẹm tyaandi jẹ Pablo maat jẹ Bernabé, makk aaj makk jǫǫt tse'e jẹ jayu dụtuk'ixti jẹ Maja Vintsán jẹ y'ayook. Jẹ Maja Vintsán tse'e jẹ makkin mǫǫjyjụdu jẹtse'e dụtóndat jẹ mújit nuja'vin jẹts jẹ mújit atụva, ve'em tse'e jẹ jayu dụnujávadat jẹts tyúvam jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e kyǫjtstup; jẹ maa'yụn juu' ve'e jẹ Nte'yam tyoojnjip jẹ jayu, jẹ'ẹ tse'e y'ava'nidup.
4 Ax ka'a tse'e jẹ kukajpụnda kijpx jẹ vinma'yụn dụjayejpti: jẹm tse'e pane'e dụmaatnapyajkjụdup jẹ israeejlit jayu juu' ve'e dụkajaanchja'vidup jẹ ǫy kats jẹ ǫy ayook, nay jẹmpa tse'e pane'e dụmaatnapyajkjụduvap jẹ Pablo maat jẹ Bernabé.
5 Van'it tse'e pan pan jatye'e israeejlit jáyuda jẹts pan pan jatye'e ka jẹ'ẹpta, jẹ'ẹ tse'e dụ'ukkǫjtsmojktu maat jẹ yakkutojkpada jẹtse'e kụdujomtoondi kụdụtitoondi jẹtse'e kụdụka'ts'ǫǫ'kti.
6 Ax ku tse'e dụnuja'vidi jẹ Pablo maat jẹ Bernabé, kẹẹktu tse'e jẹtse'e ñajkxti jẹm Listra jẹts jẹm Derbe, mejtsk jẹ kajpụn juu' ve'e jẹm licaóniait y'it jǫǫtm, jẹtse'e ñajkxtuva jẹm kajpụn kajxmda juu' ve'e myutámip.
7 Jẹm tse'e jẹ ǫy kats jẹ ǫy ayook dụ'ava'niduva.

Ku jẹ Pablo yaktsaka'ch jẹp Listra

8 Jẹm tse'e liistrait kyajpụn kajxm vye'na to'k jẹ yaa'tyajk juu' ve'e ka'ǫ'yixjup jẹtse'e jẹ tyek dụtukyǫ'ǫyụt, tsụụnip tse'e tyun'it, kụx ve'emam jẹ'ẹ ve'e kye'x, ni vin'ítam jẹ'ẹ ve'e kyayǫ'ǫy.
9 Ax y'amǫtunajxypts jẹ'ẹ ve'e vye'na juu' ve'e jẹ Pablo kyajtsp. Van'it tse'e jẹ Pablo jẹ yaa'tyajk dụ'ix jẹtse'e dụnuja'vi jẹts ǫ'yixjup jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e jẹ jyaanchja'vin kajx jyǫtkada'akụt.
10 Van'it tse'e makk jidụ'ụm ña'mụxji:
—Tukténini jẹ mtek.
Van'it tse'e jẹ yaa'tyajk jatyji tyeni jẹtse'e yǫ'pyajkni.
11 Ku ve'e jẹ nụmay jayu dụ'ixti juu' ve'e jẹ Pablo tyoon, van'it tse'e jẹ licaóniait aaj makk dụkǫjtsti. Jidụ'ụm tse'e vyaandi:
—¡Nte'yamda xa ya'a ve'eda juu' ụụ'me'e tụxnụkadaakumda jayu jo'n! —jidụ'ụm tse'e vyaandi.
12 Vyinja'vidu vyintsa'kidu tse'e jẹ jáyuda may juu' ve'e ka jẹ Nte'yamap. Mejtsk juu' ve'e vyinja'vidu vyintsa'kidu, Júpiter jẹts Mercuuriots jẹ'ẹ ve'e dụtijta. Kụx jẹ Pablo ve'e nụyojk kojtsp, jẹ'ẹ kajx tse'e jẹ jayu dụtijta Mercurio. Ax jẹ Bernabé, jẹ'ẹ tse'e tyijtup Júpiter.
13 Van'it tse'e jẹ tee' juu' ve'e toomp joma ve'e jẹ Júpiter yakvinjava yakvintsa'aga, joma ve'e jẹ tsaptajk juu' ve'e taamp jẹja kajpụn pa'ayi, jẹ'ẹ tse'e noomp ojts dụ'ixta jẹ puj jẹts jẹ tsapkaaj, jẹ'ẹ ve'e tyukvintsa'agavaandup jẹja jẹ nụmay jayu vyinkujk.
14 Ku ve'e jẹ Pablo maat jẹ Bernabé jẹ kats dụmǫ́tudi jẹts jẹ'ẹ ve'e yaktukvintsa'agavaandup, van'it tse'e jẹ vyit ñatyuknụkaa'tsvaatsjidi jẹtse'e dụyaknụkẹ'xnatákada jẹts ka óyap jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e jẹ jayu tyonuvaandup, jẹtse'e noomp tyajkidi jẹja nụmay jayu akujk, makk tse'e vyaandi:

15 —¿Tyąjxse'e ve'em mjátų̈kada? Jáyuva xa ąątse'e, yą'ąam xa ąątse'e nnų̈miimp jęts ąąts miitse'e nnąajmadat jętse'e xmasǫǫktinit yą'ą juu' ve'e ni vinxų̈pa katoomp, van'it tse'e xpanąjkxtinit ję joojntyk Nte'yam, juu' ve'e dų̈pąąm yą tsajmit it, yą naxviijnit it, ję maaxy nąąj, jęts nų̈jom juu' jatye'e ijtp.

16 Yakjajtų̈xjuts ję'ę ve'e jętse'e ję jáyuda juu' ve'e joojntykidu jujpani jęts juu' ve'e joojntykidup ų̈xyam paat, ję'ę tse'e dų̈tóndap pąn juu' ve'e chǫjktup;

17 jyave'ema tse'e, xą'ma kąjx tse'e ję Nte'yam ñaajknų̈kę'xnatąkaja jętse'e ve'em yak'íxat, ję'ę ve'e ku ve'e ję y'ǫy ję'ę dų̈tún. Ję'ę xa ve'e xkęjxjimdup ję tooj jętse'e ję naax dų̈kunuu'kx jętse'e tyą'ma ku ve'e ję tą'ma aats dų̈paa'ty, xmǫ'yumdupts ję'ę ve'e juu' ve'e nka'yumdup nją'kxumdup jęts juu' jatye'e tsǫjkjup jętse'e ntukxǫǫjntkumdat —jidų̈'ų̈m tse'e ję jayu dų̈nų̈ujmidi.

18 Ǫyam tse'e ję Pablo mąąt ję Bernabé ve'em vyaandi, tso'ox tse'e y'ijt jętse'e dų̈naxkǫ́tstat ję jayu jętse'e dų̈kayak'ǫǫ'ktat ję tsapkaaj jętse'e dų̈tukvintsą'ągadat.

19 Van'it tse'e jyę'ydi ję israeejlit jáyuda juu' ve'e tsǫǫ'ndu jęm Antioquía jęts jęm Iconio, ję'ę tse'e dų̈'uk'akǫjtsidu ję nų̈may jayu jętse'e ję Pablo kų̈dų̈yak'ǫǫ'kti tsaka'achji. Ax kya'tstu tse'e. Ku ve'e dų̈nasja'vidi jęts tą́vani ve'e dų̈yak'ǫǫ'kta, van'it tse'e dų̈vąą'mpítsumdi jęm kajpų̈n pa'am.

20 Ax ku tse'e ję jaanchja'vivatąjk ñaa'va'kvíttjidi, van'it tse'e ję Pablo pyojtų̈k jętse'e kyajpų̈ntąjkinuva. Ję ku'óxit tse'e ję Bernabé dų̈mąąttsąą'n jętse'e ñąjkxti jęm deerbeit kyajpų̈n kąjxm.

21 Ku ve'e ję jayu dų̈vaajnjidi ję ǫy kąts ję ǫy ayook jęm Derbe, van'it tse'e nų̈may dujaanchja'vidi ję Jesús. Van'it tse'e ję Pablo mąąt ję Bernabé vyimpijttinuva jęm Listra, jęm Iconio, jęts jęm Antioquía.

22 Jęm tse'e dų̈kǫjtsmą́kkidi ję jaanchja'vivatąjk, ve'em tse'e dų̈nų̈ujmidi jęts mąkk aaj mąkk jǫǫte'e ję Jesucristo dujaanchjávadat, ve'eme'e vyaandi jęts ǫǫye'e ję jayu tyuntsaachpaa'ttat pąn tąjkidupe'e jęm ję Nte'yam y'am kyą'm.

23 Ku tse'e dų̈pąąmdi pąn pąn jatye'e dų̈nų̈vintę́nadap ję jaanchja'vivatąjk kąkto'k viijn joma ve'e ñay'amókajada, van'it tse'e chapkǫjtsti jętse'e y'ayoojidi, jętse'e jęm ję Mąją Vintsą́n y'am kyą'm dų̈pąąmdi ję ñų̈vinténivatąjkta.

Ku ję Pablo mąąt ję Bernabé vyimpijttinuva jęp Antioquía juu' ve'e jęp siiriait y'it jąątp

24 Van'it tse'e dų̈tuknajxti jęm pisídiait y'it jǫǫtm jętse'e jyę'ydi jęm panfíliait y'it jǫǫtm.

25 Ku ve'e dų̈tukka'amaaydi ję ǫy kąts ję ǫy ayook jęm peergeit kyajpų̈n kąjxm, van'it tse'e ñąjkxti jęm Atalia.

26 Jęm tse'e ję barco dų̈pąjkti jętse'e ñąjkxti jęm Antioquía, ję kajpų̈n joma ve'e ję jaanchja'vivatąjk pyąąjmjidi jęm ję Nte'yam y'am kyą'm ję toonk kąjx juu' ve'e tyoondu.

27 Ku ve'e jęm jyę'ydi, van'it tse'e dų̈yaknay'amojkijidi ję jaanchja'vivatąjk jętse'e dų̈tukmumaajntykti nujom juu' jatye'e tyoondu ję Nte'yam ję kyutojkų̈n kąjx, vintsǫ ve'e ję Mąją Vintsą́n ję maa'yų̈n tyo'nų̈xjidi pąn pąn jatye'e ka ję israeejlit jáyuvap jętse'e dujaanchjávadat ję Jesucristo.

28 Jek jaty tse'e ję Pablo mąąt ję Bernabé jęm dų̈mąąttaandi ję jaanchja'vivatąjk.

15

Ku ję jaanchja'vivatąjk ñay'amojkijidi jęp Jerusalén

1 Van'it tse'e jyę'ydi jęm Antioquía ję yaa'tyąjkta juu' ve'e jęm Judea tsǫǫ'ndu jętse'e dų̈tuk'ix'ukvaandi ję jaanchja'vivatąjkta. Jidų̈'ų̈m tse'e vyaandi:

—Pąn ka'a xa miitse'e myakpąąjmjada ję ixta'nų̈n jętse'e xni'kxmadat xkǫjmadat ax jo'n ję Moisés dų̈pavaajñ, ka'a tse'e m'ǫ'yixjadat jętse'e xjayéptat ję joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp.

2 Ax ję Pablo mąąt ję Bernabé, ję'ę tse'e vaandu jęts ka'a ję'ę ve'e ve'em dų̈paa'ty dų̈'akę̨ęga. Ję'ę kąjx tse'e mąkk dų̈mąątnakyǫjtsvintsǫǫjvjidi. Ka'a tse'e dų̈kǫjts'ǫ'yidi. Van'it tse'e yakpąąmdi ję Pablo mąąt ję Bernabé mąąt ję utsta ję ajchta juu' ve'e vyinkǫǫndu, jętse'e ñąjkxtat jęm Jerusalén jętse'e jęm dų̈kǫjts'ǫ́yadat, ję'ę ve'e nąjkx dų̈tukmąątkǫjtsmókta ję kukátsivatąjk mąąt ję'ę pąn pąn jatye'e dų̈nų̈vinténidup ję jaanchja'vivatąjk juu' ve'e jęmda.

3 Ję'ęda ve'e pakęjxjų̈du ję jaanchja'vivatąjk pąn pąn jatye'e nay'amojkijidup jęm Antioquía.

Ku ve'e ñąjkxti, najxtu tse'e jęm feníciait jęts samaariait y'it jǫǫtmda. Jęm tse'e dų̈tukmumaajntykti vintsǫ ve'e ję jayu juu' ve'e ka ję israeejlitap, ję'ę tse'e dų̈masǫǫktu ję kyǫ'ǫy joojntykinda jętse'e ų̈xyam dujaanchjávada ję Jesucristo. Nų̈jom tse'e ję utsta ję ajchta mąąt ję utsta ję tsą'ąda pąn pąn jatye'e dų̈'amǫtunajxtu, tyukxǫǫjntktuts ję'ę ve'e.

4 Ku ve'e je̱ Pablo ma̱a̱t je̱ Bernabé jye̱'ydi je̱m Jerusalén, o̱y tse'e kyuva̱jkjidi pa̱n pa̱n
jatye'e je̱m nay'amojkijidup, je̱'e̱ ma̱a̱t tse'e vye'niva je̱ kuká̱tsivata̱jk je̱ts je̱'e̱ pa̱n pa̱n
jatye'e du̱nu̱vinténidup je̱ jaanchja'vivata̱jk. Van'it tse'e du̱tukmumaajntykti nu̱jom juu'
ve'e je̱ Nte'yam tyoon je̱'e̱ ma̱a̱t.
5 Van'it tse'e tyénidi je̱ farisé̱oda juu' ve'e du̱jaanchja'vidup je̱ Jesucristo, je̱tse'e vyaandi:
—Tun vinko̱pk xa je̱'e̱ ve'e je̱tse'e je̱ ixta'nu̱n yakpa̱a̱jmjadat je̱ jaanchja'viva pa̱n pa̱n
jatye'e ka je̱ israeejlit jáyuvap, je̱tse'e du̱ni'kxmadat du̱ko̱jmadat, je̱tse'e yaktukpava'andat
je̱tse'e du̱kutyóndat je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n.
6 Van'it tse'e ñay'amojkijidi je̱ kuká̱tsivata̱jk ma̱a̱t pa̱n pa̱n jatye'e du̱nu̱vinténidup je̱
jaanchja'vivata̱jk je̱tse'e du̱ko̱jtsmóktat, du̱payo̱'o̱ydat.
7 Jékani tse'e du̱ko̱tsta vye'na, van'it tse'e je̱ Pedro tyeni, je̱tse'e vyaajñ:
—Utsta ajchta, mnu̱ja'vidup xa miitse'e je̱ts jémani a̱tse'e je̱ Nte'yam xvinká́n je̱ts a̱tse'e
nvaajnjadat ya̱ o̱y ka̱ts ya̱ o̱y ayook je̱'e̱da pa̱n pa̱n jatye'e ka je̱ israeejlit jáyuvap, ve'em tse'e
du̱jaanchjávadat je̱ Jesucristo.
8 Je̱ Nte'yam, juu' ve'e du̱'ixp du̱nu̱ja'vip je̱ jayu je̱ jyo̱o̱t je̱ jya'vin, je̱'e̱ tse'e du̱vinko̱ompa
juu' ve'e ka je̱ israeejlit jáyuvap, yaknu̱ke̱'xnata̱jki tse'e ku ve'e du̱pa̱a̱jmji je̱m jya'vin
ka̱jxmda je̱ Espíritu Santo, ve'em ax jo'n je̱'e̱ ve'e du̱pu̱u̱jm yam u̱u̱'m nja'vin ka̱jxmamda
je̱ Espíritu Santo.
9 Tso̱jku̱duvap xa je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam, ve'em ax jo'n je̱ Nte'yam u̱u̱'m xtso̱jkumda jo'n.
Je̱'e̱ tse'e je̱ jya'vinda yakvaatsu̱xju̱du ku̱x jyaanchja'vidup je̱'e̱ ve'e je̱ Jesucristo, ve'em ax
jo'n u̱u̱'m ya̱ nja'vinamda du̱yakvaach ku ve'e je̱ Jesucristo njaanchja'vi'ukva'numdi.
10 ¿Ax tya̱jx tse'e x'ixuva'anda joma vaate'e je̱ Nte'yam juu' du̱kuvu̱k, je̱tse'e je̱
jaanchja'vivata̱jk xtuknu̱jokuva'anda juu' ve'e ni u̱u̱'ma xka'o̱'yixumju̱dup je̱tse'e nku-
tyo'numdat je̱tse'e ni je̱ nju̱jpit jáyuvamda kya'o̱'yixjidi je̱tse'e ku̱du̱kutyoondi?
11 Je̱'e̱ tse'e njaanchja'vimdup je̱ts je̱ Ma̱ja̱ Vintsá́n Jesucristo je̱ myaa'yu̱n ka̱jxe'e
njaye̱jpumda je̱ joojntykin juu' ve'e xa̱'ma ka̱jx ijtp, je̱ts nay je̱'e̱ je̱ myaa'yu̱n ka̱jxe'e
du̱jaye̱jptuvat je̱ joojntykin juu' ve'e xa̱'ma ka̱jx ijtp pa̱n pa̱n jatye'e ka je̱ israeejlit jáyuvap.
12 Ku ve'e je̱ Pedro ve'em vyaajñ, van'it tse'e y'amo̱'tka̱jxti je̱tse'e du̱'amo̱tunajxti ku ve'e
je̱ Bernabé ma̱a̱t je̱ Pablo tyukmumaajntykjidi je̱ mújit nu̱ja'vin je̱ts je̱ mújit atu̱va juu' ve'e
je̱ Nte'yam tyoon je̱'e̱ ma̱a̱tta ku ve'e y'o̱tsta je̱m je̱ jayu y'it jo̱o̱tmda pa̱n pa̱n jatye'e ka je̱
israeejlit jáyuvap.
13 Ku ve'e kyo̱jtska̱jxti, van'it tse'e je̱ Santiago vyaajñ:
—Utsta ajchta, amo̱tunaxta a̱ts.
14 Ta̱ xa ve'e je̱ Simón Pedro xtukmumaajntykumda vintso̱ ve'e je̱ Nte'yam je̱ y'ayook
yakvaajnji'ukvaandi pa̱n pa̱n jatye'e ka je̱ israeejlit jáyuvap, je̱ Nte'yamts je̱'e̱ ve'e
du̱vinko̱onduva je̱tse'e y'ijttuvat je̱'e̱ je̱ jyayu.
15 Navyaatjup ya̱'a̱ ve'e ax jo'n du̱jatyaandi je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpata̱jkta.
Jidu̱'u̱m tse'e du̱jatyaandi:
16 Ku xa ve'e tyónju̱t je̱ ayook juu' ve'e je̱p Kunuu'kx Jatyán ku̱jxp,
van'itts a̱tse'e nmiinnuvat.
Ve'em ax jo'n je̱ jayu du̱yakpojtu̱knuva to'k je̱ ta̱jk juu' ve'e kitu,
ve'emts a̱tse'e mpámu̱t je̱ts a̱tse'e je̱ jayu xvinjávadat xvintsa̱'a̱gadat
ax jo'n du̱toondi ku ve'e jyoojntyki je̱ yakkutojkpa David.
17 Je̱'e̱ ka̱jxts a̱tse'e ve'em ntónu̱t
je̱ts a̱tse'e je̱ jayu xjaanchjávadat juu' ve'e ka je̱ israeejlitap,
ve'emts a̱tse'e anañu̱joma xjaanchjávadat juu' a̱tse'e nvinko̱on.
18 Jidu̱'u̱m tse'e je̱ Ma̱ja̱ Vintsá́n vyaajñ, juu' ve'e du̱kutyoomp ti ve'e kya̱jtsp.
Ju̱jpanam tse'e je̱ jayu yaktuknu̱ja'vi'ukvaajñ.
19 Van'it tse'e je̱ Santiago jyaa'kvaajñ:
—Je̱'e̱ ka̱jxts a̱tse'e nva'añ je̱ts ka'a ve'e nyaktso'oxjajtumdat pa̱n pa̱n jatye'e ka je̱
israeejlit jáyuvap juu' ve'e du̱maso̱o̱ktup je̱ kyo̱'o̱y joojntykinda je̱tse'e du̱pana̱jkxta je̱
Nte'yam.
20 Je̱'ejyji ve'e cha̱jkp je̱tse'e nnu̱ja'yimdat je̱ts ka'a ve'e du̱ja̱'kxtat je̱ tsu'uts juu' ve'e
yaktukvintsa̱'kip juu' ve'e ka je̱ Nte'yamap, ka'a ve'e je̱ ka̱ts du̱tukma̱a̱tjayéptat je̱ yaa'y
je̱ ta̱'a̱x juu' ve'e ka púkap jyaye̱jptup, ka'a ve'e du̱ja̱'kxtat je̱ tánu̱k tsu'uts juu' ve'e
yuktsum'o̱o̱'kp, je̱ts ka'a ve'e du̱ja̱'kxtat je̱ nu̱u̱'pu̱n.
21 Ku̱x jémani ve'e jyéjada ka̱kkajpu̱n pa̱n pa̱n jatye'e du̱'ava'nidup je̱ Moisés je̱ jyatyán,
je̱'e̱ ve'e ku ve'e je̱ na̱k yaktukvinkótsada je̱p tsaptu̱jkp vimpo̱o̱'kxtku̱n xa̱a̱j.
22 Van'it tse'e je̱ kuka̱tsivata̱jk je̱ts pa̱n pa̱n jatye'e du̱nu̱vinténidup je̱ jaanchja'vivata̱jk
ma̱a̱t nu̱jom pa̱n pa̱n jatye'e nay'amojkijidup, je̱'e̱ tse'e du̱vinko̱ondu aje̱'ejyjida je̱tse'e
du̱ke̱jxti je̱m Antioquía, je̱tse'e du̱ma̱a̱dadat je̱ Pablo ma̱a̱t je̱ Bernabé. Vyinko̱ondu ve'e

je̱ Judas juu' ve'e du̱xa̱ajivap Barsabás, je̱ts je̱ Silas, ñu̱májidup je̱'e̱ ve'e je̱ jaanchja'vivata̱jk ma̱atta.
23 Je̱'e̱ tse'e tyukmuke̱jxidu je̱ na̱k juu' ve'e jidu̱'u̱m vaamp: "A̱ats, je̱ Nte'yam je̱ kyuká̱tsivada je̱ts pa̱n pa̱n jatye'e du̱nu̱vinténidup je̱ jaanchja'vivata̱jk, ma̱at je̱ utsta je̱ ajchta, máyam a̱atse'e je̱ Dios ntuknu̱kex je̱ utsta je̱ ajchta ma̱at je̱ utsta je̱ tsa̱'a̱da juu' ve'e ka je̱ israeejlit jáyuvap je̱m Antioquía je̱ts je̱m siiriait je̱ts cilíciait y'it jo̱o̱tmda.
24 Nmo̱tu a̱atse'e je̱ ka̱ts je̱ts na̱jkxtu ve'e je̱m je̱ jayu juu' ve'e yaja tso̱o̱'ndu. Akuja̱a̱xkup je̱'e̱ ve'e ña̱jkxti, ka'ats a̱a̱ts je̱'e̱ ve'e nvintso̱nu̱u̱jmidi. Je̱'e̱ tse'e mvinma'yu̱nmo̱o̱jyju̱dup je̱'e ka̱jx juu' ve'e kyojtstup je̱tse'e mkojtsjo̱tmootskajada ku ve'e vya'anda je̱ts tun vinko̱pk je̱'e̱ ve'e je̱tse'e myakpa̱a̱jmjadat je̱ ixta'nu̱n je̱tse'e xni'kxmadat xko̱jmadat je̱tse'e je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n xkutyóndat.
25 Je̱'e̱ ka̱jx tse'e ku̱x a̱atse'e tu̱nko̱jtsmúk, o̱yts a̱atse'e njava je̱ts a'a̱atsji ve'e tu̱nvinká̱n je̱tse'e na̱jkx mku'íxjada. Je̱'e̱ tse'e du̱ma̱adadap je̱ Bernabé je̱ts je̱ Pablo, je̱ utsta je̱ ajchta juu' ve'e o̱o̱y ntuntso̱jkumdup
26 je̱tse'e ñapya̱a̱jmjidi je̱m kutsa̱'a̱ga jo̱o̱tm je̱ nMaja̱ Vintsá̱namda Jesucristo ka̱jx.
27 Ax ntukнu̱ke̱jxtup tse'e je̱ Judas ma̱at je̱ Silas, je̱'e̱da ve'e aviinm ah'am mva'nu̱xjadap je̱tse'e mtukvinjávajadat.
28 Y'o̱yja'vi xa ve'e je̱ Espíritu Santo je̱ts ve'empa a̱a̱ts, je̱ts ka'a a̱a̱tse'e ntuknu̱jókṵt je̱ cho'ox je̱'e̱, ya'ajyji ve'e cha̱jkp je̱tse'e yaktónṵt:
29 Ka'a tse'e xja̱'kxtat juu' ve'e yaktukvintsa̱'kip juu' ve'e ka je̱ Nte'yamap, ka'a tse'e xja̱'kxtat je̱ nu̱u̱'pu̱n, ka'a tse'e xja̱'kxtat je̱ tá̱nu̱k tsu'uts juu' ve'e yuktsum'o̱o̱'kp, je̱ts ka'a tse'e je̱ ka̱ts xtukma̱a̱tjayéptat je̱ yaa'y je̱ ta̱'a̱x juu' ve'e ka pú̱kap mjaye̱jptup. Pa̱n ka'a tse'e xtonda ya̱ kyo̱'o̱y je̱'e̱, o̱yts je̱'e̱ ve'e juu' ve'e mtoondup. Dios ma̱ate'e mtaandini."
30 Ku ve'e yakpake̱jxti, van'it tse'e ña̱jkxti je̱m Antioquía. Je̱m tse'e du̱yaknay'amojkijidi je̱ jaanchja'vivata̱jk je̱tse'e je̱ na̱k du̱tukka̱ta̱jkidi.
31 Ku ve'e je̱ na̱k du̱tukvinko̱jtsidi je̱ utsta je̱ ajchta ma̱at je̱ utsta je̱ tsa̱'a̱da, o̱o̱yts je̱'e̱ ve'e tyunxo̱o̱jntkti je̱tse'e jyo̱t'amájidi.
32 Kyo̱jtsnajxtup tse'e je̱ Nte'yam je̱ y'ayook je̱ Judas ma̱at je̱ Silas, je̱'e̱ tse'e du̱ko̱jtsjidup je̱ jaanchja'vivata̱jkta may viijn je̱tse'e du̱ko̱jtsmá̱kkidi.
33 Ku ve'e je̱ it ña̱jxy, van'it tse'e je̱ utsta je̱ ajchta yakmaso̱o̱ktini je̱tse'e vyimpijttinit je̱m Jerusalén, ve'em tse'e du̱nu̱u̱jmidi je̱ts máyame'e je̱ Dios du̱mo̱'o̱dat je̱ utsta je̱ ajchta ma̱at je̱ utsta je̱ tsa̱'a̱da juu' ve'e je̱mda.
34 Ax je̱ Silas, je̱m Antioquía̱ji tse'e tyaajñ ma̱at je̱ Pablo je̱ts je̱ Bernabé.
35 Je̱m tse'e je̱ jayu du̱tuk'ixti du̱tukka'amaaydi je̱ Maja̱ Vintsá̱n je̱ kya̱ts je̱ y'ayook, nu̱may tse'e juu' ve'e ve'em tukputa̱jkijidu, je̱ o̱y ka̱ts je̱ o̱y ayook du̱tuk'íxtuva.

Ku je̱ Pablo mumejtsk nax ñu̱jkx ka'amaayva

36 Jaa'knajx tse'e je̱ it. Van'it tse'e je̱ Pablo du̱nu̱u̱jmi je̱ Bernabé:
—Ja'mu̱s du̱ku'íxumnuva je̱ jaanchja'vivata̱jkta nu̱jom je̱ kajpu̱n joma ve'e n'ava'nim je̱ Maja̱ Vintsá̱n je̱ kya̱ts je̱ y'ayook je̱tse'e n'íxumṵt pa̱n vintso̱ ve'e je̱mda.
37 Cho̱jkts je̱'e̱ ve'e je̱ Bernabé je̱tse'e du̱ma̱adat je̱ Juan juu' ve'e du̱xa̱ajivap Marcos;
38 ax ka'a tse'e je̱ Pablo du̱'o̱yjava je̱tse'e du̱ma̱a̱dadat ku̱x maso̱o̱kjidinu ve'e je̱m Panfilia je̱ts ka'a ve'e y'ukputa̱jkijidini.
39 Ka'a tse'e du̱ko̱jts'o̱'yidi, je̱'e̱ ka̱jx tse'e ka̱kje̱'e̱ je̱ tyoo' du̱pa̱jkti. Je̱ Bernabé, mya̱atna̱jkxts je̱'e̱ ve'e je̱ Juan Marcos je̱tse'e je̱m barco jo̱o̱tm ña̱jkxti je̱m Chipre;
40 je̱ Pablo, je̱ Sílasts je̱'e̱ ve'e vyo̱o̱v. Ku ve'e je̱ utsta je̱ ajchta du̱munoo'kxtkti je̱ Maja̱ Vintsá̱n je̱tse'e du̱yak'ítṵt je̱ myaa'yu̱n ma̱at, van'it tse'e je̱ Pablo ma̱at je̱ Silas cho̱o̱'ndi,
41 je̱me'e ña̱jkxti siiriait je̱ts cilíciait y'it jo̱o̱tmda. Je̱m tse'e je̱ Pablo je̱ jaanchja'vivata̱jk du̱ko̱jtsmá̱kki.

16

Ku je̱ Timoteo du̱mujatyoo'i je̱ Pablo ma̱at je̱ Silas

1 Ku ve'e je̱ Pablo ma̱at je̱ Silas jye̱'ydi je̱m deerbeit je̱ts liistrait kyajpu̱n ka̱jxmda, je̱m tse'e du̱ma̱atnavyaatjidi to'k je̱ jaanchja'viva juu' ve'e du̱xa̱aj Timoteo, israeejlit jáyuts je̱'e̱ ve'e tyaakip, je̱'e̱ tse'e du̱jaanchja'viva je̱ Jesucristo. Ax ka je̱ israeejlit jáyuvapts je̱'e̱ ve'e tyee'ip.
2 e̱ñuko̱jtsijidupts je̱'e̱ ve'e je̱ Timoteo je̱ utsta je̱ ajchta juu' ve'e tsu̱u̱nidup je̱m Listra je̱ts je̱m Iconio.
3 Cho̱jke'e je̱ Pablo je̱tse'e je̱ Timoteo myujatyoo'ajat. Van'it tse'e je̱ ixta'nu̱n du̱pa̱a̱jmji je̱tse'e du̱ni'kxmat du̱ko̱jmat ax jo'n je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n vya'añ. Je̱'e̱ ka̱jx tse'e ve'em du̱tuujn je̱tse'e kyako̱'o̱yjávajadat je̱ israeejlit jáyuda juu' ve'e je̱m tsu̱u̱nidup, ku̱x ñu̱ja'vidinup je̱'e̱ ve'e anañu̱joma je̱ts ka je̱ israeejlit jáyuvap je̱'e̱ ve'e tyee'ip.

4 Ax nu̱jom tse'e je̱ it joma ve'e ña̱jkxti, vyaajnjidu tse'e je̱ jaanchja'vivata̱jkta je̱'e̱ juu' ve'e ñu̱pa̱ajmtkidu je̱ kuka̱tsivada ma̱a̱t je̱'e̱ pa̱n pa̱n jatye'e du̱nu̱vinténidup je̱ jaanchja'vivata̱jk juu' ve'e je̱m Jerusalén.
5 Ve'em tse'e du̱ko̱jtsma̱kkidi pa̱n pa̱n jatye'e du̱jaanchja'vidup je̱ Jesucristo; jo̱vum xa̱a̱j tse'e ñu̱ma'yi'ata̱'a̱tsta.

Ku je̱ Pablo yak'ixji to'k je̱ macedóniait yaa'tya̱jk

6 Ka'a tse'e je̱ Espíritu Santo yakjajtu̱xjidi je̱tse'e je̱ o̱y ka̱ts je̱ o̱y ayook du̱'avánadat je̱m ásiait y'it jo̱o̱tm, je̱'e̱ ka̱jx tse'e du̱tuknajxti je̱m frígiait je̱ts galáciait y'it jo̱o̱tmda,
7 ve'em tse'e jye̱'ydi je̱m to'k ado'om mísiait y'it jo̱o̱tm. Je̱m tse'e tya̱kava'anda bitíniait y'it jo̱o̱tm. Ax ka'a tse'e yakjajtu̱xju̱duva je̱ Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp je̱m je̱ Jesús jya'vin ka̱jxm.
8 Van'it tse'e je̱m mísiait cho̱va am ña̱jxti je̱tse'e jye̱'ydi je̱m trooasit kyajpu̱n ka̱jxm.
9 Je̱m tse'e je̱ Pablo ko̱o̱'ts yak'ixji to'k je̱ macedóniait yaa'tya̱jk tyena, je̱tse'e myunoo'kxtkji: “Minu̱ to'k aaj yaja macedóniait y'it ja̱a̱t je̱ts a̱a̱tse'e xputákat.”
10 Tun ko̱ojyji tse'e je̱ Pablo je̱'e̱ yak'ixji, van'itts a̱a̱tse'e n'apa̱a̱jmtki je̱ts a̱a̱tse'e je̱m Macedonia nna̱jkxu̱t, nnu̱ja'vinup a̱a̱tse'e je̱ts je̱ Nte'yam a̱a̱tse'e xke̱jxp je̱ts a̱a̱tse'e je̱m nvaajnjadat je̱ o̱y ka̱ts je̱ o̱y ayook.

Ku je̱ Pablo ma̱a̱t je̱ Silas vye̱'nada je̱p Filipos

11 Je̱mts a̱a̱tse'e Troas je̱ barco mpu̱jk je̱ts a̱a̱tse'e tu̱vji nnu̱jkx je̱m Samotracia. Je̱ ku'óxitts a̱a̱tse'e nje̱'y je̱m Neápolis.
12 Je̱mts a̱a̱tse'e ntsa̱a'n je̱ts a̱a̱tse'e je̱m Filipos nmu̱jkx, to'k je̱ kajpu̱n juu' ve'e du̱nu̱májip je̱m macedóniait y'it jo̱o̱tm. Je̱ rómait yakkutojkpa juu' ve'e je̱ ma̱ja̱ kutojku̱n du̱ka̱'mip, je̱'e̱ tse'e du̱yakjajtji je̱ filíposit jáyuda je̱tse'e du̱tóndat juu' ve'e je̱ jayu tyoondup je̱m rómait cyiudaaj ka̱jxm. Je̱mts a̱a̱tse'e Filipos je̱ it nyaknajxy.
13 Ku ve'e je̱ po̱o̱'kxtku̱n xa̱a̱j du̱paaty, van'itts a̱a̱tse'e nkajpu̱mpítsum je̱ja ma̱ja̱ na̱pa'ayi, je̱ja joma a̱a̱tse'e nnasja'vi je̱tse'e je̱ jayu chapka̱ts. Van'itts a̱a̱tse'e n'a̱jxtk je̱ts a̱a̱tse'e nvaajnjidi je̱ o̱y ka̱ts je̱ o̱y ayook je̱ ta̱'a̱xta̱jkta juu' ve'e je̱ja nay'amojkijidup.
14 Nu̱to'k je̱ ta̱'a̱xta̱jkta, vyinja'vip vyintsa̱'kipts je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam, Lidia ve'e xya̱a̱j, tiatiirait jayu je̱'e̱ ve'e, je̱ o̱o̱jyit tso'ojmk vit je̱'e̱ ve'e tya̱a̱'kp. Ku ve'e je̱ Lidia du̱'amo̱tunajxy juu' ve'e je̱ Pablo kya̱jtsp, van'it tse'e je̱ Ma̱ja̱ Vintsán yak'avaatsu̱xji je̱ jya'vin je̱tse'e du̱kuvákut je̱ Pablo je̱ y'ayook.
15 Ku ve'e ña̱pejt ma̱a̱t nu̱jom je̱ jayu juu' ve'e je̱p jyu̱u̱mp tyu̱jkp, van'itts a̱a̱tse'e xmunoo'kxtk jidu̱'u̱m:
—Pa̱n ve'em xa ve'e xpayo̱'o̱yda je̱ts njaanchja'vip a̱tse'e je̱ Ma̱ja̱ Vintsán, tándats je̱m a̱ts nta̱k'am.
Ax je̱'e̱ ka̱jx tse'e ku̱x a̱a̱tse'e xmunoo'kxtk, paatyts a̱a̱tse'e nnu̱jkx.
16 To'k nax ku a̱a̱tse'e nnu̱jkx joma ve'e je̱ jayu chapka̱ts, van'itts a̱a̱tse'e nma̱a̱tnavyaatji to'k je̱ kiixu̱ta̱'a̱x juu' ve'e je̱m jya'vin ka̱jxm je̱ ko̱'o̱yjáyuvap juu' ve'e je̱ jayu du̱yakmaayp; o̱o̱y je̱'e̱ ve'e tyunnu̱meempákjada je̱ vyintsa̱nda ku ve'e myay.
17 Je̱ kiixu̱ta̱'a̱xts a̱a̱tse'e xpa'u̱x'o̱o̱ki je̱tse'e ma̱kk vyaajñ:
—Ya̱ yaa'tya̱jkta, je̱ Nte'yam ya̱'a̱ ve'e myutoondup myupa̱jktup, ya̱'a̱ tse'e je̱ jayu du̱vaajnjidup vintso̱ ve'e du̱jaye̱jptinit je̱ joojntykin juu' ve'e xa̱'ma ka̱jx ijtp.
18 Ve'em tse'e jyátu̱ka y'ijt may xa̱a̱j. Ku ve'e je̱ Pablo ñuu'kx ku̱xe'e ve'em vane'em yakka̱ts, van'it tse'e vyimpijt je̱tse'e du̱nu̱ujmi je̱ ko̱'o̱yjáyuvap juu' ve'e je̱m je̱ kiixu̱ta̱'a̱x jya'vin ka̱jxm. Jidu̱'u̱m tse'e vyaajñ:
—Je̱ Jesucristo ka̱jx xa a̱ts mitse'e ntukpava'añ je̱tse'e mpítsumnit je̱m ya̱'a̱ jya'vin ka̱jxm.
Tun jatyji tse'e pyítsumni je̱ ko̱'o̱yjáyuvap.
19 Ku ve'e je̱ kiixu̱ta̱'a̱x je̱ vyintsán du̱'ixti je̱ts ka'a ve'e y'uk'o̱'yini je̱tse'e du̱nu̱meempáktat, van'it tse'e je̱ Pablo ma̱a̱t je̱ Silas du̱majtsti je̱tse'e du̱yakna̱jkxti je̱m kumoon.
20 Ku ve'e jye̱'ydi je̱m, van'it tse'e je̱ja je̱ to̱kin payo̱'yva vyinkujkta du̱pa̱a̱mdi je̱tse'e vyaandi:
—Ya̱ israeejlit jáyuda xa ve'e du̱yakyoojmu̱ktup du̱yak'ajxu̱ktup je̱ njáyuvamda,
21 je̱'e̱ ve'e tyuk'íxtup je̱ costumbre juu' ve'e kyapaatyp kyah'ake̱e̱guip je̱tse'e nkuva̱jkumdat ukpu̱ nkutyo'numdat, ku̱x rómait jayu u̱u̱'me'eda.
22 Ku ve'e je̱ nu̱may jayu ñu̱pojtu̱kjidi, van'it tse'e je̱ to̱kin payo̱'yva du̱pavaandi je̱tse'e yaknujéndat je̱tse'e yakvóptat je̱ ku̱p ma̱a̱t.
23 Távani tse'e o̱o̱y tyunyakvo̱pta vye'na, van'it tse'e du̱yakjapyoxu̱nta̱kpa̱a̱jmjidi je̱tse'e du̱pavaandi je̱ poxu̱nta̱k'ix'ijtpa je̱tse'e o̱y du̱'ix'íttat.
24 Ku ve'e ve'em yaknu̱ujmi, je̱p tse'e du̱yaktajkidi joma ve'e du̱nu̱ka̱a̱ka je̱p poxu̱ntu̱jkp je̱tse'e je̱ tyekta du̱pa̱a̱mdi je̱p pu'u tukpaajva'ach akujkp, vimpe̱nmúk tse'e je̱ tyek tyaandi.

25 Ax tso'm jo'n tse'e vye'na ku ve'e je̱ Pablo ma̱a̱t je̱ Silas chapko̱jtsti je̱tse'e y'a̱a̱vdi,
myó̱tudu tse'e je̱ myupoxu̱nta̱kjáyuda,
26 van'it tse'e to'mayji o̱jts ma̱kk tyun'ojxa, xyijte'e je̱ poxu̱nta̱kne'ev je̱p naaxyp paat.
Van'it tse'e nu̱jom je̱ poxu̱nta̱k'aka̱'a̱ y'avaach je̱tse'e myuke̱jiku̱jx nu̱jom je̱ poxu̱nta̱kjayu
je̱ kyadénada.
27 Ku ve'e jyo̱tvij je̱ poxu̱nta̱k'ix'ijtpa, je̱tse'e du̱'ix je̱ts tá́vani ve'e je̱ poxu̱nta̱k'aka̱'a̱
y'avatsku̱x, van'it tse'e du̱'ukyakpítsum je̱ chojx je̱tse'e ku̱ña̱ajk'o̱o̱'kji, ve'eme'e vyinmay
je̱ts tá́vani ve'e je̱ poxu̱nta̱kjayu kye̱kka̱jxtini.
28 Ax van'it tse'e je̱ Pablo ma̱kk myuko̱jtsji:
—Kadi mnavyintso̱tunju̱, u̱xyap xa a̱a̱tse'e nu̱jom.
29 Van'it tse'e je̱ poxu̱nta̱k'ix'ijtpa je̱ ta̱'kxpa du̱'amo̱tu je̱ tyoompa je̱tse'e kya̱kno'mi. Qoy
tse'e tyuntsa̱'ki je̱tse'e tyunmipp. Van'it tse'e je̱ Pablo ma̱a̱t je̱ Silas du̱vinko̱xkteni je̱tse'e je̱
vyiijn je̱ y'aaj je̱ naax du̱tukpaaty je̱ vintsa̱'kin ma̱a̱t.
30 Van'it tse'e du̱yakpítsumdi je̱tse'e du̱'amo̱tutú̱vidi:
—¿Tise'e tso̱jkjup je̱ts a̱tse'e ntónu̱t je̱ts a̱tse'e ntso̱'o̱ku̱t?
31 Van'itts je̱'e̱ ve'e y'atso̱o̱vdi:
—Jaanchjáva je̱ Ma̱ja̱ Vintsán Jesucristo, ve'em tse'e xjayépu̱t je̱ joojntykin juu' ve'e
xa̱'ma ka̱jx ijtp. Ax pa̱n jyaanchja'viduvap tse'e je̱ jayu juu' ve'e je̱p mju̱u̱mp mtu̱jkp,
jyayejptuvapts je̱'e̱ ve'e je̱ joojntykimpa juu' ve'e xa̱'ma ka̱jx ijtp.
32 Van'it tse'e je̱ Pablo ma̱a̱t je̱ Silas du̱jaa'ktukmuko̱jtsti je̱ Ma̱ja̱ Vintsán je̱ kya̱ts je̱
y'ayook, je̱'e̱ ma̱a̱t je̱ jayu juu' ve'e je̱p jyu̱u̱mp tyu̱jkp.
33 Van'it tse'e je̱ poxu̱nta̱k'ix'ijtpa je̱ Pablo ma̱a̱t je̱ Silas je̱ xya̱'a̱jka du̱puj. Van'itts je̱'e̱ ve'e
ña̱pejt ma̱a̱t nu̱jom je̱ jayu juu' ve'e je̱p jyu̱u̱mp tyu̱jkp.
34 Van'it tse'e je̱m tya̱k'am du̱vo̱o̱vdi kaayva; o̱o̱y tse'e je̱ jyayu du̱tunma̱a̱ttukxo̱o̱jntk
ku̱xe'e je̱ Nte'yam du̱jaanchja'vidi.
35 Je̱ kujápit tse'e je̱ to̱kin payo̱'yva du̱ke̱jxti je̱ kutoonkta̱jkta je̱tse'e du̱na̱a̱jmadat je̱
poxu̱nta̱k'ix'ijtpa je̱tse'e du̱maso̱'o̱ktat je̱ jayu.
36 Van'it tse'e je̱ poxu̱nta̱k'ix'ijtpa du̱nu̱u̱jmi je̱ Pablo:
—Ta̱ xa a̱tse'e xtukpava'anda je̱ to̱kin payo̱'yvada je̱ts a̱ts miitse'e nmaso̱o̱ktinit. Nvaatts
miitse'e mna̱jkxtinit to'k aaj to'k jo̱o̱t.
37 Van'it tse'e je̱ Pablo du̱nu̱ujmidi je̱ kutoonkta:
—Oyam a̱a̱tse'e rómait jayu je̱ts a̱a̱tse'e nkayakto̱kimpayo'oy, jéjats a̱a̱tse'e je̱ nu̱may jayu
vyinkujk tu̱nyakva̱p; ¿ax ayu'utsjits a̱a̱tse'e xmaso̱'o̱kuva'anda? ¡Ka'a xa je̱'e̱ ve'e du̱paa'ty
du̱'akee̱ga! Va'ane'e viinm du̱me̱tsta je̱ts a̱a̱tse'e xyakpítsumdat.
38 Tyukmumaajntyktuts ya̱'a̱ ve'e je̱ kutoonkta je̱ to̱kin payo̱'yvada. Van'it tse'e o̱o̱y
tyuntsa̱'kidi ku ve'e je̱ ka̱ts du̱mó́tudi je̱ts rómait jayu je̱'e̱ ve'eda,
39 paaty tse'e o̱jts je̱ me̱e̱'kxu̱n du̱'amó́tuda je̱ Pablo ma̱a̱t je̱ Silas, je̱tse'e je̱p poxu̱ntu̱jkp
du̱yakpítsumdini, je̱tse'e du̱munoo'kxtkti je̱tse'e je̱ kajpu̱n du̱tukvaatstinit.
40 Ku tse'e je̱p poxu̱ntu̱jkp pyítsumdini, van'it tse'e ña̱jkxti je̱m je̱ Lidia tya̱k'am. Ku
ve'e du̱ku'ixti je̱ utsta je̱ ajchta ma̱a̱t je̱ utsta je̱ tsa̱'a̱da je̱tse'e du̱ko̱jtsjidi je̱ts ma̱kke'e
ña̱ajk'ijtjidinit to'k muk je̱ Cristo ma̱a̱t, van'it tse'e cho̱o̱'ndini.

17

Ku je̱ nu̱may jayu yoojmu̱kti y'ajxu̱kti je̱p Tesalónica

1 Ku ve'e je̱ Pablo ma̱a̱t je̱ Silas cho̱o̱'ndi je̱m Filipos, van'it tse'e ña̱jxti je̱m anfípolisit je̱ts
apolóniait kyajpu̱n ka̱jxmda, je̱tse'e jye'ydi je̱m tesalónicait kyajpu̱n ka̱jxm. Je̱m tse'e y'ijt
to'k je̱ tsapta̱jk juu' ve'e je̱ israeejlit jayu jye'e̱da.
2 Van'it tse'e je̱ Pablo ñu̱jkx je̱p tsaptu̱jkp, ve'em ax jo'n du̱tún ku ve'e jyajuu'kajpu̱nku̱jxa
jye'ya. Toojk náxani tse'e je̱ Pablo du̱yaknajxy je̱ po̱o̱'kxtku̱n xa̱a̱j je̱p tsaptu̱jkp je̱tse'e je̱
jayu du̱ma̱a̱tnakyátsju̱ je̱ Kunuu'kx Jatyán ka̱jx,
3 je̱'e̱ tse'e je̱ jayu du̱tukvinja'vidup, va'ajts tse'e du̱tuk'ixta je̱ts tun vinko̱pk je̱'e̱ ve'e
je̱tse'e chaachpaa'tu̱t je̱ Cristo, juu' ve'e je̱ Nte'yam vyinko̱o̱n je̱tse'e yakkutojknit, ax ku
tse'e a̱a̱'kani vye̱'nat, van'it tse'e jyoojntykpa̱jknuvat. Jidu̱'u̱m tse'e du̱nu̱ujmidi:
—Je̱ Jesús, juu' a̱ts miitse'e ntukнu̱ja'vidup, je̱'e̱jyamts je̱'e̱ ve'e je̱ Cristo.
4 Je̱me'e je̱ israeejlit jáyuda juu' ve'e du̱kuva̱jktu je̱ Pablo ma̱a̱t je̱ Silas je̱ y'ayookta je̱tse'e
je̱ Cristo du̱jaanchja'vidi, jyaanchja'viduva tse'e nu̱may je̱ jayu juu' ve'e ka je̱ israeejlitap
je̱tse'e je̱ Nte'yam du̱vinjávada du̱vintsa̱'a̱gada, nay ve'empa ve'e nu̱may je̱ ta̱'a̱xta̱jk juu'
ve'e du̱nu̱má́jidup je̱m kajpu̱n ka̱jxm.
5 Ax jémdava tse'e je̱ israeejlit jayu juu' ve'e du̱kakuva̱jktu je̱'e̱ je̱ y'ayookta je̱tse'e
du̱mujo̱tma'tti je̱ Pablo ma̱a̱t je̱ Silas ma̱a̱t je̱ jayu juu' ve'e amo̱tunajxju̱dup. Je̱'e̱
tse'e du̱vo̱mojktu je̱ ko̱'o̱y jáyuda juu' ve'e nooxvíttup je̱tse'e je̱ jayu du̱yakyoojmu̱kti

duyak'ajxukti. Jem je Jasón tyak'am tse'e du'íxtidi je Pablo maat je Silas, yakpitsumuvaandup je'e ve'e jetse'e dupámdat jem je yakkutojkpa kya'm jeja je numay jayu vyinkujk.
6 Ax ku tse'e dukapaatti, van'it tse'e duvaa'njátsundi je Jasón jets je viijnk jaanchja'vivada jeja je yakkutojkpa vyinkujkta. Van'it tse'e dunuxa'aidi jidu'um:
—Je jayu juu' ve'e ya naxviijnit it dutukvittkajxtup jetse'e je jayu duyakvinmamya'atta, ta tse'e yaja myejtstuva.
7 Je'e tse'e vaandup jets jéjake'e jado'k je yakkutojkpa, Jesuusuk je'e ve'e xyaaj. Ax ve'em tse'e dukakuvakta je rómait yakkutojkpa je pyava'nun. Ya Jasón tse'e tuyakmatánjada.
8 Ku ve'e du'amotunajxti, ooy tse'e dutunvinmaaydi je numay jáyuda jets pan pan jatye'e je kajpun duyakkutojkjidup.
9 Van'it tse'e dunuujmidi je Jasón jets je myujatyoo'da jetse'e je meen dupámdat. Jidu'um tse'e vyaandi:
—Ku ve'e je jayu ñajkxtinit juu' ve'e je'ydu, van'itts aats miitse'e je meen nmoyumpijtnit.
Ax ku tse'e je meen dupaamdi, van'it tse'e yakmasooktini.

Ku je Pablo maat je Silas vye'nada jep Berea

10 Van'it tse'e je jaanchja'vivataajk jatyji dupakejxti kooo'ts je Pablo maat je Silas jem Berea. Ku ve'e jem kajpun kajxm jye'ydi, van'it tse'e ñajkxti jep je israeejlit jayu chaptujkp.
11 Nuyojk oy jáyuts je'e ve'eda je israeejlit jáyuda juu' ve'e jem tsuunidup jets ni ka'a ve'e juu' ve'e jem Tesalónica tsuunidup, kux to'k jooote'e dukuvajkti je oy kats je oy ayook jetse'e jóvum du'íxtada jep Kunuu'kx Jatyán kujxp pan pyaatyp y'akeeguipe'e juu' ve'e yaktukmukojtstup.
12 Ax ve'em tse'e numay je israeejlit jayu dujaanchja'vidi je Jesucristo, jyaanchja'viduva tse'e je jayu juu' ve'e ka je israeejlitap, ve'em tse'e je ta'axtajk juu' ve'e dunumájidup, nay ve'empa tse'e je yaa'tyajkta.
13 Ax ku tse'e dunuja'vidi je israeejlit jáyuda juu' ve'e jem Tesalónica tsuunidup jets jeme'e beréait kyajpun kajxm je Pablo dutukka'amáy je Nte'yam je kyats je y'ayook, van'it tse'e jem dununajkxti jetse'e je Pablo dutso'oxpajkti.
14 Ku ve'e ve'em jyajty, jatyji tse'e je jaanchja'vivada je Pablo dukejxti jeja maaxy napa'ayi namvaate'e je Silas maat je Timoteo tyaandi jem Berea.
15 Pan pan jaty tse'e dumujatyoo'idu je Pablo, jem tse'e aténasit kyajpun kajxm duyaknajkxti. Van'it tse'e je Pablo ña'muxjidi jets jatyji ve'e je Silas maat je Timoteo ñunajkxjadat jem Atenas.

Ku je Pablo vye'na jep Atenas

16 Namvaate'e je Pablo du'a'ix je Silas maat je Timoteo jem Atenas, ooy tse'e tyunnavyinma'yunmojyji ku ve'e du'ix jets ooye'e jem je apamnax.
17 Je'e kajx tse'e dumaatnakyojtsvintsojvjidi jep tsaptujkp je israeejlit jáyuda jets pan pan jatye'e ka je'epta juu' ve'e je Nte'yam duvinja'vidup duvintsa'kidup; jóvum xaaj tse'e dumaatnakyojtsvintsojvjuduva jem maa'y joootm pan pan jatye'e jem ve'nidup.
18 Jeme'e je yaa'tyajkta juu' ve'e yaktijtup epicuureoda, je'e tse'e dutoonkidup je ixpajkun juu' ve'e je Epicuro yaktaan. Jempa ve'e je yaa'tyajkta juu' ve'e yaktijtup estoícada, je'e tse'e dutoonkidup je ixpajkun juu' ve'e je Zeno yaktaan. Je'e tse'e dumaatnakyojtsvintsojvjudup je Pablo. Jem tse'e juu' ve'e vaandu:
—¿Tis ya'a ve'e kyajtsp ya apajkxun?
Jem tse'e viijnk juu' ve'e vaanduvap:
—Ya'a xa n'ite'e du'ava'nip viijnk juu' ve'e yakvinja'vip yakvintsa'kip.
Je'e kajx tse'e ve'em vyaandi kux tukmukojtsjudupe'e je Pablo je oy kats je oy ayook, je'e ve'e ku ve'e je jayu yakvaajñja je Jesús jye'e, y'ava'nivap je'e ve'e jets joojntykpajktinuvape'e je jayu jado'k nax ku ve'e aa'kani vye'nadat.
19 Van'it tse'e duvooovdi joma ve'e to'k je it juu' ve'e duxaaj Areópago, jem je'e ve'e ñay'amókajada y'ijt ku ve'e juu' dukojtsmokuva'anda. Van'it tse'e je Pablo dunuujmidi:
—Nvaate'e jets aatse'e nnujávat ti nam ixpajkune'e myakmiimp myakje'yp.
20 Ka'ana aatse'e n'amotunaxy vintso mitse'e xkats, je'e aatse'e nnujavavaampy pan ti ya'a ve'e tyijp.
21 Jidu'ume'e vyaandi kux nujome'e pan pan jatye'e kukajpunidup jem Atenas jets pan pan jatye'e jem je'ydu tsuuniva, je'ejyjits je'e ve'e tyonuvaandup jetse'e dukótstat jetse'e du'amotunáxtat juu' jatye'e nam ixpajkun.
22 Van'it tse'e je Pablo tyeni jem je'e vyinkojkmda jem Areópago, jetse'e vyaajñ:
—Miitsta, aténasit yaa'tyajkta, nujom juu' jaty atse'e yaja tun'ix mkajpun kujxta, je'ets atse'e xtuknuja'vip jets ooye'e je vintsa'kin xtunmo'oda juu' jatye'e mvinja'vidup mvintsa'kidup.

23 Kux ku xa atse'e nnaxy ntaka, jets atse'e n'ix joma jatye'e mvinjávada mvintsa'agada, jemts atse'e to'k je yojxpejtun mpaaty juu' ve'e jidu'um nuja'a: "Je Nte'yam Juu' ve'e Kayak'ixa." Ax je'e tse'e juu' ve'e mvinja'vidup mvintsa'kidup, óyame'e xka'íxada, je'ets ats miitse'e ntukmukojtstup.

24 'Je'e pane'e ya naxviijnit it dupaam jets nujom juu' jaty jéjip, je Nte'yamts je'e ve'e, je'e tse'e duka'mip ya tsajmit it jets ya naxviijnit it. Ka'a je'e ve'e chuuna jep tsaptujkp juu' ve'e jayu pum,

25 ka'a je'e ve'e kyatih'ijtuxju jets je'e ve'e je jayu je maa'yun tyo'nuxjut, je'e ve'e viinm je jayu dujoojntykinmooyp, je'e tse'e je jayu duyakxejp jetse'e xmo'yumda nujom juu' jaty.

26 'Je Nte'yam tse'e to'k je jujpit jayu kajx duyakjeji nujom je jayu, ve'em tse'e duyakvintojkkáxtat vinxup to'k it to'k naxviijn, je'e tse'e dunupaajmtki je xaaj ku ve'e jyoojntykadat jets je it joma ve'e chaanadat.

27 Ve'em tse'e dutuujn jetse'e je jayu du'íxtadat vintso ve'e je Nte'yam du'íxtat jetse'e dupaa'ttat, óyame'e xkamujékumimda to'k jado'k,

28 kux je'e ve'e xmo'yumdup je njoojntykinamda, je'e kajx tse'e nnaxyi'numjada jetse'e n'ijtumda. Ve'em xa ya'a ve'e ax jo'n vyaanduva juu' ve'e pítsumdu jeja miits mvij jayu akujkta: "Je Nte'yam je chaan je kyooj xa uu'me'eda." Jidu'um tse'e vyaandi.

29 'Ax pan je Nte'yam je chaan je kyoojts uu'me'eda, ka'a tse'e nvaat nvinma'yumdat jets ve'eme'e je Nte'yam ax jo'n je apamnax juu' ve'e oro, juu' ve'e plata, ukpu tsaaj, juu' ve'e ve'em pum ax jo'n je jayu dumutaayvaa'ty.

30 Ka'a tse'e je jayu jujpani dunuja'vidi jets ooy je'e ve'e kyatun'oya juu' ve'e tyoondu kyojtstu. Ve'emji ve'e je Nte'yam duyaknajxy ku ve'e je jayu ve'em dutoondi; ax uxyam, je'e tse'e nujom je jayu tyukpavaampy jetse'e vyinmayumpijttinit, je kyo'oy joojntykin dumasooktinit, jetse'e je tuvutoo' dupanajkxtinit.

31 Je'e kajx tse'e ve'em dutsak kux to'ke'e je xaaj dunupaajmtki ku ve'e je jayu dutokimpayo'ynit vintso ve'e dupaa'ty du'akeega. To'k tse'e je jayu kajx ve'em dutónut juu' ve'e vyinkoon. Va'ajts tse'e je Nte'yam ya'a duyaknukę'xnatajki ku ve'e duyakjoojntykpajknuva —jidu'um tse'e je Pablo vyaajñ.

32 Ku ve'e du'amotunajxti jets joojntykpajktinuvape'e je oo'kpatajk jado'k nax, jem tse'e juu' ve'e dunuxiiktup dutukxiiktup. Jempa tse'e juu' ve'e vaanduvap:

—Van'it aatse'e n'amotunajxnuvat jado'k nax ku aats mitse'e xtukvinkojtsinuvat.

33 Van'it tse'e je Pablo myasookjidi.

34 Jem tse'e je jayu juu' ve'e dumaatnapyajkjudu je Pablo jetse'e dujaanchja'vidi je Jesús. Dionisio ve'e to'k xyaaj, kuvijts je'e ve'e jetse'e je myujatyoo' dumaatnay'amókaja jem joma ve'e je Areópago. Jempa tse'e to'k je ta'axtajk juu' ve'e duxaaj Dámaris. Nay jempa tse'e juu' ve'e viijnktava.

18

Ku je Pablo vye'na jep Corinto

1 Van'it tse'e je Pablo jem Atenas chaa'n jetse'e ñujkx jem coriintovit kyajpun kajxm.

2 Jem tse'e dumaatnavyaatji to'k je israeejlit jayu juu' ve'e Aquila duxaaj. Póntovit jayu je'e ve'e. Nam je'yanume'e je Aquila maat je ñuda'ax Priscila. Jem Italia ve'e pyítsumdi kux je yakkutojkpa Claudio ve'e dupavaan jetse'e pyítsumdinit jem rómait cyiudaaj kajxm nujom pan pan jatye'e israeejlit jayu. Ojts tse'e je Pablo kyu'íxjada.

3 Je vit juu' ve'e yaktuktaknupaamp, je'ets je'e ve'e yak'o'yidup, je toonkjyam juu' ve'e je Pablo tyuump. Je'e kajx tse'e jem dumaattaandi jetse'e kijpx je vit duyak'o'yidi.

4 Vimpoo'kxtkun xaaj tse'e je Pablo jep tsaptujkp ñujkx, jep tse'e dumukats je israeejlit jáyuda jets pan pan jatye'e ka je'epta, ve'em tse'e dujaanchjávadat je Jesucristo.

5 Ku ve'e je Silas maat je Timoteo choo'ndi jem macedóniait y'it jootm jetse'e jye'ydi jem Corinto, je'ejyji tse'e je Pablo tyukka'amaay je oy kats je oy ayook, va'ajts tse'e duvaajñja je israeejlit jáyuda jets je Jesús je'e ve'e je Cristo, je'e juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit.

6 Ku ve'e je Pablo dutso'oxpajk'ukvaandi jetse'e duvinkojtspejt'ukvaandi, van'it tse'e je Pablo je vyit duvinxijt jetse'e je jayu dunuujmidi:

—Viinm xa miitse'e xtókinadat ku ve'e xa'ma kajx mtsaachpaattinit, ka'ats atse'e ntókinat; je'e kajxts ats miitse'e uxyam nmaso'okta jets atse'e nvaajnjadat je oy kats je oy ayook pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap.

7 Van'it tse'e pyítsum jep tsaptujkp jetse'e ñujkx jeja to'k je yaa'tyajk tyak'aajy juu' ve'e Justo duxaaj, to'k je'e ve'e y'ijt juu' ve'e je Nte'yam duvinja'vip duvintsa'kip, tun jeejyji je'e ve'e tsaptakpa'ayi chuuna.

8 Je̱ Crispo, je̱ tsaptu̱jkpit je̱ ñu̱vintsán, ma̱a̱t nu̱jom je̱ jayu juu' ve'e je̱p jyu̱u̱mp tyu̱jkp, je̱'e̱ tse'e du̱jaanchja'viduva je̱ Ma̱ja̱ Vintsán. Jyaanchja'viduva tse'e nu̱may je̱ coriintovit já́yuda ku ve'e du̱'amo̱tunajxti je̱ o̱y ka̱ts je̱ o̱y ayook, van'it tse'e ña̱pejtti.
9 To'k tse'e je̱ tsooj van'it je̱ Pablo yak'ixji je̱ Ma̱ja̱ Vintsán, je̱tse'e ña̱'mu̱xji:
—Kadi mtsa̱'a̱ga. Jaa'kka'amáyu̱ mits. Ka'a tse'e m'amo̱'o̱tu̱t.
10 A̱ts mitse'e n'ixp njayejpp, ni pa̱na ve'e kya'o̱'yixju̱ je̱tse'e vintso̱ mtónju̱t. Nu̱may xa ya̱'a̱ ve'e ya̱ já́yuda juu' a̱tse'e xjaanchjávadap yaja kajpu̱n ku̱jx.
11 Ax ve'em tse'e je̱ Pablo chu̱u̱ni to'k joojnt jagojkm je̱m Corinto je̱tse'e o̱o̱y du̱tunjaa'ktukyak'ixpa̱jkti je̱ jayu je̱ Nte'yam je̱ kya̱ts je̱ y'ayook.
12 Yakkutojkp tse'e vye'na je̱ Galión je̱m acáyait y'it jo̱o̱tm. Van'it tse'e je̱ israeejlit já́yuda du̱ko̱jtsmojkti je̱tse'e je̱ Pablo du̱tso'oxpáktat, je̱tse'e du̱yaknajkxti je̱m je̱ yakkutojkpa Galión vyinkojkm.
13 Van'it tse'e du̱nu̱ujmidi je̱ Galión:
—Ya̱'a̱ xa ve'e je̱ jayu du̱yakvinmamya'ttup, ve'eme'e je̱ jayu du̱tukjaanchjávada je̱ts jéjake'e jado'k viijn vintso̱ ve'e je̱ Nte'yam yakvinjávat yakvintsa̱'a̱gat; ax ka'a tse'e du̱paa'ty du̱'ake̱e̱ga ma̱a̱t je̱ pava'nu̱n.
14 Ko̱tsuvaamp tse'e je̱ Pablo vye'na ku ve'e je̱ Galión jidu̱'u̱m du̱nu̱ujmi je̱ israeejlit já́yuda:
—Israeejlit já́yuda, pa̱n ka óyap je̱'e̱ ve'e juu' ve'e ku̱du̱tún, uk pa̱n je̱ ma̱ja̱ tókine'e ku̱y'it, xtukka̱daakpts a̱tse'e je̱ts a̱tse'e miits je̱ m'ayookta nmuténat je̱ts a̱ts miitse'e n'amo̱tuná́xtat.
15 Ax je̱'e̱ ka̱jx tse'e ku̱xe'e xyaktso'oxada je̱ mkátsjida je̱ m'ayookjida je̱ts je̱ mpava'nu̱njida, ko̱jts'ó́yadats amiitsjida; a̱ts, ka'ats a̱tse'e ntituktá́kat.
16 Van'it tse'e yakpavo̱jptini.
17 Van'it tse'e nu̱jom juu' ve'e ka je̱ israeejlit já́yuvap, je̱'e̱ tse'e du̱majtstu je̱ Sóstenes, je̱ tsaptu̱jkpit je̱ ñu̱vintsán, je̱tse'e je̱ja je̱ Galión vyinkujk du̱vo̱jpti; ax ka'ats je̱'e̱ ve'e je̱ Galión du̱ma̱ja̱pu̱u̱jm.

Ku je̱ Pablo vyimpijtnuva je̱p Antioquía je̱tse'e cha̱a̱'n mutoojk nax ka'amaayva

18 May xa̱a̱j ve'e je̱ Pablo je̱m Corinto jyaa'k'ijt. Van'it tse'e kyo̱jtskuka̱jxi joma ve'e je̱ jaanchja'vivata̱jk je̱tse'e ñu̱jkx je̱m Cencrea. Je̱mts je̱'e̱ ve'e Cencrea vye'na ku ve'e yakkuke̱e̱'pku̱jx. Je̱'e̱ ka̱jx tse'e ve'em yaktuujn ku̱xe'e je̱ vaandu̱k du̱pu̱u̱jm je̱ Nte'yam ma̱a̱t je̱tse'e juu' du̱tónu̱t. Ax je̱'e̱ ka̱jx tse'e je̱tse'e nu̱java tyánu̱t je̱tse'e je̱ vaandu̱k du̱pu̱u̱jm, ka'a tse'e je̱ vyaajy du̱kee'p vi'name'e du̱kakutyún juu' ve'e je̱ Nte'yam tyukvinva'ni. Van'it tse'e tya̱jki je̱m barco jo̱o̱tm je̱tse'e ñu̱jkx je̱m siiriait y'it jo̱o̱tm. Mya̱a̱tna̱jkxtu ve'e je̱ Priscila ma̱a̱t je̱ Aquila.
19 Namvaate'e ña̱jkxti, van'it tse'e jye̱'ydi je̱m éfesovit kyajpu̱n ka̱jxm. Je̱me'e tyaandi je̱ Priscila je̱ts je̱ Aquila. Van'it tse'e je̱ Pablo ñu̱jkx je̱p tsaptu̱jkp je̱tse'e o̱jts du̱ma̱a̱tnakyátsju̱ je̱ israeejlit já́yuda juu' ve'e je̱p nay'amojkijidup.
20 Je̱'e̱ tse'e munoo'kxtkju̱du je̱tse'e je̱m du̱jaa'kma̱a̱ttándat; ax ka'a tse'e du̱kuvu̱jk.
21 Van'it tse'e kyo̱jtskuka̱jxini jidu̱'u̱m:
—Tun vinko̱pk je̱'e̱ ve'e je̱ts a̱tse'e nxa̱a̱jat je̱m Jerusalén; ax pa̱n vaamp tse'e je̱ Nte'yam, mínupts a̱ts miitse'e nku'íxtinuva.
Van'it tse'e je̱ barco du̱pu̱jk je̱tse'e cho̱o̱'nni je̱m Éfeso.
22 Ku ve'e je̱m Cesarea jye̱'y, van'it tse'e je̱ Pablo vyimpejt je̱m Jerusalén je̱tse'e o̱jts du̱ko̱jtspa̱a̱'kx je̱ utsta je̱ ajchta ma̱a̱t je̱ utsta je̱ tsa̱'a̱da. Van'it tse'e kya̱daaky je̱m Antioquía.
23 Je̱m tse'e je̱ it du̱yaknajxy. Van'it tse'e ña̱jkxnuva, je̱tse'e o̱jts du̱'ayo̱'o̱y to'k jado'k je̱ it joma ve'e je̱ jaanchja'vivata̱jk ña̱y'amókajada je̱m galáciait je̱ts frígiait y'it jo̱o̱tmda, je̱tse'e o̱jts du̱ko̱jtsmákkada je̱ utsta je̱ ajchta ma̱a̱t je̱ utsta je̱ tsa̱'a̱da juu' ve'e je̱mda.

Ku je̱ Apolos kya'amaajy je̱p Éfeso

24 Je̱'y tse'e je̱m Éfeso to'k je̱ israeejlit jayu juu' ve'e Apolos du̱xa̱a̱j, je̱m Alejandría ve'e kyukajpu̱na. O̱y ka'amaayvats je̱'e̱ ve'e y'ijt je̱ts o̱y tse'e du̱nu̱java juu' ve'e jatyáñ ijtp je̱p Kunuu'kx Jatyán ku̱jxp,
25 ñu̱'ixpa̱jkip je̱'e̱ ve'e je̱ Ma̱ja̱ Vintsán jye̱'e̱, to'k aaj to'k jo̱o̱t tse'e je̱ jayu du̱tuk'ix, va'ajts tse'e je̱ y'ixpa̱jku̱n du̱pu̱u̱jm je̱ Jesús ka̱jx, óyame'e je̱'e̱jyji du̱nu̱java juu' ve'e je̱ Yakna̱pejtpa Juan tyukka'amaay.
26 Kaja'vina katsa̱'kina tse'e je̱ Apolos kya̱jts je̱p tsaptu̱jkp. Ku ve'e je̱ Priscila je̱ts je̱ Aquila y'amo̱tunajxjidi, van'it tse'e du̱vo̱o̱vdi je̱m tya̱k'amda je̱tse'e du̱jaa'kko̱jtsvaach je̱ Nte'yam jye̱'e̱.
27 Na̱jkxuvaan tse'e je̱ Apolos je̱m acáyait y'it jo̱o̱tm. Ku ve'e je̱ jaanchja'vivata̱jk du̱nu̱ja'vidi, van'it tse'e du̱nu̱u̱jmidi je̱ts o̱y je̱'e̱ ve'e je̱tse'e je̱m ña̱jkxu̱t. Van'it tse'e

dụnụja'yidi jẹ jaanchja'vivatạjk juu' ve'e jẹmda jẹtse'e ọy yakxọ́n dụkuvạ́ktat. Ku tse'e jẹ Apolos jẹm jye'y, ọọy tse'e dụtumputạjki jẹ'ẹda pạn pạn jatye'e jẹ Nte'yam jẹ myaa'yụn kạjx dujaanchja'vidup jẹ Jesucristo.

28 Ọọy tse'e dụtumputạjkidi kụx yaknụkẹ'xnatạjkipe'e jẹja nụjom jẹ jayu vyinkujk joma ve'e jẹ israeejlit jayu tyoo'tọ́kida, ka'a tse'e pạn y'ọ'yixjada jẹtse'e dụnụnkakuvạ́ktat jẹts tyúvam jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e kyọjts, jẹ Kunuu'kx Jatyán kạjx tse'e dụtuk'ix jẹts jẹ Jesús jẹ'ẹ ve'e jẹ Cristo, jẹ'ẹ juu' ve'e jẹ Nte'yam vyinkọọn jẹtse'e yakkutojknit.

19

Ku jẹ Pablo vye'na jẹp Éfeso

1 Jẹm tse'e Corinto jẹ Apolos vye'na ku ve'e jẹ Pablo ñajxy jẹm ton'am tsọv jẹtse'e jyẹ'y jẹm éfesovit kyajpụn kạjxm. Jẹm tse'e dụmạạtnavyaatji jẹ jaanchja'vivada,

2 jẹtse'e dụ'amọtutú́vidi:

—¿Tạjki ve'e jẹm mja'vin kạjxmda jẹ Espíritu Santo ku ve'e xjaanchja'vi'ukvaandi jẹ Jesucristo?

Van'it tse'e y'atsọọvdi:

—Ni jẹ'ẹ xa ạạtse'e nkamọtu jẹts jẹja ve'e jẹ Espíritu Santo.

3 Van'it tse'e jẹ Pablo y'amọtutú́vijidi:

—¿Pạn kajxts miitse'e mnạpẹjtti?

Van'it tse'e y'atsọọvdi:

—Ve'em ạạtse'e nnạpet ax jo'n jẹ Yaknạpẹjtpa Juan jẹ jayu dụtuk'ix.

4 Van'it tse'e jẹ Pablo ña'mụxjidi:

—Yaknạpẹjt xa ve'e jẹ Juan jẹ jayu ku ve'e vyinmayụmpijtti jẹtse'e dụmasọọkti jẹ kyọ'ọy joojtykinda; ax ñụụjmi tse'e jẹ nụmay jayu jẹts jyaanchjávadape'e jẹ'ẹ pạne'e pa'ụx'ọọkijup, jẹ Jesuusts jẹ'ẹ ve'e, jẹ Cristo.

5 Ku ve'e dụ'amọtunajxti, nạpẹjttu tse'e jẹ Mạjạ Vintsán Jesús kạjx.

6 Ku ve'e jẹ Pablo jẹ kyạ'ạj tyuknụkọojnjidi, van'it tse'e jẹ Espíritu Santo ñụkạdaakjidi, kyọjtstup tse'e jẹ ayook juu' ve'e kyavinmọ́tudup, jẹtse'e jẹ Nte'yam jẹ y'ayook dụkọjtsnáxta.

7 Nụmakmẹjtsk jo'ne'e jẹ yaa'tyạjk y'ijtti.

8 Toojk pọ'ọ tse'e jẹ Pablo ñạjkxténi jẹp tsaptụjkp. Jẹp tse'e kaja'vina katsạ'kina dụtuk'ix vintsọ jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jẹ jayu y'it jẹm jẹ Nte'yam y'am kyạ'm. Ve'em tse'e dụkạjts jẹtse'e jẹ jayu dụjaanchjávadat jẹ Jesucristo.

9 Ax jẹm tse'e juu' ve'e jẹ vyinma'yụn dụmạkkpạạmdu jẹtse'e dụkakuvạjkti jẹ ọy kạts jẹ ọy ayook. Van'it tse'e jẹ nụmay jayu juu' ve'e jẹm nay'amojkijidup, jẹja tse'e vyinkujkta vyaandi jẹts ka'a jẹ'ẹ ve'e y'ọya jẹ ayook juu' ve'e jẹ Pablo tukmukọjtsjụdup. Van'it tse'e jẹ Pablo dụvạajv pạn pạn jatye'e dụkuvajktu jẹ y'ayook jẹtse'e dụyaknụjkx joma ve'e jẹ Tiranno jẹ jayu dụyak'ixpụk. Jẹm tse'e jẹ Pablo jẹ jayu dụtuk'ix jọ́vum xạạj.

10 Ve'em tse'e mẹjtsk joojnt dụtuujn; y'amọtunajxtu tse'e jẹ Mạjạ Vintsán Jesús jẹ kyạts jẹ y'ayook nụjom pạn pạn jatye'e tsụụnidup jẹm ásiait y'it jọọtm, ve'em tse'e jẹ israeejlit jáyuda ve'em tse'e pạn pạn jatye'e ka jẹ'ẹpta.

11 Jẹ mújit atụva tse'e jẹ Pablo tyoon jẹ Nte'yam jẹ kyutojkụn kạjx,

12 jẹ paayu paat tse'e ukpụ jẹ viijnk vit juu' ve'e jẹ ñi'kx jẹ kyọpk tyukpaatyp, jẹ'ẹ tse'e yaknạjkxtup joma ve'e jẹ pa'am jáyuda. Ku ve'e ve'em dụtonda, van'it tse'e jyọtkạdaaktini pạn pạn jatye'e pạjkjụdup jẹtse'e tyukvaatsjidini jẹ kọ'ọyjáyuvap pạn pạn jatye'e jẹm jya'vin kạjxmda jẹ kọ'ọyjáyuvap.

13 Jẹm tse'e jẹ israeejlit jáyuda juu' ve'e muxim muyam dụyakpítsumdu jẹ kọ'ọyjáyuvap jẹm jẹ jayu jya'vin kạjxmda, jẹ'ẹ tse'e dụ'uknụpạajmtkidu jẹtse'e jẹ Mạjạ Vintsán Jesús jẹ xyạạj dụkọjtspaa'ttat jẹtse'e dụyakpítsumdat. Jidụ'ụm tse'e dụnạajmada jẹ kọ'ọyjáyuvap:

—Jẹ Jesús, juu' ve'e jẹ Pablo tyukka'amaayp, jẹ'ẹ kạjxts ạts miitse'e ntukpava'anda jẹtse'e jẹm yạ jayu jya'vin kạjxm mpítsumdinit.

14 Ve'eme'e jyátụkada y'ijt jẹ Esceva nụvuxtojtụk jẹ myajntkta. Jẹ Esceva, jẹ israeejlit jáyuts jẹ'ẹ ve'e, jẹ tee'tạjk jẹ vyintsán.

15 Ku ve'e ve'em jyátkidi to'k nax, van'it tse'e jẹ kọ'ọyjáyuvap y'atsọọjvjidi:

—N'ixa xa ạts jẹ'ẹ ve'e jẹ Jesús, nnụja'vivapts ạtse'e jẹts pạn jẹ'ẹ ve'e jẹ Pablo, jẹts miits, ¿tits miitse'e mnatyijjada?

16 Van'it tse'e ñụyẹjtsụkjidi jẹ jayu juu' ve'e jẹm jya'vin kạjxm jẹ kọ'ọyjáyuvap, jẹtse'e tyuntsii'kjidini jẹtse'e y'amạadaaguijidi; ax ve'em tse'e kyẹẹktini nụva'ajts ạxva'ajts jẹts tum tsaachada tum xạ'ạjkada.

17 Ñu̱ja'vidupts ya'a̱ ve'e nu̱jom pa̱n pa̱n jatye'e je̱m Éfeso tsu̱u̱nidup, je̱ israeejlit jáyuda je̱ts pa̱n pa̱n jatye'e ka je'e̱pta. Ax ve'em tse'e je̱ jayu o̱o̱y tyuntsa̱'kidi je̱tse'e du̱yakmájidi du̱yakjaanchidi je̱ Ma̱ja̱ Vintsán Jesús.

18 Nay ve'empa nu̱may pa̱n pa̱n jatye'e du̱jaanchja'vidu je̱ Jesús, y'ava'niduts je'e̱ ve'e je̱ kyo'o̱y je'e̱ juu' ve'e tyoondup y'ijt.

19 Nu̱mayda tse'e juu' ve'e maaydup y'ijtti, je'e̱ tse'e du̱yaknajkxtu je̱ ña̱kta joma ve'e du̱toonkada y'ijt je̱ maayk je̱tse'e du̱yaktoo̱ydini je̱ ña̱kta je̱ja je̱ nu̱may jayu vyinkujk. Ku ve'e yakpayo̱'y pa̱n vinxu̱p je'e̱ ve'e du̱tso̱va je̱ ña̱kta, mókupx jatoogupx joojnt nu̱mutún jo'n tse'e vyinjajty to'k ka'a̱jyji je̱ ña̱kta.

20 Ax ve'em tse'e je̱ Ma̱ja̱ Vintsán je̱ kya̱ts je̱ y'ayook vya'kxtk'atu̱'u̱ts je̱tse'e mya̱kkpajk'atu̱'u̱ts.

21 Ax ku tse'e ve'em jyajty, van'it tse'e je̱ Pablo du̱nu̱pa̱ajmtki je̱tse'e na̱jkx du̱ku'íxnuva je̱ jaanchja'vivata̱jkta juu' ve'e je̱m macedóniait je̱ts acáyait y'it joo̱tmda je̱tse'e u̱x'oo̱k ña̱jkxu̱t je̱m Jerusalén. Ve'em tse'e vyaampa je̱ts ku ve'e je̱m Jerusalén ña̱jkxu̱t, je̱ts vinko̱pk je'e̱ ve'e je̱tse'e ña̱jkxpat je̱m Roma.

22 Van'it tse'e du̱nu̱ke̱jxidi je̱m macedóniait y'it joo̱tm nu̱me̱jtsk je̱ pyatto'niva, Timoteo je̱ts Erasto je'e̱ ve'e xya̱a̱jta, namvaat je'e̱ ve'e javee̱'n jyaa'ktáñ je̱m ásiait y'it joo̱tm.

Ku je̱ jayu yoojmu̱kti y'ajxu̱kti je̱p Éfeso

23 Ax ve'em tse'e tyoojnji kyo̱jtsji van'it, je̱tse'e je̱ jayu yoojmu̱kti y'ajxu̱kti, jo̱tma'ttu ve'e je'e̱ ka̱jx ku ve'e nu̱may je̱ jayu je̱ Jesucristo du̱jaanchja'vidi.

24 Je̱m tse'e vye'na to'k je̱ yaa'tya̱jk juu' ve'e Demetrio du̱xa̱aj, je̱ platero toonk je'e̱ ve'e tyukjoojntykip. Je̱ Diana juu' ve'e vyinja'vidup vyintsa̱'kidup, je'e̱ tse'e je̱ chapta̱jk y'apa̱mnajxyp je̱ plata ma̱a̱t. O̱o̱yts je'e̱ ve'e du̱tuntoonkma̱'a̱ je'e̱ juu' ve'e du̱'apa̱mnajxtuvap je̱ tsapta̱jk.

25 Je̱ Demetrio tse'e du̱yaknay'amojkijidu pa̱n pa̱n jatye'e nay je'e̱ je̱ toonk du̱toonduvap, je̱tse'e du̱nu̱u̱jmidi:

—Yaa'tya̱jkta, mnu̱ja'vidup xa miitse'e je̱ts ya̱ toonk je'e̱ ve'e juu' ve'e je̱ jayu nu̱yojk du̱yakmeempaatp.

26 M'íxtup mmótudup xa miitse'e ti ve'e je̱ Pablo tyuump kya̱jtsp. Ve'em tse'e vya'añ je̱ts ka'a ve'e je̱ vintsa̱'kin du̱jaye̱pta juu' jatye'e je̱ jayu y'apa̱mnajxyp. Nu̱may tse'e je̱ jayu du̱tukvin'u̱u̱'n je̱tse'e du̱tukkuvu̱k juu' ve'e kya̱jtsp. Ka yaajyap tse'e éfesovit kyajpu̱n ku̱jx ve'em jyátu̱ka, ve'empa ve'e yaja nu̱jom ásiait y'it ja̱a̱t.

27 Kutsa̱'agats ya'a̱ ve'e je̱ts ya̱ ntoonkamda vyintókinit; ka ya'a̱jyap tse'e, nay ve'empa ve'e vyintókivat je̱ vintsa̱'kin juu' ve'e yakmo̱o̱yp je̱ Diana juu' ve'e nvinja'vimdup nvintsa̱'kimdup, ve'em tse'e yakviijnk'íxnit je'e̱ juu' ve'e je̱ jayu vyinja'vidup vyintsa̱'kidup yaja nu̱jom ásiait y'it ja̱a̱t je̱ts vinxu̱p to'k it to'k naxviijn.

28 Ku ve'e du̱'amo̱tunajxti, e̱jkju̱du jo̱t'aajnju̱du tse'e o̱o̱y, je̱tse'e ma̱kk vyaandi:

—¡Ñu̱májip xa ve'e je̱ Diana juu' ve'e yakvinja'vip yakvintsa̱'kip yaja Éfeso!

29 Nu̱jom tse'e je̱ jayu je̱m kajpu̱n ka̱jxm yoojmu̱kti y'ajxu̱kti. Tun to'mayji tse'e ña̱y'amojkijidi je̱p kumoon tu̱jkp. Je̱p tse'e du̱pava̱a̱'ndi je̱ Gayo je̱ts je̱ Aristarco, macedóniait jáyuda je'e̱ ve'e, je̱ Pablo je̱ myujatyoo'da.

30 Jyatukta̱kavaants je'e̱ ve'e je̱ Pablo, ax ka'a tse'e je̱ jaanchja'vivata̱jk du̱yakjajtti.

31 Nay ve'empa tse'e je̱ ásiait yakkutojkpada juu' ve'e je̱ Pablo mya̱a̱tnayja'vijidup, je'e̱ tse'e je̱ Pablo je̱ ka̱ts du̱tuknu̱ke̱jxtu je̱ts ka'a ve'e tyákat je̱p kumoon tu̱jkp.

32 Je̱p tse'e yoojmu̱kti y'ajxu̱kti joma ve'e ña̱y'amojkijidi. Je̱p tse'e to'k viijn juu' ve'e ma̱kk ko̱jtstup, nay je̱ppa tse'e jado'k viijn juu' ve'e ma̱kk ko̱jtstuvap, ax nu̱may tse'e je̱ jáyuda juu' ve'e du̱kanu̱ja'vidup pa̱n tya̱jxe'e ña̱y'amojkijidi.

33 Ax je̱ppa tse'e je̱ jáyuda juu' ve'e je̱ Alejandro du̱vaajnjidu. Van'it tse'e je̱ israeejlit jayu du̱ti'tspítsumdi je̱ja je̱ nu̱may jayu vyinkujk. Tukvinja'vijidu tse'e je̱ Alejandro je̱ kya̱'a̱j ma̱a̱t je̱tse'e y'amo̱'o̱ttat ku̱x kyuko̱tsuvaampye'e je̱ israeejlit jáyuda je̱ja je̱ nu̱may jayu vyinkujk.

34 Ku ve'e du̱nu̱ja'vidi je̱ts israeejlit jayu je'e̱ ve'e, van'it tse'e me̱jtsk hora jo'n ma̱kk vyaandi:

—¡Ñu̱májip xa ve'e je̱ Diana juu' ve'e yakvinja'vip yakvintsa̱'kip yaja Éfeso!

35 Van'it tse'e je̱ jaayva je̱ nu̱may jayu du̱yak'ama̱'t, je̱tse'e vyaajñ:

—Éfesovit yaa'tya̱jkta, ¿pa̱nts vine'e du̱kanu̱ja'vip je̱ts ya̱ éfesovit kajpu̱ne'e tukka̱daakjup je̱tse'e du̱'ix'ijtnit je̱ Diana je̱ chapta̱jk je̱ts je̱ kunuu'kx tsaaj juu' ve'e je̱m tsapjo̱o̱tm ka̱daak?

36 Ka'a tse'e pa̱n y'o̱'yixju̱ je̱tse'e du̱nu̱nkakuvákut. Je'e̱ ka̱jxts a̱tse'e nva'añ je̱ts yaknaxka̱da'akta je̱ m'aajta je̱ mjo̱o̱tta je̱tse'e o̱y xpayo̱'o̱ydat juu' ve'e mtonuvaandup.

37 Kux ya yaa'tyajkta juu' ve'e tuxyakmetsta, ka'ats ya'a ve'e duvinkojtspétta je Diana juu' ve'e nvinja'vimdup nvintsa'kimdup, ni ka'a tse'e juu' dumee'tsta joma ve'e yakvinjava yakvintsa'aga.
38 Pan nuxa'aavaajnjudup tse'e je Demetrio jets pan pan jatye'e myaattoondup, va'an tse'e dunuxa'aada. Je'e kajx tse'e jyeja je tokin payo'yvada jets pan pan jatye'e yakkutojktup, jeja je'e vyinkujkta tse'e dukótstat kakje'e pan ti jatye'e natyuknuxa'aijidup.
39 Pan viijnkts je'e ve'e juu' ve'e m'amótudup, kojts'óya tse'e dutsak jep kumoon ku ve'e kátsani jetse'e je jayu ñay'amókajadat.
40 Ka'a tse'e y'oya jets uu'me'e uxyam nyoojmukumdat n'ajxukumdat. Pan myótudup xa je'e ve'e pan pan jatye'e je maja kutojkun dujayejptup jetse'e xvatso'vumdat, tso'oxpaatumdap tse'e, kux ka'a xa ve'e tii ti ve'e nvaajnjimdap.
41 Ku ve'e ve'em vyaajñ, van'it tse'e je jayu dunuujmidi jetse'e ñajkxtinit.

20

Ku je Pablo ñujkx jep Macedonia jets jep Acaya

1 Ku ve'e ñajxy je yoojmuk je ajxuk, van'it tse'e je Pablo duyaxmujk je jaanchja'vivataajk jetse'e dukojtsmákki. Van'it tse'e ñachee'njidi jetse'e ñavya'kxjidi. Van'it tse'e ñujkx jem macedóniait y'it jootm.
2 Ku ve'e jem vye'na, ooy tse'e dutunkojtsmákkidi je jaanchja'vivataajk, van'it tse'e ñajkxpa jem acáyait y'it jootm.
3 Jem tse'e chuuni toojk po'o. Van'it tse'e je barco du'ukpakuvaanni jetse'e jem siiriait y'it jootm vyimpijtnuvat. Ku ve'e dunuja'vi jets ta ve'e je israeejlit jayu du'ukkojtsmókta jets yak'oo'kuvaampye'e, van'it tse'e dunupaajmtkitíktsnuva jetse'e je tyoo' du'avimpijtinuvat, je macedóniait it dutuknajxnuvat. Ax ve'em tse'e dutuujn.
4 Mujatyoo'ijidu tse'e je beréait Sópater, je tesalónicait Aristarco, je tesalónicait Segundo, je deerbeit Gayo, je Timoteo, je ásiait Tíquico, jets je ásiait Trófimo.
5 Je'eda tse'e too'vajktu jets aatse'e x'a'ix jem Troas.
6 Ku ve'e ñajxy je xaaj ku ve'e yakkay je tsapkaaky juu' ve'e je levadura dukamaat, van'itts aatse'e jem Filipos ntsaa'n jem barco jootm jets aatse'e kumugoxxaaj nmaspaadi je'eda jem Troas. Vuxtojtuk xaajts aatse'e jem n'ijt.

Ku je Pablo y'ats jep Troas

7 Domingo tse'e vye'na, muto'k xaaj je semana, jets aatse'e nnay'amojkiji jets aatse'e je tsapkaaky ntojkva'kxut, van'it tse'e je Pablo duyak'ixpujk je jaanchja'vivataajk. Je kujápit tse'e je Pablo chooo'nuva'añ vye'na, je'e kajx tse'e kya'amaajy tso'm jo'n paat.
8 Jemts aatse'e nnay'amojkiji jep mutoojk nukavyet kujxp joma ve'e vye'na may je ta'kxpa.
9 Jem tse'e chuuna vye'na ventana am to'k je mootsk ónuk juu' ve'e Eutico duxaaj. Paatjinu tse'e je tsooj ku ve'e je Pablo jek tyunkojtsni, van'it tse'e myanajxy jetse'e kyustajki jem ventana am jep mutoojk nukavyet kujxp. Van'it tse'e duvijtsukti aa'kani.
10 Ku tse'e jep ñukadaakji je Pablo jetse'e yakpojtukji, jetse'e che'e'nukji, van'it tse'e vyaajñ:
—Kadi mtsa'agada, joojntykip xa ya'a.
11 Van'it tse'e je Pablo pyejtnuva, jetse'e dutojkva'kxy je tsapkaaky, jetse'e je jaanchja'vivataajk dumaatkaajy. Ve'em tse'e dutuujn ax jo'n je Jesús dutuujn ku ve'e je y'ixpajkpatajk jado'k nax dumaat'a'óxidi. Van'it tse'e jyaa'kkajts je kujápit paat. Ku ve'e kyojtskujx, van'it tse'e chooo'nni.
12 Je mootsk ónuk juu' ve'e kustajki, joojntykts je'e ve'e duyaknajkxtini, jot'amaj tse'e nujom tyaandini.

Ku chooo'ndi jep Troas jetse'e jye'ydi jep Mileto

13 Van'itts aatse'e jem barco jootm ntsaa'n jets aatse'e nnujkx jem asoonit kyajpun kajxm, jemts aatse'e je Pablo nmaatnavyaa'tjut kux ve'em aatse'e tunkojtsmúk, tékum je'e ve'e ñujkx.
14 Ku aatse'e nmaatnavyaatji jem Asón, van'itts aatse'e nmaatnujkx jem barco jootm jem mitiléneit kyajpun kajxm.
15 Jemts aatse'e ntsaa'n jets aatse'e je ku'óxit nmajxy jeja quíovit myu'avinkujk, to'k je naax juu' ve'e jem maaxy naaj akojkm. Je kumaaxkitts aatse'e nje'y jem Samos. Je kumadookitts aatse'e nje'y jem Mileto.
16 Ka'a tse'e je Pablo jek y'ituvaajñ jem ásiait y'it jootm, je'e kajx tse'e kyanujkx jem Éfeso, jatyji ve'e jye'yavaajñ jem Jerusalén kux chajkpe'e jetse'e jem duyaknáxut je pentecostés xaaj.

Ku je Pablo dumukajts pan pan jatye'e dunuvinténidup vye'na je éfesovit jaanchja'vivatajk

17 Ku aatse'e njey'y jem milétovit kyajpun kajxm, van'it tse'e je Pablo dunukejxi pan pan
jatye'e dunuvinténidup vye'na je jaanchja'vivatajk jem Éfeso.
18 Ku ve'e jye'ydi, van'it tse'e dunuujmidi:
—Mnuja'vidinup xa miitse'e vintso atse'e juu' ntuujn nkajts, van'ítani atse'e ve'em
nton'ukvaajñ nkojts'ukvaajñ ku atse'e yaja ásiait y'it jaat njey'y.
19 Nmutoon nmupajkts atse'e je Maja Vintsán je nuu'k aaj je nuu'k joot maat, je jayu atse'e
nnuyaaxtu kuxe'e dukakuvakta je Nte'yam je y'ayook; juu'ts atse'e ntoon nkojts, je'e kajxts
atse'e je israeejlit jayu ooy xtunyaktsaachpaatti.
20 Ax ijtpts ats miitse'e nvaajnjidi juu' ve'e mtuk'o'yidup, jeja atse'e je numay jayu
vyinkujk jets jep mtujkpta je jayu nyak'ixpajkti,
21 ve'em je israeejlit jáyuda ve'em pan pan jatye'e ka je'epta. Ve'em atse'e nnuujmidi
jets tun vinkopk je'e ve'e jetse'e vyinmayumpijttinit, jetse'e dumasooktinit je kyo'oy
joojntykinda, jetse'e je Nte'yam dupanajkxtinit, jetse'e dujaanchja'vidinit je nMaja
Vintsánamda Jesucristo.
22 Uxyamts atse'e jem Jerusalén nmujkx, je Espíritu Santo tse'e ats ya nja'vin duvoop,
ka'ats atse'e nnujava vintso atse'e jem je jayu xtóndat,
23 je'ejyji atse'e nnuja'vip, pan joma atse'e nnujkx, ve'emts atse'e xnuujma je Espíritu
Santo jets je poxuntajk atse'e n'a'ixp jets je tsaachpaatun.
24 Ax ni tíats atse'e nkavinmay, ni viinma ats ya njoojntykin, je'ejyji ve'e jets atse'e
nyakpooknit je toonk juu' atse'e xtuknuva'ni je Maja Vintsán Jesús, atse'e n'ijtnit ax jo'n
je jayu juu' ve'e too'vajkp tujye'ya joma ve'e kyukaxa je noomk, atse'e je jayu nvaajnjadat
je oy kats je oy ayook, je'ets je'e ve'e ku ve'e je jayu yakvaajñja vintso ve'e je Nte'yam je
maa'yun tyo'nuxjada.
25 'Ntukka'amaayduts ats miitse'e anañujoma vintso je'e ve'e ku ve'e je jayu y'itta jem je
Nte'yam y'am kya'm. Ax nmuja'vipts atse'e jets ka'a atse'e x'uk'íxtinuvat yaja naxviijn.
26 Pan mtsaachpaattinup tse'e xa'ma kajx jyapana miitsta, yaja ats miitse'e mvinku-
jkta nnaajmada jets ka'a atse'e ntókinat, kux nvaajnjidu xa ats miitse'eda vintso ve'e
xjayejptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp,
27 ntuknuja'viduts ats miitse'e nujom juu' ve'e je Nte'yam ñupaajmtki, ka'a ve'e tii juu'
ats miitse'e nkavaajnjidu.
28 Naajkkópkajada viinm jets ix'itta nujom je Nte'yam je jyayu juu' ve'e je Espíritu Santo
mpaajmjidu jetse'e x'ix'íttat, je jayu juu' ve'e je Nte'yam natyukje'eiju ku ve'e je y'Onuk
kyu'oo'kijidi.
29 Nnuja'vip xa atse'e jets ku atse'e yaja nkoo'k'ijtnit, mnuje'yajadapts miitse'e je viijnk
jayu jetse'e mtónjadat ax jo'n je mu'uk lobo dutonda jo'n je carneeroda.
30 Jeja tse'e miitsam m'akujkta jyéjat pan pan jatye'e je jayu je taay dutukyak'ixpáktap,
je'e tse'e chóktap jetse'e je Maja Vintsán je jyayu pyanajkxjadat.
31 Mnay'íxjadap tse'e je'e kajxta, jaa'myétsta jets toojk joojnt ats miitse'e nunyaaxnup
jóvum xaaj jóvum tsooj to'k jado'k ntuk'ixti.
32 'Utsta ajchta, uxyamts ats miitse'e mpamda jem je Nte'yam y'am kya'm jets je maja
maa'yun maat juu' ve'e je Nte'yam je jayu tyoojnjip, je'ets je'e ve'e je ayook juu' ve'e je
jayu yakvaajnjip jetse'e y'o'yixju jetse'e dumakkpaamnit je mjooota je mja'vinda, ve'em
tse'e xjayejptinit je puk jem tsapjooтm maat nujom je'eda pan pan jatye'e je Nte'yam apuk
pyaam jetse'e y'ijttinit je'e je jyayu.
33 Ka'a atse'e tunnas'ayova je viijnk jayu je myeen ukpu je viijnk jayu je vyit je xyox.
34 Va'ajts xa miitse'e xnujávada jets ya nka'ajam atse'e ntuktoon jetse'e jyeji juu' atse'e
xka'ijtji jets juu' ve'e ka'ijtuxjudu ats je nmujatyoo'da.
35 Ve'emam xa ats miitse'e ntukyak'ixpakta jetse'e je jayu tyónut jetse'e yakputákadat pan
pan jatye'e katih'ijtuxjudup, jetse'e yakjaa'myétsut juu' ve'e je Maja Vintsán Jesús kyojts ku
ve'e vyaajñ: "Nuyojk tse'e je xoonduk jooт njayejpumda ku ve'e je jayu nmo'yumda juu' jets
ka'a ve'e ku ve'e je jayu juu' xmo'yumda."
36 Ku ve'e ve'em vyankujx, van'it tse'e kyoxténidi je Pablo jets nujom je'eda, jetse'e
chapkojtsti.
37 Ooy tse'e anañujoma dutunnuyaaxti je Pablo, jetse'e dutsee'ndi, jetse'e dutsoo'kxti,
38 ooy tse'e tyuntsaachvinmapyajkti kux ve'eme'e ña'muxjada jets ka'a ve'e du'uk'íxtinit
yaja naxviijn. Van'it tse'e ojts dunasvo'vidini joma ve'e je barco.

21

Ku je Pablo ñujkx jep Jerusalén

1 Ku ą̈atse'e nmasą̈ą̈k je̱ jaanchja'vivata̱jk je̱m Mileto, van'itts ą̈atse'e nnu̱jkx je̱m barco jo̱o̱tm ix jatyu̱v je̱ts ą̈atse'e nje̱'y joma ve'e je̱ it du̱xą̈aja Cos. Je̱ ku'óxitts ą̈atse'e nje̱'y je̱m Rodas. Je̱mts ą̈atse'e ntsą̈a'n je̱ts ą̈atse'e Pátara nnu̱jkx.
2 Je̱mts ą̈atse'e Pátara mpaaty to'k je̱ barco juu' ve'e je̱m feníciait y'it jo̱o̱tm tso̱ na̱jkxp, je̱'ets ą̈atse'e xyakna̱jkx.
3 Mpaa'najxts ą̈atse'e je̱m Chipre, anajts ą̈ats je̱'e̱ ve'e nmasą̈ą̈k, je̱ts ą̈atse'e nnu̱jkx je̱m siiriait y'it jo̱o̱tm. Je̱mts ą̈atse'e nje̱'y tiirovit kyajpu̱n ka̱jxm, je̱'e̱ ka̱jx ku ve'e je̱m je̱ barco je̱ tsu̱m du̱maso̱'o̱ku̱t.
4 Van'itts ą̈atse'e n'ixti je̱ utsta je̱ ajchta ma̱a̱t je̱ utsta je̱ tsa̱'a̱da juu' ve'e je̱m, je̱'ets ą̈atse'e nma̱a̱ttsu̱u̱nidu vuxtojtu̱k xa̱a̱j. Ax je̱'e̱da tse'e je̱ Espíritu Santo ka̱jx du̱nu̱u̱jmidu je̱ Pablo je̱ts ka'a ve'e ña̱jkxu̱t je̱m Jerusalén.
5 Ku ve'e ña̱jxy je̱ vuxtojtu̱k xa̱a̱j, tso̱o̱'nnuts ą̈atse'e. Nu̱jom je̱ jaanchja'vivata̱jk ma̱a̱t je̱ y'ónu̱kta je̱ ñu̱da'a̱xta, je̱'ets ą̈atse'e o̱jts xnasvo̱'vidini je̱m kajpu̱n pa'am. Je̱mts ą̈atse'e nko̱xkteni je̱ts ą̈atse'e ntsapka̱jts.
6 Van'itts ą̈atse'e xnu̱u̱jmidini:
—Dioose'e mma̱a̱dajadap.
Je̱ts ą̈atse'e n'atso̱o̱vdinuva:
—Nay ve'empa miitsta, Dios ma̱a̱te'e mtaandini.
Van'itts ą̈atse'e je̱m barco jo̱o̱tm nta̱jki je̱ts je̱'e̱ ve'e vyimpijttini je̱m tya̱k'am.
7 Van'itts ą̈atse'e ntsą̈a'n je̱m Tiro je̱ts ą̈atse'e nje̱'y je̱m Tolemaida. Ku ą̈atse'e je̱ barco ntukvaach, van'itts ą̈atse'e nko̱jtspą̈a'kx je̱ utsta je̱ ajchta ma̱a̱t je̱ utsta je̱ tsa̱'a̱da juu' ve'e je̱mda, je̱ts ą̈atse'e nma̱a̱txa̱najxti.
8 Je̱ ku'óxitts ą̈atse'e ntso̱o̱'nnuva je̱ts ą̈atse'e nje̱'y je̱m cesaréait kyajpu̱n ka̱jxm. Je̱mts ą̈atse'e nnu̱jkx je̱ Felipe tya̱k'am, to'k je̱'e̱ ve'e juu' ve'e je̱ jayu du̱vaajnjip je̱ o̱y ka̱ts je̱ o̱y ayook, je̱'e̱ ve'e nu̱to'k je̱ nu̱vuxtojtu̱k yaa'tya̱jkta juu' ve'e yakvinko̱o̱ndu je̱tse'e du̱putákadat je̱ kukátsivada. Je̱mts ą̈atse'e nmataajñ.
9 Je̱ Felipe, nu̱maktaaxk tse'e je̱ ña̱a̱x, tum kiixu̱ta'a̱x je̱'e̱ ve'eda, je̱'e̱ tse'e du̱ko̱jtsnajxtup je̱ Nte'yam je̱ y'ayook.
10 Ku ą̈atse'e me̱jtsk toojk xa̱a̱j je̱m nve'na, van'it tse'e jye̱'y to'k je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpa, Agabo je̱'e̱ ve'e xya̱a̱j, je̱mts je̱'e̱ ve'e Judea cha̱a̱'n.
11 Je̱'ets ą̈atse'e o̱jts xku'ix. Van'it tse'e du̱ka̱ą̈jn je̱ Pablo je̱ tyiintsóm je̱tse'e ñatyukka̱tsoojmji ñatyukpaktsoojmji. Van'it tse'e vyaajñ:
—Ve'em xa ve'e vya'añ je̱ Espíritu Santo je̱ts je̱me'e Jerusalén je̱ israeejlit jáyuda jidu'u̱m du̱tsómdat pa̱n pa̱n ya̱'a̱ ve'e jye̱'e̱ ya̱ tiintsóm, je̱tse'e je̱m je̱ viijnk jayu kya̱'m du̱pámdat.
12 Kuts ą̈atse'e n'amo̱tunajxy, van'itts ą̈atse'e je̱ Pablo nmunoo'kxtk je̱ts ka'a ve'e ña̱jkxu̱t je̱m Jerusalén. Munoo'kxtkju̱duva tse'e je̱ cesaréait jayu.
13 Ax jidu̱'u̱m tse'e je̱ Pablo y'atsą̈ajv:
—¿Tya̱jxse'e mya'axta je̱ts a̱tse'e xyaktsaachvinmapya̱kuva'anda? Pa̱n vaamp xa ve'e je̱ Maja̱ Vintsán Jesús, nnayja'vijinupts a̱tse'e je̱ts a̱tse'e n'o̱o̱'ku̱t je̱'e̱ ka̱jx je̱m Jerusalén, ka ko̱o̱jyape'e je̱ts a̱tse'e nyaktsómu̱t je̱'e̱ ka̱jx.
14 Ax kuts ą̈atse'e xka'o̱'yixju̱ je̱ts ą̈atse'e nnaxkótsu̱t, van'itts ą̈atse'e nmaso̱o̱kni. Jidu̱'u̱mts ą̈atse'e nvaajñ:
—Va'an ve'em du̱tunju̱ pa̱n vintso̱ ve'e je̱ Maja̱ Vintsán du̱tsa̱k.
15 Van'itts ą̈atse'e nnay'apą̈ajmtkiji je̱ts ą̈atse'e nnu̱jkx je̱m Jerusalén.
16 Xmujatyoo'iduts ą̈atse'e je̱ cesaréait jaanchja'vivada je̱m je̱ Mnasón tya̱k'am paat, chípreit yaa'tya̱jk je̱'e̱ ve'e juu' ve'e jékani du̱jaanchja'vi'ukvaan je̱ Jesucristo, je̱'ets ą̈atse'e xyakmatánup.

Ku je̱ Pablo o̱jts du̱ku'ix je̱ Santiago

17 Ku ą̈atse'e nje̱'y je̱m Jerusalén, va'ajts xo̱o̱jntkpts ą̈atse'e je̱ uts je̱ ajch ma̱a̱t je̱ uts je̱ tsa̱'a̱ xkuva̱jkti.
18 Je̱ ku'óxitts ą̈atse'e je̱ Pablo o̱jts ntukma̱a̱tku'íx je̱ Santiago, je̱mpa tse'e vye̱'nada nu̱jom pa̱n pa̱n jatye'e du̱nu̱vinténidup je̱ jaanchja'vivata̱jk je̱m Jerusalén.
19 Van'it tse'e je̱ Pablo kyo̱jtspo̱o̱'kxjidi je̱tse'e tyukmumaajntykjidi ti jatye'e je̱ Nte'yam tyoon je̱'e̱ ka̱jx joma ve'e ka je̱ israeejlit jáyuvapta.
20 Ku ve'e du̱'amo̱tunajxti, yakmájidu yakjaanchiduts je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam. Van'it tse'e je̱ Pablo du̱nu̱u̱jmidi:
—M'ixp xa mitse'e je̱ts miijl ámani ve'e je̱ israeejlit jáyuda juu' ve'e du̱jaanchja'vidup je̱ nMaja̱ Vintsánamda Jesucristo, ax nu̱jom tse'e vya'anda je̱ts tun vinko̱pk je̱'e̱ ve'e je̱tse'e yakkutyónu̱t je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n.
21 Ta̱ tse'e je̱ ka̱ts du̱mótuda je̱ts je̱'e̱ mitse'e mtuk'ixp je̱ israeejlit jáyuda juu' ve'e tsu̱u̱nidup joma ve'e du̱ka'itjo̱o̱tmada, ve'eme'e xnu̱u̱jma je̱ts ka'a ve'e du̱ma̱ja̱pámdat juu'

ve'e je Moisés pyavaan, ka'a ve'e dupaajmjadat je ixta'nun je y'ónukta, jets ni ka'a ve'e dutóndat ax jo'n je israeejlit jayu je kyostuumbreda.
22 ¿Tise'e yaktónup? Nay'amókajadap xa n'ite'e je numay jayu ku ve'e dumótudat jets yaja
mitse'e tumje'ya.
23 Nuyojk oy xa ya'a ve'e xtónut. Jeja xa ve'e yaja aats maat numaktaaxk je yaa'tyajk juu'
ve'e je vaandúk dupaamdu je Nte'yam maat.
24 Maatnajkxtats n'it jetse'e xmaatnaajkva'atsjadat. Mits tse'e mkujóyup je tánuk jets
juu' jatye'e tsojkjup jetse'e yakyóxut jep maja tsaptujkp, ve'em tse'e y'o'yixjadat jetse'e
yakkukee'pxtat. Pan mtuump tse'e ve'em, van'it tse'e je israeejlit jayu dunujávadat jets ka'a
mitse'e ve'em mjátuka ax jo'n je kats dumótuda, je'e ve'e jets viinme'e xkutyún juu' ve'e je
Moisés pyavaan.
25 Ax pan pan jaty tse'e ka je israeejlit jáyuvap juu' ve'e je Jesucristo dujaanchja'vidup,
nnuja'yiduts aatse'e jets ka'a je'e ve'e dutivinmáydat, je'ejyji ve'e tyóndap jetse'e
dukaja'kxtat juu' ve'e yaktukvintsa'kidup juu' ve'e ka je Nte'yamap, jetse'e dukaja'kxtat je
nuu'pun, jetse'e dukaja'kxtuvat je tánuk tsu'uts juu' ve'e yuktsum'oo'kp, jetse'e ni pana je
kats dukatukmaatjayéptat je yaa'y je ta'ax juu' ve'e ka púkap jyayejptup.

Ku je Pablo yakmajch jep maja tsaptujkp

26 Van'it tse'e je Pablo dumaatnujkx je numaktaaxk yaa'tyajkta. Je ku'óxit tse'e
dumaatnaajkvats'ukvaajnjidi. Van'it tse'e tyajki jep maja tsaptujkp jetse'e du'avánat
vin'ite'e kyukáxat je xaaj ku ve'e ñaajkva'atsjada, je'e ve'e ku ve'e je yax dupámdat kakje'e.
27 Ax kaxuvaannup tse'e je vuxtojtuk xaaj vye'na ku ve'e ñaajkva'atsjada, van'it tse'e je
israeejlit jáyuda juu' ve'e jem ásiait y'it jootm tsoo'ndu, je'e tse'e du'ixtu je Pablo jep maja
tsaptujkp. Van'it tse'e nujom je jayu duyakyoojmukti duyak'ajxukti, je'e tse'e je Pablo
dumajtstu
28 jetse'e makk vyaandi:
—¡Israeejlit jáyuda, putákada aats! Ya'a xa ve'e je yaa'tyajk juu' ve'e nujom je it dutukvittp
jetse'e je numay jayu duyak'ixpuk, ve'em tse'e dutuk'ix juu' ve'e kyapaatyp kyah'akeeguip
maat je jaanchja'vin juu' uu'me'e njayejpumdup, ni ka'ats je'e ve'e dupaatpa du'akeeguiva
maat je Moisés je pyava'nun ukpu je vintsa'kin juu' ve'e nmo'yumdup ya maja tsaptajk. Ax
ka je'ejyap tse'e, ta xa ve'e duyaktajkiva yaja maja tsaptujk pan pan jatye'e ka je israeejlit
jáyuvap, ve'em tse'e tuduyakvintsa'kintóki ya it.
29 Je'e kajxe'e ve'em vyaandi kux y'ixtu ve'e je Pablo ku ve'e jem kajpun jootm
dumaatve'na je Trófimo, to'k je éfesovit jayu. Ve'em tse'e vyinmaaydi jets je Pablo ve'e
yaktajkiju jep maja tsaptujkp.
30 Ku ve'e yoojmukti y'ajxukti nujom je jayu, van'it tse'e noomp je Pablo dunujnajkxti.
Van'it tse'e dumajtsti jetse'e duvaa'mpítsumdini jep maja tsaptujkp. Ku tse'e
duvaa'mpítsumdi, van'it tse'e je tsaptajk duyak'atojkti.
31 Yak'oo'kuvaandinup tse'e vye'na ku ve'e je kats dumotu je tojpa juu' ve'e
dunuvintsánip numiijl je tojpatajk jets yoojmuktup ajxuktupe'e nujom je jayu jem
Jerusalén.
32 Van'it tse'e duyaknay'amojkijidi je tyojpada jets je'eda pan pan jatye'e
dunuvintsánidup numókupx jaty je tojpatajkta, jetse'e noomp ñajkxti joma ve'e je jáyuda.
Ku tse'e je jayu du'ix je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numiijl je tojpatajk maat je tyojpada,
van'it tse'e dutsii'k'atúvidi je Pablo.
33 Van'it tse'e je tojpatajk je vyintsán je Pablo duvinkunajkxi jetse'e duyakjamyajtsji,
jetse'e duyakjachoojmji mejtsk je cadena maat. Van'it tse'e du'amotutuvi pan pane'e je
Pablo jets pan ti ve'e tudutún.
34 Ax makk tse'e je jayu kyotsta, kojtsp tse'e to'k kojtsp tse'e jado'k, je'e kajx tse'e
kya'o'yixju je tojpatajk je vyintsán jetse'e juu' duvinmótuvut. Van'it tse'e je Pablo
duyakjapyavijtsji joma ve'e je tojpa chaanada.
35 Ku ve'e jye'ydi joma ve'e je escalera, van'it tse'e je Pablo je tojpa pyatsaajmjidi kux
yak'oo'kuvaajnjupe'e je numay jáyuda.
36 Jidu'um tse'e makk vyaandi:
—¡Va'an du'aa'ku!

Ku je Pablo ñakyukojtsji jeja je numay jayu vyinkujk

37 Ku ve'e je Pablo duyaktakavaandi jep joma ve'e je tojpa chaanada, van'it tse'e
dunuujmi je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numiijl je tojpatajk:
—¿Nvaat ats mitse'e nmukótsut?
Van'it tse'e je tojpatajk je vyintsán y'atsoojvji:
—¿Tis, mkajtsp mitse'e je griego aaj?

38 ¿Ka je'ep mitse'e to'k je egíptovit jayu juu' ve'e je jayu duyakpojtuk jetse'e numaktaaxk
miijl je yakjayu'oo'kpa duyaknujkx joma ve'e je jayu kyatsuuna?
39 Van'it tse'e je Pablo y'atsaajv:
—Israeejlit jayu xa atse'e, jem atse'e Tarso nkukajpuna, ñumájip tse'e je kajpun jem
cilíciait y'it jootm. Toojnjik ats to'k aaj je maa'yun jets atse'e ya jayu dumukotsta.
40 Masookju tse'e je tojpatajk je vyintsán. Ténip tse'e je Pablo vye'na jeja escalera kujx,
van'it tse'e je kya'aj maat je numay jayu duyak'ama't. Ku tse'e y'amo'tkajxti, van'it tse'e
dutukmukajts je hebreo aaj. Jidu'um tse'e dunuujmi:

22

1 —Nmu'israeejlit jáyuda, mújit jayutajkta, amotunaxta juu' atse'e nkotsuvaampy.
2 Ku ve'e du'amotunajxti jets je hebreo aaj ve'e myukótsjada, jaa'k'amo'ttu tse'e. Van'it
tse'e je Pablo jyaa'kvaajñ:
3 —Israeejlit jayu xa atse'e. Jem atse'e Tarso nke'x, jem cilíciait y'it jootm. Ax yájats
atse'e Jerusalén tunyee'k, je Gamaliel atse'e xyak'ixpajk, ve'em atse'e pu'ukam xtuk'ix
xtuknuja'vi je njujpit jáyuvamda je pyava'nun. To'k aaj to'k joot atse'e je Nte'yam nmutún
nmupuk, ve'em ax jo'n miitsta uxyam je Nte'yam xmutonda xmupakta jo'n.
4 Njomtoondup ntitoondup xa atse'e y'ijt pan pan jatye'e je Jesús dujaanchja'vidup jets
atse'e n'ix vintso ve'e y'oo'ktat. Nyakjamyajtsjuduts atse'e je yaa'tyajk jets je ta'axtajk, jets
atse'e nyakjapyoxuntakpaajmjidi.
5 Je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta jets nujom je jáyuda juu' ve'e
dunumájiduvap jep tsaptujkp, ñuja'vidupts je'e ve'e oy jets je'e atse'e xmooydu je nak
jets atse'e ntukkatákadat je nmu'israeejlit jáyuvamda juu' ve'e tsuunidup jem damaascovit
kyajpun kajxm. Je'e atse'e jem najkx n'íxtada pan pan jatye'e je Jesús dujaanchja'vidup jets
atse'e kunyakmejtsti yaja Jerusalén jetse'e kuchaachpaatti.

Ku je Pablo dumaajntyk vintso ve'e je Jesucristo dujaanchja'vi'ukvaajñ
(Hch. 9.1-19; 26.12-18)

6 'Ax jemts atse'e n'uknunujkx vye'na, jeena tse'e too' aajy, je damaascovit kajpun
mutámani, kujk xaaj jo'n, van'itts atse'e tun to'mayji je tsapjootmit ajajtk ooy xtunnujaj
xtunnutu'kx.
7 Van'itts atse'e nnaxvipp jets atse'e n'amotunajxy to'k je ayook juu' ve'e vaan: "Saulo,
Saulo, ¿tyajxts atse'e xtso'oxpúk?"
8 Van'itts atse'e n'amotutuvi: "¿Pants mitse'e?" Van'it tse'e y'atsaajv: "Je Jesús xa atse'e,
je nazarétit jayu juu' ve'e mtuntso'oxpujkp." Jidu'umts atse'e xnuujmi.
9 Je'eda juu' atse'e nmaatve'nidup, y'íxtuts je'e ve'e ku atse'e ooy xtunnujaj xtunnutu'kx,
jetse'e cha'kidi, ax ka'a tse'e duvinmótudi je ayook juu' atse'e xtukmukojts.
10 Van'itts atse'e nvaajñ: "¿Tis atse'e ntónup?, Maja Vintsán." Van'itts atse'e je Maja
Vintsán xnuujmi: "Pojtuku jets najkxu jem Damasco, jem tse'e myakvaajnjat nujom pan
ti ve'e mtónup."
11 Xyakviintsits atse'e ku atse'e je ajajtk n'ix, je'e kajxts atse'e xmajtsti je nmujatyoo' yam
ats nka'm jets atse'e pavits xyaknajkxti jem Damasco.
12 'Jem tse'e vye'na to'k je jayu juu' ve'e Ananías duxaaj, vyinja'vip vyintsa'kipts je'e ve'e
je Nte'yam ax jo'n je Moisés je pyava'nun vya'añ, oñukojtsijidupts je'e ve'e nujom je jáyuda
juu' ve'e tsuunidup jem Damasco.
13 Je Ananíasts atse'e ojts xku'ix. Ku ve'e jye'y, van'itts atse'e xnuujmi: "Uts Saulo,
vin'ixpajknuva." Tun játyjits atse'e nvin'íxnuva jets ats je'e ve'e n'ix.
14 Van'itts atse'e xnuujmi: "Je Nte'yam, juu' ve'e je njujpit jáyuvamda vyinja'vidup
vyintsa'kidup y'ijt, je'e tse'e mvinkoojnju jetse'e x'íxut je Jesús, tuv je'e ve'e je jyáyuvin je
jyoojntykin, jetse'e x'amotunáxut ku ve'e viinm kyótsut.
15 Mpaajmjap mits je'e ve'e je tuvakojtsun je'e kajx jeja nujom je jayu vyinkujk, jetse'e
x'avánat juu' ve'e tux'ix tuxmotu.
16 ¿Ax tits mitse'e m'a'ixp? Pojtuku jets napetu, amótuvu je Nte'yam jetse'e je mtokin
mtuknuvaatsjinit."

Ku je Pablo du'ava'ni vintso ve'e yaktuknukejx pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap
17 'Ku atse'e nvimpijt yaja Jerusalén, tsapkojtspts atse'e nve'na jep maja tsaptujkp,
18 jets atse'e xyak'ix je Maja Vintsán, jets atse'e xnuujmi: "Jatyji ve'e mpítsumut yaja
Jerusalén, ka'a ve'e yaja je jayu dumajapámdat juu' ve'e mkajtsp ats kajx."
19 Van'itts atse'e nnuujmi: "Maja Vintsán, oy xa ya'a ve'e dunujávada jets najkxp atse'e
n'ijt jep tsaptujkp, jets atse'e nyakjamyátsjada pan pan jaty mitse'e mjaanchja'vijidup, jets
atse'e nyakjapyoxuntakpámjada, jets atse'e nyakjavyópjada.

20 Ku ve'e jẹ Esteban y'ąą'k, jẹ'ẹ juu' ve'e jẹ tụvąkọjtsụn dụpąąm mits kąjx jẹja jẹ nụmay
jayu vyinkujk, jẹmts ątse'e nténiva vye'na, n'ọyja'vits ątse'e ku ve'e dụyak'ọọ'kti, ąts tse'e
n'ix'ijt jẹ vyitta pąn pąn jatye'e dụyak'ọọ'ktu."
21 Ax jidụ'ụmts ątse'e jẹ Mąją Vintsą́n xnụụjmi: "Nąjkxụ, ntuknụkẹ́xtapts ąts mitse'e pąn
pąn jatye'e ka jẹ israeejlit jáyuvap."

Ku jẹ Pablo jẹm jẹ tojpa kyą'm tyaajñ

22 Jẹ vaatji tse'e jẹ Pablo yak'amọtunajxy. Van'it tse'e mąkk vyaandinuva:
—¡Va'an dụ'ąą'kụ! ¡Ka'a xa ve'e dụpaa'ty dụ'akẹẹga jẹtse'e y'ukjoojntykinit!
23 Mąkk tse'e jyaa'kkọjtsti, jẹtse'e jẹ vyit dụjẹẹndi jẹtse'e dụ'ọjtkti, jẹtse'e jẹ naax
dụtsajvinvąjti jẹtse'e jyąjk, kụx mąkk ąą'ke'e dụtunmu'ẹ́kjada jẹ Pablo.
24 Van'it tse'e jẹ tojpa juu' ve'e dụnụvintsą́nip nụmiijl jẹ tojpatąjk, jẹ'ẹ tse'e
dụyakjatyąjkiju jẹ Pablo jẹp joma ve'e jẹ tojpa chąąnada. Jẹp tse'e dụ'ukyakjavyọpuvaajnji
kụx jẹ'ẹ ve'e chọjk jẹtse'e jẹ Pablo dụ'avánat pąn tyąjxe'e jẹ nụmay jayu mąkk vyaandi,
pąn tyąjxe'e mąkk cho'oxpą́kjada.
25 Tsúmani tse'e jẹ Pablo vye'na jẹtse'e yakvọ́pụt, van'it tse'e dụnụụjmi jẹ tojpa juu' ve'e
dụnụvintsą́nip nụmọ́kupx jẹ tojpatąjk:
—¿Yakjajtype'e jẹ pava'nụn jẹtse'e xvọ́ptat to'k jẹ rómait jayu pąn ka'anume'e
yaktọkimpayọ'ọy?
26 Ku ve'e dụ'amọtunajxy jẹ tojpa juu' ve'e dụnụvintsą́nip nụmọ́kupx jẹ tojpatąjk, van'it
tse'e ọjts dụvaajñja jẹ tojpa juu' ve'e dụnụvintsą́nip nụmiijl jẹ tojpatąjk. Jidụ'ụm tse'e
dụnụụjmi:
—Tun ixụ juu' ve'e mtonuvaampy, kụx rómait jáyudam xa yą'ą ve'e yą yaa'tyąjk.
27 Van'it tse'e jẹ tojpa juu' ve'e dụnụvintsą́nip nụmiijl jẹ tojpatąjk, jẹ'ẹ tse'e dụnụnąjkx jẹ
Pablo jẹtse'e dụ'amọtutụvi:
—¿Tyúvame'e jẹts rómait jayu mitse'e?
Van'it tse'e jẹ Pablo y'atsąąjv:
—Jẹ'ẹ xa ątse'e.
28 Van'it tse'e jẹ tojpa vyaannuva:
—Va'ajts tsọ́vax xa ątse'e xpítsumji jẹts ątse'e nromaitjáyuva.
Van'it tse'e jẹ Pablo y'atsąąjv:
—Jẹ nkẹ'xtkụn kąjxts ątse'e rómait jayu.
29 Van'it tse'e dụvinva'kvaatsti jẹ'ẹda pąn pąn jatye'e jẹ Pablo dụ'ukvọpuvaandu; tsą'ki
tse'e jẹ tojpa juu' ve'e dụnụvintsą́nip nụmiijl jẹ tojpatąjk ku ve'e dụnụja'vi jẹts rómait jayu
jẹ'ẹ ve'e jẹ Pablo jẹts jẹ'ẹ ve'e dụyakjachoojmju.

Ku jẹ Pablo dụvinteni pąn pąn jatye'e dụnụmą́jidup jẹp tsaptụjkp

30 Jẹ ku'óxit tse'e jẹ tojpa juu' ve'e dụnụvintsą́nip nụmiijl jẹ tojpatąjk, jẹ'ẹ tse'e
dụyakjamyukéjiju jẹ Pablo kụx jẹ'ẹ ve'e ñụjavavaampy pąn ti ve'e yaktukkumajtsip.
Jẹ'ẹ kąjx tse'e dụyaknay'amojkiji jẹ tee' jẹ ñụvintsąntąjk mąąt nụjom pąn pąn jatye'e
dụnụmą́jidụvap jẹp tsaptụjkp. Van'it tse'e jẹ Pablo dụyakjapyítsumji joma ve'e jẹ tojpa
chąąnada jẹtse'e dụyakjañąjkxji jẹja jẹ tsaptụjkpit jayu vyinkujkta.

23

1 Van'it tse'e jẹ Pablo dụvin'ix jẹ'ẹda pąn pąn jatye'e dụnụmą́jidup jẹp tsaptụjkp, jẹtse'e
dụnụụjmidi:
—Nmu'israeejlit jáyuda, ka'a ątse'e ti nnatyukjávaja jẹja jẹ Nte'yam vyinkujk ụxyam paat.
2 Van'it tse'e jẹ tee' Ananías juu' ve'e dụnụvintsąnikąjxp jẹ tee'tąjkta, jẹ'ẹ tse'e
dụtukpavaan pąn pąn jatye'e jẹ Pablo paa'ténijidup jẹtse'e dụ'akupą'kxadat.
3 Van'it tse'e jẹ Pablo y'atsąąjv:
—¡Jẹ Nte'yam xa mitse'e myaktsaachpaa'tjup! Ve'em xa mitse'e ax jo'n to'k jẹ ne'ev juu'
ve'e pọọ'p, ka'a tse'e kye'ex pąn ti ve'e jẹp akujkp. ¿Jẹ'ẹ kąjx mits jẹ'ẹ ve'e mtsụụna jẹtse'e
mnatyijjụ jẹts ątse'e xtọkimpayọ'ọyụt ax jo'n jẹ Moisés jẹ pyava'nụn? ¿Ax tyąjxts ątse'e
xyakjay'akupą'kxava'añjụ?, ka'a xa ve'e ve'em pyụma jẹp jẹ Moisés pyava'nụn kụjxp.
4 Van'it tse'e vyaandi pąn pąn jatye'e jẹ Pablo dụpaa'ténidup:
—¿Ve'eme'e xvinkọjtspét yą tee' juu' ve'e dụnụvintsąnikąjxp jẹ tee'tąjkta jẹtse'e jẹ
Nte'yam dụmutún dụmupụk?
5 Van'it tse'e jẹ Pablo vyaajñ:
—Nmu'israeejlit jáyuda, ka'a ątse'e nnụjava jẹts tee'dam yą'ą ve'e juu' ve'e
dụnụvintsąnikąjxp jẹ tee'tąjkta, kụx jidụ'ụme'e jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Ka'a tse'e
xkọ'ọñụkọ́tsadat pąn pąn jatye'e myakkutojkụxjụdup."
6 Van'it tse'e jẹ Pablo jẹ nuja'vin dụpụjk jẹts jẹme'e juu' ve'e jẹ saduceotąjk jẹts jẹme'e
juu' ve'e jẹ fariseotąjk, jẹ'ẹ kąjx tse'e jidụ'ụm mąkk vyaajñ:

—Nmu'israeejlit jáyuda, fariseo xa ạtse'e, fariséovats ạtse'e jẹ chaan jẹ kyọọj. Jẹ'ẹ kạjxts ạtse'e nyaktọkimpayọ'ọy kụx njaanchja'vip ạtse'e jẹts joojntykpạjktinuvape'e jado'k nax jẹ ọọ'kpatạjkta.

7 Ku ve'e ve'em vyaajñ, van'it tse'e jẹ fariseotạjk jẹts jẹ saduceotạjk ñakyọjtsvintsọv'ukvaajnjidi, ka'a tse'e kijpx jẹ vinma'yụn dụjayejpti.

8 Ve'eme'e jẹ saduceotạjk vya'anda jẹts ka'a ve'e jẹ ọọ'kpatạjk y'ukjoojntykpạjktinuvat, jẹts ka'a ve'e pạn ángeles, jẹts ka'a ve'e pạn kọ'ọyjáyuvap; ax jẹ fariseotạjkta, jyaanchja'vidupts jẹ'ẹ ve'e jẹts jẹme'e jẹ ángeles, jẹts jẹme'e jẹ kọ'ọyjáyuvap, jẹts joojntykpạjktinuvape'e jado'k nax jẹ ọọ'kpatạjk.

9 Van'it tse'e mạkk ñañẹ'mjidi, jẹtse'e tyénidi jẹ tsaptụjkpit yak'ixpạjkpada juu' ve'e fariséoda, jẹtse'e vyaandi:

—Ka'a xa ạạts ya'ạ ve'e ti tọkin mpaatyja. Jẹts pạn jẹ ángeles ijk ya'ạ ve'e tụmyukạtsjụ, kadi jẹ Nte'yam ntso'oxpạjkumda —jidụ'ụm tse'e vyaandi.

10 Ax nụyojk mạkk tse'e ñakyọjtsvintsọọjvjidi. Tsạ'kipe'e jẹ tojpa juu' ve'e dụnụvintsánip nụmiijl jẹ tojpatạjk kụx ku ve'e jẹ Pablo mạkk dụyaktsaachadat. Jẹ'ẹ kạjx tse'e dụnụkẹjxi jẹ tyojpatạjk jẹtse'e jẹp dụyakpítsumdat jẹtse'e dụyaknạjkxtinuvat joma ve'e jẹ tojpa chạạnada.

11 Jẹ tsooj tse'e jẹ Pablo yak'ixji jẹ Majạ Vintsán, jẹtse'e ña'mụxji:

—Pablo, jọt'amạja. Ve'em ax jo'n jẹ tụvạkọjtsụn tụxpụm ạts kạjx yaja Jerusalén, tun vinkọpk jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e ve'em nạjkx jẹ tụvạkọjtsụn xpạạmpa ạts kạjx jẹm Roma.

Ku jẹ israeejlit jayu dụ'ukkojtsmojkti pạn vintsọ ve'e jẹ Pablo kụdụyak'ọọ'kti

12 Jẹ ku'óxit tse'e jẹ israeejlit jayu dụ'ukkọjtsmojkti pạn vintsọ ve'e jẹ Pablo kụdụyak'ọọ'kti. Jidụ'ụm tse'e ñavyaajnjidi:

—Va'an jẹ Nte'yam xyaktsaachpaatumda pạn ka'yumdup ookumdupe'e ku ve'e jẹ Pablo kya'ạạ'kna.

13 Nụvụjxtkupx naxye'e jẹ yaa'tyạjkta juu' ve'e ve'em vaandu.

14 Van'it tse'e ọjts dụ'ixta jẹ tee'tạjk jẹ vyintsạnda mạạt jẹ israeejlit jẹ myújit jáyuda, jẹtse'e vyaandi:

—Tạ xa ạạtse'e nva'añ jẹts ka'ajam ạạtse'e nkáyụt n'oo'kụt vi'name'e jẹ Pablo kya'ạạ'k. Pạn ntuumpts ạạtse'e ve'em, va'ants ạạtse'e jẹ Nte'yam xyaktsaachpaatni.

15 Nạjkxtats n'it miitse'e jẹts pạn pạn jatye'e dụnụmájiduvap jẹp tsaptụjkp, nạjkxụ x'amọ́tuda jẹ tojpa juu' ve'e dụnụvintsánip nụmiijl jẹ tojpatạjk jẹtse'e kep dụyakmẹ́tsụt jẹ Pablo, jẹ'ẹ ve'e mtuk'akọ́tstap jẹts mjaa'knụjavavaandupe'e ti jẹ'ẹ ve'e tyoon. Apạạmdụkanits ạạtse'e nvẹ'nat jẹja too' aajy jẹts ạạtse'e nyak'ọọ'kụt.

16 To'k jẹ mix ónụk juu' ve'e jẹ Pablo dụ'ámip jẹ tyaak kạjx, jẹ'ẹ tse'e dụmọtu ti ve'e tyonuvaandup. Van'it tse'e ñụjkx joma ve'e jẹ tojpa chạạnada jẹtse'e dụvaajnji jẹ Pablo.

17 Van'it tse'e jẹ Pablo dụnụkẹjxi to'k jẹ tojpa juu' ve'e dụnụvintsánip nụmọ́kupx jẹ tojpatạjk, jẹtse'e dụnụụjmi:

—Yaknạjkxụ to'k aaj yạ mix ónụk joma ve'e jẹ tojpa juu' ve'e dụnụvintsánip nụmiijl jẹ tojpatạjk, kụx jẹpe'e juu' ve'e tyukmukọtsuvaampy.

18 Van'it tse'e jẹ tojpa juu' ve'e dụnụvintsánip nụmọ́kupx jẹ tojpatạjk, jẹ'ẹ tse'e jẹ mix ónụk dụmạạdi jẹtse'e dụnụụjmi jẹ tojpa juu' ve'e dụnụvintsánip nụmiijl jẹ tojpatạjk:

—Jẹ Pablo juu' ve'e nmajtsumdu, jẹ'ẹts ạtse'e tụxnụụjma jẹts ạtse'e yạ mix ónụk nmạạtmínụt kụx jépụke'e juu' ve'e mtukmukọtsuvaajnjup.

19 Van'it tse'e jẹ tojpa juu' ve'e dụnụvintsánip nụmiijl jẹ tojpatạjk, jẹ'ẹ tse'e jẹ mix ónụk dụmajts jẹm kyạ'm jẹtse'e apụk dụvạạjv, jẹtse'e dụ'amọtutụvi:

—¿Tits ạtse'e xtukmukọtsuvaamp?

20 Van'it tse'e jẹ mix ónụk y'atsạạjv:

—Tạ xa ve'e jẹ israeejlit jayu dụkọjtsmókta jẹtse'e myaknạajmat jẹts kepe'e xyaknạjkxụt jẹ Pablo joma ve'e ña'amókajada pạn pạn jatye'e dụnụmájidup jẹp tsaptụjkp. Ax jẹ'ẹ tse'e tyuk'akọ́tstap jẹts jyaa'knụjavavaandupe'e pạn ti ve'e jẹ Pablo tyoon.

21 Kádits xjaanchjáva, kụx naxy jẹ'ẹ ve'e nụvụjxtkupxta jẹ yaa'tyạjk y'a'íxtat jẹja too' aajy. Tạ xa ve'e vya'anda jẹts ka'ajam jẹ'ẹ ve'e kyáydat y'oo'ktat vi'name'e jẹ Pablo kya'ạạ'k. Pạn tyoondupts jẹ'ẹ ve'e ve'em, y'amọ́tuduts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam jẹtse'e yaktsaachpaatjidinit. Jẹ'ẹjyji tse'e y'a'íxtup pạn vintsọ mitse'e mva'añ.

22 Van'it tse'e jẹ tojpa juu' ve'e dụnụvintsánip nụmiijl jẹ tojpatạjk, jẹ'ẹ tse'e dụpakẹjxnu jẹ mix ónụk jẹtse'e dụnụụjmi jẹts ni pạna ve'e dụkavaajnjat jẹts távani ve'e dụ'avana.

Ku jẹ Pablo yakpakejx jẹja jẹ yakkutojkpa Félix vyinkujk

23 Van'it tse'e dụnụkẹjxi nụmẹjtsk jẹ tyojpa juu' ve'e dụnụvintsánidup kạkmọ́kupx jaty jẹ tojpatạjk jẹtse'e dụtukpavaajñ jẹtse'e dụ'apạạmdụkadat nụmẹjtsk mọ́kupx jẹ tojpada juu' ve'e tékum, nụtoogupxụk majk juu' ve'e jẹm caballo ni'kxmda, jẹts nụmẹjtsk mọ́kupx

juu' ve'e je̱ lansa du̱pakajptup, ve'em tse'e ña̱jkxtat je̱m cesaréait kyajpu̱n ka̱jxm ko̱o̱'ts taaxtojtu̱k yaaxp.

24 Yakjay'apa̱a̱jmtkiju tse'e je̱ caballo juu' ve'e je̱ Pablo tyuktsa̱a̱nap je̱tse'e du̱pavaajñ je̱tse'e ma̱kka̱tso̱ts je̱ Pablo du̱yaknajkxtat je̱ja je̱ yakkutojkpa Félix vyinkujk.

25 Tyukmukejxidu tse'e je̱ na̱k juu' ve'e jidu̱'u̱m vaamp:

26 "A̱ts, je̱ Claudio Lisias, nvinkuko̱jtsip a̱ts mitse'e, ñu̱májiva yakkutojkpa Félix.

27 Je̱ israeejlit jayu ve'e du̱majtstu ya̱ yaa'tya̱jk je̱tse'e du̱'ukyak'o̱o̱'kuvaandi. Ku a̱tse'e nnu̱ja'vi je̱ts rómait jayu ya̱'a̱ ve'e, van'itts a̱tse'e nma̱a̱di je̱ ntojpata̱jk je̱ts a̱a̱tse'e o̱jts nyaktsa̱'a̱k.

28 Nnu̱javavaampyts a̱tse'e pa̱n ti ve'e tyukkuyak'o̱o̱'kavaandup, je̱'e̱ ka̱jxts a̱tse'e nyaknu̱jkx je̱ja je̱'e̱ vyinkujkta pa̱n pa̱n jatye'e du̱nu̱má̱jidup je̱p tsaptu̱jkp.

29 Je̱'e̱dam tse'e tyuknu̱xa̱'a̱idup je̱ ka̱ts juu' ve'e je̱'e̱ je̱ pyava'nu̱n ka̱jxta. Ax ka'a tse'e du̱paa'ty du̱'akee̱ga je̱ts ya̱'a̱ ve'e y'o̱o̱'ku̱t, ni je̱'e̱ je̱tse'e pyoxu̱nta̱ktsa̱a̱nat.

30 Nnu̱ja'vi a̱tse'e je̱ts y'ukko̱jtsmojktu ve'e je̱ israeejlit jáyuda je̱tse'e ku̱du̱yak'o̱o̱'kti, je̱'e̱ ka̱jxts a̱ts mits ya̱'a̱ ve'e ntuknu̱kex. Ta̱ts a̱ts je̱'e̱ ve'e nna̱a̱jmada je̱ts je̱ja ve'e mits mvinkujk na̱jkx du̱ko̱tsta pa̱n ti ve'e tyuktso'oxpa̱jktup. Vanxú̱pjits je̱'e̱ ve'e juu' a̱ts mitse'e ntuknu̱ja'yip. Je̱ nnavyaatumju̱t."

31 Van'it tse'e je̱ tojpa du̱yakna̱jkxti ko̱o̱'ts je̱ Pablo je̱m Antípatris, ve'em ax jo'n yaktukpavaandi.

32 Je̱ ku'óxit tse'e vyimpijttini je̱ tojpata̱jk juu' ve'e tékum; pa̱n pa̱n jaty tse'e je̱m caballo ni'kxmda, jyaa'kma̱a̱tna̱jkxtu tse'e je̱ Pablo.

33 Ku ve'e jye̱'ydi je̱m Cesarea, van'it tse'e du̱mo̱o̱ydi je̱ na̱k je̱ yakkutojkpa je̱tse'e du̱tukka̱ta̱jkidi je̱ Pablo.

34 Ku ve'e je̱ yakkutojkpa je̱ na̱k du̱ko̱jtsku̱jx, van'it tse'e du̱'amo̱tutu̱vi je̱ Pablo pa̱n jómit jayu je̱'e̱ ve'e. Ku ve'e du̱nu̱ja'vi je̱ts cilíciait jayu je̱'e̱ ve'e,

35 van'it tse'e du̱nu̱u̱jmi:

—Van'it xa a̱ts mitse'e n'amo̱tunáxu̱t ku ve'e myétstat pa̱n pa̱n jatye'e mnu̱xa̱'a̱ijidup.

Van'it tse'e du̱pavaajñ je̱tse'e yakpámu̱t joma ve'e yak'ix'ítu̱t je̱m ta̱jkm juu' ve'e ijt je̱ yakkutojkpa Herodes jye̱'e̱.

24

Ku je̱ Pablo du̱vinteni je̱ Félix

1 Kumugo̱xxa̱a̱j tse'e je̱ Ananías, je̱ tee' juu' ve'e du̱nu̱vintsa̱nika̱jxp je̱ tee'ta̱jkta, je̱'e̱ tse'e je̱'y je̱m Cesarea ma̱a̱t je̱ israeejlit je̱ myújit jáyuda je̱ts to'k je̱ ko̱jtsta̱a̱va juu' ve'e Tértulo du̱xa̱a̱j, je̱'e̱ tse'e na̱jkxtu je̱ja je̱ yakkutojkpa vyinkujk je̱tse'e du̱nu̱xa̱'a̱adat je̱ Pablo.

2 Ku ve'e du̱yakje̱'ydi je̱ Pablo, van'it tse'e je̱ Tértulo ñu̱xa̱'a̱iji. Jidu̱'u̱m tse'e du̱nu̱u̱jmi je̱ Félix:

—Ñu̱májiva yakkutojkpa, mits ka̱jx xa a̱a̱tse'e n'it o̱y jo̱o̱t, ka'a ti muvaampa ka'a ti tso'oxpajkpa, o̱y tse'e ntsu̱u̱nimda ku̱xe'e a̱a̱ts xyakkutujkja je̱ vijin je̱ ke̱ju̱n ma̱a̱t.

3 Ñu̱májiva Félix, o̱o̱yts a̱a̱tse'e ntunke̱jxtu̱k ya̱ maa'yu̱n juu' a̱a̱ts mitse'e xtoojnjip.

4 Ax ka'ats a̱ts mitse'e nyak'atanuva'añ jek, je̱'e̱ ka̱jxts a̱a̱ts mitse'e nmunoo'kxtu̱k je̱ts a̱a̱tse'e to'k me̱jtsk aaj xka̱ts'amo̱tunáxu̱t.

5 Ve'em a̱a̱tse'e mpaa'ty je̱ts yaknacho'oxpa̱jkjup ya̱'a̱ ve'e je̱ jayu. Nu̱jom pa̱n vinxu̱pe'e je̱ it je̱ naax joma ve'e je̱ israeejlit jayu cha̱a̱nada, ve'em tse'e je̱ jayu du̱yaknapya̱jkva'kxyju̱, ñu̱kuvajkip tse'e je̱ jáyuda juu' ve'e yaktijtup nazarétit jáyuda.

6 Y'ukyakvintsa̱'kinto̱kiyuvaan tse'e je̱ maja̱ tsapta̱jk, je̱'e̱ ka̱jxts a̱a̱tse'e nmajch je̱ts a̱a̱tse'e nto̱kimpayo̱'oyu̱t ax jo'n a̱a̱ts je̱ mpava'nu̱n vya'añ.

7 Ax je̱ tojpa juu' ve'e Lisias du̱xa̱a̱j, juu' ve'e du̱nu̱vintsánip nu̱miijl je̱ tojpata̱jk, je̱'e̱ tse'e du̱tukta̱jki je̱ts a̱a̱tse'e ake̱e̱'y xpa̱jkji,

8 je̱tse'e vyaajñ je̱ts pa̱n pa̱n jaty a̱a̱ts ya̱'a̱ ve'e nnu̱xa̱'a̱ip, je̱ts yaja a̱a̱tse'e nmétsu̱t mits mvinkujk. Viinm tse'e m'o̱'yixju̱ je̱tse'e x'amo̱tutúvat, ve'em tse'e xnu̱jávat je̱ts tyúvam je̱'e̱ ve'e juu' a̱a̱tse'e ntuknu̱xa̱'a̱ip.

9 Je̱ israeejlit jáyuda juu' ve'e je̱m ve'nidup, ñu̱ko̱jtspe̱jttu tse'e je̱ Tértulo je̱ y'ayook, ve'eme'e vyaandi je̱ts ve'emam je̱'e̱ ve'e.

10 Van'it tse'e je̱ yakkutojkpa je̱ Pablo du̱tukvinja'vi je̱tse'e kyótsu̱t. Van'it tse'e je̱ Pablo vyaajñ:

—N'o̱yja'vip a̱tse'e je̱ts a̱tse'e nnakyukótsju̱t yaja mits mvinkujk, ku̱x nmu̱ja'vinup a̱tse'e je̱ts may joojntani mitse'e myakkutojkpatsu̱u̱na yaja naxku̱jx kajpu̱n ku̱jx.

11 Pa̱n mtsa̱jkp, m'o̱'yixjupts mitse'e je̱tse'e xnu̱jávat je̱ts u̱xyaanume'e makme̱jtsk xa̱a̱j y'it a̱tse'e nje'ya je̱m Jerusalén, je̱ Nte'yam a̱tse'e nvinjavavaan nvintsa̱'a̱gavaan,

12 ka'ats ạtse'e pạn nmạạtnakyọjtsvintsọọjvji, ni ka'ats ạtse'e jẹ jayu nyakyoojmụk nyak'ajxụk jẹp maja tsaptujkp, ni jẹm kajpụn joọtma.
13 Ka'a xa yạ'ạ ve'e y'ọ'yixjada jẹtse'e dụtuk'íxtat jẹts tyúvam jẹ'ẹ ve'e juu' ạtse'e xtuknụxạ'ạidup.
14 Ax juu'ts ạtse'e nkuvujkp, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e jẹts nvinja'vip nvintsạ'kip ạtse'e jẹ Nte'yam, juu' ve'e ạạts jẹ njujpit jayu vyinja'vidup vyintsạ'kidup y'ijt, jẹ Jesús jẹ tyoo' ạtse'e nyọ'ọy, juu' yạ'ạ ve'e tyijtup viijnk ixpajkụn, kụx njaanchja'vip ạtse'e nụjom juu' ve'e jyatyaandu jẹp Kunuu'kx Jatyán kujxp jẹ Moisés jẹts jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kojtsnajxpatajkta.
15 Ve'emts ạtse'e jẹ Nte'yam njaanchjáva ax jo'n yạ'ạda, njaanchja'vivapts ạtse'e jẹts joojntykpajktinuvape'e jado'k nax jẹ ọọ'kpatajkta, ve'em tse'e juu' ve'e tụv jáyuvidu joojntykidu, nay ve'empa tse'e juu' ve'e jomjáyuvidu tijáyuvidu jẹtse'e jyomjoojntykidi tyijoojntykidi.
16 Jẹ'ẹ kajxts ạtse'e juu' ntun vintsọ ạtse'e ti nkanatyukjávajat jẹja jẹ Nte'yam vyinkujk jẹts jẹja jẹ jayu vyinkujk.
17 'May joojnt ạtse'e n'ijt joma viijnk it viijnk naax, van'itts ạtse'e nvimpijtnuva jẹm Jerusalén, nmọ'ọvaampyts ạtse'e jẹ ayọọva jayu jẹ putajkin, nay ve'empats ạtse'e n'ukpạmuvaajñ jẹ yax.
18 Jẹ'ẹts ạtse'e ntuump vye'na ku ạtse'e jẹp maja tsaptujkp xpaatti jẹ israeejlit jáyuda juu' ve'e jẹm Asia tsụụnidup, távani ạtse'e nnaajkva'achjụ vye'na, ka jẹ nụmay jayu mạạtap, jẹts ka'a ve'e jẹ jayu yoojmụkti y'ajxụkti.
19 Pạn jẹp xa ve'e ạts jẹ ntọkin kụy'it, tukkạdaakjụdupts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e yaja kụy'itta pạn pạn jaty ạtse'e x'ixtu jẹp maja tsaptujkp jẹts ạtse'e xnụxạ'ạadat.
20 Pạn jẹp tse'e ạts jẹ ntọkin kụy'it, va'ants yạ'ạda juu' ve'e yájada dụnụkọtsta pạn ti tọkin ạtse'e xpaatjidu ku ạtse'e nve'na jẹja jẹ'ẹ vyinkujkta juu' ve'e dụnụmájidup jẹp tsaptujkp.
21 Ukpụ nụnjajtp tse'e jẹtse'e jẹm jẹ jáyuda juu' ve'e vaandup jẹts njayejpp ạtse'e jẹ tọkin ku ạtse'e mạkk jidụ'ụm nvaajñ jẹja jẹ'ẹ vyinkujkta: "Jẹ'ẹ xa ạts miitse'e xtuktọkimpayọ'ydup kụxe'e ạts njaanchjáva jẹts joojntykpajktinuvape'e jado'k nax jẹ ọọ'kpatajkta."
22 Ku ve'e jẹ Félix dụ'amọtunajxy, van'it tse'e vyaajñ jẹts ụx'ọọknume'e jẹ Pablo dujaa'ktọkimpayọ'oyụt, kụx ñụja'vip jẹ'ẹ ve'e oy vintsọ ve'e dujaanchjávada pạn pạn jatye'e jẹ Cristo dụpanajkxtup. Jidụ'ụm tse'e vyaajñ:
—Ku ve'e myétsụt jẹ tojpatajk jẹ vyintsán juu' ve'e Lisias dụxạaj, van'itts ạtse'e njaa'knujávat vintsọ ve'e yạ mkạts xyak'íxuvada.
23 Van'it tse'e jẹ Félix dụpavaajñ to'k jẹ tojpa juu' ve'e dụnụvintsánip nụmókupx jẹ tojpatajk jẹtse'e jẹ Pablo dujaa'kyakjay'ix'ítjụt jẹtse'e dụ'itụmọ'ọt pạn pạn jatye'e myạạtnayja'vijup jẹtse'e kyu'íxjụt jẹtse'e pyattónajat.
24 Vẹẹ'n tse'e jẹ it ñajxy ku ve'e jyẹ'y jẹ Félix mạạt jẹ ñụdạ'ạx Drusila, israeejlit tạ'ạxtajk jẹ'ẹ ve'e y'ijt, van'it tse'e jẹ Félix dụnụkejxi jẹ Pablo jẹtse'e jẹ Pablo vya'nụxji vintsọ jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jẹ Jesucristo yakjaanchjáva.
25 Ku ve'e jẹ Pablo dụ'ava'ni jẹ tụv joojntykin, jẹ nay'akuvạạ'nin, jẹts jẹ tọkin payọ'yụn juu' ve'e miinnup, tsạ'kipajk tse'e jẹ Félix jẹtse'e vyaajñ:
—Nvaatani vanxụp. Ku ạtse'e jẹ tiempo njayépụt, van'itts ạts mitse'e nnụkejxinuvat.
26 Jẹ'ẹ tse'e jẹ Félix chajkp jẹtse'e jẹ Pablo jẹ meen myọ'ojụt jẹtse'e dụmasọ'ọkụt, jẹ'ẹ kajx tse'e may nax duyaxtsạạjv jẹtse'e dujaa'kmạạtnakyótsjụt.
27 Jẹ'ẹ tse'e jẹ Félix chojk jẹtse'e jẹ israeejlit jayu y'oyjávajat, jẹ'ẹ kajx tse'e jẹ Pablo pakmuk duyaktaajñ. Mejtsk joojnt tse'e ve'em jẹ it ñajxy, van'it tse'e jẹ Félix pyítsumni jẹp kyutojkụn jạạtp jẹtse'e tyajki jẹ Porcio Festo.

25

Ku jẹ Pablo dụvinteni jẹ Festo

1 Ku ve'e jẹ Festo tyajki yakkutojkpa, kutoojk xạạjts jẹ'ẹ ve'e jẹm Cesarea chạạ'n jẹtse'e ñujkx jẹm Jerusalén.
2 Jẹm tse'e jẹ tee' jẹ ñụvintsạntajkta jẹts jẹ israeejlit jáyuda juu' ve'e dụnụmájidup, jẹ'ẹ tse'e dụnụxạ'ạidinuva jẹ Pablo.
3 Jẹ'ẹ ve'e y'amótudu jẹ maa'yụn jẹtse'e jẹ Pablo dụnụkéxat jẹtse'e ñajkxụt jẹm Jerusalén, y'ukyak'ọọ'kuvaandu ve'e jẹja too' aajy.
4 Van'it tse'e jẹ Festo y'atsạạjv jẹts jẹme'e Cesarea jẹ Pablo y'it pạkmuk jẹts viinme'e jẹ Festo ñajkxụt jẹm.
5 Jidụ'ụm tse'e vyaajñ:

—Miitsta, pąn pąn jatye'e yakkutojktup, kijpx tse'e nja'mdat jęm Cesarea. Pąn jyayejppe'e ję yaa'tyąjk ję tǫkin, m'ǫ'yixjadapts miitse'e jętse'e jęm ję tyǫkin xyaknųkę'xnatą́kadat.

6 Toodojtųk uk majk xąąj jo'n tse'e ję Festo y'ijt jęm Jerusalén, van'it tse'e vyimpijtnuva jęm Cesarea. Ję ku'óxit tse'e y'ąjxtk joma ve'e yakkutuk jętse'e ję Pablo dųnųkejxi.

7 Ku ve'e ję Pablo tyąjki, van'it tse'e ñaajktą́mijidi ję israeejlit jáyuda juu' ve'e jęm Jerusalén tsǫǫ'ndu jętse'e mąkk tyuknųxą'ąijidi may viijn, ka'a tse'e tii ti ve'e tyuktǫkimpą́mdap.

8 Jidų'ųm tse'e ję Pablo ñakyukątsjų:

—Ka'a xa ątse'e ti tǫkin ntun. Ka'a ątse'e nyakvintsą'kintǫ́ki ję israeejlit jayu ję pyava'nųn jęts ka'ava ję mąją tsaptąjk, ni ję rómait yakkutojkpa.

9 Ję'ę tse'e ję Festo chąjkp jętse'e ję israeejlit jayu dų'ǫyjávat vintsǫ ję'ę ve'e juu' dųtún, ję'ę kąjx tse'e dų'amǫtutųvi ję Pablo:

—¿Mtsąjkpe'e jętse'e mnąjkxųt jęm Jerusalén jęts ąts mitse'e jęm ntǫkimpayǫ'ǫyųt?

10 Van'it tse'e ję Pablo y'atsąąjv:

—Yaja xa ve'e dųtsąk jęts ątse'e nyaktǫkimpayǫ'ǫyųt joma ve'e ję rómait yakkutojkpa tyǫkimpayǫ'ǫy, ka jémap Jerusalén. Qy xa mitse'e xnųjava jęts ka'a ątse'e nmutǫkintún ję israeejlit jayu.

11 Pąn jęp xa ve'e ąts ję ntǫkin kųy'it juu' ve'e ję ǫǫ'kųn dųvinmajtsjup, nvaatts ątse'e n'ǫǫ'kųt; ax pąn taayts ję'ę ve'e juu' ąts yą'ą ve'e xtuknųxą'ąidup, ni pąna tse'e kyatukkądа'akyjų jęts ąts ję'ę ve'e xtukkątą́kadat. Ję'ę ątse'e n'amǫ́tup jęts ątse'e ję yakkutojkpa César viinm xtǫkimpayǫ'ǫyųt.

12 Ku ve'e ję Festo dųkǫjtsmojkti mąąt ję jyayu, van'it tse'e ję Pablo dųnųujmi:

—Pąn ję'ę xa ve'e mtsąjkp jętse'e ję yakkutojkpa César mtǫkimpayǫ'ǫyjųt, mtǫkimpayǫ'ǫyjupts mits ję'ę ve'e.

Ku ję Pablo dųvinteni ję yakkutojkpa Agripa

13 Ku ve'e vęę'n ję it ñajxy, van'it tse'e jyę'y ję yakkutojkpa Agripa mąąt ję Berenice jęm Cesarea, ję Festo ve'e ǫjts dųku'ixta.

14 Ku ve'e jęm y'ijtti mejtsk toojk xąąj, van'it tse'e ję Festo tyukmumaajntykjidi jidų'ųm:

—Jęja xa ve'e yaja to'k ję yaa'tyąjk juu' ve'e ję Félix myasǫǫk pąkmuk.

15 Ku ątse'e jęm Jerusalén nve'na, jęmts ątse'e x'amǫ́tudi ję tee'tąjk ję vyintsąnda mąąt ję israeejlit ję myújit jáyuda jęts ątse'e ję Pablo nyakjay'ǫǫ'kjųt.

16 Van'itts ątse'e n'atsǫǫvdi jęts ka'a ve'e ję rómait yakkutojkpa pąn dųyakjay'ąą'kjų pąn ka'a ve'e ję yaknųxą'ąiva aviinm ah'am dųmąątnavyinténaja jęja ję yakkutojkpa vyinkujk, ve'em tse'e y'ǫ'yixjųt jętse'e ñakyukǫ́tsjųt.

17 Ję'ę kajx tse'e, ku ję'ę ve'e myejtsti, ka'ats ątse'e ję tiempo nyakvintǫki. Ję ku'óxitts ątse'e n'ąjxtk joma ątse'e nyakkutuk jęts ątse'e nnųkejxi ję yaa'tyąjk.

18 Ax ję'ęda juu' ve'e ǫjts ñųxą'ąajada, ni vinxųpa tse'e dųkatuknųxą'ąidi juu' ątse'e n'ukvinmaay;

19 ję'ęjyji ve'e tyuktso'oxpąjktup juu' ve'e jyaanchja'vidup, jęts to'k ję jayu juu' ve'e Jesús dųxąąj, juu' ve'e ǫǫ'k, juu' ve'e ję Pablo tyijp jęts joojntykpąjknuva ve'e jado'k nax.

20 Ka'a ątse'e nnųjava pąn ti ątse'e ntónup, ję'ę kąjxts ątse'e ję Pablo n'amǫtutųvi pąn chąjkpe'e jętse'e jęm Jerusalén ñąjkxųt jęts ątse'e jęm ntǫkimpayǫ'ǫyųt.

21 Ax ku tse'e dų'amǫtu jętse'e ję yakkutojkpa César tyǫkimpayǫ'ǫyjųt, ję'ę kąjxts ątse'e pąkmuk nyaktaannuva van'it paat ku ve'e y'óyat jęts ątse'e ntuknųkę́xųt ję yakkutojkpa.

22 Van'it tse'e ję Agripa dųnųujmi ję Festo:

—N'amǫtunaxuvaampap xa ątse'e ję yaa'tyąjk.

Van'it tse'e ję Festo y'atsǫǫjvji:

—Kep xa ve'e x'amǫtunáxųt.

23 Ję ku'óxit tse'e ję Agripa mąąt ję Berenice tyąjkidi jęp ję yakkutojkpa tyųjkp, ǫǫy tse'e dųtunyaknųkę'xnatąjkidi ję mąjin juu' ve'e jyayejptup. Ję'ę mąąt tse'e ję tojpa juu' ve'e dųnųvintsánidup kąkmiijl ję tojpatąjk, jęts ję viijnk jayu juu' ve'e jęm dųnųmájidup kajpųn kąjxm. Van'it tse'e ję Festo dųnųkejxi ję Pablo.

24 Ku ve'e dųyakmejtsti, van'it tse'e ję Festo vyaajñ:

—Yakkutojkpa Agripa, jęts miitsta, jáyuda, pąn pąn jatye'e yaja tųmnay'amókajada, ųxyájats ję'ę ve'e ję yaa'tyąjk, máyani xa ve'e ję israeejlit jayu, ve'em tse'e jęm Jerusalén ve'em tse'e yaja Cesarea, ję'ęts ątse'e mąkk xnųujmidup jęts vyinmajtsjupe'e jętse'e y'ǫǫ'kųt.

25 Ax ve'emts ątse'e mpaa'ty jęts ka'a yą'ą ve'e dųvinmachjų jętse'e y'ǫǫ'kųt. Kųx ąts yą'ą ve'e x'amǫtu jętse'e tyǫkimpayǫ'ǫyjųt ję yakkutojkpa César, ję'ę kąjxts ąts ję'ę ve'e ntuknųkęxava'añ.

26 Ax ka'ats ạtse'e mpaa'ty ti ạtse'e ntuknujáyap jẹ yakkutojkpa yạ'ạ kạjx. Jẹ'ẹ kạjxts ạtse'e yaja miits mvinkujkta mpụm, jẹts vinkọpke'e yaja mits mvinkujk yakpụm, yakkutojkpa Agripa, jẹtse'e to'k aaj x'amọtutúvadat jẹtse'e yak'íxụt pạn yakpaatpe'e jẹ tyọkin jẹtse'e y'óyat vintsọ ạtse'e nnujáyat jẹ yakkutojkpa juu' ve'e jẹ mạjạ kutojkụn dụkạ'mip.
27 Ve'em ạtse'e njava jẹts ni vinxụpa ve'e dụkapaa'ty dụkah'akẹẹga jẹts ạtse'e nkẹ́xụt to'k jẹ jayu juu' ve'e pạkmuk ijtp jẹts ạtse'e nkah'avánat pạn ti tọ́kine'e tụdụtún.

26

Ku jẹ Pablo dụtuknuja'vi jẹ yakkutojkpa Agripa jẹts ti ve'e yaktuktso'oxpạjkp

1 Van'it tse'e jẹ yakkutojkpa Agripa dụnụụjmi jẹ Pablo:
—Ọ'yip xa ve'e jẹtse'e mnakyukọ́tsjụt.
Van'it tse'e jẹ Pablo jẹ kya'ạj dụyakpojtụk, jẹtse'e vyaajñ:
2 —Yakkutojkpa Agripa, xọọjntkp xa ạtse'e nnayjávaja ku ạtse'e yaja mits mvinkujk nmakyukọ́tsjụt jẹts ạts mitse'e ntuk'íxụt jẹts xnụvampẹjttup ạtse'e jẹ israeejlit jáyuda ku ạtse'e xnụxạ'ạada,
3 kụx mnụja'vinup xa mitse'e nụjom jẹ israeejlit jayu jẹ kyostuumbreda jẹts jẹ'ẹ juu' ạạtse'e nnatyukkojtsvintsọọjvjup. Jẹ'ẹ kạjxts ạtse'e to'k aaj n'amọtu jẹtse'e x'amọtunáxụt joma vaat ạtse'e nkạts.

Vintsọ jẹ Pablo jyoojntyki ku ve'e ka'anum jẹ Jesucristo dujaanchjáva vye'na

4 'Van'ítani ku ạtse'e pi'knum nve'na, ñụja'vidup xa jẹ'ẹ ve'e nụjom jẹ israeejlit jayu vintsọ ạtse'e njoojntyki joma ve'e ạts jẹ n'it jẹ nnaax jẹts jẹm Jerusalén.
5 Pạn jẹ'ẹ ve'e kụdụkọtsuva'anda, kụdụ'avánadats jẹ'ẹ ve'e jẹts fariséovam ạtse'e van'ítani ku ạtse'e mootsknum nve'na; jẹ ixpạjkụn juu' ve'e pyanạjkxtup, jẹ'ẹ tse'e dụnụtso'oxikạjxp juu' ve'e jẹ israeejlit jayu jyaanchja'vidup.
6 Ax jẹ'ẹts ạtse'e ụxyam yaktuktọkimpayọ'yp kụx njaanchja'vip ạtse'e jẹts jẹ Nte'yame'e dụyakjoojntykpạjknuvap jẹ ọọ'kpatạjkta, ve'em ax jo'n dụtukvinva'ni ạạts jẹ njụjpit jayu.
7 Jẹ'ẹ ạạtse'e n'a'ixp jẹtse'e tyónjụt kyótsjụt juu' ạạtse'e jẹ Nte'yam xtukvinva'ni, ạạts, jẹ makmẹjtsk jạkạ'ạ juu' ve'e jẹ israeejlit jáyuda. Jẹ'ẹ kạjxts ạạtse'e jẹ Nte'yam jóvum xạạj jóvum tsooj nvinjava nvintsạ'aga. Yakkutojkpa Agripa, jẹ'ẹ kạjxts ạtse'e ụxyam xnụxạ'ạada jẹ israeejlit jáyuda kụxe'e ạts n'avana jẹts joojntykpạjktinuvape'e jẹ ọọ'kpatạjk jado'k nax.
8 ¿Jadi ka'a mitse'e xjaanchjáva jẹts jẹ Nte'yame'e dụyakjoojntykpạjknuvap jẹ ọọ'kpatạjkta?

Ku jẹ Pablo dụjomtún dụtitún y'ijt jẹ jaanchja'vivatạjk

9 'Viinm ạtse'e nnasja'vi jẹts pyaatyp y'akẹẹguip jẹ'ẹ ve'e jẹts ạtse'e njomtónụt ntitónụt jẹ jayu juu' ve'e dụjaanchja'vidup jẹ Jesús, jẹ nazarétit jayu.
10 Ve'em ạtse'e ntun y'ijt jẹm Jerusalén. Jẹ tee'tạjk jẹ vyintsạnda ạtse'e xmọọydu jẹ kutojkụn jẹts ạtse'e nyakjapyoxụntạkpạạjmjidi nụmay jẹ jayu juu' ve'e dujaanchja'vidup jẹ Jesús. Ku ạạts jẹ'ẹ ve'e ntọkimpayọ'ydi, vaants ạtse'e jẹtse'e y'ọọ'ktat.
11 May naxts ạtse'e ntsaachtoondi jẹtse'e ve'em vya'andat jẹts ka'a ve'e dụ'ukjaanchja'vidini jẹ Jesús. To'k tsaptạjkm jado'k tsaptạjkmts ạtse'e ve'em njátụka y'ijt. Ọoyts ạtse'e ntuntukmu'ejkjidi ntuntukmujọt'aajnjidi, jẹ'ẹ kạjxts ạtse'e njomtonda ntitonda y'ijt yaja jẹts joma ve'e viijnk tsọ́vit it viijnk tsọ́vit naax.

Ku jẹ Pablo dụ'ava'ninuva vintsọ ve'e jẹ Jesucristo dujaanchja'vi'ukvaajñ
(Hch 9:1-19, 22.6-16)

12 'Ve'em ạtse'e mpayọ'ọy vye'na ku ạtse'e nnujkx jẹm Damasco jẹ kutojkụn mạạt juu' ạtse'e xmọọydu jẹ tee'tạjk jẹ vyintsạnda.
13 Mits, yakkutojkpa, ku ạtse'e jeja too' aajy nve'na, kujk xạạj jo'n, van'itts ạtse'e n'ix jẹ tsapjọọtmit ajajtk, jẹ'ẹts ạtse'e mạạt ạts jẹ nmujatyoo'da ọọy xtunnụjaj xtunnụtụ'kx, va'ajts mạkkts ạạts jẹ'ẹ ve'e xtunnụjaj xtunnụtụ'kx jẹts ka'a ve'e jẹ aampa xạạj jẹ tyạ'kxụn.
14 Van'itts ạạtse'e nụjom nmaxvippkụjx jẹts ạtse'e n'amọtunajxy to'k jẹ ayook juu' ạtse'e jidụ'ụm xnụụjmi jẹ hebreo aaj: "Saulo, Saulo, ¿tyạjxts ạtse'e xtso'oxpúk? Viinm xa mitse'e mnakyọ'ọtyúnjụ ku ạtse'e ve'em xtun."
15 Van'itts ạtse'e n'atsạạjv: "¿Pạnts mitse'e?" Van'itts ạtse'e xnụụjmi: "Ạts xa jẹ'ẹ ve'e jẹ Jesús, juu' ve'e mtuntso'oxpụjkp.
16 Pojtụkụ. Jẹ'ẹ kạjxts ạtse'e tụnnaajknụkẹ'xnatạ́kaja yaja mits mvinkujk jẹts ạts mitse'e xmutónụt xmupạ́kụt jẹtse'e jẹ tụvạkọjtsụn xpạ́mụt juu' ve'e ụxyam tụx'ix jẹts jẹ'ẹ juu' ạts mitse'e ntukyaknụkẹ'xnatạ́kap ụx'ọọk.
17 N'íxup njayépupts ạts mitse'e ku ve'e m'ítụt joma ve'e jẹ israeejlit jáyuda jẹts pạn pạn jatye'e ka jẹ'ẹpta, jẹ'ẹda juu' ạts mitse'e ụxyam ntuknụkejxp.

18 Jẹ'ẹ kąjxts ąts mits jẹ'ẹ ve'e ntuknụkex jẹtse'e dụnụjávadat jẹts ka óyap jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e tyoondup jẹts jẹme'e jẹ Satanás kyą'm y'itta. Ve'emts ątse'e ntsąk jẹtse'e dụmasọọktinit jẹ kyọ'ọy joojntykinda jẹtse'e pyítsumdinit joma ve'e jẹ Satanás yak'ítjada jẹtse'e tyąjkidinit jẹm jẹ Nte'yam y'am kyą'm, ntsąjkpts ątse'e jẹts ątse'e xjaanchja'vidinit, ve'em tse'e jẹ Nte'yam tyọkinmẹẹ'kxjadat jẹtse'e y'ijttinit jẹ'ẹ jẹ jyayu, jẹ jayu juu' jẹ'ẹ ve'e vyinkọọn jẹtse'e dụjayẹjptinit jẹ joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp, ve'em tse'e y'ijttinit ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e ijttu jẹja akọọ'ts it jąąt jẹtse'e tụtyąkada jẹja ajajtk it jąąt." Jidụ'ụmts ątse'e nyaknụụjmi.

Ku jẹ Pablo dụkutyuujn juu' ve'e yak'ixju

19 'Yakkutojkpa Agripa, ku ątse'e ve'em xyak'ix jẹ tsapjọọtmit nụja'vin, ka'ats ąts jẹ'ẹ ve'e nvintsąąjv juu' ątse'e n'ix nmọtu,

20 ñojk'óy ątse'e ntukka'amay'ukvaajñ jẹ ọy kąts jẹ ọy ayook jẹm Damasco, van'itts jẹm Jerusalén, jẹts jẹm nụjom jẹ israeejlit jayu y'it jọọtmda, nay ve'empa ve'e joma ve'e chąąnada pąn pąn jatye'e ka jẹ israeejlit jáyuvap, jẹ'ẹ ątse'e nvaajnjidup jẹtse'e dụmasọọktinit jẹ kyọ'ọy joojntykinda, jẹtse'e jẹ Nte'yam dụpanąjkxtinit, ve'em tse'e dụyaknụkẹ'xnatąkadat jẹts tą ve'e vyinmayụmpijttini.

21 Yą'ą kąjxts ątse'e jẹ israeejlit jayu xmajtsti jẹp mąją tsaptụjkp jẹts ątse'e x'ukyak'ọọ'kuvaandi.

22 Ax jẹ Nte'yamts ątse'e xputąjkip ụxyam paat, nvaajnjidupts ątse'e nụjom jẹ jayu, jẹ mújit jẹ muutskit, juu' ve'e y'ava'nidu jẹ Moisés jẹts jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kọjtsnajxpatąjkta, ve'emts jẹ'ẹ ve'e vyaandi jẹts ve'eme'e tyónjụt kyọ́tsjụt ax jo'n ątse'e nkąts.

23 Jẹ'ẹ tse'e vaandu jẹts tsaachpaa'tupe'e jẹ Cristo jẹtse'e muto'k y'ítụt pąne'e joojntykpąjknuvap ku ve'e tą́vani y'ąą'k vye'na, yaknụkẹ'xnatąkapts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam jẹ tyoo' jẹja jẹ israeejlit jayu vyinkujkta jẹts jẹ'ẹ vyinkujktava pąn pąn jatye'e ka jẹ'ẹpta.

Ku jẹ Pablo dụnụụjmi jẹ yakkutojkpa Agripa jẹtse'e jẹ Jesús dụjaanchjávat

24 Ku ve'e jẹ Pablo ve'em kyąjts, van'it tse'e jẹ Festo mąkk vyaajñ:

—¡Ka'a xa mitse'e mvija, Pablo! Jẹ'ẹ ve'e ku ve'e ọọy mtunnąkụtoonka, jẹ'ẹ kąjx tse'e mkọọ'kvíjini.

25 Van'it tse'e jẹ Pablo y'atsąąjv:

—Ka'a xa ątse'e nkavija, ñụmájiva Festo, juu' xa ątse'e nkąjtsp, ọy payọ'ọyani jẹts tyúvamts jẹ'ẹ ve'e.

26 Ụxyaja xa yą'ą ve'e yą yakkutojkpa Agripa juu' yą'ą ve'e nụjom dụnụja'vikąjxp, jẹ'ẹ kąjxts ątse'e to'k aaj to'k jọọt yaja yą'ą vyinkujk nkąts, vinjávani xa ątse'e jẹts nụjom yą'ą ve'e dụnụja'viva, kụx ka'a yą'ą ve'e y'ayu'utspúma.

27 Yakkutojkpa Agripa, ¿mjaanchja'vipts mitse'e juu' ve'e kyọjtstu jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kọjtsnajxpatąjkta? Nnụja'vip xa ątse'e jẹts mjaanchja'vip mits jẹ'ẹ ve'e.

28 Van'it tse'e jẹ Agripa y'atsąąjv:

—Ve'em xa mitse'e xnasjava jẹts tun jatyji ątse'e njaanchjávat jẹts jẹ Jesús jẹ'ẹ ve'e jẹ Cristo, ¿ve'em xaja, kadi?

29 Van'it tse'e jẹ Pablo y'atsąąjv:

—Pąn jatyji, uk pąn ka'a tun jatyji, jẹ Nte'yam xa ve'e va'anup jẹts ka mítsjyape'e, ve'empa ve'e nụjom pąn pąn jaty ątse'e ụxyam x'amọtunajxtup, ve'emts jẹ'ẹ ve'e kụy'ijttuva ax jo'n ąts, jẹ'ẹjyji ve'e ku ve'e cadena tsum kya'íttat.

30 Ku ve'e ve'em jẹ Pablo vyaajñ, van'it tse'e tyénidi jẹ yakkutojkpa Agripa mąąt jẹ Festo jẹts jẹ Berenice mąąt nụjom pąn pąn jatye'e jẹm tsụụnidup vye'na.

31 Apụk tse'e ñąjkxti jẹtse'e dụkọjtsmojkti. Jidụ'ụm tse'e ñavyaajnjidi:

—Ka'a xa yą'ą ve'e yą jayu tụdụtitún juu' ve'e kyu'ọọ'kap ukpụ juu' ve'e kyupoxụntąktsąąnap.

32 Van'it tse'e jẹ Agripa dụnụụjmi jẹ Festo:

—Kụyakmasąąk xa yą'ą ve'e yą jayu pąn viinme'e kụdụkah'amọtu jẹtse'e jẹ yakkutojkpa César tyọkimpayọ'ọyjụt.

27

Ku jẹ Pablo yakpakejx jẹp Roma

1 Ku ve'e dụnụpąąjmtkidi jẹtse'e jẹ Pablo dụpakẹ́xtat jẹm itáliait y'it jọọtm, van'it tse'e jẹ Pablo mąąt jẹ viijnk jáyuda pąn pąn jatye'e pąkmuk ijttuvap, jẹ'ẹ tse'e yakpąąmdu jẹm jẹ tojpatąjk jẹ vyintsą́n kyą'm juu' ve'e Julio dụxąąj, nụmọ́kupx jẹ'ẹ ve'e jẹ tojpa dụnụvintsąna, jẹ'ẹ tse'e dụnụvintsą́nip to'k jąką'ą jẹ tojpa juu' ve'e jẹ yakkutojkpa Augusto César jyẹ'ẹ. Nmąądi ąts jẹ'ẹ ve'e jẹ Pablo.

2 Tąjkits ąątse'e jęm adramítiovit byaarco joǫtm juu' ve'e tsǫǫ'mp vye'na, jęme'e ásiait y'it joǫtm ñųjkx. Jęmts ąątse'e nmąątve'niva ję Aristarco, jęm Tesalónica ję'ę ve'e kyukajpųna jęm macedóniait y'it joǫtm.

3 Ję ku'óxitts ąątse'e nję'y jęm sidoonit kyajpųn kąjxm. Jęm tse'e ję Julio ǫy jayu ñapyąąjmji mąąt ję Pablo. Van'it tse'e dųmasąąk jętse'e ję Pablo nąjkx dųku'ix pąn pąn jatye'e myąątnayja'vijup jętse'e pyutą́kajadat.

4 Kuts ąątse'e jęm Sidón ntsąą'n, anajts ąątse'e nmasąąk ję Chipre, to'k ję naax juu' ve'e jęm maaxy nąąj akojkm taamp, kųx xvinkumi'nip ąątse'e ję poj.

5 Nnajxts ąątse'e jęm maaxy nąjǫǫtm jęm cilíciait jęts panfíliait myu'avinkojkm. Van'itts ąątse'e nję'y jęm Míra, to'k ję kajpųn juu' ve'e jęm líciait y'it joǫtm.

6 Jęm tse'e ję tojpa juu' ve'e dųnųvintsánip nųmǫ́kupx ję tojpatąjk, ję'ę tse'e dųpaat to'k ję alejandríait barco, jęm Italia ję'ę ve'e ñųjkx, jęmts ąątse'e xyaktąjki.

7 May xąąjts ąątse'e ǫtyún nyǫ'y, jęts ąątse'e akęę'y nję'y jęm gnídovit myu'avinkojkm. Xvinkumi'nipnats ąątse'e ję poj, ję'ę kąjxts ąątse'e nnajxy jęm salmoonit myu'avinkojkm, naa'najxts ąątse'e ję crétait naax juu' ve'e jęm maaxy nąąj akojkm.

8 Tso'oxts ąątse'e mpaa'yǫ'y ję it, van'itts ąątse'e nję'y joma ve'e to'k ję it juu' ve'e dųxąąj Buenos Puertos, ję laséait kajpųn mutąm.

9 Jékani tse'e ję it ñaxy vye'na, kutsą'agani ve'e jętse'e ję jayu jęm maaxy nąjǫǫtm yǫ'ǫyųt kųx tąminupe'e ję to'aats ję poj aats, ję'ę kąjx tse'e ję Pablo jidų'ųm ñą'mųxjidi:

10 —Miits, yaa'tyąjkta, nnųja'vip xa ątse'e jęts ǫǫye'e ntuntsaachpaatumdat pąn jaa'kja'mdupe'e; ka yą baarcojyap ka yą tsúmjyap tse'e vintǫ́kiyup, nay ve'empa ųų'me'e nvintǫ́kimduvat.

11 Ax munųyojkts ję'ę ve'e ję tojpatąjk ję vyintsán dųmąjąpųųjm ję barco ję vyintsą́n jęts ję barco ję yakyǫ'yva ję ñųvintsą́n jęts ni ka'a ve'e ję Pablo.

12 Ka'a tse'e dų'ǫyja'vidi ję it jętse'e jęm dųyaknáxtat ję xox aats, ję'ę kąjx tse'e dų'ukvinmaaydi jętse'e jęm Fenice kųjye'ydi, jęm ję'ę ve'eva crétait y'it joǫtm. Ję mąją ną'akąya juu' ve'e kuyǫ'yip ję maaxy nąąj jęm tsǫ joma ve'e ję xąąj pyítsum, jęja ję'ę ve'e ję'ę pya'ayi ję feníceit kyajpųn tyañ.

Ku ję mąkk poj jyę'y joma ve'e ñaxta vye'na jęm barco joǫtm

13 Ku ve'e vęę'n pyǫj'ukvaajñ, noortets ję'ę ve'e ję poj ñųjkx, ję naaxe'e vyinkunąjkxip, van'it tse'e y'ukvinmaaydi jęts kųy'ǫ'yixjidi ve'e jętse'e kųñąjkxti jęm Fenice. Tsǫǫ'nts ąątse'e jęm jęts ąątse'e njaa'knųjkx jęm crétait ñaxpa'am.

14 Ku ve'e vęę'n ję it ñajxy, van'it tse'e tun to'mayji mąkk tyumpąj juu' ve'e yaktijp Nordeste, jęja ję'ę ve'e naxkųjx chąą'n ję poj.

15 Kųx tse'e ję poj dųkayak'ǫ'yi jętse'e ję barco yǫ'ǫyųt joma ve'e ję naax dųmutąma, ję'ę kąjxts ąątse'e nyakjajty jęts ąątse'e ję poj xyaknąjkxųt pąn joma ve'e dųtsąk.

16 Najxts ąątse'e jęp cláudait y'it jąnaadup juu' ve'e jęm maaxy nąąj akojkm, joma ve'e mąkk kyatumpąj. Mąnųtsaachts ąątse'e ję barco ónųk nyaktąjki jęp mąją barco jąątp.

17 Ku ąątse'e nyaktąjki ję barco ónųk, van'it tse'e ję mąją barco dųmutso'midi dųmujojkidi. Tsą'kidup tse'e kųx ku ve'e ję barco chą'kxnit jęp po'o jąątp, ję'ę kąjx tse'e dųyakvajntkti ję vit juu' ve'e ję barco yakyǫ'yjup ku ve'e tyukpǫja jęts ąątse'e ve'emji mpapójųt.

18 Ję ku'óxit tse'e mąkkna pyąj, ję'ę kąjx tse'e ję barco ję chųm dųnąvąji'ukvaandi jęm maaxy nąjǫǫtm jętse'e ve'em dųyaktąą'tkadat ję barco.

19 Kutoojk xąąjts ąątse'e ntuktsąmvatskųjx ję barco ję pyąąmdųk.

20 May xąąj tse'e kyǫǫ'kkę'xni ni ję xąąja ni ję maatsa, ję mąkk poj ję mąkk toojts ąątse'e xtukkoo'yip, ve'emts ąątse'e n'ukvinmay jęts ka'a ąątse'e kųntsąąk.

21 Jékanits ąątse'e nkakay, van'it tse'e ję Pablo dųvinkuva'ki ję jáyuda jętse'e vyaajñ:

—Miitsta, yaa'tyąjkta, nųyojk ǫy ątse'e kųxkąts'amǫtunajxti jętse'e jęm Creta kųnkatsǫǫ'numdi. Pąn kųnta'numdi ve'e jęm, ka'a tse'e ųxyam ję xyųp njomjajtumda ntijajtumda.

22 Ax kádits mtsaachvinmáyda, óyame'e yą barco vyintǫ́kiyųt, ni pąna tse'e kya'ǫǫ'kųt.

23 Tsuuj ątse'e tųxyak'ix to'k ję Nte'yam ję y'aangeles, ję Nte'yam, juu' ątse'e ję jyayu, ję'ę juu' ątse'e nvinja'vip nvintsą'kip.

24 Jidų'ųmts ątse'e tųxnųųjma: “Kadi mtsą'aga Pablo, tun vinkǫpk ję'ę ve'e jętse'e jęja ję rómait yakkutojkpa vyinkujk nąjkx xvintena. Ję Nte'yam tse'e tųmto'nųxjų ję maa'yųn jętse'e ni pąna kya'ǫǫ'kųt juu' ve'e ijttup mits mąąt jęm barco joǫtm.” Jidų'ųmts ątse'e tųxnųųjma.

25 Miitsta, yaa'tyąjkta, jǫt'amájadats. To'k aaj to'k jǫǫt ątse'e ję Nte'yam njaanchjáva jęts ve'eme'e tyónjųt kyǫ́tsjųt ax jo'n ątse'e ję ángeles tųxnųųjma.

26 Ax jẹ'yumdapts u̱u̱'me'e joma ve'e to'k jẹ it yam maaxy na̱a̱j akojkm —jidu̱'u̱m tse'e jẹ Pablo vyaajñ.
27 To'k tse'e jẹ tsooj ku ve'e tso'm jo'n vye'na, may xa̱a̱jani a̱a̱tse'e nyo̱'o̱y vye'na, jẹm a̱a̱tse'e Adria maaxy na̱jo̱o̱tm nve'na jẹts a̱a̱tse'e jẹ po̱j xtukkoo'ya, van'it tse'e jẹ barco yakyo̱'yva du̱nuja'vidi jẹts yakmutámínupe'e jẹ naax.
28 Ku ve'e du̱kijpxti jẹ tu̱jpx ma̱a̱t vinxu̱pe'e kya̱a̱ka jẹ na̱a̱j, van'it tse'e du̱'ixti jẹts ii'px xajtu̱k jo'ne'e kya̱a̱ka. Ku ve'e javẹẹ'n jyaa'kyo̱'y jẹ barco, van'it tse'e du̱kijpxtinuva, makmo̱kx xajtu̱k jo'n tse'e y'ijt.
29 Tsa̱'kidup tse'e ku ve'e jẹ barco mya̱jta̱'tspétu̱t joma ve'e jẹ tsaaj, jẹ'ẹ ka̱jx tse'e du̱nasta̱'yidi maktaaxk jẹ pojxu̱n jo̱'ku̱n jẹp barco naadup jẹtse'e du̱va̱a̱'ntánu̱t. Van'it tse'e du̱'a'ixti ku ve'e jẹ it jyajtu̱ku̱t.
30 Van'it tse'e jẹ barco yakyo̱'yva y'ukkẹ'ẹkuvaandini, jẹ'ẹ ka̱jx tse'e du̱ku̱sta̱y'ukvaandi jẹ barco ónu̱k, ve'em tse'e jẹ jayu du̱yakvinmayda jẹts jẹ pojxu̱n jo̱'ku̱ne'e yakvajntktup jẹja jẹ barco vyinkujk tso̱v.
31 Van'it tse'e jẹ Pablo du̱nu̱u̱jmi jẹ tojpata̱jk jẹ vyintsán ma̱a̱t jẹ tyojpada:
—Pa̱n ka'a xa ve'e jẹ barco yakyo̱'yva tyanda yam barco jo̱o̱tm, yam tse'e maaxy na̱jo̱o̱tm n'o̱o̱'kumdat.
32 Van'it tse'e jẹ tojpata̱jk du̱mutsojkidi jẹ tu̱jpx juu' ve'e tyukku̱sta̱a̱ydup vye'na jẹ barco ónu̱k jẹtse'e du̱yakku̱sta̱jkidini jẹm na̱jo̱o̱tm jẹ barco ónu̱k.
33 Jẹ kujápit tse'e ku ve'e jajviinup vye'na, van'it tse'e jẹ Pablo ña̱'mu̱xjidi jẹtse'e kyáydat. Jidu̱'u̱m tse'e vyaajñ:
—Makmo̱kx xa̱a̱jani xa ve'e mkakayda mkama'ajta.
34 Tonda jẹ maa'yu̱n, kayda, ve'em tse'e mmajuvátkat, ku̱x ni pa̱na ve'e kya'o̱o̱'ku̱t, ni tía ve'e mkajátjadat mkanáxjadat.
35 Ku ve'e ve'em vyaajñ, van'it tse'e jẹ Pablo jẹ tsapkaaky du̱ka̱a̱jn jẹtse'e jẹ Nte'yam du̱kuko̱jtsji jeja nu̱jom jẹ jayu vyinkujkta. Van'it tse'e du̱tojkva'kxy jẹtse'e kyay'ukvaajñ.
36 Van'it tse'e nu̱jom jyo̱t'amájidi jẹtse'e kyaaydi.
37 Nu̱mẹjtsk mókupx jatoogupxu̱k maktojt jáyuts a̱a̱tse'e nve'na jẹm barco jo̱o̱tm.
38 Ku a̱a̱tse'e nkooxji, van'it tse'e jẹ barco du̱tuktsa̱mvaatsti, du̱jaa'kyaktaa̱'tkidi, jẹtse'e jẹ trigo jẹm maaxy na̱jo̱o̱tm du̱nasjojkidi.

Ku jẹ barco vyinto̱ki
39 Ku ve'e jẹ it jyajtk, ka'a tse'e jẹ barco yakyo̱'yva du̱'ixkajpti jẹ it; ax y'ixtu tse'e to'k jẹ ava'ajts it jeja maaxy na̱pa'ayi juu' ve'e o̱oy jẹ po'o du̱tunma̱a̱t. Van'it tse'e du̱'uknu̱pa̱ajmtkidi jẹtse'e jẹm po'o jo̱o̱tm ku̱du̱yaktajkidi jẹ barco.
40 Van'it tse'e du̱mutsojkidi jẹ tu̱jpx juu' ve'e jẹ pojxu̱n jo̱'ku̱n ma̱a̱t jẹtse'e du̱masoo̱ktini jẹm maaxy na̱jo̱o̱tm. Van'it tse'e jẹ ku̱p du̱mukéjidi juu' ve'e jẹ barco du̱too'mo̱o̱yp, jẹtse'e du̱yakpojtu̱kti jẹ vit juu' ve'e jeja jẹ barco vyinkujk jẹtse'e du̱yakpapójut, ve'em tse'e jẹ barco tya̱mi'ukvaajñ jẹja maaxy na̱pa'ayi.
41 Ka'anumts a̱a̱tse'e nje'ya vye'na jẹja maaxy na̱pa'ayi, van'it tse'e jẹ barco ja̱jp cha̱'kxni jẹp maaxy na̱pa'tkup, ka'a ve'e y'ukyoo'kxni. Van'it tse'e jẹ barco a̱jx cha'px'ukvaanni ku̱x va'ajts ma̱kke'e jẹ maaxy na̱a̱j yakna̱pẹ'tsji.
42 Van'it tse'e jẹ tojpata̱jk du̱'ukyak'o̱o̱'kuvaandi jẹ jáyuda juu' ve'e pa̱kmuk ijttup, jẹ'ẹ ve'e vyinmaaydup ku ve'e na̱va̱a̱'mp ku̱kyẹẹktini.
43 Ax jẹ tojpa juu' ve'e du̱nu̱vintsánip nu̱mókupx jẹ tojpata̱jk, ka'ats jẹ'ẹ ve'e du̱tsa̱k jẹtse'e jẹ Pablo y'o̱o̱'ku̱t, jẹ'ẹ ka̱jx tse'e du̱kamasa̱a̱k jẹtse'e ve'em du̱tóndat, ñojk'óye'e du̱pavaajñ jẹts too'va̱jkpe'e ña̱tá̱kadat jẹ'eda pa̱n pa̱n jatye'e jẹ na̱va̱a̱'nk du̱jajttup,
44 u̱x'o̱ok tse'e jẹ'eda pa̱n pa̱n jatye'e vintaandup, jẹ'ẹ tse'e du̱tuknáxtap jẹ ku̱p ukpu̱ jẹ barco pu'u tukta̱ja. Ve'emts a̱a̱tse'e nu̱jom njẹ'y joma ve'e jẹ naax.

28

Ku jẹ Pablo vye'na jẹp maaltait y'it ja̱a̱tp
1 Ku a̱a̱tse'e jẹm naxka̱jxm njẹ'y, van'itts a̱a̱tse'e nnu̱ja'vi jẹts Malta jẹ'ẹ ve'e jẹ it du̱xa̱a̱ja.
2 Juu' ve'e jẹ jémit jáyuda, o̱y jayu tse'e ña̱pya̱ajmjidi a̱a̱ts ma̱a̱t, pya̱a̱mdu ve'e jẹ ja̱a̱jn ku̱x o̱oye'e jẹ it tyuntu'uj tyunxux, jẹts a̱a̱tse'e xyaaxjidi xaampa.
3 Van'it tse'e jẹ Pablo o̱jts du̱pa̱kmuk jẹ ta̱'a̱jts ja'axy. Jya̱nkajpip tse'e vye'na ku ve'e to'mayji o̱jts to'k jẹ tsaa'n pyítsum jẹp ja'axy ja̱a̱tp ku ve'e jẹ ja̱a̱jn du̱kuke'ek, jẹtse'e o̱jts jẹ Pablo jẹ tsaa'n kya̱mutso'otsaja, ka'a tse'e jẹ tsaa'n jatyji myaso̱o̱kji.
4 Ku ve'e jẹ maaltait jayu du̱'ixti jẹts ka'a ve'e jẹ Pablo jẹ tsaa'n myasa̱'a̱kju̱, van'it tse'e ña̱vyaajnjidi:
—Yakjayu'o̱o̱'kpadam xa ya̱'a̱ n'ite'e ya̱ jayu; óyam ya̱'a̱ ve'e du̱jakuke'ek jẹ maaxy na̱a̱j, ka'a tse'e jẹ Nte'yam yakjajtu̱xju̱ jẹtse'e jyaa'kjoojntykat.

5 Van'it tse'e je Pablo je tsaa'n dukusxijt jetse'e dujanvippi, ka'a tse'e vyintsotoojnji.
6 Je'e tse'e nujom y'a'íxtup jetse'e je Pablo je kya'aj kyi'ixut ukpu jatyji y'oo'kut. Ku ve'e
duixta jets ka'a ve'e vyintsojaty ku ve'e jékani dujah'a'ixta vye'na, van'it tse'e vyinmatyik-
tsti jetse'e vyaandi jets je'e ve'e to'k juu' ve'e yakvinjávap yakvintsa'agap.
7 Je it mutam tse'e vye'na je naax juu' ve'e je Publio jye'e, ñumájip je'e ve'e jem. Je'e tse'e
oy jayu napyaajmju aats maat jets aatse'e toojk xaaj jem tyak'am xyaktsuuni.
8 Jem tse'e je Publio je tyee' vye'na, jampa'am jets nuu'pun pa'amts je'e ve'e pajkjup.
Van'it tse'e ojts je Pablo kyu'ixju jetse'e dunutsapkajts, jetse'e je kya'aj dutuknukaajn. Ku
ve'e ve'em dutuujn, van'it tse'e je Publio je tyee' jyotkadaakni.
9 Van'it tse'e jye'yduva pan pan jatye'e pajkjudup jem jetse'e je Pablo
yakjotkadaakjuduva.
10 Ooyts aatse'e je jayu xtunyakmájidi may viijn. Ku aatse'e je barco mpajknuva,
xmooyduts aatse'e juu' aatse'e n'ajootap jeja too' aajy.

Ku je Pablo jye'y jep Roma

11 Toojk poo'ots aatse'e ntsuuni jem maaltait y'it jootm. Van'itts aatse'e mpajknuva to'k je
barco juu' ve'e jem je xox aats duyaknajx, alejandríait barco je'e ve'e. Jeme'e dumaada je
xeen ónuk je y'apamnaxta. Je xeen ónuk, mejtsk je'e ve'eda juu' ve'e je jayu vyinja'vidup
vyintsa'kidup: to'k juu' ve'e duxaaj Cástor jets jado'k juu' ve'e duxaaj Pólux.
12 Van'itts aatse'e nje'y jem Siracusa. Jemts aatse'e ntaajñ toojk xaaj.
13 Kuts aatse'e jem ntsaa'n, jéjats aatse'e nnujkx maaxy napa'ayi jets aatse'e nje'y jem
Regio. Je ku'óxit tse'e jyeji je poj juu' aatse'e xputajki, noortets je'e ve'e ñujkx, ve'emts
aatse'e kumejtsxaaj nje'y jem Puteoli.
14 Jemts aatse'e nmaatnavyaatji je utsta je ajchta jets je utsta je tsa'ada, je'e aatse'e
x'amótudu jets aatse'e ntánut je'e maat vuxtojtuk xaaj. Ku ve'e pyuuk je vuxtojtuk xaaj,
van'itts aatse'e ntsoo'nni jets aatse'e nnujkx jem rómait cyiudaaj kajxm.
15 Je utsta je ajchta pan pan jatye'e jemda Roma, je'e tse'e dumótudu jets je'yap aatse'e,
je'e kajxts aatse'e x'amejtsidi je vaat joma ve'e dutijta Foro de Apio jets je it juu' ve'e duxaaj
Tres Tabernas. Ku ve'e je Pablo du'ix je utsta je ajchta, kyukojtsji tse'e je Nte'yam jetse'e
jyot'amaji.
16 Ku aatse'e jem Roma nje'y, yakjajttuts je'e ve'e je yakkutojkpada jetse'e je Pablo apuk
chaanat, je'ejyji ve'e to'k je tojpa ix'ijtju.

Ku je Pablo kya'amaajy jep Roma

17 Kutoojk xaaj tse'e je Pablo dunukejxi je israeejlit jáyuda juu' ve'e dunumájidup jem
Roma. Ku ve'e ñay'amojkijidi, van'it tse'e je Pablo ña'muxjidi:
—Miitsta, nmu'israeejlit jáyuda, óyam atse'e nkamutokintún je njáyuvamda jets atse'e
nkayakvintsa'kintóki je njujpit jáyuvam je pyava'nunda, yakmajtsts atse'e jem Jerusalén
jets atse'e jem je rómait jayu kya'm nyakpuujm.
18 Ku atse'e nyaktokimpayo'y, x'ukmaso'okuvaanduts atse'e kux ka'a ve'e dupaatti pan
ti atse'e xtukkuyak'oo'kadap.
19 Ax ka'a tse'e ve'em dutsojkti je njáyuvamda, je'e kajxts atse'e n'amotu jets atse'e je
yakkutojkpa César xtokimpayo'oyut. Ka je'e kajxapts atse'e nmin jets atse'e nnuxa'aadat
uu'm je njáyuvamda.
20 Je'e kajx ats miitse'e tunnukéxada jets ats miitse'e n'íxtat jetse'e nmukótstat, kux je'e
kajx atse'e uxyam cadena tsum n'it kuxe'e je Nte'yam njaanchja'vimda, uu'm, je israeejlit
jáyuda.
21 Van'it tse'e vyaandi:
—Ka'a xa aatse'e ti nak xje'yja juu' ve'e jem Judea tsoo'mp jetse'e dukats mits kajx,
jets aats je njáyuda juu' ve'e jem tuchoo'nda jetse'e yaja jye'yada, ni pánats aatse'e
xkavintsonuujma mits kajx.
22 N'amotunaxuvaampy xa aatse'e pan ti mitse'e mjaanchja'vip, kux nmuja'vinup
aatse'e jets oyjoma ve'e yaktso'oxpúk ya nam ixpajkun.
23 Ñupaajmtkidu tse'e to'k je xaaj ku ve'e je Pablo myukótsjadat. Van'it tse'e numay
je jayu ñay'amojkijidi joma ve'e je Pablo vye'na. Tun japyji tse'e je Pablo tyuk-
mukojts'ukvaajnjidi vintso je'e ve'e ku ve'e je jayu y'itta jem je Nte'yam y'am kya'm, taka
xaaj paat tse'e tyukmukojtsjidi, tyuk'ixtu tse'e juu' ve'e jyatyaandu jep Kunuu'kx Jatyán
kujxp je Moisés jets je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta. Ve'em tse'e je Pablo dutuujn
jetse'e je jayu dujaanchja'vidinit jets je Jesús je'e ve'e je Cristo, je'e juu' ve'e je Nte'yam
vyinkoon jetse'e yakkutojknit.
24 Jem tse'e juu' ve'e dukuvajktup juu' ve'e je Pablo kyojts; jempa tse'e juu' ve'e
dukakuvajktup.

25 Ku tse'e ñakyǫjtsvintsǫǫjvjidi ajẹ'ẹjyjida, van'it tse'e chǫǫ'ndini, tą́vani ve'e jẹ Pablo
jidụ'ụm ñą'mụxjada vye'na:
—Ǫy xa ve'e jẹ Espíritu Santo dụtukkǫjtsnajxy jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kǫjtsnajxpa Isaías ku
ve'e jẹ njụjpit jáyuvamda dụnụụjmi. Jidụ'ụm tse'e vyaajñ:
26 Nąjkxụ xnąąjmada jẹ nụmay jayu:
Mjah'amǫtunáxtap xa miitse'eda,
ka'a tse'e xvinmǫ́tudat;
mja'íxtapts miitse'eda,
ka'a tse'e xvinjávadat.
27 Jẹ'ẹ kąjx ku ve'e mąkk jẹ vyinma'yụnda tụvyimpijtni,
ka'a tse'e dụmǫtuvuva'anda jẹtse'e jẹ vyiijn dụyakpi'itsta.
Ve'em tse'e dụtonda jẹtse'e dụka'íxtat,
jẹtse'e jẹ tyaatsk dụkatuk'amǫtunáxtat jẹtse'e jẹm jya'vin kąjxm dụkavinmǫ́tudat.
Jẹ'ẹ kąjx tse'e ve'em dụtonda kụxe'e ąts xkah'aminava'anda jẹts ątse'e nyaktsǫ'ǫktat.
Jidụ'ụm tse'e jẹ Espíritu Santo jẹ Isaías tyukkǫjtsnajxji.
28 'Nụjávadats n'it jẹts yakvaajnjadape'e yą ǫy kąts yą ǫy ayook pą̱n pą̱n jatye'e ka jẹ
israeejlit jáyuvap, ve'em tse'e jẹ Nte'yam myǫ'ǫjadat jẹ joojntykin juu' ve'e xą̱'ma kąjx ijtp
ku ve'e jẹ Jesucristo dụjaanchjávada, jẹ'ẹ tse'e tụụv dụ'amǫtunáxtap.
29 Ku tse'e ve'em vyaajñ jẹ Pablo, van'it tse'e jẹ israeejlit jayu ñąjkxtini jẹtse'e ǫǫy
tyunnakyǫjtsvintsǫǫjvjidi.
30 Jẹm tse'e jẹ Pablo chụụni mẹjtsk joojnt joma ve'e tyąk'ajotyujk, kyuvụjkp tse'e nụjom
pą̱n pą̱n jatye'e nąjkx kyu'íxjada,
31 jẹ'ẹ tse'e jẹ jayu dụvaajnjip vintsǫ jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jẹ jayu y'itta jẹm jẹ Nte'yam
y'am kyą'm, tyuk'ixp tse'e jẹ jayu jẹ Mąją Vintsą́n Jesucristo jyẹ'ẹ. Ka'a tse'e pą̱n pą̱ne'e
nụnkayakjajtụxjup jẹtse'e ve'em dụtónụt.

Yą'ą tse'e ję nąk juu' ve'e ję Pablo tyuknųja'yi ję jaanchja'vivatąjk jęp Roma

1 Ątse'e ję Pablo, ję Jesucristo ję myutoompa ję myupąjkpa, ję Nte'yam ątse'e xvinkǫǫn jęts ątse'e apųk xpųųjm jęts ątse'e n'ítųt ję kyukątsiva, jęts ątse'e ntukka'amáyųt ję y'ǫy kąts ję y'ǫy ayook.
2 Yą'ąts ję'ę ve'e juu' ve'e ję Nte'yam jujpani vyaajntk ję y'ayook kojtsnajxpatąjk kąjxta, ve'em ax jo'n y'it jęp Kunuu'kx Jatyán kujxp.
3 Yą ǫy kąts yą ǫy ayook kąjx tse'e yaknujava ję nMąją Vintsánamda Jesucristo jyę'e, ję Nte'yam ję y'Onųk. Jayu ję'ę ve'e, ję'ę ku ve'e y'it ję yakkutojkpa David ję chaan ję kyǫǫj.
4 Ax ję'ę ku ve'e Ntye'yama, yaknųkę'xnątąjkits ję'ę ve'e ję Nte'yam jęts ję y'Onųk ję'ę ve'e, ję'ę ku ve'e ję myąkkin kąjx duyakjoojntykpąjknuva ku ve'e y'uk'ąą'k.
5 Ję y'Onųk kąjxts ąątse'e ję Nte'yam ję maa'yųn xtoojnji jęts ąątse'e ję kukątsiva n'it, jęts ąątse'e ję jayu nvaajnjat yą ǫy kąts yą ǫy ayook jętse'e ve'em to'k it to'k naxviijn ję jayu ję Jesucristo dųkątsąpąkųt ję'ę kąjx ku ve'e jyaanchjávajada.
6 Ax ję'ę mąątts miitse'eda, ję Nte'yam tse'e myaaxųxjųduva jętse'e m'ijttinit ję Jesucristo ję jyayu.
7 Jaanchja'vivatąjk juu' ve'e nay'amojkijidup jęm rómait cyiudaaj kąjxm, mtsǫjkjųdupts miits ję'ę ve'e ję Nte'yam, ję'ę tse'e myaaxųxjųdu jętse'e m'ijttinit ję'ę ję jyayu. Ję Nte'yam, juu' ve'e nTee'imdup, jęts ję Mąją Vintsán Jesucristo, ję'ę tse'e mkunoo'kxjadap jętse'e m'ijttinit ję y'ǫy jǫǫt mąątta.

Ku ję Pablo ñąjkxuvaajñ jęp Roma

8 Ję'ę kąjx ku ątse'e to'k muk n'it ję Jesucristo mąąt, too'vąjkpts ątse'e ję Nte'yam nkukąjtsja kųx ñųja'vipe'e ję jayu nųvinxųp yaja natyo'k naxviijn vintsǫ ve'e xjaanchjávada ję Jesucristo.
9 Ję Nte'yam ątse'e to'k aaj to'k jǫǫt nmutuump nmupųjkp jęts ątse'e ję jayu nvaajnjada ję ǫy kąts ję ǫy ayook, ve'em tse'e ję Nte'yam ję y'Onųk dų'íxadat. Ñųja'vipts ję'ę ve'e ję Nte'yam jęts ijtp ąts miitse'e njaa'myétsta ku ątse'e ntsapkąts,
10 ję'ę ątse'e n'amǫ́tup mpąktsąąp jęts ąts miitse'e nąjkx nku'ixta ku ve'e ję Nte'yam vya'anųt. To'mayji ątse'e tsǫjk x'o'yixjųt.
11 Qǫy ątse'e ntuntsąk jęts ąts miitse'e nku'íxtat, ve'em tse'e ję Espíritu Santo mmǫ'ǫjadat ję maa'yųn ję putąjkin kųxe'e ąts ve'em ntun jętse'e mąkk m'ijttinit to'k muk ję Cristo mąąt,
12 ję'ęts ątse'e ntijp jęts namyąkkinmǫ'yumjadape'e to'k jado'k ję jaanchja'vin kąjx juu' ve'e njayejpumdup.
13 Utsta ajchta utsta tsą'ąda, ntsąjkp ątse'e jętse'e xnųjávadat jęts may náxani ąts miitse'e nąjkx njaku'ixuva'anda, ax ųxyam paatnats ątse'e xka'ǫ'yixjų. Uknąjkxuvaan ątse'e, ntsąjkpts ątse'e jętse'e ję Nte'yam dųkunoo'kxųt juu' ątse'e ntónup nkǫ́tsup miits mąątta, ve'em ax jo'n dųkunuu'kx juu' ątse'e tųntún tųnkąts viijnk tsǫv joma ve'e ka ję israeejlit jáyuvap.
14 Nmuyǫ́jip ątse'e anañųjoma ję jayu, ję griego jayu jęts ka ję griego jáyuvap, ję kuvij jayu jęts ka ję kuvij jáyuvap.
15 Ję'ę kąjxts ątse'e ntsąk jęts ąts miitse'e nvaajnjiduvat ję ǫy kąts ję ǫy ayook, miits, jáyuda juu' ve'e tsųųnidup jęm rómait cyiudaaj kąjxm.

Ję ǫy kąts ję ǫy ayook ję myąkkin

16 Ka'a xa ątse'e ntuktsǫ'ǫtyún jęts ątse'e ję jayu nvaajnjadat yą ǫy kąts yą ǫy ayook, kųx ję Nte'yam ję myąkkin yą'ą ve'e jęts yą'ą kąjx tse'e ję jayu ję tyǫkin ñųva'achjų ku ve'e ję Jesucristo dųjaanchjáva, too'vąjkp tse'e pąn pąn jatye'e israeejlit jayu, nay ve'empa tse'e pąn pąn jatye'e ka ję'ępta.
17 Yą ǫy kąts yą ǫy ayook ję'ę ve'e juu' ve'e xtuk'íxumdup xtuknųja'vimdup jęts ka'a ve'e ję Nte'yam xtǫkimpą'mumda, ję'ę kąjx tse'e ve'em dųtún kųxe'e njaanchja'vimda. Ve'em xa yą'ą ve'e ax jo'n ję Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Pąn pąn xa ve'e ję Nte'yam kyatǫkimpųųmp kųxe'e jyaanchjávaja, joojntykapts ję'ę ve'e."

Myu'ejkjupe'e ję Nte'yam pąn pąn jatye'e tǫkintoondup

18 Nųkę'xnątáka xa ve'e tyañ jęts myu'ejkjupe'e ję Nte'yam ję jayu pąn pąn jatye'e kavintsą'kijidup jętse'e tyǫkintonda. Ję ka óyap juu' ve'e tyoondup, ję'ę tse'e dųyaktso'oxjajtp jętse'e ję jayu dųnųjávadat ję tyųv ję'ę.
19 Pąn vintsǫ ve'e ję Nte'yam yak'ixa, va'ajts xa yą'ą ve'e ję Nte'yam dųyaknųkę'xnątąjki jęja ję'ę vyinkujkta.

20 Oyame'e kyayak'ix vintsǫ ve'e jẹ Nte'yam Ntye'yama, jẹ'ẹ vintsǫ ve'e y'it jẹts jẹ mąkkin juu' ve'e jyayejpp xą'ma kąjx, yaknuja'vipts jẹ'ẹ ve'e van'ítani ku ve'e yą it chǫǫ'ntk jẹts ųxyam paat jẹ'ẹ kąjx juu' ve'e tyoon. Ax ka'a tse'e dųnųnkakuvą́ktat jẹts ka'a ve'e y'ǫ'yixjidi vintsǫ ve'e kųdųnuja'vidi.
21 Jyanuja'vidupts jẹ'ẹ ve'e jẹts jẹme'e jẹ Nte'yam, ax ka'a tse'e dųvintsą'ągada ax jo'n dųvinmachjų jo'n, ka'a tse'e jẹ kukǫjtsųn dųmǫǫyduva, jẹ'ẹ ve'e vyinmaaydup pyayǫ'ydup juu' jatye'e katoomp, vimpijttinu tse'e jẹ jya'vinda ka ǫ́yap, ka'a tse'e dų'ukvinmǫ́tudini jẹ y'ǫy jẹ'ẹ.
22 Viji kej ve'e jyanatyijjada, ax ka'a tse'e dųnujávada juu' ve'e ǫy.
23 Ka'a tse'e dųyakmájada dųyakjaanchada jẹ Nte'yam, juu' ve'e ni jẹ vin'ita ka'ǫǫ'kup; jẹ apąmnax tse'e tyukvintíktstup. Y'apąmnajxtup tse'e jẹ jayu, juu' ve'e ǫǫ'ktup, jẹ jẹyyva tą́nųk, jẹ tą́nųk juu' ve'e maktaaxk tékax, jẹts jẹ tsaa'n, jẹ'ẹ tse'e vyinja'vidup vyintsą'kidup.
24 Jẹ'ẹ kąjx tse'e jẹ Nte'yam myasǫǫkjidini jẹtse'e dų́tóndat jẹ ka ǫ́yap juu' ve'e chǫjktup; ax viijnkts jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e tyoondup to'k jado'k.
25 Ve'em tse'e dųtonda kųxe'e dųkatsǫkta jẹtse'e dųnųjávadat jẹ Nte'yam jẹ tyųv jyẹ'ẹ, jẹ'ẹ tse'e jyaanchja'vidup juu' ve'e taay jẹtse'e dųvinjávada dųvintsą'ągada juu' jatye'e jẹ Nte'yam pyąąm, ka'a tse'e jẹ Nte'yam viinm dųvinjávada dųvintsą'ągada, jẹ'ẹ juu' ve'e dųvinmajtsjup jẹtse'e xą'ma kąjx yakmąja yakjaancha y'ijtnit. Amén.
26 Jẹ'ẹ kąjx tse'e jẹ Nte'yam myasǫǫkjidini jẹtse'e yakkutojkųxjadat jẹ ka ǫ́yap juu' ve'e chǫjktup, jẹ tą'axtąjk paat tse'e jẹ vyinma'yųn dųyaktiktsnu ax jo'n pyųma jẹtse'e tyą'ąxtąjkat, jẹtse'e dųpanąjkxta juu' jatye'e ve'em ka pų́map.
27 Nay ve'empa tse'e jẹ yaa'tyąjk dųmasǫǫktuva ax jo'n pyųma jẹtse'e jẹ tą'ąxtąjk dųmąąt'íttat, aamp tǫǫypts jẹ'ẹ ve'e jẹm jya'vin kąjxmda jẹtse'e ñamyąąt'ítjadat ayaa'tyąjk. Ax tsǫ'ǫtyo'nųnts jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e jẹ yaa'tyąjk natyo'nųxjųdup vimpit atųj. Jẹ tyǫkin kąjxta tse'e ñaajkvintǫ́kijada.
28 Kųx tse'e dųkatsǫkta jẹtse'e jẹ Nte'yam dųjaa'myétstat, jẹ'ẹ kąjx tse'e jẹ Nte'yam myasǫǫkjidini jẹtse'e viinm ñaajkkutojkųxjada pąn vintsǫ ve'e jẹ kyǫ'ǫy vinma'yųn ña'mųxjada, ve'em tse'e dųtonda juu' ve'e kyapaatyp kyah'akẹ́ẹguip.
29 Tum tǫkintoondup tse'e, tum ka ǫ́yap tse'e juu' ve'e pyanąjkxtup, ña's'ayǫ'vidup tse'e juu', ñųkǫ'ǫvyinma'yidup tse'e jẹ myujayu, ẹjkjųdup jǫt'aajnjųdup tse'e ku ve'e juu' kya'ǫ'yixjada ax jo'n jẹ viijnk jayu, yakjayu'ǫǫ'ktup, nacho'oxpąjkjųdup, vin'ąą'ndup, ijttup tse'e kutaay, akǫtsųtoonkidup,
30 pyakǫjtstup tse'e jẹ jayu, jẹ Nte'yam tse'e kyatsǫjktup, vinkǫjtspẹjttup, namyájijidup, natyijjųdup, myutaayvaattup tse'e jẹ kyǫ'ǫy jẹ'ẹ, ka'a tse'e jẹ tyee' ukpų jẹ tyaak dųkątsąpąkta,
31 ka'a tse'e dųvinmǫ́tuda juu' ve'e ǫy, ka'a tse'e dųkutyonda jẹ y'ayook, ka'a tse'e juu' dųkojts'ǫyava'anda, nay ka'a tse'e jẹ tsǫjkųn ukpų jẹ tukmǫ'tųn dųjayẹpta.
32 Ñųja'vidupts jẹ'ẹ ve'e ǫy jẹts vyinmajtsjųdupe'e jẹ ǫǫ'kųn jẹ'ẹ pąn pąn jatye'e ve'em dųtoondup. Oyam tse'e vye'ema, ka jẹ'ejyap tse'e tyoondup, tyukxǫǫjntktuvapts jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jẹ viijnk jayu ve'em jyátkiduva.

2

Tǫkimpayǫ'yp xa ve'e jẹ Nte'yam pąn vintsǫ ve'e dųpaa'ty dų'akẹ́ẹga

1 Nųnjajtpe'e ku ve'e nųto'k vya'anųt jẹts vyinmajtsjųdupe'e jẹ tsaachpaatųn jẹ jayu juu' ve'e ka jẹ israeejlit jáyuvap. Mits, jyapąna mitse'e, ku ve'e ve'em mva'añ, ka'a tse'e xnųnkakuvą́kųt jẹts mkanuja'vipe'e. Ku ve'e mva'añ jẹts vyinmajtsjųdupe'e jẹtse'e chaachpaattinit, mnatyǫkimpąąjmjuvap xa mitse'e, kųx nay vanxųppa xa jẹ'ẹ ve'e juu' mitse'e mtuump.
2 Yaknuja'vinup xa ve'e jẹts tǫkimpayǫ'ype'e jẹ Nte'yam ax jo'n dųpaa'ty dų'akẹ́ẹga, tyukkuvétupts jẹ'ẹ ve'e pąn pąne'e jẹ kyǫ'ǫy jẹ'ẹ dųtoomp.
3 Ax mits tse'e mvaamp jẹts vyinmajtsjųdupe'e jẹ tsaachpaatųn pąn pąn jatye'e ka jẹ israeejlit jáyuvap, jẹtse'e ve'em mjátkiva, ¿ve'eme'e mvinmay jẹts ka'a ve'e jẹ Nte'yam mtukkuvétjųt?
4 ¿Uk mkǫ'ǫyja'vipe'e jẹ maa'yųn juu' ve'e jẹ Nte'yam mto'nųxjup jẹtse'e dųmutena jẹ ka ǫ́yap juu' ve'e mtuump? ¿Ka'a ve'e xnųjava jẹts jẹ'ẹ kąjxe'e jẹ Nte'yam jẹ maa'yųn mto'nųxjų jẹtse'e xmasǫǫknit jẹ mkǫ'ǫy joojntykin?
5 Ax ka'a tse'e xmasą'ąk, mąkke'e ǫǫy jẹ mkuvajk xtumpųm. Ax jẹ'ẹ kąjx tse'e kųxe'e ve'em xtun, ǫǫy tse'e jẹ tsaachpaatųn mtunyakmǫǫynit ku ve'e jẹ Nte'yam jẹ jayu jẹ tyǫkin dųtukkuvétųt jẹ xąąj ku ve'e ñųkẹ'xnatą́kat jẹts tǫkimpayǫ'yp jẹ'ẹ ve'e pąn vintsǫ ve'e dųpaa'ty dų'akẹ́ẹga.
6 Myǫǫynupts jẹ'ẹ ve'e to'k jado'k pąn vintsǫ ve'e juu' jaty tųdųtún tųdųkąts:

7 myo̱o̱ynupe'e je̱ joojntykin juu' ve'e xa̱'ma ka̱jx ijtp je̱'e̱da pa̱n pa̱n jatye'e kanoo'kxtup je̱tse'e du̱tóndat juu' ve'e je̱ Nte'yam cha̱jkp. Ve'em tse'e du̱tonda ku̱x cho̱jktupe'e je̱tse'e je̱ Nte'yam chókjadat, je̱tse'e y'o̱tyo'nu̱xjadat, je̱tse'e xa̱'ma ka̱jx jyoojntykidinit.
8 Ax myo̱o̱ynup tse'e je̱ tsaachpaatu̱n je̱'e̱da pa̱n pa̱n jatye'e je̱ y'avintso̱ vinma'yu̱n du̱yaktoondup, pa̱n pa̱n jatye'e du̱kakuva̱jktup juu' ve'e pyaatyp y'ake̱e̱guip, je̱ts pa̱n pa̱n jatye'e du̱pana̱jkxtup je̱ kyo'o̱y je̱'e̱.
9 Tsaachpaattinupts je̱'e̱ ve'e nu̱jom pa̱n pa̱n jatye'e du̱toondup juu' ve'e ka ó́yap, too'va̱jkp tse'e je̱ israeejlit jayu, nay ve'empa tse'e pa̱n pa̱n jatye'e ka je̱'e̱pta.
10 Ax y'o̱yja'vipts je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam je̱tse'e o̱y du̱toojnjinit je̱'e̱ juu' ve'e du̱toondup je̱ y'o̱y je̱'e̱, o̱y jo̱o̱t tse'e y'ijttinit je̱'e̱ ma̱a̱t, too'va̱jkp tse'e je̱ israeejlit jayu, nay ve'empa tse'e pa̱n pa̱n jatye'e ka je̱'e̱pta.
11 Ku̱x je̱ Nte'yam, ka'ats je̱'e̱ ve'e je̱ jayu du̱viijnk'íx to'k jado'k.
12 Nu̱jom xa ve'e pa̱n pa̱n jatye'e to̱kintoondup je̱tse'e du̱kajaye̱pta je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n, vintókidapts je̱'e̱ ve'e ó́yame'e du̱kajaye̱pta je̱ pava'nu̱n; je̱ts pa̱n pa̱n jatye'e to̱kintoondup, ó́yam tse'e du̱jajaye̱pta je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n, yakto̱kimpayo̱'ydinupts je̱'e̱ ve'e je̱ pava'nu̱n ka̱jx.
13 Ku̱x ka'a ve'e je̱ Nte'yam je̱ jayu du̱kato̱kimpu̱m pa̱n pa̱n jatye'e du̱'amo̱tunajxtup je̱ pava'nu̱n je̱tse'e du̱kakutyonda; je̱'e̱da ve'e kyato̱kimpu̱u̱mp pa̱n pa̱n jatye'e du̱kutyoondup.
14 Ax je̱'e̱da pa̱n pa̱n jatye'e ka je̱ israeejlit jáyuvap je̱ts ka je̱ pava'nu̱n ma̱a̱tap, kuts je̱'e̱ ve'e du̱tonda ax jo'n je̱ pava'nu̱n vya'añ, je̱m tse'e jya'vin ka̱jxmda je̱ pava'nu̱n y'it,
15 je̱ jyoojntykin ka̱jx tse'e du̱yaknu̱ke̱'xnatókada je̱ts jyaye̱jptupe'e javyet je̱ pava'nu̱n je̱m jya'vin ka̱jxmda, je̱ vyinma'yu̱n ka̱jx tse'e du̱nu̱já́vada pa̱n o̱y je̱'e̱ ve'e juu' ve'e tyoondup uk pa̱n ka'a.
16 Ve'em tse'e jyátu̱t je̱ xa̱a̱j ku ve'e je̱ Nte'yam je̱ jayu je̱ Jesucristo ka̱jx du̱to̱kimpayo̱'ynit je̱ ka ó́yap ka̱jx juu' ve'e yu'uts yak'ijttup je̱m jya'vin ka̱jxmda. Tyoonnupts ya̱'a̱ ve'e ve'em ax jo'n y'íxuva je̱ o̱y ka̱ts je̱ o̱y ayook juu' a̱tse'e ntukka'amaayp.

Je̱ israeejlit jayu je̱ts je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n

17 Ax mits tse'e mvaamp je̱ts israeejlit jayu mitse'e je̱ts o̱ye'e mnayjávaja je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n ka̱jx, mnamyájijup tse'e ku̱xe'e je̱ Nte'yam mvinko̱ojnji je̱tse'e m'ijtnit je̱'e̱ je̱ jyayu.
18 Ve'em tse'e mnayjávaja je̱ts mnu̱ja'vinupe'e juu' ve'e je̱ Nte'yam cha̱jkp, je̱tse'e mnayjávaja je̱ts je̱ pava'nu̱n ka̱jxe'e xnu̱java juu' ve'e o̱y je̱ts juu' ve'e ka ó́yap.
19 Vinjava tse'e mtañ je̱ts o̱o̱ye'e juu' xtunnu̱java je̱ts je̱'e̱ ka̱jxe'e mnayjávaja je̱ts m'o̱'yixjupe'e je̱tse'e je̱ jayu xtuknujávat juu' ve'e je̱ Nte'yam cha̱jkp, ve'em tse'e kyo̱o̱'k'ijttinit ax jo'n je̱ jayu juu' ve'e ijttup je̱ja kupi'ijts kuko̱o̱'ts it ja̱a̱t.
20 Mnayja'vijupe'e je̱ts m'o̱'yixjupe'e je̱tse'e xtuk'íxtat je̱'e̱ pa̱n pa̱n jatye'e du̱katinu̱ja'vidup. Ve'emts mitse'e mnayjávaja ax jo'n je̱ yak'ixpa̱jkpa ku̱m'ijt juu' ve'e du̱yak'ixpa̱jkp je̱ pi'k ónu̱kta. Mjaanchja'vip tse'e je̱ts je̱ pava'nu̱n ka̱jxe'e yaknu̱java nu̱jom juu' jatye'e tyú́vam.
21 Mtuk'ixp xa mitse'e je̱ viijnk jayu. ¿Tya̱jx tse'e viinm mkanatyuk'ixju̱? Mtukka'amaayp xa ve'e je̱ts ka'a ve'e y'o̱ya je̱tse'e je̱ jayu mye̱e̱'tsu̱t. ¿Ax mme̱e̱'tspts mitse'e?
22 Mvaamp xa ve'e je̱ts ka'a ve'e y'o̱ya je̱tse'e je̱ jayu je̱ navya̱jku̱n du̱yakvintsa̱'kintókidat. ¿Ax myakvintsa̱'kintókipts mitse'e je̱ navya̱jku̱n? Mko̱'o̱yja'vip xa ve'e je̱ apa̱mnaxta juu' ve'e je̱ jayu vyinja'vidup vyintsa̱'kidup. ¿Ax myakpítsumpts mitse'e juu' ve'e yo̱jxtup je̱p tu̱jkp joma ve'e yakvintsa̱'a̱gada?
23 Mnamyájijup xa mitse'e ku̱x mjayejppe'e je̱ pava'nu̱n, ax yakvintsa̱'kintókidup tse'e je̱ jayu je̱ Nte'yam ku̱xe'e mits xkakutyún je̱ pava'nu̱n.
24 Vaamp xa ve'e je̱ Kunuu'kx Jatyán: “Pa̱n pa̱n jaty xa ve'e ka je̱ israeejlit jáyuvap, vyinko̱jtspe̱jttupts je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam je̱'e̱ ka̱jx juu' ve'e mtoondup mko̱jtstup ka ó́yap.” Jidu̱'u̱m tse'e vya'añ.
25 Pa̱n mkutyuump xa mitse'e je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n, mto'nu̱xjup tse'e ku ve'e je̱ ixta'nu̱n myakpa̱a̱jmji je̱tse'e xni'kxmat xko̱jmat je̱tse'e nu̱java tyánu̱t je̱ts israeejlit jayu mitse'e; ax pa̱n ka'a tse'e xkutyún, ve'emts je̱'e̱ ve'e ax jo'n je̱ ixta'nu̱n ku̱mkayakpa̱a̱jmji.
26 Ax pa̱n pa̱n tse'e je̱ ixta'nu̱n kayakpa̱a̱jmjip je̱tse'e du̱kutyún juu' jatye'e ijtp je̱p je̱ Moisés pyava'nu̱n ku̱jxp, ve'emts je̱'e̱ ve'e ax jo'n je̱ ixta'nu̱n ku̱yakpa̱a̱jmji jo'n je̱tse'e du̱ni'kxmat du̱ko̱jmat.
27 Je̱'e̱ juu' ve'e je̱ ixta'nu̱n du̱kani'kxmip du̱kako̱jmip je̱tse'e du̱kutyún je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n, je̱'e̱ tse'e du̱yaknu̱ke̱'xnatókap je̱ts mvinmajtsjup mitse'e je̱ tsaachpaatu̱n, ku̱x ó́yame'e je̱ pava'nu̱n jatyáñ xjajayep je̱tse'e je̱ ixta'nu̱n xjani'kxma xjako̱jma, ka'a tse'e je̱ pava'nu̱n xkutyún.

28 Ka'a xa jẹ'ẹ ve'e y'israeejlitjáyuvada pạn pạn jatye'e jẹ ixta'nụn dụni'kxmidup dụkọjmidup;
29 jẹ'ẹ jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e ve'em ijttup jẹp ñi'kx kyọpk akujkp, pạn pạn jatye'e jẹ ixta'nụn mạạt jẹm jya'vin kạjxm, jẹ ixta'nụn juu' ve'e jẹ Espíritu Santo pạ'mụxjụdu jẹm jya'vin kạjxm, ka jẹ ixta'nụnap juu' ve'e jẹ jayu dụni'kxmidup dụkọjmidup kụx ve'eme'e jẹ Moisés jẹ pyava'nụn vya'añ. Jẹ jayu juu' ve'e jẹ ixta'nụn mạạt jẹm jya'vin kạjxm, ọyts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam ñụkǫ́tsaja, jẹ jayu jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e kọ'ọñụkọjtsijup.

3

1 Kụx tse'e ve'em, ¿tits jẹ'ẹ ve'e ñụnva'anụt ku ve'e jẹ jayu y'it israeejlit jayu, ukpụ jómats jẹ'ẹ ve'e, tyo'nụxjụt ku ve'e jẹ jayu dụjani'kxma dụjakọjma jẹ ixta'nụn?
2 Toomp xa ve'e ọọy, may viijn tse'e tyun. Muto'k viijn, jẹ israeejlit jayu xa ve'e jẹ Nte'yam tyukkạtạjki jẹ kyạts jẹ y'ayook.
3 Ax pạn jẹm tse'e jẹ israeejlit jayu juu' ve'e dụkakutyoondu jẹ Nte'yam jẹ y'ayook juu' ve'e natyukpạjkjụdu jẹtse'e dụkutyóndat, ¿jẹ'ẹ kạjxts vine'e jẹ Nte'yam dụkakutyoompat jẹ vaandụk juu' ve'e pyạạm?
4 ¡Ka'a xa jẹ'ẹ ve'e dụnụnkakutyónụt, kyutyónup jẹ'ẹ ve'e! Ọyame'e to'k kạ'ạjyji jẹ jayu tyaaya, ka'ats jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam tyaaya. Ve'em xa jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

Ni pạna xa ve'e kyava'anụt jẹts ka'a ve'e jẹ Nte'yam jẹ jayu dụtọkimpayọ'ọy ax jo'n dụpaa'ty dụ'akẹẹga,
nụjom tse'e dụkuváktat jẹts tụv jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam tyọkimpayọ'ọy.
Jidụ'ụm tse'e vya'añ.

5 Ax pạn nto'numdup tse'e jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹ jẹts jẹ'ẹ kạjxe'e nyaknụkẹ'xnatạjkimda jẹts tụv jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e jẹ Nte'yam tyuump, ¿va'numdapts vine'e jẹts ka óyap jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam dụtún ku ve'e xyaktsaachpaatumda? (Ve'em ạts ya'ạ ve'e n'amọtutụva ax jo'n jẹ jayu vyinmay.)
6 ¡Ni vintsọva xa ve'e ve'em nkava'numdat! Kụx pạn kụdụkapaa'ty kụdụkah'akẹẹga xa ve'e juu' ve'e jẹ Nte'yam tyuump, ka'a tse'e kụy'ọ'yixjụ jẹtse'e dụtọkimpayọ'ọyụt anañụjoma jẹ jayu.
7 Ax pạn jẹme'e jẹ jayu juu' ve'e vaamp: Pạn taayimdup tse'e jẹtse'e ve'em ọy ñụkẹ'xnatáakat jẹts kyutyuumpe'e jẹ Nte'yam jẹ y'ayook jẹtse'e jẹ Nte'yam nụyojk yakmạja yakjaancha y'ijtnit, ¿tyạjx tse'e jẹ Nte'yam xtukkuvẹjtumdat yạ tọkin?
8 Jẹts jidụ'ụmpa: "¿Tyạjx tse'e nkato'numda jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹ jẹtse'e jyéjat jẹ y'ọy jẹ'ẹ?" Ax jẹm tse'e jẹ jayu juu' ạạtse'e ve'em xtukpakọjtstup, ve'eme'e vya'anda jẹts ya'ạ ạạtse'e jẹ jayu ntuk'ixp. Ax pạn pạn jaty tse'e ve'em vaandup, tsaachpaa'ttapts jẹ'ẹ ve'e, ve'em ax jo'n dụvinmátsjada.

Tum tǫ́kinax xa ve'e jẹ jayu anañụjoma

9 ¿Vintsọse'e? Ụụ'mda, jẹ israeejlit jáyuda, ¿nụyojk ọy ụụ'me'eda jẹts ka'a ve'e jẹ viijnk jáyuda? ¡Ni vintsọva xa ve'e nụyojk ọy nka'ijtumda! Tạ xa ạts miitse'e va'ajts ntuk'ixta jẹts jẹja ve'e tọkin jạạt y'itta pạn pạn jatye'e israeejlit jáyuda jẹts nay ve'empa pạn pạn jatye'e ka jẹ'ẹpta.
10 Ve'em xa jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ:
Ka'a xa ve'e pạn ni pạna juu' ve'e tụv jáyuvip joojntykip, ni to'ka.
11 Ka'a tse'e pạn kyạtsụvinmọtuvuva'añ,
ni pạna ve'e jẹ Nte'yam dụka'ixta,
12 anañụjoma tse'e dụmasọọktini jẹ Nte'yam jẹ tyoo',
anañụjoma xa ve'e jẹ Nte'yam dụkatoojnjada,
ka'a ve'e pạn pạne'e jẹ y'ọy jẹ'ẹ dụtoomp, ni pạna.
13 Ve'em ax jo'n jẹ ọọ'kpa jot xyuu'k axạạ'kp juu' ve'e ava'ajts,
nay ve'empa tse'e axạạ'kp tyunyakmọtu juu' ve'e kyọjtstup.
Jẹ tyọọtsts jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu tyukvin'ạạ'ndup,
jẹ xạvat jo'nts jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e kyọjtstup,
14 mạkk tse'e jẹ jayu dụtukyaktsaachada jẹ kyạtsta jẹ y'ayookta,
15 mạkk tse'e jẹ tyek dụtuknomda jẹtse'e jẹ jayu dụyak'ọọ'ktat,
16 yakma'ttup xa jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu jẹ ñạạ' jẹ tyoo',
tsaachvinmaayp tse'e jẹ jayu dụyaktanda.
17 Ka'a tse'e dụnụjávada vintsọ ve'e ọy jọọt jyoojntykadat,
18 ka'a tse'e jẹ Nte'yam dụtsạ'agada.
Jidụ'ụm tse'e jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ.

19 Nnuja'vimdup xa ve'e jẹts nu̱jom juu' jatye'e ijtp jẹp jẹ Moisés pyava'nu̱n ku̱jxp, jẹ jayu
kajxtats jẹ'ẹ ve'e pan pan jatye'e ijttup jẹp pava'nu̱n pa'tkup, ax ve'em tse'e nujom jẹ jayu
y'amo̱'tkajxtinit jẹtse'e to'k ka'ajyji jẹ jayu du̱nu̱'atsóvadat jẹm jẹ Nte'yam vyinkojkm ti ve'e
tu̱du̱tonda tu̱du̱ko̱tsta.
20 Ka'a xa ve'e pan pane'e du̱kutyoomp jẹ pava'nu̱n, paaty tse'e, ka'a ve'e pan pane'e
jẹ Nte'yam ñu̱nkato̱kimpu̱u̱mp jẹ pava'nu̱n kajx, ku̱x jẹ pava'nu̱n kajxe'e yaknujava jẹts
tókinax jayu u̱u̱'me'eda.

Ka'ats jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam du̱to̱kimpu̱m jẹ jayu juu' ve'e jẹ Jesús du̱jaanchja'vip

21 Ax u̱xyam tse'e nu̱kẹ'xnatáka tyañ vintso ve'e jẹ Nte'yam jẹ jayu du̱kato̱kimpu̱m ka jẹ'ẹ
kajxap ku ve'e jẹ pava'nu̱n yakkutyún. Pyaatyp y'akẹẹguipts ya'a ve'e ax jo'n vya'añ jẹp jẹ
Moisés pyava'nu̱n ku̱jxp jẹts juu' ve'e jyavyẹjttu jẹ Nte'yam jẹ y'ayook ko̱jtsnajxpata̱jkta.
22 Nu̱jom tse'e pan pan jatye'e du̱jaanchja'vidup jẹ Jesucristo, ka'ats jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam
tyo̱kimpámjada; ni pánats jẹ'ẹ ve'e kyaviijnk'íxju̱.
23 Ta xa ve'e nu̱jom jẹ jayu tyo̱kintonda, ni pana tse'e du̱kah'amaadaaga jẹtse'e du̱tónu̱t
juu' ve'e jẹ Nte'yam chajkp, nujom tse'e du̱mujékumada jẹ Nte'yam jẹ myajin jẹ jyaanchin.
24 Ax jẹ Nte'yam tse'e jẹ jayu jẹ maa'yu̱n du̱toojnjip, jẹ Cristo Jesús kajxts jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu
du̱kato̱kimpu̱m ku̱x jẹ Cristo ve'e du̱tuknu̱vaats jẹ jayu jẹ tyo̱kin.
25 Jẹ Nte'yam tse'e du̱yaknu̱kẹ'xnata̱jki jẹja jẹ jayu vyinkujk jẹ Cristo, juu' ve'e uk'o̱o̱'k
jẹ jayu jẹ tyo̱kin kajx, ve'em tse'e jẹ Nte'yam jẹ jyot'a'nu̱n náxu̱t ku ve'e jẹ Jesucristo
yakjaanchjáva. Ve'em tse'e du̱tuujn jẹtse'e jẹ jayu du̱nu̱jávadat jẹts tyuumpe'e jẹ Nte'yam
juu' ve'e pyaatyp y'akẹẹguip, myuteni tse'e jẹ to̱kin juu' ve'e jẹ jayu tyoondu, ka'a tse'e jatyji
du̱tukkuvejt.
26 Ax u̱xyam tse'e, jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jẹ Cristo y'uk'a̱a'k, nu̱kẹ'xnatáka tse'e tyañ jẹts jẹ'ẹ ve'e
du̱kuvẹjt nujom jẹ jayu jẹ tyo̱kin. To̱kimpayo̱'yp xa jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam ax jo'n du̱paa'ty
du̱'akẹẹga, ka'ats jẹ'ẹ ve'e du̱to̱kimpu̱m jẹ jayu pan pan jatye'e du̱jaanchja'vidup jẹ Jesús.
27 Ku̱x tse'e ve'em, ¿vintso̱se'e y'óyat jẹtse'e jẹ jayu ñamyájajat? ¡Ni vintso̱va xa jẹ'ẹ ve'e
kya'o̱ya! ¿Ax tyajxts jẹ'ẹ ve'e kya'o̱ya? Jẹ'ẹ kajx tse'e ku ve'e jẹ jayu du̱kakutyún jẹ pava'nu̱n,
jẹ jaanchja'vin kajxji ve'e jẹ Nte'yam jẹ jayu du̱kato̱kimpu̱m.
28 Ax ve'em tse'e, ka'a tse'e jẹ Nte'yam du̱to̱kimpu̱m jẹ jayu juu' ve'e jẹ jaanchja'vin
du̱jayẹjptup, ka'ats jẹ'ẹ ve'e tyun ku ve'e jẹ jayu du̱kutyonuva'anda jẹ Nte'yam jẹ
pyava'nu̱n jẹts jẹ'ẹ kajxe'e jẹ Nte'yam kyato̱kimpámjadat.
29 ¿Tis, jẹ israeejlit jáyuji n'ite'e jẹ Nte'yam du̱Nte'yamidup? ¿Ka'ats jẹ'ẹ vine'e
du̱Nte'yamiduva pan pan jatye'e ka jẹ israeejlit jáyuvap? Va'ajts xa ve'e yaknujava jẹts
ve'empa ve'e,
30 to'kji xa ve'e jẹ Nte'yam. Ka'ats jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu du̱to̱kimpu̱m juu' ve'e du̱ni'kxmip
du̱ko̱jmip jẹ ixta'nu̱n jẹtse'e jẹ Jesucristo du̱jaanchjáva, ni ka'avats jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu
du̱to̱kimpa̱ampa juu' ve'e du̱kani'kxmip du̱kako̱jmip jẹ ixta'nu̱n jẹtse'e jẹ Jesucristo
du̱jaanchjáva.
31 ¿Ve'emts ya'a vine'e du̱tij jẹts ka'a ve'e du̱'uktso̱jkni jẹtse'e nkutyo'numdat jẹ pava'nu̱n
juu' ve'e jẹ Moisés yakmo̱oy? ¡Ni vintso̱va xa jẹ'ẹ ve'e ve'em kyayaktij! Ku xa ve'e jẹ
Jesucristo njaanchja'vimda, ntuk'íxumdupts u̱u̱'me'e jẹts o̱y jẹ'ẹ ve'e jẹ Moisés jẹ pyava'nu̱n.

4

Jẹ nu̱'ixvaatsu̱n juu' ve'e jẹ Abraham yaktaan

1 Pan ve'em xa jẹ'ẹ ve'e, ¿tyajx tse'e jẹ Nte'yam du̱kato̱kimpu̱u̱jm jẹ nju̱jpit jáyuvamda
Abraham?
2 Pan jẹ Nte'yam xa ve'e ku̱kyato̱kimpa̱ajmji jẹ'ẹ kajx ku ve'e du̱tuujn juu' ve'e o̱y,
ku̱ñamyájiji tse'e jẹ Abraham. Ax ka'a tse'e tii juu' ve'e jẹ Abraham tyoon juu' kajxe'e
ku̱ñatyukmájiji jẹja jẹ Nte'yam vyinkujk.
3 Ku̱x jidu̱'u̱me'e vya'añ jẹ Kunuu'kx Jatyán: "Jyaanchja'vi xa ve'e jẹ Abraham jẹ Nte'yam,
ax jẹ'ẹ tse'e ku̱xe'e du̱jaanchja'vi, jẹ'ẹ kajx tse'e jẹ Nte'yam kyato̱kimpa̱ajmji."
4 Pan jẹm xa ve'e jẹ toompa juu' ve'e tu̱tyún jẹtse'e yakmujoy, ka nu̱nve'emjyapts jẹ'ẹ ve'e
jẹ jyo'yu̱n yakma'a, jẹ'ẹ kajxe'e yakma'a ku̱xe'e yaktukmuyo̱ja.
5 Ax pan ka'a tse'e jẹ jayu ti du̱tún jẹtse'e jẹ tyo̱kin ñu̱va'atsju̱t, jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e jẹ Nte'yam
du̱jaanchjáva, jẹ jyaanchja'vin kajx tse'e jẹ Nte'yam kyato̱kimpu̱mju̱, jẹ Nte'yam, juu' ve'e
du̱kato̱kimpa̱amp jẹ tókinax jayu.
6 Ya'ats jẹ'ẹ ve'e jẹ David tyij ku ve'e du̱'ava'ni jẹ xo̱o̱jntku̱n juu' ve'e jẹ jayu jyayejpp pan
pane'e jẹ Nte'yam kyato̱kimpa̱am ka jẹ'ẹ kajxap ku ve'e du̱tuujn juu' ve'e o̱y.
7 Jidu̱'u̱m tse'e vyaajñ:
Xo̱o̱n jẹ'ẹ ve'eda pan pan jatye'e jẹ Nte'yam tyo̱kinmee'kxp,
jẹ'ẹda pan pan jatye'e jẹ tyókinda ve'emji yaknajxu̱xju̱dup;

8 ve'em tse'e, xǫǫn xa jẹ'ẹ ve'eda pạn pạn jatye'e jẹ tyǫkin jẹ Nte'yam katukkuvẹjtjụdup.
Jidụ'ụm tse'e jẹ David vyaajñ.
9 ¿To'k jẹ'ejyjidats yạ'ạ vine'e yạ xǫǫjntkụn pạn pạn jatye'e jẹ ixta'nụn dụni'kxmidup
dụkǫjmidup? Ax ka'a tse'e, nay ve'empa ve'e pạn pạn jatye'e jẹ ixta'nụn dụkani'kxmidup
dụkakǫjmidup. Tạts ạtse'e nja'a juu' ve'e vaamp jẹp Kunuu'kx Jatyán kụjxp jidụ'ụm:
“Jyaanchja'vi xa ve'e jẹ Abraham jẹ Nte'yam, ax jẹ'ẹ tse'e kụxe'e dụjaanchja'vi, jẹ'ẹ kạjx
tse'e jẹ Nte'yam kyatǫkimpạạjmji.”
10 ¿Ax vin'it tse'e kyatǫkimpạạjmji, ku ve'e távani jẹ Abraham jẹ ixta'nụn yakpụụjmja
vye'na, ukpụ ka'anume'e? Ka'anum xa ve'e jẹ ixta'nụn yakpụụjmja vye'na.
11 Ụx'ǫǫk tse'e jẹ ixta'nụn yakpạạjmji jẹtse'e ve'em nụjava tyaajñ jẹts jẹ'ẹ kạjxe'e jẹ
Nte'yam kyatǫkimpạạjmji kụxe'e dụjaanchja'vi. Ax ve'em tse'e, jẹ jayu pạn pạn jatye'e
jẹ ixta'nụn dụkani'kxmidup dụkakǫjmidup jẹtse'e dụjaanchjávada jẹ Nte'yam, jẹ'ẹ tse'e
dụtee'ja'vidup jẹ jujpit jayu Abraham jẹ'ẹ kạjx ku ve'e jẹ Nte'yam dụjaanchja'vi.
12 Nay ve'empa tse'e jẹ jayu pạn pạn jatye'e jẹ ixta'nụn dụni'kxmidup dụkǫjmidup
jẹtse'e dụjaanchjávada jẹ Nte'yam, jẹ'ẹda tse'e dụtee'ja'viduvap jẹ Abraham jẹ'ẹ kạjx ku
ve'e jẹ Nte'yam dụjaanchja'viduva ax jo'n jẹ Abraham jyaanchja'viji jo'n ku ve'e ka'anum
dụni'kxma dụkǫjma vye'na jẹ ixta'nụn.

Jẹ vaandụk juu' ve'e jẹ Nte'yam yaktaan kụxe'e jẹ Abraham jyaanchja'viji

13 Jẹ Nte'yam xa ve'e dụtukvinva'ni jẹ Abraham jẹts jyẹ'ẹdape'e jẹ chaan jẹ kyǫǫj nụjom
yạ naxviijnit it. Ax jẹ vaandụk tse'e juu' ve'e jẹ Nte'yam yaktaan, ka jẹ'ẹ kạjxapts jẹ'ẹ ve'e
dụyaktaajñ kụxe'e jẹ Abraham kụdụkutyuujn jẹ pava'nụn, jẹ'ẹ kạjxe'e kụxe'e jẹ Nte'yam
dụjaanchja'vi. Jẹts kụx tse'e dụjaanchja'vi, paaty tse'e kyatǫkimpạạjmji.
14 Va'an n'it dụnụnyaktijụ jẹts jẹ'ẹ pạn pạn jatye'e dụpanạjkxtup jẹ pava'nụn, pạn jẹ'ẹjyji
xa ve'e kụdụjẹ'ẹikáxta nụjom yạ naxviijnit it, ni vinxúpats jẹ'ẹ ve'e kyatún ku ve'e jẹ
Nte'yam yakjaanchjáva, ni vinxúpats jẹ'ẹ ve'e kyatoompa juu' ve'e jẹ jayu jẹ Nte'yam
tyukvinva'ni.
15 Kụx pạn jẹme'e jẹ pava'nụn, jẹmpa tse'e jẹ tsaachpaatụn pạn ka'a ve'e yakkutyún; ax
pạn joma tse'e jẹ pava'nụn kya'it, ka'a tse'e jẹ jayu dụkakutyún jẹ pava'nụn.
16 Ax jẹ'ẹ tse'e kụxe'e njaanchja'vimda jẹ Nte'yam, jẹ'ẹ kạjx tse'e jẹ Nte'yam xtuk-
muta'numda jẹ maa'yụn juu' ve'e jẹ Abraham tyukvinva'ni. Nụnve'emji tse'e jẹ Nte'yam
xtoojnjimda yạ maa'yụn. Ax ka jẹ'ẹ kạjxjyapts yạ'ạ ve'e yạ maa'yụn jẹ'ẹda pạn pạn jatye'e
dụpanạjkxtup jẹ Moisés jẹ pyava'nụn, tyoojnjipe'e jẹ maa'yụn nụjom jẹ'ẹda pạn pạn jatye'e
jaanchja'vijidup, ve'em ax jo'n jẹ Abraham dụtoojnji kụxe'e jyaanchja'viji. Ax ve'em tse'e,
jẹ jaanchja'vin kạjx tse'e jẹ jayu y'itta jẹ Abraham jẹ chaanda jẹ kyǫǫjta.
17 Ve'em xa jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ: “Tạ xa ạts mitse'e mpụm jẹtse'e
nụmay jẹ jayu xtsaanat xkǫǫjat juu' ve'e dụvintsạạnadap may viijn jẹ naax jẹ kajpụn.”
Jidụ'ụm tse'e vya'añ. Ntee'ja'vimdupe'e jẹ Abraham jẹja jẹ Nte'yam vyinkujk, jẹ Abraham
juu' ve'e dụjaanchja'vi jẹ Nte'yam, juu' ve'e dụyakjoojntykpạjknuvap jẹ ǫǫ'kpatạjk jẹtse'e
dụyakjẹja juu' ve'e ka'ijtp.
18 Ax óyam tse'e ve'em kye'ex jẹts ka'a ve'e y'uk'ǫ'yixjini vintsǫ ve'e jẹ Abraham
dụjayépụt jẹ chaan jẹ kyǫǫj, jyaanchja'vits jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam, ve'em ax jo'n yaktukv-
inva'ni ku ve'e yaktuknụụjmi jẹts jẹ chaan jẹ kyǫǫj ve'e dụvintsạạnadap may viijn jẹ naax
jẹ kajpụn.
19 Ax mạkk tse'e jẹ Abraham jẹ Nte'yam dụjaanchja'vi. Qyame'e jẹ jayu vyinmaaydi jẹts
ka'a ve'e y'uk'ǫ'yixjini jẹtse'e jẹ ónụk dụjayéptat, jẹ'ẹ ve'e ku ve'e na'avani ǫǫy tyunve'na,
mǫ́kupx joojnt jo'n, jẹts nay ve'empa ve'e amájani ǫǫy jẹ ñụdạ'ạx Sara vye'na,
20 ka'a tse'e myejtsvinmaajy jẹtse'e jẹ Nte'yam jẹ vyaandụk dụnụnkakutyónụt,
yakmạkkpạjk'atạạts tse'e jẹ jyaanchja'vin jẹtse'e jẹ Nte'yam dụyakmaji dụyakjaanchi,
21 vinjava tse'e tyaajñ jẹts ǫ'yixjupe'e jẹ Nte'yam jẹtse'e dụkutyónụt juu' ve'e tukv-
inva'niju.
22 Ax ve'em tse'e, jẹ'ẹ kạjx tse'e jẹ Nte'yam dụkatǫkimpụụjm jẹ Abraham kụxe'e
jyaanchja'viji.
23 Ax ka jẹ Abraham kạjxjyapts yạ'ạ ve'e yakjatyáñ jẹtse'e kyayaktǫkimpụụjm,
24 nay ve'empa ve'e ụụ'm kajxamda. Jẹ Nte'yam tse'e xkatǫkimpạ'mumdup kụxe'e
njaanchja'vimda, jẹ'ẹ pạne'e dụyakjoojntykpạjknuva jẹ nMạjạ Vintsánamda Jesús,
25 juu' ve'e jẹm jẹ jayu kyạ'm yakpạạmnu jẹtse'e xku'ǫǫ'kimdi jẹ ntǫkin kạjxamda. Jẹ
Nte'yamts jẹ'ẹ ve'e dụyakjoojntykpạjknuva jẹtse'e ǫy jǫǫt n'ijtumdinit jẹ Nte'yam mạạt.

5

Jẹ'ẹ pạn tyạjx kạjxe'e n'ijtumda ǫy jǫǫt jẹ Nte'yam mạạt

1 Jẹ'ẹ kạjx tse'e kụxe'e njaanchja'vimda, ka'a tse'e jẹ Nte'yam xtọkimpạ'mumda, ij-
tumdup tse'e ọy jọọt jẹ'ẹ mạạt jẹ nMạja Vintsą́namda Jesucristo kạjx.
2 Jẹ Nte'yam tse'e xtoojnjimdup jẹ maa'yụn kụxe'e jẹ Cristo njaanchja'vimda,
xọọjntkumdup tse'e kụx nmụja'vimdinupe'e jẹtse'e ntukmạạtjayẹjpumdinit jẹ Nte'yam jẹ
myạjin.
3 Ax ka yạ'ạjyap tse'e ntukxọọjntkumdup, xọọjntkumduvape'e jẹ tsaachpaatụn kạjx juu'
ve'e nyaknajxumdup, kụx nmụja'vimdinupe'e jẹts ku ve'e jẹ tsaachpaatụn nyaknajxumda,
nmuténimdup tse'e juu';
4 ax ku tse'e juu' nmuténimda, jẹ ọy jáyuvin tse'e njayẹjpumdup; jẹts ku ve'e njayẹjpumda
jẹ ọy jáyuvin, njaanchja'vimdup tse'e jẹts ọy jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e jẹ Nte'yam xtoojnjimdinup.
5 Ax ka taayapts jẹ'ẹ ve'e jẹts ọy jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e jẹ Nte'yam xtoojnjimdinup,
nnụja'vimdinupe'e jẹts tyụ́vam jẹ'ẹ ve'e kụxe'e jẹ Nte'yam xmọ'yumda jẹ Espíritu Santo,
juu' kạjxe'e xpạạjmjimdi jẹ chọjkụn yam nja'vin kạjxmamda.
6 Ax ụụ'mda, ni vin'ita tse'e xka'ọ'yixumjada jẹtse'e viinm nmaajktsọọkumjadat. Ax
paaty tse'e, ku ve'e jẹ xạạj dụpaaty, van'it tse'e jẹ Cristo myiijn jẹtse'e xku'ọọ'kimdi, ụụ'mda,
tǫ́kinax jáyuda.
7 Ọọye'e tyuntso'oxa yaknasjava jẹtse'e jẹ jayu dụku'ọọ'kat to'k juu' ve'e tụv jáyuvip joo-
jntykip, ¡ukpụ nụnjajtp tse'e jẹtse'e jẹm to'k jẹ jayu juu' ve'e nayja'vijup jẹtse'e dụku'ọọ'kat
to'k jẹ ọy jayu!
8 Ax yaknụkẹ'xnatạjki tse'e jẹ Nte'yam jẹts ọọye'e xtuntsọjkumda, jẹ'ẹ kạjx ku ve'e jẹ
Cristo xku'ọọ'kimdi ku ve'e tǫ́kinax jáyuna nve'nimda.
9 Kụxe'e jẹ ñụụ'pụn ve'em dụmasạạk, jẹ'ẹ kạjx tse'e jẹ Nte'yam xkatọkimpạ'mumda
jẹtse'e ọy nmụja'vimda jẹts jẹ Cristo kạjxe'e xtuknụvaatsumdinit jẹ tsaachpaatụn juu' ve'e
miinnup.
10 Xtso'oxpạjkumdu tse'e jẹ Nte'yam kụxe'e jẹp tọkin jạạtp n'ijtumdi; ax jẹ'ẹ tse'e
dụtoon jẹtse'e n'ijtumdinit ọy jọọt jẹ'ẹ mạạt jẹ'ẹ kạjx ku ve'e jẹ y'Onụk xku'ọọ'kimdi.
Ax jẹ'ẹ kạjx tse'e kụxe'e ọy jọọt n'ijtumda jẹ Nte'yam mạạt, nnụja'vimdinup tse'e jẹts
xyaktsọọkumdape'e jẹ Cristo kụxe'e jyoojntyka.
11 Ax ka jẹ'ẹjyap tse'e, xyakxọọjntkumdupe'e jẹ Nte'yam jẹ nMạja Vintsą́namda Jesu-
cristo kạjx, jẹ'ẹ pạn kạjxe'e n'ijtumda ọy jọọt jẹ Nte'yam mạạt.

Jẹ Adán jẹts jẹ Cristo

12 Ax jẹ'ẹ kạjx tse'e, ve'em ax jo'n jẹ tọkin jyẹji yaja naxviijn kụxe'e to'k jẹ yaa'tyạjk
tyọkimpụjk, jẹts jẹ tyọkin kạjx tse'e y'ạạ'k, nay ve'empa tse'e jẹ ọọ'kụn to'k kạ'ạjyji jẹ jayu
tyukkạdaakjini, kụx to'k kạ'ạjyji ve'e jẹ jayu tum tǫ́kinax.
13 Ka'anume'e jẹ pava'nụn yakmạ'ạ vye'na jẹ Moisés, jẹtse'e jẹ tọkin jyẹji yaja naxviijn.
Ax ka'a tse'e jẹ jayu jẹ tyọkin yaktukkuvet ku ve'e jẹ pava'nụn kya'it.
14 Ọyam tse'e vye'ema, ọọ'kkạjxtinu tse'e jẹ jayu ku ve'e jẹ Adán jyoojntyki, ọọ'ktuva
tse'e jẹ jayu juu' ve'e joojntykidu ka'anume'e jẹ Moisés jyoojntyka vye'na, ǫ́yame'e
dụkakutyoondi jẹ pava'nụn juu' ve'e kụyakmọọydi ax jo'n jẹ pava'nụn juu' ve'e jẹ Adán
yakmọọy.

Jẹ Adán, ve'em jaty jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ'ẹ pạne'e jẹ Nte'yam ñụpạạjmtki jẹtse'e myínụt yaja
naxviijn.
15 Ax ka'a tse'e y'akijpxada, kụx jẹ maa'yụn juu' ve'e jẹ Nte'yam jẹ jayu tyoojnjip, ka'ats
jẹ'ẹ ve'e vye'ema ax jo'n jẹ tọkin juu' ve'e jẹ Adán tyoon. Tyụ́vam xa jẹ'ẹ ve'e jẹts nụmaye'e
jẹ jayu y'ọọ'kti jẹ'ẹ kạjx ku ve'e to'k jẹ yaa'tyạjk tyọkimpụjk. Ax jado'kpa tse'e jẹ yaa'tyạjk,
jẹ Jesucristo, juu' kạjxe'e jẹ Nte'yam jẹ maa'yụn dụtún, jẹ'ẹ tse'e dụyaknụkẹ'xnatạjkip jẹts
ọọye'e dụtunnụmạja jẹ maa'yụn juu' ve'e jẹ Nte'yam nụmay jẹ jayu tyoojnjip.
16 Nay ka'ava tse'e y'akijpxa jẹ maa'yụn juu' ve'e jẹ Nte'yam jẹ jayu tyoojnjip jẹts jẹ
tọkin juu' ve'e to'k jẹ yaa'tyạjk tyoon. Kụx ku xa ve'e to'k jẹ yaa'tyạjk tyọkimpụjk,
tọkimpạạjmjuts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam. Ax ku tse'e nụmay jẹ jayu ọọy tyuntọkintuujn, van'it
tse'e myiijn jado'k jẹ yaa'tyạjk juu' kạjxe'e jẹ Nte'yam nụmay jẹ jayu dụkatọkimpụm.
17 Nụjom tse'e jẹ jayu y'ọọ'kta kụxe'e to'k jẹ yaa'tyạjk tyọkimpụjk. Ax juu' tse'e jado'k jẹ
yaa'tyạjk tyoon, nụyojk májumts jẹ'ẹ ve'e ọọy jẹts ka'a ve'e juu' ve'e jẹ Adán tyoon. Nụjom
tse'e pạn pạn jatye'e dụkuvạjktup jẹ mạja maa'yụn juu' ve'e jẹ Nte'yam jẹ jayu tyoojnjip, jẹ
Cristo kạjxts jẹ'ẹ ve'e dụjayẹpta jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp.
18 Ax ve'em tse'e, ve'em ax jo'n jẹ Nte'yam dụtọkimpụm nụjom jẹ jayu jẹ'ẹ kạjx ku ve'e
to'k jẹ yaa'tyạjk tyọkimpụjk, nay ve'empa tse'e, ku ve'e jado'k jẹ yaa'tyạjkpa dụtuujn jẹ tyụv
jẹ'ẹ, o'yipts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e nụjom jẹ jayu jẹ tyọkin dụtuknụvaatsnit jẹtse'e dụjayẹjptinit jẹ
joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp.

19 Kux ve'em ax jo'n numay je jayu tyokintonda je'e kajx ku ve'e to'k je yaa'tyajk je Nte'yam dukakatsapujk, nay ve'empa tse'e je Nte'yam dukatokimpum numay je jayu je'e kajx ku ve'e jado'k je yaa'tyajk je Nte'yam dukatsapujk.

20 Ku ve'e je Moisés yakmoojy je pava'nun, nuyojk tse'e je jayu tyokinton'ukvaandi. Ax ku tse'e je jayu ooy tyuntokintoondi, nuyojk tse'e je Nte'yam je maa'yun je jayu dutuntuujnja.

21 Ax ve'em tse'e, ve'em ax jo'n je tokin duyakjeji je oo'kun, nay ve'empa tse'e je maa'yun juu' ve'e je Nte'yam je jayu tyoojnjip, je'e tse'e duyakjéjip je oy joot je Nte'yam maat, ve'em tse'e je jayu dujayepta je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp je nMaja Vintsánamda Jesucristo kajx.

6

Je oo'kpa jo'n jeja je tokin vyinkujk jets joojntyk je Cristo maat

1 ¿Vintsots n'ite'e nva'numdat? ¿Tunjaa'ktokinto'numdap vine'e jetse'e ve'em je Nte'yam nuyojk je maa'yun xtoojnjimdat?

2 ¡Ni vintsova xa ve'e ve'em nkava'numdat! Je oo'kpa jo'n xa ve'e n'ijtumda jeja je tokin vyinkujk. Ax pan ve'em tse'e n'ijtumda, ¿vintsose'e ntunjaa'ktokinton'ataatsumdat?

3 Nujom uu'mda juu' ve'e napet jetse'e ve'em to'k muk n'ijtumda je Cristo maat, ve'emts uu'me'eda ax jo'n to'k muk je'e maat kun'oo'kumdi.

4 Ax ve'em tse'e, ku ve'e nnapejtumdi, ijtumdu tse'e ax jo'n kijpx je'e maat kun'oo'kumdi jetse'e kijpx je'e maat kunnaxtajkimdi; jets ve'em ax jo'n je Nte'yam je myakkin kajx duyakjoojntykpajknuva je Cristo ku ve'e y'uk'aa'k, nay ve'empa tse'e nkoo'kjoojntykimdinit ax jo'n njoojntykimda y'ijt, oye'e jetse'e va'ajts njoojntykimdinit.

5 Ax je'e tse'e ku ve'e n'ijtumda ax jo'n je'e maat kun'oo'kumdi kuxe'e to'k muk n'ijtumda je'e maat, nay ve'em tse'e n'ijtumda ax jo'n je'e maat kunjoojntykpajkumdinuva kuxe'e to'k muk n'ijtumda je'e maat.

6 Nnuja'vimdup xa uu'me'e jets juu' ve'e n'ijtumdi ku ve'e nkoo'oyjoojntykimdi, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je Cristo kudumaatcruuzpejt, ax ve'em tse'e ya nkoo'oy vinma'yunamda xkoo'kyakkutojkjimdinit, je tokin xkoo'kka'mimdinit, jetse'e je tokin kyoo'k'ijtnit ax jo'n je'e ve'e kunvintsánimda.

7 Kux ku xa ve'e je jayu y'it ax jo'n kuy'aa'k je Cristo maat, o'yixjupts je'e ve'e jetse'e kyoo'ktokintoonnit.

8 Ax pan ijtumdup tse'e ax jo'n je Cristo maat kun'oo'kumdi, njaanchja'vimdup tse'e jets je'e maate'e njoojntykimda

9 je'e kajx ku ve'e je Cristo y'uk'aa'k jetse'e je Nte'yam yakjoojntykpajkjinuva. Ni je vin'ítats je'e ve'e kyoo'k'oo'knit, ka'a ve'e je oo'kun y'ukka'mijini,

10 to'k naxji tse'e duku'oo'ki je jayu je tyokin kajxta. Ax ku tse'e uxyam jyoojntyka, je Nte'yam kajxts je'e ve'e.

11 Ax nay ve'empa tse'e miitsta, jávada tse'e ax jo'n aa'k kum'ijtti jeja je tokin vyinkujk jets joojntykada vintso ve'e je Nte'yam yakmaja yakjaancha y'ijtnit je'e kajx ku ve'e to'k muk m'itta je nMaja Vintsánamda Cristo Jesús maat.

12 Je'e kajx tse'e, ka'a tse'e xyakjáttat jetse'e je tokin dujaa'kyakkutojkjat je mni'kxta je mkopkta jetse'e ve'em xyaktóndat je m'avintso vinma'yunda, je mni'kxta je mkopkta juu' ve'e oo'kp.

13 Je mviijn, je mtaatsk, je m'aaj, ukpu to'k viijn jado'k viijn je mni'kxta je mkopkta, ka'ats miits je'e ve'e xtukkatákadat je kyo'oy je'e jetse'e mtokintóndat; napyámjada ve'e jem je Nte'yam y'am kya'm ve'em ax jo'n je jayu juu' ve'e joojntykpajknuva ku ve'e aa'kani y'ukve'na, ve'em tse'e je Nte'yam dutónut juu' ve'e chajkp miits kajxta.

14 Ax ve'em tse'e, ka'a tse'e je tokin m'ukyakkutojkuxjidinit, kux ka'a ve'e mka'majada je Moisés je pyava'nun, je Nte'yam je myaa'yun maat xa miitse'e m'itta.

Nvintsánimdup je'e ve'e juu' ve'e nmuto'numdup nmupajkumdup

15 ¿Ax vintso tse'e? ¿Tunjaa'ktokinto'numdap vine'e je'e kajx ku ve'e xkaka'mimda je Moisés je pyava'nun jetse'e n'ijtumda je Nte'yam je myaa'yun maat? ¡Ni vintsova xa ve'e ve'em nkato'numdat!

16 Mnuja'vidup xa miitse'e jets pan mnapyaajmjudupe'e jem to'k je jayu kya'm jetse'e xkatsapáktat, je'e tse'e mvintsánidup. Nay ve'empa tse'e, pan mnapyaajmjudup xa ve'e jem je tokin kya'm jetse'e xtóndat je kyo'oy je'e, m'oo'ktap tse'e; ax pan mnapyaajmjudup tse'e jem je Nte'yam y'am kya'm jetse'e xkatsapáktat, oy joot tse'e m'íttat je'e maat.

17 Nkukojtsjipts aatse'e je Nte'yam, kux óyame'e je tokin mka'majada y'ijt, ka'a tse'e m'ukka'mijidini, je'e kajx tse'e mkoo'kka'mijidini kux to'k aaj to'k joote'e xkuvajkti je ayook juu' ve'e myaktuk'ixtu.

18 Je̱ Nte'yam tse'e mto̱kinme̱e̱'kxju̱du je̱tse'e ve'em je̱'e̱ xmutoondinit xmupa̱jktinit je̱tse'e xtoondinit je̱ tyu̱v je̱'e̱.
19 Ve'emts a̱ts ya̱'a̱ ve'e nka̱ts ax jo'n je̱ jayu vyinmay je̱tse'e o̱y xvinmótudat, ku̱x ka'a ve'e o̱y xvinmótuda je̱ Nte'yam je̱ y'ayook. Ax ve'em tse'e, ve'em ax jo'n mnapya̱a̱jmjidi je̱m je̱ to̱kin kya̱'m je̱tse'e xtóndat juu' ve'e ka óyap, nay ve'em tse'e du̱tso̱jkpa je̱tse'e mnapya̱a̱jmjidinit je̱m je̱ Nte'yam y'am kya̱'m je̱tse'e xtóndat je̱ tyu̱v je̱'e̱, ve'em ax jo'n je̱ Nte'yam du̱tsa̱k.
20 Ku ve'e je̱ to̱kin mka̱'majada y'ijt, ka'a tse'e m'o̱'yixjidi je̱tse'e xtóndat juu' ve'e je̱ Nte'yam cha̱jkp.
21 ¿Ax vintso̱ tse'e mto'nu̱xjidi je̱'e̱ juu' ve'e u̱xyam mtuktso̱'o̱tyoondup? Ku ve'e je̱ jayu ve'em jyoojntykada ax jo'n mjoojntykada y'ijt, tsaachpaattinupts je̱'e̱ ve'e xa̱'ma ka̱jx.
22 Ax u̱xyam tse'e, je̱'e̱ ku ve'e je̱ Jesús je̱ mto̱kin mtuknu̱vaatsjidi je̱tse'e xmutonda xmupa̱kta je̱ Nte'yam, mnatyukka̱ta̱jkijidu tse'e je̱tse'e va'ajts aaj va'ajts jo̱o̱t mjoojntykidinit. Ku ve'e je̱ jayu ve'em du̱tonda, joojntykidinupts je̱'e̱ ve'e xa̱'ma ka̱jx.
23 Ax ve'em tse'e, ku xa ve'e je̱ jayu tyo̱kintonda, yaktukkuvéttapts je̱'e̱ ve'e je̱ tyókinda, xa̱'ma ka̱jx tse'e chaachpaattinit; ax je̱ maa'yu̱n juu' ve'e je̱ Nte'yam je̱ jayu nu̱nve'emji tyoojnjip, je̱'e̱ ka̱jx tse'e du̱jaye̱pta je̱ joojntykin juu' ve'e xa̱'ma ka̱jx ijtp, to'k muk tse'e y'itta je̱ nMaja̱ Vintsánamda Cristo Jesús ma̱a̱t.

7

Je̱ tukmu'a'ixmojkin juu' ve'e je̱ navya̱jku̱n ka̱jx

1 Utsta ajchta utsta tsa̱'a̱da, jidu̱'u̱m a̱ts miitse'e ntuknujáyada ku̱x mnu̱ja'vidup xa ve'e je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n. Yakkutojku̱xju̱dup tse'e je̱ jayu je̱ pava'nu̱n namvaate'e je̱ jayu jyoojntyka.
2 Pa̱n yaa'vyúkani tse'e to'k je̱ ta̱'a̱xta̱jk, pava'añ tse'e y'it je̱ts ka'a ve'e je̱ ñu̱yaa'y du̱maso̱'o̱ku̱t pa̱n vinxu̱pe'e jyoojntyka. Ax pa̱n o̱o̱'kp tse'e je̱ ñu̱yaa'y, ka'a tse'e je̱ pava'nu̱n y'uktoonni juu' ve'e vaamp je̱ts ka'a ve'e du̱maso̱'o̱ku̱t.
3 Ax ve'em tse'e, pa̱n tyukma̱a̱tjayejppts je̱'e̱ ve'e je̱ ka̱ts je̱ viijnk yaa'tya̱jk ku ve'e joojntykipna je̱ ñu̱yaa'y, yakvintsa̱'kintókipts je̱'e̱ ve'e je̱ navya̱jku̱n. Ax pa̱n o̱o̱'knup tse'e je̱ ñu̱yaa'y, yakjajtyp tse'e je̱ pava'nu̱n je̱tse'e je̱ viijnk yaa'tya̱jk du̱páku̱t, ka'a tse'e je̱ navya̱jku̱n du̱yakvintsa̱'kintóki ku ve'e yaa'vya̱jktíktsnuva.
4 Nay ve'empats miitse'eda, utsta ajchta utsta tsa̱'a̱da, je̱ o̱o̱'kpa jo'n tse'e m'itta je̱ja je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n vyinkujk je̱'e̱ ka̱jx ku ve'e to'k muk m'itta je̱ Cristo ma̱a̱t, ve'em tse'e m'itta ax jo'n je̱'e̱ ma̱a̱t ku̱m'o̱o̱'kti. Je̱'e̱ xa ve'e je̱ Nte'yam yakjoojntykpa̱jknuva ku ve'e y'uk'a̱a̱'k, mje̱'e̱ijidupts miits je̱'e̱ ve'e je̱tse'e ve'em je̱ Nte'yam xmutoondinit xmupa̱jktinit.
5 Ku̱x namvaate'e njoojntykimdi je̱tse'e nyakto'numdi ya̱ n'avintso̱ vinma'yu̱namda, nu̱yojk tse'e ntunto̱kintonuva'numdi ku̱x je̱me'e je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n, je̱ tsaachpaatu̱nts je̱'e̱ ve'e yakjéjip nu̱jom juu' ve'e nto'numdup y'ijt.
6 Ax u̱xyam tse'e, ka'a xa ve'e je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n x'ukyakkutojkjimdini. Oyam tse'e xyakkutojkjimda y'ijt, ijtumdup tse'e ax jo'n ku̱n'o̱o̱'kumdini je̱ja je̱ pava'nu̱n vyinkujk, nmuto'numdup nmupa̱jkumdup tse'e je̱ Nte'yam je̱ joojntykin ka̱jx juu' ve'e je̱ Espíritu Santo yajkyp, ka'a tse'e y'ukve'emini ax jo'n je̱ Nte'yam nmuto'numdi nmupa̱jkumdi je̱ ju̱jpit pava'nu̱n ka̱jx juu' ve'e javyet.

"Je̱'e̱jyamts a̱tse'e ntuump je̱ kyo̱'o̱y je̱'e̱ juu' a̱tse'e nkatonuvaampy"

7 ¿Ax vintso̱ tse'e ku̱nva'numda? ¿Jadi to̱kin je̱'e̱ vine'e je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n? ¡Ni vintso̱va xa ve'e ve'em nkava'numdat! Je̱ pava'nu̱n ka̱jxts a̱tse'e nnujava je̱ts ti je̱'e̱ ve'e je̱ to̱kin. Ka'a a̱tse'e ku̱nnuja'vi pa̱n ti je̱'e̱ ve'e juu' ve'e yaktijp nas'ayo̱va pa̱n ka'a ve'e je̱ pava'nu̱n vya'añ: "Ka'a tse'e ti xnas'ayóvadat."
8 Ax ku̱x tse'e je̱ pava'nu̱n ve'em vya'añ, je̱'e̱ ka̱jx tse'e je̱ to̱kin du̱paaty vintso̱ a̱tse'e xtukmutsóku̱t juu' jatye'e ka óyap. Pa̱n ka'a xa ve'e je̱ pava'nu̱n ku̱y'it, ka'a tse'e je̱ to̱kin ti ma̱kkin du̱jayep.
9 Joojntykip a̱tse'e nve'na ku a̱tse'e nkanu̱jávana vye'na je̱ pava'nu̱n juu' a̱tse'e xtuk'ixp je̱ts a̱tse'e nkatónu̱t je̱ kyo̱'o̱y je̱'e̱. Ax kuts a̱tse'e nnujava je̱ts je̱ Nte'yame'e vaamp je̱ts ka'a a̱tse'e ntónu̱t juu' ve'e ka óyap, van'it tse'e je̱ to̱kin ña̱ajkma̱kkpa̱jkji je̱ts a̱tse'e n'ijt ax jo'n a̱tse'e ku̱n'a̱a̱'k jo'n. j
10 Je̱ pava'nu̱n juu' ve'e je̱ Nte'yam ñu̱pa̱ajmtki je̱ts a̱tse'e xa̱'ma ka̱jx njoojntykinit, je̱ pava'nu̱n ka̱jxts a̱tse'e nyakpu̱u̱jm je̱ts a̱tse'e xa̱'ma ka̱jx ntsaachpaatnit.
11 Je̱ pava'nu̱n ka̱jx tse'e je̱ to̱kin du̱paaty vintso̱ a̱tse'e xvin'a̱a̱'nu̱t, je̱ pava'nu̱n ka̱jxts a̱tse'e je̱ to̱kin xyaktaajñ ax jo'n a̱tse'e a̱a̱'k ku̱n'ijt.
12 Ax ve'em tse'e, va'ajts xa je̱'e̱ ve'e je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n. Nu̱jom tse'e je̱ Nte'yam je̱ pyava'nu̱n, va'ajtsts je̱'e̱ ve'e, o̱y, pyaatyp y'ake̱e̱guip.

13 ¿Ax vintsǫ tse'e? ¿Yą y'ǫy jẹ'ẹ ąts vine'e xyaktaan ax jo'n ątse'e ąą'k kųn'ijt? ¡Ni vintsǫva xa ątse'e ve'em nkayaktaajñ! Jẹ tǫkin ątse'e ve'em xyaktaan. Kųx ątse'e nkakutyuujn jẹ y'ǫy jẹ'ẹ, jẹ'ẹ kąjxts ątse'e jẹ tǫkin xyaktaajñ ax jo'n ątse'e ąą'k kųn'ijt jętse'e nųkẹ'xnatą́ka tyánųt jęts ti jẹ'ẹ ve'e jẹ tǫkin. Ax ve'em tse'e, jẹ pava'nųn kąjx xa ve'e nųkẹ'xnatą́ka tyañ jęts ǫǫy jẹ'ẹ ve'e kyatun'ǫya jẹ tǫkin.

14 Yaknuja'vip xa ve'e jęts jẹ Nte'yam kąjx jẹ'ẹ ve'e jẹ Moisés jẹ pyava'nųn. Ax ąts, jayu juu' ve'e ǫǫ'kp, jẹ tǫkin ątse'e xką'mip.

15 Ka'a xa ątse'e nnųjava ti ątse'e ntuump. Ka'ats ątse'e ntun juu' ątse'e njatsąjkp jęts ątse'e ntónųt; jẹ'ẹ ątse'e ntuump juu' ątse'e nkatsąjkp.

16 Ax pąn jẹ'ęts ątse'e ntuump juu' ątse'e nkatsąjkp, nkuvųjkpts ąts jẹ'ẹ ve'e jęts ǫy jẹ'ẹ ve'e jẹ pava'nųn.

17 Ax ve'em tse'e, ka ą́tsapts jẹ'ẹ ve'e juu' ątse'e ntuump, jẹ tǫkin juu' ve'e ijtp yam ąts nja'vin kąjxm, jẹ'ęts jẹ'ẹ ve'e dųtoomp.

18 Nnųja'vip ątse'e jęts jẹ kyǫ'ǫy jẹ'ẹ ve'e ijtp yap ąts nmi'kx nkǫpk akujkp, jẹ'ęts ątse'e ntijp ąts yą n'avintsǫ vinma'yųn. Ǫyam ątse'e njatonuva'añ jẹ y'ǫy jẹ'ẹ, ka'ats ątse'e x'ǫ'yixjų.

19 Njatonuvaampyts ątse'e jẹ y'ǫy jẹ'ẹ, ax jẹ'ęjyamts ątse'e ntuump jẹ kyǫ'ǫy jẹ'ẹ juu' ątse'e nkatonuvaampy.

20 Ax pąn ntuumpts ątse'e juu' ątse'e njakatonuvaampy, ka'ats jẹ'ẹ ve'e y'uk'ą́tsini juu' ve'e ve'em dųtoomp, jẹ tǫ́kine'e juu' ve'e ijtp yam ąts nja'vin kąjxm.

21 Ax ve'em tse'e, jidų'ųm xa ątse'e njaty. Ku xa ątse'e njatonuva'añ jẹ y'ǫy jẹ'ẹ, jẹ'ęjyamts ątse'e ntuump jẹ kyǫ'ǫy jẹ'ẹ.

22 Yam ąts njǫǫt nja'vin kąjxm, ntsąjkpts ątse'e jẹ Nte'yam jẹ pyava'nųn.

23 Ax n'ixpts ątse'e jęts jẹpe'e ąts nmi'kx nkǫpk akujkp juu' ve'e dųtso'oxpąjkp jẹ y'ǫy jẹ'ẹ juu' ątse'e nnųja'vip yam nvinma'yųn kąjxm. Jẹ'ẹ juu' ątse'e njayejpp yap nmi'kx nkǫpk akujkp, jẹ'ęts ątse'e xką'mip jęts ątse'e ntǫkintónųt.

24 ¡Ayǫǫv xa ve'e ąts yą njǫǫt! ¿Pąnts ąts vine'e xtuknųva'atsup yą ni'kx yą kǫpk juu' ątse'e jẹ ǫǫ'kųn xtuk'anąjkxip?

25 ¡Nkukǫjtsjip xa ątse'e jẹ Nte'yam! Ǫ'yixjupts jẹ'ẹ ve'e jęts ątse'e xtuknųva'atsųt jẹ nMąją Vintsą́namda Jesucristo kąjx. Ax jẹ'ẹ kąjx tse'e, jidų'ųm ątse'e n'it. To'k viijn, yam nvinma'yųn kąjxm ątse'e nnųjava vintsǫ ątse'e jẹ Nte'yam nmutónųt nmupą́kųt; jado'k viijn, tǫ́kints jẹ'ẹ ve'e juu' ątse'e ntuump yą n'avintsǫ winma'yųn kąjx.

8

Jẹ joojntykin juu' ve'e njayęjpumdup jẹ Espíritu Santo kąjx

1 Ax ve'em tse'e, ka'a xa ve'e jẹ Nte'yam dųtǫkimpųm pąn pąn jatye'e ijttup to'k muk jẹ Cristo Jesús mąąt.

2 Kųx jẹ Espíritu Santo, juu' ve'e jẹ jayu dųmǫǫyp jẹ joojntykin kųxe'e to'k muk y'itta jẹ Cristo Jesús mąąt, jẹ'ęts ątse'e xką'mip jęts ątse'e ve'em x'ǫ'yixjų jęts ątse'e nkǫǫ'ktǫkintoonnit jęts ątse'e nkatsaachpaa'tųt xą'ma kąjx.

3 Ax juu' tse'e ka'ǫ'yixjup jętse'e yaktónųt jẹ Moisés jẹ pyava'nųn kąjx, jẹ'ẹ kąjx ku ve'e jẹ jayu y'itta jęm jẹ tǫkin kyą'm, jẹ'ẹ tse'e jẹ Nte'yam tyoon jẹ y'Onųk kąjx. Kyęjx tse'e jẹ y'Onųk yaja naxviijn jayu ni'kxax kǫ́pkax, ve'em ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e tǫkintoondup jẹ ñi'kxta jẹ kyǫpkta. Ku ve'e y'ijt yaja naxviijn jayu ni'kxax kǫ́pkax, jẹ'ẹ tse'e dųkuvęjt jẹ nųmay jayu jẹ tyǫkin.

4 Ve'em tse'e jẹ Nte'yam dųtuujn jętse'e nto'numdat juu' ve'e pyaatyp y'akẹẹguip, ve'em ax jo'n jẹ pava'nųn vya'añ, ųų'mda, juu' ve'e joojntykidup ax jo'n jẹ Espíritu Santo dųtsąk, ka'a ve'e nyakto'numda yą n'avintsǫ vinma'yųnamda.

5 Jẹ'ẹda pąn pąn jatye'e dųyaktoondup jẹ y'avintsǫ vinma'yųnda, yakvinkǫ́pkidupts jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e chǫjktup jẹ y'avintsǫ vinma'yųn kąjxta; ax jẹ'ẹda pąn pąn jatye'e joojntykidup ax jo'n jẹ Espíritu Santo dųtsąk, yakvinkǫ́pkidupts jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e jẹ Espíritu Santo chąjkp.

6 Jẹ jayu juu' ve'e joojntykidup jętse'e dųtóndat jẹ y'avintsǫ vinma'yųnda, y'anąjkxidupts jẹ'ẹ ve'e jẹ tsaachpaatųn juu' ve'e xą'ma kąjx ijtnup; ax jẹ jayu juu' ve'e joojntykidup jętse'e dųtóndat juu' ve'e jẹ Espíritu Santo chąjkp, y'anąjkxidupts jẹ'ẹ ve'e jẹ ǫy jǫǫt jęts jẹ joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp.

7 Jẹ'ẹda pąn pąn jatye'e jẹ y'avintsǫ vinma'yųn dųyakvinkǫ́pkidup, cho'oxpąjktupts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam kųx ka'a ve'e ñapyą́mjada jẹp jẹ Nte'yam pyava'nųn pa'tkup, ni ka'a tse'e y'ǫ'yixjada.

8 Ax ve'em tse'e, ka'a tse'e y'ǫ'yixjada jętse'e dųtóndat juu' ve'e jẹ Nte'yam chąjkp jẹ'ẹda pąn pąn jatye'e dųyaktoondup jẹ y'avintsǫ vinma'yųnda.

9 Ax miitsta, ka'a tse'e mjoojntykada jętse'e xyaktóndat ję m'avintsǫ vinma'yųnda; ję'ę kąjxe'e jętse'e xtóndat juu' ve'e chąjkp je Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp jęm ję Nte'yam jya'vin kąjxm, ję'ę ve'e ku ve'e ję Espíritu Santo y'ijtpa jęm mja'vin kąjxmda. Pąn pąn tse'e dų́kajayęjpp jęm jya'vin kąjxm ję Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp jęm ję Cristo jya'vin kąjxm, ka'ats ję'ę ve'e ję Cristo dų́yuva.

10 Jęts pąn joojntykipts ję'ę ve'e ję Cristo jęm mja'vin kąjxmda, óyame'e ję mni'kxta ję mkǫpkta y'ǫǫ'kųt ję tǫkin kąjx, joojntykipts ję'ę ve'e ję mjǫǫtta ję mja'vinda ję'ę kąjx ku ve'e ǫy jǫǫt m'itta ję Nte'yam mąąt.

11 Pąn ijtpe'e ję Espíritu Santo jęm mja'vin kąjxmda, van'it tse'e ję Nte'yam, juu' ve'e dų́yakjoojntykpąjknuva ję Jesús ku ve'e y'uk'ąą'k, ję'ę tse'e dų́mǫǫynuvap ję joojntykin ję mni'kxta ję mkǫpkta juu' ve'e ǫǫ'kp. Ję Espíritu Santo kąjx tse'e ve'em dų́tónųt, juu' ve'e ijtp jęm mja'vin kąjxmda.

12 Ax ve'em tse'e, utsta ajchta utsta tsą'ąda, jęp xa ve'e juu' ve'e tun vinkǫpk jętse'e nto'numdat, ka ję'ęp tse'e nyakto'numdap yą n'avintsǫ vinma'yųnamda.

13 Pąn mjoojntykidupe'e ax jo'n xtsǫkta ję m'avintsǫ vinma'yųn kąjxta, xą'ma kąjx tse'e mtsaachpaattinit. Ax pąn ję Espíritu Santo kąjx tse'e xkatonda ję tǫkin juu' ve'e mtonuvaandup ję m'avintsǫ vinma'yųn kąjxta, xą'ma kąjx tse'e mjoojntykidinit.

14 Ję'ęda pąn pąn jatye'e dų́kątsupąjktup ję Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp jęm ję Nte'yam jya'vin kąjxm, ję Nte'yam ję y'ónų́ktats ję'ę ve'eda.

15 Kųx ję Espíritu Santo, juu' ve'e ję Nte'yam mpą'mųxjųdu jęm mja'vin kąjxmda, ka'a ję'ę ve'e m'akę́ę'yajada jętse'e m'íttat jado'k nax ję tsą'ąga mąąt; ję Espíritu Santo kąjxe'e n'ijtumda ję Nte'yam ję y'ónų́kta, ję'ę tse'e xputąjkimdup jętse'e ję Nte'yam nmukǫjtsumda jidų'ųm: “Tata.”

16 Ję Espíritu Santo tse'e xtuknųja'vimdinup yam nja'vin kąjxmamda jęts ję Nte'yam ję y'ónų́k ųų'me'eda.

17 Ax ję'ę kąjx tse'e ku ve'e n'ijtumda ję Nte'yam ję y'ónų́kta, njayęjpumdinup tse'e nųjom je y'ǫy ję'ę juu' ve'e ję Nte'yam tyukmutsąjkp je jyáyuda, ntukmąątjayejpumduvap tse'e ję Cristo ję y'ǫy ję'ę juu' ve'e ję Nte'yam xtukmutsǫjkumdup: kųx pąn tsaachpaatumdupe'e ax jo'n ję Cristo chaachpaaty, ntukmąątjayejpumdinup tse'e ję myąjin.

Ję mąjin juu' ve'e miimp

18 Nnųja'vinupts ątse'e jęts pąn vinxųpe'e ųxyam ję tsaachpaatųn nyaknajxumda, ka'ats ję'ę ve'e tii ku ve'e ntukmu'a'ixmojkimdat mąąt ję mąjin juu' ve'e njayęjpumdinup ųx'ǫǫk.

19 Nųjom juu' jatye'e ję Nte'yam pyąąm, ve'em xa ję'ę ve'e ax jo'n ǫǫy kų́dų́tuntsǫjkti jętse'e myiinnit ję xąąj ku ve'e ję Nte'yam dų́yaknų́kę'xnatą́kat pąn pąn jatye'e y'ónų́kip.

20 Ñųpąąjmtki tse'e ję Nte'yam jętse'e kyato'nųxjųt juu' ve'e pyąąm. Ję Nte'yamts ję'ę ve'e viinm dų́nųpąąjmtki vintsǫ ve'e y'ítųt juu' ve'e pyąąm; juu' ve'e ję Nte'yam pyąąm, ka'ats ję'ę ve'e ñañųpąąjmtkiji vintsǫ ve'e y'ítųt. Qyam tse'e vye'ema, ñųpąąjmtkits ję'ę ve'e ję Nte'yam

21 ję xąąj ku ve'e kyǫǫ'kma'tnit juu' ve'e pyąąm, ję xąąj ku ve'e ję y'ónų́kta ję mąjin ǫǫy dų́tunjayépptat jętse'e kyǫǫ'k'ijttinit joma ve'e ję tǫkin.

22 Ve'em ax jo'n ję tą'ąxtąjk y'ųj ya'axy ku ve'e ję y'ónų́k jyejava'añ, nay ve'empa tse'e ųxyam paat nųjom juu' ve'e ję Nte'yam pyąąm, ję'ę tse'e ijtp ax jo'n ję pąjkpa ję aampa kų́dų́jayejp.

23 Ax ka ję'ęjyap tse'e ve'em jajtp, ve'em ųų'me'e nyaknajxumduva ję tsaachvinma'yųn, ǫǫy tse'e ntuntsǫjkumda jętse'e jyę'yat ję xąąj ku ve'e tyiktskáxųt yą nni'kxamda yą nkǫ́pkamda, ųų'mda, juu' ve'e dų́jayejptup jęm jya'vin kąjxmda ję Espíritu Santo. Ku ve'e ję Espíritu Santo tyąjki yam nja'vin kąjxmamda, ję'ę tse'e ję mutoo'vąjkp maa'yųn juu' ve'e ję Nte'yam xtoojnjimdu ku ve'e njaanchja'vi'ukva'numdi.

24 Ję Nte'yam tse'e xmǫ'yumdu ję joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp kųxe'e njaanchja'vimda jęts tónjup kǫ́tsjup ję'ę ve'e juu' ve'e ję Nte'yam kyǫjts. Ax pąn tą tse'e kųtyunjų juu' ve'e ję Nte'yam kyǫjts, ka'a tse'e kųn'uk'a'íxumdini jęts tónjupnum ję'ę ve'e. Ni pąna ve'e ti dų́kǫǫ'k'a'íxnit ku ve'e tą́vani dų́ix juu' ve'e kya'ixpna.

25 Ax ku tse'e n'a'íxumda juu' ve'e nka'íxumdup, ve'em tse'e dų́tsąk jętse'e to'k aaj to'k jǫǫt nmuténimdat ję tsaachpaatųn van'it paat ku ve'e tyoojnjinit juu' ve'e n'a'íxumdup.

26 Nay ve'empa tse'e, óyame'e nkah'amąądaaguimda jętse'e mąkk aaj mąkk jǫǫt ję Nte'yam nmukǫjtsumdat, kųx ka'a ve'e nnųja'vimda vintsǫ ve'e ntsapkǫjtsumdat ax jo'n dų́paa'ty dų́akę́ęga, viinm tse'e ję Espíritu Santo ję Nte'yam dų́munoo'kxtųk ųų'm kąjxta ję ayook mąąt juu' ve'e xka'ǫ'yixumjųdup vintsǫ ve'e nkǫjtsvaatsumdat.

27 Ax ję Nte'yam, juu' ve'e ję jayu ję jya'vin dų́tuk'ixnajxp, ñųja'vipts ję'ę ve'e pąn ti vinma'yųne'e ję Espíritu Santo jyayejpp, kųx ję Espíritu Santo, myunoo'kxtkpts ję'ę ve'e ję Nte'yam ję jyayu kąjxta, ve'em ax jo'n ję Nte'yam dų́tsąk jo'n.

28 Nnu̱ja'vimdinupe'e je̱ts pa̱n ti ve'e toojnjup ko̱jtsjup, tyuumpts je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam
vintso̱ ve'e du̱yakjéjinit je̱ y'o̱y je̱'e̱ je̱'e̱ ka̱jxta pa̱n pa̱n jatye'e tso̱jkju̱dup je̱tse'e du̱yaaxjidi,
ve'em ax jo'n du̱nu̱pa̱a̱jmtki je̱tse'e y'ijttinit je̱'e̱ je̱ jyáyuda.
29 Je̱ Nte'yam tse'e du̱nuja'vip pa̱n pa̱ne'e ijttinup je̱'e̱ je̱ y'ónu̱kta ka'anume'e ya̱ it
cho̱o̱'ndu̱k vye'na, je̱'e̱ tse'e du̱nu̱pa̱a̱jmtki je̱tse'e y'ijttinit ax jo'n je̱ y'Onu̱k, ve'em tse'e je̱
y'Onu̱k du̱nu̱májinit du̱nujaanchinit jeja nu̱may y'uts akujkta.
30 Ax je̱'e̱ juu' ve'e je̱ Nte'yam ñu̱pa̱a̱jmtki je̱tse'e y'ijttinit je̱ y'ónu̱kta, je̱'e̱ tse'e yaaxji; je̱ts
je̱'e̱ juu' ve'e yaaxji, je̱'e̱ tse'e kyato̱kimpa̱a̱m; je̱ts je̱'e̱ juu' ve'e kyato̱kimpa̱a̱m, je̱'e̱ tse'e
ñu̱pa̱a̱jmtki je̱tse'e je̱ ma̱jin du̱jaye̱jptinit.
31 Pa̱n ve'em xa ve'e, ¿vintso̱se'e nva'numdat? Pa̱n je̱ Nte'yame'e u̱u̱'m ma̱a̱tta, ¿pa̱nts
u̱u̱'m n'ite'e xtso'oxpa̱jkumdap?
32 Ka'a tse'e je̱ Nte'yam du̱kayakjajty je̱tse'e je̱ y'Onu̱k y'o̱o̱'ku̱t, yakjajte'e, je̱ y'Onu̱k tse'e
vaan je̱ vintsa̱'kin ku ve'e xku'o̱o̱'kimdi. Je̱'e̱ ka̱jx tse'e ku ve'e ve'em du̱tuujn, ¿vintso̱ts
u̱u̱'me'e je̱'e̱ ma̱a̱t xkamo̱'yumdat nujom je̱ y'o̱y je̱'e̱?
33 ¿Pa̱nts vine'e va'anup je̱ts to̱kin ma̱a̱t je̱'e̱ ve'eda pa̱n pa̱n jatye'e je̱ Nte'yam
vyinko̱o̱ndu? ¡Je̱ Nte'yam tse'e viinm kato̱kimpa̱a̱jmju̱du!
34 ¿Pa̱n tse'e o̱'yixjup je̱tse'e du̱to̱kimpámu̱t je̱ Nte'yam je̱ jyayu? Je̱ Cristo xa ve'e
ku'o̱o̱'kijidu, je̱'e̱ juu' ve'e je̱ Nte'yam yakjoojntykpa̱jkjinuva je̱tse'e y'it jeja je̱ Nte'yam
y'aka'yu̱n pa'ayi joma ve'e xnu̱noo'kxtkimda.
35 Ka'a xa ve'e pa̱n juu' ve'e o̱'yixjup je̱tse'e juu' du̱tónu̱t je̱tse'e xko̱o̱'ktso̱jkumdinit
je̱ Cristo. O̱yam tse'e ntsaachpaatumda, ntsaachvinma'yumda, je̱ jayu xjomto'numda
xtito'numda, xkatih'ijtjimda juu' ve'e nka'yumdap n'ookumdap, xkatih'ijtjimda juu' ve'e
nnatyukxo̱jxumjadap, yaja kutsa̱'a̱ga ja̱a̱t n'ijtumda, ukpu̱ je̱ jayu xyak'o̱o̱'kuva'numda,
xtso̱jkumdupts u̱u̱'m je̱'e̱ ve'e je̱ Cristo.
36 Ve'em xa je̱'e̱ ve'e ax jo'n je̱ Kunuu'kx Jatyán vya'añ:
Ku̱x njaanchja'vip a̱a̱ts mitse'e,
je̱'e̱ ka̱jxts a̱a̱tse'e je̱ jayu xyak'o̱o̱'kuva'anda,
ve'em xa a̱a̱tse'e ax jo'n je̱ carnero juu' ve'e na̱jkx du̱yak'o̱o̱'kta.
Jidu̱'u̱m tse'e vya'añ.
37 Pa̱n ti ve'e toojnjup ko̱jtsjup, n'ama̱a̱daaguimdup tse'e ku̱x xputa̱jkimdup u̱u̱'m je̱'e̱
ve'e je̱ Cristo, juu' ve'e o̱o̱y xtuntso̱jkumdup.
38 Ax ve'em tse'e, vinjávani xa a̱tse'e je̱ts ka'a ve'e tii juu' ve'e o̱'yixjup je̱tse'e xpa̱jkjimdat
je̱ Nte'yam je̱ cho̱jku̱n. Xtso̱jkumdupts u̱u̱'m je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam pa̱n ti tsaachpaatu̱ne'e
nyaknajxumdup ku ve'e njoojntykimda nnaxviijnimda uk pa̱n o̱o̱'kumdupe'e. Ka'a tse'e
y'o̱'yixjada je̱ ángeles, ni je̱ ko̱'o̱yjáyuvapta, ni je̱'e̱ juu' ve'e u̱xyam toojnjup ko̱jtsjup, ni je̱'e̱
juu' ve'e miimpnum,
39 ni je̱'e̱ juu' ve'e je̱m ka̱jxm tso̱o̱'mp, ni je̱'e̱ juu' ve'e je̱p naxviijnit itupa'tkup tso̱o̱'mp,
ni ti viijnka xa ve'e kya'o̱'yixju̱ juu' ve'e pu̱m je̱tse'e xpa̱jkjimdat je̱ Nte'yam je̱ cho̱jku̱n juu'
ve'e jyayejpp u̱u̱'m ka̱jxamda ku̱x ijtumdupe'e to'k muk je̱ nMa̱ja̱ Vintsánamda Cristo Jesús
ma̱a̱t.

9

Je̱ Nte'yam tse'e du̱vinko̱o̱n je̱ israeejlit jáyuda

1 To'k muk a̱tse'e n'it je̱ Cristo ma̱a̱t. Tyúvamts a̱ts ya'a̱ ve'e nka̱ts, ka'ats a̱tse'e ntaaya.
A̱ts ya̱ nvinma'yu̱n, juu' ve'e je̱ Espíritu Santo yakkutojku̱xjup, je̱'e̱ts a̱tse'e xtuknu̱ja'vip je̱ts
tyúvam a̱tse'e nka̱ts.
2 O̱oyts a̱tse'e ntunnavyinma'yu̱nma'a̱ju̱, o̱oyts a̱tse'e ntunnu̱tsaachvinmáyda a̱ts je̱
nmu'israeejlit jáyuda, juu' ve'e ijttup to'k tsu'uts to'k nu̱u̱'pu̱n a̱ts ma̱a̱t.
3 Njatsa̱jkpts a̱tse'e je̱ts a̱tse'e xa̱'ma ka̱jx ntsaachpaatnit, a̱tse'e nka'ítu̱t je̱ Cristo ma̱a̱t,
pa̱n ve'eme'e ku̱du̱jaye̱pta je̱ joojntykin juu' ve'e xa̱'ma ka̱jx ijtp.
4 Je̱ Israel xa je̱'e̱ ve'e je̱ chaanda je̱ kyo̱o̱jta, ve'em ax jo'n a̱ts. Je̱ Nte'yam tse'e
vinko̱o̱njudu je̱tse'e y'ijttinit je̱'e̱ je̱ jyayu je̱tse'e du̱tukma̱a̱tjaye̱jpti je̱ myajin, je̱ kyo̱jtstán
tse'e yakta'nu̱xju̱du je̱tse'e tyukka̱ta̱jkijidi je̱ pyava'nu̱n, tyuknu̱ja'vidu tse'e vintso̱ ve'e
vyinjávajadat vyintsa̱'a̱gajadat je̱tse'e je̱ vaandu̱k du̱pu̱u̱jm je̱'e̱ ma̱a̱tta.
5 Je̱'e̱ je̱ jyu̱jpit jáyuda tse'e du̱tsaanidup du̱ko̱o̱jidup je̱ israeejlit jayu. Ax vintso̱ tse'e
je̱ Cristo du̱jáyuva, je̱ israeejlit je̱ jyu̱jpit jayu tse'e du̱tsaaniduva du̱ko̱o̱jiduva je̱ Cristo.
¡Yakma̱ja tse'e y'ijtnit je̱ Nte'yam xa̱'ma ka̱jx, je̱'e̱ juu' ve'e nu̱jom du̱nu̱ma̱jika̱jxp! Amén.
6 Ka je̱'e̱p xa a̱tse'e ntijp je̱ts je̱ Nte'yame'e du̱kakutyoomp juu' ve'e vyaajntk je̱ israeejlit
jayu ka̱jxta, ku̱x ka'a ve'e je̱ Nte'yam du̱vinka̱a̱jn je̱tse'e y'ijttinit je̱ jyáyuda to'k ka'a̱jyji je̱
Israel je̱ chaan je̱ kyo̱o̱j.

7 Ni ka'a tse'e y'itta jẹ Nte'yam jẹ y'ónụkta nụjom pạn pạn jatye'e ijttup jẹ Abraham jẹ chaan jẹ kyọọj. Kụx jidụ'ụme'e jẹ Nte'yam dụnụụjmi jẹ Abraham: "Jẹ Isaac kạjx tse'e xjayépụt jẹ tsaan jẹ kọọj."
8 Yạ'ạ tse'e tyijp jẹts ka'a ve'e nụjom jẹ Abraham jẹ chaan jẹ kyọọj y'itta jẹ Nte'yam jẹ y'ónụkta, jẹ'ẹ ve'eda pạn pạn jatye'e kẹ'xtup ax jo'n jẹ Nte'yam jẹ vaanduk dụyaktaajñ jẹ'ẹ kạjxta.
9 Kụx jidụ'ụme'e jẹ Nte'yam jẹ Abraham dụtukvinva'ni: "Mẹjtsnuvap ạtse'e ku ve'e jẹ xạạj dụpaa'tụt, van'it tse'e jẹ Sara dụjayépụt to'k jẹ mix ónụk."
10 Ax ka yạ'ajyap tse'e, tyukmạatjayejp tse'e jẹ Rebeca jẹ jujpit jayu Isaac jẹ xeen ónụkta.
11 Ax jẹ Nte'yam tse'e nụto'k dụvinkọọn ka'anume'e kyẹ'ẹxta vye'na jẹts ka'a ve'e ti dụtoondi juu' ve'e ọy juu' ve'e ka'ọy. Ve'em tse'e jẹ Nte'yam dụtuujn ax jo'n dụnụpạajmtki. Ka'a tse'e to'k dụvinkạajn jẹ'ẹ kạjx ku ve'e juu' dụtuujn, jẹ'ẹ kạjxe'e kụxe'e ve'em dụtsạk.
12 Kụx jidụ'ụme'e jẹ Rebeca yaknụujmi: "Juu' ve'e kẹ'xtoo'vákup, jẹ'ẹ tse'e dụpattónap dụpatpákap juu' ve'e kẹ'x'ụx'ọọkap."
13 Vaampap tse'e jẹp Kunuu'kx Jatyán kụjxp: "Ntsạjkp ạtse'e jẹ Jacob jẹts ka'a ve'e jẹ Esaú."
14 ¿Vintsọse'e nva'numdat? ¿Ka'a jẹ'ẹ vine'e y'ọya juu' ve'e jẹ Nte'yam tyuump? ¡Ni vintsọva xa ve'e ve'em nkava'numdat!
15 Kụx jidụ'ụme'e dụnụụjmi jẹ Moisés: "Ntuknụ'ixkạdaakyp ạtse'e pạn pạn ạtse'e ntsạjkp, ntukmạ'tpts ạts jẹ'ẹ ve'e."
16 Ax ve'em tse'e, ka'a xa ve'e jẹ Nte'yam jẹ jayu dụvinkán jẹ'ẹ kạjx ku ve'e jẹ jayu ve'em dụtsạk ukpụ juu' ve'e jẹ jayu tyuump, jẹ tukmọ'tụn kạjxjits jẹ'ẹ ve'e ve'em dụtún.
17 Vaampap tse'e jẹ faraón kạjx jẹ Kunuu'kx Jatyán: "Mitsts ạtse'e mpụụmp yakkutojkpa jẹts ạtse'e mits kạjx nyaknụkẹ'xnatákat ạts jẹ nmạjin, ve'em tse'e nụjom jẹ jayu dụnụjávadat jẹ mạjin juu' ạtse'e njayejpp."
18 Ax ve'em tse'e, tyukmạ'tpts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam pạn pạne'e chạjkp, jẹts pạn pạn tse'e tyukmutsạjkp jẹtse'e dụmạkkpámụt ka óyap jẹ vyinma'yụn, tyukmạkkpụụmpts jẹ'ẹ ve'e.
19 Nụnjajtp tse'e ku ve'e nụto'k vya'anụt: "Pạn ve'em xa jẹ'ẹ ve'e, ¿vintsọts vine'e jẹ Nte'yam y'ọ'yixjụt jẹtse'e jẹ jayu dụtọkimpámụt?, kụx ni pạna ve'e kya'ọ'yixjụ jẹtse'e dụtónụt juu' ve'e jẹ Nte'yam kyatsạjkp."
20 Mits, jayu, mnụpánipts mitse'e jẹtse'e jẹ Nte'yam xkọjtsvintsóvụt. ¿Vạ'anup n'ite'e to'k jẹ naxto'ts, jẹ to'tspạạmpa dụnạạjmat: "¿Tyạjxts ạtse'e jidụ'ụm tụxpụm?"
21 Ọ'yixjupts jẹ'ẹ ve'e jẹ to'tspạạmpa jẹtse'e dụpámụt jẹ naax pạn vintsọ ve'e dụtsạk, ọ'yixjupts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e to'k jẹ to'ts dụpámụt juu' jẹ'ẹ ve'e jẹ mạjin mạạt yaktuump jẹtse'e jado'k dụpámụt juu' ve'e ọyvintsọva yaktuump.
22 Ve'emts yạ'ạ ve'e ax jo'n jẹ Nte'yam dụtún. Chạjkpts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e dụyaknụkẹ'xnatákat jẹ myạkkin jẹts vintsọ ve'e jẹ jayu jẹ tyọkin dụtukkuvet jẹ ẹjkụn mạạt. Kụx ve'eme'e dụtsạk, jẹ'ẹ kạjx tse'e dụmuteni jẹ'eda pạn pạn jatye'e jẹ tsaachpaatụn dụvinmajtsjụdup, jẹ'eda pạn pạn jatye'e ñụpạajmtki jẹtse'e vyintókidinit.
23 Nay ve'empa tse'e dụtún jẹtse'e dụyaknụkẹ'xnatákat jẹ mạjin juu' ve'e ọọy tyunjayejpp jẹts juu' ve'e ñụpạajmtki jẹtse'e ntukmạatjayejpumdinit, ụụ'me'e xtukmọ'tumdup.
24 Ax jẹ Nte'yam tse'e xyaaxjimdu, ka ụụ'mjyape'eda, jẹ israeejlit jayu, nay ve'empa ve'e pạn pạn jatye'e ka jẹ israeejlit jáyuvap.
25 Ve'em xa jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ Nte'yam jẹ Oseas dụtukkọjtsnajxy jidụ'ụm:
Jẹ'eda pạn pạn ạtse'e nkajáyuvidup y'ijt,
ụxyamts ạtse'e nva'añ jẹts ạts jẹ'ẹ ve'e jẹ njáyuda.
26 Ax jẹm tse'e joma ve'e jẹ jayu yaknụujmidi:
"Ka'a xa ạts miitse'e njáyuvada",
nay jẹmjyam tse'e jẹ joojntyk Nte'yam ña'muxjadat:
"Ạtsts miitse'e jẹ n'ónụkta."
Jidụ'ụm tse'e jẹ Nte'yam jẹ Oseas dụtukkọjtsnajxy.
27 Ax juu' tse'e jẹ israeejlit jayu kạjxta, jidụ'ụm tse'e vyaajñ jẹ Isaías: "Ọyame'e jẹ israeejlit jayu ọọy tyunnụmáyada, ve'em ax jo'n jẹ po'o juu' ve'e jeja maaxy nạpa'ayi, nụ'eejyjits jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e tsọ'ọktap.
28 Ka'a tse'e tyánat jẹtse'e jẹ Nte'yam dụtọkimpayọ'ynit jẹ jayu pạn nụvinxụpe'e to'k it to'k naxviijn chạạnada." Jidụ'ụm tse'e vyaajñ.
29 Ax yạ Isaías tse'e too'vạjkp tụvya'añ vye'na: "Jẹ Nte'yam, juu' ve'e nụjom dụkạ'mikạjxp, jẹ'ẹ tse'e xtukmọ'tumdu, ụụ'mda, nụ'eejyji jẹ Israel jẹ chaanda jẹ kyọọjta. Pạn ka'a tse'e ve'em kụdụtuujn, kụxjajtumdi tse'e ax jo'n jyajtjidi jẹ jáyuda juu' ve'e tsụụnidu jẹm sodómait jẹts gomoorrait kyajpụn kạjxmda." Jidụ'ụm tse'e vyaajñ.

Jẹ israeejlit jáyuda jẹts jẹ ọy kạts jẹ ọy ayook

30 Pan ve'em xa je'e ve'e, ¿vintsose nva'numdat? Jidu'um xa je'e ve'e. Je'e pan pan jatye'e
ka je israeejlit jáyuvap, juu' ve'e duka'íxtidu vintso ve'e oy joot y'íttat je Nte'yam maat, je
Nte'yam tse'e katokimpaajmjudu je'e kajx ku ve'e jyaanchja'vijidi.
31 Ax je'eda juu' ve'e je israeejlit jáyuda, juu' ve'e dukutyonuvaandup je pava'nun jetse'e
ve'em y'ijttinit oy joot je Nte'yam maat, je'e tse'e je Nte'yam tokimpaajmjudu.
32 ¿Ax tyajx tse'e je Nte'yam tyokimpaajmjidi? Je'e kajx tse'e kuxe'e dutsokta jetse'e
y'ijttinit oy joot je Nte'yam maat je'e kajx juu' ve'e tyoondu, ka'a tse'e dutsokta jetse'e
y'íttat oy joot je Nte'yam maat je jaanchja'vin kajx. Ka'a tse'e dutsokta jetse'e je Jesucristo
dujaanchjávadat, je'e kajx tse'e y'itta ax jo'n je jayu juu' ve'e kítudup ku ve'e jeja tsakujx
kyute'pxada.
33 Ve'em xa je'e ve'e je Jesucristo ax jo'n je tsaaj juu' ve'e je jayu tyukkute'pxip, ve'em ax
jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ:
Mpámupts atse'e jem jerusaleenit kyajpun kajxm to'k pane'e ítup ax jo'n je tsaaj juu' ve'e
yakkute'pxip jetse'e je jayu duyakkitu,
pan pants je'e ve'e dujaanchja'vip,
ka'ats je'e ve'e chaachvinmáyut kuxe'e ve'em dutún.
Jidu'um tse'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ.

10

1 Utsta ajchta utsta tsa'ada, ntsajkpts atse'e ooy yam nja'vin kajxm jetse'e ats je
nmu'israeejlit jayu dujayejptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. ¡Ooy ats je'e ve'e
ntunnutsapkotsta!
2 Tyúvamts atse'e nkats jets to'k aaj to'k joote'e je Nte'yam dumutonda dumupakta.
Oyam tse'e ve'em dujatonda, ka'a tse'e dunujávada vintso ve'e je Nte'yam dutsak jetse'e
myutónjadat myupákjadat.
3 Ka'a tse'e dunujávada vintso ve'e je Nte'yam je jayu dukatokimpum, je'e ve'e chojktup
jetse'e je Nte'yam kyatokimpámjadat je'e kajx ku ve'e dutonda juu' ve'e jep y'avintso
vinma'yun kujxp pyayo'ydup. Ax ve'em tse'e dukakuvakta vintso ve'e je Nte'yam
dunupaajmtki jetse'e je jayu dukatokimpámut.
4 Je jáyuda juu' ve'e dujaanchja'vidup je Cristo, je'e tse'e je Nte'yam katokimpaajmjudup,
ka'a tse'e tyun ku ve'e je jayu dukutyonuva'añ je Moisés je pyava'nun jetse'e ve'em je
Nte'yam kyatokimpámjadat.
5 Jidu'um tse'e je Moisés dunukajts vintso ve'e je Nte'yam je jayu dukatokimpum je
pava'nun kajx: "Pan pan xa ve'e dukutyoomp nujom je pava'nun, joojntykapts je'e ve'e."
6 Ax jidu'um tse'e yaknukats vintso ve'e je Nte'yam je jayu dukatokimpum je jaanchja'vin
kajx: "Ka'a tse'e mvinmáyut jem mja'vin kajxm: ¿Pants vine'e tsajpétup?" (Je'e ya'a ve'e
tyijp jetse'e je Cristo duyakvánukut.)
7 Jaa'kvaamp tse'e jidu'um: "Ka'a tse'e jidu'um mvinmaayvat: ¿Pants vine'e vánukup
joma ve'e je oo'kpataajk?" (Je'e ya'a ve'e tyijp jetse'e je Cristo duyakjoojntykpajknuvat.)
8 Jidu'um xa ve'e vya'añ: "Mmutámipts mitse'e je Nte'yam je kyats je y'ayook, jem je'e
ve'e m'am jets mja'vin kajxm." Jidu'um tse'e vya'añ. Ya kats ya ayook, je jaanchja'vints je'e
ve'e juu' aatse'e ntukka'amaayp.
9 Pan mtukkajtsp xa ve'e je m'aaj jets je Maja Vintsán je'e ve'e je Jesús, jetse'e jem mja'vin
kajxm xjaanchjáva jets je Nte'yame'e yakjoojntykpajkjinuva ku ve'e y'uk'aa'k, mjayépupts
mitse'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.
10 Kux yame'e nja'vin kajxmam njaanchja'vimda, je'e kajx tse'e je Nte'yam
xkatokimpa'mumda; jets ya n'aajamda tse'e ntukkojtsumdup, je'e kajx tse'e njayejpumda
je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.
11 Vaamp tse'e je Kunuu'kx Jatyán: "Pan pants je'e ve'e dujaanchja'vip, ka'ats je'e ve'e
chaachvinmáyut kuxe'e ve'em dutún."
12 Ax ve'em tse'e, anañujoma kajx ya'a ve'e, pan pan jatye'e israeejlit jayu jets pan pan
jatye'e ka je'epta; je Nte'yam, ka'a xa je'e ve'e pan duviijnk'íx. Kux je Maja Vintsán, je'e
ve'e dunuvintsanikajxp to'k ka'ajyji, ooyts je'e ve'e dutunkunuu'kx pan pane'e amótujup
je maa'yun.
13 Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Pan pan tse'e je Nte'yam
du'amótup jetse'e yaktso'okjut, yaktso'okjupts je'e ve'e." Jidu'um tse'e vya'añ.
14 ¿Ax vintsots je'e ve'e je Nte'yam juu' du'amótudat pan ka'a ve'e dujaanchjávada? ¿Jets
vintso tse'e dujaanchjávadat pan ka'ana ve'e du'amotunaxta je Nte'yam je y'ayook? ¿Jets
vintso tse'e du'amotunáxtat je Nte'yam je y'ayook pan ka'a ve'e pan vya'nuxjada?
15 ¿Jets vintso tse'e du'avánadat pan ka'a ve'e je Nte'yam kyéxjada? Ve'em xa je'e ve'e ax
jo'n je Kunuu'kx Jatyán vyaampa: "Ooye'e tyuntsoja ku ve'e je jayu jye'ya jetse'e je jayu
duvaajnjada je oy kats je oy ayook." Jidu'um tse'e vya'añ.

16 Ax ka'a tse'e to'k ka'ąjyji dụmąjąpąmda jẹ ọy kąts jẹ ọy ayook. Ve'em xa yą'ą ve'e ax
jo'n jẹ Isaías vyaajñ: “Mają Vintsą́n, ¿pą́nts n'ite'e dụjaanchja'vidup jẹ ayook juu' ątse'e jẹ
jayu nvaajnjip?” Jidụ'ụm tse'e vyaajñ.
17 Ax ve'em tse'e, ku ve'e jẹ jayu dụ'avánada jẹ Cristo jyẹ'ẹ, y'amọtunajxtup tse'e jẹ
jayu jẹ ayook. Jẹts ku ve'e jẹ jayu dụ'amọtunaxta jẹ ayook, van'it tse'e jẹ jaanchja'vin
tyukjẹ'yajada.
18 N'amọtutṵ́vipts ątse'e, ¿ka'a vine'e jẹ jayu dụmṓtudi yą ayook? Ve'em, myṓtudu xa jẹ'ẹ
ve'e. Kụx jidụ'ụme'e jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ:
Yaktaan xa ve'e vinxụp to'k it to'k naxviijn juu' jẹ'ẹ ve'e y'ava'nidu,
jẹts jẹ myąjin, jẹ'ypts jẹ'ẹ ve'e vinxụp to'k it to'k naxviijn jẹts jẹ vaat joma ve'e yą tsajmit it
kyukąxa.
Jidụ'ụm tse'e vya'añ.
19 N'amọtutṵ́vinuvapts ątse'e, ¿ka'a vine'e jẹ israeejlit jayu dụvinmṓtudi ti ve'e tyijp juu'
ve'e y'ixtu myṓtudu? Ve'em, vyinmṓtudu xa ve'e. Muto'k viijn, vyinmṓtudu tse'e pąn pąn
jatye'e ka jẹ israeejlit jáyuvap. Kụx jidụ'ụme'e jẹ Nte'yam dụnụ́ụjmi jẹ israeejlit jáyuda, jẹ
Moisés tse'e tyukkọjtsnajx:
Ẹjkjup ąts miitse'e nyaktándat jẹ jayu kąjxta juu' ątse'e nkajáyuvidup,
ve'emts ąts miitse'e ntoojnjadat jẹ jayu kąjxta juu' ve'e ọy dụkapayọ'ydup.
20 Nay ve'empa jẹ Isaías, nayja'vijuts jẹ'ẹ ve'e jẹts yą'ą ve'e va'ajts dụ'avánat. Jidụ'ụm tse'e
jẹ Nte'yam jẹ Isaías dụtukkọjtsnajxy:
Xpaattuts ątse'e jẹ'ẹda pąn pąn jaty ątse'e xka'íxtidup vye'na,
naajknụkẹ'xnatąjkijuts ątse'e jẹja jẹ'ẹ vyinkujkta pąn pąn jatye'e dụkah'amọtutṵ́vidu ąts
kąjx.
21 Ax ku tse'e jẹ Nte'yam dụnụkąjts jẹ israeejlit jayu, jẹ Isaías tse'e tyukkọjtsnajx, jidụ'ụm
tse'e vyaajñ: “Jọ́vum xąąj ątse'e n'ix vintsọ ve'e jẹ israeejlit jayu kụvyinmayụmpijttini,
kụdụmasọọktini jẹ kyọ'ọy joojntykinda, jẹtse'e kụy'itta ọy jọọt ąts mąąt, jẹ'ẹda pąn pąn
jatye'e kakątsụpąjktup jẹtse'e kyakątsụvinmṓtuda.”

11

Tyukmą'tp tse'e jẹ Nte'yam jẹ israeejlit jayu

1 N'amọtutṵ́vipts ątse'e: ¿Tyunmasọọktinuts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam jẹ jyáyuda? ¡Ni vintsọva xa
jẹ'ẹ ve'e ve'em dụkatuujn! Ą́tsam xa jẹ'ẹ ve'e israeejlit jayu, jẹ Abraham xa ątse'e jẹ chaan
jẹ kyọọj, jẹ'ẹ ątse'e nụto'k jẹ Benjamín jẹ chaan jẹ kyọọj.
2 Ka'a xa ve'e jẹ Nte'yam dụmasą'ąk jẹ jyayu juu' ve'e jụjpani vyinkọọn. Mnụja'vidup xa
miitse'e vintsọ ve'e vya'añ jẹp Kunuu'kx Jatyán kụjxp jẹp joma ve'e jẹ Elías dụnụ'ąą'ni jẹ
israeejlit jayu jẹja jẹ Nte'yam vyinkujk. Jidụ'ụm tse'e vyaajñ:
3 “Mają Vintsą́n, yak'ọọ'ktinu xa ve'e jẹ m'ayook kọjtsnajxpatąjkta jẹtse'e dụjaavdini jẹ
yojxpejtụn joma ve'e myakvinja'vi myakvintsą'ki. Ą́tsji xa ve'e jado'k taannu juu' ve'e
mvinja'vijup mvintsą'kijup, ax xyak'ọọ'kuvaanduvapts ątse'e.”
4 Ax jidụ'ụm tse'e jẹ Nte'yam y'atsọọjvji: “Ka mítsjyap xa ve'e to'k juu' ątse'e xtaajnjip,
xtaajnjipnum xa ątse'e nụvuxtojtụk miijl jẹ yaa'tyąjk juu' ve'e dụkavinkọxténidup jẹ
apąmnax juu' ve'e Baal dụxąąj.” Jidụ'ụm tse'e jẹ Elías yaknụ́ụjmi.
5 Nay ve'empa tse'e ụxyam y'ijtpa. Nụ'eejyjits jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam vyinkọọjnjidi jẹ
myaa'yụn kąjx.
6 Jẹ myaa'yụn kąjx tse'e jẹ Nte'yam vyinkọọjnjidi; ka jẹ'ẹ kąjxape'e ku ve'e dụtoondi juu'
ve'e ọy. Kụx pąn jẹ Nte'yame'e jẹ jayu kụdụvinkąąjn jẹ'ẹ kąjx ku ve'e dụtonda juu' ve'e ọy,
ka'a tse'e maa'yụn kụyaktij juu' ve'e jẹ Nte'yam jẹ jayu tyoojnjip.
7 ¿Ax vintsọts jẹ'ẹ ve'e? Ka'a tse'e jẹ israeejlit jayu dụpaatti juu' ve'e jya'íxtidup; jẹ
nụ'eejyjida pąne'e jẹ Nte'yam vinkọọjnjụdu, jẹ'ẹ tse'e dụpaattu juu' ve'e jẹ israeejlit jayu
jya'íxtidup. Ax jẹ nụmay jayu, mąkk tse'e vyimpijttini jẹ vyinma'yụnda.
8 Ve'em xa yą'ą ve'e ax jo'n jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ: “Jẹ Nte'yam tse'e mąkk
pą'mụxjụdu jẹ vyinma'yụnda, ụxyam paat tse'e dụkavinjávada juu' ve'e jya'íxtup jẹtse'e
dụkavinmṓtuda juu' ve'e jyamṓtudup.”
9 Vaampa xa ve'e jẹ David jidụ'ụm:
Ọọy tyunkayda tyun'oo'kta jẹ jayu.
Va'an jẹ Nte'yam tyoojnjidini ax jo'n jẹ tą́nụk juu' ve'e taamp jẹp kutyąy jąątp
kụxe'e dụkanụjava jẹts jẹ y'ọọ'kụn jẹ'ẹ ve'e y'anąjkxip,
ve'em ax jo'n jẹ jayu kyutẹ'pxa jẹtse'e kyitu.
10 Va'an viints dụvimpijttini,
va'an dụtsaachpaattini xą'ma kąjx jẹ jayu juu' ve'e ve'em dụtoondup.
Jidụ'ụm tse'e vyaajñ.

*Je̱ Nte'yam tse'e du̱yaktso̱o̱kp pa̱n pa̱n jatye'e ka je̱ israeejlit já*yuvap

11 N'amo̱tutú̱vinuvapts a̱tse'e, ku ve'e je̱ israeejlit jayu kya'adi je̱p to̱kin ja̱a̱tp, ¿tunvintó̱kiduts je̱'e̱ vine'e? ¡Ni vintso̱va xa je̱'e̱ ve'e ve'em du̱katuujn! Ku xa ve'e je̱ israeejlit jayu tyo̱kintoondi, je̱'e̱ ka̱jx tse'e tyukka̱daakjidi je̱ joojntykin juu' ve'e xa̱'ma ka̱jx ijtp pa̱n pa̱n jatye'e ka je̱ israeejlit já*yuvap*, ve'em tse'e je̱ israeejlit jayu myu'é̱kjadat ku ve'e du̱'ixta jets je̱ Nte'yame'e je̱ maa'yu̱n to'nu̱xju̱dup pa̱n pa̱n jatye'e ka je̱ israeejlit já*yuvap*.

12 Ax ve'em tse'e, je̱ israeejlit jayu je̱ tyo̱kin ka̱jx tse'e je̱ Nte'yam o̱o̱y du̱tunkunuu'kx pa̱n pa̱n jatye'e ka je̱ israeejlit já*yuvap*. ¿Ax vintso̱ts je̱'e̱ n'ite'e nu̱yojk je̱ kunoo'kxu̱n du̱kamo̱'o̱t je̱ israeejlit jayu ku ve'e du̱jaanchja'vidinuvat je̱ Nte'yam?

13 Miitsta, ka je̱ israeejlit já*yuvapta*, je̱p xa ve'e juu' a̱ts miitse'e ntukmuko̱tsuvaandup. Je̱ Nte'yam a̱tse'e xvinko̱o̱n je̱ts a̱tse'e n'íto̱t je̱'e̱ je̱ kyuká̱tsiva, je̱'e̱ a̱tse'e xke̱jxp je̱ts a̱tse'e je̱ o̱y ka̱ts je̱ o̱y ayook nvaajnjadat pa̱n pa̱n jatye'e ka je̱ israeejlit já*yuvap*, je̱'e̱ ka̱jxts a̱tse'e o̱o̱y ntunyakvinko̱pka ya̱ toonk.

14 Ntsa̱jkpts a̱tse'e je̱tse'e a̱ts je̱ nmu'israeejlit jayu du̱'íxtat je̱ maa'yu̱n juu' ve'e je̱ Nte'yam mto'nu̱xju̱dup, ve'emts je̱'e̱ ve'e du̱'íxtiduvat vintso̱ ve'e je̱ Nte'yam je̱ maa'yu̱n tyo'nu̱xjadat je̱tse'e ve'em du̱jaye̱jptuvat je̱ joojntykin juu' ve'e xa̱'ma ka̱jx ijtp.

15 Ku̱x ku xa ve'e je̱ Nte'yam du̱masa̱a̱k je̱ israeejlit jayu, van'it tse'e du̱mujo̱t'o̱'yi juu' ve'e ka je̱ israeejlit já*yuvap*. Ax ku tse'e je̱ Nte'yam du̱kuva̱jknuvat je̱ israeejlit jayu, ve'em tse'e y'íttat ax jo'n ku̱jyoojntykpa̱jknuva je̱ o̱o̱'kpata̱jk.

16 Pa̱n yaktukmuyo̱jxp xa ve'e je̱ Nte'yam je̱ ju̱ts juu' ve'e too'va̱jkp yakja̱jtsp, jye̱'e̱ika̱jxpapts je̱'e̱ ve'e nu̱jom je̱ ju̱ts juu' ve'e u̱x'o̱o̱k yakja̱jtsp. Pa̱n yaktukmuyo̱jxp tse'e je̱ Nte'yam je̱ ku̱p aa'ts, jye̱'e̱ika̱jxpapts je̱'e̱ ve'e nu̱jom je̱ ku̱p axén.

17 Miitsta, ka je̱ israeejlit já*yuvapta*, ve'em xa miitse'eda ax jo'n to'k je̱ yukjo̱o̱tmit olivos ku̱p axén. Je̱ts je̱ israeejlit jayu, ve'emts je̱'e̱ ve'eda ax jo'n je̱ olivos ku̱p axén juu' ve'e ka̱yu'uj ka̱tún. Ve'em xa ve'e je̱ Nte'yam du̱tún ax jo'n ku̱du̱ku̱spujx to'k je̱ axén je̱ olivos ku̱p juu' ve'e ka̱yu'uj ka̱tún je̱tse'e je̱m du̱pa̱a̱jmji to'k je̱ axén juu' ve'e yukjo̱o̱tmit olivos ku̱p je̱tse'e to'k muk y'it ma̱a̱t je̱ olivos ku̱p juu' ve'e ka̱yu'uj ka̱tún. Ax ve'em tse'e, je̱ olivos ku̱p juu' ve'e ka̱yu'uj ka̱tún, ve'em ax jo'n je̱'e̱ je̱ ña̱a̱j du̱mo̱o̱jy je̱ axén juu' ve'e je̱m ijt je̱tse'e yakku̱spujx, je̱tse'e ve'em ax jo'n je̱ olivos kúpjyam je̱ ña̱a̱j du̱ma̱'a̱ je̱ yukjo̱o̱tmit ku̱p je̱ y'axén juu' ve'e je̱m yaktukmupa̱'mi, nay ve'empats miitse'e je̱ kunoo'kxu̱n xjaye̱pta je̱ kunoo'kxu̱n ka̱jx juu' ve'e je̱ israeejlit jayu jyaye̱jptu.

18 Ax ka'a tse'e xko̱'o̱yjávadat je̱ israeejlit já*yuda*. ¿Vintso̱se'e mnamyájajadat? Ve'em xa miitse'eda ax jo'n to'k je̱ ku̱p axén. Ax ka'a tse'e je̱ ku̱p axén je̱ ña̱a̱j du̱ma̱'a̱ je̱ ku̱p aa'ts, je̱ ku̱p aa'ts tse'e du̱mo̱o̱yp je̱ ku̱p axén je̱ ña̱a̱j.

19 Nu̱njajtp tse'e ku ve'e nu̱to'k vya'anu̱t: “Je̱'e̱ ka̱jx xa ve'e je̱ ku̱p axén yakku̱spujx je̱ts a̱tse'e je̱m nyakpu̱u̱jm.”

20 Ve'emam xa je̱'e̱ ve'e. Je̱'e̱ ka̱jx tse'e y'itta ax jo'n je̱ ku̱p axén juu' ve'e yakku̱spojx je̱tse'e kyo̱o̱'k'ijtni je̱ ku̱p ma̱a̱t juu' ve'e ka̱yu'uj ka̱tún, ku̱x ka'a ve'e du̱jaanchjávada je̱ Nte'yam. Miits tse'e m'ijttup ax jo'n je̱ axén juu' ve'e to'k muk ijtp je̱ ku̱p ma̱a̱t juu' ve'e ka̱yu'uj ka̱tún, ku̱xe'e xjaanchjávada. Ka'a tse'e mnamyájajadat je̱'e̱ ka̱jx; nay'ix'íta jada ve'e je̱ts ka'a ve'e m'íttat ax jo'n to'k je̱ axén juu' ve'e je̱ ku̱p yaktukmupa̱'mi je̱tse'e yakku̱spojxnuva.

21 Ku̱x pa̱n ka'a xa ve'e je̱ Nte'yam du̱tukma̱'t je̱ israeejlit jayu juu' ve'e ijttup ax jo'n je̱ avintso̱ ku̱p axén, ¿vintso̱se'e xnasjávada je̱ts miitse'e mtukmo̱'o̱tjadat pa̱n ka'a ve'e xjaanchjávada?

22 Ya̱'a̱ ka̱jx tse'e n'íxumda vintso̱ ve'e je̱ Nte'yam va'ajts o̱y jo̱o̱t ña*pyu̱*mju̱ je̱ts nay ve'empa vintso̱ ve'e je̱ ma̱kk tsaachpaatu̱n du̱pu̱m. Ma̱kk tse'e je̱ tsaachpaatu̱n du̱pu̱u̱jmja pa̱n pa̱n jatye'e ijttup je̱p to̱kin ja̱a̱tp; ax va'ajts o̱y jo̱o̱t tse'e ña*pyu̱*mju̱ miits ma̱a̱tta, je̱'e̱ ve'e ku ve'e mnaajk'íta jada o̱y jayu je̱ Nte'yam ma̱a̱t. Pa̱n ka'a tse'e ve'em xtonda, ve'em tse'e mjajttuvat ax jo'n je̱'e̱ jyajtti.

23 Ax pa̱n je̱ israeejlit jayu tse'e du̱jaanchja'vidinuvap je̱ Nte'yam, yakpa̱a̱mdinuvapts je̱'e̱ ve'e jómam y'ijtti, ku̱x o̱'yixjup je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam je̱tse'e jado'k nax je̱m du̱pa̱a̱mnuvat.

24 Miitsta, ka je̱ israeejlit já*yuvapta*, ve'em xa miitse'eda ax jo'n je̱ olivos ku̱p axén juu' ve'e ye̱e̱'k je̱m yukjo̱o̱tm, van'it tse'e yakku̱spujx je̱tse'e yakpa̱a̱jmji juu' ve'e kyah'avintso̱kúpip, je̱ olivos ku̱p juu' ve'e ka̱yu'uj ka̱tún. ¿Vintso̱ts n'ite'e kya'o̱'yinuvat je̱tse'e yakpa̱a̱mnuvat jado'k nax joma ve'e y'ijt je̱ israeejlit jayu? Je̱'e̱ tse'e ijttup ax jo'n je̱ avintso̱ ku̱p axén.

Ku je̱ israeejlit jayu y'ijttinit je̱m je̱ Nte'yam y'am kya̱'m

25 Utsta ajchta utsta tsa̱'a̱da, ntsa̱jkp a̱tse'e je̱tse'e xnu̱jávadat juu' ve'e je̱ Nte'yam ñu̱pa̱a̱jmtki je̱tse'e kyayaknujava y'ijt, ve'em tse'e mkanayjávajadat je̱ts o̱o̱ye'e juu' xtunnu̱jávada. Ka'a xa ve'e je̱ israeejlit jayu ma̱kk je̱ vinma'yu̱n du̱jaye̱pta xa̱'ma ka̱jx, van'it paatji ve'e ku ve'e pyo'oku̱t pa̱n pa̱n jatye'e ka je̱ israeejlit já*yuvap*, je̱'e̱ tse'e du̱jaanchjávadap je̱ Nte'yam.

26 Ax ve'em tse'e nu̱jom je̱ israeejlit jayu du̱jaye̱jptinit je̱ joojntykin juu' ve'e xa̱'ma ka̱jx
ijtp. Ve'em xa je̱'e̱ ve'e ax jo'n je̱ Nte'yam vyaajñ je̱p Kunuu'kx Jatyán ku̱jxp:
Yakjéjap tse'e je̱ Yaktso̱o̱kpa je̱m jerusaleenit kyajpu̱n ka̱jxm,
je̱'e̱ tse'e du̱tuknu̱vaatsnup je̱ israeejlit jayu je̱ tyó̱kinda.
27 Ya̱'a̱ts je̱'e̱ ve'e je̱ ko̱jtstán juu' a̱ts je̱'e̱ ve'e nmaso̱o̱kjadap ku a̱tse'e je̱ tyo̱kin
ntuknu̱vaatstinit.
Jidu̱'u̱m tse'e vyaajñ.
28 Cho'oxpu̱jkpts je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam je̱ israeejlit jáyuda ku̱xe'e du̱kajaanchjávada je̱ o̱y
ka̱ts je̱ o̱y ayook. Miits je̱ m'o̱'yinda xa je̱'e̱ ve'e ku ve'e du̱kajaanchjávada. Oyam tse'e
vye'ema, tyukko̱nvaatsts je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam je̱ts je̱'e̱ ve'e du̱jáyuvat, cha̱jkpts je̱'e̱ ve'eda
je̱ jyu̱jpit jayu ka̱jxta, je̱ Abraham, je̱ Isaac, ma̱a̱t je̱ Jacob.
29 Ka'a xa ve'e je̱ Nte'yam du̱vinmatyíku̱ts pa̱n pa̱n je̱'e̱ ve'e vyinka̱a̱mp je̱tse'e
du̱kunuu'kx.
30 Miitsta, ka je̱ israeejlit jáyuvapta, ka'a tse'e xka̱tsu̱pa̱jkti je̱ Nte'yam; ax u̱xyam tse'e je̱
Nte'yam mtukmo̱'o̱tjada ku̱x ka'a ve'e je̱ israeejlit jayu kya̱tsa̱pa̱kta.
31 Ax nay ve'empa tse'e, óyame'e je̱ israeejlit jayu du̱kaka̱tsa̱pa̱kta je̱ Nte'yam,
tukmo̱'o̱tjadapts je̱'e̱ ve'e, ve'em ax jo'n miitse'e u̱xyam mtukmo̱'o̱tjada jo'n.
32 Je̱ Nte'yam xa ve'e nu̱jom je̱ jayu du̱yaktaan je̱p to̱kin ja̱a̱tp ku̱xe'e kyaka̱tsa̱pákjada.
Ve'em tse'e du̱tuujn je̱tse'e to'k ka̱'a̱jyji du̱tukmo̱'o̱tu̱t.

“¡Qo̱y xa ve'e je̱ Nte'yam du̱tunnu̱ma̱ja du̱tunnu̱jaancha!”

33 ¡Qo̱y xa ve'e je̱ Nte'yam du̱tunnu̱ma̱ja du̱tunnu̱jaancha! ¡Va'ajts kuvij a̱a̱'k xa je̱'e̱ ve'e
je̱ts o̱o̱y tse'e juu' du̱tunnu̱java! ¿Pa̱nts n'ite'e o̱'yixjup je̱tse'e du̱vinmó̱tuvu̱t pa̱n tya̱jxe'e
je̱ts vintso̱ ve'e juu' du̱tún?
34 Ve'em xa je̱'e̱ ve'e ax jo'n je̱ Kunuu'kx Jatyán vya'añ:
¿Pa̱nts je̱'e̱ n'ite'e du̱nu̱ja'vip ti vinma'yu̱ne'e je̱ Ma̱ja̱ Vintsán jyayejpp,
pa̱nts je̱'e̱ n'ite'e o̱'yixjup je̱tse'e je̱ Nte'yam du̱ko̱jtsvíju̱t?
35 ¿Pa̱nts je̱'e̱ n'ite'e too'va̱jkp juu' tu̱du̱ma'a̱ je̱tse'e u̱x'o̱o̱k kyuve̱jtu̱xju̱t?
Jidu̱'u̱m tse'e je̱ Kunuu'kx Jatyán vya'añ.
36 Je̱ Nte'yam xa ve'e nu̱jom juu' jaty du̱pa̱a̱m, je̱'e̱ je̱ cho̱jku̱n ka̱jx tse'e nu̱jom juu' jaty
du̱yakje̱ji, je̱'e̱ je̱ mya̱jin ka̱jx tse'e nu̱jom juu' jaty y'it. ¡Yakma̱ja yakjaanchats je̱'e̱ ve'e je̱
Nte'yam y'ijtnit xa̱'ma ka̱jx! Amén.

12

Vintso̱ je̱ Nte'yam du̱tsa̱k je̱tse'e je̱ jayu jyoojntykat

1 Utsta ajchta utsta tsa̱'a̱da, ku̱xe'e je̱ Nte'yam je̱ jayu du̱nu̱'ixka̱da'aky, je̱'e̱ ka̱jxts a̱ts
miitse'e nmunoo'kxtu̱kta je̱ts je̱'e̱ ve'e mnatyukvintsa̱'a̱gajadat, je̱ vintsa̱'kin juu' ve'e
joojntykidup, juu' ve'e je̱ Nte'yam natyukka̱tajkijup je̱ts juu' je̱'e̱ ve'e y'o̱yja'vip. Pyaatyp
y'ake̱e̱guipts je̱'e̱ ve'e je̱tse'e ve'em je̱ Nte'yam xvinjávadat xvintsa̱'a̱gadat.
2 Ka'a tse'e m'ukjoojntykidinit ax jo'n je̱ jayu juu' ve'e du̱ma̱a̱tnavya̱a̱'nju̱dup je̱ naxviijnit
je̱ kyo̱'o̱y je̱'e̱, je̱'e̱ ve'e je̱tse'e je̱ mvinma'yu̱n xyaktíktstinit, ve'em tse'e o̱y xnu̱jávadat pa̱n ti
ve'e je̱ Nte'yam cha̱jkp, pa̱n ti ve'e y'o̱yja'vip, pa̱n ti ve'e o̱y je̱ts va'ajts.
3 Je̱ maa'yu̱n ka̱jx juu' a̱tse'e je̱ Nte'yam xtoojnji, je̱'e̱ ka̱jxts a̱ts miitse'e nvaajnjada: Ka'a
tse'e nu̱yojk ma̱j mnayjávajadat je̱ts juu' ve'e kyapaatyp kyah'ake̱e̱guip; je̱'e̱ ve'e je̱tse'e
nu̱to'k nu̱to'k o̱y xpayo̱'o̱ydat je̱tse'e xtóndat juu' ve'e mtukka̱daakju̱dup, ve'em ax jo'n
du̱paa'ty du̱'ake̱e̱ga ma̱a̱t je̱ jaanchja'vin juu' ve'e je̱ Nte'yam mmo̱o̱jyju̱du.
4 May viijn xa ve'e je̱ ni'kx je̱ ko̱pk du̱ma̱a̱da, je̱m tse'e je̱ kya̱'a̱j, je̱m tse'e je̱ tyek, nay
je̱mpa tse'e juu' jaty viijnk. Ax juu' tse'e to'k ni'kx to'k ko̱pk, ka̱kje̱'e̱ tse'e je̱ tyoonk
tyukka̱da'akyju̱.
5 Nay ve'empa tse'e, nu̱may xa u̱u̱'me'eda, ax to'k muk tse'e n'ijtumda je̱ Cristo ma̱a̱t je̱ts
to'k muk tse'e n'ijtumda nu̱to'k nu̱to'k, ve'em ax jo'n ku̱n'ijtumdi to'k ni'kx to'k ko̱pk je̱
Cristo ma̱a̱t.
6 Ax ve'em tse'e du̱tsa̱k je̱tse'e juu' nto'numdat vintso̱ ve'e je̱ Nte'yam je̱ maa'yu̱n je̱
puta̱jkin xmo̱'yumda to'k jado'k, ve'em ax jo'n xtukmutso̱jkumda. Pa̱n yakmo̱'yumdu
tse'e pa̱n vintso̱ ve'e nko̱jtsnajxumdat je̱ Nte'yam je̱ y'ayook, ve'em tse'e du̱tsa̱k je̱tse'e
nko̱jtsnajxumdat ax jo'n du̱paa'ty du̱'ake̱e̱ga ma̱a̱t je̱ jaanchja'vin juu' ve'e njaye̱jpumdup.
7 Pa̱n yakmo̱'yumdu tse'e vintso̱ ve'e je̱ jayu mpatto'nimdat, ve'em tse'e nto'numdat.
Pa̱n yakmo̱'yumdu tse'e vintso̱ ve'e je̱ jayu ntuk'íxumdat je̱ Nte'yam je̱ y'ayook, ve'em tse'e
nto'numdat.
8 Pa̱n yakmo̱'yumdu tse'e vintso̱ ve'e je̱ jayu nyakjo̱t'amájimdat, ve'em tse'e nto'numdat.
Pa̱n yakmo̱'yumdu tse'e vintso̱ ve'e mputa̱jkimdat je̱ jayu pa̱n pa̱n jatye'e katih'ijtu̱xju̱dup,

ve'em tse'e o̱y mputa̱jkimdat. Pa̱n yakmo̱'yumdu tse'e vintso̱ ve'e je̱ jayu nyakkutojkjimdat, o̱y tse'e nto'numdat. Pa̱n yakmo̱'yumdu tse'e vintso̱ ve'e o̱y jayu nnapya̱'mumjadat je̱'e̱ ma̱a̱t pa̱n pa̱n jatye'e tsaachvinmaaydup, xo̱o̱ndu̱k aaj xo̱o̱ndu̱k jo̱o̱t tse'e ve'em nto'numdat.

9 Nachó̱kjada to'k jado'k to'k aaj to'k jo̱o̱t. Ka'a tse'e xtsó̱ktat je̱ ka ó̱yap; to'k aaj to'k jo̱o̱te'e mnaajk'ítjadat je̱ y'o̱y je̱'e̱ ma̱a̱t.

10 Qo̱y tse'e mtunnachó̱kjadat, ve'em ax jo'n du̱tsa̱k je̱tse'e je̱ Nte'yam je̱ jyayu ñachó̱kjadat. Íxtada vintso̱ ve'e mnavyintsa̱'a̱gajadat vimpit atu̱j.

11 Qo̱y tse'e xtuntsó̱ktat je̱tse'e mtóndat; ka'a tse'e mnoox'o̱o̱'ktat. Mutonda mupa̱kta je̱ Ma̱ja̱ Vintsán to'k aaj to'k jo̱o̱t.

12 Xo̱o̱jntkpe'e mnaajk'ítjadat je̱'e̱ ka̱jx ku ve'e je̱ Ma̱ja̱ Vintsán x'a'ixta. Muténada tse'e ku ve'e mtsaachpaa'tta. Ijtp tse'e mtsapkó̱tstat.

13 Putákada je̱ Nte'yam je̱ jyayu pa̱n pa̱n jatye'e katih'ijtu̱xju̱dup. Napyámjada o̱y jayu ma̱a̱t je̱ je̱'yva jayu.

14 Amó̱tuda je̱ Nte'yam je̱tse'e du̱kunoo'kxu̱t pa̱n pa̱n jatye'e mjomtoojnju̱dup mtitoojnju̱dup, ka'a tse'e x'amó̱tudat je̱tse'e je̱ tyo̱kin yaktukkuvé̱ttat.

15 Xo̱o̱ndu̱kta je̱'e̱ ma̱a̱t pa̱n pa̱n jatye'e xo̱o̱jntktup. Ya'axta je̱'e̱ ma̱a̱t pa̱n pa̱n jatye'e yaaxtup.

16 To'kji je̱ vinma'yu̱n xjayéptat nu̱jom je̱ jayu je̱ y'o̱'yin ka̱jxta. Ka'a tse'e mnamyájajadat; je̱'e̱ ve'e mma̱a̱tnayjávajadap je̱ jayu juu' ve'e kayakvintsa̱'kidup. Ka'a tse'e mnapyámjadat je̱ts o̱o̱ye'e juu' xtunnu̱jávada.

17 Ka'a tse'e je̱ jayu xtonu̱mpijtjadat juu' ve'e ka ó̱yap pa̱n pa̱n jatye'e ti ka ó̱yap mto'nu̱xju̱dup. Íxtada je̱tse'e xtóndat juu' ve'e anañu̱joma je̱ jayu y'o̱yja'vidup.

18 Tonda pa̱n joma vaate'e m'o̱'yixjada je̱tse'e o̱y jo̱o̱t mjoojntykadat ma̱a̱t anañu̱joma.

19 Utsta ajchta utsta tsa̱'a̱da, juu' a̱tse'e o̱o̱y ntuntso̱jktup, ka'a tse'e xtukkuvé̱ttat pa̱n pa̱n jatye'e mto'nu̱xju̱dup juu' ve'e ka ó̱yap. Ku̱x jidu̱'u̱me'e je̱ Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Je̱ Ma̱ja̱ Vintsa̱ne'e vaamp: Xtukka̱daakp xa a̱tse'e je̱ts a̱tse'e je̱ jayu mpa̱a̱jmjadat je̱ tsaachto'nu̱n, ntukkuvé̱ttapts a̱ts je̱'e̱ ve'e je̱ tyókinda."

20 Vaampap tse'e jidu̱'u̱m: "Pa̱n yu'o̱o̱'kjup xa ve'e juu' ve'e mtso'oxpa̱jkjup, myakkáyup tse'e; ax pa̱n ta̱a̱tsip tse'e, myak'oo'kup tse'e. Ku̱x ku xa ve'e ve'em xtónu̱t, natyukjávajap tse'e je̱ tyo̱kin." Jidu̱'u̱m tse'e vya'añ.

21 Ka'a tse'e mnamyaso̱'o̱kjadat je̱tse'e je̱ kyo̱'o̱y je̱'e̱ myakkutojkju̱xjadat; ñojk'óye'e je̱ kyo̱'o̱y je̱'e̱ xyakkutojkjadat je̱'e̱ ka̱jx ku ve'e xtonda je̱ y'o̱y je̱'e̱.

13

Vyinmajtsjup tse'e je̱tse'e nnapya̱'mumjadat je̱p je̱ yakkutojkpa kya̱'p pya'tkup

1 Ve'em xa ve'e du̱tsa̱k je̱tse'e to'k ka̱'a̱jyji je̱ jayu ñapyámju̱t je̱p je̱'e̱ kya̱'p pya'tkup juu' ve'e yakkutojktup, ku̱x ka'a ve'e pa̱n yakkutojkpa je̱ kutojku̱n du̱jayep pa̱n ka'a ve'e je̱ Nte'yam mya̱'a̱ju̱. Nu̱jom tse'e pa̱n pa̱n jatye'e yakkutojktup, je̱ Nte'yamts je̱'e̱ ve'e pa̱a̱jmju̱du.

2 Ax ve'em tse'e, pa̱n pa̱n xa ve'e je̱ yakkutojkpa du̱tso'oxpa̱jkp, cho'oxpa̱jkpapts je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam ku̱x ka'a ve'e du̱kuvu̱k juu' ve'e je̱ Nte'yam pyavaampy. Pa̱n pa̱n tse'e du̱tso'oxpa̱jkp je̱ Nte'yam, je̱ Nte'yamts je̱'e̱ ve'e tukkuvé̱tjadap.

3 Ku̱x ka je̱'e̱ ka̱jxap xa ve'e je̱ yakkutojkpa y'itta je̱tse'e du̱'atsa̱'a̱gadat pa̱n pa̱n jatye'e du̱toondup juu' ve'e o̱y, je̱'e̱ ka̱jxe'e je̱tse'e du̱'atsa̱'a̱gadat pa̱n pa̱n jatye'e du̱toondup juu' ve'e ka ó̱yap. Pa̱n mtsojktup tse'e je̱tse'e je̱ yakkutojkpa mkah'atsa̱'a̱gajadat, tonda tse'e juu' ve'e tum o̱y, ve'em tse'e je̱ yakkutojkpa myakmájajadat,

4 ku̱x je̱ Nte'yam je̱'e̱ ve'e tyoojnjip miits je̱ m'o̱'yin ka̱jxta. Ax pa̱n je̱'e̱ tse'e mtoondup juu' ve'e ka ó̱yap, tsa̱'a̱gada tse'e, ku̱x ka ko̱o̱jyap xa ve'e je̱ yakkutojkpa je̱ kutojku̱n du̱jayep je̱tse'e je̱ tsaachto'nu̱n du̱pámu̱t, je̱ Nte'yamts je̱'e̱ ve'e mo̱o̱jyju je̱ kutojku̱n je̱tse'e du̱yaktsaachpaa'tu̱t je̱'e̱da pa̱n pa̱n jatye'e du̱toondup juu' jatye'e ka ó̱yap.

5 Je̱'e̱ ka̱jx tse'e du̱tsa̱k je̱tse'e je̱ jayu je̱p kutojku̱n pa'tkup ña̱ajk'ítju̱t, ka je̱'e̱ ka̱jxjyap tse'e je̱tse'e je̱ tsaachpaatu̱n kyapaa'tju̱t, je̱'e̱ ka̱jxpa ve'e je̱tse'e je̱ va'ajts vinma'yu̱n du̱jayépu̱t.

6 Je̱'e̱ ka̱jxpats miitse'e xmo̱'o̱da je̱ kupa̱'mu̱n je̱ yakkutojkpa, ku̱x je̱ Nte'yam je̱'e̱ ve'e tyoojnjidup, je̱'e̱jyam je̱'e̱ ve'e je̱p ñu̱'ijtp je̱tse'e yakkutóku̱t.

7 Kuve̱tta juu' ve'e myójidup. Pa̱n pa̱n xa ve'e tukka̱daakjup je̱ kupa̱'mu̱n, ax mmo̱'o̱dap tse'e. Pa̱n pa̱n tse'e tukka̱daakjup je̱tse'e xyakmájadat, ax myakmájadap tse'e.

8 Ni pa̱na tse'e xkamuyójadat; je̱'e̱jyji ve'e je̱ tso̱jku̱n juu' ve'e mnatyukmuyójijidup to'k jado'k. Pa̱n pa̱n xa ve'e du̱tso̱jkp je̱ myujayu, ve'em tse'e du̱kutyún je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n.

9 Ku̱x jidu̱'u̱me'e je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n vya'añ: "Ka'a tse'e xyakvintsa̱'kintókidat je̱ navya̱jku̱n, ka'a tse'e myakjayu'o̱o̱'ktat, ka'a tse'e mme̱e̱'tstat, ka'a tse'e ti xnas'ayóvadat."

Ax yą'ą jęts nųjom ję viijnk pava'nųn, akǫjtsmúk tse'e tyañ jidų'ųm: “Tsǫkta ję mmująntąmda ję mmutąktąmda ve'em ax jo'n viinm mnachǫ́kjada.”

10 Pąn pąn xa ve'e dujayęjpp ję tsǫjkųn, ka'a tse'e ti ka óyap dutuujnja ję myujayu. Ax ve'em tse'e, ję tsǫjkųn kąjx xa ve'e ję jayu dųkutyún ję pava'nųn.

11 Ję'ę kąjx tse'e ję Nte'yam dutsąk jętse'e ve'em xtóndat kųx mnųja'vidupe'e jęts najxpe'e ję it. Ve'em tse'e m'ijttinit ax jo'n ję jayu juu' ve'e pojtųktup ku ve'e mya'ajta jętse'e ję chooj dųyakkę'ękta, mnųja'vidupe'e jęts tą́mani ve'e ję xąąj ku ve'e myiinnuvat ję nYaktsǫǫkpamda Jesucristo, tą tse'e jyaa'ktą́mini ję xąąj ku ve'e myiinnuvat jęts ka'a ve'e ku ve'e njaanchja'vi'ukva'numdi.

12 Ve'em xa ve'e ųxyam yą it ax jo'n ję it kǫǫ'tsna jętse'e javęę'n yak'a'ix jętse'e ję xąąj pyítsumųt. Va'an tse'e dųkǫǫ'kto'numdini ję kyǫ'ǫy ję'ę, ję'ę juu' ve'e ję jayu tyoondup juu' ve'e ijttup ax jo'n ję'ęda juu' ve'e ijttup jęja akǫǫ'ts it jąąt; ję'ę ve'e nto'numdinup vintsǫ ve'e n'amąądaaguimdat ję kyǫ'ǫy ję'ę ję mąkkin kąjx juu' ve'e ję Nte'yam xmǫ'yumdup, ve'em tse'e n'ijtumdinit ax jo'n ję'ęda juu' ve'e ijttup jęja ajajtk it jąąt.

13 Va'an tse'e dujoojntykimda ax jo'n dupaa'ty dų'akęęga, ve'em ax jo'n ję jayu juu' ve'e joojntykidup jęja ajajtk it jąąt. Ka'a tse'e ve'em nto'numdat ax jo'n ję'ęda pąn pąn jatye'e ooktup mookjųdup, pąn pąn jatye'e juu' dųjomtoondup dųtitoondup, pąn pąn jatye'e ję kąts dųtukmąątjayęjptup ję yaa'y ję tą'ąx juu' ve'e ka púkap jyayęjptup, pąn pąn jatye'e dųtoondup juu' ve'e kyapaatyp kyah'akęęguip, pąn pąn jatye'e nacho'oxpąjkjųdup, jęts pąn pąn jatye'e ęjkjųdup jǫt'aajnjųdup ku ve'e juu' kya'ǫ'yixjada ax jo'n ję viijnk jayu.

14 Jęme'e ję Mąją Vintsą́n Jesucristo y'am kyą'm nmapyą'mumjadat. Ję'ę mąąt tse'e n'ijtumdinit ve'em ax jo'n ję jayu dųjayępta ję vit juu' ve'e natyukxǫjxjųdup. Ka'a tse'e nto'numdat juu' ve'e ntsǫjkumdup yą n'avintsǫ vinma'yųn kąjxamda.

14

Ka'a tse'e ntǫkimpayǫ'yumdat ję nmujaanchja'vivamda

1 Kuvąkta ję mmujaanchja'vivada pąn pąn jatye'e dųka'ǫynųja'vidup pąn ti ve'e ję Nte'yam chąjkp; ax ka'a tse'e xkǫjtsvintsǫ́vdat ku ve'e ǫy dųkavinmǫ́tuda.

2 Jęm xa ve'e ję jaanchja'vivada juu' ve'e nayja'vijidup jętse'e dųją'kxtat to'k ką'ąjyji ti jaty, jęmpa tse'e viijnktava juu' ve'e dųka'ǫynųja'vidup ti ve'e ję Nte'yam chąjkp, tum ję aajy ję ojts tse'e jyą'kxtup.

3 Ję jaanchja'vivada pąn pąn jatye'e dųją'kxtuvap ję tsu'uts, ka'a tse'e dųviijnk'íxtat ję myujaanchja'vivada juu' ve'e ję'ęjyji dųją'kxtup ję aajy ję ojts; jęts ję jaanchja'vivada juu' ve'e ję'ęjyji dųją'kxtup ję aajy ję ojts, ka'ats ję'ę ve'e dųviijnk'íxtuvat ję myujaanchja'vivada juu' ve'e dųją'kxtuvap ję tsu'uts, kųx kuvąjkjųdu ję'ę ve'e ję Nte'yam.

4 Nųnjajtp tse'e ku ve'e vinkex ñųnva'anųt jęts ka'a ję'ę ve'e vye'ema. Jidų'ųmts ątse'e n'atsąv: ¿Pąnts mitse'e tųmpųmjų jętse'e xtǫkimpayǫ'ǫyųt ję viijnk jayu ję tyoompa? Ję vyintsą́n xa ję'ę ve'e va'anup pąn ǫy ję'ę ve'e juu' ve'e tyuump uk pąn ka'a. Ax tyónupts ję'ę ve'e juu' ve'e ǫy, kųx ǫ'yixjup ję'ę ve'e ję Mąją Vintsą́n jętse'e ję jayu ję y'ǫy ję'ę dųtónųt.

5 Jęm xa ve'e ję jaanchja'vivada juu' ve'e vinjava taandup jęts ñųmájipe'e to'k ję xąąj jęts ka'a ve'e jado'k ję xąąj. Jęmpa tse'e ję viijnk jaanchja'vivada juu' ve'e vinjava taandup jęts akijpxa ve'e dųnųmájada nųjom ję xąąj. To'k jado'k tse'e vinjava tyándat pąn vintsǫ ve'e ǫy dupaa'tųt dų'akęęgat.

6 Ję'ę juu' ve'e dų'amaa'yidup to'k ję xąąj jęts ka'a ve'e jado'k ję xąąj, ve'emts ję'ę ve'e dųtonda jętse'e ję Mąją Vintsą́n dųyakmájadat dųyakjaanchadat; jęts ję jaanchja'vivada juu' ve'e dųkah'amaa'yidup ję xąąj juu' ve'e ję myujaanchja'viva y'amaa'yidup, ve'em tse'e dųtonda jętse'e ję Mąją Vintsą́n dųyakmájiduvat dųyakjaanchiduvat. Ję jaanchja'vivada juu' ve'e dųją'kxtuvap ję tsu'uts, ve'em tse'e dųtonda jętse'e ję Mąją Vintsą́n dųyakmájadat dųyakjaanchadat, kųx kyukǫjtsjidup ję'ę ve'e ję Nte'yam ję'ę juu' ve'e kyaaydup y'ooktup. Ję jaanchja'vivada juu' ve'e dųkają'kxtup ję tsu'uts, ve'em tse'e dųtonda jętse'e ję Mąją Vintsą́n dųyakmájiduvat dųyakjaanchiduvat, kyukǫjtsjiduvapts ję'ę ve'e juu' ve'e kyaaydup y'ooktup.

7 Ni pą́nats ųų'me'eda juu' ve'e kajoojntykip ję y'avintsǫ ję'ę kąjx, jęts ni pą́nats ųų'me'eda juu' ve'e ka'ǫǫ'kp ję y'avintsǫ ję'ę kąjx.

8 Pąn joojntykimdup xa ve'e, ję Nte'yam kąjxts ųų'me'e njoojntykimda; jęts pąn ǫǫ'kumdup tse'e, ję Nte'yam kąjxpats ųų'me'e n'ǫǫ'kumduva. Ax ve'em tse'e, pąn joojntykimdup tse'e uk pąn ǫǫ'kumdup tse'e, ję Nte'yam ję jyáyuts ųų'me'eda.

9 Ję'ę kąjx xa ve'e ję Cristo y'uk'ąą'k jętse'e jyoojntykpąjknuva jętse'e dųnųvintsąnikąxųt nųjom pąn pąn jatye'e joojntykidup jęts nųjom pąn pąn jatye'e ǫǫ'ktu.

10 Kųx tse'e ve'em, ¿tyąjxts miitse'e jęmda juu' ve'e vaandup jęts ka'a ję'ę ve'e y'ǫya juu' ve'e tyoondup ję y'uts ję y'ajch ukpų ję y'uts ję chą'ą? ¿Jęts tyąjxts miitse'e jémdava juu'

ve'e dụkọ'ọy'íxtup jẹ y'uts jẹ y'ajch ukpụ jẹ y'uts jẹ chạ'ạ? Ka'a tse'e xtukkạdaakumda jẹts jẹ'ẹ ve'e ntọkimpayọ'yumdat, to'k jado'k ụụ'me'e njẹ'yumdinit jẹm jẹ Nte'yam vyinkojkm, ax jẹ'ẹts ụụ'me'e xtọkimpayọ'yumdap.

11 Ve'em xa jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

Vaamp xa ve'e jẹ Majạ Vintsáṇ:

“Tyúvam ạtse'e nva'añ jẹts nụjom ạtse'e jẹ jayu xvinkọxkténadat,

nụjom tse'e vya'andat jẹts pyaatyp y'akẹẹguip jẹ'ẹ ve'e juu' ạtse'e ntuump.”

Jidụ'ụm tse'e vya'añ.

12 Ax ve'em tse'e, nụto'k jaty ụụ'me'e jẹ cuenta jẹ Nte'yam nmọ'yumdinit pạn vintsọ ve'e juu' jaty tụnto'numda tụnkọjtsumda.

Ka'a tse'e jẹ jayu ntukmasọọkumdat jẹ Nte'yam jẹ tyoo'

13 Jẹ'ẹ kạjx tse'e, ka'a tse'e n'uktọkimpayọ'yumdinit to'k jado'k, jẹ'ẹ ve'e mpayọ'yumdap vintsọ ve'e jẹ n'útsamda jẹ n'ajchamda jẹts jẹ n'útsamda jẹ ntsạ'ạamda nkatukmasọọkumdat jẹ Nte'yam jẹ tyoo'.

14 Kụx ạtse'e to'k muk n'it jẹ Majạ Vintsáṇ Jesús maạt, jẹ'ẹ kạjxts ạtse'e vinjava ntañ jẹts ka'a ve'e tii ni tía juu' ve'e yaktọkintoomp jẹ y'avintsọ jẹ'ẹ. Ax pạn jẹ jayu tse'e dụnasja'vip jẹts jẹme'e juu' ve'e yaktọkintoomp, yaktọkintoompts jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jẹ jayu dụtún juu' jẹ'ẹ ve'e ñasja'vip jẹts ka'a jẹ'ẹ ve'e y'ọya.

15 Ax pạn ñasja'vidup tse'e jẹ m'utsta jẹ m'ajchta ukpụ jẹ m'utsta jẹ mtsạ'ạda jẹts ka óyap jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e mtoondup, jẹ'ẹ kạjx ku ve'e dụ'ixta juu' ve'e mjạ'kxtup, mkatsọjktup tse'e jẹ m'utsta jẹ m'ajchta ukpụ jẹ m'utsta jẹ mtsạ'ạda ku ve'e ve'em xtonda. Ka'a tse'e xyakvintọkidat jẹ jayu juu' ve'e jẹ Cristo kyu'ọọ'ki, jẹ'ẹ kạjx ku ve'e xjạ'kxta juu' jẹ'ẹ ve'e ñasja'vip jẹts yaktọkintoomp jẹ'ẹ ve'e.

16 Ọyame'e xnụjávada jẹts nvaat jẹ'ẹ ve'e xtóndat juu' ve'e mtoondup, ka'a tse'e ve'em xtóndat pạn jẹ jayu ve'e dụnasja'vidup jẹts tọkin jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e mtoondup.

17 Kụx ku xa ve'e jẹ jayu y'it jẹm jẹ Nte'yam y'am kyạ'm, ka'a tse'e dụyakvinkópkada juu' ve'e kyaaydup y'ooktup, jẹ'ẹ ve'e yakvinkópkidup jẹtse'e dụtóndat juu' ve'e pyaatyp y'akẹẹguip, jẹ ọy jọọt dụjayéptat, jẹtse'e xyọọndụktat jẹ Espíritu Santo kạjx.

18 Pạn pạn xa ve'e jẹ Cristo ve'em dụmutoomp dụmupạjkp, ọy jọọtts jẹ'ẹ ve'e y'it jẹ Nte'yam maạt, íxjụduvapts jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu jẹts vintsọ ve'e dụtún juu' ve'e ọy.

19 Ax ve'em tse'e, ve'em xa ve'e dụtsạk jẹtse'e nto'numdinit nkọjtsumdinit vintsọ ve'e ọy jọọt nmamyu'ijtumjidinit to'k jado'k jẹtse'e mạkk aaj mạkk jọọt n'ijtumdinit to'k muk jẹ Cristo maạt.

20 Jẹ'ẹ juu' ve'e jẹ Nte'yam tyoon, ka'ats miits jẹ'ẹ ve'e xyakvintọkidat jẹ'ẹ kạjx juu' ve'e mkaaydup m'ooktup. Nvaat tse'e jẹ jayu dụkáyụt dụ'oo'kụt jyajuu' kaakyạnạaja; ax tọkints jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jẹ jayu dụkay dụ'uu'k juu' ve'e jẹ viijnk jayu tukmasọọkjup jẹ Nte'yam jẹ tyoo'.

21 Pyaatyp y'akẹẹguipts jẹ'ẹ ve'e jẹts ka'a miitse'e jẹ tsu'uts xjạ'kxtat, ka'a ve'e jẹ tsaaydum pa'ajk nạạj x'oo'ktat, ni ti viijnka ve'e xkatóndat pạn jẹ'ẹ kạjxe'e jẹ m'utsta jẹ m'ajchta ukpụ jẹ m'utsta jẹ mtsạ'ada dụmasọ'ọkta jẹ Nte'yam jẹ tyoo'.

22 Pạn ti ve'e mjaanchja'vidup jẹtse'e xtóndat yạ'ạ kạjx, jẹja tse'e jẹ Nte'yam vyinkujkji dụtsạk jẹtse'e ve'em xjaanchjávadat. Xọọn jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu juu' ve'e dụnụja'vip jẹts ọy jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e tyuump.

23 Ax jẹ jayu juu' ve'e mẹjtsvinmaayp, tọkintoompts jẹ'ẹ ve'e ku ve'e juu' dụkay dụjụ'kx jẹtse'e dụkajaanchjáva jẹts ọy jẹ'ẹ ve'e ku ve'e ve'em dụtún. Kụx pạn ti ve'e jẹ jayu tyoondup jẹtse'e dụkajaanchjávada jẹts ọy jẹ'ẹ ve'e, tọkints jẹ'ẹ ve'e ku ve'e ve'em dụtonda.

15

Va'an dụto'numda pạn vintsọ ve'e jẹ viijnk jayu dụ'ọyjávadat

1 Ụụ'mda, pạn pạn jatye'e dụnụja'vidinup jẹ Nte'yam jẹ y'ayook, ve'em tse'e dụtsạk jẹtse'e mputạjkimdat pạn pạn jatye'e dụka'ọynụja'vidup ti ve'e jẹ Nte'yam chạjkp, ka'a tse'e nto'numdat vintsọ ve'e viinm n'ọyja'vimda,

2 jẹ'ẹ ve'e nto'numdap juu' ve'e jẹ nmujaanchja'vivamda y'ọyjávadap jẹtse'e y'ítụt jẹ'ẹ jẹ y'ọ'yin kạjxta, ve'em tse'e jẹ Jesucristo nụyojk dụjaanchjávadat.

3 Kụx ni jẹ Criistova ve'e dụkatuujn vintsọ ve'e viinm dụ'ọyjava, ve'em ax jo'n dụnụụjmi jẹ Tyee', ve'em ax jo'n jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ jo'n: “Ku tse'e jẹ jayu mvinkọjtspẹjtjidi, ạts tse'e xtukkạdakkạjx.” Jidụ'ụm tse'e dụnụụjmi.

4 Nụjom tse'e juu' jatye'e jatyáñ ijtp jẹp Kunuu'kx Jatyán kụjxp, jẹ'ẹ kạjxts jẹ'ẹ ve'e yakjatyaajñ jẹtse'e xtuk'íxumdat, jẹtse'e mạkk aaj mạkk jọọt nmuténimdat juu' jatye'e nyaknajxumdap, jẹtse'e jẹ jọt'amạjin njayẹjpumdat van'it paat ku ve'e ve'em tyoojnjinit kyọjtsjinit ax jo'n jẹp javyet.

5 Jẹ Nte'yam, juu' ve'e jẹ jayu dụmąkkinmọọyp jẹtse'e juu' dụmuténat jẹtse'e
dụyakjọt'amaja, jẹ'ẹ tse'e dụtónup vintsọ ve'e kijpx jẹ vinma'yụn xjayéptat, ve'em ax
jo'n jẹ vinma'yụn juu' ve'e jẹ Cristo Jesús jyayejpp.
6 Ax ve'emts miitse'e to'k ką'ąjyji to'k aaj to'k jọọt xyakmájadat xyakjaanchadat jẹ Dios
Tee' jẹts jẹ nMąją Vintsą́namda Jesucristo.

Yakvaajnjidu ve'e jẹ ọy kąts jẹ ọy ayook pąn pąn jatye'e ka jẹ israeejlit jáyuvap

7 Ax ve'em tse'e, ve'em ax jo'n jẹ Cristo mkuvą́kjada, ve'em tse'e mnakyuvą́kjadat to'k
jado'k, ve'em tse'e xyakmájadat xyakjaanchadat jẹ Nte'yam.
8 Kụx juu' xa ąts miitse'e nvaajnjidup, yą'ąts jẹ'ẹ ve'e: Miine'e jẹ Cristo jẹtse'e dụmutónụt
dụmupą́kụt jẹ Nte'yam jẹ israeejlit jayu jẹ y'ọ'yin kąjxta. Ku ve'e ve'em dụtuujn,
yaknụkẹ'xnatąjkits jẹ'ẹ ve'e jẹts kyutyuumpe'e jẹ Nte'yam jẹ y'ayook jẹtse'e ve'em tyónjụt
juu' ve'e jẹ Nte'yam tyukvinva'ni jẹ jụjpit jáyuda, jẹ Abraham, jẹ Isaac, mąąt jẹ Jacob.
9 Jẹ'ẹ kąjx tse'e myiimpa jẹts pąn pąn jatye'e ka jẹ israeejlit jáyuvap, jẹ'ẹ tse'e
dụyakmájidinup dụyakjaanchidinup jẹ Nte'yam kụxe'e tyukmọ'tjụduva, ve'em ax jo'n jẹ
Kunuu'kx Jatyán vya'añ:
Nyakmájap nyakjaanchapts ąts mitse'e jẹ nụmay jayu mąąt juu' ve'e ka jẹ israeejlitap,
ávupts ątse'e mits jẹ mmąjin jẹ mjaanchin kąjx.
10 Jado'k nax tse'e jidụ'ụm vyaampa:
Miitsta, pąn pąn jatye'e ka jẹ israeejlit jáyuvapta,
xọọndụkta mąąt jẹ'ẹda juu' ve'e jẹ Nte'yam vinkọọjnjụdu.
11 Vaampap tse'e jidụ'ụm:
Nụjome'e pąn pąn jatye'e ka jẹ israeejlit jáyuvap,
yakmájada yakjaanchada jẹ Mąją Vintsą́n,
ve'em tse'e, yakmájada yakjaanchada jẹ Mąją Vintsą́n nụjom jẹ jáyuda.
12 Jidụ'ụm tse'e jẹ Isaías jẹp Kunuu'kx Jatyán kụjxp dujatyaampa:
Yakjéjap xa ve'e to'k jẹ Isaí jẹ chaan jẹ kyọọj pąne'e dụyakkutojkjap vinxụp to'k it to'k
naxviijn,
jẹm tse'e jẹ Isaí jẹ chaan jẹ kyọọj y'am kyą'm ñapyąąjmjidinit juu' ve'e ka jẹ israeejlit
jáyuvapta.
Jidụ'ụm tse'e jẹ Isaías dụjatyaajñ.
13 Jẹ Nte'yam, juu' kąjxe'e n'a'íxumda jẹ y'ọy jẹ'ẹ juu' ve'e miimpnum, jẹ'ẹ tse'e xọọjntkp
myak'ítjadap jẹts jẹ ọy jọọt mąąt kụxe'e jẹ'ẹ xjaanchjávada, ve'em tse'e jẹ Espíritu Santo
jẹ myąkkin kąjx nụyojk ọy xnụja'vi'atą'ątstat jẹts tyúvam jẹ'ẹ ve'e jẹ y'ọy jẹ'ẹ juu' ve'e
m'a'íxtup.
14 Utsta ajchta utsta tsą'ąda, nnụja'vip ątse'e jẹts ọy jayu miitse'eda jẹts ọọye'e juu'
xtunnujávada, jẹts m'ọ'yixjụdupe'e jẹtse'e mnatyuk'íxjadat to'k jado'k.
15 Ọyam tse'e vye'ema, yap ątse'e nąk kujxp nnayjávaja jẹts ąts miitse'e juu' ntuk-
jaa'myétstat. Jẹ'ẹ kąjxts ątse'e ve'em nmayjávaja kụxe'e ąts jẹ Nte'yam jẹ maa'yụn xtoojnji
16 jẹts ątse'e jẹ Cristo Jesús nmutónụt nmupą́kụt jẹ'ẹ jẹ y'ọ'yin kąjxta pąn pąn jatye'e ka
jẹ israeejlit jáyuvap. Nvaajnjidupts ąts jẹ'ẹ ve'e jẹ ọy kąts jẹ ọy ayook juu' ve'e jẹ Nte'yam
yakmiin yaja naxviijn, ve'em tse'e y'ijttinit jẹ vintsą'kin juu' ve'e jẹ Nte'yam y'ọyja'vip,
ve'em ax jo'n ąts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam kụntukvintsą'kidi, ve'em tse'e y'ijttinit jẹ Nte'yam jẹ
jyayu jẹ Espíritu Santo kąjx.
17 Ax ve'em tse'e, ọọy ątse'e ntuntukxọọndụk juu' ve'e jẹ Nte'yam tyoon kyọjts ąts kąjx,
ąts, nụto'k juu' ve'e ijtp to'k muk jẹ Cristo Jesús mąąt.
18 Nayja'vijup ątse'e jẹts jẹ'ejyji ątse'e nkǫ́tsup juu' ve'e jẹ Cristo tyoon kyọjts ąts kąjx jẹts
ve'em pąn pąn jatye'e ka jẹ israeejlit jáyuvap, jẹ'ẹ tse'e dụkątsąpą́ktap jẹ Nte'yam, ve'em
juu' jatye'e tyoon kyọjts ąts kąjx
19 ku ve'e jẹ mújit nuja'vin jẹtse'e jẹ mąjin dụtuujn jẹts ku ątse'e jẹ Espíritu Santo
xyakmąkkpụjk. Ax ve'emts ątse'e jẹ jayu nvaajnjikụjx jẹ ọy kąts jẹ ọy ayook jẹm
jerusaleenit kyajpụn kąjxm jẹtse'e jẹm paat jye'ya iliiricovit y'it jọọtm.
20 Ijtpts ątse'e ntsąk vintsọ ątse'e jẹ jayu nvaajnjadat jẹ ọy kąts jẹ ọy ayook joma ve'e
jẹ Cristo jyẹ'ẹ kyayaknụjávana, ka'ats ątse'e ve'em ntónụt ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e jẹ tąjk
dujaa'kyakvimpẹjtp joma ve'e jẹ viijnk jayu jẹ tąjk dụtsọọ'ndụk.
21 Ve'em ątse'e ntsąk jẹts ątse'e ntónụt ax jo'n jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ:
Jẹ'ẹda pąn pąn jatye'e kayakvaajnjidupna,
y'íxtapts jẹ'ẹ ve'e,
jẹts jẹ'ẹda pąn pąn jatye'e dụkamǫ́tudupna,
vyinmǫ́tudapts jẹ'ẹ ve'e.
Jidụ'ụm tse'e vya'añ.

Ñụvinma'yi tse'e jẹ Pablo jẹtse'e ñąjkxụt jẹp Roma

22 Kux atse'e ve'em ntun, je'e kajxts atse'e xka'o'yixju jets ats miitse'e najkx nku'ixta, óyam atse'e may náxani njanupaamduka.
23 Ax uxyam tse'e, ta atse'e nton'avaada yaja it jaat joma atse'e tunnaxy tuntaka. Jékani jets uxyam paat atse'e ooy njatuntsak jets atse'e n'ítut miits maatta,
24 a'ixpts atse'e jets x'o'yixjup atse'e tsojk. Nku'ixuvaandup ats miitse'e naxyji ku atse'e nnajkxut jep españait y'it jaatp. Ku ve'e vee'n je it ñáxut jetse'e xyoondukut ats ya n'aaj ya njoot ku atse'e n'ítut miits maatta, van'itts ats miitse'e xputákadat jets atse'e njaa'knajkxut jep España.
25 Ax najkxpts aatse'e uxyam jem Jerusalén jets aatse'e je putajkin nmo'odat je Nte'yam je jyayu juu' ve'e jem ijttup.
26 Kuxe'e je jaanchja'vivatajk juu' ve'e tsuunidup jem macedóniait y'it jootm jets yaja acáyait y'it jaat, je'e tse'e dunupaajmtkidu jetse'e je putajkin dutuknukéxtat je Nte'yam je jyayu pan pan jatye'e ayoovdup jem Jerusalén.
27 Y'oyja'vidu tse'e jetse'e ve'em dutóndat, ax pyaatyp y'akeeguipts je'e ve'e, kux ve'eme'e tyukkada'akjada. Kux je'e pan pan jatye'e ijttup ka je israeejlit jáyuvap, je'e tse'e dujayejptup je oy kats je oy ayook maat je'eda pan pan jatye'e israeejlit jayu jetse'e ve'em dujayejptuvat je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, pyaatyp y'akeeguipts je'e ve'e jetse'e je israeejlit jayu yaktukputákadat juu' ve'e y'íxtup jyayejptup pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap.
28 Ax ve'em tse'e, ku ve'e yaktukkatáka vye'nat ya putajkin juu' ve'e yakmojktup, van'itts atse'e jep España nnajkxut, ve'emts ats miitse'e naxyji nku'íxtat.
29 Oy xa atse'e nnujava jets ooye'e je Cristo xtunkunoo'kxumdat ku atse'e jem nmajkxut jets ats miitse'e nvaajnjadat je oy kats je oy ayook.
30 Utsta ajchta utsta tsa'ada, je nMaja Vintsánamda Jesucristo kajx jets je tsojkun kajx juu' ve'e je Espíritu Santo xmo'yumdup, je'e kajxts ats miitse'e nmunoo'kxtukta jets atse'e to'k aaj xputákadat, atse'e xnutsapkótstat.
31 Amótuda to'k aaj je Nte'yam jets atse'e xtuknuva'atsut je tsaachto'nun juu' atse'e xtoojnjavaandup je'e pan pan jatye'e dukajaanchja'vidup je Jesucristo jem Judea, jets nay ve'empa ve'e oy yakkuvákut je putajkin juu' ve'e yaktukkatákadap je Nte'yam je jyayu juu' ve'e tsuunidup jem Jerusalén.
32 Pan vaamp tse'e je Nte'yam, van'itts atse'e nje'yat va'ajts xoojntkp joma ve'e miitsta jets atse'e njot'amájat ku ve'e nku'íxtat.
33 Je Nte'yam, juu' ve'e duyajkp je oy joot, je'e maat tse'e m'ijttinit. Amén.

16

Ku je Pablo máyam je Dios dukejx

1 Oy jayu je'e ve'e je Febe, nuto'k je n'útsamda je ntsa'aamda juu' ve'e je Nte'yam dumutoomp dumupajkp je jaanchja'vivatajk maat juu' ve'e nay'amojkijidup jem cencréait kyajpun kajxm.
2 Oy yakxón tse'e xkuváktat je Maja Vintsán kajx, ve'em ax jo'n dupaa'ty du'akeega jetse'e dutóndat je Nte'yam je jyayu. Putákada to'k aaj ya Febe pan ti jatye'e ka'ijtuxjup, kux numaye'e je jayu juu' ve'e pyutajki, xputajki atse'e viinm.
3 Máyame'e to'k aaj je Dios xmo'odat je Priscila jets je Aquila, je'e juu' atse'e ntukmaatmutoondup ntukmaatmupajktup je Cristo Jesús.
4 Viinm xa je'e ve'e jep kutsa'aga jaatp ñaajktaajnjidi ats kajx. Nkukojtsjidupts atse'e, ax ka átsjyap tse'e, ve'empa ve'e nujom je utsta je ajchta jets je utsta je tsa'ada pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap.
5 Máyame'e to'k aaj je Dios xmooyduvat je utsta je ajchta jets je utsta je tsa'ada juu' ve'e nay'amojkijidup jem je Priscila jets je Aquila tyak'amda. Máyame'e to'k aaj je Dios xmooyduvat je Espaneto juu' atse'e nmaatnayja'vijup jets atse'e ooy ntuntsak. Je'e ve'e mutoo'vajkp dujaanchja'vi'ukvaan je Cristo yaja acáyait y'it jaat.
6 Máyame'e to'k aaj je Dios xmooyduvat je María juu' ve'e ooyani tuntoomp miits maatta.
7 Máyame'e to'k aaj je Dios xmooyduvat je Andrónico jets je Junias, ats je nmu'israeejlit jáyuda juu' atse'e nmaatpoxuntaktsuunidu, ñumájidup je'e ve'e je kukátsiva maatta jetse'e too'vajkp to'k muk y'ijtti je Cristo maat jets ka'a ve'e ats.
8 Máyame'e to'k aaj je Dios xmo'odat je Amplias juu' atse'e ooy ntuntsajkp je Maja Vintsán kajx.
9 Máyame'e to'k aaj je Dios xmooyduvat je Urbano juu' ve'e ntukmaatmuto'numdup ntukmaatmupajkumdup je Cristo Jesús, nay ve'empa je Estaquis juu' atse'e ooy ntuntsojkpap.

10 Máyame'e to'k aaj je̱ Dios xmo̱o̱yduvat je̱ Apeles juu' ve'e o̱y du̱yaknu̱ke̱'xnataj̱ki je̱ts jyaanchja'vipe'e je̱ Cristo. Mo̱o̱yduva to'k aaj máyam je̱ Dios je̱ jayu juu' ve'e tsu̱u̱nidup je̱m je̱ Aristóbulo tya̱k'am.
11 Máyame'e to'k aaj je̱ Dios xmo̱o̱yduvat a̱ts je̱ nmu'israeejlit jayu Herodión, nay ve'empa je̱ jayu juu' ve'e tsu̱u̱nidup je̱m je̱ Narciso tya̱k'am juu' ve'e je̱ Ma̱ja̱ Vintsán du̱jaanchja'vidup.
12 Máyame'e to'k aaj je̱ Dios xmo̱o̱yduvat je̱ Trifena je̱ts je̱ Trifosa juu' ve'e je̱ Ma̱ja̱ Vintsán du̱mutoondup du̱mupajktup, nay ve'empa je̱ n'útsamda je̱ ntsa'a̱amda Pérsida, juu' ve'e o̱o̱y ntuntso̱jkumdup je̱tse'e jékani je̱ Ma̱ja̱ Vintsán du̱mutún du̱mupu̱k.
13 Máyame'e to'k aaj je̱ Dios xmo̱o̱yduvat je̱ Rufo, juu' ve'e je̱ Ma̱ja̱ Vintsán vinko̱o̱jnju, nay ve'empa je̱ tyaak, juu' a̱tse'e ntaakja'vip.
14 Máyame'e to'k aaj je̱ Dios xmo̱o̱yduvat je̱ Asíncrito, je̱ Flegonte, je̱ Hermas, je̱ Patrobas, je̱ Hermes, je̱ts je̱ utsta je̱ ajchta je̱ts je̱ utsta je̱ tsa'a̱da juu' ve'e ijttup je̱'e̱ ma̱a̱tta.
15 Máyame'e to'k aaj je̱ Dios xmo̱o̱yduvat je̱ Filólogo je̱ts je̱ Julia, je̱ Nereo je̱ts je̱ cha'a̱, je̱ Olimpas, je̱ts nu̱jom je̱ Nte'yam je̱ jyayu juu' ve'e ijttup je̱'e̱ ma̱a̱tta.
16 Nache̱e̱'njada to'k jado'k je̱ tso̱jku̱n ma̱a̱t je̱ Ma̱ja̱ Vintsán ka̱jx. Joma jatye'e ña̱y'amókajada je̱ jaanchja'vivata̱jkta, to'k ka'a̱jyji tse'e mke̱jxu̱xjada máyam je̱ Dios.
17 Utsta ajchta utsta tsa'a̱da, nmunoo'kxtktupts a̱ts miitse'eda je̱tse'e xtun'íxtat je̱'e̱da pa̱n pa̱n jatye'e je̱ jayu du̱yaknavya'kxju̱dup je̱tse'e du̱tukmaso'o̱kta je̱ Nte'yam je̱ tyoo', ku̱x juu' ve'e je̱ jayu tyuk'íxtup, ka'ats je̱'e̱ ve'e ña̱vyaa'tyju̱ je̱ ixpa̱jku̱n juu' ve'e je̱ Nte'yam je̱ jyayu mva'nu̱xju̱du. Ka'a tse'e mnaajk'ítjadat je̱'e̱ ma̱a̱t pa̱n pa̱n jatye'e ve'em du̱toondup je̱ ka óyap.
18 Ka je̱ Cristo Jesuusap xa je̱'e̱ ve'e myutoondup myupa̱jktup, je̱ y'avintso̱ vinma'yu̱ne'e yaktoondup, vyin'a̱a̱'ndupts je̱'e̱ ve'eda pa̱n pa̱n jatye'e o̱y du̱kanu̱ja'vidup je̱ Nte'yam je̱ y'ayook, je̱'e̱ ve'e ku ve'e tsoj kyo̱tsta je̱ts je̱'e̱ juu' ve'e je̱ jayu y'o̱yja'vip.
19 Anañu̱joma xa ve'e je̱ jayu du̱nujávada vintso̱ miitse'e xkuva̱kta je̱ o̱y ka̱ts je̱ o̱y ayook, je̱'e̱ ka̱jxts a̱tse'e nxo̱o̱ndu̱k. Ntsa̱jkpts a̱tse'e je̱tse'e vij m'íttat vintso̱ ve'e xtóndat je̱ y'o̱y je̱'e̱ je̱ts ka'a ve'e vij m'íttat vintso̱ ve'e xtóndat je̱ kyo̱'o̱y je̱'e̱.
20 Ax je̱ Nte'yam, juu' ve'e je̱ o̱y jo̱o̱t xmo̱'yumdup, je̱'e̱ tse'e du̱yakvintókiyup je̱ Satanás je̱tse'e y'ijtnit je̱p mtekupa'tkupta. Je̱ nMa̱ja̱ Vintsánamda Jesucristo tse'e mkunoo'kxjadap.
21 Máyame'e je̱ Dios mke̱jxu̱xjada ya̱ Timoteo juu' a̱tse'e ntukma̱a̱tmutuump ntukma̱a̱tmupu̱jkp je̱ Cristo. Máyame'e je̱ Dios mke̱jxu̱xju̱duva je̱ Lucio, je̱ Jasón, je̱ts je̱ Sosipater, a̱ts je̱ nmu'israeejlit jáyuda.
22 A̱ts, je̱ Tercio, je̱'e̱ts a̱tse'e njaayp juu' a̱tse'e u̱xyam yaktuknu̱u̱jmip, nay ve'empats a̱ts miitse'e ntuknu̱ke̱xta máyam je̱ Dios je̱ Ma̱ja̱ Vintsán ka̱jx.
23 Máyame'e je̱ Dios je̱ Gayo mke̱jxu̱xjada, je̱'e̱ts a̱tse'e tu̱xyak'itupaa'ty yaja tya̱k'aajy joma ve'e ña̱y'amókajada je̱ jaanchja'vivata̱jkta. Mke̱jxu̱xju̱duvap tse'e máyam je̱ Dios je̱ Erasto juu' ve'e je̱ kajpu̱n je̱ myeen du̱ka̱'mip. Máyame'e je̱ Dios mke̱jxu̱xju̱duva je̱ uts je̱ ajch juu' ve'e du̱xa̱aj Cuarto.
24 Je̱ nMa̱ja̱ Vintsánamda Jesucristo tse'e mkunoo'kxjadap anañu̱joma. Amén.

Ku je̱ Pablo kyo̱jtskuka̱jxini

25 Yakma̱ja yakjaancha tse'e je̱ Nte'yam y'ijtnit, je̱'e̱ juu' ve'e o̱'yixjup je̱tse'e ma̱kk aaj ma̱kk jo̱o̱t myak'ijtjidinit, ve'em ax jo'n du̱ma̱a̱tnavyaa'tyju̱ je̱ o̱y ka̱ts je̱ o̱y ayook juu' a̱tse'e ntukka'amaayp, je̱ Jesucristo jye̱'e̱, juu' ve'e je̱ Nte'yam je̱ jayu tyuknu̱ja'vi je̱tse'e ju̱jpani kyayaknu̱java y'ijt.
26 Ax u̱xyam tse'e, va'ajts nujávats ya'a̱ ve'e tyañ je̱'e̱ ka̱jx juu' ve'e jyatyaandu je̱p Kunuu'kx Jatyán ku̱jxp je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpata̱jkta, ve'em ax jo'n je̱ Nte'yam, juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, je̱'e̱ tse'e je̱ jayu du̱pavaan je̱tse'e du̱'avánadat ya̱ ayook pa̱n joma ve'e je̱ jayu cha̱a̱nada to'k it to'k naxviijn, ve'em tse'e je̱ Nte'yam du̱jaanchjávadat je̱tse'e du̱ka̱tsa̱pá̱ktat.
27 ¡Yakma̱ja yakjaancha tse'e je̱ Nte'yam y'ijtnit xa'ma ka̱jx, je̱'e̱jyji ve'e to'k nu̱jom du̱nu̱ja'vika̱jxp! ¡Je̱ Jesucristo ka̱jx tse'e ve'em yaktoonnit! Amén.

Yą'ą tse'e ję muto'k nąk juu' ve'e ję Pablo tyuknuja'yi ję jaanchja'vivatąjk jęp Corinto

1 Ątse'e ję Pablo, ję Nte'yam ątse'e xvinkǫǫn jęts ątse'e n'ítųt ję Jesucristo ję kyukątsiva. Ąts jęts ję n'útsamda ję n'ajchamda Sóstenes,
2 máyam ąątse'e ję Dios ntuknųkęxta ję jaanchja'vivatąjk juu' ve'e nay'amojkijidup jęm coriintovit kyajpųn kąjxm. M'ijttupe'e ję Nte'yam ję jyayu ję'ę kąjx ku ve'e to'k muk m'itta ję Cristo mąąt. Ję Nte'yam tse'e myaaxųxjųdu jętse'e mjoojntykidinit ax jo'n ję'ę ve'e dųtsąk. Máyam ąątse'e ję Dios ntuknųkęjxtuva anañųjoma ję jayu juu' ve'e jyajoma'itųkujxa dųvinja'vidup dųvintsą'kidup ję nMąją Vintsą́namda Jesucristo, ję'ę ję Myąją Vintsąnda jęts ųų'm nję'ęmdava.
3 Ję Nte'yam, juu' ve'e nTee'imdup, jęts ję nMąją Vintsą́namda Jesucristo, ję'ę tse'e mkunoo'kxjadap jętse'e m'ijttinit ję'ę ję y'ǫy jǫǫt mąątta.

Njayejpumdupe'e ję maa'yųn ję putąjkin ję Cristo kąjx

4 Ijtp ątse'e ję Nte'yam nkukąjtsja miits kąjxta kųx mkunoo'kxjųdup miits ję'ę ve'e ję Cristo Jesús kąjx.
5 Kųx tse'e m'itta to'k muk ję Cristo mąąt, ję'ę kąjx tse'e ję Nte'yam mmǫ'ǫjada to'k ką'ąjyji ję maa'yųn ję putąjkin, ve'em tse'e xnujávada juu' ve'e tyúvam jęts ǫy ję'ę ve'e juu' ve'e mkǫjtstup.
6 Mąkk tse'e mtanda to'k muk ję Cristo mąąt kųxe'e xjaanchjávada ję Cristo jyę'ę juu' ąąts miitse'e nvaajnjidu.
7 Ax ve'em tse'e, namvaat tse'e x'a'ixta ję nMąją Vintsą́namda Jesucristo, ka'a tse'e mka'ijtųxjada ję maa'yųn ję putąjkin juu' ve'e ję Nte'yam yajkyp.
8 Ję'ę tse'e myak'ítjadap mąkk aaj mąkk jǫǫt, ve'em tse'e ni ti tǫ́kina mkayakpaatjadat ku ve'e ję Jesucristo myiinnuvat.
9 Ję Nte'yam, kyutyuumpts ję'ę ve'e ję'ę ję y'ayook, ję'ę tse'e xvinkǫ'numdu jętse'e n'ijtumdinit ję y'Onųk Jesucristo mąąt, ųų'm ję nMąją Vintsą́namda.

Ku ję jaanchja'vivatąjk kijpx ję vinma'yųn dųkajayęjpti

10 Utsta ajchta utsta tsą'ąda, ję nMąją Vintsą́namda Jesucristo kąjx ąts miitse'e nmunoo'kxtųkta jętse'e kijpx ję vinma'yųn xjayęjptinit. Ka'a tse'e mnapyąjkva'kxjadat; tsoj yakxǫne'e mjoojntykadat mnaxviijnadat, to'kji ję mvinma'yųnda to'kji ję mja'vinda.
11 Utsta ajchta utsta tsą'ąda, ję'ę kąjxts ątse'e ve'em nva'añ kųx tą ątse'e ję kąts nmǫtu jęts mnapyąjkva'kxjųdupe'e. Ję Cloé ję jyáyuts ątse'e tųxnąajmada.
12 Ję'ęts ątse'e ntijp jęts to'k jado'ke'e kąkję'ę ję vyinma'yųn dųpąmda. Jęm xa ve'e juu' ve'e vaandup: “Ję Pablo xa ątse'e mpanųjkxp.” Jęm tse'e juu' ve'e vaanduvap: “Ję Apolos xa ątse'e mpanųjkxp.” Jępma tse'e juu' ve'e vaanduvap: “Ję Pedro xa ątse'e mpanųjkxp.” Nay jępma tse'e juu' ve'e vaanduvap: “Ję Cristo xa ątse'e mpanųjkxp.”
13 ¿Jadi pąjkva'kxy vine'e ję Cristo y'it? ¿Ukpų ąts, ję Pablo, ąts vine'e cruuzpęjt miits kąjxta? ¿Ukpų ąts ję nxąąj kąjx miitse'e mnąpęjtti?
14 Nkukǫjtsjip xa ątse'e ję Nte'yam jęts ni pąna ąts miitse'e nkayaknąpęjtti, ję Criispoji ve'e jęts ję Gayo,
15 ax ve'em tse'e ni pąna kyava'anųt jęts ąts ję nxąąj kąjxe'e mnąpęjtti.
16 Nyaknąpęjtpadamna ątse'e ję Estéfanas mąąt pąn pąn jatye'e jęp jyųųmp tyųjkp. Ka'ats ątse'e n'ukjaa'myęjtsni ku ątse'e viijnk nyaknąpęjtpa.
17 Kųx ka yaknąpęjtpap xa ątse'e ję Cristo xkejx, ję'ę ve'e jęts ątse'e ję jayu nvaajnjadat ję ǫy kąts ję ǫy ayook, ję Jesucristo jyę'ę, ję'ę juu' ve'e xku'ǫǫ'kimdu jęm cruz kąjxm jętse'e mąkk n'ijtumdinit to'k muk ję'ę mąąt. Ax ka'ats ątse'e ję tsújit ayook nyaktún jętse'e ję jayu kǫǫjyji dųtsojjávadat ję ayook juu' ątse'e nkąjtsp.

Ję ayook juu' ve'e ję Pablo ję jayu vyaajnji

18 Ję ayook juu' ąątse'e ję jayu nvaajnjip, yą'ąts ję'ę ve'e: Ję Cristo xa ve'e xku'ǫǫ'kimdu jęm cruz kąjxm. Tukxi'ik kątsts ję'ę ve'e yakjávajada pąn pąn jatye'e vintǫ́kidup; ax ųų'mda, juu' ve'e ję Nte'yam yaktsǫǫkjųdup, ję Nte'yam ję myákkints ję'ę ve'e.
19 Ve'em xa ję'ę ve'e ax jo'n ję Kunuu'kx Jatyán vya'añ:
Nyaknųkę'xnatą́kap xa ątse'e jęts ka'a ję'ę ve'e tyun ję'ę ję y'ayook juu' ve'e natyijjųdup kuvij jáyuda,
ka'ats ję'ę ve'e tyoompa ję'ę ję y'ayook pąn pąn jatye'e natyijjųdup vinmǫ́tuva ónųkta.
Jidų'ųm tse'e vya'añ.

20 Jẹja xa ve'e yaja naxviijn juu' ve'e yaktijtup kuvij jáyuda, yak'ixpạjkpada, jẹts pạn pạn jatye'e ọọy juu' dụtunnụja'vidup. Ax juu' tse'e yaja naxviijn yaktijp viji kej, yakxi'ikts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam dụjava.

21 Ñụja'vip xa ve'e jẹ Nte'yam juu' ve'e tyuump, jẹ'ẹ kạjx tse'e kyanamyasọọkji jẹtse'e jẹ jayu y'íxajat jẹ naxviijnit vijin kẹjụn kạjx, jẹ'ẹ ve'e chạjkp jẹtse'e chọ'ọktat jẹ kyạts jẹ y'ayook kạjx jẹ'ẹda pạn pạn jatye'e jaanchja'vijidup, óyame'e yạ kạts yạ ayook yakxi'ik dujávada jẹ jayu juu' ve'e dụkajaanchja'vidup.

22 Y'ixuvaandup tse'e jẹ israeejlit jayu jẹ mújit nụja'vin, y'amọtunaxuvaandup tse'e jẹ griego jayu jẹ vijin jẹ kẹjụn;

23 ax jẹ Cristo, juu' ve'e cruuzpẹjt, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e jyẹ'ẹ juu' ạạtse'e jẹ jayu nvaajnjip. Kyọ'ọyja'vidup tse'e yạ kạts yạ ayook jẹ israeejlit jáyuda, yakxi'ikts yạ'ạ ve'e dụjávada pạn pạn jatye'e ka jẹ'ẹpta;

24 ax ụụ'm kạjxamda, pạn pạn jatye'e jẹ Nte'yam vinkọọjnjụdu, jẹ israeejlit jáyuda jẹts pạn pạn jatye'e ka jẹ'ẹpta, jẹ Nte'yam jẹ myạkkin jẹts jẹ Nte'yam jẹ vyijin jẹ kyéjụnts yạ'ạ ve'e.

25 Yakxi'ikts jẹ'ẹ ve'e jẹ jáyuda dụjava ku ve'e jẹ Cristo jẹ jayu dụku'ọọ'ki jẹm cruz kạjxm. Ax óyam tse'e jẹ jayu yakxi'ik dujávada, ọyts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam dụnụjava ti ve'e tyuump. Juu' xa ve'e jẹ jayu tyijp jẹtse'e jẹ Nte'yam dụtuujn kụx ka'a ve'e jẹ mạkkin dụjayep, nụyojk mạkkts jẹ'ẹ ve'e jẹts ka'a ve'e to'k kạ'ạjyji jẹ jayu.

26 Utsta ajchta utsta tsạ'ạda, mnụja'vidinup xa miitse'e jẹts jẹ Nte'yame'e mvinkọọjnjụdu, nụ'eejyjits miitse'eda viji kej ax jo'n jẹ naxviijnit jayu dụtijta, nụ'eejyjits miitse'edava juu' ve'e yakkutojktup, nay nụ'eejyjits miitse'edava juu' ve'e dụjayejptup jẹ vintsạ'kin.

27 Vyinkọọnts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam pạn pạn jatye'e yaktijtup ka víjap ka kéjap yaja naxviijn, jẹ'ẹ kạjx tse'e jẹtse'e dụyaktsọ'ọtyónụt pạn pạn jatye'e yaktijtup viji kej; vyinkọọnts jẹ'ẹ ve'e pạn pạn jatye'e yaktijtup ka mạkkap yaja naxviijn, jẹ'ẹ kạjx tse'e jẹtse'e dụyaktsọ'ọtyónụt pạn pạn jatye'e yaktijtup mạkk.

28 Jẹ Nte'yame'e dụvinkọọn pạn pạn jatye'e kayakvintsạ'kidup jẹts pạn pạn jatye'e yakviijnk'íxtup, ve'em tse'e kyutókiyụt jẹ mạjin juu' ve'e yakvinkópkidup pạn pạn jatye'e dujayejptup jẹ naxviijnit vinma'yụn.

29 Ax ve'em tse'e ni pạna kyanamyájajat jẹja jẹ Nte'yam vyinkujk.

30 Jẹ Nte'yam xa ve'e viinm ụụ'm xyakto'kmojkumdu jẹ Cristo Jesús mạạt. Jẹ Cristo kạjx tse'e nnụja'vimdini juu' ve'e jẹ Nte'yam chạjkp, jẹ'ẹ kạjx tse'e jẹ Nte'yam xkatọkimpạ'mumda jẹtse'e va'ajts n'ijtumda, jẹ'ẹ tse'e xyakpítsumumdu jẹm jẹ Satanás y'am kyạ'm jẹtse'e n'ijtumda jẹm jẹ Nte'yam y'am kyạ'm.

31 Ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ: “Pạn pạn xa ve'e namyạjavaajnjup, nụyojk ọyts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e jẹ Nte'yam dụyakmájat dụyakjaanchat.”

2

1 Utsta ajchta utsta tsạ'ạda, ku ạtse'e nnụjkx jẹts ạts miitse'e nvaajnjidi jẹ Nte'yam jẹ y'ayook, ka'ats ạtse'e jẹ mújit ayook nyaktuujn ukpụ jẹ jayu jẹ vyijin.

2 Ku xa ạtse'e n'ijt miits mạạtta, ka'ats ạtse'e ntsạjk jẹts ạtse'e viijnk nmụjávat, jẹ Jesucriistoji ve'e, juu' ve'e cruuzpẹjt.

3 Ja'vip tsạ'kipts ạtse'e nve'na jẹm miits mvinkojkmda jẹts yónụk aaj yónụk jọọt.

4 Ku ạts miitse'e nmukọjtsti jẹtse'e ntuknụja'vidi jẹ ọy kạts jẹ ọy ayook, ka'ats ạtse'e ntsạjk jẹtse'e ntukjaanchjávadat jẹ Jesucristo jẹ jayu jẹ vyijin kạjx, ñojk'óye'e ntukjaanchja'vidi jẹ Espíritu Santo jẹ myạkkin kạjx,

5 ve'em tse'e jẹ Jesucristo xjaanchjávadat jẹ Nte'yam jẹ myạkkin kạjx jẹts ka jẹ jayu jẹ vyijin kạjxap.

Jẹ Espíritu Santo kạjx tse'e jẹ Nte'yam jẹ vyijin yaknụjava

6 Ọyam tse'e vye'ema, jẹ vijin mạạtts ạạtse'e jẹ jayu nmukọtsta juu' ve'e mạkk naajk'ijtjidinup to'k muk jẹ Jesucristo mạạt. Yạ vijin, ka jẹ naxviijnit víjinapts yạ'ạ ve'e, nay ka jẹ víjinapts yạ'ạ ve'e juu' ve'e yakkutojktup yaja naxviijn. Jẹ vijin juu' ve'e jyayẹjptup, jẹ'yapts jẹ'ẹ ve'e jẹ xạạj ku ve'e kyọọ'k'ijtnit.

7 Ax jẹ ayook juu' ạạtse'e nkạjtsp, jẹ Nte'yam jẹ vyíjints jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e kayaknụja'vip y'ijt, jẹ'ẹ juu' ve'e jẹ Nte'yam ñụpạajmtki ka'anume'e yạ it chọọ'ndụk vye'na, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jẹ Cristo xku'ọọ'kimdi jẹtse'e njayejpumdinit jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp.

8 Ni pánats yạ'ạ ve'e dụkanụja'vi juu' ve'e yakkutojktup yaja naxviijn, kụx pạn kụdụnụja'vidi xa ve'e, ka'ats jẹ'ẹ ve'e kụdụyakjacryuuzpẹjtjidi jẹ nMajạ Vintsánamda Jesucristo.

9 Ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

Je̱ Nte'yam xa ve'e du̱'apa̱a̱jmtki may viijn je̱ y'o̱y je̱'e̱ juu' ve'e kayak'ixpna kayakmótupna je̱ts ka'anume'e yakvinmay,
je̱'e̱ ka̱jx tse'e du̱'apa̱a̱jmtkiji pa̱n pa̱n jatye'e je̱ Nte'yam du̱tso̱jktup.
Jidu̱'u̱m tse'e vya'añ.
10 Ax ya̱'a̱ tse'e je̱ Nte'yam xtuknu̱ja'vimdu je̱ Espíritu Santo ka̱jx, ku̱x je̱ Espíritu Santo, va'ajtsts je̱'e̱ ve'e du̱nu̱java ti vinma'yu̱ne'e je̱ Nte'yam jyayejpp.
11 Ni pa̱na xa ve'e du̱kanu̱java pa̱n vintso̱ ve'e to'k jado'k je̱ jayu vyinmay je̱m jya'vin ka̱jxm, je̱ jayu je̱ jya'vinji tse'e du̱nu̱ja'vip. Nay ve'empa tse'e, je̱ Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp je̱m je̱ Nte'yam jya'vin ka̱jxm, je̱'ejyji tse'e du̱nu̱ja'vip vintso̱ ve'e je̱ Nte'yam vyinmay.
12 Ax ka'a tse'e nnu̱ja'vimda je̱ Nte'yam je̱ y'ayook je̱ naxviijnit vinma'yu̱n ka̱jx, je̱ Espíritu Saantots je̱'e̱ ve'e xtuknu̱ja'vimdup je̱ ayook je̱tse'e nvinmótumdat juu' ve'e je̱ Nte'yam je̱ myaa'yu̱n ka̱jx xmo̱'yumdu.
13 Juu'ts a̱a̱tse'e je̱ jayu ntuk'ixp, ka je̱'epts je̱'e̱ ve'e juu' ve'e je̱ jayu tyijtup vijin, je̱ vijin je̱'e̱ ve'e juu' ve'e je̱ Espíritu Santo a̱a̱ts xtuknu̱ja'vip. Ku a̱a̱tse'e ve'em ntuk'ix, ñu̱ja'vidupts je̱'e̱ ve'e pa̱n pa̱n jatye'e je̱ Espíritu Santo du̱kuva̱jktup je̱ts tyúvam je̱'e̱ ve'e je̱ ayook juu' a̱a̱tse'e nka̱jtsp.
14 Pa̱n pa̱n jaty xa ve'e je̱m jya'vin ka̱jxmda ka'ijtp je̱ Espíritu Santo, ka'a tse'e du̱kuva̱kta juu' ve'e kya̱jtsp je̱ Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp je̱m je̱ Nte'yam jya'vin ka̱jxm, ku̱x yakxi'ike'e du̱já̱vada, ka'a tse'e y'o̱'yixjada je̱tse'e du̱vinmótudat juu' ve'e je̱ Espíritu Santo xtuk'íxumdup, ku̱x je̱'e̱ ya̱'a̱ ve'e juu' ve'e yaknu̱ja'vip je̱ Espíritu Santo ka̱jx.
15 Je̱ jayu juu' ve'e je̱m jya'vin ka̱jxm je̱ Espíritu Santo, o̱'yixjupts je̱'e̱ ve'e je̱tse'e du̱vinkónu̱t juu' ve'e pyaatyp y'ake̱e̱guip, ax ka'a tse'e pa̱n y'o̱'yixju̱ je̱tse'e tyo̱kimpayo̱'o̱yju̱t je̱'e̱ ka̱jx.
16 Jidu̱'u̱m xa ve'e je̱ Kunuu'kx Jatyán vya'añ:
¿Pa̱nts je̱'e̱ n'ite'e du̱nu̱ja'vip ti vinma'yu̱ne'e je̱ Ma̱ja̱ Vintsán jyayejpp?
¿Pa̱nts n'ite'e o̱'yixjup je̱ts je̱'e̱ ve'e du̱yak'ixpáku̱t?
Jidu̱'u̱m tse'e vya'añ. Ax u̱u̱'mda, to'kji tse'e je̱ vinma'yu̱n njaye̱jpumda je̱ Cristo ma̱a̱t.

3

Je̱ jayu juu' ve'e du̱mutoondup du̱mupa̱jktup je̱ Nte'yam

1 Utsta ajchta utsta tsa'a̱da, ka'a a̱tse'e x'o̱'yixji je̱ts a̱ts miitse'e ku̱nmuko̱jtsti ax jo'n je̱ já̱yuda juu' ve'e du̱nu̱ja'vidinup ti ve'e je̱ Espíritu Santo cha̱jkp, vanxu̱pe'e nmuko̱jtsti ax jo'n je̱ já̱yuda juu' ve'e du̱kakuva̱jktup je̱ Espíritu Santo ukpu̱ ax jo'n je̱'e̱da juu' ve'e ná̱mnum to'k muk ijt'ukvaandu je̱ Jesucristo ma̱a̱t.
2 Ntuk'íxtuts a̱ts miitse'e juu' ve'e ka tso'oxap je̱tse'e xvinmótudat, ku̱x ka'anum xa ve'e apa̱a̱mdu̱ka mve̱'nada je̱tse'e xvinmótudat juu' ve'e tso'ox, ve'eme'e mve̱'nada ax jo'n je̱ pi'k ónu̱k juu' ve'e tsi'tspna, juu' ve'e kayakmo̱o̱ypnum je̱ kaaky je̱ to̱jkx. Ax ka'anum tse'e u̱xyam m'o̱'yixjada je̱tse'e xvinmótudat juu' ve'e tso'ox,
3 ku̱x ve'emna ve'e je̱ vinma'yu̱n xjaye̱pta ax jo'n je̱'e̱da juu' ve'e du̱kakuva̱jktup je̱ Espíritu Santo. Je̱'e̱ ve'e ku ve'e mnavyiijnk'íxjada, mnamyu'ékjada je̱'e̱ ka̱jx ku ve'e juu' mka'o̱'yixjada ax jo'n je̱ viijnk já̱yuda, je̱tse'e mnakyo̱jtsvintsóvjada, je̱'e̱ tse'e du̱yaknu̱ke̱'xnatajkip je̱ts ve'eme'e m'itta ax jo'n je̱ já̱yuda juu' ve'e du̱kakuva̱jktup je̱ Espíritu Santo, ve'em ax jo'n je̱'e̱da juu' ve'e du̱ma̱a̱tnavya̱a̱'nju̱dup je̱ naxviijnit je̱ kyo̱'o̱y je̱'e̱.
4 Ku̱x je̱m miitse'eda juu' ve'e vaandup: "Je̱ Pablo xa a̱tse'e mpanu̱jkxp." Je̱mpa tse'e juu' ve'e vaanduvap: "Je̱ Apolos xa a̱tse'e mpanu̱jkxp." Ax ve'emam tse'e mnaajk'ítjada ax jo'n je̱'e̱da juu' ve'e du̱kakuva̱jktup je̱ Espíritu Santo.
5 ¿Pa̱nts je̱'e̱ ve'e je̱ Pablo? ¿Pa̱nts je̱'e̱ ve'e je̱ Apolos? Je̱ Nte'yam je̱ myutoompa je̱ myupa̱jkpaji xa a̱a̱tse'e n'it juu' ka̱jxe'e xjaanchjávada je̱ Ma̱ja̱ Vintsán. Ka̱kje̱'e̱ xa a̱a̱tse'e ntuujn juu' a̱a̱tse'e je̱ Ma̱ja̱ Vintsán xtukpavaan.
6 Ve'em a̱tse'e ax jo'n je̱'e̱ juu' ve'e je̱ ta̱a̱mt du̱niipp, ve'emts je̱'e̱ ve'e je̱ Apolos ax jo'n je̱'e̱ juu' ve'e du̱va'xp, ax je̱ Nte'yamts je̱'e̱ ve'e du̱yakye̱e̱'kp, je̱'e̱ tse'e du̱pa̱a̱mp je̱ jaanchja'vin je̱m je̱ jayu jya'vin ka̱jxmda.
7 Ax nmu̱pánipts a̱a̱tse'e, ni a̱tsa, ni je̱ Apólosa, je̱ Nte'yam je̱'e̱ ve'e to'k juu' ve'e du̱nu̱májip du̱nu̱jaanchip.
8 Je̱'e̱ juu' ve'e niipp je̱ts je̱'e̱ juu' ve'e va'xp, akijpxats je̱'e̱ ve'e, kujo'yu̱xjadapts je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam ka̱kje̱'e̱ juu' ve'e tyoondup.
9 Je̱ Nte'yam je̱ myutoompa je̱ myupa̱jkpa xa a̱a̱tse'e; ve'em xa miitse'eda ax jo'n je̱ Nte'yam je̱ tya̱jk ku̱m'ijtti.
10 Ve'em xa a̱tse'e ax jo'n to'k je̱ ta̱kpa̱a̱mpa juu' ve'e o̱y dujajtp je̱ts kuvij, je̱ Nte'yamts a̱tse'e xpa̱a̱m je̱ts a̱tse'e n'it ax jo'n je̱ jayu juu' ve'e je̱ ta̱jk du̱yaktso̱o̱'ntkp. Ax juu' tse'e

viijnkta, ve'emts je'e ve'eda ax jo'n je'eda juu' ve'e dujaa'kkajxmpojtuktup. Ax pan pan jaty tse'e dujaa'kyakvimpejttup je tajk, ooy tse'e dutun'íxtat vintso ve'e kyavintókiyut je tun.

11 Kux ni pana xa ve'e kya'o'yixju jetse'e duyaktsoo'ntknuvat je tajk, je'ejyji ve'e juu' ve'e tsoo'ndukani, je'ets je'e ve'e je Jesucristo jye'e, juu' ats miitse'e nvaajnjidu.

12 Ax o'yixjup tse'e je jayu jetse'e dujaa'kyakvimpétut je tajk, je'e ku ve'e dupaajmjat juu' ve'e ijtp ax jo'n je oro, je plata, ukpu je tsújit tsaaj, je kup, je páyuts, ukpu je maajy.

13 Je toonk juu' ve'e to'k jado'k tyuump, van'itts je'e ve'e oy ñuke'xnatákat je xaaj ku ve'e je jayu yaktokimpayo'ynit. Kux juu' ve'e je jayu tyoondup, yak'íxupts je'e ve'e pan myuténipe'e je jaajn van'it. Ax je jaajn tse'e duyaknuke'xnatákap pan vintso ve'e to'k jado'k tyun.

14 Pan pan tse'e dutukpaamp juu' ve'e katóyup, yakmooynupts je'e ve'e je o'yin je tyoonk kajx.

15 Ax pan pan tse'e dutukpaamp juu' ve'e tóyup, yaktotyokikajxnup tse'e nujom, óyame'e tsa'ak y'ijtnit je jayu, ve'em ax jo'n je'e pane'e je jaajn dukukeekp.

16 ¿Tis, ka'a vine'e xnujávada jets je Nte'yam je chaptajk uu'me'eda?, yam nja'vin kajxmamda ve'e chuuna je Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp jem je Nte'yam jya'vin kajxmpa.

17 Pan pan xa ve'e duyakvintsa'kintókip je Nte'yam je chaptajk, tukkuvétjupts je'e ve'e je Nte'yam, kux oy jets va'ajts je'e ve'e je Nte'yam je chaptajk. Uu'mda tse'e je'e je chaptajk.

18 Ni pana tse'e kyanavyin'aa'njut viinm. Pan jem xa miitse'eda juu' ve'e nayja'vijup kuvij je naxviijnit vijin kajx, va'an tse'e dunapyumju ax jo'n tii kuduknanuja'vi jo'n, ve'em tse'e tyúvam y'ítut kuvij.

19 Kux je naxviijnit vijin, ka'a je'e ve'e je Nte'yam duvijjáva. Kux jidu'ume'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Ku ve'e je taay maat juu' dutonda je kuvij jáyuda, je Nte'yamts je'e ve'e yaktánjadap ax jo'n je tánuk juu' ve'e taamp jep kutyay jaatp kuxe'e dukanujava jets je y'ooo'kun je'e ve'e juu' ve'e y'anajkxip."

20 Vaampap tse'e jidu'um: "Ñuja'vip xa ve'e je Maja Vintsán jets ka'a ve'e tyun vintso ve'e vyinmayda je kuvij jáyuda."

21 Je'e kajx tse'e, ni pana ve'e dukayakmájat je jayu juu' ve'e dutuk'íxtup je Nte'yam je y'ayook, kux nujom juu' jaty, miits je m'o'yin kajxtats je'e ve'e.

22 Ats, nay ve'empa je Apolos, je Pedro, ya naxviijn, je joojntykin, je ooo'kun, je'e juu' ve'e uxyam, juu' ve'e miimpnum, nujom juu' jaty, miits je m'o'yindats je'e ve'e.

23 Ax je Criistots uu'me'e jye'eda; jets je Cristo, je Nte'yamts je'e ve'e jye'e.

4

Juu' ve'e yaktukpavaan je kukátsivatajk

1 ¿Vintso ve'e dutsak jets aatse'e je jayu xjávat? Je Cristo je myutoompa je myupajkpa xa aatse'e, yaktukkuva'ni aatse'e jets aatse'e je jayu ntuk'íxut juu' ve'e je Nte'yam yaknuke'xnatajki.

2 Pan pan xa ve'e yaktukkuva'nip juu', yakvinkópkapts je'e ve'e jetse'e yakkutyónut ax jo'n yaktukpava'añ.

3 ¿Pants je'e ve'e juu' ve'e vaamp jets oy ukpu ka óyap je'e ve'e juu' atse'e ntuump nkajtsp? Ka'ats atse'e nmajapum juu' miitse'e mkojtstup ats kajx ukpu juu' ve'e je viijnk jayu kyojtstup ats kajx. Nay ka'ava tse'e tyun ku atse'e mpayo'oy jets oy ukpu ka óyap je'e ve'e juu' atse'e ntuump nkajtsp.

4 Oyam atse'e ti nkanatyukjávaja jeja je Nte'yam vyinkujk, ka je'e kajxapts atse'e jep tokin jaatp nka'it; je Maja Vintsane'e vaamp pan oy je'e ve'e juu' atse'e ntuump uk pan ka'a.

5 Je'e kajx tse'e, ka'ats miitse'e pan xtokimpayo'oydat. A'ixta ku ve'e je Maja Vintsán myiinnuvat. Ku ve'e myiinnuvat, nuke'xnatáka tse'e nujom y'ítut. Je'e tse'e duyaknuke'xnatákap pan ti jatye'e je jayu vyinmaaydup jem jya'vin kajxmda, ve'em tse'e dumooynit kakje'e je jayu juu' ve'e vyinmajtsjudup.

6 Utsta ajchta utsta tsa'ada, miits je m'o'yin kajxta xa atse'e tuntukmu'a'ixmoka vintso atse'e jets je Apolos, ax ve'em tse'e xnujávadat jets ka'a ve'e y'oya jetse'e xyaknuyókadat juu' ve'e javyet jep Kunuu'kx Jatyán kujxp, ve'em tse'e to'k xkayakmájadat jetse'e jado'k xkaviijnk'íxtat.

7 Ax mits, jyapana, ¿vintsots mitse'e xtunjaa'knumája jets ka'a ve'e je viijnk jayu, ukpu ti ve'e m'ixp mjayejpp juu' ve'e je Nte'yam mkamoojyju? Ax pan je'e tse'e mmoojyju, ¿tyajx tse'e mnamyájaja ax jo'n je'e ve'e kumkamoojyji jo'n?

8 Ve'em xa miitse'e mnayjávajada jets ka'a ve'e ti mka'ijtuxjada. ¡Mnayja'vijidup tse'e ax jo'n va'ajts kumeen kum'ijtti jets ax jo'n kumyakkutojkti ka aats maatap! ¡ey je'e ve'e kuy'it jetse'e kumyakkutokta, ve'emts aats miitse'e kunmaatyakkutókta!

9 Ve'em xa ve'e jyava jẹts a̱a̱ts, jẹ kuka̱tsivata̱jk, tun u̱x'o̱o̱k a̱a̱tse'e jẹ Nte'yam xyaktaajñ. Ve'em xa a̱a̱tse'e ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e kutúkani jẹ y'o̱o̱'ku̱n, x'íxtupts a̱a̱tse'e jẹ jayu jẹts jẹ aangelesta̱jk, ve'em tse'e du̱nujávadat vintso̱ a̱a̱tse'e njátu̱t.

10 Xtijtup xa a̱a̱tse'e jẹ jayu ka víjap ku̱xe'e a̱a̱ts jẹ Cristo jẹ y'ayook nyakva'kxtu̱k; ax ve'emts miitse'e mnatyijjada jẹts o̱ye'e xnujávada juu' ve'e jẹ Cristo cha̱jkp. Ve'em xa a̱a̱tse'e nnayjávaja jẹts jẹ ma̱kkin a̱a̱tse'e nkajayejpp, tum ma̱kk tum tso̱tsts miitse'e mnayjávajada. Xviijnk'íxp xa a̱a̱tse'e jẹ jayu; miits tse'e myakvintsa̱'kidup.

11 U̱xyam paat xa a̱a̱tse'e nta̱a̱tsa nyu'a̱a̱'kju̱, a̱a̱tse'e jẹ vit jẹ xo̱x xka'ijtja, a̱a̱tse'e jẹ jayu xjomtún xtitún, a̱a̱tse'e nja̱a̱jn nta̱jk kya'it,

12 a̱a̱tse'e januu'kxji ntun ya̱ nka̱'a̱j ma̱a̱t. Ku a̱a̱tse'e jẹ jayu xvinko̱jtspét, n'amo̱tupts a̱a̱tse'e jẹ Nte'yam jẹtse'e jẹ maa'yu̱n tyo'nu̱xjadat. Ku a̱a̱tse'e jẹ jayu xjomtún xtitún, nmuténipts a̱a̱tse'e.

13 Ku a̱a̱tse'e nyaknu̱vampet, jẹ o̱y ko̱jtsu̱n ma̱a̱tts a̱a̱tse'e nko̱jtsu̱mpít jẹts a̱a̱tse'e n'ix vintso̱ a̱a̱tse'e nko̱jts'óyat. U̱xyam paatts a̱a̱tse'e nyakpu̱m ax jo'n jẹ naax jẹ po'ox.

14 Ka miits jẹ mtso̱'o̱tyo'nu̱n ka̱jxaptats a̱ts ya̱'a̱ ve'e nja'a; jẹ'ẹ̱ ve'e jẹts a̱ts miitse'e nko̱jtsjadat ax jo'n a̱ts jẹ n'ónu̱k ku̱m'ijtti.

15 Ku̱xjajayepta xa miitse'e jẹ yak'ixpa̱jkpada miijl am juu' ve'e mtuk'íxju̱dup jẹ Cristo jyẹ'ẹ̱, tun to'kjits jẹ'ẹ̱ ve'e juu' ve'e ijtp ax jo'n jẹ mtee'da, ax jẹ'ẹts a̱tse'e, ku̱x mjaanchja'vi'ukvaandu ve'e jẹ Jesucristo ku a̱ts miitse'e nvaajnjidi jẹ o̱y ka̱ts jẹ o̱y ayook.

16 Nmunoo'kxtktupts a̱ts miitse'e jẹtse'e ve'em xtóndat xkótstat ax jo'n a̱ts.

17 Jẹ'ẹ̱ ka̱jxts a̱ts miitse'e ntuknu̱kẹxta jẹ Timoteo, juu' a̱tse'e o̱o̱y ntuntsa̱jkp. N'onu̱kja'vipts a̱ts jẹ'ẹ̱ ve'e ku̱xe'e du̱jaanchja'vi'ukvaajñ jẹ Jesucristo ku a̱tse'e x'amo̱tunajxy. O̱yts jẹ'ẹ̱ ve'e jẹ Jesucristo du̱tuujnja. Jẹ'ẹ̱ tse'e mtukjaa'myétsjadap vintso̱ a̱tse'e jẹ Cristo mpanu̱jkx, ve'emam ax jo'n a̱tse'e jẹ jayu ntuk'ix joma jatye'e jẹ jaanchja'vivata̱jk ñay'amókajada.

18 Jẹmts miitse'eda juu' ve'e namyájijidup ku ve'e vyinmayda jẹts ka'a a̱ts miitse'e na̱jkx nku'íxtinuva.

19 Ax pa̱n vaamp tse'e jẹ Ma̱ja̱ Vintsán, ka'a tse'e vinjo'n ya̱ it jyaa'knáxu̱t jẹts a̱ts miitse'e na̱jkx nku'íxtinuva, van'itts a̱tse'e nnujávat pa̱n ti ve'e tyoondup pa̱n pa̱n jatye'e namyájijidup, ka jẹ'ẹ̱ ka̱jxjyap tse'e juu' ve'e kyo̱jtstup, jẹ'ẹva ve'e vintso̱ ve'e jẹ ma̱kkin du̱jayepta.

20 Ku̱x jẹ Nte'yam jẹ kyutojku̱n, ka jẹ ka̱ts ka jẹ ayookjyapts jẹ'ẹ̱ ve'e, jẹ'ẹ̱ jẹ'ẹ̱ ve'e ku ve'e jẹ Nte'yam jẹ jayu du̱ma̱'a̱ jẹ ma̱kkin jẹtse'e du̱tónu̱t juu' ve'e jẹ Nte'yam cha̱jkp.

21 ¿Vintso̱se'e xtso̱kta jẹts a̱ts miitse'e na̱jkx nku'ixta, tsoj yakxón, ukpu̱ ejkjup jo̱t'aajnjup ku̱xe'e xkakutyonda jẹ Ma̱ja̱ Vintsán jẹ pyava'nu̱n, a̱ts miitse'e n'ana̱jkxadat ax jo'n jẹ jayu du̱'ana̱jkxa jẹ y'ónu̱k jẹ vo̱jpu̱n ma̱a̱t, ukpu̱ ax jo'n du̱'ana̱jkxa jẹtse'e du̱yak'ana̱a̱'ku̱t?

5

O̱o̱ye'e kyatun'o̱ya ku ve'e jẹ jayu du̱yakvintsa̱'kintóki jẹ navya̱jku̱n

1 Va'ajtsts a̱tse'e jẹ ka̱ts nmo̱tu jẹts jẹme'e miits ma̱a̱tta to'k juu' ve'e jẹ ka̱ts du̱tukma̱a̱tjayejpp to'k jẹ ta̱'a̱xta̱jk juu' ve'e ka púkap jyayejpp. ¡Ni ka'ats jẹ'ẹ̱ ve'e ve'em jyátu̱kada juu' ve'e jẹ Nte'yam du̱ka'íxada, jẹ'ẹ̱ tse'e ku ve'e to'k du̱ma̱a̱ttsu̱una jẹ kyutaak!

2 ¡Ve'em tse'e mjaa'knamyájajada! Vi'n ku̱mtsaachvinmáyda ku jẹ'ẹ̱ ve'e jẹ kyo̱'o̱y jẹ'ẹ̱ du̱tún. Jẹ yaa'tya̱jk juu' ve'e ve'em játkip, vyinmajtsjup tse'e jẹtse'e xyakpítsumdat joma ve'e mnay'amókajada.

3 O̱yam xa a̱tse'e nka'it miits ma̱a̱tta, jẹm tse'e a̱ts ya̱ njo̱o̱t ya̱ nja'vin, ax ta̱ts a̱tse'e nto̱kimpayo̱'o̱y jẹ'ẹ̱ juu' ve'e ve'em játkip, ve'em ax jo'n a̱tse'e jẹm ku̱n'ijt.

4 Ko̱jtsmókta n'it jẹ nMa̱ja̱ Vintsánamda Jesucristo ka̱jx, jẹm tse'e y'ítu̱t a̱ts ya̱ njo̱o̱t ya̱ nja'vin jẹts jẹ Ma̱ja̱ Vintsán Jesús jẹ mya̱kkin,

5 jẹtse'e xpámdat jẹ yaa'tya̱jk jẹm jẹ Satanás kya̱'m, ve'em tse'e jẹ ñi'kx jẹ kyo̱pk chaachpaa'tu̱t jẹtse'e jẹ jyo̱o̱t jẹ jya'vin tsa̱'a̱k y'ijtnit ku ve'e jẹ Ma̱ja̱ Vintsán Jesús myiinnuvat.

6 Ka'a xa jẹ'ẹ̱ ve'e y'o̱ya jẹtse'e mnamyájajadat jẹ'ẹ̱ ka̱jx juu' ve'e mtoondup. ¿Ka'a vine'e xnujávada jẹts ve'em jẹ'ẹ̱ ve'e jẹ to̱kin ax jo'n jẹ levadura?, jyavẹẹ'njya xa jẹ'ẹ̱ ve'e, tyuktajkikujxpts jẹ'ẹ̱ ve'e nujom jẹ ju̱ts.

7 Yakke̱'e̱ktats nujom juu' jatye'e myakma'tju̱dup, juu' ve'e ijtp ax jo'n jẹ levadura juu' ve'e náxyani, ve'em tse'e m'íttat ax jo'n jẹ nam tsapkaaky juu' ve'e yakkaayp pascua xa̱a̱j, ax jo'n jẹ nam ju̱ts juu' ve'e jẹ levadura du̱kama̱a̱t. Xku'o̱o̱'kimdu xa ve'e jẹ Cristo, jẹ'ẹ̱ tse'e ijt ax jo'n jẹ carnero juu' ve'e jẹ Nte'yam tyukvintsa̱'kidup y'ijt pascua xa̱a̱j.

8 Va'an tse'e to'k aaj to'k jo̱o̱t du̱joojntykimda jẹ Cristo ka̱jx, va'an tse'e du̱'ijtumda ax jo'n jẹ tsapkaaky juu' ve'e jẹ levadura du̱kama̱a̱t, ka'a tse'e juu' n'ukto'numdinit ax jo'n jẹ jayu nkatso̱jkumda, va'an tse'e du̱maso̱o̱kumdini nu̱jom juu' jatye'e ka óyap.

9 Nnuja'yidu xa ą̈ts miitse'e jẹ̈ts ka'a ve'e m'íttat jẹ'ẹ̈ mą̈ą̈tta juu' ve'e jẹ̈ ką̈ts dụ̈tukmą̈ą̈tjayẹ̈jptup jẹ̈ yaa'y jẹ̈ tą'ą̈x juu' ve'e ka pú̈kap jyayẹ̈jptup.
10 Ax ka jẹ'ẹ̈pts ą̈tse'e ntijp jẹ̈tse'e xtunkukẹ̈ẹ̈ktinit pą̈n pą̈n jatye'e yaja naxviijn jẹ̈ ką̈ts dụ̈tukmą̈ą̈tjayẹ̈jptup jẹ̈ yaa'y jẹ̈ tą'ą̈x juu' ve'e ka pú̈kap jyayẹ̈jptup, pą̈n pą̈n jatye'e jẹ̈ meen dụ̈nas'ayọ̈'vidup, pą̈n pą̈n jatye'e mẹ̈ẹ'tstup, pą̈n pą̈n jatye'e dụ̈vinja'vidup dụ̈vintsą̈'kidup juu' ve'e ka jẹ̈ Nte'yamap; kụ̈x pą̈n ka'a xa ve'e jẹ'ẹ̈ mą̈ą̈t m'ituva'anda, kụ̈mpítsumdats miitse'e yaja naxviijn.
11 Jẹ'ẹ̈ ą̈tse'e ntijp jẹ̈tse'e mka'íttat jẹ'ẹ̈ mą̈ą̈tta juu' ve'e natyijjụ̈dup utsta ajchta ukpụ̈ utsta tsą'ą̈da jẹ̈tse'e jẹ̈ ką̈ts dụ̈tukmą̈ą̈tjayépta jẹ̈ yaa'y jẹ̈ tą'ą̈x juu' ve'e ka pú̈kap jyayẹ̈jptup, jẹ̈ meen dụ̈nas'ayóvada, dụ̈vinjávada dụ̈vintsą̈'ą̈gada juu' ve'e ka jẹ̈ Nte'yamap, y'akọ̈tsụ̈toonkada, y'oo'kta myo'okjada, jẹ̈tse'e myẹ̈ẹ'tsta. Ka'a tse'e xmą̈ą̈tkáydat xmą̈ą̈t'oo'ktat pą̈n pą̈n jatye'e ve'em dụ̈toondup jẹ̈ kyọ'ọy jẹ'ẹ̈p.
12-13 Ka'a xa ą̈tse'e xtukką̈da'aky jẹ̈ts ą̈tse'e ntọ̈kimpayọ'ọydat pą̈n pą̈n jatye'e dụ̈kajaanchja'vidup jẹ̈ Jesucristo, jẹ̈ Nte'yam jẹ'ẹ̈ ve'e tọ̈kimpayọ'ọyjadap. Ax miits tse'e mtukką̈daakjụ̈dup jẹ̈tse'e xtọ̈kimpayọ'ọydat pą̈n pą̈n jatye'e mmą̈ą̈tnay'amojkijidup. Jẹ'ẹ̈ ką̈jxts ą̈tse'e nva'añ jẹ̈ts ka'a ve'e xjaa'kyakjáttat jẹ̈tse'e jẹ̈ tọ̈kin toompa xmą̈ą̈tnay'amókajadat.

6

Vintsọ jẹ'ẹ̈ ve'e ku ve'e jẹ̈ jaanchja'vivatą̈jk ñañụ̈xą'ą̈ajada

1 Pą̈n jẹ̈m tse'e miitsta pą̈n pą̈ne'e dụ̈kọ'oyja'vidup pą̈n ti ve'e mtoondup, ¿vintsọse'e mnayjávajada jẹ̈tse'e nąjkx mnañụ̈xą'ą̈aajada jẹ̈ja jẹ'ẹ̈ vyinkujkta pą̈n pą̈n jatye'e dụ̈kajaanchja'vidup jẹ̈ nMąją̈ Vintsą́namda Jesucristo? Ñojk'óy xa jẹ'ẹ̈ ve'e kụ̈y'it jẹ̈tse'e amiitsji kụ̈xkọ̈jts'óyada jẹ̈ja jẹ̈ mmujaanchja'vivatą̈jk vyinkujkta.
2 ¿Ka'a miitse'e xnujávada jẹ̈ts pą̈n pą̈n jatye'e jẹ̈ Nte'yam jẹ̈ jyayu, jẹ'ẹ̈ tse'e dụ̈tọ̈kimpayọ'ọydap pą̈n pą̈n jatye'e tsą̈ą̈nadap jẹ̈m naxviijnit y'it kąjxm? Ax pą̈n miits tse'e mtọ̈kimpayọ'ọydap jẹ̈ naxviijnit jayu, ¿ka'a tse'e m'ọ'yixjada jẹ̈tse'e xkọ̈jts'óyadat juu' ve'e vẹ̈ẹ'n ką̈tsji?
3 ¿Ka'a ve'e xnụ̈jávada jẹ̈ts jẹ̈ ángeles paat ụ̈ụ'me'e ntọ̈kimpayọ'yumdap? ¿Vintsọts n'ite'e xka'ọ'yixumjadat jẹ̈tse'e juu' nkọ̈jts'ọ'yimdat juu' ve'e ụ̈xyam toojnjup kọjtsjup?
4 Pą̈n jẹ̈m xa ve'e pą̈n ti ve'e myaktso'oxidup, ¿tyą̈jx tse'e mnañụ̈xą'ą̈aajada jẹ̈ja jẹ'ẹ̈ vyinkujkta pą̈ne'e dụ̈kayakvinkópkidup jẹ̈p tsaptụ̈jkp?
5 Vẹ'ẹ̈ xa ą̈ts yą'ą̈ ve'e nkąts jẹ̈tse'e mtsọ'ọtyóndat, ¿ka'a miitse'e jẹ̈mda ọtyo'ka pą̈ne'e kuvij juu' ve'e myaknamyujọt'óyajadap?
6 ¿Jadi pyaatyp y'akẹ̈ẹguip jẹ'ẹ̈ vine'e jẹ̈tse'e a'uts ah'ajch ukpụ̈ a'uts atsą̈'ą̈ mnañụ̈xą'ą̈aajadat jẹ̈ja jẹ̈ tọ̈kin payọ'yva vyinkujkta juu' ve'e jẹ̈ Nte'yam dụ̈kajaanchja'vidup?
7 Ku ve'e mnañụ̈xą'ą̈aajada, va'ajts tse'e xyaknụ̈kẹ'xnatą́kada jẹ̈ts ka'a jẹ'ẹ̈ ve'e y'ọya juu' ve'e mtoondup. ¿Tyą̈jxse'e ñojk'óy xkamutẹ́nada jẹ̈ ka óyap juu' ve'e myaktoojnjidup? ¿Tyą̈jx tse'e ñojk'óy xkamasọ'ọkta ku ve'e juu' myakmẹ̈ẹ'tsjada?
8 Ax vimpitts miitse'e xtonda. Mkọ'ọtyoondup tse'e jẹ̈tse'e mmẹ̈ẹ'tsta. ¡A'uts ah'ajch paat a'uts atsą̈'ą̈ paat tse'e ve'em mnatyónjada!
9 ¿Ka'a miitse'e xnujávada jẹ̈ts ka'a ve'e y'íttat jẹ̈m jẹ̈ Nte'yam y'am kyą'm pą̈n pą̈n jatye'e dụ̈toondup juu' ve'e ka óyap? Ka'a tse'e pą̈n mvin'ą̈ą'njadat, ka'a xa ve'e jẹ̈m jẹ̈ Nte'yam y'am kyą'm y'íttat pą̈n pą̈n jatye'e jẹ̈ kąts dụ̈tukmą̈ą̈tjayẹ̈jptup jẹ̈ yaa'y jẹ̈ tą'ą̈x juu' ve'e ka pú̈kap jyayẹ̈jptup, pą̈n pą̈n jatye'e dụ̈vinja'vidup dụ̈vintsą̈'kidup juu' ve'e ka jẹ̈ Nte'yamap, pą̈n pą̈n jatye'e jẹ̈ navyą̈jkụ̈n dụ̈yakvintsą̈'kintó̈kidup, jẹ̈ yaa'tyą̈jkta juu' ve'e jẹ̈ kąts dụ̈tukmą̈ą̈tjayẹ̈jptup jẹ̈ myuyaa'tyą̈jk kụ̈x aamp tọ̈oype'e jẹ̈m jya'vin kąjxmda jẹ̈tse'e ñamyą̈ą̈t'ítjadat,
10 ni ka'ava tse'e jẹ̈m y'íttat pą̈n pą̈n jatye'e mẹ̈ẹ'tstup, pą̈n pą̈n jatye'e juu' dụ̈nas'ayọ'vidup, pą̈n pą̈n jatye'e ooktup mookjụ̈dup, pą̈n pą̈n jatye'e kọ'oñụ̈kọ̈jtsidup, pą̈n pą̈n jatye'e jẹ̈ myujayu dụpą̈jkjidup juu' avin'ą̈ą'na.
11 Jẹ̈m miitse'eda juu' ve'e ve'em joojntykidu; ax mtọ̈kinmẹ̈ẹ'kxjụ̈du tse'e jẹ̈ Nte'yam, jẹ'ẹ̈ jẹ jyáyuts miitse'eda, jẹ'ẹ̈ tse'e mkatọ̈kimpą̈ąjmjụ̈du. Jẹ nMąją̈ Vintsą́namda Jesús jẹ̈ts jẹ̈ Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp jẹ̈m jẹ̈ Nte'yam jya'vin kąjxm, jẹ'ẹ̈ kąjxta tse'e yą̈ maa'yụ̈n mto'nụ̈xjada.

Yakmą́jada yakjaanchada jẹ̈ Nte'yam jẹ̈ mni'kx jẹ̈ mkọpk kąjxta

12 Vaamp xa ve'e jẹ̈ jayu jẹ̈ts yakjajtype'e jẹ̈ Nte'yam jẹ̈tse'e jẹ̈ jayu dụ̈tónụ̈t to'k ką'ą̈jyji juu' jaty. Tyúvamts jẹ'ẹ̈ ve'e; óyam tse'e vye'ema, ka'a tse'e to'k ką'ą̈jyji y'ọya. Ka'a tse'e nvaat jẹ̈ts ą̈tse'e nnamyasọ'ọkjụ̈t jẹ̈ts ą̈tse'e juu' xyakkutojkjat.

13 Vaamp xa ve'e je̱ jayu je̱ts je̱ jo̱o̱t ka̱jxe'e je̱ kaaky je̱ na̱a̱j yakpu̱m je̱ts je̱'e̱ ka̱jxe'e je̱ jo̱o̱t yakpu̱m je̱tse'e je̱ jayu kyáyu̱t y'oo'ku̱t. Jidu̱'u̱m tse'e vya'anda. Ax yakkutókiyupts je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam je̱ kaaky je̱ na̱a̱j je̱ts je̱ jo̱o̱t. Ka je̱'e̱ ka̱jxap xa ve'e je̱ jayu je̱ ñi'kx je̱ kyo̱pk yakpu̱m je̱tse'e je̱ ka̱ts du̱tukma̱a̱tjayéptat je̱ yaa'y je̱ ta'a̱x juu' ve'e ka pú̱kap jyaye̱jptup; je̱ Nte'yam ka̱jx je̱'e̱ ve'e yakpu̱m.

14 Ve'em ax jo'n je̱ mya̱kkin ka̱jx je̱ Nte'yam du̱yakjoojntykpa̱jknuva je̱ nMa̱ja̱ Vintsá̱namda Jesucristo, nay je̱ mya̱kkin ka̱jxpa tse'e xyakjoojntykpa̱jkumdinuvat.

15 ¿Tis, ka'a vine'e xnu̱jávada je̱ts ve'eme'e u̱u'm ya̱ nni'kxamda ya̱ nkópkamda ax jo'n to'k jado'k viijn jaty ku̱n'ijtumdi to'k ni'kx to'k ko̱pk je̱ Cristo ma̱a̱t? ¿Mpa̱jkjap a̱ts n'ite'e to'k viijn juu' ve'e ijtp je̱ Cristo ma̱a̱t je̱ts a̱tse'e ntukma̱a̱tnamyókju̱t je̱ ko̱'o̱tya'a̱xap? ¡Ni vintso̱va xa a̱tse'e nkapa̱jkjat je̱ts a̱tse'e ve'em ntónu̱t!

16 ¿Mkanu̱ja'vidupe'e je̱ts ku ve'e to'k je̱ yaa'tya̱jk du̱ma̱a̱tnamyúkju̱ je̱ ko̱'o̱tya'a̱xap, ve'emts je̱'e̱ ve'e nu̱me̱jtsk jyajttini ax jo'n to'k ni'kx to'k ko̱pk ku̱y'ijtti? Ku̱x jidu̱'u̱m xa ve'e je̱ Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Ve'em tse'e nu̱me̱jtsk jyajttini ax jo'n to'k ni'kx to'k ko̱pk ku̱y'ijtti."

17 Nay ve'empa tse'e ku ve'e je̱ jayu y'it to'k muk je̱ Ma̱ja̱ Vintsá̱n ma̱a̱t, ve'emts je̱'e̱ ve'eda ax jo'n to'k jo̱o̱t to'k ja'vin ku̱y'ijtti.

18 Ni vintso̱va xa ve'e je̱ ka̱ts xkatukma̱a̱tjayéptat je̱ yaa'y je̱ ta'a̱x juu' ve'e ka pú̱kap mjaye̱jptup. May viijn xa ve'e je̱ to̱kin juu' ve'e je̱ jayu tyuump; ax je̱'e̱ juu' ve'e je̱ ka̱ts du̱tukma̱a̱tjaye̱jpp je̱ yaa'y je̱ ta'a̱x juu' ve'e ka pú̱kap jyayejpp, yakma'typts je̱'e̱ ve'e je̱ ñi'kx je̱ kyo̱pk.

19 ¿Ka'a ve'e xnu̱jávada je̱ts je̱ Espíritu Santo je̱'e̱ ve'e je̱ chapta̱jk je̱ mni'kxta je̱ mko̱pkta je̱ts je̱me'e mja'vin ka̱jxmda chu̱u̱na je̱ Espíritu Santo?, juu' ve'e je̱ Nte'yam mmo̱o̱jyju̱du. Je̱ Nte'yam jye̱'e̱ xa miitse'eda,

20 va'ajts tsóvaxts je̱'e̱ ve'e mkujoojyjidi. Je̱'e̱ ka̱jx tse'e du̱tsa̱k je̱tse'e je̱ Nte'yam xyakmájadat xyakjaanchadat je̱ mni'kx je̱ mko̱pk ma̱a̱tta.

7

Je̱ ko̱jtsvíjin je̱ navya̱jku̱n ka̱jx

1 U̱xyamts a̱tse'e n'atsóvu̱t juu' ve'e m'amo̱tutú̱vidu ku a̱tse'e xnu̱ja'yidi. Oy xa je̱'e̱ ve'e ku ve'e je̱ jayu kyata̱'a̱xpú̱k.

2 Ax je̱'e̱ ka̱jx tse'e ku̱xe'e je̱ jayu ña̱mya̱a̱t'ituva'anjada, ka̱kje̱'e̱ tse'e je̱ jayu du̱jayépu̱t je̱ ñu̱da̱'a̱x, ka̱kje̱'e̱ tse'e je̱ jayu du̱jayépu̱t je̱ ñu̱yaa'y.

3 Ku ve'e je̱ ta'a̱xta̱jk ña̱a̱jk'ituva'añju̱ ma̱a̱t je̱ ñu̱yaa'y, je̱ ñu̱yaa'y tse'e du̱kutyónup je̱ ta'a̱xta̱jk je̱ cho̱jku̱n; nay ve'empa tse'e ku ve'e je̱ yaa'tya̱jk ña̱a̱jk'ituva'añju̱ ma̱a̱t je̱ ñu̱da̱'a̱x, je̱ ñu̱da̱'a̱x tse'e du̱kutyónup je̱ yaa'tya̱jk je̱ cho̱jku̱n.

4 Ku ve'e je̱ ta'a̱xta̱jk yaa'vyú̱k, ka'a tse'e naaydum je̱ ñi'kx je̱ kyo̱pk du̱'ukyakkutojkjini, je̱ ñu̱yaa'ye'e je̱ kutojku̱n tyukma̱a̱tjayejpp; nay ve'empa tse'e ku ve'e je̱ yaa'tya̱jk tya'a̱xpú̱k, ka'a tse'e naaydum je̱ ñi'kx je̱ kyo̱pk du̱'ukyakkutojkjini, je̱ ñu̱da̱'a̱xe'e je̱ kutojku̱n tyukma̱a̱tjayejpp.

5 Ka'a tse'e je̱ yaa'tya̱jk je̱ ñu̱da̱'a̱x du̱kama̱a̱t'ítu̱t, nay ve'empa tse'e je̱ ta'a̱xta̱jk, ka'ats je̱'e̱ ve'e je̱ ñu̱yaa'y du̱kama̱a̱t'ítu̱t, je̱'ejyji ve'e je̱tse'e mkanamya̱a̱t'ítjadat ku ve'e tu̱x'ako̱jtstókta je̱tse'e ka̱k'apu̱k m'íttat je̱tse'e mtsapkó́tstat. Ku ve'e je̱ it ñáxu̱t pa̱n vinxu̱pe'e tu̱x'ako̱jtstókta, van'it tse'e mnamyojkjidinuvat, ve'em tse'e mkaka'adat je̱m je̱ ko̱'o̱yjáyuvap kya̱'m.

6 Ka'ats a̱tse'e mpava'añ je̱tse'e mkanavyákjadat, nyakjajtyp a̱tse'e.

7 Ve'em a̱tse'e ntsa̱k je̱tse'e ve'em nu̱jom je̱ jayu ku̱y'it ax jo'n a̱ts. Ax je̱ Nte'yam tse'e ka̱kje̱'e̱ je̱ jayu je̱ maa'yu̱n je̱ puta̱jkin du̱mo̱o̱yp pa̱n vintso̱ ve'e to'k uk pa̱n vintso̱ ve'e jado'k.

8 Je̱ naaydum jayu je̱ts je̱ ku'a̱a̱'k ta'a̱xta̱jk, je̱'e̱ts a̱tse'e nnu̱u̱jmidup je̱ts o̱ye'e ku̱y'it je̱tse'e naaydum ku̱tyanda, ve'em ax jo'n a̱ts;

9 ax pa̱n ka'a tse'e du̱muténada, ñojk'óy tse'e ña̱vyákjadat je̱ts ka'a ve'e ku ve'e ko̱o̱jyji je̱ y'aaj je̱ jyo̱o̱t y'ampákjadat.

10 Ax pa̱n pa̱n tse'e yaa'vyú̱kani ta'a̱xpú̱kani, tun vinko̱pkts je̱'e̱ ve'e je̱tse'e kyanamyaso̱'o̱kjadat. Ka á̱tsap xa ya'a̱ ve'e je̱ mpava'nu̱n, je̱ Ma̱ja̱ Vintsá̱n je̱ pyava'nu̱n ya'a̱ ve'e.

11 Pa̱n myaso̱o̱knup tse'e je̱ ta'a̱xta̱jk je̱ ñu̱yaa'y, ka'a tse'e y'ukyaa'vya̱jknit, o̱'yip tse'e je̱tse'e je̱ ñu̱yaa'y du̱ma̱a̱tnakyo̱jts'o̱'yijinuvat. Ax nay ve'empa tse'e je̱ yaa'tya̱jk, ka'a tse'e du̱maso̱'o̱ku̱t je̱ ñu̱da̱'a̱x.

12 Juu'ts ątse'e njaa'kkǫ́tsup, ka'ats je'ę ve'e ję Mają Vintsą́n duką́jts, ąts yą'ą ve'e nką́jtsp. Pąn je uts je ajch je ñųdą'ąx tse'e duką́jaanchja'vip je Jesucristo jętse'e je tą'ąxtąjk ñayjávaja jętse'e dujaa'kmąątsąąnat ję ñųyaa'y, ka'a tse'e je ñųyaa'y myasǫ'ǫkjųt.

13 Jęts pąn ję uts ję tsą'ą ję ñųyaa'y tse'e duką́jaanchja'vip ję Jesucristo, jętse'e je yaa'tyąjk ñayjávaja jętse'e dujaa'kmąattsąąnat je ñųdą'ąx, ka'a tse'e je ñųdą'ąx myasǫǫkjuvat.

14 Kųx ję yaa'tyąjk juu' ve'e ję Jesucristo duką́jaanchja'vip, kunoo'kxjupts je'ę ve'e ję Nte'yam ję ñųdą'ąx ką́jx juu' ve'e ję jaanchja'vin dujayejpp; jęts ję tą'ąxtąjk juu' ve'e ję Jesucristo duką́jaanchja'vip, kunoo'kxjupts je'ę ve'e ję Nte'yam ję ñųyaa'y ką́jx juu' ve'e ję jaanchja'vin dujayejpp. Pąn ka'a xa ve'e kųvye'ema, ve'em tse'e ję m'ónųk kųy'itta ax jo'n je'ęda pąn pąn jatye'e ję tyee' ję tyaak ję jaanchja'vin duką́jayejptup. Ax ję m'ónųkta, ję Nte'yamts je'ę ve'e duką́unoo'kxp.

15 Ax je jayu tse'e juu' ve'e kajaanchja'vip, pąn je'ę tse'e dųmasǫ'ǫkuvaannup ję ñųdą'ąx ukpų ję ñųyaa'y, masǫ'ǫkta jętse'e ve'em dųtóndat. Ku ve'e ve'em jyátųt, naspąka tse'e tyánųt je uts je ajch ukpų je uts je tsą'ą, kųx je'ę ką́jxe'e ję Nte'yam xyaaxjimdi jętse'e ǫy aaj ǫy joǫt ntsųųnimdinit.

16 Jęts mits, tą'ąxtąjk, ka'a xa ve'e xnųjava pąn jyaanchjávape'e ję mnųyaa'y je Jesucristo mits ką́jx. Uk mits, yaa'tyąjk, ka'a tse'e xnųja'viva pąn jyaanchjávape'e ję mnųdą'ąx je Jesucristo mits ką́jx.

17 Va'an tse'e anañųjoma je jayu dųtsųųna ax jo'n jyoojntykidi ku ve'e ję Nte'yam yaaxųxjidi jętse'e y'ijttinit je'ę je jyayu, ve'em ax jo'n je Nte'yam dųnųpąajmtki jętse'e jyoojntykadat. Ve'emts ątse'e je jayu nvaajnjada pąn joma jatye'e je jaanchja'vivatąjk ñay'amókajada.

18 Pąn je Nte'yam xa ve'e dųyaaxjip to'k juu' ve'e je ixta'nųn dųni'kxmip dųkǫjmip, ve'em tse'e dųni'kxmat dųkǫjmat je ixta'nųn jętse'e nųjava tyánųt jęts israeejlit jayu je'ę ve'e. Ax pąn yaaxjip tse'e to'k juu' ve'e je ixta'nųn dųkani'kxmip dųkakǫjmip, ka'a tse'e je ixta'nųn yakpąajmjat.

19 Ka'a xa je'ę ve'e vyinkǫpka pąn ñi'kxmip kyǫjmipe'e je ixta'nųn uk pąn ka'a, je'ę ve'e vinkǫpk jętse'e je jayu dųkutyónųt je Nte'yam je pyava'nųn.

20 Kąkje'ę xa ve'e je jayu tyánųt ve'em ax jo'n vye'na ku ve'e je Nte'yam yaaxųxji jętse'e y'ijtnit je'ę je jyayu.

21 Pąn je joyųtoompa ve'e m'ijt ku ve'e myakyaaxji, ka'a tse'e mnavyinma'yųnmǫ'ǫjųt; ax pąn m'ǫ'yixjup tse'e jętse'e naspąka m'ítųt, ve'em tse'e xtónųt,

22 kųx je'ę juu' ve'e ijt je joyųtoompa ku ve'e je Mają Vintsą́n yaaxųxji, naspąka tse'e y'ijtni je jayu, kųx naspąka je'ę ve'e jeja je Mają Vintsą́n vyinkujk. Nay ve'empa tse'e pąn pąne'e ijt naspąka ku ve'e yakyaaxji, je Cristo tse'e ųxyam myutoonnup myupąjknup.

23 Je Nte'yam xa ve'e mkujoojyjųdu va'ajts tsǫ́vax. Kųx tse'e ve'em, ka'a tse'e xyakjáttat jętse'e pąn mviijnkvǫ́vjadat jętse'e ve'em je Nte'yam xkamutóndat xkamupáktat.

24 Ax ve'em tse'e, utsta ajchta utsta tsą'ąda, jaa'k'ítta je Nte'yam mąąt to'k jado'k, ve'em ax jo'n mvę'nada ku je'ę ve'e myaaxųxjidi.

25 Ax je'ęda pąn pąn jatye'e naaydum jáyuda, ka'a ątse'e ti pava'nųn nmąąda je Mają Vintsą́n ką́jx; ax yą nvinma'yųnts ątse'e nką́jtsp, to'k juu' ve'e je Mają Vintsą́n tyukmǫ'ǫt, ǫ'yip xa ve'e jętse'e xjaanchjávadat juu' ątse'e nką́jtsp.

26 Ve'em ątse'e nvinmay jęts ǫye'e jętse'e je jayu ve'em tyánųt ax jo'nam y'it, je'ę ką́jx ku ve'e tso'ox ųxyam yą tiempo juu' ve'e ntuktsųųnimdup.

27 Pąn tą'ąxpúkani xa mitse'e, ka'a tse'e x'íxtat vintsǫ ve'e xmasǫǫknit je mnųdą'ąx; ax pąn ka'a tse'e mtą'ąxpúka, ka'a tse'e x'íxtat pąn pąne'e mnųdą'ąxap.

28 Ax pąn mtą'ąxpąjkpts mitse'e, ka'ats je'ę ve'e tyǫ́kina. Jęts pąn to'ke'e je kiixųtą'ąx yaa'vyúk, ka'avats je'ę ve'e tyǫ́kina. Ax pąn pąn jaty tse'e yaa'vyąjkp tą'ąxpąjkp, chąmkojkipts je'ę ve'e juu' ve'e nųyojk tso'ox ku ve'e jyoojntykada yaja naxviijn; ax je'ęts ąts miitse'e nkatukmutsǫjktup.

29 Utsta ajchta utsta tsą'ąda, yą'ą xa ątse'e ntijp, javęę'njits je'ę ve'e je tiempo njayejpumda. Ųxyam xa ve'e dų'ukva'añ ku je'ęda pąn pąn jatye'e tą'ąxpúk, ve'em tse'e ñayjávajat ax jo'n kųkyatą'ąxpujk;

30 pąn pąn tse'e tsaachvinmaayp, ve'em tse'e ñayjávajat ax jo'n kųkyatsaachvinmaajy; pąn pąn tse'e xǫǫjntkp, ve'em tse'e ñayjávajat ax jo'n kųkyaxǫǫjntk; pąn pąn tse'e jooyp, ve'em tse'e dujávat jęts ka'a ve'e duję'ę juu' jatye'e jyooyp;

31 pąn pąn tse'e je naxviijnit ǫ'yin dujayejpp, ve'em tse'e ñayjávajat ax jo'n je naxviijnit ǫ'yin kųdųkajayejp jo'n, kųx tą́minupe'e je xąąj ku ve'e yą naxviijnit it kyǫǫ'k'ijtnit.

32 Je'ę xa ątse'e ntsąjkp jętse'e xkativinmáydat. Ku xa ve'e je jayu kyatą'ąxpúk, vyinmaayp tse'e je Mają Vintsą́n jye'ę jętse'e dųtún juu' ve'e je Mają Vintsą́n chąjkp;

33 ax je jayu juu' ve'e tą'ąxpúkani, jaa'knųyojkipts je'ę ve'e je vyinma'yųn pąn ti jatye'e ijtp yaja naxviijn jętse'e dųtún juu' ve'e je ñųdą'ąx chąjkp.

34 Nay ve'empa tse'e ku ve'e je̱ jayu kyayaa'vyú̱k, vyinmaayp tse'e je̱ Maja̱ Vintsán jye'e̱ je̱ts vintso̱ ve'e va'ajts aaj va'ajts jo̱o̱t y'ítu̱t je̱ Nte'yam ma̱a̱t, ve'em je̱ ñi'kx je̱ kyopk, nay ve'empa je̱ y'aaj je̱ jyo̱o̱t; ax juu' tse'e yaa'vyú̱kani, vyinmaaypts je̱'e̱ ve'e pa̱n ti jatye'e ijtp yaja naxviijn je̱tse'e du̱tún juu' ve'e je̱ ñu̱yaa'y cha̱jkp.

35 Miits je̱ m'o̱'yin ka̱jxta xa a̱ts ya'a̱ ve'e nka̱ts; ka je̱'e̱pe'e je̱ts a̱ts miitse'e nkayakjajtjadat juu' ve'e mtonuvaandup, je̱'e̱ ka̱jxe'e je̱ts tsoj yakxo̱ne'e mjoojntykadat mnaxviijnadat, je̱ Maja̱ Vintsán xmutóndat xmupáktat to'k aaj to'k jo̱o̱t.

36 Ax pa̱n je̱m tse'e to'k je̱ vaju̱tya̱jk juu' ve'e du̱vinmaayp je̱ts nu̱yojk o̱y je̱'e̱ ve'e je̱tse'e du̱páku̱t je̱ kiixu̱ta'a̱x juu' ve'e cha̱jkp, ku̱x ka'a ve'e tyunmootska je̱ kiixu̱ta'a̱x je̱ts ka'a ve'e je̱ vaju̱tya̱jk du̱mutena je̱tse'e naaydum cha̱a̱nat, nvaat tse'e ñavyákjadat, ka'a je̱'e̱ ve'e tyókina.

37 Ax pa̱n je̱m tse'e viijnk juu' ve'e ma̱kk je̱ vyinma'yu̱n du̱pa̱a̱mp je̱tse'e du̱mutena je̱tse'e naaydum cha̱a̱nat, je̱tse'e y'o̱'yixju̱ je̱tse'e du̱tún juu' ve'e cha̱jkp, pa̱n pyayo̱'yts je̱'e̱ ve'e je̱ts ka'a ve'e du̱páku̱t je̱ kiixu̱ta'a̱x juu' ve'e cha̱jkp, o̱yts je̱'e̱ ve'e je̱tse'e kyanavyákjadat.

38 Ax ve'em tse'e, je̱'e̱ juu' ve'e du̱pa̱jkp je̱ kiixu̱ta'a̱x juu' ve'e cha̱jkp, o̱yts je̱'e̱ ve'e juu' du̱tún. Ax je̱'e̱ juu' ve'e du̱kapa̱jkp je̱ kiixu̱ta'a̱x juu' ve'e cha̱jkp, nu̱ntun o̱yts je̱'e̱ ve'e juu' du̱tún.

39 Je̱ ta'a̱xta̱jk juu' ve'e yaa'vyú̱k, pava'añ tse'e y'it je̱tse'e du̱ma̱a̱t'ítu̱t je̱ ñu̱yaa'y pa̱n vinxu̱pe'e jyoojntyka; ax pa̱n o̱o̱'kp tse'e je̱ ñu̱yaa'y, o̱'yip tse'e je̱tse'e du̱páku̱t pa̱n pa̱ne'e cha̱jkp, je̱'ejyji ve'e tu̱u̱v juu' ve'e jaanchja'viva jayu.

40 Ve'em a̱tse'e nvinmay je̱ts jyayépupe'e nu̱yojk je̱ xo̱ojntku̱n pa̱n ka'a ve'e y'ukyaa'vya̱jkni. Ax nayja'vijinupts a̱tse'e je̱ts a̱tse'e ve'em nka̱ts je̱ Espíritu Santo ka̱jx, juu' ve'e ijtp je̱m je̱ Nte'yam jya'vin ka̱jxm.

8

Je̱ tsu'uts juu' ve'e je̱ jayu tyukvintsa̱'ki je̱ apa̱mnax

1 Va'ants a̱tse'e u̱xyam du̱ko̱jtspa je̱ tsu'uts ka̱jx juu' ve'e je̱ jayu tyukvintsa̱'kidup je̱ apa̱mnax. Nnuja'vimdup xa u̱u̱'me'e je̱ts ka'a ve'e je̱ apa̱mnax jyoojntyka. Ku ve'e je̱ jayu ñayjávajada je̱ts o̱o̱ye'e juu' du̱tunnu̱jávada, namyájijidupts je̱'e̱ ve'e. Ax ku tse'e je̱ jayu je̱ tso̱jku̱n du̱jaye̱pta, pyuta̱jkidupts je̱'e̱ ve'e je̱ y'utsta je̱ y'ajchta je̱ts je̱ y'utsta je̱ cha'a̱da vintso̱ ve'e je̱ Jesucristo nu̱yojk du̱jaanchjávadat.

2 Pa̱n pa̱n xa ve'e du̱vinmaayp je̱ts ñu̱ja'vipe'e juu', ka'ats je̱'e̱ ve'e du̱tinu̱java ax jo'n du̱paa'ty du̱'ake̱e̱ga.

3 Ax pa̱n pa̱n tse'e je̱ Nte'yam du̱tso̱jkp, íxajats je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam.

4 Ax je̱'e̱ ve'e ku ve'e yakju̱'kx juu' ve'e je̱ jayu tyukvintsa̱'kidup je̱ apa̱mnax, nnu̱ja'vimdupts u̱u̱'me'e je̱ts ka'a je̱'e̱ ve'e ti vya'añ je̱ apa̱mnax, je̱ Nte'yamji ve'e to'k du̱nu̱májip du̱nu̱jaanchip.

5 Ve'em tse'e du̱ko̱tsta je̱ts may je̱'e̱ ve'e juu' ve'e nte'yam je̱ts juu' jatye'e yakvinja'vip yakvintsa̱'kip, ve'em juu' ve'e yaja naxviijn je̱ts ve'em juu' ve'e je̱m tsajviinmpa.

6 Nnu̱ja'vimdinupts u̱u̱'me'e je̱ts to'kji je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam, je̱ Dios Tee'. Je̱'e̱ tse'e du̱pa̱mka̱jx nu̱jom juu' jaty, je̱'e̱ ka̱jx tse'e n'ijtumda; ax je̱mpa tse'e to'kji je̱ Maja̱ Vintsán, je̱ Jesucristo, je̱'e̱ ma̱a̱t tse'e je̱ Nte'yam nu̱jom juu' jaty du̱pu̱u̱jm, je̱'e̱ tse'e xmo̱'yumdup ya̱ njoojntykinamda.

7 Ax ka'ats ya'a̱ ve'e anañu̱joma je̱ jayu du̱nu̱jávada. Je̱m xa ve'e pa̱n pa̱n jatye'e yujta ku ve'e du̱vintsa̱'a̱gada y'ijt je̱ apa̱mnax. Je̱'e̱ ka̱jx tse'e ku̱xe'e du̱ka'o̱ynu̱jávada ti ve'e je̱ Nte'yam cha̱jkp, to̱kintoondupts je̱'e̱ ve'e ku ve'e du̱ja'kxta je̱ tsu'uts juu' ve'e je̱ jayu tyukvintsa̱'kidup je̱ apa̱mnax.

8 Je̱ Nte'yam je̱ y'ónu̱k xa u̱u̱'me'eda ka je̱'e̱ ka̱jxap ku ve'e juu' nka'yumda nja'kxumda. Akijpxa xa ve'e je̱ Nte'yam du̱java pa̱n nka'yumdup nja'kxumdupe'e uk pa̱n ka'a ve'e nka'yumda nja'kxumda.

9 Pa̱n mnayja'vijidup tse'e je̱ts nvaate'e xja'kxtat juu' ve'e je̱ jayu tyukvintsa̱'kidup je̱ apa̱mnax, myakkópkadap tse'e o̱o̱y je̱ts ku ve'e ve'em xja'kxtat je̱ts ka je̱'e̱ ka̱jxape'e xtukmaso̱'o̱ktat je̱ Nte'yam je̱ tyoo' pa̱n pa̱n jatye'e du̱jaanchja'vidup je̱ts ka'a je̱'e̱ ve'e y'o̱ya ku ve'e je̱ jayu ve'em du̱ju̱'kx.

10 Pa̱n mits xa ve'e mnu̱ja'vip je̱ts nvaate'e je̱ jayu ti du̱káyu̱t du̱ja'kxu̱t, je̱tse'e m'a̱jxtu̱k kaayva je̱m joma ve'e je̱ apa̱mnax yakvinjava yakvintsa̱'a̱ga, je̱tse'e m'ixju̱ nu̱to'k je̱ m'uts je̱ m'ajch ukpu̱ nu̱to'k je̱m m'uts je̱ mtsa̱'a̱ juu' ve'e du̱ka'o̱ynu̱ja'vip ti ve'e je̱ Nte'yam cha̱jkp, nayja'vijuvapts je̱'e̱ ve'e je̱tse'e du̱ja'kxu̱t je̱ tsu'uts juu' ve'e tyukvintsa̱'kidup je̱ apa̱mnax.

11 Ku ve'e ve'em xtun, ǫ́yame'e xnu̱java je̱ts nvaate'e je̱ jayu ti du̱ká*yu̱*t du̱ja'kxu̱t, myakvintǫ́kipts mitse'e je̱ m'uts je̱ m'ajch ukpu̱ je̱ m'uts je̱ mtsa̱'a̱ juu' ve'e du̱ka'ǫynu̱ja'vip juu' ve'e je̱ Nte'yam cha̱jkp, ax ku'ǫǫ'kijuvats je̱'e̱ ve'e je̱ Cristo.

12 Ax pa̱n miits tse'e myakvintǫ́kidup je̱ m'utsta je̱ m'ajchta ukpu̱ je̱ m'utsta je̱ mtsa̱'a̱da, je̱'e̱ ve'e ku ve'e du̱tonda juu' ve'e ña*sja*'vidup je̱ts ka'a je̱'e̱ ve'e y'ǫya juu' ve'e tyoondup, mmutǫkintoonduvapts miitse'e je̱ Cristo.

13 Ax ve'em tse'e, pa̱n a̱ts tse'e nyaktǫkintuump nu̱to'k je̱ n'uts je̱ n'ajch ukpu̱ nu̱to'k je̱ n'uts je̱ ntsa̱'a̱ je̱'e̱ ka̱jx pa̱n juu' a̱tse'e nju̱'kxp, ni je̱ vin'ita xa a̱tse'e nkaja̱'kxu̱t je̱ tsu'uts.

9

Juu' jatye'e tukka̱daakju je̱ kuká̱tsiva

1 ¿*Ka*'a a̱ts vine'e x'ǫ'yixju̱ je̱ts a̱tse'e ntónu̱t juu' a̱tse'e ntsa̱jkp? ¿*Ka* je̱ kuká̱tsivap a̱ts vine'e? ¿*Ka*'a a̱ts vine'e n'ix je̱ nMa̱ja̱ Vintsán*a*mda Jesucristo? ¿*Ka*'a miits vine'e xjaanchjá*vada* je̱ Ma̱ja̱ Vintsán ku̱x a̱ts je̱'e̱ ve'e jye̱'e̱ nvaajnjidu?

2 Pa̱n je̱m xa ve'e juu' ve'e du̱kakuva̱jktup je̱ts je̱ kuká̱tsiva a̱tse'e, ǫyts miitse'e xnu̱já*vada* je̱ts je̱'e̱m a̱tse'e. Je̱'e̱ ve'e ku ve'e xjaanchja'vi'ukvaandi je̱ Jesucristo ku a̱tse'e x'amǫtunajxti, je̱'e̱ tse'e du̱yaknu̱ke̱'xnata̱jkip je̱ts je̱ kuká̱tsiva a̱tse'e.

3 Jidu̱'u̱mts a̱tse'e n'atsǫvda pa̱n pa̱n jaty a̱tse'e xtǫkimpayǫ'ydup.

4 ¿*Ka*'a a̱ts vine'e nvinmachju̱ je̱ts a̱tse'e je̱ jayu xyakká*yu̱*t xyak'oo'ku̱t?

5 ¿*Ka*'a a̱ts vine'e x'ǫ'yixju̱ je̱ts a̱tse'e je̱ ta̱'a̱xta̱jk nma̱a̱tvídu̱tu̱t juu' ve'e je̱ Jesucristo dujaanchja'vip?, ve'em ax jo'n je̱ ñu̱da̱'a̱x du̱ma̱a̱tvídu̱tta je̱ viijnk kuká̱tsivada je̱ts je̱ Ma̱ja̱ Vintsán je̱ y'utsa̱ta̱jk ma̱a̱t je̱ Pedro.

6 A̱ts ma̱a̱t je̱ Bernabé, ¿a̱a̱tsji vine'e xtukka̱daakp je̱ts a̱a̱tse'e nkamasǫ'ǫku̱t je̱ ka̱'m toonk je̱ts a̱a̱tse'e je̱ ǫy ka̱ts je̱ ǫy ayook n'avá*nat*?

7 ¿J*e̱*m vine'e je̱ tojpa juu' ve'e viinm nakya̱'íxjup je̱tse'e kyajo'yu̱mpú̱k? ¿*Ukpu̱* jémpats vine'e pa̱ne'e je̱ chaaydum du̱nu̱yo'oip je̱tse'e je̱ tya̱a̱jm du̱kaju̱'kx? ¿*Ukpu̱* nay je̱mpa vine'e pa̱ne'e je̱ kyarneero du̱yaktsu̱u̱nip je̱tse'e du̱ka'uu'k je̱ carnero je̱ lyeche?

8 Ka'a xa ve'e a̱tsji ve'em nva'añ je̱ts tyukjoojntykidup je̱'e̱ ve'e je̱ jayu je̱'e̱ je̱ tyoonk, ve'em tse'e vyaampa je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n.

9 Jidu̱'u̱m tse'e vya'añ: “Ka'a xa ve'e je̱ kaaj je̱ y'ajén xpa̱a̱jmjadat juu' ve'e du̱vinte̱e̱'mp je̱ trigo juu' ve'e tsú*kani*.” ¿J*e̱* tsapkaaj ka̱jx vine'e je̱ Nte'yam ve'em vyaajñ,

10 ukpu̱ u̱u̱'m ka̱jxamda vine'e? U̱u̱'m ka̱jxamda xa je̱'e̱ ve'e ve'em vyaajñ. Je̱'e̱ juu' ve'e yoop, ve'em ax jo'n je̱'e̱ juu' ve'e je̱ ta̱a̱jm du̱pa̱kmojkp, ve'emts je̱'e̱ ve'e du̱tonda ku̱x y'ajǫǫtidup je̱'e̱ ve'e juu' ve'e tukka̱daakju̱dup ku ve'e je̱ trigo ta̱a̱jm yakpa̱kmuk.

11 A̱ats xa miitse'e ntuk'ixtu je̱ Nte'yam je̱ kya̱ts je̱ y'ayook, ¿*mayts* miits je̱'e̱ ve'e mtunyakjá*vajada* ku a̱a̱tse'e xmǫ'ǫdat juu' a̱a̱tse'e ntukjoojntykap?

12 Pa̱n je̱m xa ve'e je̱ viijnk jayu juu' ve'e du̱vinmajtsju̱dup je̱tse'e xyakjoojntykadat, ¿*ka*'ats n'ite'e nu̱yojk vyinkǫpka je̱ts a̱a̱tse'e xyakjoojntykat?

Ax ka'ats a̱a̱ts miitse'e n'amǫ́tuda je̱ts a̱a̱tse'e xyakjoojntykadat; ǫ́yam xa a̱a̱tse'e xkatih'ijtja, nmuteniku̱jxpts a̱a̱tse'e nu̱jom je̱'e̱ ka̱jx je̱tse'e nu̱yojk je̱ jayu yakvaajnjadat je̱ ǫy ka̱ts je̱ ǫy ayook.

13 Mnu̱ja'vidup xa miitse'e je̱ts pa̱n pa̱n jatye'e toondup je̱p ma̱ja̱ tsaptu̱jkp, je̱'e̱ tse'e tyukjoojntykidup juu' ve'e je̱p pya̱jktup; je̱ts je̱'e̱ pa̱ne'e du̱mutoondup du̱mupa̱jktup je̱ Nte'yam joma ve'e je̱ yǫjxpe̱jtu̱n, tukka̱daakju̱dup tse'e je̱tse'e du̱ja̱'kxtat je̱ tánu̱k tsu'uts juu' ve'e je̱m je̱ Nte'yam tyukvintsa̱'kidup.

14 Nay ve'empa tse'e je̱ Ma̱ja̱ Vintsán du̱nu̱pa̱a̱jmtki je̱ts je̱'e̱ pa̱n pa̱n jatye'e je̱ jayu du̱vaajnjidup je̱ ǫy ka̱ts je̱ ǫy ayook, je̱'e̱ tse'e tyukjoojntykiduvap.

15 Ax ǫ́yamts a̱tse'e xjatukka̱da'aky je̱ts a̱tse'e je̱ jayu xmǫ'ǫt a̱ts je̱ ntukjoojntykin, ni vin'íta*ts* a̱tse'e je̱ jayu ve'em nkah'amǫtu. Ka je̱'e̱ ka̱jxapts a̱ts miitse'e ve'em nmujáya*da* je̱ts a̱ts miitse'e juu' xmǫ'ǫdat. Nu̱yojk ǫy xa a̱tse'e nnayjáva*ja* je̱ts a̱tse'e n'ǫǫ'knit je̱ts ka'a ve'e ku ve'e je̱ jayu vya'andat je̱ts kuvana a̱ts miitse'e xyakjoojntykidi.

16 Pa̱n a̱ts ya̱ n'avintsǫ vinma'yu̱n ka̱jx xa a̱ts miitse'e ku̱nvaajnjada je̱ ǫy ka̱ts je̱ ǫy ayook, ku̱nnamyájajats a̱tse'e. Ax ka ya̱ n'avintsǫ vinma'yu̱n ka̱jxapts a̱tse'e ve'em ntun, je̱ Nte'yam a̱tse'e xtukkuva'ni je̱ts a̱tse'e ve'em ntun.

17 Pa̱n a̱ts ya̱ n'avintsǫ vinma'yu̱n ka̱jx xa a̱tse'e ve'em ku̱ntún, ku̱n'a'ixts a̱tse'e je̱ n'ǫ'yin. Ax je̱'e̱ ka̱jx ku a̱tse'e je̱ Nte'yam ya̱ toonk xtukkuva'ni, xtukka̱daakpts a̱tse'e je̱ts a̱ts je̱'e̱ ve'e ntónu̱t.

18 Ax ve'em tse'e je̱ ǫ'yin juu' a̱tse'e njayejpp, je̱'e̱ts je̱'e̱ ve'e je̱ xǫǫjntku̱n ku a̱tse'e nu̱nve'emji ntukka'amáy je̱ ǫy ka̱ts je̱ ǫy ayook. Je̱'e̱ts a̱tse'e ntijp, ka'a a̱tse'e mpu̱k mpaa'ty juu' a̱tse'e xjatukka̱daakp je̱ts a̱tse'e je̱ jayu xyakjoojntykat je̱'e̱ ka̱jx ku a̱tse'e ntuk'ix je̱ ǫy ka̱ts je̱ ǫy ayook.

19 Qyam ątse'e ję jayu nkavintsąna, ve'emts ątse'e nnapyųmjų ax jo'n ątse'e kųn'ijt nųjom
ję jayu ję jyoyųtoompa. Ve'emts ątse'e ntun jętse'e jyaa'knųmáyadat ję jayu juu' ve'e ję
Jesucristo dųjaanchja'vidup.
20 Ku ątse'e n'it ję nmu'israeejlit jayu mąątta, ve'emts ątse'e nnapyųmjų ax jo'n ję'ędą
kųx ję'ę ątse'e ntsąjkp jętse'e ję Cristo dųjaanchjávadat. Ku ątse'e n'it ję'ę mąątta pąn pąn
jatye'e dųpanąjkxtup ję Moisés ję pyava'nųn, ve'emts ątse'e nnapyąąjmjuva ax jo'n ję'ędą
kųx ję'ę ątse'e ntsąjkp jętse'e ję Cristo dųjaanchja'viduvat. Ve'emts ątse'e ntun óyam ątse'e
ję Moisés ję pyava'nųn xkayakkutujkja.
21 Ax kuts ątse'e n'it ję'ę mąątta pąn pąn jatye'e dųkapanąjkxtup ję Moisés ję pyava'nųn,
ve'emts ątse'e nnapyąąjmjuva ax jo'n ję'ędą kųx ję'ę ątse'e ntsąjkp jętse'e ję Cristo
dųjaanchjávadat. Ka ję'ęp ątse'e ntijp jęts ątse'e nka'it jęp ję Nte'yam kyą'p pya'tkup, jęp
ątse'e n'it ję'ę kya'p pya'tkup kųx ątse'e ję Cristo ję pyava'nųn mpanųjkxp.
22 Ku ątse'e n'it ję'ę mąątta pąn pąn jatye'e dųka'oynųja'vidup ti ve'e ję Nte'yam chąjkp,
ve'emts ątse'e nnapyąąjmjuva ax jo'n ję'ędą kųx ję'ę ątse'e ntsąjkp jętse'e ję Cristo mąkk
dųjaanchjávadat. Ve'emts ątse'e nnapyųmjų ax jo'n to'k jado'k ję jayu jęts ątse'e ve'em ję
jayu mputą́kadat jętse'e dųjayęjptinit ję joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp.
23 Ve'em ąts yą'ą ve'e ntun ję oy kąts ję oy ayook kąjx jęts ątse'e ve'em ję jayu
ntukmąątjayęjptinit ję xǫojntkųn juu' ve'e yą oy kąts yą oy ayook yajkyp.
24 Mnųja'vidup xa miitse'e jęts ku ve'e ję jayu ñañomkijpxjada, óyame'e anañųjoma
ñomda, to'kjits ję'ę ve'e juu' ve'e mąądaakp jętse'e yakmą'ą ję pųk juu' ve'e ñųnoomdup.
Íxtiduvats miitse'e vintsǫ ve'e mmąąda'aktat jętse'e xjayęjptinit juu' ve'e ję Nte'yam mtuk-
mutsǫjkjųdup.
25 Pąn pąn jaty xa ve'e nañomkijpxuvaajnjųdup, nay'akuvąą'nijidupts ję'ę ve'e jęts
apąąmdųka ve'e tyun'a'íxtini ku ve'e tyukkąda'akjadat ję xąąj ku ve'e ñañomkijpxjadat. Ję'ę
kąjxts ję'ę ve'e ve'em dųtonda jętse'e dųpáktat to'k ję pi'k ojts aajy ta'aky juu' ve'e ję corona
jo'n pųm pąn pąne'e mąądaakp; ax ka'ats ję'ę ve'e jyek, nii'kxnup ję'ę ve'e. Ax ųų'mda,
ję'ęts ųų'me'e nnųto'numdup jętse'e nyakmǫ'yumdinit ję pųk juu' ve'e ijtp xą'ma kąjx.
26 Ve'em xa ątse'e ntun ax jo'n ję'ę juu' ve'e dų'ixtąąp joma vaate'e kyukąxa ję noomk.
Ka'a xa ątse'e ve'em ntun ax jo'n ję'ę juu' ve'e kǫǫjyji ję poj dų'apą'kxnajxp ku ve'e ję
myujayu dųmąątnachii'kjų;
27 nyaktsaachpaatyp xa ątse'e yą nni'kx yą nkopk jęts ątse'e akęę'y nyakkutujkja. Ka'ats
ątse'e ntsąk jęts ątse'e viinm nkakutyónųt ję oy kąts ję oy ayook juu' ątse'e ję jayu ntuk'ixp
jęts ątse'e ve'emji ntaannit; ję'ę ątse'e ntsąjkp jęts ątse'e ję Nte'yam xnųųjminit jęts oy ję'ę
ve'e juu' ątse'e ntuump nkąjtsp.

10

Ję kojtsvíjin ku ve'e ję jayu ję apąmnax dųvintsą'ąga

1 Utsta ajchta utsta tsą'ąda, ję'ę ątse'e ntsąjkp jętse'e xnųjávadat vintsǫ ve'e jyajtti ąąts
ję njųjpit jáyuda. Anañųjoma tse'e y'ijtti jęm vínųts pa'tkum, anañųjoma tse'e dųtinajxti ję
Tsapts Maaxy Nąąj.
2 Ax ku tse'e y'ijtti jęm vínųts pa'tkum ję nųmay jayu mąąt ję Moisés, jętse'e to'k ką'ąjyji
ję Tsapts Maaxy Nąąj dųtinajxti, ve'emts ję'ę ve'e ax jo'n kųñąpejtti, yakto'kidu tse'e ję
vyinma'yųnda jętse'e dųtóndat juu' ve'e ję Moisés kyąjtsp.
3 Ję Nte'yam tse'e jęm vinva'ajts it kąjxm mǫǫjyjųdu juu' ve'e kyaaydu y'ooktu,
anañųjoma tse'e dųkaaydi ję tsapjǫǫtmit tsapkaaky.
4 Jęm tse'e anañųjoma dų'ooktuva ję tsoxk nąąj juu' ve'e ję Nte'yam mǫǫjyjųdu, jępts ję'ę
ve'e tsah'akujkp pyítsum. Ax ję tsaaj, ję Criistots ję'ę ve'e yaktukmu'a'ixmojkip, ję'ę tse'e
ąąts ję njųjpit jayu myąątnajxtu myąąttąjkidu jęm vinva'ajts it kąjxm.
5 Qyam tse'e vye'ema, nųmayts ję'ę ve'e ję jayu juu' ve'e dųtoondu dųkǫjtstu juu' ve'e ka
óyap, ax ję'ę tse'e ję Nte'yam kyǫ'oyja'vi, ję'ę kąjx tse'e nųmay tyun'ǫǫ'ktini.
6 Ję'ę kąjx xa yą'ą ve'e tyoojnji kyǫjtsji jętse'e nųjava tyaannit jęts ka'a ve'e n'anąmumdat
n'atsǫjkumdat juu' jatye'e ka óyap, ax jo'n ję'ę ve'e dų'anąąmdi dų'atsǫjkti jo'n.
7 Ję Nte'yamji ve'e to'k mvinjávadap mvintsą'ągadap, ka'a tse'e xtóndat ax jo'n ję'ędą
juu' ve'e ję apąmnax dųvinja'vidu dųvintsą'kidu. Kųx jidų'ųm xa ve'e ję Kunuu'kx Jatyán
vya'añ: "Ąjxtktu tse'e ję jayu kaayva ookpa, van'it tse'e tyénidi jętse'e jyomjátkidi tyijátkidi."
8 Ka'a tse'e ję kąts ntukmąątjayęjpumdat ję yaa'y ję tą'ąx juu' ve'e ka pǫ́kap
njayęjpumdup, ve'em ax jo'n ję'ę ve'eda ję kąts dųtukmąątjayęjpti ję kiix ónųkta juu' ve'e
ka pǫ́kap jyayęjptu jętse'e y'ǫǫ'ktini nų'ii'px toojk miijl to'k xąąj.
9 Ka'a xa ve'e n'íxumdat pąn joma vaate'e ję Mąją Vintsán juu' dųkuvųk, ve'em ax jo'n ję'ę
ve'e jyátkidi pąn pąn jatye'e ǫǫ'ktinu ku ve'e ję tsaa'n cho'tsjidi.

10 Ka'a tse'e je Nte'yam xvinkojtspéttat, ve'em ax jo'n je'e ve'e numay je Nte'yam
duvinkojtspejtti jetse'e yak'oo'kjidini je yak'oo'kpa ángeles.
11 Je'e kajxts ya'a ve'e tyoojnji kyojtsji jetse'e jep Kunuu'kx Jatyán kujxp yakpuujm jetse'e
je nuja'vin njayejpumdinit anañujoma uu'm nuvinxupe'e njoojntykimda ya kukaxa aats.
12 Ax ve'em tse'e, pan pan tse'e nañasja'vijup jets ka'a ve'e y'o'yixju jetse'e tyokintónut,
va'an tse'e ooy dutunnay'ixju ku ve'e ñunka'at jep tokin jaatp.
13 Ku ve'e myaktokintonuva'anjada, vanxup tse'e mjajttuva ax jo'n jyajttuva opyana.
Ax je Nte'yam, tyuumpts je'e ve'e juu' ve'e kyajtsp, ka'ats je'e ve'e duyakjaty jetse'e
xyaktokinto'numdat pan ka'a ve'e x'o'yixumjada jetse'e n'amaadaaguimdat, kux je
Nte'yame'e xputajkimdup vintso ve'e nkakuvajkumdat je kyo'oy je'e jetse'e nkaka'amdat
jep tokin jaatp, ax ve'em tse'e nmuténimdat.
14 Je'e kajx tse'e, miits, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, kuke'ekta joma ve'e je jayu
duvinjávada duvintsa'agada juu' ve'e ka je Nte'yamap.
15 Ve'em xa ats miitse'e nmukotsta ax jo'n je jayu juu' ve'e viji kej, ax payo'oyda tse'e oy
juu' atse'e nkajtsp.
16 Ku ve'e ntuk'a'ooguimda je tuk'a'ooguin juu' kajxe'e nkukojtsjimda je Nte'yam,
n'apaatumdup tse'e je Cristo je'e kajx ku ve'e y'uk'aa'k, je'e ve'e ku ve'e je ñuu'pun
dumasaak. Jets ku ve'e nka'yumda je tsapkaaky juu' ve'e ntojkva'kxumdup,
n'apaatumdupts uu'me'e je Cristo je'e kajx ku ve'e y'uk'aa'k, je'e ve'e ku ve'e je ñi'kx
je kyopk tyaajy jem cruz kajxm.
17 Oyamts uu'me'e numayda, anañujómats uu'me'eda nka'yumda nay je'ejyam to'kji je
tsapkaaky, ve'emts uu'me'eda maat je Cristo ax jo'n to'k ni'kx to'k kopk kun'ijtumdi.
18 Ixta juu' ve'e je israeejlit jayu tyoondup. Ku ve'e juu' je Nte'yam dutukvintsa'agada jem
yojxpejtun kajxm, nujom pan pan jatye'e dujа'kxtup je vintsa'kin, je vintsa'kinjyam tse'e
y'apaattup.
19 Juu'ts atse'e nkajtsp, ka je'epts atse'e ntijp jets ñumájipe'e je apamnax, ni ka je'epts
atse'e ntijp jets tiktspe'e je tsu'uts juu' ve'e tyukvintsa'kidup je apamnax.
20 Je'e atse'e ntijp jets ku ve'e je vintsa'kin dupamda pan pan jatye'e je Nte'yam
duka'íxada, je ko'oyjáyuvapts je'e ve'e tyukvintsa'kidup, ka je Nte'yamap; ax ka'ats atse'e
ntsak jets miitse'e xmaatnavyaa'njadat je ko'oyjáyuvap.
21 Ka'a xa ve'e m'o'yixjada jetse'e je Jesús xvinjávadat xvintsa'agadat kijpx maat je
ko'oyjáyuvap, ka'a tse'e m'o'yixjada jetse'e je Maja Vintsán xyakmájadat xyakjaanchadat
pan m'ooktupe'e je tsaaydum pa'ajk naaj jetse'e xkayda je tsapkaaky juu' ve'e je Maja
Vinsán yaktukjaa'myejtsp, jetse'e je jayu xtukmaatja'kxta je tsu'uts juu' ve'e yaktukv-
intsa'kip je ko'oyjáyuvap.
22 ¿Ukpu ntsojkumdup uu'm vine'e jetse'e je Maja Vintsán nyakjotma'tumdat? ¿Uu'mda
vine'e nuyojk makk jets ni ka'a ve'e je'e?

Ve'em tse'e nujom nto'numdat nkojtsumdat ax jo'n je Nte'yam yakmaja yakjaancha y'ijtnit

23 Yakjajtyp xa ve'e je Nte'yam jetse'e je jayu dutónut to'k ka'ajyji juu' jaty; ax ka'a tse'e
to'k ka'ajyji tyun'oya. Yakjajtyp xa ve'e je Nte'yam jetse'e je jayu dutónut to'k ka'ajyji
juu' jaty; ax ka'ats je'e ve'e to'k ka'ajyji je jayu duputaka jetse'e je Jesucristo nuyojk
dujaanchjávat.
24 Ka'ats miitse'e x'íxtadat kakje'e je m'o'yinda, m'íxtiduvape'e juu' ve'e je viijnk jayu
tyuk'o'yiduvap.
25 Nvaat xa ve'e xkáydat xja'kxtat pan ti jatye'e too'kjup jep maa'y jaatp. Ka'a
tse'e x'amotutúvadat pan je vintsa'kin je'e ve'e uk pan ka je vintsa'kinap, ve'em tse'e
kyayakjávat jets tokin je'e ve'e ku ve'e xja'kxta,
26 kux ya naxviijnit it jets nujom juu' jatye'e myaat, je Maja Vintsants je'e ve'e jye'e.
27 Uk pan jem tse'e je jayu juu' ve'e dukajaanchja'vidup je Maja Vintsán jetse'e mvóvjada
kaayva, nvaat tse'e mnajkxtat. Pan mnajkxtup tse'e, kayda oo'kta juu' ve'e myakmooydup,
ka'a tse'e x'amotutúvadat ni tía, ve'em tse'e kyayakjávat jets tokin je'e ve'e ku ve'e xja'kxtat.
28 Ax pan mna'muxjudup tse'e je jayu jidu'um: "Je apamnax ya'a ve'e tuyaktukvintsa'aga
ya tsu'uts", ka'a tse'e xja'kxtat kux ku ve'e je jayu je tokin xtoojnjadat juu' ve'e
tumva'nuxjada, ve'em tse'e kyayakjávat jets tokin je'e ve'e ku ve'e xja'kxta.
29 Je'e atse'e ntijp jets ka'a je'e ve'e dutokinjávadat juu' ve'e mvoojvjudup, ka je'epts atse'e
ntijp jets miitse'e xtokinjávadat.
Nunjajtp xa ve'e jets miitse'e jemda juu' atse'e x'amotutúvidup: "Oyame'e je viijnk jayu
dukо'oyjávada juu' atse'e ntuump, ¿tyajxts atse'e xka'o'yixju jets atse'e ntónut juu' atse'e
xyakjajtjip je Nte'yam?

30 Pąn nkukǫjtsjip xa ątse'e ję Nte'yam ję nkaaky ję ntǫjkx kąjx, ¿tyąjxts ąts vine'e ję jayu
x'ųxkǫjtsnit xpakǫjtsnit ku ątse'e juu' nkay njų'kx?"
31 Jidų'ųmts ątse'e n'atsąv: Pąn ti ve'e mkaaydup m'ooktup uk pąn ti jatye'e mtoondup
mkǫjtstup, tonda kǫtsta nųjom ax jo'n ję Nte'yam xyakmájadat xyakjaanchadat.
32 Ka'ats ję'ę ve'e xyaktǫkintóndat juu' ve'e israeejlit jayu, ni ję'ę juu' ve'e ka ję'ępta, ni
ję'ę juu' ve'e ję Nte'yam ję jyayu.
33 Tonda kǫtsta ax jo'n ąts. Ve'em ątse'e ntonuva'añ nkǫtsuva'añ juu' ax jo'n nųjom ję
jayu dų'ǫyjávada. Ka'a ątse'e n'ixta ję n'avintsǫ ǫ'yinji, ję'ęva ve'e pąn pąn jatye'e ję viijnk
jayu ję y'ǫ'yinda, ve'em tse'e anañųjoma ję jayu dųjayejptinit ję joojntykin juu' ve'e xą'ma
kąjx ijtp.

11

1 Tonda ję vinma'yųn juu' ątse'e njayejpp, ve'em ax jo'n ątse'e ntun ję vinma'yųn juu' ve'e
ję Cristo jyayejpp.

Vintsǫ ję tą'ąxtąjk ñaajk'ítjadat joma ve'e ję jaanchja'vivatąjk ñay'amókajada

2 N'ǫñųkǫjtsidupts ąts miitse'e kųxe'e ąts xą'ma xjaa'myétsta jętse'e xpanąjkxta ję
ixpąjkųn juu' ve'e ntuk'ixtu.
3 Ję'ę ątse'e ntsąjkp jętse'e xnujávadat jęts ję Cristo ve'e to'k jado'k ję yaa'tyąjk ję kyuvajk;
jęts ję yaa'tyąjk, ję'ę tse'e dųnųkuvajkip ję tą'ąxtąjk, ve'em ax jo'n ję Nte'yam dųnųkuvajka
ję Cristo.
4 Ku ve'e to'k ję yaa'tyąjk kujópax ukpų kumǫ́tsax chapkąts ukpų dųkǫjtsnáxy ję Nte'yam
ję y'ayook, yakvintsą'kintǫ́kipts ję'ę ve'e ję Cristo.
5 Ax pąn ka'a tse'e ję tą'ąxtąjk ñakyujuu'xjų ku ve'e chapkąts ukpų dųkǫjtsnáxy ję Nte'yam
ję y'ayook, yakvintsą'kintǫ́kivapts ję'ę ve'e ję ñųyaa'y, ve'emts ję'ę ve'e ax jo'n kukee'p
kųy'ijt.
6 Pąn ka'a xa ve'e ñakyujuu'xjų ję tą'ąxtąjk, va'an tse'e nųjom ję vyaajy dųkųskę̨'pkúxų.
Ax pąn tsǫ'ǫtyo'nųnts ję'ę ve'e ku ve'e ję tą'ąxtąjk ve'em kukee'p y'it, va'an tse'e
dųnakyujuu'xjų.
7 Ka'a xa ve'e ję yaa'tyąjk kujópax ukpų kumǫ́tsax chapkąts ukpų dųkǫjtsnáxy ję Nte'yam
ję y'ayook, kųx ję'ę ve'e ję Nte'yam ję y'apąmnax jęts nay ve'empa ve'e dųyaknųkę'xnatąka
ję Nte'yam ję myąjin. Ax ję tą'ąxtąjk, ję yaa'tyąjk ję myájints ję'ę ve'e dųyaknųkę'xnatąjkip.
8 Kųx ku xa ve'e ję Nte'yam dųpųųjm ję yaa'tyąjk, ka ję tą'ąxtąjk ję ñi'kx ję kyǫpk kąjxapts
ję'ę ve'e dųpųųjm; ję yaa'tyąjk ję ñi'kx ję kyǫpk kąjxe'e dųpųųjm ję tą'ąxtąjk.
9 Nay ve'empa tse'e, yakpąąm ję'ę ve'e ję tą'ąxtąjk ję yaa'tyąjk ję myąjin kąjx; ka ję
yaa'tyąjkap tse'e yakpąąm ję tą'ąxtąjk ję myąjin kąjx.
10 Ax yą'ą kąjxts ątse'e nva'añ jęts vinkǫpk ję'ę ve'e jętse'e ję tą'ąxtąjk ñakyujoo'xjųt jętse'e
ve'em nųkę'xnatąka tyánųt jęts jęp ję'ę ve'e ję ñųyaa'y kyą'p pya'tkup y'it. Xǫojntktup tse'e
ję Nte'yam ję y'aangeles ku ve'e ve'em.
11 Ǫyam tse'e vye'ema, ję Nte'yam tse'e dųnųpąąjmtki jęts ka'a ve'e ję yaa'tyąjk y'ítųt ka
ję tą'ąxtąjk kąjxap.
12 Kųx pąn tyúvam ję'ę ve'e jęts ję yaa'tyąjk ję ñi'kx ję kyǫpk kąjxe'e yakpųųjm ję
tą'ąxtąjk, tyúvamts ję'ę ve'eva jęts ję yaa'tyąjk, ję tą'ąxtąjk ję'ę ve'e yakkę'xjup; ax ję
Nte'yam tse'e nųjom juu' jaty dųyakjeji.
13 Payǫ'ǫyda n'it pąn ǫy ję'ę ve'e ku ve'e ję tą'ąxtąjk chapkąts ka kujuu'xap.
14 Yaknųja'vip xa ve'e jęts tsǫ'ǫtyo'nųn ję'ę ve'e ku ve'e ję yaa'tyąjk ję vyaajy dųyakyán.
15 Ax ję tą'ąxtąjk, vintsą'kinmǫǫjyjupts ję'ę ve'e ku ve'e yąn ję vyaajy dųjayep, kųx ję'ę
kąjxe'e ję Nte'yam myǫǫjyji yąn ję vyaajy jętse'e kyujoo'xjųt.
16 Ax pąn pąn tse'e dųkakuvąkuvaamp yą ayook, nnųja'vimdinup tse'e jęts ka'a ve'e
ję viijnk ixpąjkųn mpanąjkxumda, jęts ka'ava ve'e joma ve'e ñay'amókajada ję Nte'yam ję
jyayu.

Ję'ęda pąn pąn jatye'e dųyakvintsą'kintǫ́kidup ję Mąją Vintsán ję y'a'ox

17 Jęp tse'e jado'k viijn juu' ąts miitse'e ntuknųja'yidup, ax ka'ats ąts miitse'e
n'ǫñųkǫ́tsada ję'ę kąjx. Ku ve'e mnay'amókajada, ka'a tse'e mnapyutą́kajada jętse'e nųyojk
xjaanchjávadat ję Jesucristo, nųyojk tse'e mnaajkvintǫ́kijada.
18 Muto'k viijn, ve'emts ątse'e ję kąts tųnmǫtu jęts mnapyąjkva'kxjųdupe'e joma ve'e
mnay'amókajada, ax ve'emts ątse'e njava jęts ve'em játyam ję'ę ve'e juu' ve'e kyǫjtstup.
19 ¡Mnapyąjkva'kxjųdup xa n'ite'e! Ję'ę kąjxts ątse'e ve'em nva'añ kųx nųkę'xnatąjkipe'e
ǫy pąn pąne'e ję Nte'yam tyúvam dųpanąjkxp.
20 Ax ku tse'e mnay'amókajada jętse'e m'a'óxada, ka ję Mąją Vintsánapts miitse'e
mnų'a'óxidup.

21 Ku ve'e m'a'óxada, ka'a tse'e mnay'a'íxjada, kąkję'ę ve'e xkayda x'oo'kta ję m'a'oxta. Jęm
xa ve'e juu' ve'e ayooj taandup, jęmpa tse'e juu' ve'e o̱o̱y tunkaaydup tun'ooktup jętse'e
ñaajkmo'okjada.
22 ¿Jadi ka'a ve'e ti mjąąjnda mtąjkta joma ve'e mkáydat m'oo'ktat? ¿Uk mtso̱jktupe'e
nuyojk jętse'e xviijnk'íxtat ję Nte'yam ję jyayu jętse'e xyaktso̱'o̱tyóndat pąn pąn jatye'e
katih'ijtuxjudup? ¿Vintso̱ts ąts miitse'e nnąąjmadat? ¿N'o̱ñukótsadap ąts miits vine'e ku
ve'e ve'em xtonda? Ax ya'ą kąjx, ka'ats ąts miitse'e n'o̱ñukótsada.

Ję Mąją Vintsą́n ję y'a'ox

23 Ję Mąją Vintsąne'e viinm ąts xmo̱o̱y ję ixpąjkun juu' ąts miitse'e ntuk'ixtu. Ya'ąts
ję'ę ve'e: Ka'anume'e ję Mąją Vintsą́n Jesús yakpum vye'na jęm ję jayu kya'm juu' ve'e
tso'oxpąjkjudup, ję tsooj tse'e dukąąjn ję tsapkaaky
24 jętse'e ję Nte'yam dukukojtsji, van'it tse'e dutojkva'kxy jętse'e vyaajñ: "Kayda, ya'ą
xa ję'ę ve'e ąts ję nni'kx ję nko̱pk juu' ątse'e nmasąąkp miits ję m'o̱'yin kąjxta ku ątse'e
n'o̱o̱'kut. Tonda tse'e ve'em jęts ątse'e xjaa'myétstat."
25 Nay ve'empa tse'e, ku ve'e távani y'a'óxada vye'na, van'it tse'e dukoompa to'k ję
tuk'a'ooguin jętse'e vyaajñ: "Juu' tse'e ya tuk'a'ooguin myąąt, ya'ąts ję'ę ve'e ąts ję
nnuu'pun juu' kąjxe'e ję nam ko̱jtstán tyun. Vinxup nax tse'e x'oo'kta, jaa'myétstats jęts
nmasąąkp ątse'e ya nnuu'pun miits kąjxta ku ątse'e n'o̱o̱'kut." Jidu'um tse'e vyaajñ.
26 Ax ję'ę kąjx tse'e, vinnaajknáxe'e xkayda ję tsapkaaky jętse'e x'oo'kta juu' ve'e ję
tuk'a'ooguin myąąt, m'ava'nidupts miitse'e ję Mąją Vintsą́n ję y'o̱o̱'kun van'it paat ku ve'e
myiinnuvat.

Vintso̱ ve'e yakpą́kut ję Mąją Vintsą́n ję y'a'ox
(Mt. 26.26-29; Mr. 14.22-25; Lc. 22.14-20)

27 Ax ve'em tse'e, jyapąna pąn pąne'e o̱yvintso̱va dukaayp ję tsapkaaky ukpu o̱yvintso̱va
du'uu'k juu' ve'e ję tuk'a'ooguin myąąt, jępts ję'ę ve'e to̱kin jąątp kuxe'e dukavintsą'ąga ję
Mąją Vintsą́n ję ñi'kx ję kyo̱pk jęts ję ñuu'pun.
28 Ni pąna xa ve'e dukaká yut ję tsapkaaky ukpu duka'oo'kut ję uu'k pąn ka'ana ve'e o̱y
dupayo̱'o̱y juu' ve'e tyuump.
29 Kux pąn pąn jatye'e dukamąjąpąamp ję Mąją Vintsą́n ję ñi'kx ję kyo̱pk ku ve'e dukay
du'uu'k, viinm tse'e ję chaachpaatun dunukaya dunu'ooga.
30 Ję'ę kąjx tse'e numay miitsta je pa'am mkanuva'atsjada jętse'e mąkkątso̱ts mka'itta,
jęmpa tse'e pąn pąne'e duku'o̱o̱'kiva.
31 Ax pąn o̱y tse'e kumpayo̱'yumda juu' ve'e nto'numdup, ka'a tse'e ję Nte'yam
xto̱kimpayo̱'yumdat.
32 Ax xto̱kimpayo̱'yumdupts uu'me'e ję Nte'yam jętse'e xyaktsaachpaatumda ję'ę kąjx
jętse'e nkatsaachpaatumdat xą'ma kąjx ję'ę mąąt pąn pąn jatye'e dumąątnavyąą'njudup
ję naxviijnit ję kyo̱'o̱y ję'ę.
33 Ax ve'em tse'e, utsta ajchta utsta tsą'ąda, ku ve'e mnay'amókajadat jętse'e ję Mąją
Vintsą́n ję y'a'ox x'apaa'tuva'andat, mnay'a'íxjadap tse'e vimpit atuj, van'it tse'e mkáydat.
34 Pąn jęm tse'e juu' ve'e yu'o̱o̱'kjudup, va'an tse'e jęm tyąk'ámam dukayda, ax ve'em
tse'e ję Nte'yam mkayaktsaachpaa'tjadat ję ka óyap kąjx juu' ve'e mtoondup ku ve'e
mnay'amókajada. Ję'ę juu' jaty ątse'e tunkakąts, viinmts ątse'e nnukótsut ku ąts miitse'e
nąjkx nku'íxtinuva.

12

Ję maa'yun ję putąjkin juu' ve'e ję Espíritu Santo to'k jado'k ję jayu myo̱o̱yp

1 Utsta ajchta utsta tsą'ąda, jęp xa ve'e jado'k viijn juu' ątse'e ntsąjkp jętse'e xnujávadat,
ję'ęts ję'ę ve'e ję maa'yun ję putąjkin juu' ve'e ję Espíritu Santo to'k jado'k ję jayu myo̱o̱yp
jętse'e dutóndat juu' ve'e ję Nte'yam chąjkp.
2 Mnuja'vidinup xa miits ję'ę ve'e jęts ku ve'e ję Jesucristo xka'íxadana vye'na, mvinja'vidu
mvintsą'kidu tse'e ję apąmnax juu' ve'e ni to'k aaja kako̱jtsp.
3 Ję'ę kąjxts ątse'e ntsąk jętse'e xnujávadat jęts ję Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp jęm ję
Nte'yam jya'vin kąjxm, ni pánats ję'ę ve'e ję vinma'yun dukamą'ą jętse'e vya'anut: "¡Ko̱'o̱y
nuko̱tsa tse'e y'ijtnit ję Jesús!" Ntso̱jkpapts ątse'e jętse'e xnujávadat jęts ję Espíritu Santo
ve'e dumo̱o̱yp ję vinma'yun nujom pąn pąn jatye'e vaandup: "¡Ję Jesús, ję'ę ję'ę ve'e ję Mąją
Vintsą́n!"
4 May viijn xa ję'ę ve'e ję maa'yun ję putąjkin juu' ve'e ję Espíritu Santo ję jayu myo̱o̱yp
pąn vintso̱ ve'e to'k pąn vintso̱ ve'e jado'k juu' dutóndat; ax to'kji tse'e ję Espíritu Santo, juu'
ve'e ve'em dumo̱o̱yp.
5 May viijnts ję'ę ve'e vintso̱ ve'e ję jayu dumutonda dumupąkta ję Mąją Vintsą́n; ax
to'kjits ję'ę ve'e ję Mąją Vintsą́n, juu' ve'e yakmutoomp yakmupąjkp.

6 May viijnts jẹ'ẹ ve'e vintsọ ve'e juu' jaty yaktún, ax to'kjits jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam juu' kạjxe'e jẹ jayu ve'em dụtún.
7 Jẹ Espíritu Santo xa ve'e dụyaknụkẹ'xnatạjkip jẹ Nte'yam jẹ myạjin to'k jado'k jẹ jayu kạjxta jẹtse'e ve'em y'óyat anañụjoma pạn pạn jatye'e jẹ Jesucristo dụjaanchja'vidup.
8 Jẹm tse'e pạn pạn jatye'e jẹ Nte'yam mọọjyjụdup jẹ maa'yụn jẹ putạjkin jẹ Espíritu Santo kạjx pạn vintsọ ve'e juu' dụkótstat jẹ vijin jẹ kẹjụn mạạt, apụk tse'e juu' ve'e yakmọọydup jẹ maa'yụn jẹ putạjkin vintsọ ve'e dụkọjtsva'atstat juu' ve'e jẹ Nte'yam chạjkp,
9 apụk tse'e juu' ve'e yakmọọydup jẹ maa'yụn jẹ putạjkimpa pạn vintsọ ve'e jẹ jaanchja'vin dụjayéptat, apụk tse'e juu' ve'e yakmọọyduvap pạn vintsọ ve'e jẹ pa'am jayu dụyakjọtkạda'aktat,
10 apụk tse'e juu' ve'e yakmọọydup pạn vintsọ ve'e jẹ mạjin dụtóndat, apụk tse'e juu' ve'e yakmọọydup pạn vintsọ ve'e dụkọjtsnáxtat jẹ Nte'yam jẹ y'ayook, apụk tse'e juu' ve'e yakmọọydup pạn vintsọ ve'e dụnụjávadat pạn jẹ Nte'yam jẹ y'ayooke'e y'amọtunajxtup ukpụ jẹ kọ'ọyjáyuvap jyẹ'ẹ, apụkpa tse'e juu' ve'e yakmọọydup pạn vintsọ ve'e dụkótstat jẹ ayook juu' ve'e kyavinmótudup, nay apụkpa tse'e juu' ve'e yakmọọydup pạn vintsọ ve'e dụkọjtsva'atstat jẹ ayook juu' ve'e kayakvinmótup.
11 Ax to'kjits jẹ'ẹ ve'e jẹ Espíritu Santo, juu' ve'e jẹ maa'yụn jẹ putạjkin dụyajkp, jẹ'ẹ pạne'e to'k jado'k jẹ jayu dụ'amọvya'kxp pạn vintsọ ve'e jẹ jayu dụtukmutsạk.
12 May viijn xa jẹ'ẹ ve'e dụmạạda to'k jẹ ni'kx jẹ kọpk, jẹm tse'e jẹ kyạ'aj, jẹm tse'e jẹ tyek, jẹmpa tse'e juu' jaty viijnk. Qyam tse'e may viijn dụmạạda, to'k ni'kx to'k kópkjits jẹ'ẹ ve'e. Nay ve'empa tse'e jẹ Cristo y'it mạạt jẹ jyayu.
13 Xtukyaknạpejtumdu xa ve'e jẹ Espíritu Santo ku ve'e xpạ'mumdi to'k muk jẹ Cristo mạạt. Ve'emts ụụ'me'eda ax jo'n may viijn juu' ve'e jẹ jayu jẹ ni'kx jẹ kọpk dụmạạt, ụụ'm, jẹ israeejlit jáyuda jẹts pạn pạn jatye'e ka jẹ'ẹpta, jẹ joyụtoompa jayu jẹts jẹ naspạka jayu, tạjki tse'e jẹ Espíritu Santo yam nụjom nja'vin kạjxmamda, ve'em ụụ'me'eda ax jo'n kụn'ijtumdi to'k ni'kx to'k kọpk jẹ Cristo mạạt.
14 Ka'a xa ve'e to'k ni'kx to'k kọpk to'k viijnji dụmạạda, may viijne'e.
15 Pạn jẹ tek xa ve'e kụvya'añ: “Ka kạ'ạjap xa ạts, jẹ'ẹ kạjxts ạtse'e nka'it jẹ ni'kx jẹ kọpk mạạt.” Qyam tse'e jidụ'ụm kụvya'añ, ka jẹ'ẹ kạjxap tse'e kya'it jẹ ni'kx jẹ kọpk mạạt.
16 Uk pạn jẹ taatsk tse'e kụvya'añ: “Ka viijnap xa ạts, jẹ'ẹ kạjxts ạtse'e nka'it jẹ ni'kx jẹ kọpk mạạt.” Qyam tse'e jidụ'ụm kụvya'añ, ka jẹ'ẹ kạjxap tse'e kya'it jẹ ni'kx jẹ kọpk mạạt.
17 Kụx pạn jẹ viijn xa ve'e kụy'it nụjom jẹ ni'kx jẹ kọpk, ¿vintsọ tse'e x'ọ'yixumjadat jẹtse'e juu' n'amọtunajxumdat? Pạn jẹ taatsk xa ve'e kụy'it nụjom jẹ ni'kx jẹ kọpk, ¿vintsọ tse'e x'ọ'yixumjadat jẹtse'e juu' nxoo'kpaatumdat?
18 Ax jẹ Nte'yam tse'e dụpạạm to'k viijn jado'k viijn juu' ve'e jẹ ni'kx jẹ kọpk jyẹ'ẹ pạn vintsọ ve'e dụtsạk.
19 Pạn nụjom xa ve'e kụy'it tun to'k viijnji, ¿joma tse'e kụy'it jẹ ni'kx jẹ kọpk?
20 Jéjam xa ve'e may viijn juu' ve'e jẹ ni'kx jẹ kọpk jyẹ'ẹ, ax to'k ni'kx to'k kópkjits jẹ'ẹ ve'e.
21 Ka'a xa ve'e nvaat jẹ viijn dụnạạjmat jẹ kạ'ạj: “Ka'a xa ạts mitse'e xtuujnja”, ka'ava tse'e nvaat jẹ kuvajk dụnụụjmivat jẹ tek: “Ka'a xa ạts mitse'e xtuujnja.”
22 Ax vimpit tse'e, to'k viijn jẹ ni'kx jẹ kọpk juu' ve'e kayakmạkkja'vip, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e nụyojk tsọjkjup.
23 Nay jado'k viijn jẹ ni'kx jẹ kọpk juu' ve'e ka májap mpạ'mumdup, jẹ'ẹ tse'e nụyojk yak'ix'ijtp. Ax jẹ'ẹ juu' ve'e nnasja'vimdup ka'ixna kakẹ'xna, jẹ'ẹ tse'e nụyojk yakyo'tsp yaknụpẹ'mp;
24 jẹts jẹ'ẹ juu' ve'e nnasja'vimdup ixna kẹ'xna, ka'ats jẹ'ẹ ve'e chạkjụ jẹtse'e yakyo'otsụt yaknụpẹ'ẹnụt. Ax ve'em tse'e jẹ Nte'yam dụpụụjm jẹ jayu jẹ ñi'kx jẹ kyọpk jẹtse'e ve'em jẹ mạjin dụjayépụt to'k kạ'ạjyji juu' ve'e jẹ ni'kx jẹ kọpk myạạt.
25 Ax ve'em tse'e jẹ ni'kx jẹ kọpk kyanavyiijnk'íxjụt; jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e to'k viijn jado'k viijn ñaajkkópkajat.
26 Pạn tsaachpaatp xa ve'e to'k viijn jẹ ni'kx jẹ kọpk, anañụjoma tse'e jẹ ni'kx jẹ kọpk chaachpaatpat; jẹts pạn to'k viijn tse'e jẹ ni'kx jẹ kọpk yakmạjạpụm, anañụjoma tse'e jẹ ni'kx jẹ kọpk xyọọnduk ụt.
27 Ve'em xa ụụ'me'eda ax jo'n kụn'ijtumdi to'k ni'kx to'k kọpk jẹ Cristo mạạt, kạkjẹ'ẹ tse'e n'ijtumda ax jo'n to'k viijn jaty jẹ ni'kx jẹ kọpk.
28 Ax jẹ Nte'yam tse'e dụmọọyp jẹ maa'yụn jẹ putạjkin pạn ti jatye'e tyóndap kyótstap to'k jado'k juu' ve'e jaanchja'vijidup. Muto'k viijn tse'e dụpụụjm kukạ́tsivada, mumẹjtsk viijn tse'e jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kọjtsnajxpada, mutoojk viijn tse'e yak'ixpạjkpada, van'it tse'e jẹ'ẹda pạn pạn jatye'e jẹ mạjin dụtoondup, pạn pạn jatye'e jẹ pa'am jayu dụyakjọtkạdaaktup, pạn pạn jatye'e jẹ jayu dụputạjkidup, pạn pạn jatye'e dụ'ix'ijttup jẹ jaanchja'vivatạjkta, pạn pạn jatye'e dụkọjtstup jẹ ayook juu' ve'e kyavinmótudup.

29 ¿Jadi je̱ kuka̱tsivada je̱'e̱ n'ite'e anañu̱joma, ukpu̱ je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpa je̱'e̱ n'ite'e anañu̱joma, ukpu̱ je̱ yak'ixpa̱jkpa je̱'e̱ n'ite'e anañu̱joma, ukpu̱ tyoondup je̱'e̱ n'ite'e je̱ ma̱jin anañu̱joma,
30 ukpu̱ yakjo̱tka̱daaktup je̱'e̱ n'ite'e je̱ pa'am jayu anañu̱joma, ukpu̱ kyo̱jtstup je̱'e̱ n'ite'e je̱ ayook juu' ve'e kyavinmótudup anañu̱joma? Ax ka'a tse'e.
31 Ve'emts a̱ts miitse'e nna̱ajmada: Je̱'e̱ ve'e mtóndap mkótstap vintso̱ ve'e je̱ Nte'yam mmo̱'o̱jadat je̱ maa'yu̱n je̱ puta̱jkin juu' ve'e du̱nu̱má̱jip; ax a̱tsts miitse'e ntuk'íxtap juu' ve'e nu̱yojk o̱y.

13

Je̱ tso̱jku̱n

1 Pa̱n a̱ts xa ve'e ku̱nka̱ts nu̱jom je̱ jayu je̱ts je̱ ángeles je̱ y'aaj je̱ y'ayook, pa̱n ka'ats a̱tse'e je̱ tso̱jku̱n njayep, ve'em xa a̱tse'e ax jo'n jyatipojxu̱na juu' ve'e ko̱o̱jyji ma̱kk yaaxp ukpu̱ juu' ve'e ko̱o̱jyji tunkivvp.
2 Pa̱n ku̱nko̱jtsnáxy xa a̱tse'e je̱ Nte'yam je̱ y'ayook, je̱ts a̱tse'e ku̱nnu̱ja'vikúx pa̱n juu' ve'e kayaknu̱ja'vip y'ijt, je̱ts a̱tse'e ku̱nnu̱java nu̱jom juu' jaty, pa̱n ku̱njayepts a̱tse'e nu̱jom je̱ jaanchja'vin je̱ts a̱tse'e ve'em ku̱nyakke'ek je̱ ko̱pk je̱ ke̱e̱ts, ax pa̱n ka'ats a̱tse'e je̱ tso̱jku̱n njayep, ni vinxúpats a̱ts je̱'e̱ ve'e xkatuujnja.
3 Pa̱n ku̱n'amo̱vya'kxy a̱tse'e je̱ ayo̱o̱va jayu nu̱jom juu' a̱tse'e n'ixp njayejpp, je̱ts pa̱n a̱tse'e ku̱nmasa̱'a̱k a̱ts ya̱ nni'kx ya̱ nko̱pk paat je̱tse'e tyóyu̱t, ax pa̱n ka'ats a̱tse'e je̱ tso̱jku̱n njayep, ni vinxúpats a̱ts je̱'e̱ ve'e xkatuujnja.
4 Pa̱n pa̱n xa ve'e je̱ tso̱jku̱n dujayejpp, myuténip tse'e juu', napya̱ajmjup tse'e o̱y jayu, ka'a tse'e juu' du̱nas'ama'ata, ka'a tse'e du̱nu̱tu̱va, ka'a tse'e ñamyájaja,
5 ka'a tse'e jyomjáyuva tyijáyuva, ka'a tse'e je̱ y'o̱'yinji du̱'ixta, ka'a tse'e jatyji jyo̱tma'aty, ka'a tse'e je̱ e̱jku̱n du̱yaktáñ je̱m jya'vin ka̱jxm,
6 ka'a tse'e du̱tukxo̱o̱ndu̱k je̱ kyo̱'o̱y je̱'e̱, je̱'e̱ ve'e tyukxo̱o̱jntkp je̱ tyu̱v je̱'e̱,
7 cha̱jkpts je̱'e̱ ve'e je̱ jayu pa̱n ti ve'e toojnjup ko̱jtsjup, cha̱jkpts je̱'e̱ ve'e je̱tse'e du̱jaanchjávat je̱ts o̱y je̱'e̱ ve'e juu' ve'e je̱ viijnk jayu tyoondup, y'a'ixpts je̱'e̱ ve'e ve'em, je̱tse'e nu̱jom juu' jaty du̱'ama̱a̱daaga ku ve'e yakjomtún yaktitún. Ijtpts je̱'e̱ ve'e je̱ myujayu du̱tsa̱k.
8 Je̱ tso̱jku̱n, xa̱'ma ka̱jxts je̱'e̱ ve'e y'it. Je̱'yap xa ve'e je̱ xa̱a̱j ku ve'e je̱ Nte'yam je̱ y'ayook kyo̱o̱'kyakko̱jtsnajxnit, ka'a tse'e je̱ jayu je̱ may aaj je̱ may ayook du̱'ukko̱jtsnit, ka'a tse'e je̱ jayu y'ukyaktuknu̱ja'vidinit juu'.
9 Ka'a xa ve'e pu'uk je̱ nu̱ja'vin juu' ve'e njaye̱jpumdup je̱ts ka'ava ve'e pu'uk je̱ Nte'yam je̱ y'ayook yakko̱jtsnáxy.
10 Ax ku tse'e je̱ xa̱aj jye'ynit ku ve'e juu' jaty va'ajts nvinmótumdinit, ka'a tse'e y'uk'ijtnit ax jo'n u̱xyam ku ve'e yu̱u̱'n ve̱e̱'n je̱ nu̱ja'vin njaye̱jpumda.
11 Ku xa a̱tse'e pi'knum nve'na, ve'emts a̱tse'e juu' nka̱jts, juu' mpayo̱'y, je̱tse'e juu' nvinmaajy ax jo'n je̱ pi'k ónu̱k; ax kuts a̱tse'e nye̱e̱'kni, ka'ats a̱tse'e n'ukve'emini ax jo'n je̱ pi'k ónu̱k.
12 Nay ve'empa tse'e u̱xyam, yu̱u̱'n ve̱e̱'nts je̱'e̱ ve'e juu' ve'e nnu̱ja'vimdup, ve'emts je̱'e̱ ve'e ax jo'n ja̱a̱'x juu' jaty ku̱n'íxumda; ax ku tse'e je̱ xa̱a̱j myiinnit, van'it tse'e o̱y je̱ts va'ajts nmu̱ja'vimdat juu'. Ve̱e̱'nji xa ve'e juu' a̱tse'e u̱xyam nmu̱ja'vip, ax van'itts a̱tse'e o̱y va'ajts juu' nnu̱jávat, ve'em ax jo'n a̱tse'e je̱ Nte'yam x'ix xnu̱java jo'n.
13 Ax toojk viijnts je̱'e̱ ve'e juu' ve'e taamp xa̱'ma ka̱jx: je̱ jaanchja'vin, je̱ a'ix'ijtu̱n, je̱ts je̱ tso̱jku̱n. Ax je̱ tso̱jku̱n tse'e du̱nu̱ma̱jika̱jxp.

14

Ku je̱ jayu du̱ka̱ts je̱ ayook juu' ve'e kyavinmótup

1 Tóndats vintso̱ ve'e xyak'ijttinit je̱m mja'vin ka̱jxmda je̱ tso̱jku̱n je̱ts vintso̱ ve'e xjaye̱jptinit je̱ maa'yu̱n je̱ puta̱jkin juu' ve'e je̱ Espíritu Santo yajkyp, je̱'e̱ ve'e vinko̱pk je̱tse'e xko̱jtsnajxtinit je̱ Nte'yam je̱ y'ayook.
2 Je̱ jayu juu' ve'e du̱ko̱jtsp je̱ ayook juu' ve'e kyavinmótup, je̱ Nte'yamts je̱'e̱ ve'e myuka̱jtsp, ka je̱ jáyuvap, je̱ jyo̱o̱t je̱ jya'vin ma̱a̱t je̱'e̱ ve'e juu' du̱ka̱ts, ax ka'ats je̱'e̱ ve'e je̱ jayu du̱vinmo̱tu.
3 Ax je̱ jayu pa̱n pa̱n jatye'e du̱ko̱jtsnajxtup je̱ Nte'yam je̱ y'ayook, je̱'e̱ tse'e je̱ jayu du̱puta̱jkidup je̱tse'e je̱ Jesucristo nu̱yojk du̱jaanchjávadat, kyo̱jtsmá̱kkidupts je̱'e̱ ve'e je̱tse'e du̱yakjo̱t'amájada.
4 Pa̱n pa̱n xa ve'e du̱ko̱jtsp je̱ ayook juu' ve'e kyavinmótup, puta̱jkijupts je̱'e̱ ve'e viinm je̱tse'e je̱ Jesucristo nu̱yojk du̱jaanchjávat. Ax je̱'e̱ pa̱ne'e du̱ko̱jtsnajxp je̱ Nte'yam je̱ y'ayook, je̱'e̱ tse'e je̱ jayu du̱puta̱jkip je̱tse'e je̱ Jesucristo nu̱yojk du̱jaanchjávadat.

5 Oy xa je'e ve'e kuy'it ku miitse'e to'k ka'ajyji kuxkotsta je ayookta juu' ve'e mkavinmótudup, ax nuyojk oy tse'e kuy'it jetse'e xkojtsnáxtat je Nte'yam je y'ayook. Nuyojk xa je'e ve'e dunumaja je jayu juu' ve'e dukojtsnajxp je Nte'yam je y'ayook jets ni ka'a ve'e je jayu juu' ve'e je ayook dukojtsp juu' ve'e kyavinmótup, van'itji tse'e nuyojk dukanumaja ku ve'e jep je jayu juu' ve'e dukojtsvaatsp je ayook juu' ve'e kayakvinmótup, ax ve'em tse'e je jayu yakputaka jetse'e je Jesucristo nuyojk dujaanchjávadat.

6 Je'e kajx tse'e, utsta ajchta utsta tsa'ada, pan najkxp xa ats miitse'e nku'ixta jetse'e nmukótstat maat je ayook juu' ve'e kayakvinmótup, ni vinxúpats miits je'e ve'e mkato'nuxjadat; van'itji je'e ve'e mto'nuxjadat pan ntuknuja'vidup ats miitse'e juu' atse'e je Nte'yam xtuknuja'vi uk pan nkojtsnajxyp atse'e je Nte'yam je y'ayook ukpu pan ntuk'íxtup ats miitse'e juu' ve'e je Nte'yam jye'e.

7 Oyam xa ve'e kyajoojntyka je xooxun jets je kov, yakmótupts je'e ve'e ku ve'e yaktukxu'ux yaktukkav. Ax pan ka'a tse'e oy yaktukxu'ux yaktukkav, ¿vintso se'e yakvinmótuvut pan ti ve'e xyooxtup kyoovdup?

8 Ax ku tse'e je atso'ox tyunju, pan ka'a xa ve'e va'ajts yaktukxu'ux je trompeta, ni pana tse'e kyanay'apaamdukajat jetse'e y'atso'oxtónut.

9 Nay ve'empa tse'e juu' jyajtpa miits maatta. Pan ka'a xa ve'e je mtoots xtukkotsta je kats je ayook juu' jatye'e yakvinmótup, ¿vintso tse'e yaknujávat pan ti ve'e mkojtstup? Uxpojp xa je'e ve'e.

10 Jéjam xa ve'e may viijn je aaj je ayook yaja naxviijn; ax nujom ya aaj ya ayook, jyayejpp tse'e je vinma'yun.

11 Ax pan ka'ats atse'e nvinmotu je aaj je ayook juu' atse'e je jayu xtukmukojtsp, ve'emts atse'e n'it ax jo'n je jékumit jayu je'e maat, nay ve'empats je'e ve'e je jékumit jayu jo'n y'it ats maat.

12 Je'e kajx tse'e, je'e ve'e ku miitse'e ooy xtuntsokta jetse'e xjayejptinit je maa'yun je putajkin juu' ve'e je Espíritu Santo je jayu myooyp, je'e tse'e nuyojk m'íxtidinup vintso ve'e je Espíritu Santo mmoojyjidinit je maa'yun je putajkin jetse'e ve'em je jayu xputákadat jetse'e nuyojk dujaanchjávadat je Jesucristo.

13 Je jayu juu' ve'e dukojtsp je ayook juu' ve'e kyavinmótup, va'an tse'e je Nte'yam du'amótuvu vintso ve'e dukojtsva'atsut je ayook juu' ve'e kyajtsp.

14 Kux pan tsapkojtsp xa atse'e je ayook maat juu' atse'e nkavinmótup, ya njoot ya nja'vin maatts atse'e ntsapkats, ax ni vinxúpats ats je'e ve'e xkaputaka jets atse'e juu' nuyojk oy nvinmótuvut.

15 ¿Ax tits atse'e ntónup? Tsapkótsup xa atse'e maat ya njoot ya nja'vin jets nay ve'empa maat ya nvinma'yun. Ku atse'e n'uv, ávupts atse'e maat ya njoot ya nja'vin jets nay ve'empa maat ya nvinma'yun.

16 Kux pan jem xa ve'e nuto'k miitsta juu' ve'e je Nte'yam duyakmájip duyakjaanchip je jyoot je jya'vin maatji, ka'a tse'e y'o'yixjadat pan pan jatye'e du'amotunajxtup jetse'e dunukojtspéttat je'e je y'ayook jetse'e vya'andat amén, kux ka'a ve'e duvinmótuda pan ti ve'e je jayu tudukats.

17 Kujyatun'óyam xa je'e ve'e dukukajtsja je Nte'yam, ni vintsóvats je'e ve'e je jayu dukaputaka jetse'e je Jesucristo nuyojk dujaanchjávadat.

18 Nkukojtsjip xa atse'e je Nte'yam jets nuyojk je aaj je ayook atse'e nkats jets ni ka'a ve'e pan miitsta.

19 Oyam tse'e vye'ema, ku atse'e nmaatnay'amókajada je jaanchja'vivatajk, nuyojkts atse'e ntsak jets atse'e je jayu ntukmukótstat mugooxk je ayookji juu' ve'e yakvinmótup jets atse'e ve'em ntuk'íxtat jets ka'a ve'e ku atse'e ntukmukótstat majk miijl je ayook juu' ve'e kayakvinmótup.

20 Utsta ajchta utsta tsa'ada, ka'a tse'e je vinma'yun xjayéptat ax jo'n je pi'k ónuk, je'ejyji ve'e ku ve'e xka'oynujávada jetse'e xtóndat juu' ve'e ka óyap. Ax ku tse'e juu' jaty xpayo'oyda, pu'uk tse'e je vinma'yun xjayéptat.

21 Jidu'um xa ve'e je Maja Vintsán vya'añ, ve'em ax jo'n javyet y'it jep Kunuu'kx Jatyán kujxp: "Ntukmukótstap xa atse'e ya jayu je viijnk aaj je viijnk ayook maat jets je jékumit jayu je y'ayook maat, ax ka'ajyamts atse'e xmajapámdat." Jidu'um tse'e vya'añ.

22 Ku ve'e je Nte'yam je viijnk aaj je viijnk ayook kajx dumukajts je jayu juu' ve'e kajaanchja'vijidup, ve'em tse'e dutuujn jetse'e kyatsapákjadat. Ax ku tse'e je Nte'yam dumukats je jayu juu' ve'e jaanchja'vijidup, je y'ayook kojtsnajxpatajk kajxtats je'e ve'e ve'em dutún. Ax ve'em tse'e, yaktoomp xa ve'e je viijnk aaj je viijnk ayook je'e kajxta pan pan jatye'e je Nte'yam dukajaanchja'vidup, ka je'e kajxapta pan pan jatye'e je Nte'yam dujaanchja'vidup.

23 Oyam tse'e vye'ema, ku ve'e mnay'amókajada jetse'e anañujoma xkotsta je ayook juu' ve'e kayakvinmótup, jetse'e tyákada je jayu juu' ve'e dukanuja'vidup je Nte'yam je

y'ayook ukpu̱ du̱kajaanchja'vidup je̱ Jesucristo, ¿ka'ats n'ite'e vya'andat je̱ts ka víjape'e tu̱mvimpijttini?
24 Ax pa̱n anañu̱jómats miitse'e xko̱jtsnáxta je̱ Nte'yam je̱ y'ayook, je̱tse'e tya̱ka nu̱to'k juu' ve'e je̱ Nte'yam du̱kajaanchja'vip ukpu̱ juu' ve'e du̱kanu̱ja'vip je̱ Nte'yam je̱ y'ayook, kyuvákupts je'e̱ ve'e je̱ tyo̱kin ku ve'e viinm du̱payo̱'o̱yu̱t, van'it ku ve'e du̱'amo̱tunáxu̱t juu' miitse'e anañu̱joma mko̱jtstup.
25 Je̱ Nte'yam tse'e du̱yaknu̱ke̱'xnatá̱kap je̱ tyo̱kin juu' ve'e yu'uts yak'ijtp je̱m jya'vin ka̱jxm, van'it tse'e kyo̱xkté́nat je̱tse'e je̱ Nte'yam du̱yakmájat du̱yakjaanchat je̱tse'e vya'anu̱t je̱ts tyú̱vame'e m'itta je̱ Nte'yam ma̱a̱t.

"Tonda ko̱tsta tse'e nu̱jom ax jo'n du̱vinmachju̱"
26 Utsta ajchta utsta tsa̱'a̱da, ku ve'e mnay'amókajada, je̱m tse'e juu' ve'e a̱vuvaandup, je̱m tse'e juu' ve'e du̱tsojktup je̱tse'e je̱ Nte'yam je̱ y'ayook je̱ jayu du̱tuk'íxtat, je̱m tse'e juu' ve'e je̱ Nte'yam je̱ y'ayook du̱ko̱jtsnaxuvaandup, je̱mpa tse'e juu' ve'e du̱tsojktup je̱tse'e du̱kótstat je̱ ayook juu' ve'e kyavinmótudup, nay je̱mpa tse'e juu' ve'e du̱tsojktup je̱tse'e du̱ko̱jtsva'atstat je̱ ayook juu' ve'e kayakvinmótup. Ax nu̱jom juu' jatye'e mko̱jtstup, íxtada tse'e vintso̱ ve'e je̱ jayu xputá̱kadat je̱tse'e je̱ Jesucristo nu̱yojk du̱jaanchjávadat.
27 Pa̱n kyo̱jtstup xa ve'e je̱ ayook juu' ve'e kayakvinmótup, nu̱me̱jtsk jáyuji tse'e kyótstat, too'va̱jkp to'k, van'it tse'e jado'k, ukpu̱ nu̱toojk, je̱ vaatji tse'e. Van'itji ve'e du̱kótstat je̱ ayook juu' ve'e kayakvinmótup pa̱n je̱me'e to'k juu' ve'e du̱ko̱jtsva'atsup juu' jatye'e kyo̱jtstup.
28 Ax pa̱n ka'a tse'e pa̱n pa̱ne'e du̱ko̱jtsva'atsup, ñojk'óy tse'e kyayakkótsu̱t je̱ ayook juu' ve'e kayakvinmótup ku ve'e mnay'amókajada. Pa̱n je̱m xa ve'e pa̱ne'e du̱tso̱jkp je̱tse'e du̱kótsu̱t je̱ ayook juu' ve'e kayakvinmótup je̱ts ka'a ve'e pa̱n pa̱ne'e du̱ko̱jtsva'atsup juu' ve'e kya̱jtsp, va'an tse'e ve'em du̱ka̱tsu̱ ku ve'e naaydum y'it je̱ Nte'yam ma̱a̱t je̱ts ka'a ve'e ku ve'e y'it je̱ja je̱ nu̱may jayu vyinkujk.
29 Nay ve'empa tse'e pa̱n pa̱n jatye'e du̱ko̱jtsnajxtup je̱ Nte'yam je̱ y'ayook, va'an tse'e du̱ko̱tsta nu̱me̱jtsk nu̱toojk jáyuji namvaat je̱'e̱ ve'e du̱payo̱'o̱yda pa̱n pa̱n jatye'e du̱'amo̱tunajxtup juu' ve'e kyo̱jtstup.
30 Ax pa̱n to'k tse'e je̱ jayu juu' ve'e tsu̱u̱nip, je̱tse'e je̱ Nte'yam tyuknu̱jávaja juu' ve'e cha̱jkp je̱tse'e yakkótsu̱t, va'an tse'e du̱'ama̱'a̱tu̱ je̱'e̱ juu' ve'e ko̱jtsp je̱ts je̱'e̱ ve'e kyótsu̱t juu' ve'e du̱nu̱ja'vip.
31 Nvaatts miitse'eda anañu̱joma nu̱to'k nu̱to'k xko̱jtsnáxtat je̱ Nte'yam je̱ y'ayook, ax ve'em tse'e nu̱jom pa̱n pa̱n jatye'e m'amo̱tunajxju̱dup, je̱'e̱ tse'e du̱vinmótudap ti ve'e je̱ Nte'yam cha̱jkp, je̱tse'e jyo̱t'amájadat.
32 Pa̱n pa̱n jatye'e du̱ko̱jtsnajxtup je̱ Nte'yam je̱ y'ayook, va'an tse'e du̱'a'ixta je̱tse'e nu̱to'k jaty du̱ko̱jtsnáxtat,
33 ku̱x ka'a ve'e je̱ Nte'yam juu' o̱yvintso̱va du̱tún, tsoj yakxo̱ne'e juu' du̱tún.
Tonda tse'e ve'em ax jo'n nu̱jom je̱ Nte'yam je̱ jyayu joma ve'e ñay'amókajada.
34 Ku ve'e je̱ jaanchja'vivata̱jk ña̱y'amókajada, ka'a tse'e je̱ ta̱'a̱xta̱jk kyótstat, ve'em ax jo'n je̱ Kunuu'kx Jatyán vya'añ je̱ts je̱pe'e je̱ yaa'tya̱jk kya̱'p pya'tkup y'íttat.
35 Pa̱n y'amo̱tutu̱vavaandup xa ve'e juu', va'an tse'e du̱'amo̱tutú̱vada je̱ ñu̱yaa'y ku ve'e jye̱'yadat je̱m tya̱k'amda, ku̱x ka'a xa ve'e du̱paa'ty du̱'ake̱ega je̱tse'e je̱ ta̱'a̱xta̱jk kyótstat ku ve'e je̱ jaanchja'vivata̱jk ña̱y'amókajada.
36 ¿Tis, miits je̱'e̱ vine'eda joma ve'e yaknu̱ja'vi'ukvaajñ je̱ Nte'yam je̱ y'ayook, uk miitsji vine'e myaktukmuko̱jtstu?
37 Pa̱n je̱m xa ve'e juu' ve'e nañasja'vijup je̱ts je̱'e̱ ve'e du̱ko̱jtsnajxp je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ukpu̱ viijnk je̱ maa'yu̱n je̱ puta̱jkin ma̱a̱t juu' ve'e je̱ Espíritu Santo mo̱ojyjup, va'an tse'e du̱nu̱java je̱ts je̱ Maja̱ Vintsán ya'a̱ ve'e du̱pavaamp juu' a̱ts miitse'e ntuknu̱ja'yidup.
38 Ax pa̱n ka'a tse'e je̱ jayu du̱kuvu̱k juu' a̱ts miitse'e ntuknu̱ja'yidup, va'an tse'e ve'em du̱'itu̱.
39 Ax ve'em tse'e, utsta ajchta utsta tsa̱'a̱da, tonda tse'e vintso̱ ve'e xko̱jtsnajxtinit je̱ Nte'yam je̱ y'ayook, ka'a tse'e xkayakjajttuvat je̱tse'e yakkótsu̱t je̱ ayook juu' ve'e kayakvinmótup.
40 Ax nu̱jom juu' jatye'e mtoondup mko̱jtstup, tonda ko̱tsta tse'e ve'em ax jo'n du̱vinmachju̱ je̱ts vintso̱ ve'e du̱paa'ty du̱'ake̱ega.

15

Joojntykpa̱jknuva ve'e je̱ Cristo
1 Utsta ajchta utsta tsa̱'a̱da, u̱xyamts a̱tse'e ntsa̱k je̱tse'e xjaa'myétstat je̱ o̱y ka̱ts je̱ o̱y ayook juu' a̱ts miitse'e nko̱jtsjidu, je̱'e̱ ve'e juu' ve'e mkuva̱jktu je̱tse'e myak'ítjada ma̱kk aaj ma̱kk joo̱t to'k muk je̱ Cristo ma̱a̱t.

2 Ya ọy kạts yạ ọy ayook kajxpa tse'e xjayẹpta jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp pạn mpanạjkxtupe'e juu' ạts miitse'e nkọjtsjidu; kụx pạn mmasọọktup xa ve'e, ni vinxụpa tse'e mkato'nụxjadat juu' ve'e mjaanchja'vidup.

3 Juu' xa ve'e dụnụvinkọpkikạjxp jẹ ixpạjkụn juu' ạtse'e yakmọọy jẹts ạts miitse'e nvaajnjidi, yạ'ạts jẹ'ẹ ve'e: Xku'ọọ'kimdu ve'e jẹ Cristo ụụ'm jẹ ntọkin kạjxamda, ve'em ax jo'n jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ.

4 Naxtạjkits jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e jyoojntykpạjknuva kutoojk xạạj, ve'em ax jo'n vyaampa jẹ Kunuu'kx Jatyán.

5 Naajknụkẹ'xnatạjkijuts jẹ'ẹ ve'e jẹja jẹ Pedro vyinkujk jẹts ụx'ọọk jẹja jẹ kukátsiva vyinkujktava.

6 Ụx'ọọk tse'e ñaajknụkẹ'xnatạjkiji jẹja jẹ uts jẹ ajch jẹts jẹ uts jẹ tsạ'ạ vyinkujkta juu' ve'e nụmugọọxk mọ́kupx naxy ijttu. Nụmayts jẹ'ẹ ve'e jyaa'kjoojntykadana, óyame'e jẹm juu' ve'e tụy'ọọ'ktini.

7 Ụx'ọọk tse'e jẹja jẹ Santiago vyinkujk ñaajknụkẹ'xnatạjkiji, van'it tse'e jẹja anañụjoma jẹ kukạtsivatạjk vyinkujkta.

8 Tun ụx'ọọkani tse'e jẹja ạts nvinkujk ñaajknụkẹ'xnatạjkijuva, óyam ạtse'e n'it ax jo'n to'k jẹ pi'k maax ónụk juu' ve'e tun to'mayji kẹ'xp ku ve'e kyapọ'ọpaa'tyna.

9 Ạts xa ve'e jẹ kukátsiva juu' ve'e dụnụpi'kikạjxp, ni jẹ'ẹts ạtse'e nkavinmachjụ jẹts ạtse'e nyaktíjụt kukátsiva, jẹ'ẹ kạjx ku ạtse'e njomtuujn ntituujn jẹ Nte'yam jẹ jyáyuda.

10 Ax jẹ'ẹts ạtse'e juu'am ạts jẹ mạja maa'yụn kạjx juu' ạtse'e jẹ Nte'yam xtoojnji. Ax jẹ mạja maa'yụn juu' ạtse'e xtoojnji, ka'ats jẹ'ẹ ve'e kọọjyji yvintọki. Nụyojkts ạtse'e tụntún jẹts ni ka'a ve'e nụto'k jẹ viijnk kukátsiva; óyam xa ạtse'e viinm jẹ'ẹ tụnkatún, jẹ Nte'yamts jẹ'ẹ ve'e tụdụtún jẹ myaa'yụn kạjx.

11 Ax ka'ats jẹ'ẹ ve'e vyinkọpka pạn ạts jẹ'ẹ ve'e ntuump uk pạn jẹ viijnk kukátsiva jẹ'ẹ ve'e dụtoondup, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e juu' ạạtse'e n'ava'nip, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e juu' miitse'e mjaanchja'vidup.

Joojntykpạjktinuvap tse'e jẹ ọọ'kpatạjk

12 Ax pạn jẹ'ẹts ạạtse'e n'ava'nip jẹts joojntykpạjknuva ve'e jẹ Cristo ku ve'e y'uk'ạạ'k, ¿vintsọts miitse'e jẹmda juu' ve'e vaandup jẹts ka'a ve'e jẹ ọọ'kpatạjk y'ukjoojntykpạjktinuvat?

13 Kụx pạn tyúvam jẹ'ẹ ve'e jẹts ka'a ve'e jẹ ọọ'kpatạjk y'ukjoojntykpạjktinuvat, ka'a tse'e jẹ Cristo kujyoojntykpạjknuva.

14 Jẹts pạn ka'a tse'e jẹ Cristo kujyoojntykpạjknuva, ka'a tse'e tyun jẹ kạts juu' ạạtse'e n'ava'nip, nay ka'a tse'e tyoompa juu' miitse'e mjaanchja'vidup.

15 Pạn ka'a xa ve'e jẹ Cristo kujyoojntykpạjknuva, taayts jẹ'ẹ ve'e jẹ tụvạkojtsụn juu' ạạtse'e mpụụmp, jẹ'ẹ kạjx ku ạạtse'e nva'añ jẹts jẹ Nte'yame'e dụyakjoojntykpạjknuva jẹ Cristo. Kụx pạn taayts jẹ'ẹ ve'e kụy'it jẹts joojntykpạjktinuvape'e jẹ ọọ'kpatạjk, taayvats jẹ'ẹ ve'e jẹts jẹ Nte'yame'e dụyakjoojntykpạjknuva jẹ Cristo.

16 Pạn ka'a xa ve'e jyoojntykpạjktinuvat jẹ ọọ'kpatạjk, ka'ava tse'e jẹ Cristo kujyoojntykpạjknuva;

17 jẹts pạn ka'a ve'e jẹ Cristo kujyoojntykpạjknuva, ni vinxụpa tse'e jẹ xyụp mkato'nụxjada ku ve'e jẹ Cristo xjaanchjávada, jẹp tse'e tọkin jạạtp jẹ xyụp mjaa'k'ítta.

18 Nay ve'empa tse'e, pạn pạn jatye'e to'k muk ijttu jẹ Cristo mạạt jẹtse'e y'ọọ'ktini, kụvyintọ́kidits jẹ'ẹ ve'eda.

19 Pạn jẹ'ẹjyji tse'e kụtyún jẹ a'ix'ijtụn juu' ve'e njayẹjpumdup jẹ Cristo kạjx ku ve'e njoojntykimda yaja naxviijn, tun nụyojk ayọọva tse'e ụụ'm yạ njọọtamda jẹts ni ka'a ve'e pạn viijnk jayu.

20 Ax jẹ Cristo, joojntykpạjknuvats jẹ'ẹ ve'e, jẹ'ẹ tse'e mutoo'vạjkp joojntykpạjk ku ve'e y'uk'ạạ'k, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n juu' ve'e tạ'mitoo'vạjkp.

21 Ve'em ax jo'n jẹ ọọ'kụn jyẹji jẹ'ẹ kạjx juu' ve'e to'k jẹ yaa'tyạjk tyoon, nay ve'empa tse'e jẹ jayu jyoojntykpạjktinuvat jẹ'ẹ kạjx juu' ve'e jado'k jẹ yaa'tyạjk tyoon.

22 Jẹts ve'em ax jo'n anañụjoma jẹ jayu y'ọọ'kta kụxe'e jẹ Adán jẹ chaan jẹ kyọọj y'itta, nay ve'empa tse'e anañụjoma jẹ jayu jyoojntykpạjktinuvat jẹ Cristo kạjx.

23 Ax ka'a tse'e nụjom jyoojntykpạjktinuvat to'k naxji, jẹ'ẹ ve'e ax jo'n tyukkạda'akjada: too'vạjkpe'e jẹ Cristo jyoojntykpạjknuva ax jo'n juu' ve'e tạ'mitoo'vạjkp, jẹts ku ve'e jẹ Cristo myiinnuvat, van'it tse'e jyoojntykpạjktinuvat pạn pạn jatye'e jẹ Cristo jẹ jyayu.

24 Ku ve'e tun ụx'ọọkani, van'it tse'e jẹ Cristo dụtukkạtákat jẹ kutojkụn jẹ Dios Tee', távani tse'e dụyakvintọkikajxni vye'na nụjom pạn pạn jatye'e jẹ Nte'yam dụtso'oxpạjktup.

25 Kụx vinkọpk jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e jẹ Cristo yakkutókụt van'it paat ku ve'e jẹ Nte'yam dụyakvintọ́kinit pạn pạn jatye'e tso'oxpạjkjụdup.

26 Ax je tso'oxpajkpa juu' ve'e tun ux'ookani kutókinup, je'ets je'e ve'e je oo'kun, kux ka'a
ve'e je jayu van'it y'uk'oo'ktinit.
27 Kux ve'eme'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ jets je Nte'yame'e dupaamnup nujom juu' jaty
jep je Cristo kya'p pya'tkup. Ax ku tse'e vya'añ jets nujome'e dupaamnit jep je Cristo kya'p
pya'tkup, va'ajts tse'e yakvinmotu jets ka'a ve'e je Nte'yam viinm yakpámut jep je Cristo
kya'p pya'tkup, kux je'e je'e ve'e juu' ve'e pa'muxjinup nujom juu' jaty jep je Cristo kya'p
pya'tkup.
28 Ax ku tse'e távani nujom juu' jaty tyañ vye'na jep je Cristo kya'p pya'tkup, van'it
tse'e je'e, je Nte'yam je y'Onuk, ñapyámjut jep je Nte'yam kya'p pya'tkup, ax ve'em tse'e
je Nte'yam dunumajikajxnit dunujaanchikajxnit nujom juu' jaty.
29 Jado'k viijn, jem xa ve'e pan pan jatye'e dukunapejtidup je jayu pan pan jatye'e
oo'ktu jañapet. ¿Tyajxts je'e ve'e ve'em dutonda pan ka'a ve'e dujaanchjávada jets joojn-
tykpajktinuvape'e jado'k nax?
30 ¿Ukpu tyajxts atse'e jóvum xaaj nmaajk'ítju jem je oo'kun y'am kya'm pan ka'a atse'e ti
o'yin n'uk'a'ixni?
31 Utsta ajchta utsta tsa'ada, ve'em ax jo'n atse'e nxoonduk miits kajxta kuxe'e
xjaanchjávada je nMaja Vintsánamda Cristo Jesús, tyúvamts atse'e nva'añ jets jóvum xaaj
atse'e n'it jem je oo'kun y'am kya'm.
32 ¿Tits ats je'e ve'e xtoojnjip ku atse'e nmuteni je mu'uk jayu juu' atse'e xtso'oxpajktu yaja
éfesovit kyajpun kujx ku atse'e n'ava'ni je Nte'yam je y'ayook? Pan tyúvam xa ve'e kuy'it jets
ka'a ve'e je oo'kpataajk y'ukjoojntykpajktinuvat, óyvats je'e ve'e juu' ve'e vaandup: "Va'an
tse'e duka'yumda du'ookumda kux tsojke'e n'oo'kumdinit."
33 Ka'a tse'e mnamyasoo'okjadat jetse'e je jayu mvin'aa'njadat. Tyúvam xa je'e ve'e juu'
ve'e vaandup: "Je ko'oy mujatyoo' tse'e duyakma'tp je jayu juu' ve'e dutoomp je y'oy je'e."
34 Vijta kejta, masooktini je mko'oy joojntykinda, kux jem miitse'eda pan pan jatye'e je
Nte'yam duka'íxada. Miits je mtso'otyo'nun kajxta xa ats ya'a ve'e ve'em nkats.

Vintso je jayu jyoojntykpajktinuvat

35 Jem xa n'ite'e juu' ve'e du'amotutúvap: "¿Vintsose'e jyoojntykpajktinuvat je
oo'kpataajk? ¿Vintsose'e y'íxuvat je ñi'kxta je kyopkta?"
36 Jidu'umts atse'e n'atsav: ¡Jayu juu' ve'e oy juu' dukapayo'yp! Ku xa ve'e je taamt
yakni'ip ukpu yakvuj, vintókiyupts je'e ve'e je taamt je ñi'kx je kyopk ku ve'e myux.
37 Juu' xa ve'e yakniipp juu' xa ve'e yakvajp, ka je ojts aajyapts je'e ve'e juu' ve'e ux'ook
jéjap, je taamte'e juu' ve'e yakniipp juu' ve'e yakvajp, je trigo taamt ukpu je viijnk taamt.
38 Van'it tse'e je Nte'yam duyakyee'k je taamt pan vintso ve'e dutsak, je'e tse'e dumooyp
je ñi'kx je kyopk pan vintso ve'e tyukkada'akyju.
39 Ka'a xa ve'e ve'em je jayu je ñi'kx je kyopk ax jo'n je naxvinyo'yva tánuk jye'e, ka'a tse'e
ve'em je naxvinyo'yva tánuk je ñi'kx je kyopk ax jo'n je jeyyva tánuk jye'e, ka'a tse'e ve'em
je jeyyva tánuk je ñi'kx je kyopk ax jo'n je ajkx jye'e, tum tiktspe'e je ñi'kxta je kyopkta.
40 Nay ve'empa tse'e jyéjiva juu' jatye'e ijttup jem tsajviinm jetse'e jyéjiva je ni'kx je kopk
juu' jatye'e yaja naxviijn. Ax ka'a tse'e y'akijpxa je chojin juu' jatye'e ijttup jem tsajviinm
jets je ni'kx je kopk je chojin juu' jatye'e yaja naxviijn.
41 Ka'a tse'e y'akijpxada je chojin je aampa xaaj je tya'kxun maat je aampa po'o je
tya'kxun ukpu je maatsa je tya'kxun, ni ka'a tse'e y'akijpxada je chojin je maatsa je
tya'kxunda, tum tíktstupe'e to'k jado'k je tya'kxun je chojin.
42 Nay ve'empa uu'mda, ku ve'e njoojntykpajkumdinuvat jado'k nax, ka'a tse'e y'akijpxa
je ni'kx je kopk juu' ve'e njayejpumdinup van'it ax jo'n ya ni'kx ya kopk juu' ve'e uxyam
njayejpumdup. Ku xa ve'e je jayu y'aa'k, pootsnup tse'e je ñi'kx je kyopk; ax ku tse'e
jyoojntykpajknuvat, ni je vin'ítats je'e ve'e kyoo'k'oo'knit.
43 Ku ve'e je jayu y'aa'k, yak'ayoov tse'e ñaxtaka; ku tse'e jyoojntykpajknuvat, je majin
maat tse'e y'ijtnit. Ka'a tse'e je makkin dujayep ku ve'e ñaxtaka; ax ku tse'e jyoojn-
tykpajknuvat, ooy tse'e je makkin dutunjayejpnit.
44 Naxtajkip xa ve'e ya nni'kxamda ya nkópkamda ku ve'e n'oo'kumda yaja naxviijn; ax
ku tse'e njoojntykpajkumdinuvat, ka'a tse'e je oo'kun x'uknumi'numdinit. Kux ve'em ax
jo'n jyeja je ni'kx je kopk juu' ve'e oo'kp, jéjiva tse'e je ni'kx je kopk juu' ve'e ni je vin'ita
koo'k'oo'knup.
45 Ve'eme'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ jets je muto'k yaa'tyajk, je Adán, je Nte'yam je'e
ve'e duyakjoojntykpajk. Ax je'e pan ux'ook, je Criistots je'e ve'e, je'e tse'e je jayu dumooyp
je joojntykin.
46 Ax je ni'kx je kopk juu' ve'e ni je vin'ita koo'k'oo'knup, ka'ats je'e ve'e duvintoo'váka
je ni'kx je kopk juu' ve'e oo'kp; je'e ve'e too'vajkp jeji je ni'kx je kopk juu' ve'e oo'kp, van'it
tse'e je ni'kx je kopk juu' ve'e ni je vin'ita koo'k'oo'knup.

47 Jẹ muto'k yaa'tyąjk, naaxts jẹ'ẹ ve'e y'ijt; jẹts jẹ jado'k yaa'tyąjk, jẹ Mąją Vintsąnts jẹ'ẹ ve'e, jẹ tsapjǫǫtmitts jẹ'ẹ ve'e.
48 Jẹ ñi'kxta jẹ kyǫpkta pąn pąn jatye'e yaja naxviijn, ve'emts jẹ'ẹ ve'eda ax jo'n jẹ yaa'tyąjk juu' ve'e naax ijt, jẹts jẹ ñi'kxta jẹ kyǫpkta pąn pąn jatye'e jẹm tsapjǫǫtm, ve'emts jẹ'ẹ ve'eda ax jo'n jẹ yaa'tyąjk juu' ve'e jẹ tsapjǫǫtmit.
49 Ax ve'em tse'e, ve'em ax jo'n nmajxumda jẹ yaa'tyąjk juu' ve'e naax ijt, nay ve'empa tse'e nnajxumduvat jẹ yaa'tyąjk juu' ve'e jẹ tsapjǫǫtmit.
50 Utsta ajchta utsta tsą'ąda, ve'em xa ąts miitse'e nvaajnjada jẹts juu' jatye'e pụm jẹ tsu'uts jẹts jẹ pajk mąąt, ka'ats jẹ'ẹ ve'e y'ǫ'yixjụ jẹtse'e y'ítụt joma ve'e jẹ Nte'yam xą'ma kąjx yakkutuk, ka'a xa ve'e nvaat jẹtse'e y'ítụt jẹ'ẹ mąąt juu' ve'e vintǫ́kip jẹts juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp.
51 Ntsąjkp xa ątse'e jẹtse'e xnụjávadat juu' ve'e kayaknụja'vip y'ijt. Ka'a tse'e anañụjoma n'ǫǫ'kumdat, ax nụjom tse'e ntíktsumdinit,
52 jaty ąą'k, to'k vinmi'kxtkumji xa jẹ'ẹ ve'e, van'it ku ve'e xyo'oxụt jẹ trompeta juu' ve'e ụx'ǫǫkani. Xo'oxup xa ve'e jẹ trompeta jẹtse'e jyoojntykpąjktinuvat jẹ ǫǫ'kpatąjk, ni jẹ vin'ita tse'e kyǫǫ'k'ǫǫ'ktinit; jẹts ụụ'm, xyaktíktsumdinup tse'e.
53 Kụx yą ni'kx yą kǫpk juu' ve'e ụxyam njayejpumdup, vintǫ́kiyupts yą'ą ve'e, yą'ą tse'e vimpijtnup ni'kxụkǫpk juu' ve'e ni jẹ vin'ita kǫǫ'k'ǫǫ'knup.
54 Ax ku tse'e yą ni'kx yą kǫpk juu' ve'e njayejpumdup, juu' ve'e vintǫ́kip jẹtse'e y'ąą'k, kuts yą'ą ve'e tụvyimpijtni jẹ ni'kx jẹ kǫpk juu' ve'e ni jẹ vin'ita kǫǫ'kvintǫ́kinup jẹtse'e xą'ma kąjx y'ijtnit, van'it tse'e tyónjụt jẹ Kunuu'kx Jatyán juu' ve'e vaamp: “Tą xa ve'e jẹ ǫǫ'kụn kyutǫ́kini, tą xa jẹ'ẹ ve'e yak'amąądaaga.
55 ẹǫ'kụn, ¿joma tse'e y'it jẹ mtuktsaachto'nụn? ¿Joma tse'e y'it jẹ kutojkụn jẹtse'e jẹ jayu xyaktsaachpaa'tụt?” Jidụ'ụm tse'e vya'añ.
56 ẹǫ'kp xa ve'e jẹ jayu jẹ tǫkin kąjx, jẹts jẹ pava'nụn kąjx tse'e jẹ tǫkin jẹ mąkkin dụjayep.
57 Ax kukąjtsja tse'e y'ijtnit jẹ Nte'yam, juu' ve'e xmǫ'yumdup jẹ mąądaakụn jẹ nMąją Vintsą́namda Jesucristo kąjx, ax ve'em tse'e jẹ ǫǫ'kụn xkah'amąądaaguimda.
58 Jẹ'ẹ kąjx tse'e, utsta ajchta utsta tsą'ąda, juu' ątse'e ǫǫy ntuntsǫjktup, pąmda tse'e jẹ mąkk aaj jẹ mąkk jǫǫt to'k muk jẹ Cristo mąąt, xą'ma kąjx tse'e xyaknụyókadat vintsǫ ve'e xmutóndat xmupą́ktat jẹ Mąją Vintsą́n, kụx mnụja'vidinup xa miitse'e jẹts jẹ'ẹ juu' ve'e mtoondup mkǫjtstup to'k muk jẹ Mąją Vintsą́n mąąt, ka kǫǫjyap tse'e xtonda xkǫtsta.

16

Jẹ meen juu' ve'e jẹ jaanchja'vivatąjk yakmojktu

1 Ax jẹ'ẹ tse'e ku ve'e jẹ meen xyakmokta jẹtse'e xputą́kadat jẹ Nte'yam jẹ jyayu, tonda tse'e ve'em ax jo'n ątse'e ntukpavaandi jẹ jaanchja'vivatąjk juu' ve'e nay'amojkijidup jẹm galáciait y'it jǫǫtm.
2 Vindomiingo, muto'k xąąj jẹ semana, mkǫntóktap tse'e to'k viijn pąn vinxụpe'e xpąkta ku ve'e tụmnay'ajátjada jẹtse'e xyakmóktat. Ve'em tse'e ka van'ítnumap xyakmóktat jẹ meen ku ątse'e njẹ'yat joma ve'e miitsta.
3 Ax kuts ątse'e njẹ'yat, nkéxtapts ątse'e jẹm Jerusalén jẹ nąk mąąt jẹ'ẹ pąn pąn jaty miitse'e mvinkǫ́ndap jẹtse'e dụyaknąjkxtat jẹ meen juu' ve'e myakmóktap.
4 Ax pąn ǫyts jẹ'ẹ ve'e jẹts ątse'e nnąjkxpat, nmąądadapts ąts jẹ'ẹ ve'e.

Ku jẹ Pablo dụnupąąjmtki jẹtse'e ñąjkxụt jẹp Corinto

5 Ku xa ąts miitse'e nąjkx nku'ixta, náxupts ątse'e jẹm macedóniait y'it jǫǫtm, van'itts ątse'e njẹ'yat joma ve'e miitsta.
6 To'mayji ąts miitse'e jek jaty jẹ it ntukmąątyaknáxtat, to'mayji nụjom jẹ xox aats, van'itts ąts miitse'e xputą́kadat pąn joma ątse'e nnụjkx.
7 Ka'a xa ątse'e ntsąk jẹts ąts miitse'e nku'íxtat naxyji, tanavaamp ątse'e jek jaty miits mąątta pąn vaampe'e jẹ Mąją Vintsą́n.
8 Ax jaa'ktánapts ątse'e yaja éfesovit kyajpụn kụjx jẹ pentecostés xąąj paat,
9 kụx x'ǫ'yixjup ątse'e jẹts ątse'e jẹ tụvąkǫjtsụn mpą́mụt jẹ Mąją Vintsą́n kąjx, óyame'e jyẹja nụmay jẹ jayu juu' ve'e dụtso'oxpąjktup jẹ ayook juu' ątse'e jẹ jayu nvaajnjidup.
10 Pąn jẹ'yp tse'e jẹm jẹ Timoteo, íxtadats jẹtse'e ǫy jǫǫt m'íttat jẹ'ẹ mąąt kụx myutuump myupụjkp jẹ'ẹ ve'e jẹ Mąją Vintsą́n, ve'em ax jo'n ątse'e ntun.
11 Ni pąna tse'e miitsta jẹ'ẹ xkaviijnk'íxụt. Ax ku tse'e chǫǫ'nụt, putą́kada jẹtse'e xǫǫjntkp xmasǫǫktinit jẹts ątse'e xnụmínụt, kụx n'a'ixp ąts jẹ'ẹ ve'e mąąt jẹ utsta jẹ ajchta.
12 Jado'k viijn, tą ątse'e ǫǫy njatunmunoo'kxtụk jẹ n'útsamda jẹ n'ajchamda Apolos jẹtse'e nąjkx kụmku'íxjada mąąt jẹ utsta jẹ ajchta juu' ve'e yájada; ka'a tse'e ụxyam ñąjkxuva'añ, van'it tse'e ñąjkxụt ku ve'e y'ǫ'yixjụt.

Ku jẹ Pablo máyam jẹ Dios dụkejx

13 Nakyujoojntykajada, mąkk tse'e xjaanchjávadat ję Jesucristo, ka'a tse'e mtsą'ągadat, mąkk tse'e mnapyámjadat.
14 Nųjome'e pąn juu' jatye'e mtoondup mkǫjtstup, ję tsǫjkųn mąąt tse'e xtóndat xkǫ́tstat.
15 Utsta ajchta utsta tsą'ąda, mnųja'vidinupts miitse'e jęts ję jáyuda juu' ve'e tsųųnidup jęm ję Estéfanas tyąk'am, ję'ę tse'e mutoo'vąjkp ję ǫy kąts ję ǫy ayook dųjaanchja'vidu jęm acáyait y'it jǫǫtm, ax ję'ę tse'e dųmutoondup dųmupąjktup pąn pąn jatye'e ijttup ję Nte'yam ję jyayu.
16 Ntsąjkpts ątse'e jętse'e mnapyámjadat jęp ję'ę kyą'p pya'tkupta, nay ve'empa anañųjoma pąn pąn jatye'e ję Mąją Vintsą́n dųmutoondup dųmupąjktup.
17 Xǫǫjntkp xa ątse'e ku ve'e myętsta ję Estéfanas, ję Fortunato, jęts ję Acaico, kųx ję'ę xa ve'e dųtoondup juu' miitse'e mka'ǫ'yixjųdup kųxe'e yaja mka'itta.
18 Xyakjǫt'amájidu xa ąts ję'ę ve'e, myakjǫt'amájijiduvats miits ję'ę ve'e. Vintsą'ągada ję jayu ax jo'n ję'ęda.
19 Máyame'e ję Dios mkęjxųxjada ję jaanchja'vivatąjkta pąn pąn jatye'e nay'amojkijidup yaja ásiait y'it jąąt. Máyame'e ję Dios ję Mąją Vintsą́n kąjx mkęjxųxjųduva ję Aquila jęts ję Priscila, nay ve'empa ję jaanchja'vivatąjkta juu' ve'e nay'amojkijidup jęm ję'ę tyąk'amda.
20 Máyame'e ję Dios mkęjxųxjųduva anañųjoma ję utsta ję ajchta jęts anañųjoma ję utsta ję tsą'ąda. Nachęę'njada to'k jado'k ję tsǫjkųn mąąt ję Mąją Vintsą́n kąjx.
21 Ąts, ję Pablo, viinm ątse'e nja'a yą máyam ję Dios juu' ąts miitse'e ntuknųkęjxtup.
22 Pąn pąn xa ve'e dųkatsǫjkp ję Mąją Vintsą́n Jesucristo, kǫ'ǫy nųkǫ́tsats ję'ę ve'e y'ijtnit. ¡Mąją Vintsą́n, miinni to'k aaj!
23 Ję Mąją Vintsą́n Jesús tse'e mkunoo'kxjadap.
24 Ntsǫjktupts ąts miitse'e anañųjoma pąn pąn jatye'e ję Cristo Jesús dųjaanchja'vidup.

Yaꞌa tseꞌe jẹ mumẹjtsk naꞌk juuꞌ veꞌe jẹ Pablo tyuknujaꞌyi jẹ jaanchjaꞌvivatajk jẹp Corinto

1 Atseꞌe jẹ Pablo, jẹ Nteꞌyam atseꞌe xvinkoon jẹts atseꞌe nꞌítut jẹ Jesucristo jẹ kyukátsiva. Ats jẹts jẹ nꞌútsamda jẹ nꞌajchamda Timoteo, máyam aatseꞌe jẹ Dios ntuknukẹxta jẹ jaanchjaꞌvivatajkta juuꞌ veꞌe nayꞌamojkijidup jẹm coriintovit kyajpun kajxm, jẹts nujom jẹ Nteꞌyam jẹ jyayu juuꞌ veꞌe ijttup jẹm acáyait yꞌit jootm.

2 Jẹ Nteꞌyam, juuꞌ veꞌe nTeeꞌimdup, jẹts jẹ nMaja Vintsánamda Jesucristo, jẹꞌẹ tseꞌe mkunooꞌkxjadap jẹtseꞌe mꞌijttinit jẹ yꞌoy joot maatta.

Ku jẹ Pablo chaachpaaty

3 Yakmaja yakjaancha tseꞌe yꞌijtnit jẹ Nteꞌyam, jẹ nMaja Vintsánamda Jesucristo jẹ Tyeeꞌ, jẹ nTeeꞌamda, juuꞌ veꞌe xnuꞌixkadaakumdup jẹtseꞌe xyakjotꞌamájimda.

4 Jẹꞌẹts aatseꞌe xyakjotꞌamájip pan ti tsaachpaatun aatseꞌe nyaknajxyp, ax veꞌemts aatseꞌe nyakjotꞌamájiduvat pan pan jatyeꞌe tsaachpaattup jẹ jotꞌamajin maat juuꞌ aatseꞌe jẹ Nteꞌyam xmooyp ku aatseꞌe ntsaachpaaꞌty.

5 Ku aatseꞌe ntsaachpaaꞌty ax joꞌn jẹ Cristo chaachpaaty joꞌn, jẹꞌẹ kajx ku aatseꞌe toꞌk muk nꞌit jẹꞌẹ maat, nay veꞌempats aatseꞌe jẹ Cristo xyakjotꞌamaja jẹꞌẹ kajx ku aatseꞌe toꞌk muk nꞌit jẹꞌẹ maat.

6 Jẹꞌẹ kajxts aatseꞌe ntsaachpaaꞌty jẹtseꞌe xjayẹjptinit jẹ jotꞌamajin jẹts jẹ joojntykin juuꞌ veꞌe xaꞌma kajx ijtp. Jẹ Nteꞌyam aatseꞌe xyakjotꞌamájip, veꞌemts miitseꞌe aats kajx mjotꞌamájiduvat jẹtseꞌe xmutẹnadat jẹ tsaachpaatun, veꞌem ax joꞌn aatseꞌe jẹ tsaachpaatun nmutena.

7 Toꞌk aaj toꞌk jootts aatseꞌe njava jẹts tam miitseꞌe mnaajkꞌítjada jẹ Nteꞌyam maat. Kux ku xa miitseꞌe jẹ tsaachpaatun xyaknaxta, veꞌem ax joꞌn aatseꞌe jẹ tsaachpaatun nyaknajxpa, myakjotꞌamájijiduvapts miitseꞌe jẹ Nteꞌyam, veꞌem ax joꞌn aats jẹꞌẹ veꞌe xyakjotꞌamaja.

8 Utsta ajchta utsta tsaꞌada, ntsajkp xa atseꞌe jẹtseꞌe xnujávadat vintso atseꞌe ntsaachpaaty jẹm ásiait yꞌit jootm, vaꞌajts makk xa jẹꞌẹ veꞌe tyunꞌijt, veꞌemts atseꞌe nꞌukvinmaajy jẹts kaꞌa atseꞌe kun'amaadaagui jẹ tsaachpaatun, kunkuꞌookꞌi atseꞌe.

9 Veꞌem atseꞌe nnayjaꞌviji ax joꞌn jẹ jayu pan pane'e jẹ yꞌoo'kun kutúkani. Ni vinxúpats atseꞌe xkaꞌoꞌyixji jẹts atseꞌe kunkukeek jẹ tsaachpaatun. Jẹꞌẹ kajxts yaꞌa veꞌe tyoojnji kyojtsji jẹts atseꞌe viinm nkanayjávajat, jẹꞌẹ veꞌe jẹts atseꞌe toꞌk kaꞌajyji nnapyámjut jẹm jẹ Nteꞌyam yꞌam kyaꞌm, juuꞌ veꞌe jẹ ooꞌkpatajk duyakjoojntykpajknuvap.

10 Jẹ Nteꞌyam xa atseꞌe xꞌix xjayẹjp ku atseꞌe makk jẹ ajaꞌvin jẹ atsaꞌkin nyaknajxy, jẹꞌẹts atseꞌe xjaaꞌkꞌíxup xjaaꞌkjayépup ku atseꞌe jẹ ajaꞌvin jẹ atsaꞌkin njaaꞌkyaknáxut. Toꞌk aaj toꞌk jootts atseꞌe vinjava ntañ jẹts atseꞌe xjaaꞌkꞌíxut xjaaꞌkjayéput

11 jẹꞌẹ kajx ku ats miitseꞌe xputákada ku atseꞌe xnutsapkotsta. Ax pan numayts atseꞌe jẹ jayu xnutsapkotsta, veꞌem tseꞌe numay jẹ jayu jẹ Nteꞌyam dukukojtsjadat jẹ maaꞌyun kajx juuꞌ atseꞌe jẹ Nteꞌyam xtoojnjip.

Pan tyajx kajxeꞌe jẹ Pablo kyanujkx jẹp Corinto

12 Jẹja xa veꞌe toꞌk viijn juuꞌ atseꞌe ntukxoojntkp, jẹꞌẹts jẹꞌẹ veꞌe ku atseꞌe nkatinatyukjávaja jẹts atseꞌe vaꞌajts aaj vaꞌajts joot jẹts toꞌk aaj toꞌk joot ntsuuna yaja naxviijn, ax nuyojkts atseꞌe nxoondukꞌ ku atseꞌe veꞌem nmaajkꞌítju miits maatta. Jẹ Nteꞌyam atseꞌe xtoojnjip jẹ maaꞌyun jẹts atseꞌe veꞌem njoojntyka; kaꞌa atseꞌe njoojntyka jẹ naxviijnit jayu jẹ vyinmaꞌyun kajx.

13 Jẹꞌẹjyjits ats miitseꞌe ntuknujaꞌyidup juuꞌ veꞌe mꞌoꞌyixjudup jẹtseꞌe xkótstat jẹtseꞌe xvinmótudat, nꞌaꞌixpts atseꞌe jẹts vaꞌajtseꞌe xvinmotukáxtat,

14 veꞌem tseꞌe mxoondukꞌtat ats kajx ku veꞌe myiinnuvat jẹ nMaja Vintsánamda Jesús, nay veꞌempats atseꞌe nxoojntkpat miits kajxta vanꞌit.

15 Kux atseꞌe nnasjaꞌvi jẹts mjayẹjptupeꞌe jẹ vinmaꞌyun ats kajx, veꞌem ax joꞌn atseꞌe jẹ vinmaꞌyun njayep miits kajxta, jẹꞌẹ kajxts ats miitseꞌe ojts nꞌukkuꞌixuvaꞌanda jẹtseꞌe veꞌem kumxoojntkti ku ats miitseꞌe mejtsk nax ojts kunkuꞌixta.

16 Njatsojk xa atseꞌe jẹtseꞌe kunkuꞌixti naxyji ku atseꞌe nmiijn yaja macedóniait yꞌit jaat, jẹtseꞌe uxꞌook kunꞌavimpijtidinuva, vanꞌitts atseꞌe xputákadat ku atseꞌe nnajkxut jẹm judéait yꞌit jootm.

17 ¿Kaꞌa ats vineꞌe oy mpayoꞌy ku atseꞌe veꞌem nmupaajmtki? ¿Veꞌeme'e mvinmayda jẹts veꞌem atseꞌe juuꞌ nnupaamduka ax joꞌn jẹ jayu juuꞌ veꞌe duyaktoondup jẹ yꞌavintso vinmaꞌyun?, juuꞌ veꞌe vaandup jẹts veꞌem, óyameꞌe veꞌem dukakutyonuvaꞌanda.

18 Ax ñujaꞌvipts jẹꞌẹ veꞌe jẹ Nteꞌyam jẹts kaꞌa ats miitseꞌe nnaajmada “veꞌem” ku atseꞌe nkakutyonuvaꞌañ jẹ nꞌayook.

19 Kux je Jesucristo, je Nte'yam je y'Onuk, je'e juu' ve'e jye'e aats miits ntuknuja'vidu, ats maat je Silas jets je Timoteo, ni vin'ítats je'e ve'e kyava'añ “ve'em” ukpu “ka'a” jetse'e dukakutyún je y'ayook, kyutyuump xa je'e ve'e juu' ve'e kyajtsp.
20 Kux nujom je vaanduk juu' ve'e je Nte'yam myasook, je Cristo kajx xa je'e ve'e yakkutyún. Je'e kajx tse'e nyakmájimda nyakjaanchimda je Nte'yam ku ve'e nva'numda “Amén”, ve'em tse'e nnukojtspejtumda juu' ve'e je Nte'yam tyuump kyajtsp je Jesucristo kajx.
21 Ax je Nte'yamts je'e ve'e juu' atse'e makk xyak'ijtp to'k muk je Cristo maat, je'ets atse'e xvinkoon
22 jetse'e dukejx je Espíritu Santo jetse'e y'ijtnit yam ats nja'vin kajxm, ve'emts atse'e xtuknuja'vi jets njayejpnup atse'e je y'oy je'e juu' ve'e miinnup.
23 Ñuja'vipts je'e ve'e je Nte'yam jets ka'anum ats miitse'e nku'ixta, kux je'e atse'e ntsojk jetse'e xmasookjtinit je mtókinda, ve'emts ats miitse'e nkayaktsaachpaa'ttat.
24 Ka je'epts atse'e n'íxtip vintso ats miitse'e juu' akee'y ntukjaanchjávadat, kux je jaanchja'vin kajxe'e makk mnaajk'ítjada to'k muk je Jesucristo maat. Je'e atse'e n'íxtip vintso ats miitse'e mputákadat jetse'e ooy je xoojntkun xtunjayéptat.

2

1 Je'e kajxts atse'e mpayo'y jets ka'a ats miitse'e nyaktsaachvinmaaydinuvat ku ats miitse'e najkx nku'íxtinuva.
2 Kux pan ats miitse'e kunyaktsaachvinmáyda, ¿pants je'e ve'e juu' atse'e xyakxoondukup? Miitsjyam xa je'e ve'eda juu' atse'e kunyaktsaachvinmaaydi.
3 Je'e kajxts ats miitse'e ve'em nmuja'yidi kux ka'a atse'e nnajkxuvaajñ joma ve'e miitsta jets ats miitse'e kunku'íxtinuva je tsaachvinma'yun maat, miitsta, juu' atse'e kuxyakxoojntkti. Nayja'vijinup atse'e tyuva jets ku atse'e nxoondukup, mxoojntktuvapts miitse'eda.
4 Kux ku xa ats miitse'e nnuja'yidi, va'ajts tsaachvinmaaypts atse'e nve'na jets atse'e ooy ntunnavyinma'yunmoojyji, yaaxts atse'e. Ax ka je'e kajxapts ats miitse'e nnuja'yidi jetse'e nyaktsaachvinmáydat; je'e kajxe'e jetse'e xnujávadat jets ooy ats miitse'e ntuntsokta.

Ku je Pablo vyaajñ jetse'e je jayu yaktokinmee'kxut

5 Ax pan jem tse'e juu' ve'e je tsaachvinma'yun duyakjéjidu, ka átsjyapts je'e ve'e xyaktsaachvinmaaydu, nay ve'empa ve'e anañujoma miitsta.
6 Je tsaachpaatun juu' ve'e mpaajmjidu je jayu juu' ve'e myaktsaachvinmaaydu, va'ants vanxupji du'itu;
7 ñojk'óy mee'kxjada je tyokin jetse'e xyakjot'amájadat kux ku ve'e je tsaachvinma'yun dukamuténat.
8 Je'e kajxts ats miitse'e nmunoo'kxtukta jetse'e xtuknuja'vidinuvat jets mtsojktup miits je'e ve'e.
9 Je'e kajxts ats miitse'e nnuja'yidi jets atse'e nnujávat pan mkatsupajktup ijke'e.
10 Je jayu juu' miitse'e mtokinmee'kxtup, ntokinmee'kxpapts ats je'e ve'e. Jets je'e juu' atse'e tuntokinmee'kx, pan jeme'e je tyokin jets atse'e nmee'kxut, miits kajxtats atse'e ve'em tuntún jeja je Cristo vyinkujk,
11 ve'em tse'e je Satanás nka'itumo'yumdat jetse'e xkah'amaadaaguimdat, kux nmuja'vimdup xa uu'me'e jets ti ve'e ñupaajmtkip.

Ku je Pablo ñavyinma'yunmoojyji jep Troas

12 Ku atse'e nje'y jem trooasit kyajpun kajxm, ooyts atse'e xtun'o'yixji jets atse'e je jayu nvaajnjidi je oy kats je oy ayook,
13 ax ka'ats atse'e to'k aaj to'k joot n'ijt kuxe'e ats nkapaaty je n'útsamda je n'ajchamda Tito. Je'e kajxts atse'e jem ntsoo'nni jets atse'e nje'y yaja macedóniait y'it jaat.

Juu' ve'e maadaaktup je Cristo kajx

14 Kukajtsja tse'e je Nte'yam dutsak, je'e aatse'e xa'ma kajx xyakmaadaakp je Cristo Jesús kajx. Ijtpts aatse'e ve'em ax jo'n je pa'ajk xoo'kpa juu' ve'e duyakpa'ajkxoo'kpajkkajxp to'k je tajk, ijtpts aatse'e je jayu ntuknujava je Nte'yam je kyats je y'ayook vinxup to'k it to'k naxviijn.
15 Kux ve'em xa aatse'e je Nte'yam xjayep ax jo'n aatse'e kun'ijt je pa'ajk xoo'kpa juu' ve'e je Cristo kudujayep, ntuknuja'vipts aatse'e je kyats je y'ayook pan pan jatye'e je tyokin nuvaatsjudup jets nay ve'empa pan pan jatye'e vintókidup.
16 Je'e pan pan jatye'e vintókidup, ve'emts aats je'e ve'e xjávada ax jo'n juu' ve'e oo'k jetse'e xyuu'k, je chaachpaatunts aatse'e n'ava'nip; ax je'e tse'e pan pan jatye'e je Nte'yam yaktsookjudup, ve'emts aats je'e ve'e xjávada ax jo'n je pa'ajk xoo'kpa, xa'ma kajx tse'e

jyoojntykidinit je'ẹ kajx juu' aatse'e je jayu nvaajnjidup. ¿Ax paants n'ite'e o'yixjup jetse'e ya toonk dutónut?
17 Ax ka'ats aatse'e nve'ema ax jo'n je numay jayu juu' ve'e dutukmeempajktup je Nte'yam je y'ayook; to'k mukts aatse'e n'it je Cristo maat, to'k aaj to'k joots aatse'e je jayu juu' nvaajñja jeja je Nte'yam vyinkujk, juu' aatse'e xkejxp.

3

Ñumájip tse'e oy je nam kojtstán

1 Ku atse'e ve'em nva'añ, ¿jidu'ume'e mvinmayda: "Jado'k nax tse'e je Pablo ñay'oñukótsaja"? ¿Ukpu tsojkjup vine'e jets aats miitse'e ntuk'íxtat je nak joma aats miitse'e x'oñukótsada ku aatse'e je jayu nvaajnjada je Nte'yam je y'ayook, ukpu je nak joma aatse'e je jayu x'oñukótsada ku aats miits je'ẹ ve'e nvaajnjada?
2 Ax ka'a tse'e. Miits xa ve'e viinmda ax jo'n je nak joma aatse'e nyak'oñukotsa. Jyapana pan pane'e du'ixp vintso ve'e je Nte'yam maat mnapyaajmjidini jetse'e xmasookti je mko'oy joojntykinda, o'yixjupts je'ẹ ve'e jetse'e dunujávat jets je Nte'yam kajx aatse'e juu' ntuujn nkajts ku aatse'e n'ijt miits maatta.
3 Miitsta xa ve'e ax jo'n je nak juu' ve'e je Cristo viinm kudujaajy aats kajx, ka'a tse'e je tinta maat jya'a ukpu jem tsatsets kajxm yukja'a, jem tse'e mja'vin kajxmda je Nte'yam je y'ayook tyañ je Espíritu Santo kajx, juu' ve'e ijtp jem je joojntyk Nte'yam jya'vin kajxmpa.
4 To'k aaj to'k joot atse'e ve'em nva'añ kuxe'e ats jeja je Nte'yam vyinkujk njaanchjáva jets je Cristo kajx aatse'e juu' ntuujn nkajts ku aatse'e n'ijt miits maatta.
5 Ka'a aatse'e x'o'yixju jets aatse'e ya toonk ntónut aats ya n'avintso vinma'yun kajx, je Nte'yam kajx je'ẹ ve'e juu' aatse'e ntuump nkajtsp.
6 Je Nte'yam kajx xa aatse'e x'o'yixju jets aatse'e je jayu nvaajnjada je nam kojtstán juu' ve'e je Nte'yam yaktaan. Ka'a tse'e ya nam kojtstán ax jo'n je pava'nun juu' ve'e je Moisés yakmooy. Kux je pava'nun juu' ve'e je Moisés yakmooy, je'ẹ tse'e du'ava'ni je tsaachpaatun kuxe'e je jayu dukakutyún je pava'nun. Ax ya nam kojtstán, je oy kats je oy ayookts ya'a ve'e juu' aatse'e je Espíritu Santo xmooyp, je Espíritu Santo, juu' ve'e je jayu dujoojntykinmooyp.
7 Ku ve'e je Moisés vyajntyk jem kopk kajxm maat je pava'nun juu' ve'e jem tsatsets kajxm yukja'a, ka'a tse'e je israeejlit jayu dumuténidi jetse'e du'íxtat je Moisés je vyiijn je y'aaj kuxe'e ooy tyun'ajaj tyun'atu'kx. Oyame'e ooy tyun'ajaj tyun'atu'kx, vintoki tse'e je y'ajajtk. Oyame'e je majin maat ooy tyun'ijt je pava'nun juu' ve'e je tsaachpaatun du'ava'nip kuxe'e je jayu dukakutyonda,
8 ¿ax vintsots je'ẹ vine'e nuyojk dukajaa'knumájat je oy kats je oy ayook juu' aatse'e je Espíritu Santo xmooyp?
9 Oyam tse'e je majin maat ooy tyun'ijt je pava'nun juu' ve'e je tsaachpaatun du'ava'nip, nuyojkts je'ẹ ve'e ooy je majin dutunjayep je kats je ayook juu' aatse'e je jayu nvaajnjip, je'ets je'ẹ ve'e vintso ve'e je Nte'yam je jayu dukatokimpum.
10 Kux je pava'nun, je majin maat je'ẹ ve'e y'ijt; ax ka'a tse'e uxyam je majin du'ukjayejpni kux nuyojke'e ooy je majin dutunjayep je nam kojtstán.
11 Ax ve'em tse'e, óyame'e ñumaja y'ijt juu' ve'e najx, ax nuyojkts je'ẹ ve'e ooy dutunjaa'knumája juu' ve'e taannup xa'ma kajx.
12 Je'ẹ kajx tse'e, kuxe'e aats je Nte'yam xyaktaajnji je nam kojtstán juu' ve'e je majin ooy dutunjayejpp, to'k aaj to'k joots aatse'e je jayu nvaajnjada je oy kats je oy ayook.
13 Ka'a aatse'e ve'em njátuka ax jo'n je Moisés jyatki ku ve'e ñavyinvajji jetse'e je israeejlit jayu duka'íxtat ku ve'e kyoo'k'ajajni kyoo'k'atạ'kxni je vyiijn je y'aaj.
14 Ax ka'a tse'e je israeejlit jayu duvinmótudi ti ve'e je Nte'yam chajkp. Uxyam paatna tse'e dukavinmótuda ku ve'e dukotsta je jujpit kojtstán, kux makke'e je kyuvajkta, ve'em tse'e y'itta ax jo'n vinjuu'x je jya'vinda kuy'ijt. Ax ku tse'e je jayu to'k muk y'itta je Cristo maat, ve'em tse'e y'itta ax jo'n kuyakvinjoo'xvaatstini.
15 Kux ve'em je'ẹ ve'e je israeejlit jáyuda ax jo'n vinjuu'x je jya'vinda kuy'ijt, uxyam paatna tse'e dukavinmótuda je Moisés je jyatyán ku ve'e dukotsta.
16 Ax ku tse'e je jayu vyinmayumpitta jetse'e ñapyámjada jem je Maja Vintsán y'am kya'm, ve'emts je'ẹ ve'e ax jo'n kuyakvinjoo'xvaatstini, vyinmótudinupts je'ẹ ve'e je oy kats je oy ayook.
17 Je Maja Vintsán jets je Espíritu Santo, to'kjits je'ẹ ve'e je vyinma'yunda. Ax ku tse'e je Espíritu Santo jem je jayu jya'vin kajxm y'it, o'yixjup tse'e je jayu jetse'e dutónut juu' ve'e je Nte'yam chajkp.
18 Je'ẹ kajx tse'e n'ijtumda ax jo'n je jayu juu' ve'e kavinjuu'xap, n'íxumdup tse'e je Maja Vintsán je myajin, jets vintso ve'e ya it ñaxy, ve'em tse'e xyaktikts'ataatsumda jetse'e ve'em n'ijtumdinit ax jo'n je Maja Vintsán. Je'ets je'ẹ ve'e tyuump je Espíritu Santo.

4

1 Ax jẹ'ẹ kajx tse'e kuxe'e jẹ myaa'yun kajx aatse'e jẹ Nte'yam xmọọjy ya toonk jẹts aatse'e jẹ jayu ntuknujávadat jẹ oy kats jẹ oy ayook, ni vin'ítats aatse'e nkajọtmootska.
2 Ka'a aatse'e ntun nkats juu' ve'e ayu'uts ukpu juu' ve'e kutsọ'oy, ka'ats aatse'e juu' ntun jẹts aatse'e jẹ jayu nvin'aa'nut, ni ka'ats aatse'e jẹ Nte'yam jẹ y'ayook nyaktíkuts; jẹ'ẹ aatse'e n'ava'nip juu' ve'e tyúvam jeja jẹ jayu vyinkujk jẹts jeja jẹ Nte'yam vyinkujk. Ve'em aatse'e njoojntyka jẹtse'e jẹ jayu dunujávadat jẹts pyaatyp y'akẹẹguip jẹ'ẹ ve'e aats ya njoojntykin maat jẹ Nte'yam jẹ y'ayook.
3 Ax pan jẹm tse'e jẹ jayu juu' ve'e dukavinmótudup jẹ oy kats jẹ oy ayook juu' aatse'e n'ava'nip, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'eda pan pan jatye'e du'anajkxidup jẹ tsaachpaatun juu' ve'e xa'ma kajx ijtnup.
4 Jẹ kọ'oyjáyuvap juu' ve'e duyakkutojkjip jẹ jayu juu' ve'e dutso'oxpajktup jẹ Nte'yam, jẹ'ẹ tse'e duyakvinmamya't pan pan jatye'e dukajaanchja'vidup jẹ oy kats jẹ oy ayook, ve'em tse'e jẹ ayook kyatákat jẹm jya'vin kajxmda jẹtse'e dukavinmótudat jẹts oọye'e jẹ majin dutunjayep jẹ Cristo, myaatnavyaatjupts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam viinm.
5 Ax juu'ts aatse'e jẹ jayu nvaajnjidup, ka'ats aats jẹ'ẹ ve'e ve'em ntun jẹts aatse'e jẹ jayu xyakmájat; jẹ Jesucristo jyẹ'ẹts aats jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu nvaajnjip, jẹ'ẹ tse'e jẹ nMaja Vintsánamda, jẹts aats, nmutoondup nmupajktupts aats miitse'e jẹtse'e nuyojk xjaanchjávadat jẹ Jesucristo.
6 Kux nay jẹ'ejyam jẹ Nte'yam, juu' ve'e dupavaan jẹtse'e jẹ ajajtk jyéjat joma ve'e jẹ akọọ'ts it, jẹ'ẹ tse'e dukujajp dukutạ'kxp yam nja'vin kajxmamda, ve'em tse'e nnuja'vimda jẹts oọye'e jẹ majin dutunjayep jẹ Nte'yam. Jẹ Jesucristo kajx tse'e ya nuja'vin njayejpumda, jẹ'ẹ tse'e jẹ Nte'yam jẹ myajin jẹ jyaanchin duyaknukẹ'xnatajkip.

Y'a'ixts jẹ'ẹ ve'e jẹ Pablo ku ve'e dujayejpnit jẹ nam ni'kxukọpk

7 Ax ya nuja'vin juu' ve'e njayejpumdup, jẹ oy kats jẹ oy ayookts ya'a ve'e, ya'a tse'e dunu'oyikajxp. Jẹ'ẹ kajxts aatse'e jẹ Nte'yam xtukkatajki ya ayook jẹtse'e oy kyẹ'exut jẹts jẹ Nte'yam jẹ kyutojkun kajx aatse'e juu' ntun nkats, ka aats ya n'avintsọ vinma'yun kajxape'e, aats, juu' ve'e ve'em ijttup ax jo'n jẹ naxto'ts.
8 Ax ve'em tse'e, óyam aatse'e ntsaachpaa'ty, ka'ats aatse'e ntsaachvinmáy; óyam aatse'e nkanujava ti aatse'e ntónup, ka'ats aatse'e nmay ntaj;
9 óyam aatse'e jẹ jayu xjomtún xtitún, ka'ats aatse'e jẹ Nte'yam xmasa'ak; óyam aatse'e n'it ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e naxkada'akyani, ka'ats aatse'e nvintọki.
10 Oyjoma pan joma aatse'e nnujkx, jẹmts aatse'e kutsa'aga jọọtm n'it jẹts aatse'e n'ọọ'kut. Ve'em ax jo'n jẹ Jesús jẹm kutsa'aga jọọtm y'ijt, nay ve'emts aatse'e jẹm kutsa'aga jọọtm n'it, ve'em tse'e nukẹ'xnatáka tyánut aats kajx jẹts joojntykipe'e jẹ Jesús.
11 Kux namvaat aatse'e njoojntyka yaja naxviijn, xa'ma kajxts aatse'e jẹ oọ'kun nvintena jẹ Jesús kajx, ve'em tse'e nukẹ'xnatáka tyánut aats kajx jẹts joojntykipe'e jẹ Jesús.
12 Ax ve'em tse'e, jẹm aatse'e kutsa'aga jọọtm n'it jẹts aatse'e n'ọọ'knit; ax miitsta, jẹ Cristo kajx tse'e mjoojntykada kuxe'e aats ve'em ntun.
13 Jidu'um tse'e jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Njaanchja'vi atse'e, jẹ'ẹ kajxts atse'e nkajts." Jidu'um tse'e vya'añ. Nay ve'empa aats, njaanchja'vip aatse'e, jẹ'ẹ kajxts aatse'e nkats.
14 Ve'emts aatse'e nnujava jẹts jẹ Nte'yam, juu' ve'e duyakjoojntykpajknuva jẹ Maja Vintsán Jesús, jẹ'ẹts aatse'e xyakjoojntykpajknuvap jẹ Jesús kajx, nay ve'empats miitse'e myakjoojntykpajkjidinuvat, jẹtse'e xyakjẹ'yumdinit jẹm jẹ'ẹ vyinkojkm.
15 Nujom ya'a ve'e, miits jẹ m'o'yin kajxtats jẹ'ẹ ve'e. Kux ve'em ax jo'n ọọy tyunnuyoka jẹ maa'yun juu' ve'e jẹ Nte'yam jẹ jayu tyoojnjip, jẹ'ẹ ve'e ku ve'e ọọy tyunnuyoka jẹ jayu juu' ve'e jẹ Nte'yam dujaanchja'vidup, numay tse'e jẹ Nte'yam dukukojtsjadat jẹtse'e duyakmájadat duyakjaanchadat.
16 Jẹ'ẹ kajxts aatse'e jọt'amaja n'it; óyam xa ve'e aats ya nni'kx ya nkopk myaj'onuki'ataatsni, makkpajk'ataatsp tse'e aats ya njọọt ya nja'vin jóvum xaaj.
17 Juu' jaty tsaachpaatun aatse'e nyaknajxyp ku aatse'e njoojntyka yaja naxviijn, veẹ'njits jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e jatyji ñaxy; ax nuyojk tse'e ọọy jẹ majin juu' aatse'e njayépup ku aatse'e n'ijtnit jẹ Cristo maat xa'ma kajx.
18 Ka'a xa aatse'e nyakvinkopka juu' ve'e yak'ixp, jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e kayak'ixp. Kux juu' xa ve'e yak'ixp, kutókiyupts jẹ'ẹ ve'e; ax juu' tse'e kayak'ixp, xa'ma kajxts jẹ'ẹ ve'e y'it.

5

1 Kux nmuja'vinup aatse'e jẹts ku ve'e aats ya nni'kx ya nkopk kyutókiyut, ve'em ax jo'n to'k jẹ tajk kyutoki jo'n, xmọọynupts aatse'e jẹ Nte'yam jẹ ni'kx jẹ kopk joma aatse'e ntsaanat, juu' ve'e ka jẹ jayu púmap, juu' ve'e xa'ma kajx ijtnup jẹm tsapjọọtm.

2 Namvaat ąątse'e njayep yą ni'kx yą kǫpk juu' ve'e ųxyam, ve'emts ąątse'e ax jo'n jẹ tą'ąxtąjk y'ųj ya'axy ku ve'e jẹ y'ónų̇k dųyakkẹ'ẹxuva'añ, ǫǫyts ąątse'e ntuntsąk jẹts ąątse'e jẹ Nte'yam xmǫǫynit jẹ ni'kx jẹ kǫpk juu' ąątse'e njayẹjpnup jẹm tsapjǫǫtm

3 jẹts ąątse'e ve'em nka'ítų̇t ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e nų̇va'ajts ąxva'ajts.

4 Tsaachvinmaaypts ąątse'e kų̇xe'e ąąts yą naxviijnit ni'kxų̇kǫpk njayep, ntsaachja'vipts ąątse'e ax jo'n ąątse'e yaja n'it; ka jẹ'epts ąątse'e ntsąjkp jẹts ąątse'e jẹ Nte'yam yą pak ni'kxų̇kǫpk xyakkẹẹkjat, jẹ'ẹ ąątse'e ntsąjkp jẹts ąątse'e xmǫǫynit jẹ nam ni'kxų̇kǫpk. Ve'em tse'e yą ni'kx yą kǫpk juu' ąątse'e njayejpp, juu' ve'e ǫǫ'kp, ve'em tse'e vyimpijtnit to'k jẹ ni'kx jẹ kǫpk juu' ve'e ni jẹ vin'ita kǫǫ'k'ǫǫ'knup.

5 Jẹ Nte'yam tse'e viinm dų̇nų̇pąąjmtki jẹtse'e ve'em tyónjų̇t kyǫ́tsjų̇t, jẹ'ẹ tse'e dų̇kẹjx jẹ Espíritu Santo jẹtse'e y'ijtnit yam ąąts nja'vin kąjxm jẹts ąąts yą'ą ve'e xtuknų̇java.

6 Jẹ'ẹ kąjxts ąątse'e xą'ma kąjx n'it to'k aaj to'k jǫǫt jẹts ąątse'e nnujava jẹts namvaat ąątse'e yą ni'kx yą kǫpk njayep, ka'ats ąątse'e n'it jẹm jẹ Mąją Vintsą́n vyinkojkm;

7 kų̇x jẹ'ẹ xa ąątse'e n'a'ixp juu' ve'e kayak'ixp, ka jẹ'ẹp juu' ve'e yak'ixp.

8 To'k aaj to'k jǫǫt ąątse'e n'it, njatsąjkpts ąątse'e jẹts ąątse'e yą nni'kx yą nkǫpk nmąątnavya'kxjų̇t jẹts ąątse'e n'ijtnit joma ve'e jẹ Mąją Vintsą́n.

9 Jẹ'ẹ ąątse'e nyakvinkǫ́pkip jẹts ąątse'e ntónų̇t juu' ve'e jẹ Mąją Vintsą́n chąjkp, pąn njayejpp ąątse'e yą nni'kx yą nkǫpk uk pąn ka'a.

10 Kų̇x to'k kąą̇jyji ve'e jẹ jayu dų̇vinténidinit jẹ Cristo jẹtse'e yaktǫkimpayǫ'ydinit, ve'em tse'e to'k jado'k yakmǫǫydinit juu' ve'e tukkąąakjų̇dup, pąn ǫy uk pąn ka ǫy jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e tų̇dų̇tonda tų̇dų̇kǫtsta ku ve'e jẹ ni'kx jẹ kǫpk mąąt tų̇y'itta.

Vintsǫ jẹ jayu jẹ ǫy jǫǫt dujayéptat jẹ Nte'yam mąąt

11 Kų̇x ąątse'e nnujava vintsǫ jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jẹ Nte'yam yaktsą'ąga, jẹ'ẹ kąjxts ąątse'e n'ix pąn vintsǫ ąątse'e jẹ jayu ntukpą́kų̇t jẹ tų̇vų̇too'. Ñų̇ja'vip tse'e jẹ Nte'yam vintsǫ ąątse'e njáyuva njoojntyka, n'a'ixpts ątse'e jẹts mnųja'vidupe'e jẹts ǫy jẹ'ẹ ve'e juu' ąątse'e ntuump nkąjtsp.

12 Ka'ats ątse'e ve'em nva'añ jẹts ąątse'e nnamyájajat, jẹ'ẹ ątse'e ntsąjkp jẹtse'e xnųjávadat jẹts ǫy jẹ'ẹ ve'e juu' ąątse'e ntuump nkąjtsp, ve'em tse'e m'ǫ'yixjadat jẹtse'e xyak'amǫ'ǫttat jẹ jáyuda juu' ve'e namyájijidup jẹ'ẹ kąjxta pąn pąn jatye'e dų̇toondup juu' ve'e jẹ nų̇may jayu chǫjktup jẹtse'e dų̇kayakvinkǫ́pkada vintsǫ ve'e jẹ jayu jẹ jyǫǫtta jẹ jya'vinda.

13 Jẹme'e jẹ jayu juu' ąątse'e xtijtup ka víjap. Ax pąn ka víjapts ąątse'e, jẹ Nte'yam kąjxts jẹ'ẹ ve'e; ax pąn vijts ąątse'e, miits kąjxta tse'e.

14 Jẹ tsǫjkų̇n juu' ve'e jẹ Cristo pyąąm yam ąąts nja'vin kąjxm, yą'ąts ąątse'e xkąą̇mip, kų̇x nmųja'vinup ąątse'e jẹts jẹ'ẹ ve'e to'k xku'ǫǫ'kimdu. Ax jẹ'ẹ kąjx tse'e kų̇xe'e to'k kąą̇jyji jẹ jayu dų̇ku'ǫǫ'ki, to'k kąą̇jyji tse'e jẹ jayu y'it jẹm jẹ ǫǫ'kų̇n kyą'm.

15 Ax jẹ'ẹ tse'e uk'ǫǫ'k anañų̇joma jẹ jayu kąjx jẹtse'e jyoojntykidinit ka jẹ y'avintsǫ vinma'yų̇n kąjxapta, jẹ Cristo kąjxe'e, jẹ'ẹ juu' ve'e uk'ǫǫ'k jẹ'ẹ kąjxta jẹtse'e jyoojntykpąjknuva.

16 Ka'a tse'e jẹ jayu dų̇nų̇jávada vintsǫ ve'e jẹ jayu jẹ jyáyuvinda jẹ jyoojntykinda ku ve'e kǫojyji jẹ jayu dų̇a'íxtų̇kta. Ve'em ąątse'e nnasja'vi jẹts ve'eme'e jẹ Cristo ax jo'n jyapąna; ax kuts ąąts jẹ'ẹ ve'e n'ixa, ka'ats ąątse'e ve'em n'ukvinmaayni.

17 Ax ve'em tse'e, pąn pąn tse'e ijtp to'k muk jẹ Cristo mąąt, jẹ nam joojntykints jẹ'ẹ ve'e jyayejpp, tą xa ve'e ñaxy juu' ve'e tų̇y'it, tum namts jẹ'ẹ ve'e juu' jaty tų̇tyaanni.

18 Ax jẹ Nte'yamts yą'ą ve'e nujom dų̇tonkąjx, jẹ'ẹ tse'e xmujǫt'ǫ'yimdinu jẹ'ẹ mąąt jẹ Cristo kąjx, jẹ'ẹts ąątse'e xmǫǫy jẹ toonk jẹts ąątse'e jẹ jayu ntuknųjávadat vintsǫ ve'e y'íttat ǫy jǫǫt jẹ Nte'yam mąąt.

19 Jẹ maa'yų̇n kąjx juu' ve'e jẹ Cristo tyoon, jẹ'ẹ kąjx tse'e jẹ Nte'yam jẹ jayu dų̇kǫǫ'kmujǫt'aajnjini, ax ve'em tse'e jẹ Nte'yam jẹ jayu dų̇katukkuvet jẹ tyǫkin jẹts ąątse'e xtukkątąjki yą ǫy kąts yą ǫy ayook jẹts ąątse'e jẹ jayu nvaajnjadat.

20 Jẹ'ẹ ąątse'e xpąąm jẹts ąątse'e n'it jẹ Cristo jẹ kyukątsiva. Nmunoo'kxtktupts ąts miitse'eda, ve'em ax jo'n jẹ Nte'yam viinm kų̇mmunoo'kxtkjidi jo'n, jẹ Cristo kąjxts ąts miitse'e nmunoo'kxtų̇kta jẹtse'e mnamyujǫt'óyajadat mąąt jẹ Nte'yam.

21 Ka'a xa ve'e jẹ Cristo tyǫkintuujn; ax ųų'm kąjxta tse'e jẹ Nte'yam pyąąjmji ax jo'n jẹ tǫ́kinax jayu kų̇y'ijt jo'n. Ve'em tse'e dų̇tuujn jẹtse'e to'k muk jẹ Cristo mąąt ǫy jǫǫt n'ijtumdinit jẹ Nte'yam mąąt.

6

1 Ax ve'em tse'e, miits, juu' ąątse'e jẹ Nte'yam ntukmąątmutoondup ntukmąątmupąjktup, nmunoo'kxtktup tse'e jẹts ka'a ve'e xkamąjapámdat jẹ maa'yų̇n juu' ve'e jẹ Nte'yam xtoojnjimdup.

2 Kux jidu'ume'e je Nte'yam vya'añ, ve'em ax jo'n jatyáñ y'it jep Kunuu'kx Jatyán kujxp:
“Jeji xa ve'e je xaaj ku ats miitse'e nkats'amotunajxti, ku ats miitse'e mputajkidi jetse'e
nyaktsoookti.” Jidu'um tse'e vya'añ. Uxyam tse'e je xaaj juu' ve'e je Nte'yam ñukojts ku
ve'e y'oya jetse'e je mtókinda mtuknuvaatsjidinit jetse'e xjayejptinit je joojntykin juu' ve'e
xa'ma kajx ijtp.

3 Ka'a aatse'e ntun pan vintso ve'e je jayu dukajaanchjávadat je Jesucristo, ve'em tse'e je
jayu kyava'anut jets ka óyap je'e ve'e juu' aatse'e ntuump nkajtsp.

4 Nujom juu' jaty aatse'e ntuump, ve'emts aats je'e ve'e ntun jetse'e je jayu dunujávadat
jets je Nte'yam aatse'e nmutuump nmupujkp. Nuu'k aaj nuu'k jootts aatse'e nmutena je
tsaachpaatun, nmuténipts aatse'e ku aatse'e juu' xka'ijtja jets ku aatse'e nyaknaxy je cho'ox
je'e,

5 yakvojppts aatse'e jetse'e nyakpoxuntakpum, ntuknajxypts aatse'e ku ve'e je jayu
yoojmukta y'ajxukta, makk toonkts aatse'e nyaknajxyp, ka'ats aatse'e nma'aj n'it jets
ayoojip axaajipts aatse'e.

6 Va'ajts aaj va'ajts jootts aatse'e njáyuva njoojntyka, nnuja'vinupts aatse'e je oy kats je oy
ayook, nmuténipts aatse'e juu', napyaajmjupts aatse'e oy jayu maat anañujoma je jayu, je
Espíritu Santo tse'e ijtp yam aats nja'vin kajxm, to'k aaj to'k jootts aatse'e je jayu ntsak,

7 tyúvamts je'e ve'e juu' aatse'e je jayu ntuk'ixp, yaknuke'xnatajkipts je'e ve'e je Nte'yam
je myakkin aats kajx. Jem tse'e je jayu pan pan jatye'e dutso'oxpajktup je ayook juu' aatse'e
je jayu nvaajnjidup; nay jempa tse'e pan pan jatye'e dukuvajktup. Ax pan xtso'oxpajkpts
aatse'e je jayu uk pan x'oyja'vip aatse'e, je'ets aatse'e n'íxtip pan vintso aatse'e juu' ntónut
nkótsut ax jo'n je Nte'yam dutsak jo'n.

8 Jem tse'e je jayu juu' aatse'e xvintsa'kidup, nay jempa tse'e juu' aatse'e xvinkojtspejttup,
jeme'e juu' aatse'e x'oñukojtsidup, nay jempa tse'e juu' aatse'e xko'oñukojtsidup. Oyame'e
je jayu vya'anda jets taayip aatse'e, je'ets aatse'e nkajtsp je tyuv je'e.

9 Jem tse'e juu' aatse'e xviijnk'íxtup, nay jempa tse'e juu' aatse'e xyakmájidup. Jem aatse'e
kutsa'aga jootm n'it jets aatse'e n'oo'kut, ax joojntykipts aatse'e; xyaktsaachpaatp aatse'e
je jayu, ax ka'ats aatse'e xyak'aa'k;

10 tsaachvinmaayp aatse'e, ax xa'ma kajxts aatse'e njayep juu' aatse'e ntukxoojntkp;
ayoop aatse'e, ax numay tse'e je jayu dutuk'oya juu' aatse'e ntuump nkajtsp; ka'a aatse'e ti
n'ix njayep, ax nujom juu' jatye'e ijtp, aats je n'o'yin kajxts je'e ve'e.

11 Miitsta, utsta ajchta utsta tsa'ada pan pan jatye'e tsuunidup jem Corinto, to'k aaj to'k
joot xa ats miitse'e nmukotsta, nujomts aats miitse'e nmo'oda ya njoot ya nja'vin,

12 ka'a ve'e tii ni tía juu' aats miitse'e nkavaajnjidup; miits xa ve'e viinm mkapaamdup je
mjootta je mja'vinda aats maat.

13 Nmunoo'kxtktup xa ats miitse'e, ve'em ax jo'n je ónuk tee' dumunoo'kxtuk je y'ónuk,
yak'ava'atsta to'k aaj je mjootta je mja'vinda. Mo'oda aats to'k aaj je mjootta je mja'vinda,
ve'em ax jo'n aats miitse'e nmo'oda ya njoot ya nja'vin.

14 Ka'a tse'e m'íttat je'e maatta pan pan jatye'e je Maja Vintsán dukajaanchja'vidup,
ve'em ax jo'n numejtsk je tsapkaaj y'it jep kuka'aj pa'tkup. Kux, ¿ti je'e ve'e
tyukmaatjayejpp je'e juu' ve'e je y'oy je'e dutoomp maat je'e juu' ve'e je kyo'oy je'e
dutoomp, ukpu tits je'e ve'e tyukmaatjayejpp je ajajtk it maat je akoo'ts it,

15 ukpu je Cristo maat je Satanás, ukpu je'e juu' ve'e dujaanchja'vip je Maja Vintsán maat
je'e juu' ve'e dukajaanchja'vip?

16 ¿Pyaatyp y'akeeguip je'e vine'e jetse'e je jayu duvinjávadat duvintsa'agadat je apamnax
joma ve'e je joojntyk Nte'yam je chaptajk? Miits xa ve'e m'ijttup je Nte'yam je chaptajk, kux
jeme'e mja'vin kajxmda y'it, ve'em ax jo'n je Nte'yam viinm vyaajñ:

Tsaanap jets joojntykap xa atse'e je'e maatta,
ats tse'e xNte'yamadap,
je'ets atse'e njáyuvadap.
Jidu'um tse'e vyaajñ.

17 Je'e kajx tse'e kuxe'e n'ijtumda je Nte'yam je jyayu, va'an tse'e duto'numda ax jo'n je Maja
Vintsán vyaampa jidu'um:

“Pítsumda joma ve'e je'e jets najkxta viijnk tsov,
ka'a tse'e je jayu xtukmaattóndat juu' ve'e ka óyap,
van'itts ats miitse'e nkuváktat,

18 atsts je'e ve'e je mTee'da,
miitsts atse'e je n'ónukta.”

Jidu'um tse'e vyaajñ je Maja Vintsán, juu' ve'e nujom duka'mikajxp.

7

1 Je'ẹ kajx tse'e, miitsta, juu' aatse'e ọọy ntuntsọjktup, kuxe'e je Majạ Vintsán je vaanduk ve'em duyaktaajñ, va'an tse'e dunaajk'ijtumjada va'ajts, ve'em yạ nni'kxamda yạ nkópkamda jẹts ve'em yạ njọọtamda yạ nja'vinamda, va'an tse'e dumasọọkumdini nujom juu' jatye'e ka óyap jẹtse'e nvinja'vimdinit nvintsạ'kimdinit je Nte'yam.

Kyuvajktu tse'e je coriintovit jayu juu' ve'e je Pablo jyaay

2 ¡Yak'ava'atsta to'k aaj je mjọọtta je mja'vinda jẹts aatse'e jem n'ítut! Ni pana xa aatse'e nkamutọkintún, ni pánats aatse'e nkayakma'aty je vyinma'yun, ni pánats aatse'e nkakọ'ọtyún.

3 Ka je'ẹ kajxapts ats yạ'ạ ve'e nkats jẹts ats miitse'e ntọkimpámdat, je'ẹ kajxe'e kuxe'e ats miits ọọy ntuntsọkta. Ta atse'e nva'añ jẹts yam ats miitse'e nja'vin kajxm nyak'itta, pan joojntykip atse'e uk pan ọọ'kp atse'e.

4 To'k aaj to'k jọọt xa ats miitse'e njávada, ọọyts ats miitse'e ntunyakmájada, miits xa atse'e xyakjọt'amájidup. Oyam atse'e ntsaachpaa'ty, ọọyts ats miitse'e xtunyakxọọnduk ta.

5 Van'ítani ku atse'e nje'y yaja macedóniait y'it jaat, ka'ats atse'e mpaạ'kx, may viijn je'ẹ ve'e vintsọ atse'e ntsaachpaaty, nañupojtukjudu tse'e je jayu muxim muyam kux ka'a ve'e je oy kats je oy ayook dukuvakuvaandi, ọọyts atse'e je vinma'yun ntunjayejp.

6 Ax je Nte'yam, juu' ve'e duyakjọt'amájip pan pane'e tsaachpaatp, je'ẹts atse'e xyakjọt'amaji ku ve'e je Tito jye'y.

7 Ax ka je'ẹ kajxjyapts atse'e xyakjọt'amaji ku ve'e jye'y, je'ẹ kajxpa ve'e ku miits je'ẹ ve'e xyakjọt'amájidi, ve'em atse'e xnuujmi jẹts x'ixuvaandup ats miitse'e, jẹts mtsaachvinmaaydupe'e, jẹts xvinmaaydup atse'e, yạ'ạ kajxts atse'e nuyojk ntunjaa'kxọọnduk.

8 Oyam atse'e nviijnkja'vi ku atse'e nnuja'vi jẹts myaktsaachvinmaajyjudu ve'e je nak juu' ats miitse'e ntuknukejxtu, ka'ats ats je'ẹ ve'e n'ukviijnkja'vini.

9 Xọọjntkpts atse'e uxyam, ka je'ẹ kajxap tse'e kuxe'e mtsaachvinmaaydi, je'ẹ kajxe'e kuxe'e je tsaachvinma'yun myakvinmayumpijtjidi jẹtse'e xmasọọkti je mkọ'oy joojntykinda, ve'em ax jo'n je Nte'yam dutsak jo'n. Ax ka'a tse'e mtijajtjidi juu' ve'e ka óyap ats kajx.

10 Kux ku xa ve'e je jayu chaachvinmáy ax jo'n je Nte'yam du'oyjava jo'n, ka'ats je'ẹ ve'e ñaajk'ítju jẹp tọkin jaatp jẹtse'e du'ix vintsọ ve'e dujayejpnit je joojntykin juu' ve'e xạ'ma kajx ijtp. Ax ku tse'e je jayu ve'em vyinmayumpit, ka'a tse'e ux'ọọk chaachvinmáy kux tyoone'e ve'em. Ax ku tse'e je jayu chaachvinmáyda ax jo'n je jayu juu' ve'e dumaạtnavyaạ'njudup je naxviijnit je kyọ'oy je'ẹ, je'ẹ tse'e je jyọọt je jya'vin duyakvintókinup xạ'ma kajx.

11 Íxtats n'it vintsọ ve'e tumto'nuxjada ku ve'e mtsaachvinmaaydi ax jo'n je Nte'yam du'oyjava jo'n, mkuvajktu tse'e juu' ats miitse'e ntuknuja'yidu jẹtse'e oy mtanuva'anda ats maạt, m'ejkjudu tse'e je tọkin kajx juu' ve'e yaktoon, mtsạ'kidu tse'e kux ku ve'e mka'adat jẹp tọkin jaatp, x'ixuvaanduts atse'e, ọọy tse'e xtuntsọkta jẹtse'e xtóndat juu' ve'e pyaatyp y'akẹeguip. Tum oy tse'e xtoondi nujom juu' ats miitse'e ntuknuujmidu.

12 Ax ve'em tse'e, ku ats miitse'e nnuja'yidi, ka je'ẹ kajxapts ats je'ẹ ve'e ntuujn je jayu kajx juu' ve'e tọkintoon, ni je'ẹva tse'e juu' ve'e yakmutọkintoon, jẹja ats miitse'e je Nte'yam vyinkujk nmuja'yidi jẹtse'e nukẹ'xnatáka tyánut jẹts ọọye'e xtuntsọkta jẹtse'e oy mtaandinit ats maạt.

13 Je'ẹ kajxts aatse'e jọt'amaja n'it.

Ax ka je'ẹ kajxjyapts atse'e njọt'amaji je ayook kajx juu' atse'e je Tito xyakje'yji, nuyojkts atse'e njaa'kxọọjntk ku atse'e n'ix jẹts va'ajts xọọjntkpe'e je Tito kuxe'e miits je'ẹ anañujoma xyakxọọjntkti.

14 Nyakmájidu ats miitse'e ku atse'e je Tito nnuujmi vintsọ ve'e mnaajk'ítjada je Nte'yam maạt, ax ka'ats atse'e kutsọ'oy xyaktaandi, kuxe'e ve'em myakpaatti. Tyúvam xa je'ẹ ve'e je kats je ayook juu' aats miitse'e nvaajnjidu. Nay ve'empa tse'e, tyúvamts je'ẹ ve'e pyítsumpa je ayook juu' atse'e ntuknujmi je Tito ku ats miitse'e nyakmájidi.

15 Ax ve'em tse'e, nuyojk tse'e je Tito mjaa'ktsókjada ku ve'e dujaa'myéts vintsọ ve'e apaạmduka m'itta jẹtse'e xkatsapáktat je Nte'yam jẹts vintsọ ve'e je Tito viinm xkuvajkti je vintsạ'kin maạt.

16 Xọọjntkpts atse'e n'it kux vinjava atse'e ntañ jẹts mtoondupe'e juu' ve'e je Nte'yam chajkp.

8

Juu' ve'e yajktup to'k aaj to'k jọọt

1 Utsta ajchta utsta tsa'ada, ntsajkp xa atse'e jetse'e xnujávadat vintso ve'e nukẹ'xnatáka
tyañ je maa'yun juu' ve'e je Nte'yam tyoojnjip je jaanchja'vivatajkta juu' ve'e
nay'amojkijidup yaja macedóniait y'it jaat.
2 Qoyts je'e ve'e tyuntsaachpaatti, ax myuténidu tse'e. Qyam tse'e ayoova jáyuda, ooy tse'e
tyunxoojntkti, ve'em tse'e je putajkin duyajkti ax jo'n je kumeen jayu kuy'ijtti jo'n.
3 Nvaajnjidup ats miitse'e jets to'k aaj to'k joote'e duyajkti nujom juu' jatye'e o'yixjudup,
jetse'e nuyojk.
4 Qoy aatse'e xtunmunoo'kxtkti jets aatse'e nyakjátut jetse'e duputajkiduvat je Nte'yam
je jyayu juu' ve'e tsuunidup jem Judea.
5 Ax nuyojk tse'e dutoondi jets ka'a ve'e juu' aatse'e n'uk'a'ix. Too'vajkpts je'e ve'e
ñapyaajmjidi jem je Maja Vintsán y'am kya'm, van'it tse'e aats maat ñapyaajmjuduva ax
jo'n je Nte'yam dutsak jo'n.
6 Kuxts je'e ve'e ve'em dutoondi, oyts atse'e nja'vi jets atse'e je Tito nmunoo'kxtk jetse'e
mputákajadat ku ve'e jyaa'kyakpakmókut je meen juu' miitse'e mpaamdup, ve'em tse'e
xyakkukáxadat ax jo'n xtsoo'ntkti jo'n.
7 Mnumájidup xa miitse'e nujom, ni ka to'k viijnjyap. Ve'em xa miitse'e mva'anda
jets ooye'e xtunjaanchjávada je Jesucristo, ooye'e je nuja'vin xtunjayepta, ooye'e
xtunkojtsnáxta je Nte'yam je y'ayook, ooye'e xtuntonuva'anda juu' ve'e je Nte'yam
chajkp, jets ooy aats miitse'e xtuntsokta. Ax ve'emts atse'e ntsak jetse'e xnumájiduvat ku
ve'e xputákada je nmujaanchja'vivatajkamda juu' ve'e tsuunidup jem Judea.
8 Ka'ats ats miits ya'a ve'e ntukpava'anda, je'ejyji atse'e ntsajkp jetse'e nukẹ'xnatáka
tyánut je tsojkun juu' ve'e mjayejptup ku ve'e xtoonduvat ax jo'n je viijnk jaanchja'vivatajk
dutonda jo'n.
9 Kux mnuja'vidinup xa miitse'e vintso ve'e je Maja Vintsán Jesucristo je maa'yun
xtoojnjimdi. Jyayejp tse'e ooy je majin, ax ayoop tse'e vyimpijt uu'm kajxamda jetse'e
ve'em ntukmaatjayejpumdinit je myajin.
10 Jidu'um xa atse'e nvinmay: Miits je m'o'yin kajxta xa je'e ve'e jetse'e xyakkukáxadat
juu' ve'e mton'ukvaandu juktu'uj, miits tse'e too'vajkp je meen mpakmojk'ukvaandu
jetse'e xtuntsojkti jetse'e ve'em xtóndat.
11 Ve'em ax jo'n ooy xtuntsojkti jetse'e je putajkin xtóndat juktu'uj, ve'em tse'e
xyakkukajxiduvat, to'k jado'k miitse'e xpámdat pan vintso ve'e juu' x'ixta xjayepta.
12 Kux pan yakuvaampjyam xa ve'e je jayu juu', kuvajkuxjupts je'e ve'e je Nte'yam ku
ve'e dumá'a pan vintso ve'e juu' du'ix dujayep; ka'a tse'e je Nte'yam x'amótumda juu' ve'e
xka'ijtjimdup.
13 Ka je'epts atse'e ntijp jets miitse'e xvin'ayóvdat jetse'e je viijnk jayu munuyojk
dujayéptat;
14 je'e ve'e yaktsojkp jetse'e juu' y'akijpxat. Mjayejptup xa miitse'e uxyam juu' ve'e
mtukyakpo'oktap juu' je'e ve'e ka'ijtuxjudup; ax ku tse'e jado'k naxpa, van'itts je'e ve'e
dujayejptuvat juu' ve'e mtukyakpookuxjadap ku miitse'e juu' mka'ijtuxjuduvat. Ax ve'em
tse'e juu' y'akijpxat,
15 ve'em ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vyaampa: “Je'e pane'e ooy juu' dutumpakmojk, ka'a
tse'e kyunajxuxji; jets je'e pane'e yuu'n vee'n juu' dupakmojk, ka'a tse'e kyanupaaduxji.”

Je Tito maat je myujatyoo'da

16 Nkukojtsjipts atse'e je Nte'yam ku ve'e dupuujm jem je Tito jya'vin kajxm nay je'ejyam
je vinma'yun juu' atse'e njayejpp miits kajxta.
17 Ka je'ejyape'e kyuvajk juu' ats je'e ve'e n'amotu, viinm je'e ve'e ooy
mtumputakava'anjada, je chojkun kajxam miits je'e ve'e uxyam najkx mku'íxjada.
18 Je Tito maatts aatse'e nkex to'k je n'útsamda je n'ajchamda juu' ve'e oy yaknukojtsp
oyjoma joma ve'e ñay'amókajada je jaanchja'vivatajkta, kux ooye'e je jayu dutuntuknujava
je oy kats je oy ayook.
19 Ax ka je'ejyap tse'e ku ve'e oy yaknukats, je jaanchja'vivatajke'e vinkoojnjudu jets
aatse'e xmujatyoo'at jetse'e xtukputajkimdat ya maa'yun juu' ve'e nto'numdup, ve'em
tse'e je Maja Vintsán yakmaja yakjaancha y'ítut jetse'e nyaknukẹ'xnatajkimdat jets ooye'e
ntuntsojkumda je n'útsamda je n'ajchamda jets je n'útsamda je ntsa'aamda jem Judea.
20 Ve'emts aatse'e ntun jets aatse'e ni pana xkapakótsut ku ve'e vya'anut jets ka'a
aatse'e ntukkatajkikúx je may meen juu' miitse'e tuxyakta, ve'em miitsta ve'em je viijnk
jaanchja'vivatajkta.
21 Ve'emts aatse'e ntonuva'añ juu' ve'e pyaatyp y'akeeguip, ka jeejyap tse'e je Maja
Vintsán vyinkujk, ve'empa ve'e jeja je jayu vyinkujk.

22 Je'e maattats aatse'e nkejxpa jado'k je n'útsamda je n'ajchamda juu' ve'e duyaknukẹ'xnatajki jets oye'e dukutyún may viijn. Ax nuyojk tse'e uxyam dutsak jetse'e oy dukutyónut ya toonk ku ve'e dumotu juu' ve'e mtonuvaandup.
23 Pan jem xa ve'e juu' ve'e du'amotutúvip pan pan je'e ve'e je Tito, ve'em tse'e xnaajmadat jets ats je'e ve'e je nmujatyoo' jets ats je'e ve'e nmaattuump jets miitse'e mputákajadat. Uk pan y'amotutúvidup tse'e pan pan je'e ve'eda je utsta je ajchta juu' ve'e myaatta, ve'em tse'e xnaajmadat jets je jaanchja'vivatajk je'e ve'e kejxjudup jets je Cristo je'e ve'e yakmájidup yakjaanchidup.
24 Yaknukẹ'xnatákada jeja je jaanchja'vivatajk vyinkujkta jets ooy miits je'e ve'e xtuntsokta, ve'em tse'e je viijnk jaanchja'vivatajk dunujávadat jets tyúvam aatse'e nva'añ ku aats miitse'e nyakmájada.

9

Juu' ve'e yakpakmojk je uts je ajch kajxta jets je uts je tsa'a kajxta

1 Ka'a tse'e vyinkopka jets ats miitse'e nnujáyadat jetse'e xpakmóktat je meen jetse'e je Nte'yam je jyayu xputákadat,
2 kux nmuja'vinup atse'e jets ve'eme'e xtonuva'anda. Nyakmájidu ats miitse'eda ku atse'e nnuujmidi je'e pan pan jatye'e tsuunidup yaja macedóniait y'it jaat jets myakuvaandupe'e je putajkin, juktu'ujani tse'e xnupaamdukada. Ax numay tse'e ya macedóniait jayu ñaajkxoojntkpákjada ku ve'e du'amotunaxta vintso ve'e juu' xtonuva'anda.
3 Oyam tse'e vye'ema, nkejxtupts atse'e ya utsta ya ajchta kux kadi atse'e ntañ ka óyap je'e kajx juu' atse'e nkojts oy miits kajxta, je'e ve'e jetse'e tyúvam mnay'apaamdukajadat ax jo'n atse'e nvaajñ jo'n.
4 To'mayji xa atse'e jem nmaadadat ya macedóniait jayu jetse'e to'mayji jay'apaamduka mve'nadat. Pan ve'em xa ve'e kuy'it, xyaktso'otyóndapts aatse'e je'e kajx ku aatse'e to'k jooot n'avana jets mtoondupe'e juu' ve'e je Nte'yam chajkp, ka kátsumts je'e ve'e je tso'otyo'nun juu' miitse'e viinm mjayéptap.
5 Je'e kajxts atse'e vinkopk njava jets atse'e tunnaajmada je utsta je ajchta jets too'vajkpe'e najkx mku'íxjada jetse'e mputákajadat jetse'e xyakpo'oktat je may meen juu' ve'e mnupaajmtkidu jetse'e xyakmóktat. Ax ve'em tse'e, je may meen juu' miitse'e mpakmojktup, apaamdukanits je'e ve'e vye'nat kux ve'eme'e xtsokta, ka je'e kajxape'e ku ve'e xyáktat ka to'k jooтap.
6 Jaa'myétsta jets pan pane'e vee'nji niipp, vee'nji tse'e dupakmuk; ax pan pan tse'e may niipp, ve'empa tse'e may dupakmojkpa.
7 Ve'em xa ve'e to'k jado'k juu' duyákut ax jo'n oy dupayo'oy, ka mejtsjooтap jets ka akee'yap, kux tsojkjup je'e ve'e je Nte'yam pan pane'e xoondukjooт juu' duyajkp.
8 O'yixjup xa ve'e je Nte'yam jetse'e je maa'yun ooy mtunto'nuxjadat, ve'em tse'e xa'ma kajx xjayéptat juu' ve'e mtukjoojntykadap jetse'e xjaa'kjayéptat may juu' ve'e je jayu mtukputákadap.
9 Ve'em ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ:
Ooy xa ve'e juu' je ayoova jayu dutunma'a,
ka'a tse'e je Nte'yam jyaa'tyókiju je y'oy je'e kajx juu' ve'e tyuump.
Jidu'um tse'e vya'añ.
10 Ax je'e pane'e dumooyp je jayu je taamt jetse'e duni'ip, jetse'e je y'ajop je y'a'ox dumá'a jetse'e dutukjoojntykada, je'e tse'e mmo'ojadap nujom juu' ve'e mka'ijtuxjudup jetse'e duyaknuyókat juu' ve'e m'íxtup mjayejptup, ve'em tse'e xjayejptuvat vintso ve'e xtóndat je y'oy je'e.
11 Nujom juu' jatye'e mtoondup mkojtstup, mkunoo'kxjadap tse'e je Nte'yam, ax ve'em tse'e m'o'yixjadat jetse'e je jayu ooy je putajkin xtunmo'odat. Ku tse'e ve'em nto'numdat, uu'm kajxamda tse'e je n'útsamda je n'ajchamda jets je n'útsamda je ntsa'aamda je Nte'yam dukukojtsjadat.
12 Kux ku xa ve'e mputajkimda je Nte'yam je jyayu, ka je'ejyap tse'e nmo'yumdup juu' ve'e ka'ijtuxjudup, nay ve'empa ve'e je Nte'yam ooy dutunkukojtsjadat.
13 Ku miitse'e xputákada je Nte'yam je jyayu juu' ve'e tsuunidup jem Judea, yaknukẹ'xnatáka tse'e tyánut jets mjaanchja'vidupe'e je oy kats je oy ayook, je Jesucristo jye'e, je m'oy jáyuvin kajxta tse'e je'e maatta xtukmaatjayépta juu' ve'e m'íxtup mjayejptup jets anañujoma je jayu maatpa.
14 Ax mnutsapkótsjadapts miits je'e ve'e jetse'e ooy mtuntsókjadat ku ve'e du'íxtat je maja maa'yun juu' ve'e je Nte'yam tutyo'nuxjada miits kajxta.
15 ¡Yakkukojtsjip xa ve'e je Nte'yam je maja maa'yun kajx juu' ve'e xtoojnjimdu, je maa'yun juu' ve'e je ayook kayakpaatp vintso ve'e yakkojtsva'atsut!

10

Je̱ kutojkṵn juu' ve'e je̱ Pablo jyaye̱jp kṵx je̱ kuka̱tsiva je̱'e̱ ve'e

1 A̱ts, je̱ Pablo, ve'em ax jo'n je̱ Cristo je̱ nṵṵ'k aaj je̱ nṵṵ'k jo̱o̱t dujayep jo'n, ve'emts a̱ts miitse'e nmunoo'kxtṵkta. Ve'eme'e je̱ jayu vya'añ je̱ts ja'vip tsa̱'kip a̱tse'e ku a̱tse'e n'it miits ma̱a̱tta; ax kuts a̱tse'e jékum n'it, van'itji a̱tse'e nnayjávaja je̱ts a̱ts miitse'e juu' ntukna̱a̱jmada.

2 Nmunoo'kxtktupts a̱ts miitse'e je̱ts ka'a a̱tse'e x'ake̱e̱'yadat je̱ts a̱tse'e nyaknṵke̱'xnata̱kat vintso̱ a̱tse'e je̱ ma̱kk aaj je̱ ma̱kk jo̱o̱t njayep ku a̱ts miitse'e na̱jkx nku'ixta, ve'em ax jo'n a̱tse'e nvinmay je̱ts a̱tse'e n'ítṵt jeja je̱ jayu vyinkujk pa̱n pa̱n jaty a̱tse'e xnṵvampejttup, juu' ve'e vaandup je̱ts ve'em a̱tse'e juu' jaty ntun nka̱ts ax jo'n pa̱n pa̱n jatye'e je̱ naxviijnit je̱ kyo̱'o̱y je̱'e̱ du̱ma̱a̱tnavya̱a̱'nju̱dup.

3 O̱yam a̱a̱tse'e njoojntyka yaja naxviijn, n'ama̱a̱daaguipts a̱a̱tse'e pa̱n pa̱n jaty a̱a̱tse'e xtso'oxpa̱jktup, ka ve'emap ax jo'n pa̱n pa̱n jatye'e je̱ naxviijnit je̱ kyo̱'o̱y je̱'e̱ du̱ma̱a̱tnavya̱a̱'nju̱dup.

4 Ku̱x je̱'e̱ juu' a̱a̱tse'e ntuk'atso'oxtuump, ka je̱ naxviijnit je̱'e̱pts je̱'e̱ ve'e, je̱ Nte'yam a̱a̱tse'e je̱ ma̱kkin xmo̱o̱yp je̱ts a̱a̱tse'e nyakkuto̱ki nu̱jom juu' jatye'e je̱ Nte'yam du̱tso'oxpa̱jktup,

5 ntuk'ixpts a̱a̱tse'e je̱ jayu joma ve'e du̱kapaa'ty du̱kah'ake̱e̱ga je̱ vinma'yu̱n juu' ve'e ka ve'emap, nyakvintókip a̱a̱tse'e juu' jatye'e du̱nu̱pojtu̱ktup je̱tse'e je̱ Nte'yam kyayak'íxat. Nu̱jom juu' jaty vinma'yu̱n a̱a̱tse'e mpu̱u̱mp je̱m je̱ Cristo y'am kya̱'m, ve'em tse'e yakka̱tsa̱pákṵt.

6 Ax ku tse'e o̱y mka̱tsa̱páktat, apa̱a̱mdu̱kanits a̱a̱tse'e n'it je̱ts a̱a̱tse'e je̱ tsaachpaatu̱n mpa̱a̱jmjadat anañu̱joma pa̱n pa̱n jatye'e kaka̱tsu̱pa̱jktup.

7 Tun ko̱o̱jyji xa ve'e juu' myakjávajada pa̱n vintso̱ ve'e juu' x'a'íxtu̱kta. Pa̱n je̱m xa ve'e juu' ve'e nayja'vijup je̱ts je̱ Cristo je̱ jyayu je̱'e̱ ve'e, va'an tse'e du̱payo̱'o̱yu̱ je̱ts ve'em ax jo'n je̱'e̱, nay ve'empats a̱a̱tse'e n'ijtpa je̱ Cristo je̱ jyayu.

8 Ax óyamts a̱tse'e njaa'knatyukmájaja je̱ kutojku̱n juu' a̱tse'e njayejpp, ka'ats a̱ts je̱'e̱ ve'e ntuktso'o̱tyún, ku̱x je̱ Maja̱ Vintsán a̱a̱tse'e xmo̱o̱y ya̱ kutojku̱n je̱'e̱ ka̱jx je̱tse'e je̱ jayu mya̱akkpáktat je̱ jaanchja'vin ka̱jx, ka je̱'e̱ ka̱jxap je̱ts a̱a̱tse'e je̱ jayu nyakvintókidat.

9 Ka'a tse'e xvinmáydat je̱ts n'atsa̱'a̱gavaandup a̱ts miitse'e ku ve'e nnu̱jáyada.

10 Je̱m xa ve'e juu' ve'e vaandup je̱ts ma̱kk a̱tse'e je̱ kutojku̱n mpu̱m je̱ts je̱ o̱y vinma'yu̱n ma̱a̱t a̱tse'e ku a̱tse'e je̱ jayu nnujaya, ax kuts a̱tse'e n'it je̱ jayu ma̱a̱t, yónu̱k aaj yónu̱k jo̱o̱tts a̱tse'e je̱ts ko̱'o̱y jávum je̱'e̱ ve'e vintso̱ a̱tse'e nka̱ts.

11 Ax je̱ jayu pa̱n pa̱ne'e ve'em vaandup, va'an tse'e du̱nu̱jávada je̱ts ve'em ax jo'n a̱ts miitse'e nnujáyada ku a̱tse'e nka'it miits ma̱a̱tta, nay ve'empats a̱tse'e nko̱jtspat ku a̱tse'e n'it miits ma̱a̱tta.

12 Ka'a xa a̱tse'e nnayjávaja je̱ts a̱tse'e nnatyukmu'íxajat ma̱a̱t pa̱n pa̱n jatye'e viinm nakyuko̱jtsijidup. Tyuktoonduvamts je̱'e̱ ve'e ku ve'e juu' du̱kavinmótuda, je̱'e̱ ka̱jx tse'e ña̱tyukmu'íxajada to'k jado'k je̱tse'e ña̱ajk'akijpxajada.

13 Ka'a xa a̱tse'e nnatyukmájaja juu' a̱tse'e xkatukka̱daakp; je̱ Nte'yam a̱tse'e xkijpxjip joma vaat a̱tse'e juu' ntun, ax je̱m paatpats a̱tse'e xmo̱o̱jy je̱ts a̱tse'e ntónu̱t joma ve'e miitsta.

14 Ku a̱tse'e ve'em nxo̱o̱ndu̱k, ka'ats a̱tse'e mpítsum joma vaat a̱tse'e xtukka̱da'aky, ku̱x a̱ts miitse'e mutoo'va̱jkp nyakna̱jkxjidu je̱ o̱y ka̱ts je̱ o̱y ayook, a̱ts tse'e mutoo'va̱jkp nvaajnjidu je̱ Cristo jye̱'e̱.

15 Ka'ats a̱ts je̱'e̱ ve'e nnatyukmájaja juu' ve'e je̱ viijnk jayu tu̱du̱tonda, ve'em ax jo'n a̱ts je̱'e̱ ve'e viinm ku̱ntuujn jo'n; ax je̱'ets a̱tse'e n'a'ixp je̱ts namvaate'e je̱ mjaanchja'vinda ñu̱yoka, ve'em tse'e ñu̱yókat joma vaat a̱tse'e njaa'któnu̱t,

16 a̱tse'e n'avánat je̱ o̱y ka̱ts je̱ o̱y ayook je̱ itta juu' ve'e nu̱ntun jékum je̱m tso̱v joma ve'e miitsta. Ku a̱tse'e ve'em ntónu̱t, ka'ats a̱tse'e nnatyukmájajat je̱'e̱ juu' ve'e je̱ viijnk jayu tu̱du̱tonda.

17 Pa̱n pa̱n tse'e namya̱javaajnjup, nu̱yojk o̱yts je̱'e̱ ve'e je̱tse'e je̱ Maja̱ Vintsán du̱yakmájat du̱yakjaanchat.

18 Ku̱x je̱ jayu juu' ve'e kuvu̱k taamp je̱ja je̱ Nte'yam vyinkujk, ka je̱'epts je̱'e̱ ve'e juu' ve'e viinm nay'o̱ñu̱ko̱jtsijup, je̱'e̱ je̱'e̱ ve'e juu' ve'e je̱ Maja̱ Vintsán o̱ñu̱ko̱jtsijup.

11

Je̱ Pablo je̱ts je̱'e̱da pa̱n pa̱n jatye'e natyijju̱du kuka̱tsivada

1 ¡Nvaat xa miits je̱'e̱ ve'e xmute̱nadat ku a̱tse'e ve̱e̱'n nka̱ts juu' ve'e ka víjap! Pa̱n o̱yvintso̱va xa a̱tse'e juu' nka̱ts, mmute̱nadapts miitse'e to'k aaj.

2 Ẹjkjup xa ạtse'e miits kạjxta, jẹ ejkụn juu' ve'e jẹ Nte'yam kạjx. Ve'em xa ạtse'e ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e to'k jẹ kiixụta'ạx dụyajkp jẹtse'e dụpákụt to'kji jẹ vajụtyajk.
3 Jẹ'ẹts ạtse'e nvinmaayp ku ve'e mnụnyakvinmamya'atjadat jẹtse'e to'k aaj to'k jọọt xkọọ'ktsọjktinit jẹ Cristo, ve'eme'e mjajttuvat ax jo'n jyajty jẹ Eva ku ve'e jẹ tsaa'n vyin'ạạ'nji.
4 Mkuvajktup xa ve'e pạn pạn jatye'e jẹ'ydup jẹtse'e mva'nụxjada juu' ve'e tyijtup jẹts jẹ Jesús jẹ'ẹ ve'e jyẹ'ẹ. To'k jọọt tse'e xkuvạkta juu' ve'e tyijtup jẹts jẹ Espíritu Santo jẹ'ẹ ve'e jyẹ'ẹ jẹts jẹ ayook juu' ve'e tyijtup jẹts jẹ ọy kạts jẹ ọy ayook jẹ'ẹ ve'e. Ax jẹ'ẹ juu' ve'e tyun'ava'nidup, ka jẹ'epts jẹ'ẹ ve'e jẹ Jesús jyẹ'ẹ, ka jẹ'epts jẹ'ẹ ve'e jẹ Espíritu Santo jyẹ'ẹ, nay ka'avats jẹ'ẹ ve'e jẹ ọy kạts jẹ ọy ayook. Jẹ Jesús jyẹ'ẹ, jẹts jẹ Espíritu Santo jyẹ'ẹ, jẹts jẹ ọy kạts jẹ ọy ayook, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e juu' miitse'e mkuvajktu ku ạạts miits jẹ'ẹ ve'e nvaajnjidi.
5 Ve'em xa ạtse'e njanayjávaja jẹts ka'a ạtse'e nkatunnụmájiva ax jo'n jẹ'ẹ juu' miitse'e mtijtup majạ kukátsivada.
6 Ọyam xa ạtse'e nyaktij jẹts ka'a ạtse'e juu' n'ọkyạts, nnụja'vinupts ạtse'e juu' ạtse'e nkajtsp. Nyaknụkẹ'xnatajki ạạts yạ'ạ ve'e anañụjoma kạjx juu' ạạtse'e ntoon nkọjts ku ạạtse'e n'ijt miits mạạtta.
7 ¿Jadi tọkin ạts vine'e ntoon ku ạts miitse'e nvaajnjidi jẹ ọy kạts jẹ ọy ayook jẹts ka'a ạts miitse'e jẹ putajkin n'amọ́tudi jẹ'ẹ kạjx? Naajkpi'kiju xa ạtse'e jẹts miitse'e ve'em yakmạja m'íttat.
8 Nkuvajk xa ạtse'e jẹ meen juu' ạtse'e jẹ viijnk jaanchja'viva xmọọydu jẹts ạtse'e ve'em nyaktónụt ku ạts miitse'e nvaajnjidi jẹ ọy kạts jẹ ọy ayook.
9 Ku ạtse'e n'ijt miits mạạtta jẹts ạtse'e xkatih'ijtja vye'na, ni tíats ạts miitse'e nkah'amọ́tudi jẹts ạtse'e juu' xmọ'ọdat. Yạ utsta yạ ajchta juu' ve'e yaja macedóniait y'it jạạt tsọọ'ndu jẹtse'e jẹm jyẹ'ydi, yạ'ạts ạtse'e xmọọydu juu' ạtse'e xka'ijtji, ax ve'emts ạtse'e x'ọ'yixji jẹts ạts miitse'e nkah'atsooxti. Ve'emts ạtse'e njaa'któnụt.
10 Ve'em ax jo'n ạtse'e jẹ Cristo xtuknujava jẹ tyụv jẹ'ẹ, ni pánats ạtse'e xkapajkjat yạ xọọjntkụn jẹm nụjom acáyait y'it jọọtm.
11 ¿Tyajxts ạts vine'e ve'em nkạts? ¿Jadi ka'a ạts miits vine'e ntsọkta? Ñụja'vip xa ve'e jẹ Nte'yam jẹts ntsọjktup ạts miitse'eda.
12 Juu'am ạtse'e ntuump, njaa'któnupts ạts jẹ'ẹ ve'e, ve'em tse'e kya'ọ'yixjadat jẹ'ẹ pạn pạn jatye'e dụ'íxtidup pạn ti ve'e tyuk'akọ́tstap jẹtse'e ñatyijjadat jẹts ve'eme'e tyoonduva ax jo'n ạts.
13 Taayts jẹ'ẹ ve'e jẹts jẹ kukátsiva jẹ'ẹ ve'eda, jẹ vin'ạạ'mpa xa jẹ'ẹ ve'eda, ve'eme'e ñapyámjada ax jo'n jẹ Cristo jẹ kyukátsiva kụy'ijtti jo'n.
14 Ka'ats jẹ'ẹ ve'e tyuk'atúvụma, kụx viinme'e jẹ Satanás ñapyụmjụ ax jo'n jẹ Nte'yam jẹ y'aangeles kụy'ijt jo'n.
15 Ax jẹ'ẹ kạjx tse'e kyayaktuk'atụva ku ve'e jẹ'ẹ pạn pạn jatye'e ijttup jẹm jẹ Satanás y'am kyạ'm, jẹ'ẹ tse'e napyạạjmjụdup ax jo'n jẹ'ẹ juu' ve'e dụtoondup jẹ y'ọy jẹ'ẹ. Tsaachpaattinupts jẹ'ẹ ve'eda, ve'em ax jo'n dụvinmátsjada, jẹ'ẹ kạjx juu' jatye'e tyoondup kyọjtstup ka óyap.

Vintsọ jẹ Pablo chaachpaaty

16 Jado'k nax xa ạtse'e nva'añ: Ni pạna ve'e kyavinmáyụt jẹts ka víjap ạtse'e. Ax pạn ve'emts miitse'e mvinmayda, masọ'ọktats ạts to'k aaj jẹts ạtse'e nkọ́tsụt ax jo'n to'k juu' ve'e ka víjap, ve'emts ạtse'e vẹẹ'n nmamyájijuvat.
17 Ka jẹ Majạ Vintsánapts ạtse'e jẹ vinma'yụn ve'em xmọọyp ku ạtse'e ve'em nkạts, ve'em ạtse'e nkạts ax jo'n to'k juu' ve'e ka víjap ku ạtse'e nnamyájaja.
18 Jẹja xa ve'e nụmay pạn pạn jatye'e namyájijidup jẹ naxviijnit jyẹ'ẹ kạjx. Va'ants ạtse'e dụnamyájijuva.
19 Kuvijts miitse'e mnayjávajada. ¡Mnayja'vijidup tse'e jẹtse'e xmutẹ́nadat pạn pạn jatye'e ka víjap!
20 Mkuvajktup xa miitse'e pạn pạn jatye'e m'akẹẹ'yijidup, pạn pạn jatye'e mpajkụxjụdup juu', pạn pạn jatye'e mmu'ukvin'íxjụdup, pạn pạn jatye'e namyájijidup, pạn pạn jatye'e mjomtoojnjụdup mtitoojnjụdup.
21 Pạn miitsts ạtse'e xtuknạajmavaandup jẹ'ẹ kạjx ku ạtse'e ve'em nkatuujn ku ạtse'e nve'na miits mạạtta, nkuvujkpts ạtse'e jẹts ạtse'e nkatuujn ax jo'n jẹ'ẹda. Ka'a ạtse'e ve'em ntuujn jẹ'ẹ kạjx ku ạtse'e ve'em nkanayjávaja.

Ax pạn vintsọ tse'e jẹ viijnk mạkk aaj mạkk jọọt ñayjávajada jẹtse'e ñamyájajadat, ve'emts ạtse'e nnayja'vijuva, óyam ạtse'e nkạts ax jo'n to'k juu' ve'e ka víjap.
22 ¿Hebreo jayu jẹ'ẹ ve'eda? Hebréovit jáyuvats ạtse'e. ¿Israeejlit jayu jẹ'ẹ ve'eda? Israeejlit jáyuvats ạtse'e.

23 ¿Myutoondup myupąjktupts jẹ'ẹ ve'e jẹ Cristo? Ax nųyojkts ątse'e jẹ Cristo nmutún nmupųk jẹts ni ka'a ve'e jẹ'ẹda. Ku ątse'e ve'em nkąts, ve'emts ątse'e nkąts ax jo'n to'k juu' ve'e ka víjap. Nųyojk xa ątse'e ntun jẹts nųyojkts ątse'e nyakpoxųntąkpųm jẹ Cristo kąjx jẹts ka'a ve'e jẹ'ẹda. May náxanits ątse'e nyakvąp jẹts may náxani ątse'e jẹm o̧o̧'kųn am n'it.
24 Mugo̧o̧xk naxts ątse'e jẹ israeejlit jayu xmo̧o̧jy jẹ tsaachpaatųn ku ve'e jẹ jayu yakvąp ii'px maktaaxtojt kạ'ąj.
25 Toojk naxts ątse'e nyakkųp vąjp, to'k naxts ątse'e nyaktsaka'ch, toojk nax tse'e ñąjąą'njini jẹ baarcoda joma ątse'e nve'na jẹts ątse'e to'k xąąj to'k tsooj n'ijt jẹm maaxy nąjo̧o̧tm,
26 may naxts ątse'e jẹja nạ'aajy too' aajy n'ijt, nmuténits ątse'e jẹ aja'vin jẹ atsạ'kin jẹm mąjạ nąjo̧o̧tm, nmuténivats ątse'e jẹ aja'vin jẹ atsạ'kin joma ve'e jẹ mẹẹ'tspa, nmuténivats ątse'e jẹ aja'vin jẹ atsạ'kin jẹja ąts nmu'israeejlit jayu akujk jẹts jẹja jẹ'ẹ akujk pąn pąn jatye'e ka jẹ'epta, nmuténivats ątse'e jẹ aja'vin jẹ atsạ'kin jẹm kajpųn kąjxm, jẹm vinva'ajts it kąjxm, jẹts jẹm maaxy nąjo̧o̧tm, nay ve'empa tse'e jẹja jayu akujkta pąn pąn jatye'e natyijjųdup utsta ajchta jẹts utsta tsạ'ąda.
27 Nmuténits ątse'e jẹ toonk jẹts jẹ tsaachpaatųn, may naxts ątse'e nkamaaj, nmuténits ątse'e jẹ yooj jẹts jẹ tąątsa, may naxts ątse'e n'ayooji n'axąąji, nmuténits ątse'e jẹ xox, nmuténivats ątse'e ku ątse'e jẹ vit jẹ xo̧x xka'ijtji.
28 Ax ka tun jẹ'ẹjyap tse'e, xạ'ma kąjxts ątse'e nvinmayda nųjom pąn pąn jatye'e dujaanchja'vidup jẹ Jesucristo.
29 Pąn jẹm xa ve'e jẹ jayu juu' ve'e jẹ yónųk aaj jẹ yónųk jo̧o̧t dujayejptup, ve'emts ątse'e njava jẹts viinm ątse'e jẹ yónųk aaj jẹ yónųk jo̧o̧t njayep; pąn yakto̧kintoondup tse'e jẹ jayu, o̧o̧yts ątse'e ntun'ekjų.
30 Pąn namyájaja tse'e dụtsąk, namyájajapts ątse'e jẹ'ẹ kąjx juu' ve'e dụyaknụkẹ'xnatąjkip vintso̧ ątse'e jẹ yónųk aaj jẹ yónųk jo̧o̧t njayep.
31 Jẹ Nte'yam, jẹ Mąjạ Vintsą́n Jesucristo jẹ Tyee', juu' ve'e xạ'ma kąjx yakmąja yakjaancha ijtp, ñųja'vipts jẹ'ẹ ve'e jẹts tyúvam ątse'e juu' nkąts.
32 Ku xa ątse'e n'ijt jẹm damaascovit kyajpųn kąjxm, van'it tse'e jẹ kajpųn yakkutojkpa juu' ve'e jẹ yakkutojkpa Aretas kyạ'mip, jẹ'ẹ tse'e dụpąąm jẹ tojpa jẹtse'e dụ'ix'ijtti jẹ kajpųn naa'pą́ts akạ'ą jẹts ątse'e kụxmajtsti.
33 Ax jẹm tójumts ątse'e jẹ jaanchja'vivatąjk xnastạ'yidi jẹm ventana am tso̧v joma ve'e jẹ kajpųn naa'pą́ts, jẹts ątse'e nkeek.

12

Juu' ve'e jẹ Pablo yak'ixju

1 Ka'a xa ve'e jẹ jayu tyo'nųxjų ku ve'e jẹ jayu viinm ña̧y'o̧ñụkó̧tsaja. Qyam tse'e vye'ema, nkó̧tsupts ątse'e juu' ątse'e jẹ Mąjạ Vintsą́n xtuk'ix jẹts juu' ątse'e xtukyaknụkẹ'xnatąjki.
2 N'ixa xa ątse'e to'k jẹ yaa'tyąjk juu' ve'e to'k muk ijtp jẹ Cristo mąąt. Makmajkts joojnt ítanits jẹ'ẹ ve'e yakvąv jẹm mutoojk tsapjo̧o̧tm. (Ka'ats ątse'e nnụjava pąn jẹ ñi'kx jẹ kyo̧pk mąąt yakvąąjv uk pąn ka'a, jẹ Nte'yame'e dụnụja'vip.)
3 Ax nmụja'vipts ątse'e jẹts jẹ yaa'tyąjk, ka'a ątse'e nnụjava pąn jẹ ñi'kx jẹ kyo̧pk mąąt uk pąn ka'a, jẹ Nte'yame'e dụnụja'vip,
4 jẹ'ẹ tse'e yakvo̧o̧v joma ve'e jẹ Nte'yam jẹ jyayu dụjąąjna dụtąjka jẹtse'e dụ'amo̧tunajxy jẹ kąts jẹ ayook juu' ve'e ka'o̧'yip jẹtse'e yakko̧jtsva'atsụt jẹts ka'a ve'e jẹ Nte'yam dụyakjaty jẹtse'e dụ'avánat.
5 Kụnnamyájaja xa ątse'e to'k jẹ yaa'tyąjk kąjx ax jo'n jẹ'ẹ, ax ka'ats ątse'e viinm nmamyájaja, jẹ'ẹ kąjxji ve'e vintso̧ ątse'e jẹ yónųk aaj jẹ yónųk jo̧o̧t njayep.
6 Pąn ąts tse'e kụntsąk jẹts ątse'e nnay'o̧ñụkó̧tsajat, ka tónajyapts jẹ'ẹ ve'e, kụx jẹ'ẹjyji ątse'e kụnkąts juu' ve'e tyúvam. Ax ka'ats ątse'e ve'em ntun, ve'em tse'e ni pąna kyavinmáyụt jẹts njaa'knụmájip ątse'e nụyojk jẹts ka'a ve'e ax jo'n ątse'e x'ix ukpụ dụ'amo̧tunaxy juu' ątse'e nkąjtsp.
7 Ax ąts tse'e jẹ yaa'tyąjk juu' ve'e yakvo̧o̧v jẹm mutoojk tsapjo̧o̧tm. Kụx o̧o̧ye'e dụtunnụmąja juu' ątse'e xyak'ix, jẹ'ẹ kąjxts ątse'e nyakpąąjmji juu' ve'e ąts yạ nni'kx yạ nko̧pk mąkk dụyaktsaachpaatp, jẹ'ẹ juu' ve'e jẹ Nte'yam yakjajtyp jẹts ątse'e jẹ Satanás xyaktsaachpaa'ty, ve'emts ątse'e nkanamyájajat viinm.
8 Toojk náxanits ątse'e n'amo̧tu jẹ Mąjạ Vintsą́n jẹts ątse'e xpąjkjat juu' ve'e ąts yạ nni'kx yạ nko̧pk mąkk dụyaktsaachpaatp.
9 Ax jidụ'ụmts ątse'e jẹ Mąjạ Vintsą́n xnụụjmi: “Mtukjo̧tkąda'akup xa ve'e jẹ maa'yụn juu' ąts mitse'e ntoojnjip, kụx nụyojk o̧y xa ve'e ñụkẹ'xnatáka ąts jẹ nmąkkin ku ve'e jẹ jayu jẹ yónụk aaj jẹ yónụk jo̧o̧t dụjayep.” Jidụ'ụmts ątse'e xnụụjmi. Jẹ'ẹ kąjxts ątse'e nụyojk

nxǫǫnduk ku ątse'e je yónuk aaj je yónuk joǫt njayep, kux ku xa ątse'e je yónuk aaj je yónuk joǫt njayep, van'it tse'e je Cristo je myąkkin y'it yam ąts nja'vin kąjxm.
10 Je'e kąjxts ątse'e nxǫǫnduk ku ątse'e je yónuk aaj je yónuk joǫt njayep, ku ątse'e je jayu xvinkǫjtspét, ku ątse'e juu' xka'ijtja, ku ątse'e je jayu xjomtún xtitún, ku ątse'e juu' nmutena. Nujomts ąts ya'ą ve'e xǫǫnduk joǫt nyaknaxy je Cristo kąjx. Kux ku xa ątse'e njayep je yónuk aaj je yónuk joǫt, nuyojkts ątse'e je Nte'yam je mąkkin xmą'ą.

Ku je Pablo duvinmaajy je y'utsta je y'ajchta mąąt je y'utsta je chą'ąda jep Corinto

11 Ka víjap xa ątse'e ku ątse'e viinm nmay'oñukǫ́tsaja; ax miitsts ątse'e tux'akee'yada jets ątse'e ve'em ntun. Miits xa ątse'e kux'oñukǫ́tsada, kux ka'a ątse'e nkatunnumájiva ax jo'n je'eda juu' ve'e mtijtup mąja kukątsivada, óyamts ąts miitse'e xjávada jets nmupánip ątse'e.
12 Je'e juu' ątse'e ntoon ku ątse'e nve'na miits mąątta, je mújit nuja'vin, je mąjin, jets je mújit atuva, je'e tse'e duyaknuke'xnatąjkip jets je kukątsiva ątse'e. Ve'emts ątse'e jem ntuujn óyame'e je jayu dutso'oxpujk je ayook juu' ątse'e je jayu nvaajnjip.
13 Vanxúpam ąts miitse'e ntoojnjidi ku ątse'e n'ijt miits mąątta ax jo'n ątse'e ntoojnjada je viijnk jaanchja'vivatąjkta; je'ejyji ve'e ka'a ąts miitse'e ti putąjkin xmǫoydi. ¡Me'kxjadats ątse'e to'k aaj ku ąts miitse'e je putąjkin nkah'amǫ́tudi!
14 Apąąmdukats ątse'e uxyam jets ąts miitse'e mutoojk nax nąjkx nku'ixta, ax ni vinxúpats ąts miitse'e nkah'atso'oxtat. Ka je'epts ątse'e n'íxtip juu' miitse'e m'íxtup mjaye'jptup, je'e ve'e jetse'e oy m'ijttinit je Cristo mąąt. Ve'em xa ątse'e ax jo'n je mtee'da kuy'ijt jo'n, je'e kąjx ku ve'e xjaanchja'vi'ukvaandi je Jesucristo ku ąts miitse'e ntukmukojtsti je oy kąts je oy ayook. Ve'eme'e dutsąk jetse'e je ónuk tee' je ónuk taak duyakjoojntykadat je y'ónuk, ka je'epe'e jetse'e je pi'k ónuk je tyee' je tyaak duyakjoojntykadat.
15 Ax ve'em tse'e, to'k aaj to'k joǫt ątse'e n'ixta vintsǫ ąts miitse'e mputąkadat, nayja'vijupts ątse'e jets ąts miitse'e nku'ǫǫ'kadat pąn miits je m'o'yin kąjxta ve'e kuy'it. Ve'emts ątse'e nnayjávaja óyam tse'e kye'ex jets ku ąts miitse'e nuyojk ntsǫkta, veę'njits ąts miitse'e xtsǫkta.
16 Ax mnuja'vidupts miitse'e jets ni pąna ve'e miitsta ąts nkah'atsuux. Ax to'mayji tse'e jem juu' ve'e vaandup jets va'ajts kutaay ątse'e jets ąts miitse'e tunvin'ąą'nda.
17 ¿Nvin'ąą'ndu ąts miits vine'e je jayu kąjxta juu' ąts miitse'e ntuknukejxtu?
18 Nmunoo'kxtk xa ątse'e je Tito jetse'e nąjkx mku'íxjada, jets ątse'e nkejx to'k je n'útsamda je n'ajchamda juu' ve'e myąadi. ¿Mvin'ąą'njudu vine'e je Tito? ¿Jadi ka'a ąąts vine'e nume̱jtsk kijpx joǫt kijpx ja'vin juu' ntun nkąts?
19 ¿Ve'em miitse'e mvinmayda jets nay'oñukojtsijup ątse'e jeja miits mvinkujkta? Ax ka'ats je'e ve'e vye'ema. Ve'emts ątse'e nkąts to'k muk je Cristo mąąt jets jeja je Nte'yam vyinkujk. Miitsta, juu' ątse'e ǫǫy ntuntsojktup, ve'em ątse'e nkąts jetse'e nuyojk xjaanchjávadat je Jesucristo.
20 Je'e xa ątse'e nvinmaayp ku ąts miitse'e nąjkx nku'íxtinuva, to'mayji ąts miitse'e nkapaa'ttat ax jo'n ątse'e ntsąk, van'itts ąts miitse'e je tsaachpaatun mpąąjmjadat je ka óyap kąjx juu' ve'e mtoondup, ve'emts ąts miitse'e xkapaattuvat ax jo'n miitse'e xtsǫkta. Nvinmaayp xa ątse'e ku ve'e to'mayji nakyojtsvintsǫǫjvjup mve̱'nadat ku ątse'e jem nje̱'yat, namyu'ejkjudup, mkanachojkjudup, pajkva'kxy mve̱'nadat, akǫtsutoonkidup, napyakojtsjudup, nutúvidup, mjomtsuunidup mtitsuunidup mve̱'nadat.
21 Nvinmaayvap xa ątse'e ku ąts miitse'e nąjkx nku'íxtinuva jets ątse'e to'mayji je Nte'yam xyaktsǫ'ǫtyónut miits kąjxta jets ąts miitse'e numay nmuya'axtat, je'e ve'e ku miitse'e jem numay juu' ve'e tokintoondu jetse'e dukaton'atúvada je kyǫ'oy je'e juu' ve'e tyoondup, je'e ve'e ku ve'e je navyąjkun duyakvintsą'kintókida, ku ve'e je kąts dutukmąątjayépta je yaa'y je tą'ąx juu' ve'e ka púkap jyaye̱jptup, jets ku ve'e juu' oyvintsǫva dutonda dukǫtsta.

13

Juu' ve'e je Pablo kyojtsjidu je jaanchja'vivatajk jep Corinto

1 Yą'ąts je'e ve'e ku ąts miitse'e nąjkx nku'ixta mutoojk nax. Ax kuts ątse'e nje'yat, van'itts ątse'e juu' jaty n'íxut nmujávat, ve'em vintsǫ ve'e yakkąts ku ve'e nume̱jtsk ukpu nutoojk dunukojtspétta je ayook.
2 Ku ąts miitse'e ojts nku'ixta mume̱jtsk nax, juu'ts ątse'e nvaajnjidu pąn pąn jatye'e tokintoondup jets nuvinxupe'e jem jyaa'k'ítta, nay vanxúpjyamts ąts miitse'e nvaajnjidinuva. Ku ąts miitse'e jado'k nax nąjkx nku'íxtinuva, ka'ats ątse'e ntukmǫ'ǫttat pąn pąn jatye'e katokinton'atúvidup.
3 Van'it tse'e x'íxtat xnujávadat jets kojtspe'e je Cristo ąts kąjx. Ax je Cristo, ka'ats je'e ve'e je yónuk aaj je yónuk joǫt mtukpayǫ'oyjada, mąkkts je'e ve'e y'it miits mąątta.

4 Qyam xa ve'e je Jesucristo dukayaknukẽ'xnatajki jets ooye'e je makkin dutunjayep ku ve'e cryuuzpejt, joojntykipts je'e ve'e uxyam je Nte'yam je myakkin kajx. Nay ve'empats atse'e, je'e ve'e ku atse'e to'k muk n'it je Cristo maat, ka'ats atse'e nyaknukẽ'xnatáka je makkin juu' atse'e njayejpp. Qyam tse'e vye'ema, je Cristo je myakkin kajxts atse'e njoojntyka jets atse'e ntónut nkótsut juu' ve'e tsojkjup miits maatta.
5 Payo'oyda miitse'e viinm pan tyúvame'e xjaanchjávada je Jesucristo. ¿Ka'a miitse'e xnujávada jets je Jesucristo ve'e ijtp jem mja'vin kajxmda?, je'ejyji je'e ve'e jets ka'a ve'e koojyji mnatyijjada jets mjaanchja'vidupe'e.
6 N'a'ixpts atse'e jetse'e xnujávadat jets ntuump nkajtsp aatse'e juu' ve'e je Nte'yam chajkp.
7 Nmunoo'kxtkpts atse'e je Nte'yam jets ka'a miitse'e xtóndat juu' ve'e ka óyap; ka je'e kajxap je'e ve'e jetse'e tyunkẽ'xukut jets ntuump nkajtsp atse'e juu' ve'e je Nte'yam chajkp, je'e atse'e ntsajkp jetse'e xtóndat juu' jatye'e oy, óyame'e je jayu vya'añ jets ka'a atse'e ntun nkats juu' ve'e je Nte'yam chajkp.
8 Kux ka'a xa ve'e n'amaadaaguimdat pan ntso'oxpajkumdupe'e je tyuv je'e, n'amaadaaguimdapts uu'me'e ku ve'e nto'numda je tyuv je'e.
9 Paatyts atse'e nxoondúk ku atse'e n'it yónuk aaj yónuk joot jets miitse'e makk m'itta to'k muk je Cristo maat. Ijtpts atse'e je Nte'yam nmunoo'kxtuk jetse'e m'ijttinit tum oy tum va'ajts.
10 Jidu'um xa ats miitse'e nnujáyada namka'ana ats miitse'e najkx nku'ixta. Ax kuts atse'e jem nje'yat, ve'emts atse'e ya nkutojkun nkamakkpámut, ya kutojkun juu' atse'e xmooy je Maja Vintsán jets ats miitse'e makk nyak'ijttinit to'k muk je Cristo maat, ka je'e kajxapts atse'e xmoojy jets ats miitse'e nyakvintókidat.

Ku je Pablo kyojtskukajxini

11 Utsta ajchta utsta tsa'ada, kojtskukajxinupts atse'e. Je Dios maat tse'e mtaandini. Íxtada je'e juu' ve'e myaktánjadap oy jets va'ajts, kutyonda juu' ats miitse'e ntuknuja'yidup, nayjávajada to'k jado'k, joojntykada oy joot. Pan mtoondup tse'e ve'em, m'ijttinupts miitse'e je Nte'yam maat.
12 Nachee'njada to'k jado'k je tsojkun maat je Maja Vintsán kajx.
13 Máyame'e je Dios mkejxuxjada je utsta je ajchta jets je utsta je tsa'ada anañujoma.
14 Je Maja Vintsán Jesucristo tse'e mkunoo'kxjadap, je Nte'yam tse'e dupámup jem mja'vin kajxmda je tsojkun, je Espíritu Santo maat tse'e m'ijttinit nuto'k nuto'k anañujoma miitsta.

Yą'ą tse'e jẹ nąk juu' ve'e jẹ Pablo tyuknụja'yi jẹ jaanchja'vivatąjk jẹp Galacia

1 Ątse'e jẹ Pablo, ka jẹ jáyuvap xa ątse'e xvinkọọn jẹts ątse'e jẹ kukątsiva n'ítụt, ka
jẹ jáyuvapts ątse'e yą toonk xtukkątąjki, jẹ Dios Tee' jẹts jẹ Jesucristo, juu' ve'e jẹ Dios
Tee' yakjoojntykpąjknuva ku ve'e y'uk'ąą'k, jẹ'ẹ tse'e viinm ąts xvinkọọndu jẹts ątse'e jẹ
kukątsiva n'ítụt.
2 Ąts jẹts nụjom jẹ utsta jẹ ajchta jẹts jẹ utsta jẹ tsą'ąda juu' ve'e ąts mąąt, máyam ąątse'e jẹ
Dios ntuknụkẹxta nụjom jẹ jaanchja'vivatąjk pąn pąn jatye'e nay'amojkijidup jẹm galáciait
y'it jọọtm.
3 Jẹ Nte'yam, juu' ve'e nTee'imdup, jẹts jẹ Mąją Vintsą́n Jesucristo, jẹ'ẹda tse'e
mkunoo'kxjadap jẹtse'e m'ijttinit jẹ y'ọy jọọt mąątta,
4 jẹ Jesucristo, juu' ve'e xku'ọọ'kimdu jẹ ntọkin kąjxamda jẹtse'e ve'em
xtuknụvaatsumdinit yą kọ'ọy tiempo juu' ve'e nyaknajxumdup. Ve'em tse'e dụtuujn
ax jo'n dụtsąk jẹ nNte'yamamda, juu' ve'e nTee'imdup.
5 ¡Xą'ma kąjx tse'e jẹ Nte'yam dụnụmájinit dụnụjaanchinit! Amén.

Ka'a xa ve'e ti jado'k ọy kąts ọy ayook

6 Atụva atọki xa ątse'e xyaktanda ku ve'e jẹ Nte'yam tun jatyji xmasọọkti jẹtse'e
xpanąjkxta jẹ viijnk ixpąjkụn juu' ve'e jẹ jayu tyijtup ọy kąts ọy ayook, jẹ Nte'yam, juu'
ve'e myaaxụxjụdu jẹ Cristo jẹ myaa'yụn kąjx.
7 Ka'a xa ve'e jyẹja jẹ viijnk ọy kąts ọy ayook, jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jẹm jẹ jayu juu' ve'e
myakvinmamya'tjụdup jẹtse'e dụyaktikụtsuva'anda jẹ ọy kąts jẹ ọy ayook.
8 Ax jya'ątsam, ukpụ jya'aangelesam juu' ve'e jẹm tsapjọọtm kụkyąda'aky, pąn
kụmyaktuk'ixta xa ve'e jẹ kąts jẹ ayook juu' ve'e kyapaatyp kyah'akẹẹguip mąąt jẹ ọy kąts
jẹ ọy ayook juu' ąts miitse'e ntuk'ixtu, kọ'ọy nụkọ́tsats jẹ'ẹ ve'e y'ijtnit.
9 Tą xa ątse'e nva'añ, vaannuvapts ątse'e jado'k nax, pąn jẹm xa ve'e juu' ve'e
mtuk'íxjụdup jẹ kąts jẹ ayook juu' ve'e kyapaatyp kyah'akẹẹguip mąąt jẹ ọy kąts jẹ ọy ayook
juu' ve'e mkuvąjktu, kọ'ọy nụkọ́tsats jẹ'ẹ ve'e y'ijtnit.
10 ¿Juu'ts ątse'e ntsąjkp ku ątse'e ve'em nva'añ, ku ątse'e jẹ jayu x'ọyjávat, ukpụ ku ątse'e
jẹ Nte'yam x'ọyjávat, ku ątse'e jẹja jẹ jayu vyinkujk ọy ntánụt, ukpụ ku ątse'e jẹja jẹ Nte'yam
vyinkujk ọy ntánụt? Pąn kụntsąk xa ątse'e jẹts ątse'e jẹja jẹ jayu vyinkujk ọy ntánụt, ka jẹ
Jesucriistovapts ątse'e ntoojnjip.

Jẹ Jesucristo ve'e dụvinkọọn jẹ Pablo jẹtse'e y'ítụt jẹ kyukątsiva

11 Ax nụjávadats yą'ą, utsta ajchta utsta tsą'ąda, jẹ ọy kąts jẹ ọy ayook juu' ąts miitse'e
nvaajnjidu, ka jẹ jáyuvapts jẹ'ẹ ve'e jẹ vyinma'yụn,
12 ka jẹ jáyuvapts ąts jẹ'ẹ ve'e xtukkątąjki, ka jẹ jáyuvapts ąts jẹ'ẹ ve'e xtukyak'ixpąjk, jẹ
Jesucristo, jẹ'ẹ xa ve'e viinm ąts xtuk'ix xtuknụja'vi.
13 Mmọ́tudu xa ve'e jẹ kąts vintsọ ątse'e njáyuva y'ijt ku ątse'e njaanchjáva y'ijt juu' ve'e
jyaanchja'vidup ąts jẹ nmu'israeejlit jayu, jẹts vinxụp ątse'e nmu'ejkji pąn pąn jatye'e jẹ
Cristo dụjaanchja'vidup, jẹts ąts jẹ'ẹ ve'e njomtoondi ntitoondi jẹts ątse'e ntukmasọ'ọktat
juu' ve'e jyaanchja'vidup.
14 Nụyojk xa ątse'e nkutyún y'ijt juu' ve'e jẹ israeejlit jayu jyaanchja'vidup jẹts ni ka'a ve'e
nụmay ąts jẹ njayu juu' ątse'e nmu'akijpxada, nụyojk ątse'e nkutyún y'ijt ąąts jẹ njụjpit jayu
jẹ pyava'nụnda jẹts ni ka'a ve'e jẹ'ẹda.
15 Ax jẹ mąją maa'yụnts ątse'e jẹ Nte'yam xtoojnji jẹts ątse'e xvinkąąjn ka'anum ątse'e
nke'ex vye'na. Ve'em tse'e dụtuujn jẹts ątse'e jẹ kukątsiva n'ítụt.
16 Ax ku tse'e dụ'ọyja'vi, van'itts ątse'e xtuk'ix jẹ y'Onụk, ve'emts ątse'e jẹ jayu nvaajn-
jadat jẹ ọy kąts jẹ ọy ayook pąn pąn jatye'e ka jẹ israeejlit jáyuvap. Ku ve'e ve'em jyajty, ni
pánats ątse'e juu' nkah'amọtutụvi jẹts ątse'e nnujávat ti ątse'e ntónup,
17 ni ka'ats ątse'e jẹm Jerusalén nmąjkxpa jẹts ątse'e n'íxtat pąn pąn jatye'e too'vąjkp
ijttu jẹ kukątsivada jẹts ka'a ve'e ąts, ñojk'óy ątse'e tun jatyji nnụjkx jẹm arábiait y'it jọọtm,
ụx'ọọkts ątse'e nvimpijtnuva jẹm Damasco.
18 Kutoojk joojntnumts ątse'e n'ąts jẹm Jerusalén jẹts ątse'e jẹ Pedro nmąątnakyojtsji; ax
jẹ'ẹ mąątts ątse'e n'ijt makmọkx xąąj.
19 Ax ka'ats ątse'e jado'k jẹ kukątsiva n'ix, jẹ Santiágoji ve'e, jẹ Mąją Vintsą́n jẹ y'uts.
20 Yájats ątse'e nva'añ jẹ Nte'yam vyinkujk jẹts tyúvam yą'ą ve'e juu' ąts miitse'e
ntuknụja'yidup.
21 Van'itts ątse'e nnụjkx jẹm siiriait jẹts cilíciait y'it jọọtmda.

22 Ka'ats ą̈tse'e x'íxada y'ijt pą̈n pą̈n jatye'e to'k muk ijttup jẹ̈ Cristo mą̈ą̈t jẹ̈tse'e ñay'amókąjada jẹ̈m judéait y'it jo̱o̱tm,
23 jẹ'ẹ̈jyji ve'e y'amo̱tunajxtup y'ijt: "Jẹ'ẹ̈ pą̈ne'e xjomto'numdup xtito'numdup y'ijt, jẹ'ẹ̈ tse'e u̱xyam jẹ̈ jayu du̱vaajnjip jẹ̈tse'e du̱jaanchjávadat jẹ̈ Jesucristo, ka'a tse'e du̱'uktso̱jkni jẹ̈tse'e du̱jaanchja'vi'atú̱vadat jẹ̈ Jesús."
24 Ax ve'em tse'e du̱yakmájidi du̱yakjaanchidi jẹ̈ Nte'yam jẹ̈ mą̈ją̈ maa'yu̱n kąjx juu' ą̈tse'e xtoojnji.

2

Ku jẹ̈ viijnk kukątsiva du̱kuvąjkti jẹ̈ Pablo

1 Kumakmajkts joojntnumts ą̈tse'e nnąjkxnuva jẹ̈m Jerusalén, nmą̈ą̈di ą̈tse'e jẹ̈ Bernabé, nvo̱o̱vts ą̈tse'e jẹ̈ Tito.
2 Ojtsts ą̈tse'e jẹ̈m ku̱x jẹ̈ Nte'yam ą̈tse'e xtuk'ix xtuknu̱ja'vi. Ku ą̈ą̈tse'e jẹ̈m Jerusalén nve'na, van'itts ą̈ą̈tse'e juu' nko̱jtsmúk apu̱k mą̈ą̈t jẹ'ẹ̈da pą̈n pą̈n jatye'e du̱nu̱májidup. Jẹ̈mts ą̈tse'e n'ava'ni jẹ o̱y kąts jẹ o̱y ayook, ve'em ax jo'n ą̈tse'e u̱xyam paat nvaajnjada jẹ'ẹ̈da pą̈n pą̈n jatye'e ka jẹ̈ israeejlit jáyuvap. Ve'emts ą̈tse'e ntuujn ku̱x jẹ'ẹ̈ ą̈tse'e ntsąjkp jẹ̈tse'e kyavintókiyu̱t juu' ą̈tse'e ntoon jẹ̈ts juu' ą̈tse'e ntuumpna.
3 Ax óyam tse'e kya'israeejlitjáyuva jẹ̈ Tito, ka'a tse'e du̱tuk'akẹ̈ẹ̈'yidi jẹ̈tse'e jẹ̈ ixta'nu̱n yakpą̈ąjmjat jẹ̈tse'e du̱ni'kxmat du̱ko̱jmat.
4 Ax jẹ̈m tse'e pą̈n pą̈n jatye'e natyijju̱dup utsta ajchta, jẹ'ẹ̈ tse'e du̱'uktso̱jktu jẹ̈tse'e jẹ̈ Tito ku̱yakpą̈ąjmji jẹ̈ ixta'nu̱n. Jẹ'ẹ̈ kąjxts jẹ'ẹ̈ ve'e ñay'amojkijidi ą̈ąts mą̈ą̈t jẹ̈ ixpookpa jo'nda, jẹ̈tse'e du̱'íxtat joma vaate'e juu' yakkuvu̱k ku ve'e jẹ̈ jayu y'it to'k muk jẹ̈ Jesucristo mą̈ą̈t, y'uktso̱jktuts jẹ'ẹ̈ ve'e jẹ̈ts ą̈ą̈tse'e ku̱x'akẹ̈ẹ̈'yidi jẹ̈ts ą̈ą̈tse'e mpanąjkxnuvat jẹ̈ Moisés jẹ̈ pyava'nu̱n.
5 Ax ni vinxúpats ą̈ą̈tse'e nkanamyaso̱o̱kji jẹ̈ts ą̈ą̈tse'e ntónu̱t juu' ve'e y'uktso̱jktu, ku̱x jẹ'ẹ̈ ą̈ą̈tse'e ntsąjkp jẹ̈tse'e xjaa'kjayéptat jẹ̈ tyu̱v jẹ'ẹ̈, ve'em ax jo'n y'íxuva jẹ̈ o̱y kąts jẹ̈ o̱y ayook.
6 Ka'ats ą̈tse'e jẹ̈ viijnk ko̱jtsvíjin xmo̱o̱ydi jẹ'ẹ̈ pą̈n pą̈n jatye'e yakko̱jtstup jẹ̈ts ñu̱májidup jẹ'ẹ̈ ve'e. Ax ka'ats ą̈ts jẹ'ẹ̈ ve'e ntoonka pą̈n ti jẹ'ẹ̈ ve'e y'ijtti, ku̱x ka'a ve'e jẹ̈ Nte'yam du̱yakvinko̱pka vinxu̱pe'e jẹ̈ mą̈jin du̱jaye̱pta to'k jado'k.
7 Kyuvąjktuts jẹ'ẹ̈ ve'eda jẹ̈ts ą̈tse'e jẹ̈ Nte'yam xtukkątąjki jẹ̈ toonk jẹ̈ts ą̈tse'e nvaajnjadat jẹ̈ o̱y kąts jẹ̈ o̱y ayook pą̈n pą̈n jatye'e ka jẹ̈ israeejlit jáyuvap, ve'em ax jo'n jẹ̈ Nte'yam jẹ̈ Pedro du̱tukkątąjki jẹ̈ toonk jẹ̈tse'e du̱vaajnjadat nay jẹ'ẹ̈jyam jẹ̈ o̱y kąts jẹ̈ o̱y ayook pą̈n pą̈n jatye'e israeejlit jayu.
8 Jẹ̈ Nte'yam, juu' ve'e jẹ̈ Pedro du̱puta̱jki jẹ̈tse'e du̱tónu̱t jẹ̈ kukątsiva toonk joma ve'e jẹ̈ israeejlit jayu, jẹ'ẹ̈jyamts jẹ'ẹ̈ ve'e juu' ą̈tse'e xputąjkiva jẹ̈ts ą̈tse'e ntónu̱t jẹ̈ kukątsiva toonk joma ve'e ka jẹ̈ israeejlit jáyuvap.
9 Ax jẹ̈ Santiago mą̈ą̈t jẹ̈ Pedro jẹ̈ts jẹ̈ Juan, jẹ'ẹ̈ juu' ve'e yakko̱jtstup jẹ̈ts ñu̱májidup jẹ'ẹ̈ ve'e, ku ve'e du̱nuja'vidi jẹ̈ts jẹ̈ Nte'yam ą̈tse'e yą toonk xmo̱o̱y jẹ̈ myaa'yu̱n kąjx, van'itts ą̈ą̈tse'e xkąvąą'ndi, ą̈ts mą̈ą̈t jẹ̈ Bernabé, ve'em tse'e du̱yaknu̱kẹ'xnatąjkidi juu' ą̈ą̈tse'e tu̱nko̱jtsmúk, ve'em tse'e vyaandi jẹ̈ts ntukmą̈ą̈tjaye̱jptup ą̈ą̈tse'e yą toonk jẹ'ẹ̈ mą̈ą̈tta. Oy tse'e du̱jávada jẹ̈ts ą̈ą̈tse'e nąjkx njaa'ktún joma ve'e ka jẹ̈ israeejlit jáyuvap jẹ̈ts jẹ'ẹ̈ ve'e jyaa'któndat joma ve'e jẹ̈ israeejlit jayu.
10 Jẹ'ẹ̈jyjits ą̈ą̈tse'e x'amótudu jẹ̈ts ą̈ą̈tse'e njaa'myétsu̱t jẹ̈ ayo̱o̱va jáyuda. Jẹ'ẹ̈mts ą̈tse'e ntuump vye'na jẹ̈ts ą̈tse'e ntunyakvinko̱pka jẹ̈ts ą̈tse'e njaa'któnu̱t.

Ku jẹ̈ Pablo du̱vintso̱'y jẹ̈ Pedro jẹ̈p Antioquía

11 Ax ku tse'e jẹ̈ Pedro jye̱'y jẹ̈m Antioquía, ntuknu̱u̱jmits ą̈ts jẹ'ẹ̈ ve'e aviinm ah'am ku̱x tokin jẹ'ẹ̈ ve'e juu' ve'e tyoon.
12 Mya̱ątkaayp mya̱ą̈t'uukp tse'e vye'na jẹ̈ utsta jẹ̈ ajchta pą̈n pą̈n jatye'e ka jẹ̈ israeejlit jáyuvap, ax ku tse'e jye̱'ydi jẹ̈ utsta jẹ̈ ajchta juu' ve'e tso̱o̱'ndu jẹ̈m joma ve'e jẹ̈ Santiago, van'it tse'e mẹjts'aaj mẹjtsjo̱o̱t jẹ̈ Pedro apu̱k ñapya̱ą̈jmji jẹ̈tse'e du̱ko̱o̱'kmą̈ątkaayni du̱ko̱o̱'kmą̈ą̈t'ookni. Jẹ'ẹ̈ kąjx tse'e ve'em jyatki ku̱x cha̱'kipe'e pą̈n pą̈n jatye'e vaandup jẹ̈ts ixta'nu̱mpu̱u̱jmja ve'e du̱tsąk jẹ̈ utsta jẹ̈ ajchta pą̈n pą̈n jatye'e ka jẹ̈ israeejlit jáyuvapta.
13 Van'it tse'e jẹ̈ viijnk israeejlit jayu juu' ve'e du̱jaanchja'vidup jẹ̈ Jesucristo, jẹ'ẹ̈ tse'e jẹ̈ mẹjts'aaj jẹ̈ mẹjtsjo̱o̱t du̱jaye̱jptu mą̈ą̈t jẹ̈ Pedro, jẹ̈ Bernabé paat tse'e ve'em jyátkiva.
14 Ax kuts ą̈tse'e n'ix jẹ̈ts ka'a ve'e du̱paa'ty du̱'akẹ̈ega juu' ve'e tyoondup mą̈ą̈t jẹ̈ tyu̱v jẹ'ẹ̈, ve'em ax jo'n y'íxuva jẹ̈ o̱y kąts jẹ̈ o̱y ayook, van'itts ą̈tse'e jẹja jẹ̈ nu̱may jayu vyinkujk ntuknu̱u̱jmi jẹ̈ Pedro. Jidu̱'u̱mts ą̈tse'e nvaajñ: "Mits, óyam mitse'e mja'israeejlitjáyuva, ve'em xa mitse'e mjoojntyka ax jo'n pą̈n pą̈n jatye'e ka jẹ'ẹ̈pta, ka ve'emape'e ax jo'n jẹ̈ israeejlit jayu. ¿Tyąjx tse'e x'akẹ̈e'yava'añ juu' ve'e ka jẹ̈ israeejlit jáyuvapta, jẹ̈tse'e du̱kutyóndat jẹ̈ israeejlit jayu jẹ̈ pyava'nu̱nda?

15 Jẹ kẹ'xtkụn kạjx xa ụụ'me'e n'israeejlitjáyuvimda, ka'ats ụụ'me'e nyaktíjumda tǫ́kinax jayu, ve'em ax jo'n pạn pạn jatye'e ka jẹ israeejlit jáyuvap.
16 Nnụja'vimdinupts ụụ'me'e jẹts ka'a ve'e jẹ Nte'yam jẹ jayu dụkatǫkimpụm jẹ Moisés jẹ pyava'nụn kạjx, jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jẹ Jesucristo yakjaanchjáva. Jẹ'ẹ kạjx tse'e jẹ Jesucristo njaanchja'vimda jẹtse'e jẹ Nte'yam xkatǫkimpa'mumdat, ka'a tse'e n'íxtimda vintsǫ ve'e nkutyo'numdat jẹ Moisés jẹ pyava'nụn jẹts jẹ'ẹ kạjxe'e jẹ Nte'yam xkatǫkimpạ'mumdat, kụx jẹ Nte'yam, tyumtǫkimpụụmp jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu jẹ Moisés jẹ pyava'nụn kạjx."
17 Pạn n'íxtimdup tse'e jẹtse'e jẹ Nte'yam xkatǫkimpạ'mumdat kụxe'e to'k muk n'ijtumda jẹ Cristo mạạt, yaknụkẹ'xnatạjkipts jẹ'ẹ ve'e jẹts tǫ́kinax jayu ụụ'me'eda. ¿Yaktíjupts jẹ'ẹ vine'e jẹts ụụ'me'e jẹ Cristo xyaktǫkinto'numdup? ¡Ni vintsǫva xa ve'e ve'em kyayaktij!
18 Ax pạn ạts tse'e jẹ jayu kụntuk'ix jẹtse'e dụkutyóndat jẹ pava'nụn juu' ạtse'e ụxyam jẹ jayu nvaajnjidup jẹts ka jẹ'ẹ kạjxape'e jẹ jayu yaktǫkinmee'kx, kụnyaknụkẹ'xnatákats ạtse'e jẹts tǫkin mạạt ạtse'e jẹ'ẹ kạjx ku ạtse'e nkakutyún jẹ pava'nụn.
19 Ve'em xa ạtse'e ax jo'n ạtse'e ạạ'k kụn'ijt jẹja jẹ Moisés jẹ pyava'nụn vyinkujk, jẹ pava'nụn juu' ạtse'e xtuk'ix jẹts nvinmajtsjup ạtse'e jẹ ǫǫ'kụn kụxe'e ạts nkakutyuujn. Jẹ pava'nụntị ạtse'e ve'em xyaktaan jẹts ạtse'e njoojntykat vintso ve'e jẹ Nte'yam yakmạja yakjaancha y'ijtnit.
20 Ve'em xa ạtse'e ax jo'n ạtse'e kụn'ạạ'k jẹm cruz kạjxm jẹ Cristo mạạt. Jẹ'ẹ kạjxts ạtse'e nkǫǫ'kjoojntykini jẹts ạtse'e nyaktónụt yạ n'avintsǫ vinma'yụn, jẹ Cristo ve'e joojntykip yam ạts nja'vin kạjxm, jẹts namvaat ạtse'e yạ naxviijnit ni'kxụkọpk njayep, jẹ Nte'yam jẹ y'Onụk kạjxts ạtse'e njoojntyka kụxe'e ạts jẹ'ẹ njaanchjáva, jẹ'ẹ juu' ạtse'e ǫǫy xtuntsǫjkp jẹts ạtse'e xku'ǫǫ'ki.
21 Ka'a xa ạtse'e nkakuvụk jẹ maa'yụn juu' ve'e jẹ Nte'yam xtoojnjimdup jẹ Cristo kạjx. Kụx pạn jẹ Nte'yam xa ve'e jẹ jayu kụdụkatǫkimpụm jẹ Moisés jẹ pyava'nụn kạjx, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n kụkyatih'ijt ku ve'e jẹ Cristo y'uk'ạạ'k.

3

Jẹ pava'nụn jẹts jẹ jaanchja'vin

1 Miits, galáciait jáyuda, ka'a ve'e ǫy juu' xpayǫ'ǫyda. ¿Pạne'e mkǫ'ǫyvin'íxjụdu jẹtse'e xkǫǫ'kjaanchja'vidini jẹ tyụv jẹ'ẹ? Va'ajts xa ạts miitse'e nvaajnjidi jẹtse'e xnụja'vidi vintsǫ ve'e jẹ Cristo dụyakcruuzpẹjtti, ve'em ax jo'n viinm kụx'ixti jo'n.
2 To'k viijnji ạtse'e nnụjavava'añ jẹtse'e xnụkǫ́tstat, ¿mkutyoondu vine'e jẹ Moisés jẹ pyava'nụn jẹts jẹ'ẹ kạjxe'e jẹ Espíritu Santo tyạjki jẹm mja'vin kạjxmda, ukpụ jẹ'ẹ kạjxe'e kụxe'e xjaanchja'vidi jẹ ǫy kạts jẹ ǫy ayook juu' ve'e m'amǫtunajxtu?
3 ¿Vintsǫ ve'e m'ǫ'yixjada jẹtse'e mnapyámjada va'ajts ka víjap? Mton'ukvaandu xa ve'e juu' ve'e jẹ Nte'yam chạjkp kụxe'e jẹ Espíritu Santo mputạjkijidi. ¿Ve'eme'e ụxyam xtsǫkta jẹtse'e m'íttat ǫy jẹts va'ajts jẹ m'avintsǫ kutojkụn kạjxta?
4 ¿Ka'a vine'e mto'nụxjada ni vinxụpa nụjom jẹ tsaachpaatụn juu' ve'e myaknajxtu? ¡Óyap ijk jẹ'ẹ vine'e mto'nụxjada!
5 Ku ve'e jẹ Nte'yam dụkejx jẹ Espíritu Santo jẹtse'e y'ítụt jẹm mja'vin kạjxmda jẹtse'e jẹ Nte'yam dụtún jẹ mạjin joma ve'e miitsta, ¿ti kạjxts jẹ'ẹ ve'e ve'em dụtún? ¿Jẹ'ẹ kạjx vine'e ku ve'e x'íxtada vintsǫ ve'e xkutyóndat jẹ Moisés jẹ pyava'nụn, ukpụ jẹ'ẹ kạjx vine'e ku ve'e xjaanchjávada jẹ ǫy kạts jẹ ǫy ayook juu' ve'e m'amǫtunajxtu?
6 Jyaanchja'vits jẹ'ẹ ve'e jẹ Abraham jẹ Nte'yam. Ax kụx tse'e dụjaanchja'vi, jẹ'ẹ kạjx tse'e jẹ Nte'yam kyatǫkimpạajmji.
7 Ax ve'em tse'e, nụjávada tse'e jẹts jẹ'ẹda pạn pạn jatye'e dụjaanchja'vidup jẹ Nte'yam, jẹ jaanchja'vin kạjxts jẹ'ẹ ve'e y'itta jẹ Abraham jẹ chaanda jẹ kyǫǫjta.
8 Ku ve'e kyatúnjụna vye'na, y'ava'nits jẹ'ẹ ve'e jẹ Kunuu'kx Jatyán jẹts jẹ jaanchja'vin kạjxe'e jẹ Nte'yam dụkatǫkimpámụt pạn pạn jatye'e ka jẹ israeejlit jáyuvap, tyukmukǫjts tse'e jẹ Nte'yam jẹ Abraham jụjpani jẹ ǫy kạts jẹ ǫy ayook ku ve'e dụnụụjmi: "Mits kạjx xa ve'e dụpaa'ttat jẹ kunoo'kxụn jẹ jayu pạn nụvinxụpe'e chạạnada to'k it to'k naxviijn."
9 Ax ve'em tse'e, jẹ'ẹda pạn pạn jatye'e jẹ Nte'yam dụjaanchja'vidup, kunoo'kxjụdupts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam, ve'em ax jo'n dụkunuu'kx jẹ Abraham, juu' ve'e jaanchja'viju.
10 Nụjom tse'e pạn pạn jatye'e dụmákkip jẹ Moisés jẹ pyava'nụn, kǫ'ǫy nụkǫtsa tse'e y'itta, kụx jidụ'ụm xa ve'e jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Kǫ'ǫy nụkǫtsa tse'e y'itta to'k kạ'ạjyji pạn pạn jatye'e dụkakutyoondup nụjom juu' jatye'e javyet yap pava'nụn kụjxp." Jidụ'ụm tse'e vya'añ.
11 Va'ajts tse'e yaknụjava jẹts ka'a ve'e pạn pạne'e jẹ Nte'yam kyatǫkimpụụmp jẹ Moisés jẹ pyava'nụn kạjx, kụx jidụ'ụm xa ve'e vyaampa jẹ Kunuu'kx Jatyán: "Pạn pạn xa ve'e jẹ Nte'yam kyatǫkimpụụmp jẹ'ẹ kạjx ku ve'e jyaanchjávaja, joojntykapts jẹ'ẹ ve'e." Jidụ'ụm tse'e vya'añ.

12 Pạn kụdụkutyún xa ve'e jẹ jayu jẹ Moisés jẹ pyava'nụn, ọ'yipts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e ve'em
dụkutyóndat óyame'e dụkajaanchjávada jẹ Nte'yam. Ve'em xa jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ Kunuu'kx
Jatyán vya'añ: "Pạn pạn xa ve'e dụkutyoomp nụjom jẹ pava'nụn, joojntykapts jẹ'ẹ ve'e."
13 Ax ve'em tse'e, kọ'ọy nụkọtsa tse'e n'ijtumdi kụxe'e nkakutyo'numdi jẹ Moisés
jẹ pyava'nụn. Ax ka'a tse'e ụxyam n'uk'ijtumdini kọ'ọy nụkọtsa, jẹ Cristo ve'e
xtuknụvaatsumdu jẹ ntǫ́kinamda, jẹ'ẹ tse'e kọ'ọy nụkọtsa ijt ụụ'm kạjxamda ku ve'e
xku'ọọ'kimdi, ve'em ax jo'n jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Kọ'ọy nụkọtsa xa ve'e nụjom pạn
pạn jatye'e jẹm kụp kạjxm ọọ'ktup." Jidụ'ụm tse'e vya'añ.
14 Xtuknụvaatsumdu tse'e jẹ ntǫ́kinamda, ax ve'em tse'e jẹ Cristo kạjx jẹ Nte'yam
dụkunoo'kxụt pạn pạn jatye'e ka jẹ israeejlit jáyuvap, ve'em ax jo'n jẹ Abraham
yakkunuu'kx, xku'ọọ'kimdu ve'e jẹtse'e to'k kạ'ạjyji jẹ jaanchja'vin kạjx njayẹjpumdinit
yam nja'vin kạjxmamda jẹ Espíritu Santo, juu' ve'e jẹ Nte'yam vyaajntk jẹtse'e myiinnit
yaja naxviijn.

Jẹ pava'nụn jẹts jẹ vaandụk

15 Utsta ajchta utsta tsạ'ạda, jidụ'ụm xa ve'e jẹ jayu yuj dụjayẹpta yaja naxviijn. Ku xa ve'e
jẹ jayu to'k jẹ nạk dụyak'óyada pạn vintsọ ve'e juu' dụkọjts'óyada, ni pạna tse'e kya'ọ'yixjụ
jẹtse'e dụyakpuva'atsụt ukpụ dụyaknụyókat.
16 Nay ve'em tse'e jyajtpa ku ve'e jẹ Nte'yam jẹ vaandụk dụyaktaajñ mạạt jẹ Abraham
jẹts jẹ chaan jẹ kyọọj. Ka'a tse'e jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ jẹts jẹ Nte'yame'e jẹ Abraham
dụnụujmi: "jẹ mtsaanda jẹ mkọọjta", ve'em ax jo'n nụmay jẹ tsaan jẹ kọọj kụy'ijtti;
jidụ'ụme'e dụnụujmi: "jẹ mtsaan jẹ mkọọj". Ax jẹ'ẹts yạ'ạ ve'e tyijp to'kji jẹ chaan jẹ kyọọj,
jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e jẹ Cristo.
17 Yạ'ạ xa ạtse'e ntijp. Ku ve'e jẹ Nte'yam dụmukạjts jẹ Abraham, tyukvinva'nits jẹ'ẹ
ve'e jẹts kyutyónupe'e jẹ y'ayook. Jẹ'ẹ kạjx tse'e jẹ Moisés jẹ pyava'nụn juu' ve'e maktaaxk
mǫ́kupx ja'ii'px majk joojnt ụx'ọọk jẹ'y, ka'ats jẹ'ẹ ve'e y'ọ'yixjụ jẹtse'e dụnụnkayakjátụt
jẹtse'e tyónjụt kyǫ́tsjụt jẹ ayook juu' ve'e jẹ Nte'yam jẹ Abraham tyukvinva'ni.
18 Ax pạn van'itji tse'e jẹ Nte'yam kụdụkutyún jẹ y'ayook ku ve'e jẹ jayu dụkutyún jẹ
Moisés jẹ pyava'nụn, ka'a tse'e tyun jẹ ayook juu' ve'e jẹ Nte'yam jẹ Abraham tyukvinva'ni
jẹts tyónupe'e jẹ myaa'yụn kạjx.
19 Ax ve'em tse'e, ¿tits jẹ'ẹ ve'e vya'añ jẹ Moisés jẹ pyava'nụn? Yakmọọy xa ve'e jẹ Moisés
jẹ pava'nụn jẹtse'e ve'em jẹ jayu jẹ tyọkin yaknụkẹ'xnatạ́ka y'ítụt, tạ́vani ve'e jẹ Nte'yam
jẹ vaandụk dụyaktáñ vye'na jẹ Abraham mạạt. Jẹ vaat xa ve'e jyejk jẹ pava'nụn ku ve'e
myiijn jẹ Abraham jẹ chaan jẹ kyọọj, jẹ'ẹ pạne'e jẹ Nte'yam vyaajntk jẹtse'e myínụt. Jẹ
ángeles kạjxta xa ve'e jẹ Moisés yakmọọjy jẹ pava'nụn, van'it tse'e jẹ Moisés jẹ pava'nụn
dụkọjtsnajxy jẹja jẹ jayu vyinkujkta.
20 Ax viinm tse'e jẹ Nte'yam jẹ kọjtstán dụyaktaajñ jẹ Abraham mạạt, ka'a tse'e pạn viijnk
yaktsạjk juu' ve'e jẹ Abraham kụdụnụujmi vintsọ ve'e jẹ Nte'yam vyaajñ.

Juu' ve'e jẹ Moisés jẹ pyava'nụn tyuump

21 ¿Jẹ'ẹts yạ'ạ vine'e tyijp jẹts cho'oxpujkpe'e jẹ Moisés jẹ pyava'nụn jẹ Nte'yam jẹ
vyaandụk? ¡Ni vintsọva xa ve'e ve'em kyayaktij! Kụx pạn jẹja xa ve'e kụy'it jẹ pava'nụn
juu' kạjxe'e jẹ Nte'yam dụyaky jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp, jẹ pava'nụn kạjx tse'e
jẹ Nte'yam jẹ jayu kụdụkatọkimpụm.
22 Ax vaamp xa ve'e jẹ Kunuu'kx Jatyán jẹts to'k kạ'ạjyji ve'e jẹ jayu y'itta jẹm jẹ tọkin
kyạ'm. Jẹ'ẹ kạjx xa yạ'ạ ve'e ve'em jẹtse'e jẹ jaanchja'vin kạjx yakmọọydinit jẹ Nte'yam jẹ
vyaandụk jẹ'ẹda pạn pạn jatye'e jẹ Jesucristo dụjaanchja'vidup.
23 Ka'anume'e jẹ Jesús myin vye'na yaja naxviijn, ijtumdu tse'e jẹp jẹ Moisés pyava'nụn
pa'tkup. Ve'em tse'e n'ijtumdi van'it paat ku ve'e jẹ jayu yakvaajnji'ukvaandi vintsọ jẹ'ẹ
ve'e ku ve'e jẹ Jesucristo yakjaanchjáva.
24 Ax ve'em tse'e jẹ Moisés jẹ pyava'nụn xkạ'mimda y'ijt ax jo'n jẹ pi'k ónụk kụn'ijtumdi,
xtuk'íxumdu tse'e pạn ti jẹ'ẹ ve'e jẹ tọkin. Ve'em tse'e dụtuujn van'it paat ku ve'e jẹ Cristo
myiijn jẹtse'e jẹ jaanchja'vin kạjx jẹ Nte'yam xkatọkimpạ'mumdat.
25 Ax ụxyam tse'e, ku ve'e njaanchja'vimda jẹ Cristo, ka'a tse'e n'uk'ijtumdini jẹp jẹ
Moisés pyava'nụn pa'tkup.
26 Kụxe'e jẹ Jesucristo xjaanchjávada, jẹ'ẹ kạjx tse'e m'itta jẹ Nte'yam jẹ y'ónụk.
27 Nụvinxụpts miitse'e m'itta to'k muk jẹ Cristo mạạt jẹ nạpẹjtụn kạjx, ve'em xa ve'e
m'itta ax jo'n jẹ Cristo kụmnatyukxọjxjidi jo'n.
28 Ka'a xa ve'e vyinkọpka pạn jẹ jayu ve'e y'it israeejlit jayu uk pạn pạn jatye'e ka jẹ'ẹpta,
joyụtoompa jayu ukpụ naspạka jayu, yaa'tyạjk ukpụ tạ'ạxtạjk, kụx ku xa ve'e to'k muk
n'ijtumda jẹ Cristo Jesús mạạt, ve'em tse'e nụjom n'ijtumda ax jo'n to'k ni'kx to'k kọpk
kụn'ijtumdi.

29 Ax pạn ve'em tse'e n'ijtumda jẹ Cristo mạạt, jẹ Abraham jẹ chaan jẹ kyọọjts ụụ'me'eda, xtukkạdaakumdupts ụụ'me'e jẹ vaandụk juu' ve'e jẹ Nte'yam yaktaan.

4

1 Yạ'ạ xa jẹ'ẹ ve'e juu' ạtse'e ntijp: Namvaat xa ve'e jẹ jayu jẹ y'ónụk pi'knum juu' ve'e jẹ pụk tukkạda'akjup, óyame'e jẹ pụk dujẹ'ẹikáxụt nụjom, vanxụpts jẹ'ẹ ve'e y'it ax jo'n jẹ joyụtoompa.

2 Jẹm xa ve'e jẹ jayu juu' ve'e íxjụdup jẹtse'e kyạ'majada van'it paat ku ve'e jyẹ'yat jẹ xạạj juu' ve'e jẹ tyee' ñụpạajmtki.

3 Ve'emts ụụ'me'e njajtumduva. Namvaat xa ve'e n'ijtumdi ax jo'n jẹ pi'k ónụk, ọọy tse'e ntuntsọjkumdi jẹtse'e mpanạjkxumdat jẹ kọ'ọy costumbre juu' ve'e jẹ jayu pyanạjkxtup yaja naxviijn.

4 Ax ku tse'e jẹ xạạj jyẹ'yni juu' ve'e jẹ Nte'yam ñụpạajmtki, van'it tse'e jẹ Nte'yam dụkejx jẹ y'Onụk, jẹ tạ'ạxtạjkts jẹ'ẹ ve'e yakkẹ'xju, jẹtse'e y'ijt jẹp jẹ Moisés pyava'nụn pa'tkup.

5 Ve'em tse'e dụtuujn jẹtse'e xpajkụmpijtumdinuvat, ka'a tse'e n'uk'ijtumdinit jẹp jẹ Moisés pyava'nụn pa'tkup, jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e n'ijtumdinit jẹ Nte'yam mạạt ax jo'n jẹ'ẹ jẹ y'ónụk.

6 Kụx jẹ Nte'yam jẹ y'ónụk miitse'eda, jẹ'ẹ kạjx tse'e jẹ Nte'yam dụpụujm jẹm mja'vin kạjxmda jẹ Espíritu Santo, juu' ve'e ijtpap jẹm jẹ Nte'yam jya'vin kạjxm, jẹ Espíritu Santo, juu' kạjxe'e jẹ Nte'yam nmukọjtsumda jidụ'ụm: “Tata, ạạts jẹ nTee'.”

7 Ax ve'em tse'e, jẹ Nte'yam jẹ y'ónụk xa miitse'eda, ka'a tse'e m'uk'ijttini ax jo'n jẹ joyụtoompa. Ax jẹ'ẹ tse'e kụxe'e m'itta jẹ Nte'yam jẹ y'ónụk, jẹ'ẹ kạjx tse'e jẹ Cristo kạjx mmọọjyjidinit nụjom jẹ y'ọy jẹ'ẹ juu' ve'e mtukkạda'akjadap kụx jẹ'ẹ jẹ y'ónụk miitse'eda.

Ku jẹ Pablo dụvinmaajy jẹ jaanchja'vivatajk jẹp Galacia

8 Ku miitse'e jẹ Nte'yam xka'íxadana vye'na, mmutoonduts miitse'e may juu' ve'e ka jẹ Nte'yamap.

9 Ax ụxyam tse'e, jẹ'ẹ ve'e kụxe'e jẹ Nte'yam x'íxaidini, ukpụ ñojk'óy yakkạts, jẹ'ẹ ve'e kụxe'e jẹ Nte'yam m'íxaijidini, ¿vintsọse'e mnayjávajada jẹtse'e jado'k nax x'avimpijtidinuva jẹtse'e mkạ'mijidinuvat jẹ costumbre juu' ve'e katoomp jẹts tukmạ'ạtum?

10 ¡Jẹm tse'e jẹ xạạj, jẹ pọ'ọ, jẹ aats, jẹts jẹ joojnt juu' ve'e m'amaa'yidup!

11 Jẹ'ẹts ạtse'e nvinmaayp ku ve'e ni vinxụpa mkato'nụxjadat juu' ạts miitse'e ntuk'ixtu.

12 Utsta ajchta utsta tsạ'ạda, nmunoo'kxtktup xa ve'e jẹtse'e mnapyámjadat ạts mạạt, ve'em ax jo'n ạtse'e nnapyụmjụ miits mạạtta. Ka'a xa ạts miitse'e xmutọkintoondi.

13 Ax jo'n xnujávada jo'n, jẹ pa'am kạjx ạtse'e muto'k nax n'ijt miits mạạtta jẹtse'e nvaajnjidi jẹ ọy kạts jẹ ọy ayook.

14 Oyam tse'e mtso'oxjajtụxjidi ku ạtse'e pạjkjup nve'na van'it, ka'ats ạts miitse'e xviijnk'íxti, ni ka'ats ạtse'e xkọ'ọyja'vidi, ñojk'óy ạtse'e xkuvạjkti ax jo'n ạtse'e kụn'ijt jẹ Nte'yam jẹ y'aangeles ukpụ ạtse'e kụn'ijt jẹ Jesucristo viinm.

15 ¿Jómase'e y'it jẹ xọọjntkụn juu' ve'e mjayẹjptu van'it? Ve'em xa ạts miitse'e nnạạjmada jẹts pạn kụm'ọ'yixjidi ve'e jẹts ạtse'e xyakjọtkạdaakti, jẹ mviijn paat tse'e kụxyakpítsumdi jẹts ạtse'e kụxmọọydi.

16 Ax ụxyam, ¿jẹ mtso'oxpạjkpada ạts vine'e tụnvimpijtni jẹ'ẹ kạjx ku ạts miitse'e nvaajnjidi jẹ tyụv jẹ'ẹ?

17 Ọọy xa miitse'e mtunvinmáyjada jẹ'ẹda pạn pạn jatye'e dụyaktikụtsuvaandup jẹ ọy kạts jẹ ọy ayook; ax jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e mtukmutsọjkjụdup. Jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e chọjktup jẹts ạts miitse'e xmasọọktinit jẹts jẹ'ẹ ve'e xpanạjkxtinit.

18 Oy xa jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jẹ jayu jẹ viijnk jayu dụvinmay pạn ọy jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e yaktukmutsọjktup. Xạ'ma kạjx tse'e ve'em yaktónụt, ka van'ítjyap ku ạtse'e n'it miits mạạtta.

19 Miits, juu' ạtse'e n'onụkja'vidup, jado'k nax xa ạtse'e jẹ tsaachpaatụn nyaknaxy miits kạjxta, ve'em ax jo'n jẹ ónụk taak jẹ tsaachpaatụn dụyaknaxy ku ve'e jẹ y'ónụk dụyakkẹ'ẹxuva'añ. Ax jaa'ktsaachpaa'tupts ạtse'e van'it paat ku ve'e m'ijttinit ax jo'n jẹ Cristo dụtsạk.

20 Ọọy ạtse'e njatuntsạk jẹts ạtse'e ụxyam kụn'it miits mạạtta, ve'emts ạtse'e kụnyaknụkẹ'xnatáka jẹts ọọy ạts miitse'e ntuntsọkta. Ọọy ạts miitse'e xtunvinma'yụnmọ'ọda.

Jẹ Agar jẹts jẹ Sara tukmu'a'ixmojkin

21 Miitsta, pạn pạn jatye'e jẹp jẹ Moisés pyava'nụn pa'tkup napyạmuvaajnjụdup, nụkọ́tstats n'it, ¿ka'ana miitse'e x'amọtunaxta vintsọ ve'e vya'añ jẹ pava'nụn?

22 Ve'em xa ve'e vya'añ jẹts nụmejtske'e jẹ y'ónụk y'ijt jẹ Abraham, to'k juu' ve'e tyukmạạtjayẹjp jẹ jạjtspa jẹts jado'k juu' ve'e tyukmạạtjayẹjp jẹ ñụdạ'ạxam.

23 Je jajtspa, je Agar, ve'emts je'e ve'e je y'ónuk kye'x áxam jo'n opyán pi'k ónuka. Ax je Abraham je ñudą'ax, je'e tse'e to'k je pi'k ónuk duyakke'x jetse'e ve'em tyónjut juu' ve'e je Nte'yam je Abraham tukvinva'niju.
24 Ya nume̦jtsk ta'axtajkta, me̦jtsk je kojtstánts je'e ve'e juu' ve'e yaktukmu'a'ixmojkidup. To'k je kojtstán, je'e juu' ve'e je jayu yakmo̦oydu joma ve'e je Sinaí Kopk, je Agaarts je'e ve'e je kojtstán yaktukmu'a'ixmojkip. Pan pan jaty tse'e jep kojtstánupa'tkup ijttup, jepts je'e ve'e pava'nun pa'tkup y'itta.
25 Je Agar, juu' ve'e yaktukmu'a'ixmojkip je kojtstán juu' ve'e je jayu yakmo̦oydu joma ve'e je Sinaí Kopk juu' ve'e jem arábiait y'it jootm, ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je jáyuda juu' ve'e uxyam tsuunidup jem Jerusalén, je'e tse'e ijttup ax jo'n je joyutoompada, nay ve'empa tse'e pan pan jatye'e napyaajmjudup jep pava'nun pa'tkup je'e maatta.
26 Ax je tsapjo̦otmit Jerusalén, ka'ats je'e ve'e vye'ema ax jo'n je joyutoompada, ve'em je'e ve'e ax jo'n uu'me'e kuntaakimdi.
27 Kux jidu'ume'e vya'añ je Kunuu'kx Jatyán:
Xo̦on xa mitse'e, ta'axtajk juu' ve'e je y'ónuk dukayakjéjip,
juu' ve'e je ónuk dukajayejpp jetse'e dukanujava je tsaachpaatun ku ve'e je ta'axtajk je y'ónuk duyakjeja,
kotsu tse'e makk je mxo̦ojntkun kajx,
kux je ta'axtajk juu' ve'e yakmaso̦ok,
jaa'kjéjapts je'e ve'e je y'ónuk nuyojk jets ka'a ve'e je'e juu' ve'e jem je ñuyaa'y.
Jidu'um tse'e vya'añ.
28 Utsta ajchta utsta tsa'ąda, je Abraham je y'ónuk je'e ve'e je Isaac je'e kajx ku ve'e je Nte'yam tyukvinva'niji, nay ve'empa tse'e n'ijtumda je Nte'yam je y'ónukta je Nte'yam je vyaanduk kajx.
29 Ax ve'em tse'e, ve'em ax jo'n van'it jyajty ku ve'e je ónuk juu' ve'e ke'x ax jo'n je pi'k ónuk kye'exta, je'e tse'e dujomtoon dutitoon je ónuk juu' ve'e ke'x je Espíritu Santo je myakkin kajx, nay ve'empa tse'e uxyam jyajtpa.
30 ¿Ax vintso tse'e vya'añ je Kunuu'kx Jatyán? Vaamp xa ve'e jidu'um: "Pavojpni je jajtspa maat je y'ónuk, kux ka'a ve'e je jajtspa je y'ónuk dutukmaatjayéput je puk je ónuk juu' ve'e je tyaak jem je ñuyaa'y."
31 Ax ve'em tse'e, utsta ajchta utsta tsa'ąda, ka'a xa uu'me'e nve'emamda ax jo'n je jajtspa je y'ónuk, ve'em uu'me'eda ax jo'n je ónuk juu' ve'e je tyaak jem je ñuyaa'y.

5

"Naajk'ítjada naspąka"

1 Je Cristo xa ve'e xyakta'numdup naspąka. Ve'em tse'e dutuujn jetse'e nko̦o'k'ijtumdinit ax jo'n je joyutoompada. Naajk'ítjada naspąka, ka'a tse'e m'uknapyaajmjidinuvat jep kutojkun pa'tkup juu' ve'e myaktaajnjidinuvap ax jo'n je joyutoompa kum'ijtti.
2 Amotunaxta. Ats, je Pablo, vaamp xa atse'e jets pan myakpaajmjidupe'e je ixta'nun jetse'e xni'kxmadat xkojmadat, ni vinxúpats je'e ve'e mkato'nuxjadat juu' ve'e je Cristo tyoon.
3 Nnuujmidinuvap xa ats miitse'e jado'k nax: Pan pan jatye'e je ixta'nun yakpaajmjidup jetse'e duni'kxmadat dukojmadat, tun vinkopkts je'e ve'e jetse'e dukutyóndat nujom je Moisés je pyava'nun.
4 Miitsta, pan nuvinxupe'e x'íxtada vintso ve'e je Nte'yam mkatokimpámjadat kuxe'e xpanajkxta je Moisés je pyava'nun, apuk tse'e mnapyámjada ka je Cristo maatap, mnapyaajmjudup tse'e joma ve'e mkapaa'tjadat je Nte'yam je myaa'yun.
5 Ax aats, je Espíritu Santo kajxts aatse'e nnuja'vini jets je Nte'yam aatse'e xkatokimpaamp je'e kajx ku aatse'e je Jesucristo njaanchjáva.
6 Ax ku tse'e n'ijtumda to'k muk je Cristo Jesús maat, ka'a tse'e vyinkopka ku ve'e nni'kxmimda nkojmimda je ixta'nun uk pan ka'a; juu' xa ve'e vinkopk, je'ets je'e ve'e jetse'e njaanchja'vimdat je Jesucristo jetse'e ve'em nukę'xnatáka tyánut je'e kajx ku ve'e je jayu ntsojkumda.
7 Oy xa miitse'e xpanajkx'ukvaandi je Nte'yam. ¿Pan tse'e tumtukmaso'okjada je tyuv je'e?
8 Ka je Nte'yamap xa je'e ve'e, je'e juu' ve'e myaaxuxjudu.
9 Ve'em xa je'e ve'e je kyo'oy je'e juu' ve'e tyoondup ax jo'n je kats vya'añ: "Tyuktajkikujxpts je'e ve'e jyayuu'nama je levadura nujom je juts." Jidu'um tse'e vya'añ.
10 Ax vinjávats atse'e ntañ, je'e kajx ku atse'e to'k muk n'it je Maja Vintsán maat, jets kijpxe'e je vinma'yun njayejpumda. Je Nte'yam tse'e duyaktsaachpaa'tup je jáyuda juu' ve'e myakjomvinmaajyjudup myaktivinmaajyjudup, jyapana je'e.

11 Utsta ajchta utsta tsa'ada, pan kunjaa'kvaajñna xa atse'e je jayu jetse'e je ixta'nun
yakpaajmjadat jetse'e duni'kxmadat dukojmadat, ka'ats atse'e kuxjomtonda kuxtitonda
je israeejlit jáyuda jets ka'a tse'e kuduko'oyjávada ku atse'e je jayu nvaajnjada pan ti ve'e
kyu'oo'ki je Cristo jem cruz kajxm.
12 Ax je'eda pan pan jatye'e mvinma'yunmoojyjudup, ¡oy tse'e kuy'it jetse'e nujómam
kuyakkustsojkkúx joma ve'e je ixta'nun yakpaajmjidi!
13 Utsta ajchta utsta tsa'ada, je Nte'yam xa ve'e myaaxuxjudu jetse'e naspaka m'ijttinit.
Ax ka je'epts atse'e ntijp jets naspaka ve'e m'íttat jetse'e xyaktóndat je m'avintso
vinma'yunda, je'e ve'e jetse'e mnapyutákajadat to'k jado'k je'e kajx ku ve'e ooy mtun-
nachókjada.
14 Nvaate'e nujom je Moisés je pyava'nun yakvinmotumókut maat ya'a: "Tsokta je
mmujantamda je mmutaktamda ve'em ax jo'n viinm mnachókjada." Jidu'um tse'e yakv-
inmotumuk.
15 Ax pan mtoondup tse'e ax jo'n je mu'uk tánuk juu' ve'e nacho'tsjudup navyajtsjudup
vimpit atuj, nay'íxjadats kux ku ve'e mnaajkvintókijadat vimpit atuj.

Je jayu je y'avintso vinma'yun jets je Espíritu Santo

16 Jidu'umts atse'e nva'añ: Joojntykada ax jo'n je Espíritu Santo mtuknujávajada, ve'em
tse'e xkayaktóndat je m'avintso vinma'yunda.
17 Kux ku xa ve'e je jayu duyaktún je y'avintso vinma'yun, cho'oxpujkpts je'e ve'e je
Espíritu Santo; ax je Espíritu Santo, cho'oxpujkpts je'e ve'e je jayu juu' ve'e je y'avintso
vinma'yun duyaktoomp; ax ve'em tse'e ñacho'oxpákjada vimpit atuj. Je'e kajx tse'e ku ve'e
xtonda juu' ve'e je Espíritu Santo chajkp, ka'a tse'e xyaktonda je m'avintso vinma'yunda.
18 Ax pan je Espíritu Santo tse'e mtuk'íxjudup juu' ve'e je Nte'yam chajkp, ka'a tse'e m'itta
jep je Moisés pyava'nun pa'tkup.
19 Ixna ke'xna xa je'e ve'e pan pan jatye'e duyaktoondup je y'avintso vinma'yun: ka'a
tse'e duvintsa'agada je navyajkun, tyukmaatjayejptup tse'e je kats je yaa'y je ta'ax juu' ve'e
ka púkap jyayejptup, ka óyap ka va'ajtsap tse'e juu' ve'e tyoondup kyojtstup,
20 vyinja'vidup vyintsa'kidup tse'e juu' ve'e ka je Nte'yamap, pojktup,
jot'aajnjudup, ejkjudup, ka'a tse'e juu' dukuvakta, namyájijidup, napyajkva'kxjudup,
nay'apukupaajmjudup,
21 ñas'ayo'vidup tse'e juu', ooktup mookjudup, kañajxtup oknajxtup, axaa'kp tse'e juu'
jaty dutonda ku ve'e xaaj tyunju. Tyoondup tse'e nujom juu' ve'e ve'em. Nnuujmidup xa
ats miitse'e, ve'em ax jo'n ats miitse'e nvaajnjidi jo'n, jets je'e pan pan jatye'e ve'em játkidup,
ka'a tse'e y'íttat jem je Nte'yam y'am kya'm.
22 Ax juu' tse'e je Espíritu Santo yakjéjip, ka'ats je'e ve'e vye'ema, je'ets je'e ve'e jetse'e je
jayu je tsojkun dujayepta, je xoojntkun, je oy joot, juu' dumuténada, oy jayu ñapyámjada je
viijnk jayu maat, je jayu duputákada, dutonda ax jo'n dupaa'ty du'akeega,
23 je nuu'k aaj je nuu'k joot dujayepta, jetse'e ñay'akuvaa'najada. Ka'a xa ve'e ti pava'nun
juu' ve'e dukayakjajtp jetse'e ve'em yaktún.
24 Ax je'e pan pan jatye'e ijttup je Cristo je jyayu, ka'a tse'e duyaktonda je y'avintso
vinma'yun, ve'em xa ve'e je y'avintso vinma'yunda y'it ax jo'n je jayu juu' ve'e aa'kani jem
cruz kajxm.
25 Je Espíritu Santo tse'e xmo'yumdu je njoojntykinamda, ax ve'em tse'e dutsak jetse'e
nyo'yumdat je too' juu' je'e ve'e xtuk'íxumdup.
26 Ka'a xa ve'e nnamyaaguejxumjadat, ka'a tse'e juu' jaty nto'numdat jetse'e n'íxumdat
joma vaate'e je jayu juu' dukuvakta, ka'a tse'e n'ejkumjadat ku ve'e nkajayejpumda juu'
ve'e je viijnk jayu jyayejptup.

6

Napyutákajada to'k jado'k

1 Utsta ajchta utsta tsa'ada, pan jem xa ve'e juu' ve'e jep tokin jaatp tukya'a, miits tse'eda
pan pan jatye'e tam mnaajk'ijtjidinup je Espíritu Santo maat, mputákadap tse'e jetse'e
y'ijtnuvat oy joot je Nte'yam maat. Nuu'k aaj nuu'k joot tse'e ve'em xtóndat jetse'e ooy
mtunnay'íxjadat vintso ve'e mkaka'aduvat jep tokin jaatp.
2 Napyutákajada pan ti ve'e to'k jado'k jajtjup najxjup, ve'em tse'e xkutyóndat je Cristo je
pyava'nun.
3 Pan pan xa ve'e maj nayja'vijup óyame'e dukanupana, viinm tse'e ñavyin'uu'nju.
4 Kakje'e tse'e xpayo'oydat vintso ve'e juu' xtóndat xkótstat. Pan oy je'e ve'e juu' ve'e
mtoondup, jep xa ve'e juu' kajxe'e mnatyukxoondukjadat, ka'a xa ve'e vyinkopka jetse'e
xnatyukmu'a'ixmókajadat juu' ve'e je viijnk jayu tyoondup kyojtstup.
5 Kakje'e ve'e xtóndat juu' ve'e mtukkadaakjudup.

6 Pạn pạn xa ve'e yaktuk'ixp jẹ o̱y kạts jẹ o̱y ayook, tukkạdaakjupts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e
duyakva'kxụt mạạt jẹ yak'ixpạjkpa nụjom juu' jatye'e o̱y.
7 Ka'a tse'e mnavyin'ạạ'njadat, ka'a xa ve'e pạn jẹ Nte'yam dụkakạtsapụk jẹtse'e ky-
atukkuvétjụt. Pạn vintso̱ ve'e jẹ jayu juu' tụduni'ip, ve'em tse'e dụtsíkụt.
8 Pạn jẹ jayu ve'e juu' dụtoomp kụxe'e dụtsạk jẹtse'e dụtónụt jẹ y'avintso̱ vinma'yụn, jẹ
y'avintso̱ vinma'yụn kạjxts jẹ'ẹ ve'e vyintǫ́kinit jẹ jayu; ax pạn jẹ jayu tse'e juu' dụtoomp
kụxe'e dụtsạk jẹtse'e dụtónụt jẹ Espíritu Santo jẹ vyinma'yụn, jẹ Espíritu Santo kạjxts jẹ'ẹ
ve'e dụjayejpnit jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp.
9 Ax ve'em tse'e, ka'a tse'e nnoo'kxumdat jẹtse'e nto'numdat jẹ y'o̱y jẹ'ẹ, kụx pạn ka'a xa
ve'e nton'atúvimda jẹ y'o̱y jẹ'ẹ, pyaatnupts jẹ'ẹ ve'e jẹ xạạj jẹtse'e mpạjkumdat jẹ y'o̱y jẹ'ẹ
juu' ve'e n'a'íxumdup.
10 Jẹ'ẹ kạjx tse'e, vinxụp naxe'e x'o̱'yixumjada, ntoojnjimdap tse'e anañụjoma jẹ jayu jẹ
y'o̱y jẹ'ẹ, jẹ'ẹ ve'e vinko̱pk jẹ n'útsamda jẹ n'ajchamda jẹts jẹ n'útsamda jẹ ntsạ'ạamda jẹ
jaanchja'vin kạjx.

Juu' ve'e jẹ Pablo kyojtsjidu jẹ jaanchja'vivatajk jẹp Galacia

11 Ixta vinxụp jẹ mújit letra ạtse'e nja'a ku ạts miitse'e nnujáyada, nkạ'mam ạts yạ'ạ ve'e
nja'a.
12 Jẹ'ẹ pạn pạn jatye'e m'akẹẹ'yavaajnjụdup jẹtse'e myakpạạjmjadat jẹ ixta'nụn, jẹ'ẹ
kạjxji tse'e ve'em dụtonda jẹtse'e o̱y ñaajktánjadat jẹja jẹ jayu vyinkujk, ka'a tse'e dụkuvạkta
pạn ti ve'e kyu'o̱o̱'ki jẹ Cristo jẹm cruz kạjxm, kụx ñụja'vidupe'e ku ve'e ve'em yakkuvụk,
yaktsaachpaa'tjadapts jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu.
13 Jẹ'ẹ pạn pạn jatye'e dụkuvạjktup jẹtse'e jẹ ixta'nụn yakpạạjmjadat jẹtse'e
dụni'kxmadat dụko̱jmadat ax jo'n jẹ Moisés jẹ pyava'nụn vya'añ jo'n, ni jẹ'ẹ
tse'e dụkakutyonda jẹ Moisés jẹ pyava'nụn, jẹ'ẹ ve'e cho̱jktup jẹtse'e jẹ ixta'nụn
myakpạạjmjadat jẹtse'e ve'em dụtukxo̱o̱ndụktat ku ve'e m'akẹẹ'yajada jẹtse'e
myakpạạjmjadat jẹ ixta'nụn.
14 Ax ạts, jẹ'ẹjyjits ạtse'e ntukxo̱o̱jntkp kụxe'e xku'o̱o̱'kimdi jẹ nMajạ Vintsánamda
Jesucristo jẹm cruz kạjxm. Kụx tse'e jẹm y'uk'ạạ'k, jẹ'ẹ kạjx tse'e jẹ naxviijnit jẹ kyo̱'o̱y jẹ'ẹ
y'it ax jo'n kụy'ạạ'k yaja ạts nvinkujk, jẹts ạtse'e n'it ax jo'n ạtse'e kụn'ạạ'k jẹja jẹ naxviijnit
jẹ kyo̱'o̱y jẹ'ẹ vyinkujk.
15 Ni vinxụpa xa ve'e kyatún pạn yakpạạjmji ve'e jẹ jayu jẹ ixta'nụn uk pạn ka'a. Juu' xa
ve'e toomp, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jẹ Nte'yam jẹ jayu jẹ nam joojntykin dụmạ'ạ.
16 Jẹ Nte'yam tse'e dụmo̱o̱ynup jẹ o̱y jo̱o̱t jẹts jẹ tukmo̱'tụn nụjom pạn pạn jatye'e
joojntykidup ax jo'n ạtse'e tụnva'añ, nụjom pạn pạn jatye'e vyinko̱o̱n.
17 Ax ve'em tse'e, ka'ats ạtse'e ntsạk jẹtse'e ạts jẹ ntoo' pạn dụyak'atókụt, kụx yạ tay
juu' jaty ạtse'e njayejpp yam nmi'kxm nko̱jm, yạ'ạ tse'e dụyaknụkẹ'xnatạjkip jẹts jẹ Majạ
Vintsán Jesús ạtse'e nmutuump nmupụjkp.
18 Utsta ajchta utsta tsạ'ạda, jẹ nMajạ Vintsánamda Jesucriistots miitse'e anañụjoma
mkunoo'kxjadap. Amén.

Yą'ą tse'e jẹ nąk juu' ve'e jẹ Pablo tyuknụja'yi jẹ jaanchja'vivatąjk jẹp Éfeso

1 Ątse'e jẹ Pablo, jẹ Nte'yam ątse'e xvinkǫǫn jẹts ątse'e n'ítụt jẹ Jesucristo jẹ kyukátsiva. Máyam ątse'e jẹ Dios ntuknụkẹxta jẹ Nte'yam jẹ jyayu juu' ve'e jẹm éfesovit kyajpụn kajxm. Mtoondupe'e juu' ve'e pyaatyp y'akẹẹguip jẹts to'k muke'e m'itta jẹ Cristo Jesús mąąt.
2 Jẹ Nte'yam, juu' ve'e nTee'imdup, jẹts jẹ Mąją Vintsą́n Jesucristo, jẹ'ẹ tse'e mkunoo'kxjadap jẹtse'e m'ijttinit jẹ y'ǫy jǫǫt mąątta.

Jẹ Cristo kąjx tse'e jẹ Nte'yam xkunoo'kxumda

3 ¡Yakmąja yakjaancha tse'e y'ijtnit jẹ Nte'yam, jẹ nMąją Vintsą́namda Jesucristo jẹ Tyee'! Kụx tse'e to'k muk n'ijtumda jẹ Cristo mąąt, jẹ'ẹ kąjx tse'e xmǫ'yumdi nụjom jẹ kunoo'kxụn juu' ve'e jẹm tsapjǫǫtm.
4 Jẹ Cristo kąjx tse'e xvinkǫ'numdi van'ítani ku ve'e yą it kyatsǫǫ'ndukna vye'na, ve'em tse'e jeja jẹ'ẹ vyinkujk n'ijtumdinit va'ajts jẹts ka'a ti tǫkin.
5 Kụxe'e ve'em jẹ vinma'yụn dujayep jẹtse'e dụ'ǫyjava, jẹ'ẹ kąjx tse'e jẹ tsǫjkụn mąąt dụnụpąąjmtki jẹtse'e n'ijtumdinit jẹ'ẹ jẹ y'ónụkta jẹ Jesucristo kąjx.
6 ¡Yakmąja yakjaancha tse'e jẹ Nte'yam y'ijtnit kụxe'e xtoojnjimdi yą mąją maa'yụn jẹ y'Onụk kąjx, juu' ve'e ǫǫy tyuntsąjkp!
7 Yą mąją maa'yụn kąjx tse'e jẹ Nte'yam xkujochǫǫkumdi, jẹ'ẹ ku ve'e jẹ y'Onụk xku'ǫǫ'kimdi jẹtse'e xtǫkinmẹẹ'kxumdi.
8 Kụx tse'e jẹ Nte'yam ǫǫy xtuntsǫjkumda, jẹ'ẹ kąjx tse'e yą mąją maa'yụn xtoojnjimdi. Jẹ'ẹ tse'e nụjom xmǫ'yumdup jẹ vijin jẹ kẹjụn jẹtse'e nụjom juu' xtukvinmǫ́tumda
9 jẹtse'e ve'em xtuknụja'vimdat ti ve'e ñụpąąjmtki jẹtse'e dụtónụt jẹ Cristo kąjx, ve'em ax jo'n dụ'ǫyjava.
10 Ñụpąąjmtkits jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e nụjom juu' jatye'e pyąąm, ve'em juu' ve'e ijtp jẹm tsapjǫǫtm jẹts juu' ve'e ijtp yaja naxviijn, jẹ'ẹ tse'e nay'amojkikąjxjinup jẹp jẹ Cristo kyą'p pya'tkup ku ve'e jẹ xąąj dụpaatnit jẹtse'e ve'em tyoojnjinit kyǫjtsjinit.
11 Jẹ Cristo kąjxts ąątse'e jẹ Nte'yam xvinkąąjn jẹts ąątse'e n'ítụt jẹ'ẹ jẹ jyayu, ve'em ax jo'n dụnụpąąjmtki. Jẹ'ẹ tse'e nụjom juu' jaty dụtoomp ax jo'n dụ'ǫyjava.
12 Xvinkǫǫnts ąątse'e jẹts ąątse'e njoojntykat vintsǫ ąąts jẹ'ẹ ve'e nyakmájat nyakjaanchat, ąątse'e mutoo'vąjkp njaanchja'vi'ukvaan jẹ Cristo.
13 Nay ve'empats miitse'eda, ku ve'e x'amǫtunajxti jẹ tyụv jẹ'ẹ, jẹ ǫy kąts jẹ ǫy ayook juu' kąjxe'e xjayẹpta jẹ joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp, van'it tse'e xjaanchja'viduva jẹ Cristo, to'k muk tse'e myakpąąmduva jẹ'ẹ mąąt jẹtse'e tyąjkiva jẹm mja'vin kąjxmda jẹ Espíritu Santo jẹtse'e nụjava tyánụt jẹts jẹ Nte'yam jẹ jyayu miitse'eda, jẹ Espíritu Santo, juu' ve'e jẹ Nte'yam vyaajntk jẹtse'e myínụt yaja naxviijn.
14 Jẹ Nte'yam tse'e dụpąąm jẹ Espíritu Santo yam nja'vin kąjxmamda jẹtse'e nụjava tyánụt jẹts xmǫ'yumdinupe'e jẹ Nte'yam nụjom jẹ y'ǫy jẹ'ẹ juu' ve'e xtukvinva'nimdu. ¡Jẹ Nte'yam jẹ myąjin kąjx tse'e ve'em tyónjụt kyǫ́tsjụt! ¡Ǫǫy xa ve'e jẹ mąjin jẹ jaanchin dụtunjayep!

Ku jẹ Pablo dụ'amǫtu jẹ Nte'yam jẹtse'e jẹ vijin jẹ kẹjụn dụmǫ'ǫt jẹ jaanchja'vivatąjk

15 Jẹ'ẹ kąjx tse'e, ku ątse'e jẹ kąts nmǫtu jẹts mjaanchja'vidupe'e jẹ Mąją Vintsą́n Jesús jẹts vintsǫ ve'e xtsǫkta anañụjoma jẹ Nte'yam jẹ jyayu,
16 ijtp xa ątse'e jẹ Nte'yam nkukąjtsja miits kąjxta, njaa'myẹjtstupts ąts miitse'e ku ątse'e ntsapkąts.
17 N'amǫ́tupts ątse'e jẹ Mąją Vintsą́n Jesucristo jẹ Ntye'yam, jẹ Dios Tee', juu' ve'e nụjom dụnụmąjikąjxp, jẹtse'e jẹ nụja'vin dụpámụt jẹm mja'vin kąjxmda jẹtse'e dụyaknụkẹ'xnatąkat juu' jẹ'ẹ ve'e chąjkp, ve'em tse'e jẹ Nte'yam nụyojk ǫy x'íxadat.
18 N'amǫ́tupts ątse'e jẹtse'e dụyak'ava'atsụt jẹ mvinma'yụnda, ve'em tse'e ǫy xnụjávadat jẹ y'ǫy jẹ'ẹ juu' ve'e jẹ Nte'yam ñụpąąjmtki jẹtse'e xjayẹjptinit, jẹtse'e ǫy xnụjávadat vinxụpe'e dụtunnụmąja jẹ pụk juu' ve'e jyayẹjptinup jẹ Nte'yam jẹ jyáyuda,
19 jẹtse'e ǫy xnụja'viduvat jẹ mąkkin juu' ve'e ǫǫy tyunjayejpp jẹts juu' kąjxe'e xputąjkimda, ụụ'mda, juu' ve'e jẹ Nte'yam dụjaanchja'vidup.
20 Nay jẹ'ejyam tse'e yą mąkkin juu' ve'e jẹ Nte'yam jẹ Cristo tyukyakjoojntykpąjknuva ku ve'e y'uk'ąą'k jẹtse'e dụyak'ąjxtkni jẹja y'aka'yụn pa'ayi jẹm tsapjǫǫtm.
21 Kąjxm tse'e ǫǫy dụtumpụụjm jẹts ka'a ve'e pąn pąn pąn jaty viijnk juu' ve'e dụnụmájidup, yakkutojktup, vinténidup, vintsą́nidup, jẹts nụjom juu' jatye'e ijttup, ka ụxyam yą xąąjjyap tse'e, nay ve'empa ve'e juu' ve'e miimpnum.

22 Pyąąme'e nų̨jom juu' jaty jęp jẹ Cristo kyą'p pya'tkup. Jẹ Nte'yam tse'e dų̨mǫ̨ǫ̨ynu
jẹ Cristo jẹ kutojkų̨n jętse'e dų̨nų̨kuvajkinit to'k ką'ą̨jyji juu' jaty. Jẹ jaanchja'vivatą̨jk jẹ
y'ǫ̨'yin kąjxta tse'e ve'em dų̨tuujn.
23 Ve'em ax jo'n jẹ jayu to'k ni'kx to'k kǫ̨pk dų̨jayep, ve'em tse'e jẹ Cristo y'it jẹ
jaanchja'vivatą̨jk mąątta, ijtpts jẹ'ę̣ ve'e jẹ jyayu mąątta pą̨n joma tsǫ̨ ve'e y'itta, jẹ Cristo,
juu' ve'e ijtp anañų̨joma kąjx.

2

Jẹ maa'yų̨n kąjx xa ve'e jẹ jayu dų̨jayẹpta jẹ joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp

1 Ax miitsta, ka'a xa ve'e xjayejpti jẹ joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp, jẹ ǫ̨ǫ̨'kpa jo'ne'e
m'ijtti kų̨xe'e xkakątsų̨pąjkti jẹ Nte'yam jętse'e mtǫkintoondi.
2 Mpanąjkxtu tse'e jẹ naxviijnit jẹ kyǫ̨'ǫ̨y jẹ'ę̣, mtoondu ve'e juu' ve'e chąjkp jẹ'ę̣ juu' ve'e
dų̨yakkutojkjip jẹ kǫ̨'ǫ̨yjáyuvap juu' ve'e víttup jẹm pǫ̨j jǫ̨ǫ̨tm jętse'e dų̨ką'ma jẹ jayu juu'
ve'e dų̨kakątsų̨pąjktup jẹ Nte'yam.
3 Ve'emam xa ų̨ų̨'me'e nų̨jom njoojntykimda y'ijt, nyakto'numdu tse'e yą n'avintsǫ̨
vinma'yų̨namda jęts vintsǫ̨ ve'e viinm nmayja'vimjidi. Ijtumduva tse'e jẹp jẹ Nte'yam
y'ejkų̨n jąątp, ve'em ax jo'n jyapą̨na.
4 Ax jẹ Nte'yam, juu' ve'e ǫ̨ǫ̨y jẹ tukmǫ̨'tų̨n dų̨tunjayejpp jętse'e ǫ̨ǫ̨y xtuntsǫjkumda,
5 ku ve'e jẹ ǫ̨ǫ̨'kpa jo'n n'ijtumdi kų̨xe'e jẹ Nte'yam nkakątsų̨pąjkumdi, jẹ Cristo kąjx tse'e
xmǫ̨'yumdi jẹ joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp. Jẹ myaa'yų̨n kąjx tse'e xyaktsǫǫkumdi.
6 Kų̨xe'e to'k muk n'ijtumda jẹ Cristo mąąt, ve'em xa ve'e n'ijtumda ax jo'n jẹ Nte'yam
kų̨xyakkąjxmpojtų̨kumdi jętse'e jẹm tsapjǫǫtm kų̨xyak'ąjxtkumdini jẹ Cristo mąąt.
7 Ve'em tse'e dų̨tuujn jętse'e dų̨yaknų̨kẹ'xnatą́kat van'it ku ve'e jyẹ'yat jẹ tiempo juu' ve'e
miimpnum, jęts ǫ̨ǫye'e xtuntsǫjkumda jętse'e jẹ mąją maa'yų̨n xtoojnjimdi jẹ Cristo Jesús
kąjx.
8 Jẹ myaa'yų̨n kąjx tse'e jẹ Nte'yam xyaktsǫǫkumdi jẹ'ę̣ kąjx ku ve'e njaanchja'vimda. Ni
pą̨na xa ve'e viinm kya'ǫ̨'yixjų̨ jętse'e ñaajktsǫ̨'ǫ̨kjų̨t, jẹ Nte'yam jẹ myaa'yų̨n kąjxts jẹ'ę̣ ve'e
jętse'e tsą'ą̨k n'ijtumda.
9 Ka jẹ'ę̣ kąjxap xa ve'e jẹ Nte'yam xyaktsǫǫkumdi kų̨xe'e nto'numdi juu' ve'e ǫy, ve'em
tse'e ni pą̨na kyanamyájajat.
10 Jẹ Nte'yame'e xpą'mumdu to'k muk jẹ Cristo mąąt jętse'e nto'numdat jẹ y'ǫy jẹ'ę̣, ve'em
ax jo'n dų̨nų̨pąąjmtki jętse'e nto'numdat.

To'k muk tse'e n'ijtumda jẹ Cristo mąąt

11 Ax ve'em tse'e, jaa'myétsta vintsǫ̨ miitse'e m'ijtti. Ka'a xa ve'e m'israeejlitjáyuvada,
jẹ'ẹda pą̨n pą̨n jatye'e jẹ ixta'nų̨n dų̨ni'kxmidup dų̨kǫjmidup. Jẹ'ę̣ kąjx tse'e jẹ israeejlit
jáyuda mtijjada ka jẹ ixta'nų̨n mąątta p.
12 Jaa'myétsta jęts ka'a miitse'e m'ijtti jẹ Cristo mąąt ukpų̨ jẹ israeejlit jayu mąąt, ka'a
tse'e mtukkądaakjidi jẹ y'ǫy jẹ'ę̣ juu' ve'e jẹ Nte'yam tyukvinva'ni jẹ jyáyuda, ka'a tse'e ti
ǫ'yin x'a'ixti, apų̨k tse'e m'ijtti ka jẹ Nte'yam mąątap.
13 Jékum xa miitse'e mvẹ'nada; ax ų̨xyam tse'e, kų̨xe'e to'k muk m'itta jẹ Cristo mąąt, jẹ
Nte'yam tse'e myakjẹ'yjų̨du jętse'e tą̨mji m'itta jẹ'ę̣ mąąt jẹ Cristo jẹ y'ǫǫ'kų̨n kąjx.
14 Jẹ Cristo tse'e dų̨yakkutǫki juu' ve'e xtso'oxpąjkumdup y'ijt, jẹ'ę̣ tse'e dų̨pąąm jętse'e
ǫy jǫǫt n'ijtumdat to'k jado'k, to'k kajpų̨nji, jẹ israeejlit jayu jęts pą̨n pą̨n jatye'e ka jẹ'ẹpta.
15 Jẹ Cristo tse'e jẹ y'ǫǫ'kų̨n kąjx dų̨yakkutǫki jẹ Moisés jẹ pyava'nų̨n jętse'e ve'em
xyaknamyujǫt'ǫ̨'yimjidini, ų̨ų̨'mda, juu' ve'e dų̨panąjkxtup y'ijt mẹjtsk jẹ ñąą'da jẹ tyoo'da.
Ve'em tse'e dų̨tuujn jętse'e n'ijtumdinit to'k nam kajpų̨n jẹ'ę̣ kąjx ku ve'e to'k muk
n'ijtumda jẹ Cristo mąąt. Ax ve'em tse'e n'ijtumda ǫy jǫǫt.
16 Jẹ y'ǫǫ'kų̨n kąjx tse'e dų̨yakkutǫki jẹ ẹjkų̨n juu' ve'e nayjayejpų̨xumjų̨dup y'ijt, jẹ
israeejlit jayu jęts pą̨n pą̨n jatye'e ka jẹ'ẹpta; kų̨x tse'e y'uk'ąą'k jẹm cruz kąjxm, jẹ'ę̣ kąjx
tse'e xyakto'kmojkumdi ax jo'n to'k ni'kx to'k kǫpk kų̨n'ijtumdi jętse'e xyakvimpijtumdi jẹ
Nte'yam mąąt.
17 Miin xa ve'e jẹ Cristo jętse'e dų̨'ava'ni jẹ ǫy kąts jẹ ǫy ayook jętse'e njayejpumdat jẹ
ǫy jǫǫt. Miits kąjxtats jẹ'ę̣ ve'e ve'em dų̨tuujn, jẹ Nte'yam tse'e mmujékumidu; nay ve'empa
ve'e ąąts kąjx dų̨toompa, ąąts, jẹ israeejlit jayu, juu' ve'e jẹ Nte'yam dų̨mutámidu.
18 Ax ų̨xyam tse'e, jẹ Cristo kąjx tse'e jẹ Espíritu Santo xputąjkimda jętse'e nmutámimda
jẹ Dios Tee'. Ax to'kjyamts jẹ'ę̣ ve'e jẹ Espíritu Santo, juu' ve'e xputąjkimdup, ų̨ų̨'m, jẹ
israeejlit jayu jęts pą̨n pą̨n jatye'e ka jẹ'ẹpta.
19 Yą'ą̨ kąjx tse'e, ka'ats miitse'e m'ukviijnkjáyuvidini, ka'a miitse'e m'ukjekumitjáyuvidini,
m'ijttupe'e to'k kajpų̨n mąąt jẹ Nte'yam jẹ jyáyuda, ijtumdupe'e jẹ Nte'yam mąąt ax jo'n jẹ'ę̣
mąąt kų̨ntsų̨ų̨nimda to'k jąąjn to'k tąjk.

20 Juu' xa ve'e kyǫjtstu jẹ kukátsivatąjk jẹts jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kǫjtsnajxpatąjkta, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ tsaptąkne'ev choǫ'ndụk. Jẹts miitsta, ve'em xa miitse'eda ax jo'n jẹ tsaaj juu' ve'e jyaa'ktukvimpejtp jẹ tsaptąkne'ev. Ax jẹ Jesucristo, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ tsaaj juu' ve'e dụnụmąjikąjxp joma ve'e jẹ tsaptąjk.
21 Jẹ jaanchja'vivatąjk, ijttupts jẹ'ẹ ve'e to'k muk jẹ Cristo mąąt. Ve'em xa jẹ'ẹ ve'eda ax jo'n jẹ tsaaj juu' ve'e mąkk nay'amajtsmojkjup mąąt jẹ tsaaj juu' ve'e dụnụmąjikąjxp. Ax ve'em tse'e jẹ tsaptąjk y'ǫ'yi'atụ'ụts joma ve'e jẹ Nte'yam yakvinjava yakvintsą'ąga.
22 Ax nay ve'emts miitse'e m'ijttuva ax jo'n jẹ tsaaj juu' ve'e yakpąąmp jẹtse'e dụyak'ǫya jẹ tsaptąjk joma ve'e jẹ Nte'yam chụụna jẹ Espíritu Santo kąjx.

3

Pąn tyąjxe'e jẹ Pablo dụvaajnji jẹ ǫy kąts jẹ ǫy ayook pąn pąn jatye'e ka jẹ israeejlit jáyuvap
1 Ąts, jẹ Pablo, jẹ Cristo Jesús jẹ myutoompa jẹ myupąjkpa, yap ątse'e poxụntụjkp n'it kụxe'e ąts miits nvaajnjidi jẹ ǫy kąts jẹ ǫt ayook, miitsta, ka jẹ israeejlit jáyuvapta.
2 Mmǫ́tudu xa miitse'e jẹ mąją maa'yụn juu' ątse'e jẹ Nte'yam xtoojnji jẹts ątse'e xtukkątąjki yą toonk miits jẹ m'ǫ'yin kąjxta.
3 Jẹ Nte'yamts ątse'e xtuknụja'vi juu' ve'e ñụpąąjmtki jẹtse'e kyayaknụjava y'ijt, ve'em ax jo'n ąts miitse'e vẹẹ'n tụnnụjáyada.
4 Ku ve'e yą nąk xkǫ́tstat, ve'em tse'e xvinmǫ́tudat jẹts nmụja'vip ątse'e juu' ve'e jẹ Nte'yam tyoon jẹ Cristo kąjx.
5 Ax ka'ats yą'ą ve'e jẹ Nte'yam jẹ jayu dụtuknụja'vi ve'em ax jo'n ụxyam jẹ Espíritu Santo kąjx tyuknujávajada jẹ kyunuu'kx kukątsivada jẹts jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kǫjtsnajxpatąjkta.
6 Jẹ'ẹts ątse'e ntijp, jẹ jayu pąn pąn jatye'e ka jẹ israeejlitap, tyukmąątjayejptupts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam jẹ kyunoo'kxụn jẹ israeejlit jáyuda, kijpxts jẹ'ẹ ve'e y'itta to'k muk jẹ Cristo mąąt, kijpxts jẹ'ẹ ve'e tyukkąda'akjada jẹ vaandụk juu' ve'e jẹ Nte'yam pyąąm. Nụjomts yą'ą ve'e tyonkụxjụ ku ve'e jẹ jayu y'it to'k muk jẹ Cristo mąąt jẹ ǫy kąts jẹ ǫy ayook kąjx.
7 Jẹ Nte'yamts ątse'e jẹ maa'yụn xtoojnji jẹts ątse'e jẹ myąkkin kąjx xtukkątąjki yą toonk.
8 Ax ąts, ǫ́yam ątse'e nnụpi'kikǘx nụjom jẹ Nte'yam jẹ jyayu, jẹ'ẹts ątse'e xtoojnji yą maa'yụn jẹts ątse'e nvaajnjadat pąn pąn jatye'e ka jẹ israeejlit jáyuvap pąn vintsǫ ve'e jẹ Cristo ǫǫy jẹ mąjin dụtunjayep,
9 jẹ'ẹts ątse'e xtoojnji yą maa'yụn jẹts ątse'e nụjom jẹ jayu ntuknụjávadat juu' ve'e jẹ Nte'yam jụjp xụp ñụpąąjmtki jẹts juu' ve'e námnum yaknụkẹ'xnatąjki, jẹ Nte'yam, juu' ve'e nụjom dụpąmkąjx.
10 Choǫjk xa jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e ụxyam dụ'íxtat nụjom jẹ yakkutojkpa jẹts pąn pąn jatye'e dụnụmájidup jẹm tsapjǫǫtm vintsǫ ve'e yą mąją maa'yụn dụtuujnja pąn pąn jatye'e jaanchja'vijidup, ax ve'em tse'e dụnụjávadat jẹ Nte'yam jẹ vyijin jẹ kyẹjụn juu' ve'e may viijn.
11 Jụjp xǘpani tse'e dụnụpąąjmtki jẹtse'e ve'em jyátụt juu' ve'e toojnju kǫjtsju jẹ nMąją Vintsą́namda Cristo Jesús kąjx.
12 Kụxe'e to'k muk n'ijtumda jẹ Cristo mąąt jẹts jẹ'ẹ ve'e njaanchja'vimda, ǫ'yip tse'e jẹtse'e jẹ Nte'yam nmutámimdat to'k aaj to'k jǫǫt.
13 Jẹ'ẹ kąjxts ąts miitse'e n'amǫ́tuda jẹts ka'a ve'e mtsaachvinmáydat kụxe'e ąts ntsaachpaa'ty miits kąjxta. Tsaachpaatpts ątse'e jẹtse'e ǫy mtaandinit jẹ Nte'yam mąąt.

Jẹ tsǫjkụn juu' ve'e jẹ Cristo jyayejpp
14 Yą'ą kąjxts ątse'e nvinkǫxktena jẹ Dios Tee',
15 juu' kąjxe'e jẹ xyąąj dụjayẹpta nụjom juu' ve'e jẹm tsapjǫǫtm, ve'em ax jo'n yaja naxviijmpa.
16 N'amǫ́tupts ąts jẹ'ẹ ve'e, ve'em vintsǫ ve'e jẹ mąjin ǫǫy dụtunjayep, jẹtse'e jẹ Espíritu Santo kąjx mpą'mụxjadat jẹ mąkkin jẹm mja'vin kąjxmda,
17 ve'em tse'e jẹ Cristo jẹm jyoojntykat jẹ'ẹ kąjx ku ve'e xjaanchjávada. N'amǫ́tupts ątse'e jẹtse'e ǫǫy jẹ tsǫjkụn mtumpą'mụxjadat jẹm mja'vin kąjxmda jẹtse'e ve'em myak'ijtjidinit ax jo'n jẹ kụp jẹ y'aa'ts yak'itjụ mąkk,
18 ve'em tse'e m'ǫ'yixjadat jẹtse'e xvinmǫ́tudat ǫy, miits jẹts nụjom pąn pąn jatye'e ijttuvap jẹ Nte'yam jẹ jyayu, vinxụp mąją viijn, vinxụp yąn, vinxụp kąjxm, jẹts vinxụp kąąk jẹ'ẹ ve'e jẹ tsǫjkụn juu' ve'e jẹ Cristo jyayejpp.
19 N'amǫ́tupts ątse'e jẹtse'e ǫy xnujávadat jẹ tsǫjkụn juu' ve'e jẹ Cristo jyayejpp, ǫ́yame'e jẹ jayu kyamąąda'aky jẹtse'e dụnụja'vikąxụt, ax ve'em tse'e pu'uk avaada jẹ Nte'yam ñaajk'ítjụt jẹm miits mja'vin kąjxmda.
20 Ax jẹ'ẹ pąne'e ǫ'yixjup jẹtse'e dụtónụt ǫǫy nụyojk jẹts ka jẹ'ẹjyape'e juu' ve'e n'amǫ́tumdup ukpụ juu' ve'e nvinma'yumdup, ve'em ax jo'n dụtún jẹ mąkkin kąjx juu' ve'e xmǫ'yumdup,

21 je̱'e̱ tse'e yakma̱ja yakjaancha ijtnup je̱ jaanchja'viva ka̱jxta je̱ts je̱ Cristo Jesús ka̱jx. ¡Ax ve'em tse'e y'ijtnit xa̱'ma ka̱jx! Amén.

4

To'k muk n'ijtumda je̱ Espíritu Santo ka̱jx

1 Ax ve'em tse'e, a̱ts, je̱ poxu̱nta̱kjayu je̱'e̱ ka̱jx ku a̱tse'e je̱ Maja̱ Vintsán nmutún nmupu̱k, nmunoo'kxtktupts a̱ts miitse'eda je̱ts tsoj yakxo̱ne'e mjáyuvadat mjoojntykadat, ve'em ax jo'n du̱paa'ty du̱'ake̱ega jo'n, je̱'e̱ ka̱jx ku ve'e je̱ Nte'yam myaaxu̱xjidi.

2 Je̱ nu̱u̱'k aaj je̱ nu̱u̱'k jo̱o̱t ma̱a̱te'e m'íttat. Namyuténixjada juu' vimpit atu̱j je̱ tso̱jku̱n ma̱a̱t.

3 Je̱'e̱ tse'e tonda vintso̱ ve'e je̱ Espíritu Santo ka̱jx mnaajk'ítjadat tum je̱ o̱y jo̱o̱t ma̱a̱t to'k jado'k.

4 To'k ni'kx to'k ko̱pk jo'n tse'e n'ijtumda je̱ts to'ke'e je̱ Espíritu Santo, ve'em ax jo'n to'kji je̱ a'ix'ijtu̱n juu' ve'e je̱ Nte'yam xtuknu̱yaaxjimdu.

5 To'kji xa ve'e je̱ Maja̱ Vintsán, to'kji tse'e je̱ jaanchja'vin, to'kji tse'e je̱ na̱pe̱jtu̱n,

6 to'kji tse'e je̱ Nte'yam, juu' ve'e anañu̱joma nTee'imdup, juu' ve'e nu̱jom du̱ka̱'mika̱jxp, juu' ve'e nu̱jom juu' jaty du̱yak'ijtp—je̱ts nu̱jom juu' jatye'e ijtp, je̱'e̱ ma̱a̱tts je̱'e̱ ve'e y'it.

7 Ax ka̱kje̱'e̱ tse'e je̱ maa'yu̱n je̱ puta̱jkin nyakmo̱'yumdi, ve'em ax jo'n je̱ Cristo xtukmutso̱jkumda.

8 Ve'em xa je̱'e̱ ve'e ax jo'n je̱ Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

Ku ve'e chajpe̱jtni,
yakna̱jkxts je̱'e̱ ve'e je̱ jáyuda juu' ve'e je̱ to̱kin ka̱'mijup y'ijt
je̱tse'e je̱ jáyuda du̱mo̱o̱jy je̱ y'o̱o̱jyit je̱'e̱.
Jidu̱'u̱m tse'e vya'añ.

9 ¿Tis je̱'e̱ ve'e tyijp ku ve'e vya'añ je̱ts tsajpe̱jtnu ve'e? Je̱'e̱ xa ve'e tyijp je̱ts too'va̱jkpe'e kya̱daaky yaja naxviijn.

10 Je̱'e̱ pa̱ne'e ka̱daak, je̱'e̱jyamts je̱'e̱ ve'e pa̱ne'e pe̱jtnu je̱m tsapjo̱o̱tm je̱tse'e y'ijtnit anañu̱joma it.

11 Je̱'e̱ tse'e je̱ maa'yu̱n je̱ puta̱jkin du̱yajkp. Je̱m tse'e pa̱ne'e yakmo̱o̱ydup je̱tse'e je̱ kukátsiva y'íttat, je̱m tse'e pa̱ne'e yakmo̱o̱ydup je̱tse'e je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpa y'íttat, je̱m tse'e pa̱ne'e yakmo̱o̱ydup je̱tse'e je̱ jayu du̱vaajnjadat je̱ o̱y ka̱ts je̱ o̱y ayook, nay je̱mpa tse'e pa̱ne'e yakmo̱o̱ydup je̱tse'e du̱'ix'íttat je̱ jaanchja'vivata̱jk je̱tse'e du̱tuk'íxtat je̱ Nte'yam je̱ y'ayook.

12 Ve'em tse'e du̱tuujn je̱ts je̱'e̱ ve'e du̱kótstat du̱ka'amáydat je̱ Nte'yam je̱ jyayu, je̱tse'e du̱mutóndat du̱mupáktat je̱ Nte'yam je̱tse'e je̱ jayu nu̱yojk je̱ Jesucristo du̱jaanchjávadat.

13 Je̱ vaat tse'e ve'em du̱tóndat ku ve'e je̱ njaanchja'vinamda vyimpítu̱t to'kji je̱tse'e n'íxaimdinit je̱ Nte'yam je̱ y'Onu̱k, je̱tse'e o̱y je̱ts va'ajts n'ijtumdinit, ve'em ax jo'n je̱ Cristo y'it o̱y je̱ts va'ajts;

14 ka'a tse'e n'uk'ijtumdinit ax jo'n je̱ pi'k ónu̱kta juu' ve'e du̱ka'o̱ynu̱ja'vidup ti ve'e vinko̱pk je̱tse'e yaktónu̱t, juu' ve'e du̱pana̱jkxtup o̱yjuu' ixpa̱jku̱na, ve'em tse'e vyin'a̱a̱'njada je̱ jayu juu' ve'e cho̱jktup je̱tse'e du̱pana̱jkxtat je̱ taay juu' ve'e tuk'íxju̱dup.

15 Ñojk'óye'e nko̱jtsumdat je̱ tyu̱v je̱'e̱ je̱ tso̱jku̱n ma̱a̱t je̱tse'e o̱y n'ijtumdinit je̱ Cristo ma̱a̱t, je̱'e̱ juu' ve'e du̱nu̱kuvajkip je̱ jaanchja'vivata̱jk, ve'em tse'e n'ijtumdinit ax jo'n je̱ jayu ye̱e̱'k'apétta je̱tse'e jye̱'yada joma ve'e je̱ o̱y vinma'yu̱n du̱jaye̱pta.

16 Ku ve'e je̱ jayu je̱ ñi'kx je̱ kyo̱pk o̱y pu̱m ma̱kk pu̱m, navya̱a̱'njup tse'e o̱y je̱ ee'm to'k ka'a̱jyji joma ve'e je̱ pajk ñamyukju̱, nu̱na̱jkxjup tse'e je̱ y'uu'k je̱ jyu̱'kx je̱tse'e du̱yakma̱kkpu̱k nu̱jom je̱ ñi'kx je̱ kyo̱pk. Nay ve'empa tse'e n'ijtumda je̱ Cristo ma̱a̱t. Ku tse'e to'k ka'a̱jyji nu̱to'k jaty nto̱jkumda je̱tse'e n'ijtumda je̱p je̱ Cristo kya'p pya'tkup, ve'em tse'e nnapyuta̱jkimjada je̱tse'e nu̱jom ma̱kk n'ijtumdinit to'k muk je̱ Cristo ma̱a̱t.

Vintso̱ du̱tsa̱k je̱tse'e jyoojntykadat je̱ jaanchja'vivata̱jkta

17 Je̱ja xa a̱ts miitse'e je̱ Maja̱ Vintsán vyinkujk nma̱a̱jmada je̱ts ka'a ve'e m'ukjoojntykidinit ax jo'n je'e̱da pa̱n pa̱n jatye'e je̱ Nte'yam du̱ka'íxada je̱tse'e je̱ y'avintso̱ vinma'yu̱n du̱yaktonda,

18 juu' ve'e ijttup ax jo'n je̱ jayu juu' ve'e tsu̱u̱nidup kupi'ijts kuko̱o̱'ts, juu' ve'e du̱kajayejptup je̱ joojntykin juu' ve'e je̱ Nte'yam yajkyp, juu' ve'e du̱katinu̱ja'vidup ku̱xe'e ma̱kk je̱ kyuvajk du̱tumpa̱mda,

19 juu' ve'e ko̱o̱'ktso̱'o̱tyoondinup ku ve'e je̱ ka̱ts du̱tukma̱a̱tjayépta je̱ yaa'y je̱ ta̱'a̱x juu' ve'e ka púkap jyaye̱jptup, juu' ve'e natyukka̱ta̱jkijidup nu̱jom juu' jatye'e ka óyap, ax nu̱yojk tse'e du̱tso̱jk'ata̱'a̱tsta juu' ve'e ka óyap vintso̱ ve'e ya̱ it ñaxy.

20 Ax ka'ats miitse'e je̱ Cristo jye̱'e̱ ve'em myakvaajnjidi.

21 Mpanąjkxtup xa miitse'e jẹ Cristo kụx m'amọtunajxtu ve'e ku ve'e myakvaajnjidi,
mtuk'íxjụdu tse'e jẹ tyụv jẹ'ẹ juu' ve'e ijtp je Jesús kąjx.
22 Myaktuknụja'vidu tse'e jẹts ka'a ve'e ve'em m'ukjoojntykidinit ax jo'n
mkọ'ọyjoojntykada y'ijt, jẹ'ẹ ve'e ku ve'e xpanąjkxta y'ijt juu' ve'e ka óyap, jẹtse'e ve'em
myakvin'ąą'ndi;
23 myaktuknụja'vidu ve'e jẹtse'e xyaktíktstinit jẹ mjọọtta jẹ mja'vinda.
24 Joojntykada ax jo'n dụpaa'ty dụ'akẹẹga mąąt jẹ nam jáyuvin juu' ve'e jẹ Nte'yam
mmọọjyju, juu' ve'e pyąąm tụv jẹts va'ajts ku ve'e ñay'apąmnajxji.
25 Ax jẹ'ẹ kąjx tse'e, ka'a tse'e m'uktaayidinit, tyúvame'e to'k jado'k xmukótstat jẹ
mmujáyuda, kụx anañụjoma ve'e n'ijtumda ax jo'n to'k ni'kx to'k kọpk kụn'ijtumdi jẹ Cristo
mąąt.
26 Ku ve'e m'ékjada, ka'a tse'e mtọkintóndat. Ka'a tse'e ẹjkjup mxąnáxtat.
27 Ka'a tse'e x'itụmọ'ọdat jẹ Satanás.
28 Jẹ'ẹ juu' ve'e mẹẹ'tsp tụy'it, ka'a tse'e y'ukmẹẹ'tsnit, jẹ ọy to'nụne'e jẹ kyą'ąj tyuktónup,
ve'em tse'e dujayépụt juu' jẹtse'e duputąkat pąn pąn jatye'e katih'ijtụxjụdup.
29 Ka'a tse'e ti ka óyap xkótstat; jẹ'ẹ ve'e mkótstap juu' ve'e jẹ jayu mąkk dụyak'ijttinup
to'k muk jẹ Cristo mąąt jẹts juu' jatye'e ọy to'nụxjadap pąn pąn jatye'e m'amọtunajxjụdup.
30 Ka'a tse'e xyaktsaachvinmáydat jẹ Espíritu Santo, juu' ve'e tąjki jẹm mja'vin kąjxmda
jẹtse'e m'íxjada mjayépjada van'it paat ku ve'e jẹ Nte'yam myaktaajnjidinit tum ọy jẹts tum
va'ajts.
31 Masọkkąxta juu' jatye'e ka óyap. Ka'a tse'e mjọtma'attat, m'ékjadat, mjọt'ánjadat, mąkk
mtun'aajvụktat, mnavyinkọjtspétjadat, ka'a tse'e xnụkọ'ọvyinmáyadat jẹ mmujayu;
32 ñojk'óye'e ọy jayu mnapyámjadat to'k jado'k, jẹtse'e mnatyukmọ'ọtjadat.
Namyẹẹ'kxụxjada jẹ mtókinda vimpit atụj, ve'em ax jo'n jẹ Nte'yam xtọkinmẹẹ'kxumdini
jo'n jẹ Cristo kąjx.

5

1 Jẹ'ẹ ku ve'e n'ijtumda jẹ Nte'yam jẹ y'ónụkta jẹtse'e ọọy xtuntsọjkumda, jẹ'ẹ tse'e tonda
jẹtse'e m'ijttinit ax jo'n jẹ Nte'yam.
2 Nachókjada to'k jado'k, ve'em ax jo'n jẹ Cristo xtsọjkumdi jẹtse'e xku'ọọ'kimdi. Ve'emts
jẹ'ẹ ve'e y'ijt ax jo'n jẹ tánụk yąx juu' ve'e jẹ Nte'yam yaktukvintsą'kip jẹtse'e dụ'ọyjava.
3 Kụx jẹ Nte'yam jẹ jyayu miitse'eda, jẹ'ẹ kąjx tse'e vinkọpk jẹts ni pąna
ve'e dụkavinmáyụt jẹts mtoondupe'e ax jo'n pąn pąn jatye'e jẹ navyąjkụn
dụyakvintsą'kintókidup uk pąn pąn jatye'e jẹ kąts dụtukmąątjayẹjptup jẹ yaa'y jẹ tą'ąx
juu' ve'e ka púkap jyayẹjptup. Ni pąna ve'e dụkavinmaayvat jẹts mtoondupe'e ax jo'n jẹ
jayu ti dụnas'ayóvada,
4 jyomva'anda tyiva'anda, ọyvintsọva juu' dụkọtsta, kyatsọ'ọtyónda ku ve'e dụkọtsta juu'
ve'e ka óyap, ax ka'ats yą'ą ve'e dụpaa'ty dụ'akẹẹga; ñojk'óye'e jẹ Nte'yam xkukọjtsjadat jẹ
maa'yụn juu' jẹ'ẹ ve'e xtoojnjimdup.
5 Mnuja'vidup xa miitse'e jẹts ka'a ve'e jẹ kọ'ọyyaa'yap y'íttat jẹm jẹ Cristo jẹts jẹ Nte'yam
y'am kyą'm, nay ka'ava ve'e pąn pąn jatye'e kanaajk'ijtjụdup va'ajts aaj va'ajts jọọt;
ka'a tse'e jẹm y'ijttuvat pąn pąn jatye'e juu' dụnas'ayọ'vidup, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'eda juu' ve'e
dụvinja'vidup dụvintsą'kidup juu' ve'e ka jẹ Nte'yamap.
6 Ka'ats miitse'e pąn mvin'ąą'njadat ku ve'e vya'andat jẹts ka'a ve'e vyinkọpka
jẹtse'e yaktónụt ax jo'n ątse'e tụnja'a, kụx yą ka óyap kąjx xa ve'e jẹ Nte'yam ọọy
dụtunyaktsaachpaattinit jẹ'ẹ pąn pąn jatye'e kakątsụpąjkjụdup.
7 Jẹ'ẹ kąjx tse'e, ka'a tse'e ve'em xtóndat ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e ve'em dụtoondup jẹ kyọ'ọy
jẹ'ẹ.
8 Jẹp xa miitse'e tọkin jąątp m'ijtti, ve'em tse'e mtsụụnidi ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e ijttup jẹja
akọọ'ts it jąąt. Ax ka'ats miitse'e ve'em m'uk'ijttini, jẹ'ẹ kąjx ku ve'e jẹ Nte'yam mmọọjyjidi
jẹ vijin jẹ kẹjụn. Joojntykada ve'em ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e yọ'ydup jẹja ajajtk it jąąt.
9 Kụx jẹ jayu juu' ve'e jẹ Nte'yam yakvijp yakkejp, jẹ'ẹ tse'e jẹ ọy jáyuvin dụjayẹjpp,
tyuumpts jẹ'ẹ ve'e jẹ tyụv jẹ'ẹ jẹtse'e jyoojntyka ax jo'n dụpaa'ty dụ'akẹẹga.
10 Payọ'ọyda ọy vintsọ ve'e xtóndat juu' ve'e jẹ Mąją Vintsán chąjkp.
11 Ka'a tse'e xtóndat ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e dụtoondup juu' ve'e ni pąna kato'nụxjup,
ve'em ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e tsụụnidup jẹja akọọ'ts it jąąt, ñojk'óye'e xyaknụkẹ'xnatąkadat
jẹts ka óyap jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e tyoondup.
12 Kụx tsọ'ọtyo'nụn jẹ'ẹ ve'e ku ve'e yakkąts juu' jatye'e tyoondup ayu'uts.
13 Ku ve'e jẹ kujajpa jẹ kutą'kxpa kyujaj kyutụ'kx jẹja akọọ'ts it jąąt, nụkẹ'xnatąka tse'e
nụjom tyankụx,
14 kụx jẹ kujajpa jẹ kutą'kxpa ve'e dụkujajp dụkutą'kxp nụjom juu' jaty. Jẹ'ẹ kąjx tse'e jẹ
kąts vya'añ:

Mits, mąkk maava, joǫtvijų,
pojtųkų jętse'e mkoǫ'k'ijtnit ax jo'n ję oǫ'kpa,
jętse'e ję Cristo mkujajjųt mkutą'kxjųt.
Jidų'ųm tse'e ję kąts vya'añ.

15 Ax ve'em tse'e, oǫye'e mtunnay'íxjadat pąn vintsǫ ve'e juu' xtóndat xkǫ́tstat, ka ve'emap
ax jo'n ję jayu juu' ve'e dųkatinųja'vidup; ve'eme'e xtóndat ax jo'n ję jayu juu' ve'e
dųnuja'vidinup juu' ve'e ję Nte'yam chąjkp.
16 Nam m'ǫ'yixjųdup tse'e, ję'ę tse'e mtóndap jętse'e ję jayu xtukpanąjkxtat ję Nte'yam,
kųx ję jayu juu' ve'e ųxyam joojntykidup, kǫ'ǫy jáyudats ję'ę ve'e.
17 Ka'a tse'e oyvintsǫva juu' xtóndat; ję'ę ve'e ixta oy jętse'e xnųjávadat pąn juu' ve'e ję
Mąją Vintsą́n chąjkp.
18 Ka'a tse'e m'oo'ktat mmo'okjadat, kųx ku xa ve'e ję jayu y'uu'k myu'ukjų, vintǫ́kiyupts
ję'ę ve'e; ñojk'óye'e tonda juu' ve'e ję Nte'yam chąjkp ję mąkkin kąjx jęts ję vinma'yųn kąjx
juu' ve'e ję Espíritu Santo mmǫǫjyjųdup.
19 Kǫtsta to'k jado'k ję salmo mąąt ję ųv mąąt juu' ve'e ję Nte'yam dųyakmájidup
dųyakjaanchidup, yaknaxta ję ųv ję salmo jęm mja'vin kąjxmda ję Mąją Vintsą́n ję myąjin
ję jyaanchin kąjx.
20 Pąn ti ve'e toojnjup kojtsjup, xą'ma kąjx tse'e xkukǫjtsjadat ję Nte'yam, ję Dios Tee'. Ję
nMąją Vintsą́namda Jesucristo kąjx tse'e ve'em xtóndat.

Vintsǫ dųtsąk jętse'e jyoojntykadat jęp jyųųmp tyųjkp ję jaanchja'vivatąjkta

21 Kųx mvinja'vidup mvintsą'kidupe'e ję Cristo, napyutąkajadats to'k jado'k.
22 Tą'ąxtąjkta, napyąmjada jęp ję mnųyaa'y kyą'p pya'tkupta, ve'em ax jo'n jęp ję Mąją
Vintsą́n kyą'p pya'tkup kųm'ijtti.
23 Kųx ję yaa'tyąjk, ję'ę ve'e dųnųkuvajkip ję ñųdą'ąx, ve'em ax jo'n ję Cristo dųnųkuvajka
pąn pąn jatye'e jaanchja'vijidup, ję Cristo, juu' ve'e ję jyayu dųyaktsǫǫkp jętse'e y'it ję'ę
mąątta ax jo'n to'k ni'kx to'k kǫpk kųy'ijtti.
24 Ax ve'em tse'e, ve'em ax jo'n ję jaanchja'vivatąjk jęp ję Cristo kyą'p pya'tkup y'itta, nay
ve'empa tse'e dųtsąk jętse'e ję tą'ąxtąjk jęp ję ñųyaa'y kyą'p pya'tkup y'ítųt nųjom kąjx.
25 Yaa'tyąjkta, tsǫkta ję mnųdą'ąxta, ve'em ax jo'n ję Cristo dųtsąk ję jaanchja'vivatąjk
jętse'e dųku'ǫǫ'ki,
26 ve'em tse'e y'ijttinit oy jęts va'ajts. Kųx jyaanchja'vidu ve'e ję oy kąts ję oy ayook, ję'ę
kąjx tse'e tyuknųvaatsjidi ję tyókinda.
27 Kyu'ǫǫ'kits ję'ę ve'e jętse'e jeja vyinkujk dųpąąmnit ję mąjin mąąt, ve'em tse'e y'ijttinit
ka tǫkin mąątap, ni pąna ve'e ję tǫkin kyapaatųxjadat, oy jęts va'ajts ję'ę ve'e y'ijttinit.
28 Ax ve'em tse'e dųtsąk jętse'e ję yaa'tyąjk dųtsǫ́kųt ję ñųdą'ąx ve'em ax jo'n ję y'avintsǫ
ni'kxųkǫpk dųtsąk jo'n. Pąn pąn xa ve'e ję ñųdą'ąx dųtsǫjkp, viinm tse'e ñachąkjų.
29 Ka'a xa ve'e pąn juu' ve'e dųkatsǫjkp ję y'avintsǫ ni'kxųkǫpk; ñojk'óye'e
dųyakjoojntyka jętse'e dų'ix'it. Nay ve'empa tse'e ję Cristo dųtún mąąt pąn pąn jatye'e
jaanchja'vijidup,
30 ję'ę pąn pąn jatye'e ijttup ax jo'n to'k ni'kx to'k kǫpk kųy'ijtti ję Cristo mąąt.
31 Ax yą'ą kąjx tse'e dųtsąk jętse'e ję yaa'tyąjk dųmasǫǫknit ję tyee' ję tyaak jętse'e
ję ñųdą'ąx dųmąątnamyojkjinit, ax nųmẹjtsk tse'e jyajttinit ax jo'n to'k ni'kx to'k kǫpk
kųy'ijtti.
32 Ǫǫy xa yą'ą ve'e tyunmąjąkątsa, ka'ats yą'ą ve'e yaknųjava y'ijt, ję'ęts ątse'e ntijp pąn
vintsǫ ve'e ję Cristo y'it mąąt pąn pąn jatye'e jaanchja'vijidup.
33 Ǫyam tse'e vye'ema, va'an tse'e ję yaa'tyąjk ję ñųdą'ąx dųtsąkų ax jo'n viinm ñachąkjų
jo'n; jęts ję tą'ąxtąjk, va'an tse'e ję ñųyaa'y dųvintsą'ąga.

6

1 Pi'k ónųkta, kątsąpąkta ję mtee'da ję mtaakta ax jo'n ję Mąją Vintsą́n dųtsąk, kųx
ve'eme'e dųpaa'ty dų'akẹ́ega.
2 Kųx ję muto'k pava'nųn juu' ve'e ję vaandųk mąąt, jidų'ųm tse'e vya'añ: “Vintsą'ągada
ję mtee'da ję mtaakta,
3 ve'em tse'e ǫy mtsąąnadat jętse'e may xąąj may joojnt mjoojntykadat yaja naxviijn.”
Jidų'ųm tse'e ję pava'nųn vya'añ juu' ve'e ję vaandųk mąąt.
4 Onųk tee'da, ka'a tse'e xyakjǫtma'attat ję m'ónųkta; ñojk'óye'e xkǫ́tstat xka'amáydat
jętse'e xtuk'íxtat vintsǫ ve'e dųmutóndat dųmupą́ktat ję Mąją Vintsą́n.
5 Mutoompa jáyuda, kątsąpąkta ję mvintsąnda yaja naxviijn ję vintsą'kin mąąt, ję ja'vin
mąąt ję tsą'kin mąąt, to'k aaj to'k joǫt, ve'em ax jo'n ję Cristo viinm kųxkątsupąjkti jo'n.

6 Mutonda ka van'ítjyap ku ve'e m'íxjada jętse'e ve'em o̲y mnaajktanuva'anjada ję'ę̲ mą̲ątta; ñojk'óye'e mutonda ax jo'n ję Cristo ję myutoompa ję myupą̲jkpa, to'k aaj to'k jo̲o̲t ax jo'n ję Nte'yam du̲tsą̲k jo'n.
7 To'k jo̲o̲te'e xmutóndat, ve'em ax jo'n ję Mą̲ją̲ Vintsą́n ku̲xmutoondi ku̲xmupą̲jkti jętsa ka'a ve'e ję jayu,
8 ku̲x mnu̲ja'vidup miitse'e jętsmo'o̲jadap ję'ę̲ ve'e ję Mą̲ją̲ Vintsą́n juu' ve'e tukką̲da'akjup to'k jado'k pą̲n vintso̲ ve'e juu' ve'e o̲y juu' ve'e ka o̲y tu̲du̲tonda tu̲du̲ko̲tsta, ję mutoompa jętsję yaktoompa.
9 Jętsmiitsta, yaktoompa jáyuda, nay ve'empats miitse'e xtoonduvat mą̲ątję mtoompada, muko̲tsta o̲y aaj o̲y jo̲o̲t, ka'a tse'e ję atsą'kin mą̲ąt xmukó̲tstat, ku̲x mnu̲ja'vidupe'e jętsve'em miitse'eda ax jo'n ję'ęda, m'ijttuvape'e jęp ję Mą̲ją̲ Vintsą́n kyą'p pya'tkup, ję'ę̲ juu' ve'e jęm tsapjo̲o̲tm ijtp. Ni pą́nats ję'ę̲ ve'e du̲kaviijnk'íx.

Juu' ve'e tyukmą̲ą̲daaktup pą̲n pą̲n jatye'e ję Cristo dujaanchja'vidup

10 Utsta ajchta utsta tsą̲'ą̲da, ax juu'ts ą̲tse'e nko̲jtskuką̲jxip, ję'ętsję'ę̲ ve'e jętse'e mą̲kk mnaajk'ijtjidinit to'k muk ję Mą̲ją̲ Vintsą́n mą̲ąt ję mą̲kkin ką̲jx juu' ve'e ję Nte'yam mmo̲o̲jyju̲dup.
11 Ve'em ax jo'n ję tojpa mą̲kk aaj mą̲kk jo̲o̲t y'it ku ve'e tu̲ñaxyą̲xju̲ ax jo'n ję tojpa ñaxyą̲xju̲ ku ve'e y'atso'oxtonuva'añ, nay ve'empats miitse'eda mą̲kk aaj mą̲kk jo̲o̲t m'ijttinit ję'ę̲ kajx ku ve'e xjayępta nu̲jom juu' ve'e ję Nte'yam mmo̲o̲jyju̲dup jętse'e x'amą̲ą̲daagadat ję ko̲'o̲yjáyuvap juu' ve'e du̲nu̲vintsą̲nikajxp ję ko̲'o̲yjąyuvaptą̲jkta jętse'e mvin'ą̲ą̲'nuva'anjada.
12 Ku̲x ka ję'ęp xa u̲u̲'me'e nmą̲ą̲tnacho'oxpajkumju̲dup ję nmujáyuvamda juu' ve'e tsu'utsax juu' ve'e nu̲u̲'pu̲nax, ję'ę̲ ve'e ję ko̲'o̲yjáyuvapta pą̲n pą̲n jatye'e yakkutojktup jęm po̲j jo̲o̲tm, pą̲n pą̲n jatye'e du̲nu̲májidup jętse'e du̲ką̲'mada ję'ę̲da juu' ve'e du̲mą̲ą̲tnavyą̲ą̲'nju̲dup ję kyo̲'o̲y ję'ę̲.
13 Ję'ę̲ kajx tse'e, ve'em ax jo'n ję tojpa mą̲kk ñaajk'ítju̲ ku ve'e tu̲ñaxyą̲xju̲ ax jo'n ję tojpa ñaxyó̲xjada, nay ve'empats miitse'e mą̲kk aaj mą̲kk jo̲o̲t mnaajk'ijtjidinit ję'ę̲ kajx ku ve'e xjayępta nu̲jom juu' ve'e ję Nte'yam mmo̲o̲jyju̲dup, ax ve'em tse'e juu' xmutę́nadat van'it ku ve'e ję ko̲'o̲yjáyuvap mvinkumínajadat. Ax kuts yą'ą̲ ve'e ñáxu̲t, o̲y tse'e mtándat.
14 Ve'em ax jo'n ję tojpa ję tyiintsóm ñapyą'mu̲xju̲, ve'empats miitse'e tyú̲vam juu' xkó̲tstat. Jętsve'em ax jo'n ñatyukxą̲xju̲ ję pojxu̲n ax jo'n ję nu̲xoya, ve'empats miitse'e xtoonduvat xą̲'ma juu' ve'e pyaatyp y'akę̲eguip.
15 Ve'em ax jo'n ję tojpa ñay'apą̲ą̲mdu̲kaja jo'n ku ve'e ję tyukva'ku̲n du̲tukva'aga, ve'empats miitse'e mnay'apą̲ą̲mdu̲kajadat jętse'e ję jayu xvaajnjadat ję o̲y kąts ję o̲y ayook, ve'em tse'e du̲nu̲jávadat vintso̲ ve'e y'íttat o̲y jo̲o̲t ję Nte'yam mą̲ąt.
16 Jętsve'em ax jo'n ję tojpa jęm kyą'm du̲mats'it to'k ję escudo juu' ve'e natyukkuvaajnjup jętse'e jęm du̲yakpi'its nu̲jom ję ko'mu̲n juu' ve'e to̲o̲yp jętse'e yaktuknu̲kuj, ve'empats miitse'e mą̲kk xjaanchjávadat ję Nte'yam, ve'em tse'e mkah'amą̲ą̲daagajadat ję ko̲'o̲yjáyuvap juu' ve'e du̲nu̲vintsą̲nikajxp ję ko̲'o̲yjayuvaptą̲jkta.
17 Ve'em ax jo'n ję tojpa dujayep ję pyojxu̲n kujop, nay ve'empats miitse'e xnu̲ja'vidinit jętsję Nte'yame'e ję mto̲kin mtuknu̲vaatsju̲du; jętsve'em ax jo'n ję tojpa ję yajkxy tsojx du̲yaktún, nay ve'empa tse'e ję jayu xvaajnjadat ję Nte'yam ję y'ayook juu' ve'e ję Espíritu Santo mmo̲o̲jyju̲du.
18 Ijtp tse'e mtsapkó̲tstat pą̲n ti vinma'yu̲ne'e ję Espíritu Santo mmo̲'o̲jadap. Ję'ę̲ kajx tse'e, nakyujoojntykajada, xą̲'ma kajx tse'e xnu̲tsapkó̲tstat nu̲jom ję Nte'yam ję jyayu.
19 Ve'empats ą̲tse'e to'k aaj xnu̲tsapko̲jtstuvat, ve'emts ą̲tse'e ję Nte'yam ję aaj ję ayook xmo̲'o̲t vintso̲ ą̲tse'e to'k aaj to'k jo̲o̲t juu' nko̲tsu̲t, ve'emts ą̲tse'e ję jayu nvaajnjadat ję o̲y kąts ję o̲y ayook juu' ve'e kayaknu̲ja'vip y'ijt.
20 Yą̲ ayook kajxts ą̲tse'e ję Nte'yam xvinkąą̲jn jętsą̲tse'e ję kukątsiva n'ítu̲t. Ax yapts ą̲tse'e poxu̲ntujkp u̲xyam n'it ku̲xe'e ą̲ts yą̲ ayook ję jayu nvaajña. Nu̲tsapko̲tsta ą̲ts to'k aaj jętsą̲tse'e yą̲ o̲y kąts yą̲ o̲y ayook ję jayu va'ajts nvaajnjadat, ve'em ax jo'n du̲vinmachju̲ jo'n.

Ku ję Pablo kyojtskukajxini

21 Yą̲ n'útsamda yą̲ n'ajchamda Tíquico, juu' ve'e o̲o̲y ntuntso̲jkumdup jętse'e to'k aaj to'k jo̲o̲t xputajkimda ję Mą̲ją̲ Vintsą́n ję tyoonk kajx, yą'ą̲ tse'e mtuknu̲jávajadap nujom pą̲n vintso̲ ą̲tse'e u̲xyam n'it jętsjuu' ą̲tse'e ntuump.
22 Ję'ę̲ kajxts ą̲ts miits yą'ą̲ ve'e ntuknu̲kę̲xta jętse'e mva'nu̲xjadat pą̲n vintso̲ ą̲ątse'e u̲xyam n'it jętse'e myakjo̲t'amájajadat.
23 Ję Nte'yam, juu' ve'e nTee'imdup, jętsję Mą̲ją̲ Vintsą́n Jesucristo, ję'ę̲ tse'e du̲pą́mdap ję o̲y jo̲o̲t, ję tso̲jku̲n, jętsję jaanchja'vin jęm ję utsta ję ajchta mą̲ąt ję utsta ję tsą'ą̲da jya'vin kąjxmda.

24 Jẹ Nte'yam tse'e dụkunoo'kxup to'k kạ'ạjyji pạn pạn jatye'e ijtp dụtsọjktup jẹ nMạjạ Vintsạ́namda Jesucristo.

Yą'ą tse'e jẹ nąk juu' ve'e jẹ Pablo tyuknụja'yi jẹ jaanchja'vivatąjk jẹp Filipos

1 Ątse'e jẹ Pablo, mąąt jẹ Timoteo, jẹ Nte'yam jẹ myutoompada jẹ myupąjkpada. Máyam
ąątse'e jẹ Dios ntuknụkẹxta pąn pąn jatye'e jẹ jaanchja'vivatąjk dụnụvinténidup mąąt pąn
pąn jatye'e yakpąąmdup jẹtse'e pyutą́kajadat, nay ve'empa anañụjoma jẹ Nte'yam jẹ jyayu
juu' ve'e ijttup to'k muk jẹ Jesucristo mąąt jẹm filíposit kyajpụn kąjxm.
2 Jẹ Nte'yam, juu' ve'e nTee'imdup, jẹts jẹ Mąją Vintsą́n Jesucristo, jẹ'ẹ tse'e
mkunoo'kxjadap jẹtse'e m'ijttinit jẹ y'ọy jọọt mąątta.

Ku jẹ Pablo dụnụtsapkąjts jẹ jaanchja'vivatąjk

3 Ijtp ątse'e jẹ Nte'yam nkukąjtsja ku ąts miitse'e njaa'myétsta.
4 Vinnaajknáx ątse'e ntsapkąts, nnụtsapkọjtstupts ąts miitse'e jẹ xọọjntkụn mąąt
5 kụx mnapyąąjmjụdupe'e ąts mąąt jẹtse'e ve'em vya'kxtụkụt jẹ ọy kąts jẹ ọy ayook.
Ve'em tse'e xtoondi jẹ muto'k xąąj ku ątse'e x'amọtunajxti jẹtse'e ve'em xtonda ụxyam
paat.
6 Vinjávats ątse'e ntañ jẹts jẹ'ẹ pąne'e dụyakjẹji jẹ y'ọy jẹ'ẹ juu' ve'e jẹm mja'vin kąjxmda,
ve'em tse'e dụjaa'któnụt van'it paat ku ve'e m'ijttinit ọy jẹts va'ajts jẹ xąąj ku ve'e jẹ
Jesucristo myiinnuvat.
7 Miitsta, juu' ątse'e ọọy ntuntsọjktup, pyaatyp y'akẹẹguipts jẹ'ẹ ve'e jẹts ąts miitse'e
ve'em njávadat ntsǫ́ktat, kụx pąn yap ątse'e poxụntụjkp n'it ukpụ naspąka ątse'e n'it
jẹts ątse'e jẹ jayu ntuk'ix jẹts tyú́vam jẹ'ẹ ve'e jẹ ọy kąts jẹ ọy ayook, miitsts ątse'e
ntukmąątjayẹjptup jẹ maa'yụn juu' ątse'e jẹ Nte'yam xtoojnji.
8 Ñụja'vip xa ve'e jẹ Nte'yam jẹts ọọy ąts miitse'e anañụjoma ntuntsọkta, nyak'anąą'ktup
ąts miitse'e jẹ tsọjkụn mąąt juu' ve'e jẹ Jesucristo pyąąm yam ąts nja'vin kąjxm.
9 Nnụtsapkọjtstupts ąts miitse'e jẹtse'e jẹ tsọjkụn juu' ve'e mjayẹjptup, jẹ'ẹ tse'e
nụyojki'atą'ątsup jẹ nụja'vin mąąt jẹts jẹ vijin jẹ kẹjụn mąąt,
10 ve'em tse'e m'ọ'yixjadat jẹtse'e xvinkǫ́ndat jẹ y'ọy jẹ'ẹ jẹtse'e m'ijttinit ọy jẹts va'ajts,
ka tọkin mąątap, van'it paat tse'e ve'em m'ijttinit ku ve'e jẹ Cristo myiinnuvat.
11 Ku ve'e xvinkọnda jẹ y'ọy jẹ'ẹ, jẹ'ẹ kąjx ku ve'e jẹ Jesucristo mputą́kajada, mjoojn-
tykidup tse'e ax jo'n dụpaa'ty dụ'akẹẹga jẹtse'e ọy nụkọtsa jẹts yakmąja yakjaancha jẹ
Nte'yam y'ijtnit.

"Ąts kąjx, jẹ Criistots jẹ'ẹ ve'e jẹ joojntykin"

12 Utsta ajchta utsta tsą'ąda, ntsąjkp xa ątse'e jẹtse'e xnụjávadat jẹts nụyojke'e jẹ jayu
dụnụjávada jẹ ọy kąts jẹ ọy ayook jẹ'ẹ kąjx ku ątse'e pąkmuk n'it.
13 Ax ve'em tse'e jẹ tojpatąjk juu' ve'e ijttup jẹja jẹ yakkutojkpa vyinkujk juu' ve'e jẹ mąją
kutojkụn dụką'mip, jẹts nụjom jẹ jayu, jẹ'ẹ tse'e dụnụja'vidup jẹts yap ątse'e poxụntụjkp
n'it kụxe'e ąts jẹ Cristo nmutún nmupụk.
14 Nay ve'empa tse'e ku ve'e dụ'ixta jẹts yap ątse'e poxụntụjkp, nụmay tse'e jẹ utsta jẹ
ajchta to'k aaj to'k jọọt ñapyámjada jẹm jẹ Mąją Vintsą́n y'am kyą'm, nụyojk mąkk aaj mąkk
jọọtts jẹ'ẹ ve'e dụkọtsta jẹ Nte'yam jẹ y'ayook.
15 Jẹja xa ve'e pąn pąn jatye'e jẹ Cristo jyẹ'ẹ jẹ jayu dụvaajnjidup kụx chọjktupe'e jẹtse'e
jẹ jayu vyintsą'ągajadat jẹts ka'a ve'e ąts. Ax jéjadava tse'e juu' ve'e ọy aaj ọy jọọt jẹ jayu
dụvaajnjidup kụx nmąątnayja'vijidup ątse'e,
16 xtsọjktup ątse'e kụx ñụja'vidupe'e jẹts jẹ'ẹ kąjx ątse'e yaja n'it kụxe'e ąts jẹ jayu ntuk'ix
jẹts tyú́vam jẹ'ẹ ve'e jẹ ọy kąts jẹ ọy ayook.
17 Jẹ jayu juu' ve'e dụtsọjktup jẹtse'e vintsą'ąga y'íttat, jẹ y'avintsọ ọ'yinjits jẹ'ẹ ve'e
y'íxtidup ku ve'e jẹ jayu dụvaajnjada jẹ Cristo jyẹ'ẹ. Ka to'k jọọtap tse'e ve'em dụtonda,
ñasja'vidupts jẹ'ẹ ve'e jẹts nụyojk ątse'e ntsaachpaa'tụt yap poxụntụjkp kụxe'e ve'em
dụtonda.
18 Ax pąn to'k aaj to'k jọọt tse'e dụtonda ukpụ ka to'k aaj to'k jọọtape'e, xọọjntkpts ątse'e
ku ve'e jẹ jayu yakvaajñja jẹ Cristo jyẹ'ẹ.
Ax xọọjntkpts ątse'e njaa'k'ítụt
19 kụx nmụja'vinup ątse'e jẹts ọy ąts yą'ą ve'e ntuknáxụt jẹ'ẹ kąjx ku ąts miitse'e
xnụtsapkọtsta jẹts jẹ'ẹ kąjx ku ątse'e xputąka jẹ Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp jẹm jẹ Jesucristo
jya'vin kąjxm.
20 Juu'ts ątse'e ntsąjkp jẹts ątse'e n'a'ix, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e jẹts ątse'e to'k aaj to'k jọọt nkutyónụt
jẹ toonk juu' ątse'e jẹ Nte'yam xmọọy, ve'em tse'e ụxyam jẹts vintsọ ve'e yą it ñaxy jẹ Cristo

yakmaja yakjaancha y'ijtnit ats ya nni'kx ya nkopk kajx, pan joojntykip atse'e uk pan oo'kp atse'e.
21 Ats kajx, je'ejyjits atse'e ntsajkp jetse'e je Cristo yakmaja yakjaancha y'ijtnit. Ax pan oo'kpts atse'e, ats je n'o'yints je'e ve'e.
22 Ax pan jaa'kjoojntykipts atse'e yaja naxviijn, o'yip tse'e jets atse'e je Cristo njaa'kmutónut njaa'kmupákut. Ka'a xa atse'e nnujava pan juu' atse'e kunvinkán.
23 Tso'oxts je'e ve'e jets atse'e nnujávat juu' atse'e ntsajkp. Muto'k viijn, ntsajkpts atse'e jets atse'e n'oo'kut jets atse'e ve'em n'ijtnit je Cristo maat, ats je n'o'yine'e ve'em kuy'it.
24 Ax jado'k viijn, miits je m'o'yindats je'e ve'e jets atse'e njaa'kjoojntykat yaja naxviijn.
25 Kux atse'e ve'em vinjava ntañ, nnuja'vipts atse'e jets njaa'kmaattándap ats miitse'e jetse'e nuyojk oy mtaandinit je Cristo maat jetse'e nuyojk mxoojntktinit je'e kajx ku je'e ve'e xjaanchjávada,
26 ax ve'em tse'e ooy mtunxoondukтat je Maja Vintsán Jesucristo kajx ku atse'e jado'k nax n'ijtnuvat miits maatta.
27 Pan ti ve'e toojnjup kojtsjup, joojntykada ve'em ax jo'n dupaa'ty du'akeega maat je oy kats je oy ayook, je maa'yunts je'e ve'e juu' ve'e je Cristo tyoojnjip je jayu. Ax pan najkxpts ats miitse'e nku'ixta uk pan jékum atse'e, ntsajkpts atse'e jets atse'e je kats nmótuvut jets makke'e mnaajk'ítjada to'k je ja'vin maat jets to'k je vinma'yun maat, makk aaj makk joote'e xtonda vintso ve'e nuyojk je oy kats je oy ayook yakjaanchjávat
28 jets ka'a ve'e xtsa'agada ni vintsova pan pan jatye'e mtso'oxpajkjudup. Pan ve'em tse'e xtonda ax jo'n atse'e tunja'a, myaknuke'xnatákadap tse'e jets vintókidap je'e ve'eda jets miitse'e mtso'oktat je'e kajx ku ve'e je Nte'yam mputákajada.
29 Je Nte'yam tse'e mmoojyjudu je xoojntkun ka kojyape'e jetse'e xjaanchjávadat je Cristo, ve'empa ve'e jetse'e xkutsaachpaadiduvat.
30 Uxyam tse'e m'o'yixjada jets atse'e xputákadat jetse'e kijpx n'amaadaaguimdat je kyo'oy je'e. M'ixtu tse'e juu' atse'e ntoon jets atse'e nyakvintoki je kyo'oy je'e, nay je'ejyam je'e ve'e juu' atse'e uxyam ntuump, ve'em ax jo'n je kats xmótuda.

2

Je Nte'yam tse'e duyakmaji duyakjaanchi je Cristo

1 Ax ve'em tse'e, je'e ve'e ku ve'e mnaajkmakkpákjada kuxe'e to'k muk m'itta je Cristo maat, ku ve'e mjot'amájada je tsojkun kajx, ku ve'e xjayepta je Espíritu Santo jem mja'vin kajxmda, ku ve'e je jayu x'ama'atjada ku ve'e chaachpaa'ty, jets ku ve'e je tukmo'tun xjayepta,
2 yakpo'okta to'k aaj ats ya nxoojntkun je'e kajx ku ve'e xjayepta to'k je vinma'yun, to'k je tsojkun, jets to'k je joot to'k je ja'vin.
3 Ka'a tse'e ti xtóndat je m'avintso o'yin kajxji ukpu je'e kajx ku ve'e mnamyajava'anjada, nuu'k aaj nuu'k joote'e to'k jado'k xjávadat juu' ve'e viijnkta, ve'em ax jo'n je'e ve'e nuyojk kuduнumájidi jets ka'a ve'e miitsta.
4 Ni pana ve'e je y'avintso o'yinji duka'íxtat, je'e ve'e juu' ve'e tyuk'o'yiduvap je viijnk jayu.
5 Ve'em xa ve'e dutsak jetse'e je vinma'yun xjayéptat ax jo'n je vinma'yun juu' ve'e je Cristo Jesús jyayejpp.
6 Oyam je'e ve'e je Nte'yam, kyuvajkts je'e ve'e jetse'e dukayaktónut je majin je jaanchin juu' ve'e jyayejpp kux je Nte'yam je'e ve'e,
7 ñojk'óye'e dumasaak nujom juu' ve'e y'ix jyayejp jetse'e jyayuvimpijt, ve'em tse'e ñapyaajmji ax jo'n je jayu juu' ve'e patto'nip.
8 Ax ku tse'e ñapyaajmji ax jo'n je patto'niva, va'ajts nuu'k va'ajts naxkada'akyts je'e ve'e ñapyaajmji jetse'e je Dios Tee' dukatsapujk van'it paat ku ve'e y'uk'aa'k jem cruz kajxm, ve'em ax jo'n je maja tokin kuduтuujn.
9 Je'e kajx tse'e ooy je Nte'yam tyunyakmájiji tyunyakjaanchiji, jem tse'e kajxm ooy dutumpuujm jetse'e myoojyji je xaaj juu' ve'e dunumajikajxp dunujaanchikajxp,
10 ve'em tse'e ku ve'e yak'amotunáxut je Jesús je xyaaj, koxkténadap tse'e nujom pan pan jatye'e ijttup jem tsapjooтm, yaja naxviijn, jets pan pan jatye'e ijttup jep naxviijnit itupa'tkup,
11 anañujoma tse'e vya'andat jets je Jesucristo je'e ve'e je Maja Vintsán. Je Nte'yam, juu' ve'e nTee'imdup, je'e je myajin je jyaanchin kajx tse'e ve'em dutóndat dukótstat.

Ve'em xa ve'e je jaanchja'vivataajkta ax jo'n may je kujajpa je kuta'kxpa

12 Je'e kajx tse'e, miitsta, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, ve'em ax jo'n xkutyoondi je ayook juu' ats miitse'e nvaajnjidu ku atse'e n'ijt miits maatta, nuyojkts je'e ve'e uxyam dutsak

jẹtse'e xkutyóndat ku ạtse'e jékum n'it. Tonda vintsọ ve'e ọy m'ijttinit jẹ Nte'yam mạạt. Ja'vip tsạ'kip tse'e ve'em xtóndat,
13 kụx jẹ Nte'yam jẹ'ẹ ve'e mmọọjyjụdup ka jẹ'ejyap jẹ vinma'yụn jẹtse'e xtsǫ́ktat juu' jẹ'ẹ ve'e chạjkp, nay ve'empa ve'e jẹ mạkkin jẹtse'e ve'em xtóndat xkǫ́tstat.
14 Nụjom juu' jatye'e mtoondup mkọjtstup, ọy yakxǫ́n tse'e xtóndat xkǫ́tstat, ka'a tse'e to'k jado'k xpakǫ́tstat uk mnakyọjtsvintsǫ́vjadat,
15 ve'em tse'e ni pạna jẹ tọkin mkapaatụxjadat, ni tía ve'e juu' ve'e ka ǫ́yap, jẹ Nte'yam jẹ y'ónụk tse'e m'íttat juu' ve'e va'ajts aaj va'ajts jọọt joojntykidup jẹja nụmay jayu akujk juu' ve'e kọ'ọyjoojntykidup jẹts ka vintǘvap juu' dụtonda. Ve'em tse'e m'íttat yaja naxviijn ax jo'n may jẹ maatsa juu' ve'e yạ naxviijnit it dụkujajp dụkutạ'kxp,
16 mtuknụjávadap tse'e jẹ jayu vintsọ ve'e dụjayéptat jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp. Pạn mtoondup tse'e ve'em, ọọyts ạtse'e ntunxọọndụkụt miits kạjxta jẹ xạạj ku ve'e jẹ Cristo myiinnuvat, jẹ'ẹ kạjx tse'e kụxe'e kyavintọki juu' ạtse'e ntoon nkọjts ku ạtse'e n'ijt miits mạạtta.
17 ẹọ'ktu ve'e jẹ tánụk ku ve'e jẹ Nte'yam yaktukvintsạ'ki jẹm yọjxpejtụn kạjxm jẹtse'e jẹ jayu ọy y'íttat jẹ Nte'yam mạạt. Nay ve'empats ạtse'e, pạn ọọ'kp ạtse'e jẹts jẹ'ẹ kạjxe'e to'k aaj to'k jọọt xjaanchjávadat jẹ Jesucristo, xọọjntkpts ạtse'e n'it.
18 Nay ve'emts ạtse'e ntsạk jẹtse'e mxọọndụktat ạts mạạt.

Jẹ Timoteo mạạt jẹ Epafrodito

19 Pạn vaamp tse'e jẹ Majạ Vintsán Jesús, tsọjk ạtse'e nkéxụt jẹ Timoteo jẹtse'e nạjkx mku'íxjada, ve'emts ạtse'e nxọọndụkụt ku ạtse'e nnụjávat pạn vintsọ miitse'e jẹmda.
20 Jẹ'ejyji ve'e to'k jẹ vinma'yụn dụjayejpp ạts mạạt. Ve'em ax jo'n ạts miitse'e ọọy ntunvinmayda, nay ve'empats jẹ'ẹ ve'e ọọy mtunvinmaajyjụduva.
21 Nụjom pạn pạn jatye'e viijnkta, y'íxtidupts jẹ'ẹ ve'e jẹ y'avintsọ ọ'yinji, ka'ats jẹ'ẹ ve'e dụtonuva'anda juu' ve'e jẹ Cristo Jesús chạjkp.
22 Ax mnụja'vidup tse'e vintsọ ve'e jẹ Timoteo dụyaknụkẹ'xnatáka jẹts tyuumpe'e jẹ y'ọy jẹ'ẹ. Ve'em ax jo'n jẹ jayu jẹ y'ónụk pyutákaja, xputạjkipts ạts jẹ'ẹ ve'e ku ạtse'e jẹ jayu nvaajnjada jẹ ọy kạts jẹ ọy ayook.
23 Kụx tse'e ve'em, jẹ'ẹ kạjxts ạtse'e n'a'ix jẹts ạts miitse'e ntuk'akéxadat jẹtse'e nạjkx mku'íxjada tun jatyji ku ạtse'e nnụjávat pạn jaa'kpoxụntạktsạạnap ạtse'e uk pạn ka'a.
24 Nayja'vijinupts ạtse'e jẹ Majạ Vintsán kạjx jẹts tsọjk ạtse'e viinm miits nạjkx nku'ixta.
25 Ve'em ạtse'e nnasjava jẹts vinkọpk jẹ'ẹ ve'e jẹts ạts miitse'e ụxyam ntuknụkéxtat yạ n'útsamda yạ n'ajchamda Epafrodito, yạ'ạ juu' ạtse'e yạ toonk ntukmạạttuump jẹtse'e ntukmạạt'amạạdaaga jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹ, juu' ạts miitse'e xtuknụkẹjxtu jẹts ạtse'e xmutónụt.
26 Qọyts yạ'ạ ve'e dụtuntsạk jẹtse'e y'ítụt anañụjoma miits mạạtta, ọọy tse'e dụtunvinmay kụxe'e xmǫ́tudi jẹ kạts jẹts pajkju yạ'ạ ve'e.
27 Tyúvam xa ve'e jẹts mạkk yạ'ạ ve'e ọọy tyumpạjkji, ọọ'kụn ámani yạ'ạ ve'e vye'na. Ax jẹ Nte'yam tse'e tukmọ'tju. Ka yạ'ạjyap tse'e tyukmọ't, xtukmọ'tpa ạts jẹ'ẹ ve'e jẹts ạtse'e nkatsaachvinmañáxụt.
28 Jẹ'ẹ kạjxts ạtse'e nụyojk ntsạk jẹts ạts miits yạ'ạ ve'e ntuknụkéxtat jẹtse'e ve'em mxọọndụktat ku ve'e x'íxtinuvat, ve'emts ạtse'e vinjo'n nkọọ'knavyinma'yụnmọọjyjinuvat.
29 Ku ve'e jyẹ'yat, kuváktats yạ'ạ ve'e jẹ xọọjntkụn mạạt kụx mnay'útsijidup mnay'ajchijidup mnay'útsijidup mnachạ'aijidupe'e jẹ Majạ Vintsán kạjx. Vintsạ'ạgada jẹ jayu pạn pạn jatye'e ve'em ax jo'n yạ'ạ,
30 kụx ọọ'kụn ámani yạ'ạ ve'e vye'na ku ve'e jẹ Cristo dụmutuujn dụmupụjk, napyạạjmju tse'e jẹm jẹ ọọ'kụn y'am kyạ'm ku ạtse'e xtoojnji juu' miitse'e mka'ọ'yixjụdu jẹts ạtse'e xtoojnjadat.

3

Jẹ Cristo kạjx tse'e jẹ jayu kyayaktọkimpụm

1 Ax ve'em tse'e, utsta ajchta utsta tsạ'ạda, xọọndụkta kụxe'e to'k muk m'itta jẹ Majạ Vintsán mạạt. Ka'ats ạtse'e nkọ'ọyjáva ku ạtse'e njaaynuva juu' ạts miitse'e ntuknụja'vidu, kụx miits jẹ m'ọ'yin kạjxta xa jẹ'ẹ ve'e.
2 Nay'íxjada jẹ'ẹ kạjxta juu' ve'e dụtoondup jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹ, juu' ve'e dụtsọjktup jẹtse'e jẹ jayu jẹ ixta'nụn dụni'kxmadat dụkọjmadat.
3 Ụụ'mda xa jẹ'ẹ ve'eda juu' ve'e jẹ ixta'nụn mạạt juu' ve'e jẹ Nte'yam y'ọyja'vip kụx nvinja'vimdup nvintsạ'kimdupe'e jẹ Nte'yam jẹ Espíritu Santo kạjx jẹtse'e nxọọjntkumda kụxe'e to'k muk n'ijtumda jẹ Cristo Jesús mạạt. Ka'a tse'e njaanchja'vimda jẹts njayejpumdupe'e jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp jẹ'ẹ kạjx ku ve'e n'ijtumda to'k jayu jẹ naxviijnit jẹ'ẹ kạjx jẹts ka'a ve'e jado'k jayu.

4 Pan jyaanchja'vidup tse'e jyapana jets je'e ve'e dujayejpp je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp je'e kajx ku ve'e y'it to'k jayu je naxviijnit je'e kajx jets ka'a ve'e jado'k jayu, nuyojkts je'e ve'e juu' atse'e kunjaanchjáva jets njayejppts atse'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp je'e kajx ku atse'e n'it to'k jayu je naxviijnit je'e kajx jets ka'a ve'e jado'k jayu.

5 Yakpaajmjits atse'e je ixta'nun kutoodojtuk xaaj ke'ex, israeejlit jáyuts atse'e, je Benjamín je jyaka'a, hebreo jáyuts atse'e, je'evats ats je ntee' je ntaak. Pan vintso ve'e je Moisés je pyava'nun yakkutyún, je fariseo je y'ixpajkunts atse'e mpanujkxp y'ijt,

6 ve'emts atse'e nnayja'viji jets oy atse'e nkutyún y'ijt je pava'nun, ve'emts atse'e njomtonda ntitonda y'ijt je jaanchja'vivatajk, ooyts atse'e ntun'ix vintso atse'e nkutyonkáxut nujom je Moisés je pyava'nun.

7 Ax nujomts ya'a ve'e juu' jaty atse'e ooy ntuntuknumájip y'ijt, je Cristo kajxts ats je'e ve'e njava jets ni vinxupa ats je'e ve'e xkatuujnja.

8 Ax ka ya'ajyap tse'e, ve'em atse'e njava jets ni tía ats je'e ve'e xkatuujnja, tun to'kji je'e ve'e juu' atse'e nja'vip jets ooy je'e ve'e dutunnumaja, je'ets je'e ve'e ku atse'e va'ajts n'íxat ats je nMaja Vintsán, je Cristo Jesús, juu' kajx atse'e nujom juu' jaty nmasookni. Je naax je po'ox jo'nts atse'e juu' nja'vini je'e kajx jets atse'e n'ijtnit je Cristo maat,

9 atse'e to'k muk n'ijtnit je'e maat. Ax ve'emts atse'e oy ntaannit je Nte'yam maat ka je'e kajxap ku atse'e kun'ix vintso atse'e nkutyónut je Moisés je pyava'nun, je'e kajxe'e kuxe'e ats je Nte'yam xkatokimpum kuxe'e ats je Cristo njaanchjáva.

10 Ntsajkpts atse'e jets atse'e va'ajts n'íxainit je Cristo, atse'e ntukmaatjayejpnit je makkin juu' ve'e jyayejpp ku ve'e jyoojntykpajknuva. Ntsajkpts atse'e jets atse'e ntsaachpaa'tut ve'em ax jo'n je'e ve'e chaachpaaty, jets atse'e ve'em n'ítut ax jo'n je'e ku ve'e y'uk'aa'k,

11 ntsojkpapts atse'e jets atse'e njoojntykpajknuvat ku atse'e aa'kani nve'nat.

Jem tsapjoootm uu'm nkukajpunimda

12 Ka je'ep xa atse'e ntijp jets távani ats ya'a ve'e n'amaadaaguikúx ukpu atse'e n'it oy jets va'ajts. Je'e atse'e ntuump jets atse'e nkutyónut nujom je vinma'yun juu' ve'e je Cristo Jesús jyayejp ats kajx ku atse'e xje'ei'ukvaajñ.

13 Utsta ajchta utsta tsa'ada, viinm atse'e nnayjávaja jets ka'anum ats ya'a ve'e n'amaadaaga. Juu' atse'e tuuv ntuump, nyaktankujxpts atse'e juu' ve'e náxyani jets atse'e je nmakkin nyaktún pan joma vaat atse'e x'o'yixju jets atse'e n'amaadaagat juu' ve'e miimpnum,

14 jets atse'e n'ijtnit ax jo'n je jayu juu' ve'e makk noomp jetse'e too'vajkp jye'yat joma ve'e kyukaxa je noomk, jets atse'e njoojntykinit jem tsapjoootm, je joojntykin juu' atse'e je Nte'yam xtuknuyaaxji kuxe'e ats to'k muk n'it je Cristo Jesús maat.

15 Nujom pan nuvinxup uu'me'e nnuja'vimdini je Nte'yam je y'ayook, ve'em tse'e dutsak jetse'e je vinma'yun ve'em njayejpumdat. Ax pan jem tse'e juu' ve'e viijnk duvinmótudup, je Nte'yamts ya'a ve'e tuknujávajadap.

16 Pan joma vaate'e je Nte'yam xtuknuja'vimda je tyuv je'e, va'an tse'e dujoojntykimda ax jo'n xtuknuja'vimda.

17 Utsta ajchta utsta tsa'ada, joojntykada ax jo'n ats, yakvinkópkiduvats je'e pan pan jatye'e joojntykidup ve'em.

18 May náxani xa ats miitse'e nvaajnjada, ax uxyamts ats miitse'e nunyaaxnup njaa'kvaajnjada, jets jeja ve'e numayda pan pan jatye'e dutso'oxpajktup je Cristo, ka'a tse'e dunujavava'anda pan tyajxe'e y'uk'aa'k jem cruz kajxm.

19 Ax vintókidapts je'e ve'e, je tyiints tse'e vyinmaaydup jetse'e dukayakvinkópkada juu' ve'e je Nte'yam chajkp, natyukmájijidupts je'e ve'e juu' ve'e kudutuktso'otyónda, je'ejyji ve'e vyinmaaydup juu' jatye'e ijtp yaja naxviijn.

20 Ax uu'mda, jemts uu'me'e tsapjoootm nkukajpunimda, n'a'íxumdupts uu'm je'e ve'e je Yaktsoopkpa, juu' ve'e jem tsoo'nup jetse'e yaja kyadaaknit, je Maja Vintsán Jesucristo.

21 Je'e xa ve'e dujaktíktsnup uu'm ya nni'kxamda ya nkópkamda, juu' ve'e ayonuktaka, juu' ve'e oo'kup, jetse'e ve'em y'ijtnit ax jo'n je y'avintso ni'kxukopk juu' ve'e je majin ooy dutunjayejpp. Ve'em tse'e dutónut je makkin kajx juu' ve'e yaktoomp jetse'e dujyakkutojkjikáxut nujom juu' jaty.

4

Xoojntkp mnaajk'ítjadat je Maja Vintsán kajx

1 Je'e kajx tse'e, utsta ajchta utsta tsa'ada, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, ntsajkpts atse'e jets atse'e n'ítut miits maatta, xyakxoojntktupts ats miitse'e jets atse'e xmo'oda je majin. Ijtp tse'e xtóndat juu' ats miitse'e tuntuknujáyada, makk tse'e mnaajk'ítjadat to'k muk je Maja Vintsán maat.

2 Nmunoo'kxtktupts ą̈tse'e je̱ ta'ą̈xta̱jk Evodia je̱ts je̱ ta'ą̈xta̱jk Síntique je̱tse'e ñamyujo̱t'óyajadat, ve'em ax jo'n du̱tsą̈k pa̱n pa̱n jatye'e du̱jaanchja'vidup je̱ Ma̱ja̱ Vintsą́n.
3 Je̱ts mits, juu' ą̈tse'e ntukma̱ą̈tmutuump ntukma̱ą̈tmupu̱jkp je̱ Nte'yam, n'amótupts ą̈ts mitse'e je̱tse'e xputą́kat ya̱ nu̱me̱jtsk ta'ą̈xta̱jkta. Qoy ą̈ts je̱'e̱ ve'e xtumputa̱jkidi ku ą̈tse'e ntukka'amaajy je̱ oy ka̱ts je̱ oy ayook, xputa̱jkiduvats ą̈tse'e je̱ Clemente je̱ts je̱ viijnk já́yuda juu' ą̈tse'e nma̱ą̈ttoonduva, je̱'e̱ juu' ve'e je̱ xya̱ą̈jta javyétani ijtp je̱p libro ku̱jxp joma ve'e javyet y'itta je̱ xya̱ą̈jta pa̱n pa̱n jatye'e joojntykidinup xa̱'ma ka̱jx.
4 Ijtp tse'e mnaajkxo̱ondu̱kjadat je̱ Ma̱ja̱ Vintsą́n ka̱jx. Vaannuvap ą̈tse'e jado'k nax je̱tse'e mxo̱ondu̱ktat.
5 Va'an tse'e je̱ jayu anañu̱joma du̱nu̱jávada vintso̱ ve'e oy jayu mnapyą́mjada. Ta̱mji ve'e je̱ Ma̱ja̱ Vintsą́n.
6 Ni tía ve'e xkavinmáydat, ñojk'óye'e, pa̱n ti ve'e toojnjup ko̱jtsjup, tsapko̱tsta, je̱tse'e je̱ Nte'yam juu' x'amótudat, vaajnjikąxta nu̱jom je̱ Nte'yam je̱ kuko̱jtsu̱n ma̱ą̈t.
7 Ku ve'e ve'em xtonda, van'it tse'e je̱ Nte'yam mmo̱'o̱jadat je̱ y'oy jo̱o̱t, juu' ve'e du̱jaa'knu̱májip je̱ts ka'a ve'e juu' ve'e je̱ jayu vyinmótudup, to'k viijn tse'e y'ítu̱t je̱ mja'vinda je̱ts je̱ mvinma'yu̱nda je̱ Cristo Jesús ma̱ą̈t.

"Payo̱'o̱yda nu̱jom juu' ve'e oy"

8 Utsta ajchta utsta tsą̈'ą̈da, juu'ts ą̈tse'e nko̱jtskuka̱jxinup, je̱'e̱ts je̱'e̱ ve'e je̱tse'e xpayo̱'o̱ydat nu̱jom juu' ve'e tyúvam, nu̱jom juu' ve'e vyinmajtsjup je̱tse'e yakvintsą̈'ą̈gat, nu̱jom juu' ve'e du̱yaknu̱ke̱'xnata̱jkip je̱ tu̱v jáyuvin je̱ tu̱v joojntykin, nu̱jom juu' ve'e va'ajts, nu̱jom juu' ve'e du̱yakjéjip je̱ tso̱jku̱n, je̱ts nu̱jom juu' ve'e yak'o̱yja'vip. Payo̱'o̱yda nu̱jom juu' ve'e oy je̱ts juu' ve'e vyinmajtsjup je̱tse'e yak'o̱ñu̱kótsat.
9 Je̱'e̱ tse'e tonda juu' ą̈ts miitse'e ntuk'ixtu, juu' ve'e ntukka̱ta̱jkidu, juu' ve'e m'amo̱tunajxtu ku ą̈tse'e nka̱jts, je̱ts juu' ve'e mnu̱'ixvaatstu vintso̱ ą̈tse'e juu' ntun. Pa̱n mtoondup tse'e ve'em, ijtnupts je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam miits ma̱ą̈tta, je̱'e̱ juu' ve'e je̱ oy jo̱o̱t du̱yajkp.

Je̱ puta̱jkin juu' ve'e je̱ filíposit jayu tyuknu̱kejxtu je̱ Pablo

10 Qoy ą̈tse'e ntunxo̱ondu̱k je̱ Ma̱ja̱ Vintsą́n ka̱jx ku̱xe'e ą̈ts miits xjaa'mye̱jtstinuva; ka je̱'e̱pts ą̈tse'e ntijp je̱ts xjaa'tyókidinu ą̈ts miitse'e, je̱'e̱ ve'e ku̱xe'e mka'o̱'yixjidi je̱ts ą̈tse'e ku̱xputa̱jkidi.
11 Ka'ats ą̈tse'e ve'em nva'añ ku̱xe'e ą̈ts juu' xka'ijtja, ku̱x yuj ą̈tse'e je̱ts ą̈tse'e ntukjo̱tka̱da'aky juu' ą̈tse'e n'ixp njayejpp.
12 Nnu̱ja'vip ą̈tse'e vintso̱ ve'e juu' y'it kya'it. Ixtañts ą̈tse'e njayep pa̱n ku'ux ą̈tse'e n'it uk pa̱n ayooj ą̈tse'e n'it, pa̱n n'ixp njayejpp ą̈tse'e o̱oy juu' uk pa̱n vin'it ą̈tse'e juu' xka'ijtja.
13 Nu̱jom xa ą̈tse'e juu' x'o̱'yixju̱ ku̱x je̱ Cristo ą̈tse'e xma̱kkinmo̱o̱yp.
14 Qyam tse'e vye'ema, oyts miitse'e xtoondi ku ą̈tse'e je̱ puta̱jkin xke̱jxjidi ku ą̈tse'e yaja ntsaachpaa'ty.
15 Nay ve'empa tse'e, filíposit jáyuda, ku ą̈ts miitse'e ntukmuko̱jts'ukvaandi je̱ oy ka̱ts je̱ oy ayook je̱ts ku ą̈tse'e ntsą̈a'n je̱m macedóniait y'it jo̱o̱tm, ax xnu̱jávada jo'n, miitsjits je̱'e̱ ve'eda juu' ą̈tse'e je̱ puta̱jkin xmo̱o̱ydu.
16 Ku̱x namvaat ą̈tse'e je̱m tesalónicait kyajpu̱n ka̱jxm nve'na, xtuk'ake̱jxiduts ą̈ts miitse'e ka to'k náxap vinxu̱p ą̈tse'e juu' xka'ijtji.
17 Ax ka je̱'e̱pts ą̈tse'e n'íxtip je̱ts ą̈ts miitse'e juu' xmo̱'o̱dat, je̱'e̱ ve'e je̱tse'e ñu̱yókat je̱ o̱'yin juu' ve'e mjaye̱jptup je̱m je̱ Nte'yam vyinkojkm.
18 Njayejpp xa ą̈tse'e nu̱yojk, ka'a ą̈tse'e xkatih'ijtja. Je̱ puta̱jkin juu' ą̈ts miitse'e xtuknu̱ke̱jxtu ya̱ Epafrodito ma̱ą̈t, jémani tse'e tyunjajtjini. Ve'emts ya̱'ą̈ ve'e ya̱ puta̱jkin ax jo'n je̱ ya̱x juu' ve'e xoo'kp pa'ajk je̱tse'e je̱ Nte'yam du̱'o̱yjava.
19 Ax ą̈ts je̱ nNte'yam tse'e mmo̱'o̱jadap nu̱jom pa̱n ti ve'e mka'ijtu̱xju̱dup. Ve'em tse'e du̱tónu̱t je̱ Jesucristo ka̱jx, ve'em ax jo'n o̱o̱y je̱ ma̱jin je̱ jaanchin du̱tunjayep.
20 ¡Yakma̱ja yakjaancha tse'e y'ijtnit xa̱'ma ka̱jx u̱u̱'m je̱ nNte'yamamda, juu' ve'e nTee'imdup! Amén.

Ku je̱ Pablo máyam je̱ Dios du̱kejx

21 Je̱ Ma̱ja̱ Vintsą́n Jesucristo ka̱jx ą̈tse'e máyam je̱ Dios ntuknu̱ke̱xta anañu̱joma pa̱n pa̱n jatye'e ijttup je̱ Nte'yam je̱ jyayu. Ya̱ utsta ya̱ ajchta juu' ve'e ijttup ą̈ts ma̱ą̈t, ya̱'ą̈ tse'e máyam je̱ Dios mtuknu̱ke̱jxju̱duva.
22 Nu̱jom je̱ Nte'yam je̱ jyayu juu' ve'e yaja ijttup, vinko̱pk pa̱n pa̱n jatye'e je̱m je̱ yakkutojkpa Césa̱r tya̱k'am, je̱'e̱ tse'e máyam je̱ Dios mtuknu̱ke̱jxju̱duvap.
23 Je̱ nMa̱ja̱ Vintsą́namda Jesucriistots miitse'e anañu̱joma mkunoo'kxjadap.

Ya'a tse'e je na'ak juu' ve'e je Pablo tyuknuja'yi je jaanchja'vivataajk jep Colosas

1 Atse'e je Pablo, je Nte'yam atse'e xvinkoon jets atse'e je Jesucristo je kyukátsiva n'ítut.
Ats maat je n'útsamda je n'ajchamda Timoteo,
2 máyam aatse'e je Dios ntuknukexta je Nte'yam je jyayu juu' ve'e nay'amojkuduup jem
colósasit kyajpun kajxm. Mtoondupe'e juu' ve'e pyaatyp y'akeeguip kuxe'e to'k muk m'itta
je Cristo maat. Je Nte'yam, juu' ve'e nTee'imdup, je'e tse'e mkunoo'kxjadap jetse'e m'ijttinit
je y'oy joot maat.

Ku je Pablo dunutsapkojtsti je jaanchja'vivataajk.

3 Ku aats miitse'e nnutsapkotsta, xa'ma kajxts aatse'e nkukajtsja je Nte'yam, je nMaja
Vintsánamda Jesucristo je Tyee',
4 nkukojtsjipts aats je'e ve'e kuxe'e je kats nmotu vintso ve'e je Cristo Jesús xjaanchjávada
jets vintso ve'e xtsoktu nujom je Nte'yam je jyayu.
5 Je'e kajx tse'e ve'em xtonda kux m'a'íxtupe'e je o'yin jem tsapjootm. M'amotunajxtuts
miits ya'a ve'e ku ve'e myakvaajnjidi je ayook juu' ve'e tyúvam,
6 je oy kats je oy ayook juu' ve'e mnuje'yjudu jets juu' kajxe'e jyeja je y'oy je'e. Ya
ayook tse'e va'kxtk'ataatsp jetse'e myakkpajk'atu'uts to'k it to'k naxviijn, ve'em ax jo'n
jyajt'ukvaajñ miits maatta ku ve'e x'amotunajxti vintso ve'e je Nte'yam je jayu je maa'yun
dutuujnja jetse'e xnuja'vidi jets tyúvam je'e ve'e je ayook. Ax uxyam paat tse'e ve'em jyaty
miits maatta.
7 Mva'nuxjudu tse'e ya ayook je Epafras, je'e juu' aatse'e ooy ntuntsajkp jets aatse'e
nmaattún, to'k je'e ve'e je Cristo je myutoompa je myupajkpa juu' ve'e dukutyoomp je toonk
juu' ve'e yaktukkatajki miits je m'o'yin kajxta.
8 Je'e xa aatse'e xtuknuja'vi vintso ve'e xyaknuke'xnatákada je tsojkun juu' ve'e je
Espíritu Santo pyaam jem mja'vin kajxmda.
9 Je'e kajx tse'e, van'it paatani ku aatse'e je kats nmotu vintso ve'e xjaanchjávada je
Jesucristo, ijtpts aats miitse'e nnutsapkotsta, je'ets aatse'e je Nte'yam n'amótup jets oye'e
mtuknujávadat juu' je'e ve'e chajkp. Ve'emts ya'a ve'e dutónut nujom je vijin je kejun kajx
jets nujom je vinmótuvin kajx juu' ve'e yajkyp je Espíritu Santo.
10 Ve'emts aatse'e n'amotu jetse'e mjoojntykadat vintso ve'e je Maja Vintsán dunumájat
dunujaanchat jetse'e du'oyjávat nujom juu' ve'e mtoondup mkojtstup, ve'em vintso ve'e
ñuyojki'ataatsut nujom je y'oy je'e miits kajxta jetse'e nuyojk oy x'ixai'ataatstat je
Nte'yam.
11 N'amótupts aats je'e ve'e, ve'em ax jo'n ooy je majin dutunjayep, jetse'e
myakmakkpákjadat je myakkin maat, ve'em tse'e mkanoo'kxtat jetse'e ijtp xtóndat je
y'oy je'e,
12 xoondukjoot tse'e je kukojtsun xmo'odat je Dios Tee', juu' ve'e je maa'yun mto'nuxjudu
jetse'e ve'em y'oya jetse'e xtukmaatjayápta je jyayu nujom je y'oy je'e juu' ve'e mtuk-
mutsojkjudup, ve'em tse'e m'íttat ax jo'n je jayu juu' ve'e yo'ydup jeja ajajtk it jaat.
13 Ku ve'e n'ijtumdi ax jo'n je jayu juu' ve'e yo'ydup jeja akoo'ts it jaat, van'it tse'e je
Nte'yam xyakpítsumumdi jem je Satanás y'am kya'm jetse'e xpa'mumdi jem je Nte'yam je
y'Ónuk y'am kya'm, juu' ve'e ooy tyuntsajkp,
14 je'e paane'e je y'oo'kun kajx xyakta'numdu naspaka, xtokinmee'kxumduts uu'm je'e
ve'e.

Oy joot tse'e n'ijtumda je Nte'yam maat kuxe'e je Cristo xku'oo'kimdi

15 To'kji xa ve'e je Cristo, je'e tse'e dunumájip jets ka'a ve'e ti jaty juu' ve'e yakpaam, ja'a
tse'e duyaknuke'xnataajki je Nte'yam, juu' ve'e kayak'ixp.
16 Je Cristo maat tse'e je Nte'yam dupamkujkx nujom juu' jatye'e ijtp jem tsapjootm jets
yaja naxviijmpa, ve'em juu' ve'e kayak'ixp jets ve'em juu' ve'e yak'ixp, juu' ve'e yakkuto-
jktup jets juu' ve'e dunuvintsánidup, juu' ve'e dunuvinténidup jets juu' ve'e dukaa'midup. Je
Cristo maat jets je Cristo je myajin kajx tse'e je Nte'yam nujom juu' jaty dupamkujx.
17 Ijtpamts je'e ve'e je Cristo ka'anume'e juu' jaty choo'nduk vye'na. Je Cristo tse'e nujom
juu' jaty duyak'ijtp.
18 Je'e tse'e dunukuvajkip je jaanchja'vivataajk, ve'em tse'e y'it je'e maatta ax jo'n to'k
ni'kx to'k kopk kuy'ijtti.
19 Y'oyja'vi tse'e je Nte'yam jetse'e je Cristo y'it nay vanxupyjyam ax jo'n viinm je Dios
Tee'.

20 Ja Nte'yam tse'e dunupaajmtki jetse'e dumaatnamyujot'o'yijinit nujom juu' jaty, ve'em
juu' ve'e yaja naxviijn jets juu' ve'e jem tsajootm, ve'em tse'e oy joot duyaktaajñ ja'a kajx
ku ve'e je Cristo y'uk'aa'k jem cruz kajxm.
21 Mmujékumidup xa miitse'e y'ijt je Nte'yam jetse'e xtso'oxpajkti ja'a kajx ku ve'e xtonda
xkotsta y'ijt je kyo'oy ja'a;
22 ax uxyam, je Nte'yamts miitse'e tummujot'o'yijidini je oo'kun kajx juu' ve'e je Cristo
yaknajx jem cruz kajxm. Ve'emts je'e ve'e dutuujn jetse'e mpaajmjidinit jem je'e vyinko-
jkm va'ajts aaj va'ajts joot jets ka tokin maatap,
23 je'e ve'e ku ve'e make aaj make joot mnaajk'ítjada to'k muk je Cristo Jesús maat, ve'em
ax jo'n je kup je y'aa'ts make yak'ijtju ku ve'e kyaaktáka, jetse'e xkamaso'oktat je y'oy je'e
juu' ve'e m'a'íxtup ja'a kajx ku ve'e xkuvajkti je oy kats je oy ayook juu' ve'e m'amotunajxtu.
Ya oy kats ya oy ayookts je'e ve'e juu' ve'e to'k it to'k naaxviijn yaktukka'amaayp jets juu
kajx atse'e nyakpuujm jets atse'e ntukka'amaayvat.

Ja Nte'yame'e dupaam je Pablo jetse'e duputákat je jaanchja'vivatajkta

24 Ax xoojntkpts atse'e uxyam je'e kajx ku ats miitse'e nkutsaachpaadada. Kux ku atse'e
ntsaachpaa'ty jetse'e oy tyaandinit je Nte'yam maat je Cristo je jyayu, ve'emts atse'e ntun
ax jo'n je Cristo ku ve'e je jyayu dukutsaachpaadi,
25 je'eda juu' atse'e nmutoondup nmupajktup je'e kajx ku atse'e je Nte'yam xtukkatajki
ya toonk, ats miitse'e pu'uk avaada nvaajnjadat je'e je y'ayook.
26 Ka'a tse'e je jayu ya ayook dunuja'vidi jujp xup, uxya námnum tse'e je Nte'aym
dutuknujava je jyayu,
27 ja'a tse'e dunupaajmtki jetse'e dunujávadat je maja maa'yun juu' ve'e kayaknuja'vip
y'ijt jetse'e uxyam dutuujnja anañujoma je jayu. Ax je'e juu' ve'e kayaknuja'vip y'ijt,
ya'ats je'e ve'e: Je Cristo ve'e ijtp jem mja'vin kajxmda, ve'emts miitse'e je Nte'yam
xtukmaatjayejptinit je myajin.
28 Je Cristo jye'ets je'e ve'e juu' aatse'e je jayu nvaajnjip jets aatse'e je jayu nkojtsvij, nujom
aatse'e je jayu ntuk'ixta jetse'e ve'em oy duvinmótudat juu' ve'e je Nte'yam chajkp, ve'em
tse'e y'ijttinit jem je Nte'yam vyinkojkm oy, va'ajts, jets to'k muk je Cristo maat.
29 Ve'emts ats ya'a ve'e ntun pan joma vaat atse'e x'o'yixju je makkin kajx juu' atse'e je
Cristo ooy xtunmooyp.

2

1 Ntsajkp atse'e jetse'e xnujávadat jets ooy ats miitse'e ntunnutsapkotsta, nay ve'empa
je'eda pan pan jatye'e jem Laodicea jets pan pan jaty atse'e viinm xka'íxada.
2 Ntsojkpapts atse'e jetse'e mjot'amájadat jetse'e to'k jado'k mnachókjadat jetse'e oy
xnujávadat juu' ve'e kayaknuja'vip y'ijt, je'ets je'e ve'e je Cristo jye'e.
3 Je Cristo kajx tse'e yaknujava nujom je Nte'yam je vyijin je kyejun jets je ñuja'vin.
4 Ve'emts ats miits ya'a ve'e nvaajnjada jetse'e ni pana mkavin'aa'njadat maat je tsújit
kats.
5 Oyam atse'e nka'it miits maatta, jem tse'e ats ya njoot ya nja'vin miits maatta.
Xoojntkpts atse'e kuxe'e ats nmujava jets oy yakxone'e mnaajk'ítjada jets makk aaj makk
joote'e je Cristo xjaanchjávada.
6 Je'e kajx tse'e, ve'em ax jo'n xkuvajkti jem mja'vin kajxmda je Maja Vintsán Cristo Jesús,
jaa'kjoojntykadats miitse'e to'k muk je'e maat.
7 Ve'em ax jo'n je kup je y'aats yak'itju makk, ve'empa tse'e dutsak jetse'e makk
mnaajk'ítjadat to'k muk je Jesucristo maat. Yakmakkpajk'ata'atsta je mjootta je mja'vinda
je'e kajx ku je'e ve'e xjaanchjávada, ve'em ax jo'n myaktuk'ixti; ooy tse'e xtunkukojtsjadat
je Nte'yam kuxe'e je maa'yun mto'nuxjada.

Je Cristo kajxts je'e ve'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp

8 Ka'a tse'e mnamyasoo'okjadat jetse'e myakviijnkvóvdat ku ve'e myakvin'aa'nuva'andat
maat je ixpajkun juu' ve'e ka túvap jetse'e kyatún. Ka je Criistovap je'e ve'e duyakjeji
je ixpajkun juu' ve'e tyuk'ixtup, je jujpit jayu je ñupaamdukada je'e ve'e jets je koo'oy
costumbre juu' ve'e ijtp yaja naxviijn.
9 Ka'a tse'e pan mvin'aa'njadat, je Cristo ve'e jayuvimpijt, je Nte'yam je'e ve'e nay
vanxúpjyam ax jo'n viinm je Dios Tee'.
10 Ax miitsta, je Cristo kajx tse'e xjayepta nujom juu jatye'e je Nte'yam mtuk-
mutsojkjudup kuxe'e m'itta to'k muk je Cristo maat, juu' ve'e dukamip nujom pan pan
jatye'e yakkutojktup jets pan pan jatye'e dunumájidup.
11 Nay ve'empa tse'e, kuxe'e to'k muk m'itta je Cristo maat, je ixta'nun tse'e mjayejptup
juu' ve'e jyayejptup je Nte'yam je jyayu. Ka je ixta'nunapts je'e ve'e juu' ve'e je israeejlit jayu

ñi'kxmidup kyǫjmidup, jẹ ixta'nụn jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e jẹ Cristo mpạ'mụxjụdu jẹm mja'vin kạjxmda, ve'em tse'e xkǫǫ'ktoondinit jẹ m'avintsǫ vinma'yụnda.
12 Ku ve'e mnạpẹjtti, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ Cristo kụxmạạtnaxtạjkidini jẹts ax jo'n jẹ'ẹ ve'e kụxmạạtjoojntykpạjktiniva jẹ'ẹ kạjx ku ve'e xjaanchjávada jẹts ǫǫye'e jẹ Nte'yam jẹ mạkkin dụtunjayep, jẹ'ẹ pạne'e jẹ myạkkin kạjx jẹ Cristo dụyakjoojntykpạjknuva ku ve'e y'uk'ạạ'k.
13 Jẹ ǫǫ'kpa jo'n tse'e m'ijtti jẹ mtǫkin kạjxta jẹts kụxe'e mkayakpạạjmjada vye'na jẹm mja'vin kạjxmda jẹ ixta'nụn. Ax jẹ Nte'yam tse'e mmǫǫjyjụdu jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp jẹ Cristo mạạt, jẹ Nte'yam tse'e xtǫkinmẹẹ'kxumdinu.
14 Nụjom jẹ tǫkin juu' ụụ'me'e kụnkuvẹjtumda, ve'em xa jẹ'ẹ ve'e ax jo'n javyétani kụy'ijt jẹm nạk kạjxm jẹtse'e jẹ Nte'yam jẹ nạk kụdụmạjvǫjppejtni jẹm jẹ Cristo cryuuz kạjxm, jẹ Cristo tse'e dụkuvẹjt jẹ tǫkin juu' ụụ'me'e kụnkuvẹjtumdi.
15 Ku ve'e jẹ Crsito y'uk'ạạ'k jẹm cruz kạjxm, yakvintǫ́kits jẹ'ẹ ve'e jẹ kǫ'ǫyjáyuvapta jẹts pạn pạn jatye'e jẹ ka ǫ́yap dụtoondup juu' ve'e yakkutojktup jẹm pǫj jǫǫtm, ve'em tse'e dụtuujn ax jo'n jẹ jayu y'atso'oxtún jẹtse'e myạạda'aky, van'it tse'e dụtsum juu' ve'e yakvintǫki jẹtse'e dụyaknụjkx jeja jẹ nụmay jayu vyinkujk, ve'em tse'e chǫ'ǫtyóndat ku ve'e jẹ nụmay jayu dụ'íxtat jẹts tạ ve'e vyintǫ́kida.

Ixtadats jẹ tsapjǫǫtmit jẹ'ẹ

16 Jẹ'ẹ kạjx tse'e, ka'a tse'e nvaat pạn mtuktǫkimpayǫ'ǫyjadat pạn ti ve'e mkaaydup m'ooktup uk pạn ti xạạj ve'e m'amaa'yidup, ni jẹ nam pǫ'ǫa, ni jẹ pǫǫ'kxtkụn xạạja.
17 Juu' jatye'e pyavaandup, jẹ'ẹjyji tse'e toomp y'ijt ku ve'e jẹ Crsito kyaminna vye'na, ka'a tse'e ụxyam y'uktoonni.
18 Ka'a tse'e xmạjạpámdat pạn pạn jatye'e vaandup jẹts jẹpe'e tǫkin jạạtp m'itta kụxe'e xkatonda juu' ve'e tyijtup jẹts jẹ'ẹ ve'e dụyaknụkẹ'xnatạjkip jẹts mjayẹjptupe'e jẹ nụụ'k aaj jẹ nụụ'k jǫǫt, vaandup tse'e jẹts vinkǫpke'e jẹtse'e jẹ angelestạjk yakvinjávat yakvintsạ'agat. Tyijtup xa ve'e jẹts yak'íxjụdu ve'e juu'; ax jẹ'ẹ tse'e yakvinkópkidup. Namyájijidup tse'e kụx jyayẹjptupe'e jẹ vinma'yụn juu' ve'e jẹ jayu jyayẹjptup juu' ve'ẹ dụmạạtnjavtyạạ'njụdup jẹ naxviijnit jẹ kyǫ'ǫy jẹ'ẹ.
19 Ka'a tse'e to'k muk y'itta jẹ Cristo mạạt, jẹ'ẹ juu' ve'e ijtp ve'em ax jo'n jẹ ni'kx jẹ kǫpk jẹ kyuvajk. Ve'em ax jo'n jẹ ee'm mạkk dụyak'it jẹtse'e ñavyụụ'njụ to'k jẹ ni'kx jẹ kǫpk joma ve'e jẹ pajk ñamyukjụ, ve'em tse'e n'ijtumda to'k muk jẹ Crsito mạạt, ve'em tse'e nmạkkpạjk'atạạtsumda to'k muk jẹ'ẹ mạạt ax jo'n jẹ Nte'yam dụtsạk.
20 Kụx ve'em miitse'e m'itta ax jo'n kụm'ǫǫ'kti jẹ Criso mạạt, ¿tyạjx tse'e jẹp jẹ'ẹ kyạ'm pya'tkup mnapyámjada juu ve'e dụmạạtnavyạạ'njụdup jẹ naxviijnit jẹ kyǫ'ǫy jẹ'ẹ?, ve'em ax jo'n jẹ'ẹ ve'e kụxjaa'kmạạtnavyạạ'njidi.
21 Ax ve'emts jẹ'ẹ ve'e jẹ pyava'nụnda: “Ka'a tseẹ yạ'ạ xtǫ́nụt, ka'a tse'e yạ'ạ xjạ'kxụt, ka'a tse'e yạ'ạ xnụxájat.”
22 Jẹ jayu xa ve'e dụmutaayvaattu yạ ixpạjkụn. Juu' ve'e tyumpavaandup jẹts ka'a ve'e yakkáyụt yakjạ'kxụt, jẹ Nte'yamts jẹ'ẹ ve'e dụpạạmp jẹtse'e vyintǫ́kiyụt ku ve'e yakkay yakjụ'kx.
23 Ve'em yạ'ạ ve'e kye'ex jẹts ǫy yạ'ạ ve'e ku ve'e yaktún ax jo'n dụtumpava'anda, jẹ'ẹ ku ve'e dụtonda vintsǫ ve'e dụtijta jẹtse'e jẹ Nte'yam yakvinjava yakvintsạ'aga; nụụ'k aaj nụụ'k jǫǫt tse'e jyanatyijjada, jẹtse'e vya'anda jẹts nụyojk ǫye'e jẹ Nte'yam yakmutún yakmupụk ku ve'e jẹ jayu jẹ ñi'kx jẹ kyǫpk dụyaktsaachpaa'ty. Ax ni vinxúpats yạ'ạ ve'e jẹ jayu kyaputákaja jẹtse'e dụ'amạạdaagat jẹ kyǫ'oy jẹ'ẹ juu' ve'e chǫjktup jẹ y'avintsǫ vinma'yụn kạjxta.

3

1 Jẹ'ẹ kạjx tse'e kụxe'e m'itta ax jo'n jẹ Cristo kụxmạạtjoojntykpạktinuva, íxtada tse'e jẹ tsajǫǫtmit jẹ'ẹ, jẹm joma ve'e jẹ Cristo chụụna jeja jẹ Nte'yam y'aka'yụn pa'ayi.
2 Jẹ'ẹ tse'e mvinmáydap juu' jatye'e jẹm tsapjǫǫtm, ka jẹ'ẹpe'e juu' ve'e yaja naxviijn.
3 M'ijttup xa ve'e ax jo'n jẹ Cristo kụxmạạt'ǫǫ'kti. Jẹ joojntykin juu' ve'e mjayẹjptup, mjayẹjptupts miits jẹ'ẹ ve'e kụxe'e to'k muk m'itta jẹ Cristo mạạt, jẹ'ẹ juu' ve'e ijtp joma ve'e jẹ Nte'yam y'it.
4 Ax ku tse'e jẹ Cristo myiinnuvat, jẹ'ẹ pạn kạjxe'e xtukmạạtjayépta yạ joojntykin, jẹ'ẹ mạạtpa tse'e m'ijttinit jẹtse'e xtukmạạtjayẹjptinit jẹ myạjin.

Ka'a tse'e ve'em n'ukjoojntyimdinit ax jo'n njoojntykimda y'ijt

5 Ax jẹ'ẹ kạjx tse'e vinkǫpk jẹtse'e xyakkutǫ́kinidinit jẹ naxviijnit jẹ kyǫ'ǫy jẹ'ẹ juu' ve'e mjayẹjptup jẹm mja'vin kạjxmda. Ax jẹ naxviijnit jẹ kyǫ'ǫy jẹ'ẹ, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jẹ jayu jẹ kạts dụtukmạạtjayépta jẹ yaa'y jẹ tạ'ax juu' ve'e ka púkap jyayẹjptup, ku ve'e dụtonda juu' ve'e ka ǫ́yap ka va'ajtsap, ku ve'e dụyaktonda jẹ y'avintsǫ vinma'yụnda, ku

ve'e dụtsọkta juu' jatye'e ka ǫ́yap, jẹts ku ve'e juu' dụnas'ayǫ́vada. Kụx jẹ'ẹ juu' ve'e ti dụnas'ayọ'vip, ka'ats jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam dụvinjava dụvintsạ'ạga, vyinja'vip vyintsạ'kipts jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e jẹ jayu y'ixp jyayejpp.

6 Yạ'ạ kạjx tse'e jẹ Nte'yam dụyaktsaachpaa'tụt jẹ'ẹ pạn pạn jatye'e kakạtsụpạjkjụdup.

7 Ax ve'emts miitse'e mjoojntykada mnaxviijnada y'ijt.

8 Ax ụxyam, ve'em tse'e dụtsọjkpa jẹts yạ'ạ ve'e xmasọọktinit: jẹ jọt'a'nụn, jẹ ẹjkụn, juu' ve'e dụkọ'ọñụvinma'yip jẹ myujayu, jẹ vinkọjtspẹjtụn, jẹ pakọjtsụn, jẹts jẹ jomkọjtsụn jẹ tikkọjtsụn.

9 Ka'a tse'e mnavyin'ạạ'njadat to'k jado'k, kụx mmasọọktinu ve'e juu' jatye'e ka ǫ́yap mtoondup y'ijt.

10 Ku ve'e xmasọọktini, mton'ukvaandinu tse'e ax jo'n dụpaa'ty dụ'akẹẹga mạạt jẹ nam jáyuvin juu' ve'e jẹ Nte'yam pyạạm jẹtse'e mmọọjyjidi, jẹ'ẹ tse'e jẹ Nte'yam yakvimpijtp jẹtse y'ijtnit ax jo'n viinm. Ve'em tse'e dụtónụt van'it paat ku ve'e jẹ Nte'yam ọy x'ixaidinit.

11 Ka'a xa ve'e tii pạn israeejlit jayu ụụ'me'eda uk pạn pạn jatye'e ka jẹ'ẹpta, pạn nni'kxmimdup nkọjmimdupe'e jẹ ixta'nụn uk pạn ka'a, pạn jékumit jayu ve'e n'ijtumda uk pạn pạn jatye'e dụkatinụja'vidup, pạn joyụtoompa jayu ve'e n'ijtumda uk pạn naspạka jayu. Jẹ'ẹ ve'e vinkọpk jẹse'e jẹ jayu to'k muk y'it jẹ Cristo mạạt, juu' ve'e nụjom dụnụmạjikạjxp.

12 Kụx jẹ Nte'yame'e mvinkọọjnjụdu jẹtse'e m'ijttnit jẹ jyayu jẹtse'e mtsǫ́kjada, jẹ'ẹ kạjx tse'e dụtsạk jẹts yạ'ạ ve'e xjayẹjptinit, ve'em ax jo'n yạ'ạ mạạt kụmnatyukxọjxjidi: jẹ tukmọ'tụn, jẹ ọy jáyuvin, jẹ nụụ'k aaj jẹ nụụ'k jọọt, jẹts ku ve'e juu' jaty yakmutenikụx.

13 Pạn jẹp xa ve'e pạn ti ve'e mnatyuknụ'ạạ'nijidup, namyuténixjada tse'e to'k jado'k jẹts namyẹẹ'kxụxjada jẹ mtọkin vimpit atụj. Ve'em ax jo'n jẹ Crsito mtọkinmẹẹ'kxjidi, nay ve'empats miitse'e mnatyọkinmẹẹ'kxjụduvat to'k jado'k.

14 Ax juu' tse'e dụnụvinkọpkikạjxp, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e jẹ tsọjkụn xjayéptat. Kụx ku xa ve'e jẹ jayu jẹ tsọjkụn dụjayep, to'k muk tse'e juu' jaty y'it tsoj yakxǫ́n, ve'em ax jo'n dụpaa'ty dụ'akẹẹga.

15 Yak'itta jẹm mja'vin kạjxmda jẹ Cristo jẹ y'oy jọọt jẹtse'e myakkutojkụxjadat. Kụx yạ ọy jọọt kạjxe'e jẹ Nte'yam myaaxụxjidi jẹtse'e to'k muk m'ijttinit, ve'em ax jo'n to'k ni'kx to'k kopk kụm'ijtti. Ijtp tse'e Nte'yam xkukọjtsjadat.

16 Ọọye'e xtunyak'íttat jẹ Cristo jẹ kyạts jẹ y'ayook jẹm mja'vin kạjxmda. Natyuk'íxjada juu' ve'e jẹ Nte'yam chạjkp jẹts nakyọjtsvijjada to'k jado'k nụjom jẹ vijin jẹ kejụn mạạt. Ạvda jẹ salmos, jẹ himnos, jẹts jẹ ụv juu' ve'e jẹ Nte'yam dụyakmájip dụyakjaanchip.

17 Pạn ti jatye'e mtoondup mkojtstup, nụjom tse'e xtóndat xkǫ́tstat jẹ Majạ Vintsán Jesús kạjx, jẹtse'e jẹ kukọjtsụn xmọ'ọdat jẹ Nte'yam jẹ'ẹ kạjx.

Vintsọ dụvinmachjụ jẹtse'e jẹ jaanchja'vivatạjk jyoojntykadat mạạt jẹ myujayu

18 Tạ'ạxtạjkta, napyámjada jẹp jẹ mnụyaa'y kyạ'p pya'tkupta, kụx ve'eme'e dụpaa'ty dụ'akẹẹga ku ve'e jẹ jayu to'k muk y'it jẹ Majạ Vintsán mạạt.

19 Yaa'tyạjkta, tsọkta jẹ mnụdạ'ạxta, ka'a tse'e xmujọtma'attat.

20 Pi'k ónụkta, kạtsạpạkta jẹ mtee'da jẹ mtaakta, kụx ve'eme'e jẹ Majạ Vintsán dụ'oyjava.

21 Onụk tee'da, ka'a tse'e jẹ m'ónụkta xyakjọtma'attat, kụx ku ve'e dụkọọ'ktoondinit jẹ y'oy jẹ'ẹ.

22 Mutoompatạjkta, kạtsạpạkta jẹ mvintsạnda juu' ve'e yaja naxviijn nụjom pạn ti jatye'e mtukpavaajnjụdup, ka van'ítjyape'e ku ve'e m'íxjada jẹtse'e ve'em ọy jẹja jẹ'ẹ vyinkujk mtanuva'anda, to'k aaj to'k jọọte'e xkạtsạpáktat jẹ'ẹ kạjx ku ve'e jẹ Nte'yam xvintsạ'agada.

23 Pạn ti ve'e mtoondup, to'k aaj to'k jọọt tse'e xtóndat, ve'em ax jo'n jẹ Majạ Vintsán dụtsạk, ka jẹ'ẹ kạjxape'e ku ve'e jẹ jayu ve'em dụtsọkta,

24 kụx mnụja'vidup xa ve'e jẹts mmọ'ọjadape'e jẹ ọ'yin jẹ Majạ Vintsán. Mmutoondup mmupajktụp xa miitse'e jẹ Jesucristo.

25 Ax jẹ'ẹ pạn pạn jatye'e dụtoondup juu' ve'e ka ǫ́yap, tukkuvétjadapts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam. Jẹ Nte'yam, ka'ats jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu dụviijnk'íx, myọọynupts jẹ'ẹ ve'e jẹ tsaach-paatụn pạn pạn jatye'e jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹ tụdutonda.

4

1 Yaktoompa tụjkta, tonda ax jo'n dụpaa'ty dụ'akẹẹga mạạt jẹ mtoompada. Jaa'myétsta jẹts jẹme'e to'k juu' ve'e ijtp jẹm tsapjọọtm, ax jẹp tse'e jẹ'ẹ kya'p pya'tkup m'itta.

2 Ijtp tse'e mtsapkǫ́tstat, viji kej tse'e mnaajk'ítjadat jẹtse'e jẹ kukọjtsụn jẹ Nte'yam xmọ'odat.

3 Nụtsapkọjtstuva ạạts, ve'emts ạạtse'e jẹ Nte'yam jẹ too' xyak'avaatsjat vintsọ ạạtse'e ntukka'amáyụt jẹ ọy kạts jẹ ọy ayook, juu' ve'e kayaknụja'vip yijt, jẹ'ẹ jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jẹ jayu yakvaajñja jẹ Cristo jyẹ'ẹ. Jẹ'ẹ kạjxts ạtse'e yap poxụntụjkp n'it.

4 Nu̱tsapko̱tsta a̱ts to'k aaj je̱ts a̱tse'e ya̱ o̱y ka̱ts ya̱ ayook je̱ jayu va'ajts nvaajnjadat, ve'em
ax jo'n cha̱kju̱.
5 Viji kej tse'e juu' xtóndat xkótstat je̱'e̱ ma̱a̱t pa̱n pa̱n jatye'e du̱kajaanchja'vidup je̱
Jesucristo, xa̱'ma ka̱jx tse'e xtóndat xkótstat je̱tse'e du̱jaanchjávadat.
6 Ko̱tsta tse'e juu ve'e du̱yaknu̱ke̱'xnata̱jkip je̱ m'o̱y jáyuvinda je̱tse'e je̱ jayu du̱tuk'óyadat,
ve'em tse'e xnu̱jávadat vintso̱ ve'e to'k jado'k x'atso̱vu̱mpíttat, ve'em ax jo'n du̱paa'ty
du̱'ake̱e̱ga.

Ku je̱ Pablo máyam je Dios du̱kejx

7 Ya̱ n'útsamda ya̱ n'ajchamda Tíquico, juu' ve'e o̱o̱y ntuntso̱jkumdup je̱ts a̱tse'e o̱y
ntukma̱a̱tmutún ntukma̱a̱tmupúk je̱ Maja̱ Vintsán, ya̱'a̱ tse'e mva'nu̱xjadap pa̱n vintso̱
a̱tse'e u̱xyam n'it.
8 Je̱'e̱ ka̱jx a̱ts miits ya̱'a̱ ve'e ntuknu̱ke̱xta je̱tse'e xnu̱jávadat vintso̱ a̱a̱tse'e u̱xyam n'it,
je̱tse'e mjo̱t'amájadat.
9 Mya̱a̱divape'e ya̱ Onésimo ya̱ uts ya̱ ajch juu' ve'e o̱o̱y ntuntso̱jkumduvap je̱tse'e o̱y juu'
jaty du̱tún du̱ka̱ts, ya̱'a̱ juu' ve'e ijtp nu̱to'kta miits, mva'nu̱xjadapts ya̱'a̱ ve'eda nu̱jom juu'
jatye'e yaja toojnjup ko̱jtsjup.
10 Máyame'e je̱ Dios mke̱jxu̱xjada ya̱ Aristarco, a̱ts ya̱ nmupoxu̱nta̱kjayu. Máyame'e je̱
Dios mke̱jxu̱xju̱duva je̱ Marcos, je̱ Bernabé je̱ myugo'ok. Ta̱ tse'e myakvaajnjada je̱ts pa̱n
na̱jkxpe'e mku'íxjada je̱ Marcos, kuva̱kta tse'e tsoj yakxón.
11 Máyame'e je̱ Dios mke̱jxu̱xju̱duva je̱ Jesús juu' ve'e Justo du̱xa̱a̱jiva. Ya̱'a̱jyjida xa je̱'e̱
ve'e je̱ israeejlit jayu juu' a̱tse'e je̱ jayu ntukma̱a̱tvaajnjidup vintso̱ je̱'e̱ ve'e ku ve'e je̱ jayu
y'itta je̱m je̱ Nte'yam y'am kya̱'m, xyakjo̱t'amájidupts a̱ts je̱'e̱ ve'e.
12 Ma̱yame'e je̱ Dios mke̱jxu̱xjada je̱ Epafras, jado'k je̱'e̱ ve'e juu' ve'e nu̱to'kta miits je̱tse'e
je̱ Jesucristo du̱mutún du̱mupu̱k. Ijtp tse'e to'k aaj to'k jo̱o̱t mnu̱tsapkótsjada, ve'em tse'e je̱
Nte'yam du̱'amo̱tu je̱tse'e ma̱kk m'ijttinit to'k muk je̱ Jesucrsito ma̱a̱t je̱tse'e o̱y xnu̱jávadat
juu' ve'e je̱ Nte'yam cha̱jkp.
13 A̱ts tse'e je̱ tu̱va̱ko̱jtsu̱n mpu̱u̱mp vintso̱ ve'e je̱ Epafras o̱o̱y mtunnu̱tsapkótsjada, nay
ve'empa je̱'e̱da pa̱n pa̱n jatye'e ijttup je̱m laodicéait je̱ts hieráp olisit kyajpu̱n ka̱jxmda.
14 Máyame'e je̱ Dios mka̱jxu̱xju̱duva je̱ Lucas, je̱ tso̱'yiva juu' ve'e o̱o̱y ntuntso̱jkumdup,
je̱ts je̱ Demas.
15 Máyame'e to'k aaj je̱ Dios xmo̱'o̱dat je̱ utsta je̱ ajchta ma̱a̱t je̱ utsta je̱ tsa̱'a̱da juu' ve'e ijt-
tup je̱m Laodicea. Máyame'e to'k aaj je̱ Dios xmo̱o̱yduvat je̱ Ninfas je̱ts je̱ jaanchja'vivata̱jk
juu' ve'e nay'amojkijidup je̱m tya̱k'am.
16 Ku ve'e xko̱jtska̱jxtat ya̱ na̱k, kéxtats je̱tse'e yakko̱jtspat joma ve'e je̱ jaanchja'viva tu̱jk
ña y'amókajada je̱m Laodicea, ko̱jtstuvats miitse'e je̱ na̱k juu' a̱ts je̱'e̱ ve'e ntuknu̱ja'yidu.
17 Jidu̱'u̱m tse'e xna̱a̱jmadat je̱ Arquipo: “Tun'ixu̱ je̱tse'e xkutyónput je̱ toonk juu' ve'e je̱
Maja̱ Vintsán mmo̱o̱jyju.”
18 A̱ts, je̱ Pablo, nka̱'mam a̱ts miitse'e ntuknu̱jáyada ya̱ máyam je̱ Dios. Jaa'myétstats je̱ts
yap a̱tse'e poxu̱ntu̱jkp. Je̱ Nte'yam tse'e mkunoo'kxjadap.

Yą'ą tse'e ję muto'k nąk juu' ve'e ję Pablo tyuknuja'yi ję jaanchja'vivatąjk jęp Tesalónica

1 Ątse'e ję Pablo, mąąt ję Silas jęts ję Timoteo, máyam ąątse'e ję Dios ntuknųkęxta ję jaanchja'vivatąjk juu' ve'e nay'amojkijidup jęm tesalónicait kyajpųn kąjxm. M'ijttupe'e jęm ję Dios Tee' jęts ję Mąją Vintsą́n Jesucristo jya'vin kąjxmda. Ję'ę tse'e mkunoo'kxjadap jętse'e m'ijttinit ję y'ǫy joǫt mąątta.

Ję nų'ixvaatsųn juu' ve'e pyąąmdu ję tesalónicait jáyuda

2 Nkukǫjtsjip xa ąątse'e ję Nte'yam xą'ma kąjx anañųjoma miits kąjxta, nnųtsapkǫjtstupts ąąts miitse'e ku ąątse'e ntsapkąts.

3 Ję Nte'yam, juu' ve'e nTee'imdup, jéjats ąątse'e je'ę vyinkujk nxą'majaa'myéts juu' ve'e mtoondup. Ax juu' tse'e mtoondup, je'ęts je'ę ve'e duyaknųkę'xnatąjkip ję tsǫjkųn juu' ve'e mjayęjptup jęts vintsǫ ve'e xjaanchjávada ję nMąją Vintsą́namda Jesucristo, nay ve'empa vintsǫ ve'e to'k aaj to'k joǫt x'a'ixta ku ve'e myiinnuvat.

4 Utsta ajchta utsta tsą'ąda, ǫǫy xa ve'e ję Nte'yam mtuntsǫ́kjada, nnųja'vipts ąątse'e jęts je'ę ve'e mvinkǫǫjnjųdu.

5 Kųx ku xa ąąts miitse'e nvaajnjidi ję ǫy kąts ję ǫy ayook, ka'a tse'e nvaajnjidi tun ję kąts mąątji, ję Espíritu Santo ję myąkkin mąątpa ve'e, je'ę ąątse'e xtukvinja'vi jęts tyúvam je'ę ve'e ję ayook juu' ve'e nvaajnjidu. Ǫy xa ve'e xnųjávada vintsǫ ąątse'e njáyuva miits ję m'ǫ'yin kąjxta ku ąątse'e n'ijt miits mąątta.

6 Ax mnų'ixvaatstu tse'e vintsǫ ąątse'e juu' ntuujn nkąjts, ve'em ax jo'n ąątse'e ję Mąją Vintsą́n xtukmutsąjk; óyame'e ję jayu ǫǫy mtunyaktsaachpaatjidi, mkuvąjktu tse'e ję ǫy kąts ję ǫy ayook ję xǫǫjntkųn mąąt juu' ve'e ję Espíritu Santo mmǫǫjyjųdu.

7 Ax ve'em tse'e mnų'ixvaatsjidi ję jaanchja'vivatąjk pąn pąn jatye'e tsųųnidup jęm macedóniait y'it jǫǫtm jęts yaja acáyait y'it jąąt.

8 Ax ka jémjyap tse'e macedóniait y'it jǫǫtm jęts ka yaajyap tse'e acáyait y'it jąąt yaknųjava ję Mąją Vintsą́n ję kyąts ję y'ayook, ñųja'viduvap je'ę ve'e ję jáyuda ǫyjoma tsǫva vintsǫ ve'e ję Jesucristo xjaanchjávada. Ka'a tse'e y'ukvinkópkini jęts ąątse'e juu' nkǫ́tsųt.

9 Ję jayu xa ve'e viinm dųmaajntyktup vintsǫ ąąts miitse'e ǫy yakxǫ́n xkuvąjkti ku ąątse'e n'ijt miits mąątta, myaajntyktuva tse'e vintsǫ ve'e xvintsą'ki'atúvidi juu' ve'e ka ję Nte'yamap jętse'e xvinja'vi'ukvaandi xvintsą'ki'ukvaandi ję joojntyk Nte'yam, juu' ve'e tyúvam.

10 Nay myaajntyktuvapts je'ę ve'e vintsǫ ve'e x'a'ixta ję Nte'yam ję y'Onųk ku ve'e choǫ'nųt jęm tsapjǫǫtm jętse'e kyądaaknit. Ję Jesuusts je'ę ve'e, je'ę juu' ve'e ję Nte'yam yakjoojntykpąjknuva ku ve'e y'uk'ąą'k jętse'e xtuknųvaatsumda ję mąkk tsaachpaatųn juu' ve'e miimp.

2

Juu' ve'e ję Pablo tyoon jęp Tesalónica

1 Utsta ajchta utsta tsą'ąda, mnųja'vidinup xa ve'e jęts ka kǫǫjyap ąątse'e n'ijt miits mąątta.

2 Ǫyam ąątse'e ję jayu xyaktsaachpaaty jęm filíposit kyajpųn kąjxm jęts ąątse'e jęm nyakjomtuujn nyaktituujn, ax jo'n xnųjávada jo'n, ku ąątse'e nje'y joma ve'e miitsta, ję Nte'yamts ąątse'e ję mąkkin xmǫǫy jęts ąąts miitse'e jęja nųmay tso'oxpąjkpa akujk nvaajnjidi ję ǫy kąts ję ǫy ayook.

3 Ǫy xa ąątse'e nnųjava jęts tyúvam je'ę ve'e juu' ve'e nvaajnjidu, ka'a ąątse'e juu' nkąts ję kǫ'ǫy joǫt mąąt ukpų juu' ąątse'e ję jayu ntukvin'uų'mp.

4 Ję Nte'yam ąątse'e xtukkątąjki yą ǫy kąts yą ǫy ayook kųx y'ixp je'ę ve'e jęts ntuump ąątse'e juu' je'ę ve'e chąjkp. Ka ve'emapts ąątse'e ję jayu ntuk'ix jętse'e ję jayu dų'ǫyjávat juu' ąątse'e ntuump nkąjtsp, ve'eme'e ax jo'n ję Nte'yam dų'ǫyjávat, je'ę pąne'e ąąts yą nja'vin yą nvinma'yųn dųtuk'ixnajxp.

5 Ax jo'n xnųjávada jo'n, ka'a xa ąąts miitse'e nvintaayidi nvinxǫǫnidi ku ve'e nvaajnjidi ję Nte'yam ję y'ayook. Ñųja'vipts je'ę ve'e jęts ka'a ąątse'e ti nkąjts juu' ąątse'e ntukmeempákup.

6 Ni vin'ita xa ąątse'e nka'ixta jęts ąątse'e ję jayu xyakmájat, dųmiitsada, dųviijnkjáyuvada.

7 Ǫyam ąątse'e xja'ǫ'yixji jęts ąąts miitse'e kųn'amǫ́tudi ję putąjkin kųxe'e ąąts ję Cristo ję kyukątsiva n'it, ka'ats ąątse'e ve'em ntuujn, nųų'k aaj nųų'k joǫt ąątse'e n'ijt miits mąątta, ve'em ax jo'n ję ónųk taak dųyak'anųų'k ję y'ónųk.

8 Kux o̱oy a̱a̱ts miitse'e ntuntso̱kta, je'e̱ ka̱jxts a̱a̱tse'e nnayja'viji je̱ts ka je'e̱jyape'e nvaajnjadap je̱ o̱y ka̱ts je̱ o̱y ayook, nay ve'empa ve'e je̱tse'e nku'o̱o'kadat ku a̱a̱tse'e ve'em ntun.
9 Utsta ajchta utsta tsa̱'a̱da, mjaa'mye̱jtstup xa ve'e vintso̱ a̱a̱tse'e ntuujn mpu̱jk jóvum xa̱a̱j jóvum tsooj, ve'emts a̱a̱tse'e ni pa̱na miits nkah'atsuux ku a̱a̱ts miitse'e nvaajnjidi je̱ o̱y ka̱ts je̱ o̱y ayook.
10 Mnu̱ja'vidinup xa miitse'e, nay ve'empa je̱ Nte'yam, je̱ts pyaatyp y'ake̱e̱guip je'e̱ ve'e juu' a̱a̱tse'e ntoon nko̱jts je̱ts je̱ va'ajts jo̱o̱t ma̱a̱t a̱a̱tse'e n'ijt miits ma̱a̱tta. Ka'ats a̱a̱tse'e pa̱n n'itu̱ma'a̱ je̱ts a̱a̱tse'e pa̱n xtuktókinat o̱tyía.
11 Mnu̱ja'viduvapts miitse'e vintso̱ ve'e nko̱jtsmá̱kkidi je̱ts a̱a̱tse'e nu̱to'k nu̱to'k miits nyakjo̱t'amájidi, ve'em ax jo'n je̱ ónu̱k tee' du̱tún je̱ y'ónu̱k.
12 Nmunoo'kxtktu tse'e je̱tse'e ve'em mjoojntykadat ax jo'n du̱vinmachju̱ je̱tse'e jy-oojntykadat pa̱n pa̱n jatye'e je̱ Nte'yam ma̱a̱t napya̱a̱jmju̱dup, je̱ Nte'yam, juu' ve'e myaaxu̱xju̱du je̱tse'e m'ijttinit je̱m kyutojku̱n jo̱o̱tm je̱ts joma ve'e je̱ mya̱jin.
13 Nkuko̱jtsjivapts a̱a̱tse'e xa̱'ma ka̱jx je̱ Nte'yam ya̱'a̱ ka̱jx. Ku̱x ku xa miitse'e x'amo̱tunajxti je̱ Nte'yam je̱ kya̱ts je̱ y'ayook, ka'a tse'e xkuva̱jkti ax jo'n je̱ jayu je̱ kya̱ts je̱ y'ayook ku̱y'ijt jo'n, mkuva̱jktu ve'e ax jo'n je̱ Nte'yam je̱ kya̱ts je̱ y'ayook, ax je'e̱mts je'e̱ ve'e jye'e̱. Ax myaayp tse'e ku̱xe'e xjaanchjávada.
14 Utsta ajchta utsta tsa̱'a̱da, ku xa ve'e je̱ mmukukajpu̱n myaktsaachpaatjidi, ve'em tse'e mjajttuva ax jo'n jyajtti je̱ Nte'yam je̱ jyayu juu' ve'e je̱m Judea, juu' ve'e to'k muk ijttup je̱ Cristo Jesús ma̱a̱t, ve'eme'e jyajtti ku ve'e je̱ myu'israeejlit jayu yaktsaachpaatjidi.
15 Je̱ israeejlit jayu tse'e du̱kajaanchja'vidu je̱ Ma̱ja̱ Vintsán Jesús je̱tse'e du̱yakjay'o̱o'kjidi, ve'em ax jo'n du̱yak'o̱o'kti je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpata̱jkta, xjomtoonduva xtitoonduvats a̱a̱tse'e, cho'oxpa̱jktupts je'e̱ ve'e je̱ Nte'yam je̱ts pa̱n pa̱n jatye'e ka je̱ israeejlit jáyuvap.
16 Ku̱x ku xa a̱a̱tse'e nmuko̱tsta pa̱n pa̱n jatye'e ka je̱ israeejlit jáyuvap je̱tse'e ve'em dujayejptinit je̱ joojntykin juu' ve'e xa̱'ma ka̱jx ijtp, ka'ats a̱a̱tse'e xyakjajtjava'anda, ve'em tse'e je̱ tyo̱kin du̱yakma'yi'ata̱'a̱tsta. Ax ta̱ tse'e tyukje'yjidini je̱ Nte'yam je̱ y'e̱jku̱n.

Ku je̱ Pablo du̱ku'ixuvaannuva je̱ jaanchja'vivata̱jk je̱p Tesalónica

17 Utsta ajchta utsta tsa̱'a̱da, ku xa a̱a̱tse'e ntso̱o̱'nni joma miitse'eda je̱tse'e je̱ it ñajxy, óyamts a̱a̱tse'e nka'ijt miits ma̱a̱tta, yam tse'e a̱a̱ts nja'vin ka̱jxm m'ijtti, o̱o̱yts a̱a̱tse'e njatuntsa̱jk je̱tse'e nku'íxtat.
18 Jana̱jkxuvaan xa a̱a̱tse'e, ukpu̱ jyatun'a̱tsjya, je̱ Pablo, may naxts a̱tse'e njana̱jkxuvaajñ, ax je̱ Satanás tse'e du̱kaxa̱'mayak'o̱'yip.
19 Miitsts a̱a̱tse'e ntukxo̱o̱jntktup je̱ts a̱a̱tse'e je̱ ma̱jin xmo̱'o̱da, n'a'ixp xa a̱a̱tse'e je̱tse'e n'ijtumdinit je̱m je̱ Ma̱ja̱ Vintsán Jesucristo vyinkojkm ku ve'e myiinnuvat.
20 Miitstats je'e̱ ve'e juu' a̱a̱tse'e xmo̱o̱ydup je̱ ma̱jin je̱ts a̱a̱tse'e xtukxo̱o̱ndu̱kta.

3

1 Ax je'e̱ ka̱jx tse'e, ku a̱tse'e nko̱o̱'kmuténinì ku̱xe'e a̱ts nkanu̱java vye'na pa̱n vintso̱ miitse'e je̱mda, nnayja'vijuts a̱tse'e je̱ts a̱tse'e ntaajñ je̱m aténasit kyajpu̱n ka̱jxm
2 je̱ts a̱ts miitse'e ntuknu̱kejxti je̱ n'útsamda je̱ n'ajchamda Timoteo. Je'e̱ xa ve'e je̱ Nte'yam du̱mutoomp du̱mupa̱jkp je̱ts a̱a̱tse'e ntukka'amáy je̱ o̱y ka̱ts je̱ o̱y ayook, nke̱jxjiduts a̱ts je'e̱ ve'e je̱tse'e ma̱kk aaj ma̱kk jo̱o̱t xjaanchjávadat je̱ Jesucristo,
3 ve'em tse'e ni pa̱na kyavinmamya'atu̱t ku ve'e je̱ tsaachpaatu̱n mtukje'yajadat, ku̱x mnu̱ja'vidup xa miitse'e je̱ts xyaktsaachpaatumdape'e je̱ jayu ku ve'e je̱ Cristo mpana̱jkxumda.
4 Ku a̱a̱tse'e nve'na miits ma̱a̱tta, nvaajnjidu tse'e je̱ts xyaktsaachpaatumdape'e je̱ jayu. Ax ve'em tse'e tyoojnji kyo̱jtsji, ax jo'n xnu̱jávada jo'n.
5 Ax je'e̱ ka̱jx tse'e ku a̱tse'e nkajo̱t'amaji, je'e̱ ka̱jxts a̱ts miitse'e ntuknu̱ke̱jxti je̱ Timoteo, ve'emts a̱a̱tse'e nnu̱jávat pa̱n vintso̱ miitse'e je̱m m'itta je̱ mjaanchja'vin ka̱jxta, ku̱x je'e̱ a̱tse'e nvinmaay ku ve'e to'mayji je̱ Satanás ku̱myakvinmamya'tjidi je̱tse'e ve'em ku̱vyintoki juu' a̱a̱tse'e ntoon nko̱jts.
6 Ax ta̱ tse'e je̱ Timoteo vyimpijtnuva, je'e̱ts a̱tse'e xvaajnjip vintso̱ miitse'e je̱m mnaajk'ítjada je̱ jaanchja'vin ma̱a̱t je̱ts je̱ tso̱jku̱n ma̱a̱t, ve'em tse'e vya'añ je̱ts xo̱o̱ndu̱k aaj xo̱o̱ndu̱k jo̱o̱t a̱ts miitse'e xxa̱'majaa'myétsta je̱ts o̱o̱y a̱tse'e xtun'ixuva'anda, nay ve'empa ax jo'n a̱ts miitse'e n'ixuvaanduva.
7 Ax je'e̱ ka̱jx tse'e, utsta ajchta utsta tsa̱'a̱da, óyam a̱a̱tse'e ntsaachvinmaajy je̱ts a̱a̱tse'e je̱ jayu xyaktsaachpaaty, jo̱t'amájits a̱a̱tse'e ku̱x nmu̱ja'vip a̱a̱tse'e je̱ts to'k aaj to'k jo̱o̱te'e xjaanchjávada je̱ Jesucristo.
8 O̱o̱y a̱a̱tse'e ntunxo̱o̱ndu̱k ku̱xe'e to'k aaj to'k jo̱o̱t m'itta je̱ Ma̱ja̱ Vintsán ma̱a̱t.

9 ¡Ka'a a̱a̱tse'e mpaa'ty vintso̱ a̱a̱tse'e je̱ Nte'yam nkuko̱jtsjat nu̱jom je̱ xo̱o̱jntku̱n ka̱jx juu' a̱a̱tse'e njayejpp je̱ja je̱ Nte'yam vyinkujk miits ka̱jxta!
10 Jóvum xa̱a̱j jóvum tsooj a̱a̱tse'e je̱ Nte'yam nmunoo'kxtu̱k je̱ts a̱a̱ts miitse'e nku'íxtinuvat je̱tse'e pu'uk avaada je̱ mjaanchja'vinda y'ítu̱t.
11 Je̱ Nte'yam, juu' ve'e nTee'imdup, je̱ts je̱ nMa̱ja̱ Vintsá̱namda Jesucristo, je̱'e̱ tse'e va'andap je̱ts a̱a̱ts miitse'e na̱jkx nku'íxtinuva.
12 Je̱ Ma̱ja̱ Vintsá̱n tse'e o̱o̱y du̱tunjaa'kyakmáyap du̱tunjaa'kyakmájap je̱ mtso̱jku̱nda juu' ve'e mnayjaye̱jpu̱xju̱dup to'k jado'k je̱ts anañu̱joma je̱ jayu ma̱a̱t, ve'em ax jo'n a̱a̱ts miitse'e ntso̱kta.
13 Je̱ Nte'yam tse'e myak'ítjadap to'k aaj to'k jo̱o̱t, va'ajts, je̱ts ka'a ve'e ti to̱kin ma̱a̱t je̱m je'e̱ vyinkojkm ku ve'e myiinnuvat je̱ nMa̱ja̱ Vintsá̱namda Jesús ma̱a̱t nu̱jom pa̱n pa̱n jatye'e jye̱'e̱ip.

4

Vintso̱ je̱ Nte'yam du̱tsa̱k je̱tse'e je̱ jayu jyoojntykadat

1 U̱xyam tse'e, utsta ajchta utsta tsa̱'a̱da, je̱ Ma̱ja̱ Vintsá̱n Jesús ka̱jx xa a̱a̱ts miitse'e nmunoo'kxtu̱kta je̱tse'e mjoojntykadat ax jo'n a̱a̱ts miitse'e ntuk'ixti, ve'em ax jo'n je̱ Nte'yam du̱tsa̱k. Ax nu̱yojk tse'e ve'em xjaa'któndat vintso̱ ve'e ya̱ it ñaxy.
2 Mnu̱ja'vidup xa ve'e je̱ts ti a̱a̱ts miitse'e ntukpavaandu je̱ Ma̱ja̱ Vintsá̱n Jesús ka̱jx.
3 Juu' xa ve'e je̱ Nte'yam cha̱jkp, ya̱'a̱ts je'e̱ ve'e: Joojntykada vintso̱ ve'e je̱ Nte'yam yakmaja yakjaancha y'ijtnit. Ka'a tse'e je̱ ka̱ts xtukma̱a̱tjayéptat je̱ yaa'y je̱ ta̱'a̱x juu' ve'e ka púkap mjaye̱jptup,
4 to'k jado'ke'e du̱jayépu̱t je̱ ñu̱da̱'a̱x je̱ va'ajts jo̱o̱t ma̱a̱t je̱ts je̱ vintsa̱'kin ma̱a̱t.
5 Ka'a tse'e je̱ ka̱ts xtukma̱a̱tjayéptat je̱ yaa'y je̱ ta̱'a̱x ku̱x aamp to̱o̱ype'e je̱m mja'vin ka̱jxmda je̱tse'e mnamya̱a̱t'ítjadat, ve'em ax jo'n jyátu̱kada pa̱n pa̱n jatye'e je̱ Nte'yam du̱ka'íxada.
6 Ni pa̱na ve'e je̱ y'uts je̱ y'ajch du̱kamuto̱kintónu̱t ukpu̱ du̱kavin'a̱a̱'nu̱t je'e̱ ka̱jx ku ve'e je̱ ka̱ts du̱tukma̱a̱tjayép je̱ y'uts je̱ y'ajch je̱ ñu̱da̱'a̱x. O̱o̱y xa ve'e je̱ Ma̱ja̱ Vintsá̱n je̱ tsaachpaatu̱n du̱tumpu̱m ku ve'e ve'em yaktún je̱ ka ó́yap, ve'em ax jo'n nvaajnjidi jo'n.
7 Ka je'e̱p xa ve'e je̱ Nte'yam xtuknu̱yaaxjimdu je̱tse'e njoojntykimdat je̱ ko̱'o̱y jo̱o̱t ma̱a̱t, je'e̱ ve'e je̱tse'e njoojntykimdat je̱ va'ajts jo̱o̱t ma̱a̱t.
8 Ax ve'em tse'e, pa̱n pa̱n xa ve'e du̱kama̱ja̱pa̱a̱mp ya̱ pava'nu̱n, ka je̱ jáyuvapts je'e̱ ve'e kyama̱ja̱pu̱u̱mp, je̱ Nte'yame'e, juu' ve'e xmo̱'yumdu je̱ y'Espíritu Santo.
9 Ax je'e̱ pa̱n vintso̱ ve'e mnachó́kjadat a'utsta ah'ajchta a'utsta atsa̱'a̱da, ka'ats je'e̱ ve'e vyinko̱pka je̱tse'e ti ntuknu̱jáyadat, ku̱x viinme'e je̱ Nte'yam mtuk'íxjada je̱tse'e mnachó́kjadat vimpit atu̱j,
10 ve'emam ax jo'n xtonda ma̱a̱t nu̱jom je̱ utsta je̱ ajchta ma̱a̱t je̱ utsta je̱ tsa̱'a̱da juu' ve'e tsu̱u̱nidup je̱m macedóniait y'it jo̱o̱tm. Ax nmunoo'kxtktupts a̱a̱ts miitse'e je̱tse'e nu̱yojk mtunjaa'knachó́kjadat vimpit atu̱j vintso̱ ve'e ya̱ it ñaxy.
11 Pa̱kmuk xa ve'e mnaajk'ítjadat je̱ts tonda ka̱kje'e̱ je̱ mtoonk, ve'em ax jo'n ntuk-pavaandi jo'n,
12 ve'em tse'e mvintsa̱'a̱gajadat pa̱n pa̱n jatye'e du̱kajaanchja'vidup je̱ Ma̱ja̱ Vintsá̱n je̱tse'e ve'em xkatukjoojntykadat juu' ve'e je̱ viijnk jayu jye̱'e̱.

Ku je̱ Ma̱ja̱ Vintsá̱n myiinnuvat

13 Utsta ajchta utsta tsa̱'a̱da, ntsa̱jkp xa a̱a̱tse'e je̱tse'e xnu̱jávadat vintso̱ ve'e jyaty je̱ jaanchja'vivata̱jk juu' ve'e a̱a̱'kanda, ve'em tse'e mkatsaachvinmáydat ax jo'n je̱'e̱da pa̱n pa̱n jatye'e du̱kah'a'íxtup je̱ Jesucristo.
14 Ku̱x ve'em ax jo'n njaanchja'vimda je̱ts uk'o̱o̱'ke'e je̱ Jesús je̱tse'e jyoojntykpa̱jknuva jado'k nax, nay ve'empa tse'e njaanchja'vimda je̱ts je̱ Jesús ka̱jxe'e je̱ Nte'yam du̱yakjoojntykpa̱jknuvat jado'k nax je̱ jayu pa̱n pa̱n jatye'e manaxy ijttup je̱tse'e y'itta je̱ Jesús ma̱a̱t.
15 Je̱'e̱ ka̱jxts a̱a̱ts miitse'e nna̱a̱jmada je̱ Ma̱ja̱ Vintsá̱n je̱ y'ayook ka̱jx, je̱ts pa̱n nu̱vinxu̱pe'e njoojntykimda van'it ku ve'e je̱ Ma̱ja̱ Vintsá̱n myiinnuvat, ka'ats u̱u̱'me'e nma̱a̱tnavyaatumjadat je̱ Ma̱ja̱ Vintsá̱n too'va̱jkp je̱tse'e u̱x'o̱o̱k du̱ma̱a̱tnavyaa'tjadat je̱ jaanchja'vivata̱jk pa̱n pa̱n jatye'e a̱a̱'kanda.
16 Ku̱x viinme'e je̱ Ma̱ja̱ Vintsá̱n kya̱daaknit ku ve'e je̱m tsapjo̱o̱tm cho̱o̱'nu̱t, je̱ kutojku̱n ma̱a̱t tse'e kyó́tsu̱t, je̱ ángeles juu' ve'e du̱nu̱vintsa̱nika̱jxp je̱ aangelesta̱jkta, je'e̱ tse'e kó́tsup, xo'oxup tse'e je̱ Nte'yam je̱ tryompeta, van'it tse'e jyoojntykpa̱jktinuvat too'va̱jkp pa̱n pa̱n jatye'e to'k muk ijttu je̱ Cristo ma̱a̱t ku ve'e y'o̱o̱'ktini.

17 Ax ux'ook tse'e, nuvinxupe'e njoojntykimda van'it, xyaktsoo'numdinup tse'e jem vínuts jootm maat je'eda pan pan jatye'e aa'kanda jetse'e nmaatnavyaatumjidinit je Maja Vintsán jem poj jootm, ve'em tse'e n'ijtumdinit maat je Maja Vintsán xa'ma kajx.
18 Ax ya'a kajx tse'e, naajkjot'amájajada to'k jado'k maat ya kats ya ayook juu' ats miitse'e tuntuknujáyada.

5

1 Utsta ajchta utsta tsa'ada, ax je'e pan vinxupe'e ya it jyaa'knáxut ukpu ti ve'e too'vajkp tónjup kótsjup, ka'a tse'e vyinkopka jets ats miitse'e nnujáyadat,
2 kux va'ajtse'e xnujávada jets je xaaj ku ve'e je Maja Vintsán myiinnuvat, ve'emts je'e ve'e myínut ax jo'n je mee'tspa jye'ya koo'ts, van'it ku ve'e je jayu kavinmaayp vye'nat.
3 Ku xa ve'e je jayu vya'anut: "Ka'a xa ve'e ti muvaampa tso'oxpajkpa, oy joote'e ntsuunimda", van'it tse'e tun to'mayji je vintókiyun tyukje'yajadat, ve'em ax jo'n je pajkpa je aampa tyukje'yaja je ta'axtajk ku ve'e je y'ónuk duyakke'exuva'añ, ax ka'a tse'e y'oya jetse'e dukuke'ektat.
4 Ax miitsta, utsta ajchta utsta tsa'ada, ka'a tse'e ve'em m'itta ax jo'n je jayu juu' ve'e tsuunidup kupi'ijts kukoo'ts, ka'a tse'e kavinmaayp mve'nadat je xaaj ku ve'e je Maja Vintsán myiinnuvat.
5 Ve'em xa miitse'e anañujoma m'itta ax jo'n je jayu juu' ve'e tsuunidup jeja ajajtk it jaat; ka'a xa ve'e n'ijtumda ax jo'n je jayu juu' ve'e tsuunidup kupi'ijts kukoo'ts.
6 Je'e kajx tse'e, va'an tse'e dunaajk'ijtumjada joojntyk jets viji kej, apaamduka ve'e n'ijtumdinit van'it paat ku ve'e je Maja Vintsán myiinnuvat, ka'a ve'e ax jo'n je viijnk jayu juu' ve'e dukah'apaajmtkidup.
7 Je'e pan pan jatye'e ijttup ax jo'n je jayu juu' ve'e tsuunidup kupi'ijts kukoo'ts, ve'emts je'e ve'e y'ijttuva ax jo'n je jáyuda pan pan jatye'e makk maadup. Je'e pan pan jatye'e ooktup mookjudup, jeja tse'e akoo'ts it jaat y'oo'kta myo'okjada.
8 Ax pan nuvinxup tse'e n'ijtumda ax jo'n je jayu juu' ve'e tsuunidup jeja ajajtk it jaat, va'an tse'e dunay'akuvaa'nimjada, va'an tse'e dunaajk'ijtumjada ax jo'n to'k je tojpa juu' ve'e naajk'ijtjup apaamduka. Ve'em ax jo'n je tojpa makk ñaajk'ítju ku ve'e tuñatyukxaxju je pojxun xox, ve'em tse'e dutsak jetse'e makk njaanchja'vimdat je Nte'yam jetse'e ooy je tsojkun ntunjayejpumdat. Jets ve'em ax jo'n je tojpa ñapya'muxju je pojxun kujop, ve'em tse'e dutsojkpa jetse'e apaamduka n'a'íxumdat je Cristo ku ve'e myiinnuvat jetse'e xyaktsookumdinit.
9 Kux ka je'ep xa ve'e je Nte'yam xtuknupaajmtkimdu jetse'e ntsaachpaatumdinit xa'ma kajx, je'e ve'e jetse'e njayejpumdinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp je nMaja Vintsánamda Jesucristo kajx.
10 Je'e kajx xa ve'e je Jesucristo xku'oo'kimdi jetse'e nmaatjoojntykimdinit xa'ma kajx, pan joojntykimdupe'e uk pan aa'kanda ve'e.
11 Je'e kajx tse'e, naajkjot'amájajada jets nakyojtsmákkajada to'k jado'k, ve'em ax jo'n xtonda.

Ku je Pablo dukojtsji je utsta je ajchta maat je utsta je tsa'ada

12 Utsta ajchta utsta tsa'ada, nmunoo'kxtktup xa aats miitse'e jetse'e xvintsa'agadat pan pan jatye'e toondup miits maatta, pan pan jatye'e mnuvinténijidup je Maja Vintsán kajx jetse'e mkojtsuxjada je Nte'yam jye'e.
13 Mjávadap mtsóktape'e ooy je'e je tyoonk kajxta. Naajk'ítjada oy joot to'k jado'k.
14 Utsta ajchta utsta tsa'ada, nvaajnjidupts aats miitse'e jetse'e xtuknaajmadat je'e pan pan jatye'e nooxtsuunidup. Kojtsjot'amájada je'e pan pan jatye'e jotmootsk ijttup. Putákada je'e pan pan jatye'e duka'oynuja'vidup je Nte'yam je y'ayook. Muténada vintso ve'e to'k jado'k je jyáyuvinda.
15 Ixta jets ni pana ve'e dukatukkuvétut jado'k pan vintso ve'e je ka óyap tutyo'nuxju, ñojk'óye'e xa'ma oy jayu mnapyámjadat to'k jado'k jets anañujoma je jayu maat.
16 Xa'ma kajx tse'e mxoonduktat.
17 Ijtp tse'e mtsapkótstat.
18 Kukojtsjada je Nte'yam pan ti ve'e toojnjup kojtsjup, kux je'e ve'e je Nte'yam chajkp jetse'e xtóndat xkótstat ku ve'e m'itta to'k muk je Cristo Jesús maat.
19 Majapamda juu' ve'e je Espíritu Santo mtuknuja'vijidup. Pan ka'a tse'e ve'em xtonda, makk tse'e vyimpítut je mja'vinda jetse'e xkakuváktat juu' je'e ve'e kyajtsp.
20 Ka'a tse'e xko'oyjávadat juu' ve'e mkojtsuxjudup pan pan jatye'e vaandup jets je Nte'yam je y'ayooke'e kyojtsnajxtup.
21 Payo'oyda oy juu' jatye'e kyojtstup. Yaktanda jem mja'vin kajxmda je y'oy je'e juu' ve'e kyojtstup;

22 ka'a tse'e xkuvą́ktat jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹ juu' ve'e kyọjtstup.
23 Jẹ Nte'yam, juu' ve'e jẹ ọy jọọt dụyajkp, jẹ'ẹ tse'e myak'ijtjidinup ọy jẹts va'ajts, jẹ'ẹ tse'e nụjom jẹ mjọọtta jẹ mja'vinda dụyak'ijtnup jẹts nụjom jẹ mni'kxta jẹ mkọpkta, ve'em vintsọ ve'e ni ti tǫ́kina mkapaatụxjadat. Ve'em tse'e dụtónụt van'it paat ku ve'e myiinnuvat jẹ nMaja Vintsą́namda Jesucristo.
24 Jẹ Nte'yam, juu' ve'e myaaxụxjụdu jẹtse'e dụkutyún juu' ve'e kyą́jtsp, jẹ'ẹ tse'e myak'ijtjidinup ọy jẹts va'ajts.

Ku jẹ Pablo kyọjtskukąjxini

25 Utsta ajchta utsta tsą'ą́da, nụtsapkọtsta ą́ą́ts to'k aaj.
26 Nachẹẹ'njada to'k jado'k jẹ tsọjkụn mą́ą́t jẹ Maja Vintsą́n kąjx.
27 Jẹja ą́ts miitse'e jẹ Maja Vintsą́n vyinkujk ntukpava'anda jẹtse'e xtukvinkǫ́tsadat yą́ nąk anañụjoma jẹ utsta jẹ ajchta mą́ą́t anañụjoma jẹ utsta jẹ tsą'ą́da.
28 Jẹ nMaja Vintsą́namda Jesucristo tse'e mkunoo'kxjadap.

Yą'ą tse'e jẹ mumẹjtsk nąk juu' ve'e jẹ Pablo tyuknụja'yi jẹ jaanchja'vivatąjk jẹp Tesalónica

1 Ątse'e jẹ Pablo, mąąt jẹ Silas jẹts jẹ Timoteo, máyam ąątse'e jẹ Dios ntuknụkẹxta jẹ jaanchja'vivatąjk juu' ve'e nay'amojkijidup jẹm tesalónicait kyajpụn kąjxm. Jẹ Nte'yam, juu' ve'e nTee'imdup, jẹts jẹ Mąją Vintsą́n Jesucristo, jẹme'e jẹ'ẹ jya'vin kąjxmda m'itta.
2 Jẹ Dios Tee' jẹts jẹ Mąją Vintsą́n Jesucristo, jẹ'ẹ tse'e mkunoo'kxjadap jẹtse'e m'ijttinit jẹ y'ọy jọọt mąątta.

Jẹ Nte'yame'e dụtọkimpayọ'ynup anañụjoma ku ve'e jẹ Cristo myiinnuvat

3 Utsta ajchta utsta tsą'ąda, pyaatyp y'akẹẹguip xa jẹ'ẹ ve'e jẹts ąątse'e xą'ma nkukọjtsjat jẹ Nte'yam miits kąjxta kụx nụyojke'e xjaanchjávada jẹ Jesucristo jẹts nụyojke'e mnachǫ́kjada to'k jado'k vintsọ ve'e yą it ñaxy.
4 Jẹ'ẹ kąjxts ąts miitse'e nyakmájada joma ve'e jẹ Nte'yam jẹ jyayu ñay'amókajada, kụx óyame'e jẹ jayu mjomtónjada mtitónjada, mąkk aaj mąkk jọọt tse'e xjaanchjávada jẹ Mąją Vintsą́n jẹtse'e xmutẹ́nada jẹ tsaachpaatụn juu' ve'e myaknajxtup.
5 Ax yą'ą tse'e dụyaknụkẹ'xnatąjkip jẹts tọkimpayọ'ype'e jẹ Nte'yam ax jo'n dụpaa'ty dụ'akẹẹga, jẹ'ẹ kajx tse'e jẹ Nte'yam dụ'ọyjava jẹtse'e m'íttat jẹm jẹ'ẹ y'am kyą'm juu' kąjxe'e jẹ jayu ụxyam myaktsaachpaa'tjada.
6 Pyaatpap y'akẹẹguivap xa jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e jẹ Nte'yam tyuump, jẹ'ẹ tse'e dụtonụmpijtjap jẹ tsaachpaatụn jẹ'eda pạn pạn jatye'e ụxyam myaktsaachpaatjụdup.
7 Ọyame'e ụxyam mtsaachpaa'tta, myakjọt'amájajadapts miitse'e jẹ Nte'yam, ve'empats ąątse'e xyakjọt'amájivat, van'it ku ve'e jẹ Mąją Vintsą́n Jesús ñaajknụkẹ'xnatąjkijinit ku ve'e jẹm tsapjọọtm chọọ'nụt, jẹm tse'e jạn'ayẹẹ'nst jọọtm kyạdaaknit mąąt jẹ myąkk angelestąjkta.
8 Jẹ'ẹ ve'e ñụmínup jẹtse'e dụtukkuvẹjtnit jẹ'ẹ pạn pạn jatye'e jẹ Nte'yam dụka'íxada jẹtse'e dụkakuvąkta jẹ ọy kąts jẹ ọy ayook.
9 Tsaachpaattinupts jẹ'ẹ ve'eda, xą'ma kąjx tse'e vyintǫ́kidinit, ka'a ve'e y'íttat jẹ Mąją Vintsą́n mąąt, jẹm joma ve'e jẹ mąjin je jaanchin ọọy dụtunjayep.
10 Ve'eme'e jyáttat jẹ xąąj ku ve'e jẹ Mąją Vintsą́n myiinnuvat, ku ve'e yakmájijidinit yakjaanchijidinit jẹ jyayu jẹtse'e tyuk'atúvajadat pạn pạn jatye'e jaanchja'vijidup. Jémpats miitse'e mve'nidinit jẹ'ẹ kąjx ku ve'e xjaanchjávada jẹ ọy kąts jẹ ọy ayook, juu' ąąts miitse'e nvaajnjidu.
11 Ax jẹ'ẹ kąjxts ąąts miitse'e ijtp nmụtsapkọtsta, ve'em tse'e jẹ nNte'yamamda dụ'ọyjávat jẹtse'e m'ijttinit jẹ'ẹ jẹ jyayu. N'amǫ́tup ąątse'e jẹtse'e jẹ myąkkin kąjx xtóndat nụjom jẹ y'ọy jẹ'ẹ juu' ve'e mtsọjktup jẹts jẹ y'ọy jẹ'ẹ juu' ve'e mtoondup kụxe'e jẹ Jesucristo xjaanchjávada.
12 Nụtsapkọjtstupts ąąts miitse'e jẹtse'e yakmąja yakjaancha y'ijtnit jẹ nMąją Vintsą́namda Jesucristo miits kąjxta, nay ve'empa miits jẹ'ẹ ve'e myakmájijidinit. Jẹ nNte'yamamda jẹts jẹ Mąją Vintsą́n Jesucristo jẹ myaa'yụn kąjxts yą'ą ve'e nụjom tyónjụt.

2

Jẹ kątsụkutẹẹ'mpa

1 Utsta ajchta utsta tsą'ąda, ax jẹ'ẹ pạn vin'ite'e myiinnuvat jẹ nMąją Vintsą́namda Jesucristo, ku ve'e xyaknay'amojkimjidinit jẹ'ẹ mąąt, nmunoo'kxtktup tse'e jẹts
2 ka'a ve'e jẹ mvinma'yụn xyaktiktskọjtat, ka'a tse'e mnavyinma'yụnmọ'ọjadat ku ve'e xmǫ́tudat jẹts tą́vani ve'e jẹ Mąją Vintsą́n jye'ya. Ka'a tse'e xjaanchjávadat pạn ve'eme'e yakkąts, pạn vaandupe'e jẹ jayu jẹts jẹ Espíritu Santo kąjxe'e ve'em kyọtsta, ni ka'a tse'e xjaanchja'viduvat pạn vaandupe'e jẹts jẹp ąąts jẹ'ẹ ve'e nąk kụjxp nmụja'yidi.
3 Ka'a tse'e pạn mvin'ąą'njadat. Too'vąjkp xa ve'e jẹ Nte'yam ọọy tyunyaktso'oxpą́kụt jẹtse'e ñụkẹ'xnatą́kat jẹts pạn jẹ'ẹ ve'e jẹ kątsụkutẹẹ'mpa, jẹ'ẹ juu' ve'e nụpąamdụkani ijtp jẹtse'e vyintǫ́kiyụt. Tą́vani tse'e ñụkẹ'xnatą́ka vye'na, van'ítnum tse'e myiinnuvat jẹ nMąją Vintsą́namda Jesucristo.
4 Ax jẹ kątsụkutẹẹ'mpa tse'e dụtso'oxpákup nụjom juu' ve'e jẹ Nte'yam jyẹ'ẹ jẹts juu' jatye'e yakvinja'vip yakvintsą'kip, jẹ'ẹ paat tse'e dụtónụt jẹtse'e y'ąjxtụkụt jẹp jẹ Nte'yam myąją tsaptụjkp. Viinm tse'e ñatyijjụt Nte'yam.
5 ¿Ka'a ve'e xjaa'myétsta jẹts nvaajnjidu ąts miits yą'ą ve'e ku ątse'e nve'na miits mąątta?
6 Ax mnụja'vidup tse'e juu' jẹ'ẹ ve'e ụxyam yak'ataajnjup. Ku ve'e yakpąjkjat juu' ve'e yak'ataajnjup, van'it tse'e nụkẹ'xnatą́ka tyánụt jẹts jẹ'ẹ jẹ'ẹ ve'e jẹ kątsụkutẹẹ'mpa.

7 Kux ku xa ve'e je Nte'yam ooy tyunyaktso'oxpákut, ton'ukvaajnjup tse'e. Ax ka'anum tse'e y'oya jetse'e jye'yat je katsukutee'mpa, van'ítnume'e ku ve'e yakpajkjat juu' ve'e yak'ataajnjup.
8 Távani tse'e yakpujkja vye'na, van'it tse'e ñuke'xnatákat je katsukutee'mpa. Yakvintókijupts je'e ve'e je Maja Vintsán Jesús maat je pyiixtuk ku ve'e myiinnit je y'ajajtk je y'ata'kxtk maat.
9 Je Satanás xa ve'e duyakjéjap je katsukutee'mpa jetse'e dumo'ot je kyutojkun. Je katsukutee'mpa tse'e je jayu duvin'aa'ndap ku ve'e dutún je mújit nuja'vin jets juu' jatye'e mújit atuva juu' ve'e je Nte'yam kyaje'eip;
10 je tun je kats juu' ve'e ka óyap, je'e tse'e tyukvin'aa'ndap je'e pan pan jatye'e vintókidinup. Ve'eme'e jyajttinit kux ka'a ve'e dukuvajkti je tyuv je'e juu' kajxe'e kuchookti.
11 Kuxe'e dukakuvakta je tyuv je'e, je Nte'yam tse'e pámjadap vintso ve'e yakvin'aa'ndat, ve'em tse'e dujaanchjávadat jets je Nte'yam kajx je'e ve'e myin je katsukutee'mpa.
12 Ax ve'em tse'e yakmooydinit je tsaachpaatun juu' ve'e xa'ma kajx ijtp nujom pan pan jatye'e dukajaanchjavavaandup je tyuv je'e, je'eda juu' ve'e naajk'ituvaajnjudup jep tokin jaatp.

Pan pan jatye'e vinkanda jetse'e dujayejptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp

13 Utsta ajchta utsta tsa'ada, ka'a xa miitse'e ve'em mjáttat, mtuntsojkjudup xa miitse'e je Maja Vintsán. Pyaatyp y'akeeguipts je'e ve'e jets aats je'e ve'e xa'ma nkukojtsjat miits kajxta. Ka'anume'e ya it chooo'ndük vye'na jetse'e je Nte'yam mvinkooojnjidi jetse'e tsa'ak m'ijttinit kuxe'e je Espíritu Santo mpaajmjidi je Nte'yam maat jets je'e kajx ku ve'e xjaanchjávada je tyuv je'e.
14 Myaaxuxjudu xa ve'e je Nte'yam jetse'e myaktsookjidi je oy kats je oy ayook kajx juu' aats miitse'e nvaajnjidu, ve'em tse'e je nMaja Vintsánamda Jesucristo xtukmaatjayejptinit je myajin.
15 Ax ve'em tse'e, utsta ajchta utsta tsa'ada, naajk'ítjada makk aaj makk joot jets ka'a tse'e xmasoo'oktat je ixpajkun juu' aats miitse'e ntuknuja'vidu, pan nvaajnjiduts aats miits je'e ve'e uk pan atsts miitse'e ntuknuja'yidu.
16 NTee'imdup xa ve'e je Nte'yam jets ooy tse'e xtuntsojkumda, je'e je myaa'yun kajx tse'e xyakjot'amájimda xa'ma kajx jetse'e xtuknuja'vimda jets oy je'e ve'e juu' ve'e xtoojnjimdap ku ve'e je Jesucristo myiinnuvat.
17 Je Nte'yam jets je nMaja Vintsánamda Jesucristo, je'e tse'e myakjot'amájajadap jetse'e myakmakkpákjadat, ve'em tse'e xtóndat xkótstat juu' ve'e tum oy.

3

"Nutsapkotsta aats to'k aaj"

1 Uxyam tse'e, utsta ajchta utsta tsa'ada, nutsapkotsta aats to'k aaj jetse'e ve'em anañujoma je jayu dunujávadat je Maja Vintsán je kyats je y'ayook jetse'e oy yakxón yakkuvákut, ve'em ax jo'n tyoojnji kyojtsji miits maatta.
2 Tsapkojtstuva jets aatse'e je jayu xkah'amaadaagadat juu' ve'e je kyo'oy je'e dumuyo'ydup jetse'e oyvintsova juu' dutonda dukotsta, kux ka'a xa ve'e anañujoma dujaanchjávada je Maja Vintsán.
3 Ax je Maja Vintsán, kyutyuumpts je'e ve'e juu' ve'e kyajtsp, je'e tse'e je makk aaj je makk joot mmo'ojadap jetse'e m'íxjadat mjayépjadat, ve'em tse'e mkapaa'tjadat je kyo'oy je'e.
4 Ax je Maja Vintsán kajxts aatse'e vinjava ntañ jets mtóndape'e juu' ve'e ntukpavaandup, ve'em uxyam, jets ve'em vintso ve'e ya it ñaxy.
5 Je Maja Vintsán tse'e dupámup jem mja'vin kajxmda je Nte'yam je chojkun, jets je Cristo je myakkin kajx tse'e xjayejptinit je makk aaj je makk joot.

Vinkopke'e jetse'e je jayu tyónut

6 Utsta ajchta utsta tsa'ada, ntukpavaandup xa aats miitse'e je nMaja Vintsánamda Jesucristo kajx jetse'e xka'íttat je uts je ajch ukpu je uts je tsa'a maat juu' ve'e nooxtsuunip jetse'e dukakutyún je ixpajkun juu' aats miitse'e nvaajnjidu.
7 Mnuja'vidup xa miitse'e vintso ve'e dutsak jetse'e xnu'ixva'atstat juu' aatse'e ntoon nkojts, ka'a aatse'e nnooxtsuuni ku aatse'e n'ijt miits maatta,
8 ka'a aatse'e ve'emji nkaajy n'uuk, toonupajk aatse'e jóvum xaaj jóvum tsooj, ve'emts aatse'e ni pana miitsta nkah'atsuux.
9 Oyam aats je'e ve'e xjatukkadaaky jets aats miitse'e kuxputajkidi, ka'ats aatse'e ti n'amotu, ve'em tse'e xnu'ixva'atstat vintso aatse'e juu' ntun.
10 Kux ku xa aatse'e nve'na miits maatta, jidu'um tse'e ntukpavaandi: Pan pan xa ve'e katonuvaamp, ka'a tse'e kyáyut.

11 Ta̱ xa a̱a̱tse'e je̱ ka̱ts nmo̱tu je̱ts je̱m miitse'eda juu' ve'e nooxtsu̱u̱nidup, je̱'e̱ ve'e tyukta̱jkidup juu' ve'e kyatoonkidup, ni tía tse'e du̱katonda.
12 Ax je̱'e̱ts a̱a̱ts je̱'e̱ ve'e ntukpavaandup je̱ts a̱a̱tse'e nko̱jtsjada je̱ nMa̱ja̱ Vintsánamda Jesucristo ka̱jx, je̱ts to'k aaj to'k jo̱o̱te'e du̱nu̱tóndat juu' ve'e tyukjoojntykadap.
13 Utsta ajchta, utsta tsa̱'a̱da, ka'a tse'e mnoo'kxtat, ijtpe'e xtóndat xkó̱tstat je̱ y'o̱y je̱'e̱.
14 Pa̱n je̱m xa ve'e pa̱n pa̱n jatye'e du̱kama̱ja̱pa̱a̱mdup juu' a̱tse'e nka̱jtsp yam na̱k ka̱jxm, íxtats pa̱n pa̱n je̱'e̱ ve'eda, ka'a tse'e je̱'e̱ ma̱a̱t m'uknapya̱a̱jmjidinit, ve'em tse'e cho̱'o̱tyóndat.
15 Ax ka'a tse'e xtso'oxpáktat, ve'eme'e xko̱jtsjadat juu' ax jo'n to'k uts to'k ajch ukpu̱ ax jo'n to'k uts to'k tsa̱'a̱.

Ku je̱ Pablo kyo̱jtskuka̱jxini

16 Je̱ Ma̱ja̱ Vintsán, juu' ve'e je̱ o̱y jo̱o̱t du̱yajkp, je̱'e̱ tse'e viinm ijtp mmo̱'o̱jadap je̱ y'o̱y jo̱o̱t pa̱n ti ve'e toojnjup ko̱jtsjup. Je̱ Ma̱ja̱ Vintsán tse'e ijtnup miits ma̱a̱tta anañu̱joma.
17 A̱ts, je̱ Pablo, viinm a̱tse'e nja'a ya̱ máyam je̱ Dios juu' a̱ts miitse'e ntuknu̱ke̱jxtup. Jidu̱'u̱m tse'e je̱ jayu du̱nu̱jávada to'k ka̱'a̱jyji je̱ na̱k juu' jaty a̱tse'e nkejxp ku ve'e du̱'ixta je̱ letra juu' a̱tse'e njaayp, jidu̱'u̱m a̱tse'e nja'a.
18 Je̱ nMa̱ja̱ Vintsánamda Jesucriistots miitse'e anañu̱joma mkunoo'kxjadap.

Yą'ą tse'e jẹ muto'k nąk juu' ve'e jẹ Pablo tyuknuja'yi jẹ Timoteo

1 Ątse'e jẹ Pablo, jẹ Jesucristo jẹ kyukątsiva, ve'em ax jo'n ątse'e xtukpavaandi jẹ Nte'yam, jẹ nYaktsǫǫkpamda, jẹts jẹ Jesucristo, juu' ve'e xmǫ'yumdap jẹ y'ǫy jẹ'ẹ ku ve'e myiinnuvat.
2 Timoteo, n'onųkja'vipts ąts mitse'e jẹ'ẹ kąjx ku ve'e xjaanchja'vi'ukvaajñ jẹ Jesucristo ku ątse'e x'amǫtunajxy. Jẹ Nte'yam, juu' ve'e nTee'imdup, jẹts jẹ nMąją Vintsą́namda Cristo Jesús, jẹ'ẹ tse'e mkunoo'kxjadap jẹtse'e m'ijtnit jẹ tyukmǫ'tųn mąątta jẹts jẹ y'ǫy jǫǫt mąątta.

Ku jẹ Pablo dųpavaajñ jẹtse'e kyayakkuvą́kųt jẹ taay ixpąjkųn

3 Tanų to'k aaj jẹm éfesovit kyajpųn kąjxm, ve'em ax jo'n ąts mitse'e n'amǫtu ku ątse'e jẹm ntsąą'n jẹts ątse'e nnųjkx Macedonia. Jẹm tse'e jẹ jayu xtukpava'andat jẹts ka'a ve'e dųtuk'íxtat jẹ taay ixpąjkųn,
4 ka'a tse'e dųmąjąpąámdat jẹ kąts juu' ve'e jẹ jayu myutaayvaattu, ka'a tse'e dųmąjąpąąmduvat jẹ may nąk juu' jatye'e tyijtup jẹts vaamp jẹ'ẹ ve'e vintsǫ ve'e jẹ jų̨pit jayu jyoojntykidi. Kǫǫjyji xa jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu dųyakmẹjtsvinmáy pąn vintsǫ ve'e jẹ Nte'yam jẹ tyoo' y'íxuva; ni vinxų́pats jẹ'ẹ ve'e kyaputą́kajada jẹtse'e dųjaanchjávadat jẹ Nte'yam jẹ y'ayook.
5 Jẹ'ẹ kąjxts yą'ą ve'e yą pava'nųn juu' ąts mitse'e ųxyam ntuknųja'yip, jẹtse'e jẹ jayu to'k aaj to'k jǫǫt dųjaanchjávadat jẹ Nte'yam jẹ y'ayook, jẹtse'e jẹ jayu dųjayéptat jẹ va'ajts aaj je va'ajts jǫǫt jẹts jẹ va'ajts vinma'yųn; jẹ tsǫjkųnts jẹ'ẹ ve'e yakjéjip.
6 Jẹm xa ve'e jẹ jayu juu' ve'e jẹ tų̨vų̨too' dųmasǫǫktinu, jẹ'ẹ tse'e myaajntyktup juu' ve'e katoomp,
7 chǫjktupts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e jẹ Moisés jẹ pyava'nųn jẹ jayu dųtukyak'ixpą́ktat, ax ni viinma tse'e dųkavinmǫ́tuda juu' ve'e kyǫjtstup, nay ka'ava tse'e dųnųjávada ti ve'e tyijp jẹ ixpąjkųn juu' ve'e tyun'ava'nidup jẹts tyų́vam jẹ'ẹ ve'e.
8 Nnųja'vimdup xa ųų'me'e jẹts ǫy jẹ'ẹ ve'e jẹ Moisés jẹ pyava'nųn ku ve'e yaktún ax jo'n pyųma.
9 Nnųja'vimduvap tse'e jẹts ka'a ve'e jẹ Moisés jẹ pyava'nųn yakpųm jẹtse'e dų̨yakkutojkjat jẹ jayu juu' ve'e tų̨v jáyuvidup joojntykidup, jẹ'ẹ ve'eda pąn pąn jatye'e jomjáyuvidup tijáyuvidup, jomjoojntykidup tijoojntykidup, pąn pąn jatye'e kakątsupąjktup, jẹ Nte'yam dųkavintsą'kidup, tǫkintoondup, dųkamąjąpąąmdup jẹ Nte'yam ukpų juu' ve'e jẹ Nte'yam jyẹ'ẹ, jẹ tyee' ukpų jẹ tyaak ukpų jẹ viijnk jayu dųyak'ǫǫ'ktup,
10 jẹ navyąjkųn dųyakvintsą'kintǫ́kidup, jẹ kǫ'ǫyyaa'yapta, jẹ jayu mẹẹ'tspada, pąn pąn jatye'e taayidup, pąn pąn jatye'e jẹ Nte'yam dųyaknajxtup jẹ taay kąjx. Yakpąąmpa tse'e jẹ Moisés jẹ pyava'nųn jyajuu'a juu' jatye'e viijnk juu' ve'e dųtso'oxpąjkp jẹ va'ajts ixpąjkųn.
11 Jẹ va'ajts ixpąjkųn tse'e dųmąątnavyaatjup dųmąątnay'akẹẹguijup jẹ ǫy kąts jẹ ǫy ayook juu' ve'e ǫǫy jẹ mąjin dųtunjayẹjpp jẹts ątse'e jẹ Kunuu'kx Nte'yam xtukkątąjki.

Ku jẹ Pablo jẹ Jesucristo dųkukojtsji kųxe'e yaktukmą't

12 Nkukǫjtsjipts ątse'e jẹ nMąją Vintsą́namda Jesucristo kųxe'e ąts xtukkątąjki jẹ toonk jẹts ątse'e jẹ myąkkin kąjx jẹ jayu nvaajnjadat jẹ ǫy kąts jẹ ǫy ayook. Ve'em tse'e dųtuujn kųx ñųja'vip jẹ'ẹ ve'e jẹts nkutyuump ątse'e juu' jẹ'ẹ ve'e chąjkp.
13 Nų̨jom ątse'e yą maa'yųn xtoojnji ǫ́yam ąts jẹ'ẹ ve'e nyakvintsą'kintǫ́ki ku ąts jẹ'ẹ ve'e nkajaanchjávana vye'na. Ax xtukmǫ'tts ątse'e jẹ Nte'yam jẹ'ẹ kąjx ku ątse'e ka'anum nmųjava vye'na ti ątse'e ntoon nkǫjts.
14 Jẹ Mąją Vintsąnts ątse'e xtoojnji yą mąją maa'yųn, jẹ'ẹ ątse'e xmǫǫyva jẹ jaanchja'vin jẹts jẹ tsǫjkųn juu' ve'e njayẹjpumdup kųxe'e to'k muk n'ijtumda jẹ Cristo Jesús mąąt.
15 Tyų́vam xa yą'ą ve'e yą kąts, pyaatyp y'akẹẹguipts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e anañųjoma jẹ jayu dųjaanchjávadat, jẹts jẹ'ẹ kąjxe'e jẹ Cristo Jesús myiijn yaja naxviijn jẹtse'e dų̨yaktsǫ'ǫkųt jẹ tǫ́kinax jáyuda, ąts tse'e nų̨yojk tǫ́kinax jayu.
16 Ax jẹ'ẹ kąjxts ątse'e jẹ Nte'yam xtukmą't kųx jẹ'ẹ ve'e chąjkp jẹts ątse'e nyaknųkẹ'xnatą́kat nų̨yojk jẹts ka'a ve'e jẹ viijnk jayu joma vaate'e jẹ Jesucristo juu' dųkuvų̨k, jẹ'ẹ juu' ątse'e ntuntso'oxpąjk, jẹ'ẹ ve'e chąjkp jẹts ątse'e jẹ nų'ixvaatsųn nyaktánųt jẹ'ẹ kąjxta pąn pąn jatye'e jẹ Jesús dųjaanchjávadap, ve'em tse'e dųjayẹjptuvat jẹ joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp.
17 ¡Yakmąja yakjaancha jẹts vintsą'ąga tse'e y'ijtnit xą'ma kąjx jẹ tun to'k Nte'yam, juu' ve'e xą'ma kąjx yakkutojknup, juu' ve'e ni vin'ita kavintǫ́kip, juu' ve'e kayak'ixp! Amén.
18 Timoteo, n'onųkja'vipts ąts mitse'e. Yą'ą juu' ąts mitse'e tųntukpava'añ, pyaatyp y'akẹẹguipts jẹ'ẹ ve'e mąąt jẹ Nte'yam jẹ y'ayook juu' ve'e jẹ utsta jẹ ajchta kyǫjtsnajxtu

mits kąjx. Mputą́kajapts ję'ę ve'e juu' ve'e mkǫjtsuxjudu jętse'e ǫy xmutónut xmupą́kut ję Jesucristo jętse'e x'amąądaagat nujom juu' jatye'e ka ǫ́yap.
19 Tonu tse'e ve'em ję jaanchja'vin mąąt jęts ję va'ajts vinma'yun mąąt. Jęme'e juu' ve'e dukajaanchja'vidup kuxe'e dukamąjąpąądmdi juu' ve'e ję Espíritu Santo kyąjtsp.
20 Ve'em xa ve'e jyajtti ję Himeneo jęts ję Alejandro, ję'ęda juu' ątse'e mpąądu jęm ję Satanás kya'm jętse'e yaktsaachpaa'tjadat, ve'em tse'e dunujávadat jęts ka'a ve'e ję Nte'yam duvinkojtspę́ttat.

2

Ję'ę pąn vintsǫ ve'e chapkǫ́tstat
1 Muto'k viijn, ję'ę ątse'e ntsąjkp jętse'e ję jayu ję Nte'yam dų'amǫ́tudat anañujoma ję jayu kąjxta, ję Nte'yam dumukǫ́tstat, dumunoo'kxtuktat, jętse'e dukukojtsjadat.
2 Ntsąjkpts ątse'e jętse'e dunutsapkǫ́tstat pąn pąn jatye'e yakkutojktup jęts pąn pąn jatye'e ję kajpun dunuvinténidup, ax ve'em tse'e ǫy aaj ǫy joǫt njoojntykimdat, ǫy nmaajk'ijtumjadat ję Nte'yam mąąt, jętse'e nto'numdat juu' ve'e pyaatyp y'akęęguip.
3 Qy xa ję'ę ve'e ku ve'e ve'em yaknutsapkąts, y'ǫyja'vipts ję'ę ve'e ję nYaktsǫǫkpamda Nte'yam,
4 kux ję'ę ve'e chąjkp jętse'e anañujoma ję jayu dujayęjptinit ję joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp jętse'e dunujávadat ję tyuv ję'ę.
5 To'kji xa ję'ę ve'e ję Nte'yam, to'kjivats ję'ę ve'e pąne'e ǫ'yixjup jętse'e duyaknamyujǫt'óyajat ję jayu jęts ję Nte'yam, ję jayu Jesucriistots ję'ę ve'e.
6 Namyasǫǫkjuts ję'ę ve'e jętse'e y'uk'ąą'k, ve'em tse'e dukuvejt anañujoma ję jayu ję tyǫkin. Yą'ą tse'e nujava taan ku ve'e ję Nte'yam dutsąjk.
7 Kux chąjkpe'e jętse'e anañujoma ję jayu dujayęjptinit ję joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp, ję'ę kąjxts ątse'e nyakpuujm ka'amaayva jęts kukątsiva. Tyúvamts yą'ą ve'e juu' ątse'e nkąjtsp, ka'a ątse'e ntaaya, kukątsiva ątse'e nyakpuujm jęts ątse'e ntukyak'ixpąktat ję tyuv ję'ę pąn pąn jatye'e ka ję israeejlit jáyuvap jętse'e dujaanchjávadat ję Cristo.
8 Ntsǫjkpapts ątse'e jętse'e ję yaa'tyąjk chapkǫ́tstat pąn joma ve'e ję jaanchja'vivatąjk ñay'amókajada, ję kya'aj duyakpojtuktat ję va'ajts aaj ję va'ajts joǫt mąąt, ję jayu dukamu'ękjadat jętse'e ję jayu dukamąątnakyojtsvintsǫ́vjadat.
9 Ntsǫjkpapts ątse'e jętse'e ję tą'ąxtąjk ñaxyǫ́xjadat ǫy yakxǫ́n ax jo'n dupaa'ty dų'akęęga ax jo'n duvinmachju; ka ję'ępe'e ku ve'e ję namyąjin kąjx dupąmda ję vyaajy ję chojin ukpu ję namyąjin kąjx dujayępta ję oro, ję perlas, ukpu ję tsóvax vit;
10 ję'ę ve'e jętse'e ję y'ǫy ję'ę dutóndat, ve'em ax jo'n dupaa'ty dų'akęęga jętse'e dutóndat ję tą'ąxtąjkta pąn pąn jatye'e vaandup jęts vyinja'vidup vyintsą'kidupe'e ję Nte'yam.
11 Va'an tse'e ję tą'ąxtąjk dunaajk'ítjada jęp kutojkun pa'tkup jętse'e amą'ąt dų'amǫtunáxtat ję ka'ama'yun.
12 Ka'a xa ątse'e nyakjaty jętse'e ję tą'ąxtąjk duyak'ixpąkut ję yaa'tyąjk ukpu duyakkutojkjat, amą'ąte'e y'ítut.
13 Kux too'vąjkpe'e ję Nte'yam dupuujm ję Adán, van'it tse'e ję Eva.
14 Ax ję Adán, ka ję'ęp tse'e yakvin'ąą'n, ję tą'ąxtąjke'e. Ax ku tse'e yakvin'uu'n, van'it tse'e tyǫkimpujk.
15 Ax xǫǫnduk joǫt tse'e y'íttat ję tą'ąxtąjk, ję'ę ve'e ku ve'e ję ónuk dujayępta jętse'e duyakyęę'kta, ku ve'e ñaajk'ítjada ję jaanchja'vin mąąt jęts ję tsǫjkun mąąt, va'ajts, jętse'e tsoj yakxǫ́n jyáyuvada jyoojntykada.

3

Vintsǫ ve'e jyoojntykadat pąn pąn jatye'e dunuvinténidup ję jaanchja'vivatąjk
1 Tyúvam xa yą'ą ve'e yą kąts: Qy xa ję'ę ve'e ku ve'e ję jayu dutsąk jętse'e ję jaanchja'vivatąjk dunuvintę́nat.
2 Ax ve'em tse'e, pąn pąn tse'e dunuvintę́nip ję jaanchja'vivatąjk, tun vinkǫpkts ję'ę ve'e jętse'e ti tǫkin kyayakpaatjat, to'kji ję ñudą'ąx dujayéput, ñay'akuvąą'najat, ñaajk'ítjut viji kej, yakxón jyáyuvat, ǫy jayu ñapyámjut mąąt ję je'yva jayu, ję yak'ixpąjkk dujátut,
3 juu' jaty dumutę́nat, kya'oo'kut kyamo'okjut, ję jayu dukatsii'kut, ję jayu dukatso'oxpąkut, ję meen dukakáxjut,
4 dujátut vintsǫ ve'e ǫy yakkutókut jęp jyuump tyujkp, jęts vintsǫ ve'e ję y'ónuk anañujoma kąjx kyątsąpąkjadat jętse'e vyintsą'agajadat.
5 Kux pąn ka'a xa ve'e dujaty vintsǫ ve'e jęp jyuump tyujkp yakkutókut, ¿vintsǫts ję'ę ve'e y'ǫ'yixjut jętse'e du'ix'ítut ję Nte'yam je jyayu joma ve'e ñay'amókajada?
6 Ka'ats ję'ę ve'e ję jaanchja'vivatąjk dunuvintę́nat pąn pąne'e tun veę'nnum ijtp ku ve'e jyaanchja'vi'ukvaajñ, kux pąn ve'eme'e, to'mayji tse'e ñamyájajat jętse'e kya'at jęp

tǫkin jąątp jętse'e yakmǫǫynit ję tsaachpaatųn juu' ve'e xą'ma kąjx ijtnup, ve'em ax jo'n ję kǫ'ǫyjáyuvap kya'a jęp tǫkin jąątp jętse'e yakmǫǫynit ję tsaachpaatųn juu' ve'e xą'ma kąjx ijtnup.

7 Tun vinkǫ́pkpats ję'ę ve'e jętse'e ti tǫkin kyapaatųxjadat pąn pąn jatye'e dųkajaanchja'vidup ję Jesucristo. Kųx pąn yakpaatjip xa ve'e ję tǫkin ję jayu juu' ve'e dųnųvinténip ję jaanchja'vivatąjk, nųnjajtpe'e ku ve'e ję Nte'yam dųkǫǫ'kmutoonnit dųkǫǫ'kmupąjknit ax jo'n dųpaa'ty dų'akę́ęga jętse'e ve'em kya'at jęm ję kǫ'ǫyjáyuvap kyą'm.

Vintsǫ ve'e jyoojntykadat pąn pąn jatye'e patto'nidup

8 Nay ve'empa tse'e, pąn pąne'e dųpatto'nidup ję jayu juu' ve'e dųnųvinténidup ję jaanchja'vivatąjk, tun vinkǫpkts ję'ę ve'e jętse'e ñaajk'ítjadat pąn vintsǫ ve'e yakvintsą'ągadat, ję jayu dųkavin'ąą'ndat, kya'oo'ktat kyamo'okjadat, ję meen dųkakáxjadat,

9 jętse'e ñaajk'ítjadat pąn vintsǫ ve'e ję va'ajts vinma'yųn mąąt dųjaanchjávadat ję ǫy kąts ję ǫy ayook juu' ve'e ję Nte'yam xtuknųja'vimdu.

10 Va'an tse'e too'vąjkp dųyakpayǫ'ǫyda pąn ǫye'e juu' dųtonda. Ax pąn ka'a tse'e ti tǫkin yakpaatjada, van'ítnum tse'e yakpámdat patto'nivada.

11 Nay ve'empa tse'e ję ñųdą'ąxta, ve'em tse'e dųtsąk jętse'e ñaajk'ítjadat vintsǫ ve'e ję jayu vyintsą'ągajadat, ñay'akuvąą'najadat, dųtóndat nųjom ax jo'n dųpaa'ty dų'akę́ęga. Ka'a tse'e y'akǫtsųtoonkadat.

12 Ax ję patto'niva, to'kjits ję'ę ve'e ję ñųdą'ąx dųjayépųt, ñųjávapts ję'ę ve'e ǫy vintsǫ ve'e ję kutojkųn dųpámųt jęp jyųųmp tyųjkp jętse'e ję y'ónųk dųyakkutojkjat.

13 Kųx ję'ęda pąn pąn jatye'e ǫy yakxǫ́n patto'nidup, yakvintsą'ągadapts ję'ę ve'e, mąkk aaj mąkk jǫǫt tse'e dųjayéptat ję jaanchja'vin juu' ve'e yakjayęjpp ku ve'e ję jayu to'k muk y'it ję Cristo Jesús mąąt.

Qǫye'e dųtunnųmaja juu' ve'e ję Nte'yam xtuknųja'vimdu

14 Ntsąjkpts ątse'e jęts ąts mitse'e tsǫjk nąjkx nku'ix. Ax ntuknųja'yipts ąts mitse'e yą nąk,

15 kųx pąn ta'nip ątse'e, mnųja'vinupts mits ję'ę ve'e vintsǫ ve'e dųtsąk jętse'e ję Nte'yam ję jyayu ñaajk'ítjadat, ję'ęda pąne'e dųjaanchja'vidup ję joojntyk Nte'yam, ję'ęda pąne'e ijttup ax jo'n ję xen jęts ję pąts juu' ve'e tsǫǫ'ntkp jęp naaxyp, kųx yakpojtųktupe'e jętse'e mąkk dųyak'itta ję tyųv ję'ę.

16 Ka'a xa ve'e ñųnkayakkuvą́kųt jęts ǫǫye'e dųtunnųmąja juu' ve'e ję Nte'yam xtuknųja'vimdu. Yą'ąts ję'ę ve'e:

Yaknųkę'xnatąjki xa ve'e ję Jesucristo ję jayu ni'kxax kǫ́pkax,
ję Espíritu Santo tse'e ję jayu dųtuknųja'vi jęts pyaatyp y'akę́ęguip ję'ę ve'e juu' ve'e tyoon kyǫjts,
íxjųdu tse'e ję ángeles,
yaknųkǫjts tse'e joma ve'e may itųnaax,
yakjaanchja'vi tse'e yaja naxviijn,
tsajpę́jtnuts ję'ę ve'e.

4

Ję'ęda pąn pąn jatye'e dųmasǫ'ǫktap ję tųv jaanchja'vin

1 Ax ję Espíritu Santo, va'ajtsts ję'ę ve'e dų'avana jęts ku ve'e tyáminit ję itąkąx, jęm tse'e pąne'e dųkǫǫ'kjaanchja'vidinup ję tyųv ję'ę jętse'e dųpanąjkxtat ję kǫ'ǫyjáyuvap ję y'ixpąjkųn juu' ve'e ję jayu tyukvin'ąą'ndup,

2 myająpámdapts ję'ę ve'e ję jayu juu' ve'e taayidup, ję jayu juu' ve'e dųkǫǫ'ktǫkinja'vidinup ję kyǫ'ǫy ję'ę juu' ve'e tyoondup.

3 Ax ję jayu tse'e va'andap jęts ka'a ve'e ję Nte'yam dųtsąk jętse'e ję jaanchja'vivatąjk ję tą'ąxtajk ukpų ję yaa'tyajk dųjayéptat, pyavaanduvap tse'e ję jayu jęts jęme'e ję kaaky ję jų'kx juu' ve'e kyakáydap kyają'kxtap. Ve'em tse'e dųpava'andat óyame'e ję Nte'yam dųpųųjm ję kaaky ję jų'kx jętse'e ję kukǫjtsųn mąąt dųkáydat dųją'kxtat ję'ęda pąn pąn jatye'e dųjaanchja'vidup ję Nte'yam jętse'e dųnųjávada ję tyųv ję'ę.

4 Kųx nųjome'e juu' jatye'e ję Nte'yam pyąąm, ǫyts ję'ę ve'e, ni tía ve'e juu' ve'e nųnkayakkuvą́kup ku ve'e ję jayu dųmaa'yųnjáva,

5 kųx va'ajts ję'ę ve'e ję Nte'yam ję y'ayook kąjx jęts ję tsapkąts kąjx.

Ję'ę pąne'e ję Jesucristo ǫy dųmutoomp dųmupąjkp

6 Pąn mtuk'ixp xa mitse'e yą ixpąjkųn ję utsta ję ajchta mąąt ję utsta ję tsą'ąda, ǫyts mitse'e ve'em ję Jesucristo xmutún xmupųk; jęts ję ayook juu' ve'e njaanchja'vimdup jęts ję ǫy ixpąjkųn juu' ve'e mpanąjkxumdup, ję'ę tse'e mputą́kajap jętse'e mąkk m'ijtnit to'k muk ję Jesucristo mąąt.

7 Ax ka'a tse'e xmąjąpą́mųt ję kąts juu' ve'e ję jayu myutaayvaattup jętse'e japyayǫ'ǫy juu' dų̨kǫtsta, ję'ę ve'e mtónup mkǫ́tsup vintsǫ ve'e ję Nte'yam ijtp xvintsą'ągat.
8 To'nų̨xjup tse'e ję jayu ku ve'e ję ñi'kx ję kyǫpk dų̨yak'ampų̨k ax jo'n tyun ax jo'n kyoo'ya, ax anañų̨joma kąjx tse'e ję jayu tyo'nų̨xjų̨ ku ve'e dų̨toonka vintsǫ ve'e ję Nte'yam yakmąja yakjaancha y'ijtnit, to'nų̨xjupts ję'ę ve'e yą joojntykin kąjx juu' ve'e ų̨xyam jętse'e tyo'nų̨xjų̨t ję joojntykin kąjx juu' ve'e miimpnum.
9 Tyų́vam xa yą'ą ve'e yą kąts juu' ąts mitse'e nvaajnjip, pyaatyp y'akę̨eguipts ję'ę ve'e jętse'e anañų̨joma dų̨jaanchjávadat.
10 Ję'ęts ję'ę ve'e juu' ve'e nnų̨to'numdup jętse'e ję vinma'yų̨n njayę̨jpumda, jęts ję'ę kąjxe'e n'a'íxumda ję joojntyk Nte'yam, juu' ve'e anañų̨joma ję jayu kąjxta ję nų̨tsǫǫkų̨n dų̨yakmiin yaja naxviijn, vinkǫpk ję'ędą pąn pąn jatye'e jaanchja'vijidup.
11 Ję'ę tse'e ję jayu mtukpava'anup jętse'e ję jayu xtuk'íxų̨t.
12 Ka'a tse'e pąn mviijnk'íxjų̨t kų̨x mitse'e mootsknum, ję nų'ixvaatsų̨ne'e m'ítų̨t jęja ję jaanchja'vivatąjk vyinkujk pąn vintsǫ ve'e mkąts, pąn vintsǫ ve'e mnaajk'ítjų̨, pąn vintsǫ ve'e ję tsǫjkų̨n jęts ję jaanchja'vin xjayep, jęts pąn vintsǫ ve'e va'ajts mjoojntyka.
13 Namvaat ątse'e nje'ya, tukvinkǫ́tsats ję jayu ję Kunuu'kx Jatyán, ję'ę tse'e ję jayu mtukka'amáydap jętse'e xtukyak'ixpą́ktat.
14 Yakvinkǫpka ję maa'yų̨n ję putąjkin juu' ve'e ję Nte'yam mmǫǫjyju ku ve'e ję kyą'ąj mtuknų̨kǫǫjnjidi ję'ę pąne'e dų̨nų̨vinténidup ję jaanchja'vivatąjk jętse'e ję Nte'yam ję y'ayook dų̨kǫjtsnajxti mits kąjx, ję maa'yų̨n ję putąjkints ję'ę ve'e juu' kąjxe'e m'ǫ'yixjų̨ jętse'e ję jayu xtuknų̨jávat ję Nte'yam ję y'ayook.
15 To'k aaj to'k jǫǫte'e ve'em tonų̨ jęts mąjąpąmų̨, ve'em tse'e anañų̨joma ję jayu dų̨'íxų̨t vintsǫ ve'e jyaa'knų̨yóka ję y'ǫy ję'ę juu' ve'e mtuump mkąjtsp.
16 Xą'ma tse'e ǫy x'íxų̨t juu' ve'e mtuump mkąjtsp jęts juu' ve'e ję jayu mtuk'ixp. Pąn mtuump xa ve'e ve'em, mjayépup tse'e viinm ję joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp, nay ve'empa ję'ędą pąn pąn jatye'e m'amǫtunajxjų̨dup.

5

Vintsǫ ve'e ję Timoteo ñaajk'ítjų̨t mąąt ję jaanchja'vivatąjk

1 Ka'a tse'e ję na'avtąjk ǫyvintsǫva xnąąjmat, ñojk'ǫ́ye'e tsoj yakxǫ́n xtukvinjávat juu', ve'em ax jo'n ję mtee' kų̨y'ijt jo'n. Ve'em tse'e ję vajų̨tyąjkta xjávat ax jo'n ję m'utsta kų̨y'ijt jo'n.
2 Nay ve'em tse'e ję amąjątąjk xjávat ax jo'n ję mtaak kų̨y'ijt jo'n; jętse'e ve'em xjávat ję kiixų̨tą'ąxta ax jo'n ję m'utsta kų̨y'ijt jo'n, ję va'ajts aaj ję va'ajts jǫǫt mąąt jęts ję va'ajts vinma'yų̨n mąąt.
3 Ixų̨ vintsǫ ve'e yakputą́kat ję ku'ąą'k tą'ąxtąjk pąn pąne'e kǫǫ'k'ijtų̨xjinup pąn pąn jatye'e putą́kajap.
4 Ax pąn jęm tse'e ję ku'ąą'k tą'ąxtąjk juu' ve'e jęm ję y'ónų̨k ukpų̨ ję y'ąp ję y'ǫk, va'an tse'e ję muutskit ónų̨k too'vąjkp ję myújit jayu dų̨'ix'itta. Va'an tse'e dų̨tonų̨mpijtjidinuva ję tsǫjkų̨n jęts ję maa'yų̨n juu' ve'e jayęjpų̨xjų̨du ku ve'e mąkkna tsǫtsna vyę'nada, ve'em ax jo'n dų̨paa'ty dų̨'akę̨ega ku ve'e ję Nte'yam yakvinjava yakvintsą'ąga, kų̨x ję'ę ve'e ję Nte'yam y'ǫyja'vip.
5 Ax ję ku'ąą'k tą'ąxtąjk pąn pąne'e katuntih'ijtų̨xjup jętse'e naaydum tų̨tyaanni, ję Nte'yam tse'e y'ajǫǫtip, jóvum xąąj jóvum tsooj tse'e dų̨munoo'kxtų̨k jętse'e chapkąts.
6 Ax ję ku'ąą'k tą'ąxtąjk juu' ve'e jęm xǫǫjntkų̨n jǫǫtm naajk'ituvaajnjup, óyam tse'e jyajoojntyka, jęm tse'e ję tǫkin kyą'm ñaajk'ítjų̨.
7 Juu'ts ąts mitse'e ntuknų̨ja'yip, ję'ę tse'e mtukpava'andap ję jaanchja'vivatąjk, ve'em tse'e ti tǫkin kyayakpaatjadat.
8 Pąn jęm xa ve'e pąne'e natyijjup jaanchja'viva jętse'e dų̨ka'ix'it ję jyayu, vinkǫpkts ję'ę ve'e juu' ve'e jęp jyų̨ųmp tyų̨jkp, ka'a tse'e dų̨kuvų̨k ję tų̨v jaanchja'vin, nų̨yojk ję kyǫ'ǫy ję'ę ję'ę ve'e ku ve'e ve'em dų̨tún jęts ka'a ve'e ję'ę juu' ve'e tyoondup pąn pąn jatye'e ję Nte'yam dų̨kajaanchja'vidup, y'ix'ijttupts ję'ę ve'e ję jyáyuda.
9 Ku ve'e yakjavyę́ttat ję ku'ąą'k tą'ąxtąjk juu' jatye'e ję jaanchja'vivatąjk pyutą́kadap, ję'ęjyji tse'e jyavyęjtjadap ję xyąąj pąn pąn jatye'e toogupx joojnt tų̨tyą́kada, juu' ve'e to'kji ję yaa'tyąjk dų̨jayęjptu,
10 jętse'e yaknų̨java ję y'ǫy ję'ę kąjx juu' ve'e tyoondu, ve'em ax jo'n ję ónų̨k dų̨yakyę̨e'kti, ǫy jayu ñapyąąjmjidi mąąt ję ję'yva jayu, dų̨pakpojti ję Nte'yam ję jyayu, jętse'e dų̨putąjkidi pąn pąn jatye'e tsaachpaattup, ję'ę ve'e ku ve'e nų̨jom ję y'ǫy ję'ę dų̨toondi.
11 Ax ka'a tse'e yakjavyétų̨t ję ku'ąą'k tą'ąxtąjkta juu' ve'e dų̨katąjkipna toogupx joojnt. Kų̨x ku xa ve'e ję yaa'y kax dų̨jayępta, ka'a tse'e dų̨'ukkuvąjktini juu' ve'e vyaajntktu vintsǫ ve'e dų̨mutóndat dų̨mupą́ktat ję Cristo, yaa'vyąkuvaandinuvape'e.

12 Ku ve'e ve'em dutonda, tukkuvétjadapts je'e ve'e je Nte'yam je'e kajx ku ve'e dukakutyonda juu' ve'e ñu'atso'vidu.
13 Nooxjajttup tse'e kuxe'e je tyoonk kya'ijtuxjada, ax ka nooxjyap tse'e, tajkm tajkme'e tyajkiduva jetse'e y'akotsutoonkada, dutuktákada juu' ve'e kapaatjudup, jetse'e jyomva'anda tyiva'anda.
14 Je'e kajxts atse'e ntsak jetse'e je muutskit ku'aa'k ta'axtajk yaa'vyajktinuvat, je ónuk dujayéptat, jetse'e je jyaajn je tyajk du'ix'íttat. Ax ve'em tse'e kya'o'yixjadat vintso ve'e je tokin xpaatjimdat ya'a kajx je jayu juu' ve'e dutso'oxpajktup je Nte'yam.
15 Kux jeme'e je ku'aa'k ta'axtajk juu' ve'e je tuvutoo' dumasooktu jetse'e je Satanás dupanajkxti.
16 Pan jem xa ve'e je jaanchja'viva, je yaa'tyajk ukpu je ta'axtajk, jetse'e jem je jyayu juu' ve'e ku'aa'k ta'axtajk, va'an tse'e duputákada, ve'em tse'e je jaanchja'vivatajk kyatso'oxjajtuxjadat jetse'e y'o'yixjadat jetse'e duputákadat je ku'aa'k ta'axtajkta pan pan jatye'e katuntih'ijtuxjudup.
17 Je jayu pan pan jatye'e dunuvinténidup je jaanchja'vivatajkta, je'e tse'e yakmo'odap nuyojk je vintsa'kin jets je putajkin, vinkopk je'eda pan pan jatye'e ka'amaaydup jetse'e yak'ixpakta.
18 Kux jidu'ume'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Ka'a tse'e je y'ajén xpaajmjat je tsapkaaj juu' ve'e duvintee'mp je trigo." Vaampap tse'e jidu'um: "Je toompa jayu, vyinmajtsjupts je'e ve'e jetse'e yakmujóyut." Jidu'um tse'e vya'añ.
19 Ka'a tse'e xmajapámut je jayu juu' ve'e dunu'aa'nip ukpu dunuvampejtp to'k je jayu juu' ve'e dunuvinténip je jaanchja'vivatajk, van'ítnume'e pan jeme'e numejtsk ukpu nutoojk juu' ve'e dunukojtspejttup je y'ayook.
20 Ax je jayu juu' ve'e dunuvinténidup je jaanchja'vivatajk jetse'e tyokintonda, mtuknaajmap tse'e jeja anañujoma je jayu vyinkujk, ve'em tse'e je viijnk jayu cha'agadat jetse'e ve'em kyajátkiduvat.
21 Je Nte'yam jets je Jesucristo maat je y'aangeles, jéjats ats mitse'e je'e vyinkujkta ntukpava'añ jets ya'a ve'e xkutyónut. Ni to'k ni jado'k tse'e xkaviijnk'íxut.
22 Payo'oyu oy pan pane'e oy du'ix'ijttup je Nte'yam je jyayu, van'ítnum tse'e je mka'aj xtuknukónut. Kux pan mtuknukaampe'e je mka'aj je jayu juu' ve'e duka'oy'ix'ijttup je Nte'yam je jyayu, mtukpaatjupts mits je'e ve'e je tyokin. Va'ajtsts mitse'e mnaajk'ítjut.
23 Je'e kajx tse'e kuxe'e vane'em mpukju jetse'e je jotpa'am xjayep, kádits tun je tsoxk naajji x'uu'k, ookpa ve'e vee'n je tsaaydum pa'ajk naaj.
24 Je'e kajx tse'e payo'oyu oy kux jeme'e juu' ve'e ixna ke'xna tokintoondup, ka'a tse'e vyinkopka jetse'e je viijnk jayu oy dupayo'oyut jets ka'a je'e ve'e y'oya juu' ve'e tyoondup. Jempa tse'e pane'e je tyókinda kanuke'xnatajkip jatyji, ux'ooknume'e.
25 Nay ve'empa tse'e, yaknuja'vivap xa ve'e juu' ve'e je jayu oy tyuump. Ax pan ka'a tse'e jatyji yaknujava, ux'ooknum tse'e yaknujava. Ka'a xa ve'e juu' yu'uts ñaxy.

6

1 Nujom pan pan jatye'e mutoondup, va'an tse'e duvintsa'agada je vyintsanda, ve'em tse'e je Nte'yam kyayakvinkojtspétut jetse'e je jayu dukapakótsut je n'ixpajkunamda.
2 Ax pan je jaanchja'viva jáyuts je'e ve'e je vyintsanda, ka'a tse'e duyakvintsa'kintókidat je vyintsanda kux y'utsta y'ajchta je'e ve'e, nuyojk oye'e dutoojnjadat juu' ve'e oy, kux je vyintsanda, pyutajkidupts je'e ve'e pan pan jatye'e yaktsojktup jetse'e je Jesucristo dujaanchjávada. Tukyak'ixpakú ve'em je jayu jetse'e ve'em xtukka'amáyut.

Je tuk'o'yin jets je tukjotkadaakun

3 Pan jem xa ve'e je jayu juu' ve'e dutuk'íxtup je viijnk ixpajkun jetse'e dukakuvakta je va'ajts ixpajkun juu' ve'e je Maja Vintsán Jesucristo jye'e, je va'ajts ixpajkun juu' ve'e dumaaatnavyaatjup dumaaatnay'akeeguijup je Nte'yam jye'e,
4 ka'ats je'e ve'e dutinujávada, namyájijidup je'e ve'e, je'ejyji ve'e tyoonkidup juu' ve'e je jayu natyukkojtsvintsoojvjup. Ax ku tse'e je jayu ñakyojtsvintsávju, je'e tse'e duyakjéjip je ejkun, je tso'oxpajkun, je vinkojtspejtun, je ko'oy vinma'yun,
5 ka'a tse'e ñayjávajada je jayu. Ka'a xa ve'e y'oya je vyinma'yunda pan pane'e ve'em játkidup, ka'a tse'e dunujávada je tyuv je'e, ve'eme'e vyinmayda jets je y'avintso o'yin je'e ve'e ku ve'e je jayu je Nte'yam duvinjava duvintsa'aga.
6 Ax maja o'yints je'e ve'e ku ve'e je jayu je Nte'yam duvinjava duvintsa'aga, je'e ve'e ku ve'e yaktukjotkada'aky vinxupe'e juu' yak'ix yakjayep.
7 Ni tía xa ve'e nkayakje'yumdi yaja naxviijn ku ve'e nke'xumdi, ni tía tse'e nkayaktsoo'numduvat ku ve'e n'oo'kumdinit.

8 Ax pąn njayęjpumdup tse'e ję kaaky ję nąąj jęts ję vit ję xǫx, ntukjǫtkąda akumdapts
ųų'm ję'ę ve'e.
9 Ję'ę pąn pąn jatye'e naajkkumeenavaajnjųdup, ka'ats ję'ę ve'e cho'oxa vintsǫ ve'e
kya'adat jęp tǫkin jąątp, y'ajǫǫtidup tse'e may viijn juu' ve'e ka víjap ka kéjap jęts juu' ve'e
yaktǫkintoojnjųdup. Ax ję'ę tse'e ję jayu dųyakma'tp jętse'e dųtukmasą'ąk ję Nte'yam ję
tyoo'.
10 Ku xa ve'e ję jayu dųnas'ayǫva ję meen, ję'ęts ję'ę ve'e dųyakjéjip ję kǫ'ǫy vinma'yųn
jęts ję kǫ'ǫy to'nųn. Jęmda tse'e juu' ve'e ję tųv jaanchja'vin dųkǫǫ'kmająpąąmdinup kųx
ǫǫye'e dųtuntsǫkta jętse'e kyumeenadat, ve'em tse'e tyoo'tǫ́kida jętse'e ję jyǫǫt ję jya'vin
ǫǫy tyunyaktsaachpaa'tjada.

Ku ję kyǫ'ǫy ję'ę yak'amąądaaga

11 Ax mits, ję Nte'yam ję jyayu, ka'a tse'e x'itųmǫ'ǫt yą kǫ'ǫy too'; ję'ę ve'e mtónup
mkǫ́tsup ję tyųv ję'ę, vinjava vintsą'ąga ję Nte'yam, jayępų ję jaanchja'vin jęts ję tsǫjkųn,
mutęna juu' jaty, naajk'ítjų nųų'k aaj nųų'k jǫǫt,
12 jęts amąądaaga ję jaanchja'vin kąjx ję kyǫ'ǫy ję'ę. Tun'ixų vintsǫ ve'e xjayęjpnit ję
joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp, ję'ę juu' ve'e ję Nte'yam mtuknųyaaxųxju jęts juu'
kąjxe'e ję tųvąkǫjtsųn ǫy xpųųjm jeja ję nųmay jayu vyinkujk, ję'ęts ję'ę ve'e ku ve'e
mnay'ava'niji vintsǫ ve'e mjaanchjáva.
13 Ję Nte'yam, juu' ve'e ję joojntykin dųyajkp, jęts ję Jesucristo, juu' ve'e jęm ję Poncio
Pilato vyinkojkm ǫy ję tųvąkǫjtsųn dųpąąm, jéjats ąts mitse'e ję'ę vyinkujkta ntukpava'añ
14 jętse'e xkutyónųt ję toonk juu' ve'e ję Nte'yam mmǫǫjyju, ve'em tse'e ję jayu va'ajts
dųnųjávadat jęts pąn ti ję'ę ve'e ję tǫkin jętse'e ñaajk'ítjadat ǫy jęts va'ajts. Tonų ve'em van'it
paat ku ve'e myiinnuvat ję nMąją Vintsą́namda Jesucristo.
15 Ax miinnuvapts ję'ę ve'e, ve'em ax jo'n dųnųpąąjmtki ję Kunuu'kx Tee', ję'ęjyji ve'e
nųjom juu' jaty dųkąmikajxp, ję Yakkutojkpa juu' ve'e dųyakkutojkjip ję yakkutojkpatąjk
jęts ję Vintsą́n juu' ve'e dųnųvintsą́nip ję vintsántąjk.
16 Ję'ę xa ve'e tun to'kji juu' ve'e dųką'mip juu' jatye'e kavintǫ́kip, joojntykipts ję'ę ve'e
jęja ajajtk it jąąt joma ve'e ni pąna kyanaajktą́maja. Ni pąna xa ve'e kya'ixjų, ni pąna xa
ve'e kya'ǫ'yixjų jętse'e y'íxjųt. ¡Ję'ę tse'e xą'ma kąjx dųnųmájinup dųnųjaanchinup jętse'e
ję kutojkųn dųjayęjpnit! Amén.
17 Nąąjmada pąn pąn jatye'e kumeenda yaja naxviijn jęts ka'a ve'e ñamyájajadat jęts ka'a
ve'e jęm ję meen kyą'm ñapyą́mjadat, kųx ka'a ve'e dųnųjávada vinxųpe'e yą it jyaa'knáxųt
ku ve'e dųjaa'kjayéptat ję myeen, ñojk'ǫ́ye'e jęm ję Nte'yam y'am kyą'm ñapyą́mjadat, ję'ę
juu' ve'e ǫǫy xtunmǫ'yumdup nųjom juu' jaty ję'ę kąjx jętse'e ntukxǫǫjntkumdat.
18 Nąąjmada jętse'e dųtóndat juu' ve'e ǫy jęts juu' ve'e y'íxtup jyayęjptup, ję'ę tse'e
tyukputą́kadap ję viijnk jáyuda.
19 Ku tse'e ve'em dųtóndat, y'apąąmdųkadapts ję'ę ve'e juu' ve'e miimpnum jętse'e
dųyakvinkǫ́pkadat ję joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp.

Juu' ve'e ję Pablo tyukpavan'ųx'ǫǫkinu ję Timoteo

20 Timoteo, va'ajts tse'e xyak'ítųt ję ǫy kąts ję ǫy ayook juu' ve'e myaktukkątąjki. Ka'a
tse'e x'itųmǫ'ǫt jętse'e jyéjat ję kǫ'ǫy ayook jęts ję kąts juu' ve'e tyijtup nųja'vin, ax ka'a
tse'e ję kąts dųmąątnavyaa'tyjų dųmąątnay'akęegaja ję Nte'yam ję y'ayook.
21 Jęme'e ję jayu juu' ve'e ve'em yak'ixpąjktup, ve'eme'e vya'anda jęts y'íxada ve'e ję
Nte'yam; ax ka'a tse'e dų'íxada, myasǫǫktinuts ję'ę ve'e ję tųv jaanchja'vin.
Ję Nte'yam tse'e mkunoo'kxjup.

Yą'ą tse'e jẹ mumẹjtsk nąk juu' ve'e jẹ Pablo tyuknụja'yi jẹ Timoteo

1 Ątse'e jẹ Pablo, jẹ Nte'yamts ątse'e xvinkọọn jẹts ątse'e n'ítụt jẹ Jesucristo jẹ kyukątsiva
jẹ'ẹ kajx jẹts ątse'e n'avánat jẹ joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp, jẹ'ẹ tse'e xtukv-
inva'nimdu yą joojntykin juu' ve'e yakjayẹjpp ku ve'e jẹ jayu y'it to'k muk jẹ Jesucristo
mąąt.
2 Timoteo, ọọy ąts mitse'e ntuntsąk, n'onụkja'vipts ąts mitse'e jẹ'ẹ kąjx ku ve'e
xjaanchja'vi'ukvaajñ jẹ Jesucristo ku ątse'e x'amọtunajxy. Jẹ Nte'yam, juu' ve'e
nTee'imdup, jẹts jẹ nMają Vintsą́namda Cristo Jesús, jẹ'ẹ tse'e mkunoo'kxjadap jẹtse'e
m'ijtnit jẹ tyukmọ'tụn mąątta jẹts jẹ y'ọy jọọt mąątta.

Vaajnja tse'e anañụjoma jẹ jayu jẹ ọy kąts jẹ ọy ayook

3 Jẹ va'ajts vinma'yụn mąąt ątse'e nvinjava nvintsą'ąga jẹ Nte'yam, ve'em ax jo'n
dụtoonduva ụụ'm jẹ njụjpit jáyuvamda. Jóvum xąąj jóvum tsooj ątse'e jẹ Nte'yam nkukąjtsja
mits kąjx ku ątse'e ntsapkąts.
4 Njaa'myejtsp ątse'e vintsọ ve'e jẹ mvinnąąj vyajntyk. Qọyts ątse'e ntuntsąk jẹts ąts
mitse'e n'íxnuvat jẹts ątse'e ve'em ọọy ntunxọọndụkụt.
5 Njaa'myejtsp ątse'e vintsọ ve'e to'k jọọt xjaanchjáva jẹ Nte'yam, ve'em ax jo'n
dụtoonduva jẹ m'ọk Loida jẹts jẹ mtaak Eunice. Vinjava ątse'e ntañ jẹts ve'emna mitse'e
xjaanchjáva ụxyam paat.
6 Jẹ'ẹ kąjxts ąts mitse'e ntukjaa'myéts jẹtse'e xjaa'kyaknụyókat jẹ maa'yụn jẹ putąjkin
jẹtse'e ve'em jẹ jayu xjaa'ktuknụja'vi'atą'ątsụt jẹ Nte'yam jẹ y'ayook, jẹ maa'yụn jẹ putąjkin
juu' ve'e jẹ Nte'yam mmọọjyju ku ąts mitse'e yą nką'ąj ntuknụkąajn.
7 Kụx jẹ Espíritu Santo, juu' ve'e jẹ Nte'yam xmọ'yumdu, ka jẹ'ẹ kąjxapts jẹ'ẹ ve'e
xmọ'yumdi jẹtse'e jẹ jayu x'atsą'kimdat, jẹ'ẹ kąjxe'e jẹtse'e njayẹjpumdinit jẹ mąkk aaj jẹ
mąkk jọọt jẹts jẹ tsọjkụn, jẹtse'e nnay'akuvąą'nimjidinit.
8 Ka'a tse'e xtuktsọ'ọtyónụt jẹtse'e jẹ tụvąkọjtsụn xpámụt jẹ nMają Vintsą́n kąjxamda.
Ka'ats ąts mitse'e xtuktsọ'ọtyoompat ku ątse'e yap poxụntụjkp n'it jẹ'ẹ kąjx, ñojk'óye'e jẹ
Nte'yam jẹ myąkkin kąjx xtukmąątjayẹ́pụt jẹ jaanchja'vivatąjk jẹ tsaachpaatụn juu' ve'e
jéjip ku ve'e jẹ jayu yakvaajñja jẹ ọy kąts jẹ ọy ayook.
9 Jẹ Nte'yam xa ve'e xyaktsọọkumdu, xyaaxjimduts ụụ'm jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e njoojntykimdat
vintsọ ve'e yakmąja yakjaancha y'ijtnit. Ka jẹ'ẹ kąjxap tse'e xyaktsọọkumdi kụxe'e
juu' nto'numdi, jẹ'ẹ ve'e ku ve'e ve'em viinm dụnụpąąjmtki jẹts jẹ'ẹ kąjxpa ve'e kụxe'e
jẹ maa'yụn xtoojnjimda jẹ Cristo Jesús kąjx, jẹ maa'yụn juu' ve'e xtuknụpąąjmtkimdu
van'ítani ku ve'e yą it kyatsọọ'ndụkna vye'na.
10 Ax yą maa'yụn tse'e nụkẹ'xnatąjki ku ve'e myiijn jẹ nYaktsọọkpamda Jesucristo,
jẹ'ẹ tse'e dụyakkutọki jẹ ọọ'kụn jẹtse'e jẹ jayu dụtuknụja'vi jẹ joojntykin juu' ve'e xą'ma
kąjx ijtp. Jẹ ọy kąts jẹ ọy ayook kąjx xa ve'e nnụja'vimda vintsọ ve'e njayẹjpumdinit yą
joojntykin.
11 Nay jẹ'ẹ kąjxpats ątse'e jẹ Nte'yam xpụụjm ka'amaayva, kukątsiva, jẹts yak'ixpąjkpa.
12 Jẹ ọy kąts jẹ ọy ayookts ątse'e nkutsaachpaadip, ax ka'ats ątse'e ntuktsọ'ọtyún, kụx
tyụva ątse'e nnayja'vijini jẹts jẹm ątse'e jẹ Jesucristo y'am kyą'm nmapyąąjmji, nay tyúvats
ątse'e nnayja'vijini jẹts jyayejpp jẹ'ẹ ve'e jẹ kutojkụn jẹtse'e dụ'ix'ijtnit juu' ąts jẹ'ẹ ve'e
xtukkątąjki. Van'it paat tse'e ve'em dụtónụt ku ve'e myiinnuvat.
13 Panąjkxụ jẹ tụv ixpąjkụn, ve'em ax jo'n ątse'e x'amọtunajxy. Ve'em tonụ jẹ
jaanchja'vin mąąt jẹts jẹ tsọjkụn mąąt juu' ve'e jẹ Cristo Jesús xmọ'yumdup.
14 Va'ajts tse'e xyak'ítụt jẹtse'e jẹ jayu xtuk'íxụt jẹ tụv ixpąjkụn juu' ve'e myakmọọy. Jẹ
Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp yam nja'vin kąjxmamda, jẹ'ẹ tse'e mputą́kajap jẹtse'e ve'em
xtónụt.
15 Xmasọọktinuts ątse'e nụjom pąn pąn jatye'e tsụụnidup jẹm ásiait y'it jọọtm, ax xnụjava
jo'n, nụmejtsk jẹ'ẹ ve'eda juu' ve'e dụxąąjidup Figelo jẹts Hermógenes.
16 Jẹ Mąją Vintsąne'e dụtukmọ'ọtup jẹ Onesíforo mąąt pąn pąn jatye'e tsụụnidup jẹp
jyụụmp tyụjkp, kụx may nax ąts jẹ'ẹ ve'e xyakjọt'amąji jẹts ątse'e xkatuktsọ'ọtyuujn ku
ątse'e yap poxụntụjkp n'it.
17 To'k aaj to'k jọọtts ątse'e x'ixti ku ve'e vye'na yaja rómait cyiudaaj kụjx, ka'ajam ątse'e
x'ixti'atụvi vi'nam ątse'e xkapaa'ty.
18 Jẹ Mąją Vintsą́n tse'e tukmọ'ọtjup jẹ xąąj ku ve'e myiinnuvat. Qy xa mits jẹ'ẹ ve'e
xnụjava jẹts jẹ'ẹ ątse'e ọọy xtumpatto'ni jẹm éfesovit kyajpụn kąjxm.

Jẹ'ẹ pąne'e jẹ Jesucristo ọy dụmutoomp dụmupąjkp

2

1 Jẹts mits, juu' ạtse'e n'onụkja'vip, pạmụ jẹ mạkk aaj jẹ mạkk joọt jẹ maa'yụn kạjx juu' ve'e jẹ Cristo Jesús xtoojnjimdup.
2 Jẹ ayook juu' ve'e m'amọtunajx jẹts ạtse'e jẹja jẹ nụmay jayu vyinkujk ntuk'ix, jẹ'ẹts mitse'e jẹ jayu mtuk'íxup pạn pạn jatye'e jẹ tyụv jẹ'ẹ dụtoondup jẹtse'e dụjajttuvat vintsọ ve'e jẹ viijnk jayu dụtuk'íxtuvat.
3 Ve'em ax jo'n to'k jẹ ọy tojpa dụmutena jẹ tsaachpaatụn, nay ve'empats mitse'e xmuténivat jẹ tsaachpaatụn jẹ Cristo Jesús kạjx.
4 Jẹ tojpa juu' ve'e jẹp tyoonk jạạtp ijtp, ka'a tse'e dụtuktạka jẹ toonk juu' ve'e jẹ tojpa kyaje'ẹip, ve'eme'e dụtún ax jo'n y'ọyjávajat jẹ'ẹ juu' ve'e yaktạjkiju tojpa.
5 Nay ve'empa tse'e, pạn pạn jatye'e noomdup, nachọts'íxjụdup, ukpụ viijnk dụkoo'yidup, óyame'e myạạda'akta, ka'a tse'e dụpạkta pạn ti ve'e ñụkoo'yidup pạn ka'a ve'e kyoo'yada ax jo'n tukpava'añ y'it jẹtse'e kyoo'yadat.
6 Jẹ yoova jayu, paatjupts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e mutoo'vạjkp tyukkạda'akjadat jẹ trigo tạajm.
7 Payọ'ọyụ ọy juu' ạtse'e nkạjtsp; jẹ Mạjạ Vintsán tse'e mtukvinjávajap nụjom.
8 Jaa'myétsụ jẹts jẹ Jesucristo ve'e dụyaknụkẹ'xnatạjki jẹts jẹ Nte'yam jẹ'ẹ ve'e, jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jyoojntykpạjknuva ku ve'e y'uk'ạạ'k. Yaknụkẹ'xnatạjkiva tse'e jẹts jayu jẹ'ẹ ve'e, jẹ'ẹ ve'e ku ve'e y'it jẹ yakkutojkpa David jẹ chaan jẹ kyọọj. Yạ'ạ xa ve'e jẹ ọy kạts jẹ ọy ayook juu' ạtse'e jẹ jayu nvaajnjidup.
9 Yạ ọy kạts yạ ọy ayook kạjx ạtse'e nmutena jẹ tsaachpaatụn, jẹ'ẹ paat jẹts ạtse'e yap poxụntụjkp n'it ax jo'n ạtse'e kụn'ijt to'k juu' ve'e jẹ mạja tọkin dụtoomp y'ijt. Ax jẹ Nte'yam jẹ kyạts jẹ y'ayook, ka'ats jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu to'k viijn dụyak'it ax jo'n ạtse'e to'k viijn nyak'it, va'kxtk'atạạtspts jẹ'ẹ ve'e may viijn.
10 Nụjom juu' jaty ạtse'e nmuténip jẹ'ẹ jẹ y'ọ'yin kạjxta pạn pạn jatye'e jẹ Nte'yam vyinkọọn, ax ve'em tse'e jẹ Jesucristo yaktsọ'ọkjadat, to'k muk tse'e y'ijttinit jẹ'ẹ mạạt jẹtse'e xạ'ma kạjx jyoojntykidinit joma ve'e jẹ mạjin.
11 Tyúvamts yạ'ạ ve'e yạ kạts juu' ve'e njaanchja'vimdup:

Pạn ijtumdup tse'e ax jo'n kụn'ọọ'kumdi jẹ Cristo mạạt jẹ'ẹ kạjx ku ve'e to'k muk n'ijtumda jẹ'ẹ mạạt,
xạ'ma kạjxts ụụ'm jẹ'ẹ ve'e nmạạtjoojntykimdinit;
12 pạn jẹ'ẹ mạạtts ụụ'me'e ntsaachpaatumda,
jẹ'ẹ mạạtts ụụ'me'e nyakkutojkumduvat;
pạn ka'ats ụụ'm jẹ'ẹ ve'e nnatyukpạjkumjada,
ka'ats ụụ'm jẹ'ẹ ve'e xnatyukpạjkumjụduvat;
13 pạn ka'a tse'e nkutyo'numda jẹ y'ayook,
kyutyuumpts jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e kyạjtsp,
kụx ka'a xa ve'e nvaat vimpit dụtónụt juu' ve'e kyạjtsp.
Jidụ'ụm xa yạ'ạ ve'e yạ kạts.

Jẹ mutoompa jẹ mupạjkpa juu' ve'e jẹ Nte'yam y'ọyja'vip

14 Tukjaa'myétsta jẹ jaanchja'vivatạjk juu' ạtse'e tụnja'a. Tukpava'anda jẹja jẹ Mạjạ Vintsán vyinkujk jẹts ka'a ve'e ñatyukkọjtsvintsóvjadat ọyjuu' kạts ayooka juu' ve'e kyapaatyp kyah'akẹẹguip mạạt jẹ tyụv jẹ'ẹ, ni vinxụpa xa jẹ'ẹ ve'e kyato'nụxjada ku ve'e ñakyọjtsvintsóvjada, kọọjyji ve'e jẹ jayu dụyakmẹjtsvinmáyda pạn pạne'e amọtunajxtup.
15 Pạn vinxụpe'e m'ọ'yixjụ, jẹ'ẹ tse'e mtónup juu' ve'e jẹ Nte'yam y'ọyja'vip, ve'em ax jo'n to'k jẹ toompa juu' ve'e dụtoomp juu' ve'e jẹ vyintsán y'ọyja'vip jẹts ka'a tse'e tii juu' ve'e tyuktsọ'ọtyuump. Ọy yakxọne'e xkọjtsva'atsụt jẹ tụvụkạts jẹ tụv ayook.
16 Ka'a tse'e x'itụmọ'ọt jẹ kạts jẹ ayook juu' ve'e kyapaatyp kyah'akẹẹguip mạạt jẹ tyụv jẹ'ẹ, kụx pạn pạn xa ve'e ve'em dụkọjtstup, yakvintsạ'kintọki'atạạtstupts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam.
17 Juu' jaty tse'e jẹ jayu tyuk'ixpạjktup, ve'em tse'e yọ'ọy ax jo'n jẹ pa'am juu' ve'e jẹ jayu dụyakma'tp. Nụmẹjtsk jẹ'ẹda juu' ve'e ve'em dụyakva'kxtktup jẹ ayook, jẹ Himeneo jẹts jẹ Fileto.
18 Too'tókidu xa jẹ'ẹ ve'eda, ve'em tse'e jẹ jayu dụtuk'ixta jẹts ka'a ve'e jẹ ọọ'kpatạjk y'ukjoojntykpạjktinuvat. Ax jẹm tse'e jẹ jaanchja'vivatạjk juu' ve'e yakvinmamya'ttu mạạt jẹ y'ixpạjkụnda.
19 Ax jẹ Nte'yam tse'e xpạạjmjimdu yam nja'vin kạjxmamda jẹ jaanchja'vin juu' ve'e tạm xyak'ijtumdup jẹ'ẹ mạạt. Ve'em xa yạ'ạ ve'e yạ jaanchja'vin ax jo'n jẹ ayook juu' ve'e vaamp: “Y'ixa xa ve'e jẹ Mạjạ Vintsán pạn pạn jatye'e jyẹ'ẹip”, jẹts nay jidụ'ụmpa: “Nụjom tse'e pạn pạn jatye'e dụ'ava'nidup jẹts jẹ Cristo jẹ jyayu jẹ'ẹ ve'eda, va'an tse'e dụmasọọktini nụjom juu' jatye'e ka óyap.” Jidụ'ụm tse'e vya'añ.

20 Joma ve'e jẹ o̱y tajk, ka jẹ apa̱jkinjyapts jẹpe'e juu' ve'e oro jẹts juu' ve'e plata, jẹppa ve'e juu' ve'e ku̱p jẹts juu' ve'e naax, jẹp tse'e juu' ve'e jẹ ñu̱ma̱jin ma̱a̱t yaktuump, nay jẹppa tse'e juu' ve'e ka jẹ ñu̱ma̱jin ma̱a̱tap yaktuump.
21 Ve'em xa u̱u̱'me'e n'ijtumda ax jo'n jẹ apa̱jkin juu' ve'e ijtp joma ve'e jẹ o̱y tajk. Pa̱n naajkvaatsumju̱dupts u̱u̱'me'e jẹtse'e nmaso̱o̱kumda nu̱jom juu' jatye'e ka óyap, ve'em tse'e n'ijtumdat ax jo'n jẹ apa̱jkin juu' ve'e jẹ jayu jẹ ñu̱ma̱jin ma̱a̱t yaktuump, apa̱a̱mdu̱ka tse'e n'ijtumdat jẹtse'e nto'numdat pa̱n ti ve'e jẹ Ma̱ja̱ Vintsán cha̱jkp.
22 Ka'a tse'e mnamyaso̱'o̱kju̱t jẹtse'e myakkutojku̱xju̱t jẹ vinma'yu̱n juu' ve'e jẹ muutskit ónu̱k jyaye̱jptup ku ve'e jyomvinmayda tyivinmayda; pana̱jkxu̱ jẹ tyu̱v je'e̱, jẹ jaanchja'vin, jẹ tso̱jku̱n, jẹts jẹ o̱y jo̱o̱t. Pana̱jkxu̱ je'e̱ ma̱a̱t nu̱jom je'e̱da pa̱n pa̱n jatye'e va'ajts aaj va'ajts jo̱o̱t du̱jaanchja'vidup jẹ Ma̱ja̱ Vintsán.
23 Ka'a tse'e x'itu̱mo̱'o̱t pa̱n pa̱n jatye'e nakyo̱jtsvintso̱o̱jvju̱dup jẹ ayook ka̱jx juu' ve'e kyapaatyp kyah'ake̱e̱guip, mnu̱ja'vip xa mitse'e jẹts ko̱o̱jyji ve'e jẹ jayu du̱yaknacho'oxpúkju̱.
24 Ku̱x jẹ Ma̱ja̱ Vintsán jẹ myutoompa jẹ myupa̱jkpa, ka'ats je'e̱ ve'e pa̱n du̱ma̱a̱tnacho'oxpúkju̱, o̱y jayu ve'e ña̱pyu̱mju̱ anañu̱joma jẹ jayu ma̱a̱t, jyajtype'e jẹ yak'ixpa̱jkk, myuténipe'e juu',
25 nu̱u̱'k aaj nu̱u̱'k jo̱o̱te'e du̱tukma̱a̱tko̱jts'óya pa̱n pa̱n jatye'e du̱tso'oxpa̱jktup jẹ Nte'yam jẹ y'ayook, jẹtse'e du̱'ix vintso̱ ve'e jẹ Nte'yam yakvinmayu̱mpítju̱t, vintso̱ ve'e du̱kuvákut jẹ tyu̱v je'e̱,
26 jẹtse'e vyíju̱t kyéju̱t, ve'em tse'e du̱tukva'atsu̱t joma ve'e jẹ ko̱'o̱yjáyuvap yak'ituva'añju̱ jẹtse'e tyuktonuva'añju̱ juu' je'e̱ ve'e cha̱jkp.

Vintso̱ jẹ jayu vye̱'nat ku ve'e jẹ Cristo myiinnuvat

3

1 Nu̱java ya'a̱, o̱o̱ye'e jẹ jayu tyuntso'oxpaa'ttat ku ve'e tyáminit jẹ ita̱ka̱x.
2 Viinmji ve'e jẹ jayu ñachó̱kjadat, ña̱s'ayóvadap tse'e juu', namyájajadap, natyijjadap, ko̱jts'anáxtap, ka'a tse'e du̱'ukka̱tsu̱pa̱jktinit jẹ tyee' jẹ tyaak, ka'a tse'e du̱'ukkejxtktinit, ka'a tse'e jẹ Nte'yam du̱vinjávadat du̱vintsa̱'a̱gadat,
3 ka'a tse'e du̱jayéptat jẹ tso̱jku̱n, ka'a tse'e jyo̱t'o̱yava'andat, nu̱vampéttap tse'e, ka'a tse'e ña̱y'akuva̱a̱'najadat, mu'ukivimpíttap, cho'oxpáktap tse'e nu̱jom juu' jatye'e o̱y,
4 pyámdap tse'e jẹ jayu juu' ve'e tso̱jku̱dup jẹm je'e̱ kya'mda juu' ve'e tso'oxpa̱jku̱dup, ka vintúvap tse'e juu' du̱tóndat du̱kótstat, ñu̱tú̱vadap, ka'a tse'e jẹ Nte'yam du̱tsóktat, je'e̱ ve'e pyana̱jkxtap vintso̱ ve'e viinm ñatyukxo̱o̱ndu̱kjadat,
5 naajkke̱'e̱xuva'anjadap tse'e ax jo'n jẹ Nte'yam ku̱du̱vinja'vidi ku̱du̱vintsa̱'kidi, ax ka'a tse'e jẹm jẹ Nte'yam y'am kya'm ña̱pyámjadat.
Ka'a tse'e m'ítu̱t je'e̱ ma̱a̱tta pa̱n pa̱n jatye'e ve'em.
6 Ku̱x jẹme'e juu' ve'e jẹ taay du̱muta̱jkidup joma ve'e jẹ jayu ña̱y'amókajada, tyukvin'a̱a̱'ndup tse'e jẹ y'ixpa̱jku̱n jẹ ta̱'a̱xta̱jk juu' ve'e o̱y du̱kanu̱ja'vidup jẹ Nte'yam jẹ y'ayook jẹtse'e y'itta tokin ma̱a̱t.
7 Je̱ ta̱'a̱xta̱jkta, xa̱'ma tse'e du̱toonkada juu' ve'e y'ixpa̱jktup, ax ni vin'ita tse'e du̱katukje̱'yada jẹ tyu̱v je'e̱.
8 Ve'em ax jo'n je̱ Janes jẹts je̱ Jambres du̱tso'oxpa̱jkti je̱ Moisés, nay ve'empa tse'e je̱ jayu du̱tso'oxpa̱jktuva je̱ tyu̱v je'e̱, ka'a tse'e je̱ o̱y vinma'yu̱n du̱jaye̱pta je̱ts ka'a tse'e je̱ jyaanchja'vin du̱paa'ty du̱'ake̱e̱ga ma̱a̱t je̱ tu̱v jaanchja'vin.
9 Ax ka'a tse'e xa̱'ma y'óyadat, ku̱x nu̱ke̱'xnatáka ve'e tyánu̱t vintso̱ ve'e je̱ jayu du̱vin'a̱a̱'nda, ve'em ax jo'n jyajtti je̱ Janes je̱ts je̱ Jambres juu' ve'e je̱ Moisés du̱tso'oxpa̱jktu.

Juu' ve'e je̱ Pablo tyukpavan'u̱x'o̱o̱kinu je̱ Timoteo

10 Ax mnu̱ja'vipts mitse'e juu' a̱tse'e je̱ jayu ntuk'ixp, vintso̱ a̱tse'e njáyuva njoojntyka, vintso̱ a̱tse'e nu̱jom je̱ jayu ntsa̱k, juu' a̱tse'e ntonuvaampy nko̱tsuvaampy, juu' a̱tse'e njaanchja'vip, juu' a̱tse'e nmuténip,
11 juu' ka̱jx a̱tse'e nyakjomtún nyaktitún, juu' a̱tse'e nkutsaachpaadip. Mnu̱ja'vivapts mitse'e nu̱jom vintso̱ a̱tse'e je̱ jayu xjomtuujn xtituujn je̱m toojk kajpu̱n ka̱jxm, je̱m Antioquía, je̱m Iconio, je̱ts je̱m Listra, je̱ts vintso̱ a̱tse'e ntsaachpaaty ku a̱tse'e je̱m nyakjomtuujn nyaktituujn. Ax je̱ Ma̱ja̱ Vintsa̱nts a̱ts ya'a̱ ve'e nu̱jom xtuknu̱vaats.
12 Tyúvam xa ve'e je̱ts nu̱jom pa̱n pa̱n jatye'e joojntykavaandup va'ajts aaj va'ajts jo̱o̱t je̱ Cristo Jesús ka̱jx, yakjomtoondup yaktitoondupts je̱'e̱ ve'eda.
13 Je̱ jayu juu' ve'e ko̱'o̱yjoojntykidup je̱tse'e je̱ jayu du̱vin'a̱a̱'nda, ve'emts je̱'e̱ ve'e ña̱jkxtat ñáxtat, ve'eme'e je̱ jayu du̱vin'a̱a̱'ndat ve'em tse'e je̱ jayu vyin'a̱a̱'nju̱duvat.
14 Ax mits, pa̱mu̱ je̱ ma̱kk aaj je̱ ma̱kk jo̱o̱t je̱'e̱ ka̱jx juu' jatye'e mnu̱'ixpa̱jki je̱tse'e xjaanchjáva. Mnu̱ja'vipts mits je̱'e̱ ve'e je̱ts pa̱ne'e mtuk'ixju.

15 Van'ítani ku ve'e pi'knum mve'na, van'it tse'e xnuja'vi'ukvaajñ juu' ve'e ijtp jep
Kunuu'kx Jatyán kujxp, ax je Kunuu'kx Jatyán kajx tse'e m'o'yixju jetse'e mvíjut mkéjut,
ve'em tse'e xnujávat vintso ve'e yakjayéput je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, je
joojntykin juu' ve'e yakjayejpp ku ve'e je Cristo Jesús yakjaanchjáva.
16 Nujom je Kunuu'kx Jatyán, je Nte'yamts je'e ve'e je jayu je vinma'yun dumooy, toompts
je'e ve'e jetse'e je jayu yaktuk'íxut je tuv jaanchja'vin jetse'e yaktuknaajmat ku ve'e dutún
juu' ve'e ka óyap. Toompapts je'e ve'e jetse'e yaktukvinjávat je tyokin jetse'e yaktuk'íxut
vintso ve'e tuv jyoojntykat,
17 ve'em tse'e je Nte'yam je myutoompa je myupajkpa pu'uk avaada y'ijtnit jetse'e ve'em
dutónut dukótsut nujom juu' jatye'e oy.

4

1 Je Nte'yam jets je Jesucristo, je Jesucristo, juu' ve'e miinnup yakkutojkpa jetse'e je
jayu dutokimpayo'ynit juu' ve'e joojntykidup jets juu' ve'e aa'kanda, jéjats ats mitse'e je'e
vyinkujkta ntukpava'añ:
2 Tukka'amáyu je Nte'yam je kyats je y'ayook. Pan y'amotunaxuvaandup tse'e, uk
pan ka'a, ni vin'ítats mits je'e ve'e xkatukka'amay'atúvat. Kojtsvíju je jáyuda juu' ve'e
je Nte'yam je y'ayook dukakuvakuvaandup, tuknaajma je jáyuda juu' ve'e je Nte'yam
duyakvintsa'kintókidup, kojtsja je jáyuda jetse'e to'k aaj to'k joot dujaanchjávadat je Majа
Vintsán, jets mutenikaxu nujom juu' jaty ku ve'e ijtp xtuk'ix je oy kats je oy ayook.
3 Kux je'yape'e je xaaj ku ve'e je jayu dukoo'kmuténidinit je va'ajts ixpajkun, y'íxtadapts
je'e ve'eda pan pan jatye'e tuk'íxjadap juu' ve'e y'amotunaxuvaandup,
4 ka'a tse'e du'amotunaxuva'andat je tyuv je'e, je'e ve'e myajapámdap juu' ve'e je jayu
myutaayvaattup.
5 Ax mits, viji kej tse'e xa'ma mnaajk'ítjut, mutena je tsaachpaatun, tukka'amáyu je oy
kats je oy ayook, tonkaxu oy je mtoonk.
6 Ax ats, je yax jo'nts atse'e nyakpam'ukvaanni, táminupe'e ats je n'oo'kun,
7 távani atse'e nmaada'aky, ve'em atse'e ax jo'n je jayu juu' ve'e tujye'ya joma ve'e
kyukaxa je noomk, ka'ats atse'e tunmasa'ak je tuv jaanchja'vin.
8 Ax uxyam, je o'yints atse'e n'a'ixp jem tsapjootm kux tuv atse'e tunjáyuva tunjoojntyka,
je o'yin juu' atse'e xmooynup je Maja Vintsán ku ve'e myiinnuvat, je'e juu' ve'e
tokimpayo'yp ax jo'n dupaa'ty du'akeega. Ax ka átsjyapts je'e ve'e xmo'op, yakmooyduvap
je'e ve'e nujom pan pan jatye'e dutsojktuvap jetse'e myiinnuvat.

Juu' ve'e je Pablo chojk jetse'e je Timoteo dutónut

9 Yakvinkopka jets ats mitse'e tsojk min xku'ix.
10 Xmasooknu atse'e je Demas kux je'e ve'e chojk je naxviijnit je kyo'oy je'e, jem
Tesalónicats je'e ve'e ñajkxni. Ax je Crescente, jemts je'e ve'e galáciait y'it jootm ñujkx; je
Tito, jemts je'e ve'e dalmáciait y'it jootm ñujkx.
11 Ya Lúcasji ve'e yam ats maat. Najkxu xvavu je Marcos jetse'e xmaatmínut, kux
xputajkip ats je'e ve'e jeja je Nte'yam tyoonk jaat.
12 Je Tíquico, jem atse'e éfesovit kyajpun kajxm nkejx.
13 Ku ve'e mmétsut, myakmínup tse'e to'k aaj je vituni'kx juu' atse'e nmasook jeja je Carpo
tyak'aajy jem trooasit kyajpun kajxm, nay ve'empa ats je nnak jets ats je n'ak axaa'ch joma
ve'e juu' jaty javyet, vinkopk je ak axaa'ch.
14 Ooy xa atse'e je pojxun ka'tspa Alejandro xtuntsaachtuujn. Je Maja Vintsants je'e ve'e
tukkuvétjup je ka óyap kajx juu' ve'e tyoon.
15 Nay'ixju mits je'e kajx, kux ooye'e dutuntso'oxpujk je oy kats je oy ayook juu' ve'e
n'ava'nimdup.
16 Ku xa atse'e muto'k nax nmakyukojtsji jeja je yakkutojkpa vyinkujk, ni pánats
atse'e xkaputajki, nujom atse'e xmasokkajxti. N'a'ixpts atse'e jetse'e je Nte'yam ky-
atukkuvétjadat je'e kajx.
17 Ax je Maja Vintsants atse'e xputajki, je'ets atse'e je makkin xmooy, ve'emts atse'e je
jayu va'ajts nvaajnjidi je Nte'yam je kyats je y'ayook, je'e paat jetse'e du'amotunajxtuva
nujom je jayu juu' ve'e ka je israeejlitap. Je Maja Vintsants atse'e xjayejp x'axajtojk
jets atse'e ve'em nkatsaachpaaty juu' atse'e x'uktukmutsojktu pan pan jaty atse'e
xtso'oxpajktu.
18 Je'ets atse'e xjayépup x'axajtókup pan ti ve'e tónjup kótsjup, ve'emts atse'e xyakje'ynit
joma ve'e yakkutuk jem tsapjootm. ¡Yakmaja yakjaancha tse'e y'ijtnit xa'ma kajx!

Ku je Pablo máyam je Dios dukejx

19 Máyame'e to'k aaj je Dios xmo'ot je Prisca jets je Aquila maat je'eda pan pan jatye'e
tsuunidup joma ve'e je Onesíforo je jyaajn je tyajk.

20 Jẹm xa ve'e Corinto tyaajñ jẹ Erasto. Jẹ Trófimo, pạjkjupts ạtse'e nmasạạk jẹm Mileto.
21 Yakvinkọpka jẹtse'e mmínụt namka'ana jẹ xox aats dụpaa'ty. Máyame'e jẹ Dios mkẹjxụxjada jẹ Eubulo, jẹ Pudente, jẹ Lino, jẹ Claudia, jẹts anañụjoma jẹ utsta jẹ ajchta mạạt jẹ utsta jẹ tsạ'ạda.
22 Jẹ Mạjạ Vintsán Jesucristo tse'e y'ijtnit mits mạạt jẹts miitse'e anañụjoma mkunoo'kxjadat.

Ya'a tse'e je nak juu' ve'e je Pablo tyuknuja'yi je Tito

1 Atse'e je Pablo, je Nte'yam je myutoompa je myupajkpa jets je Jesucristo je kyukátsiva. Je'e atse'e xtuknukejxtu jets atse'e je jayu nvaajnjadat je oy kats je oy ayook, ve'em tse'e ñapyaajmjidinit jem je Nte'yam y'am kya'm pan pan jatye'e vinkoojnjudu jetse'e dunujávadat je tyuv je'e,
2 jetse'e dujayejptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. Je Nte'yam, je nYaktsookpamda, juu' ve'e ni vin'ita kataayip, je'e tse'e ya joojntykin duvaajntk ka'anume'e ya it choo'nduk vye'na.
3 Ax uxyam tse'e xtuknuja'vimda, ve'em ax jo'n dunupaajmtki, vintso ve'e njayejpumdinit ya joojntykin je kats je ayook kajx juu' atse'e xtukkatajki jets atse'e xtukpavaajñ jets atse'e je jayu nvaajnjadat.
4 Tito, n'onukja'vip xa ats mitse'e je'e kajx ku ve'e xjaanchja'vi'ukvaajñ je Jesucristo ku atse'e x'amotunajxy. Je Nte'yam, juu' ve'e nTee'imdup, jets je nYaktsookpamda Jesucristo, je'e tse'e mkunoo'kxjadap jetse'e m'ijtnit je y'oy joot maatta.

Je Tito je tyoonk jep Creta

5 Je'e kajxts ats mitse'e nmasaak jem crétait y'it jootm jetse'e xtónut xkótsut juu' ve'e toonkip kojtskip maat je jaanchja'vivatajk, kajpun kajpune'e xpámut pan pan jatye'e dunuvinténadap je jaanchja'vivatajkta ax jo'n ats mitse'e ntukpavaajñ.
6 Je'e juu' ve'e yakpámup, je'e tse'e juu' ve'e ti tokin kayakpaatjip, juu' ve'e to'kji je ñudá'ax dujayejpp, juu' ve'e je y'ónuk dujaanchja'vidup je Jesucristo, je jayu kyava'anup jets viinme'e je y'ónuk ñaajkkutojkuxjada ukpu kyakatsapakta.
7 Kux pan pan xa ve'e dujayejpp je toonk jetse'e je jaanchja'vivatajk dunuvinténat, pava'añ tse'e y'it jetse'e ti tokin kyayakpaatjat, je y'avintso vinma'yun dukapámut, jatyji kya'ékjut, kya'oo'kut kyamo'okjut, je jayu dukatsii'kut, je meen dukakáxjut,
8 oy jayu ñapyámjut maat je je'yva jayu, je y'oy je'e dutsókut, dupayo'oyut vintso ve'e dutónut dukótsut juu' ve'e pyaatyp y'akeeguip, je va'ajts joot dujayéput, jetse'e ñay'akuvaa'najat.
9 Ve'eme'e dutsak jetse'e oy dupanajkxut je tuvutoo' juu' ve'e yaktuk'ix, ve'em tse'e y'o'yixjut jetse'e je jayu dutukkojtsvíjut je va'ajts ixpajkun jetse'e duyaknuke'xnatákat joma ve'e tyoo'tókida pan pan jatye'e dukojtsvintsoovdup je va'ajts ixpajkun.
10 Kux jeja xa ve'e numay je jayu, vinkopk je israeejlit jáyuda, pan pan jatye'e dutso'oxpajktup je Nte'yam je y'ayook, tyuk'íxtupts je'e ve'e je utsta je ajchta maat je utsta je tsa'ada juu' ve'e kyapaatyp kyah'akeeguip jetse'e ve'em dutukvin'aa'nda.
11 Yak'amá'at tse'e dutsokta kux yakvinmamya'ttupe'e je jayu juu' ve'e pu'ukta to'k jaajn to'k tajk, ve'em tse'e dutonda dukotsta jetse'e dutukmeempáktat ku ve'e je jayu dutuk'ixta juu' ve'e kyapaatyp kyah'akeeguip.
12 Jidu'um xa ve'e nuto'k je crétait jayu vyaajñ, je'e je y'ayook kojtsnajxpada: "Xa'ma taayidup xa ve'e ya crétait jayu, je mu'uk tánuk jo'n tse'e y'itta, munuyojk tse'e tyunkayda tyun'oo'kta jetse'e ñooxtsaanada."
13 Ax tyúvam tse'e vyaajñ. Je'e kajx tse'e makk xtuknaajmadat je'e pan pan jatye'e dukuvajktup je jayu je y'ixpajkun juu' ve'e ve'em duyak'ixpajktup, ve'em tse'e dujaanchjávadat je tyuv je'e,
14 ve'em tse'e dukamajapáamdat je maayduk juu' ve'e je israeejlit jayu myutaayvaattu, ve'em tse'e dukamajapaamduvat pan pan jatye'e dukakuvajktup je tyuv je'e jetse'e dupava'anda jetse'e dupanajkxtat je y'ixpajkunda.
15 Je'eda pan pan jatye'e je va'ajts aaj je va'ajts joot dujayejptup, va'ajtsts je'e ve'e dujávada nujom juu' jaty; ax je'eda pan pan jatye'e je va'ajts aaj je va'ajts joot dukajayejptup, ka va'ajtsapts je'e ve'e nujom dujávada, je jyoot jets je vyinma'yun paatts je'e ve'e kyava'ajtsada.
16 Ve'em xa ve'e vya'anda jets y'íxada ve'e je Nte'yam; ax ka'a tse'e du'íxada, kux je'e juu' jatye'e tyoondup kyojtstup, je'e tse'e duyaknuke'xnatajkip jets ka'a ve'e du'íxada, axaa'kp tse'e jyáyuvada jyoojntykada, ka'a tse'e kyatsapakta, ni vinxupa ve'e kya'o'yixjada jetse'e dutóndat dukótstat je y'oy je'e.

2

Je va'ajts ixpajkun

1 Ax mits, je'e xa mitse'e mkótsup juu' ve'e va'ajts ixpajkun.

2 Nąąjmada jẹ na'avtąjk jẹtse'e ñay'akuvąą'najadat, ñaajk'ítjadat jẹ vintsą'kin mąąt, dụtóndat dụkǫ́tstat juu' ve'e pyaatyp y'akẹẹguip, mąkk aaj mąkk joọt dụjaanchjávadat jẹ tyụv jẹ'ẹ, jẹ jayu dụjávadat dụtsǫ́ktat, jẹtse'e juu' dụmutẹ́nadat.

3 Nay ve'empa jẹ amąjątąjkta, nąąjmada tse'e jẹtse'e ñaajk'ítjadat ax jo'n dụvinmachjụ jẹ tą'ąxtajk juu' ve'e dụjaanchja'vidup jẹ Nte'yam, jẹ jayu dụkanụvampẹ́ttat, kya'oo'ktat kyamo'okjadat, jẹ ọy nụ'ixvaatsụn dụpą́mdat

4 jẹtse'e ve'em dụtuk'íxtat jẹ muutskit tą'ąxtąjkta jẹts chǫ́ktape'e jẹ ñụyaa'y jẹts jẹ y'ónụkta,

5 dụtuk'íxtat vintsǫ ve'e ñay'akuvąą'najadat, va'ajts joọt ñaajk'ítjadat, dụ'íxtat dujayéptat jẹ jyąąjn jẹ tyąjk, ọy jayu ñapyą́mjadat mąąt anañụjoma jẹ jayu, jẹtse'e jẹp jẹ ñụyaa'y kyą'p pya'tkup ñapyą́mjadat, ve'em tse'e ni pąna dụkapakǫ́tsụt jẹ Nte'yam jẹ kyąts jẹ y'ayook.

6 Nay ve'empa jẹ vajụtyąjkta, kojtsjada jẹtse'e ñay'akuvąą'najadat.

7 Viinm mitse'e xpą́mụt jẹ nụ'ixvaatsụn pąn vintsǫ ve'e juu' jaty ọy dụtóndat. Ku ve'e xyak'ixpą́ktat, jẹ va'ajts vinma'yụn mąąt tse'e xtónụt jẹts pąn vintsǫ ve'e jẹ jayu mvintsą'ągajat.

8 Ọy yakxǫne'e xkǫ́tsụt jẹ tyụv jẹ'ẹ, ve'em ax jo'n jẹ jayu anañụjoma m'ọñụkǫ́tsajat, ve'em tse'e chǫ'ǫtyónụt ọpyąna pąn pąne'e mtso'oxpąjkjup, kụx ka'a ve'e y'ọ'yixjụt jẹtse'e jẹ kyǫ'ọy jẹ'ẹ xtuknụ'ąą'nimdat.

9 Kojtsjada pąn pąn jatye'e mutoondup jẹtse'e dụtóndat pąn ti ve'e jẹ vyintsą́n tukpavaa-jnjụdup, jẹtse'e y'ọyjávajadat, dụkakojtsvintsǫ́vdat,

10 ti dụkamẹẹ'tsjadat; jẹ'ẹ ve'e y'íxtadap vintsǫ ve'e dụyaknụkẹ'xnatą́kadat jẹts ty-oondupe'e ax jo'n yaktukpava'anda, ve'em tse'e anañụjoma jẹ jyáyuvin jẹ jyoojntykin kąjxta yak'íxụt jẹts ọọye'e tyuntsoja jẹ ixpąjkụn juu' ve'e jẹ Nte'yam jyẹ'ẹ, ụụ'm jẹ nYak-tsọọkpamda.

11 Jẹ Nte'yam xa ve'e xtuk'íxumdu jẹ myaa'yụn juu' ve'e tyoon anañụjoma jẹ jayu kąjxta, ve'em tse'e dụjayẹjptinit jẹ joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp.

12 Yą myaa'yụn kąjx tse'e xtuknụja'vimda jẹts ka'a ve'e n'ukjoojntykimdinit vintsǫ ve'e jẹ Nte'yam dụkatsąk, ka'a tse'e n'ukmąątnavyąą'numjidinit jẹ naxviijnit jẹ kyǫ'ọy jẹ'ẹ. Yą myaa'yụn kąjxpa tse'e xtuknụja'vimda jẹtse'e nnay'akuvąą'nimjidinit jẹtse'e nto'numdinit juu' ve'e pyaatyp y'akẹẹguip, jẹ Nte'yam nvinja'vimdinit nvintsą'kimdinit.

13 Ve'em tse'e nto'numdat namvaate'e n'a'íxumda jẹ xọojntkụn juu' ve'e miimp, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jẹ mąjin mąąt myiinnuvat jẹ nkąjxmit Nte'yamamda, jẹ nYaktsọọkpamda Jesucristo.

14 Jẹ'ẹ xa ve'e xku'ọọ'kimdu, jẹ'ẹ tse'e xkujochọọkumdu jẹtse'e xpąjkjimdinit yam nja'vin kąjxmamda nụjom jẹ kyǫ'ọy jẹ'ẹ, jẹtse'e xyakvaatsumdinit, jẹtse'e n'ijtumdinit jẹ'ẹ jẹ jyayu juu' ve'e ọọy dụtuntsojktup jẹtse'e dụtóndat juu' ve'e tum ọy.

15 Jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e jẹ jayu mtuk'íxup, mkojtsjap, mtuknąąjmap nụjom jẹ kutojkụn mąąt. Ka'a tse'e x'itụmọ'ọt jẹtse'e pąn mviijnk'íxjụt.

3

Juu' ve'e vinkopk jẹtse'e dụtóndat jẹ jaanchja'vivatąjk

1 Tukjaa'myétsta jẹ jaanchja'vivatąjk jẹtse'e ñapyą́mjadat jẹp jẹ yakkutojkpa kyą'p pya'tkup jẹts pąn pąn jatye'e jẹ kajpụn dụnụvinténidup, dụkątsąpáktat, apąąmdụka y'íttat jẹtse'e dụtóndat nụjom jẹ y'ọy jẹ'ẹ,

2 pąn dụkapakǫ́tstat ukpụ dụkatso'oxpáktat, jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e jẹ jayu dụmąątnayjávajadat jẹtse'e nụụ'k aaj nụụ'k joọt ñaajk'ítjadat anañụjoma jẹ jayu mąąt.

3 Ijtumdu tse'e ax jo'n jẹ viijnk jáyuda, ka'a tse'e ọy mpayọ'yumdi, ka'a tse'e jẹ Nte'yam nkątsupąjkumdi, xvin'ąą'numdu tse'e jẹtse'e xką'mimdi jẹ kọ'ọy vinma'yụn jẹts jẹ naxviijnit xọojntkụn, kọ'ọyjoojntykimdu, njayẹjpumdu tse'e jẹ ẹjkụn, ka'a tse'e ntukmutsojkumdi ku ve'e jẹ viijnk jayu y'ọya, ka'a tse'e nnachojkumjidi to'k jado'k.

4 Ax ku tse'e jẹ Nte'yam, jẹ nYaktsọọkpamda, dụyaknụkẹ'xnatąjki jẹ maa'yụn juu' ve'e jẹ jayu tyoojnjip jẹts vintsǫ ve'e jẹ jayu anañụjoma dụtsąk,

5 xmọ'yumduts ụụ'm jẹ'ẹ ve'e jẹ nam joojntykin. Ka'a xa ve'e nto'numdi juu' ve'e ọy, ka'a tse'e njavinmajtsumjidi jẹtse'e njayẹjpumdat jẹ joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp, xmọ'yumduts ụụ'm jẹ'ẹ ve'e jẹ nam joojntykin jẹ'ẹ kąjx ku ve'e xtukmọ'tumdi, jẹ'ẹ kąjxe'e kụxe'e jẹ ntǫ́kinamda xtuknụvaatsumdi jẹtse'e jẹ Espíritu Santo kąjx jẹ nam joojntykin xmọ'yumdi.

6 Jẹ nYaktsọọkpamda Jesucristo kąjx xa ve'e jẹ Nte'yam xmọ'yumdi jẹ Espíritu Santo. Jẹ myąją ọy jọọtin kąjxts jẹ'ẹ ve'e ve'em dụtuujn,

7 jẹ myaa'yụn kąjxts jẹ'ẹ ve'e xkatọkimpą'mumdi jẹtse'e njayẹjpumdinit jẹ joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp.

8 Tyú̱vam xa je̱'e̱ ve'e juu' a̱ts mitse'e nvaajnjip, je̱'e̱ts a̱tse'e ntsa̱jkp je̱tse'e ma̱kk aaj
ma̱kk jo̱o̱t xkó̱tsu̱t, ve'em tse'e je̱'e̱da pa̱n pa̱n jatye'e je̱ Nte'yam du̱jaanchja'vidup, je̱'e̱
tse'e du̱yakvinkó̱pkadap je̱tse'e du̱tóndat je̱ y'o̱y je̱'e̱. Je̱'e̱ juu' a̱tse'e nka̱jtsp, o̱yts je̱'e̱ ve'e,
to'nu̱xjupts je̱'e̱ ve'e anañu̱joma je̱ jayu.
9 Ax ka'a tse'e je̱ jayu xma̱a̱tnakyo̱jtsvintsó̱vju̱t je̱'e̱ ka̱jx juu' ve'e katoomp, je̱'e̱ ve'e
ku ve'e du̱tuk'ako̱tsta je̱ maaydu̱k juu' ve'e je̱ jayu myutaayvaattu vintso̱ ve'e y'ijtti je̱
ju̱jpit jayu je̱ chaan je̱ kyo̱o̱j, ukpu̱ je̱ jayu je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n ka̱jx ñakyo̱jtsvintsó̱vjada
je̱tse'e ñacho'oxpá̱kjada. Ni vinxu̱pa xa je̱'e̱ ve'e je̱ jayu kyato'nu̱xjada je̱tse'e je̱ Nte'yam
du̱pana̱jkxtat ku ve'e ve'em jyátu̱kada.
10 Pa̱n je̱m xa ve'e pa̱ne'e du̱yaknavya'kxuvaajnju̱dup je̱ jaanchja'vivata̱jk, tukna̱a̱jmats
to'k nax uk me̱jtsk nax. Ax pa̱n ka'a tse'e mma̱ja̱pu̱mju̱, tunmaso̱o̱knits mits je̱'e̱.
11 Mnu̱ja'vinup xa mitse'e je̱ts je̱ jayu juu' ve'e du̱yaknavya'kxuvaajnju̱dup je̱
jaanchja'vivata̱jk, tó̱kinax jáyuts je̱'e̱ ve'eda je̱ts ka'a ve'e je̱ Nte'yam du̱pana̱jkxuva'anda,
ñu̱ja'vidup tse'e je̱ts to̱kintoondup je̱'e̱ ve'e.

Juu' ve'e je̱ Pablo tyukpavan'u̱x'o̱o̱kinu je̱ Tito

12 Ku xa a̱ts mitse'e ntuknu̱ké̱xu̱t je̱ Artemas ukpu̱ je̱ Tíquico, yakvinkó̱pkats je̱ts a̱tse'e
xnu̱mínu̱t je̱m Nicópolis, ku̱x ta̱ a̱tse'e nnu̱pa̱a̱mdu̱ka je̱ts a̱tse'e je̱m je̱ xox aats nyaknáxu̱t.
13 Pa̱n joma vaate'e m'o̱'yixju̱, puta̱ka je̱ Zenas juu' ve'e je̱ yakkutojkpa je̱ pyava'nu̱n
du̱nu̱'ixpa̱jki, je̱ts je̱ Apolos, je̱tse'e xmo̱'o̱dat nu̱jom juu' jatye'e je̱ja too' aajy y'ajo̱o̱tadap.
14 Va'an tse'e je̱ njáyuvamda du̱jatta vintso̱ ve'e du̱tóndat juu' ve'e tum o̱y je̱tse'e
pyutá̱kadat ku ve'e juu' jaty cha̱kju̱, ve'em tse'e kadi ko̱o̱jyji ñu̱njoojntykada.

Ku je̱ Pablo máyam je̱ Dios du̱kejx

15 Máyame'e je̱ Dios du̱ke̱xta nu̱jom pa̱n pa̱n jatye'e yamda a̱ts ma̱a̱t. Máyame'e je̱ Dios
to'k aaj xmo̱'o̱dat pa̱n pa̱n jatye'e xtso̱jkumdup je̱ jaanchja'vin ka̱jx. Je̱ Nte'yamts miitse'e
anañu̱joma mkunoo'kxjadap.

Ya'a tse'e je̲ na̲k juu' ve'e je̲ Pablo tyuknu̲ja'yi je̲ Filemón

1 A̲tse'e je̲ Pablo, yap a̲tse'e n'it poxu̲ntu̲jkp ku̲xe'e a̲ts je̲ Jesucristo jye'e̲ je̲ jayu nvaajnjada. Filemón, o̲o̲y a̲ts mitse'e ntuntsa̲k. A̲ts ma̲a̲t ya̲ n'útsamda ya̲ n'ajchamda Timoteo, máyam a̲a̲ts mitse'e je̲ Dios ntuknu̲kex.

2 Ntuknu̲ke̲jxpapts a̲a̲tse'e máyam je̲ Dios je̲ n'útsamda je̲ ntsa'a̲amda Apia je̲ts je̲ n'útsamda je̲ n'ajchamda Arquipo juu' ve'e xputajkimdup je̲tse'e n'ama̲a̲daaguimdat je̲ kyo'o̲y je̲'e̲. Nay ntuknu̲ke̲jxpapts a̲tse'e máyam je̲ Dios nu̲jom je̲ jaanchja'vivata̲jk juu' ve'e nay'amojkijidup je̲m mta̲k'am.

3 Je̲ Nte'yam, juu' ve'e nTee'imdup, je̲ts je̲ Ma̲ja̲ Vintsán Jesucristo, je̲'e̲ tse'e mkunoo'kxjadap je̲tse'e m'ijttinit je̲ y'o̲y jo̲o̲t ma̲a̲tta.

Je̲ Filemón je̲ cho̲jku̲n je̲ts je̲ jyaanchja'vin

4 Filemón, xa'ma ka̲jxts a̲tse'e je̲ Nte'yam nkuka̲jtsja mits ka̲jx ku a̲tse'e ntsapka̲ts,

5 ku̲x nmótup a̲tse'e je̲ ka̲ts vintso̲ ve'e je̲ Nte'yam je̲ jyayu o̲o̲y xtuntsa̲k je̲ts vintso̲ ve'e xjaanchjáva je̲ Ma̲ja̲ Vintsán Jesús.

6 Nmunoo'kxtkpts a̲tse'e je̲ Nte'yam mits ka̲jx je̲ts je̲ jaanchja'vin juu' ve'e mjayejpp, je'e̲ tse'e mputákajap je̲tse'e je̲ jayu xvaajnjadat ti ve'e tyijp ku ve'e je̲ jayu to'k muk y'it je̲ Cristo ma̲a̲t, ve'em tse'e pu'uk du̲vinmótudat nu̲jom je̲ y'o̲y je'e̲ juu' ve'e njaye̲jpumdup je̲ Cristo ka̲jx.

7 Uts Filemón, o̲o̲y a̲tse'e ntunxo̲o̲ndu̲k je̲ts jo̲t'ama̲j a̲tse'e n'it ku̲x nmótup a̲tse'e je̲ ka̲ts je̲ts o̲o̲ye'e je̲ tso̲jku̲n xtunjayep je̲ts mits ka̲jxe'e jo̲t'ama̲ja̲ y'itta je̲ Nte'yam je̲ jyayu.

Ku je̲ Pablo je̲ Filemón je̲ maa'yu̲n du̲'amo̲tu je̲ Onésimo ka̲jx

8 Ax ya'a̲ ka̲jx tse'e, óyam a̲tse'e xja'o̲'yixju̲ je̲ts a̲ts mitse'e ntukpava'anu̲t je̲tse'e xtónu̲t juu' ve'e du̲vinmajtsjup, je'e̲ ka̲jx ku a̲tse'e je̲ Cristo je̲ kyukátsiva n'it,

9 ñojk'óyts a̲tse'e njava je̲ts a̲ts mitse'e nmunoo'kxtu̲ku̲t je̲tse'e juu' xtónu̲t ku̲x ve'eme'e xtsa̲k. A̲ts, je̲ Pablo, ma̲j ónu̲kanits a̲tse'e, yap a̲tse'e poxu̲ntu̲jkp n'it ku̲xe'e a̲ts je̲ jayu nvaajnjada je̲ Cristo Jesús jye'e̲.

10 N'amótupts a̲ts mitse'e je̲ maa'yu̲n ya̲ Onésimo ka̲jx, ya'a̲ juu' a̲tse'e n'onu̲kja'vip je'e̲ ka̲jx ku ve'e dujaanchja'vi'ukvaajñ je̲ Jesucristo ku a̲tse'e nvaajnji je̲ o̲y ka̲ts je̲ o̲y ayook ku a̲tse'e min xku'ix yap poxu̲ntu̲jkp.

11 Mits je̲ mjoyu̲toompa xa ya̲'a̲ ve'e juu' ve'e mkato'nu̲xjup y'ijt; ax u̲xyam, xtoojnjimpts u̲u'm ya'a̲ ve'e, ve'em mits ve'em a̲ts.

12 Nke̲jxu̲mpijtjinuvapts a̲ts mits ya̲'a̲ ve'e, ve'emts ya̲'a̲ ve'e xkuváku̲t ax jo'n a̲tse'e viinm ku̲n'ijt jo'n.

13 Njatsa̲jkpts a̲tse'e je̲ts a̲tse'e yaja ku̲nma̲a̲ttáñ je̲ts a̲tse'e ve'em ku̲xmutún ku̲xmupu̲k mits ka̲jx namvaat a̲tse'e n'it yap poxu̲ntu̲jkp je̲ o̲y ka̲ts je̲ o̲y ayook ka̲jx.

14 Ax ni tíats a̲tse'e nkatonuva'añ ma̲a̲t ya̲ Onésimo pa̲n ka'a mitse'e too'va̲jkp mva'añ. Je̲'e̲ts a̲tse'e ntsa̲jkp je̲ts a̲tse'e xtoojnjat je̲ maa'yu̲n, ka je̲'e̲ ka̲jxap ku a̲ts mitse'e n'ake̲e̲'ya, je̲'e̲ ka̲jxe'e ku̲xe'e viinm xtsa̲k.

15 To'mayji vine'e ya̲ Onésimo cha̲a̲'n je̲m mta̲k'am je̲tse'e mka'it je̲'e̲ ma̲a̲t ku ve'e ve̲e̲'n ya̲ it ñáxy, ax ve'em tse'e m'avimpítajat je̲tse'e m'ijtnit je̲'e̲ ma̲a̲t xa'ma ka̲jx.

16 Ax ka'a tse'e ku̲y'uk'ijtni ax jo'n je̲ mjoyu̲toompa, je̲ Ma̲ja̲ Vintsán ka̲jx tse'e x'útsiva ya̲ Onésimo, juu' a̲tse'e o̲o̲y ntuntsa̲jkp. Ax nu̲yojkts mits je̲'e̲ ve'e mtukka̲da'akyju̲ je̲tse'e xtso̲jkpat ka je̲'e̲ ka̲jxap ku ve'e mmutunju̲, je̲'e̲ ka̲jxe'e ku̲xe'e mnay'útsajada mnay'ajchajada je̲ Ma̲ja̲ Vintsán ka̲jx.

17 Ax ve'em tse'e, pa̲n nma̲a̲tnayja'vijup xa a̲ts mitse'e, kuváku̲ts to'k aaj ya̲ Onésimo ax jo'n a̲tse'e viinm ku̲n'ijt jo'n.

18 Pa̲n mmuto̲kintoojnju mits ya̲'a̲ ve'e uk pa̲n mmuyójijupe'e, a̲tsts je̲'e̲ ve'e nkuvétup.

19 A̲ts, je̲ Pablo, nka̲'mam a̲tse'e nja'a, nkuvétupts a̲ts je̲'e̲ ve'e. Óyam tse'e vye'ema, xja'o'yixjupts a̲tse'e je̲ts a̲ts mitse'e ntukjaa'myétsu̲t je̲ts xmuyójivap a̲ts mitse'e, je̲ mjo̲o̲t je̲ mja'vin paat xa a̲tse'e xmuyo̲ja.

20 Ve'em tse'e, uts Filemón, je̲ Ma̲ja̲ Vintsán ka̲jx, toojnja a̲ts to'k aaj je̲ maa'yu̲n je̲tse'e xkuváku̲t ya̲ Onésimo. Yakjo̲t'amaja a̲ts to'k aaj je̲ Cristo ka̲jx.

21 Nnu̲ja'yip xa a̲ts mitse'e ku̲x vinjava a̲tse'e ntañ je̲ts mka̲tsupa̲jkpe'e. Ax ka je̲'e̲jyap tse'e mtónup juu' a̲ts mitse'e n'amótup, je̲'e̲ ve'e je̲tse'e nu̲yojk xtoojnjat je̲ maa'yu̲n ya̲ Onésimo.

22 Nay ve'empa tse'e, apa̲a̲mdu̲kats to'k aaj je̲ it joma a̲tse'e nmatánu̲t, ku̲x n'a'ixp a̲tse'e je̲ts a̲tse'e n'ítu̲t miits ma̲a̲t je'e̲ ka̲jx ku a̲tse'e xnu̲tsapko̲tsta.

Ku jẹ Pablo máyam jẹ Dios dụkejx

23 Máyame'e jẹ Dios mkẹjxụxjada yạ Epafras, juu' ạtse'e nmạạtpoxụntạktsụụnip kụxe'e ạạts jẹ Cristo Jesús jyẹ'ẹ jẹ jayu nvaajnjada.
24 Nay ve'empa tse'e máyam jẹ Dios mkẹjxụxjụduva jẹ Marcos, jẹ Aristarco, jẹ Demas, jẹts jẹ Lucas, jẹ'ẹda juu' ạtse'e jẹ Mạjạ Vintsạ́n ntukmạạtmutoondup ntukmạạtmupạjktup.
25 Jẹ nMạjạ Vintsạ́namda Jesucristo ve'e mkunoo'kxjadap.

Yą'ą tse'e jẹ nąk juu' ve'e jẹ israeejlit jayu yaktuknụja'yidu

Jẹ Nte'yame'e xmukọjtsumdu jẹ y'Onụk kąjx

1 May viijnts jẹ'ẹ ve'e vintsọ ve'e jẹ Nte'yam jẹ jayu dụtukmukąjts. May nax tse'e ve'em dụtuujn jujpani jẹ y'ayook kọjtsnajxpa tąjk kąjxta.
2 Ax ụxyam tse'e, ku ve'e jẹ itąkąx tyámini, jẹ y'Onụk kąjx tse'e xmukọjtsumdi. Jẹ y'Onụk tse'e tyukkątąjkikąjxnu nụjom juu' jaty, jẹ y'Onụk mąąt tse'e jẹ Nte'yam dụpụujm yą tsajmit it jẹts yą naxviijnit it.
3 Jẹ y'Onụk tse'e dụkujajp dụkutą'kxp jẹ Nte'yam jẹ myąątnavyaatjupts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam viinm. Nụjom juu' jatye'e ijtp jẹm tsajviinm jẹts yaja naxviijn, yọ'ypts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e y'it ax jo'n jẹ'ẹ ve'e dụpava'añ. Ku ve'e xtuknụvaatsumdi jẹ ntǫ́kinamda, van'it tse'e y'ąjxtkni jẹja jẹ Nte'yam y'aka'yụn pa'ayi jẹm tsapjọọtm.

Ñụmájip jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam jẹ y'Onụk nụyojk

ni ka'a ve'e jẹ ángeles

4 Ve'em ax jo'n to'k jẹ jayu jẹ y'ónụk nụyojk dụnụmąja jẹts ka'a ve'e jẹ jayu jẹ kyexụyọ'yva, ve'em tse'e jẹ Nte'yam jẹ y'Onụk nụyojk dụnụmąja jẹts ka'a ve'e jẹ aangelestąjkta.
5 Kụx ni vin'ita ve'e jẹ Nte'yam dụkanụujmi jyajuu'aangelesa ax jo'n jẹ y'Onụk dụnụujmi ku ve'e jidụ'ụm vyaajñ:
Ụxyam ątse'e nyaknụkẹ'xnatą́kat jẹts ąts jẹ n'Onụk mitse'e.
Ni vin'ita ve'e jyajuu'aangelesa kyayaknụujmiva:
Ą́tsts jẹ'ẹ ve'e jẹ Tyee',
ąts jẹ'ẹ ve'e jẹ n'Onụk.
6 Ku ve'e jẹ Nte'yam dụkejx jẹ y'Onụk yaja naxviijn, van'it tse'e vyaajñ:
Nụvinxụp ąts jẹ n'aangeles tąjkta,
va'an tse'e vyinjávajada vyintsą'ągajada.
7 Ax ku tse'e jẹ Nte'yam dụnụkąjts jẹ y'aangeles, ve'em tse'e vyaajñ jẹts jẹ'ẹ ve'e y'íttat jẹ kyexụyọ'yvada jẹts ve'em ax jo'n jẹ poj jẹts jẹ jąn'ayẹẹ'nst.
8 Ax ku tse'e jẹ y'Onụk dụnụkąjts, jidụ'ụm tse'e vyaajñ:
Mits, Nte'yam, xą'ma kąjx tse'e jẹ kutojkụn xjayep,
ọy jẹ'ẹ ve'e jẹ mkutojkụn.
9 Mtsąjkp mitse'e juu' ve'e pyaatyp y'akẹẹguip,
mkọ'ọyja'vip mitse'e juu' ve'e ka ǫ́yap,
paatyts ątse'e, mits jẹ mNte'yam, nụyojk jẹ xǫǫjntkụn nmǫǫjy,
ka'a ątse'e ọpyąna ve'em nmą'ą jẹ xǫǫjntkụn.
10 Jidụ'ụm tse'e jẹ Nte'yam ñą'mụxjuva:
Mits, Mąją Vintsą́n, mits tse'e mpąąm yą tsajmit it jẹts yą naxviijnit it.
11 Kukáxapts jẹ'ẹ ve'e;
ax mits, xą'ma kąjxts mitse'e m'it.
Ve'em jẹ'ẹ ve'e tyojknit ax jo'n jẹ vit,
12 m'anẹ'knupts mits jẹ'ẹ ve'e ve'em ax jo'n jẹ jayu jẹ xyọx,
tíkụtsupts jẹ'ẹ ve'e ve'em ax jo'n jẹ vit;
ax mits, ni vin'ítats mitse'e mkatíkụts,
xą'ma kąjx mitse'e m'it.
Jidụ'ụm tse'e jẹ y'Onụk dụnụujmi.
13 Ni vin'ita ve'e jẹ Nte'yam dụkanụujmi ọyjuu'aangelesa:
Ąjxtụkụ yaja ąts n'aka'yụn pa'ayi namvaat ątse'e nyakvintọki pąn pąn jatye'e mtso'oxpąjkjụdup.
Ni vin'ita ve'e jidụ'ụm jẹ Nte'yam jẹ y'aangeles dụkanụujmi.
14 Nụjom jẹ aangelestąjkta, jǫọt ja'vints jẹ'ẹ ve'eda, jẹ Nte'yam jẹ kyexụyọ'yvada, jẹ'ẹ tse'e yakkẹjxtup jẹtse'e dụputą́kadat pąn pąn jatye'e dụjayẹjptinit jẹ joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp.

2

Tun vinkọpk jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e nmąjąpą'mumdat jẹ ọy kąts jẹ ọy ayook

1 Ax jẹ'ẹ kąjx tse'e nyakvinkópkimdat jẹtse'e nvinmǫ́tumdat juu' ve'e n'amọtunajxumdu kụx ku ve'e ntoo'tǫ́kimdat.

2 Pąn pąne'e duꞑkakątsuꞑpąjktu jętse'e duꞑkakutyoondi juu' ve'e ję aangelestąjk
kyǫjtsnajxtu, ję'ę tse'e ję tsaachpaatuꞑ yakmǫǫydu, ve'em ax jo'n duꞑvinmátsjada.
3 Pąn ve'em xa ję'ę ve'e, ¿vintsǫts uu'me'e nkatsaachpaatumdat pąn ka'a ve'e
nmąjąpą'mumda ję ǫy kąts ję ǫy ayook juu' ve'e ǫǫy ję mąjin duꞑtunjayęjpp jętse'e
xtuknuja'vimda vintsǫ ve'e ntsǫǫkumdat? Ję'ę ve'e ję Mąją Vintsą́n viinm y'ava'ni
too'vąjkp. Pąn pąn jatye'e duꞑamǫtunajxtu, ję'ę tse'e duꞑuja'vidu jęts tyúvam ję'ę ve'e ję
ayook jęts ąątse'e xvaajnjidi.
4 Ję Nte'yame'e duyakjañuja'viju jęts tyúvam ję'ę ve'e juu' ve'e kyǫjtstu, ję'ę ve'e ku ve'e
duꞑtuujn ję mújit nuja'vin jęts ję mújit atuva mąąt may viijn ję mąjin, jętse'e myǫǫjyjidi ję
Espíritu Santo ję myaa'yuꞑ ję pyutąjkin ax jo'n ję Nte'yam tyukmutsǫjkjidi jo'n.

Ve'eme'e ję Jesús yakpuꞑjm

ax jo'n ję y'utsątąjk

5 Ax ję nam it juu' ve'e miimpnum, ję'ę juu' ąątse'e nnuꞑkąjtsp, ka'a tse'e ję Nte'yam
duꞑmǫǫjy ję y'aangelesta jętse'e jęm yakkutóktat.
6 Kuꞑx jiduꞑ'uꞑme'e to'k ję jayu ję Nte'yam duꞑmukąjts, ve'em ax jo'n y'it jęp Kunuu'kx Jatyán
kujxp:
Nte'yam, ñuꞑpánip tse'e ję jayu jęts mits ję'ę ve'e xjaa'myéts,
ñuꞑpánipts ję'ę ve'e jętse'e jǫtmay xjayejpja.
7 Mits tse'e mpąąm jętse'e ję jayu duꞑuꞑmootskat jętse'e ję ángeles duꞑuꞑmájat,
mtukkątajki tse'e ję jayu ję mąjin ję jaanchin,
mits tse'e mmǫǫy ję kutojkuꞑ jętse'e duyakkutojkjat nujom juu' jatye'e mpąąm,
8 nujome'e xpąmkujx jęp kyą'p pya'tkup.
Jiduꞑ'uꞑm tse'e ję Nte'yam duꞑmukąjts.
Ku ve'e vya'añ jęts nujome'e duꞑpąmkujx jęp ję jayu kyą'p pya'tkup, ka'a tse'e tii juu' ve'e
jęp ję jayu kyą'p pya'tkup ñuꞑnka'it. Ax uꞑxyam paatna tse'e, ka'a tse'e yak'ix jęts jępe'e ję
jayu kyą'p pya'tkup nujom juu' jaty y'it;
9 ax yam tse'e nvinma'yuꞑ kąjxmamda njayejpumda ję Jesús, juu' ve'e ję Dios Tee' tun
kǫna it pyąąm jętse'e duꞑkanuꞑmájat ax jo'n ję ángeles, ję Nte'yam tse'e mǫǫjyju ję vintsą'kin
jęts ję mąjin ję'ę kąjx ku ve'e ję Nte'yam ję myaa'yuꞑ kąjx anañujoma ję jayu duꞑku'ǫǫ'ki.
10 Ję Nte'yam ję myąjin kąjx jęts ję kyutojkuꞑ kąjx tse'e nujom juu' jaty y'it. Pyaatyp
y'akęęguipts ję'ę ve'e ku ve'e duyakjajty jętse'e ję Jesucristo chaachpaa'tuꞑ jętse'e ve'em
ǫy tyaannit ję Nte'yam mąąt, ję Yaktsǫǫkpa, juu' ve'e ję too' duyak'avaatsp jętse'e ję jayu
duyaknąjkxtat joma ve'e ję Nte'yam, ve'em tse'e nuꞑmay ję Nte'yam ję y'ónuꞑk y'ijttinit ję'ę
mąąt joma ve'e ję myąjin.
11 Ję'ę pąn pąn jatye'e yaktsǫǫk jęts ję'ę pąne'e yaktsǫǫkjudu, to'kjits ję'ę ve'e ję Tyee'da,
ję'ę kąjx tse'e ję Nte'yam ję y'Onuꞑk duꞑkatuktsǫ'ǫtyún jętse'e vya'anuꞑt jęts x'útsimdup uu'm
ję'ę ve'e,
12 ve'em ax jo'n ję Kunuu'kx Jatyán vya'añ:
Joma ve'e ąts ję n'utsątąjk,
jęmts ątse'e nva'anuꞑt jęts pąn mitse'e,
n'ąąjvjapts ąts mitse'e nuꞑmay ję jayu mąąt.
13 Vaampap tse'e jiduꞑ'uꞑm:
Jęm ątse'e ję Nte'yam y'am kyą'm nmapyuꞑmjuꞑ.
Jado'k naxe'e vyaannuva:
Uꞑxyaja xa ątse'e mąąt ję Nte'yam ję y'ónuꞑkta juu' ąts ję'ę ve'e xmǫǫy.
Jiduꞑ'uꞑm tse'e vya'añ.
14 Ax uu'mda, ję Nte'yam ję y'ónuꞑkta, to'kji ję tsu'uts to'kji ję nuu'punts uu'me'eda, ję'ę
kąjx tse'e ję Jesús jyayuvimpijt jętse'e y'ijt ax jo'n uu'mda. Ve'em tse'e duꞑtuujn jętse'e
ję y'ǫǫ'kuꞑ kąjx duyakkutǫ́kinit ję kǫ'ǫyjáyuvap ję kyutojkuꞑ, ję kǫ'ǫyjáyuvap juu' ve'e
duꞑuꞑvintsąnikąjxp ję kǫ'ǫyjayuvaptąjkta jętse'e duką'ma ję ǫǫ'kuꞑ.
15 Miine'e ję Jesucristo yaja naxviijn jętse'e ję jayu kyǫǫ'kmaaydinit kyǫǫ'ktajtinit, ve'em
tse'e duꞑkǫǫ'ktsą'kidinit ję ǫǫ'kuꞑ namvaate'e jyoojntykada.
16 Ję Jesús, ka ję'ępts ję'ę ve'e ñuꞑmiin jętse'e ję aangelestąjk duyaktsǫ'ǫkut, ję'ę ve'e
ñuꞑmiin jętse'e duyaktsǫ'ǫkut ję jayu juu' ve'e ję Nte'yam duꞑjaanchja'vidup ax jo'n ję
Abraham jyaanchja'viji.
17 Paaty tse'e ve'em yakpuꞑjm anañujoma viijn ax jo'n ję y'utsta jętse'e y'ijtnit tee' juu'
ve'e duꞑuꞑvintsąnikąjxp ję tee'tąjkta, ję jayu duꞑutǫ́nat jęm ję Nte'yam vyinkojkm, jętse'e
duꞑtukmǫ'ǫtuꞑt, jętse'e ję tyǫkin duꞑtuknuva'atsuꞑt.
18 Viinm xa ve'e ję Jesús chaachpaaty ku ve'e y'ukyaktǫkimpąkuvaajnji ję kǫ'ǫyjáyuvap.
Kuꞑx tse'e myąądaaky, ǫ'yixjupts ję'ę ve'e jętse'e duꞑputąkat pąn pąn jatye'e ję kǫ'ǫyjáyuvap
yaktǫkintonuvaajnjuꞑdup.

3

Ñu̱májip je̱'e̱ ve'e je̱ Jesús nu̱yojk ni ka'a je̱ Moisés

1 Je̱'e̱ ka̱jx tse'e, utsta ajchta utsta tsa̱'a̱da, je̱ Nte'yam tse'e mvinko̱o̱jnju̱du je̱tse'e m'ijttinit
je̱ jyáyuda, je̱'e̱ tse'e myaaxu̱xju̱du je̱tse'e m'ijttinit je̱'e̱ ma̱a̱t je̱m tsapjo̱o̱tm. Yakvinkópkada
o̱o̱y je̱ Cristo, je̱'e̱ xa ve'e je̱ jayu du̱nu̱ténip je̱m je̱ Nte'yam vyinkojkm, tee' je̱'e̱ ve'e juu' ve'e
du̱nu̱vintsa̱nika̱jxp je̱ tee'ta̱jkta je̱tse'e njaanchja'vimda.
2 Oy tse'e je̱ Jesús du̱kutyuujn je̱ toonk juu' ve'e je̱ Nte'yam mo̱o̱jyju, ve'em ax jo'n je̱
Moisés o̱y du̱kutyoompa je̱ toonk juu' ve'e je̱ Nte'yam mo̱o̱jyju ku ve'e vye'na je̱ Nte'yam
je̱ jyayu ma̱a̱t.
3 Ve'em ax jo'n je̱ ta̱kpa̱a̱mpa du̱jayep nu̱yojk je̱ ma̱jin je̱ts ka'a ve'e je̱ ta̱jk juu' ve'e
yakpa̱a̱mp, vyinmajtsjuvap xa je̱'e̱ ve'e nu̱yojk je̱ ma̱jin je̱ Jesús je̱ts ni ka'a ve'e je̱ Moisés.
4 Vinxu̱p je̱ ta̱jk, je̱m je̱'e̱ ve'e pa̱ne'e du̱pa̱a̱m, ax je̱ Nte'yam tse'e du̱pa̱mka̱jx nu̱jom juu'
jatye'e ijtp.
5 Ve'em xa ve'e je̱ Moisés y'ijt ax jo'n je̱ toompa, o̱y tse'e je̱ Nte'yam du̱mutuujn du̱mupu̱jk
je̱tse'e du̱'ava'ni ti ve'e je̱ Nte'yam kyótsup u̱x'o̱o̱k.
6 Ax je̱ nMa̱ja̱ Vintsánamda Jesucristo, je̱ Nte'yam je̱ y'Onu̱kts je̱'e̱ ve'e juu' ve'e o̱y
du̱kutyoon je̱ toonk juu' ve'e je̱ Nte'yam mo̱o̱jyju, je̱'e̱ tse'e du̱nu̱ma̱jika̱jxp nu̱jom je̱
Nte'yam je̱ y'ónu̱kta. Je̱ts je̱ Nte'yam je̱ y'ónu̱k xa u̱u'me'eda pa̱n to'k aaj to'k jo̱o̱te'e
njaanchja'vimda van'it paat ku ve'e je̱ Jesucristo myiinnuvat.

Je̱ po̱o̱'kxtku̱n juu' ve'e je̱ Nte'yam je̱ jyayu

jyaye̱jptup

7 Ve'em xa ya̱'a̱ ve'e ax jo'n je̱ Espíritu Santo vya'añ je̱p Kunuu'kx Jatyán ku̱jxp:
U̱xyam, pa̱n m'amo̱tunajxtup xa ve'e juu' ve'e je̱ Nte'yam kya̱jtsp,
8 ka'a tse'e ma̱kk je̱ mkuvajk xpámdat
ax jo'n je̱'e̱da pa̱n pa̱n jatye'e je̱ Nte'yam du̱tso'oxpa̱jktu,
je̱'e̱da juu' ve'e du̱'ixtu joma vaate'e je̱ Nte'yam juu' du̱kuvu̱k je̱m vinva'ajts it ka̱jxm.
9 Je̱mts a̱tse'e je̱ mju̱jpit jayu xjo̱t'ixti,
jya'íxtuvamts je̱'e̱ ve'e juu' a̱tse'e ntoon vu̱jxtkupx joojnt,
10 paatyts a̱tse'e nmujo̱tma'tti je̱ jáyuda je̱ts a̱tse'e nvaajñ:
"Xa̱'ma ka̱jx xa ve'e je̱ viijnk vinma'yu̱n du̱jaye̱pta,
xa̱'ma ka̱jx tse'e du̱katso̱kta je̱tse'e du̱'íxtat du̱nu̱jávadat je̱ too' juu' a̱tse'e ntuk'ixtu.
11 Je̱'e̱ ka̱jxts a̱tse'e nmujo̱tma'tti je̱ts a̱tse'e ntukvinva'nidi je̱ts ka'a ve'e tyákadat po̱o̱'kxpa
a̱ts ma̱a̱t."
Jidu̱'u̱m tse'e je̱ Espíritu Santo vya'añ.
12 Utsta ajchta utsta tsa̱'a̱da, yakkópkada o̱o̱y je̱ts ni pa̱na miitse'eda du̱kajayépu̱t je̱ ko'o̱y
jo̱o̱t, ni pa̱na ve'e kyanay'apu̱ku̱pámju̱t je̱tse'e kya'ítu̱t je̱ joojntyk Nte'yam ma̱a̱t ku̱xe'e
du̱kajaanchjáva.
13 Juu' xa ve'e mtóndap, je̱'e̱ tse'e je̱tse'e mnakyojtsmákkajadat to'k jado'k jóvum xa̱a̱j
namvaate'e u̱xyam ya̱ xa̱a̱j ñaxy. Ve'em tse'e xtóndat je̱tse'e ni pa̱na miitsta je̱ to̱kin
kyatukvin'a̱a̱'nju̱t je̱tse'e ve'em du̱kakuvákju̱t je̱ Nte'yam jye'e̱.
14 Ax pa̱n mpanajkxumdup tse'e je̱ Nte'yam je̱ tyoo' to'k aaj to'k jo̱o̱t, njaanchja'vimdup
tse'e ve'em ax jo'n njaanchja'vi'ukva'numdi je̱tse'e n'ijtumdat je̱ Cristo ma̱a̱t ku ve'e
myiinnuvat.
15 Jidu̱'u̱m tse'e je̱ Espíritu Santo vya'añ:
U̱xyam, pa̱n m'amo̱tunajxtup xa ve'e juu' ve'e je̱ Nte'yam kya̱jtsp,
ka'a tse'e ma̱kk je̱ mkuvajk xpámdat
ax jo'n je̱'e̱da pa̱n pa̱n jatye'e je̱ Nte'yam du̱tso'oxpa̱jktu.
Jidu̱'u̱m tse'e vya'añ.
16 ¿Pa̱ne'e du̱'amo̱tunajxtu ku ve'e je̱ Nte'yam myuko̱jtsjidi je̱tse'e u̱x'o̱o̱k je̱ Nte'yam
du̱tso'oxpa̱jkti? Je̱'e̱ xa je̱'e̱ ve'eda pa̱n pa̱n jatye'e je̱ Moisés yakpítsumjidinu je̱m Egipto,
¿ve'em xaja?
17 ¿Pa̱n ma̱a̱te'e je̱ Nte'yam y'ijt e̱jkjup vu̱jxtkupx joojnt? Je̱'e̱ xa je̱'e̱ ve'eda pa̱n pa̱n jatye'e
to̱kintoondu je̱tse'e tyaandini a̱a̱'k je̱m vinva'ajts it ka̱jxm, ¿ve'em xaja?
18 ¿Je̱ts pa̱n je̱'e̱ ve'eda pa̱n pa̱n jatye'e je̱ Nte'yam tukvinva'nijidu je̱ts ka'a ve'e tyákadat
po̱o̱'kxpa je̱'e̱ ma̱a̱t? Je̱'e̱ xa je̱'e̱ ve'eda pa̱n pa̱n jatye'e kaka̱tsu̱pa̱jku̱du.
19 Ax ve'em tse'e n'íxumda je̱ts ka'a ve'e y'o̱'yixjidi je̱tse'e tyákadat po̱o̱'kxpa ku̱x ka'a ve'e
je̱ Nte'yam du̱jaanchja'vidi.

4

1 Namvaat xa ve'e je̱ Nte'yam xtukmuta'numda je̱ vaandu̱k je̱tse'e nta̱jkimdat
po̱o̱'kxpa je̱'e̱ ma̱a̱t, nyakvinkópkimdap tse'e o̱o̱y, nu̱njajtp ku miitse'e je̱mda juu' ve'e
nu̱nkatákadap.
2 Yaktukmuko̱jtsumduva xa ve'e je̱ o̱y ka̱ts je̱ o̱y ayook, ve'em ax jo'n je̱'e̱da. Ax ka'ats je̱'e̱
ve'e tyo'nu̱xjidi ni vinxu̱pa ku ve'e du̱'amo̱tunajxti, ku̱x ka'a ve'e du̱jaanchja'vidi.
3 Ax ta̱jkimdupts u̱u̱'me'e po̱o̱'kxpa je̱ Nte'yam ma̱a̱t ku̱x njaanchja'vimdupe'e. Ve'em xa
ya̱'a̱ ve'e ax jo'n je̱ Nte'yam vyaajñ:
Je̱'e̱ ka̱jxts a̱tse'e nmujo̱tma'tti je̱ts a̱tse'e ntukvinva'nidi
je̱ts ka'a ve'e tyákadat po̱o̱'kxpa a̱ts ma̱a̱t.
Je̱m tse'e je̱ Nte'yam vyaajñ je̱ts ka'a ve'e pyo̱o̱'kxtat je̱'e̱ ma̱a̱t, jyayak'avaadi tse'e je̱'e̱ je̱
tyoonk van'ítani ku ve'e ya̱ it cho̱o̱'ntk.
4 Ax je̱p tse'e to'k viijn Kunuu'kx Jatyán ku̱jxp joma ve'e du̱ka̱ts ti ve'e toojnju je̱ muvuxto-
jtu̱k xa̱a̱j. Jidu̱'u̱m tse'e vya'añ:
Ku ve'e je̱ Nte'yam nu̱jom du̱yak'avaadiku̱jx,
muvuxtojtu̱k xa̱a̱j tse'e pya̱a̱'kx.
5 Je̱pe'e jado'k nax vyaannuva Kunuu'kx Jatyán ku̱jxp:
Ka'a tse'e tyákadat po̱o̱'kxpa a̱ts ma̱a̱t.
Jidu̱'u̱m tse'e vya'añ.
6 Jyave'ema tse'e, je̱m tse'e pa̱n pa̱n jatye'e tákadap po̱o̱'kxpa. Pa̱n pa̱n jaty xa ve'e
du̱'amo̱tunajxtu too'va̱jkp, ka'ats je̱'e̱ ve'e tya̱jkidi po̱o̱'kxpa ku̱xe'e du̱kaka̱tsu̱pa̱jkti je̱
Nte'yam.
7 Paaty tse'e je̱ Nte'yam du̱nu̱pa̱a̱jmtki jado'k je̱ xa̱a̱j. Je̱ xa̱a̱j, u̱xyamts je̱'e̱ ve'e, ku̱x
xtukmuko̱jtsumdupe'e je̱ Nte'yam je̱'e̱ ka̱jx juu' ve'e je̱ David jyatyaan, náxyani ve'e vye'na
may joojnt, ve'em ax jo'n a̱tse'e jidu̱'u̱m tu̱nja'a:
U̱xyam, pa̱n m'amo̱tunajxtup xa ve'e juu' ve'e je̱ Nte'yam kya̱jtsp,
ka'a tse'e ma̱kk je̱ mkuvajk xpámdat.
Jidu̱'u̱m tse'e je̱ David du̱jatyaajñ.
8 Pa̱n ku̱du̱mo̱o̱jy xa ve'e je̱ Josué je̱ po̱o̱'kxtku̱n je̱ israeejlit jayu, ka'a tse'e je̱ Nte'yam
ku̱du̱'uknu̱ko̱jtsini jado'k je̱ xa̱a̱j.
9 Ax je̱ja tse'e to'k je̱ po̱o̱'kxtku̱n je̱ Nte'yam je̱ jyayu ka̱jxta.
10 Ku̱x pa̱n pa̱n xa ve'e ta̱jkip po̱o̱'kxpa je̱ Nte'yam ma̱a̱t, ka'ats je̱'e̱ ve'e je̱ y'avintso̱
vinma'yu̱n du̱'ukyaktoonni, ve'em tse'e pya̱a̱'kx ax jo'n je̱ Nte'yam pya̱a̱'kx ku ve'e je̱
tyoonk du̱yak'avaadi.
11 N'íxumdap tse'e pa̱n vintso̱ ve'e nta̱jkimdat po̱o̱'kxpa je̱ Nte'yam ma̱a̱t, ve'em tse'e ni to'ka
u̱u̱'m nkavintso̱jajtumdat ax jo'n je̱'e̱ pa̱n pa̱n jatye'e je̱ Nte'yam du̱kajaanchja'vidu.
12 Je̱ y'ayook ka̱jx xa ve'e je̱ Nte'yam je̱ jayu du̱joojntykinma'a̱. Ma̱a̱daakpts je̱'e̱ ve'e
je̱ y'ayook je̱tse'e je̱ jayu du̱tukta̱jkikúx je̱ts ka'a ve'e jyajuu'tsojxa juu' ve'e ja̱jpax me̱jtsk
ado'om. Je̱'yp je̱'e̱ ve'e joma ve'e je̱ jo̱o̱t je̱ ja'vin je̱tse'e du̱yakjay'ixju̱ du̱yakjañu̱jávaja ti
vinma'yu̱ne'e je̱ jayu jyayejpp.
13 Ka'a xa ve'e tii juu' ve'e je̱ Nte'yam kya'ixp kyanu̱ja'vip, ixna ke̱'xnats je̱'e̱ ve'e tyanku̱x
je̱m je̱'e̱ vyinkojkm pa̱ne'e je̱ cuenta nmo̱'yumdap.

Je̱ Jesuusts je̱'e̱ ve'e tee' juu' ve'e

du̱nu̱vintsa̱nika̱jxp je̱ tee'ta̱jkta

14 Je̱ nMa̱ja̱ Vintsánamda Jesucristo, je̱ Nte'yam je̱ y'Onu̱k, je̱'e̱ tse'e ta̱jki je̱m tsapjo̱o̱tm
je̱tse'e xnu̱ténimda je̱m je̱ Nte'yam vyinkojkm, tee'ts je̱'e̱ ve'e juu' ve'e du̱nu̱vintsa̱nika̱jxp
je̱ tee'ta̱jkta u̱u̱'m ka̱jxamda, paaty tse'e tun vinko̱pk je̱tse'e nkamaso̱o̱kumdat juu' ve'e
njaanchja'vimdup.
15 Je̱ tee' juu' ve'e du̱nu̱vintsa̱nika̱jxp je̱ tee'ta̱jkta je̱tse'e njaye̱jpumda, o̱'yixjupts je̱'e̱
ve'e je̱tse'e xtukmo̱'tumdat ku̱x ñu̱ja'vip je̱'e̱ ve'e o̱y vintso̱ ve'e je̱ yónu̱k aaj je̱ yónu̱k jo̱o̱t
njaye̱jpumda. Nu̱jom tse'e du̱ja'ix je̱ ko̱'o̱yjáyuvap pa̱n vintso̱ ve'e ku̱yakto̱kimpa̱jkji.
16 Je̱'e̱ ka̱jx tse'e, va'an tse'e to'k aaj to'k jo̱o̱t du̱naajktámimjada je̱ja je̱ Jesucristo
vyinkujk, ve'em tse'e xtukmo̱'tumdat je̱tse'e xputa̱jkimdat pa̱n vin'ite'e je̱ ko̱'o̱yjáyuvap
xyakto̱kintonuva'numda.

5

1 Nu̱jom je̱ tee' juu' ve'e du̱nu̱vintsa̱nika̱jxtup je̱ tee'ta̱jkta, jayu je̱'e̱ ve'eda,
yakpa̱a̱mdupts je̱'e̱ ve'eda je̱tse'e je̱ jayu du̱nu̱téna̱dat je̱ja je̱ Nte'yam vyinkujk, je̱ to̱kin
ka̱jx tse'e je̱ Nte'yam du̱tukvintsa̱'a̱gadat je̱ tánu̱k je̱tse'e du̱tukvintsa̱'kivat juu' jatye'e je̱
jayu tyukmuyo̱jxtup je̱ Nte'yam.

2 Jẹ tee' juu' ve'e dụnụvintsạnikạjxp jẹ tee'tạjkta, kụx jayu jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e tontǫ́kip
kọjtstǫ́kip ax jo'n ọpyạna, ọ'yixjupts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e dụtukmọ'ọtụt pạne'e dụkatih'ixp
dụkatinụja'vip jẹts pạne'e tontǫ́kip kọjtstǫ́kip.
3 Jẹ'ẹ kạjx tse'e vinkọpk jẹtse'e jẹ Nte'yam dụtukvintsạ'ạgat jẹ tánụk jẹ y'avintsọ tọkin
kạjx, ve'em ax jo'n jẹ tánụk dụtukvintsạ'kivat juu' ve'e jẹ viijnk jayu jẹ tyọkin kạjxta.
4 Ka'a xa ve'e pạn pạne'e jẹ mạjin natyukjẹ'ẹijup jẹtse'e jẹ y'avintsọ vinma'yụn kạjx
y'ítụt tee' juu' ve'e dụnụvintsạnikạjxp jẹ tee'tạjkta, jẹ'ẹjyji ve'e pạn pạne'e jẹ Nte'yam
vyinkạạmp, ve'em ax jo'n jẹ Aarón yakvinkạạjn jo'n.
5 Ax ve'em tse'e jyajty mạạt jẹ Cristo, ka jẹ y'avintsọ vinma'yụn kạjxapts jẹ'ẹ ve'e
ñatyukjẹ'ẹiji jẹ mạjin ku ve'e yakpụụjm tee' juu' ve'e dụnụvintsạnikạjxp jẹ tee'tạjkta, jẹ
Nte'yam jẹ'ẹ ve'e mọọjyju jẹ mạjin jẹtse'e tyee'at. Ve'em ax jo'n jẹ Nte'yam ña'mụxji:
Ụxyam ạtse'e nyaknụkẹ'xnatákat jẹts ạts mitse'e jẹ n'Onụk.
6 Ve'em ax jo'n jẹp Kunuu'kx Jatyán kụjxp vyaampa jado'k viijn:
Mits xa ve'e tee' xạ'ma kạjx,
ve'em ax jo'n jẹ Melquisedec.
7 Ku ve'e jẹ Cristo y'ijt yaja naxviijn, myukọjts tse'e jẹ Nte'yam, juu' ve'e ọ'yixjup jẹtse'e
jẹ ọọ'kụn kụtyuknụvaatsji. Qyame'e ọọy dụjatunmunoo'kxtk jẹts ka'a ve'e y'ọọ'kụt, jẹtse'e
yaaxy, chọjkts jẹ'ẹ ve'e nụyojk jẹtse'e dụtónụt juu' ve'e jẹ Nte'yam chọjk, jẹ'ẹ kạjxts jẹ'ẹ ve'e
jẹ Nte'yam kyạts'amọtunajxji.
8 Qyam jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam jẹ y'Onụk, jyajt tse'e vintsọ ve'e kyạtsạpáḳụt jẹ tsaachpaatụn
kạjx juu' ve'e yaknajx.
9 Kụxe'e dụtonkụjx nụjom juu' jatye'e jẹ Nte'yam chọjk, jẹ'ẹ kạjx tse'e y'ọ'yixjụ jẹtse'e
dụyaktsọ'ọkụt xạ'ma kạjx pạn pạn jatye'e kạtsụpạjkjup.
10 Jẹ Nte'yam tse'e pạạjmju tee' juu' ve'e dụnụvintsạnikạjxp jẹ tee'tạjkta, ve'em ax jo'n jẹ
Melquisedec.

Kutsạ'ạga xa ve'e ọọy ku ve'e yakmasạ'ạk

jẹ jaanchja'vin juu' ve'e jẹ Nte'yam kạjx

11 Jẹ́pnum xa ve'e may viijn juu' ve'e njaa'kvaajnjavaandup yạ vinma'yụn kạjx, ax tso'ox
tse'e jẹtse'e ntukvinjávadat kụx ka'a ve'e xvinmọtuvuva'anda.
12 Qọyani xa ve'e yạ it tyunnaxy, kụxtuk'ixta xa ve'e jẹ jayu jẹ Nte'yam jẹ y'ayook, ax
jado'k nax tse'e dụtsạk jẹtse'e myaktukvinja'vidinuvat jẹ ixpạjkụn juu' ve'e myaktuk'ixtu
ku ve'e xjaanchja'vi'ukvaandi jẹ Jesucristo. Ve'em xa miitse'eda ax jo'n jẹ pi'k ónụk juu'
ve'e tsi'tspna jẹts ka'a ve'e ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e kaaynup ooknup.
13 Kụx jẹ'ẹda pạn pạn jatye'e dụtukjoojntykidup tum jẹ leche, ve'emts jẹ'ẹ ve'eda ax jo'n
jẹ jayu juu' ve'e dụka'ọynụja'vidup vintsọ ve'e jyoojntykadat ax jo'n dụpaa'ty dụ'akẹẹga.
14 Ax jẹ'ẹda pạn pạn jatye'e ixtáñ dụjayẹjptup jẹtse'e juu' dụkáydat dụjạ'kxtat, ve'emts
jẹ'ẹ ve'eda ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e dụjajttup jẹtse'e dụyaktándat jẹm jya'vin kạjxmda jẹ y'ọy
jẹ'ẹ jẹtse'e dụkakuvạ́ktat jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹ.

6

1 Jẹ'ẹ kạjx tse'e, va'an tse'e dụtoonkimda jẹ Nte'yam jẹ y'ayook jẹtse'e ve'em ọy
nmụja'vimdat juu' ve'e jẹ Nte'yam chạjkp. Ka jẹ'ẹjyap tse'e ntoonkimdap juu' ve'e yak-
tuk'íxumdu ku ve'e jẹ Cristo njaanchja'vi'ukva'numdi, kụx jẹpe'e ọọy juu' jatye'e tsọjkjup
jẹtse'e jyaa'kyaknujávat. Ka jẹ'ẹjyap tse'e ntoonkimdap vintsọ ve'e dụtsạk jẹtse'e jẹ jayu
dụmasọọktinit jẹ kyọ'ọy joojntykinda jẹtse'e ve'em kyatsaachpaa'ttat xạ'ma kạjx, vintsọ
ve'e dụtsạk jẹtse'e jẹ Nte'yam yakjaanchjávat,
2 jẹ jayu ñạpéttat, jẹts pạn pạn jatye'e dụnụvinténidup jẹ jaanchja'vivatạjk, jẹ'ẹ
tse'e jẹ jayu dụtuknụkǫ́ndap jẹ kyạ'ạj. Ka jẹ'ẹjyap tse'e njaanchja'vimdap jẹts
joojntykpạjktinuvape'e jẹ ọọ'kpatạjk jẹtse'e yaktọkimpayọ'ydinit, jẹme'e juu' ve'e
yakmọoydinup jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp, jẹm tse'e juu' ve'e yakmọọydinup jẹ
tsaachpaatụn juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtnup.
3 Va'an dụtoonkimda vintsọ ve'e ọy nmụja'vimdat juu' ve'e jẹ Nte'yam chạjkp. Ax ve'em
tse'e nto'numdat pạn vaampe'e jẹ Nte'yam.
4 Ka'a tse'e y'uk'ọ'yini jẹtse'e pạn dụyakvinmayụmpítụt jẹ jayu juu' ve'e jẹ Nte'yam
dụkọọ'kjaanchja'vidinup. Jẹ Nte'yame'e jẹ vinma'yụn mọọjyjụdu juu' ve'e tyúvam,
ñụja'viduts jẹ'ẹ ve'e jẹ maa'yụn juu' ve'e jẹ Nte'yam jẹ jayu tyoojnjip, jyayẹjptu tse'e jẹ
Espíritu Santo jẹm jya'vin kạjxmda,
5 ñụja'viduts jẹ'ẹ ve'e jẹts ọy jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam jẹ kyạts jẹ y'ayook, tukkạdaakjụdu tse'e
jẹ mạkkin juu' ve'e miimpnum.

6 Pąn kyǫǫ'kjaanchja'vidinup tse'e ję Nte'yam, ka'a tse'e y'uk'ǫ'yini jętse'e pąn dụyakvinmayụmpijttinuvat ję jayu, kụx ję'ę ve'e viinm dụtoondup ax jo'n kụdụyakcruuzpęjttinuva jado'k nax ję Nte'yam ję y'Onụk.
7 Ję naax juu' ve'e dụ'oktąątsp ję nąąj vinnaajknáx tyu'uj jętse'e yakvinyu'uj yakvintún jętse'e tyą'mixjụ ǫy, ję Nte'yamts ję'ę ve'e dụkunoo'kxp.
8 Ax pąn tum ję ápit tse'e pojtụkp jęts ję viijnk aajy ojts, ka'ats ję'ę ve'e tyun, naxtóyupts ję'ę ve'e.

Ję y'ǫy ję'ę juu' ve'e n'a'íxumdup,

ję'ę tse'e ję nja'vinamda dụyak'ijtp

ję Nte'yam mąąt

9 Utsta ajchta utsta tsą'ąda, juu' ątse'e ǫǫy ntuntsǫjktup, óyam ątse'e ve'em tụnkąts, nayja'vijinupts ątse'e tyụva jęts nụyojk ǫy ję'ę ve'e juu' ve'e ję Nte'yam mto'nụxjadap, ve'em ax jo'n dụtuujnja pąn pąn jatye'e yaktsąąkp.
10 Pyaatyp y'akęęguip xa ję'ę ve'e juu' ve'e ję Nte'yam tyuump, ka'ats ję'ę ve'e dụjaa'tyóki ję y'ǫy ję'ę juu' miitse'e mtoondu jętse'e xtuknụja'vidi jęts mtsǫjktu ve'e ję Nte'yam ku ve'e ję jyayu xputąjkidi. Ụxyam paat tse'e ve'em xtonda.
11 Ǫǫy ąątse'e ntuntsąk jęts miitse'e nụto'k nụto'k ve'em xjaa'któndat van'it paat ku ve'e ję Jesucristo myiinnuvat.
12 Ka'ats ąątse'e ntsąk jętse'e mnoox'ǫǫ'ktat, ję'ę ve'e mtóndap ax jo'n ję'ęda pąn pąn jatye'e ję Nte'yam dụjaanchja'vidup jętse'e tąm ñaajk'ítjada ję'ę mąąt, ję'ę tse'e dụjayejptinup ję ǫ'yin juu' ve'e ję Nte'yam tyukvinva'nip nụjom ję'ęda pąn pąn jatye'e dụtoondup juu' ję'ę ve'e chąjkp.
13 Ku xa ve'e ję Nte'yam ję vaandụk dụyaktaajñ mąąt ję Abraham, viinm tse'e ñaajknajxji kụx ka'a ve'e pąn viijnk dụnụmąja pąn kąjxe'e kụdụpụụjm ję vaandụk.
14 Jidụ'ụm tse'e vyaajñ: "Vaampam xa ątse'e jęts ǫǫy ąts mitse'e ntunkunoo'kxụt jętse'e nụmay ję tsaan ję kǫǫj xjayépụt." Jidụ'ụm tse'e vyaajñ.
15 To'k aaj to'k jǫǫt tse'e ję Abraham dụ'a'ix jętse'e ję Nte'yam dụkutyónụt ję ayook juu' ve'e tukvinva'niju. Ax kyutyoon tse'e.
16 Ku xa ve'e ję jayu pąn dụyaknaxta, ję'ę tse'e dụyaknajxtup pąne'e nụyojk dụnụmájip jęts ka'a ję'ę ve'e viinm. Ax ku tse'e pąn tụdụyaknaxta, ka'a tse'e ję viijnk kąts y'ukyǫǫnnit.
17 Kụx tse'e ję Nte'yam dụtsąk jętse'e ję jayu va'ajts dụnụjávadat jęts ni ję vin'ita ve'e kyatíkụtsụt juu' ve'e kyǫjts, ję'ę kąjx tse'e ñaajknajxji ku ve'e vyaajñ jęts kyutyónupe'e.
18 Yą mẹjtsk viijn tse'e juu' ve'e katiktsp, muto'k viijn ku ve'e ję Nte'yam viinm vyaajñ, jęts mumẹjtsk viijn ku ve'e ñaajknajxji, ax ka'a tse'e ję Nte'yam tyaaya, yą mẹjtsk viijn tse'e yaktoon jętse'e ǫǫy ntunjọt'amájimdat, ụụ'mda, ję jayu juu' ve'e ję Nte'yam y'ixp jyayejpp. Njaanchja'vimdup tse'e jęts tónjup kótsjup ję'ę ve'e juu' ve'e ję Nte'yam xtukvinva'nimdu.
19 Kụx ve'em ax jo'n ję pojxụn jǫ'kụn jye'ya joma ve'e ję naax juu' ve'e jęp nąpa'tkup jętse'e to'k viijn dụyak'it ję barco, ve'em tse'e n'ijtumda ję Nte'yam mąąt ję'ę kąjx ku ve'e nnụja'vimda jęts xyaktsǫǫkumdu ve'e ję Jesucristo, juu' ve'e ijtp jẹm tsapjǫǫtm.
20 Jẹm tse'e tyąjki jętse'e y'it ję Nte'yam mąąt, jẹm joma ve'e xnụténimda. Ax ve'em tse'e tyee'tąjki, xą'ma kąjxts ję'ę ve'e tyee'init, tee' ję'ę ve'e juu' ve'e dụnụvintsąnikąjxp ję tee'tąjkta, ve'em ję'ę ve'e ax jo'n ję Melquisedec.

7

Ve'eme'e ję Jesús tyee'a ax jo'n ję Melquisedec

1 Jẹ Melquisedec, saleemit yakkutojkpats ję'ę ve'e y'ijt jęts tee'va juu' ve'e dụmutoomp dụmupąjkp jẹ Nte'yam, juu' ve'e nụjom dụnụkąjxmikąjxp. Jẹ'ę tse'e jẹ Abraham dụ'anąjkxi ku ve'e jẹ Abraham vyimpijtni atso'ox toompa joma ve'e ojts dụyakvintǫ́kida jẹ yakkutojkpatąjk mąąt jẹ jyáyuda, jętse'e jẹ Abraham dụkunuu'kx.
2 Van'it tse'e jẹ Abraham myǫǫjyji to'k viijn ku ve'e majk viijn vya'kxy jẹ pąąmdụk juu' ve'e pyąjk ku ve'e ojts y'atso'oxtún. Ve'em tse'e jẹ Melquisedec kyątsąpítsumpa ǫy aaj ǫy jǫǫt. Kụx tse'e yakkutujk jẹm saleemit kyajpụn kąjxm, paaty tse'e yaktij yakkutojkpa juu' ve'e jẹ ǫy aaj jẹ ǫy jǫǫt dụjayejpp.
3 Ka'a tse'e yaknụkąts jẹ tyee' ukpụ jẹ tyaak, ni jẹ y'apa ni jẹ y'ǫka tse'e kyayaknụkǫjtspa, nay ka'ava tse'e jẹ kyẹ'xtkụn ni ka'ava tse'e jẹ y'ǫǫ'kụn, ve'em tse'e yaktukmu'a'ixmoka jẹ Nte'yam jẹ y'Onụk, juu' ve'e tee'ip xą'ma kąjx.
4 Payǫ'ǫyda n'it vintsǫ ve'e dụnụmąja jẹ Melquisedec. Jẹ njụjpit jáyuvamda Abraham tse'e mǫǫjyju jẹ diezmo, jẹ'ę ve'e ku ve'e dụmǫǫjy to'k viijn ku ve'e majk viijn vya'kxy jẹ pąąmdụk juu' ve'e pyąjkji jẹ viijnk yakkutojkpada ku ve'e ojts dụmąąt'atso'oxtún.

5 Ve'eme'e je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n vya'añ je̱ts je̱ Leví je̱ chaan je̱ kyo̱o̱j juu' ve'e je̱ tee'ta̱jkta, je̱'e̱ tse'e du̱tukpámdap je̱ jayu je̱ diezmo, óyame'e je̱ Abraham du̱tsaana du̱ko̱oja je̱ jáyuda, nay ve'em ax jo'n je̱ tee'ta̱jkta.
6 Je̱ Melquisedec, óyam je̱'e̱ ve'e je̱ Leví kyatsaanaja kyako̱ojaja, yakmo̱oyts je̱'e̱ ve'e je̱ diezmo juu' ve'e je̱ Abraham pya̱jk ku ve'e o̱jts y'atso'oxtún. Van'it tse'e je̱ Melquisedec du̱kunuu'kx je̱ Abraham, je̱'e̱ juu' ve'e je̱ Nte'yam tukmuko̱jtsju je̱ vaandu̱k.
7 Ax ka'a tse'e nvaat pa̱n du̱kakuvákut, je̱ kunoo'kxpa, je̱'e̱ tse'e nu̱yojk du̱nu̱májip je̱ts ka'a ve'e je̱ yakkunoo'kxpa.
8 Pa̱ne'e du̱pa̱jktup je̱ diezmo, o̱o'ktapts je̱'e̱ ve'e; juu' ve'e je̱ Melquisedec ka̱jx, ve'em tse'e je̱ Kunuu'kx Jatyán ñu̱ka̱tsju̱ ax jo'n to'k juu' ve'e joojntykipna.
9 Nvaat xa ve'e je̱ jayu vya'anu̱t je̱ts je̱ Leví ma̱a̱t je̱ chaanda je̱ kyo̱o̱jta, je̱ tee'ta̱jkta juu' ve'e du̱pa̱jktup je̱ diezmo, je̱'e̱ tse'e du̱mo̱oyduva je̱ Melquisedec je̱ diezmo je̱ jyu̱jpit jayu Abraham ka̱jx,
10 ku̱x je̱me'e je̱ Abraham je̱ ñi'kx je̱ kyo̱pk du̱ma̱a̱da juu' ve'e du̱yakjéjap je̱ chaan je̱ kyo̱o̱j ku ve'e je̱ Melquisedec du̱ma̱a̱tnavyaatji.
11 Tukka̱daakju̱du tse'e je̱tse'e tyee'adat je̱ Leví je̱ chaan je̱ kyo̱o̱j juu' ve'e je̱ Aarón je̱ chaan je̱ kyo̱o̱jpa, je̱'e̱ tse'e du̱tuk'íxtap je̱ myu'israeejlit jáyuda je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n. Ax ka'a tse'e n'ijtumda o̱y je̱ts va'ajts je̱ tee'ta̱jk ka̱jx juu' ve'e je̱ Leví je̱ chaan je̱ kyo̱o̱j. Ku̱x pa̱n ku̱n'ijtumda ve'e o̱y je̱ts va'ajts je̱'e̱ ka̱jxta, ka'a tse'e y'ukvinkópkini je̱tse'e jyéjat jado'k je̱ tee' ax jo'n je̱ Melquisedec je̱ts ka'a ve'e ax jo'n je̱ Aarón.
12 Ax pa̱n ka'a tse'e je̱ Aarón je̱ chaan je̱ kyo̱o̱j y'uktee'idinit, tíktspap tse'e je̱ pava'nu̱n juu' ve'e vaamp je̱ts je̱'e̱ ve'e tee'adap.
13 Ax juu' tse'e je̱ Kunuu'kx Jatyán vaamp je̱tse'e tyee'at, je̱ nMaja̱ Vintsánamda Jesucristots je̱'e̱ ve'e. Ka'ats je̱'e̱ ve'e je̱ Leví du̱tsaana du̱ko̱oja, je̱ Leví je̱ y'uts je̱ chaan je̱ kyo̱o̱j je̱'e̱ ve'e, to'k je̱ ja̱ka̱'a̱ juu' ve'e ni vin'ita je̱ jyayu katee'idup ax jo'n je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n vya'añ.
14 Yaknu̱ja'vip xa ve'e va'ajts je̱ts je̱ Judá je̱ chaan je̱ kyo̱o̱j je̱'e̱ ve'e je̱ Jesús. Ax ka'a tse'e je̱ Moisés du̱tika̱jts je̱ts tee'adape'e je̱ Judá je̱ chaan je̱ kyo̱o̱j.
15 Je̱'e̱ ka̱jx tse'e ku̱xe'e je̱ Jesús tyee'a ax jo'n je̱ Melquisedec je̱ts ka'a ve'e ax jo'n je̱ Aarón, yaknu̱ke̱'xnata̱jkipts je̱'e̱ ve'e o̱y je̱ts ka'a ve'e je̱ Aarón je̱ chaan je̱ kyo̱o̱j y'uktee'idinit.
16 Je̱ Jesús tse'e je̱ kutojku̱n du̱jaye̱jpp je̱tse'e tyee'at ku̱x joojntykip je̱'e̱ ve'e xa̱'ma ka̱jx; ka je̱ pava'nu̱n ka̱jxape'e tyee'a juu' ve'e vaamp je̱ts pa̱ne'e je̱ chaan je̱ kyo̱o̱j tee'adap.
17 Jidu̱'u̱m tse'e je̱ Nte'yam je̱ tu̱va̱ko̱jtsu̱n du̱pu̱u̱jm je̱ Jesús ka̱jx:
Mits xa ve'e tee' xa̱'ma ka̱jx,
ve'em ax jo'n je̱ Melquisedec.
18 Ax ve'em tse'e, je̱ Nte'yame'e du̱pa̱a̱m je̱tse'e kyo̱o̱'ktoonnit je̱ pava'nu̱n juu' ve'e myo̱o̱y je̱ Moisés. Je̱'e̱ ka̱jx tse'e kyatún ku̱x ka'a ve'e je̱ jayu je̱ pava'nu̱n ka̱jx mya̱a̱da'aky je̱tse'e y'íttat je̱ Nte'yam je̱ jyayu,
19 ka je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n ka̱jxape'e je̱ jayu y'ijt o̱y jo̱o̱t je̱ Nte'yam ma̱a̱t. Ax je̱ a'ix'ijtu̱n juu' ve'e u̱xyam njaye̱jpumdup, nu̱yojkts je̱'e̱ ve'e o̱o̱y du̱tunnu̱ma̱ja, je̱ Jesucristo je̱ kyutojku̱n ka̱jx tse'e nmutámimda je̱ Nte'yam.
20 Viinm xa ve'e je̱ Nte'yam ña̱a̱jkna̱jxji je̱tse'e je̱ Jesús tyee'at.
21 Juu' viijnk tee'da, ka'ats je̱'e̱ ve'e vye'emada, ka'ats je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam ña̱a̱jkna̱jxji je̱tse'e tyee'adat. Ax je̱'e̱ ku ve'e je̱ Nte'yam ña̱a̱jkna̱jxji je̱tse'e je̱ Jesús tyee'at, jidu̱'u̱m tse'e du̱nu̱u̱jmi:
A̱ts, je̱ Maja̱ Vintsán, ka'a xa a̱tse'e ya̱ nvinma'yu̱n nyaktíku̱tsu̱t,
mits xa ve'e tee' xa̱'ma ka̱jx,
ve'em ax jo'n je̱ Melquisedec.
Jidu̱'u̱m tse'e je̱ Jesús du̱nu̱u̱jmi.
22 Ax nu̱yojk o̱y xa ve'e je̱ nam ko̱jtstán je̱ts ka'a ve'e je̱ ko̱jtstán juu' ve'e je̱ Nte'yam myaso̱o̱kjidu je̱ nju̱jpit jáyuvamda. Nnuja'vimdinup xa u̱u̱'me'e je̱ts tyúvam je̱'e̱ ve'e je̱ nam ko̱jtstán ku̱x ijtpe'e je̱ nMaja̱ Vintsánamda Jesucristo je̱m tsapjo̱o̱tm je̱ja je̱ Nte'yam y'aka'yu̱n pa'ayi je̱tse'e xnu̱ténimda.
23 Je̱ viijnk tee'da, nu̱may tse'e y'ijtti; ku̱x tse'e y'o̱o̱'kti, ka'a tse'e y'uk'o̱'yixjidini je̱tse'e ku̱jyaa'ktee'idi.
24 Ax je̱ Jesús, xa̱'ma ka̱jxts je̱'e̱ ve'e jyoojntyka, ijtpamts je̱'e̱ ve'e je̱ tyee'in.
25 Ku̱x ka'a ve'e y'o̱o̱'ku̱t, paaty tse'e y'o̱'yixju̱, u̱xyam je̱ts xa̱'ma ka̱jx, je̱tse'e du̱yaktso̱'o̱ku̱t pa̱n pa̱ne'e naajktámijup je̱ja je̱ Nte'yam vyinkujk je̱ Jesús ka̱jx.
26 Je̱ nMaja̱ Vintsánamda Jesucristo, je̱'e̱m xa je̱'e̱ ve'e je̱ tee' juu' ve'e o̱o̱y tunyaktso̱jkp, o̱'yixjupts je̱'e̱ ve'e je̱tse'e xputa̱jkimdat. Va'ajts jo̱o̱tts je̱'e̱ ve'e, ka'ats je̱'e̱ ve'e tyo̱kinma̱a̱ta, ka'ats je̱'e̱ ve'e tyo̱kinaxjáyuva ax jo'n u̱u̱'mda, ñu̱májip ñu̱jaanchipts je̱'e̱ ve'e je̱m tsapjo̱o̱tm je̱ja je̱ Nte'yam y'aka'yu̱n pa'ayi.

27 Ka'a xa jẹ'ẹ ve'e vye'ema ax jo'n jẹ viijnk tee'da juu' ve'e dụnụvintsạnikạjxtup jẹ tee'tạjkta, juu' ve'e jọ́vum xạạj jẹ y'avintsọ tọkin kạjx jẹ tánụk dụyak'ọọ'ktup jẹtse'e jẹ Nte'yam dụtukvintsạ'ạgada, van'it tse'e dụtukvintsạ'kiduva jẹ tánụk jẹ viijnk jayu jẹ tyọkin kạjx. Jẹ Jesús, to'k náxjits jẹ'ẹ ve'e viinm ñatyukvintsạ'kiji jẹ Nte'yam anañụjoma jẹ jayu kạjxta.

28 Y'ava'nipts jẹ'ẹ ve'e jẹ Moisés jẹ pyava'nụn jẹts pạne'e yakpámdap tee' juu' ve'e dụnụvintsạnikạjxtup jẹ tee'tạjkta, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'eda pạn pạn jatye'e tọkin mạạt jẹtse'e y'ọọ'kta ax jo'n ọpyạna. Ax jẹ Nte'yam tse'e viinm naajknajxju jẹtse'e tyee'at jẹ y'Onụk, juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp ọy jẹts va'ajts. Ve'em tse'e dụtuujn tạ́vani ve'e jẹ Moisés yakmạ'ạ vye'na jẹ Nte'yam jẹ pyava'nụn.

8

Jẹ Jesucristo tse'e jẹ jayu dụnụténip jẹm jẹ Nte'yam vyinkojkm

1 Juu' xa ve'e dụnụvinkọpkikạjxp juu' ạts miitse'e ntuknuja'yidup, yạ'ạts jẹ'ẹ ve'e: Jẹ tee' juu' ve'e njayejpumdup, jẹmts jẹ'ẹ ve'e y'ạjxtụk tsapjọọtm jẹja jẹ Nte'yam y'aka'yụn pa'ayi,

2 tee'ipts jẹ'ẹ ve'e joma ve'e jẹ kunuu'kx it juu' ve'e jẹ Nte'yam pyạạm, ka'a jẹ'ẹ ve'e tyee'a joma ve'e jẹ tabernáculo juu' ve'e jẹ jayu pyạạmdu.

3 Nụjom jẹ tee' juu' ve'e dụnụvintsạnikạjxtup jẹ tee'tạjkta, vinkándats jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e jẹ Nte'yam dụtukvintsạ'ạgadat jẹ tánụk jẹts juu' jatye'e jyaa'kyọjxtup jẹ jáyuda. Paaty tse'e dụtsạk jẹtse'e jẹ tee' juu' ve'e dụnụvintsạnikạjxp jẹ tee'tạjkta jẹtse'e xnụténimda, jẹ'ẹ tse'e dujayépup pạn ti ve'e tyukvintsạ'kivap jẹ Nte'yam.

4 Pạn yaja xa ve'e kụy'it naxviijn, ka'ats jẹ'ẹ ve'e jẹ xyụp tyee'a, kụx jẹmna ve'e pạn pạn jatye'e jẹ Nte'yam dụtukvintsạ'kidup jẹ yạxta ve'em ax jo'n jẹ Moisés jẹ pyava'nụn vya'añ.

5 Jẹ tee'tạjkta juu' ve'e yaja naxviijn, jẹ'ẹ tse'e toondup pạjktup joma ve'e jẹ kunuu'kx it juu' ve'e jẹ tsapjọọtmit jyẹ'ẹ yaknụ'ixvaats yaknụpạmvaats. Yaknụja'vipts jẹ'ẹ ve'e jẹts nụ'ixva'ach nụpạmva'ach jẹ'ẹ ve'e. Kụx ku ve'e jẹ Moisés dụkapạm'ukva'añna vye'na jẹ tabernáculo, van'it tse'e jẹ Nte'yam ñạ'mụxji: “Yakkọpka ọy jẹtse'e ve'em xpámụt ax jo'n myaktuk'ix jẹm kọpk kạjxm.” Jidụ'ụm tse'e ñạ'mụxji.

6 Ve'em ax jo'n dụnụmạja jẹ nam kọjtstán jẹts ni ka'a ve'e jẹ jụjpit kọjtstán, ve'emts jẹ'ẹ ve'e jẹ muto'nụn dụnụmạja juu' ve'e jẹ Nte'yam myọọy jẹ Jesús jẹts ni ka'a ve'e jẹ muto'nụn juu' ve'e jẹ tee'tạjk jyayejptup juu' ve'e yaja naxviijn. Jẹ nam kọjtstán kạjx tse'e jẹ Jesús dụyaknamyujọt'óyaja jẹ jayu jẹts jẹ Nte'yam, jẹ nam kọjtstán kạjxpa ve'e jẹ Nte'yam jẹ vaandụk dụyaktaajñ juu' ve'e nụyojk ọy jẹts ni ka'a ve'e jẹ vaandụk juu' ve'e yaktaan jẹ jụjpit kọjtstán kạjx.

7 Kụx pạn kụtyuujn xa ve'e jẹ muto'k kọjtstán, ka'a tse'e jẹ Nte'yam kụdụpụụjm jẹ nam kọjtstán.

8 Ax ka'a tse'e jẹ Nte'yam dụ'ọyja'vi jẹ jáyuda juu' ve'e myọọy jẹ jụjpit kọjtstán, ve'em ax jo'n jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ jẹ'ẹ kạjxta:

Jidụ'ụm xa ve'e jẹ Majạ Vintsán vya'añ:

“Jẹ'yape'e jẹ xạạj jẹts ạtse'e jẹ nam kọjtstán nyaktánụt mạạt jẹ israeejlit jáyuda,

9 ka ve'emap ax jo'n ạtse'e jẹ kọjtstán nyaktaajñ mạạt jẹ jyụjpit jáyuda ku ạtse'e nyakpítsumdini jẹm Egipto;

ka'a ve'e dụkutyoondi ạts jẹ nkọjtstán,

jẹ'ẹ kạjxts ạtse'e nkọọ'kmajạpạạmdini.

10 Ax jẹ nam kọjtstán juu' ạtse'e nyaktánup mạạt jẹ israeejlit jáyuda,

jẹmts ạtse'e jya'vin kạjxmda mpámụt ạts jẹ mpava'nụn,

jẹmts ạts jẹ'ẹ ve'e nja'at vyinma'yụn kạjxmda,

ạtse'e xNte'yamadap,

ạtsts jẹ'ẹ ve'e njáyuvadap.

11 Ka'ats jẹ'ẹ ve'e dụtuknujávadat jẹ myujáyuda jẹts pạn ạtse'e, ni ka'a tse'e dụtuknụja'viduvat jẹ y'utsta jẹ y'ajchta ukpụ jẹ y'utsta jẹ chạ'ạda,

kụx x'íxadap ạts jẹ'ẹ ve'e anañụjoma, jẹ mújit jẹ muutskit.

12 Nmẹẹ'kxjidinupts ạtse'e jẹ tyókinda,

ni jẹ vin'ita xa ạtse'e jẹ tyọkin nkọọ'kjaa'myejtsnit.”

Jidụ'ụm tse'e jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ.

13 Ku ve'e jẹ Nte'yam vyaajñ jẹts jẹ'ẹ ve'e dụyaktónup jẹ nam kọjtstán, jẹ'ẹ tse'e dụyaktaamp jẹtse'e kyọọ'ktoonnit jẹ kọjtstán juu' ve'e jụjpani. Ax jẹ kọjtstán juu' ve'e jụjpani, najxpts jẹ'ẹ ve'e, vẹẹ'n tse'e yạ it ñáxụt jẹtse'e kyutọ́kinit.

9

Jẹ kunuu'kx it juu' ve'e yaja naxviijn jẹts jẹ kunuu'kx it juu' ve'e jẹm tsapjọọtm

1 Jẹ muto'k kọjtstán juu' ve'e jẹ Nte'yam yaktaan, jẹ Nte'yam tse'e dụpavaan vintsọ ve'e jẹ jayu vyinjávajat vyintsạ'ạgajat jẹts vintsọ ve'e to'k jẹ tabernáculo dụpámdat joma ve'e ve'em dụtóndat.
2 Ku ve'e y'ọ'yi jẹ tabernáculo, jidụ'ụm tse'e dụpạạmdi: jẹ muto'k it atạtyuk, jẹ kunuu'kx itts jẹ'ẹ ve'e. Jẹp tse'e y'ijt to'k jẹ olivos aceite atọ'yin jẹts to'k jẹ mesa joma ve'e dụpạạmdi jẹ kunuu'kx tsapkaaky.
3 Jẹ mumẹjtsk it atạtyuk, jẹ it juu' ve'e jẹ kunoo'kxụn munụyojk dụmạạt,
4 jẹ'ẹ tse'e tukkạdaakju jẹ oro yọjxpejtụn joma ve'e jẹ pọọm jyạk jẹts jẹ xiixt juu' ve'e jẹ oro tukyo'tskúx y'ijt. Jẹp tse'e xiixtup to'k jẹ oro ọọ'y joma ve'e jẹ maná y'ijt jẹts jẹ Aarón jẹ tyajk juu' ve'e pụj'oomi, mạạt jẹ tsatsets joma ve'e jatyán y'ijt jẹ Nte'yam jẹ pyava'nụn, jẹ jụjpit kọjtstán.
5 Jẹm tse'e xiixt akạ'ạ ni'kxm y'ijt mẹjtsk jẹ querubines apạmnax, jẹ tsapjọọtmit joojntykiva jẹ'ẹ ve'e jẹ querubines. Joma ve'e jẹ xiixt akạ'ạ, jẹm tse'e jẹ Nte'yam dụtọkinmee'kx jẹ jáyuda. Ax ụxyam, ka'a tse'e vyinkọpka jẹts ạts yạ'ạ ve'e nụyojk nkọjtsva'atsụt.
6 Ku ve'e ve'em dụtonda y'ijt, jóvum xạạj tse'e tyákada y'ijt jẹ tee'tạjk jẹp tabernáculo jạạtp joma ve'e jẹ muto'k it atạtyuk, jẹp tse'e jẹ Nte'yam dụvinjávada dụvintsạ'ạgada y'ijt.
7 Jẹ tee' juu' ve'e dụnụvintsạnikạjxp y'ijt jẹ tee'tạjkta, jẹ'ẹjyji tse'e tạjki to'k nax vinjoojnt joma ve'e jẹ mumẹjtsk it atạtyuk. Ku ve'e tyạjki, jẹ tánụk nụụ'pụn tse'e jẹ Nte'yam tyukvintsạ'kip y'ijt jẹ y'avintsọ tọkin kạjx, nay ve'empa jẹ jayu jẹ tyọkin kạjxpa. Pạn ka'a ve'e kụdụyaknụjkx jẹ tánụk nụụ'pụn, ka'a tse'e kụtyạjki.
8 Jẹ'ẹ tse'e xtuknụja'vimdup jẹ Espíritu Santo jẹts namvaate'e jẹ tee'tạjk jẹ Nte'yam dụmutonda dụmupạkta y'ijt joma ve'e jẹ muto'k it atạtyuk, ka'ana tse'e ñụkẹ'xnatáka vye'na jẹts nvaate'e jẹ jayu tyákat joma ve'e jẹ mumẹjtsk it atạtyuk.
9 Xtuknụja'vimduvapts yạ'ạ ve'e jẹts jẹ tánụk jẹts juu' jatye'e jẹ jayu jyaa'kyọjxtup y'ijt, ka jẹ'ẹ kạjxapts jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu jẹ vyinma'yụn tyándat ọy jẹts va'ajts.
10 Jẹ muto'k kojtstán, jẹ'ẹjyji jẹ'ẹ ve'e kyạjtsp juu' ve'e jẹ jayu kyáydap y'oo'ktap jẹts vintsọ ve'e ñaajkva'atsjadat, jẹ pava'nụnts jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e jẹ jayu tyoondup kyọjtstup. Toonts jẹ'ẹ ve'e van'it paat ku ve'e jẹ Nte'yam jẹ nam kọjtstán dụyaktaajñ.
11 Ax jẹ Cristo, jẹ'ẹ tse'e miin jẹ y'ọy jẹ'ẹ kạjx juu' ve'e jéjani, tee' jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e dụnụvintsạnikạjxp jẹ tee'tạjkta. Nụyojk ọyts jẹ'ẹ ve'e jẹ muto'nụn juu' ve'e jyayejpp, jẹmts jẹ'ẹ ve'e tsapjọọtm jẹ Nte'yam dụmutún dụmupụk joma ve'e jẹ kunuu'kx it juu' ve'e ka naxviijnit jayu púmap.
12 Ka jẹ'ẹp xa jẹ'ẹ ve'e ñụtạjki jẹ it juu' ve'e jẹ kunoo'kxụn munụyojk dụmạạt jẹtse'e jẹ Nte'yam dụtukvintsạ'ạgat jẹ chivo nụụ'pụn jẹts jẹ tsapkaaj ónụk nụụ'pụn, jẹ'ẹ ve'e ñụtạjki jẹtse'e jẹ y'avintsọ nụụ'pụn dụtukvintsạ'ki. To'k náxjits jẹ'ẹ ve'e ve'em dụtuujn, ve'em tse'e myạạdaaky jẹtse'e njayẹjpumdinit jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp.
13 Jẹ tsapkaaj nụụ'pụn jẹts jẹ chivo nụụ'pụn jẹts jẹ jaajm juu' ve'e jẹ pi'k vaca ónụk jyẹ'ẹ juu' ve'e tọkyạjxp jẹm yọjxpejtụn kạjxm, jẹ'ẹ tse'e jẹm jẹ jayu ñi'kxmda kyọjmda yakxijtva'kxp yakvạjva'kxp juu' ve'e ka va'ajtsapta, jẹ'ẹ tse'e dụyakvaatsp jẹ ñi'kxta jẹ kyọpkta.
14 Ax nụyojk tse'e ọọy jẹ Cristo jẹ ñụụ'pụn dụtunyakva'ach yạ nvinma'yụnamda jẹtse'e jẹ joojntyk Nte'yam nvinja'vimda nvintsạ'kimda. Jẹ Espíritu Santo, juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp, jẹ'ẹ jẹ pyutạjkin kạjx tse'e jẹ Cristo viinm ñatyukvintsạ'kiji jẹ Nte'yam, jẹ Cristo jẹ ñụụ'pụn tse'e dụyakvaatsp yạ nja'vinamda jẹts yạ nvinma'yụnamda jẹtse'e ve'em xạ'ma kạjx nkatsaachpaatumdat.
15 Jẹ'ẹ kạjx tse'e jẹ Cristo xnụténimda jẹm jẹ Nte'yam vyinkojkm, jẹ'ẹ ve'e uk'ọọ'k jẹtse'e dụkuvejt jẹ ntọ́kinamda juu' ve'e njayẹjpumdu ku ve'e tyuujn jẹ muto'k kọjtstán, ve'em tse'e njoojntykimdinit xạ'ma kạjx ax jo'n jẹ Nte'yam xtukvinva'nimda jo'n, ụụ'mda, pạn pạn jatye'e jẹ Nte'yam yaxtsọọjvjụdu.
16 Pạn vaamp xa ve'e jẹ jayu vintsọ ve'e vya'kxụt jẹ pyạạmdụk juu' ve'e y'ixp jyayejpp ku ve'e y'ọọ'knit, van'ítnum tse'e jẹ pyạạmdụk vya'kxni ku ve'e yaknụjava jẹts tạ ve'e y'ọọ'kni jẹ kọjtstaampa.
17 Ax pạn joojntykipna tse'e jẹ kọjtstaampa, ka'a tse'e jẹ viijnk jayu dụyakva'kxy jẹ kọjtstaampa jẹ pyạạmdụk, van'ítnume'e jẹ kọjtstán tyun ku ve'e y'ọọ'kni.
18 Jẹ'ẹ kạjx tse'e nay ve'empa jẹ muto'k kọjtstán tyon'ukvaajñ jẹ nụụ'pụn mạạt.
19 Ku ve'e jẹ Moisés anañụjoma jẹ jayu dụtukvinkọjtsikụjx nụjom jẹ Nte'yam jẹ pyava'nụn, van'it tse'e jẹ tsapts uk jẹ lana mạạt to'k mats jẹ aajy jẹ ojts juu' ve'e hisopo dụxạạj, jẹ'ẹ tse'e dụtukpapạjk jẹ carnero nụụ'pụn, jẹ chivo nụụ'pụn, jẹts jẹ tsoxk nạạj, jẹ'ẹ tse'e tyuknụxijt jẹ ak axaa'ch joma ve'e dụjatyaajñ jẹ Nte'yam jẹ pyava'nụn, tyuknụxijtpa tse'e anañụjoma jẹ jayu.
20 Van'it tse'e vyaajñ: “Yạ nụụ'pụn tse'e dụyaknụkẹ'xnatạjkip jẹts toompe'e jẹ kọjtstán juu' ve'e jẹ Nte'yam mtukmutaajnjụdu.”

21 Nay vanxu̱p tse'e je̱ Moisés du̱toompa je̱ tabernáculo je̱ts nu̱jom je̱ pa̱a̱mdu̱k juu' ve'e
yaktoondu je̱m, nu̱jome'e du̱tuknu̱xijtpa je̱ tánu̱k nu̱u̱'pu̱n.
22 Ve'em tse'e je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n vya'añ je̱ts je̱ nu̱u̱'pu̱n ma̱a̱te'e vyatskáxu̱t nu̱jom,
vinkexji ve'e juu' ve'e vaatsp ka je̱ nu̱u̱'pu̱n ma̱a̱tap. Pa̱n ka'a xa ve'e tii juu' ve'e o̱o̱'kp
je̱tse'e je̱ ñu̱u̱'pu̱n yo̱'o̱y, ni pa̱na tse'e kyato̱kinmee'kxa.

Tyuknu̱vaachp tse'e je̱ jayu je̱ tyo̱kin

ku̱xe'e je̱ Jesús ñatyukvintsa̱'kiji je̱ Nte'yam

23 Ax ve'em tse'e, tun vinko̱pk je̱'e̱ ve'e y'ijt je̱tse'e ve'em vyaach je̱'e̱ juu' ve'e
yaknu̱'ixvaats yaknupa̱mvaats juu' ve'e ijtp je̱m tsapjo̱o̱tm. Ax je̱ tsapjo̱o̱tmit jye̱'e̱, ka'ats
je̱'e̱ ve'e vyaach ma̱a̱t juu' jatye'e je̱ Nte'yam yaktukvintsa̱'kip yaja naxviijn, je̱ vintsa̱'kin
je̱'e̱ ve'e cha̱jkp juu' ve'e nu̱yojk o̱y.
24 Je̱ Cristo, ka'ats je̱'e̱ ve'e tya̱jki je̱p tabernáculo ja̱a̱tp juu' ve'e jayu pu̱m, juu' ve'e
yaknu̱'ixvaats yaknupa̱mvaats je̱ tsapjo̱o̱tmit jye̱'e̱, je̱'e̱ ve'e ta̱jki je̱m kunuu'kx it jo̱o̱tm juu'
ve'e yaknu̱'ixvaats yaknupa̱mvaats, je̱m tse'e xnu̱ténimda je̱ Nte'yam vyinkojkm.
25 To'k naxji xa ve'e je̱ Cristo je̱ Nte'yam ña̱tyukvintsa̱'kiji, ka may náxap. Ka'ats je̱'e̱
ve'e vye'ema ax jo'n je̱ tee' juu' ve'e du̱nu̱vintsa̱nika̱jxp je̱ tee'ta̱jkta, ka'ats je̱'e̱ ve'e tya̱ka
vinjoojnt je̱p joma ve'e je̱ it juu' ve'e je̱ kunoo'kxu̱n munu̱yojk du̱ma̱a̱t je̱tse'e je̱ Nte'yam
du̱tukvintsa̱'aga je̱ nu̱u̱'pu̱n juu' ve'e kyah'avintso̱nu̱u̱'pu̱nip.
26 Pa̱n may nax tse'e je̱ Cristo je̱ Nte'yam ku̱ña̱tyukvintsa̱'kiji, may nax tse'e je̱ Cristo
ku̱chaachpaaty van'ítani ku ve'e je̱ jayu tyo̱kimpa̱jkti je̱ts u̱xyam paat. Tun to'k naxji tse'e
je̱ Cristo jyayuvimpijt je̱tse'e je̱ jayu je̱ tyo̱kin du̱tuknu̱vaach, je̱'e̱ ve'e ku ve'e viinm je̱
Nte'yam ña̱tyukvintsa̱'kiji. Jidu̱'u̱m tse'e du̱tuujn ya̱ kuka̱xa ámani.
27 Ve'em ax jo'n nupa̱a̱mdu̱ka je̱tse'e anañu̱joma je̱ jayu y'o̱o̱'ktat van'it tse'e
yaktu̱kimpayo̱'ydinit,
28 nay ve'empa tse'e je̱ Cristo je̱ Nte'yam ña̱tyukvintsa̱'kiji to'k naxji je̱tse'e nu̱may je̱ jayu
du̱tuknu̱vaatsnit je̱ tyo̱kin. Ax ku tse'e mume̱jtsk nax myiinnuvat, ka je̱'e̱ ka̱jxapts je̱'e̱ ve'e
myínu̱t je̱tse'e je̱ jayu je̱ tyo̱kin du̱tuknu̱va'atstat, je̱'e̱ ve'e ñu̱mínup je̱tse'e du̱vo̱o̱vnit pa̱n
pa̱n jatye'e a'íxjidinup.

10

1 Je̱ pava'nu̱n juu' ve'e je̱ Moisés yakmo̱o̱y vintso̱ ve'e je̱ Nte'yam yakvinjávat yakv-
intsa̱'agat, ake̱'exa jo'nts je̱'e̱ ve'e; ax je̱ y'o̱y je̱'e̱ juu' ve'e miimpnum, ve'emts je̱'e̱ ve'e ax
jo'n je̱'e̱ juu' ve'e je̱ ake̱'exa du̱pa̱a̱mp. Je̱'e̱ ka̱jx tse'e je̱ vintsa̱'kin juu' ve'e je̱ tee'ta̱jk je̱
Nte'yam tyukvintsa̱'kidup vinjoojnt ax jo'n je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n vya'añ, ni vin'ítats je̱'e̱
ve'e kya'o̱ya je̱tse'e je̱ jayu je̱'e̱ ka̱jx tyándat o̱y je̱ts va'ajts.
2 Pa̱n ku̱y'o̱ya xa ve'e je̱tse'e je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n ka̱jx je̱ jayu tyánu̱t o̱y je̱ts va'ajts,
ku̱du̱tukvintsa̱'ki'atúvidini tse'e je̱ jayu je̱ tánu̱k je̱ Nte'yam. Ku̱x pa̱n ku̱tyanda xa ve'e o̱y
je̱ts va'ajts, ka'a tse'e ku̱ña̱yjávajada je̱ts tókinax je̱'e̱ ve'eda.
3 Je̱ tánu̱k juu' ve'e je̱ Nte'yam tyukvintsa̱'kidup, je̱'e̱ tse'e tyuump je̱tse'e je̱ jayu je̱ tyo̱kin
du̱tukjaa'myéts vinjoojnt,
4 ku̱x ni vin'ita ve'e kya'o̱ya je̱ tsapkaaj nu̱u̱'pu̱n je̱ chivo nu̱u̱'pu̱n je̱tse'e je̱ jayu je̱ tyo̱kin
du̱tuknu̱va'atsu̱t.
5 Paaty tse'e ku ve'e je̱ Cristo myiijn yaja naxviijn, jidu̱'u̱m tse'e je̱ Nte'yam du̱nu̱u̱jmi,
ve'em ax jo'n vya'añ je̱p Kunuu'kx Jatyán ku̱jxp:
Ka'a xa mitse'e xtsa̱k je̱ tánu̱k ya̱x juu' ve'e yakja̱'kxp ukpu̱ juu' jatye'e pa̱a̱mdu̱k ya̱x,
mnupa̱a̱jmtki tse'e je̱ts a̱tse'e n'ítu̱t ni'kxax kópkax,
6 ka'a tse'e xtukjo̱tka̱da'aky je̱ tánu̱k ya̱x juu' ve'e yaktoo̱ydup ukpu̱ je̱ tánu̱k ya̱x juu' ve'e
pya̱a̱mdup je̱ tyo̱kin ka̱jxta.
7 Van'itts a̱tse'e nvaajñ:
“Nte'yam, u̱xyaja a̱tse'e nmin je̱ts a̱tse'e ntónu̱t juu' mitse'e mtsa̱jkp,
ve'em ax jo'n javyet a̱ts ka̱jx.”
Jidu̱'u̱m tse'e je̱ Nte'yam du̱nu̱u̱jmi.
8 Mutoo'va̱jkp xa ve'e vyaajñ je̱ts ka'a ve'e je̱ Nte'yam du̱tsa̱k je̱ tánu̱k ya̱x juu' ve'e
yakja̱'kxp ukpu̱ juu' jaty pa̱a̱mdu̱k ya̱x, ka'a tse'e du̱tukjo̱tka̱da'aky je̱ tánu̱k ya̱x juu' ve'e
yaktoo̱ydup ukpu̱ je̱ tánu̱k ya̱x juu' ve'e pya̱a̱mdup je̱ tyo̱kin ka̱jxta.
9 Vaampa tse'e: “Nte'yam, u̱xyaja a̱tse'e nmin je̱ts a̱tse'e ntónu̱t juu' mitse'e mtsa̱jkp.” Je̱
Jesucristo xa ve'e du̱yakkuka̱jxinu je̱ muto'k ko̱jtstán. Ve'em tse'e du̱tuujn je̱tse'e tyaannit
je̱ mume̱jtsk ko̱jtstán.
10 Je̱ Nte'yamts u̱u̱'me'e xyakvaatsumdu je̱tse'e je̱ va'ajts jo̱o̱t je̱ va'ajts ja'vin xmo̱'yumda
ku̱x tyoone'e je̱ Cristo juu' ve'e je̱ Nte'yam cho̱jk, je̱ ñi'kx je̱ kyo̱pk tse'e vaan je̱ vintsa̱'kin
to'k naxji anañu̱joma je̱ jayu ka̱jxta.

11 Je̱ tee'ta̱jkta, jóvumts je̱'e̱ ve'e du̱mutonda du̱mupa̱kta je̱ Nte'yam je̱tse'e
du̱tukvintsa̱'agada may nax je̱ ya̱xta juu' ve'e ni je̱ vin'ita je̱ jayu je̱ tyo̱kin
du̱katukno̱va'atsup;
12 ax je̱ Jesucristo, to'k náxjits je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam ña tyukvintsa̱'kiji je̱tse'e je̱ jayu je̱ tyo̱kin
du̱tukno̱vaach, van'it tse'e o̱jts y'a̱jxtkni je̱ja je̱ Nte'yam y'aka'yu̱n pa'ayi.
13 Je̱m tse'e du̱'a'ix kuunume'e je̱ Nte'yam du̱yakvintókiyu̱t pa̱n pa̱n jatye'e je̱ Jesucristo
du̱tso'oxpa̱jktup.
14 Tun to'k naxji xa ve'e je̱ Jesucristo je̱ Nte'yam ña tyukvintsa̱'kiji, ka may náxap. Ve'em
tse'e du̱tuujn je̱tse'e xa̱'ma ka̱jx y'ijttinit o̱y je̱ts va'ajts je̱ jayu pa̱n pa̱n jaty je̱'e̱ ve'e
yaktso̱o̱k.
15 Nay vanxu̱ppa tse'e je̱ Espíritu Santo du̱nu̱ko̱jtspe̱jtpa ku ve'e vyaajñ:
16 Jidu̱'u̱m xa ve'e je̱ Ma̱ja̱ Vintsán vya'añ:
"Je̱ nam ko̱jtstán juu' a̱tse'e nyaktánup ma̱a̱t je̱ israeejlit jáyuda,
je̱mts a̱tse'e jya'vin ka̱jxmda mpámu̱t a̱ts je̱ mpava'nu̱n,
je̱mts a̱ts je̱'e̱ ve'e nja'at vyinma'yu̱n ka̱jxmda."
17 Van'it tse'e vyaajñ:
"Ni je̱ vin'ita xa a̱tse'e je̱ tyókinda nko̱o̱'kjaa'mye̱jtsnit."
Jidu̱'u̱m tse'e vyaajñ.
18 Ku ve'e je̱ jayu je̱ to̱kin ve'em yakmee'kxja, ka'ats je̱'e̱ ve'e y'ukvinkópkini je̱tse'e je̱ jayu
ti du̱yóxtat je̱tse'e je̱ tyókinda yakme̱e̱'kxjat.

Va'an to'k aaj to'k jo̱o̱t je̱ Nte'yam

du̱mutámimda

19 Je̱'e̱ ka̱jx tse'e, utsta ajchta utsta tsa̱'a̱da, je̱ Jesús je̱ ñu̱u̱'pu̱n ka̱jx tse'e to'k aaj to'k jo̱o̱t
nta̱jkimdat je̱ it juu' ve'e je̱ kunoo'kxu̱n munu̱yojk du̱ma̱a̱t.
20 Ku̱x tse'e xku'o̱o̱'kimdi, xyak'avaatsjimdu tse'e je̱ ntoo'amda je̱tse'e n'ijtumdinit je̱
Nte'yam ma̱a̱t.
21 Ku̱x je̱ Jesuuse'e ijtp tee' juu' ve'e du̱nu̱vintsa̱nika̱jxp je̱ tee'ta̱jkta je̱tse'e du̱nu̱tena je̱
Nte'yam je̱ jyayu,
22 va'an tse'e to'k aaj to'k jo̱o̱t je̱ Nte'yam du̱mutámimda, o̱y tse'e nnu̱ja'vimda
je̱ts je̱ Jesucristo ka̱jxe'e je̱ Nte'yam ya̱ nvinma'yu̱namda du̱yakva'ach je̱tse'e
nko̱o̱'knatyo̱kinja'vimjidinit, va'ajts tse'e n'ijtumda ax jo'n je̱ jayu ña ajkva'achju̱ je̱ va'ajts
tsoxk na̱ma̱a̱t.
23 Va'an tse'e to'k aaj to'k jo̱o̱t du̱jaa'kjaanchja'vimda juu' ve'e n'ava'nimdup. Kyutyu-
umpts je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam juu' ve'e xtukvinva'nimdu, ijtumdinupts u̱u̱'me'e je̱'e̱ ma̱a̱t
xa̱'ma ka̱jx.
24 Va'an du̱'íxtimda vintso̱ ve'e anañu̱joma je̱ jayu ntso̱jkumdat je̱tse'e nto'numdat je̱ y'o̱y
je̱'e̱.
25 Ka'a tse'e nto'numdat ax jo'n je̱'e̱ pa̱n pa̱n jatye'e kanay'amojkijidup,
nakyojtsmákkimjadape'e to'k jado'k. Ax nu̱yojk tse'e ya̱'a̱ nyakvinkópkimdat ku̱x
nmu̱ja'vimdupe'e je̱ts támani ve'e je̱ xa̱a̱j ku ve'e je̱ Cristo kya̱daaknuvat.
26 Pa̱n to̱kinto'numdup xa ve'e o̱y'avinmáyam, je̱tse'e njanu̱ja'vimda juu' ve'e tyu̱va, ka'a
tse'e ti viijnk vintsa̱'kin je̱tse'e je̱ Nte'yam xto̱kinme̱e̱'kxumdat,
27 nma'yumdap ntájumdape'e ku̱x yakto̱kimpayo̱'yumdape'e, je̱ ja̱a̱jn tse'e n'a'íxumdup
joma ve'e xa̱'ma ka̱jx chaachpaattinit nu̱jom pa̱n pa̱n jatye'e du̱tso'oxpa̱jktup je̱ Nte'yam.
28 Pa̱n pa̱n jaty xa ve'e du̱kakuva̱jktu je̱ Moisés je̱ pyava'nu̱n, ve'em tse'e kyutujk je̱ts ka'a
ve'e ti tukmo̱'tu̱n, o̱o̱'ktuts je̱'e̱ ve'e je̱ jáyuda pa̱n je̱pe'e nu̱me̱jtsk ukpu̱ nu̱toojk juu' ve'e
du̱'ixtu du̱mótudu je̱ ka ó̱yap juu' ve'e tyoondu kyo̱jtstu,
29 ax nu̱yojk tse'e chaachpaattinit pa̱n pa̱n jatye'e je̱ Nte'yam je̱ y'Onu̱k du̱tso'oxpa̱jktup.
Ve'em tse'e du̱jávada je̱ts ve'em je̱'e̱ ve'e y'uk'a̱a̱'k ax jo'n o̱pya̱na y'a̱a̱'k, ve'em je̱'e̱ ve'e
du̱jávada je̱ts ka'a je̱'e̱ ve'e tyun ku ve'e je̱ Jesús je̱ Nte'yam ña tyukvintsa̱'kiji je̱ jayu je̱ tyo̱kin
ka̱jxta. Je̱ jayu tse'e du̱yakvintsa̱'kintókidup je̱ Espíritu Santo, juu' ka̱jxe'e je̱ Nte'yam je̱ jayu
je̱ maa'yu̱n du̱tuujnja.
30 Nnu̱ja'vimdinup xa ve'e vintso̱ ve'e je̱ Nte'yam vyaajñ: "A̱ts xa ve'e xtukka̱daakp je̱
to̱kimpayo̱'yk, a̱ts tse'e ntukkuvétup." Vaampap tse'e je̱ Kunuu'kx Jatyán je̱ts je̱ Nte'yame'e
je̱ jyayu du̱to̱kimpayo̱'o̱yup.
31 Pa̱n nmaso̱o̱kumdup xa ve'e je̱ joojntyk Nte'yam, atsa̱'kip tse'e o̱o̱y je̱ tsaachpaatu̱n juu'
je̱'e̱ ve'e xmo̱'yumdinup.
32 Ax jaa'mye̱tstats miits vintso̱ ve'e xmuténidi je̱ ma̱kk tsaachpaatu̱n ku ve'e távani je̱
Nte'yam mtuknu̱jávajada je̱ tyu̱v je̱'e̱,
33 myakjomtoondu myaktitoondu ve'e je̱ja je̱ nu̱may jayu vyinkujk je̱tse'e xtsaachja'vidi
ax jo'n je̱ jaanchja'vivata̱jk yaktoonduva.

34 Mtukmo̱'ttu miitse'e je̱ jayu juu' ve'e poxu̱nta̱ktsu̱u̱nidu. Ku ve'e je̱ jayu mpa̱jku̱xjidi
juu' jatye'e m'ixtu mjaye̱jptu, o̱o̱y tse'e xtuntukxo̱o̱jntkti, ku̱x mnu̱ja'vidinupe'e je̱ts je̱me'e
tsapjo̱o̱tm je̱ o̱'yin juu' ve'e nu̱yojk o̱y je̱tse'e xa̱'ma ka̱jx y'it.
35 Ka'a tse'e xjaanchja'vi'atúvadat juu' ve'e mjaanchja'vidup, ku̱x je̱ jaanchja'vin juu'
ve'e mjaye̱jptup, munu̱yojk tse'e o̱o̱y je̱ Nte'yam mtunmo̱yu̱mpijtjidinuvat je̱ y'o̱y je̱'e̱ je̱'e̱
ka̱jx.
36 Ka'a tse'e mnoo'kxtat je̱tse'e xtóndat juu' ve'e je̱ Nte'yam cha̱jkp, ve'em tse'e xpa̱jktinit
juu' je̱'e̱ ve'e xtukvinva'nimdu.
37 Ku̱x jidu̱'u̱me'e je̱ Kunuu'kx Jatyán vya'añ:
Je̱'e̱ pa̱ne'e mínup,
tso̱jkts je̱'e̱ ve'e myiinnit,
ka'a tse'e y'ukta'ninit.
38 Ax je̱ jayu juu' ve'e tu̱v jáyuvip joojntykip,
joojntykapts je̱'e̱ ve'e je̱ jyaanchja'vin ka̱jx.
Pa̱n y'avimpijtinuvap tse'e ax jo'n y'ijt,
ka'ats a̱ts je̱'e̱ ve'e ntukxo̱o̱ndu̱ku̱t.
Jidu̱'u̱m tse'e je̱ Kunuu'kx Jatyán vya'añ.
39 Ka'a xa u̱u̱me'e ve'em n'ijtumda ax jo'n je̱'e̱ pa̱n pa̱n jatye'e du̱'avimpijtidinuvap
ax jo'n kyo̱'o̱yjoojntykidi je̱tse'e vyintókida, je̱ jaanchja'vine'e njaye̱jpumdup je̱ts xyak-
tso̱o̱kumdupe'e je̱ Nte'yam.

11

Je̱ jaanchja'vin

1 Je̱'e̱ xa je̱'e̱ ve'e je̱ jaanchja'vin ku ve'e nnu̱ja'vimda je̱ts tónjup kótsjup je̱'e̱ ve'e juu' ve'e
n'a'íxumdup, nnu̱ja'vimdup tse'e je̱ts tyúvam je̱'e̱ ve'e juu' jatye'e nka'íxumdup.
2 Y'o̱yja'vi ve'e je̱ Nte'yam u̱u̱'m je̱ nju̱jpit jáyuvamda ku̱xe'e jyaanchja'vijidi.
3 Je̱ jaanchja'vin ka̱jx xa ve'e nnu̱ja'vimda je̱ts je̱ ka̱ts ka̱jxe'e je̱ Nte'yam du̱pu̱u̱jm ya̱
naxviijnit it. Ax ve'em tse'e du̱pu̱u̱jm juu' ve'e u̱xyam n'íxumdup, ka'anume'e ti vye'na juu'
ve'e yak'ixp.
4 Jyaanchja'vi xa ve'e je̱ Abel je̱ Nte'yam, je̱'e̱ ka̱jx tse'e du̱mo̱o̱jy je̱ vintsa̱'kin juu'
ve'e nu̱yojk o̱y je̱ts ka'a ve'e je̱ Caín jye̱'e̱, je̱ts je̱'e̱ ka̱jxpa ve'e je̱ Nte'yam je̱ Abel
du̱kato̱kimpu̱u̱jm je̱tse'e du̱kuvu̱jk je̱ vyintsa̱'kin. O̱yamts je̱'e̱ ve'e a̱a̱'kani, je̱ Kunuu'kx
Jatyán ka̱jx tse'e nnu̱ja'vimda vintso̱ ve'e du̱tuujn ku̱xe'e je̱ Nte'yam du̱jaanchja'vi.
5 Jyaanchja'vi xa ve'e je̱ Enoc je̱ Nte'yam, je̱'e̱ ka̱jx tse'e kya'a̱a̱'k, ajoojntyk tse'e
du̱tukvaatsni ya̱ naxviijnit it, ka'a ve'e y'ukyakpaatni ku̱x je̱ Nte'yame'e yaktso̱o̱'njinu.
Ve'em tse'e je̱ Kunuu'kx Jatyán vya'añ je̱ts je̱ Enoc, cho̱jk, jyo̱tpaate'e je̱ Nte'yam ku ve'e
yaana naxviijn vye'na.
6 Pa̱n pa̱n xa ve'e je̱ Nte'yam du̱kajaanchja'vip, ko̱'o̱yja'vijupts je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam.
Nu̱jome'e pa̱n pa̱n jatye'e je̱ Nte'yam du̱mutámidup, tun vinko̱pkts je̱'e̱ ve'e je̱tse'e
du̱jaanchjávadat je̱ts jeja ve'e je̱ Nte'yam je̱ts o̱ye'e tyo'nu̱xjada pa̱n pa̱n jatye'e to'k aaj to'k
jo̱o̱t du̱íxtidup je̱tse'e y'ijttinit je̱'e̱ ma̱a̱t.
7 Jyaanchja'vi xa ve'e je̱ Noé je̱ Nte'yam, je̱'e̱ ka̱jx tse'e du̱kuvu̱jk juu' jatye'e je̱ Nte'yam
va'nu̱xju ti ve'e tónjup kótsjup juu' ve'e kayak'ixpna vye'na, kya̱tsu̱pa̱jke'e je̱ Nte'yam je̱tse'e
to'k je̱ arca du̱pu̱u̱jm joma ve'e tsa̱'ak y'íttat ma̱a̱t je̱ chaan je̱ kyo̱o̱j. Jyaanchja'vi xa ve'e je̱
Noé je̱ Nte'yam, je̱'e̱ ka̱jxe'e du̱yaknu̱ke̱'xnata̱jki je̱ts vyinmajtsju̱dupe'e je̱ tsaachpaatu̱n je̱
jáyuda juu' ve'e joojntykidu yaja naxviijn van'it. Jyaanchja'vi je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam, je̱'e̱ ka̱jx
tse'e je̱ Nte'yam kyato̱kimpa̱a̱jmji.
8 Jyaanchja'vi xa ve'e je̱ Abraham je̱ Nte'yam, je̱'e̱ ka̱jx tse'e du̱ka̱tsa̱pu̱jk ku ve'e
vyo̱o̱jvjini je̱tse'e ñu̱jkx joma ve'e je̱ it juu' ve'e je̱ Nte'yam tukvinva'niju. Ku ve'e tyoo'pu̱jk,
ka'a tse'e du̱nu̱java pa̱n joma ve'e ñu̱jkx.
9 Jyaanchja'vi je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam, je̱'e̱ ka̱jx tse'e y'ijt ax jo'n je̱ jékumit jayu ku ve'e
du̱vintsu̱u̱ni je̱ it juu' ve'e tukvinva'niju, je̱pe'e ak tu̱jkp chu̱u̱ni je̱ts nay ve'empa je̱ Isaac
ma̱a̱t je̱ Jacob, je̱'e̱ juu' ve'e yaktukvinva'niduva je̱ it je̱ naax.
10 Ax je̱'e̱ tse'e je̱ Abraham tyoon ku̱x y'a'ixe'e je̱ kajpu̱n juu' ve'e je̱ Nte'yam kyijpx
myoo'ts je̱tse'e du̱pu̱u̱jm.
11 Je̱ Sara, amájani ve'e o̱o̱y tyunve'na, o̱'yixjuts je̱'e̱ ve'e je̱tse'e y'onu̱ktaaki ku̱x
jyaanchja'vi ve'e je̱ts kyutyónupe'e je̱ Nte'yam juu' ve'e tukvinva'niju.
12 Je̱ Abraham, óyame'e na'avani o̱o̱y tyun'ijt, jyaye̱jp tse'e nu̱may a̱a̱'k je̱ chaan je̱ kyo̱o̱j,
ve'em ax jo'n je̱ maatsa juu' ve'e je̱m tsajviinm je̱ts je̱ po'o juu' ve'e jeja maaxy na̱pa'ayi,
kamacho̱o̱vna.

13 Qo'kkajxtinuts je'e ve'eda, ka'a tse'e tyukkadaakjidi nujom juu' jatye'e je Nte'yam uktukvinva'nijidu, nayja'vijidinupts je'e ve'e tyuva jets kyutyónupe'e je Nte'yam je y'ayook. Ka'anume'e je Nte'yam je y'ayook dukutyún vye'na, tyuk'atúvidu tse'e je xoojntkun maat jetse'e duyaknuke'xnatajkidi jets ve'em je'e ve'eda yaja naxviijn ax jo'n je jékumit jayu.
14 Ax je'e ve'e ku ve'e je jékumit jayu jo'n y'ijtti, va'ajts tse'e yakvinmotu jets y'íxtidupnume'e je it joma ve'e chaanadat.
15 Pan kuduvinmaaydi kudujaa'myejtsti je it juu' ve'e myasooktu, kuy'o'yi tse'e jetse'e jem kuvyimpijttinuva.
16 Ax ka'a tse'e y'ukvimpijttini, kux to'ke'e je it dutsojkti juu' ve'e nuyojk oy, je'e je'e ve'e je tsapjootmit it, je'e kajx tse'e je Nte'yam kyatuktso'otyónjada jetse'e duNte'yamadat, apaajmtkijidu tse'e to'k je ciudad joma ve'e chaanadat.
17 Jyaanchja'vi ve'e je Abraham je Nte'yam, je'e kajx tse'e kuduyakvaajñ je vintsa'kin je Isaac ku ve'e je Nte'yam jyot'ixji, tun'a'ix'ijtnupts je'e ve'e jetse'e kuduyak'aa'k je y'ónuk juu' ve'e je Nte'yam tukvinva'niju ku ve'e vyaajñ:
18 "Je Isaac kajx tse'e xjayéput je tsaan je kooj."
19 Jyaanchja'vi tse'e je Abraham jets o'yixjupe'e je Nte'yam jetse'e duyakjoojntykpajknuvat je y'ónuk Isaac. Ax je'e kajx tse'e ku ve'e távani je Abraham dunupaamduka jetse'e duyak'oo'kut je y'ónuk, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je y'ónuk kuy'aa'k jetse'e jyoojntykpajknuva.
20 Jyaanchja'vi xa ve'e je Isaac je Nte'yam, je'e kajx tse'e dutukmukajts je Jacob maat je Esaú je kunoo'kxun juu' ve'e mínupnum.
21 Ku ve'e y'oo'kuvaanni je Jacob, kuxe'e dujaanchja'vi je Nte'yam, je'e kajx tse'e dumoojy je kunoo'kxun numejtsk je José je y'ónuk, je tyajk natyukkutijjup jetse'e je Nte'yam duvinja'vi duvintsa'ki.
22 Ku ve'e je José y'oo'kuvaanni, kuxe'e dujaanchja'vi je Nte'yam, je'e kajx tse'e dunuujmi je njujpit jáyuvamda ti ve'e tyóndap ku ve'e dutukvaatstinit je egíptovit it, je'e kajx tse'e dupavaajñ ku ve'e chooo'ndinit jetse'e duyaktsoo'ndinit je José je pyajk.
23 Ku ve'e je Moisés kye'x, kuxe'e je tyee' je tyaak je Nte'yam dujaanchja'vidi, je'e kajx tse'e yu'uts yak'ijtji toojk poo, y'ixtu ve'e jets va'ajts yakxone'e jetse'e dukatsa'kidi je egíptovit yakkutojkpa ku ve'e dupavaajñ jetse'e nujom je israeejlit maax ónuk duyak'oo'kkáxtat juu' ve'e pi'k mix ónukta.
24 Ku ve'e je Moisés vajutyajk vye'na, kuxe'e dujaanchja'vi je Nte'yam, je'e kajx tse'e dukatsajk jetse'e yaktíjut jets je egíptovit yakkutojkpa je ñaax je'e ve'e je y'ónuk;
25 je'e ve'e chojk jetse'e yakjomtónut yaktitónut maat je Nte'yam je jyayu. Ka'a ve'e dutsajk jetse'e xyoondukut je tokin kajx, je xoojntkun juu' ve'e vee'n ijtkojp;
26 je'e ve'e y'oyja'vi jetse'e chaachpaa'tut, yakviijnk'íxut je Cristo kajx jets ka'a ve'e ku ve'e kudujayejp je egíptovit majin, kux y'a'ixp je'e ve'e je o'yin juu' ve'e je Nte'yam mo'ojup.
27 Jyaanchja'vi ve'e je Moisés je Nte'yam, je'e kajx tse'e chooo'nni jem Egipto ku ve'e myu'ekju je yakkutojkpa, ka je tsa'kin kajxap, to'k aaj to'k jooote'e y'ijt ax jo'n kuduu'ix je Nte'yam, juu' ve'e kayak'ixp.
28 Jyaanchja'vi ve'e je Moisés je Nte'yam, je'e kajx tse'e je pascua xaaj dutuujn, dutukpavaajñ je njujpit jáyuvamda jetse'e je nuu'pun dutukpaa'ttat je tyakkuka'ada jets je tyakpaa'ténada kux kadi ve'e je yak'oo'kpa ángeles duyak'aa'k je kyooop ónukta juu' ve'e ijtp jep tujkpta.
29 Jyaanchja'vidu xa ve'e je njujpit jáyuvamda je Nte'yam, je'e kajx tse'e dutuknajxti je Tsapts Maaxy Naaj ax jo'n je ta'ajts it kuy'ijt; ku ve'e je egíptovit jayu ve'em du'uktonuvaanduva, naxji'kxkajxjidinu tse'e.
30 Jyaanchja'vidu ve'e je njujpit jáyuvamda je Nte'yam, je'e kajxe'e kyítuni je jericoojit kajpun je ñaa'páts, távani ve'e dunaa'vídutta vye'na vuxtojtuk xaaj.
31 Jyaanchja'vi xa ve'e je ko'otya'axap Rahab je Nte'yam, je'e kajx tse'e dukuvujk jem tyak'am je njujpit jáyuvamda juu' ve'e dunu'ixtu je it, je'e kajx tse'e dukamaat'aa'k pane'e je Nte'yam dukajaanchja'vidu.
32 ¿Tis atse'e kunjaa'knukáts? Ka'a xa atse'e je tiempo n'ukjaa'kjayejpni jets atse'e nkótsut juu' ve'e je Gedeón kajx, je Barac, je Sansón, je Jefté, je David, jets je Samuel, maat je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpataajkta.
33 Jyaanchja'viduts je'e ve'e je Nte'yam, je'e kajx tse'e dupajkti je it je naax, oy yakkutojkti, dupaatti je maa'yun juu' ve'e je Nte'yam tukmutaajnjudu, je león kyatso'oxpajkjidi,
34 kyayaktoojyjidi je jaajn juu' ve'e ooy y'uktumpaamdu, je tsojx dukatuk'oo'kti, makk vyimpijtti pane'e dukajayejptu je maju, je atso'ox du'amaadaaguidi, makk ñapyaajmjidi, duyakvintókidi je cho'oxpajkpada.
35 Jempa tse'e je ta'axtajkta juu' ve'e je y'ónuk yakmooydinuva juu' ve'e aa'kanda ve'ni jetse'e jyoojntykpajktinuva.

Ax jẹmpa tse'e pạne'e ọọ'ktu jẹm tsaachto'nụn jọọtm, ka'a tse'e dụkuvạjkti jẹtse'e naspạka y'íttat, jẹ'ẹ ve'e chọjktu jẹtse'e dụpaattinit jẹ joojntykin juu' ve'e nụyojk ọy ku ve'e jyoojntykpạjktinuvat.
36 Jẹm tse'e juu' ve'e yak'anajxidu jẹtse'e yakvọjpti, jẹm tse'e juu' ve'e yakcadenat-
soomdu, yakpoxụntạkpạạmdu,
37 yakka'ts'ọọ'ktu, kạkojk yakjạạ'tva'kxtu, jẹ tsojx tyukyak'ọọ'ktu, dụkukẹẹktu jẹ nụmay
jayu, jẹ carnero ak jẹ chivo ak dụtukyo'tstu jẹ ñi'kxta jẹ kyọpkta, ayọọp ijttu, yaktsaach-
toondu, yakjomtoondu yaktitoondu.
38 Ka'a tse'e dụvinmátsjada pạn pạn jatye'e jẹ naxviijnit jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹ
dụmạạtnavyạạ'njụdup jẹtse'e y'íttat jẹ'ẹ mạạtta.
39 Nụjom yạ'ạda, óyame'e jẹ Nte'yam y'ọyja'vijidi kụxe'e dụjaanchja'vidi, ka'a tse'e
dụpajkti juu' ve'e jẹ Nte'yam uktukvinva'nijidu,
40 xjaa'myẹjtsumduts ụụ'm jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam ku ve'e xnụpạạjmtkijimdi juu' ve'e
nụyojk ọy, jẹ'ẹjyji ve'e íttap ọy jẹts va'ajts ụụ'm mạạtta.

12

Jẹmji tse'e yạ nviijnamda nyak'ijtumdat joma ve'e jẹ Jesús
1 N'íxumdup xa ve'e jẹts y'ọyja'vipe'e jẹ Nte'yam yạ nụmay jayu juu' ve'e jaanchja'vijidu.
Nay ve'emts ụụ'me'edava, va'an tse'e ọy dụto'numda juu' ve'e jẹ Nte'yam chạjkp, ka'a tse'e
n'ukto'numdinit jẹ tọkin juu' ve'e x'atsooxumdup jẹtse'e xviijnkvọ'vumda,
2 jẹmji ve'e yạ nviijnamda nyak'ijtumdinit joma ve'e jẹ Jesús, jẹ'ẹ tse'e xtoo'mọ'yumdup
jẹtse'e ve'em jẹ Nte'yam njaanchja'vimdat jẹtse'e jẹ njaanchja'vinamda dụyakpo'okụt. Ku
ve'e chaachpaaty jẹm cruz kạjxm, ka'a tse'e dụtuktsọ'ọtyuujn jẹ ọọ'kụn juu' ve'e pyaat,
kụx ñụja'vip jẹ'ẹ ve'e jẹ xọọjntkụn juu' ve'e jyayẹjpnup ku ve'e távani dụyaknaxy vye'na
jẹ tsaachpaatụn. Ax ụxyam, jẹmts jẹ'ẹ ve'e tsapjọọtm y'it joma ve'e jẹ Nte'yam yakkutuk,
jéjats jẹ'ẹ ve'e y'aka'yụn pa'ayi chụụna jẹ vintsạ'kin mạạt.
3 Payọ'ọyda n'it vintsọ ve'e jẹ Jesús dụmuteni ku ve'e yaktsaachpaatjidi jẹ tókinax jáyuda,
ve'em tse'e jọtmootsk mka'íttat jẹtse'e jẹ tsaachto'nụn xkajávadat.
4 Ka'anum tse'e m'ọọ'kta kụxe'e xkakuvạkta jẹtse'e myaktọkintónjadat jẹ kọ'ọyjáyuvap.
5 ¿Mjaa'tyókidinup miits vine'eda juu' ve'e jẹ Nte'yam mtukmukọjtsjụdu?, ve'em ax jo'n
jẹ y'ónụk dụmukạts. Ve'em xa jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ:
Mits, ónụk, kadi xtsaachjáva ku ve'e jẹ Majạ Vintsán mtsaachtúnjụ,
viindụk naxkạda'akye'e xkuvákụt ku ve'e myaktuknạạjmat jẹtse'e xkạtsạpákụt.
6 Pạn pạn jaty xa ve'e jẹ Majạ Vintsán chạjkp, jyọtpaatyp,
yaktsaachpaatyp tse'e,
yaktsaachpaatypts jẹ'ẹ ve'e nụjom pạn pạn jatye'e y'ónụkip.
Jidụ'ụm tse'e vya'añ.
7 Mmuténadap tse'e jẹ tsaachpaatụn, kụx jẹ Nte'yam jẹ y'ónụk miitse'eda. ¿Jẹja vine'e jẹ
pi'k ónụk pạne'e jẹ tyee' ka'ọọjjup kavọjpjup?
8 Myọọyp xa ve'e jẹ Nte'yam jẹ tsaachpaatụn nụjom jẹ'ẹ jẹ y'ónụkta. Ax pạn ka'ats miitse'e
jẹ Nte'yam mtsaachtónjada, ka'a tse'e m'itta jẹ Nte'yam jẹ y'ónụk.
9 Jẹ naxviijnit jayu juu' ve'e ntee'imdup ntaakimdup, x'ọọjumdu xvọjpumduts ụụ'm jẹ'ẹ
ve'e, jẹtse'e nvintsạ'kimdi, ve'em ax jo'n ụxyam paat nvintsạ'kimda jo'n; ax jẹ nTee'amda,
juu' ve'e jẹm tsapjọọtm, jẹ'ẹ tse'e nụyojk vyinmajtsjup jẹtse'e nkạtsụpạjkumdat jẹtse'e
njoojntykimdat.
10 Kọna xa ve'e jẹ it y'ijt ku ve'e jẹ ntee'amda jẹ ntaakamda x'ọọjumdi xvọjpumdi pạn
vintsọ ve'e jẹ vyinma'yụnda; ax jẹ Nte'yam, jẹ'ẹ tse'e xmọ'yumdup jẹ tsaachto'nụn juu' ve'e
ụụ'm jẹ n'ọ'yin kạjxamda, kụx jẹ'ẹ ve'e chạjkp jẹtse'e n'ijtumdinit ọy jẹts va'ajts ax jo'n jẹ'ẹ.
11 Ni juu' tsaachpaatụna ve'e kyayaktsạk van'it jaty ku ve'e nyakmọ'yumda. Ax
pạn ka óyapts jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e nto'numdup jẹtse'e xyaktsaachpaatumda jẹ Nte'yam,
xputạjkimdupts ụụ'm jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e nkạtsụpạjkumdinit jẹtse'e jẹ ọy jọọt njayẹjpumdinit
jẹtse'e njoojntykimdinit ax jo'n jẹ'ẹ ve'e dụtsạk jo'n.

Kutsạ'ạga xa ve'e ọọy ku ve'e

nkamạjapạ'mumda jẹ Nte'yam
12 Jẹ'ẹ kạjx tse'e, mạkkpạmda jẹ m'aajta jẹ mjọọtta jẹtse'e xpanạjkxtat jẹ Nte'yam.
13 Payọ'ọyda jẹ y'ọy jẹ'ẹ. Panạjkxta jẹ tyụv jẹ'ẹ. Ku ve'e jẹ viijnk jayu dụ'íxtat vintsọ ve'e
mjoojntykada mnaxviijnada, nay ve'empa tse'e dụtoonduvat.
14 Íxtada vintsọ ve'e m'ijttinit ọy jọọt tsoj jọọt anañụjoma jẹ jayu mạạt jẹts vintsọ ve'e
mjoojntykidinit ọy jẹts va'ajts; kụx ka'a xa ve'e pạn jyẹ'yat jẹm tsapjọọtm jẹtse'e y'ítụt jẹ
Nte'yam mạạt pạn pạne'e ka'ijtp ọy jẹts va'ajts.

15 Yakkópkada tse'e o̱o̱y je̱ts miitse'e anañu̱joma xkuvá̱ktat je̱ maa'yu̱n juu' ve'e je̱ Nte'yam je̱ jayu tyoojnjip, ni pánats miitse'e mka'íttat ax jo'n je̱ ta'am ojts juu' ve'e pa'amtoomp je̱tse'e nu̱may je̱ jayu du̱tukpaa'ty.

16 Ni pa̱na tse'e miitsta je̱ ka̱ts du̱katukma̱a̱tjayépu̱t je̱ yaa'y je̱ ta̱'a̱x juu' ve'e ka pú̱kap jyayejpp. Ka'ats miitse'e xkamaj'íxtat xkama̱jjávadat je̱ Nte'yam, ve'em ax jo'n je̱ Esaú, juu' ve'e je̱ kyo̱o̱p ónu̱kin du̱tukvinkuyajknu je̱ to̱jkx juu' ve'e to'k naxji tyo̱jkx.

17 U̱x'o̱o̱k, ax jo'n xnu̱jávada, ku ve'e du̱jo̱o̱'ktso̱jkni je̱tse'e je̱ tyee' myo̱'o̱ju̱t je̱ kunoo'kxu̱n, ka'a tse'e y'ukyakmo̱o̱yni; jo̱o̱'ktunyaaxnu ve'e, ka'a tse'e y'uk'o̱'yini vintso̱ ve'e du̱yaktíku̱tsu̱t juu' ve'e tyoon.

18 Utsta ajchta utsta tsa̱'a̱da, ya̱ nam ko̱jtstán juu' ve'e je̱ Nte'yam xyaktaajnjimdu, ka'ats ya̱'a̱ ve'e vye'ema ax jo'n je̱ ko̱jtstán juu' ve'e je̱ Nte'yam yaktaajnjidu je̱ nju̱jpit jáyuvamda, je̱m joma ve'e je̱ ko̱pk juu' ve'e yaja naxviijn, joma ve'e je̱ ma̱kk ja̱a̱jn tyo̱o̱jy, joma ve'e je̱ it kyo̱o̱'tsi, je̱ añu pyu'u mya̱a̱'t, tyunvitskni,

19 je̱ trompeta xyuux, je̱tse'e je̱ Nte'yam je̱ y'aaj je̱ yo̱'kt je̱ jayu du̱tukmuka̱jts. Je̱'e̱da pa̱n pa̱n jatye'e du̱'amo̱tunajxtu, je̱'e̱ tse'e je̱ Moisés du̱munoo'kxtktu je̱ts kadi je̱ Nte'yam y'ukjaa'kmuko̱jtsjidini,

20 ka'a ve'e du̱muténidi je̱ pava'nu̱n ku ve'e vyaajñ: "Ku̱jyata̱nu̱ka tse'e juu' ve'e du̱to̱o̱mp ya̱ ko̱pk, yakka'ts'o̱o̱'kup tse'e."

21 Qo̱ye'e du̱tunyaknajxti je̱ atsa̱'a̱ga juu' ve'e y'ixtu. Ku ve'e viinm je̱ Moisés du̱'ix, jidu̱'u̱m tse'e vyaajñ: "Je̱ tsa̱'a̱ga a̱tse'e u̱xyam xyakmíppnup."

22 Nvinkuna̱jkximdupts u̱u̱'me'e je̱ ko̱pk juu' ve'e Sión du̱xa̱a̱j, je̱ tsapjo̱o̱tmit Jerusalén, je̱ ciudad juu' ve'e je̱ Nte'yam jye̱'e̱, joma ve'e je̱ aangelesta̱jk kamacho̱o̱vna ñayamókajada je̱tse'e je̱ joojntyk Nte'yam du̱yakmájada du̱yakjaanchada je̱ xo̱ojntku̱n ma̱a̱t.

23 Je̱m tse'e je̱ nu̱may jayu juu' ve'e je̱ Nte'yam je̱ y'ónu̱k, je̱'e̱ tse'e taandu javyet je̱m tsapjo̱o̱tm. Nvinkuna̱jkximdup tse'e je̱ Nte'yam, juu' ve'e anañu̱joma je̱ jayu du̱to̱kimpayo̱'yp. Je̱m tse'e je̱ jayu je̱ jyo̱o̱tta je̱ jya'vinda juu' ve'e tu̱v jáyuvidu joojntykidu, juu' ve'e vaatstu je̱tse'e y'it o̱y je̱ts va'ajts.

24 Je̱m tse'e je̱ Jesús, juu' ve'e xnu̱ténimdup je̱m je̱ Nte'yam vyinkojkm je̱ts pa̱n ka̱jxe'e je̱ Nte'yam xyaktaajnjimdi ya̱ nam ko̱jtstán. Je̱ Nte'yam tse'e xtoojnjimdup je̱ maa'yu̱n je̱ Jesús je̱ y'o̱o̱'ku̱n ka̱jx. Ka'ats je̱'e̱ ve'e vye'ema je̱ Abel je̱ y'o̱o̱'ku̱n, ku̱x je̱'e̱ je̱ ñu̱u̱'pu̱ne'e du̱yaknu̱ke̱'xnata̱jki je̱ts je̱p je̱'e̱ ve'e to̱kin ja̱a̱tp je̱ y'ajch.

25 Payo̱'o̱yda o̱y, ka'a tse'e xkakuvá̱ktat je̱'e̱ pa̱ne'e ko̱jtsp. Pyaattu xa ve'e je̱ tsaachpaatu̱n pa̱n pa̱n jatye'e du̱kakuva̱jktu to'k je̱ naxviijnit jayu juu' ve'e du̱ko̱jtsnajxp y'ijt je̱ Nte'yam je̱ y'ayook. Ku̱x ve'em je̱'e̱ ve'e, ¿vintso̱se'e xkatukkuve̱jtumdat je̱ Nte'yam pa̱n nmaso̱o̱kumdupe'e je̱'e̱ je̱ y'ayook juu' ve'e tso̱o̱'mp je̱m tsapjo̱o̱tm?

26 Oxi tse'e je̱ it ku ve'e je̱ Nte'yam du̱mukajts je̱ nju̱jpit jáyuvamda joma ve'e je̱ ko̱pk; ax ya̱ xa̱a̱j, juu' ve'e u̱xyam, jidu̱'u̱m tse'e je̱ ko̱jtstán du̱yaktaajñ: "Ku a̱tse'e jado'k nax je̱ naxviijnit it nxit yo̱'o̱yu̱t, ka je̱ naxviijnit ítjyapts a̱tse'e nxitu̱yo̱'o̱yup, ve'empa ve'e je̱ tsajmit it."

27 Ku ve'e vyaajñ "jado'k nax", nu̱jávanits je̱'e̱ ve'e je̱ts juu' ve'e yakpa̱am, kutókiyupts je̱'e̱ ve'e ku ve'e yakxitu̱yo̱'o̱yu̱t, ve'em tse'e tyaannit xa̱'ma ka̱jx juu' ve'e kaxiimp.

28 Je̱ it joma ve'e je̱ Nte'yam yakkutuk je̱ts joma ve'e n'ijtumdat, ka'ats je̱'e̱ ve'e xyin, taannupts je̱'e̱ ve'e xa'ma ka̱jx. Je̱'e̱ ka̱jx tse'e du̱tsa̱k je̱tse'e je̱ Nte'yam nkuko̱jtsjimdinit je̱tse'e nvinja'vimdinit nvintsa̱'kimdinit nu̱jom aaj nu̱jom jo̱o̱t je̱tse'e nyakmájimdat nyakjaanchimdat ax jo'n du̱vinmachju̱ jo'n.

29 Atsa̱'kip xa je̱'e̱ ve'e o̱o̱y ku ve'e nkama̱ja̱pa̱'mumda je̱ Nte'yam, ma̱kk tse'e o̱o̱y je̱ jayu je̱ tyo̱kin du̱tuntukkuvet.

13

Juu' ve'e je̱ Nte'yam y'o̱yja'vip

1 Xa̱'ma ka̱jx tse'e mnachókjadat to'k jado'k.

2 Qy jayu mnapyámjadat ma̱a̱t je̱ je̱'yva jayu. Je̱me'e je̱ jayu juu' ve'e ve'em du̱toondu, ka'a tse'e du̱nu̱ja'vidi je̱ts je̱ aangelesta̱jk je̱'e̱ ve'e juu' ve'e yakkaaydu juu' ve'e yakmataandu.

3 Jaa'myétsta je̱ poxu̱nta̱kjayu, ve'em ax jo'n ku̱m'ijtti je̱p poxu̱nta̱jkp je̱'e̱ ma̱a̱tta. Ka'a tse'e xjaa'tyókidat pa̱n pa̱n jatye'e yakjomtoondup yaktitoondup, ve'eme'e myakjávajadat je̱ts myakjomtoonduvap myaktitoonduvap miitse'eda ax jo'n je̱'e̱da.

4 Vintsa̱'a̱gada je̱ navya̱jku̱n. Pa̱n pa̱ne'e ta̱'a̱xpúkani pa̱n pa̱ne'e yaa'vyúkani, mya̱j'íxup mya̱jjávap tse'e je̱ navya̱jku̱n. To̱kimpayo̱'o̱yjadapts je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam pa̱n pa̱n jatye'e du̱yakvintsa̱'kintókidup je̱ navya̱jku̱n je̱ts pa̱n pa̱n jatye'e ko̱'o̱yyaa'yap.

5 Ka'a tse'e je meen xnas'ayóvadat, tukjotkada'akta pan vinxupe'e juu' x'ixta xjayepta,
kux jidu'ume'e je Nte'yam vya'añ: “Ats xa mitse'e n'íxup njayépup, ni je vin'ítats ats mitse'e
nkamaso'okut.” Jidu'um tse'e vya'añ.
6 Ve'eme'e y'oya jetse'e nva'numdat to'k aaj to'k joot:
Je Maja Vintsán atse'e xputajkip,
ka'ats atse'e ntsa'aga pan vintso atse'e je jayu xtun.
7 Jaa'myétsta je'eda pan pan jatye'e mtuk'íxjudu mtuknuja'vijidu je Nte'yam je y'ayook,
payo'oyda je y'oy je'e juu' ve'e tyoondu kyojtstu ku ve'e jyoojntykidi jets vintso ve'e makk
aaj makk joot je Nte'yam dujaanchja'vidi. Ve'em tse'e xtoonduvat xkojtstuvat.
8 Je Jesucristo, ka'a xa je'e ve'e tyíkuts, ve'em ax jo'n y'ijt, ve'emts je'e ve'e y'it jetse'e
y'ijtnit xa'ma kajx.
9 Jeja tse'e je ixpajkun ka to'kap juu' ve'e viijnk, ka'ats miits je'e ve'e xpanajkxtat. Je'e ve'e
oy ku ve'e nmakkpa'mumdat ya n'aajamda ya njootamda je Nte'yam je myaa'yun kajx, ka
je'e kajxape'e juu' ve'e yakkaayp yak'ookp. Je ka'yun je ookun juu' ve'e je jayu pyavaandup
jetse'e je jayu dukakáydat duka'oo'ktat, ni vinxúpats je'e ve'e je jayu kyaputákajada jetse'e
y'íttat je Nte'yam maat.
10 Njayejpumdup xa uu'me'e je yax juu' ve'e katukkadaakjudup jetse'e dujа'kxtat je'eda
pan pan jatye'e toondup joma ve'e je tabernáculo.
11 Je tánuk juu' ve'e je Nte'yam tyukvintsa'kidup je jayu je tyokin kajx, je'e je ñuu'pun
tse'e je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta, je'e tse'e yaktajkip je it juu' ve'e je
kunoo'kxun munuyojk dumaat, je tánuk je ñi'kx je kyopk, je'e tse'e yakkajpumpítsumdup
jetse'e duyaknaxtoyda jékum.
12 Ax nay ve'empa tse'e je Jesús duyakkajpumpítsumduva, jem tse'e je ñuu'pun dumasaak
ku ve'e y'uk'aa'k. Ve'em tse'e dutuujn jetse'e je y'oo'kun kajx dutuknuva'atstat je jayu je
tyokin.
13 Va'an tse'e du'ijtumda je Jesús maat óyame'e je jayu xviijnk'íxumda ax jo'n je Jesús
yakviijnk'íx ku ve'e je jayu yakcruuzpejtjidi jem kajpun pa'am.
14 Va'an tse'e du'ijtumda je'e maat, kux n'a'íxumdupe'e je ciudad juu' ve'e miimpnum, ka'a
xa ve'e ti it njayejpumda joma ve'e xa'ma kajx ntsuunimdinit yaja naxviijn.
15 Ax je'e kajx tse'e dutsak jetse'e ijtp je Nte'yam nkukojtsjimdat je Jesucristo kajx. Ku
ve'e ve'em nto'numdat, je'e tse'e je vintsa'kin juu' ve'e vyinmajtsjup jetse'e je Nte'yam
nmo'yumdat.
16 Ka'a tse'e xjaa'tyókidat jetse'e xtóndat juu' ve'e oy. Putákada je jayu pan pane'e
katih'ijtuxjudup. Ku ve'e ve'em xtonda, je vintsa'kints je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam
y'oyja'vip.
17 Katsapakta pan pan jatye'e mtuk'íxjudup je Nte'yam je y'ayook. Je'e tse'e mtóndap juu'
je'e ve'e kyojtstup, kux je'e ve'e chojktup, pyayo'ydup vintso ve'e oy m'ijttinit je Nte'yam
maat, ñuja'vidupts je'e ve'e jets myo'odap je'e ve'e je Nte'yam je cuenta pan vintso ve'e
juu' jaty tudutonda tudukotsta. M'íxtap tse'e vintso ve'e je tyoonk dutóndat je xoojntkun
maat. Pan ka'a xa miits je'e ve'e xkatsapakta, je tsaachvinma'yun maatts je'e ve'e je tyoonk
dutóndat. Ax ka'ats miits je'e ve'e mto'nuxjadat oy.
18 Nutsapkotsta aats to'k aaj. Ka'a aatse'e ntinatyukjávaja jeja je Nte'yam vyinkujk, je'e
aatse'e ntsajkp jets aatse'e njaa'któnut njaa'kkótsut juu' ve'e oy jets va'ajts.
19 Ku atse'e xnutsapkótstat, je'e ve'e vinkopk jetse'e je Nte'yam x'amótudat jets je'e ve'e
dutónup jets atse'e tsojk nvimpítut joma ve'e miitsta.
20 Je Nte'yam, juu' ve'e je oy joot dujajkp jetse'e dujakjoojntykpajknuva je nMaja
Vintsánamda Jesucristo, juu' ve'e x'íxumdup xjayejpumdup ve'em ax jo'n je oy carnero
vinténiva du'ix'it je kyarneeroda, je Jesucristo, juu' ve'e je ñuu'pun kajx je Nte'yam
xtukmutaajnjimdu je kojtstán juu' ve'e xa'ma kajx tyoonnup,
21 je Nte'yam tse'e mmo'ojadap je oy aaj je oy joot jetse'e ve'em xtoondinit xkojtstinit
juu' je'e ve'e chajkp. Je Jesucristo kajx tse'e dupámut yam nja'vin kajxmamda juu' ve'e
y'oyja'vip. ¡Yakmaja yakjaancha tse'e je Cristo y'ijtnit xa'ma kajx! Amén.
22 Utsta ajchta utsta tsa'ada, nmunoo'kxtktupts ats miitse'e jetse'e ya kojtsvíjin xkuváktat
juu' ve'e ntuknuja'yidup, je'e ve'e ku ve'e veee'n tunnujáyada.
23 N'ava'nipts atse'e jets ta ve'e je n'útsamda je n'ajchamda Timoteo naspaka tyaanni. Pan
tsojke'e jye'ya, nmaadapts ats je'e ve'e jets aats miitse'e najkx nku'íxtinuva.
24 Máyame'e to'k aaj je Dios xmo'odat je jayu juu' ve'e dunuvintónidup je jaanchja'vivataajk,
jets nujom je Nte'yam je jyayu. Máyame'e je Dios mkejxuxjada je itáliait jayu.
25 Je Nte'yamts miitse'e anañujoma mkunoo'kxjadap.

Ya'a tse'e je na'k juu' ve'e je Santiago jyaay

1 Atse'e je Santiago, je Nte'yam jets je Maja Vintsán Jesucristo je myutoompa je myupajkpa. Máyam atse'e je Dios ntuknukextu vannumakmejtsk viijn je Israel ja chaan je kyoo juu' ve'e tsuunidup ka to'k viijnap yaja naxviijn.

Je vijin je kejon juu' ve'e je Nte'yam yajkyp

2 Utsta ajchta utsta tsa'ada, xoondukta ku ve'e xyaknaxta oyjuu' tsaachpaatuna.
3 Mnuja'vidup xa ve'e ku ve'e xmuténada je tsaachpaatun je'e kajx ku ve'e je Jesucristo xjaanchjávada, ve'em tse'e xjajt'ata'atstat vintso ve'e juu xmuténadat.
4 Muténada oy ja tsaachpaatun juu' ve'e myaknajxtup pan joma vaate'e kyukaxa, ve'em tse'e makk m'ijttinit to'k muk je Jesucristo maat, ka'a tse'e ti mka'ijtuxjadat.
5 Pan jem xa ve'e nuto'k miitsta juu' ve'e ka'ijtuxjup je vijin je kejun, amótuvuts je Nte'yam jetse'e myo'ojut, ax mo'ojupts je'e ve'e, kux tyoojnjip je'e ve'e je maa'yun anañujoma, ka'a tse'e duko'oyjáva ku ve'e je jayu juu y'amótuxju.
6 Ax vinkopkts je'e ve'e jetse'e dujaanchjávat jets tyónup je'e ve'e je Nte'yam juu' ve'e y'amótup, ka'a tse'e myejtsvinmáyut. Kux je'e juu' ve'e mejtsvinmaayp, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je maaxy naaj juu' ve'e je poj yakpe'tsmiijnjup yakpe'tsxajpjup.
7 Pan pan xa ve'e mejtsvinmaayp, ka'a tse'e vyinmáyut jets mo'ojup je'e ve'e je Nte'yam juu ve'e y'amótup,
8 vinmamyiimp vinmaxyajppts je'e ve'e jetse'e to'k aaj to'k joot juu' dukatún.
9 Je uts je ajch ukpu je uts je tsa'a juu' ve'e ayoovdup, va'ants je'e ve'e duxoondukta kux ñumájidup je'e ve'e jaja je Nte'yam vyinkujk.
10 Jets je uts je ajch ukpu je uts je tsa'a juu' ve'e kumeen, va'an tse'e duxoondukta kux ka ja myeen kajxape'e je Nte'yam yakmájajada. Najxp xa ve'e yam ya it ku ve'e je jayu kyumeenada; ve'em xa je'e ve'e ja kumeen jayu ax jo'n je yukjootmit puj, ka'a tse'e jyek.
11 Ku ve'e je pi'k ojts aajy jetse'e je pyuj vyinka'avaatsni, ka'a tse'e y'uktsójini. Nay ve'empa tse'e je kummen jayu yintókida ku ve'e nuyojk jyaa'knaajkkumeenava'anjada.

Ka'a ve'e pan pane'e je Nte'yam yaktokintonuvaampy

12 Xoondup xa je'e ve'eda pan pan jatye'e oy dumuténidup je tsaachpaatun, kux ku xa ve'e oy dkuyaknaxta, jyayejptinupts je'e ve'e ja joojntykin juu ve'e xa'ma kajx ijtp, juu' ve'e je Nte'yam tyukvinva'nidup je'eda pan pan jatye'e tsojkjudup.
13 Ku xa ve'e je jayu tyokintonuva'añ, ni pana tse'e kyava'anut jets je Nte'yame'e yaktokintonuvaajnjup, kux ka'a xa ve'e pan y'o'yixju jetse'e je Nte'yam duvinma'yunmo'ot jetse'e dutsókut juu ve'e ka óyap, jets ka'ava ve'e pan pane'e ja Nte'yam je vinma'yun moojyjup jetse'e tyokintónut.
14 Juu' ve'e je jayu yaktokintonuvaajnjup, je'ets je'e ve'e ku ve'e je jayu je y'avintso vinma'yun vyiijnkvávju jetse'e tyokintónut.
15 Ax ku tse'e je jayu vyiijnkvávju jetse'e tyokintónut, van'it tse'e je jayu tyokintún; jets ku ve'e je jayu kyatokinton'atuva, je'yapts je'e ve'e je xaaj jetse'e je tyokin yaktukkuvajtnit xa'ma kajx, ka'ats je'e ve'e je Nte'yam maat y'ítut.
16 Utsta ajchta utsta tsa'ada, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, ka'a tse'e mnamyasoo'okjadat jetse'e pan mvin'aaa'njadat.
17 Nujom juu' ve'e oy jets va'ajts, kajxm tsots je'e ve'e je maa'yun chaa'n, je Nte'yamts je'e ve'e duyajkp, je'e pane'e dupaam n0ujom juu' jatye'e ajajp ata'kxp jem tsajpootm. Ka'a tse'e je Nte'yam tyíkuts, jyajtykutyuump je'e ve'e juu' jatye'e kyajtsp.
18 Kux ve'eme'e dutsak, je'e kajx tse'e je Nte'yam je nam joojntykin xmo'yumdi ja ayook kajx juu' ve'e tyúvam. Ve'em tse'e dutuujn jetse'e n'ijtumdinit ax jo'n juu' ve'e ta'mitoo'vajkp jetse'e je Nte'yam yaktukmuyax, uu'mda, juu' ve'e too'vajkp dujaanchja'vidu je Jesucristo.

Je'e pane'e duvinja'vip duvintsa'kip je Nte'yam ax jo'n dupaa'ty du'akeega

19 Utsta ajchta utsta tsa'ada juu' atse'e ooy ntuntsojktup, yakvinkópkada yu'u: Kats'amotunaxta pan pan jatye'e mtuk'íxjudup je Nte'yam je y'ayook, ka'a tse'e jatyji juu' xkótstat, je'e ve'e too'vajkp oy mpayo'oydap juu' ve'e mkotsuvaandup. Ka'a tse'e jatyji mjotma'attat,
20 kux ku xa ve'e je jayu jyotma'aty, ka'ats je'e ve'e dutún juu' ve'e je Nte'yam chajkp.
21 Ja'a kajx tse'e, ka'a tse'e x'uktoondinit juu' ve'e kyapaatyp kyah'akeeguip, je kyo'oy je'e juu' ve'e ooy tun'ijtp yaja naxviijn. Nuu'k aaj nuu'k joote'e xkuváktat je ayook juu' ve'e je Nte'yam pyaam jem mja'vin kajxmda jets juu' kajxe'e m'o'yuixjada jetse'e xjayejptinit je joojntykin ju' ve'e xa'ma kajx ijtp.

22 Tonda vintsǫ ve'e vya'añ jẹ Nte'yam jẹ y'ayook, ka'a tse'e mnavyin'ąą'njadat, ka'a tse'e mvinmáydat jẹts nvaatani jẹ'ẹ ve'e ku ve'e x'amǫtunaxta jẹtse'e xkakutyonda.
23 Jẹ'ẹ sxa ve'e juu' ve'e dų'amǫtunajxp jẹ Nte'yam jẹ y'ayook jẹtse'e dų́kakutyún, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n to'k jẹ jayu juu' ve'e jẹ vyi9ijn jẹ y'aaj dų́ką́k'íxip jẹp ixų́n jąątp,
24 y'ixpts jẹ'ẹ ve'e vintsǫ ve'e y'íxuva. Ku tse'e dų́vinva'kva'ach jẹ ixų́n, van'it tse'e dų́jaa'tyǫ́ki vintsẹ ve'e y'íxuva.
25 Ax jẹ'ẹ juu' ve'e ǫy dų́payǫ'yp vintsǫ ve'e jẹ Nte'yam to'k aaj to'k jǫǫt dų́mutún dų́mupų́k, jẹtse'e dų́kutyún, ǫ'yixjupts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e kyǫǫ'ktǫ́kintoonnit. Pąn tyuumpts jẹ'ẹ ve'e ve'em jẹtse'e dų́kajaa'tyǫ́ki juu' ve'e tų́dų'amǫtunaxy, kunoo'kxjupts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam.
26 Pąn pąn xa ve'e dų́nasja'vip jẹts vyinja'vip vyintsą'kip jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam jẹtse'e ǫyvintgsǫ́va juu' dų́kąts, viinm tse'e ñavyin'ų́ų'jų́, ka'a tse'e tyo'nų́xjų́ vintsǫ ve'e dų́nasjava jẹtsz jẹ Nte'yame'e yakvinja'vip yakvintsą'kip.
27 Jẹ'ẹ pąne'e ǫy dų́vinja'vip dų́vintsą'kip jẹ Nte'yam, jẹ Dios Tee', ve'em ax jo'n dų́paa'ty dų'akẹ́ẹga, jẹ'ẹ tse'e dų́ku'ixp jẹ ku'ąą'k ónų́k jẹts jẹ ku'ąą'k tą'ąxtąjk juu' ve'e tsaachpaattup, ka'ats jẹ'ẹ ve'e dų́mąątnavyąą'njada jẹ naxviijnit jẹ kyǫ'ǫy jẹ'ẹ.

2

Ka'a tse'e je jayu nviijnk'íxų́mųt

1 Utsta ajchta utsta tsą'ą́da, mjaanchja'vidupe'e jẹ nMąją Vintsą́namda Jesucristo, juu' ve'e jẹ mąjin ǫǫy dų́tunjayẹ́jpp. Ni vin'ita xa ve'e jẹ jayu xkaviijnk'íxtat.
2 Va'an tse'e dų́tíjumda jẹts jẹ'ydupe'e nų́mejtsk jẹ jayu joma ve'e mnay'amókajada, to'k tse'e pąne'e kumeen jẹts oro kąkujánax jẹtsz ǫy vítax, jẹts jado'k pąne'e ayǫǫva jayu jẹts tum tókani jẹ pyi'k vit.
3 Ax pąn mvintsą'kidup tse'e jẹ'ẹ juu' ve'e ǫy vítax jẹtse'e xnąąjmadat: "Tsąąna yaja ǫy tsų́ųjntkų́n kų́jx", jẹtse'e xnąąjmada jẹ ayǫǫva jayu: "Jẹẹjyji tẹna", ukpų́ "Tsąąna yaja naxkų́jx joma ve'e ąts yą ntsų́ųjntkų́n",
4 pąn jidų'ų́m tse'e xnąąjmada, mviijnk'íxtup tse'e jẹtse'e jẹ kǫ'ǫy vinma'yų́n xyaktonda, mvinkǫǫndup tse'e jẹ jayu juu' ve'e mvintsą'kidup.
5 Utsta ajchta utsta tsą'ą́da, juu' ątse'e ǫǫy ntuntsǫjktup, amǫtunaxta. Jẹ jayu juu' ve'e yaja naxviijn yaktijtup ayǫǫva jáyuda, jẹ Nte'yamts jẹ'ẹ ve'e vinkǫǫjnjų́du jẹtse'e ǫǫy tyunjaanchjávajadat jẹtse'e y'ijttinit jẹm y'am kyą'm, jąm joma ve'e y'ijttinit pąn pąn jatye'e jẹ Nte'yam dų́tsǫjktup.
6 Ax miitsta, mviijnk'íxtupts miitse'e jẹ ayǫǫva jayu jẹtse'e xyakmą́jada jẹ kumeen jayu. Jẹ kumeen jayu xa ve'e mnų́pąjkvaatsjų́dup jẹtse'e mnų́xą'ąajada jẹja jẹ tǫkin payǫ'yva vyinkujk, ¿ve'em xaja?
7 Jẹ'ẹ tse'e dų́vinkǫjtspejttup jẹ Cristo, juu' ve'e myaaxų́xjų́du jẹtse'e m'ijttinit jẹ'ẹ jẹ jyayu.
8 Jidų'ų́m xa ve'e jẹ Mąją Vintsą́n jẹ jayu dų́pava'añ, ve'em ax jo'n vya'añ jẹp Kunuu'kx Jatyán kų́jxp: "Tsǫkta jẹ mmujantąmda jẹ mmutąktąmda ve'em ax jo'n viinm mnachǫ́kjada." Jidų'ų́m tse'e dų́pavaajñ. Pąn mkutyoondup tse'e, ǫy tse'e xtonda.
9 Ax pų́n mviijnk'íxtup tse'e jẹ jayu, tǫkints jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e mtoondup jẹts jẹ pava'nų́n kąjxe'e ǫy yak'ix jẹts ka'a ve'e xkutyonda jẹ pava'nų́n.
10 Kų́x pąn jẹm xa ve'e jẹ jayu juu' ve'e dų́kutoomp jẹ pava'nų́n, tun to'k viijnji tse'e jẹ pava'nų́n dų́kakutyún, ax taamp tse'e jẹp tǫkin jąątp, ve'em ax jo'n ni to'ka kų́dų́kakutyuujn jo'n.
11 Kų́x jẹ'ẹ pąne'e vaamp: "Ka'a tse'e xyakvintsą'kintǫ́kidat jẹ navyąjkų́n", jẹ'ẹ tse'e vaampap: "Ka'a tse'e myakjayu'ǫǫ'ktat." Qyame'e xkayakvintsą'kintǫ́kida jẹ navyąjkų́n, pąn myakjayu'ǫǫ'ktup tse'e, ka'a tse'e xkutyonda jẹ pava'nų́n.
12 Tonda jẹts kǫtsta juu' ve'e ǫy, juu' ve'e pyaatyp y'akẹ́ẹguip. Mnųja'vidup tse'e jẹtsz yaktǫkimpayǫ'yumdape'e jẹ'ẹ kąjx ku ve'e nkayakjajtumda jẹtse'e jẹ Nte'yam xputąjkimdat jẹtse'e nkǫǫ'ktǫkinto'numdinit.
13 Kų́x ka'a xa ve'e jẹ Nte'yam jẹ jayu dų́tukmǫ'ǫtų́t pąn pąne'e jąmyujayu dų́katukmǫ'tp; jẹ'ẹ ve'e pąn pąne'e jẹ tukmǫ'tų́n dų́jayẹ́jpp.

Ku ve'e juu' yakjaanchjáva jẹtse'e juu' yaktún

14 Utsta ajchta utsta tsą'ą́da, ¿vintsǫs jẹ'ẹ ve'e tyun ku ve'e jẹ jayu vya'añ: "Njaanchja'vip ątse'e jẹ Nte'yam", pąn ka'a ve'e dų́tún ax jo'n jẹ Nte'yam dų́tsąk? Ka'a xa jẹ'ẹ ve'e y'ǫ'yixjų́t jẹtse'e dų́jayẹ́pų́t jẹ joojntykin juu ve'e xą'ma kąjx ijtp ku ve'e vya'añ jẹts jyaanchja'vipe'e, jẹtse'e dų́katún ax jo'n jẹ Nte'yam dų́tsąk jo'n, ¿ve'em xaja?
15 Va'an tse'e dų́tíjumda jẹts jẹme'e nų́to'k jẹ uts jẹ ajch ukpų́ jẹ uts jẹ tsą'ą́ juu' ve'e jẹ vit jẹ4 xǫx ukpų́ kẹ́ kaaky jẹ nąąj ka'ijtų́xjup.

16 Pąn ka'a tse'e xmǫ'oda jẹ vit jẹ xǫx jẹts jẹ kaaky jẹ nąąj juu' ve'e ka'ijtų̈xjup, ¿ti tse'e ǫy mtoondup pąn mnų̈ujmidup: “Jẹ Nte'yam tse'e mkunoo'kxjup, jǫkx tse'e mnaajk'ítjų̈t jẹtse'e ǫy mkaayvat”?

17 Ax ve'em tse'e, ka'ats jẹ'ẹ ve'e tyun ku ve'e jẹ jayu vya'añ jẹts jyaanchja'vipe'e jẹ Nte'yam jẹtse'e dų̈katún ax jo'n jẹ Nte'yam vya'añ.

18 Nų̈njajtp xa ve'e ku ve'e nų̈to'k vya'anų̈t: “To'k xa ve'e pąne'e jẹ Nte'yam dų̈jaanchja'vip, jado'k tse'e pąne'e dų̈toomp jẹ y'oy jẹ'ẹ.” Jidų̈'ų̈mts ątse'e n'atsąv: Yaknų̈kẹ'xnatą́kats n'it jẹtws mjaanchja'vipe'e jẹ Nte'yam ku ve'e xkatún juu' ve'e chąjkp, ax nyaknų̈kẹ'xnatąjkipts ątse'e jẹts njaanchja'vip ątse'e jẹ Nte'yam jẹ'ẹ kąjx ku ątse'e ntun juu' jẹ'ẹ ve'e chąjkp.

19 Mjaanchja'vipts mitse'e jẹts jẹja ve'e to'kji jẹ Nte'yam. Ǫyts jẹ'ẹ ve'e ku ve'e xjaanchjáva. Ax ka jẹ'ẹ kąjxyap tse'e ją Nte'yam jẹ jayu dų̈katǫkimpų̈m. Jyaanchja'viduvap tse'e jẹ kǫ'ǫyjáyuvapta jẹts jẹja ve'e to'kji jẹ Nte'yam, jẹ tsą'ąga kąjx tse'e myívupta.

20 Mits, jayu juu' ve'e ve'em vinmaayp, ka'a xa ve'e ǫy xpayǫ'ǫy. ¿Jẹ'ẹ ve'e mtsąjkp jẹts ąts mitse'e ntuk'íxų̈t jẹts ka'a jẹ'ẹ ve'e tyun ku ve'e jẹ jayu vya'añ jẹts jyaanchja'vipe'e jẹ Nte'yam ku ve'e dų̈katún juu' ve'e jẹ Nte'yam chąjkp?

21 Jẹ Nte'yam tse'e dų̈katǫkimpąąm jẹ njujpit jáyuvamda Abraham jẹ'ẹ kąjx juu' ve'e tyoon, jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jẹ y'ónų̈k dų̈pų̈ujm jẹm yǫjxpẹjtų̈n kąjxm jẹtse'e jẹ Nte'yam dų̈'uktukvintsą'ągavaajñ.

22 ¿Kąą ve'e xvinmǫtu jẹts juu' ve'e tyoon, jẹ'ẹ tse'e dų̈yakpook juu' ve'e jyaanchja'vi? Juu' ve'e jẹ Abraham tyoon, jẹ'ẹ tse'e dų̈yaknų̈kẹ'xnatąjki jẹts jyaanchja'vi ve'e jẹ Nte'yam.

23 Ax ve'em tse'e tyoojnji jẹ Kunuu'kx Jatyán juu' ve'e vaamp: “Jyaanchja'vi ve'e jẹ Abraham jẹ Nte'yam. Ax jẹ jyaanchja'vin kąjx tse'e jẹ Nte'yam kyatǫkimpąąjmji.” Vaampap xa ve'e jẹ Nte'yam: “Nmąątnayja'vijup ątse'e jẹ Abraham.”

24 Ax ve'em tse'e, yaknų̈ja'vip xa ve'e jẹts jẹ Nte'yame'e jẹ jayu dų̈katǫkimpąąmp jẹ'ẹ kąjx juu' ve'e jẹ jayu tyuump, ka jẹ'ẹ kąjxjyape'e ku ve'e vya'añ jẹts jyaanchja'vipe'e.

25 Nay ve'em tse'e jyajtpa mąąt jẹ kǫ'ǫtyą'ąxap Rahab. Ka'a tse'e jẹ Nte'yam tyǫkimpąąjmji ją'ą kąjx juu' ve'e tyoon. Jẹ Rahab tse'e ǫy dų̈kuvąjk jẹ jayu juu' ve'e dų̈'ixtu jẹ it jẹtse'e dų̈putąjki jẹtse'e ñąjkxtat ku ve'e jẹ viijnk too' dų̈pąjktini.

26 Ve'em ax jo'n jẹ jayu jẹ ñi'kx jẹ kyǫpk kyatún ku ve'e jẹ jya'vin tyukva'achjų̈, ve'em tse'e kyatoompa ku ve'e jẹ jayu vya'anda jẹts jyaanchja'vidupe'e jẹ Nte'yam jẹtse'e dų̈katonda ax jo'n jẹ Nte'yam dų̈tsąk.

3

1 Utsta ajchta, ka'a xa miitse'e to'k ką'ąjyji mnapyą́mjadat juu' ve'e jẹ jayu dų̈tuk'íxtup jẹ Nte'yam jẹ y'ayook jẹja jẹ nų̈may jayu vyinkujk. Mnų̈ja'vidup xa ve'e jẹts nų̈vinxų̈p ų̈ų'me'e nyak'ixpąjkumda, nų̈yojk mąkk tse'e jẹ Nte'yam xtǫkimpayǫ'yumdat jẹts ka'a ve'e jẹ'ẹ juu' ve'e kayak'ixpąjktup.

2 Anañų̈joma xa ve'e ntontǫ́kimda nkǫjtstǫ́kimda. Jẹ jayu juu' ve'e ni vin'ita kakąjtstǫ́kip, ǫy jẹts va'ajtsts jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu, ǫ'yixjupts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e ñaajkkutojkų̈xų̈.

3 Mpąąjmjimdup xa ve'e jẹ jaach jẹ y'ajén jẹp y'ávup jẹtse'e xkątsupąjkumdat, x'o'yixumjų̈dų̈p tse'e jẹtse'e xyakja'mdat pų̈n joma ve'e ntsǫjkumda.

4 Nay ve'empa jẹ barco, ǫ́yam jẹ'ẹ ve'e mąj jẹtse'e jẹ mąkk poj tyi'itsjų̈, ǫ'yixjupts jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e yakyǫ'yjup jẹtse'e dų̈yaknąjkxų̈t pų̈n joma tsǫ ve'e dų̈tsąk jẹ pi'k kų̈pų̈kąjxji juu' ve'e yaktijp timón.

5 Nay ve'empa tse'e jyajtpa mąąt jẹ tǫǫts, jyapi'ka tse'e, májum tse'e jẹ kąts dų̈yakvimpit. Ve'em ax jo'n jẹm yukjǫǫtm, mąją ąą'k, jẹtse'e jyatunyų̈ų̈'nama jẹ pi'k jąąjn myachjǫu, jẹtse'e jompaatji tyǫya.

6 Ax jẹ tǫǫts, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ pi'k jąąjn juu' ve'e ǫ'yixjup jẹtse'e myąjivimpítų̈t. 11Ǫǫy xa ve'e kyatun'ǫya juu' ve'e yajéjip ją tǫǫts kąjx. Jẹ tǫǫts kąjx tse'e nų̈jom jẹ jayu dų̈yaktáñ jąp tǫkin jąątp. Ve'em xa ve'e jẹ tǫǫts ax jo'n kų̈yakną'k jẹ jąąjn joma ve'e jẹ jayu xą'ma kąjx chaachpaattinit jẹtse'e ją jayu dų̈yakvintǫki.

7 Ǫ'yixjupts jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu jẹtse'e dų̈yakyójų̈t ǫyjuu' tąnų̈ka, jẹ yukjǫǫtmit tą́nų̈k, jẹ jẹyyva tą́nų̈k, jẹ tsaa'n, jẹts jẹ nątą́nų̈k. Ax tą tse'e dų̈yakyuj.

8 Ax ni pąna tse'e kya'ǫ'yuixjų̈ jẹtse'e jẹ tǫǫts dų̈yakyójų̈t, ni pąna tse'e jẹ tǫǫts dų̈kayakkutujkja. ¡Ǫǫyts jẹ'ẹ ve'e kyatun'ǫya! Ve'em xa jẹ'ẹ ve'e ax jo'n ja tsaa'n jẹ xyąvat.

9 Ją tǫǫts xa ve'e ntuk'ǫñų̈kǫjtsimdup jẹ nMąją Vintsánamda, jẹ Dios Tee', jẹ tǫǫts tseẹ ntukkǫ'oñų̈kǫjtsimdup jẹ nmujáyuvamda, juu' ve'e jẹ Nte'yam pyąąm ku ve'e ñay'apąmnajxji.

10 Jẹp xa ve'e jẹ jayu y'ávup pyítsum jẹ ayook juu' ve'e jẹ Nte'yam dų̈'ǫñų̈kǫjtsip, nay jẹ́pjyam tse'e y''ávup pyítsum ją ayook juu' ve'e jẹ Nte'yam pyąąm ku ve'e ñay'apąmnajxji.

11 Ka'a xa ve'e nvaat joma ve'e myu'ut jẹ tsẹk nąąj jẹtse'e myo'tkọjpat jẹ ta'mụts nąąj, ¿ve'em xaja?
12 Ni ka'a tse'e nvaatpa jẹtse'e to'k jẹ higo kụp dụyaktą'mat jẹ olivos tąąjm, kaą tse'e nvaatpa jẹtse'e jẹ tsaaydum aa'ts dụyaktą'mat jẹ higo tąąjm, ¿ve'em xaja? Nay ka'a tse'e y'ọ'yiva to'k jẹ mo'ot joma ve'e pyuítsum jẹ ta'mụts nąąj jẹtse'e jẹẹjyam pyitsumkọjpat jẹ tsẹk nąąj.

Jjẹ vijin jẹ kẹjụn juu' ve'e jẹ Nte'yam yajkyp

13 Pąn jẹm xa ve'e jẹ jayu juu' ve'e viji kej jẹtse'e ọy juu' jaty dụvinmọtu, va'an tse'e dụyaknụkẹ'xnatáka jẹts ve'em jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jyoojntykat ax jo'n dụpaa'ty dụ'akẹẹga, ku ve'e jẹ y'oy jẹ'ẹ dụtónụt jẹ nụụ'k aaj jẹ nụụ'k jọọt mąąt jẹts jẹ vijin jẹ kẹjụn mąąt.
14 Ax pąn jẹ m'avintsọ vinma'yụn myaktonuvaajndup jẹts pąn mtsọjktupe'e jẹtse'e jẹ jayu dụtóndat ax jo'n mva'anda, ka'a tse'e mnamyąjajadat jẹtse'e mva'andat jẹts ka'a jẹ'ẹ ve'e vye'ema.
15 Ku ve'e jẹ jayu ve'em jẹ kọ'oy vinma'yụn dụjayep, ka'a tse'e dụjayep jẹ vijin jẹ kẹjụn juu' ve'e jẹ Nte'yam yajkyp; ją kọ'oyjáyuvapts jẹ'ẹ ve'e jẹ vinma'yụn dụyakjẹ́jip, ve'emts jẹ'ẹ ve'e jẹ vinma'yụn juu' ve'e jyayẹjptup pąn pąn jatye'e dụmąątnavyąą'njụdup jẹ naxviijnit jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹ.
16 Kụx joma xa ve'e jẹ jayu dụyaktonda jẹ y'avintsọ vinma'yụnda jẹtse'e y'ẹ́kjada ku ve'e jẹ viijnk jayu y'óyada, nay jąmjyam tse'e jẹ jayu ọyvintsọva jyátụkada jẹtse'e dụtonda nụjom juu' jatye'e ka óyap.
17 Ax ku tse'e jẹ jayu dụjayep jẹ vijin jẹ kẹjụn juu' ve'e jẹ Nte'yam yajkyp, too'vąjkpts jẹ'ẹ ve'e jẹ va'ajts aaj jẹ va'ajts jọọt dụjayep, chąjkpts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e jẹ ọy jọọt dụjayẹjpnit mąąt anañụjoma jẹ jayu, ka'a tse'e jẹ y'avintsọ vinm'ayụnji dụpụm, napyąąjmjup tse'e jẹp kutojkụn pa'tkup, ọọy tse'e jẹ jayu dụtuntukmą'ąt, tum ọyts jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e tyuump kyąjtsp.
18 Jẹ'ẹda juu' ve'e dụ'íxtidup vintsọ ve'e jẹ jayu chụụnidinit ọy aaj ọy jọọt, jẹ'ẹ kąjx tse'e jẹ nụmay jayu jyoojntykada ax jo'n jẹ Nte'yam dụtsąk.

4

Ku jẹ jayu dụmąątnavyụụ'njụ jẹ naxviijnit jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹ

1 ¿Tis jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e dụyakjẹ́jip jẹ tso'oxpąjkụn jẹts jẹ kọjtsvintsọ'vụn juu' ve'e mjayẹjptup? Jẹ m'avintsọ vinma'yụn xa jẹ'ẹ ve'e. Mtso'oxpąjktupe'e jẹ y'oy jẹ'ẹ kụxe'e xyaktonda jẹ m'ąvintsọ vinma'yụnda, ¿ve'em xaja?
2 Mtsọjktupe'e jẹtse'e juu' xjayẹ́ptat, ax ka'a tse'e m'ọ'yixjada jẹtse'e xjayẹ́ptat, jẹ'ẹ kąjx tse'e myakjayu'ọọ'kuva'anda. Mtsọjktuvap tse'e jẹtse'e xjayẹ́ptat juu' ve'e jẹ viijnk jayu jyayẹjptup, ax ka'a tse'e m'ọ'yixjada jẹtse'e xjayẹ́ptat, jẹ'ẹ kąjx tse'e mnakyọjktsvintsọ́vjada. Ka'a tse'e xjayẹpta juu' ve'e mtsọjktup, kụx ka'a ve'e jẹ Nte'yam x'amọ́tuda.
3 Ax ku tse'e jẹ Nte'yam x'amọ́tuda, ka'a tse'e myakmọ'ọda kụx ka'a ve'e ọy jọọt x'amọ́tuda; m'amọ́tudup xa ve'e juu' jẹtse'e xyaktóndat jẹ m'avintsọ vinma'yụnda.
4 ¡Miitsta, jáyuda juu' ve'e jẹ Nte'yam dụmasọọktup, mnụja'vidup xa ve'e jẹts pąn pąne'e dụmąątnavyąą'njup jẹ naxviijnit jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹ, ka'ats jẹ'ẹ ve'e dụmąątnayjávaja jẹ Nte'yam! Pąn pąn xa ve'e dụmąątnavyąą'njup jẹ naxviijnit jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹ, cho'oxpụjkpts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam.
5 Ka'a xa ve'e nụnkọọjyji jẹ Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Jẹ Espíritu Santo, juu' ve'e jẹ Nte'yam pyąąm yam nja'vin kąjxmamda, ọọyts jẹ'ẹ ve'e dụtuntsąk jẹtse'e pąn viijnk nkatsọjkumdat ax jo'n jẹ Nte'yam." Jidụ'ụm tse'e vya'añ.
6 Ax ka vanxúpjyap tse'e, ọọye'e jẹ Nte'yam jẹ maa'yụn xtuntoojnjimda jẹtse'e xputąjkimda. Ve'em xa jẹ'ẹ ve'e dụtún ax jo'n jẹ Kunuu'kx Jatyán vyaampa: "Cho'oxpụjkp xa ve'e jẹ Nte'yam pąn pąn jatye'e namyájijidup; ax tyoojnjip tse'e jẹ jayu jẹ maa'yụn juu' ve'e jẹ nụụ'k aaj jẹ nụụ'k jọọt dụjayẹjptup." Jidụ'ụm tse'e vya'añ.
7 Ax ve'em tse'e, napyámjada jẹm jẹ Nte'yam y'am kyą'm. Ka'a tse'e mnamyasọ'ọkjadat jẹtse'e xtóndat xkọ́tstat juu' ve'e jẹ kọ'oyjáyuvap chąjkp. Ku ve'e ve'em xtóndat ax jo'n ątse'e nva'añ jo'n, mkukẹ'ẹkjadap tse'e jẹ kọ'oyjáyuvap.
8 Mutámada jẹ Nte'yam, jẹts jẹ'ẹ ve'e mmutámijiduvat. Tọkin toompada, masọọktini jẹ mkọ'ọy joojntykinda. Pąn pąn jatye'e dụmąątnavyąą'nuvaajnjụdup jẹ Nte'yam jẹtse'e nay jẹ'ẹjyji dụtonuvaampa jẹ naxviijnit jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹ, naajkva'atsjada.
9 Ya'axta jẹ tsaachvinma'yuụn mąąt jẹ ka óyap kąjx juu' ve'e mtoondup. Mxiiktup xa ve'e ụxyam, ñojk'óy tse'e kụmya'axta; mxoojntktup tse'e ụxyam, ñojk'óy tse'e kụmtsaachvinmáyda.

10 Naajkpi'kajada naajkmootskajada jeja je Nte'yam vyinkujk, van'it tse'e
myakmájajadat.

Ka'a tse'e nnatyǫkimpayǫ'yumjadat to'k jado'k

11 Utsta ajchta utsta tsạ'ạda, ka'a tse'e to'k jado'k mnapyakǫ́tsjadat, vimpit atụj ve'e
mnachǫ́kjadat, ve'em ax jo'n je Nte'yam je pyava'nụn vya'añ. Pạn pạn xa ve'e je y'uts je
y'ajch ukpụ je y'uts je chạ'ạ dụkǫ'ọñụkojtsip ukpụ dụtǫkimpayǫ'yp, ve'emts je'ẹ ve'e ax jo'n
to'k juu' ve'e vaamp jẹts ka'a ve'e je Nte'yam je pyava'nụn tyun. Ax mits, jyapạna mitse'e,
pạn mtuumpts mitse'e ve'em, ka'ats mitse'e xkutyún je Nte'yam je pyava'nụn, ve'em xa
mitse'e ax jo'n je'ẹ juu v'e vaamp jẹts ka ǵyap je'ẹ ve'e je Nte'yam je pyava'nụn.

12 Ja Nte'yam, juu' ve'e je pava'nụn dụyajk jẹtse'e je jayu dụtǫkimpayǫ'ọy, je'ejyji tse'e
to'k vaamp jẹts pạn pạn jatye'e najkx jyoojntykindini xạ'ma kạjx jẹts pạn pạn jatye'e najkx
chaachpaattini xạ'ma kạjx. ¿Pạnts mitse'e mnatyijjụ jẹts mitse'e xtǫkimpayǫ'ọy je viijnk
jayu?

Ka'a tse'e nnamyájimjadat

13 Amǫtunaxta, jyapạna miitsta. Mvaandup xa ve'e jẹts ụxyame'e ukpụ kepe'e mnạjkxtat
jem kajpụn kạjxm jẹtse'e jem mtándat to'k joojnt jẹtse'e ǫọy je meen xtumpáktat.

14 Ka'a xa miitse'e xnụjávada vintsǫ ve'e kep juu' tyónjụt kyǫ́tsjụt. Ka'a ve'e xnụjávada
vinxụp xạạj ve'e mjoojntykadat mnaxviijnadat. Ve'em xa ụụ'me'eda ax jo'n je naxpúxux,
vẹẹ'nji tse'e y'it jẹtse'e tyǫ́kini.

15 Ñojk'ǫ́y xa ve'e jẹtse'e jidụ'ụm nva'numdat: "Pạn vaamp xa ve'e je Nte'yam, joojn-
tykimdap tse'e jẹtse'e nto'numdat to'k viijn ukpụ jado'k viijn."

16 Ax mnayájijidup tse'e. Ka'a xa je'ẹ ve'e y'ǫya ku ve'e ve'em xtonda.

17 Je'ẹ kạjx tse'e, je jayu juu' ve'e dụjanụja'vip ti ve'e ǫy jẹtse'e dụtónụt, jẹtse'e ve'em
dụkatún, tǫkintoompts je'ẹ ve'e.

5

Je kǫjtsvíjin je'ẹ kạjxta pạn pạn jatye'e kumeenda

1 Va'an tse'e dụya'axta pạn pạn jatye'e kumeenda, va'an tse'e dụtsaachvinmáyda je
tsaachpaatụn kạjx juu' ve'e tukkạdaakjidinup.

2 Juu' xa ve'e jyayejptup, ve'emts je'ẹ ve'e jeja je Nte'yam vyinkujk ax jo'n
kụvyintǫkikạjxni jẹts ax jo'n je vit je xǫx juu' ve'e je tǫtuk tụdụtukka'yikạjxni.

3 Jẹts je oro meen je plata meen juu' ve'e jyayejptup, yaknụkẹ'xnatákapts je'ẹ ve'e jẹts
ka'a je'ẹ ve'e y'ǫya juu' ve'e tyoondup. Ve'emts je'ẹ ve'e je myeen ax jo'n kụy'ạạ'tsni, jẹtse'e
je ụụ'ts kụy'it ax jo'n je jạajn juu' ve'e je chu'uts dụyaktǫǫyp. Tạ tse'e ǫọy je myeen jẹts je
pyaạmdụk dụtumpạkmokta; ax táminup tse'e je itạkạx.

4 Ka'a tse'e dụmujooydi je toompatạjk juu' ve'e dụpạkmojktu je trigo tạạjm.
Va'an tse'e je kumeen jayu dụ'amǫtunaxta vintsǫ ve'e je toompa ñụ'ạạ'najada. Ax
kạts'amǫtunajxjụdupts je'ẹ ve'e je Majạ Vintsán, juu' ve'e nụjom dụkạ'mikajxp.

5 Qọy tse'e je kumeen jayu dụtuntukxǫondụkta yaja naxviijnit itụkụjx jẹtse'e ǫọy
dụtunjayẹpta juu' ve'e chojktup. Ve'em xa je'ẹ ve'eda ax jo'n je tsapkaaj juu' ve'e jạ jayu
yakyee'kp jẹtse'e dụyak'ạạ'k.

6 Tyǫkimpạạmdu xa je'ẹ ve'e je jayu juu' ve'e katǫkintoondup, jẹtse'e dụyak'ǫǫ'kti, ax
ka'a tse'e cho'oxpạjkjidi.

Ku je jayu dụmutẹ́nada juu' jẹtse'e chapkǫtsta

7 Je'ẹ kạjx tse'e, utsta jachta utsta tsạ'ạda, mutẹ́nada juu' van'it paat ku ve'e je Majạ
Vintsán myiinnuvat. Yakkópkada vintsǫ ve'e je yoova toompa dụ'a'ix ku ve'e je trigo je
tyạạjm dụyakjeja, y'a'ixpts je'ẹ ve'e ku ve'e tyo'ukva'añ jẹts nay ve'empa ku ve'e je pǫǫdụn
ñaxy.

8 Nay ve'empats miitse'eda, mutẹ́nada juu' jaty, je xǫǫjntkụn mạạt tse'e x'a'íxtinit je Majạ
Vintsán, kụx táminupe'e je xạạj ku ve'e myiinnuvat.

9 Utsta ajchta utsta tsạ'ạda, ka'a tse'e to'k jado'k xpakǫ́tstat, ve'em tse'e je Nte'yam
mkatǫkimpayǫ'ọyjadat je'ẹ kạjx. Támani je'ẹ ve'e ku ve'e je jayu dụtǫkimpayǫ'ynit.

10 Jaa'myétsta je Nte'yam je y'ayook kǫjtsnajxpatạjkta. Mnụja'vidinup xa ve'e vintso ve'e
juu' jaty dụmutẹ́nidi ku ve'e chaachpaatti.

11 Ve'em xa ụụ'me'e nja'vimda jẹts xǫǫn je'ẹ ve'eda pạn pạn jatye'e dụmutẹ́nidu je
tsaachpaatụn. M'amǫtunajxtu tse'e vintsǫ ve'e je Job je tsaachpaatụn dụmuteni jẹts
mnụja'vidinupts miits je'ẹ ve'e vintsǫ ve'e je Nte'yam je maa'yụn tyo'nụxji ku ve'e je
tsaachpaatụn dụyaknajxy. Ñụ'ixkạdaakypts je'ẹ ve'e je Nte'yam je jayu jẹtse'e ǫọy je
tukmǫ'tụn dụtunjayep.

12 Utsta ajchta utsta tsạ'ạda, ax juu' tse'e dụnụvinkọpkikạjxp, yạ'ạts jẹ'ẹ ve'e: Ka'a tse'e jẹ Nte'yam xyaknáxtat. Ka'a tse'e jẹ tsapjọọtmit it xyaknajxtuvat, ka'a tse'e yạ naxviijnit it xyaknajxtuvat, ni ti viijnka tse'e xkayaknajxtuvat; ñojk'ọ́ye'e mva'andat “ve'em” juu' ve'e ve'em, jẹts “ka'a” juu' ve'e ka'a. Ax ve'em tse'e jẹ Nte'yam mkatọkimpayọ'oyjadat jẹ'ẹ kạjx.
13 Pạn jẹm xa ve'e nụto'k miitsta juu' ve'e tsaachpaatp, va'an tse'e dụtsapkạtsụ. Pạn jẹm tse'e nụto'k miista juu' ve'e xọọjntkp, va'an tse'e jẹ Nte'yam dụvin'ụvụ.
14 Pạn jẹm tse'e nụto'k miitsta juu' ve'e pạjkjup, va'an tse'e dụvatsạvụ pạn pạn jatye'e dụnụvinténidup jẹ jaanchja'vivatạjk, jẹtsze'e ñụtsapkọ́tsjadat, jẹtse'e jẹ pa'am jayu jẹ olivos aceite yakpạajmjat jẹ Majạ Vintsáṇ kạjx.
15 Ax jẹ nụtsapkọjtspada, pạn jyaanchja'vidupe'e jẹts jẹ Nte'yame'e dụyakjọtkada'akup jạ pa'am jayu, jọtkạda'akupts jẹ'ẹ ve'e. Ax pạn tọkintoonts jẹ'ẹ ve'e jẹ pa'am jayu, tọkinmẹẹ'kxjupts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam.
16 Jẹ'ẹ kạjx tse'e, namyumavyátsjada vimpit atụj jẹts nañụtsapkọ́tsjada, ve'em tse'e mjọtkạda'aktat. Ku ve'e jẹ jayu chapkạts juu' ve'e tụv jáyuvip joojntykip, ọọyts jẹ'ẹ ve'e tyuntún.
17 Vanxụp xa ve'e jẹ Elías jyáyuviva jyoojntykiva y'ijt ax jo'n ụụ'mda. To'k aaj to'k jọọt tse'e chapkạjts jẹtse'e kyato'ojụt, ax ka'a tse'e tyuuj toojk joojnt jagojkm.
18 Van'it tse'e chapkọjtsnuva, jẹtse'e mạkk tyuntuuj jẹtse'e je naax dụyakjájinuva jẹ tukjoojntykin.
19 Utsta ajchta utsta tsạ'ạda, pạn jẹm xa ve'e nụto'k miitsta juu' ve'e jẹ Nte'yam jẹ tyoo' dụmasọọkp jẹtse'e jado'k tyuk'avimpítaja,
20 va'an tse'e dụnụjava jẹts jẹ'ẹ juu' ve'e to'k jẹ tọkin toompa jẹ Nte'yam jẹ tyoo' dụtuk'avimpijtip, tyuknụva'atsupts jẹ'ẹ ve'e jẹ tọkin toompa jẹ tsaachpaatụn juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtnup jẹtse'e jẹ Nte'yam myẹẹ'kxụxjụt may jẹ tyọkin.

Yą'ą tse'e ję muto'k nąk juu' ve'e ję Pedro jyaay

1 Ątse'e ję Pedro, ję Jesucristo ję kyukątsiva. Máyam ątse'e ję Dios ntuknųkę̀xta ję jayu juu' ve'e tsǫǫ'ndu jęm ñaxkąjxmda jętse'e pąjkva'kxy chąąnada jęm Ponto, jęm Galacia, jęm Capadocia, jęm Asia, jęts jęm Bitinia.

2 Ję Dios Tee', ve'em ax jo'n dųnųpąąjmtki, ję'ę tse'e mvinkǫǫjnjųdu jętse'e va'ajts ję mjǫǫtta ję mja'vinda y'ijtnit ję Espíritu Santo kąjx, jętse'e xkątsupąjktinit ję Jesucristo, jętse'e ję mtǫkin mtuknųvaatsjidinit ję Jesucristo ję y'ǫǫ'kųn kąjx ku ve'e ję ñųų'pųn dųmasąąk. Qǫye'e xtunjayéptat ję kunoo'kxųn jęts ję ǫy jǫǫt.

Ku ję jayu ję nam joojntykin dųjayępta, y'a'ixpts ję'ę ve'e ję y'ǫy ję'ę

3 ¡Yakmąja yakjaancha tse'e y'ijtnit ję Nte'yam, ję nMąją Vintsánamda Jesucristo ję Ntye'yam, ję'ę ję Tyee'! Ję'ę ve'e ku ve'e ǫǫy ję tukmǫ'tųn dųtunjayep, ję'ę kąjx tse'e xmǫ'yumdi ję nam joojntykin ję Jesucristo kąjx, ję'ę ve'e ku ve'e dųyakjoojntykpąjknuva ku ve'e y'uk'ąą'k. Yą nam joojntykin kąjx tse'e n'a'íxumda ję y'ǫy ję'ę juu' ve'e miinnup.

4 Ax ve'em tse'e nnųja'vimda jęts yakmǫ'yumdinupe'e ję pųk juu' ve'e va'ajts ijtp xą'ma kąjx, juu' ve'e ję Nte'yam yak'ijtp jęm tsapjǫǫtm, ka'ats ję'ę ve'e vye'ema ax jo'n ję'ę juu' ve'e vintǫ́kip, ka'ats ję'ę ve'e vye'ema ax jo'n ję'ę juu' ve'e nii'kxp.

5 Kųxe'e ję Nte'yam xjaanchjávada, ję'ę kąjx tse'e ję myąkkin kąjx m'íxjada mjayépjada, apąąmdųkani tse'e dųjayep ję nųtsǫǫkųn juu' ve'e yaknųkę'xnatąjkinup ku ve'e tun tą́mani vyę'nat ję itąkąx.

6 Mxǫǫjntktup tse'e kųxe'e ve'em x'a'ixta, ǫ́yame'e ųxyam mtsaachpaa'tta ku ve'e vęę'n yą it ñaxy jętse'e xyaknaxta ję cho'ox ję'ę ka to'k viijnap.

7 Ję'ę kąjxts yą'ą ve'e ve'em jętse'e yak'íxųt jęts mjaanchja'vidupe'e ję Jesucristo, ję'ęts ję'ę ve'e ku ve'e xmutę́nadat ję cho'ox ję'ę. Ję oro, ǫ́yam ję'ę ve'e kyutǫ́kiyųt, van'ítnum tse'e kye'ex jęts oro ję'ę ve'e ku ve'e yakpųm jęm jąnjǫǫtm jętse'e jyų'ų. Ax ję jaanchja'vin juu' ve'e mjayęjptup, nųyojkts ję'ę ve'e ǫǫy dųtunnųmąja jęts ka'a ve'e ję oro, kę'xpapts ję'ę ve'e ǫy vintsǫ ve'e ję Nte'yam xjaanchjávada ku ve'e xmutę́nada ję cho'ox ję'ę. Tą́vani tse'e xmutę́nada vye'na ję cho'ox ję'ę, van'it tse'e ję Nte'yam m'ǫñųkǫ́tsajadat, myakmájajadat, jętse'e ję vintsą'kin mmǫ'ǫjadat. Ve'em tse'e dųtónųt ję xąąj ku ve'e ję Jesucristo ñaajknųkę'xnatąjkijinit.

8 Qyame'e ję Jesucristo xka'ixti, ǫǫy tse'e xtuntsǫkta; ǫ́yame'e ųxyam xka'ixta, mjaanchja'vidupts miits ję'ę ve'e jętse'e ǫǫy mtunxǫǫndųkta ję xǫǫjntkųn mąąt juu' ve'e ję ayook kayakpaatp jętse'e nkǫjtsvaatsumdat.

9 Ve'em tse'e xtonda kųx ku ve'e xjaanchjávada ję Jesucristo, mjayęjptup tse'e ję joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp.

10 Ję Nte'yam ję y'ayook kǫjtsnajxpatąjkta, ję'ę tse'e ǫǫy dųtumpayǫ'ydu jętse'e dų'íxtidi vintsǫ ve'e dųnųjávadat ti ve'e tyijp ku ve'e ję jayu dųjayępta yą joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp, ję'ę tse'e dų'ava'nidu jęts mkunoo'kxjadape'e ję Nte'yam,

11 y'íxtiduts ję'ę ve'e pąn vin'ite'e jęts vintsǫ ve'e ję Nte'yam ve'em dųtónųt. Ję Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp jęm ję Nte'yam jya'vin kąjxm, ję'ę tse'e ijtpa jęm jya'vin kąjxmda, tuk'íxjųduts ję'ę ve'e jętse'e too'vąjkp vya'nųxjidi jęts ti tsaachpaatųne'e ję Cristo yaknáxup jęts ję mąjin juu' ve'e ųx'ǫǫk jyayépup.

12 Ję Nte'yam tse'e tuknųja'vijidu jęts ka ję'epe'e viinm ję y'ǫ'yin juu' ve'e y'ava'nidu, ųų'm ję'ę ve'e ję n'ǫ'yinamda, ję'ę ve'e ku ve'e dųnųkǫjtsti juu' ve'e ję Espíritu Santo kąjx mva'nųxjųdu ję jáyuda juu' ve'e dų'ava'nidup ję ǫy kąts ję ǫy ayook, ję Espíritu Santo, juu' ve'e tsǫǫ'n jęm tsapjǫǫtm jętse'e yakkex yaja naxviijn. Ax juu' tse'e myaktuknųja'vidu, ję'ęts ję'ę ve'e juu' ve'e ję aangelestąjk choǰktu jętse'e dųvinmǫ́tudat.

13 Ax ję'ę kąjx tse'e, naajk'ítjada viji kej jęts nay'akuvąą'najada, ję'ę tse'e myakkǫ́pkadap ję mąją maa'yųn juu' ve'e ję Nte'yam mto'nųxjadap ję xąąj ku ve'e ję Jesucristo ñaajknųkę'xnatąjkijinit.

14 Ve'em xa ve'e dųtsąk jętse'e m'ijttinit ax jo'n ję pi'k ónųk juu' ve'e kątsupąjktup, ka'a tse'e m'ukjoojntykidinit ax jo'n mjoojntykidi ku ve'e xkanųja'vidi ję Nte'yam ję y'ayook.

15 Jidų'ųm tse'e mjoojntykadat: Pąn ti ve'e mtoondup mkǫjtstup, ję va'ajts aaj ję va'ajts jǫǫt mąąt tse'e ve'em xtóndat xkǫ́tstat, ve'em ax jo'n ję Nte'yam, juu' ve'e myaaxųxjųdu, ję'ę tse'e ję va'ajts aaj ję va'ajts jǫǫt dųjayęjpp.

16 Kųx jidų'ųm xa ve'e ję Kunuu'kx Jatyán vya'añ: “Jayępta ję va'ajts aaj ję va'ajts jǫǫt, ve'em ax jo'n ątse'e ję va'ajts aaj ję va'ajts jǫǫt njayep.” Jidų'ųm tse'e vya'añ.

17 Kųxe'e xmukǫtsta ję Dios Tee', ję'ę pąne'e nųjom ję jayu dųtǫkimpayǫ'yp ax jo'n dųpaa'ty dų'akę̀ęga, ve'em ax jo'n to'k jado'k dųtonda dųkǫtsta juu' ve'e ǫy jęts juu' ve'e ka

óyap, je'ę kąjx tse'e tun vinkǫpk jętse'e ję Nte'yam xvinjávadat xvintsą'ągadat pąn vinxųp xąąj pąn vinxųp joojnte'e mjoojntykada mnaxviijnada.
18 Mnųja'vidinup xa miitse'e vintsǫ ve'e myakkujochǫǫkti jętse'e ve'em mkǫǫ'kjoojntykidinit ax jo'n jyoojntykidi ję jųjpit jáyuda; ka'ats je'ę ve'e tyo'nųxjidi vintsǫ ve'e jyoojntykidi. Juu'ts miitse'e myaktukkujochǫǫktu, ka'ats je'ę ve'e vye'ema ax jo'n juu' ve'e kutǫ́kiyup, ax jo'n ję plata ukpų ję oro.
19 Va'ajts tsǫ́vaxts miitse'e myakkujochǫǫkti, je'ęts je'ę ve'e ku ve'e ję Cristo xku'ǫǫ'kimdi ax jo'n ję carnero ónųk juu' ve'e ǫy jęts tsoj jętse'e ję Nte'yam yaktukvintsą'ki.
20 Ka'anume'e yą it chǫǫ'ndųk vye'na jętse'e ję Nte'yam dųnupąąjmtki jętse'e ję Cristo xku'ǫǫ'kimdat, ax ųxya námnum tse'e, ku ve'e kukąxa ámani, miits ję m'ǫ'yin kąjxtats je'ę ve'e ve'em tyoojnji.
21 Kųx to'k muke'e m'itta ję Cristo mąąt, je'ę kąjx tse'e xjaanchjávada ję Nte'yam, juu' ve'e yakjoojntykpąjkju jętse'e yakmájiji yakjaanchiji. Ax ve'em tse'e xjaanchjávada ję Nte'yam jętse'e x'a'ixta ję y'ǫy je'ę juu' ve'e miimpnum.
22 Mnaajkvaatsjųdu xa ve'e ku ve'e xkątsupąjkti ję tyųv je'ę jętse'e ve'em xtsǫkta ję jaanchja'vivatąjkta. Je'ę kąjx tse'e, nachǫ́kjada to'k jado'k to'k aaj to'k jǫǫt.
23 Ję Nte'yam ję y'ayook kąjx tse'e ję nam joojntykin mmǫǫjyjidi, ję ayook juu' ve'e kakutǫ́kip jętse'e xą'ma kąjx y'it, juu' kąjxe'e ję joojntykin jyęja.
24 Ve'em xa yą'ą ve'e ax jo'n ję Kunuu'kx Jatyán vya'añ:
Ve'em xa ve'e ję jayu ax jo'n ję yukjǫǫtmit aajy ojts,
ve'emts je'ę ve'e ję myąjin ax jo'n ję yukjǫǫtmit pųj,
tąątsnup tse'e ję aajy ję ojts jętse'e kyųstąka ję pųj,
25 ax ję Mąją Vintsą́n ję y'ayook,
xą'ma kąjxts je'ę ve'e y'it.
Ax je'ęts je'ę ve'e ję ǫy kąts ję ǫy ayook juu' ve'e myakvaajnjidu.

2

1 Je'ę kąjx tse'e, masǫkkąjxtini nųjom juu' jatye'e ka óyap, ka'a tse'e pąn x'ukvin'ąą'ndinit, ka'a tse'e m'uktaayidinit, ka'a tse'e m'uk'ijttinit męjts'aaj męjtsjǫǫt, ka'a tse'e m'uk'ejkjidinit ku ve'e juu' mka'ǫ'yixjada ax jo'n ję viijnk jáyuda, ka'a tse'e pąn x'ukpakǫjtstinit, ka'a tse'e pąn x'ukvinkǫjtspęjttinit.
2 Ve'em ax jo'n ję pi'k maax ónųk ǫǫy dųtuntsąk ję tsi'tsk nąąj, ve'em tse'e dųtsąk jętse'e xtsǫjktuvat juu' ve'e tąm myak'ijtjidinup ję Nte'yam mąąt.
3 Tonda tse'e ve'em, kųx tą xa ve'e xnųjávada vintsǫ ve'e ję Nte'yam ję maa'yųn ję jayu dųtuujnja.

Ję jayu juu' ve'e ję Nte'yam dųmutoondup dųmupąjktup

4 Mutą́madats ję Mąją Vintsą́n, juu' ve'e joojntykip jętse'e ję joojntykin dųyaky. Ve'em xa je'ę ve'e ax jo'n to'k ję tsaaj juu' ve'e ję jayu myasǫǫktinu kųxe'e dųjávada jęts ka'a je'ę ve'e tyun, ax ję Nte'yam tse'e dųvinkǫǫn ję Mąją Vintsą́n jętse'e dųyakmąji dųyakjaanchi.
5 Mmǫǫjyjųduts miitse'e ję joojntykin ję Mąją Vintsą́n. M'ijttupe'e ax jo'n ję tsaaj juu' ve'e tyukyakpojtųk ję tsaptąjk joma ve'e ję Nte'yam yakvinjava yakvintsą'ąga. Tee'tąjk xa miitse'eda juu' ve'e va'ajts aaj va'ajts jǫǫt ję Nte'yam dųmutoondup dųmupąjktup jętse'e ję Jesucristo kąjx dųtukvintsą'ągada ję vintsą'kin juu' ve'e ję Nte'yam y'ǫyja'vip. Ję Espíritu Santo tse'e mvinma'yųnmǫǫjyjųdup jętse'e ve'em xtonda.
6 Ve'em xa yą'ą ve'e ax jo'n ję Kunuu'kx Jatyán vya'añ:
Mpųųmpts ątse'e jęm jerusaleenit kyajpųn kąjxm
to'k pąne'e ijtp ax jo'n ję tsaaj juu' ve'e vinkąn jęts ǫy,
pąn pąnts je'ę ve'e dųjaanchja'vip,
ka'a tse'e chaachvinmáyųt kųxe'e ve'em dųtún.
Jidų'ųm tse'e vya'añ.
7 Mjaanchja'vidup xa miitse'e ję Mąją Vintsą́n jętse'e xnųja'vidini jęts ǫǫy je'ę ve'e tyun'ǫya. Ax je'ę juu' ve'e kajaanchja'vijidup, ve'emts je'ę ve'e dųkǫ'ǫyjávada ję Mąją Vintsą́n ax jo'n ję Kunuu'kx Jatyán vya'añ:
Ję tsaaj juu' ve'e ję pojtspatąjk myasǫǫktinu,
nay je'ejyam tse'e yakpąąm vinkǫpk joma ve'e ję tsaptąjk.
8 Vaampap tse'e jidų'ųm:
Ve'em xa je'ę ve'e ax jo'n to'k ję tsaaj juu' ve'e yakkutę'pxip jętse'e ję jayu dųyakkitu.
Jidų'ųmts je'ę ve'e vyaampa. Ję jayu tse'e ijttup ax jo'n ję jayu juu' ve'e ję tsaaj dųtukkutę'pxidup jętse'e kyítuda kųxe'e dųkakuvąkta ję Nte'yam ję y'ayook, ve'em ax jo'n nųpąąmdųka jętse'e ve'em dųtóndat.

9 Ax miitsta, tee'tąjk tse'e m'itta, mmutoondup mmupąjktupe'e jẹ Nte'yam, jẹ'ẹ jẹ jyáyuts
miitse'eda, jẹ'ẹ tse'e mvinkǫǫjnjudu jẹts jẹ'ẹ ve'e xyakmájidinit xyakjaanchidinit. Jẹ'ẹ tse'e
myaaxu̱xjǫdu jẹtse'e mpítsumdinit jẹja akǫǫ'ts it jąąt jẹtse'e m'ijttinit jẹ'ẹ mąąt jẹja ajajtk it
jąąt joma ve'e y'it jẹ mąjin mąąt.
10 Ka'a miitse'e m'ijtti jẹ Nte'yam jẹ jyayu; ax u̱xyam, jẹ Nte'yam jẹ jyáyuvandats mi-
itse'eda. Ka'a tse'e jẹ Nte'yam mtukmǫ'tjidi; ax u̱xyam, mtukmǫ'tjǫdupts miits jẹ'ẹ ve'e.

Jẹ jayu juu' ve'e jẹ Nte'yam natyukkątąjkijidu

11 Miitsta, juu' ątse'e ǫǫy ntuntsǫjktup, m'ijttup xa ve'e yaja naxviijn ax jo'n jẹ jékumit
jayu jẹts jẹ jayu juu' ve'e jẹ it du̱kajayẹjptup joma ve'e chąąnadat. Nmunoo'kxtktupts
ąts miitse'e jẹtse'e xkayaktóndat jẹ m'avintsǫ vinma'yu̱nda. Ku̱x ku xa ve'e xyaktonda jẹ
m'avintsǫ vinma'yu̱nda, jẹ'ẹ tse'e mtoondup jẹtse'e mka'íttat jẹ Nte'yam mąąt.
12 Jẹ jayu juu' ve'e jẹ Nte'yam du̱ka'íxada, ǫ́yame'e vya'anda jẹts ka ǫ́yap jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e
mtoondup, joojntykada ax jo'n jẹ Nte'yam du̱tsąk, ve'emts jẹ'ẹ ve'e du̱'íxtat jẹ y'ǫy jẹ'ẹ juu'
ve'e mtoondup jẹtse'e jẹ Nte'yam du̱yakmájadat du̱yakjaanchadat jẹ xąąj ku ve'e jẹ jayu
yaktǫkimpayǫ'ydinit.
13 Jẹ Mąją Vintsą́n kąjx tse'e mnapyámjadat jẹp nu̱jom kutojku̱n pa'tkup juu' ve'e jẹ jayu
jyayejptup, pąn jẹ'ẹ ve'e jyẹ'ẹ pąne'e jẹ mąją kutojku̱n du̱kạ'mip
14 uk pąn jẹ'ẹ ve'e jyẹ'ẹ pąn pąn jatye'e yakkutojktup jẹp jẹ'ẹ kya'p pya'tkup. Jẹ
Nte'yam tse'e pąąjmju̱du yakkutojkpa jẹtse'e jẹ tsaachpaatu̱n du̱pąąjmjadat pąn pąn
jatye'e du̱toondup juu' ve'e ka ǫ́yap jẹtse'e du̱'ǫñu̱kǫ́tsadat pąn pąn jatye'e du̱toondup jẹ
y'ǫy jẹ'ẹ.
15 Ve'em tse'e jẹ Nte'yam du̱tsąk jẹtse'e jẹ y'ǫy jẹ'ẹ juu' ve'e mtoondup, jẹ'ẹ tse'e
mtukyak'amǫ'ǫttap jẹ jayu juu' ve'e du̱kapayǫ'ydup vintsǫ ve'e juu' du̱kǫtsta.
16 Jẹ Nte'yam tse'e myaktaajnju̱du jẹtse'e mkǫǫ'k'ijttinit jẹp tǫkin jąątp. Ni pąna tse'e
kyatǫkintónu̱t jẹtse'e vya'anu̱t jẹts yakjajtype'e jẹ Nte'yam jẹtse'e ve'em du̱tónu̱t; jẹ Nte'yam
jẹ myutoompa jẹ myupąjkpa xa miitse'eda, joojntykada ve'em.
17 Vintsą'ągada jẹ jayu anañu̱joma. Tsǫkta jẹ jaanchja'vivatąjk. Vintsą'ągada jẹ Nte'yam
jẹts jẹ yakkutojkpa juu' ve'e jẹ mąją kutojku̱n du̱kạ'mip.

Jẹ nu̱'ixvaatsu̱n jẹ'ẹ ve'e vintsǫ ve'e jẹ Cristo chaachpaaty

18 Mutoompa jáyuda, napyámjada jẹp jẹ mvintsą́n kya'p pya'tkupta jẹtse'e
xvintsą'ągadat. Ka jẹ'ẹjyap tse'e ve'em mtoojnjadap pąn pąn jatye'e ǫy jayu
napyąąjmju̱dup miits mąąt jẹtse'e jẹ tukmǫ'tu̱n du̱jayẹpta, nay ve'empa ve'e jẹ'ẹda
pąn pąn jatye'e mkatukmǫ'tju̱dup.
19 Pąn jẹ jayu xa ve'e du̱muténip jẹ tsaachpaatu̱n ku ve'e jẹ y'ǫy jẹ'ẹ du̱tún ku̱xe'e ñayjávaja
jẹja jẹ Nte'yam vyinkujk, y'ǫyja'vipts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam.
20 Ku̱x ¿ti ǫy jẹ'ẹ ve'e mtoondup pąn mmuténidupe'e jẹ tsaachpaatu̱n ku ve'e myak-
tukkuvẹtta juu' ve'e ka ǫ́yap mtoondup? Ax pąn mmuténidup tse'e jẹ tsaachpaatu̱n ku̱xe'e
xtonda jẹ y'ǫy jẹ'ẹ, y'ǫyja'vipts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam.
21 Jẹ Nte'yam tse'e myaaxu̱xju̱du jẹtse'e mjoojntykadat ax jo'n ątse'e tu̱nva'añ. Viinm
xa ve'e jẹ Cristo xkutsaachpaadimdi jẹtse'e xyaktaajnjimdi jẹ nu̱'ixvaatsu̱n, ve'em tse'e
nto'numdat ax jo'n jẹ'ẹ ve'e du̱tuujn.
22 Ka'ats jẹ'ẹ ve'e tyǫkintuujn, ka'a tse'e tyaayi;
23 ku tse'e jẹ jayu vyinkǫjtspẹjtji, ka'a tse'e du̱mukǫjtsu̱mpijt nay ve'empa; ku ve'e
chaachpaaty, ka'a tse'e jẹ jayu du̱yak'anoo'kxi; jẹm tse'e jẹ Nte'yam y'am kya'm ñapyąąjmji,
jẹ'ẹ pąne'e du̱tǫkimpayǫ'yp ax jo'n du̱paa'ty du̱'akẹẹga.
24 Viinm tse'e jẹ Cristo du̱kuvejt jẹ ntǫ́kinamda jẹm cruz kąjxm, ve'em tse'e n'ijtumdinit
ax jo'n ąą'k ku̱n'ijtumdi jẹja jẹ tǫkin vyinkujk jẹtse'e njoojntykimdinit ax jo'n du̱paa'ty
du̱'akẹẹga. Jẹ'ẹ tse'e xku'ǫǫ'kimdu jẹtse'e ǫy n'ijtumdinit jẹ Nte'yam mąąt.
25 M'ijttu xa ve'e ax jo'n jẹ carnero juu' ve'e yǫ'tyǫ́kidu, ax mvimpijttinuva tse'e jẹtse'e jẹ
Cristo xpayǫ'ǫyda, jẹ'ẹ tse'e mvinténijidup jẹtse'e m'íxjada mjayépjada.

3

Vintsǫ ve'e jyoojntykadat pąn pąn jatye'e tu̱ñavyą́kjada

1 Nay ve'empa pąn pąn jatye'e jẹm jẹ ñu̱yaa'yda, napyámjada jẹp jẹ'ẹ kya'p pya'tkupta.
Ax pąn ka'a tse'e jẹ mnu̱yaa'yda jẹ Nte'yam jẹ y'ayook du̱jaanchjávada, ǫ́yame'e
du̱katsǫkta jẹtse'e xvaajnjadat jẹ Nte'yam jẹ y'ayook, joojntykada vintsǫ ve'e jẹ Nte'yam
du̱jaanchjávadat jẹ m'ǫy jáyuvin kąjxta,
2 y'íxtapts jẹ'ẹ ve'e jẹts va'ajts aaj va'ajts jǫǫte'e jẹ Nte'yam xvinjávada xvintsą'ągada.
3 Ve'em tse'e du̱tsąk jẹtse'e mnaajk'ǫ́yajadat mnaajkpaadajadat. Ka jẹ tsójinap tse'e
pąn vintsǫ ve'e jẹ mvaajy xyak'ǫyada jẹm mkuvajkm uk pąn vintsǫ ve'e jẹ oro
mnapyą'mu̱xjada, uk pąn vintsǫ ve'e jẹ tsújit vit xtuktą́kada;

4 je̱ tsójine'e juu' ve'e mjayéptap, je̱'e̱ts je̱'e̱ ve'e ku ve'e je̱ jayu je̱ o̱y jáyuvin du̱jaye̱pta, je̱ tsojin juu' ve'e kanajxp, je̱'e̱ ve'e ku ve'e je̱ jayu je̱ nu̱u̱'k aaj je̱ nu̱u̱'k jo̱o̱t du̱jaye̱pta. Je̱'e̱ts je̱'e̱ ve'e juu' ve'e je̱ Nte'yam y'o̱yja'vip.
5 Ve'emts je̱'e̱ ve'e ña̱ajktsoju̱pákjada y'ijt je̱ ta'a̱xta̱jkta pa̱n pa̱n jatye'e je̱ Nte'yam du̱vinja'vidu du̱vintsa'kidu, napya̱a̱jmju̱du tse'e je̱p je̱ ñu̱yaa'y kya̱'p pya'tkupta.
6 Ve'em ax jo'n je̱ Sara ju̱jpani du̱tuujn jo'n, kya̱tsu̱pa̱jke'e je̱ Abraham je̱tse'e du̱tij "a̱ts je̱ nvintsán". Pa̱n ka'a tse'e mtsa'a̱gada je̱tse'e xtonda je̱ y'o̱y je̱'e̱, ve'em tse'e m'itta ax jo'n je̱ Sara ku̱xtaakidi jo'n.
7 Je̱ts je̱'e̱ pa̱n pa̱n jatye'e je̱m je̱ ñu̱da'a̱xta, nay ve'em tse'e du̱tso̱jkpa je̱tse'e xjaa'myétstat je̱ts ka'a ve'e je̱ maju du̱jaye̱pta ax jo'n je̱ yaa'tya̱jk, je̱tse'e xvintsa'a̱gadat, ku̱x je̱ Nte'yamts je̱'e̱ ve'e mo̱o̱jyju̱du je̱ joojntykin juu' ve'e xa'ma ka̱jx ijtp, ve'em ax jo'n miits je̱'e̱ ve'e mmo̱o̱jyju̱duva. Tonda tse'e ve'em, ve'em tse'e ni tía mkatso'oxjatu̱xjadat ku ve'e mtsapkó̱tstat.

Ku je̱ jayu chaachpaa'ty ku̱xe'e du̱tonda juu' ve'e pyaatyp y'ake̱e̱guip

8 Ax ve'em tse'e, tun vinko̱pk je̱'e̱ ve'e je̱tse'e to'kji je̱ vinma'yu̱n xjayéptat. Nachókjada to'k jado'k ve'em ax jo'n je̱ uts je̱ ajch ax jo'n je̱ uts je̱ tsa'a̱ ñachókjada. Napyámjada o̱y jayu to'k jado'k je̱ts naajk'ítjada je̱ nu̱u̱'k aaj je̱ nu̱u̱'k jo̱o̱t ma̱a̱t.
9 Ka'a tse'e je̱ jayu xtonu̱mpijtjadat juu' ve'e ka óyap pa̱n ti ve'e ka óyap je̱ jayu mto'nu̱xju̱dup, ni ka'a tse'e xvinko̱jtspejttuvat pa̱n pa̱n jatye'e mvinko̱jtspejtju̱dup; je̱'e̱ ve'e amótuda je̱ Nte'yam je̱tse'e kyunoo'kxjadat, ku̱x je̱'e̱ ka̱jxe'e je̱ Nte'yam myaaxu̱xjidi je̱tse'e mkunoo'kxjadat.
10 Ve'em xa je̱'e̱ ve'e ax jo'n je̱ Kunuu'kx Jatyán vya'añ:
Pa̱n pa̱n xa ve'e du̱tso̱jkp je̱tse'e o̱y jyoojntykat
je̱tse'e tsoj yakxón je̱ it du̱yaknáxu̱t,
ka'a tse'e du̱'ukko̱jtsnit je̱ kyo̱'o̱y je̱'e̱,
ka'a tse'e y'uktaayinit,
11 ka'a tse'e du̱'uktoonnit juu' ve'e ka óyap,
tum je̱'e̱ ve'e tyoonnup juu' ve'e o̱y.
Va'an tse'e du̱'ixta vintso̱ ve'e o̱y jo̱o̱t tsoj jo̱o̱t y'ijtnit ma̱a̱t anañu̱joma.
12 Ku̱x y'ixp xa je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam je̱ jayu juu' ve'e du̱toomp juu' ve'e pyaatyp y'ake̱e̱guip, kya̱ts'amo̱tunajxypts je̱'e̱ ve'e ku ve'e chapka̱ts;
ax je̱pts je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam y'e̱jku̱n ja̱a̱tp y'itta nu̱jom pa̱n pa̱n jatye'e du̱toondup juu' ve'e ka óyap.
Jidu̱'u̱m tse'e vya'añ.
13 ¿Pa̱n tse'e myaktsaachpaa'tjadap pa̱n o̱y je̱'e̱ ve'e juu' ve'e mtoondup?
14 Ax pa̱n je̱ jayu tse'e myaktsaachpaatju̱dup ku̱xe'e xtonda juu' ve'e pyaatyp y'ake̱e̱guip, mkunoo'kxjadapts miits je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam. Ka'ats miitse'e je̱ jayu xtsa'a̱gadat, ka'a tse'e mnu̱ximkáptat.
15 Vinjávada vintsa'a̱gada je̱m mja'vin ka̱jxmda je̱ Cristo, je̱ Maja Vintsán. Ijtp tse'e apa̱a̱mdu̱ka m'íttat je̱tse'e xvaajnjadat je̱ jayu pa̱n tya̱jxe'e xjaanchjávada je̱ Jesucristo.
16 Tonda ko̱tsta ve'em je̱ nu̱u̱'k aaj je̱ nu̱u̱'k jo̱o̱t ma̱a̱t je̱ts je̱ vintsa'kin ma̱a̱t. Naajk'ítjada vintso̱ ve'e ti xkanatyukjávajadat je̱ja je̱ Nte'yam vyinkujk, ve'em tse'e cho̱'o̱tyóndat pa̱n pa̱n jatye'e mpako̱jtsju̱dup je̱'e̱ ka̱jx ku ve'e mjoojntykada ax jo'n du̱paa'ty du̱'ake̱ega, ve'em ax jo'n pa̱n pa̱n jatye'e du̱pana̱jkxtup je̱ Cristo.
17 Ku̱x pa̱n je̱ Nte'yam xa ve'e du̱tso̱jkp je̱tse'e je̱ jayu chaachpaa'ttat, nu̱yojk o̱yts je̱'e̱ ve'e ku ve'e je̱ jayu du̱kutsaachpaada juu' ve'e je̱ jayu tyuump o̱y je̱ts ka'a ve'e ku ve'e je̱ kyo̱'o̱y je̱'e̱ du̱tún.
18 Tonda tse'e ax jo'n a̱tse'e tu̱nja'a, ku̱x viinme'e je̱ Cristo xku'o̱o̱'kimdi. To'k naxji tse'e je̱ to̱kin du̱kuvejt, to'k tse'e je̱ jayu juu' ve'e ka tókinaxap, je̱'e̱ts u̱u̱'me'e xku'o̱o̱'kimdu, u̱u̱'mda, je̱ tókinax jáyuda, je̱tse'e ve'em n'ijtumdinit je̱ Nte'yam ma̱a̱t. Ku ve'e je̱ jayu yak'o̱o̱'kjidi, uk'o̱o̱'k tse'e je̱ ñi'kx je̱ kyo̱pk; ax je̱ jya'vin, ka'ats je̱'e̱ ve'e y'a̱a̱'k.
19 Je̱ Cristo je̱ jya'vin tse'e na̱jkx je̱tse'e o̱jts kya'amáy joma ve'e je̱ jayu je̱ jya'vinda juu' ve'e ijttup ax jo'n je̱p poxu̱ntu̱jkp ku̱y'ijtti,
20 je̱ jayu je̱ jya'vinda juu' ve'e je̱ Nte'yam du̱kaka̱tsu̱pa̱jktu ku ve'e je̱ Nte'yam du̱jah'a'ix je̱tse'e du̱maso̱o̱ktinit je̱ kyo̱'o̱y joojntykinda namvaate'e je̱ Noé to'k je̱ arca du̱pu̱m. Vinkexji ve'e cho̱o̱kti ku ve'e je̱ na̱a̱kukóma tyoojnji, je̱ nu̱toodojtu̱k jayu juu' ve'e ve'nidup je̱p arca ja̱a̱tp.
21 Ya̱'a̱ tse'e tyukmu'a'ixmojkip je̱ napejtu̱n juu' ka̱jxe'e tsa'a̱k m'itta. Ax ya̱ napejtu̱n, ka je̱ tsoxk na̱ma̱a̱tapts je̱'e̱ ve'e juu' ve'e du̱yakvaatsp je̱ jayu je̱ ñi'kx je̱ kyo̱pk, je̱'e̱ je̱'e̱ ve'e juu' ve'e va'ajts du̱yaktaamp je̱ jayu je̱ vyinma'yu̱nda je̱ja je̱ Nte'yam vyinkujk. Ya̱ napejtu̱n ka̱jx tse'e tsa'a̱k n'ijtumda je̱'e̱ ka̱jx ku ve'e jyoojntykpa̱jknuva je̱ Jesucristo ku ve'e y'uk'a̱a̱'k,

22 je'ę pąne'e tsajpejtnu jętse'e y'it jeja ję Nte'yam y'aka'yųn pa'ayi. Jęp tse'e je'ę kya'p
pya'tkup y'itta ję ángeles, ję ko'oyjáyuvap, jęts nųjom pąn pąn jatye'e ję kutojkųn jęts ję
mąkkin dujayejptup.

4

*Ję Nte'yam tse'e ję jayu ję maa'yųn ję putajkin dųmooyp pąn vintso ve'e to'k jado'k
dųputąka*

1 Je'ę kąjx tse'e, ve'em ax jo'n ję Cristo chaachpaaty ję y'oy je'ę kąjx ku ve'e dujayejp
ję naxviijnit ni'kx kopk, mąkk tse'e mnapyámjadat jętse'e mtsaachpaattuvat ję y'oy
je'ę kąjx. Kųx ku xa ve'e ję jayu ve'em chaachpaa'tta, ka'ats je'ę ve'e ję tokin
dų'ukmąątnavyąą'njidini.

2 Pąn vinxųp xąąj pąn vinxųp joojnte'e jyoojntykada, y'íxtidupts je'ę ve'e jętse'e dutóndat
juu' ve'e ję Nte'yam chajkp, ka je'epe'e juu' ve'e chojktup ję y'avintso vinma'yųn kąjxta.

3 Nvaatani ve'e vanxųp juu' ve'e mtoondu ax jo'n je'ę ve'e dutonda juu' ve'e ję Nte'yam
dųka'íxada. Ję it xa ve'e myaknajxtu ku ve'e mkanay'akuvąą'njidi, ku ve'e ję m'avintso
vinma'yųn xyaktoondi, m'ookti mmookjidi, munuyojk mkaaydi m'ookti, ję kyo'oy je'ę
xtoondi, jęts ku ve'e xvinja'vidi xvintsą'kidi juu' ve'e ka ję Nte'yamap.

4 Ax tyuk'atúvidupts je'ę ve'e uxyam juu' ve'e ję Nte'yam dųka'íxada, kųx ka'a
ve'e oyvintsova m'ukjoojntykidini ax jo'n je'ę ve'e jyoojntykada, je'ę kąjx tse'e
mvinkojtspętjada jętse'e mpakótsjada.

5 Ax myooydinupts je'ę ve'e ję cuenta ję Nte'yam, juu' ve'e apąąmdųka dųyak'ijtp jętse'e
ję jayu dutokimpayo'oyųt, ję jayu juu' ve'e joojntykidup, nay ve'empa tse'e pąn pąn jatye'e
oo'ktinu.

6 Ax ya'ą kąjx tse'e yakvaajnjiduva ję oy kąts ję oy ayook pąn pąn jatye'e oo'ktu, ve'em
tse'e ję jya'vin jyoojntykidinit ję Nte'yam mąąt.

7 Kukąxa ámani tse'e uxyam. Je'ę kąjx tse'e, naajk'ítjada viji kej jęts nay'akuvąą'najada.
Ku ve'e ve'em xtóndat, mputákajadapts miits je'ę ve'e jętse'e mtsapkótstat.

8 Ax juu' tse'e dunuvinkopkikąjxp, ya'ąts je'ę ve'e: Ooy tse'e mtunnachókjadat to'k jado'k.
Kųx ku xa ve'e ję jayu ve'em ñachókjada, namyęę'kxųxjųdup tse'e ję ka óyap juu' ve'e
natyo'nųxjųdup.

9 Napyámjada oy jayu mąąt ję je'yva jayu. Ka'a tse'e xnųko'ovyinmáyadat ku ve'e ve'em
xtóndat.

10 Ję Nte'yam tse'e ję maa'yųn ję putajkin mmoojyjųdu pąn vintso ve'e to'k pąn vintso ve'e
jado'k xputákadat. Oy tse'e xyaktóndat ję may viijn maa'yųn putajkin juu' ve'e ję Nte'yam
mmoojyjųdup.

11 Pąn pąn xa ve'e kojtstup, va'an tse'e dukotsta ax jo'n ję Nte'yam ję y'ayook
kojtsnajxpada. Pąn pąn tse'e ję jayu dųputajkidup, va'an tse'e ve'em dutonda ję mąkkin
mąąt juu' ve'e ję Nte'yam moojyjųdup, ve'em tse'e ję Nte'yam yakmąja yakjaancha y'ijtnit
ję Jesucristo kąjx pąn ti ve'e yaktoomp. ¡Ję Nte'yam tse'e dujayejpnup ję mąjin ję jaanchin
jęts ję mąkkin xą'ma kąjx! Amén.

Ku ję jayu chaachpaa'tta kųxe'e dujaanchjávada ję Jesucristo

12 Ooy ąts miitse'e ntuntsokta. Ka'ats miitse'e xtuk'atúvadat ję tsaachpaatųn juu' ve'e
myaknajxtup, ka'a tse'e mvinmáydat jęts ve'eme'e kyajatta juu' ve'e dujaanchja'vidup ję
Jesucristo.

13 Xoondukta ku ve'e ve'em mjatta. Kųx ku xa ve'e mtsaachpaa'tta ax jo'n ję Cristo
chaachpaaty jo'n, ooy tse'e mtunxoondųktat ję xąąj ku ve'e ję Cristo ñaajknųkę'xnatajkijinit
ję myąjin mąąt.

14 Xoon xa miitse'eda pąn mvinkojtspejtjųdupe'e ję jayu kųxe'e xpanąjkxta ję Cristo, kųx
ya'ą ve'e dųyaknųkę'xnatąjkip jęts m'ijttupe'e ję Espíritu Santo mąąt, juu' ve'e ijtp jęm ję
Nte'yam jya'vin kąjxm jętse'e ooy ję mąjin dutunjayep.

15 Pąn mtsaachpaattup tse'e, va'an tse'e mtsaachpaa'tta ka je'ę kąjxap ku ve'e ję jayu
xyak'oo'kta, mmęę'tsta, mtokintonda, ukpų xtuktákada juu' ve'e mkapaatjųdup.

16 Ax pąn mtsaachpaattup tse'e je'ę kąjx ku ve'e xjaanchjávada ję Jesucristo, ka'a tse'e
xtuktso'otyóndat, je'ę ve'e moo'oda ję kukojtsųn ję Nte'yam kųx ję Cristo ję jyayu miitse'eda.

17 Tą tse'e ję tiempo jye'yni jętse'e ję Nte'yam ję jyayu dutokimpayo'oyųt. Ax pąn
uu'm tse'e xtokimpayo'y'ukva'numdup, ¿vintsos je'ę ve'e kyukajxinit mąąt je'eda juu' ve'e
dukajaanchja'vidup ję oy kąts ję oy ayook juu' ve'e ję Nte'yam yakmiin?

18 Ve'em xa je'ę ve'e ax jo'n ję Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

Pąn tso'ox xa je'ę ve'e jętse'e tsą'ąk y'íttat ję jayu juu' ve'e tųv jáyuvidup joojntykidup,
¿tiinumts je'ę ve'e játjadap náxjadap je'ę juu' ve'e ję Nte'yam dukajaanchja'vidup jętse'e
tyokintonda?

Jidu'um tse'e vya'añ.
19 Ax ve'em tse'e, je'eda pan pan jatye'e tsaachpaattup kux chajkpe'e je Nte'yam jetse'e chaachpaa'ttat, va'an tse'e dutonda je y'oy je'e jetse'e to'k aaj to'k joot ñapyaajmjidinit jem je'e y'am kya'm pane'e paajmjudu jetse'e xa'ma kajx dukutyún je y'ayook.

5

"Ix'itta je Nte'yam je jyayu"

1 Ats, je maj ónuk, to'k juu' ve'e dunuvinténip je jaanchja'vivataajk. N'ix atse'e vintso ve'e je Cristo chaachpaaty ku ve'e y'uk'aa'k, nuto'k atse'e juu' ve'e je Cristo maat dujayejppap je majin juu' ve'e yaknuke'xnatákap ux'ook.
2 Jidu'umts atse'e nmunoo'kxtukta pan pan jatye'e dunuvinténiduvap je jaanchja'vivataajkta: Ix'itta je Nte'yam je jyayu. Tsokta jetse'e ve'em xtóndat, ve'em ax jo'n je Nte'yam dutsak. Ka'a tse'e mmejts'aajadat ka'a tse'e mmejtsjootadat ku ve'e ve'em xtóndat. Ka je meen kajxape'e xtóndat juu' ve'e mtukkadaakjudup, je'e kajxe'e kuxe'e xtsokta jetse'e je jayu xputákadat.
3 Ka'a tse'e x'íxtat vintso ve'e xyakkutojkjadat je jayu juu' ve'e je Nte'yam mtukkataajkijidu jetse'e x'ix'íttat, je nu'ixvaatsune'e m'íttat jets je'e ve'e dunujávadat vintso ve'e je Nte'yam dutsak jetse'e jyoojntykadat.
4 Ax ku tse'e je Maja Vinténiva ñaajknukje'xnataajkijinit, mmoojyjidinupts miits je'e ve'e je o'yin juu' ve'e ooy je majin maat jetse'e xa'ma kajx y'ijtnit, ka'ats je'e ve'e vye'ema ax jo'n je pi'k ojts aajy ta'aky juu' ve'e je corona jo'n pum jetse'e jatyji ñii'kxni, juu' ve'e yakmooyp pane'e maadaakp ku ve'e je jayu ñañomkijpxju.
5 Nay ve'empa je muutskit ónukta, napyámjada jep je mújit ónuk kya'p pya'tkup. Va'an tse'e to'k jado'k xjayepta je nuu'k aaj je nuu'k joot jetse'e mnapyutákajadat. Kux jidu'ume'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Cho'oxpujkp je'e ve'e je Nte'yam pan pan jatye'e namyájijup; ax tyoojnjip tse'e je jayu je maa'yun juu' ve'e je nuu'k aaj je nuu'k joot dujayejptup." Jidu'um tse'e vya'añ.
6 Ax ve'em tse'e, napyámjada nuu'k aaj nuu'k joot jem je Nte'yam y'am kya'm, ve'em tse'e myakmájajadat je xaaj juu' ve'e je Nte'yam ñupaajmtki.
7 Pamda jem je Nte'yam y'am kya'm pan ti ve'e mvinmaaydup, kux myakkópkijidup miits je'e ve'e.
8 Naajk'ítjada viji kej jets nakyujoojntykajada, kux je mtso'oxpajkpada, je ko'oyjáyuvap juu' ve'e dunuvintsanikajxp je ko'oyjayuvaptajkta, ve'em xa je'e ve'e ax jo'n to'k je león juu' ve'e yu'oo'kjup jetse'e yaaxp tyunvídut, je'e tse'e tyun'íxtip vintso ve'e je jayu duyakvintókidat.
9 Makk tse'e xjaanchjávadat je Jesucristo, ka'a tse'e xkuváktat juu' ve'e je ko'oyjáyuvap chajkp, mnuja'vidinupe'e jets ve'empa ve'e chaachpaa'tta pan nuvinxupe'e chaanada to'k it to'k naxviijn pan pan jatye'e dujaanchja'vidup je Jesucristo.
10 Je'e ve'e ku ve'e to'k muk m'itta je Cristo maat, je'e kajx tse'e je Nte'yam myaaxuxjidi jetse'e m'ijttinit joma ve'e xa'ma kajx je majin dujayep. Ax ku tse'e je tsaachpaatun xyaknáxtat ku ve'e veen ya it jyaa'knáxut, van'it tse'e je Nte'yam makk myaktaajnjidinit je'e maat, ve'em tse'e m'ijttinit ax jo'n je tajk je tyuktsoo'ntkun juu' ve'e ni vintsova kaxiimp.
11 ¡Je Nte'yam tse'e dujayejpnup je kutojkun xa'ma kajx! Amén.

Ku je Pedro kyojtskukajxini

12 Je Silas juu' atse'e n'útsip je Maja Vintsán kajx jetse'e oy dukutyún juu' ve'e je Maja Vintsán chajkp, ya'ats atse'e xputajkip jets atse'e veen nja'a. Nkojtsmakkavaandup ats miitse'eda. Je tuvakojtsun atse'e mpuump jets juu' atse'e njaayp, je maa'yunts je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam je jayu tyoojnjip. Tam tse'e mnaajk'ijtjidinit je Nte'yam maat.
13 Máyame'e je Dios mkejxuxjada je jaanchja'vivataajk juu' ve'e ijttup Babilonia, je'e juu' ve'e je Nte'yam vinkoojnjuduva. Máyame'e je Dios mkejxuxjuduva je Marcos juu' atse'e n'onukja'vip.
14 Nachee'njada to'k jado'k je tsojkun maat juu' ve'e mjayejptup kuxe'e xjaanchjávada je Jesucristo. Jyayejptinupe'e je oy joot nujom juu' ve'e to'k muk ijttup je Cristo maat.

Yą'ą tse'e ję mumęjtsk nąk juu' ve'e ję Pedro jyaay

1 Ątse'e ję Simón Pedro, ję Jesucristo ję myutoompa ję myupąjkpa jęts ję kyukátsiva. Máyam ąts miitse'e ję Dios ntuknųkęxta. Ję nYaktsǫǫkpamda Jesucristo, ję Nte'yam, tyuumpts ję'ę ve'e juu' ve'e pyaatyp y'akęęguip, ję'ę tse'e mmǫǫjyjųdu ję jaanchja'vin, ve'em ax jo'n ąątse'e xmǫǫyva. ¡Qǫyts ję'ę ve'e tyun'ǫya ję jaanchja'vin juu' ve'e xmǫ'yumdu!

2 Qǫye'e xtunjayéptat ję kunoo'kxųn jęts ję ǫy jǫǫt ję'ę kąjx ku ve'e x'íxada ję Nte'yam jęts ję nMąją Vintsą́namda Jesús.

Tonda juu' ve'e dųyaknųkę'xnatąjkip jęts mvinkǫǫjnjųdu ve'e ję Nte'yam

3 Ję Nte'yam tse'e xmǫ'yumdu pąn ti ve'e xka'ijtjimdup jętse'e njoojntykimdinit ax jo'n ję'ę ve'e dųtsąk. Ve'em tse'e dųtuujn ję nųja'vin kąjx juu' ve'e njayęjpumdup ję Cristo kąjx, ję'ę ję myąjin kąjx ję y'ǫy jǫǫtin kąjxe'e xyaaxjimdi.

4 Ku ve'e ve'em dųtuujn, xyaktaajnjimdu tse'e ję mąją vaandųk juu' ve'e ǫy jęts tsoj, ve'em tse'e mkǫǫ'kkąmijidinit ję kyǫ'ǫy ję'ę juu' ve'e ijtp yaja naxviijn jętse'e ję jayu dųyakvintǫki, ve'em tse'e m'ijttinit ǫy jęts va'ajts, ve'em ax jo'n ję Nte'yam y'it ǫy jęts va'ajts.

5 Ję'ę kąjx tse'e vinkǫpk jętse'e xjaanchjávadat ję Jesucristo; ax ka ję'ęjyap tse'e ku ję'ę ve'e xjaanchjávadat, nay ve'empa ve'e jętse'e xjayęjptuvat ję tsoj jáyuvin ję yakxǫ́n jáyuvin; ax ka vanxúpjyap tse'e, ve'empa ve'e jętse'e xnųjávadat ti ve'e ję Nte'yam chąjkp;

6 nay ve'empa ve'e jętse'e mnay'akuvąą'najadat; ax ka ję'ęjyap tse'eva, nay ve'empa ve'e jętse'e ijtp xtóndat ję y'ǫy ję'ę; jętspa ve'e mjoojntykadat pąn vintsǫ ve'e ję Nte'yam yakmąja yakjaancha y'ijtnit;

7 ax ka vanxúpjyap tse'eva, ve'empa ve'e jętse'e xmąątnachǫ́kjadat ję utsta ję ajchta mąąt ję utsta ję tsą'ąda; ax ka ję vaatjyap tse'e y'atųva, nay ve'empa ve'e jętse'e anañųjoma ję jayu xjávadat xtsǫ́ktat.

8 Pąn ve'em tse'e xtonda jętse'e xyaknųyojki'atą'ątsta juu' ątse'e tųnkąts, ka'a tse'e nųnkǫǫjyji mjoojntykadat, ǫy tse'e x'íxadat ję nMąją Vintsą́namda Jesucristo jętse'e ję jayu xputąkadat jęts ję'ę ve'e dų'íxaiduvat.

9 Ax pąn pąn tse'e ve'em ję vinma'yųn dųkajayęjpp jętse'e ve'em dųkatún, ve'emts ję'ę ve'e ax jo'n ję viints jayu kųy'ijt, jyaa'tyǫ́kits ję'ę ve'e jęts ję Jesucristo ve'e tuknųvaatsju ję tyǫkin.

10 Ax ve'em tse'e, utsta ajchta utsta tsą'ąda, ję'ę tse'e m'íxtadap jętse'e nųyojk xyaknųkę'xnatąkadat jęts ję Nte'yame'e myaaxųxjųdu jętse'e mvinkǫǫjnjidi. Pąn ve'em tse'e xtonda, ni ję vin'ita tse'e mkaka'adat jęp tǫkin jąątp,

11 mąjum tse'e myak'avaatsųxjadat ję it joma ve'e mtąkadat jęm ję nMąją Vintsą́namda kyutojkųn jǫǫtm, ję nYaktsǫǫkpamda Jesucristo jyę'ę, ję kutojkųn juu' ve'e xą'ma kąjx ijtnup.

12 Xą'ma ąts miitse'e ntukjaa'myétsta juu' ątse'e tųnkąts, óyam ję'ę ve'e xnųjávada jętse'e to'k aaj to'k jǫǫt mnaajk'ítjada ję tyųv ję'ę mąąt juu' ve'e mkuvąjktu.

13 Ve'emts ątse'e njava jęts pąn vinxųp xąąj ątse'e njoojntyka yaja naxviijn, pyaatyp y'akęęguipts ję'ę ve'e jęts ąts miitse'e nvaajnjadat jętse'e ve'em mjoojntykadat,

14 kųx nmųja'vip ątse'e jęts tsǫjke'e ąts yą nja'vin dųtukva'atsųt ąts yą nni'kx yą nkǫpk juu' ve'e ǫǫ'kup, ve'em ax jo'n ątse'e ję nMąją Vintsą́namda Jesucristo va'ajts xvaajnji.

15 Pąn joma vaat ątse'e x'ǫ'yixjų, ję'ę ątse'e ntuump jęts yą'ą ve'e jęm mvinma'yųn kąjxm xą'ma xjayéptat ku ątse'e ąą'kani nvę'nat.

Y'ix tse'e ję Pedro ję Cristo ję myąjin

16 Ka'a xa ąątse'e nmutaayvaaty ję maaydųk ku ąąts miitse'e ntuknųja'vidi ję mąkkin juu' ve'e jyayejpp ję nMąją Vintsą́namda Jesucristo jęts ku ve'e myiijn, yą n'avintsǫ viijnam ąątse'e ntuk'ix ję mąjin juu' ve'e jyayejpp.

17 Jęm xa ąątse'e nve'na ku ve'e ję Nte'yam ję vintsą'kin jęts ję mąjin myǫǫjyji ku ve'e to'k ję ayook yakmǫtu, ję Nte'yam, juu' ve'e nujom dųnųmąjikąjxp, jęme'e chąą'n. Jidų'ųm tse'e vyaajñ: “Yą'ą xa ve'e ąts ję n'Onųk, juu' ątse'e ǫǫy ntuntsąjkp, ǫǫyts ąts yą'ą ve'e ntuntukxǫǫndųk.”

18 N'amǫtunajxts ąątse'e viinm ję ayook juu' ve'e jęm tsapjǫǫtm tsǫǫ'n ku ąątse'e mpejt ję'ę mąąt joma ve'e ję kunuu'kx kǫpk juu' ve'e kąjxm.

19 Ax yą'ą kąjx tse'e, nųyojk mąkkts ąątse'e njaanchjáva ję ayook juu' ve'e xyaktaajnjimdu ję Nte'yam ję y'ayook kǫjtsnajxpatąjkta. Ve'em xa ve'e ję Nte'yam ję y'ayook ax jo'n to'k ję kujajpa ję kutą'kxpa juu' ve'e dųkujajp dųkutą'kxp jęja kǫǫ'ts it jąąt van'it paat ku ve'e ję xąąj pyítsumųt. Qy xa ve'e xtóndat pąn myakvinkǫ́pkadape'e yą ayook van'it paat ku ve'e

o̱y xvinmó̱tudat, ve'eme'e mjáttat ax jo'n je̱ ma̱ja̱ maatsa ku̱tya̱'kx'ukvaajñ je̱m mja'vin ka̱jxmda.
20 Ya̱'a̱ tse'e du̱nu̱vinko̱pkika̱jxp je̱tse'e xjaa'myétstat: Ni pa̱na xa ve'e je̱ y'avintso̱ vinma'yu̱n ka̱jx kya'o̱'yixju̱ je̱tse'e du̱ko̱jtsva'atsu̱t je̱ Kunuu'kx Jatyán.
21 Ku̱x ka'a ve'e je̱ Nte'yam je̱ y'ayook je̱ jayu tyukje̱'yjidi ku̱x ve'eme'e je̱ jayu du̱tso̱kta, je̱ Espíritu Santo ve'e je̱ jayu je̱ vinma'yu̱n du̱mo̱o̱ydu je̱tse'e du̱ko̱jtsnáxtat je̱ Nte'yam je̱ y'ayook.

2

Je̱ yak'ixpa̱jkpada juu' ve'e taayidup
(Judas 4-13)

1 Ax je̱m tse'e y'ijt je̱ israeejlit jayu ma̱a̱t pa̱n pa̱n jatye'e natyijju̱dup je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpada, ve'em ax jo'n miits ma̱a̱t y'ijttuvat je̱'e̱ pa̱n pa̱n jatye'e natyijju̱duvap je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpada. Je̱'e̱ tse'e taayadap, tyukyak'ixpáktap tse'e juu' ve'e je̱ jayu du̱yakvintó̱kip, ka'a tse'e ñatyukpá̱kjadat je̱ Ma̱ja̱ Vintsá̱n, juu' ve'e ku'o̱o̱'kijidu. Ku̱x tse'e ve'em du̱tóndat, jatyji tse'e vyinto̱̱kidat.
2 O̱yam tse'e vye'ema, nu̱may tse'e du̱pana̱jkxtat je̱ kyo̱'o̱y too', je̱ts je̱'e̱ ka̱jx juu' ve'e tyóndap, kyo̱'o̱ñu̱kó̱tsadapts je̱'e̱ ve'e je̱ jayu je̱ tyu̱v je̱'e̱.
3 Ku̱x o̱o̱ye'e je̱ meen du̱tunnas'ayóvada, je̱'e̱ ka̱jx tse'e je̱ jayu juu' ve'e natyijju̱dup je̱ts je̱'e̱ ve'e je̱ jayu du̱tuk'íxtup je̱ tyu̱v je̱'e̱, je̱'e̱ tse'e mtukmumaaydu̱kjadap juu' ve'e je̱ jayu myutaayvaattup. Ve'em tse'e du̱tóndat je̱tse'e mpa̱jku̱xjadat je̱ meen juu' ve'e mjaye̱jptup. Ju̱jpani tse'e je̱ Nte'yam du̱nu̱pa̱a̱jmtki je̱tse'e je̱ tsaachpaatu̱n yakmo̱o̱ydinit, yakvinto̱̱kijadapts je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam.
4 Ka'a xa ve'e je̱ Nte'yam du̱to̱kinmee'kx je̱ aangelesta̱jk juu' ve'e to̱kintoondu, y'avíppidinuts je̱'e̱ ve'e je̱m it joo̱tm juu' ve'e du̱nu̱'ava'tika̱jxp, je̱m tse'e du̱yak'itta ako̱o̱'ts it joo̱tm van'it paat ku ve'e je̱ tsaachpaatu̱n yakmo̱o̱ydinit, ve'em je̱'e̱ ve'e y'itta ax jo'n je̱ poxu̱nta̱kjayu juu' ve'e cadena tsum.
5 Ka'ava tse'e je̱ Nte'yam du̱to̱kinme̱e'kxpa je̱ ju̱jpit jáyuda, kye̱jxe'e je̱ na̱a̱kukóma je̱tse'e du̱yakkutó̱kini je̱ ko̱'o̱y jáyuda, je̱ Noeejji ve'e yaktso̱o̱k, je̱'e̱ juu' ve'e je̱ jayu du̱vaajnji juu' ve'e pyaatyp y'ake̱e̱guip, je̱ts janu̱vuxtojtu̱k je̱ jayu.
6 Nay ka'ava tse'e je̱ Nte'yam du̱to̱kinme̱e'kxpa je̱ jayu juu' ve'e tsu̱u̱nidup y'ijt je̱m sodómait je̱ts gomoorrait kyajpu̱n ka̱jxmda, je̱ ja̱ajn ma̱a̱t tse'e du̱yakkutó̱kini, ve'em tse'e je̱ jayu du̱nu̱jávadat je̱ts tyukkuvejtpe'e je̱ Nte'yam je̱ jayu je̱ tyo̱kin.
7 Je̱ Nte'yam tse'e du̱yaktso̱o̱k je̱ Lot, to'k je̱ o̱y jayu juu' ve'e tu̱v jáyuvip joojntykip y'ijt je̱tse'e o̱o̱y tyunvinma'yu̱nmo̱o̱jyji je̱ jayu je̱ kyo̱'o̱y joojntykin ka̱jxta juu' ve'e du̱kama̱japa̱a̱mdu ti ve'e je̱ Nte'yam cha̱jkp.
8 Ku̱x ku ve'e jyoojntyki je̱'e̱ ma̱a̱t je̱ Lot, juu' ve'e tu̱v jáyuvip joojntykip y'ijt, y'ix myó̱tuts je̱'e̱ ve'e juu' ve'e tyoondu kyo̱jtstu ka óyap, o̱o̱y tse'e du̱tunnu̱tsaachvinmaajy je̱ jayu je̱ kyo̱'o̱y je̱'e̱ ka̱jx juu' ve'e tyoondu.
9 Ax ve'em tse'e je̱ Nte'yam du̱nu̱java vintso̱ ve'e du̱putá̱kadat je̱ jayu juu' ve'e tu̱v jáyuvidup joojntykidup je̱tse'e ve'em kyaka'adat je̱p to̱kin ja̱a̱tp, ñu̱ja'vivapts je̱'e̱ ve'e vintso̱ ve'e apa̱a̱mdu̱kani du̱jayep je̱tse'e du̱mo̱o̱ynit je̱ tsaachpaatu̱n je̱ to̱kin toompata̱jkta,
10 je̱'e̱ ve'e vinko̱pk pa̱n pa̱n jatye'e du̱yaktoondup je̱ y'avintso̱ vinma'yu̱nda je̱tse'e kyanapyámjada je̱p kutojku̱n pa'tkup.
Ax ka'ats je̱'e̱ ve'e cha̱'a̱gada je̱ jayu juu' ve'e natyijju̱dup je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpada, ma̱j tse'e ñayjávajada, vyinko̱jtspe̱jttupts je̱'e̱ ve'e pa̱n pa̱n jatye'e ijttup je̱m tsapjo̱o̱tm.
11 Ax ka'a tse'e ve'em du̱tonda je̱ aangelesta̱jk. O̱yam tse'e nu̱yojk je̱ ma̱kkin je̱ts je̱ kutojku̱n du̱jaye̱pta je̱ aangelesta̱jk je̱ts ni ka'a ve'e je̱ jayu juu' ve'e ve'em natyijju̱dup, ka'a tse'e je̱ aangelesta̱jk du̱nu̱xa̱'a̱ada je̱ja je̱ Nte'yam vyinkujk pa̱n pa̱n jatye'e ijttuvap je̱m tsapjo̱o̱tm.
12 Ax je̱ jayu tse'e juu' ve'e ve'em natyijju̱dup, je̱'e̱ tse'e du̱toondup juu' ve'e cho̱jktup je̱ y'avintso̱ vinma'yu̱n ka̱jxta, ve'em xa je̱'e̱ ve'eda ax jo'n je̱ tánu̱k juu' ve'e du̱katipayo̱'yp, juu' ve'e ke̱'xp je̱tse'e yakmátsu̱t je̱tse'e y'o̱o̱'ku̱t, ka'a tse'e du̱vinmó̱tuda je̱ ma̱jin juu' ve'e jyaye̱jptup pa̱n pa̱n jatye'e vyinko̱jtspe̱jttup. Vinto̱̱kidapts je̱'e̱ ve'eda, ve'em ax jo'n je̱ yukjo̱o̱tmit tánu̱k ku ve'e jatyji je̱ y'o̱o̱'ku̱n yakma̱'a̱.
13 Tsaachpaa'ttapts je̱'e̱ ve'e ve'em ax jo'n je̱ viijnk jayu du̱yaktsaachpaatti. O̱o̱y tse'e du̱tuntso̱kta je̱tse'e xu̱u̱ju̱n du̱tóndat jyatía juu' ve'e y'o̱yja'vidup, tso̱'o̱tyo'nu̱nts je̱'e̱ ve'e je̱ts ka'ats je̱'e̱ ve'e du̱paa'ty du̱'ake̱e̱ga juu' ve'e tyoondup ku ve'e xma̱a̱tkáyda xma̱a̱t'oo'kta. O̱o̱yts je̱'e̱ ve'e du̱tun'o̱yjávada ku ve'e je̱ kyo̱'o̱y je̱'e̱ du̱tonda.

14 Ku ve'e je̱ ta̱'a̱xta̱jk du̱'ixta, mya̱a̱tnayjaye̱puvaajnju̱dupts je̱'e̱ ve'e. Ka'a tse'e du̱masǫ'ǫkta je̱ kyǫ'ǫy joojntykinda. Vyin'a̱a'ndupts je̱'e̱ ve'e je̱ jayu juu' ve'e du̱ka'ǫynuja'vidup juu' ve'e je̱ Nte'yam cha̱jkp. Yujta tse'e je̱tse'e du̱nas'ayǫ́vada pa̱n ti jaty. Kǫ'ǫy nu̱kǫtsa tse'e y'itta.

15 Myasǫǫktu tse'e je̱ tu̱vu̱too' je̱tse'e tyoo'tǫ́kidi, pyana̱jkxtu tse'e je̱ too' juu' ve'e je̱ Balaam pya̱jk, je̱ Beor je̱ myajntk, juu' ve'e je̱ meen du̱'ukpa̱kuvaan je̱ kyǫ'ǫy je̱'e̱ ka̱jx juu' ve'e y'uktonuvaan.

16 Ax tukna̱'mu̱xju tse'e to'k je̱ burra juu' ve'e mukǫjtsju je̱ jayu je̱ y'aaj je̱ yǫ'kt ma̱a̱t. Oyame'e je̱ Balaam du̱kǫjtsnajxy je̱ Nte'yam je̱ y'ayook, ka'ats je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam du̱yakjajty je̱ts je̱'e̱ ve'e du̱tónu̱t juu' ve'e ka víjap y'uktonuvaan.

17 Ve'em xa ve'e je̱ jáyuda ax jo'n je̱ mo'ot juu' ve'e tu̱tya̱a̱tsni, ve'em ax jo'n je̱ vínu̱ts juu' ve'e je̱ ma̱kk poj ǫǫy tunyakpapǫjjup, ñu̱pa̱ajmtki tse'e je̱ Nte'yam je̱tse'e y'ijttinit joma ve'e du̱nu̱kǫǫ'tsikúx.

18 Namyájijup tse'e du̱kǫtsta juu' ve'e kyanu̱ja'vidup, vaandupts je̱'e̱ ve'e je̱ts ka'a je̱'e̱ ve'e tyǫ́kina ku ve'e je̱ jayu je̱ y'avintsǫ vinma'yu̱n du̱yaktún, ve'em tse'e du̱vin'a̱a'nda je̱ jayu juu' ve'e námnum du̱masǫǫktup je̱ kyǫ'ǫy too'.

19 Tyukvinva'nidupts je̱'e̱ ve'e je̱tse'e naspa̱ka y'íttat; ax viinm tse'e y'itta je̱m je̱ tǫkin kya'm. Ku̱x je̱'e̱ ve'e je̱ jayu myutuump myupu̱jkp pa̱n ti ve'e ka̱'mijup.

20 Ku̱x pa̱n ta̱ tse'e je̱ vin'a̱a'mpa du̱nu̱jávada je̱ nMa̱ja̱ Vintsánamda jye̱'e̱, je̱ nYaktsǫǫkpamda Jesucristo jye̱'e̱, je̱ts je̱'e̱ ka̱jx tse'e du̱masǫǫkti je̱ kyǫ'ǫy je̱'e̱ juu' ve'e ijtp yaja naxviijn, pa̱n mya̱atnavya̱a'njidinuvapts je̱'e̱ ve'e jado'k nax je̱ naxviijnit je̱ kyǫ'ǫy je̱'e̱, nu̱yojkts je̱'e̱ ve'e je̱p tǫkin ja̱a̱tp tyándat je̱ jáyuda je̱ts ka'a ve'e ku ve'e ku̱du̱kanu̱ja'vidi je̱ tyu̱v je̱'e̱.

21 Nu̱yojk ǫy xa ve'e ku̱y'ijtu̱xjidi je̱ jayu ku ve'e ku̱du̱kanu̱ja'vidi juu' ve'e pyaatyp y'ake̱e̱guip je̱ts ka'a ve'e ku ve'e du̱nu̱jávada je̱ kunuu'kx pava'nu̱n juu' ve'e yakvaajnjidu je̱tse'e du̱masǫǫktini.

22 Ve'emts je̱'e̱ ve'eda ax jo'n ya̱ ka̱ts: “Y'avimpijtinuvapts je̱'e̱ ve'e je̱ ok juu' ve'e tu̱du̱'uk'u̱u̱'ts”, nay ve'empa tse'e: “Je̱ ke̱e̱m juu' ve'e tu̱y'uktsi'iv, namyǫ'ǫtspata̱a'pjinuvapts je̱'e̱ ve'e jado'k nax”.

3

Miinnuvap tse'e jado'k nax je̱ Ma̱ja̱ Vintsán

1 Utsta ajchta utsta tsa̱'a̱da, juu' a̱tse'e ǫǫy ntuntsǫjktup, ya̱'a̱ ve'e je̱ mume̱jtsk na̱k juu' a̱ts miitse'e ntuknuja'yidup. Yam a̱tse'e me̱jtsk na̱k ka̱jxm mpu̱m je̱tse'e ntukjaa'myétstat juu' ve'e mnuja'vidup, ve'em tse'e ǫy xpayǫ'ǫydat juu' ve'e ǫy je̱ts va'ajts.

2 Ntsajkp xa a̱tse'e je̱tse'e xjaa'myétstat juu' ve'e ju̱jpani y'ava'nidu je̱ Nte'yam je̱ vya'ajts jǫǫt ayook kǫjtsnajxpata̱jkta, nay ve'empa je̱ pava'nu̱n juu' ve'e myakta'nu̱xju̱du je̱ kyuká̱tsiva ka̱jxta je̱ Ma̱ja̱ Vintsán, je̱ nYaktsǫǫkpamda.

3 Muto'k viijn, nujávada tse'e je̱ts ku ve'e tyáminit je̱ ita̱ka̱x, je̱m tse'e je̱ jayu vye̱'nadat pa̱n pa̱n jatye'e du̱tóndap je̱ ka óyap juu' ve'e chǫjktup je̱ y'avintsǫ vinma'yu̱n ka̱jx. Mtukxi'ikjadapts miits je̱'e̱ ve'e,

4 jidu̱'u̱m tse'e vya'andat: “Ve'em xa miitse'e mva'anda je̱ts yaktaane'e je̱ Jesús je̱ kǫjtstán je̱ts miinnuvap je̱'e̱ ve'e jado'k nax. ¿Ax jómats je̱'e̱ ve'e y'it? ǫǫ'ktu xa ve'e je̱ ju̱jpit jáyuda. Ve'em ax jo'n y'ijt ku ve'e ya̱ it chǫǫ'ntk, nay vanxúpjyamts je̱'e̱ ve'e y'it u̱xyam paat.” Jidu̱'u̱m tse'e vya'andat.

5 Ax ake̱jxtkam tse'e du̱kama̱ja̱pamda je̱ts je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ka̱jx tse'e ju̱jp xu̱p jye̱ji ya̱ tsajmit it je̱ts ya̱ naxviijnit it. Je̱ na̱a̱j ka̱jx tse'e je̱ts je̱m na̱a̱j itu̱kojkm je̱ naax yakpu̱u̱jm.

6 Je̱ na̱a̱j ka̱jxpa tse'e je̱ Nte'yam du̱yakvintǫki je̱ ju̱jpit naxviijnit it ku ve'e je̱ na̱a̱kukǫ́ma tyoojnji.

7 Je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ka̱jxpa tse'e ya̱ tsajmit it je̱ts ya̱ naxviijnit it apa̱a̱mdu̱ka du̱yak'it je̱tse'e kyutǫ́kiyu̱t je̱ ja̱a̱jn ma̱a̱t. Ve'em tse'e du̱yak'it van'it paat ku ve'e yaktǫkimpayǫ'ydinit je̱tse'e vyintǫ́kidinit je̱ jayu juu' ve'e kǫ'ǫyjoojntykidup.

8 Utsta ajchta utsta tsa̱'a̱da, juu' a̱tse'e ǫǫy ntuntsǫjktup, jaa'myétsta tse'e je̱ts ve'eme'e je̱ Nte'yam du̱java to'k xa̱a̱j ax jo'n miijl joojnt ku̱y'ijt, ve'emts je̱'e̱ ve'e du̱ja'viva miijl joojnt ax jo'n to'k xa̱a̱j ku̱y'ijt.

9 Ka'a xa ve'e je̱ Nte'yam du̱jakakutyonuva'añ juu' ve'e vyaajntk, ka'a tse'e jatyji je̱ jayu je̱ tyǫkin du̱tukkuvet, ve'em je̱'e̱ ve'e du̱jatsa̱k je̱tse'e ni pa̱na ku̱kyavintǫki, jyatsa̱jkpts je̱'e̱ ve'e je̱tse'e ku̱vyinmayu̱mpijttini je̱tse'e ku̱du̱masǫǫktini je̱ kyǫ'ǫy joojntykinda.

10 Ve'em ax jo'n je̱ jayu kavinmaayp y'it ku ve'e je̱ me̱e̱'tspa jye'ya kǫǫ'ts je̱tse'e mye̱e̱'tsu̱t, nay ve'empa tse'e kavinmaayp je̱ jayu vye̱'nadat je̱ xa̱a̱j ku ve'e je̱ Ma̱ja̱ Vintsán myiinnuvat.

Ve'emts jẹ'ẹ ve'e mąkk yakmǫtu van'it ax jo'n jẹ tǫya pyuj cha'pxy, tǫkyą́xupts jẹ'ẹ ve'e pąn ti jatye'e ijtp jẹm tsajviinm jẹts yaja naxviijn.
11 Jẹ'ẹ kąjx tse'e, kuxe'e yą'ą nųjom kyutǫkiką́xųt, ¿vintsǫs jẹ'ẹ ve'e dųtsąk jẹtse'e jẹ Nte'yam jẹ myąjin kąjx njoojntykimdat nmaxviijnimdat? Ve'em tse'e dųtsąk jẹtse'e jẹ Nte'yam jẹ myąjin kąjx njoojntykimdinit
12 namvaate'e n'a'íxumda jẹ xąąj juu' ve'e jẹ Nte'yam ñųpąąjmtki. Jẹ'ẹ tse'e mtóndap mkǫ́tstap vintsǫ ve'e jatyji jẹ xąąj myínųt. Jẹ xąąj tse'e yą tsajmit it tyǫkyąjxnit, tukja'yikąjxnupts jẹ'ẹ ve'e juu' jatye'e ijtp jẹm tsajviinm, kux mąkke'e ǫǫy tyuntǫ́yųt.
13 Ax jẹ Nte'yam tse'e vaan jẹts jéjape'e jẹ nam tsajp jẹ nam naax, jẹm joma ve'e yaktónųt juu' ve'e pyaatyp y'akẹ́eguip. Ax jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e jẹ y'ǫy jẹ'ẹ juu' ve'e n'a'íxumdup.
14 Ax ve'em tse'e, miitsta, juu' ą̈tse'e ǫǫy ntuntsǫjktup, a'ixta ku ve'e jẹ xąąj jyẹ'ynit. Jẹ'ẹ tse'e mtóndap mkǫ́tstap jẹtse'e jẹm jẹ Nte'yam vyinkojkm m'ijttinit ǫy jẹts va'ajts, ka'a ve'e pąn jẹ tǫkin mąąt mpaa'tjadat, ǫy jǫǫte'e m'ijttinit jẹ'ẹ mąąt.
15 Payǫ'ǫyda vintsǫ ve'e jẹ Nte'yam jẹ jayu jẹ tyǫkin jatyji dųkatukkuvẹtta. Ve'em tse'e dųtún jẹtse'e dųjayejptinit jẹ joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp, ve'em ax jo'n jẹ n'útsamda jẹ n'ajchamda Pablo mtuknųja'yijidi jẹ vijin jẹ kẹjųn mąąt juu' ve'e jẹ Nte'yam mǫǫjyju.
16 Ve'em yą'ą ve'e ax jo'n jẹ Pablo vya'añ jẹm nųjom nąk kąjxm juu' ve'e jyaayp. Jẹm xa ve'e juu' ve'e tso'ox yakvinmǫ́tup juu' ve'e jyaayp; ax jẹ jayu juu' ve'e dųka'ǫynųja'vidup jẹ Nte'yam jẹ y'ayook, ka'ats jẹ'ẹ ve'e dųyakkǫ́pkada vintsǫ ve'e juu' jaty y'íxuva, kyǫjtsvaatstupts jẹ'ẹ ve'e ve'em ax jo'n dųkapaa'ty dųkah'akẹ́ega, ve'em ax jo'n dųtonda mąąt jẹ viijnk nąk juu' ve'e ijttup jẹp Kunuu'kx Jatyán kųjxp. ¡Naajkvintǫ́kijidupts jẹ'ẹ ve'e kuxe'e ve'em dųtonda!
17 Ax miitsta, juu' ą̈tse'e ǫǫy ntuntsǫjktup, mnųja'vidinupts miits yą'ą ve'e. Jẹ'ẹ kąjx tse'e, óyame'e tąm m'itta jẹ Nte'yam mąąt, naajk'ítjadats viji kej jẹtse'e ve'em mkayakka'ajadat jẹp tǫkin jąątp jẹ jayu juu' ve'e dųkamąjąpąąmdup juu' ve'e jẹ Nte'yam chąjkp, jẹ jayu juu' ve'e jẹ viijnk jayu dųtuk'íxtup juu' ve'e kyapaatyp kyah'akẹ́eguip.
18 Pąn vintsǫ ve'e yą it ñaxy, jẹ'ẹ tse'e mtóndap mkǫ́tstap jẹtse'e nųyojk ǫy x'íxadat jẹ nMąją Vintsą́namda, jẹ nYaktsǫǫkpamda Jesucristo, jẹtse'e nųyojk mnaajk'ítjadat jẹ myaa'yųn mąąt. ¡Ųxyam jẹts xą'ma kąjxts jẹ'ẹ ve'e yakmąja yakjaancha y'ijtnit! Amén.

Ya'a tse'e je muto'k nak juu' ve'e je Juan jyaay

Je Kats je Ayook tse'e je joojntykin dukа'mip

1 Je Kats je Ayook kajxts ats miitse'e nnujáyada. Je'e tse'e je joojntykin dukа'mip, je'e tse'e ijt ka'anume'e ya it choo'ndук vye'na. N'amotunajxts aats je'e ve'e, jets aatse'e ya nviijn ntuk'ix, jets aatse'e ya nka'aj ntuktaajn.

2 Je'e tse'e jayuvimpijt jetse'e ñaajknukе'xnatajkiji jeja aats nvinkujk. Ax je'e pan aatse'e n'ix, je'e tse'e jye'e juu' aats miitse'e nvaajnjidup. Je'e tse'e dukа'mip je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. Je Nte'yam maatts je'e ve'e y'ijt jetse'e ñaajknukе'xnatajkiji jeja aats nvinkujk.

3 Ax je'e pan aatse'e n'ix nmotu, je'ets je'e ve'e jye'e juu' aats miitse'e nvaajnjidup jetse'e xjayejptuvat aats maat je joojntykin juu' je'e ve'e yajkyp. Ax je joojntykin juu' aatse'e yakmooy, njayejppts aats je'e ve'e maat je Dios Tee' jets maat je y'Onuk Jesucristo.

4 Ntuknuja'yidupts ats miits ya'a ve'e jetse'e pu'uk avaada nxoojntkumdinit.

Tum je ajajtk maatts je'e ve'e je Nte'yam

5 Je ayook tse'e juu' aatse'e xvaajnji jets aatse'e n'amotunajxy, je'ets aats miitse'e nvaajnjidup. Jidu'umts je'e ve'e vya'añ: Ni vinxupa xa ve'e koo'ts kya'it joma ve'e je Nte'yam, tum je ajajtk maatts je'e ve'e.

6 Pan va'numdup xa ve'e jets njayejpumdupe'e ya joojntykin je Nte'yam maat jetse'e ntokinto'numda, ve'em tse'e n'ijtumda ax jo'n je jayu juu' ve'e yo'ydup jeja akoo'ts it jaat, taayimdupts uu'me'e jetse'e nkato'numda je tyuv je'e.

7 Ax pan nto'numdup tse'e je tyuv je'e, ve'em ax jo'n je Nte'yam dutún je tyuv je'e, ijtumdup tse'e ax jo'n je jayu juu' ve'e yo'ydup jeja ajajtk it jaat, njayejpumdup tse'e ya joojntykin je Nte'yam maat, jets je y'Onuk Jesús je y'oo'kun kajx tse'e xtuknuvaatsumda nujom je ntókinamda.

8 Pan va'numdup xa ve'e jets ka'a ve'e je tokin njayejpumda, nnavyin'aa'numjudupts uu'me'e viinm jets ka'a tse'e je tyuv je'e y'it yam nja'vin kajxmamda.

9 Ax pan n'ava'nimdupts uu'me'e je ntókinamda, nnuja'vimdup tse'e jets tyuumpe'e je Nte'yam juu' ve'e pyaatyp y'akeeguip, xtokinmee'kxumdapts uu'm je'e ve'e jetse'e xtuknuvaatsumdat nujom juu' jatye'e ka óyap.

10 Ax pan va'numdup tse'e jets ka'a ve'e tii je ntókinamda, ve'emts je'e ve'e yakvinmotu jets taayipe'e je Nte'yam, ka'a tse'e je y'ayook n'itumo'yumda jetse'e y'ítut yam nja'vin kajxmamda.

2

Xnuténimdup tse'e je Cristo

1 Miitsta, juu' atse'e n'onukja'vidup, je'e kajxts atse'e ya nak nja'a jetse'e mkatokintóndat. Ax pan pan tse'e nuntokintoomp, njayejpumdup tse'e to'k pane'e xnuténimdup jem je Nte'yam vyinkojkm, je Jesucriistots je'e ve'e, juu' ve'e dutoomp dukojtsp juu' ve'e pyaatyp y'akeeguip.

2 Je'e tse'e xku'oo'kimdu jetse'e je ntókinamda xtuknuvaatsumdinit; ka uu'mjyap tse'e je ntókinamda xtuknuvaatsumdap, nay ve'empa ve'e jetse'e dutuknuvaatstinit je jayu je tyokin vinxup to'k it to'k naxviijn.

3 Va'ajts tse'e nnuja'vimda jets n'íxamda ve'e je Nte'yam pan nkutyo'numdupe'e je'e je pyava'nun.

4 Pan vaamp xa ve'e je jayu: “N'ixa xa ats je'e”, jetse'e dukakutyún je'e je pyava'nun, taayipts je'e ve'e, ka'a ve'e jem jya'vin kajxm je Nte'yam.

5 Ax pan pan tse'e dukutyoomp je'e je pyava'nun, pu'uk avaada tse'e jem jya'vin kajxm y'it je Nte'yam je chojkun. Jidu'um tse'e nnuja'vimda jets ijtumdupe'e jem je Nte'yam jya'vin kajxm:

6 Je'e juu' ve'e vaamp jets jem je'e ve'e je Nte'yam jya'vin kajxm y'it, vinkopkts je'e ve'e jetse'e ve'em jyoojntykat ax jo'n je Jesús jyoojntyki.

7 Miitsta, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, ka'a xa ats miitse'e ntuknujáyada to'k je nam pava'nun, je'e ve'e juu' ve'e m'amotunajxtu jetse'e jémani xjayejp'ukvaandi, je ayookts je'e ve'e juu' ve'e myakvaajnjidu.

8 Oyam tse'e vye'ema, ntuknuja'yidupts ats miitse'e to'k je nam pava'nun juu' ve'e tyúvam, juu' ve'e je Cristo dуyaknukе'xnatajki jets miitse'e xyaknukе'xnatajkiduva, kux najxp xa ve'e ya it ku ve'e je jayu y'itta kupi'ijts kukoo'ts, ajajnup ata'kxnupts je'e ve'e uxyam je tyuv je'e.

9 Pan vaamp xa ve'e je jayu jets ve'em je'e ve'e ax jo'n je jayu juu' ve'e yo'yp jeja ajajtk it jaat, pan ka'a tse'e dutsak je y'uts je y'ajch maat je y'uts je cha'a, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je jayu juu' ve'e yo'yp jeja akoo'ts it jaat.
10 Pan pan tse'e dutsojkp je y'uts je y'ajch maat je y'uts je cha'a, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je jayu juu' ve'e yo'yp jeja ajajtk it jaat, ka'ats je'e ve'e ti ka óyap dujayep juu' ve'e yakka'ajup jep tokin jaatp.
11 Ax pan pan tse'e dukatsojkp je y'uts je y'ajch maat je y'uts je cha'a, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je jayu juu' ve'e yo'yp jeja akoo'ts it jaat, ka'ats je'e ve'e dunujava pan joma ve'e ñujkx, kux je viints jayu jo'n je'e ve'e yo'oy.
12 Pi'k ónukta, nnuja'yidupts ats miitse'e kux je Nte'yame'e mtokinmee'kxjudu je'e kajx ku ve'e xjaanchjávada je Jesucristo.
13 Onuk tee'da, nnuja'yidupts ats miitse'e kuxe'e x'íxada je'e pane'e ijtp ka'anume'e ya it choo'nduk vye'na jets uxyam paat. Muutskit ónukta, nnuja'yidupts ats miitse'e kuxe'e x'amaadaaguidi je ko'oyjáyuvap juu' ve'e dunuvintsanikajxp je ko'oyjayuvaptajkta.
Pi'k ónukta, nnuja'yidupts ats miitse'e kuxe'e x'íxada je Dios Tee'.
14 Onuk tee'da, nnuja'yidupts ats miitse'e kuxe'e x'íxada je'e pane'e ijtp ka'anume'e ya it choo'nduk vye'na jets uxyam paat. Muutskit ónukta, nnuja'yidupts ats miitse'e kuxe'e to'k aaj to'k joot m'itta je Nte'yam maat, jeme'e mja'vin kajxmda je Nte'yam je y'ayook y'it jetse'e x'amaadaaguidi je ko'oyjáyuvap juu' ve'e dunuvintsanikajxp je ko'oyjáyuvaptajkta.

Ka'a tse'e xtsóktat je naxviijnit je kyo'oy je'e

15 Ka'a tse'e xtsóktat je naxviijnit je kyo'oy je'e, ni ka'a tse'e xtonuva'andat juu' ve'e tyoondup pan pan jatye'e dumaatnavyaa'njudup je naxviijnit je kyo'oy je'e. Pan pan tse'e dutsojkp je naxviijnit je kyo'oy je'e, ka'a tse'e jem jya'vin kajxm je Nte'yam je chojkun.
16 Kux nujom je naxviijnit je kyo'oy je'e, je ka óyap juu' ve'e je jayu chojktup je y'avintso vinma'yun kajxta, je ka óyap juu' ve'e je jayu chojktup ku ve'e juu' du'ixta, jets je ka óyap ku ve'e je jayu ñamyájajada ku ve'e juu' du'ixta dujayepta, ka'ats je'e ve'e je Nte'yam ya ka óyap duyakjeja, je kyo'oy je'e kajx ya'a ve'e juu' ve'e ijtp yaja naxviijn.
17 Táminupts je'e ve'e ku ve'e ya it kyajxnit maat nujom je kyo'oy je'e juu' ve'e je jayu chojktup yaja naxviijn; ax je jayu juu' ve'e dutoondup juu' ve'e je Nte'yam chajkp, jyayejppts je'e ve'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

Je tyuv je'e jets je taay

18 Miitsta, juu' atse'e n'onukja'vidup, kukaxa ámani xa ve'e uxyam. Mmótudu tse'e jets jéjape'e to'k juu' ve'e je Cristo dutso'oxpákup; ax jeja tse'e uxyam numay je jayu juu' ve'e je Cristo dutso'oxpajktup. Kux tse'e ve'em dutonda, je'e kajx tse'e nnuja'vimda jets kukaxa ámani ve'e uxyam.
19 Ka'a tse'e je jayu y'uknay'amojkijidini uu'm maatta, kux ka'a ve'e y'itta je njáyuvamda. Pan kuy'itta xa ve'e je njáyuvamda, kutyaandits je'e ve'e uu'm maatta; ax kux tse'e choo'ndi, je'e kajx tse'e nuke'xnatáka tyañ jets ka'a ve'e je njáyuvamda y'it.
20 Ax ka'ats miitse'e ve'em ax jo'n je'eda, je Cristo tse'e mpa'muxjudu jem mja'vin kajxmda je Espíritu Santo jetse'e xnuja'vikáxta je tyuv je'e.
21 Ka'ats ats miitse'e nnujáyada ax jo'n to'k dunujaya pan pan jatye'e dukanuja'vidup je tyuv je'e, nnuja'yidup ats miitse'e kuxe'e je'e xnujávada. Ax mnuja'vidup tse'e jets ka'a ve'e je tyuv je'e duyakjeja je taay.
22 ¿Pants je'e ve'e juu' ve'e taayip? Taayip xa je'e ve'e pan pane'e vaamp jets ka'a ve'e je Nte'yam je Jesús duvinkaajn jetse'e yakkutojknit. Pan pan tse'e vaamp jets ka'a ve'e je Nte'yam je Jesús duvinkaajn jetse'e yakkutojknit, je Nte'yamts je'e ve'e cho'oxpujkp, ka'a tse'e dukuvuk je Dios Tee', ka'a tse'e dukuvajkpa je y'Onuk.
23 Pan pan xa ve'e dukakuvajkp je Dios Tee' je y'Onuk, ka'ats je'e ve'e jem jya'vin kajxm je Dios Tee'. Pan pan tse'e du'ava'nip jets je Nte'yam je y'Onuk je'e ve'e je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit, jemts je'e ve'e je jayu jya'vin kajxm je Dios Tee' jets je y'Onuk.
24 Tun'ixta vintso ve'e jem mja'vin kajxmda y'ijtnit je Cristo je y'ayook, juu' ve'e m'amotunajxtu ku ve'e je jayu mva'nux'ukvaajnjidi. Pan taampts je'e ve'e, m'ijttinup tse'e jem je Dios Tee' jets je y'Onuk jya'vin kajxmda.
25 Ax ya'ats je'e ve'e juu' ve'e je Jesucristo xtukvinva'nimdu, je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.
26 Ntuknuja'yidupts ats miits ya'a ve'e kux jeme'e je jayu juu' ve'e du'íxtidup vintso ve'e mtukmaso'okjadat je Nte'yam.
27 Ax miits kajxta, taampts je'e ve'e jem mja'vin kajxmda je Espíritu Santo, juu' ve'e je Cristo jem pyaam. Ka'a tse'e vyinkopka jetse'e pan juu' mjaa'ktuk'íxjadat; je Espíritu Santo,

juu' ve'e ijtp jẹm mja'vin kạjxmda, jẹ'ẹ tse'e mtuk'íxjụdup, ax ka'ats jẹ'ẹ ve'e tyaaya. Ve'em ax jo'n jẹ Espíritu Santo mtuk'íxjidi, tanda tse'e jẹ Cristo mạạt.

Jẹ'ẹda pạn pạn jatye'e ijttup jẹ Nte'yam jẹ y'ónụkta

28 Ax ụxyam tse'e, miitsta, juu' ạtse'e n'onụkja'vidup, m'ijttinupts miitse'e jẹm jẹ Cristo jya'vin kạjxm, ax ve'em tse'e n'ijtumdinit mạkk aaj mạkk joọt jẹtse'e nkatsọ'ọtyo'numdat jẹm jẹ'ẹ vyinkojkm ku ve'e myiinnuvat.
29 Mnụja'vidup xa miitse'e jẹts pyaatyp y'akẹẹguipe'e juu' ve'e jẹ Cristo tyuump kyạjtsp, ax ve'em tse'e xnujávada jẹts nụjom pạn pạn jatye'e dụtoondup dụkọjtstup juu' ve'e pyaatyp y'akẹẹguip, jẹ Nte'yamts jẹ'ẹ ve'e jẹ nam joojntykin mọọjyjụdu.

3

1 Payọ'ọyda ọy vintsọ ve'e jẹ Dios Tee' ọọy xtuntsọjkumda, jẹ'ẹ ku ve'e vya'añ jẹts jẹ'ẹ jẹ y'ónụk ụụ'me'eda. ¡Ax jẹ'ẹ jẹ y'ónụktats ụụ'me'eda! Jẹ'ẹ kạjx tse'e xka'íxamda jẹ jayu juu' ve'e dụmạạtnavyạạ'njụdup jẹ naxviijnit jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹ, kụx ka'a ve'e dụ'íxada jẹ Dios Tee'.
2 Miitsta, juu' ạtse'e ọọy ntuntsọjktup, jẹ Nte'yam jẹ y'ónụkta xa ụụ'me'eda. Ọyame'e kyanụkẹ'xnatákanum jẹts ti ve'e n'ijtumdat, nnuja'vimdinup tse'e jẹts ku ve'e jẹ Cristo myiinnuvat, ijtumdinup tse'e ax jo'n jẹ'ẹ, kụx n'íxumdap ụụ'm jẹ'ẹ ve'e van'it ax jo'n y'it.
3 Anañụjoma pạn pạn jatye'e ve'em jẹ jaanchja'vin dụjayẹjptup, y'íxtidupts jẹ'ẹ ve'e vintsọ ve'e y'ijttinit ọy jẹts va'ajts, ve'em ax jo'n jẹ Cristo y'it ọy jẹts va'ajts.
4 Anañụjoma pạn pạn jatye'e tọkintoondup, ka'ats jẹ'ẹ ve'e dụkutyonda jẹ Nte'yam jẹ pyava'nụn, kụx jẹ tọkin, jẹ'ẹ jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jẹ jayu dụkakutyún jẹ Nte'yam jẹ pyava'nụn.
5 Ax nmuja'vimdinup tse'e jẹts jẹ'ẹ kạjxe'e jẹ Cristo myiijn yaja naxviijn jẹtse'e jẹ ntọ́kinamda xtuknụvaatsumdinit. Ọyame'e y'ijt yaja naxviijn, ka'ats jẹ'ẹ ve'e ti tọkin dụjayep.
6 Pạn pạn xa ve'e jẹm jya'vin kạjxm jẹ Cristo, ka'ats jẹ'ẹ ve'e ñaajk'ítjụ jẹp tọkin jạạtp; ax jẹ jayu juu' ve'e tọkintoomp, ka'ats jẹ'ẹ ve'e jẹ Cristo dụ'ix, ka'ats jẹ'ẹ ve'e jẹ Cristo dụ'ixa.
7 Miitsta, juu' ạtse'e n'onụkja'vidup, ka'a tse'e xyakjáttat jẹtse'e pạn mtukmasọ'ọkjadat jẹ Nte'yam jẹ tyoo'. Jẹ'ẹ juu' ve'e dụtoomp juu' ve'e pyaatyp y'akẹẹguip, tụvts jẹ'ẹ ve'e jẹ jyáyuvin jẹ jyoojntykin, ve'em ax jo'n jẹ Cristo tụv jẹ jyáyuvin jẹ jyoojntykin.
8 Ax jẹ'ẹ juu' ve'e tọkintoomp, jẹ kọ'ọyjáyuvap juu' ve'e dụnụvintsạnikạjxp jẹ kọ'ọyjayuvaptạjkta, jẹ'ẹ jẹ jyayu xa jẹ'ẹ ve'e, kụx jẹ kọ'ọyjáyuvap juu' ve'e dụnụvintsạnikạjxp jẹ kọ'ọyjayuvaptạjkta, tọkin toompats jẹ'ẹ ve'e van'ítani ku ve'e ka'anum yạ it chọọ'ndụk vye'na jẹts ụxyam paat. Jẹ'ẹ kạjx tse'e jẹ Nte'yam jẹ y'Onụk myiijn yaja naxviijn jẹtse'e jẹ jayu kyọọ'k'ijttinit jẹm jẹ kọ'ọyjáyuvap kyạ'm.
9 Jẹ'ẹ pạn pạn jatye'e ijttup jẹ Nte'yam jẹ y'ónụkta, ka'ats jẹ'ẹ ve'e ñaajk'ítjada jẹp tọkin jạạtp, kụx jẹ Nte'yame'e jẹ nam joojntykin mọọjyjụdu. Ax ka'a tse'e y'ọ'yixjada jẹtse'e ñaajk'ítjadat jẹp tọkin jạạtp, kụx jẹ Nte'yam jẹ y'ónụk jẹ'ẹ ve'eda.
10 Jidụ'ụm xa ve'e nnụja'vimda pạn pạn jatye'e jẹ Nte'yam jẹ y'ónụkta jẹts pạn pạn jatye'e jẹ kọ'ọyjáyuvap juu' ve'e dụnụvintsạnikạjxp jẹ kọ'ọyjayuvaptạjkta jẹ y'ónụkta. Pạn pạn xa ve'e dụtoomp juu' ve'e kyapaatyp kyah'akẹẹguip, ka jẹ'ẹpts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam jẹ y'ónụk, ka'ava jẹ'ẹ juu' ve'e dụkatsọjkp jẹ y'uts jẹ y'ajch mạạt jẹ y'uts jẹ chạ'ạ.

Nachọ́kjada to'k jado'k

11 Yạ'ạ tse'e jẹ ayook juu' ve'e m'amọtunajxtu van'ítani ku ve'e jẹ jayu mva'nụx'ukvaajnjidi, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e nnachọjkumjadat to'k jado'k.
12 Ka'a tse'e m'íttat ax jo'n jẹ Caín, juu' ve'e ijt jẹ kọ'ọyjáyuvap jẹ jyayu jẹtse'e jẹ y'uts dụyak'ạạ'k. ¿Ax tyạjx tse'e dụyak'ạạ'k? Jẹ'ẹ kạjxe'e kụx ka óyap jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e tyoon jẹts ọyts jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e jẹ y'uts tyoon.
13 Utsta ajchta utsta tsạ'ạda, ka'a tse'e xtuk'atúvadat pạn mkatsọjkjụdupe'e jẹ jayu juu' ve'e dụmạạtnavyạạ'njụdup jẹ naxviijnit jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹ.
14 Ijtumdu tse'e ax jo'n ạạ'k kụn'ijtumdi. Ax ka'a tse'e ve'em n'uk'ijtumdini, jẹ nam joojntykin tse'e jẹ Nte'yam xmọ'yumdu. Jẹ'ẹ kạjxts yạ'ạ ve'e nnụja'vimda kụx ntsọjkumdupe'e jẹ n'útsamda jẹ n'ajchamda mạạt jẹ n'útsamda jẹ ntsạ'ạamda. Pạn pạn xa ve'e jẹ tsọjkụn dụkajayẹjpp, taampts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n ạạ'k kụy'ijt.
15 Pạn pạn tse'e jẹ y'uts jẹ y'ajch ukpụ jẹ y'uts jẹ chạ'ạ dụkatsọjkp, ve'emts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ yakjayu'ọọ'kpa. Ax mnụja'vidinupts miitse'e jẹts ka'a ve'e jẹ yakjayu'ọọ'kpa dụjayep jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp.
16 Jidụ'ụm xa ve'e nnụja'vimda ti jẹ'ẹ ve'e jẹ tsọjkụn: Jẹ Jesucristo tse'e xku'ọọ'kimdu. Ax ve'em tse'e, chọjkpapts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e mputạjkimdat jẹ n'útsamda jẹ n'ajchamda mạạt jẹ n'útsamda jẹ ntsạ'ạamda jẹ'ẹ paat jẹtse'e nku'ọọ'kimdat.

17 Pạn pạn tse'e juu' dụ'ixp dụjayẹjpp jẹtse'e dụ'ix jẹ y'uts jẹ y'ajch ukpụ jẹ y'uts jẹ chạ'ạ juu' ve'e katih'ijtụxjup, jẹtse'e dụkatukmạ'ạt, ka'ats jẹ'ẹ ve'e jẹm jya'vin kạjxm jẹ Nte'yam jẹ chọjkụn.
18 Miitsta, juu' ạtse'e n'onụkja'vidup, va'an tse'e dụto'numda juu' ve'e dụyaknụkẹ'xnatạjkip jẹts to'k aaj to'k jọọte'e jẹ jayu ntsọjkumda, ka kọọjyap tse'e nva'numdat jẹts ntsọjkumdupe'e.
19-20 Jidụ'ụm xa ve'e nnụja'vimda jẹts ijtumdupe'e jẹ tyụv jẹ'ẹ mạạt jẹts to'k aaj to'k jọọte'e n'ijtumda jẹja jẹ Nte'yam vyinkujk ku ve'e nnayja'vimjada jẹts tọkin mạạt ụụ'me'eda: Ñụmájipts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam jẹts ka'a ve'e yạ nja'vinamda, ñụja'vikụjxpts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam.
21 Miitsta, juu' ạtse'e ọọy ntuntsọjktup, pạn ka'a xa ve'e nnayja'vimjada jẹts tọkin mạạt ụụ'me'eda, nayja'vimjụdupts ụụ'me'e jẹtse'e ntsapkọjtsumdat,
22 xmọ'yumdup tse'e jẹ Nte'yam pạn ti ve'e n'amọ́tumdup, jẹ'ẹ kạjx ku ve'e nkutyo'numda jẹ pyava'nụn jẹtse'e nto'numda juu' jẹ'ẹ ve'e chạjkp.
23 Ax jẹ'ẹ jẹ pyava'nụn, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e njaanchja'vimdinit jẹ y'Onụk Jesucristo jẹtse'e nnachọjkumjadat to'k jado'k ax jo'n xtukpava'numdi.
24 Pạn pạn xa ve'e dụkutyoomp jẹ pyava'nụn, ijtpts jẹ'ẹ ve'e jẹm jẹ Nte'yam jya'vin kạjxm jẹtse'e jẹm jya'vin kạjxm jẹ Nte'yam y'it. Ax jidụ'ụm tse'e nnụja'vimda jẹts ijtp jẹ'ẹ ve'e yam nja'vin kạjxmamda, jẹ Espíritu Santo kạjx, juu' jẹ'ẹ ve'e xmọ'yumdu.

4

Payọ'ọyda ọy pạn juu' ve'e ijtp jẹm jẹ jayu jya'vin kạjxmda

1 Miitsta, juu' ạtse'e ọọy ntuntsọjktup, ka'a tse'e xjaanchjávadat nụjom pạn pạn jatye'e vaandup jẹts jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kọjtsnajxpa jẹ'ẹ ve'eda. Payọ'ọyda ọy pạn jẹ Nte'yam kạjx jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e jẹm jya'vin kạjxmda, uk pạn ka'a. Kụx jẹja xa ve'e nụmay jẹ jayu juu' ve'e natyijjụdup jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kọjtsnajxpada, jẹ'ẹ tse'e jẹ jayu tyukíxtup juu' ve'e ka jẹ Nte'yamap jyẹ'ẹ.
2 Jidụ'ụm tse'e xnụjávadat pạn jẹm jya'vin kạjxmda jẹ Espíritu Santo, juu' ve'e jẹm jẹ Nte'yam jya'vin kạjxm: Nụjom jẹ jayu juu' ve'e vaandup jẹts jẹ Jesucristo ve'e miin yaja naxviijn jẹ jayu ni'kxax kọ́pkax, jẹ Nte'yam kạjxts jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e jẹm jya'vin kạjxmda;
3 ax nụjom juu' ve'e vaandup jẹts ka'a ve'e dụjaanchjávada jẹ Jesús, ka jẹ Nte'yam kạjxapts jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e jẹm jya'vin kạjxmda, cho'oxpạjktupts jẹ'ẹ ve'e jẹ Cristo. Ax m'amọtunajxtu tse'e jẹts jẹ'yape'e juu' ve'e jẹ Cristo dụtso'oxpá́kup, ax jẹja tse'e ụxyam yaja naxviijn juu' ve'e tso'oxpạjkjụdup.
4 Miitsta, juu' ạtse'e n'onụkja'vidup, jẹ Nte'yam jẹ jyayu xa miitse'eda jẹtse'e x'amạạdaaguidi pạn pạn jatye'e jẹ Cristo dụtso'oxpạjktup, kụx ñụmájip jẹ'ẹ ve'e nụyojk pạne'e jẹm mja'vin kạjxmda ijtp jẹts ni ka'a ve'e jẹ kọ'ọyjáyuvap juu' ve'e dụyakkutojkjip jẹ jáyuda juu' ve'e jẹ Nte'yam dụtso'oxpạjktup.
5 Myạạtnavyạạ'njụdup tse'e jẹ naxviijnit jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹ, jẹ'ẹ kạjx tse'e kyọtsta jẹ naxviijnit jẹ kyọ'ọy jẹ'e jẹts jẹ'ẹ kạjxpa tse'e y'amọtunáxjada pạn pạn jatye'e dụmạạtnavyạạ'njụdup jẹ naxviijnit jẹ kyọ'ọy jẹ'ẹ.
6 Jẹ Nte'yam jẹ jyáyuts ụụ'me'eda. Ax jidụ'ụm tse'e nnụja'vimda pạn pạne'e kọjtsp jẹ Espíritu Santo kạjx jẹts pạn pạne'e kọjtsp ka jẹ Espíritu Santo kạjxap: Jẹ Espíritu Santo tse'e dụ'ava'nip jẹ tyụv jẹ'ẹ. X'amọtunajxumdupts ụụ'm jẹ'ẹ ve'e pạn pạn jatye'e jẹ Nte'yam dụ'íxada; ax ka'a tse'e x'amọtunajxumda pạn pạn jatye'e jẹ Nte'yam dụka'íxada.

Jẹ'ẹ pạne'e jẹ tsojkụn dujayejpp

7 Miitsta, juu' ạtse'e ọọy ntuntsọjktup, va'an tse'e dụnachọjkumjada to'k jado'k, kụx jẹ Nte'yame'e dụyakjéjip jẹ tsọjkụn. Pạn pạn xa ve'e jẹ tsọjkụn dụjayejpp, jẹ nam joojntykints jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam mọọjyjụdu jẹtse'e jẹ Nte'yam dụ'ixa.
8 Ax pạn pạn tse'e jẹ tsọjkụn dụkajayẹjpp, ka'ats jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam dụ'ixa, kụx jyayejppe'e jẹ Nte'yam jẹ tsọjkụn, jẹ'ẹ tse'e jẹ tsọjkụn dụyakjéjip.
9 Jidụ'ụm tse'e jẹ Nte'yam dụyaknụkẹ'xnatạjki jẹts jyayejppe'e jẹ tsọjkụn, jẹ'ẹ ku ve'e dụkejx jẹ y'Onụk yaja naxviijn jẹtse'e jẹ joojntykin njayẹjpumdinit jẹ y'Onụk kạjx.
10 Yạ'ạ xa ve'e dụyaknụkẹ'xnatạjkip jẹ tsọjkụn, ka jẹ'ẹp kụxe'e jẹ Nte'yam ntsọjkumdi, jẹ'ẹ ve'e kụxe'e xtsọjkumdi jẹtse'e jẹ y'Onụk dụkejx yaja naxviijn jẹtse'e jẹ ntọ́kinam xtuknụvaatsumdi.
11 Miitsta, juu' ạtse'e ọọy ntuntsọjktup, jẹ'ẹ kạjx ku ve'e jẹ Nte'yam ve'em xtsọjkumda, tun vinkọpkts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e nnachọjkumjadat to'k jado'k.
12 Ka'a xa ve'e pạn jẹ Nte'yam dụ'ix; ax pạn nnachọjkumjụdup tse'e to'k jado'k, yam tse'e nja'vin kạjxmamda jẹ Nte'yam y'it jẹtse'e pu'uk avaada jẹ chọjkụn njayẹjpumda.

13 Kux tse'e je Nte'yam xmo'yumdi je Espíritu Santo, je'e kajx tse'e nnuja'vimda jets ij-
tumdupe'e jem je Nte'yam jya'vin kajxm jets je'e ve'e ijtpap yam uu'm nja'vin kajxmamda.
14 N'ixts aatse'e je Nte'yam je y'Onuk, mpuumpts aatse'e je tuvakojtsun jets je Nte'yame'e
dukejx je y'Onuk jetse'e duyaktso'oktat nujom je jayu pan pan jatye'e tsuunidup to'k it to'k
naxviijn.
15 Pan pan xa ve'e du'ava'nip jets je Jesús je'e ve'e je Nte'yam je y'Onuk, jem tse'e jya'vin
kajxm y'it je Nte'yam jets jemts je'e ve'e je Nte'yam jya'vin kajxm y'ijtpa.
16 Ax ve'em tse'e to'k aaj to'k joot nmuja'vimda jets xtsojkumdup uu'm je'e ve'e je
Nte'yam.

Jyayejpp tse'e je Nte'yam je tsojkun. Pan pan tse'e ijtp je tsojkun maat, jemts je'e ve'e je
Nte'yam jya'vin kajxm y'it jets jemts je'e ve'e jya'vin kajxm je Nte'yam y'ijtpa.
17 Je Nte'yam tse'e duyakpookp je tsojkun juu' ve'e njayejpumdup jetse'e to'k aaj to'k
joot n'ijtumdinit je'e maat je xaaj ku ve'e je jayu yaktokimpayo'ynit. Ve'emts ya'a ve'e
kux ka'a ve'e nmaatnavyaa'numjada je naxviijnit je kyo'oy je'e, ve'em ax jo'n je Cristo
dukamaatnavyuu'nju je naxviijnit je kyo'oy je'e.
18 Ka'a tse'e je tsa'aga dumaatnavyuu'nju je tsojkun. Pan pu'uk avaada tse'e je jayu je
tsojkun dujayepta, ka'a tse'e je tsa'aga dujayejptuva, kux ku xa ve'e je jayu cha'aga, je'e kajx
tse'e cha'aga ku ve'e je tsaachpaatun tyukkada'akjut. Je jayu juu' ve'e je tsa'aga dujayejpp,
ka'ats je'e ve'e pu'uk avaada je tsojkun dujayep.
19 Njayejpumdup tse'e je tsojkun kuxe'e je Nte'yam xtsojkumdi ku je'e ve'e ka'anum
ntsojkumda vye'na.
20 Pan vaamp xa ve'e je jayu: "Ntsajkp atse'e je Nte'yam", taayipts je'e ve'e pan ka'a ve'e
dutsak je y'uts je y'ajch maat je y'uts je cha'a. Kux pan ka'a xa ve'e dutsak je y'uts je y'ajch
ukpu je y'uts je cha'a juu' ve'e y'ixp, ¿ax vintsots je'e ve'e dutsókut je Nte'yam?, juu' ve'e
kya'ixp.
21 Ya'ats je'e ve'e juu' ve'e xtukpava'numdu: Pan pan tse'e je Nte'yam dutsojkp, tun
vinkopkts je'e ve'e jetse'e dutsojkpat je y'uts je y'ajch maat je y'uts je cha'a.

5

N'amaadaaguimdup tse'e je naxviijnit je kyo'oy je'e

1 Pan pan tse'e dujaanchja'vip jets je Jesús je'e ve'e je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon
jetse'e yakkutojknit, je nam joojntykints je'e ve'e je Nte'yam mojyju. Pan ntsojkumdup
tse'e je ntee'amda, ntsojkumduvapts uu'me'e je n'útsamda je n'ajchamda maat je n'útsamda
je ntsa'aamda.
2 Jidu'um tse'e nnuja'vimda jets ntsojkumdupe'e je Nte'yam je y'ónukta, je'e ve'e ku ve'e
je Nte'yam ntsojkumda jetse'e nto'numda juu' ve'e xtukpava'numdup.
3 Jidu'um xa ve'e je Nte'yam ntsojkumda, je'e ve'e ku ve'e nkutyo'numda je pyava'nun.
Ax ka'a tse'e ntso'oxja'vimda jetse'e nkutyo'numdat je pyava'nun.
4 Kux nujom pan pan jatye'e je Nte'yam mojyjudu je nam joojntykin,
y'amaadaaguidupts je'e ve'e je naxviijnit je kyo'oy je'e. Ax juu' tse'e
xtuk'amaadaaguimdup je naxviijnit je kyo'oy je'e, je jaanchja'vints je'e ve'e juu' ve'e
njayejpumdup.
5 ¿Pants je'e ve'eda juu' ve'e du'amaadaaguidup je naxviijnit je kyo'oy je'e? Je'ejyji ve'eda
juu' ve'e dujaanchja'vidup jets je Jesús je'e ve'e je Nte'yam je y'Onuk.

Juu' ve'e xtuknuja'vimdup je Jesucristo

6 Je Jesucristo tse'e miin yaja naxviijn jetse'e yaknapejt jetse'e xku'oo'kimdi. Ka kojyap
tse'e ñapejt, ve'empa ve'e y'uk'aa'k. Je Espíritu Santo tse'e xtuknuja'vimdup jets je Jesús je'e
ve'e je Nte'yam je y'Onuk, ax ka'a tse'e je Espíritu Santo tyaaya.
7 Toojk viijn je'e ve'e juu' ve'e xtuknuja'vimdup jets je y'Onuk je'e ve'e:
8 je Espíritu Santo, je Jesús je ñapejtun, jets je Jesús je y'oo'kun. Oyam tse'e toojk viijn,
to'kji tse'e je nuja'vin juu' ve'e xmo'yumdup.
9 Njaanchja'vimdup tse'e juu' ve'e je jayu kyojtstup, ax nuyojk jaanchjávumts je'e ve'e je
tuvakojtsun juu' ve'e je Nte'yam yaktaan, je'ets je'e ve'e juu' ve'e kyojts je y'Onuk kajx.
10 Pan pan xa ve'e dujaanchja'vip je Nte'yam je y'Onuk, ñuja'vinupts je'e ve'e jem jya'vin
kajxm jets je Nte'yam je y'Onuk je'e ve'e je Jesús. Pan pan tse'e dukajaanchja'vip juu' ve'e
je Nte'yam kyajtsp, ve'emts je'e ve'e yakvinmotu jets taayipe'e je Nte'yam, kux ka'a ve'e je
jayu dujaanchjáva juu' ve'e je Nte'yam kyojts je y'Onuk kajx.
11 Ax ya'ats je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam kyojts je y'Onuk kajx: Xmo'yumduts uu'm
je'e ve'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, jets je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp,
njayejpumdupts uu'm je'e ve'e je y'Onuk kajx.

12 Pąn pąn xa ve'e jęm jya'vin kąjxm ję Nte'yam ję y'Onų̨k, jyayejppts ję'ę ve'e ję joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp; ax pąn pąn tse'e jęm jya'vin kąjxm ka'ijtp ję Nte'yam ję y'Onų̨k, ka'ats ję'ę ve'e dų̨jayep ję joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp.

Ję joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp

13 Miitsta, pąn pąn jatye'e dų̨jaanchja'vidup ję Nte'yam ję y'Onų̨k, ję'ę kąjxts ą̨ts miits yą'ą̨ ve'e ntuknų̨jáyada jętse'e xnų̨jávadat jęts mjayejptupe'e ję joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp.

14 Ję'ę kąjx tse'e to'k aaj to'k joǫ̨t ntsapkǫ̨jtsumda, kų̨x nmų̨ja'vimdinupe'e jęts pąn n'amǫ́tumdupe'e juu' ve'e pyaatyp y'akę̨ę̨guip mą̨ą̨t ję Nte'yam ję vyinma'yų̨n, xkąts'amǫtunajxumdupts ų̨ų̨'m ję'ę ve'e.

15 Ax pąn nnų̨ja'vimdupts ų̨ų̨'me'e jęts xkąts'amǫtunajxumdupe'e ję Nte'yam ku ve'e juu' n'amǫ́tumda, nnų̨ja'vimduvap tse'e jęts tyónup ję'ę ve'e pąn ti ve'e n'amǫ́tumdup.

16 Pąn y'ixp xa ve'e to'k ję jayu ję y'uts ję y'ajch ukpų̨ ję y'uts ję chą'ą̨ ku ve'e ję tǫkin dų̨tún juu' ve'e ǫ'yip jętse'e yakmę̨ę̨'kxjat, va'an tse'e dų̨nų̨tsapkątsų̨, van'it tse'e ję Nte'yam myǫ'ǫjų̨t ję joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp. Ję'ę ą̨tse'e ntijp ję tǫkin juu' ve'e ję Nte'yam myee'kxp. Jęja xa ve'e ję tǫkin juu' ve'e ję Nte'yam kyamee'kxp; ka'ats ą̨ts miitse'e nnąąjmada jętse'e x'amǫ́tudat ję Nte'yam jętse'e yaktǫkinmę̨ę̨'kxų̨t ję'ę kąjx.

17 Nų̨jom juu' jatye'e ka ǫ́yap, tǫ́kints ję'ę ve'e; ax jęja tse'e ję tǫkin juu' ve'e ję Nte'yam myee'kxp.

18 Nnų̨ja'vimdinup xa ų̨ų̨'me'e jęts pąn pąn jatye'e ijttup ję Nte'yam ję y'ónų̨k, ka'ats ję'ę ve'e ñaajk'ítjada jęp tǫkin jąątp, kų̨x íxjų̨dup jayejpjų̨dup ję'ę ve'e ję Nte'yam ję y'Onų̨k, ax ka'ats ję'ę ve'e ję kǫ'ǫyjáyuvap y'ǫ'yixjų̨ jętse'e vintsǫ tyónjadat.

19 Nnų̨ja'vimdinup tse'e jęts ję Nte'yam ję jyayu ų̨ų̨'me'eda; ax jęm tse'e ję kǫ'ǫyjáyuvap y'am kyą'm y'itta nų̨jom pąn pąn jatye'e dų̨mąątnavyąą'njų̨dup ję naxviijnit ję kyǫ'ǫy ję'ę.

20 Nnų̨ja'vimduvap xa ve'e jęts miine'e ję Nte'yam ję y'Onų̨k jętse'e ję vinma'yų̨n xmǫ'yumdi jętse'e ve'em n'íxaimdinit ję'ę pąne'e tyų́vam ijtp. Ax ijtumdup tse'e jęm ję'ę jya'vin kąjxm pąne'e tyų́vam ijtp, ję Nte'yam ję y'Onų̨k Jesucriistots ję'ę ve'e, ję'ęts ję'ę ve'e ję Nte'yam, juu' ve'e tyų́vam ijtp, ję'ę tse'e dų̨yajkp ję joojntykin juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp.

21 Miitsta, juu' ą̨tse'e n'onų̨kja'vidup, ka'a tse'e xvinjávadat xvintsą'ągadat juu' ve'e ka ję Nte'yamap. Amén.

Yą'ą tse'e ję mumęjtsk nąk juu' ve'e ję Juan jyaay

Ku ję Juan dųnųja'yi to'k ję tą'ąxtąjk mąąt ję y'ónųkta

1 Ąts, ję maj ónųk, to'k juu' ve'e ję jaanchja'vivatąjk dųnųvinténip, máyam ątse'e ję Dios ntuknųkęxta ję uts ję tsą'ą mąąt ję y'ónųkta juu' ątse'e o̱o̱y ntuntso̱jktup. Ax ka ątsjyapts miitse'e ntso̱jktup, mtso̱jkjųduvapts miits ję'ę ve'e nųjom pąn pąn jatye'e dųnųja'vidup ję tyųv ję'ę.

2 Ję'ę kąjx tse'e nnacho̱jkumjada kųxe'e yam nja'vin kąjxmamda y'it ję tyųv ję'ę jęts xą'ma kąjxts ję'ę ve'e yam nja'vin kąjxmamda y'ijtnit.

3 Ję Dios Tee' jęts ję Jesucristo, ję Nte'yam ję y'Onųk, ję'ę tse'e xkunoo'kxumdap jętse'e n'ijtumdinit ję tyukmo̱'tųn mąątta ję y'o̱y jo̱o̱t mąątta, ve'em tse'e n'ijtumdinit ję tyųv ję'ę mąąt ję tso̱jkųn mąąt.

4 O̱o̱y xa ątse'e ntuntukxo̱o̱ndųk ku ątse'e nnųjava jęts jęme'e ję m'ónųkta juu' ve'e dųpanąjkxtup ję tyųv ję'ę, ve'em ax jo'n ję Dios Tee' xtukpava'numdi.

5 Ax ję'ę kąjx tse'e, va'an tse'e dųnacho̱jkumjada to'k jado'k. Ax ję pava'nųn juu' ąts miitse'e ntuknųja'yidup, ka nam pava'nųnapts ję'ę ve'e, ję pava'nųn ję'ę ve'e juu' ve'e ję Mąją Vintsą́n kyo̱jts ku ve'e yak'ixpąjk'ukvaajñ.

6 Pąn nacho̱jkumjųdup tse'e to'k jado'k, nkutyo'numdup tse'e ję Nte'yam ję pyava'nųn. Ax ję'ę ję pyava'nųn, ję'ęts ję'ę ve'e jętse'e nnacho̱jkumjadat to'k jado'k, ve'em ax jo'n xnųjávada van'ítani ku ve'e x'amo̱tunajx'ukvaandi ję Nte'yam ję y'ayook.

Ję'ę pąn pąn jatye'e ję jayu dųvin'ąą'ndup

7 May xa ve'e y'itta yaja naxviijn pąn pąn jatye'e ję jayu dųvin'ąą'ndup, vaandupts ję'ę ve'e jęts ka'a ve'e ję Jesucristo jyayuvimpijt. Vin'ąą'mpats ję'ę ve'eda pąn pąn jatye'e ve'em vaandup, cho'oxpąjktupts ję'ę ve'e ję Cristo.

8 Nay'ix'ítjada kųx ku ve'e mkato'nųxjadat juu' ve'e mtoondup, ję'ę tse'e mtóndap jętse'e pu'uk avaada xjayejptinit ję y'o̱y ję'ę juu' ve'e ję Nte'yam mtukmutso̱jkjųdup.

9 Pąn pąn xa ve'e dųyaknųyojkip ję Cristo ję y'ixpąjkųn jętse'e ję jayu dųtuk'ix ax jo'n dųkapaa'ty dųkah'akęega mąąt ję kąts ję ayook juu' ve'e ję Cristo yaktaan, ka'ats ję'ę ve'e jęm jya'vin kąjxm ję Nte'yam. Ax pąn pąn tse'e ję jayu dųtuk'ixp juu' ve'e ję Cristo kyo̱jts, jęmts ję'ę ve'e jya'vin kąjxm y'itta ję Dios Tee' jęts ję y'Onųk.

10 Pąn jęm xa ve'e juu' ve'e mku'íxjųdup jętse'e ję jayu dųkatuk'ix yą ixpąjkųn, ka'a tse'e xkuvą́ktat jęm mtąk'am jęts ni ka'a tse'e x'o̱yvinkuko̱jtsiduvat.

11 Kųx pąn pąn xa ve'e dų'o̱yvinkuko̱jtsip, tyukmąąttuumpts ję'ę ve'e ję kyo̱'o̱y ję'ę.

Ku ję Juan kyo̱jtskukąjxini

12 Jęp xa ve'e may viijn juu' ąts miitse'e kųnjaa'ktuknųja'yidi, ax ka'ats ątse'e yap nąk kųjxp nja'ava'añ kųx ntsąjkp ątse'e jęts ąts miitse'e nąjkx nku'ixta jętse'e aviinm ah'am nmukótstat, ve'eme'e pu'uk avaada nxo̱o̱jntkumdat.

13 Ję n'útsamda ję ntsą'ąamda juu' ve'e ję Nte'yam vyinko̱o̱n, ję'ę ję y'ónųkta tse'e mkęjxųxjųdup máyam ję Dios. Amén.

Ya'a tse'e je mutoojk nak juu' ve'e je Juan jyaay

Ku je Juan dunuja'yi je Gayo

1 Ats, je maj ónuk, to'k juu' ve'e je jaanchja'vivataajk dunuvinténip, máyam ats mitse'e je Dios ntuknukex, mits, Gayo, juu' atse'e ooy ntuntsajkp.

2 Nnutsapkajtspts ats mitse'e jetse'e nujom kajx m'óyat jetse'e makkatsots m'ijtnit, ve'em ax jo'n atse'e nnujava jets oye'e je mjoot je mja'vin y'it jeja je Nte'yam vyinkujk.

3 Ooy atse'e ntuntukxoojntk ku ve'e jye'ydi je utsta je ajchta jets atse'e xnuujmidi vintso ve'e to'k aaj to'k joot mnaajk'ítju je tyuv je'e maat, ve'em ax jo'n xa'ma kajx mnaajk'ítju je tyuv je'e maat.

4 Ooy xa atse'e ntuntukxoonduk ku atse'e nmotu jets je'eda pan pan jaty atse'e n'onukja'vidup, naajk'ijtjudupts je'e ve'e je tyuv je'e maat. Ka'a tse'e ti viijnk juu' atse'e ve'em ntukxoojntkp.

Ku je Gayo yak'oñukojtsi

5 Mits, juu' atse'e ooy ntuntsajkp, oyts je'e ve'e juu' mitse'e mtuump, je'ets je'e ve'e vintso ve'e xputaka je utsta je ajchta maat je utsta je tsa'ada, je'e ve'e vinkopk juu' ve'e je'yva jayu.

6 Je utsta je ajchta juu' ve'e ve'nidup mits maat, je'e tse'e dunukojtstu jeja je jaanchja'viva vyinkujk vintso mits je'e ve'e xputajkidi. Ku tse'e ñajxtinuvat jem tsov, putaka je'eda to'k aaj jetse'e xmo'odat juu' ve'e y'ajooтadap too' aajy, ve'eme'e xtónut ax jo'n je Nte'yam du'oyjávat.

7 Je'e tse'e tsoo'ndu jetse'e je jayu duvaajnjada je Cristo je y'ayook. Ka'a tse'e du'amótudi pan pan jatye'e je Nte'yam dukaíxada jetse'e pyutákajadat, je'e kajx tse'e nuyojk vinkopk jetse'e xputákadat.

8 Xtukkadaakumdup xa uu'me'e jets je'e ve'e mputajkimdat, ve'em tse'e ntukmaatmuto'numdat ntukmaatmupajkumdat je Nte'yam ku ve'e du'avánada je tyuv je'e.

Vintso je Diótrefes dukakuvujk je Nte'yam je jyayu

9 Ntuknuja'yidu xa atse'e to'k je nak je jaanchja'vivataajk, ax ka'ats je'e ve'e je Diótrefes dumajapum vintso atse'e juu' nkats, chajkpts je'e ve'e jetse'e dunumájat joma ve'e je jaanchja'vivataajk ñay'amókajada.

10 Je'e kajx tse'e, pan najkxp ats mitse'e nku'ix, nvaajnjap ats mitse'e je kyo'oy je'e juu' ve'e tyuump, vintso ve'e tyaaya jets aatse'e xpakats. Ax ka je'ejyap tse'e, ka'a tse'e dukuvuk je utsta je ajchta juu' ve'e jem je'ydup, ka'a tse'e duyakjaty jetse'e yakkuvajkjat je viijnk jayu, jetse'e dupavojpni joma ve'e je jaanchja'vivataajk ñay'amókajada.

11 Mits, juu' atse'e ooy ntuntsajkp, ka'a tse'e xpanajkxut je kyo'oy je'e, je'e ve'e mpanajkxup je y'oy je'e. Pan pan tse'e dutoomp je y'oy je'e, y'íxats je'e ve'e je Nte'yam; ax pan pan tse'e dutoomp je kyo'oy je'e, ka'ats je'e ve'e je Nte'yam du'ixa.

Ku je Demetrio yak'oñukojtsi

12 Anañujoma tse'e du'oñukótsada je Demetrio. Nay ve'empa aats, mpaampapts aats je'e ve'e je tuvakojtsun jets oy je'e ve'e juu' ve'e tyuump kyajtsp. Ax mnuja'vinupts mitse'e jets tyúvam je'e ve'e je tuvakojtsun juu' aatse'e mpuump.

Ku je Juan kyojtskukajxini

13 Jepe'e may viijn juu' ats mitse'e kunjaa'ktuknuja'yi, ax ka'ats atse'e yap nak kujxp nja'ava'añ.

14 N'a'ixp xa atse'e jets tsojk ats mitse'e najkx nku'ix, ve'em tse'e nnakyojtsumjut aviinm ah'am.

15 Je Nte'yam tse'e myak'ijtjinup je oy joot maat. Máyame'e je Dios mkejxuxjada pan pan jatye'e yaja nmaatnachojkumjudup. Máyame'e to'k aaj je Dios xmo'odat to'k jado'k pan pan jatye'e nmaatnachojkumjudup joma ve'e mits. Amén.

Ya'a tse'e je nak juu' ve'e je Judas jyaay

1 Atse'e je Judas, je Jesucristo je myutoompa je myupajkpa, je Santiago je y'uts. Máyam atse'e je Dios ntuknukexta je jayu juu' ve'e je Dios Tee' vinkoojnjudu jetse'e chojkjidi, je Dios Tee', juu' ve'e íxjudup jayejpjudup je'e kajx ku ve'e to'k muk y'itta je Jesucristo maat.
2 Ooy tse'e xtunjayéptat je tukmo'tun, je oy joot, jets je tsojkun.

Je yak'ixpajkpada juu' ve'e taayidup
(2 Pedro 2.1-17)

3 Miitsta, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, njatsojk xa atse'e jets ats miitse'e kunnuja'yidi je joojntykin kajx juu' ve'e xa'ma kajx ijtp jetse'e njayejpumda, ax ka'anumts atse'e ve'em ntun. Nnayja'vijupts atse'e jets too'vajkp ats miitse'e nkojtsmákkadat jetse'e to'k aaj to'k joot mnaajk'ijtjidinit je ayook maat juu' ve'e mjaanchja'vidup jetse'e je Nte'yam to'k naxji dutukkatajki je jyáyuda. Ax ka'ats je'e ve'e duyaktíkutsut je ayook juu' ve'e yaktaan.
4 Jem xa ve'e je jayu juu' ve'e je vin'aa'nun kajx napyaajmjudup je jaanchja'vivatajk maat, ax ka'ats je'e ve'e dunatyukpákjada je Jesucristo, je'ejyji ve'e to'k je nMaja Vintsánamda. Jujpani tse'e je Kunuu'kx Jatyán du'ava'ni jets vintókidap je'e ve'eda, ka'a tse'e je Nte'yam duvintsa'agada. Tyijtupts je'e ve'e jets je'e kajxe'e kuxe'e je Nte'yam je jayu je maa'yun dutuujnja, nvaat tse'e je yaa'y je ta'ax je kats dutukmaatjayéptat juu' ve'e ka púkap jyayejptup.
5 Óyam miitse'e xnujávada juu' ats miitse'e ntuknuja'yidup, ntsajkpts atse'e jets ats miitse'e ntukjaa'myétstat jets je Maja Vintsane'e duyakpítsumni je jyayu jem Egipto. Óyam tse'e vye'ema, ux'ookts je'e ve'e duyakkutókidini je'eda pan pan jatye'e kajaanchja'vijidu.
6 Jaa'myétsta je angelestajk juu' ve'e kayakkutojktu ax jo'n je Nte'yam tyukkatajkijidi, myasooktinuts je'e ve'e je it juu' ve'e jyayejptu, je Nte'yam tse'e yak'ijtjudup jem akoo'ts it jootm juu' ve'e dunu'ava'tikajxp. Ve'emts je'e ve'eda ax jo'n je poxuntakjayu juu' ve'e cadena tsum. Jem tse'e ve'em y'ijttinit je xaaj paat ku ve'e je tsaachpaatun yakmooydinit.
7 Jaa'myejtstuva je sodómait jets je gomoorrait jáyuda jets je jayu juu' ve'e tsuunidup y'ijt jem kajpun kajxmda juu' ve'e mutámijidup, ka'a tse'e je Nte'yam dukatsupajktuva, tyukmaatjayejptu tse'e je kats je yaa'y je ta'ax juu' ve'e ka púkap jyayejptup. Je'e paat tse'e ko'otyoondu ku ve'e je yaa'tyajk je kats dutukmaatjayejpti je myuyaa'tyajk. Je'e kajx tse'e je Nte'yam yakkutokikajxjidini ku ve'e je jaajn duyaknaxkadaaky. Ve'em tse'e dutuujn jetse'e anañujoma je jayu va'ajts dunujávadat jetse'e ve'em dukatoonduvat.
8 Ax nay ve'empa je jayu juu' ve'e napyaajmjudup je jaanchja'vivatajk maat, vaandupts je'e ve'e jets ti jatye'e yak'íxjudu je kuma'aj kajx jetse'e ve'em dutóndat je ka óyap juu' ve'e tyonuvaandup je y'avintso vinma'yun kajxta. Ka'a tse'e dumajapamda je kutojkun juu' ve'e je Nte'yam jyayejpp, vyinkojtspejttup tse'e pan pan jatye'e ijttup jem tsapjooтm.
9 Ax je ángeles Miguel, juu' ve'e dunuvintsanikajxp je aangelestajkta, ku ve'e dumaatnakyojtsvintsoojvji je Satanás jets pane'e dujayépup je Moisés je ñi'kx je kyopk, ka'ats je'e ve'e ñayja'viji jetse'e duvinkojtspétut je ko'oyjáyuvap. Jidu'ume'e vyaajñ: "¡Je Maja Vintsán tse'e mtukna'muxjup!"
10 Ax je jayu juu' ve'e vin'aa'ndup, je'ets je'e ve'e kyo'oñukojtsidup juu' ve'e kyavinmótudup, ve'em xa je'e ve'eda ax jo'n je tánuk juu' ve'e duka'oypayo'ydup juu', je'e tse'e tyoondup juu' ve'e chojktup je y'avintso vinma'yun kajxta. Vintókidapts je'e ve'eda.
11 ¡Ayoov xa ve'e je'e je jyootta, kux je'e ve'e dupanajkxtup je too' juu' ve'e je Caín pyajk! Ve'em ax jo'n je Balaam ñatyukkatajkiji je kyo'oy je'e jetse'e ve'em kumyeempujk, nay ve'empa tse'e jyátkiduva. Vintókidapts je'e ve'eda kuxe'e je Nte'yam dukakatsapakta, ve'em ax jo'n je Coré kyakatsupajkji jetse'e vyintókini.
12 Ku ve'e mnay'amókajada kaayva je tsojkun kajx juu' ve'e mnayjayejpuxjudup to'k jado'k, je jayu tse'e jomvaandup tivaandup ku ve'e xmaatkáyda xmaat'oo'kta ax jo'n kuxtukmaatjayejpti je tsojkun. Ve'em tse'e oy ñaajkkáyjada, ax ka'a tse'e duyakvinkópkada je jayu juu' ve'e katih'ijtuxjudup. Ve'em tse'e y'itta ax jo'n je kup juu' ve'e kata'mip, ax jo'n je kup juu' ve'e yakvixp je y'aa'ts maat jetse'e tyaatsni.
13 Ve'em ax jo'n je maaxy naaj ooy tyumpojtuk jetse'e je y'aa'pk dupum, nay ve'em tse'e yaknujava vintso ve'e je jayu je jyáyuvinda je ka óyap kajx juu' ve'e tyoondup kyojtstup. Ve'em xa je'e ve'eda ax jo'n je maatsa juu' ve'e too'tókidup, yaknupaajmtkiduts je'e ve'e jetse'e xa'ma kajx y'ijttinit jem akoo'ts it jootm juu' ve'e dunukoo'tsikajxp.
14 Kyojtsnajx xa je'e ve'e je Nte'yam je y'ayook je Enoc juu' ve'e muvuxtojtuk naskeexa ku ve'e je Adán kujx yakmachovutsaa'n. Je'e tse'e du'ava'ni vintso ya'a ve'e ya jáyuda. Jidu'um tse'e vyaajñ: "Myaatmínup xa ve'e je Maja Vintsán pan pan jatye'e jye'eip ka jamachávum,

15 je̱'e̱ tse'e nu̱jom je̱ jayu du̱to̱kimpayo̱'kya̱jxtinup, pya̱a̱jmjidinupts je̱'e̱ ve'e je̱ tsaachpaatu̱n nu̱jom pa̱n pa̱n jatye'e je̱ Nte'yam du̱kajaanchja'vidu je̱tse'e du̱kavintsa̱'kidi, je̱tse'e du̱vinko̱jtspe̱jtti, je̱tse'e je̱ kyo̱'o̱y je̱'e̱ du̱toondi." Jidu̱'u̱m tse'e je̱ Enoc vyaajñ.
16 Ka'a tse'e je̱ jayu juu' du̱tukjo̱tka̱da'akta, kyo̱'o̱yja'vidupe'e juu' jatye'e je̱ viijnk jayu tyoondup, pyana̱jkxtup tse'e je̱ kyo̱'o̱y je̱'e̱ juu' ve'e cho̱jktup je̱ y'avintso̱ vinma'yu̱n ka̱jxta, namyájijidup tse'e, y'íxtidupts je̱'e̱ ve'e vintso̱ ve'e je̱ jayu tsoj du̱jávadat juu' ve'e tuk'íxju̱dup je̱tse'e ve'em du̱jaye̱ptat juu' ve'e cho̱jktup.

Juu' ve'e tyóndap je̱ jaanchja'vivata̱jkta
17 Miitsta, juu' a̱tse'e o̱o̱y ntuntso̱jktup, jaa'mye̱tsta je̱ ayook juu' ve'e je̱ nMa̱ja̱ Vintsa̱namda Jesucristo je̱ kyuka̱tsivada myakta'nu̱xju̱du.
18 Ve'em tse'e vyaandi je̱ts ku ve'e támani je̱ ita̱ka̱x vye̱'nat, tyukxi'iktapts je̱'e̱ ve'e je̱ jayu je̱ Nte'yam jye̱'e̱, je̱ y'avintso̱ vinma'yu̱n ka̱jx tse'e du̱tóndat je̱ ka óyap juu' ve'e cho̱jktup.
19 Ax je̱ jáyuda, je̱'e̱ tse'e je̱ njáyuvamda du̱yaknapya̱jkva'kxuvaajnju̱dup, cho̱jktupts je̱'e̱ ve'e je̱tse'e je̱ njáyuvam y'ijttinit to'k je̱ vinma'yu̱n je̱'e̱ ma̱a̱t, je̱'e̱jyji tse'e tyoondup vintso̱ ve'e je̱ kyo̱'o̱y vinma'yu̱n ña'mu̱xjada, ka'a tse'e je̱m jya'vin ka̱jxmda y'it je̱ Espíritu Santo.
20 Miitsta, juu' a̱tse'e o̱o̱y ntuntso̱jktup, ijtp tse'e mnaajkma̱kkpákjadat je̱ mva'ajts jaanchja'vin ka̱jxta. Tsapko̱tsta je̱ ma̱kkin ma̱a̱t juu' ve'e je̱ Espíritu Santo yajkyp.
21 Naajk'ítjada je̱ Nte'yam je̱ cho̱jku̱n ma̱a̱t ku ve'e x'a'ixta je̱ xa̱a̱j ku ve'e myiinnuvat je̱ nMa̱ja̱ Vintsa̱namda Jesucristo, je̱'e̱ juu' ve'e je̱ ñu̱'ixka̱daakuṉ ka̱jx mmo̱o̱jyjidinup je̱ joojntykin juu' ve'e xa̱'ma ka̱jx ijtp.
22 Tukmo̱'o̱tta pa̱n pa̱n jatye'e me̱jtsvinmaaydup.
23 Putákada tse'e viijnkta, ve'em ax jo'n je̱ jayu ku̱yakputa̱ka juu' ve'e je̱m ja̱njo̱o̱tm yakva̱a̱'mpítsump, je̱ts tukmo̱'ttuva juu' ve'e viijnktava. Ax nay'íxjada tse'e je̱ts ka'a ve'e ve'em xtóndat ax jo'n je̱'e̱ ve'e du̱tonda, ko̱'o̱yjávada tse'e je̱ kyo̱'o̱y je̱'e̱ juu' ve'e tyoondup, je̱ts tsa̱'a̱gada ku̱x ku ve'e mpaa'tjadat je̱ kyo̱'o̱y je̱'e̱ juu' ve'e tyoondup.

Ku je̱ Judas kyojtskuka̱jxini
24 Ax je̱ tun to'k Nte'yam, je̱ nYaktso̱o̱kpamda, o̱'yixjup xa je̱'e̱ ve'e je̱tse'e du̱tónu̱t vintso̱ ve'e mkaka'adat je̱p to̱kin ja̱a̱tp je̱tse'e myakje̱'yjidinit je̱m je̱'e̱ vyinkojkm joma ve'e o̱o̱y je̱ ma̱jin du̱tunjayep, ve'em vintso̱ ve'e je̱ to̱kin mkapaa'tjadat je̱ts o̱o̱y je̱ xo̱o̱jntku̱n ma̱a̱t,
25 je̱'e̱ tse'e du̱jaye̱jpnup je̱ nMa̱ja̱ Vintsa̱namda Jesucristo ka̱jx je̱ vintsa̱'kin je̱ts je̱ ma̱jin, je̱ ma̱kkin je̱ts je̱ kutojku̱n. Ve'em tse'e y'ijt ka'anume'e ya̱ it cho̱o̱'ndu̱k vye'na, u̱xyame'e ve'em y'ijtpa, je̱tse'e xa̱'ma ka̱jx ve'em y'ijtnit. Amén.

Yą'ą tse'e ję Jesucristo tyuk'ix tyuknųja'vi ję Juan jęts ti ve'e tónjup

Pąn tyąjx kąjxe'e ję Juan yą nąk dujaajy

1 Ję Nte'yam xa ve'e dųtuknųja'vi ję Jesucristo ti ve'e tsǫjkji tónjup kǫ́tsjup jęts ję'ę ve'e dųtuknųja'vivat pąn pąn jatye'e ję Nte'yam dųmutoondup dųmupąjktup. To'k tse'e ję ángeles dųkejx, ję'ęts ątse'e tųxtuk'ix tųxtuknųjava.

2 Ąts, ję Juan, mpųųmpts ątse'e yą tųvąkǫjtsųn juu' jaty ątse'e tųn'ix, ję Nte'yam ję y'ayookts yą'ą ve'e juu' ję'ę ve'e myǫǫy ję Jesucristo jęts ąts miitse'e ntuknųja'viduvat.

3 Xǫǫn xa ję'ę ve'eda pąn pąn jatye'e dųkǫ́tstap yą nąk. Xǫǫnduvapts ję'ę ve'e pąn pąn jatye'e dų'amǫtunáxtap ku ve'e yakkąts yą kąts yą ayook juu' ve'e ję Nte'yam yajk, jętse'e dųmąjąpą́mdat juu' jatye'e yaja javyet, kųx tą́mani xa ję'ę ve'e jętse'e tyónjųt kyǫ́tsjųt.

Ku ję Juan dųnuja'yi ję jaanchja'vivatąjk juu' ve'e nay'amojkijidu jęp Asia

4 Ąts, ję Juan, ųxyamts ątse'e nnujáyada ję jaanchja'vivatąjk juu' ve'e nay'amojkijidup jęm vuxtojtųk kajpųn kąjxm jęm ásiait y'it jǫǫtm. Ję Nte'yam, ję Espíritu Santo, jęts ję Jesucristo, ję'ę tse'e mkunoo'kxjadap jętse'e m'ijttinit ję y'oy jǫǫt mąątta; ję Nte'yam, juu' ve'e ųxyam ijtp, ję'ę tse'e ijt, ję'ęm tse'e ijtnup; jęts ję Espíritu Santo, juu' ve'e ve'em ax jo'n ję vuxtojtųk kujajpa kutą'kxpa jęm ję Nte'yam ję kyutojkųn tsųųjntkųn vyinkojkm;

5 jęts ję Jesucristo, juu' ve'e ję Nte'yam ję y'ayook dųkǫjtsnajxp ve'em ax jo'n dų'ix dųmǫtu, ję'ęts ję'ę ve'e muto'k juu' ve'e joojntykpąjknuva, ję'ę tse'e dųyakkutojkjip nųjom pąn pąn jatye'e yakkutojktup yaja naxviijn. Ax ję Cristo tse'e xtuntsǫjk'ǫǫ'kumdup jętse'e xtuknųvaatsumdi ję ntǫ́kinamda ku ve'e xku'ǫǫ'kimdi,

6 ję'ę tse'e xpą'mumdu jętse'e nyakkutojkumdat jętse'e tee'tąjk n'ijtumdat, ax ve'em tse'e nvinja'vimdinit nvintsą'kimdinit ję Nte'yam, ję'ę ję Tyee'. ¡Ję Cristo tse'e dujayejpnup ję mąjin ję jaanchin jęts ję kutojkųn xą'ma kąjx! Amén.

7 ¡Amǫtunaxta, jęm ję'ę ve'e vínųts jǫǫtm myiinnit! Anañųjómats ję'ę ve'e dų'íxtat, ję'ę paat pąn pąn jatye'e yakxą'ąjkijidu. Nųjom tse'e ję jayu yaja naxviijn chaachvinmapyąjkkąxtat jętse'e ya'axtat ku ve'e dų'íxtat. Ve'eme'e tyónjųt kyǫ́tsjųt. Amén.

8 Jidų'ųm xa ve'e ję Nte'yam vya'añ, ję Mąja Vintsán, juu' ve'e nųjom dųką'mikąjxp: “Ąts xa ję'ę ve'e ku ve'e ję it chǫǫ'ntk, ątsts ję'ę ve'e ku ve'e tyonkąxjųt kyǫjtskąxjųt nųjom juu' jaty, ąts tse'e ax jo'n ję A jęts ję Z, ąts tse'e ųxyam ijtp, ąts tse'e ijt, átsam tse'e ijtnup.”

Ku ję Juan dų'ix ję Cristo ję mąjin mąąt

9 Ąts, ję Juan, miits ję m'utsta ję m'ajchta, kijpx ąts miitse'e ntukmąątyaknáxta ję tsaachpaatųn, ijtp ątse'e miits mąątta jęm ję Nte'yam y'am kyą'm jętse'e ntukmąątmuténada ję tsaachpaatųn. Ję'ę kąjx yą'ą ve'e kųxe'e n'ijtumda to'k muk ję Jesucristo mąąt. Yakmajtsts ątse'e jęts ątse'e yaja nyakpųųjm, to'k ję it juu' ve'e yaja maaxy nąąj akujk. Patmos yą'ą ve'e xyąąj. Ję'ę kąjxti ątse'e ve'em nyaktuujn kųxe'e ąts ntukka'amáy ję Nte'yam ję kyąts ję y'ayook, ję'ę ve'e ku ątse'e ję tųvąkǫjtsųn mpųm ję Jesucristo kąjx.

10 Ję Mąja Vintsán ję xyąąj tse'e vye'na, van'itts ątse'e jęm ję Espíritu Santo kyą'm ntaajñ jęts ątse'e nnaadup n'amǫtunajxy to'k ję ayook va'ajts mąkk kyąts, ve'em ax jo'n ję trompeta mąkk xyu'ux,

11 jęts ątse'e xnųųjmi:

—Ąts xa ję'ę ve'e too'vąjkp, ąts tse'e ųx'ǫǫk, ve'emts ątse'e ax jo'n ję A jęts ję Z. Jatyanų jęm nąk kąjxm pąn juu' jatye'e m'ixp, jęts kejxja ję jaanchja'vivatąjkta juu' ve'e nay'amojkijidup jęm vuxtojtųk kajpųn kąjxm jęm ásiait y'it jǫǫtm. Ję kajpųn joma ve'e ñay'amókajada, yą'ąts ję'ę ve'eda: ję Éfeso jęts ję Esmirna, ję Pérgamo jęts ję Tiatira, ję Sardis jęts ję Filadelfia, jęts ję Laodicea.

12 Van'itts ątse'e n'ixųmpijt jęts ątse'e n'íxųt pąn pąn ątse'e xmukǫjtsp. Ku ątse'e n'ixųmpijt, van'itts ątse'e n'ix vuxtojtųk ję tsintǫvyejtųn juu' ve'e tum ję oro.

13 Jęmts ątse'e tsintǫvyejtųn akojkm n'ix to'k pąne'e ve'em kę'xp ax jo'n ję yaa'tyąjk, yąne'e ję xyǫx dujayep, jęm tse'e tyek jąjm paat kyąda'aky, jętse'e to'k ję oro cinta dųkak'ajenjų.

14 Va'ajts pǫǫ'pts ję'ę ve'e ję vyaajy, ve'em ax jo'n ję pǫǫ'p lana ukpų ję tsap'ąą'pk. Ve'em tse'e ję vyiijn ax jo'n ję jąn'ayę́e'nst.

15 Ve'em tse'e ję tyek y'ajaj y'atų'kx ax jo'n ję bronce tyų'kx myátsųk ku ve'e va'ajts yakpą'at, ve'em ax jo'n ję bronce jęm jąnjǫǫtm vyintǫy ku ve'e jyų'ų. Ve'em tse'e ję y'aaj ję yǫ'kt va'ajts mąkk tyunkąts, ve'em ax jo'n ję mąją nąąj y'ųų'ts tyinųn.

16 Jẹm tse'e y'aka'yụn kạ'm dụmạạda vuxtojtụk jẹ maatsa. Jẹp tse'e y'ávup pyítsum to'k jẹ tsojx juu' ve'e mẹjtsk ado'om jạjpax. Ve'em tse'e jẹ vyiijn jẹ y'aaj y'ajaj y'atụ'kx ax jo'n jẹ aampa xạạj ku ve'e va'ajts mạkk y'añ.
17 Ku ạtse'e n'ix, van'itts ạtse'e ntunnaxvipp jẹja jẹ'ẹ vyinkujk ax jo'n ạtse'e ạạ'k kụn'ijt jo'n. Ax jẹ'ẹts ạtse'e jẹ y'aka'yụn kạ'ạj xtuknụkọọn jẹts ạtse'e xnụujmi:
—Kadi mtsạ'aga. Ạts xa jẹ'ẹ ve'e too'vạjkp, ạts tse'e ụx'ọọk,
18 ạts tse'e joojntykip. Uk'ọọ'k ạtse'e; ax joojntykipts ạtse'e xạ'ma kạjx. Ạts xa jẹ'ẹ ve'e jẹ avaatsụn nmạạt juu' ve'e yaktuk'avaatsp joma ve'e jẹ ọọ'kpa y'itta.
19 Javyétụts n'it juu' ve'e tụx'ix, juu' ve'e ụxyam ijtp, jẹts juu' ve'e ụx'ọọk ítup.
20 Jidụ'ụm tse'e dụnụkạts juu' ve'e kayaknụja'vip y'ijt, jẹ vuxtojtụk maatsa juu' ve'e yam ạts n'aka'yụn kạ'm tụx'ix jẹts jẹ vuxtojtụk tsintọvyẹjtụn juu' ve'e tum jẹ oro. Jẹ vuxtojtụk maatsa, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e ñụkạjtsp jẹ yakkạtsụyọ'yvada juu' ve'e jẹ ọy kạts jẹ ọy ayook dụyakyọ'ydup joma ve'e ñay'amókajada jẹ jaanchja'vivatạjkta jẹm vuxtojtụk kajpụn kạjxmda. Jẹts jẹ vuxtojtụk tsintọvyẹjtụn, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e ñụkạjtsp jẹ jaanchja'vivatạjkta juu' ve'e jẹm nay'amojkijidup.

2

Jẹ vuxtojtụk kajpụn joma ve'e ñay'amojkijidi jẹ jaanchja'vivatạjk: Pạn pạn jatye'e nay'amojkijidu jẹp Éfeso

1 'Nujaya jidụ'ụm jẹ yakkạtsụyọ'yva joma ve'e ñay'amókajada jẹ jaanchja'vivatạjk jẹm éfesovit kyajpụn kạjxm: "Jidụ'ụm xa ve'e vya'añ jẹ'ẹ pạne'e dụmạạt jẹ vuxtojtụk maatsa jẹm y'aka'yụn kạ'm jẹtse'e ñaxy tyạka jẹm jẹ vuxtojtụk oro tsintọvyẹjtụn y'akojkm:
2 Nnụja'vinup xa ạtse'e pạn ti jatye'e mtoondup mkọjtstup, vintsọ ve'e mạkk mtonda ạts kạjx jẹts vintsọ ve'e jẹ mạkk aaj jẹ mạkk jọọt xjayẹpta, ka'a miitse'e xkuvạkta pạn pạn jatye'e ka óyap jáyuvidup joojntykidup, jẹtse'e x'ixta pạn pạn jatye'e natyijjụdup kukátsivada, ve'em tse'e jẹ nụja'vin xpạjkti jẹts taayidup jẹ'ẹ ve'e.
3 Tạ xa miitse'e jẹ mạkk aaj jẹ mạkk jọọt xjayẹpta, tạ ve'e ọọy mtuntsaachpaa'tta jẹtse'e ọọy mtuntonda ạts kạjx, ka'a tse'e mnoo'kxta.
4 Ọyam tse'e vye'ema, jẹp tse'e to'k viijn juu' ạts miitse'e ntuknạạjmavaandup, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e ku ạtse'e xkọọ'ktsọjktini ve'em ax jo'n ạtse'e xtsọjkti ku ạtse'e xjaanchja'vi'ukvaandi.
5 Jẹ'ẹ kạjx tse'e, jaa'myétsta vintsọ ạts miitse'e xtsọjkti van'it, vinmayụmpijttini, masọọktini jẹ mkọ'ọy joojntykinda, jẹts toondinuva ve'em ax jo'n xtsọọ'ntkti. Pạn ka'a tse'e ve'em xtonda, nạjkxpts ạtse'e nyakkẹẹkni jẹ mtsintọvyẹjtụnda joma ve'e y'it.
6 Ax mputạjkijidupts yạ'ạ ve'e kụxe'e xkatsọkta jẹ'ẹ juu' jatye'e tyoondup jẹ jayu juu' ve'e dụpanạjkxtup jẹ Nicolás jẹ y'ixpạjkụn, ntso'oxpạjkpap ạts jẹ'ẹ ve'e juu' ve'e tyoondup.
7 Pạn pạn jaty xa ve'e jẹm jẹ tyaatsk, va'an tse'e dụ'amọtunaxta juu' ve'e jẹ Espíritu Santo va'nụxjụdup jẹ jaanchja'vivatạjkta juu' ve'e nay'amojkijidup jẹm vuxtojtụk kajpụn kạjxm: Pạn pạn tse'e mạạdaakp, nmọ'opts ạts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e dujạ'kxụt jẹ kụputạajm juu' ve'e joojntykinyajkp, juu' ve'e jẹm ijtp joma ve'e jẹ Nte'yam jẹ jyayu jẹ jyạạjnda jẹ tyajkta."

Pạn pạn jatye'e nay'amojkijidu jẹp Esmirna

8 'Nuja'yiva jidụ'ụm jẹ yakkạtsụyọ'yva joma ve'e ñay'amókajada jẹ jaanchja'vivatạjk jẹm esmiirnait kyajpụn kạjxm: "Jidụ'ụm xa ve'e vya'añ jẹ'ẹ pạne'e too'vạjkp jẹts ụx'ọọk, jẹ'ẹ pạne'e uk'ọọ'k jẹtse'e jyoojntykpạjknuva:
9 Nnụja'vinup xa ạtse'e pạn ti jatye'e mtoondup mkọjtstup, vintsọ ve'e mtsaachpaa'tta jẹtse'e m'ayọvda (óyame'e may jẹ ọ'yin xjayẹpta). Nnụja'vinupts ạtse'e vintsọ ve'e mpakótsjada jẹ'ẹ pạn pạn jatye'e natyijjụdup israeejlit jáyuda, ax ka'ats jẹ'ẹ ve'e jyẹ'ẹda, jẹ Satanaasts jẹ'ẹ ve'e jẹ jyáyuda.
10 Ka'ats miits jẹ'ẹ ve'e xtsạ'ạgadat vintsọ ve'e mtsaachpaa'ttat. Jẹm miitse'eda pạne'e jẹ kọ'ọyjáyuvap yakjapyoxụntạkpámjadap, y'íxupts jẹ'ẹ ve'e vintsọ ve'e y'óyat jẹts ạts miitse'e xkọọ'kjaanchja'vidinit. Majk xạạj ve'e ve'em myaktsaachpaa'tjadat. To'k aaj to'k jọọt tse'e m'íttat ạts mạạt van'it paat ku ve'e m'ọọ'ktat, ve'em tse'e xjayẹjptinit jẹ joojntykin juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp.
11 Pạn pạn jaty xa ve'e jẹm jẹ tyaatsk, va'an tse'e dụ'amọtunaxta juu' ve'e jẹ Espíritu Santo va'nụxjụdup jẹ jaanchja'vivatạjkta juu' ve'e nay'amojkijidup jẹm vuxtojtụk kajpụn kạjxm. Pạn pạn tse'e mạạdaakp, ka'a tse'e vyintsọtónjụt jẹ tsaachpaatụn juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtnup."

Pạn pạn jatye'e nay'amojkijidu jẹp Pérgamo

12 'Nụja'yiva jidụ'ụm jẹ yakkạtsụyọ'yva joma ve'e ñay'amókajada jẹ jaanchja'vivatạjk jẹm peergamovit kyajpụn kạjxm: "Jidụ'ụm xa ve'e vya'añ jẹ'ẹ pạne'e dụmạạt jẹ tsojx juu' ve'e mẹjtsk ado'om jạjpax:

13 Nnuja'vinup xa atse'e pan ti jatye'e mtoondup mkojtstup jetse'e mtsaanada joma ve'e je Satanás yakkutuk. Oyamts jeme'e mtsaanada, to'k aaj to'k jootts atse'e xmutonda xmupakta, ijtpts atse'e xjaanchjávada. Oyame'e makk je jayu myaktsaachpaatjidi ku ve'e je Antipas duyak'oo'kti, ka'ats atse'e xjaanchja'vi'atúvidi, je Antipas juu' ve'e je tuvakojtsun dupaam ats kajx jeja je numay jayu vyinkujkta ku ve'e vye'nana jem mkajpun kajxmda, jem joma ve'e je Satanás chuuna.

14 Ax jep tse'e juu' ats miitse'e ntuknaajmavaandup, je'ets je'e ve'e ku ve'e jem miitse'eda pan pan jatye'e dukamasoo'okuvaandup je Balaam je y'ixpajkun. Je Balaam tse'e du'akojtsi je Balac vintso ve'e je israeejlit jayu duyaktokintóndat, je'e ve'e ku ve'e dujа'kxta juu' jatye'e yaktukvintsa'kidu je y'apamnaxta jets ku ve'e je kats dutukmaatjayejpti je kiix ónukta juu' ve'e ka púkap jyayejptup.

15 Jemts miitse'e xmaadada pan pan jatye'e dukamasoo'okuvaandup je Nicolás je y'ixpajkun, je ixpajkun juu' atse'e nkatsajkp.

16 Je'e kajx tse'e, vinmayumpijttini, masooktini je mko'oy joojntykinda. Pan ka'ats miitse'e xmasoo'okta je mko'oy joojntykinda, nnunajkxtapts ats miitse'e jets atse'e najkx n'atso'oxtún maat je'e juu' ve'e dukamasooktup je Nicolás je y'ixpajkun. Ve'emts atse'e ntónut maat je tsojx juu' ve'e yap ats n'ávup pítsump.

17 Pan pan jaty xa ve'e jem je tyaatsk, va'an tse'e du'amotunaxta juu' ve'e je Espíritu Santo va'nuxjudup je jaanchja'vivatajkta juu' ve'e nay'amojkijidup jem vuxtojtuk kajpun kajxm: Pan pan tse'e maadaakp, nmo'opts ats je'e ve'e jetse'e dukáyut je maná juu' ve'e yu'uts ijtp, jets atse'e nmo'ot to'k je pi'k poo'p tsaaj joma ve'e javyet y'it to'k je nam xaaj juu' ve'e ni pana dukanuja'vip, je'ejyji ve'e pan pane'e yakmo'op."

Pan pan jatye'e nay'amojkijidu jep Tiatira

18 'Nuja'yiva jidu'um je yakkatsuyo'yva joma ve'e ñay'amókajada je jaanchja'vivatajk jem tiatiirait kyajpun kajxm: "Jidu'um xa ve'e vya'añ je Nte'yam je y'Onuk, juu' ve'e je vyiijn ax jo'n je jan'ayee'nst jets je tyek ax jo'n je bronce juu' ve'e va'ajts pa'at:

19 Nnuja'vinup xa atse'e pan ti jatye'e mtoondup mkojtstup, je tsojkun juu' ve'e mjayejptup, vintso atse'e xjaanchjávada, vintso atse'e xmutonda xmupakta, jets vintso ve'e je makk aaj je makk joot xjayepta, nnuja'vivapts atse'e jets nuyojk miitse'e uxyam mtonda ats kajx jets ka'a ve'e ku atse'e xjaanchja'vi'ukvaandi.

20 Oyam tse'e vye'ema, jep xa ve'e juu' ats miitse'e ntuknaajmavaandup, je'ets je'e ve'e ku ve'e xkuvakta je ta'axtajk Jezebel, je'e juu' ve'e natyijjup je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa. Tónajits je'e ve'e je y'ixpajkun dutukvin'uu'n ats je njayu jetse'e ve'em je kats dutukmaatjayépta je yaa'y je ta'ax juu' ve'e ka púkap jyayejptup jetse'e dujа'kxta juu' ve'e yaktukvintsa'kidup juu' ve'e ka je Nte'yamap.

21 Ta xa ats je'e ve'e nja'ituma'a jetse'e vyinmayumpítut; ax ka'ats je'e ve'e vyinmayumpijt, ka'a tse'e dumasa'ak je kyo'oy too'.

22 Ax je'e pan pan jatye'e panajkxjudup, pan ka'ats je'e ve'e dumaso'okta juu' jatye'e je ta'axtajk tyuump, nyakpa'ampétupts ats je'e ve'e je ta'axtajk jets atse'e ooy ntunyaktsaachpaa'ttat je'e pan pan jatye'e tyukmaattoondup je kyo'oy je'e,

23 nyak'oo'ktapts ats je'e ve'e pan pan jatye'e je ta'axtajk dukats'amotunajxtup. Ax ve'em tse'e nujom je jaanchja'vivatajk dunujávadat jets n'ixkujxp nmuja'vikujxp atse'e je jayu je jya'vin jets je vyinma'yun, ve'em ats miitse'e to'k jado'k juu' nmo'odat pan vintso ve'e dumaatnavyaa'tyju dumaatnay'akeegaja juu' jatye'e mtoondup mkojtstup.

24 Ax miitsta pan pan jatye'e ijttup jem Tiatira jetse'e dukapanajkxta ya ko'oy ixpajkun jetse'e dukatonmatsta juu' je'e ve'e tyijtup je Satanás je myaja ixpajkun, ka'ats ats miitse'e ti viijnk ntukpava'anda.

25 Ix'itta juu' ve'e mjayejptup van'it paat ku atse'e nmiinnuvat.

26 Pan pan tse'e maadaakp jetse'e dutún juu' jaty atse'e ntsajkp van'it paat ku ve'e y'oo'kut, nmo'opts ats je'e ve'e je kutojkun jetse'e duyakkutojkjat je jayu juu' ve'e tsuunidup joma ve'e may viijn je it je naax,

27 ve'em ax jo'n ats je nTee' xmoojy je kutojkun. Pan ka'a tse'e je jayu kyatsapákjada, ve'em tse'e dutónut ax jo'n je jayu juu' ve'e je pojxun dukajp jetse'e dutukpo'ova'kxy je naxto'ts;

28 nmooyvapts ats je'e ve'e je maja maatsa juu' ve'e japyji pítsump.

29 Pan pan jaty xa ve'e jem je tyaatsk, va'an tse'e du'amotunaxta juu' ve'e je Espíritu Santo va'nuxjudup je jaanchja'vivatajkta juu' ve'e nay'amojkijidup jem vuxtojtuk kajpun kajxm."

3

Pan pan jatye'e nay'amojkijidu jep Sardis

1 'Nuja'yiva jidu'um je yakkatsuyo'yva joma ve'e ñay'amókajada je jaanchja'vivatajk jem saardisit kyajpun kajxm: "Jidu'um xa ve'e vya'añ je'e pane'e dukja'mip je Espíritu Santo jets je vuxtojtuk maatsa, je Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp jem je Nte'yam jya'vin kajxm jetse'e yaktuknukex je jaanchja'vivatajk jem vuxtojtuk kajpun kajxm joma ve'e ñay'amókajada: Nnuja'vinup xa atse'e pan ti jatye'e mtoondup mkojtstup, nnuja'vinupts atse'e jets óyam miitse'e mjajoojntykada, ni vinxúpats ats miitse'e xkatoojnjada.

2 Vijta kejta, moʼoda je makkin juu' jatye'e jaa'ktaampna, juu' ve'e javee'n jetse'e kyutókiyut, kux ta atse'e n'ix jets ka'a miitse'e xtonda juu' ve'e oy juu' ve'e va'ajts jeja je Nte'yam vyinkujk.

3 Jaa'myétsta jets panajkxta je ixpajkun juu' ve'e myakmooydu, vinmayumpijttini, masooktini je mkoʼoy joojntykinda. Kux pan ka'a xa miitse'e xmasoʼokta je mkoʼoy joojntykinda, nnunajkxtapts ats miitse'e jets ats miitse'e najkx nkupaadada. Ve'emts atse'e nje'yat ax joʼn je mee'tspa jye'ya jem je jayu tyak'am, ka'a ve'e xnujávada pan vin'it.

4 Oyam tse'e vye'ema, jem tse'e saardisit kyajpun kajxm miitsta pan pan jatye'e kanaajk'ijtjudup maat je tokin, ax je'ets atse'e nmaatvídúttap pooʼp xaxta, kux ve'em je'e ve'e duvinmátsjada.

5 Pan pan tse'e maadaakp, yakpooʼpxóxupts je'e ve'e, ka'ats atse'e nyaktókiyut je xyaaj jep nak kujxp joma ve'e javyet je xyaajta pan pan jatye'e xa'ma kajx joojntykidinup. Ats je nTee' jets je y'aangeles, jemts atse'e je'e vyinkojkmda nva'anut jets ats je njayu je'e ve'eda.

6 Pan pan jaty xa ve'e jem je tyaatsk, va'an tse'e du'amotunaxta juu' ve'e je Espíritu Santo va'nuxjudup je jaanchja'vivatajkta juu' ve'e nay'amojkijidup jem vuxtojtuk kajpun kajxm."

Pan pan jatye'e nay'amojkijidu jep Filadelfia

7 'Nuja'yiva jidu'um je yakkatsuyo'yva joma ve'e ñay'amókajada je jaanchja'vivatajk jem filadeejlfiait kyajpun kajxm: "Jidu'um xa ve'e vya'añ je'e pane'e va'ajts jets tyúvam, je'e pane'e dumaat je yakkutojkpa David je y'avaatsun, je'e pane'e juu' duyak'avaatsp, ni pana xa ve'e kya'o'yixju jetse'e duyak'atókut, nay ve'empa pane'e juu' duyak'atojkp, ni pana tse'e kya'o'yixju jetse'e duyak'ava'atsut:

8 Nnuja'vinup xa atse'e pan ti jatye'e mtoondup mkojtstup, mpaamts atse'e jeja miits mvinkujkta to'k je tak'akaʼa juu' ve'e ava'ajts, juu' ve'e ni pana kaʼoʼyixjup jetse'e duyak'atókut. Oyamts miitse'e vee'nji je makkin xjayepta, mkutyoonduts miitse'e ats je nkats je n'ayook jetse'e mjaa'knapyámjada ats maat.

9 Ax ve'em tse'e, je'eda pan pan jatye'e je Satanás dumaatnapyajkjudup jets pan pan jatye'e taayidup ku ve'e vya'anda jets israeejlit jayu je'e ve'eda, ntónupts atse'e jetse'e viinduk naxkada'aky ñapyámjadat jem miits mvinkojkmda jetse'e dukuváktat jets ooy ats miitse'e ntuntsokta.

10 Kux tse'e xmuténada ax joʼn atse'e nva'añ, je'e kajxts ats miitse'e n'íxtat njayéptat ku ve'e anañujoma je jayu ooy tyuntsaachpaa'ttat yaja naxviijn jetse'e ve'em oy yak'íxut pan pan jaty atse'e xjaanchja'vidup.

11 Tsojk atse'e nmiinnuvat. Ix'itta juu' ve'e mjayejptup jetse'e ve'em ni pana mkapajkuxjadat je o'yin juu' ve'e mjayejptup jem tsapjooʼtm.

12 Pan pan tse'e maadaakp, ve'emts ats je'e ve'e mpámut ax joʼn toʼk je makk pattena jep maja tsaptujkp, ni je vin'ítats je'e ve'e kyapítsumut, jemts atse'e je'e ñi'kxm nja'at ats je nNte'yam je xyaaj jets je Nte'yam je cyiudad je xyaaj, je nam Jerusalén je'e ve'e juu' ve'e jem tsapjooʼtm kadaʼakup, jeme'e chooʼnut joma ve'e je Nte'yam. Ntuknujaayduvapts ats je'e ve'e ats je nnam xaaj.

13 Pan pan jaty xa ve'e jem je tyaatsk, va'an tse'e du'amotunaxta juu' ve'e je Espíritu Santo va'nuxjudup je jaanchja'vivatajkta juu' ve'e nay'amojkijidup jem vuxtojtuk kajpun kajxm."

Pan pan jatye'e nay'amojkijidu jep Laodicea

14 'Nuja'yiva jidu'um je yakkatsuyo'yva joma ve'e ñay'amókajada je jaanchja'vivatajk jem laodicéait kyajpun kajxm: "Jidu'um xa ve'e vya'añ je'e pane'e je Nte'yam je y'ayook dukojtsnajxp ve'em ax joʼn du'ix dumotu, je'e pane'e duyakkutojkjip nujom juu' jatye'e je Nte'yam pyaam:

15 Nnuja'vinup xa atse'e pan ti jatye'e mtoondup mkojtstup, nnuja'vinupts atse'e jets ka'a atse'e xtuntsoʼoxpákta jets ni ka'a atse'e xtuntsojktuva. Ve'em xa miitse'eda ax joʼn je tsoxk naaj juu' ve'e pa'ajntkji, ka'a tse'e xyuxa ka'a tse'e y'ana.

16 Je'e kajx tse'e kuxe'e ve'em m'itta, ve'emts ats miitse'e ntóndat ax joʼn je jayu du'uu'ts juu' ve'e je jyooʼt kyakuvujkp.

17 Ve'em xa miitse'e mva'anda jẹts tą miitse'e o̱o̱y mtun'ó̱yada, ka'a miitse'e ti mka'ijtu̱xjada; ax ka'a tse'e xnu̱jávada jẹts m'ayo̱ovdup miitse'eda, m'ijttupts miitse'e ve'em ax jo'n jẹ viints jayu jẹts jẹ jayu juu' ve'e nu̱va'ajts a̱xva'ajts.
18 Jẹ'ẹ kąjxts ą̈ts miitse'e nko̱jtsjada jẹtse'e xjóydat juu' ą̈tse'e ntą̈ą'kp: jẹ oro juu' ve'e jẹp jąnjąątp tu̱y'o̱ya, ve'em tse'e tu̱u̱v jẹ o̱'yin xjayéptat; jẹts jẹ po̱o̱'p vit, jẹtse'e mnatyukxóxjadat, ve'em tse'e mko̱o̱'k'ijttinit ax jo'n jẹ jayu juu' ve'e nu̱va'ajts a̱xva'ajts; jẹts jẹ vintso̱o̱jy, jẹtse'e jẹ mviijn xpą̈ąjmjadat, ve'em tse'e mko̱o̱'k'ijttinit ax jo'n jẹ viints jayu.
19 Ntuknu̱ujmidup ą̈ts jẹ'ẹ ve'e pąn pąn jaty ą̈tse'e ntso̱jktup jẹtse'e nyaktsaachpaa'tta, ve'emts ą̈tse'e ntun jẹtse'e nu̱yojk o̱y du̱tóndat juu' ą̈tse'e ntsą̈jkp; ax tun vinko̱pk tse'e jẹtse'e mvinmayu̱mpijttinit, jẹtse'e xmaso̱o̱ktinit jẹ mko̱'o̱y joojntykinda.
20 Ve'em xa ą̈tse'e ax jo'n to'k jẹ jayu juu' ve'e ko̱jtspo̱o̱'kxp jeja tą̈k'aagui. Pąn pąnts ą̈tse'e x'amo̱tunajxp jẹtse'e jẹ jya'vin du̱yak'ava'ach, tą́kapts ą̈tse'e jẹm jya'vin kąjxm jẹts ą̈tse'e n'ítu̱t jẹ'ẹ mą̈ąt ax jo'n ą̈ts jẹ'ẹ ve'e ku̱nmą̈ątkaajy ku̱nmą̈ąt'uuk.
21 Pąn pąn tse'e mą̈ądaakp, nmo̱'o̱pts ą̈tse'e jẹ kutojku̱n jẹtse'e chą̈ąnadat ą̈ts mą̈ąt jẹm ą̈ts nkutojku̱n tsu̱u̱jntku̱n kąjxm, ve'em ax jo'n ą̈tse'e nmą̈ądaaky jẹts ą̈tse'e ntsu̱u̱na ą̈ts jẹ nTee' mą̈ąt jẹm kyutojku̱n tsu̱u̱jntku̱n kąjxm.
22 Pąn pąn jaty xa ve'e jẹm jẹ tyaatsk, va'an tse'e du̱'amo̱tunaxta juu' ve'e jẹ Espíritu Santo va'nu̱xju̱dup jẹ jaanchja'vivatą̈jkta juu' ve'e nay'amojkijidup jẹm vuxtojtu̱k kajpu̱n kąjxm."

4

Jẹ vinja'vin jẹ vintsą̈'kin juu' ve'e jẹm tsapjo̱o̱tm

1 Ku ya'ą̈ ve'e ñajxy, van'itts ą̈tse'e n'ix jẹ tsapjo̱o̱tmit it y'ava'ach, ve'em ax jo'n to'k jẹ tą̈k'aką̈'ą̈ jẹm ku̱y'avaach. Van'itts ą̈tse'e n'amo̱tunajxnuva jẹ ayook juu' ą̈tse'e too'vąjkp xmuko̱jts jẹ trompeta jo'n. Jidu̱'u̱m tse'e vyaajñ:
—Pẹtu̱ yam jẹts ą̈ts mitse'e ntuk'íxu̱t juu' jatye'e tónjup kó̱tsjup.
2 Tun to'mayjits ą̈tse'e jẹ Espíritu Santo xyaknu̱jkx jẹm tsapjo̱o̱tm. Jẹmts ą̈tse'e to'k jẹ kutojku̱n tsu̱u̱jntku̱n n'ix. Jẹm tse'e to'k chu̱u̱na.
3 Ve'emts jẹ'ẹ ve'e y'ajaj y'atu̱'kx ax jo'n jẹ jaspe tsaaj ukpu̱ jẹ cornalina tsaaj juu' ve'e tą̈'kxp matskp. Jẹja kutojku̱n tsu̱u̱jntku̱n pa'ayi tse'e to'k jẹ ii'tsu̱ts juu' ve'e tsoxk ajajp ątą̈'kxp ax jo'n jẹ esmeralda tsaaj tyu̱'kx myátsu̱k.
4 N'ixts ą̈tse'e ii'px maktaaxk jẹ kutojku̱n tsu̱u̱jntku̱n juu' ve'e du̱naa'víttup jẹ kutojku̱n tsu̱u̱jntku̱n. Jẹm tse'e chą̈ąnada vye'na nu̱'ii'px maktaaxk jẹ mújit jáyuda, po̱o̱'p xą̈xta, jẹts jẹ oro corona juu' ve'e jẹm kyuvajkmda.
5 Jẹ kutojku̱n tsu̱u̱jntku̱n juu' ve'e jẹm itu̱kojkm, jẹm tse'e tyumpítsum jẹ vítsu̱k, jẹ añu tyumpuj tyuntsa'pxy, jẹ añu tyumpu'u tyunmą̈ą't. Jẹm tse'e jẹ kutojku̱n tsu̱u̱jntku̱n vyinkojkm tyo̱y vuxtojtu̱k jẹ kujajpa jẹ kutą̈'kxpa, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e ñu̱kąjtsp jẹ Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp jẹ jaanchja'vivatą̈jk mą̈ąt jẹm vuxtojtu̱k kajpu̱n kąjxm joma ve'e ñay'amókajada.
6 Jẹm tse'e jẹ kutojku̱n tsu̱u̱jntku̱n vyinkojkm vye'niva to'k jẹ jo̱y it juu' ve'e kẹ'xp ax jo'n jẹ maaxy nąąj juu' ve'e jẹ ixu̱n jo'n, tukkẹ'xnajxpts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ cristaajl.
Joma tse'e jẹ kutojku̱n tsu̱u̱jntku̱n, jéjava tse'e vídu̱ta nu̱maktaaxk jẹ joojntykiva, tum jẹ viijn tse'e jyayẹjptup jẹ ñi'kx jẹ kyo̱pk, ve'em jẹp ñaadup ve'em jeja vyinkujk.
7 Muto'k jẹ joojntykiva, ve'em tse'e kye'ex ax jo'n jẹ león; jẹ mumẹjtsk, ax jo'n jẹ tsapkaaj; jẹ mutoojk, ve'em tse'e jẹ vyiijn jẹ y'aaj ax jo'n jẹ jayu; jẹ mumaktaaxk, ve'em tse'e kye'ex ax jo'n jẹ vijtsu̱n ku ve'e jyẹyy.
8 Nu̱to'k jaty tse'e tojtu̱k jẹ kyẹẹku̱n du̱jayepta, tum jẹ viijn tse'e jyayẹjptup jẹm ñi'kxmda kyo̱jmda jẹts jẹp kyẹẹku̱n pa'tkup paat. Ka'a tse'e kyo̱jts'atú́vada jaxu̱u̱ju̱n jatso'p. Jidu̱'u̱m tse'e vya'anda:
Va'ajts, va'ajts, va'ajts,
Mą̈ją Vintsą́n, Nte'yam, mits tse'e nu̱jom mką'miku̱jxp,
mits xa ve'e m'ijt, mits tse'e u̱xyam m'ijtp, mítsam tse'e m'ijtnup.
Jidu̱'u̱m tse'e vya'anda.
9 Ax vinnaajknáxts jẹ joojntykiva du̱mo̱'o̱da jẹ mą̈jin jẹ jaanchin, jẹ vintsą̈'kin, jẹts jẹ kuko̱jtsu̱n jẹ'ẹ pąne'e tsu̱u̱nip jẹm jẹ kutojku̱n tsu̱u̱jntku̱n kąjxm jẹtse'e xą̈'ma kąjx jyoojntyka,
10 vanxu̱p naxpa tse'e jẹ nu̱'ii'px maktaaxk mújit jayu du̱vinko̱xktẹ́nada jẹtse'e du̱vinjávada du̱vintsą̈'agada jẹ'ẹ pąne'e joojntykip xą̈'ma kąjx, jẹtse'e jẹ y'ooro corónada du̱pąmda jẹm jẹ kutojku̱n tsu̱u̱jntku̱n vyinkojkm jẹtse'e jidu̱'u̱m vya'anda:
11 Mą̈ją Vintsą́n, Nte'yam,

mvinmajtsjup xa mitse'e jẹtse'e xjayẹjpnit jẹ maịin jẹ jaanchin, jẹ vintsạ'kin, jẹts jẹ kutojkụn,
mitse'e nụjom juu' jaty mpạạm;
kụx ve'eme'e xtsạk,
jẹ'ẹ kạjx tse'e nụjom juu' jaty jyeja,
mits tse'e myakjẹji.
Jidụ'ụm tse'e vya'anda.

5

Jẹ nạk axaa'ch

1 Ax jẹ'ẹ pạne'e tsụụnip jẹm kutojkụn tsụụjntkụn kạjxm, jẹmts ạtse'e n'ix y'aka'yụn kạ'm
dụmats'it to'k jẹ nạk axaa'ch. Vinja'ats jẹ'ẹ ve'e jẹ nạk, ve'em jẹñi'kxm ve'em jẹp y'akujkp.
Vuxtojtụk jẹ'ẹ ve'e jẹ tsa'yụn tuk'ana'ach.

2 N'ixts ạtse'e to'k jẹ mạkk ángeles juu' ve'e mạkk kọjts. Jidụ'ụm tse'e vyaajñ:

—¿Pạn tse'e dụvinmajtsjup jẹtse'e jẹ nạk axaa'ch dụyak'ava'atsụt jẹtse'e jẹ cha'yụn
dụpạjkjat juu' ve'e tuk'ana'ach?

3 Ax juu' ve'e jẹm tsapjọọtm, ukpụ yaja naxviijn, ukpụ jẹp naxviijnit itụpa'tkup, ni pạna
tse'e kyave'na juu' ve'e ọ'yixjup jẹtse'e jẹ nạk axaa'ch dụyak'ava'atsụt ukpụ dụ'íxụt.

4 Ọọyts ạtse'e ntunnañụyaaxji kụx ni pạna ve'e kyayakpaaty juu' ve'e dụvinmajtsjup
jẹtse'e dụyak'ava'atsụt ukpụ dụ'íxụt.

5 Van'itts ạtse'e nụto'k jẹ mújit jayu xnụụjmi:

—Kadi mya'axy. Jẹ'ẹ pạne'e León yaktijp, jẹ Judá jẹts jẹ yakkutojkpa David jẹ chaan
jẹ kyọọj, jẹ'ẹ tse'e mạạdaak jẹtse'e ve'em y'ọ'yixjụ jẹtse'e dụyak'ava'atsụt jẹ nạk axaa'ch
jẹtse'e jẹ cha'yụn dụpạjkjat.

6 Van'itts ạtse'e n'ix to'k tyena. Carnero Onụkts jẹ'ẹ ve'e yaktij. Jẹm jẹ'ẹ ve'e tyena
joma ve'e jẹ kutojkụn tsụụjntkụn, jẹm nụmaktaaxk joojntykiva jẹts mújit jayu akojkmda.
Ax juu'ts jẹme'e ténip, ve'emts jẹ'ẹ ve'e kye'ex jẹts távani ve'e y'uk'ạạ'k ku ve'e vyaajñ
vintsạ'kin, van'it tse'e jyoojntykpạjknuva. Vuxtojtụk tse'e jẹ vyaj vuxtojtụk tse'e jẹ vyiijn.
Jẹ vyiijn, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e ñụkạjtsp jẹ Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp jẹm jẹ Nte'yam jya'vin kạjxm
jẹtse'e yakkex to'k it to'k naxviijn.

7 Van'itts jẹ'ẹ ve'e ọjts dụtukkạkọnva'ach jẹ nạk axaa'ch juu' ve'e jẹm y'aka'yụn kạ'm
myats'ijtp jẹ'ẹ pạne'e tsụụnip jẹm kutojkụn tsụụjntkụn kạjxm.

8 Ku ve'e dụkạạjn jẹ nạk axaa'ch, van'it tse'e jẹ nụmaktaaxk joojntykiva jẹts jẹ nụ'ii'px
maktaaxk mújit jayu, jẹ'ẹ tse'e dụvinkọxkténidu jẹ'ẹ pạne'e yaktijp Carnero Onụk. Kạkjẹ'ẹ
tse'e jẹ mújit jáyuda jẹm dụmạạdada jẹ arpa kọv jẹts jẹ oro apạjkin juu' ve'e ojtsta mạạt jẹ
pọọm. Jẹ pọọm, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e ñụkạjtsp jẹ Nte'yam jẹ jyayu jẹ chapkạtsta.

9 Yạ nam ụv tse'e tyukvin'ạạvdu jẹ'ẹ pạne'e yaktijp Carnero Onụk. Jidụ'ụm tse'e y'ạạvdi:
Mits xa ve'e mvinmajtsjup jẹtse'e xkọ́nụt jẹ nạk axaa'ch jẹtse'e jẹ cha'yụn xpạjkjat,
kụx mitse'e vintsạ'kin mvaan,
mits jẹ m'ọọ'kụn kạjx tse'e xyaknatyukpitsumvaatsjidi jẹtse'e y'ijttinit jẹ Nte'yam jẹ jyayu,
vinxụpe'e jẹ kẹ'xpa,
nụvinxụpe'e jẹ jayu juu' ve'e kọjtstup ọyjuu' ayooka,
nụvinxụpe'e jẹ jayu chạạnada to'k it to'k naxviijn.

10 Jẹ'ẹda ve'e tụxpụm yakkutojkpada jẹts tee'tạjkta,
jẹ'ẹ tse'e jẹ Nte'yam dụmutoondup dụmupạjktup,
yakkutojkjadapts jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu juu' ve'e to'k it to'k naxviijn tsụụnidup.
Jidụ'ụm tse'e y'ạạvdi.

11 Van'itts ạtse'e n'ix nụmay ọọy jẹ ángeles, ñaa'víttupts jẹ'ẹ ve'e jẹ kutojkụn tsụụjntkụn, jẹ
joojntykivada, jẹts jẹ mújit jáyuda. Millón amts jẹ'ẹ ve'e jẹ ángeles vyẹ'nada, nụtooj nụma'aj,

12 N'amọtunajx ạts jẹ'ẹ ve'e ku ve'e mạkk kyọtsta. Jidụ'ụm tse'e vyaandi:
Jẹ'ẹ pạne'e yaktijp Carnero Onụk,
jẹ'ẹ tse'e dụvinmajtsjup jẹtse'e jẹ kutojkụn yakmọọynit jẹts jẹ ọ'yin, jẹ vijin jẹ kẹjụn jẹts jẹ
mạkkin, jẹ vintsạ'kin, jẹ maịin jẹ jaanchin, jẹts jẹ ọy nụkọjtsin.
Jidụ'ụm tse'e vyaandi.

13 N'amọtunajxpats ạtse'e nụjom pạn pạn jatye'e jẹ Nte'yam pyạạm juu' ve'e ijttup jẹm
tsapjọọtm, yaja naxviijn, jẹp naxviijnit itụpa'tkup, jẹts jẹm maaxy najọọtm. Jidụ'ụm tse'e
vyaandi:
Jẹ'ẹ pạne'e jẹ kutojkụn tsụụjntkụn dụtuktsụụnip
jẹts jẹ'ẹ pạne'e yaktijp Carnero Onụk,
jẹ'ẹda tse'e dụjayẹjptinup jẹ ọy nụkọjtsin, jẹ vintsạ'kin, jẹ maịin jẹ jaanchin, jẹts jẹ
kutojkụn.

¡Ve'em tse'e y'ijtnit xą'ma kąjx!
Jidų'ųm tse'e vyaandi.
14 Jẹ nųmaktaaxk joojntykiva, jidų'ųm tse'e vyaandi:
—¡Amén!
Van'it tse'e jẹ nų'ii'px maktaaxk mújit jayu kyǫxkténidi jẹtse'e dų̀vinja'vidi dų̀vintsą'kidi jẹ'ẹ pąne'e joojntykip xą'ma kąjx.

6

Jẹ vuxtojtų̀k tsa'yų̀n

1 Van'itts ą̀tse'e n'ix jẹ'ẹ pąne'e yaktijp Carnero Onų̀k, jẹ'ẹ tse'e dų̀pąjkji muto'k jẹ vuxtojtų̀k tsa'yų̀n. Van'itts ą̀tse'e n'amǫtunajxy jẹ muto'k joojntykiva mąkk kyąjts, ve'em ax jo'n jẹ añu ya'axy. Jidų'ųm tse'e vyaajñ:
—¡Minų jẹts ixų̀!
2 Van'itts ą̀tse'e n'ix to'k jẹ pǫǫ'p caballo. Juu' tse'e tuktsų̀ų̀nijup, jẹmts jẹ'ẹ ve'e dų̀mats'it to'k jẹ arco. Van'it tse'e yakmǫ̀ojy to'k jẹ corona, jẹtse'e ve'em mą̀ą̀daakpa ñų̀jkx.
3 Ku ve'e jẹ'ẹ pąne'e yaktijp Carnero Onų̀k, jẹ'ẹ tse'e dų̀pąjkji jẹ mumẹjtsk tsa'yų̀n, van'itts ą̀tse'e n'amǫtunajxy jẹ mumẹjtsk joojntykiva vyaajñ:
—¡Minų jẹts ixų̀!
4 Van'it tse'e pyítsum jado'k jẹ caballo, tsaptsts jẹ'ẹ ve'e y'ijt. Juu' tse'e tuktsų̀ų̀nijup, yakmǫ̀oyts jẹ'ẹ ve'e jẹ kutojkų̀n jẹtse'e dų̀yak'atso'oxtóndat jẹ jayu juu' ve'e tsų̀ų̀nidup to'k it to'k naxviijn jẹtse'e ve'em dų̀yaknaajk'ǫǫ'kjadat vimpit atų̀j. Yakmǫ̀oyts jẹ'ẹ ve'e to'k jẹ mą̀ją̀ tsojx.
5 Ku ve'e dų̀pąjkji jẹ mutoojk tsa'yų̀n, van'itts ą̀tse'e n'amǫtunajxy jẹ mutoojk joojntykiva vyaajñ:
—¡Minų jẹts ixų̀!
Van'itts ą̀tse'e n'ix to'k jẹ yąk caballo. Juu' tse'e tuktsų̀ų̀nijup, jẹmts jẹ'ẹ ve'e kyą'm dų̀mą̀ą̀da to'k jẹ tą'yų̀n.
6 Van'itts ą̀tse'e n'amǫtunajxy jẹm joojntykiva akojkmda to'k jẹ ayook juu' ve'e vaan:
—To'k kíloji jẹ trigo ku ve'e to'k xą̀ąj dų̀nų̀tún jẹts mẹjtsk kilo jẹ cebada ku ve'e to'k xą̀ąj dų̀nų̀tún. Ax ka'a tse'e xyakvintǫ́kidat jẹ olivos aceite jẹts jẹ tsaaydum pa'ajk nąąj.
7 Ku ve'e dų̀pąjkji jẹ mumaktaaxk tsa'yų̀n, van'itts ą̀tse'e n'amǫtunajxy jẹ mumaktaaxk joojntykiva vyaajñ:
—¡Minų jẹts ixų̀!
8 Van'itts ą̀tse'e n'ix to'k jẹ po'ts caballo. ẹǫ'kų̀nts jẹ'ẹ ve'e xyą̀ąj juu' ve'e tuktsų̀ų̀nijup. Jẹmts jẹ'ẹ ve'e pyametsjų jẹ'ẹ juu' ve'e tyijp ǫǫ'kpa it. Yakmǫ̀oyts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e dų̀yakkutojkjat to'k viijn jẹ jayu juu' ve'e tsų̀ų̀nidup yaja naxviijnit itų̀kų̀jx, jẹtse'e jẹ jayu dų̀tukyak'ǫǫ'kų̀t jẹ atso'ox, jẹ yooj, jẹ pa'am, jẹts jẹ mu'uk tą́nų̀k. Juu' tse'e jatoojk viijn jẹ jayu, ax ka'a tse'e dų̀yakkutojkjat.
9 Ku jẹ'ẹ ve'e dų̀pąjkji jẹ mumugǫǫxk tsa'yų̀n, van'itts ą̀tse'e n'ix jẹm yǫjxpẹjtų̀n pa'tkum jẹ'e jẹ jyǫǫtta jẹ jya'vinda juu' ve'e jẹ jayu yak'ǫǫ'kjų̀du ku ve'e jẹ Nte'yam dų̀panąjkxti jẹtse'e jẹ y'ayook dų̀'ava'nidi,
10 mą̀kkts jẹ'ẹ ve'e kyǫjtsti, jẹtse'e vyaandi:
—Va'ajts Mą̀ją̀ Vintsą́n, mkutyuump xa mitse'e juu' ve'e mkąjtsp, ¿vin'ítnumts mits jẹ'ẹ ve'e xtukkuvéttat jẹ naxviijnit jayu juu' ą̀ątse'e xyak'ǫǫ'ktu?
11 Van'itts jẹ'ẹ ve'e yakmǫ̀oydi jẹ pǫǫ'p vit jẹtse'e yaknų̀ųjmidi jẹts javẹẹ'ne'e jyaa'k'a'íxtat, van'it paat ku ve'e pyo'okų̀t pą̀n nų̀vinxų̀pe'e y'ǫǫ'ktat jẹ y'utsta jẹ y'ajchta jẹts jẹ y'utsta jẹ chą'ą̀da juu' ve'e jẹ Cristo dų̀vinja'vidup dų̀vintsą'kidup, juu' ve'e jẹ jayu yak'ǫǫ'kjadap ax jo'n jẹ'ẹ ve'e jyajtti.
12 Ku ve'e jẹ'ẹ pąne'e yaktijp Carnero Onų̀k, jẹ'ẹ tse'e dų̀pąjkji jẹ mutojtų̀k tsa'yų̀n, van'itts ą̀tse'e n'ix jẹts va'ajts mąkke'e tyun'ojxi. Yąk tse'e vyimpijtni jẹ aampa xą̀ąj, ve'em ax jo'n jẹ yąk vit juu' ve'e jẹ jayu natyukxǫjxjup ku ve'e kyu'ǫǫ'kjini. Jẹ nų̀ų'pų̀n jo'n tse'e chaptsikąjxni jẹ aampa pǫ'ǫ.
13 Kų̀stąjkidu tse'e jẹ maatsa yaja naxviijn, ve'em ax jo'n jẹ higo kų̀p dų̀yakkų̀stąka jẹ tyą̀ąjm ku ve'e jẹ mąkk pǫj xyinų̀yǫ'ǫyjų.
14 Ve'em tse'e yą tsajmit it tyǫ́kini, ve'em ax jo'n jẹ nąk yak'axaa'tsni, viijnk tsǫ ve'e yakpą̀ąmni nų̀jom jẹ kǫpk jẹ kẹẹts jẹts jẹ naax juu' ve'e jẹm maaxy nąąj akojkm.
15 Jẹ yakkutojkpatąjk juu' ve'e yaja naxviijn, nayyo'tsjidinuts jẹ'ẹ ve'e jẹp aajntkup jẹts kǫpk kẹẹts akujkp, nay vanxų́pjidava juu' ve'e dų̀nų̀májidup, jẹ tojpatąjk jẹ vyintsą̀nda jẹts jẹ kumeen jáyuda mą̀ąt jẹ mąkk jáyuda, jẹ joyų̀toompa jáyuda jẹts jẹ naspąka jáyuda.
16 Jidų'ųm tse'e dų̀nų̀ųjmidi jẹ kǫpk jẹ kẹẹts:

—Naxkạda'akụ yam ạạts nmi'kxm jẹts ạạtse'e xyo'otsụt, ve'emts ạạtse'e xkapaa'tụt jẹ'ẹ pạne'e dụtuktsụụnip jẹ kutojkụn tsụụjntkụn jẹts ạạtse'e xkapaatpat jẹ mạkk tsaachpaatụn juu' ve'e yakjéjap jẹ'ẹ jẹ y'ẹjkụn kạjx pạne'e yaktijp Carnero Onụk,

17 kụx távani ve'e dụpaatni jẹ xạạj ku ve'e jẹ mạkk tsaachpaatụn jyẹja. ¿Pạn tse'e nvaat dụmuténap?

7

Jẹ'ẹda pạn pạn jatye'e yaktukkọnvaatstu jẹ israeejlit jáyuda

1 Van'itts ạtse'e n'ix nụmaktaaxk jẹ ángeles tyénada maktaaxk esquina yaja naxviijnit itụkujx, ka'a tse'e dụyakjatta jẹtse'e pyójụt yaja naxviijn ukpụ jẹm maaxy nạviinm, jẹtse'e ni to'ka jẹ kụp kyapojụyo'oyụt.

2 N'íxpats ạtse'e jado'k jẹ ángeles, jẹm jẹ'ẹ ve'e myets joma ve'e jẹ xạạj pyítsum. Jẹmts jẹ'ẹ ve'e dụmạạda jẹ tsa'yụn juu' ve'e jẹ joojntyk Nte'yam jyẹ'ẹ. Jẹ ángeles tse'e mạkk dụmukọjts jẹ nụmaktaaxk ángeles juu' ve'e jẹ kutojkụn yakmọọydu jẹtse'e dụyakvintọ́kidat yạ naxviijnit it jẹts jẹ maaxy nạạj.

3 Jidụ'ụm tse'e dụnụụjmidi:

—Ka'a tse'e xyakvintọ́kidat jẹ naxviijnit it, jẹ maaxy nạạj, ukpụ jẹ kụp, van'ítnume'e ku ạạtse'e mpạạjmjadat jẹ nNte'yamamda jẹ cha'yụn jẹm vyimpọ́kkumda pạn pạn jatye'e mutoojnjụdup mupạjkjụdup.

4 Van'itts ạtse'e n'amọtunajxy nụvinxụp jẹ'ẹ ve'eda pạn pạn jatye'e jẹ tsa'yụn yakpạạjmjidu. Nụmọ́kupx javujxtkupxụk maktaaxk miijl tse'e y'ijtti, yaktukkọnvaatstu tse'e nụjom jẹ jạkạ'ạ juu' ve'e jẹ israeejlit jáyuda.

5 Nụmakmẹjtsk miijle'e jẹ tsa'yụn yakpạạjmjidi jẹ Judá jẹ chaan jẹ kyọọj, nụmakmẹjtsk miijl jẹ Rubén jyẹ'ẹ, nụmakmẹjtsk miijl jẹ Gad jyẹ'ẹ,

6 nụmakmẹjtsk miijl jẹ Aser jyẹ'ẹ, nụmakmẹjtsk miijl jẹ Neftalí jyẹ'ẹ, nụmakmẹjtsk miijl jẹ Manasés jyẹ'ẹ,

7 nụmakmẹjtsk miijl jẹ Simeón jyẹ'ẹ, nụmakmẹjtsk miijl jẹ Leví jyẹ'ẹ, nụmakmẹjtsk miijl jẹ Isacar jyẹ'ẹ,

8 nụmakmẹjtsk miijl jẹ Zabulón jyẹ'ẹ, nụmakmẹjtsk miijl jẹ José jyẹ'ẹ, nụmakmẹjtsk miijl jẹ Benjamín jyẹ'ẹva.

Jẹ nụmay jayu juu' ve'e pọọ'p xạxta

9 Ku yạ'ạ ve'e ñajxy, van'itts ạtse'e n'ix va'ajts nụmay ạạ'k jẹ jayu, kamachọọvna, jẹme'e tyénada jẹ kutojkụn tsụụjntkụn vyinkojkm jẹts jẹm jẹ'ẹ vyinkojkm pạne'e yaktijp Carnero Onụk. To'k it to'k naxviijnts jẹ'ẹ ve'e chọọ'nda, anañụjoma jẹ kẹ'xpa, anañụjoma jẹ aaj jẹ ayook, jẹts anañụjoma jẹ naax jẹ kajpụn. Pọọ'p xạxts jẹ'ẹ ve'eda. Jẹm tse'e dụmats'itta jẹ tụụxụx aajy,

10 jẹtse'e mạkk kyọtsta. Jidụ'ụm tse'e vya'anda:

—Jẹ Nte'yam, juu' ve'e dụtuktsụụnip jẹ kutojkụn tsụụjntkụn, jẹts jẹ'ẹ pạne'e yaktijp Carnero Onụk, xyaktsọọkumduts ụụ'm jẹ'ẹ ve'eda.

11 Ax anañụjoma jẹ ángeles, jẹmts jẹ'ẹ ve'e vídụta dụnaa'ténada jẹ kutojkụn tsụụjntkụn jẹts jẹ mújit jáyuda mạạt jẹ nụmaktaaxk joojntykivada, jẹtse'e jẹ vyiijnda jẹ y'aajta dụtukpaatti jẹ it juu' ve'e jẹm jẹ kutojkụn tsụụjntkụn vyinkojkm, jẹtse'e jẹ Nte'yam dụvinja'vidi dụvintsạ'kidi.

12 Jidụ'ụm tse'e vyaandi:

¡Amén! Jẹ oy nụkọjtsin, jẹ mạjin jẹ jaanchin, jẹ vijin jẹ kẹjụn, jẹ kukọjtsụn jẹts jẹ vintsạ'kin,
jẹ kutojkụn jẹts jẹ mạkkin,
jẹ nNte'yamamda tse'e dụjayẹjpnup nụjom yạ'ạ xạ'ma kạjx. Amén.

13 Van'it tse'e nụto'k jẹ mújit jayu ạts x'amọtutụvi:

—¿Pạnts yạ'ạ ve'eda juu' ve'e pọọ'p xạx? ¿Jomas yạ'ạ ve'e chọọ'nda?

14 Van'itts ạtse'e nnụụjmi:

—Ka'a ạtse'e nnụjava. Nvaat ạtse'e xvaajnjat.

Van'itts ạtse'e xnụụjmi:

—Jẹ'ẹ xa yạ'ạ ve'eda juu' ve'e jẹ mạkk tsaachpaatụn dụyaknajxtu, pạn pạn jatye'e jẹ vyit dụpojtu jẹtse'e dụyakpọọ'pidi jẹ'ẹ jẹ ñụụ'pụn kạjx pạne'e yaktijp Carnero Onụk.

15 Jẹ'ẹ kạjx tse'e y'itta jẹm jẹ Nte'yam jẹ kyutojkụn tsụụjntkụn vyinkojkm jẹtse'e dụvinjávada dụvintsạ'ạgada jóvum xạạj jóvum tsooj jẹm myajạ tsaptajkm; jẹ'ẹ pạne'e yaktijp Carnero Onụk, jẹ'ẹ tse'e íxjidinup jayẹjpjidinup jẹtse'e y'ijtnit jẹ'ẹ mạạtta.

16 Ka'a tse'e jẹ yooj jẹ tạạtsa dụ'ukyaknajxtinit, ka'a tse'e jẹ aampa xạạj y'ukyaktọọjyjidinit, ka'ats jẹ'ẹ ve'e jẹ an y'ukpaatjidinit,

17 kụx jẹ'ẹ pạne'e yaktijp Carnero Onụk, juu' ve'e ijtp joma ve'e jẹ kutojkụn tsụụjntkụn, jẹ carnero vinténiva jo'nts jẹ'ẹ ve'e y'ix'ítjadat jẹtse'e yaknajkxjadat joma ve'e jẹ tsoxk nạạj

myu'ut juu' ve'e joojntykinyajkp. Jẹ Nte'yam tse'e yakkẹẹkụxjadap nụjom jẹ vyinnạajta, ka'a tse'e y'ukyaaxtinit.

8

Jẹ muvuxtojtụk tsa'yụn jẹts jẹ poọm ajojkin juu' ve'e tum jẹ oro

1 Ku ve'e jẹ'ẹ pạne'e yaktijp Carnero Onụk, jẹ'ẹ tse'e dụpajkji jẹ muvuxtojtụk tsa'yụn, van'it tse'e jẹm tsapjọọtm nụjom juu' jaty y'amọ'tkụjx kojkm hora jo'n.

2 Van'itts ạtse'e n'ix jẹ nụvuxtojtụk aangelesta juu' ve'e jẹm jẹ Nte'yam vyinkojkm ténidup, jẹ'ẹda tse'e yakmọọydu vuxtojtụk jẹ trompeta.

3 Van'it tse'e jyẹ'y jado'k jẹ ángeles mạạt to'k jẹ poọm ajojkin juu' ve'e tum jẹ oro. Van'it tse'e dụvinkuva'ki jẹ poọm jojkpẹjtụn jẹtse'e yakmọọjy may jẹ poọm jẹtse'e dụtukmạạtvintsạ'ạgat jẹ tsapkạts juu' ve'e jẹ Nte'yam jẹ jyayu kyojtstup, jẹm tse'e dụvintsạ'ạgat joma ve'e jẹ poọm jojkpẹjtụn juu' ve'e tum jẹ oro, juu' ve'e ijtp jẹm jẹ kutojkụn tsụụjntkụn vyinkojkm.

4 Van'it tse'e jẹ poọm jọk pyojtụk mạạt jẹ Nte'yam jẹ jyayu jẹ chapkạtsta juu' ve'e jẹ ángeles tyukvinjạjkp jẹ poọm jojkpẹjtụn juu' ve'e tum jẹ oro, jẹtse'e jyạk jẹm jẹ Nte'yam vyinkojkm.

5 Van'it tse'e jẹ ángeles dụkạajn jẹ poọm ajojkin jẹtse'e dụyak'ujts mạạt jẹ yojxpẹjtụn jạmpajk. Van'it tse'e dụkụskạ'ạ yaja naxviijn. Ku ve'e ve'em dụtuujn, van'it tse'e jẹ vítsụk tyuntạạ'pụk, jẹ añu tyumpuj tyuntsa'pxy, jẹ añu tyumpu'u tyunmạạ't, mạkk tyun'ojxini.

Jẹ trompétada

6 Van'it tse'e ñay'apạajmtkijidi jẹ nụvuxtojtụk ángeles juu' ve'e dụmạạtta jẹ trompeta jẹtse'e dụtukxo'oxtat.

7 Ku ve'e jẹ muto'k ángeles dụtukxuux jẹ trompeta, van'it tse'e yaja naxviijn jyẹji jẹ tạạxt jẹts jẹ jạajn, jẹ nụụ'pụn mutạka. Tọọy tse'e to'k viijn yạ naxviijnit it; juu' tse'e jamẹjtsk viijn, ka'a tse'e tyọọjy; tọkyajxpa tse'e jẹ tsoxk kụp jẹts nụjom jẹ aajy jẹ ojts.

8 Ku ve'e jẹ mumẹjtsk ángeles dụtukxuux jẹ trompeta, van'it tse'e jẹm maaxy nạjọọtm yakkex to'k juu' ve'e ve'em íxuvip ax jo'n to'k jẹ mạjạ kọpk, tọọyp tse'e vye'na. Van'it tse'e to'k viijn jẹ maaxy nạaj nụụ'pụn vyimpijtkujx; juu' tse'e jamẹjtsk viijn, ka'ats jẹ'ẹ ve'e nụụ'pụn vyimpijt.

9 ẹọ'kkạjxtu tse'e to'k viijn juu' ve'e jẹm maaxy nạjọọtm joojntykidup; juu' tse'e jamẹjtsk viijn, ka'ats jẹ'ẹ ve'e y'ọọ'kti. Vintọkikạjxtuva tse'e jẹ barco juu' ve'e ijttu to'k viijn jẹm maaxy nạjọọtm; juu' tse'e jamẹjtsk viijn jẹ maaxy nạaj, ka'a tse'e jẹ barco jẹm vyintókidi.

10 Ku ve'e jẹ mutoojk ángeles dụtukxuux jẹ trompeta, van'it tse'e to'k jẹ maatsa chạạ'n jẹm tsajviinm, jẹ kunọ'kụn jo'n tse'e tyọy, jẹtse'e ñaxkạdaaky joma ve'e to'k viijn jẹ mạjạ nạaj jẹts jẹ mo'tpa nạaj; juu' tse'e jamẹjtsk viijn jẹ mạjạ nạaj jẹts jẹ mo'tpa nạaj, ka'ats jẹ'ẹ ve'e jẹm ñaxkạdaaky.

11 Ajénjots jẹ'ẹ ve'e xyạaj jẹ maatsa, ta'am ojts aajy jẹ'ẹ ve'e kyạtsạpítsum, jẹ'ẹ kạjx tse'e jẹ nạaj vyimpijtkujx ta'am. Nụmay tse'e jẹ jayu tyun'ọọ'kti kụx va'ajts ta'ame'e jẹ nạaj.

12 Ku ve'e jẹ mumaktaaxk ángeles dụtukxuux jẹ trompeta, van'it tse'e vyintọki to'k viijn jẹ aampa xạạj, jẹ aampa pọ'ọ, jẹts jẹ maatsa; juu' tse'e jamẹjtsk viijn jẹ aampa xạạj, jẹ aampa pọ'ọ, jẹts jẹ maatsa, ka'ats jẹ'ẹ ve'e vyintọki. Ve'em tse'e kyakujaj kyakutụ'kx jẹ aampa xạạj, jẹ aampa pọ'ọ, ukpụ jẹ maatsa maktaaxk hora ku ve'e xyụụjụni jẹts maktaaxk hora ku ve'e cho'oini kyọọ'tsini.

13 Ku ạtse'e n'ix, van'itts ạtse'e n'amọtunajxy to'k jẹ ángeles mạkk jidụ'ụm vyaajñ, jẹyyp tse'e vye'na jẹm tsajm itụkojkm:

—¡Ayọọv xa jẹ'ẹ ve'e jẹ jyọọtta ka to'k náxap pạn pạn jatye'e tsụụnidup jẹm naxviijnit it kạjxm, kụx tun tạ́mani xa jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e jẹ janụtoojk ángeles dụtukxo'oxtat jẹ trompétada!

9

1 Ku ve'e jẹ mumugọọxk ángeles dụtukxuux jẹ trompeta, van'itts ạtse'e n'ix to'k jẹ maatsa juu' ve'e tsọọ'n jẹm tsajviinm jẹtse'e ñaxkạdaaky yaja naxviijn, jẹ maatsa tse'e yakmọọy to'k jẹ avaatsụn jẹ jot jyẹ'ẹ juu' ve'e ọọy tyunkạaka.

2 Van'it tse'e dụyak'avaach jẹ jot. Jẹp tse'e pyítsum jẹ jọk, ve'em ax jo'n jẹ mạjạ jạntọọjntykụn jọk. Jẹ jọk tse'e dụyakkọọ'tsikạjx jẹ aampa xạạj jẹts yạ tsajmit it.

3 Jẹm tse'e jọk akojkm pyítsumdi jẹ tạ́nụkta juu' ve'e jẹ paach jo'n íxuvidup, jẹtse'e ñaxjẹyydi yaja nụjom naxviijnit itụkujx. Yakmọọydu tse'e jẹ tạ́nụk jẹ kutojkụn vintsọ ve'e jẹ jayu dụyaktsaachpaa'ttat, ve'em ax jo'n jẹ kaa'pyk jẹ jayu dụyaktsaachpaa'ty.

4 Yaknụụjmidu ve'e jẹts ka'a ve'e dụyakvintọ́kidat jẹ aajy jẹ ojts juu' ve'e yaja naxviijnit itụkujx, ni ti kụpa, jẹts ni tía juu' ve'e tsoxk, jẹ'ejyji ve'e yaktsaachpaa'ttap jẹ jayu juu' ve'e dụkajayẹjptup jẹ Nte'yam jẹ cha'yụn jẹm vyimpọ́kkum.

5 Ax ka'a tse'e yakmasǫǫkti jętse'e ję jayu dụyak'ǫǫ'ktat, ję'ę ve'e jętse'e ję jayu dụyaktsaachpaa'ttat mugǫǫxk pǫ'ǫ. Ję tsaachpaatụn juu' ve'e yakjéjidu, ve'emts ję'ę ve'e yakjava ax jo'n ję jayu ję kaa'pyk tyụpjụ.

6 Ku ve'e ve'em tyónjụt kyǫ́tsjụt, jyǫǫ'k'íxtidinup tse'e ję jayu vintsǫ ve'e y'ǫǫ'ktat, ax ka'a tse'e y'ǫ'yixjadat; ja'ǫǫ'kuva'andap tse'e, ka'a tse'e y'ǫǫ'ktat.

7 Apąąmdụkada tse'e ję tánụk ax jo'n nụmay ąą'k ję caballo juu' ve'e apąąmdụkada jętse'e y'atso'oxtóndat. Jęm tse'e kyuvajkm dụjayępta juu' ve'e ję oro corona jo'n kę'xp; ve'em tse'e ję vyiijnda ję y'aajta ax jo'n ję jayu,

8 ve'em tse'e ję vyaajyta ax jo'n ję tą'ąxtąjk ję vyaajy, ve'em tse'e ję tyąątsta ax jo'n ję león jyę'ę.

9 Ję pojxụn tse'e natyukxǫjxjụdup ax jo'n ję nụxoya. Ve'em tse'e ję kyęękụn dụyaknę'ęmda ax jo'n myǫtu ku ve'e ję caballo may ję carro dụpavụụ'n ku ve'e ję atso'ox toonk dụ'anómada.

10 Jęm tse'e tyo'xta jąjm dụmąądada ję tyąjpụn, ve'em ax jo'n ję kaa'pyk jyę'ę, juu' ve'e tyuktáptap ję jayu jętse'e mugǫǫxk pǫ'ǫ dụyaktsaachpaa'ttat.

11 Jyayęjptup tse'e to'k juu' ve'e kạ'mijidup, ję kǫ'ǫy aangelests ję'ę ve'e juu' ve'e jęp kąąk jótup. Ję ángeles, Abadoonts ję'ę ve'e yaktij ję hebreo aaj. Yakvintǫ́kivats ję'ę ve'e kyątsąpítsum.

12 Najx tse'e ję muto'k tsaachto'nụn, ax miimpnum tse'e jamejtsk.

13 Van'it tse'e ję mutojtụk ángeles dụtukxuux ję trompeta. Van'itts ątse'e n'amǫtunajxy to'k ję ayook juu' ve'e pítsump jęp maktaaxk esquina itąkujkp juu' ve'e jęm pǫǫm jǫjkpejtụn kąjxm juu' ve'e tum ję oro jętsjuu' ve'e jęm ję Nte'yam vyinkojkm ijtp.

14 Jidụ'ụm tse'e dụnụụjmi ję ángeles juu' ve'e dụmąąt ję trompeta:

—Mukeja ję nụmaktaaxk ángeles juu' ve'e mutsómada jęm joma ve'e ję éufratesit mąją nąąj.

15 Ve'em tse'e yakmukéjidi ję nụmaktaaxk ángeles jętse'e ję jayu dụyak'ǫǫ'kkáxtat to'k viijn; juu' tse'e jamejtsk viijn ję jayu, ax ka'ats ję'ę ve'e dụyak'ǫǫ'ktat. Yaktuknụpąajmtkidu ve'e ję hora, ję xąąj, ję pǫ'ǫ, jętsję joojnt vin'ite'e yakmukéjadat.

16 N'amǫtunajxts ątse'e nụvinxụpe'e y'ijtti ję tyojpątąjkta juu' ve'e ję caballo dụtuktsụụnidup, nụmejtsk mǫ́kupx millоonts ję'ę ve'e y'ijtti.

17 Jidụ'ụmts ątse'e xyak'ixti ję cabálloda. Juu' tse'e tuktsụụnijidup, ję pojxụn tse'e natyukxǫjxjụdup ax jo'n ję nụxoya, tsaptsts ję'ę ve'e ję pojxụn xǫx y'ijt, jętspa azuujl, jętspo'ts. Ję cabálloda, ve'emts ję'ę ve'e ję kyuvajk y'ijtti ax jo'n ję león ję kyuvajk, jępts ję'ę ve'e y'ávup pyítsum ję jąąjn, ję jǫk, jętsję azufre.

18 To'k viijn ję jayu juu' ve'e tsụụnidup yaja naxviijnit itụkụjx, ję tsaachto'nụn tse'e yak'ǫǫ'kjụdu, ję jąąjn, ję jǫk, jętsję azufre juu' ve'e jęp ję caballo y'ávup pítsump. Juu' tse'e jamejtsk viijn ję jayu, ax ka'ats ję'ę ve'e dụyak'ǫǫ'kti.

19 Jępe'e y'ávup jętsjęm tse'e tyo'xta kąjxm dụjayępta ję caballo ję kyutojkụnda; ve'em tse'e ję tyo'xta y'íxuvada ax jo'n ję tsaa'n kuvajk, ję'ę tse'e tyukyaktsaachpaattup ję jáyuda.

20 Ax ję jáyuda juu' ve'e vintaandu ku ve'e ję tsaachto'nụn ñajxy, ka'a tse'e dụmasǫǫkti ję kyǫ'ǫy joojntykinda, ka'a tse'e dụvintsą'ki'atụ́vidi ję kǫ'ǫyjáyuvapta ukpụ ti jatye'e y'apąmnajxtu ję oro mąąt, ję plata mąąt, ję bronce mąąt, ję tsaaj mąąt, ukpụ ję kụp mąąt, ję'ę juu' ve'e ka'íxtup kamǫ́tudup jętse'e kyayǫ'ǫyda.

21 Ka'a tse'e vyinmayụmpijtti, ka'a tse'e dụmasǫǫktuva ję yakjayu'ǫǫ'kk, ję maayk, jętsję męę'tsk, jyaa'ktukmąątjayęjptuva tse'e ję kąts ję yaa'y ję tą'ąx juu' ve'e ka púkap jyayęjptup.

10

To'k ję ángeles ję nąk dụkǫn'ijt axaa'tsva'kxy

1 Van'itts ątse'e n'ix jado'k ję mąkk ángeles jęm tsapjǫǫtm chąą'n, vínụts vimpídụt. Jęm tse'e kyuvajkm ję ii'tsụts. Ve'em tse'e ję vyiijn ję y'aaj y'ajaj y'atụ'kx ax jo'n ję aampa xąąj, ve'em tse'e ję pyoojy ję tyek kye'ex ax jo'n ję jąąjn.

2 Jęm tse'e to'k ję nąk dụkǫn'it axaa'tsva'kxy, jętse'e ję y'aka'yụn tek dụpụụjm jęm maaxy nąni'kxm jętse'e ję y'anajụtek dụpụụjm jęja naxkụjx.

3 Van'it tse'e mąkk kyąjts, ve'em ax jo'n ję león y'akąą'stụk. Ax ku tse'e mąkk kyąjts, van'it tse'e myǫtu vuxtojtụk ję añu ya'axy.

4 Tą́vani tse'e ję vuxtojtụk añu ya'axy vye'na, van'itts ątse'e n'ukjavyętuvaajñ. Van'itts ątse'e n'amǫtunajxy to'k ję ayook juu' ve'e jęm tsapjǫǫtm tsǫǫ'mp. Jidụ'ụm tse'e vyaajñ:

—Kadi x'avana juu' ve'e tụdụkǫtsta ję vuxtojtụk añu, kadi xjavyet.

5 Van'it tse'e ję ángeles juu' ątse'e n'ix tyena jęm maaxy nąni'kxm jętsjęja naxkụjx, ję'ę tse'e ję y'aka'yụn kạ'ąj dụyakpojtụk jęm tsajm tsǫv,

6 jętse'e ję Nte'yam dų́yaknajxy, ję'ę juu' ve'e xą'ma kąjx ijtp jętse'e dų́pų́ųjm yą tsajmit it, yą naxviijnit it, ję maaxy nąąj, jęts nų́jom juu' jatye'e ijtp. Van'it tse'e vyaajñ:

—Ka'a xa ve'e y'ukta'ninit.

7 Ku xa ve'e dų́paatnit pąn vin'ite'e ję muvuxtojtų́k ángeles dų́tukxo'oxų́t ję trompeta, tą tse'e tyunjų́ kyą́tsjų́ vye'na juu' ve'e ję Nte'yam ñų́pąąjmtki jętse'e kyayaknų́java y'ijt, ve'em ax jo'n ję'ę ve'e dų́tuknų́ja'vi ję myutoompada ję myupąjkpada, ję Nte'yam ję y'ayook kojtsnajxpatąjkta.

8 Ję ayook juu' ą́tse'e n'amǫtunajx jętse'e jęm tsapjǫǫtm kyąda'aky, xmukǫjtsnuvats ą́tse'e, jęts ą́tse'e xnų́ujmi:

—Nąjkxų́ xkąnų́ ję nąk axaa'ch juu' ve'e myąąt ję ángeles juu' ve'e ténip jęm maaxy nąni'kxm jęts jęm naxviinm.

9 Nąjkxts ą́tse'e joma ve'e ję ángeles jęts ą́tse'e n'amǫtu ję nąk. Van'itts ą́tse'e xnų́ujmi:

—Chaja jęts ja'kxų́. Ję po'ojk pa'ajk jo'n tse'e y'ítų́t jęp m'ávup; ax ku tse'e jęm mjǫǫtm jyę'yat, ta'aminup tse'e.

10 Van'itts ą́tse'e ję ángeles ję nąk ntukkąkǫnvaach jęts ą́tse'e nju'kx. Ve'em tse'e y'ijt yap ą́ts n'ávup ax jo'n ję po'ojk pa'ajk. Ax kuts ą́tse'e nją'kxkų́jx, ta'aminu tse'e yam ą́ts njǫǫtm.

11 Van'itts ą́tse'e xnų́ujmi:

—Tun vinkǫpk xa ję'ę ve'e jętse'e xkǫjtsnajxnuvat ję Nte'yam ję y'ayook nų́may ję jayu kąjxta, may ję naax ję kajpų́n kąjxta, may ję aaj ję ayook kąjxta, jęts nų́may ję yakkutojkpa kąjxta.

11

Ję nų́męjtsk jayu juu' ve'e ję tų́vąkojtsų́n dų́pą́mdap

1 Van'itts ą́tse'e nyakmǫojy to'k ję kijpxų́n ax jo'n to'k ję kapy, jęts ą́tse'e nyaknų́ujmi:

—Nąjkxų́ xkijpxų́ ję Nte'yam ję myąją tsaptąjk jęts ję yǫjxpęjtų́n. Machǫvų́ pąn nų́vinxų́pta ve'e jęp ję Nte'yam dų́vinjávada dų́vintsą'ągada,

2 ax ka'a tse'e xkijpxų́t jęp tsaptąktaagujkp, kų́x ję'ę ve'e ję Nte'yam mǫojyjų́du pąn pąn jatye'e ka ję israeejlit jáyuvap. Ję'ę tse'e dų́tuktęę'ndap ję va'ajts kajpų́n vų́jxtkupxų́k męjtsk poʼǫ.

3 Ą́tsts ję'ę ve'e nkéxtap nų́męjtsk ję jayu juu' ve'e ję tų́vąkǫjtsų́n dų́pą́mdap ą́ts kąjx, ję'ę tse'e dų́kǫjtsnáxtap ję Nte'yam ję y'ayook to'k miijl jamęjtsk mókupx jatoogupx xąąj, ję yąk vitts ję'ę ve'e natyukxǫ́xjadap juu' ve'e ję jayu jyayejpp ku ve'e ję jayu kyu'ǫǫ'kjini.

4 Ję męjtsk olivos kų́p jęts ję męjtsk tsintǫvyęjtų́n juu' ve'e ijttup jęm ję Mąją Vintsą́n vyinkojkm, ję'ę tse'e ñų́kąjtsp nų́męjtsk yą jáyuda.

5 Pąn pants yą'ą ve'e ǫyvintsǫva tonuvaajnjų́dup, jępts ję'ę ve'e y'ávup pyítsumų́t ję jąąjn jętse'e yaktǫ́yjadat, ve'em tse'e y'ǫǫ'ktat ǫpyąna pąn pąne'e ǫyvintsǫva tonuvaajnjų́dup.

6 Jyayęjptup tse'e ję kutojkų́n jętse'e yą tsajmit it dų́yak'atóktat, ve'em tse'e kyato'ojų́t namvaate'e ję Nte'yam ję y'ayook dų́kojtsnáxta, jyayęjptuvapts ję'ę ve'e ję kutojkų́n jętse'e ję tsoxk nąąj dų́yakvimpíttat nų́u'pų́n, nay ve'empa ve'e ję tsaachto'nų́n dų́yakjéjadat yaja naxviijn. Ve'em ję'ę ve'e dų́tóndat vinxų́p naxe'e dų́tsǫkta.

7 Ax ku tse'e ję tų́vąkojtsų́n dų́yak'avaadadat, van'it tse'e cho'oxpą́kjadat ję na'a atsą'kip tą́nų́k juu' ve'e tsǫǫ'mp joma ve'e ję jot juu' ve'e va'ajts kąąk, jętse'e yak'ǫǫ'kjadat.

8 Ku ve'e ąą'kani vyę'nadat, van'it tse'e ję ñi'kx ję kyǫpk tyándat jęja too' kujk jęm kajpų́n kąjxm joma ve'e ję nMąją Vintsą́namda cryuuzpejt. Yaktijpapts ję'ę ve'e ję kajpų́n Sodoma, nay ve'empa Egipto.

9 Toojk xąąj jagojkm tse'e ję ñi'kxta ję kyǫpkta tyánų́t jęm, ka'ats ję'ę ve'e ję jayu dų́yakjáttat jętse'e ñaxtą́kadat kų́x y'ixuvaandup ję'ę ve'e ję jayu juu' ve'e tsǫǫ'ndup anañų́joma ję naax, anañų́joma ję kajpų́n, anañų́joma ję kę'xpa, jęts anañų́joma ję aaj ję ayook.

10 Pąn pąn jaty tse'e joojntykadap to'k it to'k naxviijn, tyukxǫǫndų́ktapts ję'ę ve'e ku ve'e y'ǫǫ'kti, ję xǫǫjntkų́n kąjxts ję'ę ve'e ñamyǫ'ǫjadat ję vintsą'kin to'k jado'k kų́x ǫǫ'ktu ve'e nų́męjtsk ję jáyuda juu' ve'e ję Nte'yam ję y'ayook dų́kǫjtsnajxtup y'ijt jętse'e pyą'mų́xjidi ję tsaachpaatų́n.

11 Ax ku tse'e toojk xąąj jagojkm ąą'k y'ijtti, van'it tse'e ję Nte'yam yakjoojntykpąjkjidinuva, jętse'e tyénidi. Tsą'kipąjktuts ję'ę ve'e nų́jom pąn pąn jatye'e íxjų́du.

12 Van'it tse'e nų́męjtsk ję jáyuda dų́'amǫtunajxti jęm tsapjǫǫtm to'k ję ayook juu' ve'e mąkk kǫjtsp jętse'e ñą'mų́xjidi:

—¡Pętta yam!

Van'it tse'e chajpęjtti jęm vínų́ts jǫǫtm, íxjų́duts ję'ę ve'e ję cho'oxpąjkpada.

13 Tun ję'yji tse'e mąkk tyun'ojxi jętse'e ję kajpų́n jyaavni to'k viijn, nų́vuxtojtų́k miijl tse'e ję jayu yak'ǫǫ'kjidi ję mąkk ojx. Juu' tse'e jataaxtojtų́k viijn, ka'ats ję'ę ve'e nąjkx

ve'em jya'avy. Tsą'kiduts jẹ'ẹ ve'e ǫǫy jẹ jayu juu' ve'e vintaandu jẹtse'e dụyakmą́jidi dụyakjaanchidi jẹ Nte'yam, juu' ve'e jẹm tsapjǫǫtm.
14 Najx tse'e jẹ mumẹjtsk tsaachto'nụn; tun jẹ́jani tse'e jẹ mutoojk.

Jẹ muvuxtojtụk ángeles mąąt jẹ trompeta

15 Ku ve'e jẹ muvuxtojtụk ángeles dụtukxuux jẹ trompeta, van'it tse'e yakmǫtu may jẹ aaj jẹ yǫ'kt jẹm tsapjǫǫtm. Jidụ'ụm tse'e mąkk vyaandi:
Ụxyam tse'e jẹ Nte'yam jẹts jẹ Cristo dụyakkutojkjadat nụjom jẹ jayu pạn nụvinxụpe'e to'k it to'k naxviijn,
jẹ'ẹ tse'e dụyakkutojkjadap xą'ma kąjx.
16 Van'it tse'e jẹ nụ'ii'px maktaaxk mújit jáyuda juu' ve'e dụtuktsụụnidup jẹ tsụụjntkụnda jẹm jẹ Nte'yam vyinkojkm, jẹ'ẹ tse'e jẹ vyiijnda jẹ y'aajta dụtukpaattu jẹ it juu' ve'e jẹm jẹ Nte'yam vyinkojkm, jẹtse'e jẹ Nte'yam dụvinja'vidi dụvintsą'kidi,
17 jẹtse'e vyaandi:
Nkukǫjtsjipts ąąts mitse'e, Mąją Vintsą́n, Nte'yam,
mits tse'e nujom mką'mikụjxp,
mits xa ve'e ụxyam m'ijtp, mítsam tse'e m'ijt,
kụx mką'mip mitse'e jẹ mąją kutojkụn jẹtse'e tụmyakkutojk'ukva'añ.
18 Jǫtma'ttu xa jẹ'ẹ ve'e jẹ jayu juu' ve'e mtso'oxpąjkjụdup to'k it to'k naxviijn,
ax tą tse'e jẹ tiempo dụpaatni ku mitse'e jẹ tsaachpaatụn xpąąmnit jẹ m'ejkụn kąjx
jẹtse'e xmǫǫynit jẹ ǫ'yin pạn pạn jatye'e mmutoojnjụdup mmupąjkjụdup,
jẹ'ẹ pạn pạn jatye'e dụkǫjtsnajxtup jẹ m'ayook,
pạn pạn jatye'e mits jẹ mjáyuda,
pạn pạn jatye'e mvinja'vijidup mvintsą'kijidup,
jẹ mújit jẹ muutskit,
tą tse'e jẹ tiempo dụpaatni ku ve'e xtukkuvẹjtnit jẹ tyǫkin pạn pạn jatye'e tụdụyak'ǫǫ'kta jẹ jayu juu' ve'e jẹm naxviijnit it kąjxm.
Jidụ'ụm tse'e vyaandi.
19 Van'it tse'e y'avaach jẹ Nte'yam jẹ myąją tsaptąjk juu' ve'e jẹm tsapjǫǫtm. Jẹm tse'e kye'ex jẹ xiixt joma ve'e kąąjyụk jẹ Nte'yam jẹ kyǫjtstán. Van'it tse'e jẹ vítsụk tyuntąą'pụk, jẹ añu tyumpu'u tyunmąą't, jẹ añu tyumpuj tyuntsa'pxy, ojxi tse'e yą naxviijnit it jẹtse'e ǫǫy tyuntąąxti.

12

Jẹ tą'ąxtąjk jẹts jẹ na'a kǫ'ǫtyą́nụkap

1 Van'itts ątse'e xyak'ix jẹm tsapjǫǫtm to'k jẹ mąją nụja'vin, to'k jẹ tą'ąxtąjk juu' ve'e dujayejpp jẹ xyǫx ax jo'n jẹ aampa xąąj. Jẹp tse'e tyekụpa'tkup jẹ aampa pǫ'ǫ dụjayep, jẹme'e kyuvajkm dụjayep to'k jẹ corona juu' ve'e makmẹjtsk jẹ maatsa dụmąąt.
2 Yakjẹjavaampy tse'e jẹ tą'ąxtąjk to'k jẹ pi'k ónụk, jẹ tsaachpaatụn yak'ụjjụ yakya'axyjụ jẹ'ẹ kąjx ku ve'e jẹ y'ónụk dụyakkẹ'ẹxuva'añ.
3 Van'itts ątse'e xyak'ixpa jẹm tsapjǫǫtm jado'k jẹ mąją nụja'vin, to'k jẹ na'a kǫ'ǫtyánụkap, mąj jẹts tsapts, vuxtojtụk kuvajkax jẹts majk vájax, jẹme'e to'k jaty kyuvajkm dụmąąda jẹ corona.
4 Jẹ tyo'xta tse'e tyukkụsjo'p to'k viijn pạn vinxụpe'e jẹ maatsa jẹtse'e yaja naxviijn dụyaknaxkądaaky. Juu' tse'e jamẹjtsk viijn jẹ maatsa, ka'a tse'e yaja naxviijn dụyaknaxkądaaky. Jẹ na'a kǫ'ǫtyánụkap tse'e napyąąjmju jẹm jẹ tą'ąxtąjk vyinkojkm, jẹ'ẹ tse'e dụ'a'ix'ijt ku ve'e jẹ tą'ąxtąjk jẹ y'ónụk kyẹ'ẹxụt jẹtse'e jatyji dụtso'otsụt.
5 Yakkẹ'x tse'e to'k jẹ pi'k mix ónụk jẹ tą'ąxtąjk, jẹ'ẹ tse'e mąkk dụyakkutojkjap nụjom jẹ jayu pạn nụvinxụpe'e to'k it to'k naxviijn chąąnada. Tun jatyji tse'e jẹ y'ónụk yakpąjkji jẹtse'e yakpụụjm joma ve'e jẹ Nte'yam, jẹm joma ve'e jẹ kyutojkụn tsụụjntkụn.
6 Ax kẹẹk tse'e jẹ tą'ąxtąjk jẹtse'e ñujkx jẹm vinva'ajts it kąjxm, jẹm joma ve'e jẹ Nte'yam to'k jẹ it tyuknụpąąjmtkiji jẹtse'e jẹm jẹ tukjoojntykin yakmǫ'ǫt to'k miijl jamejtsk mǫ́kupx jatoogupx xąąj.
7 Van'it tse'e jẹ atso'ox tyoojnji jẹm tsapjǫǫtm; jẹ yakkutojkpa ángeles juu' ve'e Miguel dụxąąj jẹts jẹ y'aangeles, jẹ'ẹ tse'e dụmąąt'atso'oxtoondu jẹ na'a kǫ'ǫtyánụkap mąąt jẹ kyǫ'ǫy aangelestąjkta.
8 Ax ka'a tse'e myąądaakti jẹ na'a kǫ'ǫtyánụkap mąąt jẹ kyǫ'ǫy aangelesta, ka'a ve'e y'uk'ijttini jẹm tsapjǫǫtm.
9 Ve'emts jẹ'ẹ ve'e yakpavǫjpni jẹ na'a kǫ'ǫtyánụkap, jẹ jụjpit tsaa'n juu' ve'e dụnụvintsąnikąjxp jẹ kǫ'ǫyjayuvaptąjkta, jẹ Satanás, jẹ'ẹ juu' ve'e jẹ jayu dụvin'ąą'mp to'k it to'k naxviijn. Jẹ'ẹ mąąt jẹ kyǫ'ǫy aangelestąjkta, yakkụsvippkąjxtinuts jẹ'ẹ ve'e yaja naxviijnit itụkụjx.

10 Van'itts ạtse'e n'amọtunajxy to'k jẹ ayook mạkk vya'añ jẹm tsapjọọtm:
—Tạ xa je'ẹ ve'e jẹ tiempo dụpaatni ku ve'e jẹ Nte'yam dụyaktsọ'ọkụt jẹ jyayu, tạts je'ẹ ve'e dụyaknụkẹ'xnatáka jẹ myạkkin jẹts jẹ kyutojkụn, tạts je'ẹ ve'e jẹ tiempo dụpaatni jẹtse'e jẹ Cristo viinm yakkutojknit, kụx távani je'ẹ ve'e yakpavạp pạne'e jẹ n'útsamda jẹ n'ajchamda jẹts jẹ n'útsamda jẹ ntsạ'ạamda jọ́vum xạaj jọ́vum tsooj dụnụxạ'ạip tụy'it jẹm ụụ'm jẹ nNte'yamamda vyinkojkm.
11 Tạ tse'e jẹ n'útsamda jẹ n'ajchamda jẹts jẹ n'útsamda jẹ ntsạ'ạamda dụ'amạạdaagada jẹ ñụxạ'ạiva. Ve'em tse'e myạạdaakti kụx je'ẹ pạne'e yaktijp Carnero Onụk, je'ẹts je'ẹ ve'e ku'ọọ'kijidu jẹtse'e tyuknụvaatsjidi jẹ tyọkin, ax ka'ats je'ẹ ve'e chạ'kidi jẹtse'e dụ'avánadat jẹts jyaanchja'vidup je'ẹ ve'e pạne'e yaktijp Carnero Onụk, ka'ats je'ẹ ve'e chạ'kidi jẹtse'e jẹ tụvạkọjtsụn dụpámdat jẹ ọy kạts jẹ ọy ayook kạjx óyame'e yak'ọọ'kjada pạn pạn jatye'e dụkajaanchja'vidup juu' ve'e kyọjtstup.
12 Xọọndụktats n'it miits pạn pạn jatye'e ijttup yaja tsapjạạt. ¡Ax ayọọv tse'e miits jẹ mjọọtta pạn pạn jatye'e joojntykidup jẹm naxviijnit it kạjxm jẹts jẹm maaxy nạjọọtm, kụx tạ ve'e kyạda'aky joma ve'e miitsta jẹ kọ'ọyjáyuvap juu' ve'e dụnụvintsạnikạjxp jẹ kọ'ọyjayuvaptajkta; ọọyts je'ẹ ve'e tyun'ekju kụx ñụja'vip je'ẹ ve'e jẹts tsojke'e vyintókinit!
13 Ax ku tse'e jẹ na'a kọ'ọtyánụkap dụ'ix jẹts yaja ve'e naxviijn yakkụsvipp, van'it tse'e dụjomtún dụtitún jẹ tạ'ạxtạjk juu' ve'e jẹ pi'k mix ónụk dụyakkẹ'x.
14 Ax jẹ tạ'ạxtạjk, yakmọọyts je'ẹ ve'e mẹjtsk jẹ kyẹẹkụn, ve'em ax jo'n jẹ vijtsụn jyẹ'ẹ, jẹtse'e y'ọ'yixjụt jẹtse'e jeyyp jẹm ñạjkxụt vinva'ajts it kạjxm, jékume'e dụkukẹ'ẹkụt jẹ tsaa'n, jẹme'e ñạjkxụt joma ve'e jẹ tukjoojntykin yakmọ'ọt toojk joojnt jagojkm.
15 Jẹ tsaa'n, jẹpts je'ẹ ve'e y'ávup dụyakpítsum jẹ nạạj jẹtse'e dụtukpụụjm to'k jẹ mạjạ nạạj, je'ẹ tse'e jẹ tạ'ạxtạjk y'uktukyakja'ạtuvaan.
16 Van'it tse'e jẹ naax dụputajki jẹ tạ'ạxtạjk, kụx avaatse'e jẹ naax jẹtse'e dụnasjạạ'nni jẹ mạjạ nạạj juu' ve'e jẹp jẹ na'a kọ'ọtyánụkap y'ávup ukpítsum.
17 Je'ẹ tse'e jẹ na'a kọ'ọtyánụkap ọọy tyuntukmujọtma't jẹ tạ'ạxtạjk jẹtse'e ọjts dụtso'oxpúk jẹ tạ'ạxtạjk jẹ chaan jẹ kyọọj juu' ve'e vintaandu, je'ẹda juu' ve'e dụkutyoondup jẹ Nte'yam jẹ pyava'nụn jẹtse'e to'k aaj to'k jọọt ñaajk'ítjada jẹ Jesucristo mạạt.

13

Jẹ nụmẹjtsk na'a atsạ'kip tánụk

1 Ku ạtse'e nteni jẹm po'o jọọtm jẹja maaxy nạpa'ayi, van'itts ạtse'e n'ix to'k jẹ na'a atsạ'kip tánụk pyítsum jẹm maaxy najọọtm, vuxtojtụk kuvajkax jẹts majk vájax. Jẹm tse'e to'k jaty vaj kạjxm dụjayep to'k jẹ corona; ax jẹm tse'e kuvajk kạjxmda javyet to'k jẹ ayook juu' ve'e jẹ Nte'yam ọọy dụtunvinkọjtspẹjtp.
2 Jẹ na'a atsạ'kip tánụk juu' ạtse'e n'ix, ve'emts je'ẹ ve'e kye'ex ax jo'n jẹ kuxyụpụj, ve'em tse'e je tyek ax jo'n je oso jyẹ'ẹ, ve'eme'e je y'aaj ax jo'n je león jyẹ'ẹ. Je na'a kọ'ọtyánụkapts je'ẹ ve'e mọọjyju jẹ myạkkin jẹts ọọy jẹ kyutojkụn.
3 To'k jẹ na'a atsạ'kip tánụk jẹ kyuvajk, ve'emts je'ẹ ve'e kye'ex ax jo'n kụy'ạạ'k kụxe'e mạjạ xya'ajki; ax taaynuts je'ẹ ve'e jẹ xya'ajka. Atụva atọki tse'e anañụjoma jẹ jayu tyuntaandi juu' ve'e to'k it to'k naxviijn tsụụnidup jẹtse'e jẹ na'a atsạ'kip tánụk dụpanạjkxti
4 jẹtse'e dụvinja'vidi dụvintsạ'kidi, jẹtse'e vyaandi:
—¿Pạnts vine'e ax jo'n jẹ na'a atsạ'kip tánụk? ¿Pạn tse'e ọ'yixjup jẹtse'e dụtso'oxpákụt?
5 Yak'itụmọọyts je'ẹ ve'e jẹ na'a atsạ'kip tánụk jẹtse'e namyájijup kyọtsụt jẹtse'e jẹ Nte'yam dụvinkọjtspétụt, jẹtse'e dụjayépụt jẹ kutojkụn vụjxtkupxụk mẹjtsk pọ'ọ.
6 Ax ve'emts je'ẹ ve'e dụtuujn, vyinkọjtspẹjt je'ẹ ve'e jẹ Nte'yam jẹts pạn pạn jatye'e ijttuvap jẹm tsapjọọtm, kyọ'ọñụkọjtsiva tse'e jẹ it joma ve'e jẹ Nte'yam chụụna.
7 Yakmọọyvats je'ẹ ve'e jẹ kutojkụn jẹtse'e jẹ Nte'yam jẹ jyayu dụtso'oxpákụt jẹtse'e dụ'amạạdaagat. Nay yakmọọyvats je'ẹ ve'e jẹ kutojkụn jẹtse'e dụkạ'mikáxụt to'k kạ'ạjyji jẹ jayu juu' ve'e tsụụnidup to'k it to'k naxviijn, anañụjoma jẹ kẹ'xpa, anañụjoma jẹ naax jẹ kajpụn, jẹts anañụjoma jẹ aaj jẹ ayook.
8 Jẹ na'a atsạ'kip tánụk tse'e vyinja'vidup vyintsạ'kidup nụjom jẹ jayu juu' ve'e tsụụnidup to'k it to'k naxviijn, je'ẹ pạn pạn jatye'e jẹ xyạạj ka'ijtp javyet jẹp nạk kụjxp joma ve'e javyet jẹ xyạajta ka'anume'e yạ it chọọ'ndụk vye'na pạn pạn jatye'e xạ'ma kạjx joojntykidinup. Je'ẹ pạne'e yaktijp Carnero Onụk, je'ẹts je'ẹ ve'e dụkạ'mip jẹ nạk.
9 ¡Pạn pạn jaty xa ve'e jẹm jẹ tyaatsk, va'an tse'e dụ'amọtunaxta!
10 Pạn pạn xa ve'e jẹ jayu dụmajtstup, mach tse'e y'ijttuvat; pạn pạn tse'e jẹ tsojx mạạt yakjayu'ọọ'ktup, nay je'ẹjyam tse'e tyuk'ọọ'ktinuvap. Je'ẹ kạjx tse'e, je'ẹda pạn pạn jatye'e ijttup jẹ Nte'yam jẹ jyayu, va'an tse'e mạkk aaj mạkk jọọt dụyaknaxta pạn ti tsaachpaatụne'e juu' ve'e tukkạda'akjadap jẹtse'e ijtp dụjaanchjávadat jẹ Nte'yam.

11 Van'itts ạtse'e n'ix jado'k jẹ na'a atsạ'kip tạ́nụk, naxviinmts jẹ'ẹ ve'e pyítsum, mẹjtsk vájax, jẹ carnero ónụk vaj jo'n kye'ex. Ax vanxụp tse'e kyọjtspa ax jo'n jẹ na'a kọ'otyánụkap.
12 Ve'em tse'e jẹ kutojkụn dụyaktún jẹ muto'k na'a atsạ'kip tạ́nụk kạjx, jẹtse'e dụtún jẹtse'e jẹ jayu pạn nụvinxụpe'e chạạnada to'k it to'k naxviijn, jẹtse'e dụvinjávadat dụvintsạ'agadat jẹ muto'k na'a atsạ'kip tạ́nụk, jẹ'ẹ juu' ve'e tsọọknu jẹ myajạ xạ'ajka.
13 Tyoompa jẹ'ẹ ve'e jẹ mújit nụja'vin, jẹ'ẹ paat tse'e ve'em dụtuujn jẹtse'e jẹ jạajn dụyaktsạạ'n jẹm tsajviinm jẹtse'e dụyaknaxkạda'aky yaja naxviijn jẹja jẹ nụmay jayu vyinkujk.
14 Ax yakmọọy tse'e jẹ kutojkụn jẹtse'e jẹ mújit nụja'vin dụtónụt jeja jẹ muto'k na'a atsạ'kip tạ́nụk vyinkujk, jẹ'ẹ tse'e tyukvin'ạạ'ndu pạn pạn jatye'e tsụụnidup to'k it to'k naxviijn jẹtse'e dụtukpavaandi jẹtse'e dụpámdat jẹ na'a atsạ'kip tạ́nụk jẹ y'apạmnax juu' ve'e dụjayẹjp jẹ majạ xạ'ajka juu' ve'e ku'ọọ'kum kụy'ijt jẹtse'e jyaa'kjoojntyki.
15 Jẹ mumẹjtsk na'a atsạ'kip tạ́nụk tse'e jẹ kutojkụn yakmọọy jẹtse'e dụjoojntykinmọ'ọt jẹ muto'k na'a atsạ'kip tạ́nụk jẹ y'apạmnax, ve'em tse'e jẹ apạmnax kyǫ́tsụt jẹtse'e dụyakjay'ọọ'kjụt pạn pạn jatye'e kavinja'vijup kavintsạ'kijup.
16 Tyuumpts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e anañụjoma, jẹ mújit jẹ muutskit, jẹ kumeen jayu jẹts jẹ ayọọva jayu, jẹ naspạka jayu jẹts jẹ joyụtoompa jayu, jẹ'ẹ tse'e yakpạạjmjadap to'k jẹ ixta'nụn jẹm y'aka'yụn kạ'm ukpụ jẹm vyimpǫ́kkum.
17 Ni pạna tse'e kyọọ'k'ọ'yixjinit jẹtse'e jyóyụt ukpụ tyọọ'kụt pạn ka'a ve'e dụjayep jẹ ixta'nụn, jẹ na'a atsạ'kip tạ́nụk jẹ xyạạj ukpụ jẹ na'a atsạ'kip tạ́nụk jẹ myachọ'vụn.
18 Jẹ vijin jẹ kẹjụn xa yạ'ạ ve'e chạjkp jẹtse'e dụvinmǫ́tuvụt pạn ti jẹ'ẹ ve'e jẹ machọ'vụn tyijp. Pạn pạne'e jẹ vijin jẹ kẹjụn ọọy dụtunjayẹjpp, va'an tse'e dụpayọ'ọyụ jẹ machọ'vụn. To'k jẹ yaa'tyạjk jẹ xyạạjts jẹ'ẹ ve'e. Vẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e jẹ machọ'vụn, tojtụk mǫ́kupx jatoogupxụk tojtụk.

14

Ku y'ạạvdi jẹ nụmǫ́kupx javụjxtkupxụk maktaaxk miijl jáyuda

1 Van'itts ạtse'e n'ix jẹ'ẹ pạne'e yaktijp Carnero Onụk, jẹmts jẹ'ẹ ve'e tyena kọpk kạjxm juu' ve'e Sión dụxạạj. Jẹmts jẹ'ẹ ve'e dụmạạdada vye'na nụmǫ́kupx javụjxtkupxụk maktaaxk miijl jẹ jáyuda juu' ve'e dụjayẹjptup jẹm vyimpǫ́kkum javyet jẹ xyạạj pạne'e yaktijp Carnero Onụk jẹts jẹ Tyee' jẹ xyạạj.
2 Van'itts ạtse'e n'amọtunajxy jẹ ụv jẹm tsapjọọtm, ve'emts jẹ'ẹ ve'e myọtu ax jo'n jẹ majạ nạạj y'ụụ'ts tyinụn jẹts ax jo'n jẹ añu tyumpu'u tyunmạạ't, ve'em ax jo'n jẹ nụmay jayu kyọvda jẹ y'aarpa mạạtta.
3 Jẹ nam ụvts jẹ'ẹ ve'e y'ạạvdup jẹm jẹ kutojkụn tsụụjntkụn vyinkojkm, jẹm jẹ nụmaktaaxk joojntykiva vyinkojkmda jẹts jẹm jẹ mújit jayutạjk vyinkojkmda. Ni pạna tse'e kya'ọ'yixjụ jẹtse'e dụjátụt jẹ ụv; jẹ nụmǫ́kupx javụjxtkupxụk maktaaxk miijl jáyujida ve'e dụjajttup jẹ ụv, jẹ jayu pạn pạn jatye'e ve'nidu yaja naxviijn jẹtse'e jẹ tyọkin tyuknụvaatsjidi jẹ'ẹ pạne'e yaktijp Carnero Onụk.
4 Jẹ jáyuts jẹ'ẹ ve'eda juu' ve'e kanaajkjavyákijidu mạạt jẹ tạ'ạxtạjkta, va'ajtsts jẹ'ẹ ve'e ñaajk'ítjada jẹtse'e dụpanạjkxta jẹ'ẹ pạne'e yaktijp Carnero Onụk ọyjoma pạn joma jẹ'ẹ ve'e ñụjkx. Jẹ jáyuda tse'e juu' ve'e jẹ tyọkin yaktuknụvaatstu, ve'emts jẹ'ẹ ve'eda ax jo'n jẹ tạạjm juu' ve'e tạ'mitoo'vạjkp jẹtse'e yaktukmuyạx jẹ Nte'yam jẹts jẹ'ẹ pạne'e yaktijp Carnero Onụk,
5 ni vinxụ́pats jẹ'ẹ ve'e kyataayada, va'ajts jọọt jáyuts jẹ'ẹ ve'eda.

Juu' ve'e kyọjtstu jẹ nụtoojk aangelesta

6 Van'itts ạtse'e n'ix jado'k jẹ ángeles jyẹyy jẹm tsajviinm. Jẹm tse'e dụmạạda jẹ ọy kạts jẹ ọy ayook juu' ve'e xạ'ma kạjx ijtp jẹtse'e yaktukka'amáyụt pạn pạn jatye'e joojntykidup to'k it to'k naxviijn, anañụjoma jẹ naax jẹ kajpụn, anañụjoma jẹ kẹ'xpa, jẹts anañụjoma jẹ aaj jẹ ayook.
7 Jidụ'ụm tse'e mạkk vyaajñ:
—Vinjávada vintsạ'agada jẹ Nte'yam jẹts yakmájada yakjaanchada, kụx tạ́vani jẹ'ẹ ve'e jẹ tiempo dụpaatni pạn vin'ite'e jẹ jayu dụtọkimpayọ'ynit. Vinjávada vintsạ'agada jẹ'ẹ pạne'e dụpạạm yạ tsajmit it, jẹ naxviijnit it, jẹ maaxy nạạj, jẹts joma jatye'e jẹ nạạj myu'ut.
8 Van'it tse'e pyanạjkxji jado'k jẹ ángeles juu' ve'e vaan:
—¡Tạ́vani xa ve'e vyintǫ́kini! ¡Tạ́vani xa ve'e vyintǫ́kini jẹ babilóniait ciudad, jẹ'ẹ kạjx ku ve'e dụtuk'ix jẹ kyọ'ọy too' jẹ jayu pạn nụvinxụpe'e chạạnada to'k it to'k naxviijn jẹtse'e dụtukpạjkti jẹ kyọ'ọy too'!
9 Van'it tse'e pyanạjkxji jado'k jẹ ángeles juu' ve'e mạkk jidụ'ụm vaan:
—Pạn pạn xa ve'e dụvinja'vip dụvintsạ'kip jẹ na'a atsạ'kip tạ́nụk jẹts jẹ y'apạmnax, jẹtse'e ñamyasạ'ạkjụ jẹtse'e yakpụụjmja jẹ y'ixta'nụn jẹm vyimpǫ́kkum ukpụ jẹm kyạ'm,

10 je Nte'yamts je'e ve'e moojyjinup je makk tsaachpaatun juu' ve'e ñupaajmtki nujom
je'eda juu' ve'e je ko'oy too' dupanajkxtup, je'e kajx tse'e dumu'ekju; je jaajn maat je azufre,
je'e tse'e tyukyaktsaachpaattinup jeja je va'ajts joot ángeles vyinkujkta jets jeja je'e vyinkujk
pane'e yaktijp Carnero Onuk.
11 Xa'ma kajx tse'e pyojtuknit je jok joma ve'e chaachpaattinit, ni je vin'ita ve'e je
poo'kxtkun dukoo'kjayejptinit je'e pan pan jatye'e duvinja'vidup duvintsa'kidup je na'a
atsa'kip tánuk jets je y'apamnax, ukpu yakpaajmjada je ixta'nun, je na'a atsa'kip tánuk je
xyaaj.
12 Va'an tse'e je makk aaj je makk joot dujayepta pan pan jatye'e ijttup je Nte'yam je jyayu,
je'eda pan pan jatye'e dukutyoondup je Nte'yam je pyava'nun jetse'e ijtp ñapyámjada je
Jesucristo maat.
13 Van'itts atse'e n'amotunajxy to'k je ayook juu' ve'e jem tsapjootm tsoo'mp, jets atse'e
xnuujmi:
—Javyetu ya'a: "Xoon xa je'e ve'eda pan pan jatye'e uxyam oo'ktup jets pan pan jatye'e
jaa'k'oo'ktap kuxe'e je Maja Vintsán dujaanchjávada." Jidu'um tse'e javyetu. "Xoonduvam
xa je'e ve'eda, kux ku ve'e ve'em y'oo'ktat, távani tse'e dutukva'atsta vye'na je tsaach-
paatun jetse'e je Nte'yam dukajaa'tyóki je y'oy je'e juu' ve'e tudutonda tudukotsta."
Jidu'um tse'e vya'añ je Espíritu Santo.

Je makk tsaachpaatun juu' ve'e je Nte'yam yakjéjap yaja naxviijn

14 Van'itts atse'e n'ix to'k pak je poo'p vínuts. Jem tse'e vínuts ni'kxm to'k chuuna pane'e
ke'xp ax jo'n je yaa'tyajk, jemts je'e ve'e kyuvajkm dujayep to'k je oro corona jetse'e jem
dumats'it to'k je jajpax hoz.
15 Van'it tse'e jem maja tsaptajkm pyítsum jado'k je ángeles juu' ve'e makk jidu'um
na'muxjup:
—Yaktonu je mhooz kux távani ve'e je tiempo dupaatni ku ve'e yakpakmojknit juu'
jatye'e tutya'ma jem naxviijnit it kajxm.
16 Van'it tse'e je'e pane'e jem vínuts ni'kxm tsuunip, je'e tse'e duyaknajx je hyooz yaja
naxviijnit itukujx jetse'e dupakmojkni juu' jatye'e tutya'ma.
17 Van'it tse'e jado'k je ángeles pyítsum jep maja tsaptujkp juu' ve'e jem tsapjootm, jem
tse'e dumaadiva je hoz.
18 Van'it tse'e pyítsumpa jado'k je ángeles joma ve'e je yojxpejtun, je'e tse'e je jaajn
duyakkutojkjip jetse'e makk jidu'um dunuujmi je ángeles juu' ve'e je hoz dumaat:
—Yaktonu je mjajpax hoz jets pakmojkni je tsaaydum juu' ve'e tutya'ma jem naxviijnit
it kajxm, kux távani ve'e cha'amy.
19 Van'it tse'e je ángeles duyaknajxy je hyooz yaja naxviijnit itukujx jetse'e
dutukpakmojkni je tsaaydum. Jem tse'e vye'na to'k je maja apajkin. Van'it tse'e je
ángeles je tsaaydum dupuujm jem apajkin jootm joma ve'e yakmaa'kxut. Je'ets ya'a ve'e
ñukajtsp je makk tsaachpaatun juu' ve'e je Nte'yam yakjéjap je jyot'a'nun kajx.
20 Myujékumip tse'e je kajpun joma ve'e je tsaaydum yakmuu'kx. Jem tse'e apajkin
jootm pyítsum je nuu'pun juu' ve'e je'yp je vaat joma ve'e je caballo je y'ajén yakpuujmja,
majktupx legua jo'n tse'e yo'oy je nuu'pun.

15

Je aangelestajk juu' ve'e dujayejptup je vuxtojtuk oro apajkin

1 N'ixts atse'e jem tsapjootm jado'k je maja nuja'vin juu' ve'e tyuk'atúvip—nuvuxtojtuk
je ángeles juu' ve'e dujayejptup je vuxtojtuk tsaachto'nun juu' ve'e ux'ookip, ux'ookipts je'e
ve'e kux je'e ve'e tyukkukáxadap je makk tsaachpaatun juu' ve'e je Nte'yam ñupaajmtki je
jyot'a'nun kajx.
2 N'íxpats atse'e juu' ve'e ke'xp ax jo'n je maaxy naaj juu' ve'e je ixun jo'n, je jaajn mutaka.
Jéjats je'e ve'e pya'ayi tyénada vye'na je'e pan pan jatye'e du'amaadaaguidu je na'a atsa'kip
tánuk jets je y'apamnax, je'e juu' ve'e dukakuvajktu jetse'e pya'muxjadat je xyaaj ukpu je
myacho'vun, jem tse'e dujayepta je arpa kov juu' ve'e je Nte'yam moojyjudu.
3 Y'aavdupts je'e ve'e to'k je uv juu' ve'e je Moisés je y'uv jets je'e je y'uv pane'e yaktijp
Carnero Onuk. Jidu'um tse'e y'avda:

Mnumájip mnujaanchip xa mitse'e jets atúvats je'e ve'e nujom juu' jatye'e mtuump
mkajtsp,
Maja Vintsán, Nte'yam, mits tse'e nujom mka'mikujxp.
Tuv jets va'ajts tse'e je mnaa' je mtoo',
mits tse'e nujom je naxviijnit jayu myakkutojkjikujxp.

4 ¿Pants mitse'e mkayakmájajap mkayakjaanchajap?, Maja Vintsán.
¿Pants mitse'e mkavinjávajap mkavintsa'agajap?

Mitsji xa ve'e to'k mnu̱va'ajtsjo̱o̱tip,
míndap tse'e nu̱jom je̱ jayu pa̱n nu̱vinxu̱p to'k it to'k naxviijn je̱tse'e mvinja'vijidinit mvintsa̱'kijidinit,
ku̱x ta̱ ve'e yak'ix je̱ts pyaatyp y'ake̱e̱guip je̱'e̱ ve'e juu' mitse'e mtuump mka̱jtsp.
Jidu̱'u̱m tse'e y'a̱vda.
5 Van'itts a̱tse'e n'ix je̱ ma̱ja̱ tsapta̱jk y'ava'ach je̱m tsapjo̱o̱tm; yak'ixp tse'e je̱m ma̱ja̱ tsapta̱jkm je̱ it juu' ve'e munu̱yojk je̱ kunoo'kxu̱n du̱ma̱a̱t.
6 Je̱m tse'e pyítsumdi je̱ nu̱vuxtojtu̱k ángeles juu' ve'e du̱jaye̱jptup je̱ javuxtojtu̱k tsaachto'nu̱n, je̱'e̱ tse'e xyo̱jxju̱dup je̱ va'ajts lino vit juu' ve'e ajajp ata̱'kxp je̱tse'e to'k je̱ oro cinta du̱kak'ajenju̱.
7 Van'it tse'e nu̱to'k je̱ joojntykiva je̱ ángeles du̱mo̱o̱ydi ka̱kto'k je̱ oro apa̱jkin ojts ma̱a̱t je̱ ma̱kk tsaachto'nu̱n juu' ve'e je̱ jyo̱t'a'nu̱n ka̱jx yakjéjip je̱ Nte'yam, juu' ve'e xa̱'ma ka̱jx joojntykip.
8 Ax je̱ ma̱ja̱ tsapta̱jk, je̱ jo̱kts je̱'e̱ ve'e yak'ojtsju juu' ve'e yakjéjip je̱ Nte'yam je̱ mya̱jin je̱ jyaanchin ka̱jx je̱ts je̱ kyutojku̱n ka̱jx. Ax ni pa̱na tse'e kya'o̱'yixju̱ je̱tse'e je̱m tyákat, van'ítnume'e ku ve'e kyuka̱jxinit je̱ vuxtojtu̱k tsaachto'nu̱n juu' ve'e je̱ nu̱vuxtojtu̱k ángeles yaknaxka̱da'aktap yaja naxviijn.

16

Je̱ vuxtojtu̱k apa̱jkin juu' ve'e je̱ ma̱kk tsaachto'nu̱n du̱ma̱a̱t

1 Van'itts a̱tse'e n'amo̱tunajxy to'k je̱ ma̱kk ayook juu' ve'e je̱m ma̱ja̱ tsapta̱jkm pyítsump je̱tse'e jidu̱'u̱m du̱nu̱ujmi je̱ nu̱vuxtojtu̱k ángeles:
—Na̱jkxtats xtukte̱mva'atsta je̱m naxviijnit it ka̱jxm je̱ vuxtojtu̱k apa̱jkin juu' ve'e du̱ma̱a̱t je̱ ma̱kk tsaachto'nu̱n juu' ve'e je̱ Nte'yam yakjéjip je̱ jyo̱t'a'nu̱n ka̱jx.
2 Van'it tse'e je̱ muto'k ángeles du̱tukte̱mvaach je̱ apa̱jkin yaja naxviijnit itu̱ku̱jx. Van'it tse'e nu̱jom je̱ jáyuda juu' ve'e du̱jaye̱jptu je̱ na'a atsa̱'kip tánu̱k je̱ y'ixta'nu̱n je̱tse'e du̱vinja'vidi du̱vintsa̱'kidi je̱ y'apa̱mnax, je̱'e̱ tse'e pítsumu̱xju̱du je̱ ko̱'o̱pyo'ojtsap juu' ve'e ma̱kk tumpa̱jkp.
3 Van'it tse'e je̱ mume̱jtsk ángeles du̱tukte̱mvaach je̱ apa̱jkin je̱m maaxy na̱jo̱o̱tm. Van'it tse'e je̱ maaxy na̱a̱j nu̱u'pu̱n vyimpijt, ve'em ax jo'n je̱ o̱o̱'kpa je̱ ñu̱u'pu̱n; nax'o̱o̱'kka̱jxtu tse'e nu̱jom juu' jatye'e joojntykidup je̱m maaxy na̱jo̱o̱tm.
4 Van'it tse'e je̱ mutoojk ángeles du̱tukte̱mvaach je̱ apa̱jkin je̱m ma̱ja̱ na̱jo̱o̱tm je̱ts joma jatye'e je̱ na̱a̱j myu'ut; nu̱u'pu̱n tse'e vyimpijtku̱jx je̱ na̱a̱j.
5 Van'itts a̱tse'e n'amo̱tunajxy je̱ ángeles juu' ve'e je̱ tsoxk na̱a̱j du̱ka̱'mip. Jidu̱'u̱m tse'e vyaajñ:
—Ma̱ja̱ Vintsán, va'ajts Nte'yam, mits xa ve'e u̱xyam m'ijtp, mítsam tse'e m'ijt, pyaatyp y'ake̱e̱guipts je̱'e̱ ve'e juu' ve'e tu̱xtún ku ve'e jidu̱'u̱m tu̱mto̱kimpayo̱'o̱y,
6 ku̱x je̱'e̱da ve'e du̱yakyo̱'ydu je̱ ñu̱u'pu̱n je̱ mjayu ma̱a̱t je̱ m'ayook ko̱jtsnajxpata̱jkta. Ax ta̱ts mits je̱'e̱ ve'e xtuk'oo'kta je̱ nu̱u'pu̱n je̱ jáyuda juu' ve'e ve'em játkidu, ku̱x ve'eme'e du̱vinmátsjada.
7 N'amo̱tunajxpats a̱tse'e je̱ ayook je̱m joma ve'e je̱ yo̱jxpe̱jtu̱n. Jidu̱'u̱mts a̱tse'e nmo̱tu:
—Ve'emam xa ve'e, Ma̱ja̱ Vintsán, Nte'yam, mits xa ve'e nu̱jom mka̱'miku̱jxp, tu̱vts mitse'e mto̱kimpayo̱'o̱y je̱ts pyaatyp y'ake̱e̱guip je̱'e̱ ve'e juu' mitse'e mtuump mka̱jtsp.
8 Van'it tse'e je̱ mumaktaaxk ángeles du̱tukte̱mvaach je̱ apa̱jkin je̱m je̱ aampa xa̱a̱j ñi'kxm; yakmo̱o̱y tse'e je̱ aampa xa̱a̱j je̱ kutojku̱n je̱tse'e je̱ y'anin je̱ jayu du̱tukyaktóyu̱t.
9 Anañu̱joma tse'e je̱ jayu o̱o̱y tyunto̱o̱ydi. Ka'a tse'e vyinmayu̱mpijtti, ka'a tse'e du̱maso̱o̱kti je̱ kyo̱'o̱y joojntykinda, ka'a tse'e je̱ Nte'yam du̱yakmájidi du̱yakjaanchidi, vyinkojtspe̱jttu tse'e je̱ Nte'yam, juu' ve'e du̱ka̱'mip je̱ vuxtojtu̱k tsaachto'nu̱n.
10 Van'it tse'e je̱ mumugo̱o̱xk ángeles du̱tukte̱mvaach je̱ apa̱jkin je̱m je̱ na'a atsa̱'kip tánu̱k kyutojku̱n tsu̱ujntku̱n ka̱jxm. Van'it tse'e kyo̱o̱'tsiku̱jx joma ve'e yakkutuk. Van'it tse'e je̱ jayu tyunnatyo̱tstso'tspa̱jkjidini je̱'e̱ ka̱jx ku ve'e o̱o̱y tyuntsaachpaatti,
11 ax ka'ajyam tse'e du̱maso̱o̱kti je̱ kyo̱'o̱y too'da, vyinkojtspe̱jttujyame'e je̱ Nte'yam, juu' ve'e je̱m tsapjo̱o̱tm, je̱'e̱ ka̱jx ku ve'e chaachpaa'tta je̱tse'e pyo'otsta.
12 Van'it tse'e je̱ mutojtu̱k ángeles du̱tukte̱mvaach je̱ apa̱jkin je̱m Éufrates ma̱ja̱ na̱jo̱o̱tm; ta̱a̱tsnu tse'e je̱ ma̱ja̱ na̱a̱j je̱tse'e je̱ too' du̱yaktaajnjidi joma ve'e ñáxtat je̱ yakkutojkpata̱jk juu' ve'e tso̱o̱'ndup je̱m joma ve'e je̱ xa̱a̱j pyítsum.
13 Van'itts a̱tse'e n'ix nu̱toojk je̱ ko̱'o̱yjáyuvapta, je̱ potya̱'a̱v jo'n y'íxuvada, je̱'e̱ tse'e pítsumdu je̱p je̱ na'a ko̱'o̱tyánu̱kap y'ávup, je̱p je̱ na'a atsa̱'kip tánu̱k y'ávup, je̱ts je̱p je̱'e̱ y'ávup juu' ve'e natyijjup je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpa.
14 Ya̱ ko̱'o̱yjáyuvapta tse'e je̱ mújit nu̱ja'vin du̱toondup, je̱'e̱ tse'e ñu̱pítsumdu je̱tse'e du̱yaknay'amókajadat nu̱jom pa̱n pa̱n jatye'e du̱yakkutojkjidup je̱ jayu pa̱n nu̱vinxu̱pe'e

to'k it to'k naxviijn chąąnada jętse'e y'atso'oxtóndat ku ve'e dųpaatnit ję xąąj juu' ve'e ñųpąąjmtki ję Nte'yam, juu' ve'e nųjom dųką'mikąjxp.

15 Amǫtunaxta juu' ve'e ję Jesucristo kyąjtsp: “Tun to'mayji xa ątse'e nmiinnuvat, ve'em ax jo'n ję męę'tspa jye'ya ku ve'e ję jayu dųkanųjava. Xǫǫn xa ję'ę ve'eda pąn pąn jatye'e nakyujoojntykijidup jętse'e ję vyit apąąmdųka dųjayępta kųx kadi ve'e ve'em y'itta ax jo'n ję jayu juu' ve'e ijttup nųva'ajts ąxva'ajts jętse'e yakmu'ixta yakmupętta jętse'e chǫ'ǫtyónda.” Jidų'ųm tse'e vya'añ.

16 Yaknay'amojkijidu tse'e ję yakkutojkpatąjk jęm ję it juu' ve'e dųxąąj Armagedón. Hebreo aajts ję'ę ve'e.

17 Van'it tse'e ję muvuxtojtųk ángeles dųtuktęmvaach ję apąjkin jęm pǫj jǫǫtm. Van'itts ątse'e n'amǫtunajxy to'k ję ayook jęm mąją tsaptąjkm juu' ve'e jęm tsapjǫǫtm, jęm joma ve'e ję Nte'yam ję kyutojkųn tsųųjntkųn. Jidų'ųm tse'e vyaajñ:

—¡Tą́vani xa ve'e tyunjų kyątsjų!

18 Van'it tse'e ję vítsųk tyuntąą'pųkni, ję añu tyumpo'oni tyunmǫǫ'tni, ję añu tyumpąjni tyuntsa'pxni, mąkk tse'e tyun'ojxini yą naxviijnit it; ni vin'ita xa ve'e ję ojx kyanaxy ve'em ax jo'n ję'ę ve'e ñajxy.

19 Ję babilóniait ciudad, toojk viijnts ję'ę ve'e ñapyąąjmjini ku ve'e y'ojxi; muja'vikąjxtinu tse'e nųjom ję kajpųn pąn vinxųp to'k it to'k naxviijn. Van'it tse'e ję Nte'yam dųjaa'myejts ję babilóniait ciudad jętse'e dųyaknáxųt ję tsaachpaatųn juu' ve'e tyuknųkęjx ję jyǫt'a'nųn kąjx.

20 Kutǫkikąjxnu tse'e nųjom ję kǫpk ję kęęts jęts ję naax juu' ve'e jęm maaxy nąąj akojkm.

21 Kųstąjkiva tse'e ję mújit tąąxt jęm tsajviinm jętse'e ñaxkądaaky ję jayu ñi'kxm; toojk arroba naxyts ję'ę ve'e jyémųtsa y'ijt to'k jaty. Vyinkǫjtspejttu tse'e ję jayu ję Nte'yam ję'ę kąjx ku ve'e ję tąąxt mąkk ǫǫy tyunyaktsaachijidini.

17

Ku yaktǫkimpayǫ'ynit ję ñųmájiva kǫ'ǫtyą'ąxap

1 Van'itts ątse'e xnųmiijn nųto'k ję ángeles juu' ve'e dųjayejptup tųy'it ję vuxtojtųk apąjkin, jęts ątse'e xnųųjmi:

—Minų jęts ąts mitse'e ntuk'íxųt vintsǫ ve'e chaachpaatnit ję ñųmájiva kǫ'ǫtyą'ąxap juu' ve'e tsųųnip jęm maaxy nąni'kxm.

2 Ję naxviijnit yakkutojkpatąjk, tą tse'e ję kǫ'ǫtyą'ąxap dųtukmąąttónda juu' ve'e ka óyap; jęts pąn pąn jatye'e joojntykidup yaja naxviijnit itųkųjx, tą tse'e ñatyukmo'okjada ję kyǫ'ǫy ję'ę juu' ve'e tyoondup ku ve'e dųpanąjkxta ję kǫ'ǫtyą'ąxap ję tyoo'.

3 Van'itts ątse'e ję ángeles xyaknųjkx ję Espíritu Santo ję kyutojkųn kąjx jęm vinva'ajts it kąjxm. Jęmts ątse'e xyak'ix to'k ję tą'ąxtąjk dųtuktsųųna to'k ję tsapts na'a atsą'kip tą́nųk. Jęm tse'e ję tą́nųk tuknųjakyųx ñi'kxm kyǫjm may ję ayook juu' ve'e ję Nte'yam dųvinkǫjtspejtp, vuxtojtųk kuvajkax jęts majk vájax.

4 Ję tą'ąxtąjk, ję tso'ojmk vit jęts ję tsapts vitts ję'ę ve'e jyayejpp; ję oro, ję tsújit tsaaj, jęts ję perlas, ję'ę tse'e natyuknaajktsojąpąjkjup. Jęm tse'e kyą'm dųmats'it to'k ję tuk'a'ooguin juu' ve'e tum ję oro, ojtsts ję'ę ve'e mąąt juu' jatye'e axąą'kp jęts ję kǫ'ǫtyą'ąxap ję tyo'nųn.

5 Jępma tse'e vyimpǫ́kkum javyet to'k ję ayook juu' ve'e jidų'ųm vaamp: “Ję babilóniait ciudad, ję kǫ'ǫtyą'ąxap juu' ve'e to'k ką'ąjyji ję naxviijnit jayu dųtuk'ixp ję kyǫ'ǫy ję'ę jęts nųjom juu' jatye'e axąą'kp ijtp yaja naxviijnit itųkųjx.”

6 Van'itts ątse'e n'ix jęts mookjup ję'ę ve'e ję tą'ąxtąjk, ję Nte'yam ję jyayu ję ñųų'pųne'e natyuknaajkmookju jęts ję'ę jyę'ęda pąn pąn jatye'e yakjay'ǫǫ'kjųdu ję'ę kąjx ku ve'e ję Jesús ję y'ayook dųyakva'kxtkti. Atųva atǫ́kits ąts ję'ę ve'e ntuntuktaajñ.

7 Van'itts ątse'e ję ángeles xnųųjmi:

—¿Tyąjxse'e atųva atǫki xtuktáñ? Va'ants ąts mitse'e ntuk'ixų pąn ti ję'ę ve'e ję tą'ąxtąjk ñųkąjtsp jęts ję na'a atsą'kip tą́nųk juu' ve'e tyuktsųųnip, ję'ę juu' ve'e vuxtojtųk kuvajkax jęts majk vájax.

8 Ję na'a atsą'kip tą́nųk juu' ve'e tųx'ix, ję'ęts ję'ę ve'e ñųkąjtsp to'k juu' ve'e jémani joojntyki, ax ka'a tse'e ųxyam y'uk'ijtni, ųx'ǫǫk tse'e pyítsumųt jęp kąąk jótup namka'anume'e vyintǫki. Ax kuts ję'ę ve'e pyítsumųt, xųpųtǫ́kits ję'ę ve'e tyándat ję jayu juu' ve'e íxjųdup, ję jayu juu' ve'e yaja naxviijnit itųkųjx, juu' ve'e ję xyąąj ka javyétap jęp libro kųjxp joma ve'e javyet ku ve'e yą it chǫǫ'ntk ję xyąąjta pąn pąn jatye'e xą'ma kąjx joojntykidinup.

9 'Ųxyamts ątse'e nnųkǫ́tsųt juu' ve'e ję vijin ję kejųn chąjkp jętse'e yakvinmǫ́tuvųt. Ję vuxtojtųk kuvajk, ję'ęts ję'ę ve'e ñųkąjtsp ję vuxtojtųk tonųn juu' ve'e ję tą'ąxtąjk tyuktsųųnip.

10 Nay vanxúpjyam tse'e je̱ kuvajkta, nu̱vuxtojtu̱k je̱ yakkutojkpadats je̱'e̱ ve'e ñu̱ka̱jtsp. Nu̱mugo̱o̱xk je̱ yakkutojkpada, ta̱ts je̱'e̱ ve'e vyintó̱kida, to'k tse'e juu' ve'e u̱xyam yakkutojkp, je̱ts jado'k ka'anum tse'e yakkutuk. Ax ku tse'e je̱'e̱ yakkutóku̱t juu' ve'e kayakkutojkpna, ka'a tse'e jek yakkutóku̱t.

11 Je̱ na'a atsa̱'kip tánu̱k juu' ve'e joojntyki je̱tse'e u̱xyam kyo̱o̱'k'ijtni, je̱'e̱ tse'e je̱ mutoodojtu̱k yakkutojkpa; ku̱x mya̱a̱tnavya̱a̱'njup je̱'e̱ ve'e je̱ nu̱vuxtojtu̱k yakkutojkpada, je̱'e̱ ka̱jxts je̱'e̱ ve'e yakmacha̱v ax jo'n nu̱to'k je̱'e̱da; u̱x'o̱o̱kts je̱'e̱ ve'e vyintó̱kiyu̱t.

12 'Je̱ majk vaj juu' ve'e tu̱x'ix, nu̱majk je̱ yakkutojkpadats je̱'e̱ ve'e ñu̱ka̱jtsp juu' ve'e kayakkutojktupna; ax yakmo̱'o̱dapts je̱'e̱ ve'e je̱tse'e du̱ma̱a̱tyakkutóku̱t to'k hora je̱ na'a atsa̱'kip tánu̱k.

13 Je̱ nu̱majk yakkutojkpada, ko̱jtsmúkts je̱'e̱ ve'e juu' du̱jaye̱pta, myo̱'o̱dapts je̱'e̱ ve'e je̱ kyutojku̱nda je̱ na'a atsa̱'kip tánu̱k,

14 mya̱a̱t'atso'oxtóndapts je̱'e̱ ve'e pa̱ne'e yaktijp Carnero Onu̱k. Ax je̱'e̱ pa̱ne'e yaktijp Carnero Onu̱k, je̱'e̱ tse'e ama̱a̱daagajadap, ku̱x Vintsán je̱'e̱ ve'e pa̱ne'e du̱nu̱vintsa̱nika̱jxp je̱ vintsa̱nta̱jkta, je̱ts Yakkutojkpa je̱'e̱ ve'e pa̱ne'e du̱yakkutojkjika̱jxp je̱ yakkutojkpata̱jkta. Je̱'e̱da pa̱n pa̱n jatye'e ijttup je̱'e̱ ma̱a̱t pa̱ne'e yaktijp Carnero Onu̱k, je̱ Nte'yamts je̱'e̱ ve'e vinko̱o̱jnju̱du je̱tse'e yaaxu̱xjidi, to'k aaj to'k jo̱o̱tts je̱'e̱ ve'e du̱tonda juu' ve'e je̱ Nte'yam cha̱jkp.

15 Van'itts a̱tse'e je̱ ángeles xjaa'knu̱u̱jmi:

—Je̱ maaxy na̱a̱j juu' ve'e tu̱x'ix, joma ve'e chu̱u̱na je̱ ko̱'o̱tya'a̱xap, je̱'e̱ts je̱'e̱ ve'e ñu̱ka̱jtsp je̱ nu̱may jayu, je̱ may naax je̱ may kajpu̱n, je̱ may aaj je̱ may ayook.

16 Je̱ nu̱majk yakkutojkpa juu' ve'e je̱ majk vaj ñu̱ka̱jtsp je̱ts je̱ na'a atsa̱'kip tánu̱k juu' ve'e tu̱x'ix, je̱'e̱ tse'e du̱muj o̱t'ánjadap je̱ ko̱'o̱tya'a̱xap je̱tse'e du̱yak'ayóvdat je̱tse'e nu̱va'ajts a̱xva'ajts du̱yaktándat, je̱tse'e je̱ ñi'kx je̱ kyo̱pk du̱putso't'tstinit. Juu' tse'e vintaamp, je̱'e̱ tse'e yaknaxto̱o̱ydinup.

17 Je̱ Nte'yamts je̱'e̱ ve'e pa'mu̱xju̱du je̱m jya'vin ka̱jxmda je̱ vinma'yu̱n je̱tse'e ve'em du̱tóndat, je̱'e̱ ve'e ku ve'e du̱ko̱jtsmóktat je̱tse'e du̱mo̱'o̱dat je̱ kyutojku̱nda je̱ na'a atsa̱'kip tánu̱k van'it paat ku ve'e tyónju̱t kyótsju̱t juu' ve'e je̱ Nte'yam kyo̱jts.

18 Je̱ ta̱'a̱xta̱jk juu' ve'e tu̱x'ix, je̱'e̱ts je̱'e̱ ve'e ñu̱ka̱jtsp je̱ ciudad juu' ve'e du̱ka̱'mip je̱ naxviijnit yakkutojkpada.

18

Ku je̱ Babilonia vyintó̱kinit

1 Van'itts a̱tse'e n'ix je̱tse'e jado'k je̱ ángeles cha̱a̱'n je̱m tsajviinm, ajajp ata̱'kxpts je̱'e̱ ve'e, je̱'e̱ tse'e ka̱daak o̱o̱y je̱ kutojku̱n ma̱a̱t; kujaj kutu̱'kx tse'e ya̱ naxviijnit it tyaajñ.

2 Van'it tse'e ma̱kk kya̱jts:

—¡Tá̱vani xa ve'e vyintó̱kini! ¡Tá̱vani je̱'e̱ ve'e vyintó̱kini je̱ babilóniait ciudad! Tá̱vani tse'e jyajtni to'k je̱ it joma ve'e je̱ ko̱'o̱yjáyuvap cha̱a̱nada. Je̱m tse'e ñay'amókajada nujom je̱ je̱yyva tánu̱k juu' ve'e ka va'ajtsap je̱tse'e axa̱a̱'kp y'íxuvada.

3 Je̱'e̱ ka̱jx xa ve'e ve'em jyaty ku̱xe'e je̱ jayu juu' ve'e tsu̱u̱nidup to'k it to'k naxviijn, je̱'e̱ tse'e tuñaxmo'okjada ma̱a̱t je̱ tsaaydum pa'ajk na̱a̱j juu' ve'e ijtp je̱ babilóniait jayu je̱ kyo̱'o̱y to'nu̱n je̱ kyo̱'o̱y ko̱jtsu̱n. Je̱ts je̱ naxviijnit yakkutojkpata̱jk, ta̱ tse'e du̱tukma̱a̱ttónda juu' jatye'e tum ka óyap, ta̱ts je̱'e̱ ve'e o̱o̱y tyunnaajkkumeenajada pa̱n pa̱n jatye'e ajooydup ato̱o̱'ktup ka óyap.

4 Van'itts a̱tse'e n'amo̱tunajxy jado'k je̱ ayook je̱m tsapjo̱o̱tm juu' ve'e vaan:

—Tukva'kva'atsta je̱ babilóniait ciudad, miitsta, pa̱n pa̱n jatye'e a̱ts je̱ njáyuda, ve'em tse'e je̱ tyo̱kin mkatukpaa'tjadat je̱tse'e xkama̱a̱ttsaachpaa'ttat,

5 ku̱x ta̱ ve'e je̱ tyo̱kin tyunkuma'yini je̱m tsajviinm paat je̱ts ta̱ ve'e je̱ Nte'yam du̱jaa'myéts je̱ kyo̱'o̱y to'nu̱nda je̱ kyo̱'o̱y ko̱jtsu̱nda.

6 Je̱ Nte'yam tse'e du̱yaktsaachpaattinup je̱ jayu juu' ve'e tsu̱u̱nidup je̱m babilóniait cyiudaaj ka̱jxm, ve'em tse'e yaktsaachpaatjidinit ax jo'n je̱ babilóniait jayu je̱ viijnk jayu du̱yaktsaachpaatti jo'n. Tukkuvejtjidinupts je̱'e̱ ve'e amuts je̱ kyo̱'o̱y je̱'e̱ juu' jatye'e tu̱du̱tonda tu̱du̱ko̱tsta, ma̱kk a̱a̱'k tse'e chaachpaattinit.

7 Tsaachpaattinup tse'e ku̱xe'e ñamyájajada je̱tse'e ñatyukka̱tákajada je̱ Satanás. Jidu̱'u̱m tse'e vyinmayda: "Je̱ yakkutojkpa jo'nts u̱u̱'me'e n'ijtumda, ka'a xa u̱u̱'me'e ax jo'n je̱ ku'a̱a̱'k ta̱'a̱xta̱jk, ni je̱ vin'ita tse'e nkatsaachvinma'yumdat." Jidu̱'u̱m tse'e vyinmayda.

8 Je̱'e̱ ka̱jx tse'e tun to'mayji je̱ chaachto'nu̱n jyéjinit, o̱o̱'ktinup tse'e je̱ jayu je̱m ciudad ka̱jxm, yaaxtinup tse'e o̱o̱y je̱ tsaachvinma'yu̱n ka̱jx, jéjinup tse'e je̱ yooj je̱ pa'am, naxto̱kyaja̱xtinupts je̱'e̱ ve'e je̱ ciudad. Ve'em tse'e yaktoondinit ku̱x ma̱kk je̱'e̱ ve'e je̱ Nte'yam, juu' ve'e pa̱'mu̱xjidinup je̱ chaachpaatu̱nda.

9 Je̱ naxviijnit yakkutojkpada juu' ve'e tyukma̱a̱ttoondu tyukma̱a̱tko̱jtstu juu' ve'e tum
ka óyap je̱tse'e du̱pana̱jkxta je̱ ko̱'o̱y too' juu' ve'e tuk'íxju̱du, ñu̱ya'axtapts je̱'e̱ ve'e ku ve'e
du̱'íxtat je̱ts to̱o̱ynupe'e je̱ ciudad,
10 jékumji ve'e tyándat, je̱'e̱ ve'e cha̱'kidup ku̱x ku ve'e du̱ma̱a̱ttsaachpaattinit. Jidu̱'u̱m
tse'e vya'andat:
—¡Ayo̱o̱v, ayo̱o̱v xa ve'e miits je̱ mjo̱o̱tta pa̱n pa̱n jatye'e tsu̱u̱nidup je̱m babilóniait
cyiudaaj ka̱jxm, mnu̱má̱jidup xa miitse'e tu̱m'itta! Tun to'mayji xa ve'e tu̱vyinkumoka je̱
mtsaachpaatu̱nda —jidu̱'u̱m tse'e vya'andat.
11 Je'e̱da pa̱n pa̱n jatye'e ajooydup ato̱o̱'ktup yaja naxviijnit itu̱ku̱jx, ñu̱ya'axtapts je̱'e̱ ve'e
ku̱x ka'a ve'e y'uk'ijttinit pa̱n pa̱ne'e jo'yu̱xjadap juu' jatye'e tyo̱o̱'ktup.
12 Je̱me'e je̱ oro je̱ts je̱ plata, je̱ tsújit tsaaj je̱ts je̱ perlas, je̱ o̱o̱jyit lino vit je̱ts je̱ seda vit,
je̱ tso'ojmk vit je̱ts je̱ tsapts vit. Je̱mpa tse'e nu̱jom pa̱n vinxu̱p je̱ pa'ajk xoo'kpa ku̱p je̱ts je̱
marfil pa̱a̱mdu̱k, je̱ tsújit ku̱p je̱ts je̱ bronce, je̱ pojxu̱n je̱ts je̱ mármol,
13 je̱ canela je̱ts je̱ viijnk muxo'ojkin, je̱ po̱o̱m je̱ts je̱ mirra, je̱ pa'ajk xoo'kpa na̱a̱j je̱ts je̱
tsaaydum pa'ajk na̱a̱j, je̱ olivos aceite, je̱ harina je̱ts je̱ trigo, je̱ jaach je̱ kaaj je̱ts je̱ carnero,
nay ve'empa je̱ carro je̱ts je̱ joyu̱toompada. Je̱ jayu paat tse'e du̱jaye̱pta je̱tse'e du̱to̱o̱'ktat.
14 Jidu̱'u̱m tse'e du̱nu̱ko̱tstat je̱ jayu juu' ve'e tsu̱u̱nidup je̱m ciudad ka̱jxm:
—¡Ka'a xa ve'e x'ukjaye̱jptini je̱ o̱'yin juu' ve'e o̱o̱y mtuntsojja'vidup tu̱y'it, ni je̱ vin'ita
tse'e xko̱o̱'kjaye̱jptinit je̱ y'o̱y je̱'e je chújit je̱'e̱ juu' ve'e mjaye̱jptup tu̱y'it!
15 Je̱'e̱da pa̱n pa̱n jatye'e ajooydup ato̱o̱'ktup ma̱a̱t ya̱ pa̱a̱mdu̱k je̱tse'e
tu̱du̱tukkumeentá̱kada je̱ ciudad, jékumji tse'e tyándat, je̱'e̱ ve'e cha̱'a̱gadap ku ve'e
du̱ma̱a̱ttsaachpaa'ttat.
16 Ñu̱ya'axtap tse'e je̱tse'e vya'andat:
—¡Ayo̱o̱v, ayo̱o̱v xa ve'e je̱'e̱ je̱ jyo̱o̱tta je̱ jáyuda juu' ve'e tsu̱u̱nidup tu̱y'it je̱m ciudad
ka̱jxm! Ve'em xa je̱'e̱ ve'e tu̱y'itta ax jo'n je̱ ta̱'a̱xta̱jk juu' ve'e je̱ o̱o̱jyit lino vit natyukxo̱jxjup
ma̱a̱t je̱ tso'ojmk vit je̱ts je̱ tsapts vit je̱tse'e ñatyuknaajktsoju̱pu̱kju̱ je̱ oro, je̱ tsújit tsaaj, je̱ts je̱
perlas.
17 ¡Tun to'mayji tse'e tu̱vyinto̱kiku̱x nu̱jom juu' ve'e tu̱y'it je̱m ciudad ka̱jxm!
Nu̱jom je̱ barco je̱ ñu̱vintsa̱nda ma̱a̱t je̱ tyoompata̱jkta je̱ts je̱ jayu juu' ve'e pyatsa̱a̱mdup
je̱ts juu' ve'e ajooyva ato̱o̱'kpa najxtup ta̱jkidup je̱m maaxy na̱jo̱o̱tm, jékumjits je̱'e̱ ve'e
tyándat.
18 Ku ve'e du̱'ixta je̱ jo̱k ku ve'e je̱ ciudad tyo̱y, jidu̱'u̱m tse'e ma̱kk vya'andat:
—¿Ti kajpu̱n tse'e jado'k ve'em ijt ax jo'n je̱ ciudad?
19 Van'it tse'e je̱ naax ñatyukxa̱kvájukjadat je̱tse'e yaaxp tsaachvinmaayp jidu̱'u̱m
vya'andat:
—¡Ayo̱o̱v, ayo̱o̱v xa je̱'e̱ ve'e je̱ jyo̱o̱tta je̱ jáyuda juu' ve'e tsu̱u̱nidup tu̱y'it je̱m ciudad
ka̱jxm! Je̱ jyoojntykin ka̱jx xa ve'e kyumeenta̱jkidi nu̱jom pa̱n pa̱n jatye'e je̱ barco
du̱jaye̱jptup. ¡Tun to'mayji tse'e tu̱vyinto̱kiku̱x nu̱jom juu' ve'e tu̱y'it je̱m ciudad ka̱jxm!
—jidu̱'u̱m tse'e vya'andat.
20 Ax tukxo̱o̱nduktats miitse'e je̱ ciudad, miitsta, pa̱n pa̱n jatye'e je̱m tsapjo̱o̱tm je̱ts je̱
va'ajts jo̱o̱t jáyuda, je̱ Nte'yam je̱ kyuká̱tsivada je̱ts je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpata̱jkta,
ku̱x ku xa ve'e je̱ Nte'yam du̱mo̱o̱ynit je̱ tsaachpaatu̱n je̱ jayu juu' ve'e ka óyap juu'
du̱toondup je̱tse'e cha̱a̱nada je̱m ciudad ka̱jxm, je̱'e̱ tse'e tyukkuve̱jttinup juu' miitse'e
tu̱myaktoojnjada ka óyap.
21 Van'it tse'e to'k je̱ ma̱kk ángeles du̱ka̱a̱jyu̱k to'k je̱ tsaaj juu' ve'e ve'em ax jo'n to'k je̱
ma̱ja̱ paan taak, je̱tse'e du̱ka̱kvippi je̱m maaxy na̱jo̱o̱tm, je̱tse'e vyaajñ:
—Jidu̱'u̱m xa ve'e kyuto̱kinit je̱ babilóniait ciudad, ni je̱ vin'ítats je̱'e̱ ve'e
kyo̱o̱'kyak'íxnuvat.
22 Ni je̱ vin'ita tse'e je̱m ciudad ka̱jxm kyo̱o̱'kyak'amo̱tunajxnit je̱ arpa ko̱v, je̱ trompeta
ukpu̱ je̱ viijnk xooxu̱n, ka'a tse'e y'ukyak'amo̱tunajxnit je̱ts je̱me'e je̱ jayu jyu̱ts,
23 ka'a tse'e je̱m je̱ tya̱'kxpa y'ukta̱'kxnit, ni je̱ vin'ita tse'e je̱ navya̱jkjuva
kyo̱o̱'kyak'amo̱tunajxnit je̱m ciudad ka̱jxm. Ve'em tse'e jyátu̱t ñáxu̱t óyame'e du̱nu̱má̱jada
tu̱y'it je̱m naxviijnit it ka̱jxm je̱ jayu juu' ve'e ajooydup ato̱o̱'ktup je̱m babilóniait cyiudaaj
ka̱jxm. Ax je̱ jayu juu' ve'e tsu̱u̱nidup tu̱y'it je̱m ciudad ka̱jxm, je̱'e̱ tse'e du̱vin'a̱a̱'ndu je̱
maayk ka̱jx je̱ jayu juu' ve'e tsu̱u̱nidup tu̱y'it to'k it to'k naxviijn.
24 Je̱ jayu juu' ve'e tsu̱u̱nidup tu̱y'it je̱m babilóniait cyiudaaj ka̱jxm, je̱'e̱ tse'e du̱yak'o̱o̱'ktu
je̱ Nte'yam je̱ jyayu ma̱a̱t je̱ Nte'yam je̱ y'ayook ko̱jtsnajxpata̱jkta, je̱'e̱ tse'e du̱ni'kxmidu ku
ve'e y'o̱o̱'kti je̱ jayu pa̱n pa̱n jatye'e tsu̱u̱nidup to'k it to'k naxviijn.

19

1 Van'itts a̱tse'e n'amo̱tunajxy je̱ts jidu̱'u̱me'e je̱m tsapjo̱o̱tm je̱ nu̱may jayu ma̱kk
vya'anda:

¡Yakmąja yakjaancha tse'e ję Nte'yam y'ijtnit,
ję'ę juu' ve'e ję majin jęts ję kutojkųn o̧oy dųtunjayejpp jętse'e xyaktso̧o̧kumdi,
2 kųx tųv xa ję'ę ve'e tyo̧kimpayo̧'o̧y jęts vintso̧ ve'e dų̄paa'ty dų'akę̱ega!
Tą tse'e dųpų̄ų̄jmja ję tsaachpaatųn ję ñų́májiva ko̧'o̧tyą'ąxap juu' ve'e ję naxviijnit jayu
dų̄yakma't ku ve'e dų̄tukpų̄k ję kyo̧'o̧y too',
ję Nte'yame'e tų̄tyukkuvetjų̄ kų̄xe'e dų̄yak'o̧o̧'kti ję Nte'yam ję myutoompada ję
myupąjkpada.
3 Van'it tse'e vyaandinuva:
—¡Yakmąja yakjaancha xa ve'e ję Nte'yam y'ijtnit! Ni ję vin'ítats ję'ę ve'e ję ciudad
kyajo̧jk'atų́vat.
4 Van'it tse'e ję nų'ii'px maktaaxk mújit jáyuda jęts ję nų̄maktaaxk joojntykivada ję
vyiijnda ję y'aajta dų̄tukpaatti ję it juu' ve'e jęm ję Nte'yam vyinkojkm jętse'e dų̄vinja'vidi
dų̄vintsą'kidi ję Nte'yam, juu' ve'e tsų̄ų̄nip jęm kutojkųn tsų̄ų̄jntkųn kąjxm. Jidų'ų̄m tse'e
vyaandi:
—Amén. ¡Yakmąja yakjaancha tse'e ję Nte'yam y'ijtnit!
5 Van'it tse'e yak'amo̧tunajxy to'k ję ayook juu' ve'e vaamp jęm joma ve'e ję kutojkųn
tsų̄ų̄jntkų̄n:
Miitsta, ję Nte'yam ję myutoompada ję myupąjkpada, ję mú́jit ję muutskit,
o̧ñų̄kó́tsada jęts vinjávada vintsą'ągada ų̄ų'm ję nNte'yamamda.

Ku ję Jesús dų̄pákų̄t ję jyáyuda

6 N'amo̧tunajxpats ą̄tse'e ję ayook ax jo'n nų̄may ję jayu kų̄kyo̧jtsti jo'n, ve'em ax jo'n
ję mąja nąąj mąkk tyun'ų̄ų'ts tyuntinų̄n jęts ve'em ax jo'n ję añu tyumpu'u tyunmąą't.
Jidų̄'ų̄mts ą̄tse'e n'amo̧tunajxy:
¡Yakmąja yakjaancha xa ve'e ję Nte'yam y'ijtnit!
Tą xa ve'e yakkutojk'ukvaanni ję Mąją Vintsą́n,
ję nNte'yamamda, juu' ve'e nų̄jom dų̄kąmikąjxp.
7 Va'an dų̄xo̧o̧jntkumda, va'an dų̄'o̧yja'vimda, va'an dų̄yakmájimda dų̄yakjaanchimda,
kų̄x ję'ę pąne'e yaktijp Carnero Onų̄k, tą tse'e ję xą̄ąj dų̄paatni jętse'e dų̄pąjknit ję jyáyuda.
Tą tse'e ję jyayu ñay'apą̄ąmdų̄kajada ax jo'n ję kiixų̄tą'ąx juu' ve'e yaa'vyąkuvaamp.
8 Tą tse'e yakmo̧'o̧da jętse'e ñatyukxó́xjadat ję o̧o̧jyit lino vit, va'ajts pų̄k, ajajp ata'kxp.
Jidų̄'ų̄mts ą̄tse'e n'amo̧tunajxy. Ję'ę ve'e ku ve'e ñaxyó́xjadat ję o̧o̧jyit lino vit, ję'ęts ję'ę ve'e
ję y'o̧y ję'ę juu' ve'e tų̄dų̄tonda tų̄dų̄ko̧tsta ję Nte'yam ję jyayu.
9 Van'itts ą̄tse'e ję ángeles xnų̄ų̄jmi:
—Javyę̱tų yą'ą: "Xo̧o̧n xa ję'ę ve'eda pąn pąn jatye'e ijttinup ję'ę mąąt pąne'e yaktijp
Carnero Onų̄k, ijttinupts ję'ę ve'e ję'ę mąąt ve'em ax jo'n ję yaa'vyąjkpa ję ñų̄yaa'y
dų̄mąątkáy dų̄mąąt'uu'k."
Jęts ą̄tse'e xnų̄ų̄jmi:
—Juu'ts ą̄tse'e nkąjtsp, ję Nte'yamts ję'ę ve'e ję y'ayook.
10 Van'itts ą̄tse'e n'ukvinko̧xkteni ję ángeles jęts ą̄tse'e kų̄nvinja'vi kų̄nvintsą'ki. Ax
jidų̄'ų̄mts ą̄ts ję'ę ve'e xnų̄ų̄jmi:
—Kadi ve'em mjátų̄ka. Ję Nte'yam xa ą̄tse'e nmutuump nmupų̄jkp, ve'em ax jo'n miitse'e
ję Nte'yam xmutonda xmupąkta, mits jęts ję m'utsta ję m'ajchta mąąt ję m'utsta ję mtsą'ąda
juu' ve'e to'k aaj to'k jo̧o̧t dų̄jaanchja'vidup ję kąts ję ayook juu' ve'e ję Jesucristo yaktaan,
ję Nte'yam mits vinjava vintsą'ąga —jidų̄'ų̄mts ą̄tse'e xnų̄ų̄jmi.
Ax ję'ę̱da pąn pąn jatye'e dų̄'ava'nidup ję kąts ję ayook juu' ve'e ję Jesucristo yaktaan,
ka ję y'avintso̧ vinma'yų̄napts ję'ę ve'e kyo̧jtstup, ję Espíritu Santo ję'ę ve'e ję vinma'yų̄n
mo̧o̧jyjų̄dup jętse'e ve'em kyótstat.

Ję'ę juu' ve'e dų̄tuktsų̄ų̄nip ję po̧o̧'p caballo

11 Van'itts ą̄tse'e n'ix ję tsapjo̧o̧tmit it y'ava'ach. Jęm tse'e to'k ję po̧o̧'p caballo.
Pąn tse'e tuktsų̄ų̄nijup, ję'ęts ję'ę ve'e xyą̄ąj Pąne'e Dų̄kutyoomp Juu' ve'e Kyąjtsp, nay
ve'empa, Pąne'e Tyúvam ję Jyáyuvin ję Jyoojntykin. Tų̄vts ję'ę ve'e tyo̧kimpayo̧'o̧y jętse'e
dų̄yakvinto̧ki pąn pąn jatye'e ję Nte'yam dų̄tso'oxpąjktup.
12 Ve'emts ję'ę ve'e ję vyiijn y'ajaj y'atų̄'kx ax jo'n ję jąn'ayę̱ę'nst. Jęm tse'e kyuvajkm may
ję corona dų̄mąąda, jętse'e jęm to'k ję ayook javyet dų̄jayep juu' ve'e ję'ę̱jyji ñų̄ja'vip.
13 To'k tse'e ję xo̧x dų̄jayep juu' ve'e ję nų̄ų'pų̄n o̧o̧y tumpaatju. Ję'ę pąne'e dų̄tuktsų̄ų̄nip
ję po̧o̧'p caballo, ję'ęts ję'ę ve'e xyą̄ąjivap Ję Nte'yam ję Kyąts ję y'Ayook.
14 Jęm tse'e pyamétsjada ję tsapjo̧o̧tmit atso'ox toompada, natyukxo̧jxjų̄dupts ję'ę ve'e ję
o̧o̧jyit lino juu' ve'e po̧o̧'p jęts va'ajts, ję po̧o̧'p cabállots ję'ę ve'e tyuktsų̄ų̄niduvap.
15 Ax ję'ę pąne'e vintoo'vąjkijidup, jępts ję'ę ve'e y'ávup pyítsum to'k ję jąjpax tsojx juu'
ve'e tyukmą̄ąda'akup pąn nų̄vinxųpe'e ję jayu chą̄ąnada to'k it to'k naxviijn, jętse'e mąkk

duyakkutojkjadat, ve'eme'e dutokimpayo'oydat jetse'e dumo'odat je makk tsaachpaatun juu' ve'e je Nte'yam yakjéjip je jyot'a'nun kajx, je Nte'yam, juu' ve'e nujom dukaʹmikajxp.
16 Jem tse'e vyit kajxm jets pyokyajxm javyet ya ayook: "Yakkutojkpa Juu' ve'e Duyakkutojkjikajxp je Yakkutojkpataajk", jets "Vintsán Juu' ve'e Dunuvintsanikajxp je Vintsantajk".
17 Van'itts atse'e n'ix to'k je ángeles juu' ve'e jem ténip joma ve'e je aampa xaaj, jidu'um tse'e dunuujmi nujom je jeyyva tánuk, makk tse'e vyaajñ:
—Nay'amókajada jets numinda je Nte'yam je myaja a'ox.
18 Mtso'otstape'e je yakkutojkpa je chu'utsta, je tojpataajk je vyintsán je chu'utsta, je ñumájiva jayu je chu'utsta, je caballo tsu'utsta maat pan pan jatye'e tuktsuunijidup, anañujoma je jayu je chu'utsta, je naspaka jáyuda jets je joyutoompa jáyuda, je mújit je muutskit.
19 Van'itts atse'e n'ix ñay'amókajada je na'a atsa'kip tánuk jets je naxviijnit yakkutojkpatajkta maat je jyáyuda. Je'e kajx tse'e ñay'amojkijidi kux myaat'atso'oxtonuvaandupe'e je'e pane'e dutuktsuunip je poo'p caballo jets je y'atso'ox toompada.
20 Yakmajtsts je'e ve'e je na'a atsa'kip tánuk, nay ve'empa je'e juu' ve'e natyijjup je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa, je'e juu' ve'e je mújit nuja'vin dumasook je na'a atsa'kip tánuk kajx. Je mújit nuja'vin kajx tse'e duvin'uu'n je jáyuda pan pan jatye'e namyasookjudu jetse'e yakpaajmjadat je na'a atsa'kip tánuk je y'ixta'nun jetse'e duvinja'vidi duvintsa'kidi je y'apamnax. Je na'a atsa'kip tánuk jets je'e juu' ve'e natyijjup je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa, joojntyk tse'e yak'avíppidini joma ve'e je jaajn tyoy maat je azufre, juu' ve'e to'k viijn ijtp ax jo'n je maaxy naaj.
21 Ax je jyáyuda, je jajpax tsojx tse'e tyukyak'oo'ktu juu' ve'e jep je'e y'ávup pítsump pane'e je caballo dutuktsuunip. Ax nujom tse'e je jeyyva tánuk kyooxjidi je chu'utsta.

20

Je miijl joojnt
1 Van'itts atse'e n'ix nuto'k je ángeles jem tsapjootm chaa'n. Jem tse'e dumats'it je avaatsun juu' ve'e duyak'avaatsp je jot juu' ve'e va'ajts kaak, jetse'e jem dumats'ijtpa to'k je maja cadena.
2 Je ángeles tse'e je cadena dutuktsoom je na'a ko'otyánukap, je jujpit tsaa'n, juu' ve'e yaktijpap ko'oyjáyuvap juu' ve'e dunuvintsanikajxp je ko'oyjayuvaptajkta, je Satanás. Miijl joojnt tse'e tsum duyak'ijt.
3 Jepe'e jótup du'avippi jetse'e duyaknu'atojkpejt, jetse'e duyaktaandi je ixta'nun maat, ve'em tse'e ni pana dukayak'ava'atsut je jot. Ve'em tse'e yaktuujn jetse'e dukavin'aa'nut je naxviijnit jayu. Ku ve'e miijl joojnt je it ñáxut, van'it tse'e yakmukéjat jetse'e yak'itumo'ot vee'n.
4 Van'itts atse'e n'ix je kutojkun tsuujntkunda. Jemts atse'e n'ix chaanada pan pan jatye'e je kutojkun yakmooydu jetse'e tyokimpayo'oydat. N'íxpats atse'e je'e je jyootta je jya'vinda pan pan jatye'e yakyukpojxtu je'e kajx ku ve'e je Nte'yam je kyats je y'ayook je jayu duvaajnjidi jets je'e kajx ku ve'e je tuvakojtsun dupaamdi je Jesús kajx. Je jáyuda, ka'ats je'e ve'e duvinja'vidi duvintsa'kidi je na'a atsa'kip tánuk ukpu je y'apamnax jetse'e kyanamyasookjidi jetse'e je na'a atsa'kip tánuk je y'ixta'nun yakpaajmjadat jem vyimpókkum ukpu jem kya'm. N'ixts atse'e jets joojntykpajktinuva je'e ve'e jetse'e je Cristo dumaatyakkutojkti miijl joojnt.
5 Muto'k je joojntykpajkunts je'e ve'e ku je'e ve'e jyoojntykpajktinuvat. Je viijnk oo'kpada, ka'ats je'e ve'e jyoojntykpáktat, van'ítnume'e ku ve'e miijl joojnt je it ñáxut.
6 ¡Xoon jets va'ajts xa je'e ve'eda pan pan jatye'e joojntykpajktinuvap je muto'k joojntykpajkun! Ka'ats je'e ve'e yakpámdat joma ve'e je jayu chaachpaattinit xa'ma kajx, tee'tajktats je'e ve'e y'íttat, je'e tse'e dumutóndap dumupáktap je Nte'yam jets je Cristo, ve'eme'e dumaatyakkutóktat miijl joojnt.
7 Ku ve'e miijl joojnt je it ñáxut, van'it tse'e je Satanás yakmukéjat joma ve'e nu'atojkpét tuy'it,
8 jetse'e pyítsumut jetse'e je jayu duvin'aa'nnuvat jado'k nax to'k it to'k naxviijn, ve'em je Gog ve'em je Magog, jetse'e duvomókut je jyayu jetse'e y'atso'oxtóndat. Ve'emts je'e ve'e ñumáyada ax jo'n je po'o juu' ve'e jeja maaxy napa'ayi.
9 Nujom vinxup ya naxviijnit it myaja viijna, jem tse'e choo'ndi jetse'e ñay'amojkijidi jetse'e dunaa'vítti jetse'e duyaknaa'tojkti jem joma ve'e y'itta je Nte'yam je jyáyuda, jeme'e kajpun kajxm juu' ve'e je Nte'yam chajkp. Ax je Nte'yam tse'e je jaajn jem tsapjootm duyaktsoo'n jetse'e duyaknaxkadaaky jetse'e duyaknaxtokyajxti je jáyuda, ve'em je Gog ve'em je Magog.

10 Jẹts jẹ kọ'ọyjáyuvap juu' ve'e dụnụvintsạnikạjxp jẹ kọ'ọyjayuvaptạjkta, jẹ'ẹ juu' ve'e jẹ jayu dụvin'ạạ'ndu, yak'avíppinuts jẹ'ẹ ve'e joma ve'e jẹ jạạjn tyọy mạạt jẹ azufre juu' ve'e to'k viijn ijtp ax jo'n jẹ maaxy nạạj, jẹm joma ve'e yak'avíppidini jẹ na'a atsạ'kip tánụk jẹts jẹ'ẹ juu' ve'e natyijjup jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kọjtsnajxpa. Jẹm tse'e chaachpaattinit xạ'ma kạjx.

Ku jẹ jayu yaktọkimpayọ'ynit jẹm jẹ kutojkụn tsụụjntkụn vyinkojkm juu' ve'e maj jẹts pọọ'p

11 Van'itts ạtse'e n'ix to'k jẹ kutojkụn tsụụjntkụn juu' ve'e mạj jẹts pọọ'p. Jẹ'ẹ pạne'e jẹm tsụụnip, jẹmts jẹ'ẹ ve'e vyinkojkm yạ tsajmit it jẹts yạ naxviijnit it ve'emji tyọki, ka'a tse'e dụ'ukpaattini joma ve'e y'íttat.

12 Van'itts ạtse'e n'ix jẹ ọọ'kpatạjkta, jẹ mújit jẹ muutskit, jẹ'ẹ tse'e jẹ Nte'yam dụvinténidup. Van'itts ạtse'e n'ixpa to'k jẹ libro yak'ayẹ'pva'kxy, jẹtse'e yak'ayẹ'pva'kxpa jado'k jẹ libro joma ve'e javyet jẹ jayu jẹ xyạạjta pạn pạn jatye'e joojntykidinup xạ'ma kạjx. Ve'em tse'e jẹ ọọ'kpatạjk yaktọkimpayọ'ydi pạn vintsọ ve'e juu' tụdụtonda tụdụkọtsta ọy ka'ọy, ve'em ax jo'n javyet y'it jẹ'ẹ kạjxta.

13 Jẹm tse'e y'ijtti nụjom jẹ ọọ'kpatạjkta, jẹ'ẹ mạạt tse'e juu' ve'e ọọ'ktu jẹm maaxy nạjọọtm, ve'em tse'e anañụjoma yaktọkimpayọ'ydi to'k jado'k pạn vintsọ ve'e juu' tụdụtonda tụdụkọtsta ọy ka'ọy.

14 Ku ve'e ve'em tyoojnji kyọjtsji, ka'a tse'e jẹ jayu y'uk'ọọ'ktinit. Ax jẹ jayu juu' ve'e yakpạạmdu joma ve'e jẹ mạjạ jạạjn tyọy mạạt jẹ azufre, jẹm tse'e chaachpaattinit xạ'ma kạjx. Ve'em xa jẹ'ẹ ve'e jẹ tsaachpaatụn ax jo'n jẹ jayu mumẹjtsk nax kụy'ạạ'k.

15 Jẹm tse'e yak'avíppidini pạn pạn jatye'e jẹ xyạạjta ka javyétap jẹp libro kụjxp joma ve'e javyet jẹ xyạạjta pạn pạn jatye'e xạ'ma kạjx joojntykidinup.

21

Jẹ nam tsajp jẹ nam naax

1 Van'itts ạtse'e n'ix jẹ nam tsajp jẹ nam naax, kụx yạ muto'k tsajp jẹts yạ muto'k naax, kutọ́kinuts yạ'ạ ve'e. Ka'a tse'e y'uk'ijtni jẹ maaxy nạạj.

2 Ạts, jẹ Juan, n'ix ạtse'e jẹ kunuu'kx ciudad, jẹ nam Jerusalén, jẹmts jẹ'ẹ ve'e tsapjọọtm kyạdaaky, jẹja jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam vyinkujk chạạ'n, apạạmdụkani ve'e vye'na ax jo'n to'k jẹ kiixụtạ'ạx juu' ve'e tụñaajk'ǫ́yaja tụñaajkpaadaja ku ve'e yaa'vyạkuva'añ.

3 Van'itts ạtse'e n'amọtunajxy to'k jẹ ayook jẹm tsapjọọtm chạạ'n, jẹtse'e mạkk vyaajñ:

—Jẹ Nte'yam mạạt tse'e jẹ jayu ụxyam jyoojntykini ax jo'n jẹ jayu to'k jạạjn to'k tạjk jyoojntykada jo'n, jẹ'ẹ tse'e jẹ jyáyuda. Jẹ Nte'yam, viinmts jẹ'ẹ ve'e y'ijtnit jẹ'ẹ mạạtta jẹtse'e jẹ jayu dụNte'yamidinit.

4 Jẹ Nte'yam tse'e yakkẹẹkụxjidinup nụjom jẹ vyinnạajta, ka'a tse'e y'uk'ọọ'ktinit, ka'a tse'e y'ukyaaxtinit, ka'a tse'e y'uktsaachvinmaaydinit, ka'ava tse'e ti pa'am y'uk'ijtnit, kụx nụjom juu' jatye'e tụy'it tụjyẹja, távanits jẹ'ẹ ve'e ñajxkúx.

5 Van'it tse'e vyaajñ jẹ'ẹ pạne'e dụtuktsụụnip jẹ kutojkụn tsụụjntkụn:

—Ạtse'e nam mpụụmp nụjom juu' jaty.

Vaampa tse'e jidụ'ụm:

—Javyẹtụ yạ'ạ kụx tụvạ kạts xa yạ'ạ ve'e, to'k aaj to'k jọọt tse'e yakjaanchjávat.

6 Van'itts ạtse'e xnụụjmi:

—Távanits jẹ'ẹ ve'e tyunjụ kyạtsjụ. Ạts xa jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jẹ it chọọ'ntk, ạtsts jẹ'ẹ ve'e ku ve'e tyonkajxjinit kyọjtskạjxjinit nụjom juu' jaty, ạtsts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ A jẹts jẹ Z. Pạn pạn xa ve'e tạạtsip, ạtsts jẹ'ẹ ve'e ntuk'oo'kup nụnve'emji jẹ mo'tpa nạạj juu' ve'e joojntykinyajkp.

7 Pạn pạn tse'e mạạdaakp, nụjomts yạ'ạ ve'e jẹ ọ'yin dụjayẹjpnit, ạtsts jẹ'ẹ ve'e jẹ Nte'yam, ạtsts jẹ'ẹ ve'e jẹ n'ónụk.

8 Ax jẹ'ẹda pạn pạn jatye'e ạts mạạt kanapyạajmjụdup kụx jẹ naxviijnit joojntykine'e nụyojk chọjktup, pạn pạn jaty ạtse'e xkajaanchja'vidup, ạtse'e xkajọtmọọydup, pạn pạn jatye'e axạạ'kp juu' jaty dụtoondup dụkọjtstup, jẹ jayu dụyak'ọọ'ktup, kọ'ọyyaa'yapta, jẹ maayk dụtoonkidup, dụvinja'vidup dụvintsạ'kidup juu' ve'e ka jẹ Nte'yamap, pạn pạn jatye'e taayidup, jẹ'ẹ tse'e yakpạạmdinup joma ve'e jẹ mạjạ jạạjn tyọy mạạt jẹ azufre. Jẹm tse'e chaachpaattinit xạ'ma kạjx.

Jẹ nam Jerusalén

9 Van'itts ạtse'e xnụmiijn nụto'k jẹ nụvuxtojtụk ángeles juu' ve'e dụjayẹjptup tụy'it jẹ vuxtojtụk oro apạjkin juu' ve'e ojts mạạt jẹ tsaachto'nụn, jẹts ạtse'e xnụụjmi:

—Minụ jẹts ạts mitse'e ntuk'íxụt jẹ jáyuda juu' ve'e ijttup jyẹ'ẹ pạne'e yaktijp Carnero Onụk.

10 Van'itts ạtse'e jẹ ángeles xyaknuịkx jẹ Espíritu Santo jẹ kyutojkụn kạjx joma ve'e to'k jẹ maịạ kọpk. Jẹmts ạtse'e xtuk'ix jẹ nam Jerusalén, jẹ kunuu'kx ciudad, jẹme'e tsapjọọtm chạạ'n, jẹme'e jẹ Nte'yam vyinkojkm.
11 Kyujajpy kyutụ'kxp tse'e jẹ ciudad jẹ Nte'yam jẹ myạjin kạjx, ve'eme'e y'ajaj y'atụ'kx ax jo'n jẹ tsújit tsaaj tyụ'kx myátsụk, jẹ jaspe tsaaj jo'n, tukkẹ'xnajxpe'e ax jo'n jẹ cristaajl.
12 Jẹ ciudad, vídụtats jẹ'ẹ ve'e ñaa'pátsa kạjxm paat, jẹts makmẹjtsk viijn jẹ y'aak. Ax joma jaty tse'e jẹ y'aak, jẹja tse'e to'k jaty jẹ ángeles tyena. Jẹm tse'e akạ'ạ kạjxm yukja'a jẹ xyạạjta to'k jạkạ'ạ jaty jẹ israeejlit jayu.
13 Toojk tse'e jẹ y'aak jẹm joma ve'e jẹ xạạj pyítsum, jatoojkpa tse'e jẹ y'aak jẹm joma ve'e jẹ xạạj tyạka, jẹts jatoojk jatypa tse'e jẹ y'aak nooxki nooxki.
14 Makmẹjtsk tse'e jẹ tsaaj juu' ve'e jẹ naa'páts tyuktsụụnip. Jẹm tse'e yukja'a jẹ nụmakmẹjtsk kukátsiva jẹ xyạajta. Jẹ'ẹ pạne'e yaktijp Carnero Onụk, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e jẹ kyukátsivada.
15 Jẹ ángeles juu' ạtse'e xmukọjts, jẹm tse'e to'k jẹ oro kijpxụn dụkap'it, jẹ'ẹ ve'e tyukkijpx jẹ ciudad, jẹ y'aak, jẹts jẹ ñaa'pạ́ts.
16 Ku ve'e dụkijpx jẹ ciudad, nay vanxụp tse'e yạna ax jo'n myạjạ viijniva. Tyukkijpx tse'e jẹ ángeles jẹ y'ooro kijpxụn jẹ ciudad. Mugọọxk mọ́kupx jakojkm legua jo'n tse'e kyijpx; akijpxa ve'e yạna, jẹtse'e myạjụ viijna, jẹtse'e kyạjxma.
17 Van'it tse'e dụkijpx jẹ ñaa'pạ́ts, ii'px maktojt xajtụkts jẹ'ẹ ve'e kyạjxma. Vanxụp tse'e pyítsum mạạt jẹ ángeles kyạnoox, ve'em ax jo'n yaja naxviijn jẹ jayu juu' dụkijpxta jo'n.
18 Jẹ ñaa'pạ́ts, tum jẹ jaspe tsaajts jẹ'ẹ ve'e tukpạts; jẹts jẹ ciudad, tum jẹ oorots jẹ'ẹ ve'e. Ve'emts jẹ'ẹ ve'e kye'ex ax jo'n jẹ ixụn juu' ve'e va'ajts tukkẹ'xnajxp.
19 Joma ve'e jẹ naa'pạ́ts chọọ'ndụk, jẹ'ẹ tse'e tyukyak'ọ'yidu tyukyakpaadidu nụjom juu' jatye'e tsújit tsaaj. Jẹ jaspe tsaaj jẹ'ẹ ve'e myạạt jẹ muto'k, jẹ zafiro tsaaj tse'e jẹ mumẹjtsk, jẹ ágata tsaaj tse'e jẹ mutoojk, jẹ esmeralda tsaaj tse'e jẹ mumaktaaxk,
20 jẹ ónice tsaaj tse'e jẹ mumugọọxk, jẹ cornalina tsaaj tse'e jẹ mutojtụk, jẹ crisólito tsaaj tse'e jẹ muvuxtojtụk, jẹ berilo tsaaj tse'e jẹ mutoodojtụk, jẹ topacio tsaaj tse'e jẹ mutaaxtojtụk, jẹ crisoprasa tsaaj tse'e jẹ mumajk, jẹ jasinto tsaaj tse'e jẹ mumakto'k, jẹ amatista tsaaj tse'e jẹ mumakmẹjtsk.
21 Juu' ve'e jẹ makmẹjtsk naa'pạ́ts akạ'ạda, makmẹjtsk jẹ peerlats jẹ'ẹ ve'e pụm. To'k jaty tse'e jẹ ciudad jẹ y'akạ'ạ, kạkto'k perlas pụmts jẹ'ẹ ve'e. Jẹ ciudad too' juu' ve'e dụnụmájip, tum jẹ oorots jẹ'ẹ ve'e. Ve'emts jẹ'ẹ ve'e kye'ex ax jo'n jẹ ixụn juu' ve'e va'ajts tukkẹ'xnajxp.
22 Ka'a ạtse'e n'ix jẹ maịạ tsaptạjk, kụx jẹ Maịạ Vintsán, jẹ Nte'yam, juu' ve'e nụjom dụkạ'mikạjxp, jẹ'ẹ jẹts jẹ'ẹ pạne'e yaktijp Carnero Onụk, yakvinja'vidup yakvintsạ'kidupts jẹ'ẹ ve'e jẹm nụjom ciudad kạjxm.
23 Jẹ ciudad, ka'ats jẹ'ẹ ve'e vyinkọpka jẹtse'e kyujajjụt kyutạ'kxjụt jẹ aampa xạạj jẹ aampa pọ'ọ, kụx jẹ Nte'yam jẹts jẹ'ẹ pạne'e yaktijp Carnero Onụk, jẹ'ẹ jẹ myạjin kạjxta tse'e jẹ ciudad yakkujaj yakkutụ'kx.
24 Jẹ jáyuda juu' ve'e íttap jẹja naxviijnit itụkujx van'it, yakkujajtap yakkutạ'kxtapts jẹ'ẹ ve'e, jẹtse'e jẹ naxviijnit yakkutojkpatạjk dụyaknạjkxtat jẹm ciudad kạjxm jẹ'ẹ jẹ y'ọ'yinda.
25 Ka'ats jẹ'ẹ ve'e yak'akạ'ạt xụụjụn jẹ ciudad jẹ y'akạ'ạda; ka'a tse'e jẹm jẹ it kyọọ'tsat.
26 Yaktuknụnạjkxtap tse'e jẹ y'ọ'yin jẹts jẹ vyintsạ'kin pạn nụvinxụpe'e jẹ jayu chạạnada to'k it to'k naxviijn.
27 Ni jẹ vin'ita tse'e jẹm kyatạ́kat juu' ve'e ka va'ajtsap, ni ka'a tse'e pạn pạn jatye'e axạạ'kp juu' jaty dụtoondup dụkọjtstup, ni jẹ'ẹ juu' ve'e jẹ jayu dụvin'ạạ'ndup, jẹ'ẹjyji ve'e tạ́kadap pạn pạn jatye'e jẹ xyạajta javyet jẹp libro kujxp joma ve'e javyet jẹ xyạajta pạn pạn jatye'e xạ'ma kạjx joojntykidinup. Jẹ'ẹ pạne'e yaktijp Carnero Onụk, jẹ'ẹts jẹ'ẹ ve'e jẹ lyiibro.

22

1 Van'itts ạtse'e jẹ ángeles xtuk'ix to'k jẹ maịạ naạaj juu' ve'e joojntykinyajkp, va'ajts tse'e tyukkẹ'xnajxkúx ax jo'n jẹ cristaajl; jẹ Nte'yam jẹts jẹ'ẹ pạne'e yaktijp Carnero Onụk, jẹja joma ve'e jẹ kyutojkụn tsụụjntkụnda, jéjats jẹ'ẹ ve'e jẹ maịạ naạaj chạạ'n.
2 Jẹm too' kojkm juu' ve'e dụnụmájip jẹts jẹm maịạ nạpa'am, jẹm tse'e yee'k jẹ kụp juu' ve'e jẹ joojntykin dụyajkp. Makmẹjtsk nax jẹ'ẹ ve'e tyạ'ma vinjoojnt, vimpọ'ọ jẹ'ẹ ve'e tyạ'ma. Jẹts jẹ y'aajy, toompts jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e jẹ jayu yaktuktsóyat pạn nụvinxụpe'e jẹ naax jẹ kajpụn.
3 Ka'a tse'e jẹm y'ítụt juu' ve'e kọ'ọy nụkọtsa. Jẹmts jẹ'ẹ ve'e ciudad kạjxm y'itta jẹ kutojkụn tsụụjntkụn joma ve'e chạạnada jẹ Nte'yam jẹts jẹ'ẹ pạne'e yaktijp Carnero Onụk, jẹm tse'e vyinjávajadat vyintsạ'ạgajadat jẹ myutoompada jẹ myupạjkpada,
4 jẹm tse'e jẹ vyiijn jẹ y'aaj dụ'íxtat jẹtse'e jẹ'ẹ jẹ xyạạj javyet dụjayéptat jẹm vyimpókkum.

5 Ka'a tse'e jẹm jẹ it cho'oat, ka'a tse'e jẹm jẹ tạ'kxpa chǫ́kjadat ukpụ jẹ aampa xạạj pạn pạn jatye'e jẹm tsạạnadap, kụx jẹ Nte'yam, jẹ Mạjạ Vintsán, jẹ'ẹ tse'e kujajjadap kutạ'kxjadap. Yakmǫ'ǫdap tse'e jẹ jayu jẹ kutojkụn jẹtse'e xạ'ma kạjx yakkutojktinit.

Támani ve'e jẹ xạạj ku ve'e jẹ Jesucristo myiinnuvat

6 Van'itts ạtse'e jẹ ángeles xnụụjmi:

—Tyúvam xa yạ'ạ ve'e yạ kạts. To'k aaj to'k jǫǫt tse'e yakjaanchjávat. Jẹ Mạjạ Vintsán, jẹ Nte'yam, jẹ'ẹ tse'e dụvinma'yụnmǫǫyp jẹ y'ayook kǫjtsnajxpatạjkta, jẹ'ẹts ạtse'e xkẹjxp jẹts ạtse'e jẹ jyayu ntuk'íxtat ntuknujávadat pạn juu' ve'e tsǫjkji tónjup kǫ́tsjup —jidụ'ụmts ạtse'e jẹ ángeles xnụụjmi.

7 Jidụ'ụm tse'e jẹ Jesucristo vya'añ:

—¡Tsǫjkji ạtse'e nmiinnuvat!

¡Xǫǫn xa jẹ'ẹ ve'eda pạn pạn jatye'e dụkutyoondup jẹ Nte'yam jẹ kyạts jẹ y'ayook juu' ve'e javyet yap nạk kujxp!

8 Ạts, jẹ Juan, n'ix nmǫtu ạts yạ'ạ ve'e. Ku ạtse'e n'ix nmǫtu, van'itts ạtse'e jẹ ángeles n'ukvinkǫxkteni juu' ạts yạ'ạ ve'e xtuk'ix jẹts ạts jẹ'ẹ ve'e kụnvinja'vi kụnvintsạ'ki.

9 Ax jidụ'ụmts ạts jẹ'ẹ ve'e xnụụjmi:

—Kadi ve'em mjátụka. Jẹ Nte'yam xa ạtse'e nmutuump nmupụjkp, ve'em ax jo'n miitse'e jẹ Nte'yam xmutonda xmupạkta jo'n, mits mạạt jẹ m'utsta jẹ m'ajchta jẹts jẹ m'utsta jẹ mtsạ'ạda mạạt jẹ Nte'yam jẹ y'ayook kǫjtsnajxpatạjkta, nujome'e pạn pạn jatye'e dụkutyoondup juu' ve'e javyet yap libro kụjxp. Jẹ Nte'yam mits vinjava vintsạ'ạga.

10 Xnụụjmivats ạtse'e jidụ'ụm:

—Ka'a tse'e yu'uts xyak'ítụt jẹ Nte'yam jẹ kyạts jẹ y'ayook, jẹ ayook juu' ve'e javyet yap nạk kujxp, kụx támani jẹ'ẹ ve'e jẹtse'e tyónjụt kyǫ́tsjụt.

11 Jẹ'ẹda pạn pạn jatye'e dụtoondup dụkǫjtstup jẹ kyǫ'ǫy jẹ'ẹ, va'an tse'e dụjaa'któnda dujaa'kkǫ́tsta jẹ kyǫ'ǫy jẹ'ẹ; jẹ'ẹ pạn pạn jatye'e dụtoondup dụkǫjtstup jẹ tyụv jẹ'ẹ, va'an tse'e dụjaa'któnda dujaa'kkǫ́tsta jẹ tyụv jẹ'ẹ; pạn pạn jatye'e jẹ va'ajts aaj jẹ va'ajts jǫǫt dujayejptup, va'an tse'e jẹ Nte'yam dujaa'kpanạjkxta va'ajts aaj va'ajts jǫǫt.

12 Jidụ'ụm tse'e jẹ Jesucristo vya'añ:

—Amǫtunaxta, tsǫjkji ạtse'e nmiinnuvat, van'itts ạtse'e to'k jado'k nmǫǫynit juu' ve'e tukkạdaakjụdup pạn vintsǫ ve'e dụpaa'ty dụ'akẹẹga juu' ve'e tụdụtonda tụdụkǫtsta ǫy ka ǫy.

13 Ạts xa jẹ'ẹ ve'e ku ve'e jẹ it chǫǫ'ntk, átsjyamts jẹ'ẹ ve'e ku ve'e tyonkáxjụt kyǫjtskáxjụt nujom juu' jaty, ạts tse'e too'vạjkp, ạts tse'e ụx'ǫǫk, ạtsts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ A jẹts jẹ Z —jidụ'ụm tse'e vya'añ.

14 Xǫǫn xa jẹ'ẹ ve'eda pạn pạn jatye'e jẹ vyit tụdụpojpǫǫ'pada, ve'emts jẹ'ẹ ve'e y'ǫ'yixjadat jẹtse'e dụjạ'kxtat jẹ kụpụtạajm juu' ve'e jẹ joojntykin dụyajkp jẹtse'e tyákadat joma ve'e jẹ ciudad jẹ y'akạ'ạda.

15 Myujékumadapts jẹ'ẹ ve'e jẹ ciudad pạn pạn jatye'e axạạ'kp juu' jaty dụtoondup dụkǫjtstup, jẹ maayvada, jẹ kǫ'ǫyyaa'yapta, jẹ yakjayu'ǫǫ'kpada, pạn pạn jatye'e dụvinja'vidup dụvintsạ'kidup juu' ve'e ka jẹ Nte'yamap, pạn pạn jatye'e dụtsǫjktup jẹ taay jẹtse'e tyaayiduva.

16 Van'itts ạtse'e jẹ Jesús xjaa'knụụjmi:

—Ạts, jẹ Jesús, tạ ạtse'e jẹ n'aangeles nkex jẹtse'e ạts jẹ njayu yạ'ạ dụtuk'íxtat dụtuknujávadat. Ạtsts jẹ'ẹ ve'e jẹ yakkutojkpa David jẹ tyạạmt jẹ y'aa'ts, ạtsts jẹ'ẹ ve'e jẹ chaan jẹ kyǫǫj. Ạtsts jẹ'ẹ ve'e ax jo'n jẹ mạjạ maatsa juu' ve'e tạ'kxp matskp jẹtse'e jạpna pyítsum.

17 Jidụ'ụm xa ve'e vya'añ jẹ Espíritu Santo mạạt jẹ Jesucristo jẹ jyáyuda:

—Miinni to'k aaj.

Pạn pạn tse'e dụ'amǫtunajxp, va'an tse'e dụva'añụ:

—Miinni to'k aaj.

Pạn pạn tse'e tạạtsip, va'an tse'e dụmiinni. Pạn pạn tse'e dụtsǫjkp, va'an tse'e ve'emji dụ'uu'kụ jẹ tsoxk nạạj juu' ve'e jẹ joojntykin dụyajkp.

18 Nụjom pạn pạn jatye'e dụ'amǫtunajxtup jẹ Nte'yam jẹ y'ayook juu' ve'e javyet yap nạk kujxp, nvaajnjidupts ạtse'e jidụ'ụm: Pạn pạn xa ve'e dụyaknụyojkip yạ kạts yạ ayook, jẹ Nte'yamts jẹ'ẹ ve'e pạ'mụxjup jẹ tsaachto'nụn juu' ve'e javyet yap nạk kujxp.

19 Jẹts pạn pạn tse'e dụpạjkjip juu' ve'e javyet yap nạk kujxp, pạjkụxjup tse'e jẹ Nte'yam jẹ'ẹ jẹ xyạạj juu' ve'e jẹp libro kujxp joma ve'e javyet jẹ xyạạjta pạn pạn jatye'e xạ'ma kạjx joojntykidinup, ka'ats jẹ'ẹ ve'e y'ítụt jẹm kunuu'kx ciudad jǫǫtm. Jẹ libro joma ve'e jẹ xyạạj javyet y'itta pạn pạn jatye'e xạ'ma kạjx joojntykidinup jẹts jẹ ciudad, yaknụkǫjtstup tse'e yap nạk kujxp juu' ạtse'e njaayp.

20 Jẹ'ẹ pạn yạ'ạ ve'e dụ'ava'nip, jidụ'ụm tse'e vya'añ:

—Tyúvam xa jẹ'ẹ ve'e, tsǫjkji ạtse'e nmiinnuvat.
Nay ve'emts ạtse'e nvaampa: —Amén. Miinni to'k aaj, Mạjạ Vintsán Jesús.
21 Jẹ nMạjạ Vintsánamda Jesucristo, jẹ'ẹts miitse'e anañųjoma mkunoo'kxjadap xạ'ma kạjx. Amén.